

DIONYSII HALICARNASSENSIS
ARCHAEOLOGIAE
ROMANAE

QVAE RITVS ROMANOS EXPLICAT
SYNOPSIS

A D O R N A V I T

ANIMADVERSIONES INTERPRETVM
SVASQVE

ET INDICEM IN VSVM TIRONVM LOCVPLETIOREM
A D I E C I T

DAVID CHRISTIANVS GRIMM
A. M. ET LYC. ANNAEM. R.

A C C E D V N T

AVCTARIA QVAEDAM

LIPSIAE

SVMTV WEIDMANNI HEREDD. ET REICHLI
C I D I D C C L X X X V I

2899

51523

Archaeologiae Dionysianae, qua scholae adhuc caruerunt, (nam Reiskiana quidem editio parabiliorem Dionysium tractabilioremque reddidit eruditibus, tironibus non item) ea fere ratio est, ut quae in ea sint cognita maxime necessaria et quorum causa adolescentibus imprimis sit commendanda, ea seligendi copiam sponte offerat, quod dubito, an praeter hoc unum, in ullo maiore autorum veterum opere eodem modo obveniat. Causa quippe sita est in copulati argumenti, quod pari diligentia ille persequitur, diversitate. Cum historia enim Romana ita coniungit rituum Romanorum explicationem, ut quanquam illa maiorem operis partem compleat, de hac non obiter tamen, sed ut plurimum separatis aequae, nec parvis iisdem segmentis, exponat, ad eamque non secus quam alteram propositi argumenti partem primariam, velut e via in stationem, ubi morari tantisper commodum ac volupe sit, haud raro devertat. Ac media, si qua sunt loca ad utramque perinde referenda, ut sunt fere non pauca, hanc habent opportunitatem, ut neutra seiuncta alterius subsidio plane destituatur, filumque adeo historiae, in antiquitatum enarratione segreganda, retineri quodammodo, aut si qua fuerit interruptum, resummi facile queat.

Huic accedit opportunitati illud, quod romanam quidem historiam ex aliis iam fontibus, nominatimque Livio, rituum autem romanorum notitiam paulo uberiores adhuc haurire tironibus nullam contigit, nisi e rivulis: unde et horum fontis degustandi eiusque primarii, eo avidiores esse volent ac velle debebunt, quo diutius eum frustra desiderarunt: quanquam, ut verius dicam, ignoti ne desiderium quidem eos capere potuit. Praetereo reliqua, quae, ut nunc est, non tantum Dionysii narrationi historicae, quantum antiquitatum eius explanationi tribuendum, ac non tam illius quam huius causa, scholis praesertim, commendandam eius Archaeologiam esse, evincant: quorum partim ab iis, qui passim graecos romanarum rerum scriptores cum latinis compararunt, *) sunt declarata, partim ex ipsa tum locorum utriusque generis, tum perpetua historicae narrationis Dionysianae cum Liviana comparatione, apparent.

Vnum

*) Ut inter alios, *Iustus Rycquius, de Capitolio Rom. c. 12.* cum dixisset, *templum Capitolinum vnum omnium accuratissime Dionysium descripsisse*, haec addit: *quae sane laus, supra latinis, graecis hominibus debetur in operibus aeternae urbis, ritibusque sacris aut profanis λεπτομερῶς examinandis, et ad memoriam posteritatis explicandis: quae Romani plerumque scriptores, visu atque usu quotidiano, velut fastidientes praeterierunt.* His fere similia sunt Io. Clerici ista: *Dionysius quoque Halicarnassaeus multo accuratius, eadem de causa, (sc. quod Graecus,) historiam Rom. scripsit. Sane praeterquam quod romani mores graecis erant exponendi, homo graecus aptior erat ad eos observandos, quam qui ab infantia iis adfuerat erant. Quae enim insolita nobis sunt, facilius animadvertimus, quam ea, quibus sumus adfuerat.* in *Art. Crit. 1, 3.* Sed aliter de rerum descriptionibus Dionysii, quam nos hodie, iudicasse olim Romanos, haud negaverim, indeque et quod non domesticus ac recentior erat scriptor, id mihi explico, quod Livius eum non allegaverit.

Vnum omittere nolui, de quo dixisse antea quenquam, non negare magis quam adfirmare auisim, me fugit enim: sed scrupulum mihi iniecerat, nec parvum momentum ad propositum meum mihi met diffuadendum vel certe elevandum habere videbatur. Quantilla enim, quaeri potest, antiquitatis romanae quae late patet, explicatio haec esse queat, quae ultra annum, V. C. CCCXII. non progrediatur, nec nisi quod ad singula fere minutatim persequenda sese demittat, corporis quiddam videatur sumere, quo re vera careat propter rerum paucitatem? Ego vero pauca ista quidem esse fateor, si cum magna reliquorum multitudine comparentur: haud contemnenda tamen arbitror, cum ea sint, quae non solum sint necessario praemittenda, sed et reliquorum, haud scio an facile omnium, semina contineant. Et quoniam quaelibet ars et scientia, ut via procedat, a principiis ordiri debet, vicissim quaeri potest: utrum fatius esse optabiliusque putemus, illane, quae desunt, an haec haberi, quae non desiderantur? Quorum alterum hoc tironibus certe, quibus haec dicata esse rituum romanorum electa cupimus, longe utilius erit, simulque efficitur, ut his, quam primum fieri liceat, ea tradantur, idque eo magis, quo propius, quod Reiskius in praef. p. XXII. *Dionysium*, ait, *scripsisse plane ut professorem h. e. ludimagistrum*, ad eadem attinere videatur.

Verum, si quid video, minus nocuit antiquitatibus, quam historiae, posteriorum Archaeologiae librorum IX. iactura, etiamsi vehementer est dolenda. Nam primum tempus ipsum, quod iisdem libris comprehenderat Dionysius, ab a. V. C. CCCXII. ad a. CCCCLXXXVII. seu belli Punici primi initia, quem operis sui terminum ipse praestituerat, bellis, quibus Italiam univrsam Romani suae adiecerunt

ditioni, continuo quippe gestis, clarius fuit, quam status civilis mutationibus aut novis institutis: quorum enarrandorum certe maiorem copiam varietatemque suppeditabat priorum librorum historia, quippe vrbe ipsa condita et ter mutata republica, vt tribunos militares Lib. XI. c. 60. commemoratos omittam, insignis. Deinde quod saepius iam observatum atque adeo reprehensum in Dionysio est, in multis de prisco aevo traditis, non pauca anticipavit ad aetatem posteriorem pertinentia: idque, quoniam factum est longe crebrius in rituum descriptione, quam per se fieri in narratione historica potuit, aevi eiusdem rituum iacturam quodammodo compensat, atque eatenus nostro ritus romanos separatim tradendi instituto prodest, licet si talia, non facta digressionem ad posteriorem aetatem, sed ita tradat, vt diserte prisca illis vel temporibus vel hominibus ea tribuat, merito sit reprehendendus, quod tempora permutet, nec accurate distinguat. Quaecunque autem rei huius causa esse fingatur, (quam cum rerum temporumque sit alias scrutator diligentissimus, in eo ponendam, si coniecturae venia detur, dixerim, quod ritus Romanorum, maluerit quodam apparatu auctos instructosque, quam rudiores ac tenues, quales in ipsorum initiis essent, popularibus suis tradere, vtpote ulterius, quam supra diximus, non progressurus, eiusque rei natam sibi licentiam forte putaverit ex eo, quod in prisca auctorum libris, e quibus suum opus concinnabat, talia vel prorsus omissa, vel obiter ac verbis ambiguis, h. e. priscae simplicitati aequae ac feriori ornatui communibus, *) commemorata videbat, ductus praeterea vel
suo

*) Huiusmodi v. c. sunt *triumphare, pompa, ludi, ferula, suffragia* et similia. *Plutarch.* in comparatione Romuli cum Theseo (p. 138.) dicit βασιλεῖς ἐθριάμβευσε, qui antea

suo vel aliorum quorundam studio, qui res romanas ornari ad graecorum admirationem simul ac *) delectationem cupidius volebant,) illud tamen planum est, non annorum totidem CCCXI. spatium, quo historia finitur, antiquitatum quoque expositionem Dionysianam terminari, sed ulterius, imo vero ad ipsius aetatem nonnunquam progredi. Vnde hoc amplius coniecere licet, quod supra iam indicavimus, in libris posterioribus nunc deperditis, pauciora forsan, certe non plura, non scitu tironibus magis, quam quae in prioribus leguntur, necessaria, memoriae eum prodidisse, quin et subinde quaedam, ut fere solet, semel iterumque iam dicta repetiisse, cuius modi sunt, quae de triumpho et ovationis discrimine 9, 71. itemque de classibus centuriisque et comitiis 7, 59. tradidit, iam ante 5, 47. et 4, 16. 17. pluribus verbis explicata.

His talibusque causis invitatus sum, ut abiectum, quod identidem subierat, consilium (nam univsum hoc genus eclogarium, quo vel in futuram coniecta diversorum auctorum loca, vel unius, ut nusquam corpus appareat, ita distracta velut membra quaedam ostenduntur, solo colligenti

a 4

antea p. 27. ingressum Romuli in urbem triumphis postea demum altis origine dedisse, dixerat. Ergo ἐθρίαμβευσε illo loco nihil fere aliud est, quam debellavit. Similis est fere ambiguitas in reliquis.

*) Eadem sustulit postea Dionysius in *Epitome Archaeologiae*, quam quinque libris edidit conscriptam, ut Photius autor est in *Bibliotheca, Cod. LXXIV*. ἀνεγνώθη τῶ ἀντιῶ συνοψις τῶν τῆς ἱστορίας ἑικοσι βιβλίων, ἐν πέντε βιβλίοις, ἐν ἧ μᾶλλον δοκεῖ ἑαυτῶ μὲν κομψότερος, ἀφηρημένος δὲ τὸ ἡδύνοον, εἰ καὶ τῶ χρησίμῳ μᾶλλον διαπρέπει.

gentis arbitrio commissa, nulla rerum naturali coniunctione ac ferie, qui fieri enim hoc potest? servata, me non amare ingenue fateor, licet sic aliorum, quibus cedo, iudicio, aut talium librorum utilitati nihil derogatum cupiam,) exsequerer tandem et loca ea colligerem, quibus romanam rem sacram et profanam, publicam et privatam, forensam et domesticam Dionysius exposuisset, quaeque utilitate pariter probarentur quam varietate rerum *) delectarent. Accessit insuper, quod illud adsequi me posse, eam ob causam quam statim initio indicavi, videbam, ut non iunctas continuatasque operis Dionysiani particulas, velut summoto corpore, distraherem, sed sparsas contra ac longioribus interdum intervallis disiectas ita continuarem et componerem, ut antiquitatum Dionysianarum corpus quoddam et imago tota, nulla insigniore parte destituta, in lectorum conspectum veniret, teneretque simul historiae ac sequeretur, velut ducis, vestigia. Idque fere in causa fuit, cur nec *epitomen*, **) quae si totius operis intelligitur, latius patet, quam fert talis opusculi ratio, si ad ritus spectat, angustius: nec *Chrestomathian*, quae lectorum primariam, rei non parem rationem adhibet, sed rituum, qui in Archaeologia Dionysiana explicantur, *Synopsin*, hunc librum inscribendum putarem.

Enimvero, quod minime dissimulandum est, haecenus magis, quid effectum voluerim, quam quod

*) Hanc delectationem agnoscit *Photius. l. c.*

**) Hoc nomine *Stephanus Byzant. de urbibus*, appellat in *Ἀρχειῶν* et *Κοινοῦ*, quam post eum *Synopsin* nominavit, ab ipso Dionysio scriptam, *Photius, loc. paulo ante cit. cf. Io. Alb. Fabricii Bibl. Gr. Lib. 3. p. 783.*

quod effecerim re ipsa, exposuisse videor, si quidem res in multis ac forsan plerisque locis, non tamen in omnibus, ex proposito ratione, bene successit. Vnde passim lineola —, notans verba, quae erant transfilienda, utpote ad rem praesertim minus pertinentia, crebrius, quam vellem, interiecta, non sensu quidem, at aspectu tamen lacunosam hic illic orationem exhibet. Loca etiam quaedam, non praetereunda, sed minora et promiscue ab auctore inserta, in notis, ubi commodum esse videbatur, subieci, reliquis inter auctoria ad calcem positis, quo et reieci lib. I excerpta de priscis Italiae habitatoribus, post reliqua demum, et ab iis, quibus haec quoque nosse placeret, legenda. Ac in uniuersum suspicor, fore nonnullos, qui iusto plura, nam pauciora minus vereor, me collegisse loca existiment. Sed habet semel hoc genus, quod ab initio veritus sum, suas difficultates easque non parvas, si lege quadam, non libidine, in eo versandum est. Quibus tamen deterreri nolui, quod partim, quae aegrius caveri posse constaret, excusatius ea errari credebam, partim videbam, si quid a me, hanc viam ingresso nullius antea vestigiis signatam, fuisset admissum, tamen sic quoque futurum, ut sua opusculo utilitas quaedam maneret: maluique cordatorum iudicum reprehensiones suscipere, quam illam negligere prorsus ac proiicere, quae monitis Virorum doctorum reprehensionibusque auditis, atque ita re propius ad perfectionem adducta, a qua nunc quidem longe abest, aliquando forsan vberior sperari queat.

Est autem haec libri utilitas, ut de ea quoque tirones paucis admoncam, satis varia. Praeter gemini enim usus commendationem, quam habet,

dum sermonis graeci simul ac rerum romanarum notitia haud contemnenda adolescentes imbuunt, tum harum continue magis subtiliusque, utpote ex fonte, in scholis explicandarum materiam, vel certe opportunitatem aliquam Magistris, si qui eo uti velint, praebent: graecae imprimis lectioni tironum privatae inservit, qui, cum genus dicendi sit valde perspicuum, res vero plerumque veritate enarrata, in eo procurrere et sine multa haesitatione poterunt, et invitati rerum iucunditate vel novitate etiam aliqua, volent. Quos enim, ut addam hoc de meae disciplinae addictis, cum librum graecum aliquem, maiorem puta, ipsi legere cuperent, meumque eo in eo genere explorarent consilium, ut fere suspicatus fueram, nunc rerum subtilitate, nunc orationis obscuritate aliqua, maxime vero ac saepissime, quod res essent, ac certe ipsis viderentur, non tales, quales hac quidem aetate nosse gestirent, aut sine interprete satis intelligerent, mox retardatos in hoc curriculo ac velut in incili haerentes cognovi, hos quamquam, quaeso, harum, quotquot sunt, difficultatum vlla impediri cogitandum est, quominus in hac lectione vel cum voluptate aliqua versari et pergere queant? Dos autem praecipua ac peculiaris libelli ea est, ut recta videatur occurrere fastidio eorum, quibus ob causas fere notissimas, graeca minus placent: quorum haud scio, an plurimi, nisi forsitan omnes, licet graece scriptum fere librum quemlibet negligant, hunc tamen neglectum velle nolint. Graeca his displicent, quod graeca sunt: nam quibus ea placeant, hi fere sunt, qui linguam eam propter se amant ac discere cupiunt, literarum quippe humaniorum penitus cognoscendarum admodum cupidi, sed in coetu quovis scholastico fere paucissimi. At in reliquorum

rum numero mihi aegre persuaferim, non iterum fore paucissimos, qui tum quoque abhorreant a graecis, cum ea non propter se, nec maxime, nedum vnice, sed aliam ob causam, eamque non magistrorum, id enim perinde esset, sed ipsorum opinione ac iudicio probabilem, tractari videant. Quenam autem fingi probabilior vlla aut cogitari potest, quam in rerum tali genere posita, cuius notitia carere se nolle facile consentiant omnes, aut si tamen malint, id certe fateri ipsos pudeat? Quid multis opus est, si hoc vnum addam, eos quoque, qui iuris studiosos se fore, i. e. autores graecos insuper se habere posse ostendant, id non posse intelligi velle, nisi eatenus, vt Dionysium, ad se pertinentia tradentem, excipiant? Atqui eadem sane sunt, non alia, quae hoc in libro collecta inveniunt, quae iuris romani eiusque historiae haud contemnendam particulam illustrant, imo vero fundant atque constituunt. Ita ergo liberalis, ita humanus est noster hic Dionysius, vt sese accommodet opinioni eorum, qui graeca per se amari nolunt, eoque efficit, vt tantillam eius linguae molestiam ac peregrinitatem, proposito maiore commodo, defugere initio dubitent, mox, sumto etiam ex successu rei animo, nolint. Atque haec de libri huius argumento dicta sunt.

Nunc superest, vt de animadversionibus pauca subiiciam. Constitueram initio Reiskianae editionis textum nusquam mutatum reddere, et notulas, siue aliorum siue meae essent, adspargere tantum eas, quibus de rerum personarumque nominibus propriis, quoniam in iis graece flectendis passim aberravit autor, tum de rebus ipsis e Livio reliquisque antiquitatis romanae fontibus, non omissis, clarioribus quibus lucem affundere visus est, monerem,

fatis

fatis id fore ad huius libri consilium arbitratus. Quibus si perpauca accessissent de Dionysii graecitate, imitationeque aliorum, ab interpretibus pleraque iam observata, vel haec auctarii numero habenda, reliqua autem omnia prorsus aliena esse ab instituti huius natura putabam. Ex quo vero non ubique me sequi Reiskianam recensionem posse videbam, hoc temperamentum adhibendum putavi, ut evidentes modo ac certas Viri sagacissimi emendationes in contextum reciperem, reliquas non item, easque cum coniecturis eius in margine collocarem. Eodemque modo versatus sum in Sylburgianis, quas passim cum Reiskio recepi, itemque Vaticanis lectionibus, quarum tamen multas, quae vitiosae aut levis essent momenti, ne indicavi quidem. Delectus is autem non semper sine crisi fieri poterat, quam tamen non omnia, sed duntaxat ad sensum necessaria persequentem et adolescentium captui accommodatam, a reliquis animadversionibus non seiungendam putavi. Id enim non pati huius libri ratio videbatur, quem nec vlllo huius generis novo adiuuare quodam subsidio mihi libris desertissimo licuit. Succrevit itaque, non omissis quae supra dixi, varii generis adnotationum numerus, quarum nonnullas ad ipsam locorum intelligentiam minus pertinentes, quam res et verba tironibus ulterius explicantes, in indicem contuli, ubi ab initio, Reiskianae editionis explicationes huiusmodi congerere decreveram, non paucas quippe ab ipso tanto hoc Viro datas, quibus committere, ut carerent tirones, religioni ducebam. Denique meas quasdam coniecturas, at perpaucas adieci, a reliquis, interpretum nominibus notatis, facile dignoscendas: quarum vna alterave si quid Dionysio, me profuisse intelligentiores iudicaverint, id magno mihi erit incitamento ad reliqua eius scriptoris, quae vel levius tractavi,

tractavi, vel intacta adhuc reliqui, diligentius persequenda. Et latere adhuc in Lapi versione verioris passim lectionis vestigia, apparere, vt alia omittam, vel ex eo potest, quod lib. 9. c. 52. ad verba ἔτε οἱ μετὰ τὸ προβέλευμα λαβόντες ὑπατοί, annotavi. Sed per omnia hanc versionem presse sequendi ac conferendi molestiam exhorruī, in longe plurimis frustra exhauriendam, forsan tamen aliquando cum particulatim id fieri liceat, non defugiendam. Ac si huius generis quaedam fuerint obvia, simul cum iis, quae forsan e Versionibus, Anglica et Francica, ab *Edward Spelman* illa, hac a *Gabriel Francisc. le lay*, editis *) notisque ac dissertationibus illustratis, accesserint, nisi tamen aut spes me fefellerit quaedam reperiendi, aut calci huius libri, quod nunc quidem spero, ea adlinere licuerit, separatim aliquando, si Deo fuerit visum, typis exscripta dabo. Hoc addo, quod est in Novis literariis Lipsicis superioris anni p. 938. a Viro Erudito, cui me devinctissimum profiteor, e programme quodam meo indicatum, pro ταμεία lib. 9. c. 71. me malle πομπεία, id aliter hic reperiri in nota ad h. l. vbi τὰ μείω, quod mihi postea venit in mentem, praetuli. Nec video, cur in eodem programme ad lib. 4. c. 59. med. et hic in nota ad loc. eund. pro ἐκ τῆς κεφαλῆς, non potius ἐκ τῆς αὐτῆς quam ἐξ αὐτῆς, quanquam parva est differentia, legendum coniecerim.

De indice, quid addam, nisi illud, quod quae habeam, in tanta rationum sententiarumque super
eo

*) Anglica Lond. 1759. 4. IV. Vol. Francica Paris. 1723. 4. II. Vol. Theodisca Io. Laurent. Benzleri. Lemgov. 1771. 8. II. Vol. sine notis, locorum vlcera non tangens, commodam ad sensum (id solum enim spectabat Vir Cl.) interpretationem exhibet.

eo genere varietate et differentia, vix dicere aufim? Non locupletio-rem, sed iusto fere ponderosio-rem evasisse, ipse non dissimulo. Priorum sex, et quod excurrit, librorum verba exhibet paene omnia, praeter usu quotidiano tritissima: reliquorum libro- rum non aequae multa. Sic factum est, quoniam privatae etiam tironum lectioni, quin et eorum vsui, qui linguam minus amarent, res ex hoc fonte haurire mallent, vt supra monui, destinaveram li- bellum, cui fore forsitan, vt aliquando contingeret nancisci interpretes scholarum Magistros, praevidere equidem non poteram, sperare confidentiae esse pu- tabam. Contra ea usu venire sciebam, vt, si frustra illi quaerent quaedam in indice e lexicis petenda, id aegre vt plurimum ferrent, si quidem non ita essent plerique sagaces et usu subacti, vt a tritioribus notionibus exquisitiores et magis scriptori cuique proprias facile distinguerent, sed omnes, quas ignorarent, in indice quaerent, et quasdam non inveniri, moleste ferrent: quam vel postremam, licet sane levissimam, privatae lectionis molestiam praevertere volui. Ac in univ-ersum hoc excerptorum genus *μικρολογίαν* quandam excusat, in in- tegri cuiusdam operis editione haud ferendam, ad quam tamen descendere eatenus, vt vernaculum indicem facerem, ob causas facile videndas, nolui: indicesque huiusmodi ad puerilis potius aetatis vsu- m nunc satis multi extant. Auctaria vero sine ani- madversionibus et indice verborum dedi, sola no- tata lectionis varietate ea, qua carere non posse lectores videbantur.

Sic igitur instructus prodeat e manu mea Diony- siolus meus et fortunam suam forsitan vix mediocrem experiatur: cui quidem nec ipse ita blandior, vt non multos in eo me naevos conspiciere, quos ab- esse

esse malim, ingenue profitear. Sed nec caret suis quibusdam Reiskii editio, quod eam a capite ad calcem pertractans, expertus sum. Annotata quidem eius singulis Voluminum calcibus adiecta, o quam vberem interpreti simul ac Critico suppeditant materiem! Sed reliqua eius opera, i. e. Hudsonianae emendatione, factum est, (qui vero aliter potuit in tanta occupatissimi Viri festinatione?) vt, quod vnum praeterire nolui, Lipsientis is Dionysius fat multis locis legi commode et intelligi nequeat, nisi editiones, Sylburgianam et Hudsonianam, e quibus promiscue in notis loca citata reperiuntur, *) iuxta se habeat positas: quarum vtrique hoc certe tributum est, vt legi per se ac sine alterius praesenti subsidio possit. Equidem non detrahendi studio hoc attigi, sed ne opella haec mea frustra collocata et supervacua prorsus videatur tironum iis, quibus comparandi facile integri Reiskiani operis copia suppetit, cuius per reliqua omnia, nominatimque apud eruditos, pretium ac decus non potest non, parte nulla deminutum, constare, cuiusque paginas et in margine notavi perpetuo, et quoties loca erant laudanda, quae in hoc libro non extant, semper allegavi.

Quod si vero nec omnibus haec mea cura videbitur eorum vsibus omnino respondere, quibus eam destinatam esse volui, quod in variorum, qui iuventuti

*) Sic p. 1915. quinque citantur *paginae ed. Hudf.* et mox p. 1920 not. g. et 1917. not. b. *pagg. ed. Sylb.* cf. ad p. 1983. not. g. vbi et alteri loco per errorem additum est: *iuxta edit. Hudf.* cum pagina sit *editionis Sylb.* Huc pertinet etiam, quod notae interdum ex illis editionibus transcriptae ad mutatum Reiskianae contextum non quadrant, vt p. 569. not. l. et p. 670. not. x.

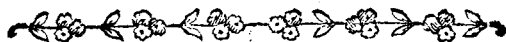
tuti in hoc tali genere consultum cupiunt, tam varia ratione et sententia, vix sperandum est: omnes tamen in eo, credo, consentient, illud vnum certe me esse adsecutum, quod initio intenderam, h. e. Dionysii Archaeologiam, detracta legendae eius, cum ipsa mole, molestia, e virorum doctorum scriniis et cathedra in tironum subsellia me devocasse. Quo ipso si his me profuisse quodammodo putabunt ad sermonis graeci simul, ac antiquitatis romanae cognitionem, me voti mei damnatum et magno laboris mei praemio ornatum existimabo. Maximum vero erit illud, si evenerit aliquando, ut et ii, qui graecos libros fastidiunt, hunc tamen, argumenti eius, i. e. rerum, quas ignorare pudor est, dignitate allecti, haud negligendum putent. Idque huic libro, si vnquam vlli, fore ut contingat, eo magis speraverim, quo minore simul ad eum legendum graecae linguae facultate opus est, quam plerique, utpote ab initiis vix paulo progressam, mature, ut nunc est, in scholis hauriunt, mox vero, (traditis eiusmodi libellis, qui res aut mixtas ex omni genere et parum cohaerentes, aut ab ipsorum rationibus nimis remotas, ut ex historia Graecorum, Persarum, taliumque gentium, itemque ex vetere scientia civili et ipsa philosophia ductas, continent,) plerumque non augeri, sed deminui paulatim sentiunt et sinitunt: quod fore ut hunc legentibus aequae accidat, qui res, omnium opinione cognoscendas omnibus, tradit, idque oratione maxime perspicua, haud vereor. In reliquis lectioni, quam vocant, statariae, i. e. rebus, quae traduntur, paulo vberius explicandis, consulere volui, in quo eum tenere delectum, qui omnibus probetur, rem esse intellexi valde difficilem et lubricam. Monere pauca, plurima relinquere lectoribus, est commodissimum, peritioribus probatissimum, atque

eatenus

eatenus optimum. Sed dubito, an sit semper optimum, et libro, qui privatae quoque tironum lectioni destinatur, accommodatissimum. Enim vero ad laudem, quae aliis debetur, Dionysii passim illustrandi, nec volui adspirare, nec debui, neque, ut verum dicam, potui. Ac si quid forsan melius, quam antehac, fuerit a me in notis explicatum, id, si locorum comparatione effectum est, non in laude, sed attentae editoris officio ponendum arbitror, sin conjectura quadam mea, velim tanquam aliud agenti mihi succurrisse, lectores existiment. A quibus et illud, oro rogoque. ut ad singula, quae legere volent, segmenta, *addenda et corrigenda* ad calcem libri secundum paginas digesta, conferre ac perlustrare velint: quod cur petiverim, ut facerent, ipsi statim videbunt. His praeterea Viris Doctissimis, quos venerari nunquam desino, quorum suavis partim et approbatione, partim consilio ac monitis adiuvari in adornando hoc opusculo mihi contigit, gratissimum publice profiteor animum, cuius animi mei vel hoc tanquam pignus habebunt, quod intelligent, monitis ipsorum me, quantum fieri potuit, audientem fuisse.

De ipso Dionysio autem eiusque Archaeologiae vel virtutibus vel vitiis quibusdam generatim differere in hac praefatione supersedere me posse putavi, cum eadem partim in praefationibus testimoniisque Reiskianae editioni praemissis, partim in Io. Alb. Fabricii Bibliotheca graeca et b. Gottleberi Observationum in quaedam loca Dionysii Halicarnassensis, quibuscum aliquot Livii loca comparantur, Specim. I. III. et IV. in Novis actis Erudit. 1771. itemque in

ill. Harlesii Introd. in historiam linguae graecae, satis exposita leguntur: ea denique, quae in Dionysii vel graecitate, vel rerum expositione ipsa passim reprehendenda videntur, quorum fere in synopsin hanc cadunt paucissima, ad loca singula in notis partim ac indice, partim in addendis, a nobis sunt indicata, e quibus in summam collectis, non solum de illis, verum etiam de sermonis latini scientia, vix supra mediocrem illa, certe non satis magna, quam ad hoc opus Dionysius attulit, quantum satis est, a tironibus fieri iudicium poterit.

ARCHAEOLOGIAE DIONYSIANAE SYNOPSIS.

SEGM. I.

De Deorum simulacris ab Aenea in Italiam deportatis, s. de Penatibus et Palladio.

Νεὸς ἐν Ῥώμῃ δέκνυται τῆς ἀγορᾶς ἐ πρὸσω, e Lib. I. LXVIII. p. 170. l. II. ed. Lips. Templum Penatium sub Veliis.
κατὰ τὴν ἐπὶ Καρινᾶς Φέρεσαν ἐπίτομον ὁδόν, ^a ὑπεροχῇ σκοτεινὸς ἰδρυμένος ἐ μέγας. λέγεται δὲ κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν, ^a Ὑπελαίαις τὸ χωρίον. ἐν δὲ τέτῳ κέντα τῶν Τρωϊκῶν Θεῶν εἰκόνες, ἀπασιν ὄραν, ΔΕΝΑΣ ἐπιγραφῆν

a. ὑπεροχῇ, an forte legendum ὑπ' ὀροφῆς σκοτ. *sub tecto*: vt ita haec aedes distinguatur a *facellis*, quae dicuntur loca diis sacrata sine tecto. Festus v. *facellum* p. m. 23c. De reliquis vid. ind. in ὑπεροχῇ. σκοτεινός vt ὑπόγειος ἰδρ. 2, 31.

Ὑπελαίαις. Casaub. ad Aur. Victoris Epitom. c. 1. p. 35. ed. Pitisc. scribi debere putat Οὐέλαια τὸ χωρίον, e Varrone, de vita pop. Rom. 1, 13. *Tullum Hostilium* in Veliis, *vbi nunc est aedes deorum Penatum*: citatque etiam *Festum* in voc. *Mutium*. Vulgatae tamen propius accedit ὑπελαίαις, vt exprimat *sub veliis*: quanquam parum sibi constat Noster in vocis huius scriptura, cf. ad 5, 19. a. et 5. 48. k. *Ad.*

Φὴν ἔχουσα, δηλῶσαν τὲς Πενάτας. δοκεῖ γάρ
 μοι, τῷ Πημήνω γραμματος εὐρημένε, ^b τῷ δέλ-
 τα δηλῶν τὴν ἐκείνε δύναμιν τὲς παλαιῆς, εἰσὶ δὲ
 Penatium
 forma. νεανία δύο καθήμενοι, δόρατα ^c διεληφότες, τῆς
 παλαιᾶς ἔργα τέχνης. πολλά δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱε-
 ροῖς ἀρχαίοις εἰδῶλα τῶν Θεῶν τέτων ἐθεασά-
 μεθα, καὶ ἐν ἅπασιν νεανίσκοι δύο στρατιωτικά
 σχήματα φαίνονται ἔχοντες. ὁρᾶν μὲν δὲ ταῦτα
 ἔξεσιν, ἀκῆσιν δὲ καὶ γράφειν ὑπὲρ αὐτῶν, ἃ
 Καλλίστρατός τε ὁ περὶ Σαμοθράκης συνταξάμε-
 νος ^d ἰσορεῖ, καὶ Σάτυρος ὁ τὲς ἀρχαίας μύθους
 συναγαγὼν, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, παλαιότατος δ'
 ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ποιητῆς ^e Ἀρκτίνος. λέγουσι γὰρ
 ὡδε Χρῦσην τὴν Πάλλαντος θυγατέρα γημαμένην
 Δαρδάνω, φερεῖν ἐπενέγκασθαι δωρεῆς ^f Ἀθη-
 ναῖς, τὰ τε Παλλάδια καὶ ^g τὰ ἱερά τῶν μεγά-
 λων Θεῶν, διδασχθεῖσαν αὐτῶν τὰς τελετάς.
 ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομβρίαν φεύγοντες Ἀρκάδες Πε-
 λοπόννησον μὲν ἐξέλιπον, ἐν δὲ τῇ Θρακίᾳ νήσω
 τὲς βίβς ἰδρῦσαντο, κατασκευάσαι τὸν Δάρδανον
 ἐνταῦθα τῶν Θεῶν τέτων ἱερόν, ἀρέψθης τοῖς
 ἄλλοις

Penates
 et Palladia
 unde?

- b.** Hudson arbitratur, initio fuisse PENAS i. e. Penates: postea ex oblitterata linea deorsum producta literae P, visum esse D, quod antea fuerat P.
- c.** δ' εἰληφότες. Cod. Vat. Sed vid. ind. v. διαλαμβ. — Quod opera antiquae artis, adeoque rudis, fuisse additur, id favet narrationi eorum, qui mera κηρύκεια, καθύπευθε, fuisse audiverant, ut Timaeus historicus, cuius c. 67. verba laudantur, p. 170. ed. Reisk.
- d.** Recepti e Cod. Vat. pro vulg. ἰσορίαν, probante, ut opinor, Reiskio in praefat. p. xi: v. ac sensu verbum eiusmodi desiderante. Sylburg post Ἀρκτίνος in fine repetendum putabat ἔγραψαν.
- e.** Sic reposui pro Ἀρκτίνος e Vat. et Lapi cod. it. Reg. 2. probante et Vossio de poet. gr. c. 2. adde not. p.
- f.** Cur dona a Minerva acceperit Chryse vid. ind. v. Πάλας.
- g.** v. ind. v. ἰσρά. De magnis Diis v. not. r.

ἄλλοις ποιῆντα τὰς ἰδίας αὐτῶν ὀνομασίας, καὶ ^{e Samo-} ^{thrace, ubi}
 τὰς τελετὰς αὐτοῖς, τὰς καὶ εἰς τὸδε χρόνον γι- ^{Ceremo-}
 νομέναις ὑπὸ Σαμοθράκων, ἐπιτελεῖν. ὡς δὲ με- ^{niar. s. my-}
 τῆγε τῆ λαῶ τὴν πλείονα μοῖραν εἰς τὴν Ἀσίαν, ^{go:}
 τὰ μὲν ἱερὰ τῶν Θεῶν καὶ τὰς τελετὰς τοῖς
 ὑπομείναςιν ἐν τῇ νήσῳ καταλιπεῖν τὰ δὲ Παλ-
 λάδια καὶ τὰς τῶν Θεῶν εἰκόνας ^h κατασκευα- ^{deportan-}
 σάμενον ἀγαγέσθαι μετ' αὐτῆ. διαμαντεύμενον ^{tur Ilium,}
 δὲ περὶ τῆς οἰκίσεως τὰ τᾶλλα μαθεῖν, καὶ περὶ
 τῶν ἱερῶν τῆς Φυλακῆς τὸν δε χρησμὸν λαβεῖν

Εἰς πόλιν, ἣν κτίσητε, Θεοῖς σέβας ἀφθιτον
 αἰεὶ

Ἰθεῖναι, καὶ φυλακαῖς τε σέβειν θυσίαις τε
 χοροῖς τε.

Ἐὐτ' ἂν γὰρ τάδε σεμνὰ καθ' ὑμετέραν ^k χῶ-
 ραν ἦ

Δῶρα Διὸς κέρης ^l ἀλόχῃ σέθεν, ἣ δὲ πόλις
 σοι

Ἔσα ἀπόρθητος τὸν αἰεὶ χρόνον ἡματα πάντα.

A 2

Δάρ-

h. Legendum forte ἀνασκευασάμενον vel συσκευασάμενον, vt significet, simulacra ista non tunc primum a Dardano fabricata, sed convasata, seu cum ceteris suppellectilibus esse collecta. Sylb. καὶ τὰς τ. Θεῶν Reisk. Artic. τὰς vulgatis deest. — Paulo supra ἐπιτελεῖν est inf. aor. 2.

i. Subaud. θέλε aut μέμνησο. Neque enim a Dionysii verbis χρησμὸν λαβεῖν ista pendent.

k. χθόνα μίμνη Vat. Pro εὐτ' ἂν malit Reisk. ἐς τ' ἂν donec.

l. dona a Iovis filia uxori tuae data. Durior in graeco Syntaxis, ferenda tamen praesertim in huiusmodi verbis: et nihil mutandum censet Portus. Sed Sylburg malit ἀλόχῃ, cui lectioni favet Cod. 2. Reg. Reiskio videtur distinctione opus esse post ἀλόχῃ, vt fit h. l. Minervae epitheton ἀλοχος, innupta: deinde iungit σέθεν ἥδε (vno vocabulo) πόλις σοι etc. quasi dixisset ἥδε ἡ πόλις σε ἔσα σοι.

LXIX. Δάρδανον μὲν ἔν ἐν τῇ κτιθείσῃ τε ὑφ' ἑαυτῷ
καὶ ὀνομασίας ὁμοίας τυχέσῃ πόλει τὰ ἔδη κα-
ταλιπεῖν. Ἴλιος δ' ἐν ὑσέρῳ χρόνῳ συνοικιοθέντος,
ἐκεῖ μετενεχθῆναι πρὸς τῶν ἰγγόνων αὐτῷ τὰ
ιερά. ποιήσασθαι δὲ τὰς Ἰλιεῖς νεῶν τε καὶ ἀδυ-
τον αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἀκρας, καὶ φυλάττειν δι' ἐπι-
μελείας ἢς ἐδύναντο πλείους, θεόπεμπτά τε ἡγ-
μένους εἶναι, καὶ σωτηρίας κύρια τῇ πόλει. ἀλίσ-
κομένης δὲ τῆς κάτω πόλεως, τὸν Αἰνεῖαν ἢ κύ-
ριον τῆς ἀκρας γινόμενον, ἄραντα ἐκ τῶν ἀδύτων
τά τε ἱερά τῶν μεγάλων Θεῶν, καὶ ὃ, περ' ἔτι
περιῖν Παλλᾶδιον ἑτάτερον. γὰρ Ὀδυσσεῖα καὶ
Διομήδη νυκτὸς εἰς Ἴλιον ἀφικομένους ὁ λαβεῖν.
οἴχεσθαι τε κομίσαντα [τὸν Αἰνεῖαν] ἐκ τῆς πό-
λεως, καὶ ἔλθειν ἄγοντα εἰς Ἰταλίαν. Ἕ Ἀρκτί-
νος

tum, surre-
pto vno
palladio,
in Italiam.

m. ἐγγόνων vel ἐκγόνων malunt *Syllb. et Portus*, vt et
Lapus legisse videtur: ἐγγόνων est in *Cod. 2. Reg.*
quod recepi pro vulg. συγγόνων.

n. καρτερόν τ. ἀκ. *Vat.* consentit *Cod. 2. Reg.* Cete-
rum aut pendens hic constructio est, accusativos τὸν
Αἰνεῖαν, γενόμε. ἄρ. nullo infinitivo sequente, et ἄραν-
τα accipiendum pro ἄρα, aut quod malim, post λα-
βεῖν, pro puncto, ponendum est colon, vt verba ἑτά-
τερον — λαβεῖν in parenthesi legantur, et mox se-
quentia τὸν Αἰνεῖαν, vt suspecta, vncinis sunt inclu-
denda (videntur enim e superioribus esse repetita a
glossatore) atque ita superiora illa cum infinitivis post
parenth. positis οἴχεσθαι et ἔλθειν iungenda. Amat
Noster, vt qui maxime, parentheses.

o. νυκτὸς Φασίν εἰς Ἴλ. ἀφικ. κλοπῇ λαβεῖν, *Vat.* et
Lapus: furto abstulisse aiunt. cf. 2, 66. post *not. l.*
vbi etiam additur κλοπῇ.

p. Sic iterum, non Ἀρκτίνος, *Vat.* et *Lapi* codd. vt et
2. Reg. Ex *Io. Canabutio ἀνεκδότῳ* in *Bibl. Vindob.*
affervato, omnino legendum Ἀρκτίνος. *Hudf. vid. ind.*
Mox εἶναι, et paulo supra, post *not. m.* φυλάττειν,
praesentis infinitivi, aoristorum infinitivis immiscen-
tur, quae frequens est temporum variatio bene grae-
cis, praesertim historicis. v. *Brunck. ad Eurip. Hec.*
vers. 21.

νος δὲ Φησιν, ὑπὸ Διὸς δοθῆναι Δαρδάνῳ Παλλάδιον ἓν, καὶ εἶναι τέτο ἐν Ἰλίῳ, ἕως ἢ πόλις ἤλισκετο, κεκρυμμένον ἐν ἀβάτῳ. εἰκόνα δ' ἐκείνη κατασκευασμένην ἢ μηδὲν τῆς ἀρχετύπε διάφορον, ἀπάτης τῶν ἐπιβελουόντων ἕνεκα, ἐν Φανεραῖ τεθῆναι, καὶ αὐτὴν Ἀχαιοὺς ἐπιβελούσαντας λαβεῖν. τὰ μὲν ἔν ἐῖς Ἰταλίαν ὑπ' Αἰνεΐς κομιθέντα ἱερά, τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσι περὶόμενος, γράφω ἑ τῶν τε μεγάλων Θεῶν εἰκόνας εἶναι, ἕς Σαμοθραϊκῆς Ἑλλήνων μάλιστα ὀργιάζουσι καὶ τὸ μνησθευμένον Παλλάδιον, ὃ φασὶ τὰς ἱεραὺς φυλάττειν παρθένης ἐν ναῶν κείμενον Ἑσίας, ἔνθα καὶ τὸ ἀθάνατον διασώζεται πῦρ. ὑπὲρ ὧν ἐν ὑτέρῳ λεχθήσεται λόγῳ. — καὶ περὶ μὲν τῶν Τρωϊκῶν ἱερῶν τοσαῦτα εἰρήδω.

II.

Reges post Aenean Albani XV. Roma quando condita? Reges Romani VII.

Ἰ Ἀσκάνις δὲ ὀγδόῳ καὶ τριακοσῷ ἔτει τῆς βασιλείας τελευτήσαντος, παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν Σιλβίου, ἀδελφὸς ὧν Ἀσκάνις, μετὰ τὸν Αἰσκανίους θάνατον γενόμενος ἐκ ἰ Λαύνας τῆς Λατίνης

LXX. p.
175. l. 12.
Ascanius
Silvius.

A 3

Συγα-

- q. Ita Vat. pro vulg. μηδὲ ἓν, ac recipiendum fuisse censuit Reisk. praef. p. xiv.
- r. Ergo magni dii, vt ex hoc cap. apparet, ipsi Penates Dionysio esse videntur, quae communis est veterum opinio. Totum hunc locum inter classici de Penatibus et Palladio laudat Ill. Heyne et passim illustrat in Exc. IX. ad Virg. Aen. 2. p. 246. sqq.
- a. Eadem est, quam c. 59 et 60. p. 150 et 152. ed. Lipf. Λαῦναν scribunt vulgatae: utroque loco Λαυίναν Vat. Ad locum priorem monet Sylburg, cum Latini *Laviniam* vocent et *Lavinam*, fieri posse, vt Dionysius, si non *Λαυίναν* aut *Λαυίναν*, at saltem *Λαῦναν* scripserit.

θυγατρὸς, ὃν Φασιν ἐν τοῖς ὄρεσιν ὑπὸ τῶν νο-
 μῶν ἐκτραφῆναι. τῷ γὰρ Ἀσκάνιῳ παραλαβόν-
 τος τὴν βασιλείαν, περιδεῆς ἢ Λαΐνα γενομένη,
 μή τι δεινὸν ὑπ' αὐτῷ πάθῃ κατὰ τὸ τῆς μη-
 τρυᾶς ὄνομα, ἐγκύμων ἔσα, δίδωσιν ἑαυτὴν ὁ Τυρ-
 ρῆνῳ τινὶ ὁ συφορβίῳν ἐπιμελητῇ βασιλικῶν, ὃν
 ἴδει Λατίνε γεγόμενον ἐν τοῖς μάλιστα προσήγορον.
 ὁ δ' εἰς ὕλας ἐρήμους ἀγαγὼν αὐτὴν ὡς τῶν ἐπι-
 τυχσῶν τινα, φυλαττόμενος ὀφθῆναι τοῖς εἰδό-
 σιν, ἔτρεφεν ἐν τῇ νάπῃ κατασκευάσας ὁ οἴκησιν.
 ἧς τὸ ἐγκυμονέμενον ἀποκυησάσης, ἀναιρεῖται ἑ τε
 καὶ τρέφει, Σιλβίον ὀνομάσας ἀπὸ τῆς ὕλης,
 ὡσπερ ἂν εἴ τις Ἑλλάδι γλώσση λέξειεν Ὑλαῖον.
 χρόνος δὲ προϊόντος, ὡς πολλὴν ζήτησιν ἔγνω τῆς
 γυναικὸς ὑπὸ τῶν Λατίνων γενομένην, καὶ δι' αἰτίας
 ὄντα παρὰ τῶν πλήθει τὸν Ἀσκάνιον, ὡς ἀνηρη-
 κότα τὴν παιδίσκη, φράζει τῷ δήμῳ τὸ πρᾶγμα,
 καὶ τὴν ἀνδραποκὸν ἀγει μετὰ τῷ παιδὸς ἐκ τῆς
 νάπης. τύχη μὲν δὲ τοιαύτη χρησάμενος Σιλβίος,
 τὴν εἰρημένην ἔσχεν ὀνομασίαν, καὶ τὸ ἔξ ἐκείνης
 γένος ἅπαν ὁ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐπειδὴ
 τὸν

vnde Silvii
 nomen?

- b. Τύρρῳ Gelen. et Port. legunt ex Virg. Aen. 7, 485.
 et Autore de Orig. gent. Rom. c. 16. Sed sine libris
 nihil mutandum, et error hic auctoris suspicandus est.
- c. Sylb. et Port. coniecturam συφορβίῳν seu συφορ-
 βίῳν, pro vulg. συφορβῶν firmat Cod. Vat. in quo
 est συφορβίῳν, vt et Virgil. et Aut. de Orig. gent.
 Rom. apud quos *Tyrrhus* magister est *regii pectoris*.
 Quanquam, vt ait Sylburg, et *greges pariter, et pa-*
stores gregarii h. l. possunt intelligi. Hudf. Recipi
 vult συφορβίῳν Reiskius, vt mox Λατίνῳ, etiam e
 Cod. Vat. pro Λατίνε praef. p. xiv. De voc. προσή-
 γορος vid. ind.
- d. οἴκησιν, ἔ πολλοῖς γνώριμον. καὶ τὸ παιδίον γεγόμε-
 νον ἀναιρεῖται ἑ τε. Vat. et Lapi Cod. Hudf.
- e. ἅπαν τὴν δὲ βασ. παρ. Gelenius ita legit, et probat
 Sylb. quanquam vulgatam sequitur *Larus*. Corre-
 ctione opus esse propter sequentia ἐπ. τὸν ἀδελφὸν
 αὐτῷ

τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ τελευτήσασιν συνέπεσεν, ἰ ἀμφίλογον γενομένην πρὸς ἓνα τὸν πρεσβεύσαντα τῶν Ἀσκανίᾶ παιδῶν Ἰέλον, ἰ ἀξιῶντα τὴν πατρώαν ἀρχὴν διαδέξασθαι. τὴν δὲ ἠ δίκην ἐπεψήφισεν ὁ δῆμος, ἀλλοῖς τε ὑπαχθεῖς λόγοις, καὶ ἐχ ἠκίσα, ὅτι μητρὸς ἦν ὁ Σιλβίος ἐπικλήρῃ τῇ ἀρχῇ. Ἰέλω δ' ἀντὶ τῆς βασιλείας ἱερά τις ἐξέστια προσετέθη καὶ τιμῇ. — ἦν ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἐξ αὐτῶ γένος

A 4

γένος

αὐτῷ etc. vix dubitandum. | Sed utrum Gelenii, an alia sit probanda ratio, non constat. Nam aequè legi potest, ὡς καὶ τὸ ἐξ ἐκ.γ. ἅπαν, καὶ τὴν βασ. vel ita: καὶ, ὡς τὸ ἐξ ἐκ.γ. ἅπαν, τὴν βασ. vel denique, vt, post ἅπαν, καὶ simpliciter inseratur. Magis autem mihi arrident lectiones eae, quibus *nomen*, quam quibus *regnum*, genti Silviae accessisse docetur, quoniam de illo, non autem de hoc praecessit narratio, cf. Chron. Euseb. haec: *Silvius Postumus* etc.

| Add.

- f. ἀμφίβολον Vat. et Lapi Cod.
- g. Eadem de Ascanio eiusque filio Iulo, et Silvio, Aeneae postumo, tradit Victor Or. G. R. c. 16. 17. it. Virg. Aen. 6, 763. Sed. aliter Liv. 1, 3. Serv. ad Virg. l. c. et Ovid. Fast. 4, 40. sq.
- h. Portus vertit: *litem diremit populus*, et melius legi coniicit ἐψήφισεν, vel ἀπεψήφισεν, quod idem valeat, ac ψήφοις διέλυσεν. Sed autor non hoc simpliciter tradere videtur, *populum litem diremisse*, quoniam causas statim subiicit, cur Silvio regnum sit datum. Hinc τὸ ἐπεψήφισε reddendum potius putabam *adiudicavit*, quod tandem Reiskio quoque placuisse vidi, vt subaudiendum esset τῷ Σιλβίῳ. Sed quoniam id ipsum nomen subsequitur, idque adeo in verbis τὴν δὲ δίκην. ἐπεψ. ὁ δῆμος intelligi commode nequit, malim ista verba reddere: *rem autem comprobavit populus*, vt δίκη significet *causam iustam*, i. e. hoc ipsum, quod *Silvius*, vt paulo ante, et cap. huius init. fuerat dictum, *regnum suscepit*, cuius contrarium ἰ σὺν δίκῃ de Amulio occurrit c. 71. et ἐπιψηφίζειν idem h. l. fit, quod ἐπικυρῶν *ratum facere, approbare*. vid. ind. ἐπιψηφ. Atque ipse Portus h. l. *confirmandi* sensum in hoc verbo agnovit. — Mox cum Lapo et Gelenio Ἰέλοι leg. pro vulg. Ἰέλοι. Sylb.

γένος ἐκαρπῆτος, Ἰέλιοι κληθέντες ἀπ' ἐκείνου. —

LXXI p. 177 l. 15
Acncas Silv.
Latinus Silv.
Alba Silv.
Capetus Silv.
Capys Silv.
Calpetus Silv.
Tiberinus Silv.
Agripa Silv.
Allades Silv.
p. 179. l. 6.
Aventinus Silv.
Procas S.
Amulius Silv.

Σιλβίος δ' ἑνὸς δέοντα τριάκοντα ἔτη κατασχόν-
τος τὴν ἀρχὴν, Αἰνείας υἱὸς αὐτῷ διαδεξάμενος
τὴν δυναστείαν, ^k ἐνὶ πλείω τριάκοντα ἐτῶν ἐβα-
σίλευσε. μετὰ δὲ τῷτον, ἐν καὶ πενήτηκοντα Λατῖ-
νος ἤρξεν ἔτη. Ἄλβας δὲ μετὰ τῷτον ἑνὸς ἰ δέον-
τα τετταράκοντα ἐτῶν ἐβασίλευσε. μετὰ δ' Ἄλ-
βαν Κάπετος ἐξ ἐπὶ τοῖς εἴκοσιν. Ἐπειτα Κά-
πυς, δυσὶν δέοντα τριάκοντα. μετὰ δὲ Κάπυον,
Κάλπετος ἄχρι τρισκαίδεκα ἐτῶν κατέσχε τὴν
ἀρχὴν. ἐξῆς δὲ Τιβερίνος ὀκταετῆ χρόνον ἐβασί-
λευσε. τελευτήσας δὲ τῷτον ἐν μάχῃ παρὰ πο-
ταμῷ γενομένη λέγεται παρενεχθεῖς δ' ὑπὸ τῷ
ῤευματός, ἐπώνυμον ἑαυτῷ κατέλιπε τὸν ποτα-
μὸν, Ἄλβλαν καλούμενον πρότερον. Τιβερίνη δὲ
διάδοχος ^m Ἀγρίπας ἐν καὶ τετταράκοντα ἐβα-
σίλευσεν ἔτη. μετὰ δ' Ἀγρίπαν, Ἀλλάδης, τυραν-
νικὸν τι χρῆμα καὶ Θεοῖς ἀπεχθόμενον, ἑνὸς δέον-
τα εἴκοσιν. — Ἀσεντῖνος δὲ παρὰ τῷτε τὴν ду-
ναστείαν διαδεξάμενος, ἔ τῶν ἑπτὰ λόφων τις ἐπώ-
νυμος ἐγένετο τῶν συμπεπολισμένων τῇ Ῥώμῃ,
τριάκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη τὴν ἀρχὴν κατέσχε.
Πρόκας δὲ μετὰ τῷτον ἔτη εἴκοσι καὶ τρία. ἔπει-
τα Ἀμέλιος, ⁿ ἔ σὺν δίκη τὴν βασιλείαν κατα-
σχών

i. ἑνὸς δέοντα defunt Vat.

k. Dicitur et ἑνὸς πλείω et ἐνὶ πλείω apud probatissimos
scriptores. Hic autem χρόνον subaudiendum esse mo-
nuerunt Sylb. et Port. *Αἰδ.*

l. Hic etiam ex Sylb. et Porti sententia subaud. χρόνον.
Sed pro ἐτῶν in Vat. est ἔτη.

m. Ἀγρίππας et infra Ἀγρίππαν Vat. et Lapi codd.

n. In editis legitur ὅς ἔ σὺν δίκη. Sed ὅς vel tollendum,
vel reponendum κατέσχευ, vel legendum ὁ ἔ σὺν,
censet *Portus*. Verum omittit articulum ὅς Vat. cuius
lectionem praetuli, quoniam et *Reiskio* sic placuit
praef. p. xiv. et ὅς, quod in vulgatis legitur, e prae-
cedenti voce in ος desinente, repeti potuit. Sin ὅς
cum

σχῶν ° Νομίτωρι προσήκεσαν, ὅς ἦν αὐτῶ πρεσ-
 βύτερος ἀδελφός, δύο καὶ τετταράκοντα ἔτη δυ-
 νασεύει. Ἀμελίς δ' ἀναιρεθέντος ὑπὸ Ῥωμύλε
 καὶ Ῥώμῃ, τῶν ἐκ τῆς ἱερᾶς κέρης γενομένων, —
 μετὰ τὸν ἐκείνη θάνατον ἀπολαμβάνει τὴν κατὰ
 νόμον δυναστείαν Νομίτωρ ὁ τῶν νεανίσκων μητρο-
 πάτωρ. τῶ δ' ἐξῆς ἔτει τῆς Νομίτωρος Ῥ. ἀρχῆς,
 δευτέρῳ δὲ καὶ τριακοσῶ καὶ τετρακοσιοσῶ μετὰ
 τὴν Ἰλίε ἀλωσιν, ἀποικίαν στείλαντες Ἀλβανοὶ,
 Ῥωμύλε καὶ Ῥώμῃ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῆς ἐχόντων,
 κτίζουσι Ῥώμην, ἔτος ἐνεσῶτος πρώτῃ τῆς ἐβδό-
 μης Ὀλυμπιάδος, ἣ ἦν ἐνίκα σάδιον Ἰ Δαικλῆς Με-
 σσήνιος, ἀρχόντος Ἀθήνησι ἡ Χάροπος, ἔτος τῆς
 δεκαετίας πρώτον. — Κάτων δὲ Πόρκιος Ἑλληνι-
 κὸν μὲν ἔχ ὀρίζει χρόνον ἐπιμελῆς δὲ γεόμενος,
 εἰ καὶ τις ἄλλος, εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ἀρχαιο-
 λογυμένης ἱστορίας, ἔτεσιν ἀποφαίνει δυσὶ καὶ τριά-
 κοντα καὶ τετρακοσίους ἡ ὑσερῶσαν τῶν Ἰλιακῶν.

Numitor
Silv.

Roma con-
dita Ol. 7. 1.

LXXIV.
p. 187. l. 9.

A 5

ὁ δὲ

cum δυνασεύει iungitur, et ἔπειτα Ἀμέλιος forsan
 redditur: tum sequitur Am. qui etc. turbatur oratio-
 nis institutae series.

- o. Νεμέτορι et mox Νεμέτωρ et Νεμέταρος in Cod. Vat.
 quae ad graecum idioma magis accedunt, sicut Νομί-
 τωρ ad latinum. Sylb.
- p. Post ἀρχῆς deesse videtur Reiskio aut πρώτῳ aut δευ-
 τέρῳ. Sed dubito an tali additamento opus sit. Mox
 pro τετρακοσιοσῶ Lapi cod. τριακοσιοσῶ. Sed men-
 dose, vt evincit Glareanus in reg. Albanor. ferie, ap.
 Sylb. cf. mox c. 74. t. et 2, 2. med. p. 238. ed. Lips.
 adde Th. Ryckii diff. XI. p. 453.
- q. vid. ind. Ὀλυμπιάς: quem et vide fis in voc. ἐνεσῶς.
- r. Alii Διοκλῆς, it. Μεσσήνιος. Hudf.
- s. Genuina lectio, Χάροπος in vulgg. illaque et infra
 vtitur Dionysius c. 75. extr. — Vat. Σιχάροπος, ad-
 iecta praecedentis vocis finali syllaba. Accusat. ἔτος
 de tempore, vt inf. l. c. Sic Io. 4, 25.
- t. Refertur ὑσερῶσαν ad κτίσιν τῆς Ῥώμης, quam in
 praecedentibus, quae hic non leguntur, diferte com-
 memo-

ὁ δὲ χρόνος ἔτος ἀναμετρηθεὶς ταῖς Ἐρατοδένους
 χρονογραφίαις, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος πίπτει τῆς
 ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος. ὅτι δ' εἰσιν οἱ κανόνες ὑγιεῖς,
 οἷς Ἐρατοδένους κέχρηται, καὶ πῶς ἂν τις ἀπεν-
 θύνοι τὰς Ῥωμαίων χρόνας πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς
 P. 189. l. 4. ἐν ἑτέρῳ δεδήλωτά μοι ἡ λόγῳ — λεχθήσεται
 δὲ καὶ διὰ τῆσδε τῆς πραγματείας αὐτὰ τὰ
 ἀναγκαιότατα. ἔχει δὲ ἔτος ἡ Κελτῶν ἔφοδος,
 * καθ' ἣν ἡ Ῥωμαίων πόλις ἐάλω, συμφωνεῖται
 σχεδὸν ὑπὸ πάντων, ἀρχοντος Ἀθήνησι Πυργίω-
 νος, γενέσθαι, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδόης
 καὶ ἑννεηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. ὁ δὲ πρὸ τῆς κατα-
 λήψεως χρόνος ἀναγόμενος εἰς Λεύκιον Ἴετιον Βρεῖ-
 τον καὶ Λεύκιον Ταρκύνιον Κολλατῖνον, τὰς πρῶ-
 τας ὑπατεύσαντας ἐν Ῥώμῃ μετὰ τὴν καταλύ-
 σιν τῶν βασιλέων, ἔτη περιείληφεν εἴκοσι πρὸς
 τοῖς ἑκατόν. δηλῆται δ' ἐξ ἄλλων τε πολλῶν, καὶ
 τῶν καλεσμένων τιμητικῶν ὑπομνημάτων, ἃ δια-
 δέχεται πᾶσι παρὰ πατρὸς, καὶ περὶ πολλῶν
 ποιῆται τοῖς μεθ' ἑαυτὸν ἐσομένοις, ὡς περὶ ἱερὰ
 πατρῶα, παραδιδόναί. πολλοὶ δ' εἰσὶν ἀπὸ τῶν
 τιμητικῶν οἰκῶν ἄνδρες ἐπιφανεῖς οἱ διαφυλάτ-
 τοντες αὐτὰ ἐν οἷς εὐρίσκω, δευτέρῳ πρότερον
 ἔτεσι

• Gallis
 direpra
 Ol. 98, 1.

tabulae cen-
 foriae a cen-
 forum fami-
 liis custo-
 ditae.

memoraverat. Hic interim referri potest ad Ῥώμην, cuius haud multo ante mentio facta est. χρόνος autem Ἑλληνικός, qui paulo ante dicitur, hic *Olympiadum et Archontum* annos notat. vid. Dodwelli *Appar. ad Chronol. Dionys. init.*

- ii. Eius operis non semel meminit Clemens Alex. vt *Stromat. 1, 21. p. 379. ed. Pott. ὡς Διονύσιος ὁ Ἄλικαρνασσεύς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Casaub.*
- x. Quoniam Roma ab incurfione demum Gallorum Graecis hominibus maxime innotescere coepit, hinc putat Casaubonus, non temere Dionysium h. l. vti hac epocha, ad componenda Romanorum tempora cum temporibus Graecorum.

ἔτει τῆς ἀλώσεως, τμήσιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δῆμῳ γενομένην, ἣ παραγέγραπται καθάπερ καὶ ταῖς ἄλλαις χρόνος ἔτος, „ὑπατεύοντος Λευκίῃς „Οὐαλερίῃ Ποτίτῃ καὶ Τίτῃ Μαλλίῃ Καπιτωλί- „νε, μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων ἐνὸς δέοντι „εἰκοσῶ * καὶ ἑκατοςῶ ἔτει.“ ὥστε τὴν Κελτικὴν ἔφοδον, ἣν τῷ δευτέρῳ μετὰ τὴν τμήσιν ἔτει γε- νομένην εὐρίσκομεν, ἐκπεπληρωμένων τῶν εἰκοσι καὶ ἑκατὸν γενέσθαι. εἰ δὴ τῆτο τὸ διάστημα τῶ χρόνε τριάκοντα ὀλυμπιάδων εὐρίσκεται γενόμε- νοι, ἀνάγκη τὲς πρώτους ἀποδεχθέντας ὑπάτους ὁμολογεῖν ἀρχόντος Ἀθήνησιν Ἰσαγόρῃ παρε- ληφέναι τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδόης καὶ ἑξακοστῆς ὀλυμπιάδος. Καὶ μὴν ἀπό γε τῆς ἐκβολῆς τῶν βασιλέων ἐπὶ τὸν πρῶτον ἀρχάντα τῆς πόλεως ** ἀναβιβαθεῖς Ῥωμύλον ὁ χρόνος, ἔτη τέτταρα πρὸς τετταράκοντα καὶ διακοσίους ἀποτελεῖ. γνωρίζεται δὲ τῆτο ταῖς δια- ρεχθῆσιν τῶν βασιλέων, καὶ τοῖς ἔτεσιν, οἷς κατ- ἔσχον τὴν ἀρχὴν ἑκατοσι. Ῥωμύλος μὲν γὰρ ὁ κτίσας τὴν πόλιν, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἔτη λέ- γεται κατασχεῖν τὴν δυναστείαν· μετὰ δὲ τὸν Ῥω- μύλου θάνατον, ἀβασίλευτος ἡ πόλις γενέσθαι χρόνον ἐνιαύσιον. ἔπειτα Νεμάς Πομπήλιος, αἰρε- θεῖς

primi Con-
sules creati
Ol. 63, 1.

LXXV.

regnatum
Romae an-
nos 244.

y. Legendum videtur τμήσιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δῆμῳ, vel τμήσιν τῶν Ῥωμαίων δῆμῳ γεν. Sylb. Eodem notante, Glareanus paulo ante, pro δευτέρῳ, malit τρίτῳ, ex numeris ab auctore positus 2, 56. 57. 58. si verba diligenter perpendantur.

* καὶ ἑκατοςῶ Lapi Cod. Vat. et Glarean. eademque ar- guunt sequentia. Defunt in ed. Steph.

z. Εἰσαγόρῃ Steph. Ἰσαγόρῃ Lapi Cod. et Vat. Ἰσαγόρῃ autem restituit Sylburg ex eo loco, quem Sigonius infra lib. 5, 1. e Cod. Ven. explevit. vid. eius Emen- datt. 1, 1. et Sylb. ad l. c. p. 343. ed. Reisk.

** τῆς πόλεως Ῥωμύλον ἀναβιβαθεῖς Vat. ordine ma- gis naturali. Ῥωμύλος cum circumflexo passim in Vat. Mox Νόμας et Νόμαν vbique idem Vat. Hudf.

θεῖς ὑπὸ τῷ δήμῳ, τρεῖς καὶ τετταράκοντα ἔτη βασιλεύσαι. Τύλλος δὲ Ὀσίλλιος μετὰ Νερμῶν, δύο καὶ τριάκοντα. ^a ὁ δ' ἐπὶ τῷ βασιλεύσας Ἄγκος Μάρκιος, τέτταρα πρὸς τοῖς εἴκοσι. μετὰ δὲ Μάρκιον Λεύκιος Ταρκύνιος, ὁ κληθεὶς Πρίσκος, ὀκτώ καὶ τριάκοντα. τῶτον δὲ διαδεξάμενος Σερεσίος Τάλλιος, τετταράκοντα καὶ τέτταρα. Σερεσίον δ' ἀνελών Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ τυραννικός, καὶ διὰ τὴν τῷ δικαίῳ ὑπεροψίαν κληθεὶς Σέπερβος, ἕως εἰκοσθ̄ καὶ πέμπτε προαγαγεῖν τὴν ἀρχὴν. τεττάρων δὲ καὶ τετταρακοντα καὶ διακοσίων ^b ἀναπολεσμένων, ἃ κατέσχον οἱ βασιλεῖς, ὀλυμπιάδων δὲ μιᾶς καὶ ἐξήκοντα, πᾶσα ἀνάγκη, τὸν πρῶτον ἀρχάντα τῆς πόλεως Ῥωμύλον ἔτει πρῶτῳ τῆς ἐβδόμης ὀλυμπιάδος παρειληφέναι τὴν βασιλείαν, ἀρχόντος Ἀθήνησι τῆς δεκαετίας Χάρροπος ἔτος πρῶτον. τῶτο γὰρ ὁ λογισμὸς ^c τῶν ἔτῶν ἀπαιτεῖ. — τὰ μὲν δὴ περὶ τῷ χρόνῳ, καθ' ὃν ἡ νῦν δυναστεύουσα πόλις ᾤκισθη, τοῖς τε πρὸ ἡμῶν γενομένοις εἰρημένα, καί μοι δοκῶντα, τοιαῦτα εἶσι.

hi faciunt
Olympia-
des 61.

- a. Verba ὁ δ' ἐπὶ — καὶ τριάκοντα defunt omnia in ed. Steph. Ex Cod. Ven. inferuit Sylburg, eaque habet et Lapi versio et Cod. Vat. Mox ὁ τυραννικός cum artic. malit Reisk.
- b. ἀναπληρωμένων Vat.
- c. *Supputatio* haec est. Consules sunt creati Olymp. 68; i. vid. supra c. 74. extr. Ab illo igitur numero si subtrahuntur anni 244, seu Olympiades 61, quibus reges regnarunt, regni eorum vrbsque adeo initium cadit in Ol, 7, 1.

III.

Vrbis Romae aedificatio.

Τὰ δὲ κατὰ τὴν ^a κτίσιν αὐτῆς γεγόμενα τῆτο LXXXV. p.
 γὰρ ἔτι μοι τὸ μέρος τῆς γραφῆς λείπεται. ^{220. l. 11.}
 νῦν ἄρχομαι ^b διηγησόμενος. ἐπειδὴ γὰρ Ἀμελίε
 τελευτήσαντος ἀνενεώσατο τὴν ἀρχὴν ὁ Νομίτωρ,
 ὀλίγον ἐπισχῶν χρόνον, ἐν ᾧ τὴν πόλιν ἐκ τῆς
 πρότερον ἐπισχέσης ἀνομίας εἰς τὸν ἀρχαῖον ἐκόσ-
 μει τρόπον, εὐθύς ^c ἐπενόει τοῖς μαιρακίοις ἰδίαν
 ἀρχὴν κατασκευάσαι, ἑτέραν πόλιν οἰκίσαις. ἅμα
 δὲ καὶ τῆ πολιτικῆ πλήθους ἐπίδοσιν εἰς εὐανδρίαν
 ἐσχηκότος, ^d ἐπαναλώσασί τι καλῶς ἔχειν ᾤετο,
 καὶ

- a. κατὰ τὴν κτίσιν αὐτὴν, Vat. Sed κτίζειν, vt et κτίσις
 h. l. non tam de *inchoata*, quam *instaurata et exaedifi-*
ficata vrbe, et *colonia eo deducta* accipi, iam ad c. 71.
 extr. monere debebam, et ex iis, quae c. 72. 73 et 74.
 init. ne plura addam loca, leguntur, satis apparet.
 Ac verba non tantum ipsa κτίζειν et κτίσις, de *in-*
stauratiōe etiam dici, tralatitium est, vt dudum vi-
 derunt viri docti, nominatimque Casaub. ad c. 74. init.
 quo et sensu *condere* saepe dicitur ap. latinos, cf. In-
 terpp. ad Eutrop. 1, 1. et ad Vict. de Or. G. R. 23.
 Sed ipse Dionysius, dum locc. citt. de pluribus ac di-
 versis Romae conditoribus disputat, quin et hanc Ro-
 muli aedificationem, τὸν τελευταῖον τῆς Ῥώμης οἰ-
 κισμὸν ἢ κτίσιν appellat, satis ostendit, se arbitrari,
 et ante iam urbem fuisse conditam, et *extruccionem*
 eam, quippe postremam, aequae *instauratiōnem* dici
 posse. Hinc ergo apparet, κατὰ τὴν κτίσιν αὐτῆς
 etiam h. l. in ipsa urbis vel aedificatione vel *instaura-*
tiōne, reddi debere, et apud Nostrium, quoties de Ro-
 mae conditu fermo est, κτίσιν, οἰκισιν, οἰκισμὸν, tum
 κτίζειν, οἰκίζειν et similia profus esse synonyma.
- b. Aut διηγῆσασθαι, aut potius ἔρχομαι διηγησόμενος
 Reisk. Posterius magis placet, vt ἔρχομαι λέξων, 3,
 42. extr.
- c. ἐπενόειτο Reisk. idem paulo ante pro ἀνενεώσατο
 malit ἀνεσώσατο, recuperaverat.
- d. ἀπαναλώσασί coni. Reisk. Sic inf. 4, 43. med.

καὶ μάλιστα τὸ διάφορον αὐτῶ ποτε γέγονε, ὡς μὴ δι' ὑποψίας αὐτὸς ἔχοι κωνασάμενος δὲ τοῖς μερακίοις, ἐπειδὴ κακίνοις ἔδοκει, δίδωσιν αὐτοῖς χωρία, ὧν ἀρξῶσιν, ἐνθα παῖδες ἐτράφησαν· ἐκ δὲ τῆ λεῶ, τό τε δι' ὑποψίας αὐτῶ γέγονε, ὡς ἔμελλε νεωτερισμῶ εἰσαυθις ἀρξῶσιν,

p. 221. l. 14.
Alba deducitur colonia,

καὶ εἴ τι ἐκείσιον ἀπανασῆναι ἐββλετο. — ὡς δ' ἀνέστησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οἱ νεανίσκοι τὸν λεῶν, μίξαντες αὐτῶ τὸν αὐτόθεν, ὅσος ἦν ἐν τῶ Παλαντίῳ καὶ περὶ τὴν Σατορινίαν ὑπολιπῆς, μερί-

p. 222. l. 7.
novae urbi locus Romulo placet opp. Palantium.

ζονται τὸ πλῆθος ἅπαν * διχῆ. — τῶς μὲν ἐν αἰφάνῃ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν ἦν, ἔπειτα δ' ἐξεβράγη σὺν τοιαύτῃ προφάσει. τὸ χωρίον, ἐνθα ἔμελλον ιδρύσειν τὴν πόλιν, ἢ τὸ αὐτὸ ἤρετο ἐκάτερος.

Remo Remuria

Ῥωμύλος μὲν γὰρ ἦν γνώμη, τὸ Παλαάντιον οἰκίσειν, τῶν τᾶλλων ἕνεκα καὶ τῆς τύχης τῆ τότε, ἢ τὸ σωθῆναί τ' αὐτοῖς καὶ τραφῆναι παρέσχεν Ῥώμῳ δ' ἔδοκει τὴν καλεσμένην νῦν ἀπ' ἐκείνης Ῥεμορίαν οἰκίσειν. ἔσι δὲ τὸ χωρίον ἐπιτήδειον ὑποδέξασθαι πόλιν, λόφος ἢ πρόσω τῆ Τιβέριος κείμενος, ἀπέχων τῆς Ῥώμης ἀμφὶ τῆς

LXXXVI.

p. 223. l. 4.

τριάκοντα σταδίας. — — χρόνος δὲ τίνος ἐν τῷ διαγενομένῳ, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔμελλε τῆς σάσεως, δόξαν ἀμφὸν τῶ μητροπάτορι ἐπιτρέψαι, παρήσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. ὁ δ' αὐτοῖς ταῦτα ὑποτίθεται, Θεὸς ποιήσασθαι δικαστὰς, ὁποτέρῃ χρητὴν ἀποικίαν λέγεσθαι καὶ τὴν ἡγεμονίαν εἶναι. ταξάμενος δ' αὐτοῖς ἡμέραν, ἐκέλευσεν ἐξ ἑωθινῶν καθέζεσθαι χωρὶς ἀλλήλων, ἐν αἷς ἐκάτεροι ἀξίωσιν ἔδραις προθύσαντας δὲ τοῖς Θεοῖς ἱερὰ τὰ νομιζόμενα, Φυλάτ-

federe solent et ante sacrificare, qui capiunt auguria.

* i. e. in duas partes, quarum vni Romulus, alter Remus praeesset: quae res initio aemulationis, mox seditionis causa extitit. cf. c. 87. init.

e. Ῥεμορίαν vbiq̄ue per e in Codd. Ven. et Vat. v. ind. Mox ἔσι δὲ τῆ Τιβέριος κείμενος in ed. Steph. adeo vt defint reliqua, e Ven. Cod. a Sylburgio inserta: quae et agnoscit Lapi versio et Cod. Vat.

Φυλάττειν οἰωνὸς αἰσίβς· ὁποτέρῳ δ' ἂν ἔρηνθες
 πρότερον κρείττες γένωνται, τῷτον ἀρχεῖν τῆς
 ἀποικίας. ἀπήσαν οἱ νεανίσκοι ταῦτ' ἐπαινέσαν-
 τες, καὶ κατὰ τὰ συγκείμενα παρήσαν ἐν τῇ κυ-
 ρία τῆς πράξεως ἡμέρα. ἦν δὲ Ῥωμύλῳ μὲν οἰω-
 νισήριον, ἐνθα ἤξις τὴν ἀποικίαν ἰδρύσαι, τὸ Πα-
 λαάντιον Ῥώμῳ δὲ προσεχῆς ἐκείνῳ λόφος, Ἄυεν-
 τίνος καλέμενος· ὡς δὲ τινες ἰσορῶσιν, ἢ Ῥωμορία. Remuria ab
Aventino
distingui-
tur.
 Φυλακὴ τ' ἀμφοῖν παρήν, ἐκ ἔτι ἐπιτρέψασα,
 ὅ, τι μὴ φανείη, λέξεν. ὡς δὲ τὰς προσηκῆσας
 ἐδρας ἔλαβον, ὀλίγον ἐπισχῶν χρόνον ὁ Ῥωμύλος,
 ὑπὸ σπεδῆς τε καὶ τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν φθόνῳ
 ὡς δὲ καὶ ὁ φθόνος, ἴσως καὶ ὁ Θεὸς ἔτως ἐνήγειν
 πρὶν καὶ ὅτιεν σημεῖον θεάσασθαι, πέμψας ὡς
 τὸν ἀδελφὸν ἀγγέλας, ἦκεν ἤξις διαταχέων, ὡς
 πρότερον ἰδὼν οἰωνὸς αἰσίβς. ἐν ᾧ δὲ οἱ πεμφθέν-
 τες ὑπ' αὐτῷ, δι' αἰσχύνης ἔχοντες τὴν ἀπάτην,
 ἔσπεδῆ ἔχώρην, τῷ Ῥώμῳ γύπες ἐπισημαίνουσιν
 ἔξ, ἀπὸ τῶν δεξιῶν πετόμενοι. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν τὰς
 ὀρνιθας, περιχαρῆς ἐγένετο. μετ' ἔπολύ δὲ οἱ
 παρὰ τῷ Ῥωμύλῳ πεμφθέντες, ἀνασήσαντες αὐ-
 τὸν, ἄγουσιν ἐπὶ τὸ Παλαάντιον. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ αὐ-
 τῷ ἐγένοντο, ἔειρετο μὲν τὸν Ῥωμύλον ὁ Ῥῶμος,
 ἔς

f. Dele, *inquit Reiskius*, ista perperam scripta ὡς δὲ καὶ
 ὁ φθόνος, quorum correctio sunt ista protinus subie-
 cta ἴσως δὲ καὶ ὁ Θεός. Sed in contextu est ἴσως καὶ
 ὁ Θεός sine δὲ. Igitur non adeo aperta est librarii
 correctio, et magis placet, non Sylburgii quidem ra-
 tio, cui in prioribus verbis redundare videtur καὶ,
 f. Sed ipsa vulgata, quae, dum ista, καὶ ὁ φθόνος, re-
 petit, hac ipsa adiecta iterum particula respicit ad
 σπεδῆν, eamque ne sic quidem excludi prorsus innuit,
 quanquam et *invidia* et *Dei voluntas* ac reserant. Non
 ergo otiosa hic est, de meo sensu, ista particula.
 Verto: *Sicut autem invidia quoque, ita vel Deus for-
 tasse etiam* etc.

g. vid. ind. εἶρετο.

^h ἔς τινὰς οἰωνὸς ἴδοι πρότερος· ὁ δὲ ἐν ἀπορία γίνεται ὅτι ἀποκρίναιτο. ἐν δὲ τῷ δώδεκα γύπες αἰσιοὶⁱ πετώμενοι ἀφῆσαν ἔς ἰδῶν θάρβει τε, καὶ τῷ Ῥώμῳ δέξας λέγει, „τί γὰρ ἀξιοῖς „τὰ πάλαι γεγόμενα μαθεῖν; τὲς-δε γὰρ δὴ πε „τὲς οἰωνὸς αὐτὸς ὄρας.“ ὁ δ' ἀγανακτεῖ τε, καὶ δεινὰ ποιῆται, ὡς διηρημένος ὑπ' αὐτῆ, τῆς τ' ἀποικίας ἔμεθήσεσθαι αὐτῷ φησιν. — γένεθ δ' ὀρνίθων ἑνὸς ἀμφοῖν ὀφθέντος, ἑ μὲν τῷ^k πρότερος, ὁ δὲ τῷ πλείους ἰδεῖν ἐκρατύνητο. συνελάμβανε δ' αὐτοῖς τῆς φιλονεικίας καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος, ἤρξεν τε τῆ πολέμου δίχα τῶν ἡγεμόνων ὀπλιθῆν καὶ γίνεται μάχη κρατερά, καὶ φόνος ἐξ ἀμφοῖν πολὺς. ἐν ταύτῃ φασί τινες τῇ μάχῃ τὸν Φαυσύλον, ὃς ἐξεθρέψατο τὲς νεανίσκους, διαλύσαι τὴν ἔριν τῶν ἀδελφῶν βεβλόμενον, ὡς ἐδὲν οἴος τε ἦν ἀνύσαι, εἰς μέσους ὥσασθαι τὲς μαχομένους ἀνοπλον, θανάτῃ τῆ ταχίστη τυχεῖν προθυμέμενον· ὅπερ ἐγένετο. τινὲς δὲ καὶ τὸν λέοντα τὸν λίθινον, ὃς ἕκειτο τῆς ἀγορᾶς τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐν τῷ κρατίστῳ χωρίῳ παρὰ τοῖς ἐμβόλοις, ἐπὶ τῷ σώματι τῆ Φαυσύλῃ τεθῆναί φασιν, ἐνθα ἔπεσεν, ὑπὸ τῶν εὐρόντων ταφέντος. ἀποθανόντος δ' ἐν τῇ μάχῃ τῆ Ῥώμῃ, νίκην οἰκτίστην ὁ Ῥωμύλος ἀπὸ τῆ ἀδελφῆ καὶ πολιτικῆς ἀλληλοκτονίας ἀνελόμενος, τὸν μὲν Ῥῶμον ἐν τῇ Ῥωμοῖα θάπτει ἐπειδὴ

LXXXVII.
p. 225. l. 13.

Leo lapi-
deus in
foro.

h. ὅσας τινὰς vel ὀπόσας τινὰς quot numero vidisset, Reiskius coniicit.

i. πετώμενοι, vt paulo ante, si quis malit, non refragatur Sylburg, quanquam addit, Aristotelem dicere ἀνω πετώντων εἰς ὕψος, subvolant in altum.

k. In editis est ὁ μὲν τῷ προτέρῳ, vt προτέρῳ positum fit ob praecedentia, quae hic non leguntur, ὅτῳ ἂν προτέρῳ ὀρνίθους ἐπισημήνωσι, τῷ etc. Verum vel sic, vt planius, malit Reiske πρότερος, vt subaudiatur proximum ἰδεῖν. Ego non aliter dare potui, quoniam hic non leguntur verba illa, ad quae datus προτέρῳ referri debeat.

ἐπειδὴ καὶ ζῶν τῆς κτίσεως τῆ χωρὶς περιείχετο. —
 ὁ μὲν ἔν πιθανώτατος τῶν λόγων περὶ τῆς Ῥώμης P. 227. l. 5.
 τελευτῆς, ἔτος εἰνά μοι δοκεῖ. λεγέσθω δ' ὅμως καὶ
 εἴ τις ἑτέρως ἔχειν παραδίδοσι. Φασὶ δέ τινες συγ-
 χωρήσαντα αὐτὸν τῷ Ῥωμύλῳ τὴν ἡγεμονίαν, ἀχ-
 θόμενον δὲ καὶ δι' ὀργῆς ἔχοντα τὴν ἀπάτην, ἐπει-
 δὴ κατεσκευάσθη τὸ τείχος, φλαῦρον ἀποδείξαι τὸ
 ἔρυμα βελόμενον, „ Ἀλλὰ τῆτό γε, εἰπεῖν, ἔ χαλε-
 „ πῶς ἂν τις ὑμῖν ὑπερβαίῃ πολέμιος, ὥσπερ ἐγώ
 „ καὶ αὐτίκα ὑπεράλλεσθαι“ Κελέριον δ' ἔτινα τῶν
 ἐπιβεβηκότων τῆ τείχεος, ὅς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἔρ-
 γων, „ Ἀλλὰ τῆτόν γε τὸν πολέμιον ἔ χαλεπῶς ἂν
 „ τις ὑμῶν ἀμύναιτο“ εἰπόντα, πλήξαι τῷ σκα-
 φείῳ κατὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα ἀποκτεῖναι.
 τὸ μὲν δὴ τέλος τῆς σάσεως τῶν ἀδελφῶν ἢ τοιῶ-
 το λέγεται γενέσθαι. Ἐπειδὴ δ' ἔδδεν ἔτι ἐμποδῶν LXXXVIII.
 ἦν τῷ κτίσματι, προειπῶν ὁ Ῥωμύλος, ἐν ἧ τῆς
 Θεῶς

I. Vat. ἔχων παραδίδοται. quod malit Reisk. in praef.
 p. xiv. quanquam in annott. ἐκείνην παραδίδοσι quo-
 que legi posse putat. Forte Dionysius scripsit ἔχειν
 παραδίδοται, vnde et lectio Vat. elegantior, et vul-
 gata, minus recta, formari facile potuit. Mox, sua-
 dente Reiskio ibid. τὴν ἡγεμ. e Vat. dedi, cum artic.
 deesset in vulgg.

m. ὑπερβαλέσθαι Vat.

n. Non de Celere, sed Romulo ipso hoc tradit Liv. 1, 7.
 Κελερ dicitur Plut. Rom. c. 10. cf. κελέριοι ad 2, 13. h.

o. E Vat. recepi pro σκαφίῳ in vulgg. illudque fuisse
 in Lapi quoque cod. qui rutro vertit, Hudson putat.
 Etiam in Chronic. Eusebii rutro habent membranae.
 cf. Victor. de Or. gent. Rom. 23. et Arntzen. ibid.

p. Ita Vat. quod, quoniam latius patet, quam vulgatum
 τῆτο, praefert Reiskius: ambas enim, inquit, de morte
 Remi narrationes complectitur, τῆτο autem spectat ad
 solam proximam. Simili modo adhibetur τοιῶτος 2,
 20. extr.

q. Ἐπειδὴ ἔδδεν αἴτιον ἐμπ. Vat. et Lapi Cod. Mox,
 forte ἡμέραν προειπ. Reiske: sic est 2, 5. init.

Θεὸς ἀρεσάμενος, ἔμελλε τὴν ἀρχὴν τῶν ἔργων ποιή-
 σαι, παρασκευασάμενός τε ὅσα εἰς θυσίας καὶ
 ὑποδοχὰς τῶν λεῶν χρησίμως ἔξεν ἔμελλον, ὡς ἦεν
 ὁ συγκείμενος χρόνος, αὐτὸς τε προθύσας τοῖς
 Θεοῖς, καὶ τὰς ἄλλας κελύσας κατὰ δύναμιν τὸ
 αὐτὸ δρᾶν, ὄρνιδας μὲν πρῶτον ἀετὸς λαμβάνει
 μετὰ δὲ τέττι πυρκαϊὰς πρὸ τῶν σκηνῶν γενέσθαι
 κελύσας, ἔξάγει τὸν λεῶν τὰς φλόγας ὑπερθεώ-
 σκοντα τῆς ὀσιώσεως τῶν μiasμάτων ἕνεκα. ἐπεὶ
 δὲ πᾶν, ὅσον ἦν ἐκ λογισμῶν Θεοῖς φίλον, ἄετο πε-
 πράχθαι, καλέσας ἀπαντας εἰς τὸν ἀποδήχθεν-
 τα τόπον, περιγράφει τετράγωνον σχῆμα * τῶ
 λόφῳ, βοὸς ἀρβένος ἅμα θηλεία ζευχθέντος ὑπὲρ
 ἀροτρον, ἐκλύσας αὐλακα διηκεῖ τὴν μέλυσαν
 ὑποδέξασθαι τὸ τεῖχος· ἐξ ἧ Ῥωμαῖοις ^s τέττο τῆς
 περιαρρώσεως τῶν χωριῶν ἐν οἰκισμοῖς πόλεων πα-
 ραμένει. ἐργασάμενος δὲ ταῦτα, καὶ τῶν βοῶν ἑκα-
 τέρης ἱερεύσας, ἄλλων τε πολλῶν θυμάτων καταρ-
 ξάμενος, ἐφίσησι τοῖς ἔργοις τὸν ^t λεῶ. ταύτην ἐτι
 καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἡμέραν Ῥωμαίων ἡ πόλις, ἑορτῶν
 ἐδεμιάς ἤττονα τιθεμένη, κατ' ἑκάστον ἔτος ἀγει,
 καλεῖσα ^u Παρίλια. θυσι δ' ἐν αὐτῇ περὶ γονῆς τε-
 τραπόδων οἱ γεωργοὶ καὶ νομεῖς θυσίαν χαριστήριον
 ἕαιρος ἀρχομένη. πότερον δὲ ** παλαιότερον ἐτι τὴν
 ἡμέραν

r. καλέσας Vat.

* Palatino puta. Reiske. Ceterum cf. ad 2, 65. not. c.

s. τὸ ἔθος addit Vat. quod recipiendum putabat Reiske in praefat. Sed in annott. legi etiam posse censet τῶ-
 το τὸ τῆς, vt subaudiatur ἔθος.

t. τὸν λεῶν vt paulo supra (et in Cod. Vat.) si quis ma-
 lit, non repugnat Sylb.

u. Παρντάλια in ed. Steph. Παρεντάλια Vat. Sed cum
 solenne fuerit, Romae ista celebrare in parentum aut
 propinquorum funeribus, e consensu interpretum Syl-
 burg repofuit Παρλια. Et Portus alterutrum παρ-
 λια five παλλια legendum censet.

** παλαιότερον Vat.

ἡμέραν ταύτην * ἐν εὐπαθείαις ἐπιτηδαιοτάτην οἰκισμῶ πόλεως ἐνόμισαν, ἢ τῷ κτίσματος ὕ ἀρξασαν ἱερὰν ἐποιήσαντο, καὶ Θεὸς ἐν αὐτῇ τὸς ποιμήσι φίλος γεραίρειν ᾔοντο δεῖν, ἐκ ἔχω βεβαίως εἶπεν.

IV.

Romulus rex auspicato creatus.

Η τῶν Ῥωμαίων πόλις ἰδρυται μὲν ἐν τοῖς ἑσπε- e Libro II.
 ρίοις μέρεσι τῆς Ἰταλίας περὶ ποταμὸν Τί- I. p. 234.
 βερην, ὃς κατὰ μέσσην μάλιζα ^a τὴν ἀκτὴν ἐκδί- Situs urbis.
 δωσιν, ἀπέχουσα τῆς Τυρρῆνικῆς θαλάσσης ἑκατον
 εἰκοσι σταδίους. — οἱ δ' ἀγαγόντες τὴν ἀποικίαν, II.
 ἀδελφοὶ δίδυμοι τῷ βασιλείῳ γένεθ ἦσαν. Ῥωμύ- P. 238. l. 3.
 λος αὐτῶν ὄνομα θατέρῳ τῷ δ' ἑτέρῳ, Ῥᾶμος
 τὰ μητρόθεν μὲν, ἀπ' Αἰνείδ^b τε καὶ Δαρδανίδα^c
 πατρὸς ^c δ' ἀκριβείαν εἶπεν ἔξ ῥᾶδιον ἐξ ὅτε Φύν-
 τεσ, πεπίσεινται δ' ὑπὸ Ῥωμαίων Ἄρεος υἱοὶ γε-
 νέσθαι. ἔ μὲντοι διέμενάν γε ἀμφοτέρω τῆς ἀποικίας
 ἡγεμόνες, ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς σασιάσαντες
^d ἀλλ' ὁ περιλειφθεὶς αὐτῶν Ῥωμύλος, ἀπολομένθ
 Β 2 θατέρω

- x. Post εὐπαθ. participium ἀγομένην forte deesse putat Steph.
- y. Vulgo ἀρξαντος. Vat. ἀρξασαν, quod probat Reiskius: propterea quod ea die urbs condi coepta esset, consecrarunt illam diem. ἀρξαντος ad id, quod praece-
 dit, κτίσματος, conformatum esse videtur.
- a. De Porti coniectura, qui pro τὴν ἀκτὴν legi malebat αὐτὴν, minus quidem necessaria, non tamen inepta et a mente Dionysii aliena, qualem eam Casaubonus esse censebat, vid. Reisk. in annott. ad h. l. Portus nempe αὐτὴν referri volebat, non ad Romam, sed ad Italiam paulo ante commemoratam.
- b. ἀπ' Αἰνείδ^b ὄντες καὶ Δαρδ. Vat.
- c. πρὸς ἀκριβείαν malit Steph. ἀκριβείαν μὲν ἔ ῥᾶδιον εἶπεν Vat.
- d. E Vat. nam in vulg. est ἀλλὰ περιλ.

Colonorum
cum Romu-
lo residui:
tria millia
peditum,
trecenti
equites.
III.

Φατέρη κατα τὴν μάχην, οἰκιστὴς γίνεται τῆς πό-
λεως, καὶ τὸνομα αὐτῇ τῆς ἰδίας κλήσεως ἐπώνυμον
τίθεται. ἀριθμὸς δὲ τῶν μετασχόντων αὐτοῖς τῆς
ἀποικίας ἀπὸ πολλῶ τῶ κατ' ἀρχαίς ἑξαποσαλέν-
τος ὀλίγος ἦν ὁ καταλειφθεὶς, * τρισχίλιοι πεζοὶ
καὶ ἵππεῖς τριακόσιοι. Ἐπεὶ ἔν ἡ τε τάφρος αὐ-
τοῖς ἐξείργαστο, καὶ τὸ ἔρυμα τέλος ἔειχεν, αἴ τε οἰ-
κήσεις τὰς ἀναγκαίας κατασκευαίς ἀπειλήφθεσαν,
ἀπῆται δ' ὁ καιρὸς καὶ περὶ κόσμος πολιτείας ὧ
χρησάιντο σκοπεῖν, ἀγορᾶν ποιησάμενος ὁ Ῥωμύ-
λος, ὑποθεμένω τῶ μητροπάτορος, καὶ διδάξαντος
αὐτὸν λέγειν. „τὴν μὲν πόλιν ἔφη ταῖς τε δημοσίαις
„καὶ ταῖς ἰδίαις κατασκευαῖς ὡς νεόκτιστον ἀποχερῶν-
„τως κεκοσμηθεῖν ἤξις δ' ἐνδυμεῖσθαι πάντα ὡς
„ἔ ταῦτ' ἐσι τὰ πλείεσσ ἀξία ἐν ταῖς πόλεσιν. —

p. 240. l. 6. „ἀλλ' ἕτερα ἐναὶ τὰ σώζοντα, καὶ ποιῶντα μεγά-
„λας ἐκ μικρῶν * τὰς πόλεις· ἐν μὲν τοῖς ὀφνειοῖς
„πολέμοις, τὸ διὰ τῶν ὀπλων κράτος· τῆτο δὲ τόλ-
„μη παραγίνεσθαι καὶ μελέτῃ· ἐν δὲ ταῖς ἐμφυλίοις
„παρραχαίς, τὴν τῶν πολιτευομένων ὁμοφροσύνην.
„ταύτην δὲ τὸν σώφρονα καὶ δίκαιον ἐκάστω βίον ἀπέ-
„φηνεν ἱκανάτατον ὄντα τῶ κοινῶ παρασχεῖν. —

p. 242. l. 5. „καὶ ἔτε ταῖς εὐπραγίαις τῶν ὀλίγων, ἔτε ταῖς
„δυσυ-

e. τρισχίλιοι. Hunc non totius multitudinis, (vt Noster hic et infra c. 7. πλῆθὺν ἀπασαν commemorans, tradit) sed *lextae* ex ea *iuventutis* s. *militum* fuisse numerum, *Plutarchus* significat in *Rom.* 13. nec vnam eiusmodi legionem confectam esse, sed plures, innuit. Forsan res ita componi potest, vt dicatur, initio quidem vnam tantum, mox plures, aucta multitudine, sub Romulo extitisse. Sic ipse Dionys. rem expedit inf. c. 16. vers. fin. Equitum autem numerus 300 mansit in singulis legionibus, licet, qui peditum esset, postea augetetur. cf. 6, 42. init. 9, 13. init. ubi in quatuor legionibus, quarum quaelibet peditum 5000 fuit, equites omnino 1200 fuisse dicuntur. Mox pro οἰκήσεις in ed. Steph. οἰκισεις.

* ἐκ μικρῶν γενέσθαι τ. π. Vat.

„δυσυχίας τῶν πολλῶν, ἕτερόν τι ἢ τὸ τῆς ^f πόλεως
 „σχῆμα ὑπάρχειν αἴτιον. εἰ μὲν ἔν μίᾳ τις ἦν παρὰ
 „πᾶσιν ἀνθρώποις βίη τάξις ^B ἢ ποιῆσαι εὐδαίμονας
 „τὰς πόλεις, ἔχαλεπὴν ἀν γενέσθαι σφίσι τὴν
 „αἴρεσιν αὐτῆς· νῦν δ' ἔφη πολλὰς πυνθάνεσθαι τὰς
 „κατασκευὰς παρ' Ἑλλήσι τε καὶ βαρβάροις ὑπαρ-
 „χέσας· τρεῖς δ' ἐξ ἀπασῶν ἐπαινεμένους μάλινα
 „ὑπὸ τῶν χρωμένων ἀκέρει, καὶ τέτων ἑδερμίαν εἶναι
 „τῶν πολιτειῶν εἰλικρινῆ, προσεῖναι δέ τινας ἐκάστη
 „κῆρας συμφύτους, ὥσε χαλεπὴν εἶναι τὴν αὐτῶν
 „αἴρεσιν. ἤξις τ' αὐτὸς βεβουλευμένους ἐπὶ σχολῆς
 „εἰπεῖν, εἴτε ὑφ' ἐνὸς ἀρχεσθαι θέλουσιν ἀνδρὸς, εἴτε
 „ὑπ' ὀλίγων, ^h εἴτε νόμος καταστήσασθαι πᾶσιν
 „ἀποδῶναι τὴν τῶν κοινῶν προσασίαν. ἐγὼ δ' ὑμῖν,
 „ἔφη, πρὸς ⁱ ἢν εἰάν καταστήσῃθε πολιτείαν εὐτρε-
 B 3 „πῆς,

- f. τῆς πολιτείας Vat. glossema videtur. Nam et paulo supra p. 241. lin. 6. ed. Lipsf. et infra vox eadem occurrit: igitur variationis causa h. l. τῆς πόλεως recte legitur pro πολιτείας, vt iam vidit Sylburg.
- g. Addit artic. ἡ ποι. Vat. qui in vulg. deest. Mox τὰς κατασκ. idem Vat. cum in editis desit artic. quem recipiendum vtrunque putavit Reiske in praef. p. xiv.
- h. Addit haec vsque ad προσασίαν, quae in vulgg. defunt, Vat. et Lopus non multo aliter legisse videtur, qui sic interpretatur: *an et constitutis legibus populo committere reipublicae patrocinium.* Necessarium hoc supplementum arbitratur Reiske, qui et recipiendum iudicaverat in praef. p. xiv. Quod autem addendum putat κοινήν ante πᾶσιν, id, cur aequae necesse sit, non apparet.
- i. πρὸς ἢν ἂν malit Portus. Sed vulgatam lect. probat Casaub. tum quod Dionysius alibi ita loquatur (8, 77. i.), tum quod istiusmodi locutio familiaris sit tam sacris, quam profanis auctoribus. Lectio Vat. πρὸς τὸ νέαν καταστήσασθαι πολ. ita supplenda Reiskio videtur, vt legatur πρὸς τε τὸ νέαν κατ. πολ. et addatur, πρὸς τε τὸ τὴν ἀρχαίαν δικσώζειν, εὐτρεπῆς sc. εἰμι. Neque tamen haec suspicanti Reiskio displicet vulgata, quae idem fere, sed brevius, exponit.

- „πῆς, καὶ ἔτ' ἄρχειν ἀπαξιῶ, ἔτ' ἄρχεσθαι ἀνά-
 „νομαι. τιμῶν δὲ, ἅς μοι προσεδήκατε, ἡγεμόνα
 „^h μὲ πρῶτον ἀποδείξαντες τῆς ἀποικίας, ἔπειτα
 „καὶ τῇ πόλει τὴν ἐπωνυμίαν ἑπ' ἐμῆ θέντες, ἄλις
 IV.
 P. 243. l. 13. „ἔχω.“ — οἱ δὲ, βελευσάμενοι κατὰ σφᾶς αὐτῆς,
 ἀποκρίνονταί τοιαῦτα. „Ἡμεῖς πολιτείας μὲν καινῆς
 „ἔδὲν δεόμεθα· τὴν δ' ὑπὸ τῶν πατέρων δοκιμασθε-
 „σαν εἶναι κρατίστην παραλαβόντες, ἔμετατιθέμε-
 „θα, γνῶμη τε ἐπόμενοι τῶν παλαιότερων, ἔς ἀπὸ
 „μείζονος οἴομεθα φρονήσεως αὐτὴν καταστήσασθαι,
 P. 244. l. 8. „καὶ^m τύχη ἀρεσκομενοι. — περὶ μὲν δὲ πολιτείας
 „ταῦτα ἐγνώκαμεν. τὴν δὲ τιμὴν ταύτην ἔχ' ἐτέρῳ
 „τινὶ μᾶλλον ἢ σοὶ προσήκειν ὑπολαμβάνομεν, τῆτε
 „βασιλείᾳ γένεσ' ἐνεκα καὶ ἀρετῆς, μάλιστα δ' ὅτι
 „τῆς ἀποικίας ἡγεμόνι κεχρημέθα σοι, καὶ πολλὴν
 „σύνοισμεν δεινότητα, πολλὴν δὲ σοφίαν, ἔ' λόγῳ
 „μᾶλλον ἢ ἔργῳ μαθόντες.“ ταῦτα ὁ Ῥωμύλος ἀκῆ-
 „σας, „ἀγαπᾶν μὲν ἔφη βασιλείας ἄξιός ὑπ' ἀνθρώ-
 „πων ὁ κριθεῖς· ἔ' μὲν τοιγε λήψεσθαι τὴν τιμὴν
 „πρότερον, εἰ μὴ καὶ τὸ δαιμόνιον ἐπιθεσπίση δι'
 „οἰωνῶν

k. In libris est μὲν. Sed conieceram μὲ, quod deinceps et Reiskium malle, vidi. Lapus: *ducem me primum* etc.

l. vid. ind. ἐπὶ.

m. καὶ τῇ τύχῃ scil. τῶν προγόνων vel τῶν παλαιοτέρων Reiske. Sed cum iam commemorasset populus maiorum sententiam, eum puto τύχῃ, quam se praeterea probare ait, intelligere conditionem rerum et statum praesentem, τύχην παρέσαν alias, seu simpliciter τὰ παρόντα.

n. Sic Vat. in vulgg. συνίεμεν. vid. Reisk. in praef. p. xiv. Caeterum malim πολλὴν μὲν συν. vt melius conveniant sequentia πολλὴν δὲ σοφ.

o. *Gratum sibi esse, quod regno sit dignus iudicatus.* De hoc vsu nominativi post infinitivum v. Periz, ad Ael. V. H. 13, 20.

„οἰωνῶν αἰσίων.“ Ὡς δὲ^p κακίνοις ἦν βελομένοις, V. Augurium, regni suscipiendi causa,
 προειπὼν ἡμέραν ἐν ἣ διαμαντέουσα περὶ τῆς ἀρ-
 χῆς ἐμελλεν, ἐπειδὴ καθῆκεν ὁ χρόνος, ἀνασῆς περὶ
 τὸν ὄρθρον ἐκ τῆς σκηνῆς προῆλθεν. σῆς δὲ ὑπαί-
 θριος ἐν καθαρῶ χωρίῳ, καὶ προδύσας ἀ νόμος ἦν. stans petit a Diis Romanus,
 εὐχέτο Δί τε βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις Θεοῖς, ἐς
 ἐποιήσατο τῆς ἀποικίας ἡγεμόνας, εἰ βελομένοις
 αὐτοῖς ἐσι βασιλέουσα τὴν πόλιν ὑφ' ἑαυτῆ, ση-
 μεῖα ἐράνια^q Φανῆσαι καλά. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν fulgur a coeli parte sinistra.
 ἀτραπὴ διήλθεν ἐκ τῶν ἀρισερῶν ἐπὶ τὰ δεξιά. τί-
 θενται δὲ Ῥωμαῖοι τὰς ἐκ τῶν ἀρισερῶν ἐπὶ τὰ Cur sinistra Romanis laeta?
 δεξιά ἀτραπῆς αἰσῆς, εἴτε παρὰ Τυρρηνῶν δι-
 δαχθέντες, εἴτε πατέρων καθηγησαμένων, κατὰ
 τοιόνδε τινα, ὡς ἐγὼ πείθομαι, λογισμὸν, ὅτι
 καθέδρα μὲν ἐσι καὶ σῆσις ἀρίστη τῶν οἰωνοῖς μαν-
 τευομένων ἢ βλέπασα πρὸς ἀνατολὰς, ὅθεν ἡλῆς
 τε ἀναφορὰ γίνονται καὶ σελήνης, καὶ ἀστέρων πλα-
 νητῶν τε καὶ ἀπλανῶν — τοῖς δὲ πρὸς ἀνατολὰς P. 245. l. 17.
 βλέπασιν ἀρισερὰ μὲν^s γίνονται τὰ πρὸς τὴν ἀρ-
 κτον ἐπισρέφοντα μέρη· δεξιά δὲ τὰ πρὸς μεσημ-
 βριαν φέροντα· τιμιώτερα δὲ τὰ πρῶτα^t πέφυκεν
 εἶναί

B 4

- p. κακ. ἦν βελ. pro ὡς δὲ κακίνοι ἦσαν βελομένοι, seu ἐβέλοντο, et paulo infra, εἰ βελομένοις αὐτοῖς ἐσι, si velint, cf. 3, 62. et alibi attica loquendi forma, qua cum Thucydide, cf. schol. ad 4, 85. pariter utuntur omnes. v. Duk. ad l. c. et Dorvill. ad Char. p. 139. sq.
- q. Ita Sylb. In Steph. ed. Φανείσαι. Verum (inquit Portus) si Φανῆσαι legas, (quod ad Steph. lectionem proxime accedit) ad ipsa signa referetur: si Φαίνοι, ad Deos. Reiskius malit Φῆσαι inf. aor. I. act. ostendere, edere, vt itidem ad Deos referatur.
- r. τοιόνδε τινα Vat. quod recepi pro vulg. κατὰ τοιόνδε, vt suaserat Reiske praef. p. xiv.
- s. γίνεται Vat. Mox ante πρὸς τὴν ἀρκ. ἐπισρ. et πρὸς μεσημβριαν φέροντ. inferui artic. τα, vt suaserat Sylb.
- t. E Vat. cum esset in editis πέφυκε τῶν ὡς.

εἶναι τῶν ὑσέρων. μετεωρίζεται γὰρ ἀπὸ βορείων μερῶν ὁ τῆ ἀξονος πόλος, περὶ ὃν ἡ τῆ κόσμος στροφη γίνεται. καὶ τῶν πέντε κύκλων τῶν διεξωκότων τὴν σφαιρὰν ὁ καλούμενος ἀρκτικός, αἰετῆδε Φανερὸς ταπεινῶτα δ' ἀπὸ τῶν νοτίων ὁ καλούμενος ἀνταρκτικός κύκλος, ἀφανὴς κατὰ τῆτο τὸ μέρος. εἰκὸς δὲ κράτιςα τῶν ἑρανίων καὶ μεταρσίων σημείων ὑπάρχειν ὅσα ἐκ τῆ κράτιςα γίνεται μέρες. ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἐςραμμένα πρὸς ἀνατολάς ἡγεμονικωτέραν μοῖραν ἔχει τῶν προσεσπερίων, αὐτῶν δὲ γε τῶν ἀνατολικῶν ὑψηλότερα τὰ βόρεια τῶν νοτίων, ταῦτ' ἂν εἴη κράτιςα. ὡς δὲ τινες ἰσορῶσιν, ἐκ παλαιῆ τε καὶ πρὶν ἢ παρὰ Τυρρῆνῶν μαθεῖν, τοῖς Ῥωμαίων προγόνοις αἰσιοὶ ἐνομίζοντο αἰ ἐκ τῶν ἀρισερῶν ἀστραπαί. Ἀσκανίῳ γὰρ τῶ ἐξ Αἰνείας γεγονότι, κατ' ὃν χρόνον ὑπὸ Τυρρῆνῶν, ἔς ἡγε βασιλεὺς Μεξέντιος, ἐπολεμῆτο καὶ τευχῆρης ἦν, περὶ τὴν τελευταίαν ἐξοδὸν, ἢ ἀπεγνωκῶς ἤδη τῶν πραγμάτων, ἔμελλε ποιεῖσθαι, μετ' ὀλοφρυμῆ τὸν τε Δία καὶ τῆς ἄλλης αἰτεμένῳ Θεῶς, αἰσία σημεῖα δεῖναι τῆς ἐξόδου, Φασὶν αἰθρίας ἔσης ἐκ τῶν ἀρισερῶν ἀστράφαι τὸν ἑρανό. τῆ δ' ἀγάθος ἐκείνη λαβόντος τὸ κράτισον τέλος, διαμείναι παρὰ τοῖς ἐγγόνοις αὐτῆ νομιζόμενον αἰσιον τότε τὸ σημεῖον.

Τότε

- ii. αὐτῶν δὲ γε — τῶν νοτίων. Sententia haec est: vtramque plagam, orientalem et septentrionalem, supra meridionalem attolli, sed septentrionalem altius. Quae duo membra ita hic complicantur: *altiusque ipsa orientali plaga eminent s. attollitur borealis supra australem.* Altera ratio: *superque ipsam orientalem plagam altius eminent borealis, quam australis,* licet eidem syntaxis verborum non repugnet, propterea ferri nequit, quoniam nulla prorsus altitudo australi parti tribui potest, quam et infimam esse et propterea a nostro conspectu remotam, paulo ante. Noster dixerat.

Τότε δ' ἔν ὁ Ῥωμύλος, ἐπειδὴ τὰ παρὰ τῷ δαίμο-
 νί^x βέβαια προσέλαβε, συγκαλέσας τὸν δῆμον
 εἰς ἐκκλησίαν, καὶ τὰ μαντεῖα δηλώσας, βασιλεὺς
 ἀποδείκνυται πρὸς αὐτῶν, καὶ κατεσήσατο ἐν ἔθει
 τοῖς μετ' αὐτὸν ἀπασι μήτε βασιλείας μήτ' ἀρ-
 χῆς^y λαμβάνειν, εἰ μὴ καὶ τὸ δαίμονιον αὐτοῖς
² ἐπιθεσπίση^z διέμενέ τε μέχρι πολλῆς φυλαττόμε-
 νον ὑπὸ Ῥωμαίων τὸ περὶ τῶν οἰωνισμῶν νόμιμον, ἢ
 μόνον βασιλευμένης τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ μετα-
 τὴν κατάλυσιν τῶν μοναρχῶν, ἐν ὑπάτων καὶ στρα-
 τηγῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ νόμους ἀρχόντων
 αἰρέσει. πέπαυται δ' ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις
 πλὴν οἷον εἰκὼν τις αὐτῷ λείπεται, ^a τῆς ὁσίας αὐ-
 τῆς ἕνεκα γινομένη. ἐπαυλιζονται μὲν γὰρ οἱ τὰς
 ἀρχῆς μέλλοντες λαμβάνειν, καὶ περὶ τὸν ὄρθρον
 ἀνιστᾶμενοι ποιῶντάς τινας εὐχὰς ὑπαίθριοι· τῶν
 δὲ παρόντων τινὲς ὀρνιθοσκοπῶν μισθὸν ἐκ τῆς δημο-
 σίας φερόμενοι, ἀστραπὴν αὐτοῖς μηνύειν φασὶν ἐκ
 τῶν ἀριστερῶν τὴν ἔγενομένην. οἱ δὲ, τὸν ἐκ τῆς
 φωνῆς οἰωνὸν λαβόντες, ἀπέρχονται^b τὰς ἀρχῆς
 παραληψόμενοι· οἱ μὲν αὐτὸ τῷ ἴκανόν ὑπολαμ-
 βάνοντες εἶναι, τὸ μηδένα γενέσθαι τῶν ἐναντιμέ-
 νων τε καὶ κωλύόντων οἰωνῶν· οἱ δὲ, καὶ παρὰ τὸ
 B 5 βέλημα

VI.
 Romulus
 tali auspicio rex con-
 stitutus,

hinc ritus
 auspicio
 creandi re-
 liquos re-
 ges ac ma-
 gistratus,

non veris
 quidem sed
 simulatis
 auguriis.

- x. Sic omina firmari cupit Aeneas, Virg. Aen. 2. 691. ex augurali disciplina, v. Serv. ad h. l. certa signa Liv. I, 18. extr.
- y. Nihil mutandum puto, quicquid hic Reiskius admonet. ἀρχῆς λαμβάνειν frequens Nostri, vel in hoc capite, locutio. Mox enim οἱ τὰς ἀρχῆς μέλλοντες λαμβάνειν, et paulo infra οἱ τὰς ἀρχῆς ἀρπάξ. μᾶλλον ἢ λαμβάναντες.
- z. Sic Vat. in editis est θεσπίση. Sed illam lectionem iam Stephanus protulerat ex lib. 2. cap. 4. extr. et lib. 3. c. 35. sub fin.
- a. Sic Steph. probante Casaub. pro vulg. τῆς ὁσίας ταύτης ἕνεκα. cf. 2, 75. 4, 74. vid. ind. ὁσία.
- b. Sic Vat. vulgo ταύτας παραλ. Sed Lapus etiam abeunt ad magistratus capeffendos.

βέλημα τῷ Θεῷ κωλύοντος· ἔστι δ' ὅτε βιαζόμενοι,
καὶ τὰς ἀρχαῖς ἀρπάζοντες μᾶλλον ἢ λαμβάνον-
τες. —

V.

Populi Rom. divisiones ex Romuli instituto.

VII.
p. 249. l. II.

I. 16.

Ὁ δὲ Ῥωμύλος ἀποδειχθεὶς τέτον τὸν τρόπον
ὑπό τε ἀνθρώπων καὶ Θεῶν βασιλεὺς, τὰ τε
πολέμια δεινὸς καὶ Φιλοκίνδυνος ὁμολογεῖται γενέ-
σθαι, καὶ πολιτείαν ἐξηγήσασθαι τὴν κρατίστην Φρο-
νιμώτατος. — ἐρῶ δὲ πρῶτον ὑπὲρ τῷ κόσμῳ τῆς
πολιτείας, ὃν ἐγὼ πάντων ἡγέμαι πολιτικῶν κόσ-
μων αὐταρκέσατον ἐν εἰρήνῃ τε καὶ κατὰ πολέμους.
ἦν δὲ τοιούδε· τριχῆ νεύμας τὴν πληθὺν ἀπασαν,
ἂ ἐκάστη τῶν μοιρῶν τὸν ἐπιφανέσατον ἐπέστησεν ἡγε-
μόνα·

c. *Fortē sic distingu. et leg. est:* παρὰ τὸ βέλημα τῷ Θεῷ
κωλύοντος ἐστὶν ὅτε, βιαζόμενοι — *tum videtur φαί-
νονται, vel tale quid deesse: nam ut idem intelligatur
e praemissis, id vero abhorret.* Reisk. Sed locus vel
fine tali supplemento satis est planus, dummodo re-
ferantur omnia ad praemissa illa ἀπέρχοντα παραλη-
ψόμενοι, et distinctio maior ante verba ἐστὶ δ' ὅτε tol-
latur, ut non *tria*, sed tantum *duo* membra existant,
quorum posterius οἱ δὲ — κωλύοντος, per sequentia
ἐστὶ δ' ὅτε — ulterius explicetur, sive potius accessio-
ne quadam de vi *interdum quoque* adhibita, augeatur.
cf. 6, 22. p. 1090. l. 15. ed. Reisk. vbi Lopus reddit
ac quandoque. Nec male loco nostro Vat. ἐστὶ γὰρ
ὅτε *quin et interdum.* Duo autem membra illa re-
currunt, licet inverso ordine in particip. ἀρπάζοντες,
λαμβάνοντες, et Crassi exemplum, quod sequitur, a
nobis quidem omissum, ostendit, vim hic in ipso con-
tentu auguriorum pertinaciorē positam, neque ab eo
seiuictam, intelligi.

[et 6, 13 vesp. fin.]

a. Sic Vat. vulgo ἐνάσων. cf. Reisk. praef. p. xiv. Hae
autem tres partes tribus fuerunt, *Rammenses, Titien-
ses et Luceres*, cf. Liv. 10, 6. qui et easdem 1, 13.
extr.

μόνα· ἔπειτα τῶν τριῶν πάλιν μοιρῶν ἐκάστην εἰς
 δέκα μοίρας διελάν, ἴσως ἡγεμόνας καὶ τέτων ἀπέ-
 δεῖξε τὸς ἀνδρειοτάτους· ἐκάλει δὲ τὰς μὲν μείζους
 μοίρας, τρεῖβες· τὰς δ' ἐλάττους, κερίας, ὡς καὶ
 κατὰ τὸν ἡμέτερον βίον ἔτι προσαγορεύονται. εἶη
 δ' ἂν Ἑλλάδι γλώττη τὰ ὀνόματα ταῦτα μεθερ-
 μηνευόμενα, Φυλὴ μὲν καὶ τριττὺς ἢ τρεῖβος,
 Φράτρα δὲ καὶ λόχος ἢ κερία. καὶ τῶν ἀνδρῶν αἱ
 μὲν τὰς τρεῖβων ἡγεμονίας ἔχοντες, Φύλαρχοι τε
 καὶ τριττῦαρχοι, ἔς καλῶσι Ῥωμαῖοι Τρεῖβάνες·
 οἱ δὲ τὰς κερίας ἐφεσηκότες, Φρατρίαρχοι καὶ
 λοχαγοὶ, ἔς ἐκείνοι Κεριῶνας ὀνομάζουσι. ^{τὸ} διήρη-
 τὸ

I. tribus et
curiae,

quarum il-
lis tribuni.

his curiones
praesunt,

extr. designasse putandus est, dum iisdem nominibus conscriptas, tres equitum centurias commemorat. *Rammenses* enim dicuntur, quasi *e Rammensibus*, i. e. *tribu Rammensium* conscripti, et sic in reliquis. cf. ad c. 14. m.ⁿ Haec ipsa autem vocabula, quod Dionysius praeteriit, condonandum est scriptori graeco, qui et alia huiusmodi aut omisit, cf. c. 15, d. 50. med. 72* aut ad graecam consuetudinem deflectens parum expressit feliciter. cf. ad 13. h. extr. 4, 13. b. 5, 48. k. et alibi.

- b. vid. τρεῖβος in ind. Φυλαὶ et Φράτραι e rep. Athenien-
 sium videntur translatae. cf. interpp. ad Hom. II. β.
 v. 362.
- c. Erroris hic arguunt Dionysium, quod quae *turma-
 rum* fuerit divisio in decurias, eam tribuat *curiis*. v.
 Graev. p. 7. in praef. ad I. Vol. Antiq. Rom. Sed
 comparato c. 14. vers. fin. vix dubium remanet, quin
 et *curiae* a Romulo in *decurias* sint descriptae. Nam
 eo loco non solum militari consuetudine *chiliarchos*
centurionesque vocat, quos hic *tribunos* et *curiones* di-
 xit, hisque ~~iterum~~ *decuriones*, iisque subditos, i. e.
decurias, ~~iterum~~ subiicit, verum etiam eius rei cau-
 sam indicat, dum paulo supra diserte docet, ad usum
 non solum *civilem* ac forenses, sed etiam *militarem*,
 hanc populi divisionem a Romulo institutam fuisse.
 Hinc apparet, eum non temere hic decuriarum men-
 tionem fecisse, earumque nisi in foro, certe in re mi-
 litari

decuriis ve-
ro decurio-
nes.

Ager forte
divisus.

VIII.

το δὲ καὶ εἰς δεκάδας αἱ Φράτρεςαι πρὸς αὐτῶ, καὶ ἡγεμονῶν ἐκάστην ἐκόσμηε δεκάδα, Δεκεβρίων κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλώτταν προσαγορευόμενος. ὡς δὲ διεκρίθησαν τε ἅπαντες, καὶ συνετάχθησαν εἰς Φυλάς καὶ Φράτρας, διελὼν τὴν γῆν εἰς τριάκοντα κλήρες ἴσας, ἐκάστη Φράτρα κλήρον ἀπέδωκεν ἕνα, ἐξελὼν τὴν ἀκρῆσαν εἰς ἱερά καὶ τεμένη, καὶ τῖνα καὶ τῶ κοινῶ γῆν καταλιπὼν. μία μὲν ἔν αὐτῇ διαίρεσις ὑπὸ Ῥωμύλε τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῆς χώρας, περιέχουσα τὴν κοινὴν καὶ μεγίστην ἰσότητα, τοιαύδε τις ἦν. Ἐτέρα δ' αὐτῶν πάλιν τῶν ἀνδρῶν ἢ τὰ Φιλάνθρωπα καὶ τὰς τιμαῖς ἐνέμεσσα, καὶ τὴν ἀξίαν, ἣν μέλλω διηγῆσασθαι. τῆς ἐπιφανεῖς κατὰ γένος

litari habitam fuisse rationem, indeque forsan factum esse, vt qui solam civilem eius descriptionis usum spectarent, decurias silentio praeterirent: sicut nec iidem tribuum curiarumque praefectos, *chiliarchos centurionesque* appellarunt. Meminit tamen *decuriarum* in omni militia sub Romulo, Ovid. *Fast.* 3, 128-130. qui locus a V. Cl. mihiq̄ amicissimo Benedicto indicatus mihi, lucem Dionysianis nostris affundit. Nec tandem praetereundum videtur de *tribu militari* Suidae illud: Φυλὴ καὶ αὐτὴν ἐστὶ μύριοι στρατιῶται, quae priscae tribus romanae descriptio esset, si pro μύριοι legi possit χίλιοι, vt iam coniecit Dukerus ad *Thuc.* 6, 98. — Itaque hic locus a verbis *τριχῆ νείμας πληθὺν ἅπασαν* etc. multitudinis aequae ac legionis primae sub Romulo descriptionem exhibet: et quoniam tribuum praefecti, *chiliarchi* fuerunt, vt curiarum, *centuriones*, ac 3 tribus totidem millia, sicut 30 curiae totidem centurias conficiunt, idem prodit numerus, qui c. 2. extr. commemoratur, *τρισημιλίων πεζῶν*. De equitibus, vid. ad c. 14. n.

Add.

d. Sic Vat. vulgo αὐτῶ.

e. διανέμεσσα Vat.

f. κατὰ τὴν ἀξίαν, ἣ qua ratione, quo pacto malit Reisk. Ad notionem autem primariam, quanquam remotiorem, διαίρεσιν, respicere verba μέλλω διηγ. eoque etiam referri ἦν, probabilius est. Attamen νέμεσσα κατὰ τὴν ἀξ. magis placet.

γένος καὶ δι' ἀρετὴν ἐπαινεμένους, καὶ χρήμασιν,
 ὡς ἐν τοῖς τότε καιροῖς, εὐπόρους, οἷς ἤδη παῖδες
 ἦσαν, διώριζεν ἀπὸ τῶν ἀσέμων καὶ ταπεινῶν, καὶ
 ἀπόρων. ἐκάλει δὲ τὰς μὲν ἐν τῇ καταδεεσέρεα τύ- 2. Patres et
 χῆ, Πληβεῖς, ὡς δ' ἂν Ἕλληνες εἶποιεν, δημοτι- Plebeii.
 κὰς τὰς δ' ἐν τῇ κρείττονι, Πατέρας, εἴτε διὰ τὸ
 πρεσβεύειν ἡλικία τῶν ἄλλων, εἶθ' ὅτι παῖδες αὐ-
 τοῖς ἦσαν, εἴτε διὰ τὴν ἐπιφάνεσσαν τῶν γένους· εἴτε
 διὰ πάντα ταῦτα ἐκ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας,
 ὡς ἂν τις εἰκάσειε, τῆς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον
 ἔτι διαμενέσης, τὸ παράδειγμα λαβῶν. ἐκείνοι
 μὲν

g. Ἐς ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὐπόρους ἤδει, παῖδες οἷς ἦσαν
 Vat. Nolim autem amittere ista ὡς ἐν τοῖς τότε και-
 ροῖς, quae latinorum vsitatum illud exprimunt, *ut tunc
 erant tempora*. Ceterum honoratiores locupletiores-
 que vulgo *patres* olim dictos esse, vix quisquam ne-
 get. Sed Romulum, qui hoc nomine mox insignivit
 senatores ex iis lectos, cf. c. 12. eodem titula antea
 illos honoratiores distinxisse a plebeis, id non magis
 est credibile, quam paulo infra additur, illorum
 progeniem, (τὰς ἐκ γένους αὐτῶν) iam tunc *patricios*
 esse dictos, quo nomine initio senatorum filios appel-
 latos esse constat. Plures hic distributiones / recen-
 sere Noster, quas vbique venatur, voluit: hinc et
 istam inter *patricios* et *plebeios*, a senatorum creatio-
 ne non secernendam, secrevit et ante tempus hic in-
 tulit. cf. ad c. 12. b.

h. Atheniensium respublica hic notat statum eorum pu-
 blicum, et priscum apud eos creandorum magistratu-
 tum morem, qui mos legendi eos ex nobilioribus
 exolevit, stante adhuc republica: quo spectant, quae
 mox sequuntur *σὺν χρόνῳ δὲ καὶ ἔτοι κ. λ.* Hinc non
 probanda est lectio, quam protulit Steph. e Lapo, qui
 vertit: *ex Atheniensium rep. ea, quae tunc erat, seu
 etiam ex praesenti*, quasi legisset τῆς κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον, ἢ καὶ τῆς ἔτι διαμ. Inferta erim verba ἢ καὶ
 τῆς ab aliquo esse videntur, qui *πολιτείαν* h. l. pro
 vniversa civitate acceperat. Etiam de patronis com-
 memoratur mos Atheniensium antiquus, cap. seq. ᾧ
 χρώμενοι κ. Ἀθ. καταρχὰς.

μὲν γὰρ εἰς δύο μέρη νείμαντες τὸ πλῆθος, Εὐπα-
 τρίδας ἰ μᾶλλον ἐκάλεον τὰς ἐκ τῶν ἐπιφανῶν οἰκῶν
 καὶ χρήμασι δυνατὰς, οἷς ἢ τῆς πόλεως ἀνέκειτο
 προσασία· Ἀγροίκας δὲ, τὰς ἄλλας πολίτας, αἱ
 τῶν κοινῶν ἐλενος ἦσαν κύριοι· σὺν χρόνῳ δὲ καὶ
 ἔτι προσελήφθησαν ἐπὶ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν δὴ τὰ
 πιθανώτατα περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας ἰσορῶν-
 τες, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας κληθῆναί φασιν τὰς
 ἀνδρας ἐκείνας Πατέρας, καὶ τὰς ἐκ γένους αὐτῶν,
 Quinam di-
 Si Patricii? Πατρικίους· οἱ δὲ πρὸς τὸν ἴδιον φθόνον ἀναφέρον-
 τες τὸ πρᾶγμα, καὶ διαβάλλοντες εἰς δυσγένειαν
 τὴν πύλιν, ἐ διὰ ταῦτα Πατρικίους κ ἐκείνας κλη-
 θῆναί φασιν, ἀλλ' ὅτι πατέρας εἶχον ἀποδείξαι μό-
 νοι, ὡς τῶν γε ἄλλων δραπετῶν ὄντων, καὶ ἐκ ἐχόν-
 των ὀνομάσαι πατέρας ἐλευθέρους. τεκμήριον δὲ
 τῆτο παρέχουσιν, ὅτι τὰς μὲν Πατρικίους, ὅποτε
 δόξετε τοῖς βασιλεῦσι συγκαλεῖν, οἱ κήρυκες ἐξ ὀνό-
 ματός τε καὶ πατρόςθεν ἀνηγόρευον· τὰς δὲ δημο-
 τικὰς ὑπηρεταί τινες, * καὶ ἀδρόοι κέρασι βοείοις
 ἐμβυκωνῶντες ἐπὶ τὰς ἐκκλησίας συνῆγον. — ὁ δὲ
 IX.
 P. 253. l. 12. Ῥωμύλος ἐπειδὴ διέκρινε τὰς κρείττους ἀπὸ τῶν ἡτ-
 τόνων, ἐνομοθέτη μετὰ τῆτο καὶ διέταττεν αἱ χρεῖ
 πρᾶττειν ἑκατέρους· τὰς μὲν εὐπατρίδας ἱεραῶν
 τε καὶ ἀρχεῖν, καὶ δικάζειν, καὶ μετ' ἑαυτῆ τὰ
 κοινὰ πρᾶττειν, ἐπὶ τῶν κατὰ ἰ πόλιν ἔργων μέ-
 νοντας· τὰς δὲ δημοτικὰς, τῆτων μὲν ἀπολελυθῆαι
 τῶν πραγμάτων, ἀπίερος τ' αὐτῶν ὄντας, καὶ δι'
 ἀπορίαν χρημάτων ἀσχόλους· γεωργεῖν δὲ καὶ κτη-
 νοτρο-

i. Deest Vat. nec agnovisse Lopus videtur. Sed vid. ind. μᾶλλον.

k. Addit ἐκείνας Vat.

* καὶ deest Vat.

l. Rectius κατὰ τὴν πόλιν c. artic. in urbe, nam sine art. est oppidatim. Verum complura exempla docent, Dionysium noluisse huic diligentiae adstringi. vid. c. 12. 13. Reisk. Mox τῶν πραγματειῶν Vat. pro vulg. πραγμάτων.

νοτροφῆν, καὶ τὰς χρηματοποιεῖς ἐργάζεσθαι τέχ-
 νας, ἵνα μὴ ^m σασιάζωσιν, ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις
 πόλεσιν, ἢ τῶν ἐν τέλει προπηλακίζόντων τὸς τα-
 πεινῆς, ἢ τῶν Φαύλων καὶ ἀπόρων τοῖς ἐν ταῖς
 ὑπεροχαῖς φθονῶντων. παρακαταθήκας δ' ἔδωκε
 τοῖς Πατρικίοις τὸς δημοτικῆς, ἐπιτρέψας ἐκάσῳ ^{3. Patroni}
 * τῶν ἐκ τῆς πλήθους, ὃν αὐτὸς ἐβέβητο, νέμειν ^{et clientes.}
 προσάτην ἔθος Ἑλληνικὸν καὶ ἀρχαῖον, ᾧ Θεττα-
 λοὶ τε μέχρι πολλῶν χρώμενοι διέτελεσαν καὶ Ἀθη-
 ναῖοι καταρχάς, ⁿ ἐπὶ τὰ κρείττω λαβῶν. ἐκεῖνοι ^{Add.}
 μὲν γὰρ ὑπεροπτικῶς ἐχρῶντο τοῖς πελάταις, ἐρ-
 γὰ τ' ἐπιτάττοντες ἐ προσήκοντα ἐλευθέροις, καὶ
 ὅποτε μὴ πράξειάν τι τῶν κελευομένων, πληγαῖς
 ἐντείνοντες, καὶ τὰλλα ὥσπερ ἀργυρωνήτοισι ὁ χρώ-
 μενοι. ἐκάλεν δ' Ἀθηναῖοι μὲν ^p Θῆτας τὸς πελά-
 τας, ἐπὶ τῆς λατρείας. Θετταλοὶ δὲ, Πενέσας,
 ὀνειδίζοντες αὐτοῖς εὐδύς ἐν τῇ κλήσει τὴν τύχην.
 ὁ δὲ Ῥωμύλος ἐπικλήσει τε εὐπρεπεῖ τὸ πρᾶγμα
 ἐκόσμησε, Πατρωνίαν ὀνομάσας τὴν τῶν πενήτων
 καὶ

m. σασιάζωσιν referendum ad superius dicta καὶ διέτατ-
 τεν, ἃ χρὴ πράττειν ἐκατέρως. Si de plebeis folis
 intelligitur, non quadrant sequentia ἢ τῶν ἐν τέλει
 etc.

* τῶν ἐκ τῆς πλήθους desiderantur in Cod. Ven. Syll.

n. ἐπεὶ τὰ κρείττω ἔλαβον Vat. sicut et Lapis legisse
 videtur. Sed vulg. lectionem vel Steph. correctio-
 nem μεταλαβῶν tuentur sequentia, quibus ostendi-
 tur, et qua parte reprehendendus mos ille Athenien-
 sium Thessalorumque fuerit, et quomodo a Romulo
 fit mutatus. ἐπὶ τὰ κρείττω λαβεῖν, in melius conver-
 tere.

o. παραχρῶμενοι Vat. Ad verba sup. vid. ind. in νέμειν
 et ἐντείνειν.

p. Comparationem, quam inter clientes Romanor. et
 Atheniensium Θῆτας, Thessalorumque Πενέσας, Dio-
 nyfius instituit, claudicare, (vt ostenderunt Casaub.
 et Steph.) non mirum est, cum omnino fit nimius in
 institutis Romanor. cum graecis comparandis; quae
 macula vtilissimi operis non est levissima.

καὶ ταπεινῶν προσασίαν· καὶ τὰ ἔργα χρηστὰ
 ἠ προσέθηκεν ἑκατέροις, Φιλανθρώπως καὶ πολι-
 τικῶς κατασκευαζόμενος αὐτῶν τὰς συζυγίας.

X. Ἦν δὲ τὰ ὑπ' ἐκείνῃ τότε ὀριζόμενα μέχρι πολλῆ
 παραμείναντα Ῥωμαίοις ἔδη περὶ τὰς Πατρωνίας
 τοιαύτῃ· τὲς μὲν Ἰ Πατρικίαις ἔδει τοῖς ἑαυτῶν πε-
 λάταις ἐξηγεῖσθαι τὰ δίκαια, ὧν ἕκ ἑίχον ἐκεῖνοι
 τὴν ἐπισήμην, ἢ παρόντων ἢ αὐτῶν καὶ μὴ παρόν-
 των τὸν αὐτὸν ἐπιμελεῖσθαι τρόπον, ἀπαντα πράτ-
 τοντας, ὅσα περὶ παιδῶν πράττῃσι πατέρες, εἰς
 χρημάτων τε καὶ τῶν περὶ χρήματα συμβολαίων
 λόγον· δίκαια τε ὑπὲρ τῶν πελατῶν ἀδικημένων
 λαγχάνειν, εἴ τις βλάπτοιτο περὶ τὰ συμβό-
 λαια, καὶ τοῖς ἐγκαλῆσιν ἢ ὑπέχειν· ὡς δ' ὀλίγα
 περὶ πολλῶν ἂν τις εἴποι, πᾶσαν αὐτοῖς εἰρήνην
 τῶν τε ἰδίων καὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἥς μά-
 λις αἰδοῦντο, παρέχειν. τὲς δὲ πελάταις ἔδει τοῖς
 ἑαυτῶν προσάταις θυγατέρας τε συνεκδίδοσθαι
 γαμεμένας, εἰ σπανίζοιεν οἱ πατέρες χρημάτων
 καὶ λύτρα καταβάλλειν πολεμίοις, εἴ τις αὐτῶν
 ἢ παιδῶν αἰχμάλωτος γένοιτο· δίκαια τε ἀλόγτων
 ἰδίας ἢ ζημίας ὀφλόντων δημοσίας, ἀργυρικὸν ἐχέ-
 σαις τίμημα, ἕκ τῶν ἰδίων λύεσθαι χρημάτων, ἢ
 δανείσματα ποιῆντας ἀλλὰ χάριτας· ἐν τε ταῖς
 ἀρχαῖς καὶ γερηφορῖαις, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς εἰς
 τὰ κοινὰ δαπάναις, τῶν ἀναλωμάτων ὡς τὲς γέ-
 νει προσήκοντας μετέχειν. κοινῇ δ' ἀμφοτέροις ἔτε
 ὅσιον ἔτε θῆμις ἢ κατηγορεῖν ἀλλήλων ἐπὶ δίκαις,
 ἢ καταμαρτυρεῖν, ἢ ψήφον ἐναντίαν ἐπιφέρειν, ἢ
 μετὰ

q. προσέθηκεν legisse videtur Gelenius vertens *addidit*:
 quam lectionem commodiorem pronunciat *Portus*.

r. Dicit hic *πατρικ.* pro *πάτρωνας*, vt cap. hoc extr.
Syllb. et c. XI. in it.

s. καὶ παρόντων τε *Reisk*.

* *Lapis*: *accusantibus respondere. vid. ind. ὑπέχειν*;
 Nec est, quod coniciat *Portus* ἀντέχειν.

μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐξετάζεσθαι. εἰ δέ τις ἐξελέγ-
 χθῆναι τέτων τι διαπραττόμενος, ἐνοχος ἦν * τῷ
 νόμῳ τῆς προδοσίας, ὃν ἐκύρωσεν ὁ Ῥωμύλος. τὸν
 δ' ἀλόντα τῷ βελομένῳ κτείνειν ὅσιον ἦν, ὡς θυ-
 ματῆ καταχθονίᾳ Διός. ἔθος γὰρ Ῥωμαίοις, ὅσους
 ἐβέλοντο νηπιονί τεθνήσκειν, τὰ τέτων σώματα Θεῶν
 ὀτωδήτινι, μάλιστα δὲ τοῖς καταχθονίοις κατονομά-
 ζειν· ὃ καὶ τότε ὁ Ῥωμύλος ἐποίησε. τοιγάρτοι διέ-
 μιναν ἐν πολλαῖς γενεαῖς ἐδὲν διαφέρεσθαι συγγενι-
 κῶν ἀναγκαιοτήτων αἰ τῶν πελατῶν τε καὶ προσά-
 τῶν συζυγίαι, παισὶ παίδων συνισάμεναι· καὶ μέ-
 γας ἔπαινος ἦν τοῖς ἐκ τῶν ἐπιφανῶν οἰκῶν ὡς πλεί-
 στος πελάτας ἔχειν, τὰς τε προγονικὰς φυλάττεσθαι
 διαδοχὰς τῶν πατρωνιῶν, καὶ διὰ τῆς ἑαυτῶν ἀρε-
 τῆς ἄλλας ἐπικταμένοις· ὃ, τ' ἀγῶν ὑπὲρ τῆς εὐ-
 νοίας, καὶ ὑπὲρ τῆ μὴ λειψθῆναι τῆς ἀλλήλων χά-
 ριτος, ἔκτοπος ἡλικίος ἀμφοτέροις ἦν· τῶν μὲν πε-
 λατῶν ἅπαντα τοῖς προσάταις ἀξιώντων, ὡς δυ-
 νάμεως εἶχον, ὑπηρετεῖν· τῶν δὲ πατρικίων, ἠκιστα
 βελομένων τοῖς πελάταις ἐνοχλεῖν, χρηματικὴν τ'
 ἐδεμίαν δωρεὰν προσιεμένων· ἕτως ἐγκρατῆς ὁ βίος
 ἦν αὐτοῖς ἀπάσης ἡδονῆς· καὶ τὸ μακάριον ἀρετῆ
 ἢ μετρητὸν ἐ τύχη. Οὐ μόνον δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει
 τὸ δημοτικὸν ὑπὸ τὴν προσασίαν τῶν πατρικίων ἦν,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἀποίκων αὐτῆς πόλεως, καὶ τῶν ἐπὶ
 συμμαχία καὶ φιλία προσελθουσῶν, καὶ τῶν ἐκ πο-
 λέμευ κεκρατημένων ἐκάστη φύλακας εἶχε καὶ προσά-
 τας ἐς ἐβέλετο Ῥωμαίων. καὶ πολλάκις ἡ βελή τὰ
 ἐκ

XI.

Patroni ci-
vitatium et
coloniarum.

- * Verba legis huius sic citat Lipsius in legibus regiis:
Patronus si clienti fraudem faxit, sacer esto. Sylb.
 Ergo haec lex inter sacratas ponenda est. cf. c. 74. e.
 t. Post εὐνοίας recepi καὶ ante ὑπὲρ τῆ e Steph. coniecit.
 u. μέτρον Vat. in quo Reiskio propterea iuisse videtur
 τῆ μακαρία ἀρετῆ μέτρον, ἐ τύχη. Idem tamen vul-
 gatam quoque dicere admonet.

ἐν τέτων ἀμφισβητήματα τῶν πόλεων καὶ ἐθνῶν
ἐπὶ τῆς προΐσαμένους αὐτῶν^x ἀποσέλλουσα, τὰ ὑπ'
ἐκείνων δικαζόντα κύρια ἤγειτο.

VI.

Senatus, Celeres, iura Regi, Senatui et plebi tributa.

XII.
p. 260. l. 8.

Ὅ δὲ Ῥωμύλος ἐπειδὴ ταῦτα διεκόσμησε, βουλευ-
τὰς εὐδὺς ἐγνώ κατασήσασθαι, μεθ' ὧν πράτ-
τειν τὰ κοινὰ ἔμελλεν, ἐκ τῶν πατρικίων ἀνδρας
ἐκατὸν ἐπιλεξάμενος. ἐποιεῖτο δ' αὐτῶν τοιάνδε τὴν
διάρεσιν· αὐτὸς μὲν ἐξ ἀπάντων ἓνα τὸν ἀριστον
ἀπέδειξεν, ὃν τὰς κατὰ^a πόλιν ᾤετο δεῖν ἐπιτρέπειν
οἰκονομίας, ὅτ' αὐτὸς ἐξάγοι στρατιάν ὑπερόριον·
τῶν δὲ Φυλῶν ἐκάστη προσέταξε τρεῖς ἀνδρας ἐλέ-
ξαι τῆς ἐν τῇ φρονιμοτάτῃ τότε ὄντας ἡλικίας, καὶ
δι' εὐγένειαν ἐπιφανεῖς. μετὰ δὲ τῆς ἑννέα τέττες,
ἐκάστη φράτρα πάλιν ἐκέλευσε^b τρεῖς ἐκ τῶν πα-
τρικίων ἐπιλεξάμενους ἐπιτηδειοτάτους· ἔπειτα τοῖς
πρώτοις

Senatores
C. creati,
quomodo?

x. ἀποσείλασα malit Reisk. si tamen fatis diligenter dif-
criminata temporum ubique Dionysius observavit.

a. Pro κατὰ τὴν πόλιν. vid. cap. sup. not. 1.

b. E Vat. recepi. vulgo τρεῖς πατρικίων. E patriciis au-
tem proprie sic dictis, i. e. *Senatorum progenie* Liv.
1, 8. extr. senatores primi legi non potuerunt. Sed
Dionysius, ut *patribus* c. 8. iuit. ita *patriciis*, hic et
cap. huius init. sicut et c. 8. vers. fin. non alios in-
telligit, quam *locupletiores* quosque et *honoratioris*:
quos sicut patricios esse nominatos, eoque non fecus
ac patrum nomine (utroque enim vitur supra pro-
miscue) a plebeiis distinctos, sequioris forsitan aetatis
consuetudinem secutus, dixerat, vid. ad c. 8. g. ita
nunc, eadem, credo, ductus ratione, ex iis et sena-
tores esse creatos, scripsit. Quos quidem magis per-
spicue ἐκ τῶν ἀρίστων lectos esse, ait Plut. in Rom.
c. 13. Nec placent, quae de delectu eorum et nu-
meri constituendi modo, argute magis, quam vere
subiicit: quae probabilius ad temporis illius simplici-
tatem exposuit Liv. l. c.

πρώτοις ἐννέα, τοῖς ὑπὸ τῶν Φυλῶν ἀποδεχθεῖσι, τες ἐννεήκοντα προαίεις, ἕς αἱ Φράτραι προεχειρίσαντο, καὶ τέτων, ὃν αὐτὸς προέκρινε, ἡγεμόνα ποιήσας, τὸν τῶν ἑκατὸν ἔξεπλήρωσε βουλευτῶν ἀριθμὸν. τῆτο τὸ συνέδριον ὁ Ἑλληνιστὶ ἐρμηνευόμε- Senatus vn-
 νον, Γερουσίαν ^d βέλεται δηλῶν, καὶ μέχρι τῆ πα- de dictus?
 ρόντος ἕτως ὑπὸ Ῥωμαίων καλεῖται. πότερον δὲ διὰ γῆρας τῶν ὁ καταλεγέντων εἰς αὐτὸ ἀνδρῶν, ἢ δι' ἀρετὴν ταύτης ἔτυχε τῆς ἐπικλησεως, οὐκ ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. καὶ γὰρ τες πρεσβυτέρους καὶ ἀρίστους, Γέροντας εἰώθασιν οἱ παλαιοὶ καλεῖν. οἱ δὲ Patres con-
 μετέχοντες τῆ βουλευτηρίᾳ, Πατέρες ^e ἐγγραφοί scripti.
 προσηγορεύθησαν, καὶ μέχρις ἐμῆ ταύτης ἔτυχε- XIII.
 νον τῆς προσηγορίας. — Ὡς δὲ *κατεσκευάσατο p. 262. l. 3.
 καὶ τὸ βουλευτικὸν τῶν γερόντων συνέδριον ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὄρῶν, ὅπερ εἰκὸς, ὅτι καὶ νεότητος αὐτῶν δεήσει τινὸς συντεταγμένης, ἢ χρησεται Φυλακῆς ἐνεκα τῆ σώματος, καὶ πρὸς τὰ κατεπείγοντα τῶν ἔργων, ^b ὑπηρεσία, τριακοσίους ἀνδρας

C 2

ἐκ

- c. Sic forte legendum Reiskius putat: τῆτο τὸ συνέδριον ἐκάλει Σενάτον, ὃ Ἑλληνιστὶ — credo, e Plutarcho. Sed non opus est hoc supplemento. Nam sequentia referuntur ad γερουσίαν: et mox πατέρες ἐγγραφοί etiam dicuntur solo vocab. graeco, non latino.
- d. Lapsus vertit: *significare potest*. δύναται Vat. Sed est glossemati lectio familiarior, et placet vulgata, vbi βέλεται infervit periphrafi. cf. 4, 41. extr. et saepius sic alibi.
- e. E Vat. in vulgg. est κατελθόντων. v. Reisk. praef. p. xiv.
- f. De hac senatorum appellatione accuratius exponunt Plut. in Rom. c. 13. et Liv. 2, 1. | extr. isque patres eos multo crebrius vocat, quam Dionysius, qui βουλευτὰς aut βελήν multo saepius eos appellat, credo propterea, quoniam honoratiores vocatos esse patres, antea dixerat.

* κατεσκευάσατο Vat.

g. vid. iud. ὑπηρεσ.

sfad 5, 13. d.

Celeres, ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἰκῶν τὰς ἐβρώμενεστάτας τοῖς σώμασιν ἐπιλεζάμενος, ἧς ἀπέδειξαν αἱ Φράτραι τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς περὶ τὰς Βαλευτάς, ἑκάστη Φράτρα δέκα νέας, τέτρες τὰς ἀνδρας αἰὲ περὶ αὐτὸν εἶχεν· ὄνομα δὲ κοινὸν ἅπαντες, ἡ δὲ καὶ οἱ νῦν κατέστησαν, ἔσχον Κελέριοι, ὡς μὲν οἱ πλείους γράφουσιν, ἐπὶ τῆς ὀξύτητος τῶν ὑπηρεσιῶν· τὰς γὰρ ἑτοίμας καὶ ταχεῖς ἐπὶ τὰ ἔργα, Κελέρας οἱ Ῥωμαῖοι καλεῖσιν.

- h. Verba δ — κατέστησαν parum quadrare ait Sylb. ad praecedentia. Casaubonus pro οἱ νῦν coniicit οἱ νῦν, quod etiam sc. retinent, qui hodieque constituuntur. Desunt autem verba ista in Lapi versione et Vat. quare ea aut omitti cum Sylburgio mavult Reiskius, aut ita legi, ὅσοι συνατέστησαν, quotquot in corpus istud cohaerunt. Sed pertinere ea videntur, non ad Celeres, regum Satellites illos, quae opinio fuisse videtur eorum, qui omittenda ea censuerunt, quoniam isti ad Dionysii aetatem non manserunt, sed ad eos, qui tum quoque Celeres cognomine dicti superfuerunt, ut e Metellis aliisque gentibus nonnulli, de quibus malim, quam de appellativo *celeres*, sequentia intelligere τὰς γὰρ ἑτοίμας — Κελέρας οἱ Ῥωμ. καλεῖσιν. Nam et illorum, in simili narratione ac verbis non multum diversis, nominatimque Metelli, meminit Plut. in Rom. 10. forsan nostrum hunc locum respiciens. Iisdem vero verbis cum illustrantur praecedentia ἡ καὶ οἱ νῦν κατέστησαν, eadem abesse commode vix putem, quae vel ita verterim: quo sc. nomine (ut sit δ pro καθ' ὃ vel ᾧ,) et nunc viventes, seu nunc quidam existunt, vel ita, ut κατέστησαν pro aor. I. accipiatur: quod et nostri hac aetate tribuerunt sc. quibusdam, aut subaudiatur e membro sequenti εἶχεν: quod et nunc sc. Romani habere (quosdam) voluerunt. Sic certe Thucyd. 2, 84. κατέστησαν μηδένα ἐς ἄλλην τρέπεσθαι, neminem congregari iusserunt s. siverunt. Sed ne sic quidem omnino repugnaverim, si quis malit haec pro interpretamento accipere cuiusdam, qui de Celerum cognomine etiam tum usitato monere vellet. — Ceterum Κελέριοι, ut I, 87. v. not. n. Similis est terminatio in Λατιαρίῳ Δι. 4, 49.

λῆσιν· ὡς δὲ Οὐαλέριος ὁ * Ἀντίας Φησιν, ἐπὶ τῷ
 ἡγεμόνος τῶν ἔχοντες τὸ νόμα. ἦν γὰρ καὶ τῶν eorum tri-
 ἡγεμῶν ὁ διαφανέστατος, ὃ τρεῖς ὑπετάγησαν ἐκα-
 τοντάρχαι, καὶ αὐτῶν ὑπὲρ ἐκείνοις ἕτεροι, τὰς ὑπο-
 δεεζέρας ἔχοντες ἀρχάς. ἵ οἱ κατὰ πόλιν μὲν αἰχ-
 μοφοροὶ τὸ αὐτῶν παρεκλήθησαν, καὶ τῶν κελευομέ-
 νων ὑπηρετοὶ· κατὰ δὲ τὰς στρατείας πρόμαχοί τ' ἦσαν
 καὶ παρασπισαί· καὶ τὰ πολλὰ ἔτοι κατάρ-
 θεν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πρῶτοί τε ἀρχόντες τῆς μάχης,
 καὶ τελευταῖοι τῶν ἄλλων ἀφιστάμενοι· ἵππεῖς μὲν,
 ἔνθα ἐπιτήδειον εἴη πεδῖον ἵππομαχῆσαι· πεζοὶ δὲ,
 ὅπου τραχύς εἴη καὶ ἀνίππος τόπος. — Καταση-
 σάμενος δὴ ταῦτα διέκρινε τὰς τιμὰς καὶ τὰς ἐξ-
 σίας, αἷς ἐκάστος ἐβέλετο ἔχειν. βασιλεῖ μὲν ἐν
 ἐξίρητο τάδε τὰ γέγρα· πρῶτον μὲν, ἱερῶν καὶ θυ-
 σῶν ἡγεμονίαν ἔχειν, καὶ πάντα δι' ἐκείνην πράτ-
 τεσθαι τὰ πρὸς τὴν Θεῶν ὅσα· ἔπειτα νόμων τε
 καὶ πατρῶν ἐθισμῶν φυλακὴν ποιῆσθαι, καὶ παν-
 τὸς τῶν κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δίκαις προ-
 νοεῖν, τῶν τ' ἀδικημάτων τὰ μέγιστα μὲν αὐτὸν
 δικάζειν, τὰ δ' ἐλαττονα τοῖς βουλευταῖς ἐπιτρέ-
 πειν, προνοεῖμενον ἵνα μηδὲν γένηται περὶ τὰς δίκας
 πλημμελές· βελήν τε συνάγειν, καὶ δήμον συγκα-
 λῆν, καὶ γνώμης ἀρχεῖν, καὶ τὰ δοξάντα τοῖς
 πλείοσιν ἐπιτελεῖν. ταῦτα μὲν ἀπέδωκε βασιλεῖ
 τὰ γέγρα, καὶ ἔτι πρὸς τέτοις, ἡγεμονίαν ἔχειν αὐ-
 τοκράτορα ἐν πολέμῳ· τῶν δὲ συνεδρίῳ τῆς βελῆς iura fena-
 τιμῆν καὶ δυναστείαν ἀνέθηκε τοιάνδε, περὶ παντός^{της},
 ὅτε ἀν' εἰσηγήται βασιλεὺς, διαγινώσκειν τε καὶ

C 3

ψῆφον

* Ἀντιεύς Φησιν Vat. Mox τῶν ἔχοντος ὄνομα legisse
 videntur Lopus et Gelen. Sed ἔχοντες retineri nil ve-
 tat, Sylb. Quibusdam sunt Celeres, quasi κελήτες,
 prius equis currentes. cf. Scalig. de re poet. I, 22.
 p. 85.

i. οἱ redit non ad tribunos Celerum, sed ad remotius,
 vniuersum corpus eorum. Reisk.

p. 264 l. 18. *ψῆφον ἐπιφέρειν καὶ ὅ, τι ἂν δόξη τοῖς πλείοσι, τῆτονικῶν.* — τῶ δὲ δημοτικῶ πλήθει τρία ταῦτ' ἐπέτρεψεν, ἀρχαίρεσιάζειν τε καὶ νόμους ἐπικυρεῖν, καὶ περὶ πολέμου διαγινώσκειν, ὅταν ὁ βασιλεὺς ἐφῆ, εἰ δὲ τῶν ἔχοντι τὴν ἐξουσίαν^k ἀνεπίληπτον, ἂν μὴ καὶ τῇ βελῆ^l ταῦτα δοκῆ. ἔφερε δὲ τὴν ψῆφον ἐχάμα πᾶς ὁ δῆμος, ἀλλὰ κατὰ τὰς φράσας συγκαλέμενος· ὅ, τι δὲ ταῖς πλείοσι δόξειε φράσαις, τὸτ' ἐπὶ τὴν βελὴν ἀνεφέρετο. ἐφ' ἡμῶν δὲ μετακείται τὸ ἔθος. εἰ γάρ ἡ βελὴ διαγινώσκει τὰ ψηφιδέντα ὑπὸ τῷ δήμῳ, τῶν δ' ὑπὸ τῆς βελῆς γνωσθέντων ὁ δῆμος ἐσικύριος. πότερον δὲ τῶν ἐθῶν κρεῖττον, ἐν κοινῷ τίθημι τοῖς βελομένοις σκοπεῖν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης εἰ μόνον τὰ πολιτικά πράγματα σάφρονας ἐλάμβανε καὶ τεταγμένας τὰς διοικήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰ πολεμικά ταχειᾶς καὶ εὐπειθεῖς. ὅποτε γὰρ αὐτῶ^m φανείη στρατιῶν ἐξάγειν, ἔτε χιλιάρχους τότε ἔδει ἀποδείκνυσθαι κατὰ φυλάς, ἔτε ἑκατοντάρχους κατὰ λόχους, ἔτε ἰππέων

k. Ita Vat. pro ἐπίληπτον in vulgg. et coniiiciebat ἀνεπ. Camerar. forsan ex Lapo, qui vert. *potestatem absolutam*. Hudf.

l. Nec ταῦτ' ἀ displicet Sylb.

m. φανείη cf. ad c. 27. * — στρατιῶν dedi pro vulg. στρατεῖαν non repugnante Sylb.

n. cf. supra ad 7. c. Ita quoque tribus militares Atheniensium commemorantur a Xenoph. H. Gr. 4, 2, 12. vbi conf. omnino V. Ven. Morus: e cuius explicatione lucidissima hoc insuper apparet, eandem distributionem peditum fuisse equitumque communem: quae mihi causa esse videtur, cur, licet equitum praefectos deinceps commemoret Dionysius, illorum tamen nullam descriptionis mentionem, neque hoc loco, neque supra, figillatim addiderit. Intelligitur autem φυλή de equitibus, (sicut diferte ap. Nostrum occurrunt 3, 71. ἰππέων φυλά), et hic quoque comprehenduntur tribuum commemoratione) e Thucyd. schol. τάγμα ἀπὸ φυλῆς, vt Vir longe Cel. docuit l.

πέων ἡγεμόνας, ἔτε ἑξαριθμειοδαί τε καὶ ὁ λοχιζέ-
 δαι, καὶ τάξιν ἑκάσον τὴν προσήκουσαν ἀναλαμβάνειν·
 ἀλλὰ βασιλεὺς μὲν τοῖς χιλιάρχοις παρήγγε-
 λλεν, ἐκεῖνοι δὲ τοῖς λοχαγοῖς· παρὰ δὲ τῶν
 ῥοὶ δεκάρχοι μαθόντες ἐξήγον τὰς ὑποτεταγμένους
 ἑαυτοῖς ἑκάσοι· ἀφ' ἑνὸς δὲ κελεύματος εἴτε ἀπα-
 σα ἢ δύναμις, εἴτε μοῖρά τις ἐξ αὐτῆς κληθεῖη, τὰ
 ὄπλα ἔχουσα παρῆν εἰς τὸν ὑποδειχθέντα τόπον
 εὐτρεπῆς.

VII.

Quibus modis Rom. civitas auclta fit.

Τεταγμένην ^a μὲν ἔν καὶ κεκοσμημένην πρὸς εἰρή-
 νην τ' ἀποχωρῶντος, καὶ πρὸς τὰ πολέμια, ἐπι-
 τηδείως, ἐκ ^b τῶνδε τῶν πολιτευμάτων τὴν πόλιν
 ὁ Ῥωμύλος ἀπειργάσατο· μεγάλην δὲ καὶ πολυάν-
 θρωπον ἐκ τῶν. πρῶτον μὲν εἰς ἀνάγκην κατέ-

XV.

P. 266. l. 7.

C 4

5ηστ

1. Vnde et explicari potest lat. consuetudo, qui equi-
 tum *tribus* interdum ponunt pro *centuriis*, vt Flor. 1,
 5. vbi vid. Graev. et Duck. tum ipsa quoque earum
 appellatio ipsis tribubusque communis, vt *Rammen-
 sium*, etc. cf. ad 7. a. et Gottleberi *Observatt. in Dio-
 nyf. loca quaedam*, Spec. 3. in novis actis erud. 1771.

o. Ita Vat. in *cohortes* f. *turmas describi*, [quod recipien-
 dum censuit Reisk. praef. xiv. atque ita coniecerant
 Steph. et Sylb. pro vulg. *λοχιζεσθαι*: quod vel passiv-
 ve acceptum, vt a Lapo, tautologiam infert. Re-
 fertur autem cum praeced. inf. ad *στρατιάν*, vel potius
 ad seq. *ἐπάσθς*, quod etiam habet Vat. pro vulg. *ἑκα-
 στον*, et probavit d. l. Reisk. v. *ἄδ*.

[Ald.]

p. *δεκαδάρχαι* Vat. *δεκαδάρχοι*, vel saltem *δέναρχοι* aut
δεπάρχαι legendum Sylb. Mox *κελεύσματος* malit
Portus. cur?

a. E Vat. probante Reisk. praef. xiv. qui et malit *συν-
 τεταγμένην*. In vulgatis μὲν deest.

b. Sic Vat. pro vulgari ἐκ τῶν. Reisk. l. c.

vetitum in-
fanticidium

monstrōfi
partus.

Afylum
apertum

inter duos
lucos.

ἔψησε τὰς οἰκήτορας αὐτῆς, ἅπασαν ἄρρενα γενεῶν
ἐκτρέφειν, καὶ θυγατέρων τὰς πρωτογόνους ἀπο-
κτινύουσα δὲ μηδὲν τῶν γενομένων νεώτερον τριετὲς,
πλὴν εἴ τι γένοιτο παιδίον ἀνάπηρον, ἢ τέρας εὐθύς
ἀπὸ γονῆς. ταῦτα δ' ἐκ ἐκάλυπεν ἐκτιθέναι τὰς γει-
ναμένους, ἐπιδείξαντας πρότερον πέντε ἀνδράσι τοῖς
ἔγγιστα οἰκῶσιν, εἰάν κακείνοις συνδοκῆ. κατὰ δὲ τῶν
μὴ πειθόμενων τῷ νόμῳ, ζημίαις ἄριστον ἄλλας τε
καὶ τῆς ἐσίας αὐτῶν τὴν ἡμίσειαν εἶναι δημοσίαν.
ἔπειτα μαθὼν, πολλὰς τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν πό-
λεων πονηρῶς ἐπιτροπευομένας ὑπὸ τυραννίδων τε
καὶ ὀλιγαρχιῶν, τὰς ἐκ τῶν ἐκπίπτοντας τῶν
πόλεων, συχνὰς ὄντας, εἰ μόνον εἶεν ἐλεύθεροι, δια-
κρίνων ἔτε συμφορὰς ἔδε. τύχας αὐτῶν, ὑποδέχε-
σθαι καὶ μετάγειν ὡς ἑαυτὸν ἐπεχείρει, τὴν τε Ῥω-
μαίων δύναμιν αὐξήσασθαι βεβηθεῖς, καὶ τὰς τῶν πε-
ρσιῶν ἐλαττώσασθαι· ἐποίησε δὲ ταῦτα πρόφασιν ἐξευ-
ρῶν εὐπρεπῆ, καὶ εἰς Θεῶν τιμὴν τὸ ἔργον ἀναφέρειν.
τὸ γὰρ μεταξὺ χωρίου τῆ τε Καπιτωλίου καὶ τῆς
ἄκρας, ὃ καλεῖται νῦν κατὰ τὴν Ῥωμαίων διάλε-
κτον μεθόριον δυοῖν ὄρυμα, * καὶ ἦν τότε τῆ συμ-
βεβηκότος ἐπώνυμον, ὑλαὶς ἀμφιλαφέσι κατ' ἀμ-
φοτέρας τὰς συναπτέσας τοῖς λοφοῖς λαγύνας
ἐπίσκιον, ἱερὸν ἀνεῖς ἄσυλον ἰκέταις, καὶ ναὸν
ἐπὶ

* καὶ ἦν τότε — ἐπίσκιον, et tunc a re ipsa nomen ha-
bebat, quippe densis arboribus ab utroque, quo colles
contigit, latere opacus.

c. Legendum puto ἱερὸν ἀνεῖς καὶ ἄσυλον, vt crebro in
numis occurrit titulus ἱερά καὶ ἄσυλος, cf. Spanheim
de vsu et praest. num. p. 659 et 667. χώρα καὶ πόλις
ἱερά καὶ ἄσυλος ap. Diod. Sic. T. 2. p. 547. ed. Weff.
Apud Nostrom ἀρχὴ ἱερά καὶ ἄσυλος, 6, 89. med. Ac
licet 4, 26. p. 705, ed. Reisk. ἱερὸν ἄσυλον occurrat,
alia tamen res est, cum ἱερὸν eo loco templum signi-
ficet, quod non est in hoc nostro, vbi vtrumque et
ἱερὸν et ἄσυλον adiective positum, refertur ad prae-
cedens χωρίον, et ναὸς eodem loco extructus, sepa-
ratim statim commemoratur.

ἐπὶ τῷ κατασκευασάμενος· ^d ὅτω δὲ ἄρα Θεῶν ἢ δαιμόνων, ἐκ ἔχω τὸ σαφὲς εἰπεῖν τοῖς καταφύγῃσιν εἰς τῷ τὸ ἱερὸν ἰκέταις, τῷ τε μηδὲν κακὸν ὑπ' ἐχθρῶν παθεῖν ἐγγυητῆς ἐγένετο, τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας προφασει, καὶ εἰ βέλοιντο παρ' αὐτῷ μένειν, πολιτείας μετεδίδω καὶ γῆς μοίρας ἢν * κτήσαστο τὰς πολεμίους ἀφελόμενος· οἱ δὲ συνέρχον ἐκ παντὸς τόπου, τὰ οἰκεία φεύγοντες κακὰ καὶ ἐκ ἐτι ἐτέρωσε ἀπανίσταντο, ταῖς κατ' ἡμέραν ὀμιλίαις καὶ χάρισιν ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενοι. Τρίτον ἦν ἐτι Ῥωμύλος πολίτευμα, ὃ πάντων μάλιστα τὰς Ἑλλήνας ἀσκεῖν ἔδει, κράτιστον ἀπάντων πολιτευμάτων ὑπάρχον, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα φέρει, ** ὃ καὶ τῆς βεβαίας Ῥωμαίοις ἐλευθερίας ἤρχε, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀναγόντων ἐκ ἐλαχίστην μοῖραν παρέσχε, τὸ μηκέτι κατασφάττειν ἡβηδὸν ταῖς ἀλυσσας πολέμῳ πόλεις, μήτ' ἀνδραποδίζεσθαι, μηδὲ γῆν αὐτῶν ἀνιέναι μηλόβοτον· ἀλλὰ κληρέχους εἰς αὐτὰς ἀποσέλειν ἐπὶ ^e μέρει τινὶ τῆς χώρας, καὶ ποιῆν ἀποικίας Ῥωμαίων τὰς κρατηθείσας·

XVI.

Regiones ex
urbes bello
captae quo-
modo sint
tractatae?

C 5

ἐνιαυτός

d. Θεὸν Ἀσυλαῖον solitum appellari ait Plut. in Rom. c. 9. Casaub. *Veioventem* appellat Ovid. Fast. 3, 430. sqq. quem caute incertum quendam δαίμονα appellasse Dionysium, ne graecus in Romano etymo erraret, Car. Neapolis censet in Ovid. Fast. p. 131. Hudf. cf. c. 50. extr. Θεοῖς, ὧν χαλεπὸν ἐξεπεῖν etc.

* quam acquisisset s. esset acquisiturus. Sic et Portus accepit. Lopus et Gelenius ἢν ἐκτήσαστο legisse videntur. Sed rectius habet vulgata.

** ὃ καὶ — παρέσχε, quod firmum fuit libertatis Romanae fundamentum, nec minimum momentum attulit ad comparandum imperium.

e. Tertia plerumque pars colonis Romanis concessa. Sic infra c. 35. de colonis Antemnas et Caeninam missis: ὃ δὲ Ῥωμύλος τριακοσίους μὲν ἄνδρας εἰς ἐνατέραν ἀποικίαν ἀπέστειλεν, οἷς ἔδοσαν αἱ πόλεις τρίτην κατακληρεχῆσαι μοῖραν τῆς ἐαυτῶν γῆς. Etiam Camerinos Romani mulctabant χώρας τῆ τρίτῃ μερίδι c. 50.

ἐνιαυτοῖς δὲ καὶ πολιτείας μεταδιδόνα. ταῦτά τε δὴ καὶ ἄλλα τέτοις ὅμοια κατασησάμενος πολιτεύματα, μεγάλην ἐκ μικρῶς ἐποίησε τὴν ἀποικίαν, ὡς αὐτὰ τὰ ἔργα ἐδήλωσεν. οἱ μὲν γὰρ συνοικίσαντες μετ' αὐτῆ τὴν Ῥώμην, ἔπλείους ἦσαν ἀνδρῶν τρισχιλίων πεζοὶ, καὶ τριακοσίων ἐλάττους ἵππεῖς· οἱ δὲ καταλιφθέντες ὑπ' ἐκείνης, ὅτε ἐξ ἀνθρώπων ἠφανιάθη, πεζοὶ μὲν ἑξακισχίλιοι πρὸς τέσσαρσι μυριάσιν, ἵππεῖς δ' ἔτι πολὺ ἀπέχοντες χιλίων· ἐκείνης δὲ ἀρξάντος τῶν τῶν πολιτευμάτων, οἵ τε βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτὸν ἠγησάμενοι τῆς πόλεως, τὴν αὐτὴν ἐφύλαξαν προαίρεσιν, καὶ οἱ μετ' ἐκείνης τὰς ἐνιαυσίους λαμβάνοντες ἀρχαίς, ἔστιν αὖ καὶ προσιδέντες ἕτως, ὥστε μηδενὸς ἔθνους τῆ δοκῆντος εἶναι πολυανθρωποτάτης τὸν Ῥωμαίων δῆμον γενέσθαι ἐλάττονα.

VIII.

De Sacerdotibus a Romulo confitutis eorumque ministris.

XXI. **T**ῆς δὲ ὑπὸ Ῥωμύλου κατασαθείσης πολιτείας καὶ ταύτῃ ἠγησάμην ἰσορίας ἀξία. πρῶτον μὲν, ὅτι πολλοῖς σώμασιν ἀπέδωκε θεραπεύειν τὸ δαιμόνιον· ἐν γὰρ ἄλλῃ πόλει νεοκτίσω τσοῦτος ἱερεῖς καὶ θεραπευτὰς τῶν Θεῶν εὐθύς ἀποδειχθέντας ἑδεῖς ἂν εἰπεῖν ἔχει. χωρὶς γὰρ τῶν ἐχόντων τὰς συγγε-

f. E Vat. vulgo πολλοί. Fuerunt autem eo tempore equites nongenti. Nam T. Tatius recepto in urbem, auxit Romulus centurias tres illas, ut singulae essent equitum trecentorum. Isidor. Orig. 9, 3. *Romani equites in una tribu (i. e. centuria) trecenti.* vid. I. F. Gronov. Observat. 3, 25. it. Liv. 1, 36. extr. vbi ait, *numero eorum alterum tantum adiecit Tarquinius, ut mille et octingenti equites in tribus centuriis essent.* Ad superiora ἔπλείους ἦσαν etc. cf. c. 2. extr.

συγγενικὰς ἱερωσύνας, οἱ τὰ κοινὰ περὶ τῆς πόλεως ἱερά συντελέσαντες κατὰ Φυλάς τε καὶ Φράτρας, ἑξήκοντα κατεσάθησαν ἐπὶ τῆς ἐκείνης ἀρχῆς· λέγω δὲ Ἄ Τερέντιος Ουάργρον ἐν ἀρχαιολογίαις ἐγραψεν, ἀνὴρ τῶν κατὰ ^a τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἀκμασάντων πολυπειρότατος. ἔπειτα, ὅτι τῶν ἄλλων Φαύλωσ πως καὶ ἀπερισκέπτως ἄς ἐπὶ πολὺ ποιημένων τὰς αἰρέσεις τῶν ἐπισησομένων τοῖς ἱεροῖς, καὶ τῶν μὲν ἀργυρῆς τὸ τίμιον ἀποκηρύττειν ἀξιέντων, τῶν δὲ κλήρω διαιρέντων ^b [τὲς ἱερεῖς] ἐκεῖνος ἔτ' ὠνηταῖς χρημάτων ἐποίησε τὰς ἱερωσύνας, ἔτε κλήρω μεριστάς, ἀλλ' ἐξ ἑκάστης Φράτρας * ἐνομοθέτησεν ἀποδείκνυσθαι δύο τὲς ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότας, τὲς γένοιτε πρὸς ἔχοντας τῶν ἄλλων, καὶ ἀρετῇ διαφόρους, καὶ χρημάτων περισσίου ἔχοντας ἀρκῶσαν, καὶ μηδὲν ἡλαττωμένους τῶν περὶ τὸ σῶμα· τὲς δὲ ἐκ εἰς ὠρισμένον τινα χρόνον ἔχειν τὰς τιμὰς ἔταξεν, ἀλλὰ διὰ παντὸς τὲ Βίς, στρατειῶν μὲν ἀπολελυμένους, διὰ τὴν ἡλικίαν,

Sacerdotes publici LX.

cf. Ad. 2. l.

a. Non male legas τὴν αὐτῆ. Sylb.

b. τὲς ἱερεῖς defunt Vat. quae iam expungenda putaverat Steph. Schediasm. 4, 19. Neque a Lapo et Gelenio agnoscuntur, quae et abesse volunt Hudf. et Reisk. Portus ea retinet, sed τὸ τίμιον superioris membri reddit honoris pretium, non hunc honorem: ita vero concinnitas perit et durior fit vtriusque membri oratio.

* Pro ἐνομ. ἀποδ. δύο in Vat. est ἀπέδειξε δύο. Non vero alii hi sunt, quam iidem, *sexaginta*, quos paulo ante dixerat. Hoc numero autem comprehendi *triginta Curiones*, vix dubium est, quoniam, quae sacra illi et paulo ante, et c. 23. curare dicuntur in Curiis, eadem infra c. 64 et 65. extr. tribuuntur Curionibus. Quibus, exaggerandi studio, quod cap. huius initio haud obscure prodit, vel socios totidem, vel, quod malim, *totidem* forsan *aruspices*, inf. c. 22. extr. commemoratos, adnumerans, efficere *sexaginta* potuit. cf. quae ad l. cit. notavi. (cf. Ad.

cf. Ad.

XXII.

Sacerdotes
foeminae,item pueri
et puellae,

κίαν, τῶν δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὀχληρῶν, διὰ τὸν νόμον. Ἐπεὶ δὲ καὶ διὰ γυναικῶν ἔδει τινὰ ἱερά τελεῖσθαι, καὶ διὰ παίδων ἀμφιδαλῶν ἕτερα, ἵνα καὶ ταῦτα γένηται κατὰ τὸ κράτιστον, τὰς τε γυναῖκας τῶν ἱερέων ἔταξε τοῖς ἑαυτῶν ἀνδράσι συνιεῖσθαι, καὶ εἴ τι μὴ θέμις ἦν ὑπ' ἀνδρῶν ὀργιάζεσθαι κατὰ νόμον τὸν ἐπιχώριον, ταύτας ἐπιτελεῖν, καὶ παῖδας αὐτῶν τὰ καθήκοντα λειτουργεῖν τοῖς δὲ ἄπαισιν, ἐκ τῶν ἄλλων οἰκῶν τὲς χαριεστάτας καταλεγέντας ἐξ ἐνάτης Φράτρας, κῆρον καὶ κόρην τὸν μὲν ἕως ἡβῆς ἠ' ὑπηρετήν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς τὴν δὲ κόρην, ὅσον ἂν ἦ χρόνον ἀγνῆ γάμων ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων καὶ ταῦτα μετενεγκάμενος, ὡς ἐγὼ πείθομαι. ὅσα μὲν γὰρ αἱ κληφόροι λεγόμενα * λειτουργῶσιν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν, ταῦτα

c. Hic Reiskius *hiantem*, quem dicit, locum e Vat. recte ita suppleri ait: τοῖς δὲ ἄπαισιν — ἐξ ἐνάτης Φράτρας ἀπέδειξε δύο, κῆρον καὶ κόρην. Sed humanitus errans, verba cod. Vat. ἀπέδειξε δύο, quae ad superioris cap. illa ἄλλ' ἐξ ἐνάτης Φράτρας ἐνομ. ἀποδ. δύο modo notata sunt, huc transfumfit. Hic nihil variat Vat. nisi quod κόρον habet pro κῆρον. In verbis autem τοῖς δὲ ἄπαισιν, vel e superioribus repetendum συνιεῖσθαι aut ὑπηρετεῖν, quoniam hic *ministrandi* notio dominatur, vel pro casibus absolutis possunt ita accipi: *si qui vero sine liberis essent*, vt sequentia referantur ad proxime antecedentia τὰ καθήκοντα λειτουργεῖν. — ἐξ ἐκ. Φράτρ. hosque ex eorum sc. ἀπαίδων, sua cuiusque curia: aliter prorsus, quam supra de ipsis sacerdotibus.

d. ὑπηρετεῖν τοῖς ἱεροῖς Vat. non male. Sed Reisk. subaud. ἐσόμενον, vt mox post κόρην, ὑπηρετεῖν ἐσομένην, i. e. ὑπηρετήσσαν. Mox idem pro νόμων forte νομίμων leg. putat.

* λεγόμενα καὶ ἀρρήτοφόροι λειτ. Vat. et Lap. pro quo καὶ ἀρρήτοφόροι Sylburgio in Lapi cod. et Reiskio in Vat. fuisse videtur. *Canistriferae et cistiferae*, Reisk. Ἀρρήτοφόροι, αἱ τὰ ἀρρήτα μυσηρία ἐν κίσεως τῇ Ἀθή-

νη

ταῦτα παρὰ Ῥωμαίοις αἶδε ἑ προσαγορευόμενα. ^{hae Camillae,}
 τῆτο δὲ συντελεῖσι σεφάνοις κοσμέμεναι τὰς κεφα-
 λαῖς, οἷσι κοσμεῖται τὰ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος
 ἀφιδρύματα παρ' Ἑλλήσιν. ὅσα δὲ παρὰ Τυρρῆ-
 νοῖς, καὶ ἔτι πρότερον παρὰ Πελασγοῖς ἐτέλουν ἐπί
 τε Κερήτων καὶ Μεγάλων Θεῶν ὀργιασμοῖς οἱ κα-
 λέμενοι πρὸς αὐτῶν Κάδωλοι, ταῦτα τὸν αὐτὸν
 τρόπον ὑπῆρέτην τοῖς ἱερεῦσιν οἱ λεγόμενοι νῦν παρὰ
 Ῥωμαίων Κάμιλλοι. ἔτι πρὸς τέτοις ἔταξε μάντιν ^{illi Camilli dicti.}
 ἐξ ἐκάστης * Φυλῆς ἕνα παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς, ὃν ἡμεῖς ^{μέν}

νη Φέρεσαι παρθένοι, quasi ἀρήτοφόροι v. Harpocr.
 Suid. et Pausan. Attic. 25, 18. (α 27.)

e. *Lapus vertit: sic appellatae, et videtur legisse ὦδε
 προσαγ. Portus supplevit in versione Virgines Vestales.*
Sed parum respondent hae, monente etiam Casaubono, canephoris Graecorum. Hinc magis placet
 Reiskii supplementum αἶδε αἶ Κάμιλλα, et mox se-
 quuntur Κάμιλλοι. Mihi videtur tamen Dionysius,
 quoniam de Camillis mox loquens, ait: *nunc Camil-*
los dici pueros illos, de prisca tum eorum, tum mul-
to magis puellarum appellatione dubitasse, aut nihil
certi potius habuisse. Hinc prope suspicer, vel men-
 dum esse in *προσαγορευόμενα*, forte *προσαγ. modo δι-*
εῖλαι, vel illud hic idem esse, quod *καταλεγόμενα*, vt
 paulo ante *καταλεγέντας* dixerat.

* Non *augures* hos esse *vates* existimaverim, quod pu-
 tant vulgo, hunc loc. cum Liv. 10, 6. comparantes,
 vbi, (quanquam sub Romulo nondum auguribus in
 collegium contributis, (quod sibi volunt verba eius-
 dem 4, 4.) *tres tamen antiquas tribus suum quamque*
augurem habuisse, traditur. Nam reliqua, nomen ni-
 mirum *ἱεροσκοποι*, vnde formatum esse *haruspices*
 Dionysius, male quidem, (v. ind. *ἱεροσκη.*) conicit,
 et quod, vt victimas inspicerent, adesse ii debebant,
 auguribus non conveniunt. Neque magis intelligen-
 di videntur proprie ita dicti *aruspices*, quoniam non
 peregre accersiti, sed ex ipsis tribus sumti esse di-
 cuntur. Ergo, qui fuerint isti *vates*, ignoro: nisi
 forsan intelligendi sint ab utroque illo genere diversi,
 qui

Sacris item
adhibitus
aruspex.

XXIII.

μὲν Ἱεροσκόπον καλεῖμεν, Ῥωμαῖοι δὲ ὀλίγον τι τῆς ἀρχαίας Φυλάττοντες ὄνομασίαις, Ἀρβόσπικα προσ-
αγορεύουσιν. ἅπαντας δὲ τὰς ἱερεῖς τε καὶ λειτουργ-
γὰς τῶν Θεῶν ἐνομοθέτησεν ἀποδείκνυσθαι μὲν ὑπὸ
τῶν Φρατριῶν, ἑπικυρεῖσθαι δ' ὑπὸ τῶν ἐξηγημέ-
νων τὰ θεῖα διὰ μαντικῆς. Ταῦτα περὶ τῶν θρησ-
κευόντων τὰς Θεὰς κατασησάμενος, διήρει πάλιν,
ὡς ἔφην, κατ' ἐπιτηδειότητα ταῖς Φράτριάς τὰ
ἱερά, Θεὰς ἀποδεικνύς ἐκάσαις καὶ δαίμονας, ἕς
ἕμελλον αἰεὶ σέβειν καὶ τὰς εἰς τὰ ἱερά δαπάναις
ἐτάξεν, ἃς ἐχρῆν αὐταῖς ἐκ τῆ δημοσίας δίδοσθαι.

συν-

qui tamen haruspicum velut vices in sacris sustinerent. Iam vero mirum illud videri possit, quod *e tribubus* iidem sint facti, cum et sacerdotes ipsi c. 21. et eorum ministri c. 22. *e curiis* lecti dicuntur, idemque paulo post de omnibus, non exceptis vatibus iisdem, iterum adfirmetur in verbis ἅπαντας δὲ τὰς ἱερεῖς — Φρατριῶν. Itaque nescio, an verba ἐξ ἐκάστης Φυλῆς pro ἐξ ἐκ. Φράτριάς sint accipienda. Nam Dionysius non solum, quo verbo graece vertendae sint *curiae* Romanor. ipse ambigit, 6, 89. init. sed etiam voc. Φυλῶν et Φρατριῶν non constanter fuisse videtur differentiam, ut in verbis κατὰ Φυλὰς τε καὶ Φράτριάς c. 21 et 57. pro synonymis fere sunt habenda. Etiam Φυλαὶ pro λόχοι sunt 3, 71. init. et 7, 59. f. Ita saltem, pro *curiarum* numero triginta effectis vatibus illis, et difficultas tolletur de tribus iisdem per tot curiarum sacra distribuendis, et ratio apparebit, cur auctor *sexaginta* sacerdotes, hos forsan vates Curionibus triginta annumerans, commemoraverit. cf. ad c. 21*.

f. E Vat. Sic alibi saepe Noster, quod iam monuit Sylb. in vulgatis est ὑποκυρεῖσθαι.

g. ὡς ἔφην respicit ad verba c. 21. ἀλλ' ἐξ ἐκάστης Φράτριάς — περὶ τὸ σῶμα, ut dixi, puta, de sacerdotibus. Ut enim *consentanea ratio*, ἐπιτηδειότης, erat in iis per singulas curias creandis, ita iterum in sacris Diisque, *singulis iisdem* adsignandis, eam apparere putat.

συνέθυσόν τε τοῖς ἱερεῦσιν αἱ Φράττραι^h εἰς τὰς ἀπο-
 μεριθεύσας αὐταῖς θυσίας, καὶ συνεσιῶντο κατὰ
 τὰς ἑορταῖς ἐπὶ τῆς Φραττριακῆς ἐσίας ἐσιατόριον
 γὰρ ἦν κατεσκευασμένον ἐκάστη Φράττρα· καὶⁱ σὺν
 αὐτῶ καθωσίωτό τις, ^k ὥσπερ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς
 πρυτανείοις, ἐσία κοινὴ^l τῶν Φραττριῶν. ὄνομα δὲ
 τοῖς

Sacrificia
 per curias:
 convivia.

- h. εἰς quod Portus omisit et redundare existimat, bene
 habet. vid. ind. *συνθύειν*.
- i. ἐν αὐτῶ Vat. quoniam autem non arae solum, verum
 et curiae ipsae erant inauguratae, Varr. de l. l. 5, 6.
 etiam ferri potest σὺν αὐτῶ.
- k. De Vestae ara in Prytaneis vid. *Periz.* ad Ael. V. H.
 9, 39. *Ex. Spanheim* in diatr. de Vestā et Prytanibus
 graec. et *Morus* longe Cel. ad Xenoph. H. gr. p. 87.
 et quos ibi laudavit.
- l. Portus et Sylb. putant, ἐσίαν κοινήν τ. Φρ. hic non
 aliam esse, quam quae infra c. 66. a Numa demum
 condita κοινὴ πάντων μία appellatur. Forsan autem
 h. l. legend. τῶν Φραττριῶν ex 2, 64. init. et 65. circa
 fin. vbi dicit ἐσίαν, ἐφ' ἧς ἔθυσον οἱ Φραττριεῖς. Sed
 et praeterea sunt, quae illi sententiae obsistant. Nam
 primum, quis credat, Dionysium diversae aetatis Ro-
 muli ac Numae, opera hic componere, qui, vt eo-
 rum instituta reliqua, ita speciatim opera ista diligen-
 ter copioseque c. 65. distinxit? Deinde ἐσία h. l. bis
 posita *aram* s. *focum* notat, vid. ind. h. v. non, vt
 Portus vertit, *domum* s. *aedem Vestae*, sicut infra c.
 66. Ac licet κοινὴ vtrinque addatur, hoc tamen in-
 terest, quod h. l. ἐσία κοινή, sicut et ἐσιατόριον, at-
 tribuatur *curiis singulis*, quare et *triginta* c. 65. et
ἰδίᾳ c. 66. dicuntur: illa autem, quam Numa condi-
 dit, et *vna*, et *omnium communis* appellatur. Hinc
 et suaferim nostro loco κοινήν potius verti *publicam*,
 quoniam his capp. in vniversum ἱερά κοινὰ opponun-
 tur τοῖς συγγενικοῖς, tanquam *publica privatis* s. *gen-
 tilitiis* cf. c. 21. init. et c. 65. haud procul ab init.
 Ita quodammodo tollitur ambiguitas in voc. κοινή,
 nec necesse est locum sollicitare, vt fecerunt Portus
 et Sylburg, quorum hic pro καθωσίωτο mavult καθω-
 σιώτω, vt Numae simul aetatem respiciat, ille sequen-
 tia ita corrigit: ὥσπερ ἐν τοῖς ἕλλησι τὰ πρυτανεῖα.

Curiae cum
ara publica.

τοῖς ἐξιατοροῖσι ἦν, ὅπερ ταῖς Φράτριάς, Κερίαι, καὶ μέχρις ἡμῶν ἔτι καλεῖνται. τῆτο τὸ πολίτευμα δοκεῖ μοι λαβεῖν ἐκ τῆς Λακεδαιμονίων ἀγωγῆς περὶ τὰ Φιλίτια κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζέσης· ἦν Λυκῆργος εἰσηγήσασθαι δοκεῖ παρά Κρητῶν μαθῶν, καὶ μεγάλα τὴν πόλιν ὠφελῆσαι. —

II. 283. 1. 5.
Sacrificiorum
frugifitas.

ὃ μόνον δὲ τῆς περὶ ταῦτα σοφίας χάριν ἄξιος ἐπιανεῖσθαι ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐτελείας τῶν θυσίων, αἷς γεραίρεσθαι τὸς θεοὺς ἐνομοθέτησεν, ὧν αἱ πλεῖστα διέμενον ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας, εἰ καὶ μὴ πάσαι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐπιτελέμεναι τρόπον. ἐγὼ γὰρ ἐθεασάμην ἐν ἱεραῖς οἰκίαις δεῖπνα προκείμενα θεοῖς, ἐν τραπέζαις ἔξυλίνοις ἀρχαϊκαῖς, ἐν κανοῖς καὶ πινακίσκοις κεραμίσι ἀλφίτων μάζας, καὶ πόπανα, καὶ ζέας, καὶ καρπῶν τινῶν ἀπαρχάς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα λιτὰ καὶ εὐδάπανα καὶ πάσης ἀπειροκαλίας ἀπηλαγμένα· καὶ σπονδάς εἶδον ἐγκεραμμένας ἐκ ἐν ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς ἀγγεσιν, ἀλλ' ἐν ὄσρακίαις κυλίσκαις καὶ πρόχοις, καὶ πάνυ ἠγάσθην τῶν ἀνδρῶν, ὅτι διαμένουσιν ἐν τοῖς πατρίοις ἔθεσιν, ἐδὲν ἐξαλλάττοντες τῶν ἀρχαίων ἱερῶν εἰς τὴν ἀλαζόνα πολυτέλειαν.

m. *ἔξυλίνος οἰκίας* legimus etiam ap. Hesych. v. *σάρκος*. Sic *ἰκανὸς βόσκειν γῆ* ap. Noftrum I, 61. Mox *κεραμίαις* Vat. vti scribendum esse malit Turneb. Adv. 13, 17. et Budaeus, quod in Thes. annotavit H. Steph. quanquam et ap. Dioscor. 2, 77. legitur *χύτρα κεραμία*. De vasor. fictilium vsu in Sacris vid. Brodaeii *Miscell.* 5, 19. Sylb.

IX.

Lex Romuli de coniugio et patria potestate.

Ἦν δὲ τοιόσδε ὁ νόμος, „γυναικὰ γαμετὴν κατὰ νόμους ἱερεῖς συνελθῆσαν ἀνδρὶ, κοινωνόν ἅπαντων εἶναι χρημάτων τε καὶ ἱερῶν.“ ἐκάλεν δὲ τὰς ἱερεῖς * παλαιοὶ γάμους, Ῥωμαϊκῇ προσηγορίᾳ

XXV.

p. 287. l. 14.

a. νόμοι ἱεροί, sensu vulgatiore *leges sacratae*, quae huc non pertinent. An ergo forsitan legendum γάμους ἱερεῖς, quae verba non secus ac legis ipsa statim repetit et explicat Dionysius? Neque aliter videtur intellexisse Lipsius, qui legem hanc ita reddidit: *Vxor farreatione viro iuncta* etc. in legg. regiiis. Nam *farreationes* (Φαβράκια) dicebantur priscis Romanis γάμοι ἱεροί, vt statim et Dionys. addit, et *nuptiae confarreatae*, quibus per Pontificem max. et Flaminem, per fruges et molam iasam, coniungebantur, Serv. ad Virg. Georg. I, 31. f. quibus novae nuptiae farreum praeferebant, Plin. 18, 3. pro sacris haberi solebant. Sed concinnius tamen, imo vero rectius h. l. legitur κατὰ νόμους ἱερεῖς, quod idem prorsus est ac κατὰ γάμους ἱερεῖς, sicut γάμῳ γαμεῖν et νόμῳ γαμεῖν, de matrimonio legitimo sunt synonyma. Verbo igitur: *sacro ritu* sc. *confarreationis*. De voc. νόμος cf. ad 2, 27. z. extr. Verba autem legis haec κοινωνόν — ἱερῶν, etsi speciatim ad sacerdotum vxores, quae τοῖς ἑαυτῶν ἀνδράσι συνιεῖσθαι debebant c. 22. pertinere videntur, vnde solas intelligi sacerdotum nuptias ἱεροῖς γάμοις, nonnulli existimant: tamen non minus recte et de vxoribus reliquis accipiuntur, quibus per ea interessē sacris cum ipsorum maritis, potestas data est.

* ἱερεῖς καὶ νομίμους Vat. quod alterum recipiendum putat Reiskius propter περιλαμβάνειν, quod sit *complecti*, et minimum ad duo, nisi ad plura referri debeat. Sed προσηγορίᾳ περιλαμβάνειν est *vocabulo exprimeret*, vt ὅρω περιλαμβάνειν simpliciter notat *describere*, v. c. ap. Theophr. Char. 5. et alibi.] Hinc apparet, certe non necessario Cod. Vat. lectionem esse recipiendam. Sed eandem Lapus agnoscit: *Vocabant*

[Add.

Confarrea-
tio. ρία περιλαμβάνοντες, Φαβρᾶκια, ἐπὶ τῆς κοινω-
νίας τῆ Φαβρῆος, ὃ καλεῖμεν ἡμεῖς ζέαν. ^b αὕτη γὰρ
ἀρχαῖα καὶ μέχρι πολλῶ συνήθης ἀπάσι αὐτοῖς
ἢ τροφή, φέρει δὲ πολλὴν καὶ καλὴν ἢ Ῥωμαίων γῆ
τὴν ζέαν. καὶ ὡς περ ^c Ἕλληνες, τὸν κριθῖνον καρ-
πὸν ἀρχαιότατον ὑπολαμβάνοντες, ἐπὶ τῶν θυ-
σιῶν κριθαῖς καταρχόμεθα, εἰς αὐτὰς καλεῖν-

Farris vñs
in sacrificiis tes' ἔτω Ῥωμαῖοι τιμιώτατόν τε καρπὸν καὶ ἀρ-
χαιότατον εἶναι νομίζοντες τὰς ζέας, διὰ τῆτων
ἀπάσης ἐμπύρεθ θυσίας καταρχονται. μένει γὰρ
ἔτι καὶ ἔ μεταπέπτωκεν εἰς πολυτελεσέρας ἀπαρ-
χὰς τὸ ἔδος. τὸ δὲ κοινὸν τῆς ἱεροτάτης τε καὶ

nominatim-
que, in iun-
gendis ma-
trimoniis,
quo spectet?
quid sibi
velit? πρώτης τροφῆς γενέσθαι γυναῖκας ἀνδράσι, καὶ
ἐπὶ τῇ ὅλῃ συνελθεῖν τύχη, τὴν μὲν ἐπίκλησιν
τῆς κοινωνίας τῆ Φαβρῆος εἶχεν, εἰς σύνδεσμον δ'
ἀναγκαῖον οἰκειότητος ^e ἔφερεν ἀδιαλύτῃ, καὶ τὸ
διαρῆσον τὰς γάμους τέτρεθ εἶδεν ἦν. ἔτος ὁ νόμος
τὰς τε γυναῖκας ἠνάγκασε τὰς γαμετάς, ^f οἷα δὲ
μηδε-

*autem prisca legitima sacraque matrimonia romana
appellatione etc.*

b. Defunt in vulgatis αὕτη γὰρ etc. vsque ad τὴν ζέαν,
quae dedimus e Vat. quoniam et Lopus ea habet, qui
vertit: *erat autem vetus diuque consuetum id alimen-
tum, ac far multum bonumque fert ager Romanorum.*
Omitti poterant, quod eodem, quo membrum prae-
cedens, vocabulo ζέαν, definunt:

c. Coniicit Reisk. ἡμεῖς οἱ Ἕλλ. aut paulo post καταρ-
χονται.

d. ἐπὶ τῇ ὅλῃ συν. τυχ. eo convenire in manus viri, quo
fortunam cum eo participet omnem. τῇ ὅλῃ vsurpaba-
tur aetate Dionysii pro τῇ πάσῃ et ὅλος pro πᾶς. Reisk.
Elegantem hanc coniecturam recepi pro ἐπὶ πολλῇ,
quod in vulgatis parum commodo sensu legitur. Ma-
lebat iam Casaub. ἐπὶ πάσῃ. Mox pro Φαβρῆος Vat.
vbique Φάβρος, cum accentu in penult.

e. ἔφερεν εἰς — valuit, spectavit ad. Ἁλλ.

f. Sic Vat. vulgo οἷα μηδεμῶν.

μηδεμίαν ἐχίσσας ἐτέραν ἀποσροφὴν, ^ε πρὸς ἓνα per hanc confarr. vxoris pro- bae com- moda,
 τὴν τῆ γεγαμηκότος ζῆν τρόπον καὶ τὸς ἀνδρας, vxoris pro- bae com- moda,
 ὡς ἀναγκαίς τε καὶ ἀναφαιρέτε χρημάτων, τῆς
 γυναικὸς κρατεῖν. σωφρονῶσα μὲν γὰρ καὶ πάντα
 τῶ γεγαμηκότι παιδομένη γυνή, κυρία τῆ οἴκου τὸν
 αὐτὸν τρόπον ἦν, ὅνπερ καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ τελευτή-
 σαντος τῆ ἀνδρός, κληρονόμος ἐγένετο τῶν χρη-
 μάτων, ὡς θυγάτηρ πατρός· εἰ μὲν ἄπαις τε καὶ
^η περὶ μηδενὸς διαθέμενος ἀποθάνοι, πάντων ἔσσα
 κυρία τῶν ἀπολειφθέντων· εἰ δὲ γενεὴν ἔχοι, τοῖς
 παισὶν ἰσόμενος γενομένη. ἀμαρτάνουσα δὲ τι, δι-
 καστήν* τὸν ἀδικήμενον ἐλάμβανε, καὶ τῆ μεγέθους
 τῆς τιμωρίας κύριον. ταῦτα δὲ οἱ συγγενεῖς μετὰ
 τῆ ἀνδρὸς ἐδίκαζον· ^ι ἐν οἷς ἦν φθορὰ σώματος, impudicae aut ebriae poena.
 καὶ ὁ πάντων ἐλάχιστον ἀμαρτημάτων Ἑλλήσι δό-
 ξειεν ἂν ὑπάρχειν, εἴ τις οἶνον εὐρεθείη πιῶσα γυ-
 νή. ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτα ^κ ζημιῶν ἐκέλευσεν ὁ Ῥω-
 μύλος,

D 2

μύλος,

g. Quoniam praecedit pluralis τὰς γυναικῶν, et singu-
 laris tamen sequitur τῆ γεγαμηκότος, subaudiendum
 hic est ἐκάστην, sicut in altero membro ἕκαστον. quo-
 niam pluralem ἀνδρας sequitur τῆς γυναικὸς in singu-
 lari, ut monuit Sylb.

h. καὶ μηδὲν διαθεμ. Vat.

* τὸν ἀδικήμεν. *maritum puta.*

i. ἐν οἷς ἦν vel ita accipiendum est, ut non fit in quibus
 s. in quorum numero erat, sed quibus ipsis violata, seu,
 ut Portus vertit, ubi violata fuisset pudicitia, adeoque
 maior distinctio, quae praecedit, potius tollenda est:
 vel pro ταῦτα in superiori membro, indefinitum quod-
 dam videtur esse ponendum, ἐὰν ἂ, τινὰ vel ταυτὰ
 certa quaedam, item δεινότατα aut simile quippiam:
 vel denique ἐν οἷς ἦν φθορὰ, ἀνακολύπτως dicta sunt
 pro δηλονότι s. οἶονεὶ τὴν φθορὰν: nisi videtur assen-
 tiendum Reiskio, qui coniecit ἐν οἷς πρῶτα vel μέγ-
 σα ἦν. Prima explicatio reliquis est praeferranda.

k. ταῦτα θανάτῳ ζημιῶν συνεχώρησεν Vat. θανάτῳ
 recte addi putat Reiskius, quod consentaneum esset,
 extrema flagitia extremis poenis castigari. Sed vlti-

mum

μύλος, ὡς ἀμαρτημάτων γυναικείων ἔσχατα· φθο-
 ρὰν μὲν ἀπονοίας ἀρχὴν νομίσας· μέθην δὲ φθορᾶς.
 καὶ μέχρι πολλῆ διέμεινε χρόνος ταῦτ' ἀμφοτέρω
 παρὰ Ῥωμαίοις, ἀπαραιτήτως τυγχάνοντα ὀργῆς.
 μάρτυς δὲ τῆ καλῶς ἔχειν τὸν περὶ τῶν γυναικῶν
 νόμον ὁ πολὺς χρόνος. ὁμολογεῖται γάρ ἐντὸς
 ἑτῶν εἴκοσι καὶ πεντακοσίων μηδεὶς ἐν Ῥώμῃ δια-
 λυθῆναι γάμος. κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἐπὶ ταῖς τριά-
 κοντα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάσιν, ὑπατευόντων Μάρ-
 κος Πομπωνίος καὶ Γαῖος Παπυρίε, πρῶτος ἀπολυ-
 σαι λέγεται τὴν ἑαυτῆ γυναῖκα ὁ Σπέριος Καρσίδιος
 ἀνὴρ

primum
 Romae di-
 vorciuin.

num supplicium hic sponte intelligitur ex verbis ὡς
 ἀμαρτ. ἔσχατα: nec video, si lectio Vat. hic praefe-
 renda est, cur non etiam recipiatur συνεχώρησε, si
 quidem non tam *inuisse* Romulus, quam *permisisse*
 initio videtur, uxores, qui vinum bibissent, a maritis
 interfici, ut ex eo patet, quod de *Mecennio* tradit
 Plin. 14, 13. add. Val. Max. 6, 3, 14. Sed hinc con-
 iicio potius, Vaticani verba illa a manu cuiusdam esse,
 qui, ex laudatis forte locis vel aliis similibus, Diony-
 sium rem utcunque narrantem castigare voluit.

l. *Legem* cap. huius init. traditam respicit.

m. Eundem numerum ponit Val. Max. 2, 1, 3. et con-
 sentit Tertullian. Apologet. c. 6. *per annos ferme sex-
 centos ab V. C. nulla repudium domus sensit.* Sed
 Gellius 4, 3. ait *quingentis fere annis.* Si fere est *cir-
 citer*, notatque paulo plus aut minus, haud aegre dif-
 fensus tollitur. Sed vid. interpp. ad h. l. in ed. Con-
 radi.

n. Cadit Olymp. 137, 1. in annum V. C. Catonianum
 521, adeoque et numero praecedenti et Gellio satis
 convenit, narranti 17, 21. p. 417. ed. Conr. anno V.
 C. *quingentesimo undevigesimo*, (an uno et vigesimo?
 cum sit in Thuan. excerpto *quingentesimo et vigesimo*,
 teste Gronovio,) Carvillium divortium fecisse. Ne-
 que sibi contradicit, quod id accidisse scribit 4, 3. an-
 no *quingentesimo vigesimo tertio*, qui annus profusus
 est idem, sed Varronianus, forte e Sulpicio, quem h.
 l. excerptit. vid. Dodwelli Chronol. Graeco-Rom. ad
 Dionys.

ἀνὴρ ἐκ ἀφανῆς, ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν τιμητῶν ὁμόσαι τέκνων ἕνεκα γυναικὶ ὃ μὴ συνοικεῖν ἦν δ' αὐτῶ ζεῖρα ἢ γυνή ὅς ἐπὶ τῷ ἔργῳ τέτω, καίτοι δι' ἀνάγκην^p γενομένῳ, μισθόμενος ὑπὸ τῆ δῆμῃ διετέλεσεν. Ἄ μὲν ἔν εἰς γυναῖκας εὖ ἔχοντα ὁ Ῥωμύλος ἐνομοθέτησεν, ἐξ ὧν κοσμιωτέρας περὶ τῆς ἀνδρας αὐτὰς ἀπειργάσατο, ταῦτά ἐστιν. ἃ δ' εἰς αἰδῶ καὶ δικαιοσύνην παίδων, ἵνα σέβωσι τῆς πατέρας, ἀπαντα πράττοντες, ὅσα αὖν ἐκείνοι κελεύωσιν, ἔτι τέτων ἦν σεμνότερα καὶ μεγαλοπρεπέερα, καὶ πολλὰ ἔχοντα παρὰ τῆς ἡμετέρας νόμους διαφορὰν. οἱ μὲν γὰρ ταῖς Ἑλληνικαῖς κατασησάμενοι πολιτείας, βραχύν τινα κομιδῇ χρόνον ἔταξαν ἀρχεσθαι τῆς παιδίας ὑπὸ τῶν πατέρων, οἱ μὲν, ἕως τρίτον ἐκπληρώσωσιν ἀφ' ἡβῆς ἔτος· οἱ δὲ, ὅσον αὖν χρόνον ἡΐθεοι μένωσιν· οἱ δὲ, μέχρι τῆς εἰς τὰ ἀρχεῖα

XXVI.

D 3

Dionys. Hal. T. II. p. 50. ed. Hudf. et Reisk. Vol. IV. p. 2554. Consulēs autem eius anni recte h. l. Dionysius, sed male Gellius, nisi potius Sulpicius, cit. l. designavit. Nam M. Attilius et P. Valerius Coss. fuerē ann. Varr. 527. Caton. 525. vt manifestum est e Fastis.

- o. γυναικὶ συντυχεῖν Vat. sine μῆ, quam negantem partic. nec Lopus agnoscit, nec Gronov. ad Gell. 4, 3. hunc locum citans, expressit. Salvus vtrinque sensus est, eo tamen discrimine, vt sermo sit, si additur μῆ, de vxore quam tunc habebat, sin omittitur, de quacunq; vel nova etiam, petenda. Vtra ratio fit praeferenda, mihi non liquet. Reiskio ita distinguendum et legend. videtur: ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν τιμητῶν, ὁμόσας τέκνων ἕνεκα γυναικὶ μὴ συνοικεῖν, quod coactus esset id facere a censoribus, cum iurasset, non liberorum causa se cum vxore cohabitare, e qua sciret, sibi nunquam prolem proventuram, sed alia de causa, quod nimirum legitime cum ea copulatus esset, eaque copula matrimonii dissolvi nequiret. *cf. Add.*
- p. Sic recte Vat. pro vulgari γινομένῳ. Mox pro ἀπαντα πράττοντες in Vat. ἀπαντα πράττοντες τε καὶ λέγοντες, ὅσα etc.

ἄρχαῖα τὰ δημόσια ἐγγραφῆς, ὡς ἐκ τῆς Σόλωνος καὶ Πιπτακῆ καὶ Χαρώνος νομοθεσίας ἔμαθον, οἷς πολλὴ μαρτυρεῖται σοφία τιμωρίας δὲ κατὰ τῶν παίδων ἐταξάν, εἰάν ἀπειθῶσι τοῖς πατράσιν, ἢ βαρείας, ἐξελάσαι τῆς οἰκίας ἐπιτρέψαντες αὐτὰς, καὶ χρήματα μὴ καταλιπεῖν, περαιτέρω δ' ἐδὲν. εἰσὶ δ' ἔχ' ἱκανὰ κατασχεῖν ἀνύγιαν νεότητος καὶ αὐθάδειαν τρέπων, ἢδ' εἰς τὸ σῶφρον ἀγαγεῖν τὰς ἡμεληκότας τῶν καλῶν αἰ μαλακῆ τιμωρίᾳ. τοιγαρτοὶ πολλὰ ἐν Ἑλλήσιν εἰς πατέρας ὑπὸ τέκνων ἀσχημονεῖται. ὁ δὲ Ῥωμαίων νομοθέτης ἀπαύσαν, ὡς εἰπεῖν, ἔδωκεν ἐξουσίαν πατρὶ καθ' υἱῶν, καὶ παρὰ πάντα τὸν τῆ βίᾳ χρόνον, εἰάν τε εἰργεῖν, εἰάν τε μασιγεῖν, εἰάν τε δέσμιον ἐπὶ τῶν κατ' ἀγρῶν ἔργων κατέχειν, εἰάν τε ἀποκτινύουσι προαιρηῆται, καὶ τὰ πολιτικά πράττων ὁ παῖς ἤδη τυγχάνῃ, καὶ ἐν ἀρχαῖς ταῖς μεγίσταις ἐξεταζόμενος, καὶ διὰ τὴν εἰς τὰ κοινὰ φιλοτιμίαν ἐπαινεύμενος. κατὰ τῶτον γέ τοι τὸν νόμον ἄνδρες ἐπιφανεῖς δημογορίας διεξιόντες ἐπὶ τῶν ἐμβόλων, ἐναντίας μὲν τῇ βελῆ; κεχαρισμένας δὲ τοῖς δημοτικαῖς, καὶ σφόδρα εὐδοκιμῶντες ἐπὶ ταύταις, κατασπαυδέντες ἀπὸ τῆ βήματος ἀπήχθησαν ὑπὸ τῶν πατέρων, ἢν ἂν ἐκείνοις φανῆ τιμωρίαν ὑφ' ἑξόντες· ἔς ἀπαγομένους διὰ τῆς ἀγορᾶς εἰδὲς τῶν παρόντων ἐξελάσαι δυνατὸς ἦν, ἔτε ὑπάτος, ἔτε δήμαρχος, ἔτε ὁ κολακευόμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν ἐλάττω τῆς ἰδίας εἶναι νομίζων ὄχλος. εἴω γὰρ λέγειν ὅσους ἀπέκτειναν οἱ πατέρες ἄνδρας ἀγαθούς, ὑπ'

e lege Romuli patria potestas quanta?

q. In Vulgatis est ἀρχαῖα, quod ferendum putabat Sylburg tanquam dorice positum pro ἀρχεῖα, vt λαῖαν Diores dicunt pro λείαν. Sed ἀρχεῖα habet Vat. Ergo videbatur non repudiandum, quod et legendum esse Portus conieciabat. | v. ind. ἀρχεῖα.

r. E Vat. vulgo deest καὶ. Paulo supra malit Reiske ἔτ' αὐτὸς ὁ κολακ.

ὑπ' ἀρετῆς καὶ προθυμίας ἕτερόν τι διαπράξα-
 δαι γενναῖον ἔργον προαχθέντας, ὃ μὴ προσέτα- cuius exem-
plum in
Manlio
Torquato,
XXVII.
 ξαν αὐτοῖς οἱ πατέρες, καθάπερ ἐπὶ Μαλλίῳ Τορ-
 κιατῆ καὶ πολλῶν ἄλλων παρελήφασιν. — Καὶ Torquato,
XXVII.
 εἰδ' ἐνταῦθα ἔση τῆς ἐξουσίας ὁ τῶν Ῥωμαίων νομο-
 θέτης, ἀλλὰ καὶ πωλεῖν ἐφῆκε τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ,
 εἰδὲν ἐπιγραφεῖς, εἴ τις ὠμόν ὑπολήψεται τὸ συγ- qua et veni-
dere
 χώρημα, καὶ βαρύτερον ἢ κατὰ τὴν οἰκίαν συμ-
 πάθειαν. καὶ ὁ πάντων μάλιστα θαυμάσειεν ἂν τις,
 ὑπὸ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἤθεσι τοῖς ἐκλελυμένοις τρα-
 φεῖς, ὡς πικρὸν καὶ τυραννικόν, καὶ τῆτο συνεχώ-
 ρησε τῷ πατρὶ, μέχρι τῆς τρίτης πράσεως ἀφ' ter licebat
filios.
 οὗ χρηματίζασθαι, μείζονα δὲς ἐξουσίαν πατρὶ
 κατὰ παιδός, ἢ δεσποτῆ κατὰ δούλου. Τραπόντων
 μὲν γὰρ ὁ πρᾶδεῖς ἀπαξ, ἔπειτα τὴν ἐλευθερίαν
 εὐράμενος, αὐτῆ τὸ λοιπὸν κύριός ἐστιν· υἱῶν δ' ὁ
 πρᾶδεῖς ὑπὸ τῆ πατρὸς, εἰ γένοιτο ἐλεύθερος, ὑπὸ
 τῷ πατρὶ πάλιν ἐγίνετο· καὶ τὸ δεύτερον ἀπεμ-
 ποληθεῖς τε καὶ ἐλευθερωθεῖς, δούλος, ὡς περ ἐξ
 ἀρχῆς, τῆ πατρὸς ἦν· μετὰ δὲ τὴν τρίτην πράσιν
 ἀπῆλλακτο τῆ πατρὸς. τῆτον τὸν νόμον ἐν ἀρχαῖς
 μὲν οἱ βασιλεῖς ἐφύλαττον εἴτε γεγραμμένον, εἴτε
 ἀγγραφον· εἰ γὰρ ἔχω τὸ σαφές εἰπεῖν· ἀπάντων
D 4
κράτι-

5. Sic Vat. atque ita forsan rectius, *Sylburg*. In vulga-
 tis est ὑπὲρ ἀρετῆς. Plura de patria potestate vid. 8,
 79.

4. Φυσικὴν συμπ. Vat. οἰκίαν συμπ. reddi vult Steph.
suum vel proprium affectum, vt referatur ad εἰ τις
 ὑπολήψεται, et sensus sit: *si quis crudelent et gravio-*
rem eam permissionem indicaret, e suo affectu illam
metiens. Sed subaudiri videtur in οἰκίαν h. l. τῆ ἀν-
 θρώπου aut φύσεως. Demosth. κατὰ 56Φ. ψευδ. (Orr.
 gr. Reiskii Vol. 2. p. 1117.) εἰ τῆς γεγραμμένης νό-
 μου νόμος, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκία ἀναρρεῖ:
sed et (legem) naturalem tollit. Ergo οἰκίαν erit
 nihil aliud, quam Φυσικὴν, quod glossema forte in
 Vat. est.

κράτισον ἡγόμενοι * νόμων. καταλυθείσης δὲ τῆς
 μο. αρχίας, ὅτε πρῶτον ἐφάνη Ῥωμαίοις, πάντας
 τὰς πατρικὰς ἐδισμὰς τε καὶ νόμους, ἀμὰ ποῖς ἐπει-
 σάκτοις, ἐν ἀγορᾷ θείναι φανερὰς ἀπασὶ τοῖς πο-
 λίταις, ἵνα μὴ συμμεταπίπτη τὰ κοινὰ δίκαια
 τοῖς τῶν ἀρχόντων ἐξουσίαις. οἱ λαβόντες παρὰ
 τῷ δήμῳ τὴν ἐξουσίαν τῆς συναγωγῆς τε καὶ ἑπι-
 γραφῆς αὐτῶν δέκα ἄνδρες, ἀμὰ τοῖς ἄλλοις ἀνε-
 γραψαν νόμοις¹ καὶ ἔσιν ἐν² τῇ τετάρτῃ τῶν λεγο-
 μένων δώδεκα δέλτων, ἃς ἀνέθεσαν ἐν ἀγορᾷ. ὅτι
 δ' ἔχ' οἱ ἄνδρες δέκα, οἱ τριακοσίοις ὕπερον ἔτεσιν
 ἀποδειχθέντες ἐπὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν νόμων, πρῶ-
 τος εἰσηγήσαντο Ῥωμαίοις τὸν νόμον, ἀλλ' ἐκ πολλῶν
 κείμενον παραλαμβάνοντες ἐκ ἐτόλμησαν ἀνελεῖν, ἐκ
 πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων καταλαμβάνομεν, μάλιστα
 δ' ἐκ τῶν Νομῶν Πομπιλίε τῷ μετὰ Ῥωμύλον ἀρ-
 ζαντας νόμων, ἐν οἷς καὶ ὕ ἔτω γέγραπται „ἐάν
 „πατήρ υἱῶν συγχωρήσῃ γυναῖκα ἀγαγέσθαι, κοι-
 „νωνὸν ἔσομένην ἱερῶν τε καὶ χρημάτων κατὰ τὰς
 „ νόμους, μηκέτι τὴν ἐξουσίαν εἶναι τῷ πατρὶ πω-
 „λεῖν

Lex ea in
 XII. tabu-
 lar. quarta
 est scripta.

- * Legendum videtur νόμον, vel τῶν νόμων. Sylb. Mox
 ὅτε ἐφάνη pro ἔδοξε, videtur latinismus esse: *cum
 visum esset Romanis.*
- υ. ἀναγραφῆς Vat. aptius vocabulum, quod et paulo
 post legitur. Sed an esset propterea recipiendum,
 dubitavi. *Ad.*
- χ. Ibi lex ea his verbis legitur: *Si pater filium ter ve-
 numdavit, filius a patre liber esto.* cf. Sigon. de ant.
 iure civ. Rom. 1, 10.
- γ. Si ἔτος malis, non refragatur Sylb. ἔτος Vat.
- ζ. Supra c. 25. init. in lege Romuli est κατὰ νόμους ἱερὰς,
 et intelliguntur *nuptiae confarreatione peractae*, quas
 adeo antiquissimas censuisse, (an recte? dubitari pot-
 est,) Dionysius videtur. Non autem omittendae
 erant reliquae, quae aequae illa aetate putabantur le-
 gitimae, i. e. quae *usu et coemptione* fieri solebant.
 Huc spectare arbitror simpliciter illud κατὰ τὰς νόμους
 dictum,

„λεῖν τὸν υἱόν.“ ὅπερ ἐν αὐτῷ ἔγραψεν, εἰ μὴ κατὰ τὰς προτέρας νόμους ἀπαντας ἐξῆν τῷ πατρὶ πωλεῖν τὰς υἱούς. —

X.

De Romanor. vita privata et disciplina a Romulo instituta.

Βέλομαι δὲ καὶ τὸν ἄλλον * ἐπὶ κεφαλαίῳ διελθεῖν XXVII.
 κόσμον, ὃ τὰς τῶν ιδιωτῶν ὁ Ῥωμύλος ἐκόσμη- p. 296. l. 2.
 σε βίβας. Ὁρῶν γὰρ, ὅτι τὸ σωφρόνως ζῆν ἀπαν- XXVIII.
 τας, καὶ τὰ δίκαια πρὸ τῶν κερδαλέων αἰρεῖσθαι,
 καρτερίαν τε τὴν περὶ τὰς πόνους ἀσκεῖν, καὶ μηδὲν
 ὑπολαμβάνειν χρεῖμα τιμιώτερον ἀρετῆς, ἢ λόγων
 διδασχῆ παραγίνεσθαι τοῖς πολιτικοῖς πλήθεισι πέ-
 φυκεν, ἐν οἷς τὸ πλεῖον ἐστὶ δυσάγωγον, ἀλλ' ἔργων
 εἰσι-

D 5

dictum, quod latius patet, et coniugii legitimi ritus omnes complectitur. cf. c. 30. not. b. Νόμοι autem in talibus sunt non semper proprie, sed et pro ἐθισμοῖς accipiendi, cuius fere Synon. est τρόποι l. cit. Sicut et componuntur interdum ἐθισμοὶ et νόμοι 2, 14. 27. 63. νόμος et ἔθος permutantur 4, 24. h. item νόμος ἀγραφος 2, 27. i. e. ἐθισμός.

a. Malit Sylb. ἐπὶ κεφαλαίων, vt inf. c. 63. init. Sed ibi significat *per summa rerum capita s. momenta eundo*, cum sermo sit de pluribus rebus, quod hic non est. Huc potius refero αὐτὸ τὸ κεφάλαιον εἰπεῖν 5, 56. init. quod est ἐν κεφάλαιον ἀπάντων (7, 60. p. 1454. l. 16. ed. Reisk.) *rei caput vel summam, unde omnia pendeant, declarare*. Quare vel coniecero h. l. leg. ἐν κεφαλαίῳ, *unum, in quo rei caput est, afferendo*, vel, si retinetur ἐπὶ κεφ. eod. id sensu accipiendum censeam, quem et cap. seq. ratio desiderat. Nam ibi ad vnam operum laborumque distributionem omnia revocat, quae de disciplina Romanor. supererant dicenda, posteaquam reliqua Romuli instituta a c. 7. ad 27. extr. variis segmentis enarraverat. Latinorum *summatim* vtrinque, cum de *pluribus*, tum de *vno*, in quo rei summa est, vsurpatur.

ἐπισμοῖς τῶν πρὸς ἐκάστην ἀρετὴν ἀγόντων, καὶ τὰς ὑπ' ἀνάγκης μᾶλλον ἢ κατὰ γνώμην ἐπ' αὐτὰ παραγινομένους, εἰ μὴδὲν εἴη τὸ κωλύσον, ἐπὶ τὴν φύσιν ὀλιθδαίνοντας εἰδώς, ἐπιδιφρίεις μὲν καὶ βαναύσους καὶ^b προαγωγὰς ἐπιθυμιῶν αἰσχυρῶν τέχνας, ὡς ἀφανίζουσας καὶ λυμαינוμένας τὰ τε σώματα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν μεταχειριζομένων, δέλοισ καὶ ξένοις^c ἀπέδωκε μεθόδευεν καὶ διέμενεν ἕως πολλῆ χρόνος δὲ αἰσχυρῆς ὄντα Ῥωμαίοις τὰ τοιαῦτα ἔργα, καὶ ὑπ' ἔδενός τῶν αὐθιγενῶν ἐπιτηθεύμενα. δύο δὲ μόναι τοῖς ἐλευθέροις ἐπιτηθεύματα^d καταλείπεται, τὰ κατὰ γεωργίαν καὶ τὰ κατὰ πολέμους, ὁρῶν ὅτι γασρός τε ἄνθρωποι γίνονται διὰ τοιούτους τὰς βίβς ἐγκρατεῖς, ἀφροδισίοις τε ἥττον ἀλίσκονται παρανόμοις, πλεονεξίαν τε ἐκ τὴν βλάπτουσαν ἀλλήλους διάκωσιν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ τῶν πολεμίων περιποικισμένην τὰς ὠφελείας. ἀτελεῖ δὲ τῶν ἐκάτερον οἰόμενος εἶναι τῶν βίων, χωριζόμενον θάτερον, καὶ φιλαίτιον, ἔκ ἑτέροις^e μὲν τισιν ἀπέδωκεν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἑτέροις δὲ τὰ πολεμίων ἄγειν τε καὶ φέρειν, ὡς ὁ παρὰ Λακεδαιμονίοις εἶχε νόμος. ἀλλὰ^{*} τοῖς αὐτοῖς τὸν τε πολεμικὸν καὶ τὸν γεωρ-

Sellularias
artes nullas
tractarunt
Romani,

fed agricul-
turam et
militiam.

- b. Malit Reiske προαγωγὰς, *lenas*. cf. 9, 25.
 c. E Vat. pro vulgari ἐπέδωκε. v. Reisk. praef. xiv. sic paulo. infra et c. 57. et alibi.
 d. Legendum censet Syllb. καταλέλοιπε, vel καταλείπεται significatione activa. Sed bene habet vulgata, sive *tempus*, cf. 1, 69. not. p. sive *mediae vocis* formam consideres. v. Xenoph. Mem. 1, 1, 8. vbi active significat καταλείπεσθαι, *relinquere*.
 e. Rectius μὲν τισιν in Codd. Ven. et Vat. Hudf. in vulgatis est *μέρεσιν*.
^{*} τὰς αὐτὰς τὸν τε πολεμικὸν καὶ τὸν γεωργικὸν ἔταξε βίον ζῆν Vat. et Reiskius pro ἔταξε, quod in vulgatis est, aut ἐπέταξε aut προσέταξε legendum, aut denique lectionem Vat. praefendam esse censet. Sed τάσσειν τι τιμὴ eodem fere sensu est 8, 30. p. 1571.
 I. 7. ed. Reisk. vt et ap. Xenoph. Cyrop. 8, 3, 4.

γεωργικὸν ἔταξε βίον· εἰ μὲν εἰρήνην ἀγοίεν, ἐπὶ τοῖς κατ' ἀγρὸν ἔργοις ἐθίζων ἅπαντας μένειν, ἰ πλὴν εἰ ποτε δεηθεῖεν ἀγορᾶς· τότε δ' εἰς ἄστυ συνιόντας ἰ ἀγοράζεν, ἐννάτην ὀρίζων ἡμέραν ταῖς **Nundinae,** ἀγοραῖς· ὅτε δ' ὁ πόλεμος καταλάβῃ, στρατεύεσθαι διδάσκων, καὶ μὴ παραχωρεῖν ἑτέροις μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν ὀφελειῶν. διήρει γὰρ αὐτοῖς ἐξ ἴσθ γῆν τε ὅσην ἀν' ἀφέλοιτο πολεμίς, ἀνδράποδά τε καὶ χρήματα, καὶ παρεσκεύαζεν ἀγαπητῶς δέχεσθαι τὰς στρατείας. Τῶν δ' εἰς ἀλλή- **XXIX.** λης ἀδικημάτων ἐ χρονίς ἀλλὰ ταχείας ἐποιεῖτο **Iudicia** τὰς κρίσεις, τὰ μὲν αὐτὸς διελὼν, τὰ δ' ἄλλοις ἐπιτρέπων· καὶ τὰς τιμωρίας αὐτῶν πρὸς τὰ μέγιστα τῶν ἀμαρτημάτων ἐποιεῖτο. ἀπετρέπεν τ' ἀνθρώπους ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ τὸν φόβον μάλιστα δυνάμενον ὄρων, πολλὰ εἰς τῆτο παρεσκευά- **in foro ha-** σατο, χωρίον τε ἐν ᾧ καθεζόμενος ἐδίκαζεν, ἐν τῷ **bita. Adl.** Φανερωτάτῳ τῆς ἀγορᾶς, καὶ στρατιωτῶν, ἠ οἱ **Adl.** παρηκολέθην αὐτῷ τριακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καταπληκτικωτάτην πρόσοψιν, ῥάβδος τε καὶ **Fasces cum** πελέκεις ὑπ' ἀνδρῶν δώδεκα φερομένους, οἱ τὲς μὲν **securibus.** ἀξία μασίγων δεδρακότας ἔξαινον ἐν ἀγορᾷ, τῶν **Adl.** δὲ τὰ μέγιστα ἡδικηκότων τὲς τραχήλης ἀπέκοπτον **Poenar. di-** ἐν τῷ Φανερωῷ. τοῖστος μὲν δὴ τις ὁ κόσμος ἦν τῆς **veritas.** κατασκευασθείσης ὑπὸ Ῥωμύλε πολιτείας. —

XI.

f. Macrob. Sat. I, 16. *Nundinae sunt paganorum i. e. rusticorum, quibus conveniunt negotiis propriis vel mercibus provifuri.*

g. Desiderari h. l. ἐπέτρεπεν putat Portus, ἔταξεν aut ἐφῆκεν Reiskius. Sed tale supplementum latet in ἐθίζων, quare salvo sensu abesse potest. Similis et aliorum verborum est ellipsis. vid. Wesseling. ad Diod. Sic. p. 726. T. I. et qui ibi laudantur, itemque Fischerus V. Cel. ad Plat. Apol. Socr. p. 93. ed. alt.

h. Iungenda sunt καὶ στρατιωτῶν — καταπληκτ. πρόσοψι. — καταπληκτικώταται τὴν πρόσοψιν Vat.

XI.

Confualia, quibus raptae Sabinae: mox triumphus
a Romulo actus.

XXX. **Τ**ῆ δ' ἐξῆς ἡμέρα προσαχθεσῶν τῶν παρθέτων,
p. 301. l. 1. παραμυθησάμενος αὐτῶν τὴν ἀθυμίαν ὁ Ῥω-
μύλος, ^a ὡς ἐκ ἐφ' ὕβρει τῆς ἀρπαγῆς ἀλλ' ἐπὶ
γάμῳ γενομένης, Ἑλληνικόν τε καὶ ἀρχαῖον ἀπο-
φαίνων τὸ ἔθος, καὶ ^b τρόπον συμπάντων, καθ' ἕς
συνάπτονται γάμοι ταῖς γυναῖξιν, ἐπιφανέσατον,
ἧξίς σέρεγεν τὰς δοθέντας αὐταῖς ἀνδρας ὑπὸ τῆς
τύχης· καὶ μετὰ τῆτο διαριθμήσας τὰς κόρας,
ἐξακοσίας τε καὶ ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς ἑυρεθείσας,
κατέλεξεν αὐταῖς ἐκ τῶν ἀγάμων ἀνδρας ἰσαριθμοῦς,
οἷς αὐταῖς συνήρομotte κατὰ τὰς πατεῖρας ἐκάστης
ἐθισμοῦς, ἐπὶ κοινωρία ^c πυρὸς καὶ ὕδατος ἐγγυῶν
τὰς γάμοις, ὡς καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπιτε-
XXXI. λῆνται χρόνων. — Τὴν δὲ τότε ^d τῷ Ῥωμύλῳ
p. 302. l. 3. καθε-

- a. ὡς in vulgg. deest. Addendum esse docuit H. Steph. et addit Vat.
- b. τρόπων συμπάντων Vat. Ergo matrimonii contrahendi rationes plures: laudatisque tribus ad c. 27. z. alia addenda est, e statim sequentibus cf. not. c. Vt raptum autem excuset Romulus, necessitatem, non morem caufatur, ap. Liv. 1, 9. extr. et Virgil. raptas sine more Sabinas ait Aen. 8, 635. Sed Nostri verba Ἑλληνικόν τε καὶ ἀρχαῖον — καὶ ἐπιφανέσατον, aut vsu captas, qui mos videtur fuisse antiquissimus, aut bello raptas, heroicis temporibus, foeminas respiciunt. Praeter morem autem erat, quod per ludos et dolores fuerat acta.
- c. Mos, quo aquam et ignem accipiebant novae nuptae a maritis, eodem, quo confarreatio illa, consilio aut similibet certe, receptus est. cf. Plut. Quaest. Rom. 1. — Pro ἐκάστης sine commodo sensu in membro praeced. malit Reiske ἐκάτοις in Dat. plur. quod recepi.
- d. ὑπὸ Ῥωμύλῳ Vat. τότε autem, vt hic omiffa proxime praecedentia ostendunt, accipiendum est de tempore, quo raptae fuerant, non, quo nuptae sunt, Sabinae.

καθιερωθεῖσαν ἑορτὴν ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ ἄγοντες Ῥω-
μαῖοι διετέλυν, Κωνσταντία καλεῖντες, ἐν ἣ βαμὸς Confualia
et ara sub-
terranea.
τε ὑπόγειος ἰδρυμένος παρὰ τῷ μεγίστῳ τῶν ἵππο-
δρόμων, περισκαφείσης τῆς γῆς, θυσίαις τε καὶ
ὑπερπύροις ἀπαρχαῖς γεραίρεται, καὶ δρόμος ἵπ-
πων ζευκτῶν τε καὶ ἀζευκτῶν ἐπιτελεῖται. καλεῖ-
ται δὲ ὁ Θεός, ᾧ ταῦτα ἐπιτελεῖσι, Κῶνσος ὑπὸ Conso i. e.
Neptuno
facra,
Ῥωμαίων. ὃν ἐξερμηνεύοντες εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶτ-
ταν, Ποσειδῶνα σεισίχθονά Φασιν εἶναι τινες, καὶ
διὰ τῆτο ὑπογείῳ τετιμῆσθαι βαμῶ λέγουσιν, ὅτι
τὴν γῆν ὁ Θεός ἔτος ἔχει. ἐγὼ δὲ καὶ ἕτερον οἶδα
λόγον ἀκέων, ^e ὡς τῆς μὲν ἑορτῆς τῷ Ποσειδῶνι
ἀγομένης, καὶ τῆ δρόμος τῶν ἵππέων τέτῳ τῷ Θεῷ
γινομένης, τῆ δὲ καταγείδ βαμῆ δαίμονι ἀρρήτῳ vel Deo
confiliorum
ignoto.
τινὶ βελευμαίων κρυφίων ἡγεμόνι καὶ Φύλακι κα-
τασκευαθέντος ὑσερον. Ποσειδῶνι γὰρ ἀφανῆ βα-
μὸν ἐδαμόδι γῆς ἔθ' ὑφ' Ἑλλήνων ἔθ' ὑπὸ βαρ-
βάρων καθιδρυθῆναι τὸ δ' ἀληθὲς ὅπως ἔχει χα-
λεπὸν εἰπεῖν. Ὡς δὲ διεβοήθη τὰ περὶ τὴν ἀρ-
παγὴν τῶν παρθένων καὶ τὰ περὶ τὴς γάμους εἰς
ταῖς πλησιοχώρους πόλεις, αἱ * μενῆν αὐτὸ τὸ
πραχθὲν δι' ὀργῆς ἐλάμβανον, αἱ δ' ἀφ' ἧς ἐπράχ-
θη διαθέσεως καὶ ^f εἰς ὁ τέλος ἐχώρησεν, ἀναλο-
γιζόμενα, μετρίως αὐτὸ ἔφερον. — ἦσαν δὲ αἱ XXXII.
πρῶται πόλεις ἀρξασαί τε πρὸς αὐτὸν πολέμους,
Καινίνη p. 304. l. 2.

e. ὡς τῆς etc. *festum diem Neptuno quidem esse celebra-
tum, et certamen equestre etc.* Congruunt genitivi
praecedenti substantivo λόγος, vt infra c. 49. λόγος,
ὡς Λακεδαιμονίων ἐποικησάντων αὐτοῖς. — τῆ δρόμος καὶ
τῶν ἵππέων Vat. pro ἵππέων non minus apte le-
gi ἵππων Sylb. putat: sed et in Lapi Cod. fuit ἵπ-
πέων.

* μενῆν hic minus placet: potius scribetur disiuncte μὲν
ἔν, pro μὲν, ac sequitur δὲ. Reiskius conii. αἱ μὲν
σκοπᾶσαι vel ἐννοόμενα αὐτὸ τ. πρ.

f. Ita Vat. vulgo εἰς τέλος, atque inter εἰς et τέλος deesse
ὁ vel ὅ, τι vel τί iam suspicatus erat Sylburg,

[Add.]

Ἐκ τῆς Καινίνης καὶ Ἀντεμνα καὶ Κρετομερίας, πρόφασιν μὲν ποιόμενα τὴν ἀρπαγὴν τῶν παρθένων, καὶ τὸ λαβεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δίκας· ὡς δὲ ταλιηδὲς ἔχει, τῇ κτίσει τε καὶ αὐξήσει τῆς Ῥώμης δι' ὀλίγου πολλῆ γενομένη ἀχθόμενα, καὶ ἐκ ἀξιώσασα περιιδεῖν κοινὸν ἐπὶ τοῖς περιόικοις ἀπασι κακὸν φυόμενον. —

- XXXIII. ἔβλευσαντο ἠ μὲν ταῦτα, συνελθεῖν δ' ἐκ ἰ ἐφθησαν εἰς ἓν ἄπασα στρατόπεδον, προξαναψάντων προχειρότερον τῶν ἐκ τῆς Καινίνης, οἵπερ καὶ μάλιθα ἐδύκην τὸν πόλεμον ἐνάγειν. ἐξεστρατευμένων δὲ τῶν καὶ δηέντων τὴν ὁμορον, ἐξαγαγῶν τὴν δύναμιν ὁ Ῥωμύλος, ἀφυλάκτοις ἔσιν ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἀπροσδοκίτως ἐπιτίθεται, καὶ τῷ τε χάριστος αὐτῶν ἀρτίως ἰδρυμένε γίνεται κύριος, τοῖς τε φεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκ ποδὸς ἐπόμενος, —
- I. 15. τεῖχος τε ἀφυλάκτον εὐρών, καὶ πύλας κ ἀκλείσσε, αἰρεῖ τὴν πύλιν ἐξ ἐφῶδε, καὶ τὸν βασιλέα τῶν ἰ Καινιτῶν ὑπαντήσαντα σὺν καρτερᾷ χειρὶ μαχόμενος αὐτοχειρῶς κτείνει καὶ τὰ ὄπλα ἀφαιρεῖται. Ἰῆτον δὲ τὸν τρόπον ἀλάσης τῆς πόλεως, — ἐπὶ τῆς Ἀντεμνάτας ἐχώρει. γενόμενος δὲ καὶ τῆς

g. De varia harum urbium scriptura vid. ind. in singulis.

h. μὲν δὴ ταῦτα leg. malit Sylb. vt cap. 36. extr. Σαβῖνοι μὲν δὴ ταῦτα βλευσάμενοι ed. Lips. p. 314. l. 2.

i. E Vat. quod maluerunt Xyland. Sylb. et Portus. In edd. est ὠφθῆσαν. vid. φθάνειν in ind. Paulo infra itidem e Vat. dedi τοῖς πολεμίοις cum artic. qui in vulgatis deest.

k. Vulgo ἀκλείσσε, attice forsan pro ἀκλείσσε, vt ἀκλαυτος pro ἀκλαυτος et id genus alia, dictum esse monet Casaub. Sed praetuli ἀκλείσσε, quod et Vat. h. I. habet, et infra legitur 3, 31. init. et 10, 20. non procul ab init.

l. Ita est in ed. Steph. Καινηνητῶν Vat. Salmasio placet Καινιτιτῶν. Plut. Rom. c. 16. Καινηνητῶν, rectius sine dubio. Rex Caeninensium Acron. Plut. l. c. et Victor de Vir. ill. 2, 4.

τῆς ἐκείνων δυνάμεως — ἐγκρατῆς, — ἀπῆγεν ἐπὶ οἴκῃ τὴν δύναμιν, ἄγων σκυλά τε ἀπὸ ^m τῶν ἀποί- Triumph
pompa,
κων κατὰ τὴν μάχην καὶ ἀκροθίνια λαφύρων Θεοῖς
καὶ πολλὰς ⁿ ἅμα τέτοις θυσίας ἐποίησατο. τε-
λευταῖος δὲ τῆς πομπῆς αὐτὸς ἐπορεύετο, ἐδῆται
μὲν ἡμφιεσμένος ἀλουργῆ, δάφνη δὲ κατεσεμμένος
τὰς κόμας, καὶ ἵνα τὸ βασιλεῖον ἀξίωμα σώζῃ,
^o τεθρίππῳ παρεμβεβηκώς. ἡ δ' ἄλλη δύναμις αὐ-
τῷ παρεκολούθει πεζῶν τε καὶ ἵππέων, κεκοσμη-
μένη ^p κατὰ τέλη, θεὸς τε ὑμῆσα πατρίσις ᾠδαῖς,
καὶ τὸν ἡγεμόνα κυδαίνεσσα ποιήμασιν αὐτοσχεδίοις. incondita
militum
triumph.
carmina.
οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπήντων αὐταῖς ἅμα γυναιξί τε
καὶ τέκνοις, παρ' ἄμφω τὰ μέρη τῆς ὁδοῦ, τῇ τε
νίκῃ

m. ἀποίκων parum huc quadrat: sensus postulat ἀποθι-
νόντων, nisi malis ἀλόντων, quoniam in Lapi vers. est
spolia in bello capta. Sylb. ἀποικομένων Portus. ἀπο-
ικτανθέντων Casaub. ἀπολλότων Reisk. ἀπολομένων
κατὰ τ. μάχην 5, 43, 2, 2. et 77 vers. fin.

n. καὶ — ἅμα τέτοις *simulque his*, Diis, an spoliis, casu
sexto? An denique vertendum: *et simul cum his* sc.
ἀκροθ. *multas victimas* etc. Has commemorat h. l.
quanquam post actam pompam immolari solitas, sicut
bis infra πομπὴ καὶ θυσία legitur / et s. 17. init.

o. Errorem hic Dionysii notat Plut. in Rom. c. 16. Ῥω-
μύλον δὲ ἐκ ὀρθῶς Φησὶν ἄρματι χρῆσασθαι Διονύσιος:
et de curru nihil commemorat Liv. 1, 10. Hinc *fer-
culum*, quod tum gessisse Romulum fama erat, pro
curru accepisse, et τεθρίππῳ esse interpretatum Dio-
nyssium Casaubonus existimat. Rectius vocat Plut. l.
c. *ferculum illud* τρόπαιον ὡμῶ προσερεϊδόμενον ὀρθόν.
Ceterum haec pompa neque triumphus vocari potest,
fuitque potius triumphorum origo, vt idem Plutarch.
l. c. monet, neque eo cum splendore et apparatu acta
tum fuit, quem, tempora non fatis distinguens, Dio-
nyssius ei tribuit. vid. Gottleberi Observatt. in quae-
dam Dionysii loca Spec. 3.

p. δύναμις — κεκοσμ. κατ. τελ. *copiae suis ordinibus dis-
positae* vid. ind. τέλος. Mox πατρίσις legit Gelenius
et refert ad Θεός Sed πατρίων ᾠδῶν s. ὑμνων memi-
nit etiam alibi 2, 70. extr. 3, 32.

νίκη συνηδόμενοι, καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν ἐνδεικνύ-
 μενοι Φιλοφροσύνην. ὡς δὲ παρῆλθεν ἡ δύναμις εἰς
 τὴν πόλιν, κρατῆρσί τε ἐπετύγχανεν οἴνω⁹ κεκρα-
 μένοις, καὶ τραπέζαις τροφῆς παντοίας γεμέσαις,
 αἱ παρὰ τὰς ἐπιφανεστάτας τῶν οἰκιῶν ἔκειντο,
¹⁰ ἵνα τοῖς ἐμφορεῖσθαι βελομένοις ἦ. ἡ μὲν ἔν ἐπινί-
 κίος τε καὶ τροπαιοφόρος πομπή καὶ θυσία, ἣν
 καλῶσι Ῥωμαῖοι Θρίαμβον, ὑπὸ Ῥωμύλῃ¹¹ πρώτη
 κατασφαιθεῖσα τοιαύτη τις ἦν. ἐν δὲ τῷ καθ' ἡμᾶς
 βίῳ πολυτελής γέγονε καὶ ἀλαζών, εἰς πλάττε
 μᾶλλον ἐπίδειξεν ἡ δόκησιν ἀρετῆς ἐπιτραγωδωμένη,
 καὶ καθ' ἅπασαν ἰδέαν ἐκβέβηκε τὴν ἀρχαίαν εὐ-
 τέλειαν. μετὰ δὲ τὴν πομπὴν τε καὶ θυσίαν, νεῶν
 κατασκευάσας ὁ Ῥωμύλος, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆ
 Καπιτωλῆς λόφου, Διός, ὃν ἐπικαλῶσι Ῥωμαῖοι
 Φερέτριον, ἔ μέγαν ἔτι γὰρ αὐτῷ σώζεται¹² ἀρ-
 χαῖον ἴχνος, ἐλάττονας ἢ πέντε ποδῶν καὶ δέκα
 τὰς μείζους πλευρὰς ἔχων ἐν τέτρω^x καθιερωσά
 τὰ σκύλα τῆ Καινιτῶν βασιλείως, ἃν αὐτοχειρία
 κατεῖρ-

in Iovis Fe-
 retrii aede
 spolia sunt
 inspenfa.

- q. In vulgatis est *κεκραμέναις*. Vat. exhibet iusto ge-
 nere *κεκραμένοις*. Ad.
- r. *ut qui vellent, pro lubitu fruerentur, s. ut esset, quo
 qui vellent, se satiarent.*
- s. πρώτῃ Vat. quod praefert Reisk. praef. xiv.
- t. Vilitatius Καπιτωλῆς λοφ. ut tum supra aliquoties,
 tum infra c. 37. init. Sylb. Nisi fuit Καπιτωλῆς sine
 λόφου, ut c. 38. 50 et 66. Verum et Ζεὺς Καπιτω-
 λιος 5, 35. et alibi.
- u. τὸ ἀρχαῖον ἴχνος Vat. Lapis hunc locum aliter: *ibi
 enim servatur adhuc vestigium vetus, cum minora qui-
 nūm pedum latera habeat, maiora denūm.* Mox pro
 ἔχων legendum putant Viri docti ἔχον in gen. neutr.
 aut ἔχοντος, ut redeat ad αὐτῷ. aut ἔχοντα, ut ad
 νεῶν et μέγαν. Sed vestigio aedem substitui vult Dio-
 nyfius, quae synthefis hic ferenda esse videtur. Cf.
 etiam 4, 61. med. vbi βεβηκῶς et ἔχων occurrit, licet
 praecedat ἔργον.
- κ. Pro καθιερωσά — διέγνω Vat. exhibet καθιέρωσε,
 Ad Καινιτῶν cf. not. l.

κατειργάσατο, διέγνω. τὸν δὲ Δία τὸν Φερέτριον, ὃ τὰ ἔπλα ὁ Ῥωμύλος ἀνέθηκεν, εἴτε βέλεται τις Ἰτροπαιῶχον, εἴτε Σκυλοφόρον καλεῖν, ὡς ἀξιῶσί τινες, εἶθ' ὅτι πάντων ὑπερέχει καὶ πᾶσαν ἐν κύκλῳ περιείληφε τὴν τῶν ἔντων φύσιν τε καὶ κίνησιν; Ὑπερφερέτην, ἔχ' ἀμαρτήσεται τῆς ἀληθείας.

XII.

Foedus inter Romanos et Sabinos: Senatus auctus: confociatum Romuli et Tatii imperium.

Ἦν δὲ τὰ συνομολογηθέντα ^a τοῖς ἀνδράσι, περὶ XLVI.
^{p.} 333. l. i.
 ὧν τὲς ὅρκους ἐποίησαντο, τοιαύτῃ βασιλείας
 μὲν εἶναι Ῥωμαίων Ῥωμύλον καὶ Τάτιον, ἰσοψήφους
 ὄντας, καὶ τιμὰς καρπεμένους τὰς ἴσας· καλεῖ-
 σθαι δὲ τὴν μὲν πόλιν, ἐπὶ τῷ κτίσαντος τὸ αὐτὸ
 Φυλάττεσαν ὄνομα, Ῥώμην· καὶ ἕνα ἕκαστον τῶν
 ἐν αὐτῇ πολιτῶν, Ῥωμαίων, ὡς πρότερον· τὲς δὲ
 συμπάντας ἐπὶ τῆς Τατίου πατρίδος κοινῇ περι-
 λαμβανομένους κλήσει, Κυρίτας· πολιτεύειν δὲ τὲς
 βελομένους Σαβίνων ἐν Ῥώμῃ, ἱερά τε συνενεγκα-
 μένους, καὶ ^b εἰς φυλαὶς καὶ φράτρας ἐπιδοθέντας.
 ταῦτα

Quirites.

- a. Intelliguntur Romulus et T. Tatius dux Sabinorum, quos intermisso mulierum precibus bello, in colloquium de pace convenisse, Dionysius modo narra-
 verat.
- b. Quod Curii additos et per eas distributos esse Sabinos (vid. ind. in ἐπιιδόναι) hic narrat Dionysius, in eo a Livio dissentit, qui 1, 13. geminata civitate et receptis iam Sabinis, in Curias demum divisum esse solum scribit. Neque solum, vt videri potest quibusdam, discrimen est ab narrandi ordine, quem sequitur Dionysius, dum res Romuli domesticas a bellis disiungens, de vtrisque figillatim exponit, cf. 2, 7. Sed infra etiam, vbi Sabinorum nomina, quod Livius d. l. tradit, Curii esse imposita negat c. 47. Curiarum descriptionem et denominationem multo ante factam esse

ταῦτα ὁμόσαντες καὶ βωμὸς ἐπὶ τοῖς ὄρεσι ἰδρυ-
 σάμενοι κατὰ μέσσην μάλιτα τὴν καλεσμένην ἱερὰν
 ὁδὸν, συνεκράθησαν ἀλλήλοις, * καὶ οἱ μὲν ἄλλοι
 ταῖς δυνάμεισι ἀναλαβόντες ἡγεμόνες ἀπὸ τῆς ἐπὶ
 οἴκῃ· Τάτιος δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ σὺν αὐτῷ τρεῖς
 ἄνδρες τῶν ** διαφανεσάτων ὑπέμεναν ἐν Ῥώμῃ,
 καὶ τιμὰς ἔσχον, ἄς τὸ ἀπ' αὐτῶν ἕκαρπυτο γέ-
 νος, Οὐόλεστος Οὐαλέριος καὶ Τάλλος Τύρρανος
 ἐπὶ κλησιν, καὶ τελευταῖος Μέτιος Κέρτιος, ὁ τὴν
 λίμνην σὺν τοῖς ὄκλοις ὀδιανηξάμενος, οἷς παρέ-
 μεναν ὀτεροῖτε συγγενεῖς καὶ πελάται, τῶν ἐπι-
 χωρίων ἀριθμῶν ἐκ ἐλάττης. Κατασάντων δὲ τῶν
 πραγματῶν, ἔδοξε τοῖς βασιλεῦσιν, ἐπειδὴ πολλὴν
 ἐπί-

Iacus Cur-
 tius.

XLVII.

esse tuetur e Varrone, qui eam πρώτην τῆς πλήθους
 διαίρεσιν appellat. Hinc aut praefendum, quod de
 Sabinis, per Curias distributis, hic tradit Dionysius,
 aut Livii locus non de prima forsan, sed de iterata
 propter Sabinos divisione populi accipiendus est. De
 frequentibus vid. ind. ὄρος. Ad.

- * Hic pro commate malim punctum, et in fine huius
 membri post οἴκῃ comma. His autem verbis καὶ οἱ
 μὲν ἄλλοι — ita explicatur et restringitur τὸ συνεκρά-
 θησαν ἄλλ. vt, decedentibus in patriam reliquis, pars
 Romae manserit cum rege, imperiumque eodem fit
 conlatum. cf. Liv. 1, 13. cuius verba hinc lucem ac-
 ciipiunt.
- ** τῶν οἴκων διαφαν. Vat. Mox Lapi Cod. Οὐόλεστος,
 vno σ, vt et Liv. 2, 18. et Τάλλος.
- c. Factum hoc erat in fuga Sabinorum c. 42. vbi et la-
 cum hunc in foro postea terra repletum, Curtium di-
 ctum esse narraverat. Eadem Liv. 1, 12. 13. Sed 7, 6.
 a recentiore quodam M. Curtio illum lacum nomen
 accepisse conicit.
- d. In Vat. ἔτεροί τε, καὶ συγγενεῖς et Reiskius conicit
 in eo fuisse ἐταῖροί τε familiaresque. Etiam 5, 40.
 distincte commemorat συγγενεῖαν τε καὶ φίλους καὶ
 πελάτας, quorum 5000 fuisse addit, vnde hic locus
 illustrari potest. ἐπιχωριοί, qui ante iam urbem tenuer-
 ant i. e. Romani. Λίμνη.

ἐπίδοσιν εἰς ὄχλῳ πλῆθος ἢ πόλις εἰλήφει, δι-
 πλάσιον τῷ προτέρῳ ποιῆσαι τὸν ἑ τῶν πατρικίων
 ἀριθμὸν, προσκαταλέξαντας σὺν τοῖς ἐπιφανε-
 σάτοισι οἰκοῖς, ἐκ τῶν ὑπερον ἐποικησάντων, ἴσως
 τοῖς προτέροις νεωτέρους, ἔς ἐκάλεσαν, * πατρι-
 κίαις ἐξ ὧν ἑκατὸν ἀνδρας, ἔς αἱ φράτραι προσ-
 χειρίσαντο, τοῖς ἀρχαίοις βελευταῖς προσέγερα-
 ψαν. περὶ μὲν** τέτων ὀλίγῳ δὲν πάντες οἱ συγ-
 γράψαντες τὰς Ῥωμαϊκὰς ἰστορίας συμπεφωνήκα-
 σιν ὀλίγοι δὲ τινες περὶ τῷ πλῆθους τῶν προσ-
 καταγραφέντων βελευτῶν διαφέροντα. ἔ γὰρ
 ἑκατὸν ἀλλὰ πενήκοντα τὸς ἐπεισελθόντας εἰς
 τὴν βελήν ἀποφαίνουσι γενέσθαι. — Περὶ δὲ τῆς
 Κυριτῶν πόλεως, ἐξ ἧς οἱ περὶ τὸν Τάτιον ἦσαν,
 — τοσαῦτα παρελάβομεν. ἐν τῇ Ῥεατίνων χώρῳ,
 καθ' ὃν χρόνον Ἀβοριγίνες αὐτὴν κατεῖχον, παρ-
 θένος τις ἐπιχωρία τῷ πρώτῳ γένει εἰς ἱερὸν ἦλ-
 θεν Ἐνυαλίς ἢ χορεύουσα τὸν δ' Ἐνυάλιον οἱ Σα-
 βῖνοι, καὶ παρ' ἐκείνων οἱ Ῥωμαῖοι μαθόντες, Κυ-
 εῖνον

Senatores
 ducenti cf.
 c. 57. init.

XLVIII.
 P. 336. l. 1.

Enyalius.

E 2

e. ἢ πόλις in vulgatis deest. habet Vat. ac desiderari
 suspicatus est Sylb. hinc in contextum recepi, mo-
 nente et Reiskio praef. xiv.

f. Quod hic Sylb. legendum putat τῶν πατέρων, ut sen-
 sus sit, veteres senatores dictos fuisse patres, quibus
 additi e Sabinis novitii, patricii sint dicti, in eo a No-
 stri consuetudine aberrat, qui adhuc quidem et patri-
 bus et patriciis intelligit non alios quam honoratiores,
 hosque ante delectos putat, quam iidem vel ex iis
 creari solerent senatores, (βελευταί,) cf. 3, 67. et
 sup. 8. g. et 12. b. Et hic quoque, ex iis demum
 creatos esse senatores, diserte addit. Postea autem
 promiscue ponit patricos et senatores, ut 2, 60.

* Ante πατρικ. comma dedi, ut cohaereat cum νεωτέ-
 ρους, ad eosque τὸ ἔς ἐκ. redeat. Add.

** περὶ μὲν ἐν Vat.

g. Malit Reiskius χορεύουσα in fut. ad choreas ibi agen-
 dum. Mox pro Κυριῖνον Cod. Ven. Κύριον minus re-
 ctef. Sylb.

ρῖνον ὀνομάζουσιν, ἔκ' ἔχοντες εἰπεῖν τὸ ἀκριβές, εἴτε
 Ἄρης ἐστίν, εἴτε ἕτερός τις ὁμοίως Ἄρει τιμᾶς ἔχων.
 οἱ μὲν γὰρ, ἐφ' ἑνὸς οἰόνται Θεῶ, πολεμικῶν ἀγῶνων
 ἡγεμόνος, ἐκάτερον τῶν ὀνομάτων ἡ κατηγορεῖσθαι /
 οἱ δὲ, κατὰ δυοῖν τάττεσθαι δαιμόνων πολεμιστῶν
 τὰ ὀνόματα. ἐν δὲ τῷ Θεῷ τῷ τεμένει χορεύουσα
 ἢ παῖς ἑνθεος ἄφνω γίνεται, καὶ καταλιπέσθαι τὸν
 χορὸν, εἰς τὸν σηκὸν εἰστρέχει τῷ Θεῷ. ἔπειτα ἐγ-
 κύμων ἐκ τῷ δαίμονος, ὡς ἀπασι ἐδόκει, γενομένη,
 τίκτει παῖδα, ἰ Μόδιον ὄνομα, Φαβίδιον ἐπίκλησιν·
 ὃς ἀνδρωθεὶς μορφὴν τε ἔχει κατ' ἀνδρωπον, ἀλλὰ
 δαιμόνιον ἴσχει, καὶ τὰ πολέμια πάντων γίνεται
 λαμπρότατος· καὶ αὐτὸν εἰσέρχεται πῶδος οἰκίᾳ
 πόλιν ἀφ' ἑαυτῆ. συναγαγὼν δὲ χεῖρα πολλῶν τῶν
 περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία οἰκόντων, ἐν ὀλίγῳ πάνυ
 χρόνῳ κτίζει τὰς καλεσμένας Κύρεις· ὡς μὲν τινες
 ἰσορῶσιν, * ἐπὶ τῷ δαίμονος, ἐξ ἧ γενέσθαι αὐτὸν
 λόγος

Modius Fa-
 bidius.

- h. E Vat. vulgo κατηγορεῖσθαι. Sed melius illud convenit sequenti praeft. infinitivo τάττεσθαι, vt monet Reisk.
- i. Μόδιον, Φαβίδιον habet etiam Cod. Ven. et Lapi ver-
 fio: quae nomina Glareanus se alibi legiffe negat. Gelenius et Portus putant legendum Μέδιον, Φίδιον,
 et ex trita iurandi formula nomen et cognomen extor-
 fiffe Nostrum, de quo Sylburg dubitat ex iis, quae
 περὶ τῆ Πιπίε Διὸς idem paulo post commemorat. Attamen in corruptis illis nominibus latinorum illud
 medius fidius latere, non dubitaverim.
- * Deum istum, hic innuere auctor videtur, non tantum
 Κυρῖνον, vt supra, sed etiam Κύριον fuisse dictum, vt
 monuit Sylburg. Idem paulo ante Κύρεις dedit pro
 Κυρεῖς in ed. Steph. quorum illud ad nominat. singul.
 Κύρις, qui passim obuius est, refertur, et vel graecae
 vel latinae consuetudini magis consentaneum est. —
 Ceterum ex h. l. apparet, ἀφ' ἑαυτῆ, quod paulo ante
 legitur, male ibi vulgo verti suo nomine: quod nisi
 pleonastice additur, vt inf. c. 66. de terra, ex proximi-
 me antec. et conseq. apparet reddendum esse sua vir-
 tute

λόγος εἶχε, τὲνομα τῆ πόλει θέμενος· ὡς δ' ἕτεροι
 γράφουσιν, ἐπὶ τῆς αἰχμῆς· Κύρεις γὰρ οἱ Σαβίνοι Quirīs ha-
 τὰς αἰχμὰς καλεῖσι. ταῦτα μὲν ἐν Τερέντιος Οὐάδ- ftatē Ovid.
 ῶν γράφει. — Κάτων δὲ Πόρκιος τὸ μὲν ὄνομα τῶ Fast. 2, 477.
 Σαβίνων ἔδνει τεθῆναί φησιν ἐπὶ Σαβίνου τῆ^k Σάγ- XLIX.
 κη, δαίμονος ἐπιχωρίε. τῆτον δὲ τὸν Σάγκον ὑπό p. 338. l. 1.
 τινων¹ Πίσιον καλεῖσθαι Δία. — ἐκ δὲ τῆς Ῥεατί- Sancus
 νης ἀποικίας ἀποσεύλαντας, ἄλλας τε πόλεις κτί- idemque
 σαι πολλὰς, ἐν αἷς οἰκεῖν^m ἀτειχίστας, καὶ δὴ καὶ Dius Fidius.
 τὰς p. 339. l. 5.

E 3

tute suoque consilio, nemine consulto, aut socio adhibito, quod aliter factum fuerat a Romulo.

k. Σάγκη (pro Σάμη in ed. Steph.) reposuit Sylb. ex Ven. et Vat. pr. Cod. et Lapi versione, itidemque Σάγκον in seq. membro pro vulg. Σάμον. In notis praeterea malit ἐπὶ Σάβε τῆ Σάγκη, cum aliunde hoc probans, tum praesertim ex Sillii 8, 422. 425. vbi Sabus rex, a quo nomen Sabini acceperint, primus, et gentis auctor Sanctus, sive Sancus, vt dedit Drakenb. quem vid. laudantur. Sancus vero, addit Hudson, non alia ratione gentis Sabinae auctor fuit, quam quod Sabini a Lacedaemoniis, hi vero magnam partem ab Hercule, quem lingua Sabina Sancum dici ex Varrone et Festo certum est, genus ducebant. Ergo τῆ Σάγκη reddendum erit e Sanci i. e. Herculis progenie. De Sanco vid. omnino Castalio in Observatt. Dec. 3. ac ibid. inscriptt.

l. καλεῖσθαι καὶ Δία Vat. Sed et 4, 58. ἐν ἱερῶ Διὸς Πίσι, quod cum huius loci vulgata melius consentit. Vtroque autem loco Πίσιον dum reddit latinorum Fidium. Sancum i. e. Herculem facere videtur Fidei praesidem. Sed Iovis filium malit interpretari Hudf. cf. Festus in medijs fidius. Mox verba ἐν δὲ τῆς Ῥεατ. etc. etiam Catonis sunt, et ἀποσεύλαντας ad Sabinos referendum est. In Ῥεατίνης subaud. χώρας, ex agro Reatino, et ἀποικίας est casus quartus plur.

m. ἀτειχίστοις Vat. quod et Gelenio placuit et Porto. An forte leg. et distinguendum: ἐν αἷς οἰκοῦεν, ἀτειχίστας, vt redeat ad πόλεις? Mox pro Κυρεῖς, quod hic reliquerat Sylb. reposui Κύρεις, vt est paulo supra, cf. not. *.

1. II. τὰς προσαγορευομένας Κύρεις. — ἔσι δὲ τις καὶ ἄλλος ὑπὲρ τῶν Σαβίνων ἐν ἰστορίαις ἐπιχωρίοις λεγόμενος λόγος, ὡς Λακεδαιμονίων ἐποικισάντων αὐτοῖς, κατ' ἂν χρέον — Λυκῆργος ἔθετο τῇ Σπάρτῃ τὰς νόμους. ἀχθόμενες γάρ τινες τῇ σκληρότητι τῆς νομοθεσίας, καὶ διασάντας ἀπὸ τῶν ἐτέρων, ὄχθεσαι τὸ παράπαν ἐκ τῆς πίστεως. — καταχθέντας δὲ ° [τῆς Ἰταλίας] περὶ τὰ καλέμενα Πωμεντῖνα πεδία, τὰ τε χωρίον ἐν ᾧ πρῶτον ὤρμισαντο, Φερωνίαν ἀπὸ τῆς πελαγίης Φερήσεως ὀνομάσαι· καὶ θεᾶς ἱερὸν ἰδρύσασθαι Φερωνίας, ἣ τὰς εὐχὰς ἔθεντο. — ἐκεῖθεν δ' ὄρμηθέντας αὐτῶν τινες συνοίκους τοῖς Σαβίνοις γενέσθαι. — —
- L. Oἱ δὲ περὶ τὸν Ῥωμύλον καὶ Τάτιον τὴν τε πόλιν
P. 340. I. 16. εὐδὺς ἐποίησαν μείζονα, προθέντες ἐτέρας αὐτῇ δύο
montes λόφους, τὸν τε Κυρήνιον κληθέντα καὶ τὸν Καίλιον
Quirinalis καὶ διελόμενοι τὰς οἰκῆσεις χωρὶς ἀλλήλων, διαίταν
et Caelius καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις ἐκάτεροι χωρίοις ἐποιῶντο. Ῥωμύλος
Romuli do- μὲν ὃ τὸ Παλάτιον κατέχων, καὶ τὸ Καίλιον ὄρος
militium. ἔσι δὲ τῷ Παλατίῳ προσεχές· Τάτιος δὲ τὸ Καπι-
Locus quis- τάλιον, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς κατέσχε, καὶ τὸν Κυρήνιον
nam et qua- ὄχθον. τὸ δ' ὑποκειμενον τῷ Καπιτωλίῳ πεδίων,
lis antea ἐκκόψαντες τὴν ἐν αὐτῷ πεφουκυῖαν ὕλην, καὶ τῆς
fuerit λίμνης, ἣ δὴ διὰ τὸ κοῖλον εἶναι τὸ χωρίον, ἐπλή-
θυνε

n. vt supra c. 31. cf. not. e.

o. E margine esse videtur, verbis Πωμεντ. πεδία adscriptum, et abest a Cod. Ven. et Lapi versione: quare vncinis, Sylburgium secutus, inclusi. Mox Φερωνείαν Vat. et Dionysf. alibi, et paucis interiectis Φερωνείας Vat. ad quem locum vid. Ill. Heyne ad Virg. Aen. 7, 800.

p. Παλλάντιον Vat. et Lapi codd. Vulgata antea semper mendose quidem Παλάντιον. Sed 1, 31. extr. addit haec: νῦν μὲν τοι Παλάτιον ὑπὸ Ῥωμαίων λέγεται. Idem tradit Pausan. in Arcad. de Pallantio, quod nomen ait postea esse mutatum, ἐν ἀναιρέσει γραμμάτων τῶ τε λ, καὶ τῶ ν.

Θυγε τοῖς κατιῶσιν ἐκ τῶν ὀρῶν νόμασι, τὰ πολλὰ forum?
 χάσαντες, ἀγορὰν αὐτόθι κατεστήσαντο, ἢ καὶ νῦν
 ἔτι χρώμενοι Ῥωμαῖοι διατελῶσι καὶ τὰς συνόδους
 ἐνταῦθα ἐποιῶντο, ἐν Ἡφαίστῃ χρηματίζοντες ἱερῶν,
 μικρὸν ἐπανησυχότι τῆς ἀγορᾶς. ἱερὰ τε ἰδρύσαντο
 καὶ βωμοὺς καθιέρωσαν ἣ αἷς ἤνυξαντο κατὰ τὰς
 μάχας Θεοῖς Ῥωμύλος μὲν, Ὀρθωσίῳ Διὶ παρὰ aed. Iovis
 ταῖς καλεσμέναις Μυκωνίσι πύλαις, αἱ Φέρεσιν εἰς Statoris ad
 τὸ Παλάτιον ἐκ τῆς ἱερᾶς ὁδῆ, ὅτι τὴν στρατιάν portam Mu-
 αὐτῆ φυγῆσαν ἐποίησε Θεὸς ἣ ὑπακῆσας ταῖς εὐ- gioniam.
 χαῖς, σῆνά τε καὶ πρὸς ἀλκὴν τραπέθαι. Τάτιος Via sacra.
 δὲ, ἠλίῳ τε καὶ σελήνῃ, καὶ Κρόνῳ, καὶ Ῥέα ἣ πρὸς
 δὲ τέτοις, Ἐσίῃ, καὶ Ἡφαίστῳ, καὶ Ἀρτέμιδι, καὶ
 Ἐνυαλίῳ καὶ ἄλλοις Θεοῖς ὧν χαλεπὸν ἐξείπειν
 Ἐλλὰδι γλώττῃ τὰ ὀνόματα ἐν ἀπάσαις τε ταῖς
 κερύαις Ἡρα ἣ τραπέζας ἔθετο Κυριτία λεγομένη, Iuno Quiri-
 αἱ καὶ εἰς τὸδε χρόνον κέννται. tia et men-
fae curiales.

XIII.

Coloniae Rom. factae Cameria et Fidenae.

Ἐτη μὲν ἐν πέντε συνεβασίλευσαν ἀλλήλοις, ὑπὲρ L.
 ἔθενός διαφερόμενοι χρήματος, ἐν οἷς κοινὴν P. 342. l. 9.
 πρᾶξιν ἀπεδείξαντο τὴν ἐπὶ Καμερίνης στρατείαν.
 ληψήρια γὰρ ἐκπέμποντες οἱ Καμερίνοι, καὶ πολλὰ
 τὴν χώραν αὐτῶν κακῶντες, ἔσυνέβαινον ἐπὶ δι-
κην,
E 4

q. Forte melius ἔς, vt referatur ad βωμοὺς, Portus. Sed probo vulgatam, cuius ista οἷς ἦνξ. Θεοῖς ad βωμοὺς et ἱερὰ simul redeunt.

r. Ita Steph. cuius coniectura firmatur ex Cod. Vat. in quo est ἐποίησε ὁ Θεὸς ὑπακῆσας. Et Lopus vertit votis annuens. Vulgatam ὑπακῆσαι non tamen cum Steph. absurdam dixerim, quoniam et absolute ταῖς εὐχαῖς accipi potest sic: fecit Deus, vt imperio paret exercitus votis nuncupatis, resisteretque et ad impetum etc.

s. vid. ind. Κυριτία.

κην, πολλάκις ὑπ' αὐτῶν καλέμενοι ἕς ἐκ παρατάξεως νικήσαντες· ἐχώρησαν γὰρ αὐτοῖς ὁμοσε καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ τειχομαχίας κατὰ κράτος αὐτὸς ἐλόντες, ὅπλα μὲν ἀφείλοντο, καὶ χώρας ἐξημίωσαν τῇ τρίτῃ μερίδι * ἢν λυμαينوμένων, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐπέξελθόντες καὶ τροπώσαντες αὐτὸς, τὰ μὲν αὐτῶν ἅπαντα τοῖς σφετέροις πολίταις διέδλον, αὐτὸς δὲ τὸς ἀνθρώπους, ὅποσοι ἐβέλοντο ἐν Ῥώμῃ κατοικεῖν εἶασαν. ἐγένοντο δ' ὡς τετρακισχίλιοι, ἕς ταῖς φράτταις ἐπεμέρισαν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀποικίαν Ῥωμαίων ἐποίησαν. Ἦν δὲ Ἄλβανῶν ^a ἀποικίσις ἢ Καμερία, πολλαῖς χρόνοις ἀποσαλεῖσα πρῶτον τῆς Ῥώμης· τὸ δ' ἀρχαῖον, Ἀβοριγίνων οἰκίσις ἐν ταῖς πάνυ ἐπιφανῆς.

LIII. — Ῥωμύλος δὲ μόνος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὸ δεύτερον καταστάς, ** — ἐπὶ τῶν Φιδηναίων ἐστράτευσεν πόλιν, ἀπὸ τετταράκοντα σταδίων τῆς Ῥώμης κειμένην, μεγάλην τε καὶ πολυάνθρωπον ἔσαν τότε. ἀγομένης γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην ἀγορᾶς ἐν σκάφαις ποταμηγοῖς, ἢν Κεσσομέριοι πιεζομένοις ^b ὑπὸ λοιμῆ Ῥωμαίοις ἀπέπεσαν, ὡσάμενοι κατὰ πλῆθος ἐπὶ τὰς

* *quam cum vastarent* sc. Camerini, *tertio die egressi* sc. Romani, etc.

a. ἀποικίσις Vat. atque ita legendum esse docuit Berkel. ad Steph. Byz. p. 441. Hudf. Καμαρία et gentile Καμαρίνοι idem Steph. Byzant. qui hanc urbem, Dionysii verbis, Ἄλβανῶν ἀποικίσις ibid. vocat.

** Tatio nempe Lavinii interfecto, vt c. 52. Dionysius dixerat. Mox ἀπὸ τεττ. σταδίων τ. Ῥώμης pro-visitatiore forma τετταρ. σταδίων ἀπὸ τῆς Ῥώμ. eadem distantia commemoratur 10, 22. b.

b. Lapis: *oppressis peste Romanis*, vnde in cod. eius fuisse videtur ὑπὸ λοιμῆ, et mox c. 54. init. mentio fit νόσος λοιμικῆς. Sed loca ista discrepare, et de fame hic sermonem esse, arguunt περισάσεις, vt πιέξεν, quod fami proprie tribuitur, et *commeatus*, qui eidem levandae prodest. Famem statim pestis, quae infra commemoratur, est secuta.

ταὺς σκάφας οἱ Φιδηναῖοι τὴν τε ἀγορὰν διήρπασαν, καὶ τῶν ἀνθρώπων τινὰς τῶν ἐπιβοηθουμένων ἀπέκτεναν· αἰτῆμενοί τε δίκας ἐχ' ὑπέειχον. — ἀλώσεως δὲ τῆς πόλεως ἐξ ἐφόδου, τιμωρησάμενος p. 348. l. 10. ἐξ αὐτῶν ὀλίγους, καὶ Φυλακὴν ἐν τῇ πόλει τριακοσίων ἀνδρῶν καταλιπὼν, τῆς τε χώρας μοῖραν ἀποτεμόμενος, ἣν τοῖς σφετέροις διείλεν, ἃ ἀποικὸν ἐποίησε Ῥωμαίων καὶ ταύτην τὴν πόλιν. — Μετὰ τῆτον τὸν πόλεμον ἐπὶ ^d Καμαρίνης ἐστράτευσεν ἐπιτιθεμένους τοῖς παρὰ σφίσι ἐποίκοις, p. 348. l. 17. καὶ ὃν χρόνον ἔκαμνεν ἡ Ῥωμαίων πόλις ὑπὸ νόσου λοιμικῆς· ἣ δὴ καὶ μάλιστα ἐπαρξέντες οἱ Καμαρίνοι καὶ νομίσαντες ἀρδὴν τὸ Ῥωμαίων διαφθαρῆσθαι γένος ὑπὸ τῆς συμφορᾶς, τὸς μὲν ἀπέκτεναν τῶν ἐποίκων, τὸς δ' ἐξέβαλον. ἀνθ' ὧν τιμωρῆμενος αὐτὸς ὁ Ῥωμύλος, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον ἐκράτησε τῆς πόλεως, τὸς μὲν αἰτίους τῆς ἀποσάσεως ἀπέκτενε· τοῖς δὲ στρατιώταις διαρπάσαι τὴν πόλιν ἐφῆκε, τῆς τε χώρας τὴν ἡμισίαν ἀποτεμόμενος, ἐξω τῆς πρότερον τοῖς κληρέχοις δοθείσης, καὶ φερεῖν ἀξιοχρεῶν καταλιπὼν, ὡς μηδὲν ἐπιπαρακινήσαι τὸς ἔνδον, ἀπῆγε τὴν δύναμιν. ἐκ ταύτης τῆς ^e στρατείας δεύτερον θρίαμβον κατήγαγε, καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων ^f τέθριππον χαλκεον ἀνέ-

E 5

ἦκε

- c. ἀποικίαν Vat. vt supr. c. 50. extr. in vulgata legitur.
 d. cf. not. a. Scriptura Καμαρ. graecis vsitatior, altera per s c. 50. latinis, sicut iidem graecorum καμάρων dicunt cameram. Sylb. Καμερῶν/Plut. Rom. c. 24. p. 131. ed. Reisk. Μοχ τοῖς παρὰ σφ. ἐποίκοις, vid. ind. ἐποικος.
 e. Vulgo στρατιᾶς. Vat. στρατείας, recte, addit Reisk. praef. xiv. cf. inf. c. 60. Sed de interpunctione eiusd. Cod. στρατείας καὶ δούτ. ac tollenda εἰρημῇ post δύναμιν ex Hudsoni coniectura, nondum liquet.
 f. Lucem huic loco affundunt Plutarchi verba in Rom. c. 24. quae hic laudavit Casaub. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις λαφύροις, καὶ χαλκῶν ἐπόμισε τέθριππον ἐν Καμερῶν.

τῆτο

Θηκε τῷ Ἡφαίσῳ, καὶ παρ' αὐτῷ τὴν ἰδίαν ἔστησεν εἰκόνα, ἐπιγράψας Ἑλληνικοῖς γράμμασι τὰς ἑαυτοῦ πράξεις.

XIV.

Interregnum post Romuli obitum. Numa Rex. de Egeria.

LVII. p. 357. I. 5. **Τ**ῷ δ' ἔξῃς ἐνιαυτῷ βασιλεὺς μὲν εἰς ἀπεδείχθη Ῥωμαίων, ἀρχὴ δέ τις, ἣν καλεῖσι μεσοβασιλειον, ἐπεμελεῖτο τῶν κοινῶν τοιόνδ' εἰς τινὰ τρόπον ἀποδεικνυμένη τῶν πατρικίων οἱ καταγραφέντες εἰς τὴν βεβλήν ὑπὸ Ῥαμύλῳ, διακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, ὡς περ ἔφην, διενεμήθησαν * εἰς δεκάδας· ἔπειτα διακληρωσάμενοι, τοῖς λαχῶσι δέκα πρώτοις ἀπέδωκαν ἀρχὴν τῆς πόλεως τὴν αὐτοκρατορὰ ἀρχήν. ἐκείνοι δ' ἔχοντα πάντες ἐβασίλευον, ἀλλ' ἐκ διαδοχῆς ἡμέρας πέντε ἕκαστος, ἐν αἷς τὰς τε

τῆτο δὲ ἀνέστησεν ἐν τῷ ἱερῷ τῆ Ἡφαίστου, ποιησάμενος ἑαυτὸν ὑπὲρ νύκτος σεφανόμενον. unde, quod e Dionysii verbis non fatis intelligitur, patet, ipsam praedae partem has fuisse quadrigas. Livius haec omittit cum tota historia vtriusque belli Camerini.

* Annon hinc colligi liceat, iam antea a Romulo decurias senatorum fuisse factas? cf. Ovid. Fast. 3, 127. vbi Lipsius: *inde pares* etc. sed Codd. *inde patres* etc. Certe fuit antiquitus, et postea mansit, solennis ac usitata apud Rom. divisio in *decurias*: quod obiter hic ideo admoneo, ut minus mirum videatur, etiam *curias* distributas esse in *decurias*, ut supra c. 7. a Dionysio commemoratur. In numero autem Senatorum hic dissentit Livius: *Ita rem inter se centum Patres* etc. An ergo, cum essent ducenti omnino, soli tamen *veteres centum* interregni sibi honorem, reliquis concedentibus, sumserunt? ita forsitan levare discrepantia videatur. ἀρχαῖοι βαλευταῖ in fin. cap. commemorantur. cf. c. 58. not. c. et iam supra c. 47.

τε ράβδους ἔχει, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας σύμβολα. παρεδίδδ' ὁ πρῶτος ἀρχῆς τῶν δευτέρῳ τὴν ἡγεμονίαν, καὶ κείνος τῶν τρίτῳ, καὶ τῶν τετ' ἐγένετο μέχρι τῆς τελευταίας. διεξελθούσης δὲ τοῖς πρώτοις δέκα^a βασιλευσὶ τῆς πεντηκονθημέρου προσημίας, ἕτεροι δέκα τὴν ἀρχὴν παρελάμβανον, καὶ παρ' ἐκείνων αὐτοῖς ἄλλοι. ἔπειτα ἔδοξε τῶν δῆμῳ παῦσαι τὰς^b δεκαρχίας, ἀχθομένῳ τὰς μεταβολαῖς τῶν ἐξουσιῶν, διὰ τὸ μῆτε προαιρέσεις ἅπαντας ὁμοίας ἔχειν, μῆτε φύσεις. τότε δὴ συγκαλέσαντες εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος οἱ βουλευταὶ κατὰ φυλάς τε καὶ φράτρας, ἀπέδωκαν αὐτῶν περὶ τῆς κόσμου τῆς πολιτείας σκοπεῖν, εἴτε βασιλεὺς βέλεται τὰ κοινὰ ἐπιτρέπειν, εἴτε ἀρχαῖς ἐνιαυσίοις. ὃ μὴν ὅγε δῆμος ἐφ' ἑαυτῶν τὴν ἀρεσιν ἐποίησεν, ἀλλ' ἀπέδωκε τοῖς βουλευταῖς τὴν διάγνωσιν, ὡς ἀγαπήσων, ὁποτέραν ἂν ἐκείνοι δοκιμάσωσι τῶν πολιτειῶν. τοῖς δὲ βασιλικὴν μὲν ἔδοκε καταστήσασθαι πολιτείαν ἅπασιν· περὶ δὲ τῆς μέλλοντος ἀρχῆς τῶν ἐνέπιπτεν, ἐξ ὁποτέρας ἔσαι τάξεως. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, ἐκ τῶν ἀρχαίων βουλευτῶν ἄντο δὲν ἀποδεχθῆναι τὸν ἐπιτροπεύοντα τὴν πόλιν· οἱ δ' ἐκ τῶν ὑπερον ἐπεισαχθόντων, ἕως νεωτέρους ἐκάλεον. — Δέχονται τὴν ἀρεσιν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ πολὺ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν βουλευσάμενοι τὰ δ' ἐγνώσαν· ἐπειδὴ τῆς ἡγεμονίας αὐτοὶ κατὰ τὰς συνθήκας ἀπηλαύνοντο, μὴ γε^c τῶν ἐπιβουλευόντων

Add.

LVIII.

P. 359. l. 1.

Add.

- a. Num μεσοβασιλευσὶ *interregibus*? Reisk. Mox pro ἔπειτα ἔδοξε conicit ἐπεὶ δ' ἔδοξε: tum vero maior distinctio post μῆτε φύσεις erit tollenda.
- b. τὰς δεκαδαρχίας Vat.
- c. ἐπιβελύειν h. l. non significat *insidiari*, vt vulg. interpres reddidit, quod scite monuit Reiskius, sed *Senatorem esse recens allectum, adscriptitium et pristino ordini additum*. Nam opponuntur αὐτοῖς, qui paulo ante commemorantur, sive πρεσβύτεροι, adeoque nunc

λευόντων μηδενὶ προδῆναι τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐπακτὸν ἔξωθεν ἄνδρα, καὶ μηδ' ὁποτέρους προδησόμενον, ὡς ἂν μάλιθα ἐξαιρεθείη τὸ σασιάζον, ἃ ἐξευρόντες ἀποδείξαι βασιλέα. ταῦτα βελευσάμενοι, πρὸ χειρίσαντο γένεσ μὲν τῷ Σιαβίνων, υἱὸν δὲ Πομπιλίῃ Πομπωνος, ἀνδρὸς ἐπιφυνῆς, κατ' ὄνομα ἔ Νομῶν. — ἦν δὲ αὐτῷ καὶ κλέος μέγιστον ἐπὶ παρακρίταις μόνον, ἀλλὰ καὶ παρα τοῖς περιόκοις ἐπὶ σοφία. ὡς δὲ τῷ ἔδοξεν αὐτοῖς, συγκαλῶσι τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν καὶ παρελθὼν ἐξ αὐτῶν ὁ τότε μεσοβασιλεὺς εἶπεν, ὅτι, κοινῇ δόξαν ἀπάσι τοῖς βελευταῖς, βασιλικὴν καταστήσασθαι πολιτείαν, κύριος γεγονώς αὐτὸς διαγνώσεως τῷ παραληφόμενος τὴν ἀρχὴν, βασιλέα τῆς πόλεως αἰρεῖται Νομῶν Πομπίλιον. καὶ μετὰ τῷτο πρεσβευταῖς ἀποδείξας ἐκ τῶν πατρικίων, ἀπέσειλε τῷ παραληφόμενος τὸν ἄνδρα ἐπὶ τὴν ἀρχὴν. — Ἐκκλησίας δὲ ἕ μετὰ τῷτο συναχθεῖσης, ἐν ἣ δῖνεγκαν ὑπὲρ αὐτῷ τὰς ψήφους αἱ φυλαὶ κατὰ φράττας, καὶ τῶν πατρικίων ἐπικυρωσάντων τὰ δόξαντα τῷ πλῆθει, καὶ ἠ τελευταίων ἐπὶ τῶν ὀβριδισκόπων αἴσια τὰ παρα τῷ δαίμονος σημεῖα ἀποφηνάντων, παραλαμβάνει τὴν ἀρχὴν. τῷτον τὸν ἄνδρα Ῥωμαῖοὶ Φασί ἱερατείαν μηδεμίαν ποιήσασθαι, θεοσεβῆ

LX.
p. 363. l. 10.

Numae regis inaugu-
ratio.

- nunc intelligendi sunt antea dicti νεώτεροι, infra c. 62. ἐπήλυδες, et c. 47. ἐπεισελθόντες.
- d. Respicit ^{βασιλεὺς} ἰσχυρῶς ante praecedentem nominativum βελευσάμενοι cum suo comitatu τὰδ' ἔγνωσαν. Sylb.
- e. cf. ad 1, 75. z. Νομῶν Steph. Νομῶν Plut.
- f. ὅτι — αἰρεῖται — se, quandoquidem placeret — ac penes se esset de futuro rege iudicium, regem eligere etc.
- g. sc. cum Numam ad urbem perduxissent. Mox patricii sunt fenatores. vid. ind. πατρικ.
- h. Possis etiam legere τελευταῖον adverbialiter. Sylb.
- i. Sic leg. iam censuit Sylb. pro vulg. στρατιαν: et exhibet στρατείαν Vat. cf. ad c. 54. e. Msti vtramque vocem

βῆ δὲ καὶ δίκαιον γενόμενον, ἐν εἰρήνῃ πάντα τὸν τῆς ἀρχῆς χρόνον διατελέσαι, καὶ τὴν πόλιν ἀριστα πολιτευομένην παρασχεῖν. λόγος τε πολλὸς ὑπὲρ αὐτῆ καὶ θαυμαστὸς λέγεται, ἀναφέροντες τὴν ἀνδραπύην σοφίαν εἰς Θεῶν ὑποθήκας. Νύμφην γάρ τινα μυθολογῶσιν Ἡγερίαν φοιτᾶν πρὸς αὐτὸν, ἐκάστοτε διδάσκουσαν τὴν βασιλικὴν σοφίαν ἕτεροι δὲ ἔ Νύμφην, ἀλλὰ τῶν Μισσῶν μίαν. καὶ τῆτό φασι γενέσθαι πᾶσι φανερόν. — Οἱ δὲ τὰ μυθώδη πάντα περιαιρῶντες ἐκ τῆς ἰσορίας, πεπλαῦσθαι φασὶν ὑπὸ τῆ Νομά τὸν περὶ τῆς Ἡγερίας λόγον, ἵνα ῥᾶον αὐτῶ προσέχωσιν οἱ τὰ θεῖα δεδιότες, καὶ προθύμως δέχωνται τὸς ὑπ' αὐτῆ τιθεμένους νόμους, ὡς παρὰ Θεῶν νομιζόμενος. λαβῆν δὲ αὐτὸν τὴν τέτων μίμησιν ἀποφαίνουσι ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παραδειγμάτων, ζηλωτὴν γενόμενον τῆς τε Μίνω τῆ Κρητός, καὶ τῆς Λυκέρως τῆ Λακεδαιμονίης σοφίας. ἃν ὁ μὲν ὀμιλιτὴς εἶπεν γενέσθαι τῆ Διός, καὶ φοιτῶν εἰς τὸ * Δικταῖον ὄρος, ἐν ᾧ τραφῆναι τὸν Δία μυθολογῶσιν οἱ Κρητῆτες ὑπὸ τῶν Κρητῶν, ἐτι νεογνὸν ὄντα, κατέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἄντρον, καὶ τὸς νόμους ἐκεῖ συνθεῖς ἐκόμιζεν, ἕς ἀπέφαινε παρὰ τῆ Διός λαμβάνειν. ὁ δὲ Λυκέρως εἰς Δελφῶς ἀφικνέ-
Egeria.
LXI.
P. 365. l. 8.
Numa imi
 tator Mi-
 nois
et Lycurgi
ad.

XV.

vocem passim confundunt. v. Duk. ind. ad Thucyd. p. 726. et Dorvill. ad Charit. p. 540. eaque permutatione nihil in vulg. contextu Dionysii frequentius.

k. Art. τὴν addidi e Vat.

* Straboni est mons Dicte in Creta.

XV.

Cultus Deorum auctus. e Sacerdotum classibus VIII
recensentur quinque.

- LXIII. ^o **Ο**σα μὲν ἐν ὑπὸ Ῥωμύλῃ τάχθῆντα ἐν ἐθισμοῖς
P. 369. l. 10. τε καὶ νόμοις παρέλαβεν, ^a ἀπὸ τῆ κρατίστῃ
τετάχθαι πάντα ἠγησάμενος, εἶα κατὰ ^b χώραν
μένειν· ὅσα δ' ὑπ' ἐκείνῃ παραλελειφθαι ἐδόκει,
ταῦτα προσετίθει, πολλὰ μὲν ἀποδυνκνείς τεμένῃ
τοῖς μήπω τιμῶν τυγχάνουσι θεοῖς, πολλὰς δὲ βω-
μὰς καὶ ναεὺς ἰδρῦόμενος, ἑορτάς τε ἐκάστῳ αὐτῶν
ἀπονέμων, καὶ τὰς ἐπιμελησομένους αὐτῶν ἱερεῖς
καθιστὰς, ἀγνείας τε καὶ θρησκείας καὶ καθαρμῶς,
καὶ τὰς ἄλλας θεραπείας καὶ τιμὰς πάνυ πολλὰς
νομοθετῶν, ὅσας ἔθ' Ἕλληνις ἔτε βάρβαρος ἔχει
πόλις, ἐθ' αἱ μέγιστον ἐπ' εὐσεβείᾳ φρονῶσαί ποτε.
αὐτόν τε τὸν Ῥωμύλον, ὡς κρείττονα γεγόμενον ἢ
κατὰ τὴν θνητὴν φύσιν, ἱερεῖ κατασκευῆ καὶ θυ-
Quirinus. σίας διετησίῳις ἔταξε Κυρῖνον ἐπνομαζόμενον γε-
v. 371. l. 1. ράριον. — περιλαβὼν δὲ ἅπασαν τὴν περὶ τὰ
θεῶν νομοθεσίαν γραφαῖς, διεῖλεν εἰς ὄκτω μοίρας,
LXIV. ὅσα τῶν ^c ἱερῶν ἦσαν αἱ συμμορίαί. Ἀπέδωκε δὲ
Curiones. μίαν μὲν ἱερεργιῶν διάταξιν τοῖς τριάκοντα Κυρῖο-
σιν, ἐς ἔφην ^d τὰ κοινὰ θύειν ὑπὲρ τῶν φρατρίων
ἱερά.

v. vid. ind. in κράτιστον.

l. Ad χώραν v. ind.

c. Sic et Lapus, dum vertit: *Sacrorum ordines* et repe-
tur infra. Sed Gelenius maluerat *ἱερέων*. Sylb.
Vigatam tuetur, quod statim sequitur *ἱερεργιῶν διά-*
ταξίς, cuius synon. est h. l. *ἱερῶν συμμορ*.

d. Hæc sacra peregrisse Dionysius dixerat sexaginta Sa-
cerdotis c. 21 et 23. non vero Curiones c. 7. Quare
pro ἔφην aliquando conieceram ἔχρην. Sed quoniam
c. 65. *ἐκρ.* Curiones sacra in curiis fecisse, idque sub
Romulo, repetit, aut supra idem, quod tradere omi-
fit, se dixisse putavit, aut Sacerdotum LX. numero,
Curiones comprehendit. v. ad 21. *.

ρας, ἡμεῖς δ' ἂν εἴποιμεν Οἰωνοπόλεις, ἀπάσης τῆς μαντικῆς παρ' αὐτοῖς ὄντας ἐπισήμονας, τῆς τε περὶ τὰ ἔρανια, καὶ τὰ μετάρσια, καὶ τὰ ἐπίγεια. τὴν δὲ πέμπτην ταῖς Φυλαττέσαις τὸ ἱερόν πῦρ παρθένοις, αἱ καλεῖνται πρὸς αὐτῶν, ἀπὸ τῆς θεᾶς ἢν θεραπέυσιν, Ἐσιάδες, αὐτὸς πρῶτος ἱερόν ἰδρυσάμενος Ῥωμαίοις Ἐσίας, καὶ παρθένης ἀποδείξας αὐτῇ θυηπόλεις ὑπὲρ ὧν ὀλίγα καὶ αὐτὰ τὰ ἀναγκαϊότατα, τῆς ὑποθέσεως ἀπαιτήσεως, ἀναγκαῖον εἶπεν.

5. Vestales.

XVI.

Vestae templum. de Vestalium numero et disciplina.

LXV. **Τ**ὴν γὰρ ἰδρυσιν τῶ ἱερῶ Ῥωμύλῳ τινὲς ἀνατιθέασι, τῶν ἀμηχάνων νομίζοντες εἶναι, πόλεως οἰκισομένης ὑπ' ἀνδρὸς ἐμπείρου^a μαντικῆς, μὴ κατασκευασθῆναι πρῶτον Ἐσίαν κοινὴν τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα ἐν Ἄλβῳ τῶ κτίσει τραφέντος, ἐν ἣ παλαιὸν τὸ τῆς θεᾶς ταύτης ἱερόν ἰδρυμένον ἦν, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆ θυηπόλες γενομένης τῇ Θεῶ διαιρέμενοί τε διχῆ τὰ ἱερά, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν κοινὰ ποιῶντες καὶ πολιτικά, τὰ δὲ συγγενικά^b δι' ἀμφῶ

Quem errorem librariorum quoque fuisse suspicans, corrigendum putavit τῶν τῆς τέχνης θεωρημάτων: quam lectionem firmat Vat. De ordine enim verborum arguati non attinet. De Ἀύγορας paroxytono v. ind.

a. vid. ind. μαντ. Paulo ante post τινὲς notata est in Hudf. ed. lectio Vat. ἐπὶ τῶν ἀμηχάνων ἀνατιθέασι: quae cum in vulg. contextum non quadret, luxata hic nonnulla et traiecta Reiskius suspicatur. An fuit in Vat. τὴν γὰρ τῶ ἱερῶ ἰδρυσιν Ῥωμύλῳ εἶναι νομίζοντες τινὲς, ἐπὶ τῶν ἀμηχάνων ἀνατιθέασι κ. λ.

b. τὰ μὲν αὐτῶν κοινὰ ποιῶντες καὶ πολιτικά, τὰ δὲ συγγενικά^b δι' ἀμφῶ rantur

ἄμφω δ' αὐτὰ φασὶ πολλὴν ἀνάγκην εἶναι τῷ Ῥω-
 μύλῳ ταύτην σέβειν τὴν Θεόν. — εἰκόασι δ' οἱ διὰ p. 374. 1. 10.
 ταῦτα τὴν ἰδρυσιν τῆς ἱερᾶς Ῥωμύλου μᾶλλον ἀνατι-
 θέντες ἢ Νομᾶ, τὸ μὲν κοινὸν ὀρθῶς λέγειν, ὅτι
 πόλεως οἰκισομένης ἐσίαν πρῶτον εἶδει ἰδρυσθῆναι,
 καὶ ταῦτα ὑπ' ἀνδρῶς ἐκ ἀπείρου τῆς περιτὰ θεῖα
 σοφίας· τὰ δὲ κατὰ μέρος, ὑπὲρ τε τῆς κατα-
 σκευῆς τῆς νῦν ὄντος ἱερᾶς, καὶ τῶν θεραπευσῶν
 τὴν Θεὸν παρθένων, ἠγνοηκέναι. ἔτε γὰρ τὸ χω-
 ρίον τῆτο, ἐν ᾧ τὸ ἱερὸν φυλάττεται πῦρ, Ῥω-
 μύλος ἦν ὁ καθιερώσας τῇ Θεῷ· μέγα δὲ τότε
 τεκμήριον, ὅτι τῆς τετραγώνου καλεμένης Ῥώμης,
 ἣν ἐκεῖνος ἐτείχισεν, ἐκτός ἐστιν Ἑστίας δὲ κοινῆς
 ἱερὸν, ἐν τῷ κρατίστῳ μάλισα * καθιδρύνοντα τῆς
 πόλεως ἅπαντες, ἔξω δὲ τῆς τεύχους ἐδέει. ἔτε διὰ
 παρθένων τὰς θεραπείας κατεσήσατο τῇ Θεῷ,
 μεμνημένος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς περὶ τὴν μητέρα
 πάθους, — διὰ ταῦτα μὲν δὴ κοινὸν ἱερὸν ἔκατ- p. 375. 1. 9.
 εσκευάσατο τῆς Ἑστίας, ἐδὲ ἱερείας ἔταξεν αὐτῆς
 παρθένας. ἐν ἐκάστῃ δὲ τῶν τριάκοντα Φρατριῶν
 ἰδρυσάμενος ἐσίαν, ἐφ' ἧς εἶδον οἱ Φρατριάς,
 θυηπόλους αὐτῶν ἐποίησε τὸς τῶν κερῶν ἠγεμόνας,
 τὰ παρ' Ἑλλήσιν εἶδη μῆμψάμενος; ἂ παρὰ ταῖς
 ἀρχαιοτάταις τῶν πόλεων ἐτι γίγνεται. τὰ γέ τοι
 καλέμενα πρυτανεῖα παρ' αὐτοῖς ἐστὶν ἱερά, καὶ
 θερα-

rantur ad τὰ κοινὰ — καὶ πολιτικὰ. Nec inepte legi
 putant δι' ἄμφω ταῦτα Sylb. et Portus.

c. vid. 1, 88. De Roma quadrata cf. Festus, et ad Ta-
 cit. Ann. 12, 24. Th. Ryckius.

* καθιδρύνοντα collocant, i. e. extractum esse aiunt.
 ἅπαντες sunt Ῥωμύλου ἀνατιθέντες eius templi extru-
 ctionem, de quibus paulo ante dixerat.

d. cf. supra c. 23. συνέδυόν τε — ἔτω καλῶνται. Ex-
 tructi a Tatio Vestae templi c. 50. hic non meminit.
 De Curionibus, quorum mox mentio fit, cf. ad 64. d.

LXVI.

Θεραπέυεται πρὸς ^e τῶν ἐχόντων τὸ μέγιστον ἐν ταῖς πόλεσι κράτος. Νομαῖς δὲ τὴν ἀρχὴν παραλαβῶν, τὰς μὲν ^f ἰδίας ἐκ ἐκίνησε τῶν Φρατριῶν ἐσίας, κοινὴν δὲ κατεστήσατο πάντων μίαν. ἐν τῷ μεταξὺ τῆ τε Καπιτωλίου καὶ τῆ Παλατίου χωρίῳ, συμπεπολισμένων ἤδη τῶν λόφων ἐν περιβόλῳ, καὶ ^g μέσης ἀμφοῖν ἔσσης τῆς ἀγορᾶς, ἐν ἣ κατεσκευάσθη τὸ ἱερον· τὴν τε Φυλακὴν τῶν ἱερῶν, κατὰ τὸν πάτριον τῶν Λατίνων νόμον διὰ παρθένων ἐνομοθέτησε γενέσθαι. ἔχει δὲ τινὰς ἀπορίας, καὶ τὸ Φυλαττόμενον ἐν τῷ ἱερῷ τί δήποτε ἔστι, καὶ διὰ τί πρόσκειται παρθένοισι. τινὲς μὲν ἔν ἐδὲν ἔξω τῆ Φανερεῖ πυρὸς εἶναι φασι τὸ τηρέμενον· τὴν δὲ Φυλακὴν αὐτῆ παρθένοισι ἀνακεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀνδράσι * ποιῶνται κατὰ τὸ εἶκος, ὅτι πῦρ μὲν ἀμίαντον, παρθένοιο δ' ἀφθαρτον· τῷ δ' ἀγνωτάτῳ τῶν θείων τὸ καθαρώτατον τῶν θνητῶν φίλον. Ἐσία δὲ ἀνακεῖσθαι

Ignis in Vestae templo.

- e. Sic describuntur Prytanes. v. ind. in voc. Πρυτανεῖα, itemque Ezech. Spanhemii *Diatribes de Vesta et Prytanibus graecor.* quam ad h. l. laudavit Hudf. Pro ἔστιν ἱερον malit Reisk. Ἐσίας ἐστὶν ἱερον.
- f. Eaedem sunt, quae cap. sup. in *singulis curiis* fuisse ἐσίας dicuntur, et quarum quaelibet c. 23. κοινὴ ἢ e. *publica cuiusque curiae*, vt a gentilitiis distingueretur, vocata est. Hic autem ἰδίας appellantur, quoniam opponuntur *vni omnium communi*, quae statim commemoratur, a Numa extractae. cf. ad 23. l.
- g. cf. supra c. 50. init.
- * ποιῶνται, cuius synonyma sunt Φασι, quod praecedat, et νομίζεσι, quod mox sequitur, hinc transferendum conicit Reiskius, et forsitan pone τῶν θνητῶν collocandum esse: quod nolim. In verbis enim ὅτι πῦρ μὲν — τῶν θνητῶν φίλον, deesse puto, quae passim omittuntur, comparandi particulas, ὡς et ἔτω, vt plenior sit oratio: ὅτι ὡς τὸ πῦρ — ἔτω τῷ ἀγνωτάτῳ etc. Sic autem in altero hoc membro ποιῶνται non commode adhibetur, et subauditur in utroque ἐστὶ, quod saepe deest, vt c. 14. extr. ante κρεῖττον, c. 25. vers. fin. ante ὁ πῶλύς χρόνος, et alibi.

κείθαι τὸ πῦρ νομίζουσιν, ὅτι γῆ τε ἔσα ἢ Θεός, *Vesta, terra.*
 καὶ τὸν μέσον κατέχουσα τῷ κόσμῳ τόπον, τὰς ἀνά-
 ψεις τῷ μεταρσίε ποιῆται πυρὸς ἀφ' ἑαυτῆς. εἰσὶ
 δὲ τινες οἱ φασιν ἔξω τῷ πυρὸς ἀπόρρητα τοῖς
 πολλοῖς ἱερά κείθαι τινα ἐν τῷ τεμένει τῆς θεᾶς, *an quaedam*
 ἃν οἱ τε ἱεροφάνται τὴν γνώσιν ἔχουσι καὶ αἱ παρ- *praeterea in*
 θένου, τεκμήριον ἔμικρόν παρεχόμενοι τῷ λόγῳ το *eo templo*
 συμβάν περὶ τὴν ἔμπρησιν τῷ ἱερῷ κατὰ τὸν ^h Φοι- *fuerint?*
 νικὸν πόλεμον, τὸν πρῶτον οὐσάντα Ῥωμαίοις πρὸς
 Καρχηδονίους περὶ Σικελίας. ἔμπρηθέντος γὰρ τῷ
 τεμένους, καὶ τῶν παρθένων φευγασῶν ἐκ τῷ πυρὸς,
 τῶν ἱεροφάντων τις Λεύκιος Κακίλιος ὁ καλούμενος
 Μέτελλος, ἀνὴρ ὑπατικός, ὁ τὸν * αἰοίδιμον ἐκ Σι-
 κελίας ἀπὸ Καρχηδονίων καταγαγὼν ὀκτῶ καὶ
 τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐλεφάντων θρίαμβον, ὑπερ-
 ιδῶν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας τῷ κοινῇ συμφέροντος ἐνε-
 κα, παρεκινδύνευσε εἰς τὰ καίμενα βιάσασθαι,
 καὶ καταλειφθέντα ὑπὸ τῶν παρθένων ἀρπάσας
 ἱερά διέσωσεν ἐκ τῷ πυρὸς· ἐφ' ἃ τιμὰς παρὰ τῆς
 πόλεως ἐξηνέγκατο μεγάλας, ὡς ἢ τῆς εἰκότος αὐ-
 τῷ, τῆς ἐν Καπιτωλίῳ γινομένης, ἐπιγραφῆ μαρ-
 τυρεῖ. τῷτο δὲ λαβόντες ὁμολογέμενον, ἐπισυν-
 ἀπτουσιν αὐτοῖς σοχασμὸς τινὰς ἰδίους. οἱ μὲν, ἐκ τῶν
 ἐν Σαμοθράκῃ λέγοντες ἱερῶν μοῖραν εἶναι ⁱ τινα

F 2

Φυλατ-

h. Φοινικικὸν Vat. quod praefert Reisk. praef. xiv.

Sed malit Sylb. Φοινικόν, quod ad lat. *punicus* proxime accedat, ad ed. suae p. 5. l. 42. | Huius Metelli et incendii meminit Liv. Epit. 19. extr.

[ed. Lark. p. 22
not. p.]

* Egit hunc triumphum Metellus, victo ad Panormum Asdrubale, anno bell. pun. i. decimo quarto. Polyb. 1. p. 40. sq. qui et Asdrubalem in Siciliam missum cum 140 elephantis tradit. cf. Flor. 2, 2, 27. Eutrop. 2, 13. Liv. l. c.

i. Pro τινά, quod e Vat. recepi, probante Reiskio praef. xiv. in vulg. est τῷ Αἰνεῖα, a glossatore sine dubio. Sylburg pro ὑπ' Αἰνεῖα positum putat: verum ita quoque Φυλαττῶμ. aliter, quam in hoc ipso fit cap.

MOB

Φυλαττομένην τὴν ἐνθάδε· Δαρδάνου μὲν εἰς τὴν ὑφ' ἑαυτῆς κτιθεῖσσαν πόλιν ἐκ τῆς κ' γῆσε τὰ ἱερά μετενεγκαμένους· Αἰνεῖς δὲ, ὅτε ἔφυγεν ἐκ τῆς Τρωάδος, ἅμα τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα κομίσαντος εἰς Ἰταλίαν. οἱ δὲ, τὸ διοπετὲς Παλλᾶδιον ἀποφαίνοντες εἶναι τὸ παρά Ἰλιεῦσι γενόμενον, ὡς Αἰνεῖς κομίσαντος· αὐτὸ δὲ ἐμπειρίαν, Ἀχαιῶν δὲ τὸ μίμημα αὐτῆ λαβόντων κλοπῇ· περὶ ἧ πολλοὶ σφόδρα ἐρηνηταὶ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσι λόγοι. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν εἶναι τινα τοῖς πολλοῖς ἀδήλα ἱερά φυλαττομένα ὑπὸ τῶν παρθένων, καὶ ἔ τὸ πῦρ μόνον ἐκ πολλῶν πάνυ καταλαμβάνομαι· τίνα δὲ ταῦτ' εἶναι, ἐκ ἀξιώ πολυπραγμανεῖν ἔτ' ἐμαυτὸν, ἔτ' ἄλλον ἔδνα τῶν βελομένων τὰ πρὸς τῆς Θεῆς ὅσια τηρεῖν. Αἱ δὲ θεραπέυσσαστὴν Θεὸν παρθένοι, τέταρες μὲν ἦσαν κατ' ἀρχαίς, τῶν βασιλέων αὐταῖς αἰεθμένων ἢ ἐφ' οἷς κατεψήσατο δικαίους ὁ Νομάς· ὕστερον δὲ, διὰ πλῆθος τῶν ἱερεργιῶν ἅς ἐπιτελεῖσιν, ἐξ γενόμεναί μεχρι τῆ κατ' ἡμᾶς διαμένουσιν χρόνε, διαίταν ἔχουσα παρὰ τῆ Θεῶ, ἐνθα δὲ ἡμέρας μὲν ἑδεις ἀπείργεται τῶν βελομένων εἰσιέναι· νύκτωρ δὲ ἑδενὶ τῶν ἀρρένων ἐναυλίσασθαι θέμις. χρόνον δὲ τριακονταετῆ μένειν αὐταῖς ἀναγκαῖον ἀγνάς γάμων, θυηπολέσας τε καὶ τὰ ἄλλα θεσηκεύσας κατὰ νόμον· ἐν ᾧ δέκα μὲν ἔτη μανθάνειν αὐταῖς ἔδει· δέκα δὲ τελεῖν τὰ ἱερά· τὰ δὲ λοιπὰ ἔτη, διδάσκειν ἑτέρας. ἐκπληρωθείσης δὲ τῆς τριακονταετίας, ἑδὲν ἦν τὸ κωλύσον ταῖς βελομένας, ἀποθείσας τὰ τε τεύματα καὶ τὰ λοιπὰ παράσημα τῆς ἱερωσύνης, γαμῆσθαι. καὶ ἐποίησάν τινες

τῆτο

non longe ab init. accipiendum est, quasi fit in tutum ablatam.

k. Samothrace. cf. I, 68. haec: ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομβρίαν — εἰς Ἰταλίαν. De sacris ibid. et c. 69. extr.

I. αὐτὸ addit Vat.

m. Ita Vat. vulgo ἐν οἷς. vid. ind. δίκαιος.

Add.

Add.

LXVII.

P. 378.
Vestales
quatuor,
postea sex,

Add.

per tria de-
cennia quid
agant?

τῆτο πᾶνυ ὀλίγα, αἷς ἀζηλοὶ συνέβησαν αἱ τελευ-
 ται τῶν βίων, καὶ ἐ πᾶνυ εὐτυχέει· ὥσε δι' οἰωνῶ
 λαμβάνεσαι τὰς ἐκείνων συμφορὰς αἱ λοιπαί, παρ-
 θένου μέντοι παρὰ τῆ Θεῶ μέχρι θανάτω· " τότε
 δὲ, εἰς τὸν τῆς ἐκλιπέσης ἀριθμὸν, ἑτέρα πάλιν
 ὑπὸ τῶν ἱεροφάντων ὁ ἀποδείκνυτο. τιμαὶ δὲ αὐταῖς
 ἀποδίδονται παρὰ τῆς πόλεως πολλὰ καὶ καλά,
 δι' αἷς ἔτε παίδων ἐστὶν αὐταῖς πόθος ἔτε γάμων.
 τιμωρία τ' ἐπὶ τοῖς ἀμαρτανόμενοις κένται με-
 γάλα, ὧν ἐξετασαί τε καὶ κολασαί κατὰ νόμον
 εἰσὶν οἱ ἱεροφάνται, τὰς μὲν ἀλλότι τῶν ἐλαττονων
 ἀμαρτανέσας ῥάβδοις μασιγῶντες, τὰς δὲ φθα-
 ρείσας αἰσχίρω τε καὶ ἐλεεινοτάτω παραδιδόντες
 θανάτω. ζῶσαι γὰρ ἔτι πομπέουσιν ἐπὶ κλίνης
 φερόμεναι τὴν ἀποδεδειγμένην ^p τοῖς νεκροῖς ἐκφο-
 ράν, ἀνακλαιομένων αὐταῖς καὶ προπεμπόντων Φί-
 λων τε καὶ συγγενῶν· κομιθεῖσαι δὲ μέχρι τῆς Κολ-
 λίνης πύλης, ^q ἐντὸς τῆ τείχεω εἰς σηκὸν ὑπὸ γῆν

F 3

κατε-

n. i. e. *absoluto vel mansionis vel vitae temporis spatio.* *Ad.*

o. ἀποδείκνυται Vat. quod recipiendum videbatur Reiskio, praef. xiv. Sed et alibi in simili narratione imperfecta adhibentur, vt c. 73. l.

p. τὰς νεκροῖς Vat. ergo *Vestilibus*. Sed recte vulgata τοῖς νεκ. Nam ὁ νεκρὸς est cadaver et τὸν νεκρὸν τῆς θυγατρὸς Noster habet 3, 21. vers. fin. Reiskii frigidior coniectura est ἐπὶ κλίνης φερ. τῆς ἀποδεδειγμένης τοῖς νεκροῖς ἐπ' ἐκφορᾷ super feretro illo gestatae, quod comparatum est cadaveribus efferendis. Nam 8, 89. per forum, et 9, 40. per urbem elata ad supplicium Vestalis commemoratur, quam ipsam elationem hic ait, *defunctis* alias *iisdem* (honoris causa, vt regibus 4, 40.) *destinatam fuisse*. De auctore huius poenae vid. 3, 67. πομπέουσιν ἐκφορᾷν dicitur, vt πομπ. πομπήν. v. ind.

q. Gelen. ἐντὸς. Sed et est ἐντὸς 8, 89. extr. et vertit *Lapus intra muros*: item Plut. in Numa c. 16. ἐντὸς τῆς πόλεως, vbi iuxta portam Collinam hunc σηκὸν esse dicit in terrae quodam supercilio, quod a Romanis *agger* nominetur. cf. interpp. ad Suet. Calig. 27.

κατεσκευασμένον, ἅμα τοῖς ἐνταφίοις κόσμοις τί-
θενται, καὶ ἔτ' ἐπισημάτων, ἔτ' ἐναγισμῶν, ἔτε
ἄλλε τῶν νομίμων ἔδενος τυγχάνουσι. πολλὰ μὲν ἔν
καὶ ἄλλα δοκεῖ μνηύματα εἶναι τῆς ἐχ' ὁσίως ὑπη-
ρετήσης τοῖς ἱεροῖς, μάλιστα δὲ ἡ σβέσις τῆ πυρός,
ἣν ὑπὲρ ἅπαντα τὰ θειὰ Ῥωμαῖοι δεδοίκασι, ἀφα-
νισμὸς τῆς πόλεως σημεῖον ὑπολαμβάνοντες, ἀφ'
ἧς ποτ' ἂν αἰτίας γένηται, καὶ πολλαῖς αὐτὸ θερα-
πείαις ἐξίλασκόμενοι κατάγουσι πάλιν εἰς τὸ ἱερόν
ὑπὲρ ὧν κατὰ τὸν οἰκείον καιρὸν ἐξῶ.

Ignis facri
extinctio
cur formi-
dabilis?

XVII.

Sacerdotum classes tres reliquae.

LXX. Ἐκτη δὲ μοῖρα τῆς περὶ τὰ θεῖα νομοθεσίας ἦν
p. 384. l. 6. ἡ προσνεμηθεῖσα τοῖς καλεμένοις ὑπὸ Ῥω-
6. Salii, μαίων Σαλίοις, ἃς αὐτὸς ὁ Νομάς ἀπέδειξεν ἐκ
τῶν πατρικίων, δάδεκα τῆς εὐπρεπεστάτης ἐπιλε-
ξάμενος νέεσ, ὧν ἐν Παλατίῳ κείται τὰ ἱερά, καὶ
αὐτοὶ καλεῖνται Παλατῖνοι. οἱ μὲν γὰρ Ἀγωναλεῖς,
ἕτι δὲ τινων καλέμενοι Κολλῖνοι σάλιοι, ὧν τὸ ἱερο-
φυλακίον ἐστὶν ἐπὶ τῆ Κολλῖνις λόφῳ, μετὰ Νομῶν
ἀπεδέχθησαν ὑπὸ βασιλείῳ Ὀσιλλίῳ, κατ' εὐ-
χὴν ἣν ἐν τῷ πρὸς Σαβίνου εὐξάτο πολέμῳ. ἔτοι
πάντες οἱ σάλιοι χορευταὶ τινὲς εἰσι καὶ ὑμνηταὶ
τῶν

iique vel
Palatini vel
Agonales f.
Collini,

r. Forte σήματος Reisk. Sed ἐπις. Lopus quoque, qui
vertit *instituto*. vid. ind.

a. Intelligi *ancilia* putat Hudson: de quibus cf. c. 71.

b. Idem mons dictus etiam *Agonius* et *Agonalis*, vid.
Festus: vnde iidem *Salii Agonales*: postea cum Sa-
bini ibi confedissent e Curibus, *Quirinalis* idem est
dictus, indeque *Salii* iidem *Quirinales* etiam vocati.
cf. Scalig. ad *Fest. Varr. l. l. 5, 3*. Ovid. *Fast. 1, 318*.
sq. et *Car. Neapolis in eund. p. 24*. quos laudavit
Hudf.

c. Voverat enim et hoc: τὸν τῶν Σαλίων καλέμενων
διπλασιάσειν ἀριθμὸν. v. 3, 32. p. 508. ed. Reisk.

τῶν ἐνοπλίων Θεῶν. ἑορτὴ δ' αὐτῶν ἐστὶ περὶ * τὰ
 Παναθηναῖα, τῷ καλεσμένῳ Μαρτίῳ μηνί, δημο- eorum
 τελῆς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀγομένη, ἐν αἷς διὰ τῆς festum,
 πόλεως ἀγῶσι τὰς χορὰς εἰς τε τὴν ἀγορὰν καὶ
 τὸ Καπιτώλιον, καὶ πολλὰς ἄλλας ἰδίους τε καὶ δη- ornatus,
 μοσίους τόπους, χιτῶνας ποικίλους χαλκείας ἢ μί-
 τραις κατεζωσμένοι, καὶ τηβέννας ἢ ἐμπεπορη-
 μένοι περιπορφύρες Φοινικοπαρύφες, αἷς καλεῖσι
 τραβέας: ἐστὶ δ' ἐπιχώριος αὐτῆ Ῥωμαίοις ἐδῆς ἐν
 τοῖς πάνυ ἰτιμίσι: καὶ τὰς καλεσμένους ἀπικας ἐπι-
 κείμενοι

F 4

* Παναθ. sunt *Quinquatrus*. Reisk. Horum initium fuit
 d. 19. Mart. Sed Graecor. Panathenaea, integro cer-
 te mense et supra, serius incidunt in diem 20. Thar-
 gelionis, vt plurimi putant, vel in ipsum Hecatombaeonem,
 vt contra Meurfium probare annititur Petit. in Comment. in leg. att. p. 19. seq. *Ad.*

d. μίτραις Vat. vulgo μήτραις minus recte. Liv. 1, 20.
 dedit super tunicam aeneum pectori tegumen. At Ho-
 mero μίτρῃ est ventris tegumen sub thorace Il. 4,
 137. et 187. 5, 857. eiusque fynon. ζώνη.

e. τηβέννας, h. l. et 6, 13. generatim notat *vestes exte-
 riores*, non *togas*, a quibus *trabecae* et colore et for-
 ma erant diversae. De colore vid. ind. in περιπόρ-
 Φυρος. Forma autem pallio fuit similior, quippe ex
 humeris pendens *trabea* super pectore *fibula* erat ad-
 stricta: sic passim obvia est in numis antiquis: eoque
 spectare videtur h. l. τὸ ἐμπεπορημένοι *fibulis eas
 adstringentes*, s. *adstrictas gestantes*. Nam licet 6, 13.
 ἀμπεχώμενοι generatim dicantur *trabea* induti, hic
 tamen diligentius eam describi, etiam docent sequen-
 tia ἐστὶ δ' ἐπιχώρ. —

f. *Regum veterum rom. habitus* fuit, cf. Plin. 8, 48. f.
 74. et 9, 39. f. 63. Virg. Aen. 7, 187. et 612. ibique
 ill. Heyne: tum *equitum* in pompa solenni vid. inf. 6,
 13. — Ceterum in Vat. est *τιμία*. Nec displicet
 Reiskio *τίμιος*, cum sit communis ea terminatio: pro
 ἐν τοῖς autem legendum censet ἐν ταῖς puta ἐδῆσι.
 Sed est imitatio Thucyd. in tali generis permutatio-
 ne, de qua cf. Noster in ep. 2. ad Ammaeum c. 10.
 Opp. Vol. 6. Reisk. p. 799.

κείμενοι ταῖς κεφαλαῖς, ⁵ πῖλῆς ὑψηλὰς εἰς σχῆ-
 μα συναγομένους κωνοειδῆς, ἔς Ἑλληνας προσαγο-
 ρεῦσι κυρβασίας. παρέξωσα δ' ἕκαστος αὐτῶν ξί-
 φος· καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ λόγχην ἢ ῥάβδον, ἢ
 et arma, ensis, lancea et pelta,
 τι τοιῶν ἕτερον κρατεῖ τῇ δ' εὐανύμῳ κατέχει
 πέλτην Θρακίαν· ἢ δ' ἐστὶ ἠρόμβοειδῆς θυρεῶν τενω-
 τέρους ἔχοντι τὰς λαγόνους ἐμφορῆς, οἷας λέγονται
 φέρειν οἱ τὰ Κρητῶν παρ' Ἑλλήσιν ἐπιτελῆντες
 ἱερά. καὶ εἰσιν οἱ Σάλιοι, κατὰ γέν τὴν ἐμὴν γνώ-
 σιν, Ἑλληνικῶν μεθερμηνευθέντες ὀνόματι, Κέρητες,
 iidem qui apud Graecos Curetes.
 ὑφ' ἡμῶν μὲν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἔτις ὀνομασμένοι
 παρα τὰς κέρους ὑπὸ δὲ Ῥωμαίων, ἀπὸ τῆς συν-
 τόνος κινήσεως. τὸ γὰρ ἐξάλλεσθαι τε καὶ πηδᾶν
 σαλίῃς ὑπ' αὐτῶν λέγεται. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰ-
 τίας καὶ τὰς ἄλλας ἀπαντας ὀρχησῆς, ἐπεὶ καὶ
 Salii lat. dicti a fa- liendo,
 τέτοις πολὺ* τὸ χόρευμα καὶ σκίρτημα ἐνεσι, πα-
 ραγαγόντες ἀπὸ τῶν σαλίων τένομα, ^k σαλίτω-
 ρας καλῶσιν. εἰ δὲ ὀρθῶς ὑπέληφα, ταύτην αὐ-
 τοῖς

g. vid. ind. in ἄπικες et κωνοειδῆς. *Add.*

b. E Vat. rectius quam vulgo ῥαβδοειδῆς, atque ita for-
 san *Lapus*, qui vertit *scuti cuneati similis*. Mox etiam
 Vat. τὰς λαγ. quod probat Reisk. qui et *τενωτέρας*
 in eodem fuisse non dubitat.

i. ἐπὶ τῆς ἡλ. Vat. de reliquo vid. ind. in κέρους. Mox
 pro ἀπὸ τῆς συντ. Vat. iterum ἐπὶ τ. συντ.

* τὸ ἔλμα Vat. Accipit Reiskius τὸ χόρ. h. l. pro γύ-
 ρευμα, quae est *rotatio in orbem*. Forte γύρωμα, nam
 illud vix reperitur.

k. σαλίτωρας in ed. Steph. σαλάτωρας Vat. vnde conii-
 ceret aliquis *σαλτάτωρας* legendum. Dionysius, vt
 inquit Portus, hac in re videtur hallucinatus, qui *sal-
 tatores a Saliis* deducat, cum contra *Salios a saliendo*
 et *saltando* constat dictos, vt et testatur *Ovid.* (*Fast.*
 3, 387.) Hudf. *Add.*

l. ταύτ. τ. προσηγ. respicit ad superiorem *Curetum* ap-
 pellationem, vt patet e seqq. — εἰ δὲ ὀρθῶς vulgo
 vertunt, *utrum autem recte, an non*, sed potest etiam
 sic reddi: *quod autem recte*, de quo vsu partic. εἰ pro

ὅτι

τοῖς τὴν προσηγορίαν ἀποδίδας, ἐκ τῶν γινομένων
 ὑπ' αὐτῶν ὁ βεβλόμενος συμβαλεῖ. κινῶνται γάρ eorum saltationes et
hymni.
 πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ταῖς ἐνοπλίαις κινήσεις, τοτὲ
 μὲν ὄμῃ, τοτὲ δὲ παραλλάξ, καὶ πατρίδας τινὰς
 ὕμνος ἀδῶσιν ἅμα ταῖς χορείαις. χορείαν δὲ καὶ
 κίνησιν ἐνόπλιον, καὶ τὸν ἐν ταῖς ἀσπίσιν ἀποτε-
 λήμενον ὑπὸ τῶν ἐγχειριδίων ψόφον, εἶ τι δὲ τοῖς
 ἀρχαίοις τεκμηριῶσαι λόγοις, Κέρητες ἦσαν οἱ πρῶ-
 τοὶ κατασησάμενοι. τὸν δὲ περὶ αὐτῶν μῦθον ἐδὲν
 δέομαι, πρὸς εἰδότας ὀλίγους δὲν πάντας, γράφειν.
 Ἐν δὲ ταῖς πέλταις, ἃς οἱ τε σάλιοι φοροῦσι, καὶ LXXI.
Saliorum
peltae f.
ancilia.
vnum coela
demissum.
 ἃς ὑπηρεῖται τινὲς αὐτῶν ἡρητημένας ἀπὸ κανόνων
 κομίζουσι, πολλαῖς πάνυ ἔσταις, μίαν εἶναι λέγουσι
 διοπετῆ ἔυρεθῆναι δ' αὐτὴν φασιν ἐν τοῖς βασιλείοις
 τῆ Νομαῖ, μηδενὸς ἀνθρώπων εἰσενέγκαντος, μὴ
 ἐγνωσμένῃ πρότερον ἐν Ἰταλοῖς τοιούτῃ * σχήματος.
 ἐξ ἧν ἀμφοτέρων ὑπολαβεῖν Ῥωμαῖς θεόπεμπτον
 εἶναι τὸ ὄπλον βεβληθέντα δὲ τὸν Νομαῖν τιμαῖσαι Alid.
 τε αὐτὸ φερόμενον ὑπὸ τῶν κρατίσων νέων ἐν ἱερῶν
 ἡμέραις ἀνα τὴν πόλιν, καὶ θυσιῶν ἐπετεῖων τυ-
 χάνειν, δεδοκῶτα δὲ ἐπιβελαῖς ἢ ταῖς ἀπὸ ἐχθρῶν
 καὶ ἀφανισμὸν αὐτῆ κλοπαῖον, ὅπλα λέγουσι πολλὰ
 F 5 κατα-

ὅτι vid. Hutchinsf. ad Xenoph. Cyrop. 7, 5, 7. et quos
 ibi laudat, *Devarium* et *Budaeum* Comm. g. l. p. 978.

m. Haec Saliorum saltatio, quanquam armata, cum ea
 non confundenda est, quae fit in publicis spectaculis
 7, 72. * vt ipse mox admonet Dionysius c. seq. extr.
 licet alterutra ex altera quaedam traxerit. Etiam
 Plin. saltationem armatam, quam Curetes docuere et
 pyrrhichen, licet vtramque in Creta exortam, distin-
 guit 7, 56.

* Nec nomen *ancylia* nec eorum figuram tradidit Dio-
 nyfius, sed Plutarchus, qui nec circuli, nec peltae
 orbem, sed περιφέρεια finuofam, crebro incurvatam
 et iterum in apices excurrentem habuisse, indeque a
 graeco vocab. ἄγκυλος vocata esse, refert. *Alid.*

n. ἐπιβελαῖς τε Vat.

Μαθητῆτιος, κατασκευάσασθαι τῶ διοπετεῖ παραπλήσια, Μα-
 Ovid. Fast. μορίς τινός * τὸ ἔργον δημιερῶ ἀναδεξαμένε, ὥτε
 3, 260. 383. ἄσημον γενέσθαι καὶ δυσδιάγνωστον τοῖς μέλλουσιν ἐπι-
 19. βελέουσιν τὴν τῷ θεοπέμπτου φύσιν διὰ τὴν ἀπα-
 ράλλακτον τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ὁμοιότητα. ἐπι-
 χώριον * δὲ Ῥωμαίοις καὶ πάνυ τίμιον ὁ κρητισμός,
 ὡς ἐκ παλῶν μὲν καὶ ἄλλων ἐγὼ συμβάλλομαι, μά-
 λιστα δ' ἐκ τῶν περὶ τὰς πομπὰς τὰς τε ἐν ἵππο-
 δρόμῳ καὶ ταῖς ἐν τοῖς θεάτροις ὁ γινόμενων. ἐν ἀπά-
 σαις γὰρ αὐταῖς πρόσηβοι κἄροι χιτωνίσκους ἐνδε-
 δικότες ἐμπρεπῆς, κράνη τε καὶ ζίφη καὶ πάσματα
 ἔχοντες ^p σοιχηδὸν πορεύονται καὶ εἰσιν ἕτοι τῆς
 πομπῆς ἡγεμόνες, καλῶμενοι πρὸς αὐτῶν, ἐπὶ τῆς
 παιδιᾶς τῆς ὑπὸ Λυδῶν ἐξευρηθῆσαι δοκίσης, Λυδίω-
 nes, εἰκόνες, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῶν σαλιῶν ἐπεὶ τῶν
 γε Κρητικῶν εἶδέν ὥσπερ οἱ σάλιοι δρῶσιν, ἔτ' ἐν
 ὕμνοις, ἔτ' ἐν ὀρχήσει. ἔχερῆν δὲ ^q αὐτὰς ἐλευθέρους
 τε εἶναι, καὶ αὐθιγενεῖς, καὶ ἀμφιδαλῆς οἱ δ'
 εἰσὶν ἐξ ὁποίας δήποτε τύχης. τί γὰρ δεῖ τὰ πλείω
 περι

Ludiones,
 Saliis quo-
 dammodo
 similes: ab
 iis tamen
 diversi.

- * Transposita Portus putat et sic restituenda: τινός δη-
 μιερῶ τὸ ἔργον ἀναδ. Annon vero hoc forsan signi-
 ficare voluit, quod sensu paulo differt: *Μαθητῆτιο*
quodam artificis operam suscipiente? — Paulo inf.
 ad ἐπιχώριον et τίμιον cf. ad c. 70. f. extr. et 4, 26.
 ὡς καλὸν μὲν χρῆμα — αἰσχροὺν δὲ, ὄψις κ. λ.
- o. γινόμενας Vat. quod recipiendum censebat Reiskius
 praef. xiv. Sed ἐκ τῶν mea sententia potius aliquid
 desiderat, quod sequatur: hinc non displicet vulgata.
- p. σοιχηδὸν πορ. non est, (cum interpretibus) *ordine*
incedere, sed *ad metrum quoddam et legem carminis*
pedem movere. Barth. in Advers. 43, 7. p. 1939. *Hudf.*
 cf. 6, 13. Synon. ἐν ῥυθμῶ sup. c. 70. vers. fin. adde
 e 7, 72. ἠγείτο δὲ καθ' ἑκάστον χορὸν εἰς ἀνὴρ κ. λ.
 ibique not. * et Plut. in Numa de Saliis κινῶνται γὰρ
 ἐπιτερπῶς κ. λ.
- q. αὐτὰς, i. e. Saliis.
- f. Ante τί γὰρ Steph. subaud. putat, ἀλλὰ περὶ μὲν τέ-
 των ἄλλης, vel simile quiddam. v. Clark. ad Hom. II. 1,

περὶ αὐτῶν γράφειν; Ἡ δ' ἐβδόμη μοῖρα τῆς ἱερᾶς LXXII.
 νομοθεσίας τῶ συσηματι προστετέθη τῶν καλεσμέ-
 νων Φετιαλίων. Ἔτοι δ' ἂν εἴησαν κατὰ τὴν Ἑλλη-7. Feciales.
 νικὴν καλέμενοι διάλεκτον, εἰρηνοδίκαι. εἰσὶ δ' ἐκ
 τῶν ἀρίστων οἴκων ἄνδρες ἐπίλεκτοι, διὰ παντός
 ἱερωμένοι τῷ βίῳ, Νομᾷ τῷ βασιλέως πρώτῃ καὶ
 τέττο Ῥωμαίοις τὸ ἱερόν ἀρχεῖον κατασησαμένῃ. ἐ-
 μέντοι παρὰ τῶν καλεσμένων Ἑβικλῶν τὸ παρά-
 δεγμα ἔλαβεν, ὡσπερ οἰοντάι τινες, ἢ παρὰ τῶν
 Ἀρδεατῶν πόλεως, ὡς γράφει Γέλλιος, ἐκ ἔχω λέ-
 γεν. ἀπόχρη δέ μοι τοσῶτον μόνον εἰπεῖν, ὅτι πρὸ
 τῷ Νομᾷ ἀρχῆς ἔπω τὸ τῶν εἰρηνοδικῶν σύστημα
 παρὰ Ῥωμαίοις ἦν. κατεσησάτο δ' αὐτὸ Νομᾶς,
 ὅτε Φιδηναίταις ἔμελλε πολεμεῖν, λησείας καὶ κα-
 ταδρομαίς τῆς χάρας αὐτῷ ποιησαμένοις, * εἰ μὴ
 βέλων-

152. et Krebsf. Obsf. Flav. p. 72 et 238. Sed in ple-
 risque huiusmodi locis τὸ γὰρ intendendi particula
 esse videtur, vel neccendi causa additur, vt δη, vel
 lat. *igitur*: ac significat membrum istud idem potius,
 quod illud ἀλλὰ περὶ μὲν τέτων ἄλις 2, 59. extr. et
 alibi. Benzlerus hic quoque vertit: *doch genug hier-*
von.

- s. Φητιάλων Vat. Pro Φητιάλεις legitur apud Suidam
 Φητιάλεις, sicut et ap. Plut. in Camillo. Sed Φητιά-
 λιοι idem in Numa c. 12.
- t. ἱερωμένοι v. ind. ἱερωθαί.
- u. *Aequicoli* ap. Liv. Ἐκικλων Vat. Ἐκικλῶν rectius scri-
 bendum esse monuit Sylb. Αικικλῶν malit Cluverius.
 Αικεικλῶν Portus, quo modo ap. Ptolomaeum in
 Geogr. *Huds.* Ab Aequiculis ius feciale transtulisse
 Ancum Martium scribit Vict. de Vir. ill. 5. cf. Liv. 1,
 32. Sed ante iam vndecunque translatum fuisse,
 propius fidem est. Fecialium imago est quaedam in
 iis, qui σπονδοφόροι dicuntur in Pelagor. historia ap.
 Nostrum 1, 21. p. 54. ed. Reisk.
- x. εἰ βέλωντο Vat. Similiter legisse videtur Lapis:
Constituit autem ipsum Numa, cum indicturus esset
bellum Fidenatibus, latrociniiis ab eis et excursionibus
 in

βέλοντο συμβῆναι δίχα πολέμῃς πρὸς αὐτὸν, ὅπερ εἰς ἀνάγκην καταστάντες ἐποίησαν. οἷομαι δ', ἐπειδήπερ ἐκ ἑσῶν ἐπιχώριον ἔβλησι τὸ περὶ τῆς εἰρηνοδικίας ἀρχεῖον, ἀναγκαῖον εἶναι μοι, πόσων καὶ πηλίκων ἐστὶ πραγμάτων κύριον διελθεῖν, ἵνα τοῖς ἀγνοῶσι τὴν Ῥωμαίων εὐσέβειαν, ἣν ὁ τότε ἄνδρες ἐπετήθεον, μὴ παράδοξον Φανῆ, τὸ πάντας αὐτοῖς τὸ κάλλιστον λαβεῖν τῆς πολέμῃς τέλος. —

Fecialium munia,

P. 390. l. 13.

ἅπαντα μὲν ἔν, ὅσα ἀνάκειται τέτοις τοῖς εἰρηνοδικαῖς, ἐπελθεῖν διὰ τὸ πλῆθος ἔξ ῥαδίον, κεφαλαίωδες δ' ὑπογραφῆν δηλώσαι τοιαύδε ἐστὶ φυλάττειν, ἵνα μηδένα Ῥωμαῖοι πόλεμον ἐξενέγκωσι κατὰ μίᾳς ἐνσπόνδῃς πόλεως ἀδικον. ἀρξάντων δὲ παρασπονδεῖν εἰς αὐτὰς ἑτέρων, πρεσβυεσθᾶί τε καὶ τὰ δίκαια αἰτεῖν πρῶτον λόγῳ εἰάν δὲ μὴ πείθωνται τοῖς ἀξιωμαίοις, τότε ἐπικυρεῖν τὸν πόλεμον. ὁμοίως δὲ, καὶ ἀδικεῖσθαι τινες ὑπὸ Ῥωμαίων ἔνσπονδοι λέγοντες τὰ δίκαια αἰτῶσι, τέτῃς διαγινώσκων τῶν ἀνδρῶν, εἴ τι πεπόνθασιν ἐκσπονδον καὶ εἰάν δόξωσι τὰ προσήκοντα ἐγκαλεῖν, τῶν ἐνόχῃς ταῖς αἰτίαις συλλαβόντας ἐκδότης τοῖς ἀδικηθεῖσι

res repetere, bellum denunciare, reliqua.

in agrum Romanorum factis: scireque prius vellet, vtrum secum illi convenire sine bello vellent. Reiskius μὴ tollit, hoc dubitans, vtrum εἰδέναι βεβλόμενος, aut tale quid ante εἰ desit: vel μὴ cum δὴ permutari potuisset censet. Sed bene lectio vulg. εἰ μὴ fluit, si pendet a verbis ἔμελλε πολεμεῖν. Vat. lectio referri videtur, ad κατεσησατο, et sic βραχυλογίαν infert, quam explevit Lopus. Vtra sit praeferenda ratio, nondum constat. De partic. μὴ ambigitur etiam supra c. 25. o.

- y. Ita Vat. vid. Reisk. in praef. xiv. vulgo οἱ ἄνδρες.
 z. μηδεμίᾳς suspicatur legendum Portus, licet Sylburgius μίᾳς pro τινός positum putet.
 a. Forfan ἐνσπονδοὶ γε ὄντες, Sylb. Sed tuetur vulgatum Portus, verbaque ita construit: καὶ τινες ἐνσπονδοὶ τὰ δίκαια αἰτῶσι, λέγοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Ῥωμ.

Θεῖσι παραδιδόναι^b τὰ δὲ περὶ τὰς πρεσβευτῶν
 ἀδικήματα δικάζειν, καὶ τὰ περὶ τὰς συνθήκας
 ὅσια φυλάττειν· εἰρήνην τε ποιῆσθαι, καὶ γεγενη-
 μένην, εἰ μὴ κατὰ τὰς ἱερῶν δόξιν πεπεραῖχθαι νό-
 μους, ἀκυρῆν· καὶ τὰς τῶν στρατηγῶν παρανομίας,
 ὅσαι περὶ τε ὄρκους καὶ σπονδὰς ἐπιτελεῖνται, δια-
 γινώσκοντας ἀφασίεσθαι περὶ ὧν κατὰ τὰς οἰκείας
 καιρῶν ποιήσομαι τὸν λόγον. τὰ δὲ περὶ τὰς ἐπικη-
 ρυκείας ὑπ' αὐτὰν γινόμενα, ^c ὅταν δοξασαν ἀδικεῖν
 πόλιν αἰτοῦσιν δίκας· ἄξιον γὰρ μηδὲ ταῦτ' ἀγνοεῖν,
 κατὰ πολλὴν φροντίδα τῶν ὀσίων καὶ δικαίων γινόμε-
 να· τοιαῦτα παρέλαβον. εἰς* μὲν ἐκ τῶν εἰρηνο-
 δικῶν, ὃν οἱ λοιποὶ προχειρίζονται, κεκοσμημένους
 ἐδῆτι καὶ φορήμασιν ἱεροῖς, ἵνα διάδηλος ἦ παρὰ
 τὰς ἄλλους, εἰς τὴν τῶν ἀδικούντων παρεγένετο πό-
 λιν· ἐπιστὰς δὲ τοῖς ὀρίοις, τὸν τε Δία καὶ τὰς ἄλλους
 ἐπεκαλεῖτο Θεὸς, ^d μαρτυρέμενος ὅτι δίκας αἰτῶν
 ἦκει περὶ τῶν Ῥωμαίων πόλεως· ἔπειτα ὁμῶσας,
 ὅτι πρὸς ἀδικῶσαν ἔρχεται πόλιν, καὶ ἄρας τὰς
 μεγίστας, εἰ ψεύδοιτο, ἐπαρσάμενος ἑαυτῶ τε καὶ
 τῇ πόλει, τότε ἐντὸς ἦει τῶν ὄρων· ἔπειτα ὅτῳ
 πρώτῳ

A. U.

Clarigatio
 seu per
 quem et
 qua for-
 mula res
 repetitae?

b. τάτε malit Sylburg. Mox τὰ περὶ τ. συνθήκας ὅσια
 lat. foederum religionem.

c. ὅτε τὴν Vat.

* Int. pater patratus, quem hoc nomine nusquam No-
 ster appellavit, cf. ad 2, 7. a. Eum autem Fecialium
 vnum, non eorum principem fuisse, ex h. l. patet.
 Ceterum conf. ad h. l. Liv. 1, 32. Ius ab antiqua gen-
 te etc.

d. μαρτύρεσθαι in hac re vſitatius esse putat Reiskius,
 quam μαρτυρεῖσθαι: hinc malit μαρτυρόμενος: quod
 probarem, nisi praecederet ἐπεκαλεῖτο Θεός. Nam
 ἐπικαλεῖσθαι Θεός μαρτυρέμενον circumloquendo
 idem exprimit, quod μαρτύρεσθαι Θεός, f. μάρτυρας
 καλεῖν Θ. sicut *Diis testibus citatis testari, rem ita
 esse, nihil aliud est, quam Deos obtestari rem ita esse.*
 Mox περὶ, si bene habet, est pro ὑπέρ. Reisk.

e. ἐν τῇ Ῥώμῃ Vat. et Lapi Cod.

πρώτῳ περιτύχοι, τῆτον ἐπιμαρτυράμενος, εἴτε τῶν ἀγροίκων εἴτε τῶν πολιτικῶν εἴη, καὶ τὰς αὐτὰς προδικαίας ἀράς, πρὸς τὴν πόλιν ᾗχετο κατὰ πρῶν εἰς τὴν πόλιν παρελθεῖν, τὸν πύλωρον ἢ τὸν πρῶτον ἀπαντήσαντα ἐν ταῖς πύλαις τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμαρτυράμενος, εἰς τὴν ἀγορὰν προῆει ἐκεῖ δὲ καταστάς, τοῖς ἐν τέλει, περὶ ὧν ἦκοι, διελέγετο, πανταχῆ τές τε ὄρκους καὶ τὰς ἀράς προστιθείς. εἰ μὲν ἐν ὑπέχοιεν τὰς δίκας, παραδιδόντες τὲς ἐν ταῖς αἰτίαις, ἀπῆει τὲς ἀνδρας ἀπάγων φίλος τε εἶδη γεγονώς καὶ παρὰ φίλων· εἰ δὲ χρόνον εἰς βελὴν αἰτήσαντο, δέκα διδὸς ἡμέρας παρεγίνετο πάλιν, καὶ μέχρι τρίτης αἰτήσεως ἀνεδέχετο. διεληθεσῶν δὲ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν, εἰ μὴ παρεῖχεν αὐτῷ τὰ δίκαια ἢ πόλις, ἐπιμαρτυράμενος τὲς τε ἐρανίους καὶ καταχθονίους θεοὺς ἀπῆει, τοσούτον μόνον εἰπὼν, ὅτι βελεύεται περὶ αὐτῶν ἢ Ῥωμαίων πόλις ἐφ' ἡσυχίας. καὶ μετὰ τῆτο ἀπέφαιεν, εἰς τὴν βελὴν ἅμα τοῖς ἄλλοις εἰρηνοδίκαις παραγενόμενος, ὅτι πέπρακται πᾶν αὐτοῖς, ὅσον ἦν ὅσιον ἐκ τῶν ἱερῶν νόμων· καὶ εἰ βέλοιντο ψηφίζεσθαι πόλεμον, εἰδὲν ἔσται τὸ * κωλύσον ἀπὸ θεῶν. εἰ δὲ τι μὴ γένοιτο τέτων, ἔτε ἡ βελὴ κυρία ἦν ἐπιψηφίζεσθαι πόλεμον, ἔτε ὁ δῆμος. περὶ μὲν ἐν ταῖς εἰρηνοδικαῖς τοσαῦτα παρελάβομεν. Τελευταῖος δ' ἦν τῆς Νομᾶς^g διατάξεως μερισμὸς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, ὃν ἐλαχον οἱ τὴν μεγίστην παρὰ Ῥωμαίοις ἱερατείαν καὶ ἔξουσίαν ἔχοντες. ἔτοι κατὰ μὲν τὴν αὐτῶν

LXXIII.

f. Sic legend. effe pro τῆς αἰτήσ. quod in vulgatis est, placuit Sylburgio et Casaubono: et habet Vat. τρίτης αἰτήσ. Ternarii autem numeri mentionem desiderari satis indicant, quae sequuntur, et quae habet Liv. 1, 32. Lapis tamen vulgatam agnoscere videtur.

* κωλύον Vat.

g. E Vat. pro vulgari παρατάξεως, probante Reiskio praef. XIV.

αὐτῶν διάλεκτον, ἐφ' ἐνὸς τῶν ἔργων, ὃ πρᾶττε-
 σιν, ἐπισκευάζοντες τὴν ξυλίνην γέφυραν, Ποντί-
 Φικες προσαγορεύοντα· εἰσὶ δὲ τῶν μεγίστων πραγ-
 μάτων κύριοι. καὶ γὰρ δικάζουσιν ἔτοι τὰς ἱεράς
 δίκας ἀπάσας, ἰδιώταις τε καὶ ἀρχαῖσι καὶ λει-
 τεργοῖς Θεῶν· καὶ νομοθετοῦσιν ὅσα τῶν ἱερῶν ἀγρευ-
 φα ὄντα καὶ ἀνέθισα, ἢ κρῖνοντες ἂν ἐπιτήδεια
 τυγχάνειν αὐτοῖς Φανείη νόμων τε καὶ ἐθισμῶν·
 τὰς τε ἀρχαῖς ἀπάσας, ὅσαις θυσία ἴ τις ἢ θερ-
 πεία Θεῶν ἀνάκειται, καὶ τὰς ἱερεῖς ἀπανταὶ ἐξε-
 τάζουσιν ὑπηρετάς τε αὐτῶν καὶ λειτουργοὺς, οἷς
 χρώνται πρὸς τὰ ἱερά, ἔτοι φυλάττεσι μηδὲν
 ἐξαμαρτάνειν παρὰ τὰς ἱερέας νόμους· τοῖς τε ἰδιώ-
 ταις ὅποσοι μὴ ἴσασι τὰς περὶ τὰ θεῖα ἢ δαιμόνια
 σεβασμῶς, ἐξηγηταὶ γίνονται καὶ προφῆται· καὶ
 εἴ τινας αἰδῶνται μὴ πειδομένους ταῖς ἐπιταγαῖς
 αὐτῶν, ζημιῶσι πρὸς ἕκασον* χρῆμα ὀρῶντες· εἰσὶ
 τε ἀνυπεύθυνοι πάσης δίκης τε καὶ ζημίας, ἔτε
 βελῆ λόγον ἀποδιδόντες ἔτε δῆμῳ. περὶ ἔν τῶν
 ἱερέων

8. Pontifices Ad.
 unde dicti?
 eorum pri-
 vilegia et
 munia. Ad.

h. Huius loci hiantis ac perplexi, quem Reiskius vocat, sententiam ita explet, vt coniiciat, post ἀνέθισα, legendum esse: νομιζῶσιν ἀποδοχῆς ἄξια εἶναι· ἀνυρεῖσι δὲ ἂν ἀνεπιτήδεια τυγχάνειν αὐτοῖς Φανείη etc. Sed mihi videtur primum ὅσα Dionysius posuisse pro πάντα seu ἕκασα, [tum in membro sequenti nihil amplius, quam modum rationemque explicare voluisse illius Pontificum νομοθεσίας. Quicquid est, Iuris Pontificii vel sacri originem, et quomodo Pontificum decretis constitutum atque fundatum sit, h. l. exponit. Hinc eorum ἱεραὶ βίβλοι 10, 1. et ius repositum in pontificum penetralibus. Liv. 9. extr.

[ut 10, 7. b
 "

i. Probam hanc Vat. lectionem recepi pro vulg. θυσία τε καὶ θερ. atque ita Lapsus: quibus aliquod sacrificium sive cultus Deorum aliquis etc.

* Num πρὸς ἕκασον χρῆμα τὴν ἀξίαν ὀρῶντες. Reisk. Sensum haec expriment: sed nihil mutandum videtur. θεωρεῖν πρὸς τὸν καιρὸν ap. Aeschin. p. 258. ed. Reisk. et ἀποβλέπειν πρὸς τι ibid. p. 959 et 623.

ιερέων τῶνδε, εἴτε βέλεται τις αὐτὸς^k ἱεροδιδασκά-
 λος καλεῖν, εἴτε ἱερονόμος, εἴτε ἱεροφύλακος, εἴτε,
 ὡς ἡμεῖς ἀξιῶμεν, ἱεροφάντας, ἔχ' ἀμαρτήσεται
 τῷ ἀληθεῖς. ἐκλιπόντος δὲ τινος αὐτῶν τὸν βίον,
 ἕτερος εἰς τὸν ἐκείνῃ^l καθίστατο τόπον, ἔχ' ὑπὸ τῷ
 δήμῳ αἰρεθεῖς, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, ὅς ἂν ἐπι-
 τηδειότατος εἶναι ἐδόκει τῶν πολιτῶν. παραλαμ-
 βάνει δὲ τὴν ἱερατείαν ὁ δοκιμαθεῖς, εἰὼν εὐόργιδες
ⁿ αὐτῶ τυχῶσι· οἰωνοὶ γινόμενοι. —

XVIII.

Terminorum, vnde Terminalia, item fidei publi-
 cae religio introducta. Pagi et pagorum ma-
 gistri.

LXXIV.
 p. 395. l. 12.

Τὰ δ' εἰς εὐτέλειάν τε καὶ σωφροσύνην ἄγοντα
 τὸν ἐκάστῃ βίον, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν καταστήσαν-
 τα τῆς φυλαττέσης ἐν ὁμοιοῖα τὴν πόλιν δικαιοσύ-
 νης, πλεῖστα^a ὄσα, τὰ μὲν ἐγγράφοις περιληφθέν-
 τα νόμοις, τὰ δ' ἔξω γραφῆς εἰς ἐπιτηδεύσεις ἀχ-
 θέντα καὶ συνασκήσεις χρονίως ὑπὲρ ὧν ἀπάντων
 μὲν πολὺ ἂν ἔργον εἶη λέγειν, ἀρκέσει δὲ δύο τὰ
 μεγίστης μνήμης τυχόντα, τεκμήρια καὶ τῶν ἄλλων
 γενέσθαι

k. vid. ind. in ἱεροφάντα.

l. Vat. praesentia hic exhibet ἐκλιπόντος, καθίστατο
 et mox εἶναι δοκεῖ: quae licet malim, recipere tamen
 cum Reiskio non aſsim. cf. c. 67. o. Mox sequitur
 παραλαμβάνει. Similem temporum variationem alibi
 iam notavi.

n. Vulgo deest αὐτῶ, quod addit Vat. et sensus defi-
 derat.

a. Post πλεῖστα ὄσα e fine cap. praecedentis ἦν repeten-
 dum est. Verba ibi sunt, eaque proxime his nostris
 praecedentia: τὰ μὲν δὴ περὶ τῶν θεῶν νομοθετηθέν-
 τα ὑπὸ τῶν Νομῶν — τὰ μέγιστα καὶ φανερώτατα,
 ταῦτ' ἦν.

γενέσθαι^b τῆς μὲν αὐταρκειᾶς, καὶ τὲ μηδένα τῶν
 ἄλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν, ἢ περὶ τὰς ὄψεις τῶν κτή-
 σεων νομοθεσία. κελεύσας γὰρ ἐκάστῳ περιγυράψαι
 τὴν ἑαυτῷ κτῆσιν, καὶ εἴησιν λίθους ἐπὶ τοῖς ὄροις,
 ἱερὰς ἀπέδειξεν^c ὄρει Διὸς τὰς λίθους, καὶ θυσίας ^{Jupiter ter-}
 ἔταξεν αὐτοῖς ἐπιτελεῖν ἅπαντας, ἡμέρα τακτῆ ^{minalis.}
 κατ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐπὶ τὸν τόπον συνερχομένους,
 ἑορτὴν ἐν ταῖς πάνυ τιμίαις καὶ τὴν τῶν ὀρίων Θεῶν
 κατασησάμενος. ταύτην Ῥωμαῖοι Τερμινάλια κα-
 λῶσιν, ἀπὸ τῶν τερμόνων, καὶ τὰς ὄψεις αὐτὰς,
 ἐνὸς ἀπαλλαγῆ γραμμάτος παρὰ τὴν ἡμετέραν
 διάλεκτον ἐκφέροντες, ^d τέρμιναις προσαγορεύουσιν.
 εἰ δέ τις ἀφανίσσειεν ἢ μεταδείη τὰς ὄψεις, ἱερὸν
^e ἐνομοθέτησεν εἶναι τῷ Θεῷ τὸν τέτων τὶ διαπρα-
 ξάμενον, ἵνα τῷ βεβλομένῳ κτείνειν αὐτὸν ὡς ἱερό-
 συλον ^f ἢ τε ἀσφάλεια καὶ τὸ καθαρὸν μιάσματος
 εἶναι

- b. Subaud. ἔνεκα in verbis τῆς αὐταρκειᾶς et τῷ ἐπιθυ-
 μῶν vt 5, 40. h. ac redeunt ista ad ea, quae in initio
 statim huius cap. sunt dicta, e quibus ἦν, quod sup-
 plendum erat, huc quoque referendum est. Proxime
 praecedentia ὑπὲρ ὧν ἁπάντων — τεκμ. καὶ τῶν
 ἄλλων γενέσθαι velut in parenthesi posita leguntur.
 Reiskii coniectura post ἐπιθυμεῖν inferentis αἰτία
 non opus est.
- c. Iovis Ὀρίε mentionem facit Plato legum l. 8. vt et
 Pollux l. 9. cf. Patini Fam. Rom. p. 52. Hudf.
- d. Stephanus *termines* aliquando dictum, vnde factum
 postea fuerit *termini*, existimat. Sed terminationes
latinas non reddit passim Dionysius, cf. c. 13. h. extr.
- e. Verba legis huius sic citat Lipsius in legg. regis:
Si terminum exarsit, ipse et boves sacri junto. Sylb.
 cf. legem Rom. de prodicione c. 10.
- f. Reiskii est coniectura, cum aliter fit in vulgatis omni-
 bus, ἢ τε ἀσφ. Nam opponuntur, ait ille, inter se
 ἢ sit et προσῆ *insuper accedat, addatur.* Sed προσῆ-
 ναι τινὶ esse alicui vel *inest*, simpliciter Nostro signi-
 ficat 3, 36. ὅσαις μηδὲν ἀδίκημα προσῆν, et alibi, vt

Dii termini-
nales pu-
blici.

εἶναι προσῆ. τῆτο δ' ἐκ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν κατεστῆ-
σατο μόνον κτήσεων τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν
δημοσίων, ὅροις κακῆϊνα περιλαβῶν, ἵνα καὶ τὴν
Ῥωμαίων γῆν ἀπὸ τῆς ἀσυγέτονός ὅροις διαμερῶσι
Θεοί, καὶ τὴν κοινὴν ἀπὸ τῆς ἰδίας. τῆτο μέχρι τῶν
καθ' ἡμᾶς χρόνων φυλάττεσι Ῥωμαῖοι, τῆ χρόνος
μνημεῖα τῆς ὁσίας αὐτῆς ἕνεκα. Θεός τε γὰρ ἠγῶν-
ται τὸς τέρμονας, καὶ δύσσειν αὐτοῖς ἔτι, τῶν μὲν
ἐμφύ-

de alia hic significatione vix cogitem. cf. etiam 5, 71.
προσεῖναι στρατηλάταις. Ἄλλ.

- g. Sylburgio post μνημεῖα s. μνημεῖον particula καὶ in-
ferenda esse videtur. Casaub. illud τῆ χρόνος μνημεῖα
corruptum esse putat: saltem τῆ πάλαμ χρόνος vel ἐκεί-
νε τῆ χρόνος dicendum fuisse arbitratur. Sed magis
videtur ei ex depravata voce τερμινάλια vulgata le-
ctio orta esse: id enim Dionysium videri voluisse,
Romanos etiam sua aetate, si non aliud, saltem *ter-
minalia* celebrare, ὁσίας αὐτῆς ἕνεκα, dicis tantum
causa — Mihi quidem videntur verba τῆτο — Φυλ.
Ῥωμαῖοι ad morem terminos ponendi et consecrandi,
sequentia autem τῆ χρόνος — ἕνεκα ad *Terminalia*
pertinere, quo et spectant proxime sequentia, neque
vno adeo membro ea fuisse comprehensa, sicut nec
per se τῆ χρόνος μνημεῖα, aut τερμινάλια ex Casaubo-
ni coniectura, verbis prioribus τῆτο φυλάττεσι fatis
apte conveniunt. Ergo maior lacuna hic suspicanda
videtur et sensus haec fere requirit: καὶ ἄγεισι τερ-
μινάλια ἐκείνε s. τῆ τότε χρόνος (vt Reisk. conicit)
μνημεῖα κ. λ. Ac videntur sequentia vsque ad fin.
huius cap. huiusmodi fere supplementum desiderare,
e quibus quippe apparet, non *Terminalia* solum, Dio-
nyfii aetate, celebrasse Romanos, vt putat Casaubo-
nus, sed et ipsos quoque agros determinasse, quam-
vis dicis tantum *causa* (*blos zum Schein*) vtrumque
fieri, Dionysius reprehendat. cf. in ind. ὁσία. Ma-
lim tamen conicere verba τῆ χρ. μνημεῖα glossato-
ris esse, qui haec: τῆς ὁσίας αὐτῆς ἕνεκα, explicare
voluit. Certe verba τῆτο — φυλάττεσι Ῥωμαῖοι de
ritu pariter terminos ponendi, ac de *terminatibus*, iam
ante commemoratis, accipi possunt, atque ita non
minus apte fluunt sequentia.

ἐμψύχων ἐδέν· ἔ γὰρ ὅσιον αἰμάττεν τὰς λίθας·
 πελάγες δὲ Δήμητρος, καὶ ἄλλας τινὰς κερπῶν
 ἀπαρχάς. ἔχρην δὲ καὶ τὸ ἔργον ἐτι φυλάττεν
 ἢ αὐτό, ἔ χάριν Θεὸς ἐνόμισαν τὰς τέρμονας ἰνο-
 μάσαι, ἱκανεμένους τοῖς ἑαυτῶν κτήμασι, τῶν δ'
 ἀλλοτριῶν μήτε βία σφετεριζομένους μηδὲν, μήτε
 δόλω. νῦν δ' ἔχ ὡς ἄμενον, ἐδ' ὡς^κ οἱ πρόγονοι
 παρέδωσαν, ὀρίζεσσι τινες ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν τὰ
 οἰκεία, ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς ὄρος τῶν κτήσεων ἔχ ὁ νό-
 μος, ἀλλ' ἢ πάντων ἐπιθυμία, πρᾶγμα ἔ καλόν.
 ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν ἐτέρους παρῖεμεν σκοπεῖν.
 Ὁ δὲ Νομᾶς εἰς μὲν εὐτέλειαν καὶ σωφροσύνην διὰ
 τοιούτων ἰ συνέσειε νόμων τὴν πόλιν. εἰς δὲ τὴν περὶ
 τὰ συμβόλαια δικαιοσύνην ὑπηγάγετο, πρᾶγμα
 ἔξευ-

LXXV.

G 2

- h. Mire hic variant libri. ἀπὸ σῆ Steph. ἀποτράσσε χαρ.
 Rom. ἀπ' αὐτῆ τῆ χαρ. Ven. et Vat. Canterus malit
 αὐτὰς teste Sylb. Portus praefert αὐτὰς, ὅτε χάριν,
 vel saltem ὅτε χάριν. Reiskius vestigia lectionum
 haec, ait, prodere, scriptum esse a Dionysio φυλάτ-
 τειν ἅπαντας, ἔ χάριν. Magis placet vulgata. res
 ipsa opponitur τῷ ὁσίως ἔνενα: et Lapsus vertit: *rem
 ipsam animadvertere, cuius gratia etc.*
- i. δεῖν fabaudit Portus: citra necessitatem. Nam νομι-
 ζειν h. l. est moris esse velle, sclere, vel ἐνόμισαν, idem
 quod ἐνομίζετο, in more positum erat.
- k. Vulg. deest οἱ, quod desideravit Sylb. addit Vat. La-
 pus haec vertit: *Nunc autem non ut erat melius, neque
 ut maiores tradidere etc.* Vulg. interpres: *Iam vero
 neque recte, neque more maiorum quidam res suas a
 alienis disternant.* Equidem quoque iunxerim ἔχ
 ὡς ἄμενον non ut par est seu utile est. Ac si malis
 construere νῦν δ' ἔχ ὀρίζεσσι τινες, ne sic quidem
 (quanquam ita Casaubono placuisse videtur) terminos
 posuisse Romanos, in univrsam negatur. Adde,
 quod lex de terminis ad fera valde reip. Rom. tem-
 pora mansit, ut constat e *Papiniano*, Resp. tit. 39.
 vid. Doughtei *Analect. Sacr.* p. 182. Exc. 63. it. Ner-
 vae lege agr. cf. *Bachii H. I.* p. 373.
- l. E cod. Vat. quod iam placuit Stephano: vulg. συνέ-
 σησε. Mox idem Vat. ὑπήγαγε.

ἔξευρῶν ἠγνοημένον ὑπὸ πάντων τῶν κατασησαμένων τὰς ἐλλογίμους πολιτείας. ὄρων γὰρ, ὅτι τῶν συμβολαίων τὰ μὲν ἐν Φανεραῖ καὶ μετα μαρτύρων πραττόμενα ἢ τῶν συνόντων αἰδῶς φυλάττει, καὶ σπάνιοί τινες εἰσιν οἱ περὶ^m ταῦτα ἀδικῶντες· τὰ δὲ ἀμαρτυρα, πολλῶ πλείω τῶν ἑτέρων ὄντα, μίαν ἔχει φυλακὴν τὴν τῶν συμβαλλόντων πίσει, περὶ ταύτην ἄετο δεῖν σπευδάσαι παντός ἄλλης μάλις, καὶ ποιῆσαι θεῶν σεβασμῶν ἀξίαν. Δίκην μὲν γὰρ καὶ Θέμιν καὶ Νέμεσιν καὶ τὰς καλεσμένας παρ' Ἑλλήσιν Ἐρινύας, καὶ ὅσα τέτοις ὅμοια, ὑπὸ τῶν πρότερον ἀποχρώντως ἐκτεθειῶσαι τε καὶ καθωσιῶσαι ἐνόμισε· πίσιν δὲ, ἧς ἔτε μᾶλλον ἔτε ἱερώτερον πάθος ἀνθρώποις ἔδεν, ἔπω σεβασμῶν τυγχάνειν, ἔτ' ἐν τοῖς κοινῶς τῶν πόλεων πράγμασιν, ἔτ' ἐν τοῖς ἰδίῳις. ταῦτα δὲ διανοηθεῖς, πρῶτος ἀνθρώπων ἱερὸν ἰδρύσατο Πίσεως δημοσίας, καὶ θυσίας αὐτῇ κατεστήσατο, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις Θεοῖς, δημοτελεῖς. ἔμελλε δὲ ἄρα σὺν χρόνῳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἦθος, πίσιν καὶ βέβαιον πρὸςⁿ ἀνθρώπους γενόμενον, τοιῶτες ἀπεργάσασθαι καὶ τὰς τῶν ἰδιωτῶν τρόπους. ἔτω γε ἐν σεβασμῶν τι πρᾶγμα καὶ ἀμίαντον γενόμεναι τὸ πίσιν, ὥστε ὄρκον τε μέγιστον γενέσθαι τὴν ἰδίαν ἐκάσῳ πίσιν, καὶ μαρτυρίας συμπάσης ἰσχυρότερον· καὶ ὅποτε ὑπὲρ ἀμαρτύρας συναλλάγματος ἀμφιλογόν τι γένοιτο ἐνὶ πρὸς ἕνα, ἢ διαιρῆσαι τὸ νεῖκος καὶ προσωτέρω χωρεῖν ἐκ ἑῶσα τὰς Φιλονεκίας, ἢ^o θατέρη τῶν διαδικαζομένων αὐτῶν πίσιν ἦν αἴ τε ἀρχαὶ καὶ τὰ δικασήρια τὰ πλείεστα τῶν ἀμφισβητημάτων τοῖς ἐκ τῆς πίσεως ὄρκοις διήτων. ταῦτα μὲν δὴ σωφροσύνης παρακλητικά καὶ δικαιοσύνης ἀναγκασιῆρα, ὑπὸ τῆ Νομῶ

τότε

Fanum
fidei publi-
cae.

fidei iusur-
randum ma-
ximum.

Add.

m. περὶ τὰ τοιαῦτα Vat.

n. πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους conicit Reisk.

o. θατέρη in vulg. Rectius autem procul dubio θατέρη Sylb. quam coniecturam firmat Cod. Vat.

τότε ἔξευρεθέντα, κοσμιωτέραν οἰκίαν τῆς κρείτιστα
οἰκισμένης τὴν Ῥωμαίων ὁ πολιτείαν ἀπειργάσατο.
Ἄ δὲ μέλλω νῦν λέγειν, ἐπιμελήτε αὐτὴν ἀπέδωκε LXXVI.
τῶν ἀναγκαίων, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐργάτιν. ἐνδυμέ-
μενος γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὅτι πόλιν, τὴν μέλλουσαν ἀγα-
πήσειν τὰ δίκαια καὶ μένειν ἐν τῷ σωφρονισμῷ, τῆς
ἀναγκαίας δεῖ χορηγίας εὐπορεῖν, διέτελε τὴν χώραν
ἀπάσαν εἰς τὰς καλεσμένας πάγους, καὶ κατέστησεν Pagorum
ἐφ' ἑκάστη τῶν πάγων ἄρχοντα, ἐπίσκοπόν τε καὶ magiltri
περίπολον τῆς ἰδίας μοίρας. ἔτσι γὰρ περιιόντες quid ege-
~~ἴσθησαν~~ runt?
θαμινά, τὰς εὖ τε καὶ κακῶς ἐργασμένους τῶν Add.
ἀγρῶν ἀπεργάφοντο, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἄπέ- qualis Numa
φαινον· ὁ δὲ τὰς μὲν ἐπιμελεῖς γεωργὸς ἐπαίνοισ τε erga
καὶ φιλανθρωπίαις ἀνελάμβανε· τὰς δὲ ἀργὰς agricolas?
γεωργὸς ὀνειδίζων τε καὶ ζημιῶν, ἐπὶ τὸ θεραπεύειν
ἀμεινον τὴν γῆν πρῶτῆς πέτο. ἵτοιγάρτοι πολέμων
τε ἀπηλλαγμένοι, καὶ τῶν κατὰ πόλιν πραγμάτων
σχολὴν πολλὴν ἄγοντες, ἀργίας τε καὶ βλακείας
σὺν αἰσχύνῃ τίνοντες δίκαις, αὐτεργοὶ πάντες ἐγί-
νοντο, καὶ τὸν ἐκ γῆς πλεῖτον, ἀπάντων ὄντων πλε-
των δικαιοτάτον, τῆς στρατιωτικῆς καὶ ἐκ ἐχέσης
τὸ βέβαιον εὐπορίας γλυκύτερον ἐτίθεντο. "τῶ δὲ
περιῆν ἐκ τέτων Φιλεΐδα μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχομένων,
ζηλοῦσα δὲ ὑπὸ τῶν περιούκων, μνημονεύουσα δὲ ὑπὸ
τῶν

G 3

τῶν

p. πόλιν Vat.

q. Sic Vat. quod recipiendum putavit Reiskius praef. xiv. in vulgg. ὑπέφαινον.

r. Sic Vat. atque ita alibi 2, 10. et 3, 3. quod probant Hudson et Reisk. in vulgg. οἱ γὰρ τοι. Sed fermo hic est, non de quibusdam civibus, sed fere de omnibus per otium sub Numa agriculturae vacantibus.

s. In vulgatis βλακίης vitiose: Vat. βλακείας, quod fuit recipiendum.

t. In vulgatis ἐγένοντο et πλεῖτον: recep' lect. Vat. ἐγίνοντο et πλεῖτων non repugnante Sylburgio, vt (p. 403. l. 3. ed. Reisk.) versus fin. huius cap. θανάτων τὸν ῥᾶτον.

u. τῶ δὲ Νόμα περιῆν Vat.

τῶν ἐπιγινομένων δι' ὃν ἔτε σάσις ἐμφύλιος τὴν πολιτικὴν ἐλυσεν ὁμόνοιαν, ἔτε πόλεμος ἀλλοεθνῆς ἐκ τῶν κρατίτων καὶ θαυμασιωτάτων τὴν πόλιν ἐπιθρηνεμάτων ἐκίνησε.

XIX.

Tullus Hostilius, Rex III. agro regio pauperibus donato, Caelium montem vrbi addit.

Alld. e Lib. III.
c. I. p. 406.
l. 8.

Οὗτος (Τύλλος Ὀσιλίλιος) ἔργον πάντων^a μεγαλοπρεπέστερον ἀποδειξάμενος, εὐθύς ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ἅπαν τὸ θητικὸν τῆ δῆμῃς καὶ ἄπορον οἰκῆον ἔσχεν. ἦν δὲ τοιόνδε^b χώραν εἶχον ἐξαιρέτην οἱ πρὸ αὐτῆ βασιλεῖς πολλὴν καὶ ἀγαθὴν, ἐξ ἧς ἀναίρετοί τε προσόδους, ἱερά τε θεοῖς ἐπέτελθεν καὶ τὰς εἰς τὸν ἴδιον βίον ἀφθόνους εἶχον εὐπορίας, ἣν ἐκτήσατο μὲν Ῥωμύλος πολέμῳ^b τότε κατασχόντας ἀφελόμενος^c ἐκείνους δὲ ἄπαιδος ἀποθανόντος, Πομπίλιος Νομάς ὁ μετ' ἐκείνον βασιλεύσας ἐναρπῆτο. ἦν δὲ ἐκ ἐτι δημοσία κτήσις, ἀλλὰ τῶν^c αἰεὶ βασιλέων κληῖρος. ταύτην ὁ Τύλλος ἐπέτρεψε τοῖς μηδένα κληῖρον ἔχουσι Ῥωμαίων κατ' ἄνδρα διανείμασθαι, τὴν πατρῶαν αὐτῷ κτήσιν ἀρκῆσαν ἀποφαίνων εἰς τε τὰ ἱερά καὶ τὰς τῆ βίης δαπάνας. ταύτη δὲ τῇ Φιλανθρωπία τὰς ἀπόρους τῶν πολιτῶν ἀνέλαβε, παύσας λατρεύοντας τοῖς ἄλλοις. ἵνα δὲ μὴ οἰκίας ἀμοιβὸς τις εἴη, προσετίχισε τῇ πόλει τὸν καλέμενον Καίλιον λόφον^{ῶσοι}.

a. Pro μεγαλοπρεπέστατον, quod Dionysio familiare. Sylb.

b. Malit τὰς τότε κατ. Sylburg.

c. τῶν αἰεὶ βασιλέων, regum quotquot fuerunt, der jedesmaligen Könige, quo sensu αἰεὶ ὑπατος apud Dionem et alios. vid. Casaub. ad Strabon. 1. p. 113. Sic et αἰεὶ ἡ βασιλεὺς de rege sacrificulo, 4, 74. quem Ioc. hic vid. ad 5, 1. l. Reiskius ibi malit αἰετβασιλεὺς vno vocabulo, vt αἰετολογία, αἰεφυγία.

ὅσοι Ῥωμαίων ἦσαν ἀνέσιοι, λαχόντες τῷ χαρίει τὸ ἀρκῆν, κατεσκεύασαν οἰκίας· καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τῷ τόπῳ τὴν οἰκῆσιν εἶχεν. πολιτικά μὲν δὴ ταῦτά τὰ τῷ ἀνδρὸς ^d πράγματα παραδίδονται λόγῳ ἀξία.

XX.

Iudicium Horatianum.

Καταγαγόντι δὲ ^a αὐτῷ τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς **XXII.**
 βελῆς Θριάμβον, καὶ τὰ πολιτικά πράττειν ^{P. 467. 1. 3.}
 ἀρξάμενῳ, προσέρχονται τῶν πολιτικῶν ἀνδρες ἐκ
 ἀφανῆς τὸν Ὀράτιον ἄγοντες ὑπὸ δίκην, ὡς ^b ἔ
 καθαρὸν αἵματος ἐμφυλίσ, διὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς
 φόνον· καὶ κατασάντες, μακρὰν διεξῆλθον δημη-
 γορίαν, τῆς νόμῳ παρεχόμενοι τῆς ἐκ ἑάντας
 ἀκρίτον ἀποκτείνειν ἔδνα, καὶ τὰ παρὰ τῶν Θεῶν
 ἀπάντων μηνίματα ταῖς μὴ κολαζέσαις πόλεσι
 τῆς ἐναγῆς διεξίοντες. ὁ δὲ πατήρ ἀπελογεῖτο περὶ
 τῆς μεираκίς, κατηγορῶν τῆς θυγατρὸς, καὶ τιμω-
 ρίαν, ἔ φόνον εἶναι τὸ πρᾶχθὲν λέγων· δικασθῆν τε
 αὐτὸν ἀξίῳ εἶναι τῶν ἰδίων κακῶν, ἀμφοτέρων γε-
 νόμενον πατέρα. συχνῶν δὲ λόγων ῥηθέντων ὑφ'
 ἑκατέρων, πολλὴ τὸν βασιλέα κατέχεν ἀμηχανία,
 τί τέλος ἐξενέγκοι περὶ τῆς δίκης. ἔτε γὰρ ἀπο-
 λῦσαι τῷ φόνο τὸν ὁμολογῆντα τὴν ἀδελφὴν ἀνηρη-
G 4
κέναι

d. In editis ἀρματα corrupte. dedi πράγματα e Lapo, qui vertit opera et consentiunt Sylb. et Portus. ἐγχειρήματα Steph. ἐυρήματα Reisk.

a. Tullo Hostilio puta, qui triumphum egerat de Albanis post pugnam trigeminorum, de qua supra c. 19. et 20. et Liv. 1, 25.

b. ἔ quod deerat in ed. Steph. addidit Sylb. e Cod. Rom. Reiskius malit ἐν ὄντα καθαρ. Mox idem κατασάντες ἐς λόγον seu ἐς κρίσιν, citra necess. Sed vulg. interpretres male: qui cum eum in ius stitissent: in mente habuit κατασάσαντες.

κέναι πρὸ δίκης, καὶ ταῦτα ἐφ' οἷς ἔσυνεχώρησαν ἀποκτείνειν οἱ νόμοι, καλῶς ἔχειν ὑπελάμβανεν, ἵνα μὴ τὴν ἀράν καὶ τὸ ἄγος ἀπὸ τῆς δεδρακότος εἰς τὸν ἴδιον οἶκον εἰσενέγκηται ἕτε ὡς ἀνδροφόνον ἀποκτείνειν τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐλόμενον προκινδυνεύσαι, καὶ τοσαύτης αὐτῇ δυνατείας γενομένου αἰτίου, ἄλλως τε καὶ τῶν πατρῶν αὐτὸν ἀπολύοντος τῆς αἰτίας, ᾧ τὴν περὶ τῆς θυγατρὸς ὄργην ἢ τε φύσιν ἀπέδιδε πρῶτον, καὶ ὁ νόμος. ἀπορρέμενος δὲ τί χρήσεται τοῖς πράγμασι, τελευταίων κρατίστον εἶναι διέγνω τῷ δήμῳ τὴν διάγνωσιν ἐπιτρέπειν. γενομένου δὲ θανατηφόρου κρίσεως τότε πρῶτον ὁ Ῥωμαίων δήμος κύριος, τῇ γνώμῃ τῶν πατρῶν προσέθετο, καὶ ἀπολύει τὸν φόνος τὸν ἄνδρα ἔμην ὄγε βασιλεὺς ἀποχερῆσαι ὑπέλαβε τοῖς βελομένοις τὰ πρὸς τὰς θεὰς ὅτια φυλάττειν, τὴν ὑπὸ ἀνθρώπων συντελεθεῖσαν ὑπὲρ αὐτῶν κρίσιν, ἀλλὰ μεταπεμφθῆναι τὰς ἱεροφάντας, ἐκέλευσεν ἐξιλάσασθαι θεὰς τε καὶ δαίμονας, καὶ καθᾶραι τὸν ἄνδρα, οἷς νόμος τὰς ἀκαθάρτους φόνους ἀγνίζεσθαι καθαρμοῖς. καῖκεναι βωμῶν ἰδρυσάμενοι δύο, τὸν μὲν, Ἡραε, ἢ λέλογχεν ἐπισκοπεῖν ἀδελφῶν τὸν δ' ἕτερον ἐπιχωρεῖν θεῶν ἢ δαίμονος, ἢ Ἰανῶν λεγομένων κατὰ τὴν

Caedis involuntariae expiatio.

Iunonis fororiae ara, et Genii Curiatii.

- c. E Vat. recepit Reiskius ἀπὸ: quae praepositio vulgaris deest.
- d. αὐτῇ Vat. quomodo legendum esse suspicatus est Sylb. vulgo αὐτῶ. Mox πρῶτον Vat. vulgo πρῶτον.
- e. Nimis hic brevis est Dionysius. Factis enim a rege *duumviris*, qui perduellionem iudicarent, et *provocatione* ab iis concessa Horatio, res ad populum demum delata est: isque deinceps, Horatii patris oratione commotus, filium absolvit, vt refert Livius 1, 26. *Add.*
- f. E Vat. Reiskius recepit. vulgo ἰδρυσαν.
- g. Γενίῳ pro Ἰανῶ omnino legendum, quod δαίμονος nomen satis indicat. Nam δαίμων *genius* est, et δαίμονες *Genii* five *Manes*. v. ind. Notumque est viris *Genios*,

τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν, ἐπωνύμῃ δὲ Κορατίων τῶν ἀναιρεθέντων ἀνεψιῶν ὑπὸ τῶ ἀνδρῶν· καὶ θυσίας τινὰς ἐπ' αὐτοῖς παῖσαντες, τοῖς τε ἄλλοις καθαρμοῖς ἐχρήσαντο, καὶ τελευτῶντες ὑπήγαγον τὸν Ὁράτιον ὑπὸ ζυγόν. ἔσι δὲ Ῥωμαίοις νόμιμον, ὅταν πολεμίων παραδιδόντων τὰ ἔπλα γέγονται κύριοι, ἢ δύο καταπῆττειν ξύλα ἰσθῆα, καὶ τρίτον ἐφαρμόττειν αὐτοῖς ἀνωθεν πλάγιον, ἕπειδ' ὑπάγειν τὰς αἰχμαλώτους ὑπὸ ταῦτα, καὶ διελθόντας ἀπολύειν ἐλευθέρους ἐπὶ τὰ σφέτερα. τῆτο καλεῖται παρ' αὐτοῖς ζυγόν. ᾧ καὶ οἱ τότε καθαίροντες τὸν ἄνδρα τελευταῖα^ι τῶν περὶ τὰς καθαρμῶν νομίμων ἐχρήσαντο. ἐν ᾧ δὲ τῆς πόλεως χωρὶά τὸν ἀγνισμὸν ἐποιήσαντο, ἅπαντες Ῥωμαῖοι νομίζουσιν ἱερόν. ἔσι δ' ἐν σενωπῶ τῶ φέροντι ἀπὸ Καρίνης κάτω^κ τοῖς ἐπὶ τὸν Κύπριον ἐρχομένοις σενωπῶν, ἔνθα οἱ τε βαμομένουσιν οἱ τότε ἰδρυθέντες, καὶ ξύλον^ι ὑπὲρ αὐτῶν

Iugum,
quid?

G 5

αὐτῶν

Genios, vt foeminis *Iunones* veteres tribuisse, teste Plin. 2, 8. Quare cum ara vna *Iunoni* posita fuerit, alteram ei *Deo*, qui vulgari lingua *Genius* nuncupatur, constitutam fuisse, nemo dubitabit. *Genius* enim *Curiatius* dictus est, quod ad placandos *Curiatorum* cognatorum manes sacra illa facta sint, *Horatiae* genti deinde tradita. *Gutherius* de iure *Manium* 2, 14. *Hudf.* *Festus* in *Sororio* *tigillo* p. 430. *Horatius* *velut sub iugum missus subit, consecratisque ibi aris Iunoni Sororiae et Iano* *Horatio, liberatus omni noxia* etc. quae simul emendare licebit, e nostro hoc loco haud dubie translata.

- h. cf. Liv. 3, 28. extr. Sed 1, 26. refert *transmisso per viam tigillo, velut sub iugum missum esse Horatium*, idque convenit rei tum primum inventae simplicitati ac nominatim *tigillo sororio*, de quæ et *Noster* infra demum agit.
- i. τῶ περὶ τὰς καθαρμῶν νομίμων Vat.
- k. Ferri potest et τὰς ἐπὶ τὸν Κύπριον ἐρχομένους. *Portus*. *Ad.*
- l. Quod hic ait, *aris earumque oppositis parietibus tigillum hoc incubuisse*, id paulo aliter *Livius*. v. not. h.

αὐτῶν τέταται δυσὶ τοῖς ἀντικρὺ ἀλλήλων τοίχοις ἐνηρμοσμένον, ὃ γίνεται τοῖς ἐξίστιν ὑπὲρ κεφαλῆς, καλεόμενον τῇ Ῥωμαϊκῇ διαλέκτῳ Ξύλον ἀδελφῆς.

tigillum fororium. ^m τῆτο μὲν δὴ τὸ χωρίον τῆς συμφραῆς τῷ ἀνδρὸς μνημεῖον ἐν τῇ πόλει ἔτι φυλάττει, θυσίαις γεραίρομενον ὑπὸ Ῥωμαίων καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. ἕτερον δὲ τῆς ἀρετῆς, ἣν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν μάχην, μαρτύριον ἢ γονιαία συλῆς, * ἢ τῆς ἐτέρας πασάδος ἀρχεσσα ἐν ἀγορᾷ, ἐφ' ἧς ἕκειτο τὰ σκῦλα τῶν Ἰλβανῶν τριδύμων. τὰ μὲν ἔν' ὄπλα ἠφάνισται διὰ μῆκος χρόνου, τὴν δ' ἐπίκλησιν ἢ συλῆς φυλάττει τὴν αὐτήν, Ὀρατία καλεμένη πῖλα. ἐσι δὲ καὶ νόμος παρ' αὐτοῖς δι' ἐκεῖνο κυρωθεὶς τὸ πάθος, ὧ καὶ εἰς ἐμὲ χροῶνται, τιμὴν καὶ δόξαν ἀθάνατον τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις περιτιθεῖς, ὃ κελύων, οἷς ἀν' ἡ γένωνται τριδύμοι παῖδες, ἐκ τῶ δημοσίῃ τὰς τροφὰς τῶν παίδων χορηγεῖσθαι μέχρις ἡβῆς. τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν Ὀρατίαν αἰκίαν γεγόμενα, θαυμασὰς καὶ παραδόξους περιπετείας λαβόντα, τοιοῦτε τέλος ἔτυχε.

Pila Horatia.

Iex Tulli Hostilii de trigeminis.

m. Ita e Vat. Reiskius. vulgo τῆτω — τῷ χωρίῳ — ἐν τῇ πόλει φυλάττεται (vbi Portus malit ἐν τῆτω — τῷ χωρίῳ) cui lectioni quodammodo favere videtur, quod mox sequitur: ἕτερον τῆς ἀρετῆς — μαρτύριον ἢ γων. συλῆς. Nam licet hic subaudiri liceat ἐσι, quod saepe omittitur, vt paulo supra in verbis οἷς νόμος τῶς ἀκαστες φόνες, ante not. f. et alibi: tamen non minus crebro eiusmodi orationis membra, ad idem verbum referuntur, quod erat in praecedenti, vt supra 2, 8. init. et 2, 74. init. it. 3, 44. init.

* a qua incipit altera fori porticus s. basilica.

n. ἀν' γένωνται. Vat. vulgatis deest ἀν. Hanc legem Lippius de legg. Reg. dedit his verbis: *Nati trigemini, donicum puberes esunt, de publico aluntur.*

XXI.

Anci Marcii Regis IV. instituta et acta.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς πολλὰς τῶν ἱερουργιῶν ἀμελε- XXXVI.
 μένας καταμαθὼν, ὡς ὁ μητροπάτωρ αὐτῆ P. 518. 1. 3.
 Πομπήλιος Νομάς κατασήσατο, πολεμιστὰς τε καὶ
 πλεονέκτας τῆς ^a πλείους τῶν Ῥωμαίων γεγονότας
 ὄρων, καὶ ἐκ ἔτι ὡς πρότερον τὴν γῆν ἐργαζομένους,
 συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, τά τε θεῖα
 σέβειν αὐτῆς ἤξεισιν πάλιν, ὥσπερ ἐπὶ Νομά διετε-
 λεν σέβοντες, διεξιῶν, ὅτι παρὰ τὴν τῶν Θεῶν ὀλι-
 γωρίαν νόσοι τε καὶ ^b λοιμοὶ καὶ βλάβαι πολλὰ
 κατέσκηψαν εἰς τὴν πόλιν, ὑφ' ὧν ἐφθάρη μοῖρα
 τῆ πλῆθους ἐκ ὀλίγη, καὶ βασιλεὺς Ὀσίλιος, ὁ
 μὴ ποιέμενος αὐτῶν φυλακὴν ἢ ἔδει, κάμνων ἐπὶ
 πολλὰς χρόνους τὸ σῶμα πάθεισι παντοδαποῖς, καὶ
 ἐδὲ τῆς γνώμης ἔτι τῆς αὐτῆ καρτερός διαμένων,
 ἀλλὰ συνδιαφθαρεῖς τῷ σώματι ^c τὰς φρένας,
 αἰκτεῖς καταστροφῆς ἔτυχεν αὐτὸς τε καὶ γένος
 τὸ ἐξ αὐτῆ πολιτείας τε ἀγωγὴν τὴν ὑπὸ Νομά
 κατασαθεῖσαν Ῥωμαίοις ἐπαινῶν ὡς καλὴν καὶ σώ-
 φρονα, ἀπὸ τῶν δικαιοτάτων ἔργων τὰς καθ' ἡμέ-
 ραν ἐκάστω παρέχουσαν εὐπορίας, ἀνανεώσασθαι
 πάλιν ^d αὐτὴν παρεκάλει, γεωργίας τε καὶ κτη- agricultura,
 νοτροφίας, καὶ τὰς ἄλλαις ἐργασίαις, ὅσαις μη- pecuaria et
 δὲν ἀδίκημα προσῆν ἀρπαγῆς τε καὶ βίας, καὶ τῶν opificia re-
 ἐκ τῆ πολέμου ^e γινομένων ὠφελειῶν ὑπεριδεῖν. vocata,
 ταῦτα καὶ τὰ τέτοις ὁμοίαι διαλεγόμενος, καὶ εἰς
 πολλὴν et honesta
 industria.

a. πλείους Ῥωμαίων Vat.

b. Vat. νόσοι τε καὶ λοιμικὰ βλάβαι. Nec aliter forsan
 Lapi cod. nam vertit: morbi pestesque urbem etc.
 Reiskius pro βλάβαι malit λῶβαι, lues, labes, decre-
 menta, vitia rerum.

c. Reiskius malit καὶ τὰς φρ. cf. Liv. 1, 31. med.

d. Et αὐτὴν retineri potest, et αὐτῆς pro eodem substi-
 tuti. Sylb.

e. E Vat. vulgo γενομένων.

de iure fa-
cro leges
tabulis in-
scriptae,

ac postea a
C. Papirio
collectae.

πολλὴν ἐπιθυμίαν καθεύδεις ἀπαντας ἡσυχίας ἀπο-
λέμα καὶ φιλεργίας σώφρονος, καὶ μετὰ τὸτο συγ-
καλέσας τὰς ἱεροφάντας, καὶ τὰς περὶ τῶν ἱερῶν
συγγραφαίς, ἃς Πομπήλιος συνεθήσατο, παρ' αὐ-
τῶν λαβάν, ἀνέγραψεν εἰς δέλτους, καὶ πρᾶξθηκεν
ἐν ἀγορᾷ πᾶσι τοῖς βελομένοις σκοπεῖν, ἃς ἀφα-
νιδοῖναι συνέβη τῷ χρόνῳ. Ἐ χάλκεα γὰρ εἴληαι
ἔπω τότε ἦσαν, ἀλλ' ἐν δρυῖναις ἐχαράττοντο σα-
νίσιν οἱ τε νόμοι καὶ αἱ περὶ τῶν ἱερῶν διαγραφαί.
μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων ἢ εἰς ἀνασρο-
φὴν δημοσίαν αὐθις ἤχθησαν ὑπ' ἀνδρῶν ἱεροφάντε
ἰ Γαῖος Παπιρίε, τὴν ἀπάντων τῶν ἱερῶν ἡγεμονίαν
ἔχον-

f. cf. 2, 63. extr. Reiskius pro ἃς malit ἃ, vt referatur
ad ἱερὰ, vel vt ἃς retineatur, pro ἱερῶν legendum
suadet ἱερουργίῳ. Neque tamen negat, graece etiam
dici συγγραφαίς συστήσασθαι. De iure sacro igitur le-
ges istae fuerunt. | vid. Bachii Hist. Iur. 1, 1, 7. cfr. | 56. not.
et paulo infra: οἱ τε νόμοι — διαγραφαί. | Add. | 0. et 97.

g. χάλκεα εἴληαι, quales postea | non solum tabb. XII. | 71. 12.
a Liv. 3, 57. extr. § Sed et X. initio promulgatae, a
Dionys. 10, 57. extr. fuisse commemorantur. Ergo
non, vt Pomponius L. 2. §. 4. D. de O. I. roboreas
(perperam legitur eboreas) eas fuisse, tradit: quan-
quam hunc quoque aereas scripsisse, Rupertus putat
ad Enchirid. Pompon. p. 80. Ab Anci autem quer-
nis tabulis h. l. commemoratis, non fatis distinguit ex
mente Dionysii, duodecim illas postea demum a Xvi-
ris prolatas easque aeneas, Bynkershoek. vid. Cel.
Schotti dissert. de materia tabb. XII. Lips. 1765.

h. εἰς ἀνασροφὴν Vat. Sed bene habet, ait Reiskius,
ἀνασροφὴν: qui tamen pro simplici ἤχθησαν, malit
compositum εἰσχηθ. rursus in usum vulgarem induce-
bantur.

i. Minus recte Pomponio, modo Sextus l. 2. §. 2. D.
de O. I. modo Publius, ibid. §. 32. vocatur. vid. omni-
no Bachii Hist. Iur. 1, 1. §. 6. | et quos ibi in not. lau-
davit. |

k. Possis etiam legere τῶν ἱερῶν. Sylb. Sed vulg. le-
ctionem habuit etiam Lapus: omnium sacrorum prin-
cipatum etc.

| Add.

| Add.

| Add.

ἔχοντος. ἀνακτησάμενος δὲ τὰ κατεβραθυμημένα τῶν ἱερῶν, καὶ τὸν ἀργὸν ὄχλον ἐπὶ ταῖς ἰδίαις ἐργασίας ἀποσεύλας, ἐπήγει μὲν τὲς ἐπιμελεῖς γεωργὲς, ἐμέμεθετο δὲ τὲς κακῶς προϊσαμένες τῶν ἰδίων κτημάτων, ὡς ἔ βεβαίως πολίτας. — αἱ μὲν δὴ πολεμικαὶ πράξεις τῆδε τῆ βασιλείως, αἱ μνήμης καὶ λόγος παρὰ Ῥωμαίοις τυγχάνουσαι, ^m ταιαῖδὲ τινες λέγονται γενέσθαι πολιτικά, αἷς ἔρχομαι λέξων. Πρῶτον μὲν τῇ πόλει ⁿ μοῖραν ἔ μικρὰν προσέθηκεν, ἐντειχίσας τὸν λεγόμενον ^o Ἀυεντίνον· ἔσι δὲ λόφος ὑψιλὸς ἐπιεικῶς, ^p ὀκτώ-καίδεκά πε σαδίων τὴν περίμετρον, ὅς τότε μὲν ὕλης παντοδαπῆς μεσὸς ἦν, πλείους δὲ καὶ ^q καλλισης δάφνης, ἐφ' ἧς Λαυρητόν ὑπὸ Ῥωμαίων καλεῖται τόπος τις ἐξ αὐτῆ· νῦν δὲ οἰκίων ἔσι πλήρης ἀπας· ἐνθα σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος

XLII.

P. 531. l. 10.

XLIII.

P. 532.

Aventinus
collis addi-
tus vrbī.

Lauretum.

l. κτημάτων deest Vat. De Numa idem fere narratum est 2, 76.

m. Res bellicas Anci, a c. 37. ad 42. persecutus est Noster, bella nimirum, quae gesserat cum Latinis, Sabinis, Veientibus, Volscis ac iterum cum Sabinis: quae quidem pro rerum delectu semel proposito, praeterire debuimus.

n. Sic Vat. vulgo ἔ μικρὰν μοῖραν.

o. Ουεντίνον Vat. Αβεντίνον Ven. vt supra saepe. vid. Liv. 1, 33. Sed quod idem 41, 32. Aventinum extra portam trigeminam fuisse indicat, quem et Gellius 13, 14. et ap. eundem Messala vrbe exclusum fuisse, et a Claudio imp. demum receptum tradunt, id quicquid dissidii est ita solvunt, vt prius muro quidem circumscriptum, sed nondum pomoerio inclusum fuisse hunc montem, dicant. v. Contaren. in Var. Lect. c. 10. p. 43. synonym. τῆ ἐντειχ. paulo infra τείχει καὶ τὰ φραγὰ περιέβαλε.

p. cf. inf. 10, 31. vbi cum XII. stadia in ambitu habere Aventinum legitur, in alterutro loco mendum esse putat Glareanus. Sylb. *ddi*.

q. Sic Vat. vulgo καλλισης.

μίδος ἱερὸν ἰδρύεται. ἔργετο δὲ ἄφ' ἑτέρας τῶν συμπεριεχομένων τῇ Ῥώμῃ λόφῳ, τῷ καλεσμένῳ Παλαντίῳ, περὶ ὃν ἡ πρώτη κατασκευασθεῖσα πόλις ἰδρύθη, βαθεῖα καὶ στενὴ Φάραγγι. ἐν δὲ τοῖς ὑπερον χρόνοις ἐχώσθη πᾶς ὁ μεταξὺ τῶν λόφων αὐλός. τῆτον δὲ τὸν λόφον ἐπιτείχισμα κατὰ τῆς πόλεως ὄρων ἐσόμενον, εἴ τις αὐτῇ ἐπιῆ στρατός, τείχει καὶ τὰφρω περιέβαλε, καὶ τὰς μεταχθέντας ἐκ Τελλήνης τε καὶ Πολιτωρίας, καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ὅσων ἐκράτησεν, ἐν τετῶ τῷ χωρίῳ καθίδρυσεν. ἐν μὲν δὲ τῆτο τὸ πολιτεύμα τῷ βασιλέως παραδίδεται, καλὸν ἅμα καὶ πραγματικόν, ἐξ ἧ μείζονά τε γενέσθαι συνέβη τὴν πόλιν, ἑτέρας προσθέσει πόλεως, καὶ πολλῇ χειρὶ πολεμίων ἐπιστρατευσάντων ἢ ἦττον εὐληπτοτέρων. Ἔτερον δὲ τι τῷ προεξημένῳ πολιτεύματος κρεῖττον, ὃ καὶ τοῖς
κατὰ

XLIV.

- r. Vulgo ἀμφοτέρων. Hinc Portus, distinctione posita post ἔργετο δὲ et Ῥώμῃ, ita vertit: *Dirimebatur autem (quamvis nunc utrumque collem muri Romani complectantur) a colle Palatino -- profunda et angusta valle.* Nec multo aliter Lopus, nisi quod verba ἀμφοτέρων -- τῇ Ῥώμῃ transfert in finem periodi, ita vertens: *Segregabatur autem a colle Palatino appellato, circa quem urbs prima est condita, profunda et angusta valle, cum nunc utrosque Roma amplectatur.* Cod. Ven. ἔργετο δὲ ἀμφοτέρων τῶν συμπ. Sed Vat. ἔργετο δὲ ἄφ' ἑτέρας τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ λόφων τῷ καλεσμένῳ etc. optime, vt indicat Hudson. E qua lectione recepi ἄφ' ἑτέρας reliqua vulgatae verba retinens. *Dirimebatur autem ab altero (eoque proximo cf. 1, 86.) eorum, qui urbe concluduntur, colle Palatino etc.* Reiskius dedit ἄφ' ἑτέρων, et genit. λόφῳ iungit cum Φάραγγι. Sed vallem istam inter Palatinum et Aventinum depressam de illo colle appellari, nec ratio nec usus probat.
- s. ἰδρύθη Vat. ab ἰδρύω, et mox id. Cod. ἐπίοι pro ἐπιῆ.
- t. In bellis nimirum supra commemoratis, v. not. m.
- u. Malit Reiskius ἦττον εὐληπτον, aut vno vocabulo *δυσληπτοτέρων*, sine ἦττον.

κατὰ τὸν βίον ἅπασιν εὐδαιμονεσέραν αὐτὴν ἐποίησε, καὶ πραγμάτων ἐπῆρεν ἀψαυθαί γενναιοτέρων. Τῷ γὰρ Τιβέριος ποταμῷ καταβαίνοντος μὲν ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων, παρ' αὐτὴν δὲ τὴν Ῥώμην ῥέοντος, ἐμβάλλοντος δ' εἰς αἰγιαλὸς ἀλιμένους καὶ *προσεχεῖς, ἔς τὸ Τυρρηνικὸν ποιεῖ πέλαγος, μικρὰ δὲ καὶ ἐκ ἀξία λόγῳ τὴν Ῥώμην ὠφελόντος, — ἐπίνοιον ἔγνω κατασκευάζειν ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς αὐτῷ, λιμὲν χρησάμενος αὐτῷ τῷ τῷ ποταμῷ σώματι. εὐρύνεται^γ τε γὰρ ἐπιπολὺ τῇ θαλάττῃ συναπτῶν, καὶ κόλπῳ λαμβάνει μεγάλας, οἷοι οἱ κράτιστοι τῶν θαλαττίων λιμένων. ὃ δὲ μάλιστα θαυμάσειεν ἂν τις, ἐκ ἀποκλείεται τῷ σώματι ὑπὸ τῆς θαλαττίας θινὸς* ἐμφραττόμενος, ὃ πάσχοι πολλοὶ καὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν, εἰς ἔλη καὶ τέλματα πλανώμενος, ἄλλοτε ἄλλη προκαταναλίσκεται πρὶν ἢ τῇ θαλάττῃ συνάψαι τὸ ῥεῖθρον, ἀλλὰ ναυσιπέρατος ἔστιν αἰεὶ, καὶ δι' ἐνὸς ἐκδίδωσι τῷ γνησίῳ σώματι, ἀνακόπτων τὰς^z πελαγίους βραχίαις τῆς θαλάττης, καί τοι πολὺς αὐτόθι γίνεται καὶ χαλεπὸς ὁ πνέων^a ἀπὸ τῆς ἐσπέρας

Offium
Tiberis,
quale?

x. vid. ind. in προσεχής.

y. τε addit Vat. vulgo deest.

* Dedit Reiskius ἐμφραττόμενος, vt ad σώματος redeat: oppilato eius ostio: Quasi alius vulgatae sensus esse queat? Verba autem ἀποκλείεσθαι, ἐμφράττεσθαι hic non presse, sed pinguius, vt fere solet in talibus, sunt accipienda, ac sic forsan quoque tollitur, quod mirum magis, quam verum hic tradi videtur Casaubono. τῷ ἐκ ἀποκλ. ἐμφράττ. paulo post respondet τὸ ναυσιπέρατον εἶναι. Sic Virg. Aen. 7, 31. nulla flavus arena in mare prorumpit, non repugnat.

z. Pleonasmus in πελαγ. βραχ. τ. θαλάττης neminem offendet. Mox post γίνεται καὶ addit Vat. et Lapi Cod. quod deest vulg. Hudson rectius addi putat.

a. ἐπὶ in vulgg. hic pro ἀπὸ positum existimat Syll. quod intolerabile videtur Stephano. In Vat. est ἀπὸ σῆς ἐσπ.

ρας άνεμος. Αί μὲν ἔν ἐπίκωποι νῆες, ὀπηλίκα ποτ' ἀν ἔσαι τύχωσι, καὶ τῶν ὀλκάδων αἰ μέχρι ^b τρισχιλιοφόρων, εἰσάγασί τε διὰ τῆ σόματος αὐτῆ, καὶ μέχρι τῆς Ῥώμης εἰρεσία καὶ ἔμασι παρελκόμενα κομίζονται αἰ δὲ μείζες, πρὸ τῆ σόματος ἐπ' ἀγκυρῶν σαλφύευσαι, ταῖς ποταμηγοῖς ἀπογεμίζονται τε καὶ ^c ἀντιφορτίζονται σκάφαις. ἐν δὲ τῷ μεταξύ τῆ ποταμῆ καὶ τῆς θαλάττης ἀγκῶνι πόλιν ὁ βασιλεὺς ἐντειχίσας, ἦν ἀπὸ τῆ συμ-
Ostia. βεβηκότος Ὠστίαν ὠνόμασεν, ὡς δ' αὖν ἡμεῖς εἴπομεν, ^d Θύραν, ἔ μόνον ^e ἠπειρωτῶν ἀλλὰ καὶ θαλαττίων παρεσκεύασε τὴν Ῥώμην γενέσθαι, καὶ τῶν
XLV. διαποντίων ἀγαθῶν ἔγευσεν. Ἐτείχισε δὲ καὶ τὸ
Ianiculum munitum. καλέμενον Ἰανίκολον, ὄρος ὑψηλὸν ἐπέκεινα τῆς Τιβέριος ποταμῆ κείμενον, καὶ φρερῶν ἱκανὴν ἐν αὐτῷ κατέστησεν, ἀσφαλείας ἕνεκα τῶν διὰ τῆ ποταμῆ πλεόντων ἔληψενον γὰρ οἱ Τυρρῆνοὶ τῆς ἐμπόρου, ἀπασαν ἐπέχοντες τὴν ἐπέκεινα τῆ ποταμῆ χώραν καὶ τὴν ξυλίην γέφυραν, ἦν ἄνευ
Pontis sub- χαλκῆ καὶ σιδήρου ^e θέμις ὑπ' αὐτῶν διακρατεῖσθαι
licii cura τῶν

b. Vulgo τρισχιλιοφόρα et Lap. vertit trichiliophoram. Optime in Vat. Cod. τρισχιλιοφόρων. Hudf.

c. *onerantur vicissim*: ita Vat. quod recepi cum Reiskio. Vulgo ἀποφορτίζ.

d. Alii ab ostio, non ianua, sed fluminis exitu dictam volunt. Fest. et Suid. *Ad.*

e. Vat. ἠπειρωτῶν ἀλλὰ καὶ θαλαττίαν, quam lect. recepit Reiskius. Nec vero contemnenda vulgata, *ut non solum terra itinerantibus, sed et nautis esset adeunda*, feu, vt vertit Gelenius, *effecit, ut Roma non mediterraneis tantum, sed etiam marinis (hominibus) patens, transmarina quoque bona degustaret*. Pro γενέσθαι malit Portus γένεσθαι, non probante Stephano. Hudf.

f. γένειν hic transitive fumitur, pro *facere, ut quis gustet*. Port.

g. καὶ σιδήρου δεδέσθαι θέμις ὑπ' αὐτῶν διακρατεμένην
 ξυλίη

τῶν ξύλων, ἐκεῖνος ἐπιθεῖναι τῷ Τιβέρι λέγεται, ἢν ἄχρι τῆ παρόντος διαφυλάττεσιν, ἱερὰν εἶναι νομίζοντες· εἰ δέ τι πονήσειεν αὐτῆς μέρος, οἱ ἱερο- pontificibus mandata.
 φάνταθ θεραπέυσι, θυσίας τινὰς ἐπιτελῶντες ἀματῆ κατασκευῆ πατρίεσ.

XXII.

Rex V. Tarquinius: Lucumo antea dictus, pro vno nomine, duo, more romano, adsciscit: regiis insignibus ab Hetruscis ornatur.

Μετὰ δὲ τῆ Ἄγκε Μαρκίε θάνατον, — παρα- P. 537. l. 7.
 λαμβάνει τὴν βασιλείαν — ὁ Ταρκύνιος. — 1. 13.
 ὅς παραλαβὼν τὸν πατρικὸν πλῆτον μέγαν ὄντα, 1. 15.
 — ἀκῶν δὲ περὶ τῆς Ῥωμαίων πόλεως, — ἐκεῖ XLVII.
 μετενέγκασθαι τὴν οἰκισιν ἔγνω. — ἐπειδὴ δὲ — XLVIII.
 τῶν ἀσῶν εἰς ἐγεγόνει, μαθὼν ὅτι Ῥωμαίων ἐκά- P. 539. l. 14.
 5ω^a κοινὸν τὸ ὄνομα κεῖται, καὶ μετὰ τὸ κοινόν, P. 540. l. 2.
 ἕτερον, ὃ δὴ συγγενικὸν αὐτοῖς ἐστὶ καὶ πατρωνυμι- 1. 5.
 κον, gentilitium. P. 542. l. 3.
 Nomen
 commune f.
 Praenomen.
 Nomen

ξύλων. Vat. ξυλόφρακτος pons ille alibi dicitur, vt 9, 68. Quod autem additur, hunc pontem Ancum Tiberi imposuisse, non congruit cum eo, quod de pontificibus a Numa institutis nomenque ab eius pontis cura adeptis, supra 2, 73. init. tradit. Sed quoniam illud de Anco Livius etiam refert, 1, 33, indeque idem credible est, quod Ianiculum is vrbi coniunxit: patere videtur, per prolepsin pontifices appellari, a Numa creatos (vnum an plures? nam et hoc e Livio disceptari potest) sacrorum antistites. Ac tales eos, pontis mentionem scite omittens, Livius descripsit 1, 20. Quare Dionysius supra 2, 73. aut tempora confundit, aut ὃ πράττεσι presie accipit vult pro ὃ νῦν πράττεσι.

a. Vulgo κοινὸν τὸ ὄνομα. Sed κοινόν τι ὄνομα Vat. Quare Reiskius το sine accentu dedit, quoniam, vt monet, est enclyticum, aequipollens vocabulo τι aliquod.

κόν, ἐξομοιωθῆαι καὶ κατὰ τῆτο αὐτοῖς βεβλόμενος, Λεύκιον μὲν ἀντὶ Λυκόμωνος ^b ἑαυτῶ τίθεται τὸ κοινὸν ὄνομα, Ταρκύνιον δὲ τὸ συγγενικόν, ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐν ἣ γενέσεώς τε καὶ τροφῆς ἔτυχε. —

XLIX. ἐπειδὴ δὲ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν ἐπο-
^{P. 543. l. 10.} ^{P. 544. l. 13.} λέμησε τοῖς καλεσμένοις Ἀπιολανοῖς, — καὶ μετὰ
 τῶν ἑτέραν στρατιῶν ἀπήγευ ἐπὶ τὴν ^c Κρησομερι-
 νῶν. — ἐφ' οἷς ταραχθέντες οἱ λοιποὶ Λατίνιοι,

LI. καὶ δέισαντες μὴ πᾶν ὑφ' ^d ἑαυτῶ ποιήσεται ἔθνος,
^{P. 550. l. 8.} — ἐψηφίσαντο τὴν τε οἰκέαν δύναμιν ἐξ ἀπάσης
 • πόλεως ἐξάγειν, καὶ τῶν πλησιοχώρων ἔθνων τὰ
 κράτισα παρακαλεῖν, καὶ διεπρεσβέουντο πρὸς
 Τυρρήνους τε καὶ Σαβίνους, αἰτέμενοι συμμαχίαν. —

LVII. Σαβῖνοι μὲν ἐν ἐγνωσιμάχησαν ἀπὸ τῆς τότε ^e συμ-
^{P. 560. l. 15.} φορέας βιαθέντες, καὶ πρεσβευτὰς ἀποσείλαντες,
 ἀνοχὰς ἐποίησαντο τῶν πολέμων, ^g σπονδὰς ἐξαετῆς.
 Τυρρήνοι δὲ, ὀργῇ φέροντες, ὅτι ^h ἤττηντό τε ὑπὸ
 Ῥωμαίων πολλᾶκις, καὶ ὅτι τὸς αἰχμαλώτους ^h αὐ-
 τοῖς

b. ἑαυτῶ addit Vat. quod vulgatis deest. idemque Cod. paulo ante post ἐξομοιωθῆαι addit καὶ, quod vulgo desideratur.

c. Κρησομερινῶν πολιν Vat.

d. Si non aliter, quam ceteri loqui voluit Dionysius, ὑφ' ἑαυτῶ scripsit, Steph. quod Reiskius recepit. Vulg. ἑαυτῶ.

e. Vulgo τῆς πόλεως, sed abest artic. in Vat. ἐξ ἀπάσ. π. idem est h. l. quod c. 59. ἐξ ἐνάσης π. f. ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων, vt paulo infra ed. Lips. p. 562. 2. et diferte legitur 5, 40. ἐξ ἀπάσης πόλ.

f. Quam Sabinorum cladem cap. precedente auctor descripserat.

g. Portus καὶ desiderari putat, nisi per appositionem haec addita videantur. Sed Reiskius post ἀνοχὰς deesse censet αἰτησομένους, et iungit verba τῶν πολέμων σπονδὰς ἐξ. Malim vero σπονδὰς a glossatore profectum suspicari, et dicuntur ἐξαετῆς ἀνοχὰ c. 59. p. 565. 8. ed. Lips.

h. Sic Vat. vulgo ἤττηνται. Mox idem Vat. αὐτοῖς, vulg. go αὐτῶν.

τοῖς ὁ Ταρκύνιος ἐκ ἀπεδίδε προεβουσαμένοις, ἀλλ' ἐν ὁμήρων κατεῖχε λόγῳ, ψήφισμα ποιῆνται, πάσας Τυρρήνων πόλεις κοινῇ τὸν κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἐκφέρειν· τὴν δὲ μὴ μετέχεσαν τῆς ἱερατείας ἐκσπονδὸν εἶναι. — Οὐ μὴν ἐχώρησέ γε αὐτοῖς ἡ πείρα κατὰ νῦν, ἴαττον ἐπιφανεΐσης τῶν Ῥωμαίων LIX.
p. 565. l. 10.
 ἱερατείας. — τὰ δὲ τῶν Τυρρήνων ἔπεσε Φρονίμα- p. 566. l. 4.
 τα, πάσας μὲν ἐξαποσειλάντων εἰς τὸν ἀγῶνα τὰς
 ἐξ ἐκάστης πόλεως δυνάμεις, ὀλίγους δὲ τινὰς τὲς
 διασωθέντας ἐκ πολλῶν^k ὑποδεξαμένων. — τοιαύ- l. 10.
 της^l μέντοι συμφορᾶς πειραθέντες, ἔργον ἐποίη-
 σαν ἀνθρώπων Φρονίμων. ἑτέραν γὰρ στρατιάν ἐξα-
 γαγόντος ἐπ' αὐτὸς βασιλέως Ταρκυνίε, συναχ-
 θέντες εἰς μίαν ἀγορᾶν, περὶ καταλύσεως τῆ πο-
 λέμε διαλέγεσθαι πρὸς αὐτὸν ἐψηφίσαντο· καὶ πέμ-
 πσι τὲς πρεσβυτάτας ἀνδρας καὶ τιμιωτάτας ἐξ
 ἐκάστης πόλεως, αὐτοκράτορας ἀποδείξαντες^m τῶν
 περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογιῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκέ- §. LX.
~~p. 186~~
 σασ αὐτῶν, πολλὰ διαλεχθέντων ἐπαγωγὰ πρὸς
 ἐπιείκειαν καὶ μετριότητα, καὶ τῆς συγγενείας, ἧς
 εἶχε πρὸς τὸ ἔθνος, ὑπομιμησκόντων, ἐν τῷτο μόνον
 ἔφη βέλεσθαι παρ' αὐτῶν μαθεῖν, πότερον εἴτι
 διαφέρονται περὶ τῶν ἴσων, καὶ ἐπὶ ῥητοῖς τισι τὰς
 περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογίας πάρεσι ποιησόμενοι, ἢ
 συγγινώσκωσι ἑαυτοῖς κεκρατημένοις, καὶ τὰς πό-
 λεις ἐπιτρέψωσι αὐτῶ. ἀποκρινάμενων δ' αὐτῶν,
 ὅτι καὶ τὰς πόλεις ἐπιτρέψωσι αὐτῶ, καὶ τὴν εἰρή-
 νην σέρεξωσι, ἐφ' οἷς ἂν ποτε δικαίοις αὐτῆς τύχωσι,
 „ἐφ' οἷς ἂν ποτε δικαίοις καταλύσομαι τὸν
 „πόλεμον, καὶ τινὰς ὑμῖν δίδωμι χάριτας· ἐγὼ
 „Τυρρήνων ἔτε ἀποκτενάί τινα πρόθυμός εἰμι, ἔτε
 Ἡ 2 „φυγά-

i. Ita maluit Sylb. quod Reisk. recepit. Vulgo στρατείας.

k. Forsan rectius ἀποδεξαμένων. Sylb.

l. μέντοι pro μὲν δὴ. Sylb.

m. τῶν articulus deest vulgatis, quem addit Vat.

„φυγάδα ποιῆσαι τῆς πατρίδος, ἔτε ἀφαιρέσει τῶν
 „ὑπαρχόντων ζημιῶσαι τὰς τε πόλεις ἢ ὑμῖν ἀφίη-
 „μι πάσας ἀφρερῆτες καὶ ἀφορολογῆτες καὶ αὐ-
 „τονόμους, πολιτείας τε κόσμον ἐκάστη φυλάττειν
 „συγχαρῶ τὸν ἀρχαῖον. δίδες ὁ δὲ ταῦτ' ὑμῖν, ἐν
 „οἴομαι δεῖν, ἀνθ' ὧν δίδωμι πάντων, ὑπάρξαι μοι
 „παρ' ὑμῶν, τὴν ἡγεμονίαν τῶν πόλεων, ἧς κύριος
 „μὲν ἔσομαι καὶ μὴ βελομένων ὑμῶν. — παρ' ἐκόν-
 „των δὲ μᾶλλον ἢ παρ' ἀκόντων τυχεῖν αὐτῆς βέ-
 „λομαι. — Ταύτας λαβόντες οἱ πρέσβεις τὰς
 ἀποκρίσεις ἄχοντο, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρῆ-
 σαν ἢ λόγους αὐτῶ μόνον φέροντες ψιλῆς, ἀλλὰ καὶ
 σύμβολα τῆς ἡγεμονίας, οἷς ἐκόσμεν αὐτοὶ τὸς σφε-
 τέρους βασιλεῖς, κομίζοντες, σέφανόν τε χρύσειον
 καὶ θρόνον ἐλεφάντινον, καὶ σκῆπτρον αἰετὸν ἔχον
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, χιτῶνά τε πορφυρῆν χρυσοση-
 μον, καὶ περιβόλαιον πορφυρῆν ποικίλον, οἷα Λυ-
 δῶν τε καὶ Περσῶν ἐφόρεν οἱ βασιλεῖς, πλὴν ἔτε-
 τραγώνον γε τῶ σχήματι καθάπερ ἐπεῖνα ἦν, ἀλλ'
 ἡμικύκλιον. τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἰαμφισμάτων Ῥω-
 μαῖοι μὲν τόγας, Ἕλληνας δὲ τήβεννον καλεῖσιν, ἢ ἐκ
 οἷδ' ὀπόθεν μαθόντες. Ἕλληνικὸν γὰρ ἔφαινεταί
 μοι τὸ ἄνομα εἶναι. ἃς δὲ τινες ἰσορῆσι, καὶ τὸς δώ-
 δεκα πελέκεις ἐκόμισαν αὐτῶ, λαβόντες ἐξ ἐκάστης
 πόλεως ἓνα. Ῥυρῆννὸν γὰρ ἔδος ἔδοκει, ἐκάστῃ τῶν
 κατὰ

LXI.
p. 568. l. 6.

a Tuscis fel-
la eburnea
et reliqua
regni in-
signia misit.

figura to-
gae rom.

duodecim
secures.

n. ὑμῖν addit Vat. quod deest editis.

o. δὲ Vat. vulgo deest.

p. Sic Vat. vulgo ἀμφιασμ. De togae autem colore, ac nominatim praetextae, vid. ad 5, 47. n.

q. Mirum, vocis τήβεννος originem Dionysio ignotam fuisse: cum graecum sit vocabulum vestis, ab auctore Temeno, et, pelasgica sive argolica dialecto, τήβεννος appellatum: non per διαφθοράν vocis, vt placet Artemidoro (Onirocr.) 2, 3. Sed quod solebant Pelasgi literam μ in β mutare. vid. Salmaf. in Tertull. de pallio p. 122. et Meurfii Exercit. crit. 2, 3. Hudí.

r. Τυρῆννικὸν Vat.

κατὰ πόλιν βασιλέων ἕνα προηγῆσθαι ῥαβδοφόρον, Liſtores cum ſacibus,
 ἅμα τῇ δέσμη τῶν ῥάβδων πέλεκυν φέροντα, εἰ δὲ κοινὴ γένετο τῶν δώδεκα πόλεων ἑσρατεία, τὸς δώδεκα πελέκεις ἐνὶ παραδίδοσθαι τῷ λαβόντι τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν. ἔ μὴν ἅπαντες γε συμφέρονται τοῖς ταῦτα λέγουσιν, ἀλλὰ παλαιότερον ἐτι τῆς Ταρκυνίης βασιλείας πελέκεις δώδεκα πρὸ τῶν βασιλέων φέρεσθαι φασί. καταστήσασθαι δὲ τὸ ἔθος τῆτο Ῥωμύλον εὐθὺς ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν. ἔθεν δὲ καλύει τὸ μὲν εὐρημα Τυρρηνῶν ἔιναι, χηρήσασθαι quos et Romulus habuit.
 δ' αὐτῷ πρῶτον Ῥωμύλον παρ' ἐκείνων λαβόντα, κομιδῆναι δὲ καὶ Ἐταρκυνίῳ, σὺν τοῖς ἄλλοις κόσμοις βασιλικαῖς, καὶ τὸς δώδεκα πελέκεις, ὡσπέρ γε καὶ νῦν Ῥωμαῖοι τὰ σκῆπτρα καὶ τὰ διαδήματα δώρουνται τοῖς βασιλεῦσι, βεβαιῶντες αὐτοῖς τὰς ἐξουσίας. ἐπεὶ καὶ μὴ λαβόντες παρ' ἐκείνων, ἔχουσιν αὐτά. Ταύταις μὲν τιμαῖς ὁ Ταρκύνιος ἐκ εὐθὺς ἐχρήσατο λαβὼν, ὡς οἱ πλεῖστοι γραφισιτῶν LXII. P. 570. l. 2.
 Ῥωμαϊκῶν συγγραφέων ἀλλ' ἀποδὲς τῇ * βελῆ καὶ τῷ δήμῳ τὴν διάγνωσιν, εἰ ληπτέον αὐτά, ἐπειδὴ πᾶσι βελομένοις ἦν, τότε προσεδέξατο, καὶ πάντα τὸν ἐξ ἐκείνης χρόνον, ἕως εἰς τὸ χρεῶν μετέστη, σέφανόν τε χρύσειον ἐφόρει καὶ προφυρᾶν ἐδοῖτα ποικίλην ἀμπεύχετο, καὶ σκῆπτρον ἐλεφαντινον ἔχων ἐπὶ θρόνῳ ἐκαθέζετο ἐλεφαντίνῃ, καὶ οἱ δώδεκα ῥαβδόχοι τὸς πελέκεις φέροντες ἅμα * ταῖς ῥάβδοις δικάζοντι τε αὐτῷ παρίσαντο, καὶ

H 3

πορευο-

s. Vulgo ἑσρατεία, pro ἑσρατεία, vt saepe, notante Syll. t. v. supra 2, 29. Ad.

u. Ita Vat. vulgatae Ταρκύνιον, et malebat Portus πρὸς Ταρκ.

* τῇ τε βελῆ Vat. Reiskius initio huius cap. coniicit: ταύταις μὲντοι ταῖς τιμαῖς, et mox pro εἰ ληπτέον αὐτά, quanquam αὐτὰ referri potest ad supra enumerata omnia, malit αὐτάς, vt respiciat ad τιμαῖς.

x. ταῖς Vat. quod vsitatius esse fatetur Syll. vulgo τοῖς ῥ. cf. ad 5, 19. d.

πορευομένους προηγέντο. ἔτος ὁ κόσμος ὕ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνου τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν ἔχουσι παρεμένει, καὶ μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων τοῖς κατ' ἐννευτὸν ὑπάτοις, ἔξω τῆς Σεφάνου καὶ τῆς ποικίλης ἐδῆτος. ταῦτα δ' αὐτῶν ἀφῆρέθη * μόνον, φορτικὰ δόξαντα εἶναι καὶ ἐπίφθονα. πλὴν ὅταν ἐν πολέμῳ νικῆν κατὰγοντες, θριάμβου παρὰ τῆς βελῆς ἀξιοῦσιν, τότε καὶ χρυσοφορεῖσι, καὶ ὡς ποικίλαις ἀλεργίσι ἀμφιέννυνται.

XXIII.

Tarquinii instituta et opera virbana.

LXVII. **Εὐθύς** ** ἄμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν, τὸν δημοτικὸν ὄχλον, οἰκῶν ἑαυτῷ ποιῆσαι προθυμηθεῖς, ὡς περ οἱ πρότερον βασιλεῖς ἐποίουν, διὰ τοιαύτης εὐεργεσίας ὑπηγάγετο. ἐπιλέξας ἀνδρας ἑκατὸν ἐκ πάντων τῶν δημοτικῶν, οἷς ἀρετὴν τινὰ πολεμικὴν ἢ πολιτικὴν φρόνησιν ἀπαντες ἐμαρτύρου, πατριεῖς ἐποίησε, καὶ κατέταξεν εἰς τὸν τῶν βουλευτῶν ἀριθμὸν. καὶ τότε πρῶτον ἐγένοντο Ῥωμαίοις τριακόσιοι βουλευταί, τῶς ὄντες διακόσιοι. ἔπειτα ταῖς ἱεραῖς παρθένοις, ὑφ' ὧν τὸ ἀσβεστον φυλάττεται πῦρ, τέτταρσιν ἔσαις, δύο προσκατέλεξεν

trecenti fe.
natores
facti,

Vestales sex.

γ. ἅπασιν ante καὶ in Vat. quod Reiskius recepit.

* Sceptrum etiam retinuisse Coss. hinc apparere videtur. Sed idem retractat Noster 4, 74. vbi in oratione Brutum inducit sceptrum Consulibus eximentem, idque triumphali pompae cum reliquis insignibus relinquentem. Neque fasces cum securibus diu retinuerunt Coss. qua de re, ac de numero licitorum cum fasceibus, vid. ad 5, 2. b.

z. ποικίλους Vat. vsitatus iudice Sylb. vulgo ποικίλοις.

** Scripsit Dionysius εὐθύς γὰρ ἄμα. Sed γὰρ non expressi, quoniam respicit ad proxime praecedentia, quae hic non leguntur. Ad mox sequentia πατριεῖς ἐποίησε vid. 2, 12. b. et 47. f. *Minorum gentium* appellatos hos esse ait Liv. 1, 35. cf. ad 5, 13. d.

λεξεν ἐτέρας· πλείονων γὰρ ἤδη συντελεσμένων ^a ὑπὸ
 τῆς πόλεως ἱερουργιῶν, αἷς ἔδει τὰς τῆς Ἑσίας παρεῖ-
 ναι θυπόλους, ἐκ ἑδόκεν αἱ τέτταρες ἀρκεῖν.
 Ταρκυνίς δὲ ἄρξαντος ἠκολέσθην οἱ λοιποὶ βασιλεῖς,
 καὶ μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων ἀποδείκνυνται ἐξ
 τῆς Ἑσίας ἀμφίπολοι. δοκεῖ δὲ καὶ τὰς τιμωρίας,
 αἷς κολάζονται πρὸς τῶν ἱεροφαντῶν αἰ μὴ φυλάτ-
 τωσαί ^b τὴν παρθενίαν, ἐκεῖνος ἐξευρεῖν πρῶτος,
 εἴτε κατὰ λογισμόν, εἴτε, ὡς οἰοντάι τινες, οὐείροις
 πειθόμενος, ἂ μετὰ τὴν ἐκείνης τελευτὴν ἐν τοῖς
 Σιβυλλείοις εὐρεθῆναι χρησμοῖς οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγη-
 τὰ λέγασιν. ἐφωράθη γάρ τις ἐπὶ τῆς ἐκείνης βασι-
 λείας ἱέρεια Πιναρία Ποπλίς θυγάτηρ, εἶχ ἀγνή
 προσιῶσα τοῖς ἱεροῖς. τρόπος δὲ τιμωρίας ὅσις ἐστίν,
 ᾧ κολάζουσι τὰς διαφθαρέσας, ^c ἐν τῇ πρὸ ταύτης
 δεδήλωται μοι γραφῆ. τὴν τε ἀγορᾶν, ἐν ἣ δικάζουσι ^{forum ex-}
 καὶ ἐκκλησιάζουσι, καὶ τὰς ἄλλας ἐπιτελεῖσι πολι-
 τικὰς πράξεις, ἐκεῖνος ἐκόσμησεν, ἐργατηρίοις τε
 καὶ τοῖς ἄλλοις ^d κόσμοις περιλαβῶν καὶ τὰ τείχη ^{murus urbis}
 τῆς πόλεως αὐτοσχέδια, καὶ φαῦλα ταῖς ἐργα-
 σίαις ὄντα, πρῶτος ἑδοκίμασε λίθοις ἀμαζιαίοις
 ἐργασμένοις πρὸς κανόνα ^e κατασκευάζειν. ἤρξατο ^{cloacae e}
 δὲ καὶ ^f τὰς ὑπονόμους οὐρύττειν, τὰ φρεσὶ δι' ὧν ἐπι-
 τόν ^{tribus ma-}
 gnificen-

H 4

τόν

- a. Maluerit forsan, aliquis ὑπὲρ τῆς πόλεως, pro republica. Sylb. quod Reiskius recepit pro ὑπὸ τ. π. conf. 2, 67. init.
- b. Articulum addit Vat. qui vulgo deest. Mox idem Cod. οὐείρω. sed vulgatae favet pluralis ἄ. Libros sibyllinos suis additionibus quibusdam auctos reliquisse Tarquinium, hinc fere conici potest.
- c. vid. 2, 67.
- d. ἄλλοις πασάσι Vat. de fori extruptione v. Ernesti ad Suet. Octav. c. 29.
- e. Non agnoscit Cod. Vat. ταῦτα, quod h. l. in vulgatis redundat, et forte e scholio interlineari, v. c. τανύτρα, eine Schnure, ortum Reiskius putat.
- f. Vat. τὰς ὑπονόμους: hinc Reiskius, adiective hanc vocem

tilianis Ro-
mae stru-
cturis.

τὸν Τίβερην ὀχετεύεται πᾶν τὸ συρρέον ἐκ τῶν σε-
νωπῶν ὑδάτῳ, ἔργα θαυμασὰ καὶ κρείττω λόγῳ
ἢ κατασκευασάμενος. ἐγὼ γ' ἐν ἐν τρισὶ τοῖς μεγα-
λοπρεπεστάτοις κατασκευάσμασι τῆς Ρώμης, ἐξ
ἧν μάλιστα τὸ τῆς ἡγεμονίας ἐμφαίνεται ἡ μέγεθος,
ταῖς τε τῶν ὑδάτων ἀγωγαῖς τίθεμαι, καὶ ταῖς τῶν
ὁδῶν στρώσεις, καὶ ταῖς τῶν ὑπονόμων ἐργασίας, ἢ
μόνον εἰς τὸ χρησίμον τῆς κατασκευῆς τὴν διάνοιαν
φέρων ὑπὲρ ἢ κατὰ τὸν οἰκῆον καιρὸν ἐρῶ· ἀλλὰ
καὶ εἰς τὴν τῶν ἀναλωμάτων πολυτέλειαν, ἣν ἐξ
ἑνὸς ἔργῳ τεκμήριαιτ' ἄν τις, Γάϊον Ἀκύλιον ποιη-
σάμενος τῷ μέλλοντος λέγεσθαι βεβαιωτῆν, ὅς Φη-
σιν ἀμελεθεῖσῶν ποτε τῶν τάφρων καὶ μηκέτι διαβ-
ρομένων, τὰς τιμητὰς τὴν ἀνακάθαρσιν αὐτῶν
καὶ τὴν ἐπισκευὴν χιλίων μιδῶσαι ταλάντων.

Κατ-

cloacar. ex-
purgatio et
refectio.

vocem accipiens, mutata interpunctio dedit: τὰς
ὑπονόμους ὀρύττειν τάφρους δι' ἧν rel. Non male: et
sic infra τὰς ἐξαγωγίμους τάφρους 4, 44. Sed magis
tamen, de meo fensu, prodit vulgata lectio, auctoris
non nudum rem narrandi, verum et describendi con-
filium, cf. not m. cui hoc loco cedit alterius lectio-
nis concinnitas. cf. etiam 10, 53. ἐν τοῖς ὑπονόμ. τῶν
σενωπ. genere masc.

- g. ὀχετεύεται malint Sylb. et Steph. quod recepi, vt
proprium in hac re verbum, licet omnes habeant li-
bri ὀχέυεται.
- h. Malit Reiskius κατασκευασόμενος in fut. quod tem-
pus praecedentibus ἤρξατο ὀρύττειν melius congruat.
cf. 4, 44. vbi opera ista ἡμέτερα καταλειφθέντα, se-
miperfecta relicta, appellantur. Verum sic quoque
nimis arguta mihi illa videtur coniectura. Nam scri-
ptores interdum de eo opere, tanquam iam tum ab-
soluto, loqui solent. v. Liv. 1, 38. extr. Ac certe
in κατασκευασόμενος partem operis a Tarquinio ab-
solutam intelligere licet. cf. not. k.
- ἰ Vulgo μέγισον, nove dictum, nisi potius μέγεθος
scriptum fuisse, censuerat Steph. cuius coniecturam
firmant Vat. et Lapi cod. qui vertit: principatus ma-
gnitudo.

Κατεσκεύασε δὲ καὶ τὸν μέγιστον τῶν ἵπποδρόμων
 Ταρκύνιος τὸν μεταξύ τῆ τε Αὐεντίνης καὶ τῆ Πα-
 λαντίας κείμενον, ^k πρῶτον ὑποσέγχεσ περι αὐτὸν
 ποιήσας καθεδράσ· τέως γὰρ ^l ἐσῶτες ἐθεώρουν ἐπ'
 ἰκρίων, ^m δοράτων ξυλίναισ σικηναῖσ ἐπικειμένων· καὶ
 διελὼν τῆσ τόπεσ εἰσ τριάκοντα ⁿ Φράτρεσ, ἑκάσῃ
 Φράτρεσ μοῖραν ἀπέδωκε μίαν, ὡσε ἐν τῇ προσηκῆσῃ
 χώρῃ καθεζόμενον ἑκάσῃσ θεωρεῖν. ἔμελλε δὲ ἄρα
 σὺν χρόνῳ καὶ τῆτο τὸ ἔργον ἐν τοῖσ πάνυ καλοῖσ
 καὶ θαυμαστοῖσ κατασκευάσμασι τῆσ πόλεωσ γενή-
 σεσθαι. μήκος μὲν γὰρ ^o τῆ ἵπποδρόμου, τριῶν καὶ ^{eius spa-}
 ἡμισθεσ ἐσὶ σταδίων· εὖρεσ δὲ, τεττάρων πλέθρων, ^{tium,}
 πέριξ δὲ αὐτῆ κατὰ τε τὰσ μείζεσ πλευραῖσ, καὶ
 μίαν τῶν ἐλαττόνων, εὖριποσ εἰσ ὑποδεχὴν ὕδατοσ ^{euripus,}
 ὀρώρουκτα, βάθοσ τε καὶ πλάτοσ δεκάπεσ. μετὰ
 Η 5 δὲ

- k. πρῶτος malunt Steph. et Portus. Sed adverbium
 πρῶτον Nostro familiaris esse videtur. cf. ad 7, 21. e.
 Opus tanquam absolutum hic describere videtur, quod
 demum absolvit Tarquinius Superbus 4, 44. l. καθε-
 δρας foros itemque *spectacula* dixit Liv. 1, 35.
- l. Stantem olim populum spectasse, docet etiam Tacit⁹
 loc. Ann. 14, 20. quem ut et alium Aufonii in *prolog.*
Judi Sept. Sar. nec non Suidam in *ἱκρια*, laudat Ca-
 faub.
- m. Reiskius delendum putat *δοράτων*, ut scholion voc.
ἰκρίων, quae ambo vocab. idem significare ait, scil.
asserēs. Sed solet Noster voces minus vñtatas et
 technicas explicare per vñtatiores, ut *ἄπικασ* per
πίλεσ 2, 70. *ὑπονόμεσ* per *τάφρεσ*, 3, 67. Sic h. l.
ἱκρια per vulgatus *δόρατα*. De *σικηναῖσ furcis* v. ind.
 et Stroth ad Liv. 1, 35.
- n. Forte pro *Φράτρεσ* hic malit aliquis *μοῖρασ*. Sed lo-
 ca, *μοῖρασ*, *curiis* adsignata, hinc et dici coeperunt
 curiae, *Φράτρεσ*, ut nihil mutandum videatur.
- o. In vulg. ἐπὶ τῆ ἵπ. Sed deest ἐπὶ Vat. Mox κατὰ τε
 τὰσ μείζεσ dedit Reiske, cum vulgo legant libri κατὰ
 τε μ. sine art. Plinius longitudinem tantum 3 sta-
 diorum fuisse ait: latitudo τεττάρων πλέθρων, vnius
 fere stadii fuit. v. ind. πλέθρον.

δὲ τὸν εὐριπὸν ἀνοδόμνηται σοὰ τρίτεγοι. τῶν δὲ
 αἰ μὲν ἐπίπεδοι, λιθίνας ἔχουσι, ὡς περ ἐν τοῖς θεά-
 fedilium
 ordines, τροις, ὀλίγον ὕπερανεσηκίαις καθέδρας· αἱ δ'
 forma, ὑπερώοι ξυλίνας. συνάγονται δ' εἰς τὸ αὐτὸ καὶ
 ὁ συνάπτουσι ἀλλήλαις αἰ μείζους, ὑπὸ τῆς ἐλάττο-
 νος, μνηοειδὲς ἔχουσι τὸ σχῆμα, συγκλειόμενα·
 ὡς μίαν ἐν τῶν τριῶν γενέσθαι σοὰν ἀμφιδέατρον,
 οὐκ ἄρα σαδίων, ἰκανὴν ὑποδέξασθαι πεντεκαίδεκα μυ-
 carcercs ριάδας ἀνθρώπων· ἡ δὲ λοιπὴ τῶν ἐλαττόνων πλευ-
 ρῶν αἰθριος ἀνειμένη ψαλιδωτὰς ἵππαφέσεις ἔχει,
 διὰ μιᾶς ὑσπληγγος ἀμα πᾶσας ἀνογομένας. ἐπὶ
 et porticus δὲ καὶ περὶ τὸν ἵππόδρομον ἔξωθεν ἑτέρα σοὰ μο-
 exterior νόσετος, ἐργασῆρια ἔχουσα ἐν αὐτῇ, καὶ οἰκήσεις
 cum taber- ὑπὲρ αὐτὰ· δι' ἧς εἰσι εἰσοδοὶ τε καὶ ἀναβάσεις
 nis. τοῖς ἐπὶ τὴν θεῶν ἀφικνεμένοις παρ' ἑκάστον ἐργα-
 σῆριον, ὡς μηδὲν ἐνοχλεῖσθαι τὰς τοσάσδε μυριά-
 LXIX. δας εἰσίσσας τε καὶ ἀπολυομένας. Ἐνεχείρησε δὲ
 καὶ τὸν νεῶν κατασκευάζειν τῆτε Διὸς καὶ τῆς
 Area ad ae- Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ βασιλεὺς ἔτος, εὐχὴν
 dem Iovis, ἀποδιδὼς ἥν περ ἐποίησαντο τοῖς θεοῖς ἐν τῇ τελευ-
 Iunonis et τῆς ταίᾳ πρὸς Σαβίνους μάχῃ. τὸν μὲν ἐν λόφον, ἐφ' ᾧ
 Minervae in τὸ

- p. Deesse post ὑπεραν. videtur Reiskio ἀλλήλων: quo-
 rum scamporum alia parumper super alia eminent.
 q. συνάπτονται omnino legendum contendit Portus,
 praeter necessitatem, praefertim si verba ὑπὸ τ. ἐλ.
 referuntur ad συγκλ.
 r. Ita Vat. in vulgatis legitur συγκλειόμενον: quae lo-
 cum univrsum sic exhibent: συνάπτουσι ἀλλ. αἰ μεί-
 ζους ὑπὸ τῆς ἐλάττονος, μνηοειδὲς ἔχουσι τὸ σχῆμα
 συγκλειόμενον, parum commode. Hinc Reiskius
 praetulit lect. Vat. συγκλειόμενα, eiusque ductu in-
 terpunxit post μείζους et σχῆμα, et pro ἔχουσι dedit
 ἔχουσι. Atque ita lunata s. femicircularis forma,
 non totius circi, quod velle vulgatae videntur, sed
 eius partis, apparet, quae adiecta, longiora duo la-
 tera opposita iunxit, vt adeo vera prodeat circi figu-
 ra, non lunata ea, sed oblonga et ab altera parte in-
 curva.

τὸ ἱερὸν ἔμελλεν ἰδρῦσθαι, πολλῆς δέομενον πραγμα- Capitol.
compla-
nata.
 τείας· ἔτε γὰρ εὐπρόσδοτος ἦν, ἔτε ὀμαλός, ἀλλ' ἀπότομος καὶ εἰς κορυφὴν συναγόμενος ὀξείαν/ ἀνα-
 λήμμασιν ὑψηλοῖς πολλαχόθεν περιλαβῶν καὶ πολ-
 λὴν χεὶν εἰς ^s τὸν μεταξὺ τῶν τε ἀναλημμάτων καὶ
 τῆς κορυφῆς τόπον ἐμφορήσας, ὀμαλὸν γενέσθαι
 παρεσκεύασε καὶ πρὸς ὑποδοχὴν ἱερῶν ἐπιτηδεύοτα-
 τιν. τῆς δὲ θεμελίως ἐκ ἔφθασε θείναι τῶν νεῶν, χρό-
 νον ἐπιβιώσας μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν πολέμων τε-
 τραετῆ. πολλοῖς δ' ὕπερον ἔτεσιν ὁ τρίτος βασιλευ-
 σας ἀπ' ἐκείνης Ταρκύνιος, ὁ τῆς ἀρχῆς ἐκπεσὼν,
 τῆς τε θεμελίως κατεβάλετο, καὶ τῆς οἰκοδομῆς
^s τὰ πολλὰ εἰργάσατο. ἔ μὴν ἐτελείωσε τὸ ἔργον
 ἐδ' ^u αὐτός, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐνιαυσίων ἀρχόντων τῶν
^x κατὰ τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν ὑπατευσάντων, τὴν συν-
 τέλειαν ἔλαβε ὁ νεῶς. ἀξίον δὲ καὶ τὰ πρὸ τῆς κα-
 τασκευῆς αὐτῶν γενόμενα διελθεῖν, ἃ παραδεδώκα-
 σιν ἅπαντες οἱ τὰς ἐπιχωρίους συναγαγόντες ἰσο-
 ρίας. ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλε κατασκευάζειν ὁ Ταρκύ-
 νιος τὸν νεῶν, συγκαλέσας τῆς οἰωνομάντις, ἐκέ-
 λευσε τοῖς ἀνδράσι περὶ αὐτῶν πρῶτον διαμαντένε-
 δαι τῶν τόπων, τίς ἐπιτηδεύοτατός ἐστι τῆς πόλεως
 χῶρος ἱερὸς ἀνεῖσθαι, καὶ τοῖς Θεαῖς αὐτοῖς μάλιστα
 κεχαρισμένος. ἀποδειξάντων δ' αὐτῶν τὸν ὑπερκεί-
 μενον τῆς ἀγορᾶς λόφον, ἔς τότε μὲν ἐκαλεῖτο Ταρ-
 πήσιος, νῦν δὲ Καπιτωλίνος, αὐθις ἐκέλευσεν αὐτῆς Tarpeius
collis.
 διαμαντευσασμένους εἰπεῖν ἐν ὁποίῳ τῶν λόφων χωρίῳ
 θεῖσθαι δεήσει τῆς θεμελίως. τῆτο δὲ ἐπ' ἀνὺν ῥαδίον
 ἦν· πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἐν αὐτῶν βωμοὶ Θεῶν τε καὶ δαι-
 μόνων ὀλίγον ἀπέχοντες ἀλλήλων, ἔς ἔδει μετάγειν
 ἑτέ-

s. εἰς τὸ μεταξὺ, ac deest in sequentibus τόπον. Vat.

t. τὰ πολ. Vat. vulgo deest art.

u. ἐδ' ἔτος Vat.

x. κατὰ τὸν τρ. ἐν. dicit pro τῶ τρίτῳ ἐνιαυτῶ μετὰ
 τὴν τῶ Ταρκυνίε ἐμβολῆν. Sylb.

ἑτέρωσέ ὕπη, καὶ πᾶν ἀποδῆναι τῶ μέλλοντι τοῖς
 Θεοῖς τεμένει γενέσθαι τὸ δάπεδον. ἔδοξε δὲ τοῖς οἰω-
 νοπέλοις ὑπὲρ ἑκάστη βωμῆ τῶν καθιδρυμένων δια-
 μαντευσαμένοις, εἰάν παραχωρῶσιν οἱ Θεοί, τότε
 κινεῖν αὐτές. οἱ μὲν ἔν ἄλλοι Θεοί τε καὶ δαίμονες
 ἐπέτρεψαν αὐτοῖς εἰς ἕτερα χωρία τὰς βωμὲς με-
 ταφέρειν· οἱ δὲ ἔτερμονος καὶ τῆς Νεότητος πολλὰ
 παρατεμένους τοῖς μάντεσι καὶ λιπαρῶσιν ἐκ ἐπέ-
 δησαν, ἐδ' ἠνέσχοντο παραχωρῆσαι τῶν τόπων.
 τοιγάρτοι συμπεριελήφθησαν αὐτῶν οἱ βωμοὶ τῇ
 κατασκευῇ τῶν ἱερῶν· καὶ νῦν ὁ μὲν ἕτερός ἐστιν ἐν
 τῶ προνάῳ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ δ' ἕτερος ἐν αὐτῶ τῶ
 σηκῶ πλησίον τῆς ἑδῆς. ἐκ δὲ τῆς συνέβαλον οἱ
 μάντις, ὅτι τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἔτε τὰς ὄρας
 μετακινήσει καιρὸς ἑταίρις, ἔτε τὴν ἀκμὴν μεταβα-
 λῆ· καὶ μέχρι τῶν κατ' ἑμὲ χρόνων ἀληθῆς ἐστιν
 αὐτῶν ἑκάτερον, εἰκοσὴν ἤδη καὶ τετάρτην γε-
 νεάν.

y. ἑτέρωσέ ποι Vat. mox δάπεδον ὁμαλές Vat. ac rece-
 pit Reiskius: quod alterum tamen Lapus non ex-
 pressit: et omnem dari futuro Deis fano pavimen-
 tum.

z. Vulgo ἔλας, et sic fuisse in Lapi cod. indicat corru-
 ptum *plaudi* i. e. *paludi* in mutila huius loci versione.
 Sed cum vix est, ut credamus, in Iovis Capit. templo
 fuisse paludem, opinor, scribendum esse *ἔδῆς*, quae
 vox in vetustis glossariis exponitur *pulvinarium*, *sa-
 crarium*. Gelenius quoque verterat *delubrum*. Sylb.
 recepit Reiskius. Donatus de vrbe Roma verterat
prope marginem s. murum.

XXIV.

Servius Tullius, Rex VI. urbem auxit, populumque urbanum in quatuor tribus divisit.

Εὐθύς ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν, διένειμε Lib. IV.
c. XIII.
p. 668.
τὴν δημοσίαν χώραν τοῖς θητέυσι Ῥωμαίων.
ἔπειτα τὰς νόμους τὰς τε συναλλακτικὰς καὶ τὰς
περὶ τῶν ἀδικημάτων ἐπεκύρωσε ταῖς Φράτρουσι·
ἦσαν δὲ πεντήκοντα ^a τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἑδὲν δέομαι
μεμνηῶσαι κατὰ τὸ παρόν. τῆτε πόλει προσέθηκε
δύο λόφους, τὸν τε Οὐϊμινάλιον καλέμενον καὶ τὸν Montes ad-
dit Vimina-
lem et Es-
quilinum.
Ἴσκυλῖνον, ὧν ἑκάτερος ἀξιολόγος πόλεως ἔχει μέ-
γεθος, καὶ διένειμεν αὐτὰς τοῖς ἀνεσίσι Ῥωμαίων septem coll.
colles.
οἰκίας κατασκευάσασθαι, ἐνθα καὶ αὐτὸς ἐποίησα-
το τὴν οἰκίαν, ἐν τῷ κρατίσῳ τῆς ^b Ἴσκυλίας τό-
πω. ἔτος ὁ βασιλεὺς τελευταῖος ἠύξησε τὸν περι-
βόλον τῆς πόλεως, τὰς δύο τοῖς πέντε προαεῖς λό-
φους, ὀρνιθευσάμενός τε, ὡς νόμος ἦν, καὶ τὰλλα
τὰ πρὸς θεοὺς ὅσα διαπραξάμενος. προσωτέρω δὲ
ἐκ ἐτι προήλθεν ἡ κατασκευὴ τῆς πόλεως, ἐκ ἐών-
τος, ὡς φασι, τῷ δαιμονίῳ· ἀλλ' ἐσὶν ἅπαντα τὰ
περὶ τὴν πόλιν οἰκόμενα χωρία, πολλὰ ὄντα καὶ Vrbis am-
plitudo
cum subur-
biis,
μεγάλαι, γυμναῖα καὶ ἀτείχιστα, καὶ ῥᾶσα πολεμίοις
ἐλθόντων ὑποχείρια γενέσθαι· καὶ εἰ μὴν εἰς ταῦτα
τις ὄρων, τὸ μέγεθος ἐξετάζειν βελησεται τῆς Ῥώ-
μης, πλανᾶσθαι τε ἀναγκαθήσεται, καὶ εἴ τι ἔξει
βέβαιον σημεῖον ἑδὲν, ᾧ διαγνώσεται, μέχρι πᾶ
προβαί-

a. πεντήκοντά πε μάλισα τ. ἀρ. Vat. atque ita dedit Reisk.

b. Ἴσκυλίαν dicit, quas lat. Esquilias vocant, mutata prima nominis litera, (vt in Ἴσκυλῖνος paulo ante et cap. seq.) et flexionis fine. Sylb. Quidam Ἴσκυλίας et Ἴσκυλῖνον legendum censent: alii malint Ἐσκυλίας et Ἐσκυλῖνον Port. — Ad sequentia de vrbis ambitu vid. Plin. 3, 8. it. Voss. de magnitudine Rom. vet. et Cantaren. in var. lect. c. 12.

προβαίνουσα ^c ἔτι πόλις ἐστὶ, καὶ πόθεν ἀρχεται
 μηκέτι εἶναι πόλις· ἔτω συνήφανται ^d τῷ ἄσει ἢ
 χώρα, καὶ εἰς ἀπειρον ἐκμηκνομένης πόλεως ὑπό-
 ληψιν τοῖς θεωμένοις παρέχεται. εἰ δὲ τῷ τείχει,
 τῷ δυσσευρέτῳ μὲν ὄντι διὰ τὰς περιλαμβανούσας
 αὐτὸ πολλαχόθεν οἰκήσεις, ἴχνη δὲ τινα φυλάττον-
 τι κατὰ πολλὰς τόπους τῆς ἀρχαίας κατασκευῆς,
 βεληθείη μετρεῖν αὐτὴν κατὰ τὸν ^e Ἀθηναίων κύ-
 κλον τὸν περιέχοντα ἄστρ, ἢ πολλῶν τινι μείζων ὁ τῆς
 Ῥώμης ^f φανεῖη κύκλος. — Ὁ δὲ Τύλλιος, ἐπειδὴ
 τὲς ἑπτὰ λόφους ἐνὶ τείχει περιέλαβεν, εἰς ^g τέσ-
 σαρα μέρη διελὼν τὴν πόλιν, καὶ θέμενος ἐπὶ τῶν
 λόφων ταῖς μοίραις τὰς ἐπικλήσεις, τῇ μὲν ^h Πα-
 λατίνην, τῇ δὲ ⁱ Σαβωράνην, τῇ τρίτῃ δὲ ^k Κολλί-
 νην,

XIV.
 p. 670. l. 5.
 descripta
 vrbs in 4
 tribus, Pa-
 latinam,

- c. Sic Vat. vulgo ἡ πόλις. Reiskius ad vulgatam lectio-
 nem ἡ πόλις duo vocabula e Vat. ἔτι πόλις adiecit
 deditque ἡ πόλις ἔτι πόλις ἐστὶ.
- d. τὸ ἄστρ τῇ χώρᾳ Vat.
- e. Ἀθηναίων Vat. vnde coniicit Reiskius Ἀθηναίων ge-
 nit. plur. voc. Ἀθηναίαι. Centies enim, addit, repe-
 ritur a librariis Ἀθηναίων exaratum, pro Ἀθηναίων.
 cf. 9, 68. h.
- f. ὁ τῆς Ῥώμης ἂν αὐτῷ Φαν. Vat. recepit Reisk. ἂν αὐ-
 τῷ, quae vulgatis defunt.
- g. εἰς τέσσαρας μοίρας Vat.
- h. Quoniam subiicit Dionysius τῇ τρίτῃ et τῇ τετάρτῃ,
 hic dicendum fuisse videtur Porto τῇ μὲν πρώτῃ Παλ.
 τῇ δὲ δευτέρᾳ Βαβ. Vulgo autem legitur Παλατίνην.
 Sed Vat. Παλατίνην: quo modo legendum censuit
 Portus, quoniam Παλάτιον id postea vocaretur, quod
 olim Παλλάντιον. cf. 2, 50. n.
- i. Vulgo Βαβωράνην. Sed quoniam ab interpretibus et
 latinis scriptoribus *Suburana* haec nominatur, hinc
 Σαβωράνην fortasse scripsit Dionysius et positum a li-
 brariis β pro C, vt passim alibi. Sylb. Σοβοράνην in
 Cod. Vat. vnde Σεβερράνην ab auctore scriptum fuisse
 suspicatur Hudson. Est autem *Subura* vallis inter
 montem Esquilinum et Caesium.
- k. Vulgo Κολλατίνην. Sed Κολλίνην maluit Portus, quo-
 niam a Collibus denominatam scribit Varro de l. l. 4, 9.

νην, τῇ τετάρτῃ^{δε} τῶν¹ μοιρῶν Ἰσχυλίην, τετρά-
 Φυλον ἐποίησε τὴν πόλιν εἶναι, τρίφυλον ἔσαν τέως,
 καὶ τὸς ἀνθρώπους ἔταξε τὸς ἐν ἑκάστῃ μοίρᾳ τῶν
 τεττάρων οἰκόντας, ὥσπερ κομήτας, μήτε λαμ-
 βάνειν ἑτέραν οἰκισίω, μήτε ἀλλοθί πε³ συντελεῖν
 τὰς τε καταγραφὰς τῶν στρατιωτῶν καὶ τὰς εἰς-
 πράξεις τὰς γινόμενας τῶν χρημάτων εἰς τὰ στρα-
 τιωτικά, καὶ τὰς ἄλλας χρείας, ἃς ἕκαστον εἶδει τῶ
 κοινῶ παρέχειν· καὶ ἐκ ἑτι κατὰ τὰς τρεῖς φυλάς
 τὰς² γενικὰς στρατιωτικά, ὡς πρότερον, ἀλλὰ κα-
 τὰ τὰς τέσσαρας τὰς² τοπικάς, καὶ τὰς ὑφ' ἑαυ-
 τῶ

1. Vulgo μερῶν. Vat. μοιρῶν, quam lectionem genuinam esse pronunciavit Portus. add. not. b.

m. συντ. τ. καταγρ. quoniam hic non de magistratibus, sed hominibus privatis dicitur, non significare potest, habere delectus, ποιῆσαι τ. κατ. sed, sui conscribendi copiam facere, et hoc modo, ut fieri delectus queat, efficere, sich zur Werbung stellen: quemadmodum et συντ. τὰς εἰσπράξ. non est exigere pecunias, sed exactiones pendere. v. ind. h. v. Neque alio spectare arbitrator verba (quibus, hic locus si bene habet, τὸ συντελεῖν vertendum putat Reiskius) conficere, conferre, vollenden, vollstrecken. vid. eius annot. p. 1268. Sequentia καὶ τὰς ἄλλ. χρ. etiam referri malim ad συντελεῖν, quam cum Porto ad proxime praecedentia, cuius in hac certe phrasi synon. est τὸ παρέχειν, quod statim sequitur. Iam cum Auctor, haecenus certe, probe dixit συντελεῖν, quatenus de toto quidem genere (quippe addit καὶ τὰς ἄλλας χρείας) accipiendum sit: hoc ipso ferri quodammodo ac defendi potest, quod τὰς καταγραφὰς et τὰς εἰσπράξεις, ut eiusdem generis velut formas, eidem verbo iunxit, quanquam ad linguae consuetudinem parum commode.

n. τὰς γενικὰς φυλάς reddo tribus hominum genere diversas s. ab genere hominum, quibus constabant, denominatas, quales a Romulo descriptae erant, Ramnensium, Tatiensium et Lucerum. His opponuntur τοπικά, ab urbis partibus, quas habitabant, didicæ a Servio, qui, ut ait Sigon, Emendatt. 1, 37. laudan-

carum
praefecti.

Larum
compita-
lium cul-
tus, cui

servi adhi-
biti.

Compitalia.

τῆ διαταχθεΐσας, ° ἐποιᾶτο, ἡγεμόνας ἐφ' ἑκάστης ἀποδείξας συμμορίας ὡσπερ Φυλάρχους ἢ κωμαρχους, οἷς προσέταξεν εἰδέναι, ποίαν οἰκίαν ἑκάστης οἰκεῖ. ἔπειτα κατὰ πάντα ἐκέλευσε τὸς σενωπὸς ἱερῶς ὕ κατασκευασθῆναι καλιαδάς ὑπὸ τῶν γειτῶνων ἥρωσι ὁ προνωπίοις, καὶ θυσίας αὐτοῖς ἐνομοθέτησεν ἐπιτελεῖσθαι καὶ ἑκάστον ἐνιαυτὸν, πελάνας εἰς Φερέσης ἑκάστης οἰκίας. τοῖς δὲ τὰ περὶ τῶν γειτόνων ἱερὰ συντελεῖσθαι ἐν τοῖς προνωπίοις, ἔ τὸς ἐλευθέρους, ἀλλὰ τὸς δούλους ἔταξε παρεῖναι τε καὶ συνιερουργεῖν, ὡς κεχαρισμένης τοῖς ἥρωσι τῆς τῶν θεραπόντων ὑπηρεσίας· ἦν ἔτι καὶ καὶ ἡμᾶς ἐορτὴν ἄγοντες Ῥωμαῖοι διετέλεθον, ὀλίγαις ὑσερον ἡμέραις τῶν Κρονίων, σεμνὴν ἐν ταῖς πάνυ καὶ πολυτελεῖ, Κομπιτάλια προσαγορεύοντες αὐτὴν ἐπὶ τῶν σενωπῶν· ὁ κομπίτες γὰρ τὸς σενωπὸς καλεῖσθαι καὶ Φυλάττες τὸν ἀρχαῖον ἐθισμόν ἐπὶ τῶν ἱερῶν, διὰ τῶν θεραπόντων ἑ τὸς ἥρωας ἰλασκόμενοι, καὶ ἅπαν τὸ

te Sylburgio, eos qui Capitolium Palatiumque, et quod inter hos montes spatium est, incolerent, in *Palatinam* transtulit; qui *Suburam* tenerent, in *Suburbanam*, qui *Esquilias*, in *Esquilinam*, qui *Viminalem* et *Quirinalem* collem, in *Collinam*.

o. vid. ind. in *ερατιωτ*.

p. ἐγκατασκευασθῆναι Vat.

q. vid. haec vocab. in indice. Mox *περὶ τ. γειτ.* id est ὑπὲρ. Reisk.

r. Ita Vat. vulgatis deest καὶ.

s. *compitus* gen. masc. dixit etiam Varro apud Nonium 3, 38.

t. Si Compitalia Laribus colendis et in fervorum gratiam Serv. Tullius propterea instituit, quoniam creditus est Laris familiaris et Ocrisiae, Servae filius, quae olim fuit opinio v. Plin. Hist. N. 36, 27. extr. eandem opinionem, si vera fuerit si falsa, confirmare Servium, quantum in se erat, voluisse, ex hoc ipso iudicandum est: quanquam inter fabulas eandem referri malunt, et verisimiliora de Servii ortu produnt Noster 4, 1. 2. et Livius 1, 39. extr.

τὸ δὲ λον αὐτῶν ἀφαιρῶντες ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἵνα τῇ Φιλανθρωπία ταύτῃ τιθασσεύομενοι, μέγα τὶ καὶ σεμνὸν ἔχουσι, χαριέστεροι γίνωνται περὶ τῆς δεσπότας, καὶ τὰ λυπηρὰ τῆς τύχης ἤττον βαρύνονται.

XXV.

Tribus etiam rufficanas, pagos, paganalia et census instituit.

Διείλε δὲ καὶ τὴν χώραν ἀπασαν, ὡς μὲν Φαίβιος XV. p. 673. Φησιν, εἰς μοῖρας ἕξ καὶ εἴκοσιν, ἃς καὶ αὐτὰς καλεῖ Φυλάς, καὶ τὰς ἀσικὰς προσιδεῖς αὐταῖς τέτταρας, ^b καὶ τριάκοντα Φυλάς ἀμφοτέρων. Κάτων

a. αὐτὰς in Lapi Cod. nam vertit *quas et ipsas tribus vocat*. Sylb. in vulgatis est αὐτὸς. Pro καλεῖ Reiskius coniicit ἐκάλει, *vocabat*, Servius puta, non *vocat*, Fabius nempe.

b. καὶ τριάκοντα — ἀριθμὸν. Ordinem huius loci non mutant Vat. et Lapi Codd. Sanum tamen non esse, interpretes consentiunt. Nam et expuncta partic. καὶ, post τριάκοντα inferi malunt πεπολιμε, vel simile aliquod verbum, Sigonius et Sylburg, et mox, in Bessarionis Codice, teste Sigonio, verba ὡς δὲ Οὐενώνιος ἰσόρημεν, εἰς μίαν καὶ τριάκοντα Φυλάς, inserto orationis integro membro, quod in editis deest, distinguuntur a sequentibus, putatque idem Sigonius, post sententiam Venonii, subiungi debere sententiam Catonis hoc modo: Κάτων μέντοι, τῶν ἀξιοπιστότερος ὢν, ἔχ' ὀρίζει τῶν μοιρῶν τὸν ἀριθμὸν, ἐπὶ Τυλλίε τὰς πάσας γενέσθαι λέγει. Quare potius, in tanta coniectandi licentia, vniversum locum ita constituerim: εἰς μοῖρας ἕξ καὶ εἴκοσιν (ἃς καὶ αὐτὰς καλεῖ Φυλάς, καὶ τὰς ἀσικὰς προσιδεῖς αὐταῖς τέτταρας, τριάκοντα Φυλάς ἀμφοτέρων, καὶ ἐπὶ Τυλλίε τὰς πάσας γενέσθαι λέγει) ὡς δὲ Οὐενώνιος ἰσόρημεν, εἰς μίαν καὶ τριάκοντα Φυλάς. Κάτων μέντοι, τῶν ἀξιοπιστότερος ὢν, ἔχ' ὀρίζει τῶν μοιρῶν τὸν ἀριθμὸν.

Κάτων μὲν τοι τέτων ἐπὶ Τυλλίῃ τὰς πάσας γενέ-
 θαι λέγει· ἄς δὲ Οὐενώνιος ἰσόρηκεν, εἰς μίαν καὶ
 τριάκοντα Φυλαῖς, ἀξιοπιστότερος ἢ ὧν, ἔχ' ὀρίζει
 τῶν μοιρῶν τὸν ἀριθμόν. διελῶν δ' ἐν ὃ Τύλλιος εἰς
 ὅποσας δὴ ποτε μοίρας τὴν γῆν, κατὰ τὰς ὀρεινὰς
 καὶ πολὺ τὸ ἀσφαλὲς τοῖς γεωργοῖς παρέχευεν δυ-
 νησομένους ὀχθῆς, κρησφύγετα κατεσκεύασεν, ἃ Ἐλ-
 ληνικοῖς ὀνόμασιν αὐτὰ καλῶν Πάγους. ἐνθα συνέ-
 φευγον ἐκ τῶν ἀγρῶν ἅπαντες, ὅποτε πολεμίων
 ἐφοδος γένοιτο, καὶ τὰ πολλὰ διενυκτέρευον ἐνταῦ-
 θα. ἀρχοντες δὲ καὶ τέτων ἦσαν, οἷς ἐπιμελὲς
 ἐγένετο τὰ τε ὀνόματα τῶν γεωργῶν εἰδέναι τῶν
 συντελεθόντων εἰς τὸν αὐτὸν πάγον, καὶ τὰς κτή-
 σεις, ἐν αἷς ὁ βίος αὐτῶν ἦν· καὶ, ὅποτε χρεῖα γέ-
 νοιτο ἐπὶ τὰ ὄπλα τῆς χωρῆτας καλεῖν, ἢ χρη-
 μάτων εἰσφορὰς κατ' ἀνδρα ἐκλέγειν, ἔτοι τὰ τε
 σώματα συνήγον, καὶ τὰ χρήματα εἰσέπραττον.
 ἴνα δὲ καὶ τέτων ἢ πληθὺς μὴ δυσεύρετος ἀλλ' εὐ-
 λόγισος

Pagi,

pagorum
magistri.

f. e. Divisit — ut Fabius ait, in partes viginti sex,
 (quas et ipsas tribus vocat, iisque quatuor addens ur-
 banas, triginta ex utrisque tribus, et sub Tullio omnes
 extitisse ait:) ut Venonius autem prodidit, in tribus
 triginta et unam. Cato vero, qui his, i. e. Fabio et Ve-
 nonio, locupletior est, tribuum non definit numerum.
 Infra 7, 64. extr. commemorantur tribus 21.

c. ἀξιοπιστότερος ἢ χωρίζει. Vat. et Lapi codd. Add.

d. Stephanus, aut duo certe nomina graeca Dionysium
 posuisse putat, aut singulari numero scripsisse Ἐλληνι-
 κῆ ὀνομασία, indeque, ablato in fine α, et mutato ad
 substantivi formam adiectivo, factum mox esse Ἐλλη-
 νικοῖς ὀνόμασι. Sed bene habet pluralis, tumulorum
 numero, qui plures erant, quanquam non ipsi, quod
 vnum fuit, omnium nomini, conveniens. | cf. ad 5, 35.
 m. 37. post not. c.

Add.

e. χωρῆτας Vat. forma haec in vsu, sed vulgata magis
 analogica vt κωμήτης. Hudf.

f. ἢ πληθὺς Vat. vnde articulum addidit Reiskius, quo
 vulgatae carent.

λόγιτος ἢ καὶ Φανεραὶ, βωμὸς ἐκέλευσεν αὐτοῖς ἰδρύ-
 σαδαί Θεῶν ἐπισκόπων τε καὶ Φυλακῶν τῷ πάγῳ,
 εἰς ἑτάξε θυσίας κοινᾶς γεραίρειν καὶ ἕκασον ἐνιαυ-
 τὸν ἅμα συνερχομένους, ἑορτὴν τινα καὶ ταύτην ἐν
 ταῖς πάνυ τιμίαις, κατασησάμενος, τὰ καλέμενα
 Παγανάλια καὶ νόμος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν τέτων, εἰς Paganalia.
 ἔτι διὰ Φυλακῆς ἔχουσι Ῥωμαῖοι, συνέγραψεν. εἰς
 δὲ τὴν θυσίαν ταύτην καὶ τὴν σύνοδον ἅπαντας ἐκέ-
 λευσε τὸς ὁμοπάγους κατὰ κεφαλὴν ὠρισμένον νό-
 μισμᾶτι συνεισφέρειν, ἕτερόν ⁸ μὲν τι τὸς ἀνδρας,
 ἕτερον δὲ τι τὰς γυναῖκας, ἄλλο δὲ τι τὸς ἀνήβους.
 ἐξ ἧ συναριθμηθέντος ὑπὸ τῶν ἐφεσηκότων τοῖς
 ἱεροῖς, Φανερός ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀριθμὸς ^h ἐγένετο
 κατὰ γένη τε καὶ κατὰ ἡλικίαν. ὡς δὲ Πείσων Δεύ-
 κιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐνιαυσίων ἀναγραφῶν ἰσορεῖ,
 βεβλόμενος καὶ τῶν ἐν ἄσει διατριβόντων τὸ πλῆθος
 εἰδέναι, τῶν τε γεννωμένων καὶ ἀπογνομένων, καὶ
 τῶν εἰς ἀνδρας ἐγγραφομένων, ἑτάξεν ὅσον εἶδει
^k νόμισμα καταφέρειν ὑπὲρ ἑκάστου τὸς προσήκοντας,
 εἰς μὲν τὸν τῆς Εἰλειθυίας θησαυρὸν, ἦν Ῥωμαῖοι
 καλεῖσιν Ἡραν Φωσφόρον, ὑπὲρ τῶν γεννωμένων
 εἰς δὲ τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐν ἄσει καθιδρυμένον,
 ἦν προσαγορεύουσι Λιβιτίνην, ὑπὲρ τῶν ἀπογνομέ-
 νων. εἰς δὲ τὸν τῆς Νεότητος, ὑπὲρ τῶν εἰς ἀνδρας
 ἀρχομένων συντελεῖν· ἐξ ὧν ἡμεῖς διαγνώσεσθαι
 καὶ ἕκασον ἐνιαυτὸν, ὅσοι τε οἱ σύμπαντες ἦσαν,
 καὶ τίνες ἐξ αὐτῶν τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν εἶχον.
 ταῦτα κατασησάμενος ἐκέλευσεν ἅπαντας Ῥω-
 μαῖους ἀπογράφεσθαι τε καὶ τιμᾶσαι τὰς ἐσίας
 πρὸς ἀργύριον, ὁμόσαντας τὸν νόμιμον ὄρκον, ἢ μὴν
 I 2 τάλη-

triplex
 aerarium
 Lucinae,

Libitinae,
 Inventutis.

Census,

g. μὲν τι Vat. particula deest vulgatis.

h. ἐγέν. optime in Cod. Vat. Hudf. in vulg. est ἐγένετο.
 Mox pro κατὰ ἡλικίαν malit Reiskius κατὰ ἡλικίας.

i. Ita Vat. vulgo ἀναγράφει ἰσορία.

k. Ita Vat. vulgo νομισματος.

τάληθῆ καὶ ἀπὸ παντὸς τῷ βελτίστῃ¹ τετιμηῆσθαι, πατέρων τε ὧν εἰσι γράφοντας, καὶ ἡλικίαν ἣν ἔχουσι δηλόντας, γυναῖκας τε καὶ παῖδας ὀνομάζοντας, καὶ ἐν τίνι κατοικῆσιν ἕκαστοι τῆς πόλεως τόπῳ, ἢ πάγῳ τῆς χώρας, προστιθέντας· τῷ δὲ ^m μὴ τιμησαμένῳ τιμωρίαν ὤρισε τῆς τε ἐσίας σέρεσθαι, καὶ αὐτὸν μασιγῶθέντα πραιθῆναι· καὶ μέχρι πολλῶς διέμενε παρὰ Ῥωμαίοις ἔτος ὁ νόμος.

XXVI.

Populus ab Tullio pro censu in classes VI et centurias CXCIII descriptus.

XVI. **Τ**ιμησαμένων δὲ πάντων ἀναλαβὼν τὰ γραμματεῖα, καὶ διαγνὼς τότε πλῆθος αὐτῶν καὶ τὰ μεγέθη τῶν βίων, σοφώτατον πάντων πολιτευμάτων εἰσηγήσατο, καὶ μεγίστων Ῥωμαίοις ἀγαθῶν αἴτιον, ὡς τὰ ἔργα ἐδήλωσε. τὸ δὲ πολίτευμα τοῖον-
 Classis I. δε ἦν. μίαν ἀφεῖλεν ἐξ ἀπάντων μοῖραν, ἧς τὸ μέγιστον τμήμα ἦν τῆς ἐσίας ἐκ ἑλαττον^a ἑκατὸν μνῶν. τέττες δὲ συντάξας εἰς ὀγδοήκοντα λόχους, ὅπλα φέρεν

I. Coniicit Reiskius *τετιμησεσθαι* in paulo post futuro, *se se edituros esse censum suum*. Nam iureiurando adstrictos fuisse, antequam ad professionem census quisque sui admitterentur.

m. *μὴ τιμησ.* *incensus* appellat Liv. i. e. eos, qui bona non denunciaissent, adeoque censi non essent. I, 44. init. qui locus cum hoc nostro comparandus est.

a. *ἑκατον μναῖ* et *μύρια δραχμαῖ*, quae mox commemorantur, sunt prorsus eadem aeris summa. Reiske. Mina enim 100 drachmis aestimatur. Iam cum 10000 drachmae aequant 100000 aeris s. assium summam, Liv. I, 43. drachmas denum assium Dionysius, et asses unciales Livius intellexisse videtur: quas nostri argenti imperialibus fere 2132 aequare existimat Stroth ad Liv. l. I.

Φέρειν ἐπέταξεν, ἀσπίδας ^b Ἀργολικαῖς καὶ δόρατα, καὶ κράνη χαλκεα, καὶ θώρακας καὶ ^c κνημίδας καὶ ξίφη. διελὼν δὲ αὐτὸς διχῆ, τετταράκοντα μὲν ἐποίησε νεωτέρων λόχους, ^d ἕς ἕδει, τῆς νεότητος εἰς πόλεμον ἐξίσσης, ἐξέρχεσθαι, τὸς δὲ ἄλλους τετταράκοντα τῶν πρεσβυτέρων, ὑπομένοντας ἐν τῇ πόλει, τὰ ἐντὸς τῆς τείχους φυλάττειν. αὕτη πρώτη σύνταξις ἦν· χώραν δὲ κατεῖχεν ^e ἡ νεότης ἐν τοῖς πολέμοις τὴν προαγωνιζομένην τῆς Φάλαγγος ὅλης. ἔπειτα ἐκ τῶν ὑπολειπομένων ἕτεραν ^f ἀφῆρει μοῖ- Classis II.
 ραν, ^f οἷς ἦν ἐντὸς μὲν μυριάων δραχμῶν, ἔ μείον δὲ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα μνῶν τὸ τίμημα. συντάξας δὲ αὐτὸς εἰς εἴκοσι λόχους τὰ μὲν ἄλλα ὅπλα φορεῖν προσέταξεν, ὅσα τὸς προτέρους, τὸς δὲ θώρακας αὐτῶν ἀφῆλε, καὶ ἀντὶ τῶν ἀσπίδων ἀνέδωκε ^g θυρεούς. διελὼν δὲ καὶ τῶν τὸς ὑπὲρ τετταράκοντα καὶ πέντε ἔτη γεγονότας ἀπὸ τῶν ἐχόντων στρατεύσιμον τὴν ἡλικίαν, δέκα μὲν ἐποίησε λόχους ^h νεωτέ-

I 3

ρων,

b. Ἀργυρικῶς ed. Steph. Verum Ἀργολ. Vat. et Lapi Codd. quod procul dubio verius est. Hudf. *Argolici clipei* ap. Virg. Aen. 3, 627. *insigne Argivorum, ut scutum proprium Romanor.* vid. *ibid.* ill. Heyne.

c. Ita rectius in Vat. vulgo κνήμας.

d. λόχους, οἷς τὰς ὑπαιθρίδας ἀπέδωκε στρατείας, τετταράκοντα δὲ πρεσβυτέρων, ἕς ἕδει, τῆς νεότητος εἰς πόλεμον, ὑπομένοντας ἐν τῇ πόλει etc. Vat. atque sic dedit Reiskius, e vulgata inferens τῶν ante πρεσβυτέρων, et ἐξίσσης post εἰς πόλεμον. Vulgatam retinui. Nam νεότης non de iisdem 40 iuniorum centuriis, sed de toto exercitu, quo sensu iuventus passim ap. Livium dicitur, accipienda est, et post τῶν πρεσβυτέρων repetendum ἕς ἕδει, vel in verbis postremis subaud. ἕνεκα.

e. i. e. *huius classis iuniores.*

f. Ita Vat. id est τῶν δὲ δηλονότι, οἷς. Vulgo ἦς. Ceterum cf. not. a.

g. vid. ind. θυρεός.

h. Sic Vat. vulgo νεωτέρους: et mox πρεσβυτέρων idem, pro vulgari πρεσβυτέρους.

ρων, ἃς ἔδει προπολεμεῖν τῆς πόλεως· δέκα δὲ πρεσβυτέρων, οἷς ἀπέδωκε τειχοφυλακεῖν. αὕτη δευτέρα σύνταξις ἦν· ἐκοσμεῖτο δ' ἐν τοῖς ἀγῶσι μετὰ τῆς προμάχου. τὴν δὲ τρίτην ἐποίησε σύνταξιν ἐκ πᾶν ὑπολειπομένων ὅσοι τήμησιν εἶχον ἐλάττωσαν μὲν τῶν ἑπτακισχιλίων καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, ἔμείονα δὲ μνῶν πενήκοντα. τῶν δὲ ἐμίωσε τὸν ὄπλισμον ἔμεινον τοῖς θώραξιν, ὥσπερ τῶν δευτέρων, ἀλλὰ καὶ ταῖς περικνημίσι. συνέταξέ τε καὶ ἑτάρας εἰς ἑκοσι λόχους, καὶ διεῖλε τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς προτέροις κατ' ἡλικίαν, δέκα λόχους ἀποδὲς τοῖς νεωτέροις, καὶ δέκα τοῖς πρεσβυτέροις. χώρα δὲ καὶ σάσις ἦν τῶν τῶν λόχων ἐν ταῖς μάχαις, ^k [καὶ] μετὰ τῆς ἐφεσῶτας τοῖς προμάχοις.

XVII. Ἀφελὼν δὲ πάλιν ἐκ τῶν ὑπολειπομένων τῆς ἐλάττω πεντακισχιλίων δραχμῶν ἔχοντας ἑσῖαν, ^l ἄχρι πέντε καὶ εἰκοσι μνῶν, τετάρτην ἐποίησατο μοῖραν. διέταξε δὲ καὶ ταύτην εἰς ἑκοσι λόχους καὶ δέκα μὲν ἐποίησε τῶν ἐν ἀκμῇ, δέκα δὲ τῶν ὑπερηλικῶν, κατὰ ταῦτά τοῖς προτέροις. ὄπλα δὲ φέρειν ἔταξεν αὐτῆς, θυρεὸς τε καὶ ξίφη καὶ δόρατα, καὶ σάσιν ἔχαι ἐν τοῖς ἀγῶσι τὴν ὑσά-
 Classis V. τὴν. τὴν δὲ πέμπτην μοῖραν, ^m οἷς ἐντὸς εἰκοσικαὶ πέντε

i. Sic Vat. vt paulo supra locutus est Dionysius. Vulgatae τέτοις εἰκοσι.

k. καὶ quae in vulgatis hic legitur, vel otiosa est, vel substituta pro numerali nota γ, quae significat τρίτη. Sylb. expunxit Reiskius. Lapis: *statio horum manipulorum in proeliis tertia.*

l. ἄχ. πέντε καὶ εἰκοσι Vat. vulgo deest πέντε.

m. cf. not. f. Mox ὁ βίος h. l. idem est quod supra τὸ τμήμα et ἡ τμήσις. Ergo census quintae classis secundum Dionysium est 12500 aeris, cf. not. a. quem undecim tantum millium fuisse tradit Livius I, 43. ἡμίσεος refertur ad neutrum subintelligendum μέρες, non ad foemin. μνᾶς, notante Sylb.

πέντε μνῶν ἄχρι δώδεκα καὶ ἡμίσεος μνῶν ὁ βίος ἦν, εἰς τριάκοντα συντάξαι λόχος. διήρητο δὲ καὶ ἔτοι καθ' ἡλικίαν· πεντεκαίδεκα ἂ μὲν γὰρ αὐτῶν λόχοι τὲς πρεσβυτέρους ἔχον, πεντεκαίδεκα δὲ τὲς νεωτέρους. τῆς ἑτάξε ὁ σαυνία καὶ σφενδόνας ἔχοντας ἔξω τάξεως στρατεύεσθαι. τέσσαρας δὲ λόχος ἔδεν ἔχοντας ὄπλον ἀπολεθεῖν ἐκέλευσε τοῖς ἑν ὄπλοις. ἦσαν δὲ τῶν τεττάρων τῶν δύο μὲν, ὀλο- Centuriae
duae fa-
brum,
duae tubi-
cinum et
cornicinum
ποιῶν τε καὶ τεκτόνων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατασκευαζόντων τὰ εἰς τὸν πόλεμον εὐχρηστὰ δύο δὲ, σαλπισῶν τε καὶ ἂ βυκανισῶν, καὶ τῶν ἄλλοις τισὶν ὀργάνοις ἑπισημαινόντων τὰ παρακλητικὰ τῶν πολέμων. προσέκειντο δὲ οἱ μὲν χειροτέχνηαι τοῖς ὁ δευτέρου ἔχουσι τμήμα, διηρημένοι καθ' ἡλικίαν, ὁ μὲν τοῖς πρεσβυτέροις, ὁ δὲ τοῖς νεωτέροις ἀπολεθεῖν ἂ λόχος. οἱ δὲ σαλπισαῖ τε καὶ οἱ ἂ βυκανισαῖ τῆ τετάρτῃ συνετάττοντο μοίρα. ἦν δὲ καὶ τῶν εἰς μὲν τῶν πρεσβυτέρων λόχος, εἰς δὲ τῶν νεωτέρων λογαχὰ ὁ ἐκ πάντων ἐπιλεχθέντες οἱ ὁ γενναιότεροι τὰ πολεμικά· τὲς δ' ἰδίους ἑκάστοι λόχος εὐπειθεῖς τοῖς παραγγελιομένοις παρέίχοντο.

I 4

Αὕτη

n. μὲν e Vat. quod vulgg. deest.

o. σαυν. v. ind.

p. τοῖς ἐνόπλοις Vat.

q. Sic Vat. et Lapi codd. quo modo legendum esse monuit Portus. Hic et paulo post dant vulgatae τυμπανισ.

r. σημαινόντων malit Steph.

s. τὸ δευτ. Vat. vulgo deest τὸ.

t. Vulgatae λόχοις. forsan λόχος Portus: quod Reiskius recepit. Alias de hoc loco coniecturas Porti vid. in edd. Hudf. et Lipsf. Livius fabros primae classis additos scribit 1, 43.

u. Ita Vat. vulgo οἱ σαλπισαῖ καὶ οἱ τυμπανισαῖ. vid. not. q. δὲ de suo addidit Reisk. Quintae classis hos ad census ait d. I. Livius, eosque in tres centurias addit fuisse distributos.

x. γενναιότατοι Vat. idque recepit Reiskius.

XVIII.

Αὕτη μὲν ἡ διακόσμησις ἦν ἡ τὸ πεζικὸν ἐκπλη-
 ρῆσα τῶν τε Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Ψιλῶν στρατεύμα-
 τὸ δὲ τῶν ἰππέων πλῆθος ἐπέλεξεν ἐκ τῶν ἐχόντων
 τὸ μέγιστον τμήμα καὶ κατὰ γένος ἐπιφανῶν συν-
 ἔταξε δὲ εἰς ὀκτωκαίδεκα λόχους, καὶ προσένειμεν
 αὐτὰς τοῖς πρώτοις τῶν Φαλαγγιτῶν ὀγδοήκοντα
 λόχοις. ἔχον δὲ καὶ ἑτοί τὰς ἐπιφανεστάτας λογα-
 χῆς. τὰς δὲ λοιπὰς πολίτας, οἱ τμήμασιν ἔχον ἐλάτ-
 τωνα δώδεκα καὶ ἡμίσεις μῶν, πλείους ἂν ἀριθμὸν ὄν-
 τας τῶν πρότερον, ἀπαντας εἰς ἓνα συντάξας λό-
 χον, στρατείας τε ἀπέλυσε, καὶ πάσης εἰς φορᾶς
 ἐποίησεν ἀτελεῖς. ἐγένοντο δὲ συμμορία μὲν ἕξ, αἳ
 καλεῖσι Ῥωμαῖοι ^a κλάσεις, κατὰ τὰς Ἑλληνικὰς
^b κλήσεις παρονομάσαντες. ὁ γὰρ ἡμεῖς ῥῆμα προσ-
 τακτικῶς σχηματίζοντες ἐκφέρομεν, κάλει, τῆτ'
 ἐκείνοι λέγουσι κάλα. καὶ τὰς ^c κλάσεις ἀρχαῖον
 ἐκά-

Equirum
centuriae
XVIII.

Classis VI.
vnius cen-
turiae.

de voc.
classis.

y. Paulo aliter refert Liv. I, 43. de equitibus, fed re vera eadem: *Servium duodecim scripsisse centurias, itemque alias sex, tribus ab Romulo institutis, sub iisdem fecisse nominibus*: quorum sensus, credo, verborum est, equitum centurias, antea tres habitas dictasque, eum vocasse *sex*. Numeri autem duplicandi ratio erat, quod iam sub Tarquinio geminatae erant istae, quanquam nomine tres, centuriae, quibus additi, *posteriores*, et Ramnes et Titientes et Luceres sunt appellati. cf. Liv. I, 36. ibique Stroth.

z. ἀριθμῶν ed. Steph. Sed legendum vel ἀριθμῶν vel ἀριθμὸν, vt supra c. 13. imit. Sylburg. Is dedit ἀριθμῶν. Posteriolem autem coniecturam firmat Cod. Vat. Hudf.

a. Ita Vat. dorice, vt putat Sylburg. Vulgo κλήσεις, et mox ἐπικλήσεις.

b. Ita Vat. quod et maluit Sylb. Sensus est, Romanos *classes*, κλάσεις, ad similem graecorum vocem κλήσεις, formasse. Mox κάλα est ab antiquo *calare*, i. e. *classes vocare ad suffragia*, cf. c. 20. id quod forte verbo *cala* praeco iussus est facere.

c. In vulg. est καὶ τὰς καλέσεις ἀρχ. ἐκ. κλήσεις. Sed
 inverso

ἐκάλεν καλέσεις. λόχοι δὲ, ἕς συμμορία περιελάμβανον, ἑκατὸν καὶ ἑννεηκοντατρεῖς. * ἐπέειχον δὲ τὴν μὲν πρώτην συμμορίαν ὀκτῶ καὶ ἑννεήκοντα λόχοι σὺν τοῖς ἱππεῦσι τὴν δὲ δευτέραν, εἴκοσι καὶ δύο σὺν τοῖς χειροτέχναις· τὴν δὲ τρίτην, εἴκοσι τὴν δὲ τετάρτην, πάλιν εἴκοσι καὶ δύο σὺν τοῖς σαλπισταῖς καὶ βυκανισταῖς· τὴν δὲ πέμπτην, τριάκοντα· τὴν δὲ ἐπὶ πάσαις τεταγμένην, εἰς λόχος ὁ τῶν ἀπόρων.

Centuriæ
omnium
class.
CXCIII.

XXVII.

Quæ civium pro classibus et censu onera et com-
moda. item de comitiis centuriatis et lustratione.

Ταύτῃ τῇ διακοσμήσει χρησάμενος, τὰς μὲν τῶν στρατιωτῶν καταγραφὰς κατὰ τὴν διαίρεσίν ἐποιεῖτο τὴν τῶν λόχων, τὰς δὲ τῶν εἰσφορῶν ἐπιταγὰς, κατὰ τὰ τιμήματα τῶν βίων. ὁπότε γὰρ αὐτῶν δεήσειε μυρίων ἢ δισμυρίων, εἰ τύχοι, στρατιωτῶν, καταδιαίρων τὸ πλῆθος εἰς τὰς ἑκατὸν ἑννεηκοντατρεῖς λόχους, τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ λόχῳ ἐκέλευε παρέχειν ἑκάστον λόχον· τὴν δὲ δαπάνην τὴν εἰς τὸν ἐπισιτισμὸν τῶν στρατευομένων καὶ εἰς τὰς ἄλλας

I 5

ἀλλας

inverso ordine in Codd. Lapi et Ven. notante Sylburgio: et consentit his Vat. Illud autem dubito, vtrum vocabuli καλέσεις *sensum*, an *formam* tantum, hic spectari Dionysius velit: alterum illud Sylburgio videtur, qui explicat *vocationes*. Sed malim posterior, *classes* antiquitus dictas esse *caleses*, vt derivatio a *κάλα* s. *calare* pateat.

* vid. ind. ἐπέειχεν. Lapis, inversa constructione, reddit: *continebat classis prima* etc.

d. Illa τὴν δὲ τετάρτην, πάλιν εἴκοσι deerant in ed. Steph. addita sunt e Rom. et Ven. Codd. Sylb. eademque agnoscit Vat.

** Proprie dicendum erat ἑννεηκονταδύο: nam postrema centuria erat immunis a militia, vt observavit Stroth ad Liv. 1, 42, l.

ἀλλὰς χορηγίας τὰς πολεμικὰς ἐπιτελεσθισομένην
 συμμετρησάμενος ὅποση τις ἀρκῆσα ἔσται, διαμερῶν
 τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τὴν ἑκατὸν ἐννενηκοντατρεῖς
 λόχους, τὸ ἐκ τῆς τιμῆσεως ἐπιβάλλον ἑκάστῳ διά-
 φρον ἀπαντὰς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν. συνέβαιναν ἔν
 τοῖς τὰς μεγίστας ἔχουσι ἑστίαις, ἐλάττωσι μὲν ἔστιν,
 εἰς πλείονας δὲ λόχους μεμερισμένοις, στρατεύεσθαι
 τε πλείους στρατείας, ἑδέποτε ἀναπαυομένους, καὶ
 χρήματα πλείω τῶν ἄλλων εἰσφέρειν· τοῖς δὲ τὰ
 μικρὰ καὶ μέτρια κεκτημένοις, ὅ πλείοσι ἔστιν, ἐν
 ἐλάττωσι δὲ λόγοις, στρατεύεσθαι τε ὀλιγάκις ἐκ
 διαδοχῆς, καὶ βραχείας συντελεῖν εἰσφορὰς· τοῖς
 δ' ἐλάττω τῶν ἱκανῶν τετιμημένοις, ἀφείδω πάν-
 των τῶν ὀχληρῶν. ἐποικε δὲ τῶν ἑκατὸν ἐκ ἄτερ
 αἰτίας, ἀλλὰ πεπεισμένος, ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις
 ἄθλα τῶν πολέμων ἐστὶ τὰ χρήματα, καὶ περὶ τῆς
 τῶν Φυλακῆς ἀπαντες κακοπαθεῖσιν, οὐδῶς
 ἔχειν ἄετο, τὴν μὲν περὶ μείζονων κινδυνεύοντας
 ἀθλων, μείζονας ὑπομένειν κακοπαθείας τοῖς τε
 σώμασι καὶ τοῖς χρήμασι τὴν δὲ περὶ ἐλαττόνων,
 ἧσσαν ἐνοχλεῖσθαι κατ' ἀμφοτέρω· τὴν δὲ περὶ μη-
 δενὸς δεδοικότητας, μηδὲν κακοπαθεῖν τῶν ἑ μὲν εἰς-
 φορῶν

- e. Vulgatae εἰκοσι ἐλάττωσι λόγοις: Vat. εἰκοσι ἔστιν
 ἐλάττωσι. Quod expressimus, de suo dedit Reiskius.
 Certe εἰκοσι ab hoc loco prorsus est alienum, quod
 librarius forte ex cap. superiore extr. repetiit pro
 πλείοσι. Mox post ὀλιγάκις Reiskius addidit καὶ,
 non bene: ἐκ διαδοχ. h. l. causam reddit τῶ ὀλιγάκις.
- f. τοῖς δ' ἐλατ. — τετιμ. illi vero, quorum infra medio-
 crem, seu tenuior, quam quo vivere possent, census erat.
 αἱ τμήσιν εἶχον ἐλάττωνα δῶδεκα καὶ ἡμίσεος μνῶν.
 supra c. 18.
- g. μὲν parum huc facit, nec exprimitur in Lapi versio-
 ne. absoluti a tributis ob egestatem. Sylb. Verum re-
 tinendum esse suadet Cod. Vat. qui loco huic addit
 verba haec: τῶν δὲ στρατείων διὰ τὴν εἰσφορὰν. Reis-
 kius de suo dedit ἐκ εἰσφορὰν, idque legi vult hy-
 phen,

φορῶν ἀπολυομένους διὰ τὴν ἀπορίαν, τῶν δὲ στρα-
 τειῶν διὰ τὴν εἰσφορὰν. ἐγὰρ ἐλάμβανον ἐκ τῆς δη-
 μοσίας τότε Ῥωμαῖοι στρατιωτικὰς μισθοὺς, ἀλλὰ τοῖς
 ἰδίους τέλεσιν ἐστράτευοντο. ἔτε δὲ χρήματα συνεισ- ^{stipendia}
 φέρειν τὰς ἐκ ἔχοντας ἐπίθεν συνεισοίσασιν, ἀλλὰ ^{publica}
 τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκαίων ἀπορροηθέντων ἄετο δεῖν, ^{olim nulla.}
 ἔτε μὴδὲν συμβαλλομένους στρατεύεσθαι τίνας ἐκ τῶν
 ἀλλοτρίων ὀψωνιαζομένους χρημάτων ὡς περὶ τὰς
 μισθοφόρους. Τέτον δὲ τὸν τρόπον ἅπαν ἐπιθεῖς XX.
 τὸ βάρος τοῖς πλεσίους τῶν τε κινδύνων καὶ τῶν ἀνα-
 λωμάτων, ὡς εἶδεν ἀγανακτῆντας αὐτὰς, δι' ἑτέρας
 τρόπου τὴν τε ἀθυμίαν αὐτῶν παρεμυθήσατο, καὶ
 τὴν ὀργὴν ἐπράυνε, πλεονέκτημα δωρησάμενος, ἐξ
 ἧς πάσης ἐμελλόν τῆς πολιτείας ἔσεσθαι κύριοι, τὰς
 πένητας ἀπελάσαντες ἀπὸ τῶν κοιῶν καὶ τὸτο
 διαπραξάμενος ἔλαθε τὰς δημοτικὰς. ἦν δὲ τὸ
 πλεονέκτημα περὶ τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς τὰ μέγι-
 στα ἐπεκυρῶντο ὑπὸ τῆς δῆμος. εἴρηται δὲ μοι καὶ πρό-
 τερον, ὅτι τριῶν πραγμάτων ὁ δῆμος ἐκ τῶν πα-
 λαιῶν νόμων κύριος ἦν, τῶν μεγίστων τε καὶ ἀναγκ-
 αιοτάτων, ἀρχαῖς ἀπαδείξαι τὰς τε κατὰ πόλιν
 καὶ τὰς ἐπὶ στρατοπέδου, καὶ νόμους τὰς μὲν ἐπικυ-
 ρῶσαι, τὰς δὲ ἀνελεῖν, καὶ περὶ πολέμου συνισαμένους
 τε καὶ ^b καταλυομένους διαγνώσασθαι τὴν δὲ περὶ τῶν
 δια-

phen, tanquam unum vocabulum, ut τὴν ἐκ δημοτρο-
 πίας 4, 28. Sed potest abesse particula ἐν, ut εἰσφο-
 ρὰ hoc loco non tributa, de quibus modo dictum
 erat, sed ἴδια τέλη notat, sumtus a militibus de suo fa-
 ciendos, de quorum necessitate statim subiicit. Nostri
 dicerent: *der Kosten wegen*.

- b. Vulg. καλυμένους, quod et agnoscit Lapi versio, *de bello consistente indicendoque*: sed sensus requirit vel *κωλυομένους* vel *καταλυομένους*, quod posterius infra *vsurpatur*, πόλεμον συνεσῶτα καταλύσασθαι. Syllb. *καταλυομένους* diferte habet Cod. Vat. de his autem di-
 xerat 2, 14.

! Add.

ⁱ διάσκεψιν καὶ κρίσιν ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Φράτρας
 Comitia eu-^k ψηφηφορῶν καὶ ἦσαν οἱ τὰ ἐλάχισα κεκτημένοι
 riata, cf. 2, τοῖς τὰς μεγίστας ἔχουσιν ἑσίας ἰσοψηφοὶ ὀλίγων
 14. δὲ ὄντων, ὡσπερ εἰκός, τῶν πλεσίων, οἱ πένητες
 ἐν ταῖς ψηφηφοραῖς ἐπεκράτην, μακρῶ πλείους ὄν-
 τες ἐκείνων· τὸτο συνιδῶν ὁ Τύλλιος ἐπὶ τῆς πλε-
 σίως μετέθηκε τὸ τῶν ψήφων κράτος. ὁπότε γὰρ
 ἀρχαῖς ἀποδεικνύειν, ἢ περὶ νόμου διαγινώσκειν, ἢ
 πόλεμον ἐκφέρειν δόξειεν αὐτῶ, τὴν λοχίτιν ἀντὶ
 τῆς φρατρικῆς συνῆγεν ἐκκλησίαν· ἐκάλει δὲ εἰς
 ἀπόφασιν γνώμης πρῶτες μὲν λόχος τὲς ἀπὸ τῆ
 centuriata
 comitia :
 in his quo-
 modo lata
 sint suffra-
 gia?
 μεγίστ^l τιμήματος, ἐν οἷς ἦσαν οἴτε τῶν ἰππέων
 οὐτωκαίδεκα, καὶ οἱ τῶν πεζῶν ὀγδοήκοντα. ἔτοι
^m τρισὶ πλείους τῶν ὑπολειπομένων, εἰ τὸ αὐτὸ φρο-
 νήσειαν, ἐκράτην τῶν ἐτέρων, καὶ τέλος εἶχεν ἢ
 γνώμη· εἰ δὲ μὴ γένοιτο ἐπὶ τῆς αὐτῆς προαιρέσεως
 ἅπαντες ἔτοι, τότε τὲς ἀπὸ τῆ δευτέρου τιμήματος
ⁿ καταγραφέντας εἴκοσι καὶ δύο λόχος ἐκάλει. με-
 ριδεισῶν δὲ καὶ τότε τῶν ψήφων, τὲς ἀπὸ τῆ τρί-
 τῆ τιμήματος ἐκάλει καὶ τετάρτους, τὲς ἀπὸ τῆ
 τετάρτου τιμήματος. καὶ τῆτ' ἐποίηε μέχρι τῆ γε-
 νῶσαι λόχος^o ἑπτὰ καὶ ἐννεήκοντα ἰσοψήφους. εἰ
 δὲ

i. διάσκεψιν καὶ non habet Vat.

k. vid. ind. ψηφηφ.

l. Post τιμήματος addit Vat. καταγραφέντας, et infra additur, quod recepit Reiskius.

m. Hanc Sylburgii correctionem, cum esset τρεῖς ἢ in ed. Steph. firmat Cod. Vat. itemque lectio τρισὶ in vulg. 10, 17. not. x. occurrit. Centuriarum autem classis primae 98 superant tribus, reliquarum quinque clas- sium centurias, quae sunt omnino 95. cf. c. 16 et 17.

n. Deest hic participium Vat.

o. Portus vertit *nonaginta et sex*, et suffragatur Sylb. qui forsan ἐξ καὶ ἐννεήκοντα legendum, censet. Sed recte habet vulgata. Cum enim erant centuriae omni- no 193. non numerus 96 idem suffragantium (ἰσοψή- φων) vincere poterat, quoniam haecenus par eidem reli-

δὲ μέχρι τῆς πέμπτης κλήσεως μὴ τύχοι τῆτο γενόμενον, ἀλλ' εἰς ἴσα μέρη σχιδεῖεν αἱ τῶν ἑκατὸν ἐννεήκοντα δύο λόχων ἡ γνώμα. τότε τὸν ἔσχατον ἑκάλει λόχον, ἐν ᾧ τὸ τῶν ἀπόρων, καὶ διὰ τῆτ' ἀφαιμένων ἀπάσης στρατείας τε καὶ εἰσφορᾶς πολιτῶν πλῆθος ἦν ὁποτέρᾳ δὲ προαίετο μερίδων ὁ λόχος ἔτος, αὐτὴ τὸ κράτος ἐλάμβανε. τῆτο δ' ἦν σπάνιον καὶ ἔμακρὰν ἀπέχον ἀδυνατε. τὰ πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς πρώτης κλήσεως τέλος ἐλάμβανεν, ὀλίγα δὲ μέχρι τῆς τετάρτης πρῆβαιεν. ἡ δὲ πέμπτη κλήσις καὶ ἡ τελευταία παρείλκοντο. Τῆτο τὸ πολίτευμα κατασησάμενος καὶ πλεονέκτημα τοῖς πλεσίοις τηλικῆτον ἡ δὴ, ἔλαθε τὸν δῆμον, ὡσπερ ἔφην, καταστρατηγήσας, καὶ τὰς πένητας ἀπελάσας τῶν κοινῶν. ὑπελάμβανον μὲν γὰρ ἅπαντες ἴσον ἔχειν τῆς πολιτείας μέρος, κατ' ἄνδρα διερωτώμενοι τὰς γνώμας ἐν τοῖς ἰδίοις ἑκαστοῖς λόγοις. ἐξηπατᾶντο δὲ τῶν τε μίαν εἶναι ψῆφον ὅλε τῆ λόχῃ, τῆ τε ὀλίγῃς ἔχοντος ἐν αὐτῶ πολίτας καὶ τῆ πᾶν

XXI.

reliquarum centuriarum numerus erat, sed is demum numerus vicit, qui alterum contra suffragantium numerum vno certe suffragio superabat: isque erat numerus centuriarum 97, ad quem donec perventum esset, a prima ad reliquas classes continuatam esse rogationem, auctor h. l. tradit. cf. insuper infr. 7, 59. καὶ τῆτο συνέβαιεν ἕως ἔ τὸ αὐτὸ Φρονήσωσι ἑπτὰ καὶ ἐννεήκοντα λόγοι. itemque ad 10, 17. x.

p. Ita nimirum, vt suffragia vtrunque essent 96. Paulo supra κλήσεως vfitatiore forma, vt mox, et 7, 59. vtitur, non κλάσεως, vt supra c. 18. vid. ind. κλήσ.

q. Pro τηλικῆτον δὴ, ἔλαθε Reiskius dedit τηλικῆτον, διέλαθε: quod non probo. Nam verba πλεονέκτημα τ. π. τηλικῆτον explicant h. l. τὸ πολίτευμα, et addi solet verbis talibus particula δὴ, notatque videlicet. Sic Plat. in Apol. Socr. S. 29. ed. Fisch. ἐμὲ τεθνάναυ δὴ. quibus explicatur, quod praecedit τῆτο ἂν ἐγένετο. Eidem post τηλικῆτον δεesse videtur δωρησάμενος ex c. 20. init.

πάνυ πολλὰς· καὶ τῶ πρώτης ἐπιφέρειν ἰ ψῆφος
 τὴς τὸ μέγιστον ἔχοντας τμήμα λόχους, πλείους
 μὲν ὄντας τῶν ὑπολειπομένων, ἐλάττωνα δὲ ἀριθ-
 μὸν ἀνθρώπων ἔχοντας· μάλιστα δὲ τῶ τὴς ἀπόρους
 μίαν ψῆφον ἔχειν πολλὰς ὄντας, καὶ τελευταίας
 καλεῖσθαι. γενομένους δὲ τέττε, τοῖς μὲν πλεστοῖς
 τοῖς πολλὰ δαπαναμένοις, καὶ μηδεμίαν ἀνάπαυσιν
 τῶν πολεμικῶν κινδύνων λαμβάνουσι, ἦττον ἰ εἰσῆει
 βαρύνεσθαι, κυρίοις τε γεγονόσι τῶν μεγίστων, καὶ
 πᾶν τὸ κράτος ἀΦηρημένοις τῶν μὴ τὰ αὐτὰ ποιῶν-
 των· τοῖς δὲ πένησι, τοῖς πολλοσὴν ἔχουσι τῶν πολι-
 τικῶν μῶισαν, εὐλογίως καὶ πράως φέρειν τὴν ἐν
 τέτοις ἐλάττωσιν, ἀφειμένοις τῶν εἰσφορῶν καὶ
 τῶν στρατειῶν· τῇ δὲ πόλει, ἰ τὴς ἰ αὐτὴς ἔχειν
 τὴς βελευσομένους τε ὑπὲρ αὐτῆς ἰ δὲ, καὶ τὴς
 ἰ τῶν κινδύνων πλείον τῶν ἄλλων μεταλαχόντας
 καὶ πράζοντας ὅσα δὲ. ἔτος ὁ κόσμος τῆ πολιτεύ-
 ματος ἐπὶ πολλὰς διέμενε γενεὰς φυλαττόμενος
 ὑπὸ Ῥωμαίων· ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς κελίηται χρέ-
 νοις, καὶ μεταβέβληται εἰς τὸ δημοτικώτερον,
 ἀνάγκαις τισὶ βιαθεῖς ἰσχυραῖς, ἰ τῶν λόχων
 καταλυθέντων, ἀλλὰ τῆς ἰ κλήσεως αὐτῶν ἐκ ἔτι
 τὴν

r. ψῆφον Vat. recepit Reisk.

s. ἐποίηι vulg. Vat. ἐσῆει, quare dedi εἰσῆει, quod legi-
 tur in vulgatis lib. 3. p. 414, 3. ed. Reisk. itemque
 lib. 5. p. 882, 8. Reiskius ἐπήει.

t. Deesse hic putat Reiskius περιῆν, veip. super erat,
 commodi inde erat hoc, ut — Sed tali supplemento
 vix opus est, licet verbum εἰσῆει e superioribus repe-
 tendum, τῇ πόλει non profus respondeat. Haud mul-
 tum absimile monitum vid. ad 2, 28. g. Verterim vt-
 cunque, v. c. civitati licuit, hoc accessit. De hoc ge-
 nere ellipseos cf. Dukerum ad Liv. 1, 33. et alios.

u. τὴς agnoscit Lapi versio et Cod. Vat. Reiskius alte-
 rum τὴς ante βελευσ. itemque tertium tolli, idque
 postremum praeterea cum τῶν permutari malit, quod vulgatis
 desit.

x. τὴς τῶν Vat. quod fecutus sum.

y. Ita Vat. vulgatae κρήσεως.

τὴν ἀρχαίαν ἀκριβείαν φυλαττέσης, ὡς ἔγνων ταῖς ἀρχαιρησίαις αὐτῶν πολλὰίς παρῶν. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν ἐχ' ὁ παρῶν καιρὸς ἀρμόττει τοῖς λόγοις. Τότε δ' ἔν' ὁ Τύλλιος ἐπειδὴ διέταξε τὸ περὶ τὰς τιμήσεις, κελεύσας τὰς πολίτας ἅπαντας συνελθεῖν εἰς τὸ μέγιστον τῶν πρὸ τῆς πόλεως πεδίων, ἔχοντας τὰ ὄπλα, καὶ τὰ ἄξια τὰς τε ἰππεῖς κατὰ τέλη, καὶ τὰς περὶ ἐν Φαλαγγί, καὶ τὰς ἐσεμμένους τὸν ψιλικὸν ὄπλισμόν, ἐν ταῖς ἰδίαις ἑκάστας λόχοις, καθαρὸν αὐτῶν ἐποίησατο, ταύρω καὶ κριῶ καὶ τράγω. τὰ δὲ ἱερεῖα ταῦτα τρεῖς περιεχθῆναι περὶ τὸ στρατόπεδον κελεύσας, ἔδυσεν αὐτὰ κατέχοντι τὸ πεδῖον Ἄρει. τῆτον τὸν καθαρὸν

XXII.

Servius Iu-
strum con-
dit, tauro,
ariete et
hirco.

- z. ἀρμόττων Vat. vnde aliquis coniecerit forte, legendum esse ἀρμόττων τοῖς λόγοις ἐσί. *Sed de his nunc quidem verba facere non attinet.* cf. 8, 87.
- a. διέταξε τὸ Vat. vulgatae διεδέξατο περὶ: et coniecerant διετάξατο τὰ περὶ Sylb. et Port.
- b. De campo Martio loquens periphrafi, vt hic, sic passim vitur, cf. 4, 84. extr. p. 840, 3. et 5, 12. vers. fin. p. 873, 5. ed. Lips. Ἄρειον πεδῖον 7, 59. p. 1449, 6. eiusd. ed. Locus classicus est 5, 13.
- c. ἐσαλμένους ἐς τὸν ψιλ. ὄπ. dedit Reiskius, et dicuntur levis armaturae milites κέφῃ ἐσαλμένοι ὄπλισαι 5, 41. p. 939, 8. ed. Lips. cf. 11. p. 2221, 4. Sed vulgatius verbum excidisse ex omnibus libris, vix est credibile: quare, nisi legendum sit ἐσκεπασμένους a σκέπαιν tegere, inusitata alias forma pro ἐσκεπασμένους, cum passim arma a Nostro dicantur σκεπασῆρια, malim retinere ἐσεμμένους, quod, vt τὸ cingi latinorum, de quovis modo armatis aut instructis interdum dici solet. Nostri behängen, σὲ ζέψω λαφύροις Soph. Aiac. 93. tintinabilis redimire Suet. Aug. c. 91.
- d. Ita Vat. et Lapi Codd. sicut legendum esse monuerunt Sylb. et Port. vulgo ἑκάστοις sine λόχοις.
- e. juove taurilibus Liv. 1, 44. ibique F. A. Stroth. tauro, ariete, verre. Festus in Solitaurilia, qui inde sic dicta ait, quod omnes eae victimae solidi integrique essent corporis. Sollum enim osce totum et solidum significare.

μόν ἕως τῶν κατ' ἐμὲ χρόνων Ῥωμαῖοι καθαίρονται
μετὰ τὴν συντέλειαν τῶν τιμήσεων ὑπὸ τῶν ἔχόν-
των ἰ τὴν ἱεροτάτην ἀρχὴν, Λῆτρον ὀνομάζοντες.
ἐγένετο δὲ ὁ σύμπας τῶν τιμησαμένων τὰς βίβας
Ῥωμαίων ἀριθμὸς, ὡς ἐν τοῖς τιμητικοῖς φέρεται
γραμμάσι, ἐπὶ μυριάσιν ὀκτώ χιλιάδες πέντε,
τριακοσίων ἀποδέξασα.

XXVIII.

Servi manumissi, ex Tullii instituto, civitate do-
nati.

XXII.
p. 690. l. 17.

Ἐποίησατο δὲ καὶ τῆς αὐξήσεως τῆ πολιτικῆ συν-
τάγματος ἐμικρὰν πρόνοιαν ἔτος ὁ βασιλεὺς,
πρᾶγμα συνιδῶν, ὁ παρέλιπον ἅπαντες οἱ πρὸ αὐ-
τῆ βασιλεῖς. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τὰς ξένας ὑποδεχό-
μενοι, καὶ μεταδιδόντες τῆς ἰσοπολιτείας, φύσιν
τε ἢ τύχην^a ἐδεδίαν ἀπαξιῶντες, εἰς πολυανθρω-
πίαν προσήγαγον τὴν πόλιν. ὁ δὲ Τύλλιος καὶ τοῖς
ἐλευθερωμένοις τῶν θραπόντων, εἰάν μὴ θέλωσιν
εἰς τὰς ἑαυτῶν πόλεις ἀπίεσαι, μετέχειν τῆς ἰσο-
πολιτείας^b ἐκέλευσεν. ἐπιτρέψας γὰρ, ἅμα τοῖς
ἄλλοις ἅπασιν^c ἐλευθέρους, καὶ τέτοις τιμήσασθαι
τὰς εὐσίας, εἰς φυλάς κατέταξεν αὐτὰς τὰς κατὰ
πόλιν τέτταρας ὑπαρχέσας, ἐν αἷς καὶ μέχρι τῶν
καθ'

Liberti in
tribus vr-
banas re-
cepti.

f. τὴν μεγίστην ἱερατεῖαν καὶ ἐξουσίαν dixerat 2, 73. init.
sunt itaque nulli alii quam pontifices.

a. τύχην αὐτῶν Vat. Reiskius de suo post φύσιν dedit
δὲ pro vulgari τε.

b. ἐπέτρεψε. κελεύσας Vat. Lapis vulgatam expressit
permittens eis simul. Reiskius dedit lect. Vat. ytra
fit praeferenda, quis decernat, aut quid decernere
attinet?

c. ἐλευθερίαν vulgg. et Lapi cod. quod reprehenderunt
Sylb. et Steph. Vat. ἐλευθέρους καὶ τέτοις. Reiskius
scripsit τέτες maioris perspicuitatis gratia.

καὶ ἡμᾶς χρόνων^d ταπτόμενον διετέλει τὸ τῶν ἐξελευθερικῶν Φύλον ὅσον ἂν ἦ καὶ πάντων ἀπέδωκε τῶν κοινῶν^e αὐτοῖς μετέχεν, ὧν καὶ τοῖς ἄλλοις δημοτικοῖς. — Ἐπειδὴ^f δὲ κατὰ τῷτο γέγονα τὸ μέρος τῷ διηγήματος, ἀναγκαῖον εἶναι μοι δοκεῖ διελθεῖν, ὡς εἶχε τότε Ῥωμαίοις τὰ περὶ τῆς δέλης ἔδη, ἵνα μῆτε τὸν βασιλέα τὸν^g πρότερον ἐπιχειρήσαντα τὸ τῆς δεδουλευκίας ἀσῆς ποιῆν, μῆτε τῆς^h παραδεξαμένους τὸν νόμον, ἐν αἰτίαις σχῆτις, ὡς ῥιπτῆνται εἰκῆ τὰ καλά. ἐτύγχανον δὲ τοῖς Ῥωμαίοιςⁱ αἱ τῶν θεραπόντων κτήσεις κατὰ τῆς δικαιοτάτης γινόμεναί τρέπεις. ἢ γὰρ ἀνησάμενοι παρὰ τῷ δημοσίῃ τῆς ὑπὸ δόρυ πωλεμένους ἐκ τῶν λαφύρων, ἢ τῷ στρατηγῷ συγχωρήσαντος ἅμα ταῖς ἄλλαις ὠφελίαις καὶ δορυαλώτες τοῖς λαβῆσιν ἔχειν, ἢ πριάμενοι παρ' ἐτέρων κατὰ τῆς αὐτῆς τρέπεις κυρίων

XXIV.

P. 695. 1. 14.

αδδ.

quot modis
servi para-
bantur.

- d. Vulg. ταπτόμενοι διετέλεον. Sed Vat. διετέλει τὸ τῶν — Iam cum Iapuz reddat: *in quibus manet adhuc institutum libertinorum quantumcunque genus*, vix fere dubium est, eum legisse: ταπτόμενον διετέλει, quod cum Reiskio recepi, non repugnante Hudsono. Ad h. l. cf. Clav. Cic. Ernesti voc. *tribus*.
- e. Vulgo αὐτῆς, sed *rectius αὐτοῖς* in Cod. Vat. vt censet Hudf. et pendet ab ἀπέδωκε.
- f. δὲ Vat. vulgo καὶ. *Syll. iam habet δὲ*.
- g. πρῶτον et mox τῷ τῆς δεδ. Reiskius dedit. Sed neutram correctionem recipere sine libris potui. ἐπιχειρεῖν τι aequè vsitatum est quam ἐπιχειρεῖν τι. cf. Periz. ad Ael. V. H. 7, 13.
- h. Cives intelligit, *legem vel institutum de servis* admittententes et probantes. Pro νόμον mox est ἔθος. cf. 2, 27. z.
- i. αἱ τ. θερ. κτήσεις *servorum acquisitiones*: verte, *sibi parare servos Romani solebant*. conf. Marciani in Pandect. relatum legem v. tit. De flatu homin. l. v. *Ca. saub.*

manumit-
tendi mos
laudatur.

eius causae
variae.

ρίων γενομένων, ἐκέκτηντο τὰς δόλους. * ἐδὲ δὴ
πρᾶγμα ποιεῖν αἰσχύνῃς ἢ βλάβῃς κοινῆς ἄξιον
ἔτε ὁ Τύλλιος ὁ κατασησάμενος τὸ ἔθος, ἔτε οἱ
παραδεξάμενοι καὶ διαφυλάξαντες ὄντο, εἰ τοῖς
ἀφαιρεθεῖσιν ἐν πολέμῳ τὴν τε πατρίδα καὶ τὴν
ἐλευθερίαν, ἠ χρησοῖς γενομένοις περὶ τὰς τὸ πρῶ-
τον αὐτὰς καταδλωσαμένους, ἢ περὶ τὰς ἀπ' ἐκεί-
νων αὐτὰς πριαμένους, ἀμφότερα ταῦτα παρ' αὐ-
τῶν ὑπάρξει αὐθις τῶν κτησαμένων αὐτὰς εἰς δε-
λείαν. ἐτύγχανον δὲ τῆς ἐλευθερίας οἱ μὲν πλείους
προῖκα, διὰ καλοκάγαθίαν· καὶ κράτιστος ἀπαλλα-
γῆς δεσποτῶν τρόπος ἔτος ἦν· ὀλίγοι δὲ τινες λύ-
τρα κατατιθέντες ἐξ ὀσίων καὶ δικαίων ἐργασιῶν
συναχθέντα. ἀλλ' ἐκ ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς χρόνοις
ἔτω ταῦτ' ἔχει, ἀλλ' εἰς τοσαύτην σύγκλισιν ἦκε
τὰ πρᾶγματα, καὶ τὰ καλὰ τῆς Ῥωμαίων πόλεως
ἔτως ἀτίμα καὶ ῥυπαρὰ γέγονεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἀπὸ
ληθείας, καὶ τοιχωρυχίας, καὶ πορνείας, καὶ παν-
τὸς ἄλλῃς ^m πονηρῶς πόρε χρηματισάμενοι, τέτων
ὠνῶνται τῶν χρημάτων τὴν ἐλευθερίαν, καὶ εὐθὺς
εἰσι Ῥωμαῖοι. οἱ δὲ, συνίσορες καὶ συνεργοὶ τοῖς
δεσπό-

k. ἐδὲν δὲ Vat. pro βλάβῃς κοινῆς ἄξιον malit Steph.
sicut et Lopus legisse videtur, βλάβῃς κοινῆς αἴτιον.
Sed licet paulo abhorrentior illa forma videatur, eam
tamen probabilem esse offendit Reiske: ἄξιον, inquit,
est quicquid alicui rei aequipollet, aequiparari potest.
βλάβῃς ἄξιον ergo est damno aequiparabile, h. e. da-
mnosum. αἰσχύνῃς ἄξιον ap. Dem. in Lept. p. 463, 7.
ed. Reisk.

l. Sic dedit Reiskius vulgatam et Vat. lection. in con-
cordiam redigens. Vulgo sic legitur: τὴν ἐλευθε-
ρίαν, ἢ παρὰ τῶν πρῶτον αὐτὰς καταδλωσαμένων,
ἢ παρὰ τῶν ἀπ' ἐκείνων αὐτὰς πριαμένων, ἀμφότερα
ταῦτα παρ' αὐτῶν χρῆ ὑπάρξει αὐθις — Vat. τὴν
ἐλευθερίαν, χρησοῖς γενομένοις περὶ τὰς καταδλω-
σαμένους, ἢ τὰς παρὰ τέτων πριαμένους, ἀμφότερα
ταῦτα παρὰ τῶν δεσποτῶν ὑπάρξει αὐθις —

m. Ita Vat. vulgatis deest πόρε.

δεσπότηται γερόμενοι φαρμακείων καὶ ἀνδροφονιῶν καὶ τῶν εἰς τὰς θεὰς ἢ τὸ κοινὸν ἀδικημάτων, ταύτας φέρονται παρ' αὐτῶν τὰς χάριτας· οἱ δὲ, ἵνα τὸν δημοσίως διδόμενον σίτον λαμβάνοντες κατὰ μῆνα, καὶ εἴ τις ἄλλη παρὰ τῶν ἡγεμένων γίγνοιτο τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν φιλανθρωπία, φέρωσι τοῖς δεδωκόσι τὴν ἐλευθερίαν· οἱ δὲ, διὰ κηφότητα τῶν δεσποτῶν καὶ κενὴν δοξοκοπίαν. ἐγὼ γ' ἐν ἐπίσημά τινας ἀπάσι τοῖς δέλοις συγκεχωρηκότας εἶναι ἐλευθέρους, μετὰ τὰς ἑαυτῶν τελευτάς, ἵνα χρεστοὶ καλῶνται νεκροὶ, καὶ πολλοὶ ταῖς κλίμαις αὐτῶν ἐκκομιζομέναις παρακαλεθῶσι τὰς πύλας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες· ἐν οἷς ἐπόμευόν τινες, ὡς ἦν παρὰ τῶν ἐπισαμένων ἀκέειν, ἐκ τῶν δεσποτηρίων ἐξεληλυθότες κακῆργοὶ ἀρτίως, μυρίων ἄξια διαπεπραγμένοι θανάτων. εἰς τέττες μὲν τοὶ τὰς δυσκαθάρτες ὀπίλας ἐκ τῆς πόλεως ἀποβλέποντες οἱ πολλοὶ δυσχεραίνουσι, καὶ προβέβληνται τὸ ἔθος, ὡς ἐπρέπον ἡγεμονικῆ πόλει, καὶ παντὸς ἀρχεῖν ἀξίωση τόπε, τοιάττες πολίτας ποιῶνται. ἔχει δ' ἄν τις πάλαι καὶ ἄλλα διαβάλλειν ἔδη, καλῶς μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπινοηθέντα, κακῶς δ' ὑπὸ τῶν νῦν ἐπιτριβόμενα.

frumentum
singulis
mensibus
distributum.

Liberti in
pompis fu-
nebris.
pileus li-
bertatis
signum.

n. δυσκεκαθάρτες Vat. recepit Reiskius.

o. σπίλας in Lapi cod. dum vertit *has maculas*: alluditur ad πύλας, quod hic erat in vulgata. Per πύλας pileati, per σπύλας scelerum maculis contaminati significantur. Syll. αλ.

p. vid. iud. ἡγεμον. Dixit iratus pene declamator!

XXIX.

Ab eodem rege iudicia publica a privatis seiuncta:
tum Panegyris latina celebrata.

XXV. **Ο** δὲ Τύλλιος ἐκ ἐν μόνοις τέτοις πολιτεύμασι δημοτικὸς ὢν ἐδήλωσεν, ἐν οἷς ἐδόκει τήν τε τῆς βελῆς ἐξουσίαν καὶ τὴν τῶν πατρικίων δυναστείαν ἐλαττῆν, ἄλλα καὶ ἐν οἷς τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν ἐμείωσε, τὴν ἡμισίαν τῆς ἐξουσίας ἑαυτὸς ἀφελόμενος. τῶν γὰρ πρὸ αὐτῆ βασιλέων ἀπάσας ἀξιόντων ἐφ' ἑαυτὸς ἀγειν τὰς δίκας, καὶ πάντα τὰ ἐγκλήματα τὰ τε ἴδια καὶ τὰ κοινὰ πρὸς τὸν ἑαυτῶν τρόπον δικαζόντων, ἐκείνος διελὼν ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν τὰ δημόσια, τῶν μὲν εἰς τὸ κοινὸν φερντων ἀδικημάτων αὐτὸς ἐποιεῖτο τὰς διαγνώσεις, τῶν δὲ ἰδιωτικῶν ἰδιώτας ἔταξεν εἶναι δικαστάς, ὅρθε αὐτοῖς καὶ κανόνας τάξας ὅς αὐτὸς ἐγράψε νόμους. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα τὸν κρατίστον εὐλίθει κόσμον, εἰς ἐπιθυμίαν ἦλθε, διαφανὲς τι διαπραξάμενος, αἰώνιον αὐτῆ μνήμην τοῖς ἐπιγεγομένοις καταλιπεῖν. — Τὸς κρατίστους ἀνδρας ἐξ' ἐκάστης πόλεως συνεκάλεσε, περὶ μεγάλων καὶ κοινῶν φήσας πραγμάτων συμβέλλει αὐτοὺς συγκαλεῖν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, συναγαγὼν τήν τε Ῥωμαϊκὴν βελῆν καὶ τὸς ἀπὸ τῶν πόλεων ἴκοντας, λόγον διεξῆλθε παρακλητικὸν ὁμοιοῦς, διδάσκων ὡς καλὸν μὲν χρεῖμα, πολλὰ πόλεις μίᾳ χρώμενοι γνώμῃ ἀσχερὸν δὲ, ὅψις συγγενῶν ἀλλήλοις * διαφερομένων ἀτίον τε ἰσχύος μὲν τοῖς ἀδενέσι ἀποφαινῶν ὁμοφροσύνην, ταπεινότητος δὲ καὶ ἀδενείας καὶ

a. ἐμείωσεν αὐτὸς αὐτῆ Vat.

b. αὐτὸς deest Vat.

* Post διαφερομένων pro *rimis*, quod vulgatae exhibent, scripsi *colom*.

Crimina
publica et
privata.

XXVI.
p. 703. l. 15.

καὶ ταῖς ἰσχυροτάταις ἀλληλοφθονίαν. ^c μετὰ ταῦτ' ἐδίδασκειν αὐτὰς, ὡς χρὴ Λατίνες μὲν τῶν προσοίκων ἀρχεῖν καὶ τὰ δίκαια ^d τάττειν Ἕλληνας ὄντας, βαρβάρους Ῥωμαίους δὲ τὴν ἀπάντων Λατίνων ἔχειν προσασίαν, μεγέθει τε πόλεως πρῶχοντας καὶ πραγμάτων ^e ὄγκοις, καὶ τῇ προνοίᾳ τῶ δαιμονίᾳ ^f κρείττον κεχρημένους ἐκείνων, δι' ἣν εἰς τοσαύτην ἐπιφάνειαν ^g προήλθον. τοιαῦτα διεξελθὼν, συνεβέβλευεν αὐτοῖς ἱερὸν ἄσυλον ἀπὸ κοινῶν ἀναλαμαμάτων ἐν Ῥώμῃ κατασκευάσασθαι, ^h ἐν ᾧ θύσσει τε αἱ πόλεις συνερχόμεναι καὶ ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἰδίας τε καὶ κοινῆς θυσίας, καὶ πανηγύρεις ἀΐξουσιν, ἐν οἷς ἂν ὀρίσωσι χρόνοις καὶ εἴ τι γένοιτο αὐταῖς πρόσκρησμα πρὸς ⁱ ἀλλήλας, ἐκ τῶν ἱερῶν τέτων διαλύσονται, ταῖς ἀλλοῖς πόλεσιν ἐπιτρέψασθαι ^k διαγνῶναι τὰ ἐγκλήματα. ταῦτα διεξιῶν τε καὶ ὅσα ἄλλα ἔξουσιν ἀγαθὰ, βελευτήριον ἐγ-

K 3

κατα-

- c. Vulg. ταῦτ' ἐδίδ. ac copulam hic deesse vidit Steph. qui et inter alia coniecit μετὰ ταῦτ' ἐδίδ. quod probavit Casaub. et recepit in contextum Reiske. ταῦτα διεξελθὼν ἐδ. Cod. Vat. quod praefert Hudf. Sed paulo infra sequitur διεξελθὼν.
- d. In vulgatis est πρᾶττειν. Steph. et Casaub. legunt τάττειν, quod recepi. Reiskius dedit προστᾶττειν.
- e. ὄγκῳ Vat. quod recepit Reisk.
- f. Ed. Steph. κρείττες κεχρημένους ἐκ. et dedit Sylb. κεραιμένους ex Lapo, qui vertit: divina providentia potiores eis iudicatos. Sed in Cod. Vat. κρείττοιο κεχρημένους, quod praefendum fuit et recepit quoque Reisk. Similis permutatio τῶ κερρ. et κερρ. c. 36. vbi Hudf. p. 731. ed. Reisk.
- g. Ita Vat. quod referendum ad Ῥωμαίους. vulg. προήλθε.
- h. Vulgo ἐν ᾧ αἱ πολ. et dubius erat Steph. vtrum legendum esset εἰς ὃ propter συνερχόμεναι, an ἐν ᾧ iungendum cum verbo ἀΐξουσιν. Sed θύσσει τε addit Vat.
- i. Ita Vat. vulgo ἀλλήλας. ἐκ τῶν ἱερ. τέτων an post sacra ista peracta.
- k. Sic Vat. vulgo διαλύσαι.

καταψησάμενοι, πάντας ἔπεισε τὸς ἐν τῷ συνεδρίῳ παρόντας· καὶ μετὰ τῆτο κατεσκευάσεν ἐξ ὧν ἅπασα συνήνεγκαν αἱ πόλεις χρημάτων, τὸν τῆς Ἀρτέμιδος ναόν, τὸν ἐπὶ τῆ μεγίστῃ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ λόφῳν ἰδρυμένον, Ἀυεντίνῃ· καὶ τὸς νόμους συνέγραψε ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, καὶ τὰ ἄλλα τὰ περὶ τὴν ἐορτὴν καὶ κανήγουριν, ὃν ἐπιτελεσθήσεται τροπον, ἔταξεν. ἵνα δὲ μηδεὶς χρόνος αὐτὸς ἀφανίσῃ, σῆλην κατασκευάσας χαλκῆν, ἔγραψεν ἐν ταύτῃ τὰ τε δόξαντα τοῖς^m συνέδρῳσι, καὶ τὰς μετασχέσας τῆς συνόδου πόλεις. αὕτη δέκεμενεν ἡ σῆλη μέχρη τῆς ἑμῆς ἡλικίας ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ κειμένη, γραμμάτων ἔχουσα χαρακτῆραςⁿ Ἑλληνικῶν, οἷς τὸ παλαιὸν ἡ Ἑλλάς ἐχρατο. ὁ καὶ αὐτὸ ποιήσαιτ' ἄν τις ἔμικρὸν τεκμήριον τῆ μη βαρβάρους εἶναι τὸς^o οἰκίσαντας τὴν Ῥώμην. ἔ γάρ ἐν Ἑλληνικοῖς ἐχρῶντο γράμμασιν, ὄντες βαρβάρου πολιτικῆ μὲν δὴ πράξεις τῆ βασιλείας τῆτε σὺν ἄλλαις πολλαῖς ἐλάττωσί τε καὶ ἀμαυροτέραις, αἱ μέγισται καὶ λαμπρόταται^p τοιαῦται μνημονεύονται.

I. Sic Vat. vulg. καὶ τὰ ἄλλα περὶ.

m. Ita Vat. in vulgatis est συνεδρῳσι. VII, 59

n. Laudat hic Casaub. locum Plin. XI, 25. vbi veteres graecas literas fuisse easdem pene, quae essent latinae, docet, idque ex inscriptione Delphicae tabulae, quae sua adhuc aetate in palatio erat, Minervae dicata, probat.

o. Ita Vat. et Lapi Codd. vertit hic: qui Romam condidere. Steph. ed. οἰκήσαντ.

p. αὐται Vat. quod recepit Reisk.

XXX.

Tarquinius, Rex VII. Superbus. Cloacae. Circus maximus. Feriae latinae.

Μετὰ δὲ τῆτον παραλαμβάνει Λεύκιος Ταρκύνιος τὴν Ῥωμαίων δυναστείαν, ἔ κατὰ νόμους, ἀλλὰ διὰ τῶν ὄπλων κατασχών. — ἔτος ὑπεριδὼν μὲν τῆ πλήθους τῆ δημοτικῆς, ὑπεριδὼν δὲ τῶν πατρικίων, ὑφ' ὧν ἐπὶ τὴν δυναστείαν προήχθη, ἔδητε καὶ νόμους καὶ πάντα τὸν ἐπιχώριον κόσμον, ὧ τὴν πόλιν ἐκόσμησαν^a οἱ πρὸ αὐτῆ βασιλεῖς, συγγέας καὶ διαφθεύρας, εἰς ὁμολογημένην τυραννίδα μετέστησε τὴν ἀρχὴν. — διὰ ταῦτα ἐπώνυμιαν τίθενται αὐτῷ Ῥωμαῖοι τὸν Σέπερβον. τῆτο δὲ δηλὴν βέλεται κατὰ τὴν ἡμετέραν γλῶτταν, τὸν ὑπερήφανον. τὸν δὲ πάμπον αὐτῆ Πρίσκον ἐκάλεν^b ὡς δὲ ἡμεῖς ἂν ἐποίμεν, ^b προγενέστερον ὁμώνυμος γὰρ ἦν τῷ νεωτέρῳ κατ' ἀμφω τὰ ὀνόματα. — ἐπεὶ δὲ διέφθειρε τὸ κράτιστον τῆς βελῆς μέρος, θανάτοις τε καὶ ἀειφυγίαις, ἑτέραν βελὴν αὐτὸς κατεσῆσατο, παραγαγὼν εἰς τὰς τῶν ἐκλιπόντων τιμαῖς τὰς ἰδίους ἐταίρους. καὶ ἐδὲ τέτοις^c μέντοι τοῖς ἀνδράσι ἔτε πράττειν ἐπέτρεπεν ἐδὲν, ἔτε λέγειν, ὅ, τι μὴ κελευσεῖεν αὐτός. — Ταῦτα δὲ ὀρῶντες οἱ δημοτικοί, δίκαια πάσχειν αὐτῆς ὑπελαμβάνον, καὶ ἐπέχαιρον ὑπὸ εὐηθείας, ὡς ἐκείνοις μόνις τῆς τυραννίδος βαρείας ἐσομένης, σφίσι δ' αὐτοῖς ἀκινδύνε. ἦκε δὲ κακείοις ἔ μετὰ πολὺν χρόνον ἔτι πλείω τὰ χαλεπά. τῆς τε γὰρ

K 4 νόμους

XLII.
P. 745. l. 6.

l. 10.

P. 747. l. 4.

XLII.
P. 748. l. 11.

XLIII.
P. 749. l. 11.

a. οἱ πρότεροι βασιλεῖς Vat.

b. De suo dedit Reisk. τὸν προγ. addito artic. Sed quoniam hic explicat τὸ Πρίσκον, quod sine artic. praecedit, articulum nemo desiderabit. Prisci autem filius neposne fuerit Superbus, parum liquere Livius ait, I, 46. plures tamen filium dixisse monet.

c. μέντοι τοῖς Vat. vulgo μὲν τοῖς.

νόμους τὰς ὑπὸ Τυλλίᾳ γραφέντας, καὶ ἕς ἐξ ἴσου τὰ δίκαια παρ' ἀλλήλων ἐλάμβανον, καὶ ἔδεν ὑπὸ τῶν πατρικίων, ὡς πρότερον, ἐβλάπτοντο περὶ τὰ^d συμβόλαια, πάντας ἀνῆλε· καὶ ἔδὲ τὰς σαινίδας, ἐν αἷς ἦσαν γεγραμμένοι, κατέλιπεν· ἀλλὰ καὶ ταύτας ἀνααιρεθῆναι κελεύσας ἐκ τῆς ἀγορᾶς, διέφθειρεν. ἔπειτα κατέλυσε τὰς ἀπὸ τῶν τιμημάτων εἰσφορᾶς, καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς τρόπον ἀποκατέστησε· καὶ ὅποτε δεήσειεν αὐτῶ χρημάτων, τὸ ἴσον διάφορον ὁ πενέσατος τῶ πλυσίῳ κατέφερε. τῆτο τὸ πολίτευμα πολὺ τῆ δημοτικῆ πλήθους ἀπανάλωσεν, ἔπι τῆς πρώτης εὐθύς εἰσφορᾶς ἀναγκαζομένῃ* κατὰ κεφαλὴν ἐκάστῃ δραχμᾶς δέκα εἰσφέρειν. συνόδους τε συμπάσας, ὅσαι πρότερον ἐγίνοντο κωμητῶν ἢ φρατριασῶν ἢ γειτόνων ἐν^b τε τῇ πόλει καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἐφ' ἱερᾶ καὶ θυσίας^h πάσας κοινὰς, προεῖπε μηκέτι συντελεῖν, ἵνα μὴ συνιόντες εἰς τὸ αὐτὸ πολλοὶ βελαῖς ἀποβῆήτες μετ' ἀλλήλων ποιῶνται περὶ καταλύσεως τῆς ἀρχῆς. —

XLIV. Καὶ ἐκ ἀπέχρη ταῦτα μόνον εἰς τὰς δημοτικὰς παρα-

XLIV.
P. 751. l. 8.

- d. Ita Vat. vt legendum esse monuerat Sylb. cf. 5, 2. med. Vulgo *συμβολα*.
- e. cf. 3, 36. Mox *καθαυρεθῆναι* Vat. pro *ἀναυρ*.
- f. Ita Vat. vulgo ἐπὶ πρώτης fine articulo.
- * κατὰ κεφ. *viritim* Liv. 1, 42. Drachmae 10 nostri argenti fere efficiunt 2 imperiales.
- g. ἐν τε τῇ πόλει Vat. vulgo deest artic.
- h. Vulgo *πάσας κοινῆ*, et coniecerat Sylb. *πᾶσι*, vt referretur ad *αἶνες*. Sed Vat. *πάσας κοινὰς*, quam lectionem agnoscit Lapi Cod. et recepit Reiskius. Si autem iunguntur ἐφ' ἱερᾶ καὶ θυσίας *πάσας κοινὰς* redundare videtur *πάσας* propter praecedentia *συνόδους τε συμπάσας*: itaque aliquando distinguere malebam post ἐφ' ἱερᾶ, vt sensus esset: *tum conventus omnes sacrorum causa, tum victimas omnes communes Tarquinium vetuisse*. Sed et inf. c. 81. dicit *τὰς ἐφ' ἱερᾶ καὶ θυσίας συνόδους*, et illa quoque adiectivi repetitio non infrequens est.

^ι παρανομεῖν, ἀλλ' ἐπιλέξας ἐκ τῆ πλήθους ὅσον ἦν πισὸν ^κ ἐν αὐτῷ, καὶ εἰς τὰς πολεμικὰς χρεῖας ἐπιτήθειον, τὸ λοιπὸν ἠνάγκαζεν ἐργάζεσθαι τὰς κατὰ πόλιν ἐργασίας, μέγιστον οἰόμενος εἶναι κίνδυνον τοῖς μονάρχαις, ὅταν οἱ πονηρότατοι τῶν πολιτῶν καὶ ἀπορώτατοι σχολὴν ἀγασῶσι καὶ ἅμα προθυμίαν ἔχων ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀρχῆς τὰ καταλειφθέντα ἡμέτεργα ὑπὸ τῆ πάμπαν τελειῶσαι, τὰς μὲν ἐξαγωγίμους τῶν ὑδάτων τάφρους, ἃς ἐκεῖνος ἀρύττειν ἤρξατο, μέχρι τῆς πιταμῆ καταγαγεῖν τὸν δὲ ἀμφιδέατρον ἰππόδρομον, ὅδὸν ἔξω τῶν κρηπίδων ἔχοντα, ^ι πασάσιν ὑποσέγοις ^{ιι} περιλαβεῖν εἰς ταῦτα δὴ πάντες οἱ πένητες ἐργάζοντο, σίτα παρ' αὐτῆς μέτρια λαμβάνοντες· οἱ μὲν ὑλοτομῶντες, οἱ δὲ ^{ιι} τὰς κομιζέσας ταῦτα ἀμάζας ἄγοντες,

K 5

οἱ

- i. αὐτῷ παρανομεῖν Vat. atque sic dedit Reiskius. Mox ἀπολέξας id. Vat. Non autem *facros* solum *conventus* sustulit Tarquinius, sed etiam multos de plebe, emissariorum indicio sibi in suspicionem adductos, interfecit, vt in proxime praecedentibus, quae a nobis ommissa sunt, Noster dixerat: eoque maxime respicit τὸ παρανομεῖν.
- k. in eo h. e. in populo. Sylb. Lapis πισὸν αὐτῷ, qui erant ei fidi. Vat. πισὸν ἐν ἑαυτῷ: quare Reisk. dedit πισὸν ἑαυτῷ.
- l. Copiosius de hoc opere dixit supra 3, 68. vbi anticipavit forte nonnulla, hic potius rectiusque commemoranda, vt monuit ad h. l. cum Salmasio Hudson. Sed quis talia extricet? Neque Livius satis distinguit, quid huius operis Prisco, quidve Superbo debeat, cf. 1, 35 et 56.
- m. Ita Vat. quod iam placuit Sylb. et Porto. in vulgatis παραλαβεῖν. Mox πάντες itidem Vat. cum in editis sit πάντα.
- n. Verba haec οἱ δὲ — ἄγοντες defunt in editis. Addit Vat. et vertit Lapis: alii *plaustra*, quibus haec portabantur, ducentes, aliique etc. ταῦτα sc. τὰ ὑλοτομῶμενα.

οἱ δ' ἐπὶ τῶν ὤμων ὁ αὐτὰ τὰ ἄχθῃ φέροντες, μεταλλεύοντες τε ὑπονόμβους καὶ σήραγγας ἕτεροι, καὶ πλάττοντες τὰς ἐν αὐταῖς καμάρας, καὶ πασιδάδας ἐγείροντες, καὶ τοῖς ταῦτα πράττεσι χειροτέχναις ὑπηρετῶντες· χαλκοτύποι τε καὶ τέκτονες καὶ λιθουργοὶ, τῶν ἰδιωτικῶν ἔργων ἀφεσῶτες, ἐπὶ ταῖς δημοσίαις κατέιχοντο χρεῖαις. περὶ ταῦτα δὲ τὰ ἔργα τριβόμενος ὁ λέως, ἐδεμίαν ἀνάπαυσιν ἐλάμβανεν ὥσε οἱ πατρίκιοι τὰ τέτων κακὰ καὶ τὰς λατρείας ὄρῶντες, ἔχαιρον τ' ἐν μέρει, καὶ τῶν ἰδίων ἔπελανθάνοντο ἀλγεῶν· κωλύει μὲν γὰρ ἐδέτεροι τὰ γινόμενα ἐπεχέειν.

XLV. Λογιζόμενος δὲ ὁ Ταρκύνιος, ὅτι τοῖς μὴ κατὰ νόμον λαβροῖσι τὰς δυναστείας, ἀλλὰ διὰ τῶν ὄπλων κτησαμένοις, ἔ μόνον ἐπιχωρεῖ δεῦ Φυλακῆς, ἀλλὰ
καὶ

o. Pro αὐτὰ dedit Reiskius αὐτοῖ: non male. Ceterum h. l. *operarum* varii generis *commemoratio* non historici, cuius infra dignitatem est, sed declamatoris potius verborum fedulitatem diligentiamque prodit, quam subinde in opere hoc Dionysiano, praefertim si integrum perlegitur, deprehendi, interdum ad fastidium vsque, licet.

p. Ita Vat. vulgo leg. τὰ ἀλλότρια. Etiam a Livio componuntur *miseriae et labores plebis*, 1, 59. med. Reiskius tamen e lect. vulgari καὶ τὰ ἀλλ. effici posse putat ὡς περ ἀλλότρια sc. κακὰ, cui deinceps opponatur καὶ τῶν ἰδίων. Quae hic autem et supra c. 43. init. commemoratur *mutua plebis et patrum ἐπιχωρηκῆναι*, ne dicam per se parum verosimilis, certe haud paulo aliena ab illa aetate esse videtur. Conf. quae supra c. 21. de civium concordia sub Servio Tullio Dionysius dixerat. Vnde ergo tam subita animorum exacerbatio? quae sequiore demum aetate exorta et paulatim aucta est.

q. Libri habent ἔπελανθ. Reiskii correctio est ἔπελανθάνοντο: illud non vsurpatur. Mox μὲν γὰρ e Vat. deest γὰρ vulgatis.

καὶ ξενικῆς, τὸν ἐπιφανέσατον * ἐν τῷ Λατίνων ἔθνεσ, καὶ πλεῖστον ἀπάντων δυνάμενον, ἐσπέδασε Φίλον ποιήσαοθαι, τῷ γάμῳ συζεύξας τῆς θυγατρὸς, ὃς ἐκαλεῖτο Ὀκταεῖος Μαρμίλιος. ἀνέφερε δὲ τὸ γένος εἰς Τηλέγονον τὸν ἐξ Ὀδυσσεῶς καὶ Κίρκης, κατώκει δὲ ἐν πόλει Τύσκλων. ἐδόκει δὲ τὰ * πολιτικὰ συνετὸς ἐν ὀλίγοις εἶναι, καὶ πολέμῃ στρατηγεῖν ἱκανός. - τέτον τὸν ἄνδρα Φίλον ἔχων, καὶ ὁ αὐτῷ τρεῖς ἀρίστους ἐν ἐκάστῃ πόλει τῶν ταῦ κοινὰ πρᾶττόντων προσλαβῶν, τότε δὴ τῶν ὑπαίθριων ἐπεχεῖρει πειρᾶσθαι πολέμων, καὶ ὁ στρατιῶν ἐπὶ Σαβίνους ἐξάγειν, ὃ βελομένους ὑπήκοοι εἶναι τοῖς ἐπιτάγμασιν, ἀλλ' ἀπηλλάχθαι τῶν ὁμολογιῶν αἰομένους, ἐξ ὃ Τύλλιος ἐτελεύτησε, πρὸς ὃν ἐποίησαντο ταῖς ὁμολογίαις. γινῶσθε δὲ ταῦτα, προσεῖπε δὲ ἀγγέλων ἦκειν εἰς τὴν ἐν Φερεντίνῳ γενομένην Ferentinum νην

- * Liv. 1, 49. *is (Octavius Mamilius) longe princeps latini nominis erat, si famae credimus ab Ulixee Deaque Circe oriundus (genus ab eorum filio Telegouo ducebatur) ei Mamilio filiam nuptum dat.*
- r. Sic dedi pro Ὀκταεῖος, quod est in libris. Cum Octavius sit gentis nomen, malunt Sigonius in Schol. Livianis et Schottus Observatt. hist. 3, 17. Ὀκταεῖος, ut fit praenomen perinde ac Quintus, Sextus, Decimus. Sed Octavius notante Gronov. in omnibus Livii libris et vett. edd. Hinc Porto non displicuit Ὀκταεῖος. Et sic est 5, 50. et 61.
- s. Ita Vat. et Lapi Codd. τὰ πολεμικὰ vulgg.
- t. Ita Vat. consentit Lapius vertens *inter paucos. ἐν ὀλίγῳ* vulgg. quare Portus coniecerat *ἐν ἐν ὀλίγῳ i. e. ὃ μικρον.* Mox πολέμῃς dedit Reisk. vid. ind. στρατηγεῖν.
- u. δὲ αὐτὸν Vat. Mox idem pro τότε δὴ habet ἤδη καὶ.
- x. In libris est στρατεῖαν, quod positum pro στρατιῶν putabat Sylb. horum vocabulorum fere perpetua ap. Nostrum permutatio saepius iam notata.
- y. εἰς τ. ἐν Φερεντ. γενομένην ἀγ. in concilium Ferentini haberi solitum. De Ferentino in Tuscia (vid. vet. Schol.

opp. Latinorum curia.

XLVIII.
p. 761. l. 14.

νην ἀγορὰν τὴν εἰωθότασ ὑπὲρ τῆ κοινῆ τῶν Λατίνων συνεδρέουεν ἡμέραν τινα ὀρίσας, ὡς περὶ κοινῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων βουλευσόμενος. οἱ μὲν δὴ παρήσαν. — Τὸν δὲ Ταρκύνιον ἐπαινέσαντες

XLIX.

ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, ὡς ἂ κοινὸν εὐεργέτην τῶν πόλεων, — ἡγεμόνα ποιῶνται τῆ ἔθνης, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δικάοις ἐφ' οἷς ἂ Ταρκύνιον τε τὸν πάππον αὐτῆ πρότερον ἐποίησαντο, καὶ μετὰ ταῦτα Τύλλιον συνθήκας τε γράψαντες ἐν Σήλαις, καὶ περὶ Φυλακῆς τῶν συγκεκμημένων ὄρκια τελέσαντες, διέλυσαν τὸν σύλλογον. Τυχῶν δὲ τῆς Λατίνων ἡγεμονίας ὁ Ταρκύνιος ἐπρεσβεύσατο πρὸς τὰς Ἑρνίκων πόλεις, καὶ πρὸς τὰς Οὐολέσκων, προκαλέμενος καὶ κείνας εἰς Φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν. ὃ ἐκ μὲν ἔν τῆ Οὐολέσκων ἔθνης δύο πόλεις ἐδέξαντο μόναι τὰς προκλήσεις, ἂ Ἐχετρανοὶ τε καὶ Ἀντιάται Ἑρνικες δὲ ἅπαντες ἐψηφίσαντο ποιῆν τὴν συμμαχίαν. τῆ δὲ μένειν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον τὰ συγκεκμημένα ταῖς πόλεσι πρόνοιαν ὁ Ταρκύνιος λαμβάνων, ἱερὸν ἔγνω κοινὸν ἀποδείξαι Ῥωμαίων τε καὶ Λατίνων καὶ Ἑρνί-

Schol. ad Hor. Ep. 1, 17.) latinar. gentium curia cf. etiam 3, 34. et 51. med. et 5, 50. et 61. non procul ab initio. Livius ad lucum Ferentinae (aquae an Deae?) convenisse ait 1, 50. et 52. ad loc. prior. cf. Stroth.

z. *tanquam de universis civitatibus bene meritum*, puta, propter detectas ab eo infidias, quas Turnum Herdonium legationum concilio struxisse, eidem, falso quidem ac dolose, persuaserat. cf. c. 47. et Liv. 1, 51.

a. De hoc foedere cum Latinis cf. 3, 54. et 4, 26.

b. πρότερον addit Vat. quo carent vulgatae.

c. In vulgatis ἐν δὲ τῆ Οὐολ. et recepit Reiskius μὲν ἔν e Vat. in quo, vt et in Lapi Cod. membra huius loci inverfa leguntur sic: Ἑρνικες μὲν ἔν ἅπαντες ἐψηφίσαντο ποιῆν τὴν συμμαχίαν ἐν δὲ τῆ Οὐολέσκων ἔθνης δύο πόλεις ἐδέξαντο μόναι τὰς προκλήσεις, Ἐχετρανοὶ τε καὶ Ἀντιάται.

d. Vide sis ind. Ἐχετρανοὶ. Mox pro ποιῆν forte ποιῆσαι leg. putat Reisk.

Ἑρῆκων, καὶ Οὐλῆσκων τῶν ἐγγραφασμένων εἰς
 τὴν συμμαχίαν, ἵνα συνερχόμενοι κατ' ἑκάστον
 ἐνιαυτὸν εἰς τὸν ἀποδειχθέντα τόπον πανηγυρίζωσι Feriae lati-
 καὶ συνεσιῶνται, καὶ κοινῶν ἱερῶν μεταλαμβάνωσιν. nae
 ἀγαπητῶς δὲ πάντων τὸ πρᾶγμα δεξαμένων, τό- in monte
 πον μὲν ἀπέδειξεν ἐνθα ποίησονται τὴν σύνοδον, ἐν Albano,
 μέσῳ μάλιστα τῶν ἔθνῶν κείμενον, ὄρος ὑψιλόν, ὃ
 τῆς Ἀλβανῶν ὑπέρεκεται πόλεως, ἐν ᾧ πανηγύρεις
 τε ἀνά πᾶν ἔτος ἀγεσθαι, καὶ ἐκεχειρίας εἶναι πᾶσι
 πρὸς πάντας ἐνομοθέτησε, θυσίας τε συντελεῖσθαι
 κοινὰς τῶ καλεσμένων Ἰατιαρίῳ Διὶ καὶ συνεσιᾶσει, Iovi Latiali,
 τάξας ἃ δὲ παρέχειν ἑκάστην πόλιν εἰς τὰ ἱερά,
 καὶ μοῖραν ἣν ἑκάστη δεήσει λαμβάνειν. αἱ δὲ με-
 τασχῆσαι τῆς ἑορτῆς τε καὶ τῆς θυσίας πόλεις, a XLVII ci-
 τριῶν δέσσαι, πεντήκοντα ἐγένοντο. ταύτας τὰς vitatibus,
 ἑορτὰς τε καὶ τὰς θυσίας μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς
 χρόνων τελῆσι Ῥωμαῖοι, Λατίναις καλεῖντες καὶ
 Φέρεσι εἰς ταύτας αἱ μετέχουσαι τῶν ἱερῶν πόλεις,
 αἱ μὲν ἄρνας, αἱ δὲ τυρεῖς, αἱ δὲ γάλακτός τι μί- agni et ciba-
 τρον, αἱ δὲ ὁμοίον τι τέτοις πελάγε γένος ἐνὸς δὲ ria colliata
 ταύρου κοινῶς ὑπὸ πασῶν θυμὲν μέρος ἑκάστη τὸ taurus vnus
 τεταγμένον λαμβάνει. θύουσι δὲ ὑπὲρ πάντων, καὶ immolatus.
 τὴν ἡγεμονίαν τῶν ἱερῶν ἔχουσι Ῥωμαῖοι.

XXXI.

- e. Vulgo *Latialis* dicitur. Sed et *Latiaris* ap. Cic. Mil. 31. et Livium 21, 63. ad quem loc. vid. Duker. et Drakenb. add. interpp. ad Suet. Cai. 22. De terminatione vid. ad 2, 13. h. extr. — De die harum tum feriarum vno, cui postea alter, itemque tertius, additus est, v. 6, 95.
- f. Int. partem de tauro immolando. v. in cap. huius finit. Liv. 32, 1. *legati ab Ardea questi in jenatu erant, sibi in monte Albano Latinis carnem, ut affolet, datam non esse.* 37, 2. *Latinaeque instauratae, quod Laurentibus carnis (sc. pars) quae dari debet, data non fuerat.* Hinc non leve putandum, quale videri potest nostro more, quod hic Noster de carnis partibus distribuendis regem constituisse, narrat.

XXXI.

Capitolium, unde dictum? Templum ibi ab eodem rege extructum, quanquam non absolutum.

LIX. P. 783. l. 4. **Τ**αρκύνιος δὲ ^a μετὰ τῆτο τὸ ἔργον ἀναπαύσας τὸν λεῶν τῶν ^b στρατειῶν καὶ πολέμων, περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἱερῶν ἐγένετο, τὰς τῆ πάππε προθυμέμενος εὐχὰς ἐπιτελέσαι. ^c ἐκείνος γάρ, ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ μαχόμενος πρὸς Σαβίνους, εὐξάτο τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἥρᾳ καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, εἰν νικήσῃ τῇ μάχῃ, ναὺς αὐτοῖς κατασκευάσειν καὶ τὸν μὲν σκόπελον ἐνθα ἰδρῦσεσθαι ἔμελλε τὸς Θεοὺς, ^d ἀναλήμμασι τε καὶ χώμασι μεγάλοις ^e ἐξεργάσατο, καθάπερ ἔφην ἐν τῷ πρὸ τῆτο λόγῳ τὴν δὲ τῶν ναῶν κατασκευὴν ἐκ ἔφθη τελέσαι. τῆτο δὲ τὸ ἔργον ὁ Ταρκύνιος ^f ἀπὸ τῆς δεκάτης τῶν ἐκ

- a. Gabiis nimirum receptis, cum antea Sabinos et Volcos bello superasset: quae quidem in capp. praeced. exposuerat.
- b. Ita Vat. rectius quam, quod vulg. leg. στρατιῶν.
- c. conf. supra 3, 69.
- d. Vulg. ἀναλώμασι et sic Lapsus: *impensis magnisque aggeribus*. Sed ἀναλήμμασι leg. ex 3, 69. putarat Sylb. et sic est in Cod. Vat.
- e. occupavit f. firmavit. Sed quoniam fynon. est ὁμαλὸν γενέσθαι παρεσκέυασε 3, 69. vertunt disertius *compleavit*.
- f. λάφυρα sunt n. l. *argentum et aurum* ex praeda Sueffiana, de quo et eius *decimis* haec tradit supra c. 50. extr. ἄργυρον δὲ καὶ χρυσόν, ὅσος εὐρήθη, συναγαγὼν εἰς ἐν χωρίον, καὶ τὴν δεκάτην ἐξελόμενος εἰς κατασκευὴν ἱερῶν, τὰ λοιπὰ χρήματα τοῖς στρατιώταις διείλεν. ἔτω δὲ ἄρα πολὺς ὁ καταληφθεὶς ἄργυρος τε ἦν καὶ χρυσός, ὥσε τῶν μὲν στρατιωτῶν ἑκατον πέντε μῶας ἄργυρικ λαβεῖν, τὸ δὲ τοῖς Θεοῖς δεκατευθὲν ἄργύριον τετρακοσίων ἢ μείον γενέσθαι ταλάντων. Etiam Liv. I, 53. *quadringenta talenta*. Sic Gron. Drakenb. et post Gruter. omnes: *quadraginta* Crev. Neque aliter

ἐκ Στέσης λαφύρων ἐπιτελέσαι προαιρέμενος,
 ἅπαντας τὰς τεχνίτας ἐπέστησε ταῖς ἐργασίαις.
 ἔνθα δὴ λέγεται τέρας τι θαυμαστὸν ὑπόγειον,
 ὀρυττομένων τῶν θεμελίων, καὶ τῆς ὀρυγῆς εἰς πο-
 λὺ βάθος ἤδη⁵ παρέσης, εὐρηθῆναι κεφαλὴν νεοσφα-
 γῆς ἀνθρώπου, τὸ, τε πρόσωπον⁶ ἔχουσαν τοῖς ἐμ-
 ψύχοις ὁμοίον, καὶ τὸ καταφερόμενον⁷ ἐκ τῆς [κε-
 φαλῆς

c. 55. Sed ad h. l. Strothius evidentibus plane ac in-
 victis argumentis ostendit, virinque esse legend. *qua-
 draginta talenta*. Haec efficiunt nostri arg. 50000
 imp. cum 400 talenta facerent 50000 imp. Et tan-
 tam summam praedae Sueffanae decumam fuisse, quis
 Nostro credat? Livius scripsit, ut modo dictum est,
 40 tal. ac ne has quidem decimas fuisse ait, sed sim-
 pliciter pecunias vel manubias, quas *ex divisione* prae-
 dae rex *refecisset* i. e. recepisset. cf. not. Strothii. Dio-
 nysius decimas forsitan ex Herculis 1, 44. vel Veien-
 tana praeda, huc quoque transferendas putavit. cf.
 etiam ad 6, 17. b. Error autem in numero 400 tal.
 l. c. non librariorum, ut in Livio, sed ipsius Dionysii
 est, eiusque praesertim testimonio, relictus esse in
 Livio videtur.

g. Pro *παρέσης* leg. potius *προΐσσης* aut *παρηκῆσης* aut
κατιέσης: Lapis enim *descendente*, Sylb. Aequae au-
 tem in Lapi Cod. fuisse *παριέσης* coniecerim. Nam
descendendi notio est e verbis εἰς πολὺ βάθος. Sed
 lectio librorum retinenda, quae idem sibi vult, quam
 τῶν ὀρυττήρων εἰς πολὺ βάθος s. ἐν πολλῷ βάθει ἤδη
 παρόντων. — Paulo ante pro ὀρυγῆς au legendum
 ὀρυχῆς per χ, vsitatiore forma?

h. Ita in Vat. vulgo ἔχουσα.

i. κεφαλῆς vix relinqui potest, nisi insulse Nostrium bla-
 terasse dicas. ἀποτομῆς Vat. pro quo, eodem sensu
 sed vulgatae similis vocab. σφαγῆς dedit Reisk.
 estque ait σφαγή *vulnus letale* (cf. Eurip. Hec. v. 571.)
*sed imprimis iugulum et vulnus ei impressum, locus am-
 putationis, ubi caput a trunco avulsum fuit: quod*
*equidem reciperem, nisi suspicarer Dionysium scri-
 psisse ἐξ αὐτῆς.* Sic enim apparet, quod non est si
 reponas σφαγῆς, vnde lectiones et vulg. et Vat. ve-
 nerint:

[ααα.

Φαλῆς] αἶμα θερμὸν ἔτι καὶ νεαρόν. τὸ τοῦ τέρας
 ἰδὼν ὁ Ταρκύνιος, τῆ μὲν ὀρύγματος ἐπισχεῖν ἐκέ-
 λευσε τὰς ἐργαζομένους· συγκαλέσας δὲ τὰς ἐπι-
 χωρίους μάντις, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, τί βέ-
 λετομ σημαίνειν τὸ τέρας. εἰδὲν δ' αὐτῶν ἀποφαινε-
 μένων, ἀλλὰ Τυρρῆνοῖς ἀποδιδόντων τὴν περὶ τῶν
 τοιούτων ἐπισήμην, ἐξετάσας παρ' αὐτῶν καὶ μα-
 θῶν τὸν ἐπιφανέστατον ^k Τυρρῆνῶν τερατοσκοπὸν
 ὅσις ἦν, πέμπει τῶν ἀσῶν τὰς δοκιμωτάτας πρέσ-
 βεις πρὸς αὐτόν. Τέτοιοις τοῖς ἀνδράσι ἀφικόμε-
 νοις εἰς τὴν οἰκίαν ^l τῆ τερατοσκοπῆ περιτυγχάνει
 τὴ μεράκιον ἐξίον· ὃ φράσαντες ὅτι Ῥωμαίων εἰσὶ
 πρέσβεις τῶ μάντι βεβλόμενοι συντυχεῖν, παρεκά-
 λεν ἀπαγαγεῖν πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ νεανίας, „Πα-
 „τῆρ ἔστιν ἐμός, ἔφησεν, ὃ ^m βέλεθε συντυχεῖν —
 „ἐν ᾧ δὲ ἐκείνον ἐκδέχεσθε, πρὸς ἐμὲ δηλώσατε περὶ
 „τῆνος ἠκετε. περιέσαι γὰρ ὑμῖν, εἴ τι μέλλετε διὰ
 „τὴν ἀπειρίαν σφάλλεσθαι κατὰ τὴν ἐρώτησιν, ⁿ ὑπ'
 „ἐμὲ διδάχθεῖσιν μηδὲν ἐξαμαρτεῖν. μοῖρα δ' ἐκ ἐλα-
 „χίστη τῶν ἐν μαντικῇ ^o θεωρημάτων ἐρώτησις ὀρθή.“
 εἰδοίαι

nerint: quarum utraque interpretatio est pronominis
 αὐτῆς. Ceterum haec descriptio capitis, de ingenio
 Nostri facta (qualia passim quaedam occurrunt, cf. c. 44.
 o.) tota ducta est e notione praemissi τῆ νεοσφαγῆς.

k. τῶν ἐν Τυρρῆνοῖς Vat. si ita legitur, quod recepit
 Reisk. et per me licet, sine dubio etiam cum Reiskio
 reponendum τερατοσκοπῶν in gen. plur. quod
 annotatorem praetervidisse in Cod. Vat. haud perpe-
 ram ille colligit.

l. *Oleum Calenum* vocat hunc vatem Plin. 28, 2. quem
 locum vide hunc nostrum illustrantem. Narrationem
 hanc dedimus, quoniam Livius eam praeterivit.

m. χρῆζετε Vat.

n. Vulgo distinctio est post σφάλλεσθαι et quod in se-
 quentibus legitur διδάχθεῖσιν, iungitur cum ἐρώτη-
 σιν. Sed post hoc vocabulum transponi distinctio-
 nem, et mox legi διδάχθεῖσιν malebat Sylb. atque
 ita reperitur in Cod. Vat.

o. vid. ad 2, 64. i.

ἔδωκε τοῖς ἀνδράσιν ἔτω ποιῆν' καὶ λέγεσθαι αὐτῶ
 τὸ τέρας. ὁ δὲ ὡς ἤκουσε, μικρὸν ἐπισχῶν χρόνον,
 „ Ἀκούσατε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοί τοῖ μὲν τέρας
 „ ὑμῖν ὁ πατήρ διελεῖται, καὶ ἔδὲν ψεύσεται μάν-
 „ τει γὰρ ἔθέμις. ἃ δὲ λέγοντες ὑμεῖς καὶ ἀποκρι-
 „ νόμενοι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις, ^p ἀναμάρτητοι καὶ
 „ ἀψευδῆς ἴσθηται διαφέρει γὰρ ὑμῖν προσεγνωκέναί
 „ ταῦτα παρ' ἐμῆ μάθετε. ὅταν ἀφηγήσῃθε αὐτῶ
 „ τὸ τέρας, ἔκ ἀκριβῶς μανθάνειν φήσας, ὅ, τι λέ-
 „ γετε, περιγράψει τῶ σκήπῳ τῆς γῆς μέρος ὅσον
 „ ἤ τι ἐπειθ' ὑμῖν ἔρεῖ, τῆτι μὲν ἐστὶ ὁ Ταρπήσιος
 „ λόφος, μέρος δὲ αὐτῆ τῆτι μὲν ^q πρὸς τὰς ἀνατο-
 „ λὰς βλέπον, τῆτι δὲ πρὸς τὰς δύσεις, βόρειον δὲ
 „ αὐτῆ τὸδε, καὶ τὸναντίον. ταῦτα τῶ σκήπῳ
 „ δεκνύς, πύσεται παρ' ὑμῶν, ἐπὶ πῶς τῶν μερῶν
 „ τῆτων εὐρεθῆναι κεφαλῆ. τί ^r ἐν ὑμῖν ἀποκρίνασθαι
 „ παραινῶ; μὴ συγχωρεῖν ἐν μηδενὶ τῶν τόπων, ἔς
 „ ἂν ἐκεῖνος τῶ σκήπῳ δεκνύς πυνθάνηται, τὸ
 „ τέρας εὐρεθῆναι, ἀλλ' ἐν Ῥώμῃ φανῆναι παρ' ὑμῖν
 „ ἐν Ταρπήσιῳ λόφῳ. ταύτας εἰάν φυλάττητε τὰς
 „ ἀποκρίσεις, ^s καὶ μηδὲν παραγάγητε ὑπ' αὐτῆ, συγ-
 „ γνῆς ὅτι τὸ ^t χρεῶν ἔκ ἐνεσι μετατεθῆναι, διελεῖ-
 „ ται

p. ἀναμάρτητοί τε καὶ ἀψ. Vat. vert. errorem aequae ac mendacium cavebitis.

q. Ita Vat. vulgatis art. τὰς deest. Mox βόρειον δὲ αὐ malit Reisk.

r. Lapsus: quid igitur vobis respondendum sit, moneo, sine interrogatione, vt legisse videatur: τί ἐν ὑμεῖς (vt in ed. Steph.) ἀποκρίνεσθε παραινῶ. Nec placet hoc loco, fateor, interrogatio. Sed quoniam ea in sermonibus huiusmodi saepe Nofter vitatur, et ἀποκρίνασθαι libri omnes habent, mendum in Steph. lect. ὑμεῖς suspicandum est. Sylburg reposuit ὑμῶς. Reiskius e Vat. recepit ὑμῖν.

s. nec ullo modo vos transversos ab eo agi patiamini.

t. A Sylb. est, quo et alibi Dionys. vitatur, et infra 4, 63. ἐκ ἰσχυσε νικῆσαι τὸ χρεῶν. In Steph. ed. erat χρέον.

[add.

[add.

LXI.

„ταὶ τὸ τέρας ὑμῖν ὅ, τι βέλεται σημαίνειν, καὶ ἐκ
 „ἀποκρύφεται.“ Ταῦτα μαθόντες οἱ πρέσβεις,
 ἐπειδὴ σχολὴν ὁ πρεσβύτης εἶχε, καὶ ἠ προσῆλθέ
 τις αὐτὸς μετιῶν, εἰσελθόντες φράζουσι τὸ τέρας
 τῶ μάντει. σοφισζομένε δ' αὐτῆ καὶ διαγράφοντο
 ἐπὶ τῆς γῆς περιφερεῖς τε γραμμάς, καὶ ἐτέρας
 αὐθις εὐθείας, καὶ καθ' ἓν ἕκαστον χωρίον ποιημένε
 τὰς ὑπὲρ τῆς ἐρεύσεωσ ἐρωτήσεις, εἰδὲν ἐπιταρατ-
 τόμενοι τὴν γνώμην οἱ πρέσβεις, τὴν αὐτὴν ἐφύλατ-
 τον ἀπόκρισιν, ὡσπερ αὐτοῖσ ὅτῃ μάντεωσ ὑπέθε-
 τοῖουσ, τὴν Ῥώμην καὶ τὸν Ταρπήιον ὀνομάζοντεσ
 αἰεὶ λόφον, καὶ τὸν ἐξηγητὴν ἀξιῶντεσ μὴ σφετε-
 ρίζεσθαι τὸ σημεῖον, ἀλλ' ἀπὸ τῆ κρατίτεσ καὶ δικαιο-
 τάτεσ λέγειν. εἰ δὲ δυνηθεῖσ * δὲ παρακρέσσασθαι ὁ μάν-
 τισ ὃ τὸσ ἀνδρασ, εἰδὲ σφετερίζασθαι τὸν οἰωνόν,
 λέγει πρὸσ αὐτεσ, „Ἄνδρεσ Ῥωμαῖοι, λέγετε πρὸσ
 „τὸσ ἑαυτῶν πολίτασ, ὅτι κεφαλὴν εἰμαρται γενέ-
 „σθαι συμπάσῃσ Ἰταλίασ τὸν τόπον τῆτον ἐν αὐτὴν
 „κεφαλὴν ἔυρετε.“ ἐξ ἐκείνεσ ἡ καλεῖται Καπιτολί-
 νοσ ὁ τόποσ, ἀπὸ τῆσ ἐυρεθείσεσ ἐν αὐτῶ κεφαλῆσ
 κάπιτα γάρ οἱ Ῥωμαῖοι καλεῖσι τὰσ κεφαλάσ.
 ταῦτα παρα τῶν πρεσβευσάντων ἀκέσασ ὁ Ταρ-
 κύνιοσ, ἡ ἐπέσησε τοῖσ ἔργοισ τὸσ τεχνίτασ· καὶ τὰ
 μὲν πολλὰ ἐξεργάσατο τῆ ναῦ, τελειῶσαι δ' ἐκ
 ἐφθασεν ἅπαν τὸ ἔργον, ἐκπεσῶν τάχιον ἐκ τῆσ
 δυνασειάσ· ἀλλ' ἐπὶ τῆσ τρίτεσ ὑπατείασ ἡ Ῥωμαίων
 πόλισ

u. Etiam προῆλθε hic legi posse putat Sylb.

x. Pro δὲ substitui potest δὴ Sylb.

y. Ita Vat. in edd. est τὸ σημεῖον.

z. καλεῖται τῆ χρόνεσ Vat. Hudson hic addit: Non de-
 sunt viri doctissimi, qui haec omnia conficta putant
 nobilitati gentis propagandae: unamque nominis cau-
 sam adferunt, quod Capitolium esset ἄκρα ἢ κορυφὴ
 τῆσ πόλεωσ. vid. *Ryccium de Capitolio Rom. c. 10.*

a. αὐθις ἐπεσ. malit Reisk. *fursum adgredi iussit opera:*
 ob praemissa c. 59. ἐπισχεῖν ἐκέλευσε τὸσ ἔργασ.

πόλις^b αὐτὸν εἰς συντέλειαν ἐξεργάσατο. ἐποιήθη δ' ἐπὶ κρηπίδος ὑψηλῆς βεβηκώς, οὐκ ἀπλεθρος τὴν περίοδον, διακοσίων ποδῶν ἔγγιστα τὴν πλευρὰν ἔχων ἑκάστην· ὀλίγον^c δέ τι τὸ διαλλάττον ἕυροι τις Templum Capit. pro-
 ἂν τῆς ὑπεροχῆς τῆς μήκους παρὰ τὸ πλάτος, εἰδ' penodum
 ὅλων πεντεκαίδεκα ποδῶν. ἐπὶ γὰρ^d τοῖς αὐτοῖς quadratum,
 θεμελίοις ὁ μετὰ τὴν ἔμπρησιν οἰκοδομηθεὶς κατὰ
 τὰς πατέρας ἡμῶν ἐυρέθη, τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὕλης
 μόνον διαλλάττων τῆ ἀρχαίᾳ, ^e ἐκ μὲν τῆ κατὰ πρό- columna-
 σωπον μέρος πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος, τριπλῶ rum ordi-
 περιλαμβανόμενος ἑξήκων κίωνων, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων, bus septum,
^f διπλῶ ἐν δὲ αὐτῶ, τρεῖς ἐνεισισηκοὶ παράλληλοι, et triplex.
 κοινὰς ἔχοντες πλευράς. μέρος μὲν, ὁ τῆ Διός
 παρ' ἑκάτερον δὲ τὸ μέρος, ὁ, τε τῆς Ἥρας καὶ ὁ
 τῆς Ἀθηνᾶς, ὑφ' ἑνός^g αἰετῆ καὶ μιᾶς σέγης κα-
 λυπτόμενοι.

XXXII.

De libris Sibyllinis a Tarquinio Sup. emtis.

Λέγεται δέ τι καὶ ἕτερον ἐπὶ τῆς Ταρκυνίᾳ βα- LXII.
 σιλείας πάνυ θαυμαστὸν εὐτύχημα τῇ Ρω-
 μαίων ὑπάρξαι πόλει, εἴτε Θεῶν τινας εἴτε δαιμόνων
 εὐνοία δωρηθέν· ὅπερ εἰ πρὸς ὀλίγον καιρὸν, ἀλλ'
^a εἰς ἅπαντα τὸν βίον πολλὰκίς αὐτὴν ἔσωσεν ἐκ με-
 L 2 γάλων

- b. αὐτὸν licet praecedat ἔργον. cf. etiam 2, 34. u.
 c. In vulgatis est δ' ἔτι. Sed δέ τι suspicati sunt Sylb. et Portus, et ita est in Vat. — τὸ διαλλάττον τῆς ὑπεροχῆς/ vid. in ind. ὑπεροχῆ.
 d. Laudat ad h. l. Casaub. Taciti verba Hist. 3, 72. Mox τῇ τε πολυτ. in vulgg. vbi τε non leg. in Vat.
 e. a parte quidem antica s. a fronte, quae ad meridiem spectat.
 f. ἀπλῶ in Vat. et Lapi Codd.
 g. Sub una aquila. Lapis. Sub eodem laqueari. Gelen. vid. ind. αἰετός.
 a. eis h. l. pro ἐν ex sententia Casaub. ἅπας ὁ βίος omne, quo res temp. floruit, aevum.

γάλων κακῶν. γύνη τις ἀφίκετο πρὸς τὸν τύραννον,
^b ἐκ ἐπιχωρία, βίβλος ἐννέα μεσῶς Σιβυλλείων
 χρησμῶν ἀπεμπολήσασθαι θέλῃσα. ἐκ ἀξίοντος δὲ τῆ
 Ταρκυνίε τῆς αἰτηθείσης^c τιμῆς πρίασθαι τὰς βί-
 βλους, ἀπελθῆσα τρεῖς ἐξ αὐτῶν κατέκαυσε καὶ
 μετ' ἑ πολὺν χρόνον τὰς λοιπὰς ἐνέγκασα, τῆς
 αὐτῆς ἐπώλει τιμῆς. δόξασα δ' ἄφρων τις εἶναι,
 καὶ γελασθεῖσα ἐπὶ τῷ τὴν αὐτὴν τιμὴν αἰτεῖν
 περὶ τῶν ἐλαττόνων, ἣν εἶπε περὶ τῶν πλειόνων ἐδυ-
 νήθη λαβεῖν, ἀπελθῆσα πάλιν τὰς ἡμισείας τῶν
 ἀπολειπομένων κατέκαυσε, καὶ τὰς λοιπὰς τρεῖς
 ἐνέγκασα, τὸ ἴσον ἦται χρυσίον. θαυμάσας δὲ τὸ
^d βέλευμα τῆς γυναικὸς ὁ Ταρκύνιος, τῆς οἰωνοσκό-
 πες μετεπέμψατο, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸ
 πρᾶγμα, τί χρὴ πράττειν ἤετο. καὶ κείνοι διὰ
 σημείων τινῶν μαθόντες, ὅτι θεόπεμπτον ἀγαθὸν
 ἀπεσφάφη, καὶ μεγάλην συμφορὰν ἀποφαίνοντες,
 τὸ μὴ πάσας αὐτὸν τὰς βίβλους πρίασθαι, ἐκέλευ-
 σαν^e ἀπαριθμῆσαι τῇ γυναικὶ τὸ χρυσίον ὅσον ἦται,
 καὶ

b. *anus hospita atque ignota dicitur etiam* Gell. 1, 19.
 Plin. 13, 13. *Sibyllam* vocat forte quod Sibyllinos li-
 bros attulit, ut ait Salmaf. in Exercitt. Plin. c. 2. Sui-
 das in v. Ἡροφίλη et v. *χρηματιζέσθαι Herophilam*
 fuisse dicit, quae et Sibylla Erythraea. vid. praeter
Salmaf. l. c. *Gallaeum* in diff. de Sibyllis p. 148. Hudf.
Lactantius Cumanam, nomine *Amaltheam*, quae ab
 aliis *Demophile* vel *Herophile* dicatur, libros attulisse
 hos tradit. Isque et *Suidas*, *Prisco* allatos aiunt.
Livius nihil ea de re habet, quam inter fabulas esse
 ponendam, vix dubitandum est. v. Heum. Poeciles
 T. I. p. 79.

c. Pretium, ut vel hinc apparet, antiquiores non defi-
 gnabant. *Lactantius* 300 philippeos mox aureos po-
 stulasse *Sibyllam* narrat, quorum tum neutri extite-
 runt. v. Gron. ad Gellii N. A. 1, 19. p. 126. ed. Conr.

d. τὸ βέλημα Vat.

e. ἀπαριθμῆσαι Vat. quod praetulit ac recepit Reisk.
 et sequitur λαβεῖν. In vulgg. est ἀπαριθμείσθαι.

καὶ τὰς περιόντας τῶν χρησμῶν λαβεῖν. ἡ μὲν ἔν
 γυνή τὰς βίβλους δῶσα, καὶ φράσασα τημεῖν ἐπι-
 μελῶς, ἐξ ἀνδρῶπων ἠφανίαθη. ὁ δὲ Ταρκύνιος
 τῶν ἀσῶν ἀνδρας ἐπιφανεῖς δύο προχειρισάμενος, Custodes
 καὶ δημοσίαις αὐτοῖς δύο θεράποντας παραζεύξας, libror. Si-
 ἐκείνοις ἀπέδωκε τὴν τῶν βιβλίων Φυλακὴν, ὧν byllin.
 τὸν ἕτερον Μάρκον ἢ Ἀτύλιον, ἀδίκηεν τι δόξαντα
 περὶ τὴν πίσην, καὶ μνηυθέντα ὑφ' ἐνός ἢ τῶν δη- parricidae
 μοσίων, ἵως πατροκτόνον εἰς ἀσκὸν ἐξέβησας βόειον, supplicium.
 ἐξέβησεν εἰς τὸ πέλαγος. μετὰ δὲ τὴν ἐμβολὴν τῶν
 βασιλέων ἡ πόλις ἀναλαβῶσα τὴν τῶν χρησμῶν
 προσασίαν, ἀνδρας τὰς ἐπιφανεστάτας ἀποδείκνυ-

L 3

σιν

f. ἡ τὰς βιβλ. δῶσ. Vat.

g. Αἰτίλιον Vat. Ἀττίλιον videtur legisse Lopus. forsan
 leg. Ἀκύλιον Syll. Nec Gell. nec Lactant. datis su-
 pra locc. neque Serv. ad Aen. 6, 72. hanc historiam
 attingunt, et in ea variasse auctores, notavit Glarean.
 Hudf. πῖσις h. l. fides in religione et custodia libro-
 rum Sibyllinorum.

h. scil. θεραπόντων.

i. Vulg. interpres, qui vertit: *et quod parricidii accusatus fuisset*, de duplici crimine Atilii cogitat, et Reiskius quoque, de simplici an gemino sermo sit hic, dubius est. Sed talis ambiguitas huius loci nulla est, nec esse quidem debet: quoniam si *et parricida*, adeoque gemini criminis reus fuit Atilius, poenam, quam iussit traditur, simplicem modo dedit, solam nempe parricidii, violatae fidei nullam: quod et per se non congruit, et a Dionysii consilio alienum est, qui non impune fidem ab Atilio violatam tradere instituit. Itaque verba, ἵως πατροκτόνον non, vt vulgo solent, cum praecedentibus, sed cum consequentibus iunxerim, perspicuitatis causa distinctione, quae in vulgg. verbis illis subiicitur, sublata, vt sensus sit, *Atilium non leviolem, quam parricidae, poenam dedisse*. Quod si eadem verba iunguntur cum supp. quicquid subaudias cum Reiskio in partic. μνηυθέντα, vt vnum, non geminum crimen significetur, illud tamen remanet, vt ipse accusator, isque θεράπων, de iure i. e. genere criminis decrevisse videatur, quod non concoquo.

σιν αὐτῶν Φύλακας, οἱ διὰ βίε ταύτην ἔχουσι τὴν
 ἐπιμέλειαν, στρατειῶν * ἀφαιμένοι καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν κατὰ τὴν πόλιν πραγματειῶν, καὶ^k δημοσίας
 αὐτοῖς παρακαθήσειν, ἃν χωρὶς ἐκ ἐπιτρέπει τὰς
 ἐπισκέψεις τῶν χρησμῶν τοῖς ἀνδράσι ποιῆσαι.
 συνελόντι δ' εἶπεν, ἔθεν ἔτω Ῥωμαῖοι Φυλάττεσιν,
 ἔτε ὅσιον ** κτήμα ἔτε ἱερόν, ὡς τὰ Σιβύλλεια θεό-
 φατα. Χρῶνται δ' αὐτοῖς ὅταν ἡ βελή ψηφίσηται,
 πάσεως καταλαβέσης τὴν πόλιν, ἢ δυσυχίας τινός
 μεγάλης συμπεσῆσης κατὰ πόλεμον, ἢ τεράτων
 τινῶν καὶ^l Φαντασμάτων μεγάλων καὶ δυσσευρέτων
 αὐτοῖς Φανέντων, οἷα^m πολλὰ συνέβη. ἔτοι διέμει-
 ναν οἱ χρησμοὶ μέχρι τῆ Μαρσικῆ κληθέντος πο-
 λέμε, κείμενοι *** κατὰ γῆς, ἐν τῷ ναῶ τῆ Καπι-
 τολίνε Διός, ἐν λιθίνῃ λάρνακι, ὑπ' ἀνδρῶν δέκα
 Φυλατ-

inspiciun-
 tur libri
 Sibyllini

ex Scto, et
 quando?

vbi affer-
 vati?
 Decemviri.

* στρατειῶν — πραγματειῶν, familia nisi eadem potius
 supra, 2, 21. extr. de sexaginta sacerdotibus a Romu-
 lo constitutis tradit, quae dubito, an Curionibus eo-
 rum numero comprehensis satis conveniant. Neque
 quodvis sacerdotium per se militiam aut reip. admi-
 nistrationem excludebat, ut vel ex eo, quod tribunos
 Celerum in sacerdotum recensu 2, 64. commemorat,
 apparet. Hinc fere conicio, quod postea concessum
 quibusdam fuit, ut h. l. libr. sacr. custodibus, idem
 illis LX. Dionysium tribuisse. Nec aliter forsitan de
 eorum aetate quinquagenaria vid. ibid. existimandum
 est. cf. ad 5, 1. l.

| add.

k. Vulg. δημοσίαι, quod et Lapis expressit et Gelen,
 magis commode δημοσίαις Vat. ut subaud. θεράπων-
 τας, ut supra.

** ὅσιον v. in ind.

l. Φαντασμάτων hic pro Φασμάτων ostentorum. Sylb.
 cf. 5, 46. Φάσμα attice, non Φάντασμα: Th. Magi-
 ster in Eclog. dict. att. Gloss. Φάντασμα vana visio,
 Φάσμα mostellum. Liv. 1, 20. prodigia fulminibus alio-
 que visu missa.

m. πολλαίς Vat. mox idem Καπιτολίς.

*** Intell. in cella subterranea.

Φυλαττόμενοι. ἢ μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἐπὶ ταῖς ἐβδό- ^{isti libri}
 μήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάσιν ἐμπερηθέντος τῆ ^{perierunt,}
 ναῖ, εἴτ' ἐξ ἐπιβελῆς, ὡς οἴοντά τινες, εἴτ' ἀπὸ ^{quando?}
 ταυτομάτε, σὺν τοῖς ἄλλοις ἀναδήμασι τῆ Θεῖ
 καὶ ἔτοι διεφθάρησαν ὑπὸ τῆ πυρός. οἱ δὲ νῦν ὄντες, ^{qui tum}
 ἐκ πολλῶν εἰσι. ὁ συμφόρητοι τῶν τόπων· οἱ μὲν ἐκ ^{erant, alii,}
 τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων κομιθέντες· οἱ δ' ἐξ Ἐρυθρῶν ^{et vnde?}
 τῶν ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ δόγμα βελῆς ἀποσαλέντων ^{collecti,}
 πρεσβευτῶν ἐπὶ τὴν ἀντιγραφὴν· οἱ δ' ἐξ ἄλλων
 πόλεων, καὶ παρ' ἀνδρῶν ἰδιωτῶν μεταγραφέντες·
 ἐν οἷς εὐρίσκονταί ^q τινες ἐμπεποιημένοι τῶν Σιβυλ- ^{interpolati.}
 λείοις, ἐλέγχονται δὲ ταῖς καλεμέναις ἀκροσυχίσι·
 λέγω δὲ ἃ Τερέντιος Οὐάβρων ἰσέρηκεν ἐν ^s τῇ Θεο-
 λογικῇ πραγματείᾳ.

L 4

XXXIII.

- n. h. e. Olymp. 174½. a. V. C. 671. v. Chronol. Dodwelli ad Dionys. p. 2586. ed. Reisk. et interpp. ad Tacit. Hist. 3, 72, 5. Custodes libr. Sibyll. decemviri, quos quidam non agnoscunt, hic vindicantur: adde locc. Liviana, v. c. 21, 62. 10, 8. ibique Ströth.
- o. Ita Vat. verbo in tali re proprio. vulgo σύμφοροι.
- p. Nam et Erythrae sunt in Aetolia.
- q. τινες ἐμπεπ. sc. χρησμοὶ quaedam inserta Sibyllinis, neque ipsa adeo oracula Sibyllina: Librorum Sibyllinor. tres classes tenendae sunt. Una eorum, qui a. v. 671. perierunt: altera horum, qui Nostri aevo extiterunt, et sub Iuliano Imp. in deflagratione templi Apollinis Palatini, incendio fere eodem absumti putantur, Ammian. 23, 3. et Salmas. ad Solin. p. 78. tertia est οἶτο librorum collectio eorum, qui Sibyllinorum nomine hodieque feruntur.
- r. Ergo non solum in iis, quae hodie supersunt, verum et in antiquioribus Sibyllinis carminibus, Romae collectis, ibique aliquamdiu post Dionysium servatis, acrostichides fuerunt, pro spuris quidem, ut vel ex hoc loco discimus, habitae: cuius rei causam reddit Cic. de div. 2, 54. Hoc scriptoris est, non furentis: adhibentis diligentiam, non insani. vid. ind. ἀκροσυχ.
- s. Intelligit M. Terentii Varronis XVI libros (rerum) divinarum, quorum in quarto de Quindecimviris Sacrorum

XXXIII.

Aristocratia Romae constituta: Consules primi:
Rex sacrificulus.

e Lib. V. c. I.
P. 844. l. i.

Αριστοκρατίας δὲ γενομένης οἱ πρῶτοι τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν παραλαβόντες ὑπατοὶ, τεττάρων^a τινῶν μηνῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον ὑπολειπομένων, Λεύκιος Ἰένιος* Βρεῦτος, καὶ Λεύκιος Ταρκύνιος Κολλατίνος, ἕς καλῆσι Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν ἑαυτῶν διάλεκτον, ὥσπερ^b ἔφην, προβέλης, ἐτέρους παραλαβόντες πολλὰς^c ἐλθόντων εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐπὶ στρατοπέδῳ, μετὰ τὰς σπονδὰς τὰς γενομένας αὐτοῖς πρὸς Ἀρδεάτας, ὀλίγαις ἡμέραις ὑπερον τῆς ἐκβολῆς τῆς τυράννης, συγκαλέσαντές τε^d τὸν δῆμον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πολλὰς ὑπὲρ ὁμονοίας λόγους ποιησάμενοι^e ψήφισμά τι πάλιν ἐπεκύρωσαν ἕτερον, περὶ ὧν οἱ κατὰ πόλιν ὄντες^f πρότερον

eorum, Sibyllarum historiam complexus est. v. Fabric. Bibl. lat. c. 7. p. 76 sqq.

- a. τινῶν deest in Vat. et expunxit Reiskius, nec legitur in Cod. Rom. vt notavit Sylb.
- * Βρεῦτος graece redditur a Nostro ἡλίθιος 4, 67. extr.
- b. Supra 4, 76. his verbis: τὰς δ' ἀρχοντας τέρας ἔταξαν καλεῖσθαι κατὰ τὴν ἑαυτῶν διάλεκτον κωνσέλας. τῆτο μεθερμηνευόμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα γλωτταν τῆνομα, συμβέλης ἢ προβέλης δύναται δηλεῖν κωνσίλια γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι τὰς συμβελάς καλεῖσιν ὑπατοὶ δὲ ὑφ' Ἑλλήνων ἀνά χρόνον ἠνομάθησαν ἐπὶ τῆ μεγέθους τῆς ἐξουσίας. ὅτι πάντων ἀρχασι, καὶ τὴν ἀνωτάτω χώρην ἔχουσι. τὸ γὰρ ὑπερέχον καὶ ἄκρον, ὑπατον ἐκάλεον οἱ παλαιοί.
- c. ἐλθόντας dedit Reiskius.
- d. τὸν δῆμον, cum vulgo desit articulus, malit Sylb. atque ita in Vat.
- e. ψήφισμά τε πάλιν ἐκύρωσαν Vat. Sed Reiskius mutavit sic: ψήφισματι πάλιν ἐπεκύρωσαν ἕτέρω, vt ad ἐπικυρ. subaudiatur ταῦτα.
- f. Praeunte Bruto, idem ante decreverat vrbana multitudo,

τερον ἐψηφίσαντο, Φύγην Ταρκυνίους ἐπιβαλόντες αἰδίων. καὶ μετὰ τῆτο καθαρμὸς τῆς πόλεως ποιησάμενοι, καὶ ὄρκια τεμόντες, αὐτοὶ τε πρῶτοι πάντες ἐπὶ τῶν τομίων, ἄμοσαν, καὶ τὰς ἄλλας πολίτας ἐπεισαν ὁμόσαι, μὴ κατὰξεν ἀπὸ τῆς Φυγῆς βασιλέα Ταρκύνιον, μήτε τὰς παῖδας αὐτῶ, μήτε ἕξ ἐκείνων γενησομένους βασιλέα τε τῆς Ῥωμαίων πόλεως μηκέτι καταστήσειν μηδένα, μήτε τοῖς καθιστάμεν βελομένοις ἐπιτρέψεν. ταῦτα μὲν περὶ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν τέκνων καὶ τῶ μεθ' ἑαυτὸς γένος ἄμοσαν. ἐπεδὴ δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίοι *γενόμενοι τοῖς κοινῶς πράγμασιν ἔδοξαν οἱ βασιλεῖς, φυλάττειν τὸνομα τῆς ἀρχῆς, ὅσον αὖ ἡ πόλις διαμένῃ χρόνον, βελόμενοι, τὰς ἱεροφάντας τε καὶ οἰανομάντας ἐκέλευσαν ἀποδεῖξαι τὸν ἐπιτηδειότατον τῶν πρεσβυτέρων, ὃς ἔδενός ἤμελλεν ἔξεν ἑτέρω, πλὴν τῶν περὶ τὰ θεῖα^k σεβασμάτων,

L 5

μάτων,

tudo, absente ad Ardeam exercitu. cf. 4, 84. pro ἐψηφίσαντο Vat. ἐπεψηφίσ.

g. Interpretis vulg. *percussio foedere*, vt βραχυλόγως dictum hic ferri potest. ὄρκια sunt τὰ πρὸς ὄρκους, et facile intelligitur *vittimas* significari. Eadem forma 10, 59. Homericam agnoscit Gottleber, in *Observatt. ad Dion. Hal. quaed. loca Spec. 1.* Sed quae ad eum locum disputat, magis quadrant ad hunc nostrum. Ibi enim per abusum ea forma adhibetur de *patitione furtiva*. An ταμόντες fit potius legendum, sane dubito. Certe, quod Eustath. ad Il. 8, 87. p. 701. ed. Rom. admonet, ne ad reliqua quidem Homericam, nedum ad haec Dionysiana pertraxerim. adde sis ind. in ὄρκια.

h. Verba καὶ τὰς — ὁμόσαι, quae defunt vulgatis, addit Vat. Et Lopus: *civibusque ceteris, ut iurarent, persuaserunt*. Hudf. Livius 2, 1. huius tantum iuris iurandi, quo Brutus populum obstrinxerit, mentionem facit.

i. τὰς ἕξ ἐκ. articulum de suo addens, dedit Reisk.

* Malim aut γενέσθαι aut γεγενέσθαι. Reisk.

k. σεβασμῶν Vat.

μάτων, τὴν προσασίαν, ἀπάσης λειτουργίας ἰπο-
 λεμικῆς τε καὶ πολιτικῆς ἀφειμένους, ἱερῶν καλέ-
 μενος βασιλεὺς. καὶ καθίσταται πρῶτος ἱερῶν βα-
 σιλεὺς ἢ Μάγιος Παπίριος, ἐκ τῶν πατρικίων ἀνῆς
 ἡσυχίας φίλος.

XXXIV.

Secures Consulibus per vices concessi: Tullii leges,
 quae populares videbantur, revocatae.

II.

Ω: δὲ κατεσχέσαντο ταῦτα, δείσαντες, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, μὴ δόξα τοῖς πολλοῖς ἐγγένηται περὶ
 τῆς καινῆς πολιτείας ἐκ ἀληθείας, ὅτι δύο βασιλεῖς
 κύριοι γέγονασι τῆς πόλεως ἀντ' ἑνός, ἑκατέρω
 τῶν ὑπάτων τὲς δώδεκα πελέκεις ἔχοντος, ὥσπερ
 εἶχον

- I. πολεμικῆς τε καὶ πολιτικῆς legit Gelenius, vt supra
 4. 62. libror. Sibyll. custodes dicuntur ἀφειμένοι στρα-
 τεῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν πόλιν πραγμα-
 τεῶν. Et faciunt pro Gelenii lectione Vat. et Lapi
 codd. quare recepi verba τε καὶ πολιτικῆς in editis
 omiffa. Nec vetant, quominus haec addantur, illa
 quae de rege sacrorum leguntur 4, 74. extr. quan-
 quam ita Syll. existimat. *Bruti* ibi verba haec sunt:
 ἵνα δὲ καὶ τῆνομα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας πάτριον ὑπ-
 ἀρχον ἡμῖν, καὶ συν οἰωνοῖς αἰσίοις Θεῶν ἐπικυρωσάν-
 των παρεληλυθός εἰς τὴν πόλιν, αὐτῆς ἕνεκα τῆς
 οἰσίας φυλαττηται, ἱερῶν ἀποδεικνύσθω τις ἀειβασι-
 λεὺς, ὁ τὴν τιμὴν ταύτην ἔξων διὰ βίης, πάσης ἀπο-
 λελυμένος πολεμικῆς ἀσχολίας, ἐν τῷτο μόνον ἔχων
 ἔργον, ὥσπερ ὁ βασιλεὺς, τὴν ἡγεμονίαν τῶν θυηπο-
 λιῶν, ἄλλο δ' ἐδέεν. Quae ultima verba et rei civilis
 administrationem excludunt. Plut. Quaest. Rom. 63.
 conf. etiam supra 3, 1. c.
- m. Primum regem sac. Sicinnium Bellutum ait fuisse
 Festus, vbi vid. Dacerius, qui alios *Verrium*, cuius
 epitomator est Festus, historicos secutum esse censet.
 Rex *sacrificulus* Livio 2, 2. denominatione postea per
 contemptum facta, ne huic aliquando ad maiora ad-
 scendere libeat. cf. ad l. c. Strothius.

ἔχον οἱ βασιλεῖς, ἔκριναν ^a τότε δὲος ἀφελῆσαι
 τῶν πολιτῶν, καὶ τῆς ἐξουσίας μειῶσαι τὸν Φθόνον, fascis et se-
^b τὲ μὲν ἑτέροις τῶν ὑπάτων τὰς δώδεκα κατατά- cures per-
 ξαντες mutant
 Coss.

- a. In edd. est ἐκρίναντό τε. Malit Sylb. ἔκριναν τότε, et ita expressit Reisk.
- b. Constr. κατατάξαντες τὰς δωδ. πελ. ἡγήσασθαι etc. *constituentes, ut XII fascis praerent s. praeferrentur alteri Consulium etc.* Ex his et superioribus verbis ἔτι δύο βασιλεῖς κύριοι — ἔχον οἱ βασιλεῖς, utrumque Coss. initio XII lictores cum fascibus et securibus habuisse apparet; et consentit Liv. 2, 1. *Omnia iura (regiae potestatis) omnia insignia primi Coss. tenuere.* Sed discrepare iidem videntur in reliquis, quippe Dionysius ait, rem ita mutatam esse, ut *Consulium alter (per vices puta) XII fascis cum securibus, alter totidem sed solos, Livius autem, ut fascis unus Consulium haberet: nec de securibus quicquam commemorat.* Omnino autem tenendum est, Dionysium et hic et alibi, de fascibus diligentius exponere, qui quidem et secures ab iis distinguat, et numerum vicesque eorum mensuras, et quicquid in iis mutatum sit, sigillatim commemoret, quae partim obiter Livius attingit, partim praeterit: quare quae ea de re tradit, ea ad Dionysium potius rationem, quam contra, exigenda esse videntur. Iam vero ipsa, quae in utroque discrepant, haud aegre componi possunt. Nam primo Livius, dum *fascis d. l. commemorat*, haud dubie cum securibus eos intelligit, quas et addit 24, 9. et auctore demum Valerio, Dionys. 5, 19. ademptas fascibus esse constat. Deinde, quod *unum tantum fascis habuisse* ait, si cum securibus eos intelligit, parum aut nihil in eo a Dionysio discrepat: sin vero sine securibus intelligit, id tantummodo anticipat h. l. quod lege demum Valeria, sed brevi post, quippe eodem adhuc anno, constitutum esse, modo diximus. Ac circa idem tempus credibile est, morem quoque eum invaluisse, ut dimidiato fascium XXIV numero, alter Consulium nullos haberet. Id autem non scriptum in lege, sed primum arbitrio Consulium permixtum, mox eorum exemplo institutum fuisse videtur: unde mihi silentium veterum scriptorum ea de re explio, quam discrete tradit

singulis
mensibus.

leges et in-
stituta Serv.
Tullii revo-
cata.

Ξαντες ἠγεῖσθαι πελέκεις, τῆ δ' ἑτέρε, δώδεκα ὑπε-
ρέτας ῥάβδους ἔχοντας μόνον ὡς δὲ τινες ἰσορῆσι,
καὶ κορώνας γίνεσθαι δὲ τῶν πελέκεων τὴν παρά-
ληψιν ἐκ περιτροπῆς, ἕνα μῆνα κατέχοντος αὐτῆς
παραπλάξ ἑκατέρη. τῆτο δὴ τὸ πολίτευμα κατα-
σησάμενοι, ἄ προθύμον ἐποίησαν εἰς τὴν διαμονὴν
τῶν πραγμάτων τὸν δημότην καὶ ταπεινὸν ὄχλον,
καὶ ἄλλα τέτοις παραπλήσια ἐκ ὀλίγα. καὶ γὰρ
τῆς νόμου τῆς περὶ τῶν συμβολαίων τῆς ὑπὸ Τυλ-
λίσ γραφέντας, Φιλανθρώπως καὶ δημοτικῆς εἶναι
δοκῶντας, ἔς ἅπαντας κατέλυσε Γαρκύνιος, ἀνε-
νεώ-

trahit Valerius M. 4, 1. P. Valerius — numerum quo-
que eorum (fascium) dimidia ex parte minuit. Conf.
Gottleberi Observatt. Spec. II. qui ea de re egregie
subtiliterque disputat.

c. κορώνας Vat. *clavas capitatas*, ita rectius legi censet
Hudf. Sed Reiskius *nescio*, inquit, *an κορώνη pror-*
fus idem sit atque κορώνη, clava in capite globosa vel
bulbosa, citatque Duport. ad Theophr. Charact. p. 261.
et Oppian. Cynaget. I, 155. vbi Darnaud perperam
κορώνην substitutum it. Pari modo *τορώνη* pro *τορώνη*
dat Scholiast. Nicandri vers. 109. Haec Reisk. Reli-
quas huius voc. sed minus aptas explicationes vide,
fis, in ind. *κορώνη*.

d. Locum hunc ita constituendum censet Portus: τῆτο
δὲ τὸ πολίτευμα κατασησάμενοι καὶ τῆλλα τέτοις πα-
ραπλήσια ἐκ ὀλίγα, προθύμον ἐποίησαν etc. Sed ordi-
nem vulg. agnoscit Lopus: *Hoc igitur institutum*
firmantes promptam effecere in perennitatem rerum, po-
pularem humilemque turbam, alia quoque his similia
perficientes non pauca. Hinc et dedi cum Reiskio τῆ-
το δὴ τὸ πολ. in edd. est τῆτο δὲ πολίτευμα. Ad ver-
ba autem καὶ ἄλλα τέτοις repeti licet e superioribus
κατεσησάντο — Nunc durius id putem, quam si re-
ferantur ad propius verbum ἐποίησαν, vel ad εἰς, tan-
quam καὶ εἰς ἄλλα etc. quod praetulerim. Nam sic
διαμονὴ τ. πραγμάτων, mansurus et servandus rerum
status, erit ipse *consulatus*, et τέτοις παραπλ. sunt
reliqua, quae sequuntur, instituta, quae lubenter esse
accepta, deinceps quoque docet.

νεώσαντο· καὶ τὰς θυσίας τὰς τε κατὰ πόλιν καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ὡς ἐποιῶντο κοινῇ συνιόντες οἱ δημόται καὶ οἱ^ε φυλέται, πάλιν προσέταξαν^ε ἐπιμελεῖσθαι, ὡς ἐπὶ Τυλλίᾳ συνετελέσθητο^ε ἐκκλησίαν τε καὶ αὐτοῖς ἀπέδωσαν ὑπὲρ τῶν μεγίστων, καὶ ψήφον ἐπιφέρειν, καὶ τὰλλα πράττειν ὅσα κατὰ τὰς προτέρας ἐδίστασεν ἔπραττον. τοῖς μὲν ἔν πολλοῖς καθ' ἡδονὴν τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν ἦν, ἐκ πολυχρονίᾳ δαλείας εἰς ἀνέλπισον ἀφειγμένοις ἐλευθερίαν εὐρέθησαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ὅμως, οἷς πόδος ἦν δι' εὐήθειαν^h τῶν ἐν τυραννίδι κακῶν ἢ διὰ πλεονεξίαν, ἄνδρες ἐκ ἀφανῆς, οἱ συνάμοσαν ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως, Ταρκύνιον τεⁱ κατάγειναι συνδέμενοι, καὶ τὰς ὑπάτους ἀποκτεῖναι.

e. χωρηῖται feu κωμῆται, vt supra 4, 14. 15. et 43. malit Sylb. vertitque *urbani et pagani*. Sed vulg. lectio- nem *Lapus* firmat, dum vertit: *populares et tribules*, et Cod. Vat.

f. Dedit Reiskius ἐπιτελεῖσθαι. Sed librorum lectio non reprobanda videtur.

g. ἐκκλησιάζειν τε αὐτοῖς malit Reisk. non male cf. 3, 67. itemque 4, 81. περὶ τῶν κοινῶν ἐκκλησιάζοντες.

h. δι' εὐήθειαν ἢ διὰ πλεονεξίαν τ. ε. τυρ. κακ. Vat. in vulgatis est δι' εὐήθ. τῶν ἐν τυρ. κακῶν καὶ πλεονεξίαν. vnde Sylb. putabat legendum forsitan esse, καὶ πλεονεξίῶν eod. casu secundo. Sed amat Noster eius- modi traiectiones verborum. cf. sup. ad d. et mox c. 13. ἐτίμησαν, καὶ πολλοῖς χρ. it. ad 6, 13. p.

cf. 855, 14. Reisk.

cf. 851, 8. Reisk.

i. καταδέξασθαι Vat. quod recepit Reisk. sed κατάγειν vide supra vsurpatum 5, 1. et alibi,^δ et est in ea re fere proprium verbum, cui respondet κἀδοδος *reditus* (ab exilio). Medium κατάγειν ad se reducere. Conscios huius consilii recenset nominatim Noster 5, 6. et paulo aliter Livius 2, 3. 4. — *Σεισὶ καὶ ἐλαθεῖν* dt. 859, 15. 2.

c. g. c. III. (l. II.)

XXXV.

Bruto et Valerio Coff. fenatus suppletur. Campus
Martius.

- XII. **Ο** δὲ Βρῦτος ἐκ ἀξιώων μόνος ἄρχεν, εἰς εἰς ὑπέ-
νοϊαν ἐλθεῖν τοῖς πολίταις, ὅτι μοναρχίας
P. 873. I. I. ὑπαχθεῖς πόδι τὸν * συνυπατον ἐξήλασεν ἐκ τῆς
πατρίδος, καλέσας τὸν δῆμον εὐθύς εἰς τὸ πεδίον,
ἐνθα σύνηδες ἦν αὐτοῖς τὰς τε βασιλεῖς καὶ τὰς
ἄλλας ἀρχὰς καθιστάνα, συνάρχοντα αἰρεῖται
Πέπλιον Οὐαλέριον ^a [συνυπατέυειν], ἀπόγονον,
ὡς καὶ ^b πρότερον εἶπον, τῶν Σαβίνων γένες, ἀνδρα
καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων χάρις ἐπαι-
νεῖσθαι τε καὶ θαυμάζεσθαι ἄξιον, μάλιστα δὲ τῆς
XIII. αὐταρχείας τῆ βίβ. — Μετὰ τῆς ^c δὴ μιᾶ γνώ-
μη

- * *L. Tarquinius Collatinum* ob nomen *Tarquinius* invi-
sum: rem narrat Livius 2, 2. et Noster 5, 10. seq.
a. συνυπ. non agnoscit Vat. et includit Reisk. Ad ver-
ba εἰς τὸ πεδίον cf. ad 4, 22. b.
b. cf. 4, 67. vbi dicitur ἐνός τῶν ἄμα Τατίω παραγε-
νομένων εἰς Ῥώμην Σαβίνων ἀπόγονος.
c. τῆτο ἤδη Vat. hinc Reiskius reposuit μετὰ τῆτ' ἤδη,
et mox χρώμενοι quod aut plurali numero scriben-
dum, aut singulariter legendum ἀπέυτεινεν et ἐτίμη-
σεν, coniecerat Sylburg, qui tamen vulgatam quoque
lectionem comparaverat cum Virgiliano illo: *Remo*
cum fratre Quirinus iura dabant. In quo licet eum
fefellerit memoria, cum praecedant *Cana fides et Ve-*
sta, Aen. 1, 292. tamen vel illa recte dicturum fuisse
Maronem, equis negaverit? Frequens est eiusmodi
ἀναπολεθία sive syllepsis numeri. Virg. Aen. 2, 434
sq. *divellimur inde Iphitus, et Pelias mecum*. Sic Flo-
rus: *Cottam cum Titurio legatos* 3, 10. vbi Graev.
Hinc praetuli vulgatam: quae et hoc ab altera ra-
tione illa diversum habet, vt, quae deinceps egisse
Consules dicantur, ea primario ad Brutum referre
necesse sit, qui quidem, quod dissentiente collega
priori non poterat, nunc *huius tandem consensu ad-*
intus,

μη περὶ πάντων χρώμενος, τὸς μὲν ἐπὶ τῇ καθό-
 δω τῶν Φυγαδῶν συνομοσαμένους ἀπαντας ἀπέκτε-
 νάν παραχρῆμα, καὶ τὸν μὲνύσαντα συναμοσίαν
 * δῆλον ἐλευθερίας τε καὶ πολιτείας μεταδόσει ἐπι-
 μψαν, καὶ πολλοῖς χρήμασιν. ἔπειτα τρία πολι-
 τεύματα κάλλιπα καὶ συμφοράτατα τῷ κοινῷ κα-
 τατησάμενοι, τὸς τ' ἐν τῇ πόλει πάντας ὁμονοεῖν
 παρεσκέυασαν, καὶ τὰς τῶν ἐχθρῶν ἐταιρίας
 ἐμείωσαν. ἦν δὲ τὰ πολιτεύματα τῶν ἀνδρῶν τοιά-
 δε. πρῶτον μὲν ἐκ τῶν δημοτικῶν τὸς κρατίστους ἐπι-
 λέξαντες, ^d πατρικίους ἐποίησαν, καὶ συνεπλήρω-
 σαν ἐξ αὐτῶν τὴν βεβλήν εἰς τριακοσίους. ἔπειτα
 τὰς εἰσίας τῶν τυράννων εἰς τὸ κοινὸν πᾶσι τοῖς
 πολίταις φέροντες εἶδσαν, συγχωρήσαντες ὅσον
 ἂν λάβοι τις ἐξ αὐτῶν, ἔχειν καὶ τὴν αὐτῶν γῆν
 ὅσῃν ἐκέκτηντο, τοῖς μηδένα κληῖρον ἔχουσι διένειμαν,
 ἐν μόνον ἐξελάμενοι πεδίον, ὃ κεῖται μεταξύ τῆς τε
 πόλεως καὶ τῆς ποταμῆς. τῆτε δ' Ἄρεως ὑπάρχειν ^{Campus Martius.}
 ἱερὸν οἱ πρότερον ἐψηφίσαντο, ἵπποις τε λειμῶνα,
 καὶ νέοις ἀσκήσει τὰς ἐνοπλίους μελέτας γυμνάσιον
 ἐπιτηδεϊότατον. ^e ἔτι δὲ καὶ πρὸ τῆτε ἱερὸν ἦν τῆ
 Θεῶν

*intus, peregit: quod sibi velle Dionysium vix du-
 bium esse potest.*

* *Vindicium* appellat Liv. 2, 5. extr. a quo *vindictae*
 nomen tractum nonnullos putare, addit: perque eam
 i. e. publice manumissos tradit cum libertate etiam
 civitatem accepisse. cf. Stroth ibid.

d. Lecti tum senatores dicebantur *conscripti* Liv. 2, 1.
 extr. cf. quae supra sunt dicta ad πατ. ἐγγραφοί 2,
 12. Sed neque ista, neque *minorum gentium* appel-
 latione eos h. l. et 3, 67. usurpavit, quam tamen in
 mente habuisse, licet alieno loco, videtur 2, 47. cf.
 not. f. | vbi ἀρχαίως et νεωτέρως πατριμ. distinguit,
 itemque 2, 57. extr. et 58. ^f init.

e) Hic Reiskius pro ἔτι dedit ὅτι, sustulitque colon post
 τῆτε, iterumque punctum post ἔσπειρεν αὐτὸ, substi-
 tuto vtrinque commate: tum sequentia μέγισον δ' ἡγῶ-
 μα, eaque ipsa mutata in μέγισον δὴ ἡγῶμα, supe-
 rioribus

(et

ad. ad p.
67.

Θεῶ τῶδε· Ταρκύνιος δὲ σφετερισάμενος ἔσπειρεν αὐτό. μέγισον δ' ἠγάμαι τέττε τεκμήριον εἶναι τὸ πραχθῆν ὑπὸ τῶν ὑπάτων τότε περὶ τῆς ἐν αὐτῶ καρπῆς. ἅπαντα γὰρ ἐπιτρέψαντες τῶ δήμῳ τὰ τῶν τυράννων * ἄγειν τε καὶ φέρειν, τὸν ἐν τέττω γενόμενον τῶ πεδίῳ σῖτον ἰ τὸν μὲν ἐπὶ ταῖς ἄλωσιν ἔτι κείμενον, τὸν τ' ἐπὶ ὅ τῶν καλάμοις, καὶ τὸν ἤδη κατεργασμένον, ἐκ ἐπέτρεψαν ἔδενι φέρειν, ἀλλ' ὡς ἐξάγισόν τε καὶ ἔχ ὡς ἐπιτήδειον εἰς οἰκίας εἰσενεχθῆναι, εἰς τὸν ποταμὸν καταβαλεῖν ἐψηφίσαντο. καὶ ἔσι νῦν μνημεῖον ἐμφανὲς τῆ τότε ἔργε, νῆσος εὐμεγέθης Ἀσκληπιῶ ἱερά, περιήλυσος ἰ ἐκ τῆ ποταμῆ, ἣν Φασιν ἐκ τῆ σωρῆ τῆς καλάμης σαπέισης, καὶ τι καὶ τῆ ποταμῆ ἰ προσλιπαίνοντος ἰ αὐτῆν, νῆσον γενέσθαι. καὶ τοῖς μετὰ

Aesculapii
inf. in Ti-
beri.

rioribus illis verbis tanquam apodofin subiunxit: quam correctionem probarem, nisi sic partic. καὶ otiosa esse, ac Dionysius in verbis καὶ πρὸ τέττε (auch vorher) longinquius, quam quod iam notaverat, tempus, pro distinguendi et argutandi more suo, indicare videretur.

- *) ἄγειν καὶ φέρειν diripere. Mox φέρειν simpliciter eod. sensu.
- f. τὸν μὲν ἐπὶ Vat. rectius Hudf. vulgatis τὸν μὲν desunt. ταῖς ἄλωσι dat. atticus placet Porto.
- g. ταῖς καλάμοις Vat. atque ita vel τῆς καλάμης legendum esse coniecerat Casaub. vulg. τοῖς καλάμοις. Reiskius ita malit: τὸν μὲν ἔτι ταῖς καλάμοις ἐπικείμενον, τὸν δ' ἐπὶ ταῖς ἄλωσι sc. κείμενον, καὶ τὸν ἤδη κατεργασμένον. Livius 2, 5. segetem farris maturam messi fuisse ait. Nostri distinctio non ex historia, quis enim credat? sed ex ipsa re rustica est.
- h. καὶ ἐκ ἐπιτηδ. vel καὶ ὡς ἐκ ἐπιτηδ. malit Casaub. Reiskius ex ἔχ ὡς expressit ἔδαμῶς. ὡς ἐξάγισον τε κ. ἔ. ἐπιτ. quia religiosum erat consumere. Liv. 2, 5.
- i. ἐκ τῆ ποτ. articulum addit Reisk. vulg. desest.
- k. προσλιπαίνειν est h. l. limo illinere. Liv. 2, 5. frumentū acervos fecisse illitos limo. Cas. cuius ex emendatione cum Reisk. expressi καὶ τι καὶ τ. π. vulg. καὶ ἔτι καὶ τ. π.
- l. αὐτῆ ἴλου Vat.

τῆ τυράννη πεφειγῶσι Ῥωμαίων κάθοδον εἰς τὴν πόλιν ἐπ' ἀδεία τε καὶ ἀμνηστία παντὸς ἀμαρτήματος ἔδωκαν, χρόνον ὀρίσαντες ἡμερῶν ἑκοσιν· εἰ δὲ μὴ κατέλθοιεν ἐν ταύτῃ τῇ προθεσμίᾳ, τιμωρίας αὐτοῖς ὤρισαν αἰδίδες φυγῆς, καὶ κτημάτων, ὧν ἐκέκτηντο, δημεύσεις.

XXXVI.

Bruti Cos. funus. laudationum funebrium ritus.

Τὸ δὲ^a Βρέτῃ σῶμα ἀράμενοι μετὰ πολλῶν ἐπαίων τε καὶ δακρυῶν, εἰς τὴν Ῥώμην ἀπεκόμιζον οἱ κράτιστοι τῶν ἰππέων, σεφάνοις κεκοσμημένον^b ἀριείας. ὑπήντα δ' αὐτοῖς ἦτε βεβλή, θριαμβε καταγωγῇ ψηφισαμένη κοσμηῆσαι τὸν ἡγεμόνα, καὶ ὁ δῆμος ἅπας^c κρατῆρσι καὶ^c τραπέζαις ὑποδεχόμενος τὴν στρατιάν. ὡς δὲ εἰς τὴν πόλιν ἀφίκοντο, πομπεύσας ὁ ὑπάτος, ὡς τοῖς βασιλεῦσιν ἔθος ἦν, ὅτε τὰς τροπαιοφόρους πομπὰς τε καὶ θυσίαις ἐπιτελοῖεν, καὶ τὰ σκύλα τοῖς Θεοῖς ἀναδείξαι, ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν ἱερὰν^d ἦγε, καὶ τὰς ἐπιφανεσάτους τῶν πολιτῶν ἐσίασιν προθεῖς ὑπεδέχετο. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ Φαιῶν ἑδῆτα λαβῶν, vestis mutatio in luctu.

- Brutum et Aruntem inuito inter se certamine, in proelio Romanor. cum Veientibus et Tarquiniensibus, cecidisse, dixerat Noster c. 15. adde Liv. 2, 6.
- Ita coniecit Sylb. pro ἀριείαις, quod vulgo hic legitur, ac 4, 3. de Servio, quem ἀριεία accepisse paulo ante dixerat, mox addit σεφάνοις αὐδῆς ἀριείας ὑπὸ τῆ βασιλέως ἐποσμεῖτο. add. 8, 79. vbi quoque receptum voluit Reiskius ἀριείας. cf. ind. Reisk. in Vol. VI. item 6, 94. vbi Lopus vertit *corona fortitudinis*. Coniecit et passim Sylburg ἀείοις vel ἀσιννοῖς.
- Breviloquentia hic vtitur, plenius ista 2, 34. exponens.
- ἱερὰν ἀνήκε Vat.

καὶ τὸ Βρέττε σῶμα προθεῖς ἐν ἀγορᾷ κεκοσμημέ-
νον ἐπὶ ξρωμνῆς εὐπρεπῆς, συνεκάλεσε τὸν δῆμον εἰς
ἐκκλησίαν, καὶ προελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν ἐπι-
τάφιον ἔλεξεν ἐπ' αὐτῷ λόγον. εἰ μὲν ἔν Οὐαλέ-
ριος πρῶτος κατεσήσατο τὸν νόμον τόνδε Ῥωμαίοις,
ἢ κείμενον ὑπὸ τῶν βασιλέων παρέλαβεν, ἐκ ἔχω
τὸ σαφές εἰπεῖν. ὅτι δὲ Ῥωμαίων ἐστὶν ἀρχαῖον εὐ-
ρεμα, τὸ παρὰ τὰς ταφάς τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν
ἐπαίνες τῆς ἀρετῆς αὐτῶν λέγεσθαι, καὶ ἔχ' Ἑλ-
ληνες αὐτὸ κατεσήσαντο πρῶτον, παρὰ τῆς κοι-
νῆς ἰσορίας οἶδα μαθῶν, ἣν ποιητῶν τε οἱ παλαιό-
τατοι καὶ συγγραφέων οἱ λογιώτατοι παραδεδάκα-
σιν. ἀγῶνας μὲν γὰρ ἐπιταφίους τιθεμένους ἐπὶ
τοῖς ἐνδόξοις ἀνδράσι γυμνικῆς τε καὶ ἵππικῆς ὑπὸ
τῶν προσηκόντων ἰσορήκασιν, ὡς ὑπὸ τ' Ἀχιλλέως
ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἐτι πρότερον ὑφ' Ἡρακλέους
ἐπὶ Πέλοπι ἐπαίνες δὲ λεγομένους ἐπ' αὐτοῖς ἔ-
γράψασιν ἔξω τῶν Ἀθήνησι τραγωδοποιῶν, οἱ
κολακεύοντες τὴν πόλιν, ἐπὶ τοῖς ὑπὸ Θεσεῶς
ἁθαρτομένοις καὶ τῆτο ἐμύθευσαν. ὁψὲ γάρ ποτ'
Ἀθηναῖοι προσέδεσαν τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον ἰ τῷ
νόμῳ,

Laudatio-
num fu-
nebr. qui-
nam inven-
tores?

add.

- e. Ita Vat. vulgo κατέσῃσαν τὸ πρῶτον. Reiskius ex-
pressit κατεσήσαντο πρῶτοι. Sed cf. ad 3, 68. k.
- f. Sic pro vulgari τιθέμενοι reponendum, vt et vide-
runt Sylb. et Port. etiam non cogentibus libris. Nunc
habent eandem lect. Vat. et Lapi Codd. Itaque debe-
bat Hudson recipere.
- g. τραγωδιοποιῶν Vat.
- h. Intelligit, vt credible est, τὰς ἐπὶ Θήβαις, quorum
quotquot erant cadavera, sepeliri vetuit Creon, Me-
noeci filius, rex Thebanus: quae tandem sepeliendi
copiam propinquis fecere Athenienses, duce Theseo,
bellum Thebanis minati. cf. Demosth. Or. fun. p. 1391.
ed. Reisk. Plut. Thef. p. 14. Pausan. 1, 39. Meurf. Thef.
c. 24.
- i. Quod hic vniverfis Atheniensibus Noster, id *vni* tan-
tum *Pericles* tribuit ap. Thucyd. 2, 35. et qui lauda-
tionem

νόμῳ, εἴτ' ἀπὸ τῶν ἐπ' ^k Ἀρτεμισίῳ καὶ περὶ Ἰσαλαμῖνα καὶ ἐν Πλαταιαῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανόντων ἀρξάμενοι, εἴτ' ἀπὸ τῶν περὶ Μαραθῶνα ἔργων. ὑπερεῖ δὲ καὶ τὰ Μαραθῶνια ^m [καὶ] τῆς Βρεττε ταφῆς, εἰ δὴ ἀπὸ τῶν ⁿ πρώτων ἤρξαντο οἱ ἔπαινοι λέγεσθαι τοῖς ἀπογενομένοις, ἐκκαίδεκα ἔτεσιν. εἰ δὲ τις ἐάσας σκοπεῖν οἴτινες ἦσαν οἱ πρώτοι τὲς ἐνταφίαις ἐπαινέας καταψησάμενοι, τὸν νόμον αὐτὸν ἐφ' ἑαυτῆ βεβληθεῖη καταμαθεῖν παρ' ὁποτέρου ἀμεινον ἔχει, τοσέτω Φρονημώτερον εὐρήσει παρὰ τοῖςδε κείμενον αὐτὸν, ἢ παρ' ἐκείνοις, ὅσα γ' Ἀθηναῖοι μὲν ἐπὶ τοῖς ^o ἐκ τῶν

earundem
ap. Graecos
et Romanos
diversitas.

M 2

τῶν

tionem legi adderet, Solonem fuisse Scholiast. ad h. l. ait, itemque, sed dubitanter, Flut. in Poplic. p. 101. Diod. Sic. autem XI, 33. testatur, iis primum, qui bello demum Persico fortiter pugnantes obiissent, cum publica sepultura laudationem lege esse decretam: vbi Weff. laudat Dionysium, eadem h. l. sed paulo prolixius narrantem. Etiam Cicero, non iam Solonis aevo, sed post aliquanto *publicas* dici laudationes licuisse, cum *privatae* quidem inde a Cecrope in usu fuissent, docet de Legg. 2, 25. sq. Sicut autem non constat, quoniam legis auctore, nec quo proelio commissio, laudari publice coeperint, qui in bello Persico ceciderant: ita lex ipsa nusquam legitur, quam extitisse super ea re scriptores illi commemorant. Sed ex eo, quod secundum hanc legem in bello Peloponnesiaco factum esse scribit Thucyd. 2, 34. de eius formula et argumento indicari licet. vid. Petit. ad leg. Att. p. 501. Nec aliunde est, opinor, quod Reiskius ait, *ea lege sancitum fuisse, ut, qui pro patria dimicantes occubissent, una, in Ceramico, publice contumularentur.*

k. De proelio navali ap. Artemisium vid. Nep. Them. c. 3. Herod. 8. init. Diod. Sic. XI, 12. 13.

l. Ita Vat. vulgo Σαλαμῖνι.

m. Otiosum esse istud καὶ, vidit Sylb. Reiskius expunxit.

n. πρώτων expressit Reiskius. cf. not. e.

o. Ita Vat. vulgo κατὰ τὸν πόλεμον.

τῶν πολέμων θραπτομένοις καταστήσασθαι τὰς ἐπι-
 ταφίαις ἀγορεύεσθαι λόγους δοκῆσιν, ἐκ μιᾶς τῆς
 περὶ τὸν θάνατον ἀρετῆς, καὶ τὰλλα φαῦλος
 γένηται τις, ἐξετάζειν οἰόμενοι ὅτι τὰς ἀγαθὰς
 Ῥωμαῖοι δ' ἐφ' ἅπασιν τοῖς ἐνδόξοις ἀνδράσιν, εἴαν
 τε πολέμων ἡγεμονίαν λαβόντες, εἴαν τε πολιτι-
 κῶν ἔργων προσασίας, συνετὰ βουλευμάτων καὶ
 πράξεις ἀποδείξωνται καλὰς, ταύτην ἔταξαν
 εἶναι τὴν τιμὴν, ἢ μόνον ἃ τοῖς κατὰ πόλεμον ἀπο-
 θανῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὁποῖα δῆποτε χρησαμένοις
 τῆ βίῃ τελευτῇ ἐξ ἀπάσης τῆς περὶ τὸν βίον
 ἀρετῆς οἰόμενοι δεῖν ἐπαινῆσθαι τὰς ἀγαθὰς, ἐκ
 ἐκ μιᾶς τῆς περὶ τὸν θάνατον εὐκλείας.

XXXVII.

Reliqui, post Bruti obitum, primi anni Consules
 Leges Valeriae.

XIX. **Μ**ετὰ δὲ τὴν Βρέττι τελευτῆν, ὁ συνύπατος αὐ-
 π. 889. l. 3. τῆ Οὐαλέριος ὑπερτος γίνεται τοῖς δημοτι-
 κοῖς, ὡς βασιλείαν κατασκευαζόμενος· πρῶτον
 μὲν, ὅτι μόνος κατέσχε τὴν ἀρχὴν, δεῖν εὐθύς
 ἐλέσθαι τὸν συνύπατον, ὡς περὶ ὁ Βρέττος ἐποίησε,
 Κολλατῖνον ἐκβαλῶν· ἐπειδ' ὅτι τὴν οἰκίαν ἐν ἐπι-
 Velia. φθόνῳ τόπων κατεσκευάσατο, λόφον ὑπερκείμενον
 τῆς ἀγορᾶς ὑψιλὸν ἐπιεικῶς καὶ περιτόμον, ὃν
 καλεῖσι Ῥωμαῖοι ἂ' Ἐλίαν, ἐκλεζόμενος. πυθόμενος
 δὲ

p. ἡγεμονίας de suo dedit Reisk.

q. Vulg. ἐν τοῖς κατ. π. delevit ἐν Reisk. quem hic fe-
 cutus sum.

a. *Summa Velia* Livio dicitur 2, 7. erat in monte Pala-
 tino. v. Alex. Donat. 2, 16. p. 149. Nomen, quod
 alibi Οὐέλια, 1, 20. hic sine digamma aeolico scribi-
 tur, fere vt in Ὑπελλαις, 1, 68. et 5, 48. k. ὑπὸ ἐλέας,
 vbi Caf. Ac Dionysii opinio est, hunc locum dictum
 inde fuisse, quod circa eum fuerant olim πολλὰ ἐλώ-
 δη,

δὲ παρὰ τῶν ἐπιτηδείων, ὅτι ταῦτα λυπεῖ τὸν δῆμον, ἀρχερασιαῶν προθεῖς ἡμέραν, ὑπάτον αἰρεῖται τὸν Σπόριον Λακρήτιον, ὃς ἔ πολλαὶς ἡμέραις κατασχών τὴν ἀρχὴν ἀποδνήσκει. εἰς δὲ τὸν ἐκείνε τόπον καθίστησι Μάριον Ὀρατίον, καὶ τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῆς τόπης τῆς λόφου μετατίθεται κάτω, ἵνα ἐξείη Ῥωμαίοις, ὡς αὐτὸς ἐκκλησιαζῶν ἔφη, βάλλειν αὐτὸν ἀνωθεν ἀπὸ τῆς μετέωρος τοῖς λίθοις, εἴ τι λάβωσιν ἀδικῶντα. βεβαίαν τε πῖσιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τὰς δημοτικὰς λαβεῖν βελόμεγος, ἀφείλεν ἀπὸ τῶν ῥάβδων τὰς πελέκεις, καὶ κατετήσατο τοῖς μετ' αὐτὸν ὑπάτοις ἔθος, καὶ μέχρι τῆς ἐμῆς διέμενεν ἡλικίας, ὅταν ἔζωθεν τῆς πόλεως γένωνται, χρῆσθαι τοῖς πελέκεσιν, ἔνδον

M 3

δον

δη, *loca palustria*, vt patet ex I, 20. vbi narrat, Aborigines concessisse Pelasgis, in Italiam venientibus et agri partem petentibus, χωρία — τὰ περὶ τὴν ἱερὰν λίμνην, (de quo lacu c. 15. dixerat,) ἐν οἷς ἦν τὰ πολλαὶ ἐλώδη, ἀ νῦν, κατὰ τὸν ἀρχαῖον τῆς διαλέκτου τρόπον Οὐέλια ὀνομάζονται. σύνηδες γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις Ἐλλῆσιν, ὡς τὰ πολλαὶ προτιθέμεναι τῶν ὀνομάτων, ὁπόσων αἱ ἀρχαῖαι ἀπὸ Φωνηέντων ἐγίνοντο, τὴν ἔ συλλαβὴν ἐνὶ σοικεῖω γραφομένην. τῆτο δ' ἦν ὡσπερ γάμμα διττοῦς ἐπὶ μίαν ἑρθὴν ἐπικευννύμενον ταῖς πλαγίαις, ὡς Φελένη, καὶ Γάναξ, καὶ Φοῖκος, καὶ Φανήρ, καὶ πολλαὶ τοιαῦτα. Haec postrema non tam, quod huc pertinerent, quam, vt locus Dionysii de digamma aeolico in hoc libello non desideraretur, addere libuit.

b. ἀπὸ τῆς λόφου Vat. idque reposuit Reiskius, et maluit Sylb. quanquam vulgatam agnoscere videtur *Lapus: ab eo loco collis*. Hinc aut pleonasmum in vulgata statuerim, aut τῆς τόπης acceperim pro *situ*. vid. τόπον τῆς χώρας ap. Dem. p. 48. ed. Reisk. τόπον τῆς καθέδρας I Reg. 10, 19. vbi in vulgata est *sedile, desertaque montis stat domus* Virg. Aen. 8, 191. i. e. *domus montana*. Concinniorem tamen esse lectionem τῆς λόφου, haud negaverim. *Αλλ*.

c. εἰάν τι λαβ. Vat.

Leges Va-
leriac.

δον δὲ ^d ταῖς βράβδοις κοσμεῖσθαι μόναις νόμοις τε
 Φιλανθρωποτάτους ἔθετο, βοηθείας ^e νέμοντας τοῖς
 δημοτικοῖς. ἓνα μὲν, ἐν ᾧ διαρρήδην ἀπέπειν, ἀρ-
 χοντα μηδένα εἶναι Ῥωμαίων, ὅς ἀν μὴ παρὰ τῆ
 δήμῃ λάβῃ τὴν ἀρχὴν, θάνατον ἐπιθεῖς ζημίαν
 εἰάν τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, καὶ τὸν ἀποκτείνοντα
^f τέτων τινα ποιῶν ἀθῶον. ἕτερον δὲ, ἐν ᾧ γέγρα-
 πται, "Εάν τις ἀρχῶν Ῥωμαίων τινα ἀποκτείνειν,
 ἢ μασιγῆν, ἢ ζημιῶν εἰς χρήματα θέλη, ἐξῆναι
 τῷ ιδιώτῃ προκαλεῖσθαι τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὴν τῆ δή-
 μῃ κρίσιν, πάσχειν δ' ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ μηδὲν
 ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἕως ἂν ὁ δῆμος ὑπὲρ αὐτῆ ψη-
 φίσηται. ἐκ τέτων γίνεται τῶν πολιτευμάτων τί-
 μιος τοῖς δημοτικοῖς, καὶ τίθενται αὐτῷ ἐπώνυμον
 Ποπλικόλαν τῆτο κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον
 βέλεται δηλῆν ^g δημοκῆδῃ.

λλ.

- d. τοῖς βράβδ. in ed. Steph. quod correxit Sylb. propter
 sequens μόναις. cf. ad 3, 62. x.
- e. ἄχοντας Vat. quod recepit Reiskius.
- f. Ita maluit Sylb. pro vulgari τέτων τινα: et firmat
 hanc coniecturam Vat. Livius autem hanc legem la-
 tam ait fuisse 2, 8. *de sacrando cum bonis capite eius,
 qui regni occupandi consilia inisset.* Quae ita confe-
 renda censeo, vt alteram alterius partem esse, et
 vtramque formulam vnam eandemque legem consti-
 tuere existimem: quam et inter sacratas aequae ac al-
 teram, quae sequitur, *de provocatione*, cf. 5, 70. re-
 ferendam esse, ex addita capitis consecratione ap-
 pareat.
- g. Lapis videtur legisse *δημότην*. Sed latina compositio
Poplicola postulat *δημοκῆδῃ*, quae vox sonat eum, qui
populi cura tangitur. *δημοκῆδεῖς* ap. Strabonem sunt
 Rhodii l. 14. p. 750. Sylb. *δημοκῆδῃ* agnoscit Vat.
 atque etiam Plutarch. Hudf. Reiskius malit *δημοκῆδῃ*
 aut *δημοκῆδην*, cuius rationes vid. in ind. *δημον*.

XXXVIII.

Valerio et M. Horatio Coff. pace cum Porfena facta;
bene meritis quibusdam praemia decernuntur:
templum Iovis Capitolini absolutum et dedica-
tum. a. V. C. 247.

Η δὲ τῶν Ῥωμαίων βεβλή μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν **XXXV.**
τῶν Τυρρηνῶν συνελθῆσα, ἐψηφίσαστο Πορ-^{P. 923. l. 3.}
σίῳ μὲν ^a πέμψαι θρόνον ἐλεφάντινον, καὶ σκη-
πτρον, καὶ ζέφανον χρύσειον, καὶ θριαμβικὴν
ἑδῆτα ὑφ' ἧς οἱ βασιλεῖς ἐκοσμεῖντο. ^b Μεκίῳ δὲ
τῷ προελομένῳ περὶ τῆς πατρίδος ἀποθανεῖν,
αἰτιωτάτῳ δόξαντι γεγονέναι τῆς καταλύσεως τῆ
πολέμου, χάρισασθαι χώραν ἐκ τῆς δημοσίας, πέ-
ρην τῆ Τιβέριος ποταμῆ, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ
^c Ὀρατία, τῷ πρὸ τῆς γεφύρας ἀγωνισαμένῳ πρῶ-
τερον, ^d ὅσῃν ἂν ἀρότρῳ περιλαβεῖν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
M 4 δύνῃ-

- a. Quod Tarquiniis tandem repudiatis, benevolum et
liberalem, (vnde et *bona Porfena*.) se Romanis
praestiterat, qua de re Dionys. supra c. 32. sq. Liv. 2,
13. 14. qui nihil tamen de hisce muneribus commem-
orat. | Πορσηνας Plutareho; Πορσίνας Poliaeno di-
citur.
- b. De Mucio Scaevola Noster c. 27. seqq. Liv. 2, 12.
- c. Horatii Coclitis facinus narrat Noster c. 24. et Liv.
2, 10.
- d. Agri partem Horatio donatam ita describit Dionys.
supra c. 25. *χώραν ἐκ τῆς δημοσίας, ὅσῃν αὐτὸς ἐν
ἡμέρᾳ μιᾷ ζεύγει βοῶν περιαρόσει:* et Liv. 2, 10.
agri, quantum vno die circumaravit. „*Circumarare*
„hic capiendum non de reciprocatione in arando:
„nam ita tantum iugerum accepisset, quod inde ἄ-
„ctum creditur, quoniam vno iugo boum in die ex-
„arari possit; sed de ambitu, vt tantam ipsi donatum
„fuerit, quantum bobus vno fulco circumduxisset.
„Quare etiam Lipsius *arando vno die circumire* expli-
„cat.“ Drakenb. Idem notat h. l. τὸ περιλαβεῖν.
Hunc agrum *prata Mucia* postea dixerunt.

add.

| add. δύνηται. ἔτος ὁ χῶρος, ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρέων, Μέλιοι λειμώνες καλῶνται. ταῦτα μὲν τοῖς ἀνδράσι Κλοιλία δὲ τῇ παρθένῳ ἑτάσιν εἰκόνας χαλκῆς ἐδοσαν, ἣν ἀνέθεσαν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, τῆς εἰς τὴν ἀγορὰν φερέσης, οἱ τῶν παρθένων πατέρες. ταύτην ἡμεῖς μὲν ἔκ ἔτι κειμένην εὑρομεν ἐλέγετο δὲ ὅτι ἐμπρήσεως περὶ τὰς πλησίον οικίας γενομένης ἠφανίσθη. κατὰ τῆτον τὸν ἐνιαυτὸν ὁ νεὸς τῆ Καπιτωλίου Διὸς εἰς συντέλειαν ἐξείργασαι, περὶ δὲ κατὰ ἰ μέρος ἐν τῷ πρὸ τέττε θεδῆλωκα λόγῳ. τὴν δ' ἀνιέρωσιν αὐτῆ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἔλαβε^k Μάρκος Ὀράτιος ὁ ἕτερος τῶν ἰπάτων, ἰ Φθάσας τὴν παρθένον τῆ συνάσχοντος. ἐτύγχανε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τῆτον Οὐαλέξιος τῆς πόλεως προεξεληλυθὼς μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν βοήθειαν τῆς χάρας. ἀρτι γὰρ τῶν ἀνθρώπων καταλιπόντων^m τὰ ἐρύματα, καὶ συνιόντων εἰς τὰς ἀγρὰς, λησῆρια πέμπων Μαρμίλιος μεγάλα
 τὲς

- e. εἰσὶς h. l. *erectio f. erigendae statuae venia*. Fuit autem *statua equestris* — *posita virgo insidens equo* Liv. 2, 13. extr. Quam quippe *equo phalerato* Porſena donaverat, teste Dionysio c. 34.
- f. At Plinius tamen 34, 6. et Plut. in Poplic. vt ipſorum adhuc aevo extantem commemorant, vt monuit Caſaub.
- g. ὅτι non legitur in Vat. in quo mox ἠφανίσθαι pro ἠφανίσθη.
- h. Sic et alibi 6, 68. 7, 68. 8, 39. Add.
- i. τὰ κατὰ μέρος Vat. τὰ recepit Reisk.
- k. μὲν post ἔλαβε in vulgatis vitioſe redundat, quod deest in Vat. ἐπιγραφὴν explicat Reiskius, cf. ad 6, 1, h.
- l. Haec aliter Livius 2, 8. qui et forte Horatio evenisse dedicationem, et primo post exactos reges anno eam factam esse, denique Coss. tertio post eos expulsos anno fuisse P. Valerium et P. Lucretium, tradit: quam postremam discrepantiam notavit etiam Dodwell in Chronol. annex. T. II. Hudſ. p. 29.
- m. cf. ad 4, 15. d. et infra c. 37. post not. c.

τὸς γεωργὸς ἐβλαπτε. ταῦτα ὑπὸ τῆς τρίτης
ὑπατείας ἐπραχθη.

XXXIX.

Area ad aedificandum Valerio, fratri Poplicolae,
cum sumtibus ad aedificium ex aerario, decreta.
V. C. 249.

Εἰναυτῶ δὲ πέμπτῳ μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βα- XXXVII.
σιλέων, Ὀλυμπιάς μὲν ἦν ἐνάτη καὶ ἐξηκοστὴ, P. 927. 1. 11.
— ὑπατοὶ δὲ Ῥωμαίων Μάρκος Οὐαλέριος ἀδελ-
φὸς Οὐαλερίῳ Ποπλικόλα καὶ Πόπλιος Ποσέμιος
Τέβερτος * ἐπικαλέμενος. ἐπὶ τέτων ἕτερος ^b ἐξε-
δέξατο Ῥωμαίους πόλεμος ἐκ τῶν ἐγγιστα οἰκόντων,
ὃς ἤρξατο μὲν ἀπὸ ληθηρίων, πρὸ βῆ δ' εἰς πολλὰς
καὶ μεγάλας ἀγῶνας. Σαβίνων γάρ τινες κατα-
γνόντες τῆς πόλεως ἀθένειαν ἐκ τῆς ^c Τυρρήνικῆς
πταύσεως, ὡς ἐκέτι τὴν ἀρχαίαν ἀξίωσιν ἀνα-
ληφομένης, ἐπετίθεντο τοῖς εἰς τὴν χώραν κατιῶ-
σιν ἐκ τῶν ἐρυμάτων ληθηρία κατασησάμενοι, καὶ
πολλὰ τὸς γεωργὸς ἐβλαπτον. — καὶ γίνεται
* μὲν πρώτη ἐξοδος ἐνὸς τῶν ὑπάτων Οὐαλερίῳ. — P. 929. 1. 3.
ἔπειτα τῶν Σαβίνων πολλὴν ἀποσειλάντων ἐπ' αὐ-
τὸς στρατιάν ὑφ' ἡγεμόνι τεταγμένην ^d ἐμπείρω
πολέμῳ, ἕτερα γίνεται ἐπ' αὐτὸς ἐξοδος Ῥωμαίων,
σὺν πάσαις ταῖς δυνάμεσιν, ἀμφοτέρων ἀγόντων

M 5

ὑπά-

- a. Ita Vat. in edd. est καλῶμενος.
b. aliud Romanos exceptit bellum. Vellei. 2, 55, 2. *Caesarem gravius exceptit Hispaniense bellum.*
c. Licet non prorsus victi essent Romani a Porfena, multos tamen suorum in eo bello amiserant et plura deinceps obsidione et fame erant perpeffi. vid. 5, 23. Liv. 2, 10. 11. Flor. 1, 10.
* ἢ μὲν πρώτη Reisk.
d. ἐμπειροὶ πολέμων 5, 15. ἀπειροὶ πόλεμα 4, 83. Hinc non est, quod h. l. ἐμπειροπόλεμα composite legatur, vt mavult Camerarius, monente Syll.

ὑπάτων. Ποσέμιος μὲν ἔν πλησίον τῆς Ῥώμης ἐν
 ὄρειοῖς τόποις κατεστρατοπέδευσε, δεδιὰς μή τις
 αἰ.α. ἔφοδος ἐκ τῶν Φυγαίων γένηται ἐπ' αὐτὴν αἰφνί-
 διος. Οὐαλέριος δ' ἐγγύς τῶν πολεμίων, παρὰ
 Aniene fl. ποταμὸν Ἀνίητα, ὃς ἐκ πόλεως μὲν Τιβύρων κατ'
 ὑψηλῆ πολὺς ἐκχεῖται σκοπέλε, φέρεται δὲ διὰ
 τῆς Σαβίνων καὶ Ῥωμαίων πεδιάδος, ὀρίζων τὴν
 ἑκατέρων χώρειν· συνάπτει δὲ τὸ ρεῦμα τῷ Τιβέ-
 ρι ποταμῷ καλὸς μὲν ὀφθῆναι, γλυκύς δὲ πίνε-
 XXXIX. θαι. — Ἀγῶνος δὲ καρτερῶ γενομένη, καὶ τῷ δε-
 P.931. l.14. ξίῳ τῶν Ῥωμαίων κέρατος, ἐνθα ἦν ὁ ὑπάτος
 ἰ [Ποσέμιος,] ἐπιβαινόντος τοῖς ἐναντίοις, καὶ προ-
 σωτέρω χορῶντος, τῷ δ' εὐνύμῳ κάμνοντος ἤδη,
 καὶ πρὸς τῶν πολεμίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐξωθῆ-
 μένος, μαθὼν τὸ γινόμενον ὁ τὴν ἑτέραν τῶν Ῥω-
 μαίων παρεμβολὴν κατέχων ὑπάτος, ἐξῆγε τὴν
 στρατίαν. αὐτὸς μὲν ἔν τῇ Φάλαγγα τῶν πεζῶν
 ἐπαγόμενος, βιάδην ἠκολέδε· τὸν δὲ ἑπρεσβύτε-
 ρον Σπόριον Λάρκιον, τὸν ὑπατεύσαντα τῷ παρελ-
 θόντι

- e. Ita rectius, vt referatur ad Ῥώμην: in vulgatis est αὐτὸν. Lapis hunc accusativum cum sua praepos. omisit. Sylb.
- f. Accidit hoc proelium ad Anienem, vbi exercitum habebat, non *Postumius*, sed *Valerius*. Ergo h. l. vel substituendum Οὐαλέριος, vel tollendum certe Ποσέμιος, vt *Valerius* intelligi possit, prorsus vt superiori capite 38. ὁ τῶν Ῥωμ. ὑπάτος est *Valerius*. conf. etiam sequent. item Glar. et Sylb. Verosimilius autem videtur, non ab auctore sed a librario hoc vitium esse, qui nomen *Postumius*, in margine scriptum forsitan ad verba mox sequentia κατέχων ὑπάτος, huc statim transferret.
- g. Hic significat eum, qui esset e seniorum centuria, vt supra c. 23. Σπόριος Λάρκιος καὶ Τίτος Ἑρμῆνιος, οἱ τὸν δεξιὸν ἔχοντες κέρας ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, a quibus distinguitur P. Horatius ἐκ τῶν νεωτέρων: et clarius in classium descriptione 4, 16. Sylb. πρεσβευτήν (legatum Consulibus) ex sequentibus legendum censet Portus.

θόντι ἐνιαυτῶ, τὲς ἰππεὺς ἄγοντα πέμπει κατὰ σπυδὴν, ὅς ἠ ἀπὸ ῥυτῆρος τὲς ἰππεὺς ἐλαύνων, τὸν τε ποταμὸν διαπεραιῶνται κωλύοντας ἐδενὸς εὐπετῶς, καὶ κατὰ τὸ δεξιὸν τῶν πολεμίων κέρως περιῖππεύσας, ἐνσείει πλαγίσις τοῖς ἰππεῦσι τῶν Σαβίνων καὶ γίνεται μέγας αὐτόφι τῶν ἰππέων ἐκατέρων συσάδην μαχομένων ἐπὶ χρόνον πολὺν ἀγών. ἐν δὲ τῷ καὶ ὁ Ποσέμιος τὲς πεζὺς ἄγων, πλησίον αὐτῶν ἐγένετο καὶ συβράξας τοῖς πεζοῖς, ἀποκτείνει τε πολλὰς μαχομενὰς, καὶ τὲς λοιπὰς ἐξωθεῖ τῆς τάξεως. — τῆς δὲ παρεμβολῆς αὐ-
 τῶν οἱ ὑπάτοι χωρὶς ἀγώνος ἐκράτησαν, ἐκλειφθείσης ὑπὸ τῶν ἐνδόν ἅμα τῷ Θεάσαδαί τὴν τροπὴν τῶν σφετέρων ἐξ ἧς πολλὰς ἀφελείας λαβόντες, ἅς τοῖς στρατιώταις ἵ ἀγειν τε καὶ φέρειν ἐπέτρεψαν, ἀπῆγον^κ ἐπ' οἶκον ταῖς δυνάμει. τότε πρῶτον ἡ πόλις ἀναλαβῶσα ἑαυτὴν ἐκ τῆς Τυρρηνικῆς πταίσματος, εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποκατέστη φρόνημα, καὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν περιόικων, ὡς πρότερον, ἐθάβρησεν ἀντιποιεῖσθαι, καὶ^μ ψηφίζετα κοινῇ μὲν ἀμφοτέροις τοῖς ὑπάτοις Θεάμβρα καταγωγὴν, ἰδίᾳ δὲ πατέρω τῶν ἀνδρῶν Οὐαλερίω δωρεῶν, τόπον εἰς^ν οἰκήσιν ἐν τῷ κρατίσῳ τῆ Παλαντίε^ο [τόπω] δοθῆναι, καὶ τὰς εἰς τὴν
 κατὰ

h. Ita Vat. sicut et legitur 4, 85. vulg. ὑπὸ ῥυτῆρος.

i. vid. sis ind. in ἀγειν.

k. ἐπ' οἴκῳ de suo dedit Reisk.

l. Qualis fit ea ἡγεμονία apparet ex 4, 26. vbi et προσασία eadem dicitur: itemque ex 4, 48. 49. et 5, 50. extr. ac simili sensu principatus sive imperium dicitur a latinis graecarum rerum scriptoribus, quando de civitatibus Graeciae sermo est.

m. Ita Vat. vulg. ψηφίζεσθαι.

n. Melius forsitan οἰκίσιν Portus.

o. τόπω inclusi cum Reiskio: quanquam enim, ait, subauditur, tamen poni non solet in similibus. Addo, ne potuit quidem h. l. ab auctore poni, cum ita prodiret

κατασκευὴν δαπάναις ἐκ τῆ δημοσίου χρηρηγείδαι.
 ταύτης τῆς οἰκίας, παρ' ἣν ὁ χαλκῆς ἔστηκε ταύ-
 ρος, ἢ κλησιάδες θυραὶ μόναι τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ
 δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν οἰκῶν εἰς τὸ ἔξω μέρος
 ἀνοίγονται.

taurus ae-
 reus.
 fores ae.
 dium in-
 trorum pa-
 tentes.

XL.

T. Claudius cum clientibus suis Romam migravit.

Tribus Claudia. V. C. 250.

XL.
 p. 934. l. 5.

Παρά δὲ τέτων τῶν ἀνδρῶν ἐκδέχονται τὴν
 ὑπατον ἀρχὴν Πόπλιος Οὐαλέριος ὁ κληθεὶς
 Ποπλικόλας, τὸ τέταρτον ἀρχεὶν αἰρεθεὶς, καὶ
 Τίτος Λακρήτιος τὸ δεύτερον τῶ Οὐαλερίῳ συνἀρ-
 χων. ἐφ' ὧν ἅπαντες οἱ Σαβίνοι, κοινῇ ποιησάμε-
 νοι τῶν πόλεων ἀγορᾶν, ἐψηφίσαντο Ῥωμαίοις πο-
 λεμεῖν, ὡς λελυμένων σφίσι τῶν σπονδῶν, ἐπειδὴ
 βασιλεὺς Ταρκυνίος ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, πρὸς ὃν
 ἐποίησαντο τρεῖς ὅρκους· πειθεύοντες ὑπὸ Σέξτε,
 Φατέρεσ τῶν Ταρκυνίεσ παίδων, ὅς — ^a προσηγά-
 γετο δύο πόλεις, Φιδήνην καὶ Καμερίαν, Ῥωμαίων
 μὲν ^b ἀποσήσας, ^c ἐκείνοις δὲ συμμαχεῖν πείσας·
 ἀνθ'

ret forma τόπον ἐν τόπῳ διδόναι. Graeculus quidam
 margini hanc voculam allevit.

p. Ita etiam apud Pollucem et Hesych. At Plut. in Po-
 plic. κλησιάδες: in κλησιάδες igitur dorica scriptura
 est τῆ η pro ei. Sylb. reliqua v. in ind. κλησ. Vat. κλη-
 σιάδες, sicut expressit Reisk. Fores in publicum aper-
 tas habere, venale proposuit Athenis Hippias, non
 Iphicrates, vt ad h. J. Casaub. monuit. Aristot. in Oe-
 conom. 2, p. m. 179. — De tauri aerei simulacro vid.
 Tacit. Ann. 12, 24.

a. προσήγετο Vat. vnde expressit Reisk. προσηγάγετο.
 in edd. est προσήγαγε.

b. In vulgg. est ἀποσήσαι, et legendum putabant ἀπο-
 σῆναι vel ἀποσήσας Sylb. et Port. ἀποσήσας Vat.

c. Ad Sabinos referendum est. Sed malit Portus ἐκείνω
 vel αὐτῶ, vt ad Tarquinium referatur.

ἀνθ' ὧν αὐτὸν αἰρῶνται στρατηγὸν αὐτοκράτορα, καὶ δυνάμεις ἐπιτρέψουσιν ἐξ^d ἀπάσης πόλεως καταγράψαι, ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ μάχῃ δι' ἀδένειαν δυνάμειος καὶ στρατηγῆς μαρίαν σφαλέντες. — τύχη δὲ τις, ἐξισῶσαι βελομένη ταῖς βλάβαις τῶν Ῥωμαίων τὰς ὠφελείας, ἀντὶ τῶν καταλιπόντων αὐτὸς συμμάχων ἑτέραν ἐκ ἠλπισμένην ἐκ τῶν πολεμίων βοήθειαν προσέθηκε τοιαύτη. ἀνὴρ τις ἐκ τῶν Σαβίνων ἔθνεος πόλιν οἰκῶν Ῥήγιλλον, εὐγενῆς καὶ χρήμασι δυνατὸς, * Τίτος Κλαύδιος, αὐτομολῆ πρὸς αὐτὸς, συγγενεῖάν τε μεγάλην ἐπαγόμενος, καὶ φίλος καὶ πελάτας συχνὸς^f αὐτοῖς μεταναστάντας ἐφεσίους, ἐκ ἐλάττης^g πεντακισχιλίων τὰς ὄπλα φέρειν δυναμένους. ἡ δὲ καταλάβσα αὐτὸν ἀνάγκη μετενέγκαδαι τὴν οἴκησιν εἰς Ῥώμην, τοιαύτη λέγεται γενέσθαι. οἱ δυναστεύοντες ἐν ταῖς ἐπιφανεστάταις πόλεσιν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς τὸν ἄνδρα, τῆς εἰς τὰ κοινὰ^h Φιλοτιμίας, εἰς δίκην αὐτὸν ἐπῆγον αἰτιασάμενοι προδοσίαν, ὅτι τὸν κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἐκφέρειν ἐκ ἦν πρόθυμος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ μόνος ἀντέλεγε τοῖς ἀξίῃσι τὰς σπονδαῖς λελυῶσαι, καὶ τὰς ἑαυτῶ πολιτάς ἐκ εἰς κύρια ἕναⁱ τὰ δόξαντα τοῖς ἄλλοις ἠγεῖσθαι. ταύτην ὀρέωδων τὴν δίκην. ἔδει γὰρ

d. cf. ad 3, 51. e.

e. Rectius Ἀππιὸς Κλαῦδος legi putant e Liv. 2, 16. et Plut. in Poplic. Casaub. et Sylb. Sed *Attium Clausum* utrobique malit Sigon. ad Livii l. c. *Atta Clausus* ibid. Gronov. et Crev. *Atta*, *Attius*, an *Attus*, variantibus MSS. Livii dubitat Ruben. Adde Suet. Tiber. 1.

f. Int. *σύν*, quod saepe deest, praesertim sequente pron. αὐτός in ablat. vid. Bos. de ell. gr. et quos ibi laudavit Leisn.

g. Ita coniecerant Sylb. et Port. et habet Vat. vulgo *πεντακισχιλίας*.

h. Post *Φιλοτ.* desideratur *ἕνεκα*. Sylb. vt 2, 74. b.

i. Ita Vat. vt visum est Sylb. vulg. deest artic. *τὰ*.

γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων δικαιοθῆναι πόλεων ἀνα-
 λαβὼν τὰ χρήματα καὶ τὰς φίλους, τοῖς Ῥωμαίων
 προστίθεται πολίταις, ῥοπὴν τε ἔμικράν εἰς τὰ
 πράγματα παρέσχε, καὶ τὴν καταρρωθῆναι τὸν δε-
 τὸν πόλεμον ἀπάντων ἐδόξεν αἰτιώτατος γενέσθαι
 ἀνδ' ὧν ἡ βελλὴ καὶ ὁ δῆμος εἰς τε τὰς πατρικίαις
 αὐτὸν ἐνέγραψε, καὶ τῆς πόλεως μοῖραν εἶασεν
^k — ὅσῃν ἐβέλετο εἰς κατασκευὴν οἰκιῶν· χάραν
 τ' αὐτῶ προσέθηκεν ἐκ τῆς δημοσίας τὴν μεταξὺ
 Φιδίης καὶ ^l Πικεντίας, ὡς ἔχει διανεῖμαι κλήρας
 ἀπασι τοῖς περὶ αὐτὸν, ἀφ' ὧν καὶ φυλὴ τις ἐγένε-
 νετο σὺν χρόνῳ, Κλαυδία καλεσμένη, καὶ μέχρις
 ἐμὲ διέμενε τὸ αὐτὸ Φυλάττεσσα ὄνομα.

XLI.

Pilorum descriptio.

XLV. ^{p. 947. l. 9.} Ῥωμαῖοι δ' ἀγανακτῶντες ἐπὶ τῇ ^a συμφορᾷ, καὶ
 τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων Ποσέμιον ἐν αἰτίαις
 ἔχοντες, ἐγνωσαν ἀπάσαις δυνάμεσι στρατεύειν
 κατὰ τὰχος ἐπὶ τὴν Σαβίνων γῆν, τὴν τε ἦτταν
 αἰσχροὴν καὶ ἀνέλπιστον γενομένην ἐπανορθῶσαι
 προθυμέμενοι, καὶ ἐπὶ τῇ νεωσὶ ἀφικομένη παρὰ
 τῶν

k. Signum lacunae hic posui, cui addendum videtur
 ἔχειν Reiskio, ἐλέσθαι Sylburgio.

l. Πικετία in Vat. Lapis et Gelenius *Piculia*. *Ficulia*
 feu *Ficulnea* mavult Glarean. quam Plin. numerat in-
 ter oppida e Latio deleta. Sylb. cf. Liv. 1, 38. Varro
 de ling. lat. Fidenates et Ficulneates populos subur-
 banos vocat. Etiam Casaubono Πικεντία aliena ab
 hoc loco est visa. Livius 2, 16. *civitas his data, ager-
 que trans Antieum.*

a. De hac clade, quam ab incurrentibus praeter opinio-
 nem Sabinis a. V. C. 251. Cat. Agrippa Menenio et
 P. Postumio Tuberto Coss. Romani acceperant, Dio-
 nyf. c. 44. exposuit. Nihil de ea Livius: nec Dio-
 nyfius vicissim quicquam de bello cum Auruncis me-
 minit, quod ad hunc annum Livius commemorat.

τῶν πολεμίων πρεσβεΐα, πολλὴν ὕβριν ἐχέσθη καὶ αὐθάδεια, ἐκτόπως ἀχθόμενοι. — καὶ συνελ- p. 949. l. 7.
θόντες ὁμοῦσε, τίθενται τὰς χάρακας ἀμφοτέρω
μικρὸν ἀπέχοντας ἀλλήλων, Ἡρήτες πόλεως, ἢ
τῶ Σαβίνων ἐστὶν ἔθνος, ἔ πρόσω. Ὡς δὲ συνεί- XLVΞ
δον ἀμφοτέρω τὰ τῶν πολεμίων πράγματα, τῶ
τε μεγέθει τῶν στρατοπέδων εἰκάσαντες, καὶ παρ'
αἰχμαλώτων ἀκῶσαντες, τοῖς μὲν Σαβίνοις θάρ-
σος παρέστη, καὶ καταφρόνησις τῆς τῶν πολεμίων
ὀλιγότητος, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις δέος πρὸς τὸ τῶν
ἀντιπολεμῶντων πλῆθος· ἐθάρρῶσαν δὲ, καὶ μι-
κρὰς ἐλπίδας ὑπὲρ τῆς νίκης ἔλαβον, ἄλλων τε
σημείων γενομένων σφίσι θεοπέμπτων, καὶ δὴ καὶ
τελευταίῃ φάσματος, ὅτε παρατάττεσθαι ἐμελ-
λον, τοιαῦδε. ἐκ τῶν καταπεπηγμένων παρὰ ταῖς
σκηναῖς ὕσσῶν· ἐστὶ δὲ ταῦτα βέλη Ῥωμαίων, ἀ- pilum quale
reli genus?
συνιόντες εἰς χεῖρας ἐξακοντίζουσι, ξύλα προμήκη
τε καὶ χειροπληθῆ, τριῶν ἔχ' ἥττον ποδῶν σιδηρῆς
ὀβελίσκος ἔχοντα πρὸς ἔχοντας κατ' εὐθείαν ἢ ἐκ
θατέρω τῶν ἀκρῶν, μετρίοις ἀκοντίοις ἴσα σὺν τῶ
σιδηρῶ· ἐκ τέτων δὴ τῶν ὕσσῶν περὶ τοῖς ἀκροῖς
τῶν ὀβελίσκων φλόγες ἀνήπτοντο, καὶ δι' ὅλα τῶ
στρατοπέδω σέλας ἦν, ὥσπερ ἀπὸ λαμπάδων, καὶ
κατέσχε τῆς νυκτὸς ἐπὶ πολὺ. ἐκ τέτων κατέλα-
βον τῶ φάσματος, ὥσπερ οἱ τερατοσκόποι ἀπέ-
φαινον, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις συμβάλλειν ἔ χαλε-
πόν

b. Etiam Sabini copias eduxerant, vt dixerat auctor in proxime praecedentibus.

c. Appian. Κελτικ. p. 1191. ed. Toll. ita describit *pila*: τὰ δὲ δόρατα ἦν ἐν εἰκοτῶ ἀκοντίοις (sic leg. pro ἀκοντί) ἢ Ῥωμαῖοι καλεῖσιν ὕσσος, (νησσος mendose scriptum est,) ξύλα τετραγώνη τὸ ἥμισυ, καὶ τὸ ἄλλο σιδηρῆ τετραγώνη, καὶ τόδε καὶ μαλακῆ, χωρὶς γε τῆς αἰχμῆς. molli ferro, i. e. non acuto. Ad verba ἐν εἰκοτῶ ἀκοντίοις cf. Flor. 2, 7, 9. non spiculis, non sagittis, nec villo graeculo ferro, sed ingentibus pilis.

d. ἐκατέρω in edd. ἐκ θατέρω Vat.

πόν ἦν, ὅτι νίκην αὐτοῖς ταχέϊαν καὶ λαμπρὰν σημαίνει τὸ δαιμόνιον· ἐπειδήπερ ἅπαν εἶκει^e τῷ πυρὶ, καὶ ἐδὲν ὅ, τι ἔχ' ὑπὸ τῆ πυρὸς διαφθείρεται. τῆτο δ' ὅτε ἐκ τῶν ἀμυντηρίων αὐτοῖς ὄπλων ἀνήφθη, μετὰ πολλῆ θάρσους προήεσαν ἐκ τῆ χάρακος, καὶ συβράξαντες τοῖς Σαβίνοις ἐμάχοντο πολυπλασίοις ἐλάττους, ἔν τῷ θαρσύνειν τὸ πισὸν ἔχοντες· καὶ ἡ ἐμπειρία δὲ, σὺν τῷ Φιλοπόνω πολλὴ αὐτοῖς παρέσσα, παντὸς ἐπήγετο δεινῆ κατὰφρονεῖν. πρῶτος μὲν ἐν ὁ Ποσέμιος τὸ εὐάνυμον ἔχων κέρας, ἀναβρέυσασθαι τὴν προτέρα ἦταν προθυμῆμενος, τὸ δεξιὸν τῶν πολεμίων ἐξώθει κέρας, πρόνοιαν ἐδεμίαν τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς παρὰ τὸ νικᾶν ποιῆμενος, ἀλλ' ὡσπερ οἱ μεμηνότες καὶ θανατῶντες, εἰς μέσους τῆς πολεμίας ῥίπτων ἑαυτὸν· ἔπειτα καὶ οἱ σὺν τῷ^b Μεννίω θάτερον ἔχοντες κέρας, κάμνοντες ἤδη καὶ ἐξωθόμενοι τῆς σάσεως, ὡς ἔμαθον ὅτι νικῶσι τῆς κατὰ σφᾶς οἱ τῆ Ποσεμίας, θαρσύνσαντες εἰς ἀντίπαλα χωρῆσι· καὶ γίνεται τῶν κερᾶτων ἀμφοτέρων τῶν Σαβίνων ἐγκλιναίων τροπῆ παντελής.

XLII.

Triumphii et ovationis discrimen.

XLVII. **Τ**ῆ δ' ἐξῆς ἡμέρα καύσαντες τῆς ἑαυτῶν νεκρῆς
 p. 952. l. 8. οἱ ὕπατοι, ^a καὶ τὰ σκῦλα συλλέξαντες· εἰλω
 δὲ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ζώντων ῥιπτῶντων ἐν τῇ Φυγῇ
 τὰ ὄπλα· ἀνδρας τ' αἰχμαλώτους ἄγοντες ἐκ ὀλί-
 γης

e. τῷ πυρὶ articulum addidit Reisk.

f. Haec ad verbum sic: *in fiducia spem habentes: et experientia, quae cum ipso laborum studio multa ipsis aderat, ad omne periculum contemnendum illos impellebat.*

Pro ἐπήγετο malit Reiskius ἐπήρε.

g. Μεννίω Vat.

a. καὶ deest in edd. et addidit Reisk.

γες^b ἔλαβον καὶ χρήματα, χωρὶς ὧν οἱ στρατιῶται
 διήρπασαν τέτων δὲ πραθέντων δημοσία, τὰς
 κατ' ἀνδρα γενομένας εἰσφορὰς, αἷς ἔσειλαν τὰς
 στρατιῶτας, ἅπαντες ἐκομίσαντο καὶ ἀπήεσαν
 ἐπ' οἴκῃ λαμπροτάτην ἀνηρημένοι νίκην. καὶ θριαμ-
 βοῖς ὑπὸ τῆς βασιλῆς ἐκοσμήντο ἀμφότεροι. ^c Με-
 νήμιος μὲν, τῶ μείζονι καὶ τιμιωτέρῳ, παρεμβεβη-
 κῶς ἐφ' ἄρματις^d δίφρου βασιλικῆς Ποσειδῆος δέ,
 [ἐν]

b. Ante ἔλαβον, ὅς inferuit Reisk. qui et post διήρπασαν
 colon posuit, et mox καὶ ante ἀπήεσαν inclusit vinci-
 nis, vt delendum. Nam, inquit, ὕπατοι in cap. ini-
 tio, cohaeret cum ἀπήεσαν. alia est constructio inex-
 tricabilis, verbaque τῶτων δὲ πραθέντων ad ἐκομίσαν-
 το sunt parantheta. Equidem constructionem inex-
 tricabilem non video, sed paulo minus concinnam,
 praefertim si apodosis, quod vulgo putant, incipit ab
 ἔλαβον. Sed quid vetat, quominus ordiatur ab ἀνδρας
 τε? Nam ἄγοντες propius cohaerere cum superiori-
 bus participiis, quam cum sequente ἔλαβον, vix cre-
 do, ac potius ἄγοντα λαμβάνειν hic fere iunguntur,
 sicut in formis ἄγειν καὶ φέρειν, ἄγειν καὶ κίειν.
 Iam si ἔλαβον, quod hinc efficitur, non solum ad χρή-
 ματα, verum etiam ad αἰχμαλώτους pertinet, altero
 casu illo καὶ χρήματα, cum membro adhaerente χω-
 ρίς — διήρπασαν| in fine post verbum collocato, cf.
 ad 5, 2. h: satis apte cum his sequentia τέτων δὲ πρα-
 θέντων, de captivis accipienda, conveniunt. Deni-
 que postrema illa|ἀπήεσαν — ἀνηρημένοι νίκην, post
 parantheta quae Reisk. dixit, cum ἔλαβον| probe co-
 haerent, vt adeo copulativa καὶ non extrudenda vi-
 deatur. Nihil igitur mutavi, nisi quod comma post
 ἐν ὀλίγας delevi. *add.*

[per traiectionem

[καὶ]

c. Μενήμιος Vat.

d. Interpr. vulg. *vestus curuli regiaque sella*, recte qui-
 dem, modo ne *sella curulis*, qualis vulgo tribuitur ma-
 giftratibus, hic intelligatur, sed *currus cum sella* feu
in quo currus sella esset, qui saepius simpliciter appel-
 latur *currus*: neque aliud significat ἄρματις δίφρος,
 (alibi τέθριππον, vt supra 2, 34.) et mox ipse expli-
 cat ἐφ' ἄρματος.

minor f.
ovatio.

[^e ἐν] τῶ ἐλάσσονι καὶ ὑποδεεσέρῳ, ὃν καλῶσιν
^f εὐάσῃν, παρεκκλίναντες τὸνομα Ἑλληνικὸν ὑπάρ-
 χον εἰς τὸ ἀσαφές. τὸ γὰρ πρῶτον ^g εὐάσης/έτας
 ἀπὸ τῆ συμβεβηκότος ἐλέγγο, ὡς αὐτός τε ἐκά-
 ζω, ^h καὶ ἐν πολλαῖς εὐρίσκω γραφαῖς ἐπιχωρίαις
 φερόμενον· τότε πρῶτον, ὡς Δικίννιος ἰσορεῖ, τῆτον
 ἐξευρέσῃς τὸν θρίαμβον τῆς βαλῆς. διαφέρει δὲ
 πατέρες, πρῶτον μὲν, ὅτι πεζὸς εἰσέρχεται μετὰ
 τῆς στρατιάς προηγμένος ὁ τὸν εὐάσῃν κατὰ γων
 θρίαμβον, ἀλλ' ἐκ ἐφ' ἄρματος, ὡσπερ ἐκείνος·
 ἔπειθ' ὅτι ἐ τὴν ποικίλῃν καὶ ⁱ χρυσοσήμον ἀμ-
 φιέννυται σολῆν, ^k ἢ κοσμεῖται ὁ ἕτερος, ἐδὲ τὸν
 χρυ-

Alia. Ovat pri-
 mus Postu-
 mius.

e. ἐν vncinis inclusi, quod nemo hic desideret, et super-
 fluum iudicavit Sylb.

f. Malunt *οὐάσῃν* Casaub. *ῶασιν*, deflexum e graeco *εὐ-
 ασίς*, Sylb. *εὐάσμον* Port. *εὐάσυν* per *v* in fine, Reisk.
 Sed videtur h. l. Dionysius *ovantem* sc. *θρίαμβον*, vt
 paulo infra, exprimere voluisse, non *ovationem*, quam
 vocem 8, 67. *ῶαν* reddit, probabiliore certe vocabuli
 terminatione: quare Sylb. Port. et Reiskii coniectu-
 rae huc minus pertinere videntur. Ceterum alteru-
 trum necesse videtur, aut *οὐάσῃν* cum Casaub. vel
οὐασῃν legere, aut alterum *εὐάσης* l. *εὐάσης*, quod
 mox sequitur, cum Cod. Vat. omittere. Nam idem
 vocabulum bis posuisse Dionysium, altero illo, defle-
 xo a graeco fonte, prorsus omisso, nec per se credi-
 bile est, nec facile loci ratio patitur.

g. Deest Vat. pro *έτας* malit Sylb. *έτος*. Fuit autem
 vtrumque in Lapi Cod. nam vertit: *evastes sic ab even-
 tu dicebatur: et bene habet, cui mox respondet ὡς*.

h. Aliam tamen *ovationis* derivationem dant Festus in
ovans, vbi vid. Dacerius, et Plut. in Marcell. p. 310. c.

i. Lapis vertit *aurei clavi veste*, sed vid. ind. χρυσοσ.

k. In vulgatis est ἢ κοσμεῖται τῆβεννον. Sed lacunam
 hic agnovit Sylb. et explere eam tentavit. Vat. au-
 tem addit verba ὁ ἕτερος — περιβεβληται, quae re-
 cepit Reiskius, tantum quod pro ἢ κοσμεῖται dedit ἢ
 κοσμ. vt et legendum putavit Hudf. idem Cod. τῆβεν-
 ναν h. l. pro τῆβεννον. De regum insignibus extra
 trium-

χρυσέον ἔχει σέφανον, ἀλλὰ περιπόρφυρον λευκὴν περιβέβληται τήβεννον, τὸ ἐπιχώριον τῶν ὑπάτων τε καὶ στρατηγῶν φόρημα, σέφανον δ' ἐπίκειται ἰθάφης, μεμείωται δὲ καὶ τῷ σκήπτρῳ τῆ φορήσει παρὰ τὸν ἕτερον, τὰ δ' ἄλλα πάντα ταῦτά ἔχει. αἴτιον δὲ τῷ ἄνδρὶ Ποσειδίᾳ τῆς ἐλάττονος τιμῆς ἐγένετο, καίτοι λαμπροτάτῳ πάντων γενομένῳ κατὰ τὴν μάχην, τὸ πρότερον πταίσμα ἐν τῇ ἐπιδρομῇ μέγα καὶ σὺν ἀισχύρῃ γερόμενον, ἐξ ἧς τῆς τε δυνάμεως πολλὰς ἀπώλεσε, καὶ αὐτὸς ὀλίγῳ ἐδέσθη σὺν τοῖς περιλειφθεῖσιν ἐκ τῆς τροπῆς αἰχμάλωτος γενέσθαι.

N 2

XLIII.

triumphum partim abolendis, partim fervandis, locum e Bruti oratione 4, 74. subiecimus: τῶν τε παρασημῶν, inquit, ἃ τοῖς βασιλεῦσι παραδέδοται, πολλῶν ὄντων, εἴ τινα λυπηρὰς ὄψεις καὶ ἐπιφθόνους τοῖς πολλοῖς παρέχεται, τὰ μὲν μειώσασθαι, τὰ δ' ἀφελῆν οἴομαι δεῖν· τὰ σκήπτρα ταυτὶ λέγω, καὶ τὰς χρυσοῦς σέφανους, καὶ τὰς ἀλκυροῦς καὶ χρυσοσημῶν ἀμπεχόνας, πλὴν εἰ μὴ κατὰ καιρὸς τινὰς ἐορταίους, καὶ ἐν πομπαῖς θριάμβων. ὅτε αὐτὰ τιμῆς θεῶν ἕνεκα λήφονται, λυπήσει γὰρ εἶδέναι, εἰάν γένωνται σπάνια· θρόνον δὲ τοῖς ἀνδράσιν ἐλεφάντινον, ἐν ᾧ καθεζόμενοι δικάσασθαι, καὶ λευκὴν ἐσθῆτα περιπόρφυρον, καὶ τὰς προηγεμένους ἐν ταῖς ἐξόδοις δῶδεκα πελέκεις καταλιπεῖν.

1. Falsum hoc. myrtus enim, non laurus, corona ovantis fuit: quod ait disertè Plut. in Marcello, causa etiam addita. cf. reliquos, Plin. 15, 29. Gell. 5, 6. et Festum l. c. vt monuit Casaub.
- m. ἄνδρὶ. Pleonasmus huius voc. est familiaris et Graecis et Latinis, vt ἀνὴρ τέκτων, homo histrio, Port. quod probant vel indd. Aeschin. Reisk. et Thucyd. Duck. Sed rarior tamen ante nomen proprium, vt h. l. et contra multo frequentior, etiam Dionysio, voc. huius usus, vbi nomen proprium praecefferit, aut quaecunque, quo facile possit referri, eodem propterea omisso. Quare Ποσειδίᾳ potius additamentum hoc loco dixerim. Nec repugnat Sylb. cf. 5, 77. init. 3, 69. 4, 62. 5, 39. et 40.

XLIII.

P. Valerii Poplicolae encomium, mores illustrium
eius aetatis Romanorum declarans.

XLVIII. Ἐπὶ δὲ τῆς τέτων ἀρχῆς Πόπλιος Οὐαλέριος,
Ποπλικόλας ἐπικαλούμενος, νοσήσας ἔτελεύ-
τα, κράτιστος τῶν τότε Ῥωμαίων κατὰ πάσαν
ἀρετὴν νομιθεῖς. τὰ μὲν ἐν ἄλλα τῷ ἀνδρὸς ἔργα,
δι' αὐτὸν θαυμάζεσθαι τε καὶ μνήμης τυγχάνειν ἀξίως
ἔστιν, ἔδὲν δ' ὁμοίᾳ λέγειν· ἐν ἀρχῇ γὰρ τῷ λόγῳ
τῷδε τὰ πολλὰ ἔρηται. ὁ δὲ ἀπάντων ἐστὶ τῶν τῷ
ἀνδρὸς ἐγκωμίων θαυμασιώτατον, καὶ ἔπω^α τέ-
τευχε λόγῳ, τῆτ' ὁμοίᾳ δὲν μὴ παρελθεῖν, ^β παν-
τὸς μάλιστα τῷτο νομίζων προσήκειν τοῖς γράφει-
σι ἰστορίας, μὴ μόνον τὰς πολεμικὰς πράξεις τῶν
ἐπισήμων ἡγεμόνων διεξιέναι, μηδ' εἴ τι πολίτευμα
καλὸν καὶ σωτήριον ταῖς πόλεσιν ἀπεδείξατο ἐξ-
ευρόντες, ἀλλὰ καὶ τὰς βίβας αὐτῶν, εἰ μέτριοι καὶ
σώφρονες, καὶ μένοντες ἐπὶ τοῖς πατρίοις ἔδεσι καὶ
ἐπιτηδεύμασι διετέλεσαν, ἐπιδείκνυθαι. ἐκείνος τοί-
νον ὁ ἀνὴρ συγκαταλύσας μὲν τὰς βασιλεῖς ἐν τοῖς
πρώτοις τέσσαρσι πατρικίοις, καὶ δημεύσας αὐ-
τῶν τὰς ὑπάρξεις, τετρακίς δὲ τῆς ὑπατικῆς ἐξου-
σίας γενόμενος κύριος, μεγίστη δὲ δύο νικήσας πο-
λέμους, καὶ θριάμβους καταγαγὼν ἀπ' ἀμφοτέ-
ρων, τὸν μὲν πρῶτον ἀπὸ τῶν Τυβέρηνων ἔθνης, τὸν
δὲ δευτέρον ἀπὸ Σαβίνων, τοιαύτας ἀφορμὰς^ο χρη-
ματισμῶ λαβῶν, ἃς ἔδειξεν ὡς αἰσχροῦς ἀνὴρ καὶ ἀδί-
κους διέβαλεν, ἔχ' ἑάλω τῇ πάντας καταδελου-
μένη

a. Portus malit τετύχηκε, et sic est in Cod. Vat. Sed vulgatam lect. tuetur e Diod. Sic. Casaub. cf. Wessfel. ad eundem 1, 13.

b. πάντων μάλιστα vel παντὸς μᾶλλον scribendum censet Steph. in Op. Var. ad Dionys. p. 31. sed παντὸς μάλιστα legitur etiam 10, 58. init. et 16. *haud procul ab init.*

c. χρηματισμῶν Vat.

μένη καὶ ἀσχημονεῖν ἀναγκαζέσθαι φιλοχρηματία· ἀλλ' ἐπὶ τῇ μικρᾷ καὶ πατροπαράδοτῳ διέμεινεν εὐσία, σώφρονα καὶ αὐτάρκη καὶ πάσης ἐπιθυμίας κρείττονα βίον ^d ζῶν, καὶ παιδάς ἐπὶ τοῖς ὀλίγοις χρήμασιν ἐθρέψατο, τῷ γενεῖς ἀξίους καὶ ὄμιλον ἐποίησε πᾶσιν, ὅτι πλείους ἔχ' ὁ πολλὰ κεκτημένος ἐστίν, ἀλλὰ ὁ μικρῶν ^e δεησόμενος. πίσις δ' ἀκριβῆς καὶ ἀναμφίλεκτος τῆς αὐταρκείας τῷ ἀνδρὸς, ἣν ἀπεδείξατο παρὰ ⁱ πάντα τὸν τῷ βίῳ χρόνον, ἢ μετὰ θάνατον αὐτῷ φανεῖσα ἀπόρεια. εἰδὲ γὰρ ^g αὐτὰ τὰ εἰς τὴν ἐκκομιδὴν τῷ σώματος καὶ ταφῆν, ὧν ἀνδρὶ προσήκει τηλικέτω τυχεῖν, ἀρκούντα ἐν τοῖς ὑπάρχουσι κατέλιπεν· ἀλλ' ἐμέλλησαν αὐτὸν οἱ συγγενεῖς φαύλως πως, καὶ ὡς ἓνα τῶν ἐπιτυχόντων ἐκκομίσαντες ἐκ τῆς πόλεως καίειν τε καὶ θάπτειν. ἢ μὲν τοι βεβλή μαθεῖσα ὡς εἶχεν ^h αὐτοῖς τὰ πράγματα ἀπόρως, ἐκ τῶν δημοσίων ἐψηφίσατο χρημάτων ἐπιχορηγηθῆναι τὰς εἰς τὴν ταφὴν δαπάνας, καὶ χωρίον ἐνθα ἐκαύθη καὶ ἐτάφη, ⁱ μόνῳ τῶν μέχρ' ἐμῶ γενομένων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν,

N 3

ἀνδρῶν,

- d. ζῶν Vat. et Lapi Codd. Hic vertit: *vitam vivens*. vulgo ζητῶν. Malebat Steph. ζηλῶν. idemque pro ἀξίους scribendum censet ἀξίως, quod maiorem, vt inquit, huius viri laudem efficiat, quia non dicitur educasse filios, qui postea evaserint tali genere digni, sed educationem tali genere dignam iis dedisse. Sylb.
- e. Videtur in libris quibusdam fuisse δεόμενος. Nam vertunt aliqui, vt Lapus, *qui paucis indiget*, vel *paucissimis opus habet*, notante Steph. et probat Reisk.
- f. πάντα τὸν τῷ β. Vat. vulgo deest τὸν.
- g. Ita Vat. sc. ἐπιζητούμενα, quo modo legendum esse monuit Sylb. Sed τὰ deest vulgatis.
- h. αὐτοῖς Vat. quod recepit Reisk. de necessariis Poplicolae in egestate relictis locum interpretans. vulgo αὐτῶ.
- i. Miror sane, cur solum Poplicolam hoc honore affectum dicat, cum et Cic. de legg. 2, 23. et Plut. in Ῥωμαί-

ἀνδρῶν, ἐν τῇ πόλει σύνεγγυς τῆς ἀγορᾶς ἀπέδειξεν^k ὑπὸ ἑλέως^κ καὶ ἔστιν ὡς περ ἱερὸν τῆτο τοῖς ἔξ ἑκείνης τῆ γενεᾶς^l ἐνθάπτεσθαι ἀνεκμένον, παντὸς πλέτε καὶ^m βασιλείας κρεῖττον ἀγαθόν, εἰ τις μὴ ταῖςⁿ ἡδοναῖς μετρεῖ τὴν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τῶ καλῶ. Οὐαλέριος μὲν δὴ Ποπλικόλας εἰδὲν ἔξω τῆς εἰς τὰ ἀναγκαῖα δαπάνης κτήσασθαι προσελομένος, ὡς τῶν πολυχρημάτων τῶν βασιλέων, λαμπραῖς ὑπὸ τῆς πόλεως^o ἐκομίσθη ταφαῖς^o καὶ αὐτὸν Ῥωμαίων αἰγυνάικες ἀπάσαι συνεπάμεναι τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς περ Ἴένιον Βρεῖτον, ἀποθῆσει τε χρυσῶ καὶ πορφύρας, ἐνιαύσιον ἐπένησαν χρόνον, ὡς ἔθος ἐστὶν αὐταῖς πενθεῖν ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις τῶν συγγενῶν κήδεσι.

Ῥωμαίοις idem ius tributum esse volunt etiam C. Fabricio etc. Kirchmann. de Funer. Rom. 2, 26. Hadf.

- k. Putavimus aliquando ὑπὸ ἑλέως esse legendum: sed nihil mutandum. Locum intelligit, qui *Velia* dicebatur, ut constat ex Plutarcho in Poplic. c. 23. Casaub. Ergo hic distincte et alia prorsus terminatione exaratum est, quod 1, 68. coniuncte legitur.
- l. ut in eo sc. loco sepelirentur, s. ad sepulturam.
- m. καὶ ἀπάσης βασ. Vat. quod recepit Reisk.
- n. ταῖς ἐπονειδίσις ἡδον. Vat. ita expressit Reiskius.
- o. Förster rectius ἐποσμήθη Sylb. Sed vulgatam lectionem malit Portus. Potest utique ἐκομίσθη, ut alia multa dura et insolita, defendi et in crustari cum Porto, abnormitarum professo patrono. Malo tamen cum Sylburgio facere, cuius de locis dubiis arbitria pleraque plana, perspicua, probabilia et cum graecae linguae rationibus convenientia sunt. Reiskius.

XLIV.

Primus dictator qua occasione et lege? nec non quis? et quo exemplo creatus? a. V. C. 256.

Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ κατατάσσει ^a τῶν κοινῶν ὑπαρχόντων, σκοπεῖσα ἢ βεβλή δι' ἑ μάλιτα διαπραξεται τρόπε, μηδὲν ἐτι νεωτερίσαι τὰς δημοτικὰς, ἐκρίνε τὴν μὲν ὑπατικὴν ἐξουσίαν ἀνελεῖν κατὰ τὸ παρὸν, ἑτέραν δὲ τινα ἀρχὴν ἀποδείξαι, πολέμα τε καὶ εἰρήνης καὶ παντός ἄλλο πρᾶγματος κυρίαν, αὐτοκράτορα καὶ ἀνυπεύθυνον ὧν ἂν βέλῃται * καὶ πράξει. χρόνος δ' εἶναι μέτρον τῆ βνεῖ ἀρχῆ μῆνας ἕξ, μετὰ δὲ τὸν ἕξαμηνον, αὐθις ἀρχεν τὰς ὑπάτας. τὰ δ' ἀναγκάσαντα αὐτὴν, ἐπὶ τῷ καταλύσει τὸν τυραννικὸν πόλεμον, αὐθαίρετον

LXX.
p. 1014. 1. 3.
Consulatu
sublato,
magistratus
sine provo-
catione,
in tempus
fenestre,

N 4

a. Ita Vat. et Lapi Codd. vulgatis deest κοινῶν. Status autem rerum fuit hic: T. Largio, Q. Cloelio huius anni Coss. cum Fidenae essent captae, c. 60. et plerique populi latini propterea adversus Romanos, concitantibus Sexto Tarquinio et Octavio Mamilio, coniurassent c. 61. in tanto belli metu, turbae intestinae Romae sunt exortae ab inopi plebe, militiam ob aes alienum detrectante, ac variis ea de re sententiis in senatu dictis, ea tandem vicit, vt de re ipsa, confecto demum bello, ageretur, ac nulla interim a creditoribus pecuniarum exactio fieret: quod Scutum, cum debitoribus quibusdam, sed non omnibus placeret, discordiam in vrbe sopivit quodammodo, non vero prorsus sustulit. c. 69.

* Dedit Reiskius καὶ πράξει: coniectura haec magis placeret, si loco ἀνυπεύθυνον praecederet κύριον vel simile quiddam, quod non tam ad res iam gestas, quam potius ad gerendas, spectaret. Sed ad has pertinet αὐτοκράτορα cum verbis praecedentibus. Ergo ad illas spectant sequentia, nisi vnum idemque bis ac ter dixisse Noster videatur.

b. In vulgatis τῆ μὲν νεῖ. deest μὲν Vat.

c. πόλεμον suspectum est Reiskio, qui malit τύφον vel ὄγκον:

ρετον ὑπομείναι τυραννίδα, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἦν,
 qua de cau- ὑπὲρ ἅπαντα δὲ, ὁ κυρωθεὶς ὑφ' ἐνός τῶν ὑπάτων,
 fa creatus. Ποπλίας Οὐαλερίε, τῆ κληθέντος Ποπλικόλα, νό-
 μος, περὶ ἧ κατ' ἀρχαίς ἔφην, ὅτι τὰς τῶν ὑπά-
 των γνώμας ἀκύρως ἐποίησε, μὴ τιμωρεῖσθαι Ῥω-
 μαίων εἴ τινα πρό δίκης ἑπιτρέψας, τοῖς δ' ἀγομέ-
 νοις ἐπὶ τὰς κολάσεις ὑπ' αὐτῶν, ἑ προκαλεῖσθαι
 ἐπὶ τὴν διάγνωσιν ἢ τὸν δῆμον, καὶ ἕως αὖν ἢ πλη-
 θὺς ἐνέγκῃ ἢ ψῆφον ὑπὲρ αὐτῶν, σώματι καὶ βίοις
 τὸ ἀσφαλές ἔχειν τὸν δὲ παρὰ ταῦτα τί ποιῶν
 ἐπιχειρῶντα νηπιονὶ τεθναῖναι κελεύων. ἐλογίζετο
 δὴ

ὄγκον: agi enim hic non de belli compositione, sed
 de intolerabilis potentiae everfione. Non intelligo,
 et, contrarium tenendum esse existimo. Vis tyranni-
 dis Romae sublata erat: sed bellum nunc quoque ab
 expulſis Tarquiniis mctum supererat. cf. c. 61. et 76.
 et paulo supra not. a, item Postumii orat. 6, 6. Quin
 et τυρ. πὸλ. 6, 17. extr. Antithesis est in verbis τυ-
 ραννικὸν πολ. et τυραννίδα.

d. supra c. 19. vers. finem,

e. Ita Vat. et Lapi codd. abest a vulgatis Ῥωμαίων.

f. Constructio haec est: νόμος μὴ ἐπιτρέψας τιμωρεῖσθαι
 etc. ac verba περὶ ἧ κατ' ἀρχαίς ἔφην ὅτι — ἐποίησε,
 in parenthesi sunt: quam (legem) irritas fecisse Con-
 sulum sententias iam supra monui. Deinde post ἐπι-
 τρέψας recte distinguendo (nam vulgatis deest com-
 ma) et adversativam δὲ, qua vulgatae carent, adden-
 do, Dionysii sententiam salvam et perspicuam reddi-
 dit Reiskius, qui et monet, ad τοῖς δ' ἀγομένοις sub-
 audiri ἐπιτρέψας a communi.

g. Comma pone ὑπ' αὐτῶν, quod in Reisk. ed. incer-
 tum, temere an de consilio, omissum est, perspicui-
 tatis causa retinui, ne quis iungens ὑπ' αὐτῶν προκα-
 λεῖσθαι, putet legendum esse ἀπ' αὐτῶν, vt interpres
 vulg. vertit: provocare ab ipsis consulibus.

h. Nec male legeris τῆ δῆμος Sylb. ἐπὶ τὸν δῆμον Vat.
 vt adeo forsan legendum sit προκαλεῖσθαι τὴν διάγνω-
 σιν ἐπὶ τὸν δῆμον, sic vt infra Noster dicit προκαλεῖ-
 σθαι τὰς κρίσεις ἐπὶ τὸν δῆμον, 7, 41. Sylb. κ. i. d. f.

i. Ita Vat. quod et placuit Porto. vulgo ψηφίζεσα.

δὴ^k μένοντος μὲν κυρίε τῶδε τῷ νόμῳ, μηδὲν ὑπε-
 ρετήσῃσιν ἀναγκαζομένους ταῖς ἀρχαῖς τὰς πένητας,
 καταφρονῶντας, ὡς εἰκός, τῶν τιμωριῶν, ἃς ἔ-
^l παραχρῆμα ὑφέξεν ἔμελλον, ἀλλ' ὅταν ὁ δῆμος
 αὐτὰν καταψηφίσῃται ἀναρρεθόντος δ' αὐτῶ, κα-
 τὰ πολλὴν ἀνάγκην τὰ κελεύόμενα ποιήσῃσιν ἀπαν-
 τας. ἵνα δὲ μηδὲν ἐναντιωθῆεν οἱ πένητες, εἴ τις
 αὐτῶν^m καταλύει τὸν νόμον ἐκ τῶ φανερῶ, τὴν
ⁿ ἰσοτύραννον ἀρχὴν ἔκρινεν ἐπὶ τὰ πράγματα πα-
 ραγαγεῖν, ἢ πάντα ἔμελλεν εἶξεν ὑφ' ἑαυτῇ τὰς
 νόμους. καὶ γράφει προβέλευμα, δι' ἃ παρακρη-
 σαμένη τὰς πένητας, καὶ τὸν βεβαιῶντα τὴν ἐλευ-
 θερίαν αὐτοῖς νόμον ἀνελεῖσα ἔλαθεν. ἦν δὲ προ-
 βέλευμα τοιούδε· „Λάρκιον^{*} μὲν καὶ Κλοίλιον τὰς
 „τότε ὑπατεύοντας ἀποθέσθαι τὴν ἐξουσίαν, καὶ
 „εἴ τις ἄλλος ἀρχὴν τινα εἶχεν, ἢ πραγμάτων
 „κοινῶν ἐπιμέλειαν· ἕνα δ' ἄνδρα ὃν ἂν ὁ ἢ τὸ
 „βελῆ προέληται, καὶ ὁ δῆμος ἐπιψηφίσῃται, τὴν
 „ἀπάντων ἐξουσίαν παραλαβόντα ἀρχεῖν μὴ πλείο-
 „να χρόνον ἑξαμήνου, κρείττονα ἐξουσίαν ἔχοντα
 „τῶν ὑπάτων.“ τῆτο ἀγνοήσαντες ἦν ἔχει δυνάμιν
 οἱ δημοτικοί, ψηφίζοντα κύρια εἶναι τὰ δόξαντα
 τῇ βελῇ ἦν δ' ἄρα κρείττων^p ἀρχὴ τῆς κατὰ
 N 5 νόμους

Add.

k. Intell. ἢ βελῆ.

l. Vulgo παρὰ χρῆμα divise. Portus maluit παραχρη-
 μα, sic et Reisk.

m. Ita emendavit Sylb. vulgo καταλύει. Reiskius dedit
 καταλύη. iungenda sunt verba: τὸν νόμον αὐτῶν.
 Reiskius malit εἴ τις τὸν ὑπὲρ αὐτῶν καταλ. νόμ. le-
 gem si quis tollat, ipsorum gratia latam.

n. Ita Vat. vt maluit et Portus. vulgatis deest voc. ἀρ-
 χὴν.

* De nom. Λάρκιος vid. infra c. 71. q.

o. Ita Vat. τα vulgatis deest.

p. Malit Reiskius ἢ ἀρχῆ, et mox dedit κατὰ τὰς νόμους,
 legitima autem dominatio intelligitur hic, qualis an-
 tea regum Romae fuerat, senatus quippe auctoritate
 popu-

LXXI.

νόμος τυραννίδος· τήν τε αἵρεσιν τῆ μέλλοντος ἀρ-
 χεν, τοῖς * ἐκ τῆ συνεδρείου συνεχώρησαν αὐτοῖς ἐφ'
 ἑαυτῶν βουλευομένοις ποιῆσαοθαι. Μετὰ τῆτο
 πολλή ζήτησις ἐνέπιπτε τοῖς προεσηκόσι τῆς βε-
 λῆς, καὶ πρόνοια περὶ τῆ παραληφόμενης τῆν ἡγε-
 μονίαν. ἔδοκει γάρ αὐτοῖς δραστηρίαι τ' ἀνδρῶς εἰς
 τὰ πράγματα δεῖν, καὶ πολλὴν τῶν πολεμικῶν
 ἀγῶνων ἐμπειρίαν ἔχοντας, πρὸς δὲ τέτοις, Φρο-
 νίμους καὶ σώφρονος, καὶ μηδὲν ὑπὸ τῆ μεγέθους
 τῆς ἐξουσίας ἐπὶ τὸ ἀνόητον παραχθιστομέναι· ὑπὲρ
 ἅπαντα δὲ ταῦτα, καὶ τὰλλα ὅσα δεῖ προσεῖναι
 στρατηλάταις ἀγαθοῖς, ἀρχεν ἐγκρατῶς εἰδότης,
 καὶ μηδὲν μαλακὸν ἐνδύσσοντος τοῖς ἀπειθεῖσιν· ἔ-
 μάλιστα ἐν τῷ παρόντι ἔδειοντο. ἅπαντα δὲ ὀρῶν-
 τες, ὅσα ἤξιον, περὶ τὸν ἕτερον ὑπάρχοντα τῶν
 ὑπάτων Τίτων ἠ Δάρκιον· ὁ γὰρ Κλοῖλιος ἐν ταῖς
 πολιτικαῖς ἀρεταῖς διάφορος ὢν, τὸ δραστήριον καὶ
 φιλοπόλεμον ἐκ ἔχεν, ἐδὲ τὸ ἀρχικὸν καὶ φοβε-
 ρόν, ἀλλ' ἐπιεικῆς ἦν τιμωρὸς τῶν ἀπειθεῖντων· ἡ
 δὲ βελή δι' αἰσχύνης ἐλάμβανε, τῆ μὲν ἀφελέσθαι
 τὴν ἀρχήν, ἣν κατὰ τῆς νόμος εἶχε, τῷ δὲ χα-
 ρισσαοθαι τὴν ἀμφοτέρων ἐξουσίαν, μείζονα βασιλι-
 κῆ

Add.

Add.

populique suffragiis temperata, Infra c. 71. dicitur
 ἐξουσία μείζων βασιλικῆ σχήματος.

* ^{talim} ΣΥΝΕΔΡΑ. in cap. seq. init. τοῖς προεσηκόσι τῆς βελῆς.
 Atque ~~hic~~ hic comparare liceat Livii verba: *Consulares lege-
 re*, 2, 18. vbi *Consulares* nominat. esse quam accusati-
 vum malit Drakenborchius, a quo tamen dissentit
 Strothius. Certe a fenatu ad Consules demum per-
 venisse dicendi dictatoris arbitrium Dionysius tradit,
 cf. c. 72. init. idque postea in morem venisse videtur.

q. In Livio vbiq̄ue *Lartius*. Sed Glareanus *Largium*
 scribendum censet: nos *Lartium*: partim antiquo-
 rum librorum auctoritate, partim etymologia vocis.
Lartius enim a *Larte* praenomine dictus est. Graeco-
 rum tamen codices vbiq̄ue Δάρκιον habent. Sigon.
 ad Liv. 2, 10.

κῆ σχήματος γνησιμένην ἢ καίτοι καὶ θεός αὐτὴν ὑπέει, μὴ βαρεῖαν ὁ Κλοίλιος ^s λογισάμενος τὴν ἀπαξίωσιν τῆς ἀρχῆς, ὡς ἠτιμασμένος ὑπὸ τῆς βελῆς, ἔπειτα μεταδῆται τὴν προαίρεσιν, τῷ δήμῳ γενόμενος προσάτης, καὶ πάντα ἀνατρέψη τὰ κοινά. — Ὡς δὲ παρέλαβον τὴν ἐξουσίαν οἱ ὑπα- LXXII.
 τοι τῷ διαγνώσῳ, πάτερος ἐξ αὐτῶν ἀρχεῖν ἐστὶν P. 1020. 1.2.
 ἐπιτηδεύότερος, θαυμάσιόν τι καὶ παρὰ πάσας τὰς ἀνθρωπίνους ὑπολήψεις προῶντα ἐποίησεν. ἔ γὰρ ἑαυτὸν ἑκάτερος ἀξίον ἀπέφηνε τῆς ἡγεμονίας, ἀλλὰ τὸν ἕτερον καὶ κατέτριψαν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὰς ἀλλήλων ἀρετὰς ἐξαριθμύμενοι, καὶ λιπαρεῖντες μὴ λαβεῖν αὐτοὶ τὴν ἀρχήν. ὥσε ἐν πολλῇ γενέσθαι τὸς ἐν τῷ συνεδρίῳ παρόντας ἀμηχανία. διαλυθείσης δὲ τῆς βελῆς, οἱ προσήκοντες κατὰ γένος ^t ἑκατέρῳ, καὶ τῶν ἄλλων βουλευτῶν οἱ ἐντιμότατοι, πρὸς τὸν Λάριον ἀφικόμενοι, πολλὰς ἐποίησαν τῷ ἀνδρὸς ἀχρεῖ ^u πολλῆς νυκτὸς δεήσεις, διδάσκοντες ὡς ἐν ἐκείνῳ τὰς ἐλπίδας ἢ βελὴ τέθειται πάσας, καὶ τὸ ἀσπέδασον αὐτῷ περὶ τὴν ἀρχὴν πονηρὸν εἶναι τῷ κοινῷ λέγοντες. ὁ δ' ἦν ἀτενής καὶ πολλὰ ἐν μέρει θεόμενος τε καὶ ἀντιβολῶν ἕκαστον διετέλες. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ πάλιν τῷ συνεδρίῳ συναχθέντος, ἐπειδὴ καὶ τότε διεμάχετο, καὶ πειθόμενος ὑπὸ πάντων ἐκ ἀφίστατο τῆς γνώμης, ἀναστὰς ὁ Κλοίλιος ἀναγορεύει τ' αὐτὸν, ὥσπερ εἰώθεσαν ποιεῖν οἱ μεσοβασίλειες, καὶ τὴν ὑπατείαν αὐτὸς ἐξόμνυται. LXXIII.
 Οὗτος πρῶτος ἐν Ῥώμῃ μονάρχως ἀπεδέχθη, πολέμῳ τε καὶ εἰρήνῳ καὶ παντὸς ἄλλοι πράγματος ἀτοκράτωρ.

r. Perplacet Reiskii emendatio καὶ τι, quam et in context. recepit. Lapis: nec non subibat timor.

s. ἡγησάμενος Vat.

t. Ita Vat. quo modo legendum esse monuit Portus. vulgo ἑκατέρων.

u. Ita Vat. vulgo deest πολλῆς.

Dictator
vnde di-
ctus.

τωρ. ὄνομα δ' αὐτῶ τίθενται Δικτάτωρα, ἔτε δια-
τὴν ἐξουσίαν τῷ κελύειν καὶ διατάττειν^x ὃ, τι θέ-
λει, τὰ τε δίκαια καὶ τὰ καλὰ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἂν
αὐτῶ δοκῇ· τὰ γὰρ ἐπιτάγματα καὶ τὰς διαγρα-
φὰς τῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων, ἔδικτα οἱ Ῥωμαῖοι
καλῶσιν εἴ τε, ὡς τινες γράφουσι, διὰ τὴν τότε
γενομένην ἀνάγκησιν· ἐπειδὴ ἔ παρὰ τῷ δήμῳ τὴν
ἀρχὴν ἐυρόμενος, κατὰ τὰς πατρίδας ἐδισμῆς,
ἔμελλεν ἔξεν, ἀλλ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀποδεχθεὶς ἐνός.
ἔ γὰρ ὄοντο δὲν ἐπίφθονον ὄνομα καὶ βαρὺ θέ-
δαι^y τῇ ἀρχῇ πόλιν ἐλευθέραν ἐπιτροπεύεσθαι,
τῶν τ' ἀρχομένων ἕνεκα, ἵνα μὴδὲν ἐπὶ ταῖς μι-
σθμέναις προσηγορίαις ἐκταραττωνται, καὶ τῶν
παραλαμβανόντων τὰς ἀρχὰς προνοίᾳ, μὴ λά-
θωσί τι ἢ παθόντες ὑφ' ἑτέρων πλημμελῆς, ἢ
δράσαντες αὐτοὶ τὰς πέλας,^z ὧν φέρουσι αἱ τοι-
αῦται δυναστεῖαι· ἐπεὶ τό γε τῆς ἐξουσίας μέγεθος,
ἧς ὁ δικτάτωρ ἔχει, ἦκιστα δηλῶτα ὑπὸ τῷ ὀνόμα-
τος· ἐστὶ γὰρ αἰρετὴ τύραννις ἢ δικτατωρία. δοκῶ-
σι δέ μοι καὶ τῷτο παρ' Ἑλλήνων οἱ Ῥωμαῖοι τὸ πο-
λίτευμα λαβεῖν. οἱ γὰρ^a Αἰσυμνήται καλέμενοι
παρ' Ἑλλήσι τὸ ἀρχαῖον, ὡς ἐν τοῖς περὶ βασι-
λείας ἰσορῶι^b Θεόφραστος, αἰρετοὶ τινες ἦσαν τύ-
ραννοί·

Aesymnetae
ap. Graecos.

x. ὅπη θέλει dedit Reisk.

y. Articulum τῇ arbitrato suo delevit Reisk. τινὲ ἀρχῇ
Vat.

z. τί (τέτων) ὧν φέρουσι αἱ δυν. ne quid — cuiusmodi
ferunt, i. e. pati vel facere solent, talia imperia. Sic
ferre apud latinos in phrasibus, fert aetas, consuetudo.
Vel verte: sicut usu venit in tantis quorundam poten-
tiis.

a. vid. ind. Αἰσυμνήται.

b. Libros Theophrasti περὶ βασ. commemorat quoque
Plut. in Themist. c. 25. Illum autem a praeceptore
suo Aristotele mutuatum esse, quae hic laudantur a
Dionysio, Casaubonus existimat. Sunt autem Ari-
stot. verba haec Polit. 3, 10. ἕτερον δ' ὅπερ ἦν ἐν τοῖς
ἀρι-

ραννοὶ ἤρξαντο δ' αὐτὰς ^c αἰ πόλεις, ἔτε εἰς ἀόριστον χρόνον ἔτε συνεχῶς, ἀλλὰ πρὸς τὰς καιρὰς, ὅποτε δόξετε συμφέρον, καὶ εἰς ^d πόσον χρόνον, ὡσπερ καὶ Μιτυληναῖοι ποτε εἶλοντο Πιπτακὸν πρὸς τὰς Φυγάδας τὰς περὶ Ἀλκαῖον τὸν ποιητὴν. — Δικίννιος LXXIV.
P. 1026. l. 6.
δὲ παρ' Ἀλβανῶν οἶεται τὸν δικτάτωρα Ῥωμαίους εἰληφέναι, τέττα λέγων πρῶτος μετὰ τὸν Ἀμελίε καὶ Νομίτωρος θάνατον, ἐκλειψῆς τῆς βασιλικῆς συγγενείας, ἐνιαυσιαῖος ἀρχοντας ἀποδειξάμην, τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἐξουσίαν τοῖς βασιλεῦσι, καλεῖν δὲ αὐτὰς δικτάτωρας. ἐγὼ δὲ τὸνομα ζητεῖν ἐκ ἤξιον, πόθεν ἢ Ῥωμαίων πόλις ἔλαβεν, ἀλλὰ τῆς ἐξουσίας τῆς περιλαμβανομένης τῷ ὀνόματι παραδείγμα. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ^e τέττα ἔδεν ἂν εἴη τάχα πρῆγε τὰ πλείω γράφειν.

ἀρχαίοις ἔλλησι (sc. εἶδος βασιλείας, ἔτοί εἰσίν,) ἢ καλῶσι Αἰσυμνήτας. ἔσι δὲ τῶν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, αἰρετὴ τυραννίς, διαφέρεσα δὲ τῆς βαρβαρικῆς, ἢ τῶ μὴ κατὰ νόμον, ἀλλὰ τῶ μὴ πάτριος εἶναι μόνον. ἤρχον δὲ οἱ μὲν διὰ βίης τὴν ἀρχὴν ταύτην, οἱ δὲ μέχρι τινῶν ὀρισμένων χρόνων ἢ πράξεων. οἷον εἶλοντο ποτε Μιτυληναῖοι Πιπτακὸν πρὸς τὰς Φυγάδας, ὧν προεσηκασαν Ἀντιμενίδης καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητῆς.

- c. Post αὐτὰς in vulgatis legitur κατὰ καιρὰς, quae cum desiderentur in Vat. et Lapi Codd. rectius forsan abesse possunt. Hudf. omisit Reisk.
- d. ὅποσον χρόνον Vat. Lapis ita vel πόσον legisse videtur, non ποσόν, quod et admitti posse Sylburg putat. Nam vertit: *et ad quantum temporis.*
- e. τέττων Vat. forsan melius, et recepit Reisk.

XLV.

A dictatore Lartio Magister equitum dictus Sp. Cassius. Lartii dict. gesta et abdicatio: Dictaturae salubritas, postremo impotentia.

LXXV.
p. 1027. l. 3.

Ὅν δὲ τρόπον ὁ Λάρκιος ἐχρήσατο τοῖς πράγμασι, δικτάτωρ πρῶτος ἀποδειχθεὶς, καὶ κόσμον οἷον περιέθηκε τῇ ἀρχῇ, συντόμως περᾶσθαι διεξελθεῖν, ταῦτα ἠγόμενος εἶναι χρησιμώτατα τοῖς ἀναγνωσομένοις, ἃ πολλὴν εὐπορίαν παρέξει καλῶν καὶ συμφερόντων παραδειγμάτων νομοθέταις τε καὶ δημαγωγοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν τοῖς πολιτέουσιν τε καὶ τὰ κοινὰ πράττειν βελομένοις. — εὐθύς μὲν ἐν ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἐξουσίαν, ἰππάρχην ἀποδείκνυσι Σπόριον Κάσσιον, τὸν ὑπάτευσαντα κατὰ τὴν ἑβδομημοσὴν Ὀλυμπιάδα. τῆτο τὸ ἔδος ἕως τῆς κατ' ἐμὲ γενεᾶς ἐφυλάττετο ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ εἰς εἰς τότε χρῆσθαι δικτά-

p. 1028. l. 5.
Magister
equitum.

- a. Similem locum de historia pragmatica, quod aiunt, scribendaq, 5, 56. huc transcribere libuit: ἐνθυμέμενος ὅτι τοῖς ἀναγιώσκουσι τὰς ἰστορίας ἔχῃ ἱκανὸν εἰς ὠφέλειαν, τὸ τέλος αὐτὸ τῶν πραγμάτων ἀκῆσαι ἀπαιτεῖ δ' ἕκαστος καὶ τὰς αἰτίας ἰσορῆσαι τῶν γινόμενων, καὶ τὰς τρόπους τῶν πράξεων, καὶ τὰς διανοίας τῶν πράξαντων, καὶ τὰ παρὰ τῆ δαιμονίᾳ συγκυρήσαντα, καὶ μηδενὸς ἀνήκοος γενέσθαι τῶν πεφυκότων τοῖς πράγμασι παρακολυθεῖν τοῖς δὲ πολιτικοῖς καὶ πάνυ ἀναγκαίαν ὁρῶ τὴν τέτων μάθησιν, ἵνα παραδείγμασιν ἔχουσι πρὸς τὰ συμβαίνοντα χρῆσθαι.
- b. Ita Vat. et Lapi Codd. quod placuit et Stephano et Casaub. vulgo παιδαγωγοῖς.
- c. Glareanus pro ἑβδομημοσὴν legit μιᾶς ἀποδέξαν ἐβδομημοσὴν, quia Sp. Cassius c. 49. cf. c. 50. init. Consul fuisse dicitur primo ante Olymp. 70. anno. Sed excusari potest haec lectio, quoniam ultimus Olympiadis cuiusque annus sequenti, quam praecedenti Olympiadi est proximior: praefertim si κατὰ accipiamus pro περι' circa. Sylb.

δικτάτωρ αἰρεθεὶς χωρὶς ἰππάρχε τὴν ἀρχὴν διετέλεσεν. ἔπειτα τῆς ἐξουσίας τὸ κράτος ἐπιδείξαι βεβλόμενος ὅσον ἐστὶ, καταπλήξεως μᾶλλον ἢ χρησεως ἕνεκα, τοῖς βραβδέχοις ἐκέλευσεν ἅμα ταῖς δέσμασι τῶν βράβδων τὰς πελέκεισ διὰ τῆς πόλεως φέρειν ἔθος ἐπιχώριον μὲν τοῖς βασιλεῦσι, ἐκλειφθὲν δὲ ὑπὸ τῶν ὑπάτων, ἐξ ἧς Οὐαλέριος Ποπλικόλας ὁ πρῶτος ὑπατεύσας ἐμείωσε ^d τὸν φόδον τῆς ἀρχῆς, αὐτὸς ἀνανεωσάμενος. καὶ καταπληξάμενος τέτρω τε καὶ τοῖς ἄλλοις συμβόλοις τῆς βασιλικῆς ἡγεμονίας τὰς ταρακτικὰς καὶ νεωτερισαῖς, τὸ κράτιστον τῶν ὑπὸ Σεργίῳ Τυλλίῳ τῷ δημοτικωτάτῳ βασιλέως κατασταθέντων νομίμων, ^e πρῶτον ἐπέταξε Ῥωμαίοις ἅπασιν ποιῆσαι, τιμήσεις κατὰ ^f φυλὰς τῶν βίων ἐνεγκεῖν, προσγράφοντας γυναικῶν καὶ παιδῶν ὀνόματα, καὶ ἡλικίας ἐαυτῶν τε καὶ τέκνων· ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ πάντων τιμησαμένων, διὰ τὸ μέγεθος τῆς τιμωρίας· τὴν τε γὰρ εἶσαν ἀπολέσαι τὰς ἀπειθήσαντας ἔδει, καὶ τὴν πολιτείαν ἑπτακοσίοις ^g πλείους εὐρέθησαν οἱ ἐν ἧβῃ Ῥωμαίων πεντεκαίδεκα μυριάδων. μετὰ τῷτο διακρίνας τὰς ἔχοντας τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ καταχωρίσας εἰς λόχους, διένειμε πεζοὺς τε καὶ ἰππεῖς εἰς τέτταρας μοῖρας· ὧν μίαν μὲν τὴν κρατίστην περὶ αὐτὸν εἶχεν,

- d. διὰ ante τὸν Φοβ. quod in vulgatis est, non agnoscit Vat. et omisit e contextu Reisk. Mox αὐτὸς ἀνανεωσ. sc. Lartius, indeque pendet accusat. ἔθος ἐπιχ.
 e. Ita Vat. et Lapi Codd. sicut leg. putarunt Sylb. et Portus. cui respondet insequens μετὰ τῶν τῶν πρώτος.
 f. Ita Vat. et Lapi Codd. legi etiam posset κατὰ κεφαλὰς per singula capita civium scil. qui familiam haberent. Sylb. τιμήσεις cohaeret cum τῶν βίων, Reisk.
 g. Constructio haec est: οἱ ἐν ἧβῃ Ῥωμαίων εὐρέθησαν ἑπτακοσίοις πλείους πεντεκαίδεκα μυριάδων. vid. ad 1, 71. k.

LXXVI.

ἔχεν, ἐκ δὲ τῶν ὑπολειπομένων Κλοίλιον ἐκέλευσε, τὸν συνύπατον, ἢ αὐτὸς ἐβέλετο, λαβεῖν, τὴν δὲ τρίτην Σπόριον Κάσσιον τὸν ἱππάρχη, τὴν δὲ καταλειπομένην τὸν ἀδελφὸν Σπόριον Λάρκιον ^h αὕτη φερρεῖν τὴν πόλιν ἐτάχθη σὺν τοῖς πρεσβυτέροις ἐντὸς τείχους μέγιστα. Ὡς δ' ἦν αὐτῶ πάντα τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐπιτήδεια εὐτρεπῆ, προήγαγε τὰς δυνάμεις εἰς ⁱ ὑπαιθρον καὶ προτίθηται στρατόπεδα τρία, καὶ εἰς μάλιζα ὑπελάμβανε τόπους ποιήσασθαι τὰς Λατίνους τὴν ἔφοδον. ἐνθυμέμενος δὲ ὅτι φρονίμων στρατηγῶν ἔστιν, ἔ μόνον τὰ ἑαυτῶν πράγματα ποιεῖν ἰσχυρὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀδελφῆ, καὶ μάλιζα μὲν ἀνευ μάχης καὶ πόνου καταλύεσθαι τὰς πολέμους, εἰ δὲ μή γε, σὺν ἐλαχίστη τῇ στρατιωτικῇ πλῆθους δαπάνῃ, πολέμων τε ἀπάντων κακίους ἡγέμενος, καὶ πλείστα λυπηρὰ ἔχοντας, εἰς πρὸς συγγενεῖς καὶ φίλους ἀναγκαζόμενοι τινες ἀναμρῶνται, ἐπιεικεσέων μᾶλλον ἢ δικαιότερων ἄετο δὲν αὐτοῖς διαλύσεων. κρύφα τε δὴ πέμπων ^k πρὸς τὰς ἐπιφανεστάτους τῶν Λατίνων ἀνυπόπτους τινάς, ἔπειθε φιλίαν πράττειν ταῖς πόλεσιν καὶ ἐκ τῆ φανερῆ πρεσβευόμενος κατὰ πόλεις τε καὶ πρὸς τὸ κοινόν, ἔ χαλεπῶς ἐξεργάσατο μηκέτι τὴν αὐτὴν ἀπάντας ὀρμὴν ἔχειν πρὸς τὸν πόλεμον· μάλιζα δ' αὐτὸς ^l ἐξεθεράπευσε, καὶ διὰ τοιαύτης εὐεργεσίας διασηῆναι πρὸς τὰς ἡγεμόνας ἐποίη-

h. αὕτη Vat. quod aptius visum est Sylburgio et Porto. vulgo αὐτῆ.

i. τὴν ὑπαιθρον Reisk. cum artic. Sic et legitur 8, 68. vbi mendose est in Reisk. εἰς τὸν ὑπαιθρον, item paulo infra c. 77. init.

k. Ita Vat. a vulgatis absunt artic. τὰς et τῶν.

l. χρήμασιν ἐξεδ. largitionibus eos sibi obstrinxit, malit Reisk. nisi enim χρήμασιν addas, (inquit,) modumque nescias, quo Lartius Latinas civitates in partes suas pertraxit, illud διὰ τοιαύτης εὐεργεσίας quid sibi velit, haud intelligas.

ἐποίησεν. οἱ δὲ τὴν αὐτοκράτορα παρελιηφότες
 Λατίνων στρατηγίαν, Μαιμίλιός τε καὶ Σέξτος, ἐν
 Τέσκλω πόλει τὰς δυνάμεις συνέχοντες, παρ-
 εσκευάζοντο μὲν ὡς ἐλάσσοντες ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐδα-
 πάνων δὲ πολὺν εἰς τὸ μέλλειν χρόνον, εἴτε τὰς
 ἢ ὑπεριζήσας ἀναμένοντες πόλεις, εἴτε τῶν ἱερῶν
 αὐτοῖς ἐ γινομένων καλῶν. ἐν τῷ δὴ τῶ χρόνῳ
 τινὲς ἀποσκιδνάμενοι τῆ στρατοπέδῳ, τὴν χώραν
 τῶν Ῥωμαίων ἐπόρθην. τῆτο μαθὼν ὁ Λάρκιος,
 ἀποσέβη τὸν Κλοίλιον ἐπ' αὐτῆς, ἀγοντα τῶν ἰπ-
 πέων τε καὶ ψιλῶν τὲς ἀνδρειοτάτης. ὅς ἐπιφανεῖς
 αὐτοῖς ἀπροσδόκητος, ὀλίγης μὲν τινὰς ἀποκτείνει
 ἢ μαχόμενος, τὲς δὲ λοιπὲς αἰχμαλώτης λαμβά-
 νει. τῆτες ὁ Λάρκιος ἐκ τῶν τραυμάτων ἀναλαβὼν, Add.
 καὶ ταῖς ἄλλαις ἐκθεραπεύσας Φιλανθρωπίαις,
 ἀπέστειλεν εἰς Τέσκλον ὁ ἀθρόος ἀνευ λύτρων, πρεσ-
 βευταῖς σὺν αὐτοῖς πέμψας Ῥωμαίων ἢ τὲς ἐπιφα-
 νεσάτης. ἔτοι διεπράξαντο καταλυθῆναι τὸ στρα-
 τευμα τῶν Λατίνων, καὶ γενέσθαι ταῖς πόλεσιν ἐνι-
 αυσιαῖες ἀνοχάς. Ταῦτα διαπραξάμενος ὁ ἀνὴρ, LXXVII.
 ἀπῆγε τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς ὑπαίθρε, καὶ πρὶν ἢ
 πάντα τὸν τῆς ἐξουσίας ἐκπληρῶσαι χρόνον, ὑπά-
 τῆς ἀποδείξας, ἀπέθετο τὴν ἀρχὴν, ἔτ' ἀποκτεί-
 νας ἑδύνα Ῥωμαίων, ἔτ' ἐξελάσας τῆς πατρίδος,
 ἔτ' ἄλλη συμφορᾷ βαρεῖα περιβαλὼν ἐδεμιά.
 ἔτος

m. Ita Vat. vulgo ὑπερέσας. Add.

n. Gelen. vertit *repugnantes*, *Lapus pugnantes*, vt legisse videatur *μαχομένους*, quod refertur ad hostes. Vat. a vulgata non discrepat.

o. ἀθρόος agnoscit etiam *Lapus*, dum vertit *simul omnes*: alioqui suspicari posset quispiam, legendum esse ἀθώους *incolumes, impunitos*. Sylb.

p. Vat. τὲς ἐντιμοτάτης. ἔτοι διεπράξαντο διαλυθῆναι τὸ στρατόπεδον. Hudf.

ἔτος ⁹ ὁ ζήλος, ἀπ' ἐκείνους τῶ ἀνδρῶς ἀρξάμενος, ἀπασὶ παρέμεινε τοῖς λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ἄχρι τῆς τρίτης πρὸ ἡμῶν γενεᾶς. ἔδρα γὰρ ἐκ τῆς ἰσορίας παρελήφραμεν, ὅς ἐ μετρίως αὐτῆ καὶ πολιτικῶς ἐχρήσατο, πολλὰκις ἀναγκασιδείσης τῆς πόλεως καταλύσαι τὰς νομίμους ἀρχάς, καὶ πάντα ποιῆσαι τὰ πρᾶγματα ὑφ' ἐνὶ. καὶ εἰ μὲν ἐν τοῖς ὀθνείοις πολέμοις μόνον ἦσαν οἱ λαμβάνοντες τὴν δικτατωρίαν ἀγαθοὶ προσάται τῆς πατριδος, μηδὲν ὑπὸ τῶ μεγέθους τῆς ἀρχῆς διαφθειρόμενοι, ἦν ἂν ἦττον θαυμασόν· νῦν δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐμφυλίοις διχοστασίαις, πολλαῖς καὶ μεγάλαις γενομέναις, καὶ ἐπὶ καταλύσει βασιλειῶν καὶ τυραννίδων ὑποπτουμένων, καὶ ἐπ' ἄλλων συμφορῶν κωλύσει μυρίων, ὅσοι τηλικαύτης ἔτυχον ἐξουσίας, ἀπαντες ἀνεπιλήπτες καὶ τῶ πρώτῳ λαβόντι τὴν ἀρχὴν ὁμοίως ἑαυτὸς παρέσχοντο· ὡδ' ἀπασὶ παρασηῆσαι τὴν αὐτὴν δόξαν, ὅτι μία βοήθεια παντός ἐσιν ἀνιάτῃ κακῶ, καὶ τελευταία σωτηρίας ἐλπίς, ὅταν ἀποβραγῶσιν ἀπασαὶ διὰ καιρῶς τινος, ἢ τῶ δικτάτωρος ἀρχῆ. ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τὸς πατέρας ἡμῶν ἡλικίας * ὁμῶ τετρακοσίων διαγενομένων ἔτων ἀπὸ τῆς

Τίτῃ

Dictatura
spes ultima
in extremis
periculis.

q. *Interpr. vulg.* Hoc praeclarum istius viri exemplum postea omnes dictatores sequuti sunt. *Laprus:* Huius autem rei aemulatio, ab illo viro incipiens, permanfit omnibus etc. conf. 2, 16. extr. vbi τῶ ζήλος synon. est προαίρεσις.

r. ὄσων (vt cohaereat cum μυρίων) τηλικαύτης τυχόντες ἐξουσίας Vat. vnde hanc posse confici lectionem Reiskius putat: ὄσων, οἱ τηλικαύτης ἐξουσίας.

s. Cum ἀπασαὶ subaudiendum αἰ ἐλπίδες: atque ita probe Gelen. vbi caeteras iniuria temporis praecidisset uniuersas. *Laprus:* cum rescinduntur omnia aliquibus temporibus. Stephani supplementum αἰ ἀγκυραὶ, vt sensus sit, vbi anchorae omnes ruptae fuerint, duplicato tropo, nimis quaesitum videtur. vid. eius Schematism. 5, 26.

* ὁμῶ τι addito enclitico Reisk.

μυρίων

Τίτῳ Λαρκίῳ δικτατωρίας, διεβλήθη καὶ μισητὸν ἅπασιν ἀνθρώποις διεφάνη τὸ πρᾶγμα, Λευκίῳ Κορνηλίῳ Σύλλα πρῶτος καὶ μόνος πικρῶς καὶ ὠμῶς αὐτῇ χρησαμένῳ ὥστε τότε πρῶτον αἰδέσθαι Ῥωμαίους, ὃ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον ἠγνόουν, ὅτι τυραννίδες ἐσιν ἢ τῷ δικτάτωρος ἀρχή· Βελήν τε γὰρ ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἀνθρώπων συνέστησε, καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας κράτος εἰς ἐλάχισον ἑ συνέσειλε, καὶ πόλεις ὅλας ἐξώκισε, καὶ βασιλείας τὰς μὲν ἀνείλε, τὰς δ' αὐτὸς ἀπέδειξε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ αὐθάδη διεπράξατο, περὶ ὧν ἡ πολὺ ἔργον αὐτῷ εἶη λέγειν πολίτας τε, χωρὶς τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπολομένων, τὲς παραδόντας αὐτῷ σφᾶς αὐτῆς, ἐκ ἐλαττέρων * τετρακισμυρίων ἀπέκτεινεν, ὧν τινὰς καὶ ὃ βασιάνοις πρῶτον ἠκίστατο. — πέφυκε δ' ἔρ. 1035. 14. ταῖς δυναστείαις τῆτο μόναις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις συμβαίνειν τοῖς περιμαχήτοις καὶ θαυμαζομένοις ὑπὸ τῷ κοινῷ βίῃ πράγμασι. καλὰ μὲν γὰρ ἅπαντα καὶ συμφέροντα φαίνεται ἂ τοῖς χρωμένοις, ὅταν

Ο 2

τίς

- t. Ita Vat. quod placuit et Stephano, nec non Sylburgio. vulgo συνέστησε.
- u. In vulgatis πολύεργον. Camerarius maluit divise itemque Stephanus: atque sic est inf. 6, 8. p. 1053. l. 15. ed. Lipsf. Nec aliter in loco nostro legisse videtur Lopus, qui vertit: *multae operae esset*. Vat. πολὺ αὐτῷ ἔργον εἶη, quod magis probat Hudf.
- x. Ita Vat. vulgo τετρακισχιλίων. Sed quatuor millia deditorum inermium vel in vna villa publica interficere iussit, Flor. 3, 21, 24. adde quos alibi congregatos per iaculatores, et quos proscriptos per univērsam Italiam obtruncavit. cf. Flor. l. c. Plut. in Sylla, Appian. de bell. civ. 1. p. 680 sq. ed. Toll. et Val. Max. 9, 2.
- y. v. Flor. l. c. extr.
- z. τοῖς χρωμένοις, casu tertio, cohaeret cum συμφέροντα: alias, si casu sexto sumitur, verba ὅταν τ. αὐτ. χρήσεται pro superfluis habenda.

τις αὐτοῖς χρήσεται καλῶς· αἰσχροὶ δὲ καὶ ἀσύμφορα, ὅταν πονηρὸς λάβῃ προσάτας.

XLVI.

Scitum de omittenda foenorum exactiōne, itemque de iunctis inter Romanos et Latinos matrimoniis. Aedes Saturno dedicata: Saturnalia, institutus festus dies. a. V. C. Cat. 257.

e Libro VI.
e. l. p. 1036.

Οἱ δ' ἐν τῷ κατόπιν ἐνιαυτῷ τὴν ὑπατον ἀρχὴν παραλαμβάνοντες, Αὔλος Σεμπρώνιος Ἀτρατίνος καὶ Μάρκος Μινύκιος, — ἄλλο μὲν εἶδέν ἔτε πολεμικόν, ἔτε πολιτικόν ἰσορίας ἄξιον ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν ἀρχῆς ἐπραξάν· αἳ τε γὰρ πρὸς Λατίνους ἀνοχὰὶ πολλὴν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἑξωθεν πολέμων παρέσχον εἰρήνην, ἥ τε τῆς ἀναπράξεως τῶν δανείων κάλυσις, ἣν ἐψηφίσαστο ἢ βελή, ἕως ἂν ὁ προσδοκώμενος πόλεμος εἰς ἀσφαλὲς ἔλθῃ^a τέλος, ἔπαυσε τὰς ἐντὸς τεύχευ νεωτερισμοὺς, ἕς ἐποιῶντο οἱ πένητες, ἀφεῖσθαι τῶν χρεῶν ἄξιόντες δημοσίᾳ· δόγμα δὲ βελῆς ἐκύρωσαν, ^b ἐπιεικεστάτοις Ῥωμαίων καὶ λογίοις ἀνδράσιν εἰ τινες ἔτυχον ἐκ τῆς
Λατί-

- a. ἔλθῃ non agnoscit Vat. Hudf. Equidem potius coniecero, sequens voc. τέλος in Vat. desiderari, et Hudsonianae notae signum, quod defectum significat, praecedenti voc. ἔλθῃ per operarum errorem additum esse.
- b. Convenientius videtur Sylburgio εὐγενείαις (forfan εὐγενέταις) nobilibus. Reiskius coniicit: ἐπιεικέστατον, τοῖς ἐντίμοις Ῥωμαίων κ. λ. Sed et Lapus tuetur vulgatam lectionem, qui vertit: *clementissimis*, neque *aequitatis* mentio ab hoc loco aliena est, neque profus inusitatum Nostro, diversi gradus adiectiva componere. Si quid tamen corrigendum, mallet ἐπιεικὲς, τὸ τοῖς Ῥωμαίων καὶ λογίοις κ. λ. Scitum indulgentius, ac mitius, illud nempe, *Romanorum etiam probis maritis* etc.

Λατίνων ἔθνεσ συνοικῆσαι γυναῖκες, ἢ Ῥωμαῖαι Λατίνους, ἑαυτῶν εἶναι κυρίας, εἰάντε μένεν θέλωσι παρὰ τοῖς γεγαμηκόσιν, εἰάντε * μὴ, εἰς τὰς πατρίδας ἀναστρέφειν τῶν δ' ἐγγόνων τὰ μὲν ἀρρένα παρὰ τοῖς πατράσι μένεν, τὰς δὲ θηλείας καὶ ἔτι ἀγάμας ταῖς μητέρασιν ἔπειθαι. ἐτύγχανον δὲ πολλαὶ πᾶνυ γυναῖκες εἰς τὰς ἀλλήλων πόλεις ἐκδοδομέναι, καὶ διὰ τὸ συγγενὲς καὶ διὰ φιλίαν. ° αἱ τυχεῖσαι τῆς ἐκ τῆ ψηφίσματος ἀδείας ἐδήλωσαν ὅσῃν εἶχον ἐπιθυμίαν τῆς ἐν Ῥώμῃ διαίτης. αἱ τε γὰρ ἐν ταῖς Λατίνων πόλεσι Ῥωμαῖαι μικρῶ δὲν πᾶσαι καταλιπεῖσαι τὰς ἀνδρας, ° εἰς τὰς πατέρας ἀνέστρεψαν· αἱ τε Ῥωμαίοις ἐκδοδομέναι Λατίνων, πλὴν θυεῖν, αἱ λοιπαὶ τῶν πατρίδων ὑπεριδέσαι, παρὰ τοῖς γεγαμηκόσιν ἔμειναν· οἰωνὸς εὐτυχῆς τῆς μελλούσης πόλεως ἐπικρατήσεν τῶ πολέμου. ἐπὶ τέτων φασὶ τῶν ὑπάτων τὸν νεῶν καθιερωθῆναι τῶ Κρόνω, κατὰ τὴν ἀνοδὸν τὴν εἰς τὸ Κα-
Clivus Ca-
pitolinus.
 πιτώλιον φέρεσαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, καὶ δημοτελεῖς ἀναδειχθῆναι τῶ Θεῶ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐς τὰς τε καὶ θυσίας. ° τὸ δὲ προτῆ βωμὸν αὐτόθι καθιδρύσθαι λέγουσι τὸν ὑφ' Ἡρακλέους κατασκευασμένον, ° ἐφ' ἧ τὰς ἐμπύρους ἀπαρχὰς ἔθυσον Ἑλληνικοῖς

O 3

κοῖς

* εἰάν τε εἰς τὰς πατρ. ἀναστρ. malit Reiskius, μὴ et com-
 mate post μὴ, deleto: sive in patriam reverti.

c. Ita Vat. vulgo καὶ τυχ.

d. Ita Vat. vulgo εἰς πατέρας. Coniecerat Casaub. ὡς πατέρας. Reiskius dedit ὡς τὰς πατέρας. ὡς ita fae-
 pissime occurrit et supra et infra, vt 6, 18. init. et alibi.

e. Ita Syllb. legendum putat, pro vulgari τὸν δὲ προτῆ. Vat. τὰ δὲ πρὸ τέτων, βωμὸν. Reiskius τὸ δὲ πρὸ τῆ βωμὸν α. ν. λέγουσιν ὑφ' Ἡρακλ. Haec ara Maxima Liv. 1, 7. Dionys. 1, 40. prope forum boarium. Add.

f. ὑφ' ἧ vulg. atque ita Vat. et Lapi Codd. Hic vertit: sub qua igneas primitias immolabant. Sed ἐφ' ἧ le-
 gendum esse dicitur ipsa sententia. Syllb. Sic est 1, 40.

De

κοῖς ἔδειξιν εἰ τὰ ἱερά παρ' ἐκείνους παραλαβόντας·
 τὴν δὲ ἡ γραφὴν τῆς ἰδρύσεως τῆς ναῆς, τινὲς μὲν ἰσο-
 ρῆσι λαβεῖν Τίτον Λάρκιον τὸν ὑπατεύσαντα τῷ
 πρόδω ἐνιαυτῷ· οἱ δὲ, βασιλέα Ταρκύνιον τὸν ἐκ-
 πεσόντα τῆς ἀρχῆς· τὴν δὲ καθιέρωσιν τῆς ναῆς
 λαβεῖν

De Hercule autem, qui has victimas pro humanis, quae antea mactari Saturno solebant, instituit, Noster dixerat 1, 38. his verbis: λέγεται δὲ καὶ τὰς θυσίας ἐπιτελεῖν τῷ Κρόνῳ τὰς παλαιὰς, ὡς περ ἐν Καρχηδό-νι, τῶς ἢ πόλις διέμεινε, καὶ παρὰ Κελτοῖς εἰς τόδα χρόνος γίνεται. καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τῶν ἑσπερίων ἔθνων, ἀνδροφόνος· Ἡρακλέα δὲ, παῦσαι τὸν νόμον τῆς θυσίας βεληθέντα, τὸν τε βωμὸν ἰδρύσασθαι τὸν ἐπὶ τῷ Σατορνίῳ καὶ κατάρξασθαι θυμάτων ἀγνῶν, ἐπὶ καθάρῳ πυρὶ σφάζομένων.

g. Potitii fuerunt et Pinarii 1, 40. adde Liv. 1, 7. et fufius rem explicantem Aur. Vict. de Or. gent. rom. c. 8. tot.

h. Simplicissima ratio videtur γραφὴν τῆς ἰδρύσεως λαβεῖν ex opposita mox forma τὴν καθιέρωσιν λαβεῖν κατὰ ψήφισμα βελῆς, explicare, vt quemadmodum ἡ ἔξοδος τοῦ ἱεροῦ, ita illa extruendi eius facultatem publice, s. per literas a Senatu accepisse, significet. Itaque γραφὴ τῆς ἰδρύσεως nihil erit aliud, quam ἰδρύσις κατὰ ψήφισμα βελῆς, quoniam Senatus decreta perscribi solebant, id quod saepius, tanquam per se intelligendum, non diserte exprimitur. Sic εἰσὶν ἔδοσαν, 5, 35, e. vbi aequè dici poterat γραφὴν εἰσέσεως ἔδοσαν.} Minus perspicue locum reddunt interpretes. *Inscriptionem locationis templi accepisse* etc. *Lapus. templi foundationem inscriptam Largio Consule* etc. *Gelen. id templum faciendum locasse T. Lartium Portus*, qui ait sensum se esse secutum, et publicorum operum locationem in tabella proponi loco publico, morem fuisse. Reiskius denique malit τὴν δ' ἐπιγραφὴν, titulum, inscriptionem, testantem a T. Lartio templum illud esse conditum. Ita quidem supra 5, 35. extr. Sed dubito, an loca sint satis παράλληλα. Deinde nihil hoc modo est, cui verba κατὰ ψήφ. βελ. in membro postremo respondeant. Forfan etiam il-
 lustrare

{add.

λαβεῖν ἰ Πόσθμον Κομίνιον, κατὰ ψήφισμα Βελῆς.
τέτοις μὲν δὴ τοῖς ὑπάτοις εἰρήνης, ὥσπερ ἔφην,
βαθείας ἐξεγένετο ἀπολαῦσαι.

XLVII.

Anno sequenti, post proelium cum Latinis ad lacum Regillum, aedes Castori et Polluci aedificata: annua transvectio equitum instituta.

Εν ταύτῃ λέγονται τῇ μάχῃ Ποσθμῶ τε τῶ δι-
κτάτωρι καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν τεταγμένοις ἰπ-
πῆς δύο Φαινῆται, κάλλι τε καὶ μεγέθει μακρῶ
κρείττους, ὧν ἡ καθ' ἡμᾶς φύσις ἐκφέρει, ἐναρχό-
μενοι γενεᾶν, ἠγόμενοι τε τῆς Ῥωμαϊκῆς ἰππευ-
καὶ τὸς ὁμοίως χωρῆντας τῶν Λατίνων παίοντες τοῖς
δύρασι, καὶ προτροπὰν ἐλαύνοντες. καὶ μετὰ τὴν
τροπὴν τῶν Λατίνων καὶ τὴν ἀλωσιν τῆς χάρακος
αὐτῶν περὶ δέλην ὀψίαν, ^a τότε τέλος λαβῆσης τῆς
μάχης, ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ τὸν αὐτὸν τρόπον
ὀφθῆναι δύο νεανίσκοι λέγονται, πολεμικὰς ἐνδεδυ-
κότες ^b σολαῖς, μήκισοι καὶ κάλλισοι, καὶ τὴν αὐτὴν
ἡλικίαν ἔχοντες, αὐτοὶ τε φυλάττοντες ἐπὶ τῶν
O 4 προσώ-

*Iustrare nostram rationem possunt quodammodo dato-
rum officiorum codicilli ap. Suet. Claud. 29. cf. Calig.
18. et Tiber. 42. quo sensu et literae, tabulae, rescripta,
dicuntur.*

i. vid. ad 6, 94. a et i.

a. Ita suavit Hudson et expressit Reisk. vulgo τὸ τέλος
λαβῆσης μάχης. Sylburgius coniciebat τέλος λαβῆ-
σης τῆς μάχης.

b. Non vestes, vt reddid Portus, sed *cu'tum militare* s.
armaturam intelligi h. l. σολαῖς Hudson monet lau-
datque Periz. ad Ael. V. H. 3, 24. Quod autem hic
πολεμικὰς σολαῖς diferte h. l. pro *lorica* poni ait, mihi
non liquet.

προσώπων ὡς ἐκ μάχης ^c ἠκόντων τὸ ^d ἐναγώνιον σχῆμα, καὶ τὲς ἵππεσ ἰδρῶτι διαβρόχες ἐπαγόμενοι. ^e ἄραυτες δὲ τῶν ἵππων ἐκάτεροι, καὶ ἀπονήφαντες ἀπὸ τῆς λιβάδος, ἢ παρὰ τὸ ἱερόν τῆς Ἐσίας ἀναδίδωσι, λίμνην ποιῆσα ἐμβύθιον ὀλίγην, πολλῶν αὐτὲς περισάντων, καὶ εἴ τι φέρουσιν ἐτι ^f καινὸν ἀπὸ στρατοπέδου μαθεῖν ἀξίεντων, τήν τε μάχην αὐτοῖς φράζουσιν ὡς ἐγένετο, καὶ ὅτι νικῶσιν ἔς μεταχωρήσαντας ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὑπ' ἐδενὸς ἐτι λέγουσιν ὀφθῆναι, πολλὴν ζήτησιν αὐτῶν ποιημένε τὲ καταλειφθέντος τῆς πόλεως ^g ἠγεμόνος. ὡς δὲ τῇ κατόπιν ἡμέρᾳ ^h τὰς παρὰ τὲ δικτάτωρος ἐπισολαῖς ἔλαβον οἱ τῶν κοινῶν προεσῶτες, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπασι τοῖς ἐν τῇ μάχῃ γενομένοις καὶ τὰ περὶ ⁱ τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων ἔμαθον, νομίσαντες τῶν αὐτῶν Θεῶν εἶναι ἄμφω τὰ φάσματα, ὡς περ εἰκός, Διοσκέρων ἐπέδησαν εἶναι τὰ εἰδῶλα. ταύτης ἐστὶ τῆς παραδόξε καὶ θαυμαστῆς τῶν δαιμόνων ἐπιφανείας ἐν Ῥώμῃ πολλὰ σημεῖα, ὅτε νεὺς ὁ τῶν Διοσκέρων, ὃν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς κατεσκευάσεν ἡ πόλις, ἐνθα ὤφθη τὰ εἰδῶλα, καὶ ἡ παρ' αὐτῶ κρήνη καλεσμένη τε τῶν Θεῶν τῶν ἱερῶν, καὶ εἰς τὸδε χρόνον νομιζομένη, θυσιάει τε πολυ-

Castorum
apparitionis
monumenta,
aedes,
fons,
sacra annua

- c. ἦμοντες de suo dedit Reisk.
d. Vulgo ἐν ἀγῶνι σχῆμα. Sed ἐναγώνιον σχ. Vat. quod valde arriserat Stephano.
e. i. e. ἄραυτες ἑαυτὲς ἐν τῶν ἵππων, καταβάντες ἀπὸ τῶν ἵππων. Port. Reiskius conicit ψάρευτες δὲ τὸν ἵππον ἐκάτεροι (a verbo ψαίρειν) equum suum cum absterfisset, abrafsisset strigili uterque eorum.
f. ἐτι ἀγνοούμενον interpretatur Reiskius. In ed. Steph. et Vat. κοινὸν mendose. Lapus: si quid esset ab exercitu novi etc.
g. *Aulum Sempronium*, cum quarta copiarum parte, reliquerat ad vrbis custodiam dictator Postumius 6, 2. extr.
h. τὰς art. addit Vat.
i. Malit τὴν ἐπιφάνειαν Reisk.

πολυτελεῖς αἷς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὁ δῆμος ἐπι-
 τελεῖ δια τῶν μεγίστων ἵππέων ἐν μηνὶ Κυϊντιλίῳ Idibus
 λεγομένῳ, ταῖς καλεσμέναις εἰδοῖς, ἐν ἧ κατῶρθῶ- Quintil.
 σαν ἡμέρᾳ τόνδε τὸν πόλεμον ὑπὲρ ἅπαντα δὲ et pompa
 ταῦτα ἢ μετὰ τὴν θυσιᾶν ἐπιτελεσμένη πρόμπη τῶν equestris.
 ἔχόντων ἢ τὸν δημόσιον ἵππον, ἰοὶ κατὰ φυλάς τε
 καὶ λόχους κεκοσμημένοι, σοιχηδόν/ ἐπὶ τῶν ἵππων
 ὄχήμενοι πορεύονται πάντες, ὡς ἐκ μάχης ἦκοντες,
 ἐσεφανωμένοι θαλλοῖς ἐλαίας, καὶ^m πορφυρᾶς φοι-
 νικοπαρύφου ἀμπεχόμενοι τηβέννας, ταῖς καλε-
 μένας τραβέας, ἀρξάμενοι μὲν ἀπὸ ἱερῶ τινος
 Ἄρεως ἔξω τῆς πόλεως ἰδρυμένῃ, διεξιόντες δὲ τὴν
 τ' ἄλλην πόλινⁿ δια τῆς ἀγορᾶς, καὶ παρὰ τὸ τῶν
 Διοσκέρων ἱερὸν παρερχόμενοι, ὁ ἄνδρες ἔσιν ὅτε
 καὶ πεντακισχίλιοι, φέροντες ὅσα παρὰ τῶν ἡγε-
 μόνων ἀριστεῖα ἔλαβον ἐν ταῖς μάχαις, καλὴ καὶ
 ἀξία τῆ μεγέθους τῆς ἡγεμονίας ὄψις. ταῦτα μὲν
 ὑπὲρ τῆς γενομένης ἐπιφανείας τῶν Διοσκέρων λε-
 γόμενά τε καὶ πραττόμενα ὑπὸ Ῥωμαίων ἔμαθον
 ἐξ ὧν τεκμήρατο ἂν τις, ὡς θεοφιλεῖς ἦσαν οἱ τότε
 ἄνθρωποι, ^p σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ μεγάλοις.

k. In ed. Steph. τὸν δημ. ἵπ. quod in hac significatione non vsitatum esse dixit Sylb. et in sua edit. dedit τὴν δημ. ἵπ. sed masculini generis art. tuetur Port. quem habet etiam Vat. hinc eundem restituit Reisk.

l. οἱ non agnoscit Vat.

m. In editis est πορφύρας. Sed πορφυρᾶς (purpureas) malit Portus. cf. 2, 70. e.

n. πόλιν, καὶ δια τ. ἀγ. malit Portus.

o. Comma huc transtulit Reiskius, quod in vulgatis erat pone ἄνδρες.

p. Verba σὺν ἄλλοις κ. λ. cohaerent cum superioribus ἐξ ὧν τεκμ. cf. ad 5, 2. d. et h.

XLVIII.

Post eandem victoriam coronae distributae: sacra votiva perfoluta: aedes Cereri, Libero Liberae. que extruenda e manubiis locata: foedus cum Latinis renovatum.

- XIV. **Ο** δὲ Ποσειδῆμιος ἐκέλευεν μὲν τὴν νύκτα κατεστρατοπέδευσε ἐν τῷ πεδίῳ τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ σεφάνας τὰς ἀριστεύσαντας ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τὰς αἰχμαλώτους φυλάττεσθαι διαδῶς, ἔδωκε τὰ νικητήρια τοῖς Θεοῖς. — ^a ἀπάντων δὲ χωρησάντων αὐτῶ κατ' εὐχὴν, θάψας τὰς οἰκείας νεκρὰς, καὶ τὴν στρατιάν καθήρας, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν εὐπρεπεῖ θριάμβῳ κοσμέμενος, ὄπλων τε σωρὸν ἐφ' ἀμάξαις πολλαῖς κομίζων, καὶ χρημάτων στρατιωτικῶν παρασκευὰς ἀφθόνας εἰσφέρειν, καὶ τὰς αἰλόντας ἐν τῇ μάχῃ πεντακοσίων ἀποδέοντας ἑξακισχιλίους ἐπαγόμενος. ἀπὸ δὲ τῶν λαφύρων ἐξελλόμενος τὰς δεκάτας, ἀγῶνάς τε καὶ θυσίας τοῖς Θεοῖς ἀπὸ τετραράκοντα ταλάντων ἐποίησε, καὶ ^b ναῖ κατασκευὰς ἐξεμίδωσε Διήμητρι, καὶ Διονύσω, καὶ Κόρη κατ' εὐχὴν. ἐσπάνισαν γὰρ αἱ τροφαὶ τῶ πολέμῳ κατ' ἀρχαίς, καὶ πολὺν αὐτοῖς παρέσχον φόβον ὡς ἐπιλειψεσθαι, τῆς τε γῆς ἀκάρ-
- π 8

- a. ἀπάντων — κατ' εὐχὴν intelligitur non solum proelium Regillense, sed etiam, quod Volscorum copias, eorum et literis interceptis, et fraude exploratorum detecta, sine proelio domum redire coegerat. c. 14-17.
- b. In vulgatis est ναῖ. Sed praefert ναῶν Portus, idque expressit Reisk. quoniam idem legitur versus finem huius cap. et paulo ante ναῖς τ' αὐτοῖς καθιδρύσεσθαι. Sed Singularis occurrit infra c. 94. τὸν τε νεῶν τῆς Δήμ. καὶ Διον. καὶ Κόρης — καθιέρωσεν, ὅς ἐσι etc. vbi pluralis reponi nequit: ergo nec hoc loco reponendum puto.

πε γενομένης δια τὸν πόλεμον. διὰ τῆτο τὸ δέος
 ἀνασκέψασθαι τὰ Σιβύλλεια τὸς Φύλακας αὐτῶν
 κελεύσας, ὡς ἔμαθεν ὅτι τέτρες ἐξιλάσασθαι τὸς
 Θεὸς - οἱ χρησμοὶ κελεύουσιν, εὐχὰς ἔποιήσατο,
 μέλλων ἐξάγειν τὸν στρατὸν, εἰάν εὐετηρία γένηται
 κατὰ τὴν πόλιν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀρχῆς, οἷα πρότερον
 ἦν, ναὸς τ' αὐτοῖς καθιδρύσεσθαι, καὶ θυσίας κα-
 ταστήσεσθαι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν· οἱ δὲ * ὑπακῆσαν-
 τες, τὴν τε γῆν παρεσκευάσαν ἀνιέναι πλεσίους
 καρπῶς, ἢ μόνον τὴν σπόριμον, ἀλλὰ καὶ τὴν δην-
 δροφόρον, καὶ τὰς ἐπεισάκτες ἀγορὰς πάσας ἐπι-
 κλύσαι μᾶλλον ἢ πρότερον. ἄπερ ὁρῶν αὐτὸς ὁ Πο-
 σέμιος ἐψηφίσαστο τὰς τῶν ναῶν τότε κατασκευάς.
 Ῥωμαῖοι μὲν δὴ τὸν τυραννικὸν ἄπωσάμενοι πόλε-
 μον εὐνοία Θεῶν, ἐν ἐορταῖς τε καὶ θυσίαις ἦσαν.
 Ὀλίγαις δ' ὕπερον ἡμέραις πρέσβεις ἀπὸ τῆ κοινῆ
 τῶν Λατίνων ἦγον ὡς αὐτὸς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων
 ἐπιλεχθέντες, ὅτι τὴν ἐναντίαν ἔχοντες περὶ τῆ
 πολέμου γνώμην, ἱεστηρίας καὶ σέμματα παρεχό-
 μνοι. ἔτοι παραχθέντες ἐπὶ τὴν βελήν, τὴν ἢ μὲν
 ἀρχήν,

XVIII.

c. εὐχὰς αὐτοῖς ἐπ. Vat. pronomen recepit Reiskius, quod, quoniam mox sequitur, (ναὸς τ' αὐτοῖς καθιδρ.) hic omiffi.

* ὑπακῆσ. cf. 2, 50. med.

d. Pone τυραννικὸν videtur deesse ἔτιως. Reisk. Ceterum cf. ad 5, 70. c. et 6, 21. vbi haec leguntur: ἃ μὲν δὴ πρὸς τυράννης συζῆς πόλεμος, τετρακαίδεκαέτης ἀπὸ τῆς ἐκπτώσεως αὐτῶν γενομένου, τριαύτης ἔτυχα τελευτῆς.

e. οἷα e coniectura Reiskii, qui sic dedit pro αἰ, utpote contrariam illi pristinae nunc sententiam gerentes.

f. Liv. 24, 30. extr. ramos oleae ac velamenta alia supplicum porrigentes. it. 25, 25. cum infulis et velamentis: quae et de victimis ad mortem destinatis dicuntur. 2, 54.

g. τῆς μὲν ἀρχῆς de meo dedi, inquit Reiskius. Sed vulgata lectio praestat, propterea, quod mox sequitur
 τελευ-

[αριθμ. eundem.]

ἀρχὴν, τῷ πολέμῳ τὰς δυναστεύοντας ἐν ταῖς πόλε-
 σιν ἀπέφαινον αἰτίαι· τὸ δὲ πλήθος ἐν μόνον τῷτο
 ἀμαρτεῖν ἔλεγον, ὅτι πονηροῖς ἐπέειθη δημαγωγοῖς
 p.1079.1.10. ἴδια κέρδη * παρεσκευασμένοις. — ἤξιεν τ' αὐτὰς
 παραλαβεῖν σφᾶς ἐκόντας, * ἔτε περὶ τῆς ἀρχῆς
 ἔτι διαφερομένους, ἔτε περὶ τῶν ἴσων φιλονεικῶντας,
 συμμαχῶς τε καὶ ὑπηκόως ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρό-
 νον ἐσομένους, καὶ πᾶν ὅσον ὁ δαίμων ἀφείλετο τῷ
 Λατίνων ἀξιώματος, τῷτο τῇ Ῥωμαίων προδή-
 στοντας ἡ εὐπομία. τελευτῶντες δὲ τῷ λόγῳ, συγ-
 γένειαν ἐπεκαλῶντο, καὶ συμμαχιῶν ἀπροφασίζων
 ποτὲ ἰγενομένων ἀνεμίμησκον, καὶ συμφορὰς ἀνέ-
 κλαιον τὰς κ καταληψαμένας τὰς μηδὲν ἡμαρτηκό-
 τας, ἰ οἱ μακρῶ πλείους ἦσαν τῶν ἡμαρτηκότων,
 ὀδυρόμενοι παρ' ἑκάστα, καὶ τῶν γονάτων ἰ ἀπτό-
 μενοι πάσης τῆς γερουσίας, καὶ τὰς ἰκετηρίας παρὰ
 τοῖς

τελευτῶντες δὲ τῷ λόγῳ. Ergo h. l. τὴν μὲν ἀρχὴν
 vertendum est *primum, initio*.

- * Reiskio deesse videtur ζῆτεῖν f. θηρᾶν post κέρδη, et
 παραδιδόντας post ἐκόντας.
- h. Ita Vat. quo modo legisse videtur *Lapus, dum vertit:
 Romanorum apposituros felicitati*. Vulgo legitur εὐ-
 πολμῖα.
- i. Ita Vat. quod aptius esse viderat Syllb. vulgo γινομ.
 in praesenti. Paulo ante pro vulg. τελευτῶντος, in
 gen. sing. Reiskius dedit τελευτῶντες, in nom. plur.
 quod expressi.
- k. καταληψομένας Vat. in fut. quod recepit Reisk.
- l. Portus vertit: *quae longe plures erant, quam ipsa de-
 linquentium delicta*: quasi esset αἰ μακ. πλ. Verum
 ne sic quidem commode prodit ista sententia, nisi pro
 ἡμαρτηκότων legatur ἀμαρτημάτων. οἱ respicit μηδὲν
 ἡμαρτηκότας.
- m. Eurip. Hec. v. 245. ἤψω δὲ γονάτων τῶν ἐμῶν τα-
 πεινὸς ὦν; Hom. Odyss. κ. 264. et alibi. Plin. H. N.
 II, 45. *hominis genibus, inquit, quaedam et religio
 inest, observatione gentium. Haec supplices attingunt:
 ad haec manus tendunt: haec, ut aras, adorant: for-
 tasse quia inest iis vitalitas.*

τοῖς πρὸς τῷ Ποσειδίῳ τιθέντες ὥσε παθεῖν τι
 πρὸς τὰ δάκρυα καὶ τὰς δειήσεις αὐτῶν τὸ συνέδριον
 ἅπαν. Ὡς δὲ μετέστησαν ἐκ τῆ βελευτηρίας, καὶ XIX.
 λόγος ἀπεδόθη τοῖς * εἰωθόσιν ἀποφαίνεσθαι γνώ-
 μας, Τίτος μὲν Λάρκιος ὁ πρῶτος ἀποδειχθεὶς
 δικτάτωρ ἐν τῷⁿ παρελθόντι ἐνιαυτῷ, ὁ τεταμιεύ-
 θαι τὴν τύχην αὐτοῖς συνεβέβηκε, „Μέγιστον εἶναι,
 „λέγων, ἐγκώμιον, ὥσπερ ἐνὸς ἀνδρός, ἔτω καὶ
 „πόλεως ὅλης, εἰ μὴ διαφθαρήσεται ταῖς εὐπρα-
 „γίαις, ἀλλ' ἔ εὐμενῶς καὶ μετρίως φέροι τὰ γαθά.
 „— κεφάλαιον δ' αὐτῷ τῆς γνώμης ἦν, ἀνανεώσα- p.1083.1.4.
 „θαι τὰς σπονδὰς πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λατίνων, ἃς
 „ἤσαν πεποιθήμενοι πρότερον, καὶ μηδενὸς τῶν ἀμαρ-
 „τημάτων μηδεμιᾶ πόλει μνησικακεῖν.“ — Τῷ XXI.
 δὲ δικτάτωρος τὴν Λαρκίῳ γνώμην προελομένην, καὶ p.1086.1.10.
 ἔθενός ἐτι λέξαντος τὰ ἐναντία, παρήσαν εἰσκλη-
 θέντες εἰς τὸ συνέδριον οἱ πρέσβεις, τὰς ἀποκρίσεις
 ληφόμενοι. καὶ ὁ Ποσειδῆσιος, — „νῦν μὲν ἔν, ἔφη, p.1087.1.8.
 „⁴ παντὸς ἡλευθερωμένοι, πορεύεσθε· εἰάν δὲ τὸς
 „αἰχμαλώτους ἀπολύσητε, καὶ τὸς αὐτομόλους πα-
 „ραδώτε ἡμῖν, καὶ τὸς φυγάδας ἐξελάσητε, τότε
 „τὸς περὶ Φιλίας τε καὶ συμμαχίας διαλεξομένους
 „πρέσβεις πέμπετε πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἔθενός ἔ αὐτῆς
 „σοντας τῶν μετρίων.“ ἀπήσαν οἱ πρέσβεις ταύ-
 τας

* cf. 7, 47.

n. Ita etiam in Vat. et Lapi Codd. Verum, (inquit Sylb.) non proximus annus superior intelligendus est, sed annus abhinc tertius. cf. 5, 73. in it.

o. Malit ταμιεύεσθαι Casaub. Sed tuetur Reiskius τεταμιεύεσθαι, quia mox c. 20. in simili constructione occurrit συγκεχωρηθαι.

p. Haud scio, an verius sit εὐγενῶς: quanquam εὐμενῶς habuit et Lopus, qui vertit: *benigne moderateque*. Sylb.

q. Post ἡλευθερωμένοι deest δέος aut φόβος. Reisk. Vat. πάντως.

r. Possumus etiam legere αὐτῆςσοντες. Sylb.

τας τὰς ἀποκρίσεις λαβόντες, καὶ μετ' ὀλίγας
 ἡμέρας ἦγον τὲς τ' αἰχμαλώτους ἀφαικότες, καὶ
 τὲς ἀλόντας τῶν αὐτομέλων δεσμῆς ἄγοντες, καὶ
 τὲς ἅμα Ταρκυνία Φυγάδας ἐξεληλακότες ἕκ τῆς
 πόλεως ἀνθ' ἧν ἔβρον τε παρὰ τῆς Βελῆς τὴν
 εἰρχαίαν Φιλίαν καὶ συμμαχίαν, καὶ τὲς ὅρκους
 τὲς ὑπὲρ τῶν ποτὲ ἔγενομένους διὰ τῶν εἰρηνοδι-
 κῶν, ἀνανεώσαντο. ὁ μὲν δὲ πρὸς τὲς τυραννεύ-
 σους πόλεμος ἑτετρακαιδεκάτης ἀπὸ τῆς ἐκ-
 πτώσεως αὐτῶν γενομένος, τοιαύτης ἔτυχε τε-
 λευτῆς.

XLIX.

A. V. C. Caton. 261. Tribuni pl. creati in monte
 sacro: sacrosancti iidem: quibus additi Aediles
 plebeii.

LXXXIX. **N**εμηθεῖς δ' ὁ δῆμος εἰς τὰς τότε ἕστας Φρατρίας,
 ἢ ὅπως βέλεται τις αὐτὰς προσαγορεύειν,
 ὡς ἐκεῖνοι καλῶσι κερίας, ἀρχοντας ἐνιαυσίους
 ἀπο-

s. Ita Vat. vulgo τῆς πόλεως sine ἐκ. Quoniam trigin-
 ta fuerint Latinae civitates, vel pluraliter legendum
 τῶν πόλεων, vel τῆς πόλεως ἑκασοί, vel ἀπάσης τῆς
 πολέως (cf. ad 3, 51. e.) Sylburgius existimat. Reiskius
 dedit ἐκ τῶν πόλεων. Si quid autem video, quod
 hic deest ἐνάσης, subaudiri potest ἀπὸ τῆς κρινῆ, cum
 liberum adeo sit, vtrum hoc, an ἑκασοί ad ἐξεληλα-
 κότες, intelligere malis.

t. Malim ἔβροντο in med. impetrabant, adipisciebantur.
 Reisk. vt ἔβροντο 7, 14. Sed εὐρίσκειν eod. sensu apud
 Lucam 1, 30. Actor. 7, 46. (quae loca laudavit Mark-
 land. ad Lyf. p. 693.) et alibi. Similiter tamen cor-
 rexerit Reiskius apud Lyf. p. 480. Sed vid. ibidem, nec
 non in ind. Taylor.

u. cf. sup. ad 4, 48. a.

x. τετρακαιδεκέτης Vat. quod vsitatius. Hudf.

ἀποδεικνύσι^a τὲς περὶ Λεύκιον Ἰένιον Βρεῖτον, καὶ Γάϊον Σικίνιον Βελλῆτον, ἕς καὶ τέως ἔχον ἡγεμόνας· καὶ ἔτι πρὸς τέτοις, Γάϊον καὶ Πόπλιον Λικινίους, καὶ Γάϊον^b Ἰσσίλλιον Ριγανόν. ἔτοι^c τὴν δημαρχικὴν ἐξουσίαν πρῶτοι παρέλαβον οἱ πέντε ἄνδρες, ἡμέρᾳ τετάρτῃ^d πρὸ τριῶν εἰδῶν δεκεμβρείων, ὡς περ καὶ μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς χρόνος γίνεται. τελεθέντων δὲ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, τοῖς μὲν παρὰ τῆς βελῆς ἦκσι καλῶς ἔχειν ἔδοκε πάντα περὶ ὧν^e ἀπεσάλησαν· ὁ δὲ Βρεῖτος ἐκκλησίαν συναγαγὼν, συνεβέβηκε τοῖς δημόταις ἱεράν καὶ ἄσυλον ἀποδειξαι τὴν ἀρχήν, νόμῳ τε καὶ ὄρκῳ βεβαιώσαντας αὐτῇ τὸ ἀσφαλές. ἔδοκε ταῦτα πᾶσι καὶ γράφεται πρὸς αὐτῆ καὶ τῶν συναρχόντων^f ὅδε ὁ νόμος^g

- a. ἀποδεικνύσι τῆςδε· Λεύκιον Ἰένιον etc. Vat. Eodem autem duos primos tribunos commemorant Plut. in Poplic. et Suid. in voc. δήμαρχοι. Sed aliter Liv. 2, 33. vbi vid. Sigon. ac omnino de hac diversitate ad loc. nostr. Sylb. αῶδ.
- b. Γάϊον Ουέσιλλιον Ριγανόν Vat. Ἰκίλιον Ρέγαν Lappus et Gelenius, qui et *Spurium* praenomine vocat ex cap. praeced. 88. vbi Iunio legationis collegae adduntur M. Decius et Sp. Icilius. Sylb. Isque ibidem Ἰσσίλλιον h. l. corruptum esse in vulgata vocabulum, dixerat. Nec aliter censeo de nominibus Ριγανός et Ουέσιλλιος in Vat. cuiusmodi passim scripserunt librarii, vel vulgi enunciationem, vel suam, si graeci essent, fecuti.
- c. τὴν artic. addidit Reisk.
- d. Aliis in libris fuit ἡμέρᾳ τετάρτῃ πρὸ τῶν εἰδῶν, in aliis πρὸ τριῶν εἰδῶν omiffis illis primis duobus vocabb. ἡμέρᾳ τετάρτῃ, quod vtrumque eodem redit eundemque diem significat. Inde orta est vulgata lectio, cuius altera pars auctori, altera scholiastae debetur. Reisk.
- e. sc. a senatu, vt, quae vellet plebs, rata haberent. cf. c. 88.
- f. Ita Vat. et sic placuerat Sylburgio. In vulgatis sic: συναρχόντων. ὅδε ὁ νόμος ἐστὶ. Δήμαρχον etc. Reiskius

Lex Iunia
de tribunis
sacrata.

„ὅτι δήμαρχον ἀκόντα, ὡς περ ἓνα ἑ τῶν πολλῶν,
„μηδεὶς μηδὲν ἀναγκαζέτω δεῖν, μηδὲ μασιγέτω,
„μηδὲ ἐπιταττέτω μασιγῆν ἑτέρῳ, μηδὲ ἀποκτιν-
„νύτω, μηδὲ ἀποκτείνειν κελεύετω. εἰάν τις τῶν
„ἀπιηγορευμένων τι ποιήσῃ, ἐξάγιος ἢ ἔσω, καὶ
„τὰ χρήματα αὐτῆ Δήμετρος ἱερά· καὶ ὀκτείνας
„τινά τῶν ταῦτα ἐργασμένων, Φόνος * καθαρὸς
„ἔσω.“ καὶ ἵνα μὴ ἢ μὴδ' εἰς τὸ λοιπὸν τῶ δήμῳ
ἐξέστια γένηται καταπαῦσαι τόνδε τὸν νόμον, ἀλλ'
εἰς πάντα τὸν χρόνον ἀκίνητος διαμείνη, πάντας
ἐτάχθη Ῥωμαίους ὁμόσαι** καθ' ἱερῶν, ἢ μὴν χρή-
σεσθαι τῶ νόμῳ καὶ αὐτὸς καὶ ἐγγόνες τὸν αἰεὶ
χρόνον.

kius τὸ ἐσι, quod aut mutandum in ἐτι, aut omit-
tendum prorsus suaferat Sylburg, aptius vertit in
ὅτι.

g. Alibi passim cum art. ἓνα τῶν πολλῶν Sylb. vulgo
deest artic. *add.*

h. Talium sanctionum in legibus sacratissimis formulas iam
supra nonnullas legimus, 2, 10. 74. et plures colle-
git Briffonius de formulis lib. 2, p. m. 139 sq. Lex
autem Valeria Horatia, quam ad h. l. laudat Sylb. e
Liv. 3, 55. si ab addita sanctione discesseris, multum
ab hac Iunia differt, id quod ipse Livius cum hac ve-
tere, quam obiter saltem attingit, repetitam illam
comparans, satis demonstrat. Hanc autem *sacratam*
legem appellat 2, 33. ad quem locum vid. Strothius,
qui tamen *sacratam* legem aliter h. e. ita interpre-
tatur, ut ad solos tribunos, quorum in ea quasi sa-
crata essent corpora, pertinere videatur. | cf. mox
not. **.

| *add.*

* cf. Livii haec: *neve ea caedes capitalis noxae haberetur* 3, 55.

i. Vulgatis deest *μηδε*. Nam Vat. *μη μηδε τὸ λοιπὸν*.
Reiskius dedit *μηδ' εἰς τὸ λοιπ.*

** In hanc legem *ad sacra* (vulgo *per sacra*) populus
iurabat, Stroth ad Liv. 2, 33. q. indeque potius *sa-*
cratam eam dictam esse, putat. | sup. not. h. Verum | *conf.*
ita foedus quoque inter Romanos et Latinos inf. c.
95. *sacratum* erit dicendum, quoniam id etiam fece-
runt ὁμόσαντες καθ' ἱερῶν. cf. ibid. not. d. *add.*

χρόνον· ἀρά τε τῶ ὄρκῳ προσετέθη, τοῖς μὲν ἐμ-
 πεδῶσι τῆς Θεῆς τῆς ἑρανίης ἵλεως εἶναι, καὶ δαί-
 μονας τῆς καταχθονίης· τοῖς δὲ παραβαίνεσιν,
 ἐναντία καὶ τὰ παρὰ Θεῶν γίνεσθαι, καὶ τὰ παρὰ
 δαιμόνων, ὡς ἀγεί τῶ μεγίστῳ ἐνόχοις. ἐκ τῶν
 κατέστη τοῖς Ῥωμαίοις ἔθος, τὰ τῶν δημάρχων σώ-
 ματα ἱερά εἶναι, καὶ παναγῆ, καὶ μέχρι τῆ καθ'
 ἡμᾶς χρόνε διαμένει. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐψηφίσαν-
 το, βωμὸν κατεσκεύασαν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, ἐν
 ἧ κατεσρατοπέδευσαν, ὃν ἐπὶ τῆ κατασχόντος αὐ-
 τῆς δείματος τότε ὠνόμασαν, ὡς ἡ πάτριος αὐτῶν
 σημαίνει γλῶσσα, ^k Διὸς Δειματίς. ᾧ θυσίας ἐπι-
 τελέσαντες, καὶ τὸν ὑποδεξάμενον αὐτῆς τόπον ἱε-
 ρὸν ἀνέντες, κατήεσαν εἰς τὴν πόλιν ἅμα τοῖς πρέσ-
 βεσιν. ἀποδόντες δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει Θεοῖς χα-
 ριστήρια, καὶ τῆς πατρικίης πείσαντες ἐπικυρώσαι
 τὴν ἀρχὴν, ψήφον ἐπενέγκαντες, ἐπειδὴ καὶ τέττε
 παρ' αὐτῶν ἐτυχον, ἐδεήθησαν ἐτι τῆς βελῆς ἐπι-
 τρέψαι σφίσι ἀνδρας ἐκ τῶν δημοτικῶν δύο καθ'
 ἑκάστων ἐνιαυτὸν ἀποδεικνύουσι, τῆς ὑπηρετήσοντας
 τοῖς δημάρχοις ὅσων ἀν δέωνται, καὶ δίκαις, ἅς ἀν
 ἐπιτρέψωνται ἐκεῖνοι, κρινέντας, ἱερῶν τε καὶ δη-
 μοσίων

XC.

ara Iovis
 feu Fauni
 terrentis.

duo e plebe
 tribunis ad-
 diti, quibus
 muneribus
 sint functi?

k. Faunum terriculamentorum auctorem intelligi putat
 Portus, de quo Noster 5, 16. haec tradit: τῆτω (sc.
 Φαύτῳ) ἀνατιθέασι τῶ δαίμονι Ῥωμαῖοι τὰ πανικὰ,
 καὶ ὅσα Φάσματα, ἄλλοτε ἄλλοιᾶς ἴσχυοντα μορφᾶς,
 εἰς ὄψιν ἀνθρώπων ἔρχοντα δείματα φέροντα, ἧ Φω-
 ναὶ δαιμόνιοι ταράττεσαι τὰς ἀκοὰς, τέττε φασίν εἶναι
 τῆ Θεῆ τὸ ἔργον.

l. Quas ad se vel ad forum suum deferri siverint illi, sc.
 tribuni pl. Reisk. Sed analogicam hanc verbi medii
 significationem exemplo quodam vellem Vir. doctiff.
 comprobasset. Interim ergo malim aut ἐπιτρέπωνται
 in pass. quae ad eos deferantur, sc. tribunos, aut ita
 legere, ἅς ἀν αὐτοῖς ἐπιτρέψωνται, pro ἐπιτρέψουσι,
 ἐκεῖνοι.

μοσιῶν τόπων καὶ τῆς ^m κατὰ τὴν ἀγορὰν εὐετηρίας ἐπιμελησομένους. λαβόντες δὲ καὶ τῆτο τὸ συγχώρημα παρὰ τῆς βελῆς, ἀποδεικνύουσιν ἄνδρας, ἔς ὑπηρέτας τῶν δημάρχων καὶ συνάρχοντας, καὶ δικαστὰς ἐκάλεον. νῦν μέντοι κατὰ τὴν ἐπιχώριον ^{aediles dicti.} γλῶτταν ἀφ' ἑνός, ὧν πράττεσιν, ἔργων, ἱερῶν τόπων ἐπιμεληταὶ καλεῖνται, καὶ τὴν ⁿ ἐξουσίαν — ὑπηρετικὴν ἐτέρων ἔχουσιν, ὡς πρότερον. ἐπιτέτραπται δ' αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, καὶ σχεδὸν εἰκόσσι πως κατὰ τὰ πλεῖστα τοῖς παρ' Ἑλλήσιν ἀγορανόμοις.

L.

Eodem anno, Sp. Cassio II. Postumo Cominio II. Coff. captis Coriolis victisque et Coriolanis et Antiatribus, Volscis, C. Marcio, pro praefita vtrinque opera, praemia dantur a Consule. Aedes Cereris et Liberi atque Liberae consecrata.

^{XCIV.}
^{p.1258.1.12.} **Τ**ῆ δὲ ἐξῆς ἡμέρᾳ συγκαλέσας ὁ Πόσειμος ^a εἰς ἐκκλησίαν τὸν στρατὸν, ἔπαινον τῷ Μαρκίῳ δι-
εξήλθε πολὺν, καὶ σεφάνοις αὐτὸν ^b ἀριστείας ἀνέ-
δησεν, ^c ἀμφοτέρων χαριστήρια τῶν ἀγῶνων ἀποδι-
δός.

m. Ita dedit Reisk. vulgo deest art. τὴν.

n. Post ἐξουσίαν, ἐχ inferendum putabat Casaub. Reiskius ἐκέθ' ὑπερ. cf. infr. c. 95. extr.

a. Libri omnes Ποσειμος, vt 5, 50. init. et 6, 1. extr. Sed utroque loco dedit Sylb. Πόσειμος, qui priore illo loco, Πόσειμος praenomen esse e Sigonii Schol. Livian. docuit, ac plenum esse nomen Postumus Cominius Auruncus, ostendit e Cuspiniani libro de Caesar. et Imp. Rom. — Coff. hoc anno factos esse Postumum Cominium et Sp. Cassium, Dionysius dixerat 6, 49. cf. Liv. 2, 33. et infra not. i.

b. In vulgatis est ἀριστείας. Sed vid. ad 5, 17. b.

c. Nam et Corioli oppidum ab eo captum, et Antiates, eius

δός. ἐδωρήσατο δ' αὐτὸν ἵπῳ πολεμισῆ, στρατη-
γικοῖς ἐπισήμοις κεκοσμημένῳ, καὶ δέκα σώμασιν
αἰχμαλώτοις, ἐπ' ἐκείνῳ ποιήσας ἐς βέλοιο λα-
βεῖν, ἀργυρίῳ δ' ὅσον ἂν ἐξενέγκασθαι δύναίτο αὐ-
τός, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης λείας^ε καλαῖς ἀπαρχαῖς.
βοῆς δὲ γενομένης ἐξ ἀπάντων μεγάλης, ὡς ἂν
^ι ἐπαινέντων τε καὶ συνηδομένων, παρελθὼν ὁ Μάρ-
κιος, τῷ τε ὑπᾶτω χάριν εἰδέναι^β ἔφη, καὶ τοῖς
ἄλλοις ἅπασιν, ἐπὶ ταῖς τιμαῖς, ὧν αὐτὸν ἤξιεν
ἔ μέντοι καταχρήσεσθαι γ' αὐταῖς, ἀρκεδήσεσθαι
δὲ τῷ τε ἵπῳ, τῆς λαμπρότητος τῶν σημείων ἐνε-
κεν, καὶ ἐνὶ αἰχμαλώτῳ, ὅς ἔτυχεν αὐτῷ ξένος ἂν.
οἱ δὲ στρατιῶται καὶ πρότερον ἀγάμενοι τὸν ἄνδρα
τῆς γενναϊότητος, ἐτι μᾶλλον ἐθαύμασαν τῆς ὑπερ-
οφίας τῆς πλέττε, καὶ ὅτι μετρίως ἠνεγκετὴν τοιαύ-
την εὐτυχίαν. ἐκ τούτου Κοριολάνος ἐπεκλήθη τῆ
ἔργε, καὶ πάντων ἐγεγόνει τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν
ἡλικίαν ἐπιφανέσατος. τῆς δὲ πρὸς τὴν Ἀντιάτας
μάχης τούτο λαβέσης τὸ τέλος, αἱ λοιπαὶ τῶν Οὐο-
λέσκων πόλεις διελύοντο τὴν πρὸς τὴν Ῥωμαῖς ἔχ-
θραν, καὶ ἡ ὅσοι τὰ ὅμοια ἐκείνοις ἐφρόνεν· οἱ τ' ἐν

P 2

τοῖς

eius maxime opera, cum manu fuorum ex oppido
accurrentis, acie victi, in fugam se verterant. conf.
c. 93. Ergo utriusque rei bene gestae praemia ei Con-
sul reddit.

d. De Porfena Cloeliam remunerante 5, 34. med. δω-
ρεῖται τὴν κόρην ἵπῳ πολεμισῆ Φαλάροισ κεκοσμημέ-
νῳ διαπρεπέσι. adde sis ind. in ἐπίσημον.

e. πολλᾶς καὶ καλαῖς Vat. quae duo priora vocabula
recepit Reiskius.

f. Pro ἂν ἐπαινέντων malit fortasse quispiam συνεπαίν.
Sed ferri potest et haec lectio, quoniam alibi quoque
ἂν cum participio iuncta reperitur. Sylb.

g. εἰδέναι μεγάλην ἔφη Vat. atque ita dedit Reiskius.

h. καὶ ὅσοι Vat. quo modo vel ὅσα legendum esse mo-
nuit Sylb. in vulgatis est καὶ ὅσα.

τοῖς ὄπλοις ἤδη ὄντες, καὶ οἱ παρασκευαζόμενοι τὸν πόλεμον, ἐπεπείοντο. οἷς ἅπασιν ὁ ἰ Ποσειδῶς ἐπιεικῶς χρησάμενος, ἀνέστρεψεν ἐπὶ τὰ οἰκεία, καὶ διαφῆκε τὴν στρατίαν. Κάσσιος δὲ ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων, ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ Γῶμῃ, τὸν^k τε νεῶν τῆς Δήμητρος καὶ Διονύσου καὶ Κόρης ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ καθιέευσεν, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς τῷ μεγίστῳ ἵπποδρομῆς τέμασι, ὑπὲρ αὐτὰς ἰδρυμένους τὰς ἀφῆσεις, εὐζαμένῃ^l μὲν αὐτὸν Αὐλῆ Ποσειδῶς τῷ δικτάτωρος ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀναθήσειν τοῖς Θεοῖς, καὶ ὃν χρόνον ἐμελλεν ἀγωνίζεσθαι πρὸς τὴν Λατινῶν στρατίαν, τῆς τε βελῆς μετὰ τὸ νίκημα τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ψηφισαμένης ἐκ τῶν λαφύρων πεισάσθαι πᾶσαν, τότε δὲ τῷ ἔργῳ λαβόντος τὴν συντέλειαν.

- i.** Hic quoque, vt et cap. huius initio, Ποσειδῶς perpetram est in vulgatis pro Ποσειδῶς, et error natus esse videtur e sequenti dictatoris nomine Αὐλῆ Ποσειδῶς, cuius mentio fit paulo infra, sicut alibi quoque prae-nomina et nomina saepe confusa observavi. Sylb. Add.
- k.** Particula τε e proximo huc traiecta videtur, et firmat suspicionem Codex Vat. vbi mox est τῆς τε Δήμητρος, quod praetulerim. Ac in eodem codice, vel abfuit τε ante νεῶν, quod forte Hudson non indicavit, vel errore manifesto bis posita conspicitur in eodem commate. Ferri tamen vulgatae lectionis tantilla traiectio potest, vt τὸν τε ν. σ. Δ. positum sit pro τὸν τε τῆς Δήμ. νεῶν etc.
- l.** cf. supra c. 17.

LI.

Foedus cum Latinis populis, quibus novis conditionibus ictum? Feriis latinis dies tertius additur: Aedilibus datur cura ludorum.

Ἐγένοντο δ' ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ πρὸς τὰς XCV.
 τῶν Λατίνων πόλεις ἀπάσας συνθήκαι^α και-
 ναὶ μεθ' ὄρκων, ὑπὲρ εἰρήνης καὶ φιλίας· ἐπειδὴ
 παρακινήσασί τ' ἐδὲν ἐπεχείρησαν^β ἐν τῇ σάσει, καὶ
 συνηδόμενοι τῇ καθόδῳ τῆ δῆμος φανεροὶ ἦσαν, τῆ
 τε πολέμῳ τῆ πρὸς τὰς ἀποστάτας ἐτοιμῶς ἐδόκεν
 συναράδαι. ἦν δὲ τὰ γραφέντα τοιαῦτα ἐν ταῖς συν-
 θήκαις· „Ρωμαίοις καὶ ταῖς Λατίνων πόλεσιν ἀπά-
 „σαις εἰρήνη πρὸς ἀλλήλους ἔστω, μέχρις ἂν ἕρανος
 „τε καὶ γῆ τὴν αὐτὴν σάσειν ἔχωσι καὶ μήτ' αὐτοὶ
 „πολεμέτωσαν πρὸς ἀλλήλους μήτ' ἀλλοθεν πολε-
 „μίους ἐπαγέτωσαν, μήτε τοῖς ἐπιφέρεισι πόλεμον
 „οὐδὲς παρεχέτωσαν ἀσφαλεῖς· βοηθεύωσάν τε
 „τοῖς πολεμείοις ἀπάσῃ δυνάμει, λαφύρων τε
 „καὶ λείας τῆς ἐκ^γ τῶν πολέμων κοινῶν τὸ ἴσον
 „λαγχανέτωσαν μέρος ἀμφοτέροι τῶν τ' ἰδιωτι-
 „κῶν συμβολαίων ἀκρίσεις ἐν ἡμέραις γιγνέδωσαν
 „δέκα, παρ' οἷς ἂν γένηται τὸ συμβόλαιον· ταῖς δὲ
 „συνθήκαις ταύταις μηδὲν ἐξέσω προθεῖναι μήτ'
 „ἀφελεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅ, τι ἂν μὴ Ῥωμαίοις τε καὶ
 „Λατίνοις ἀπάσι δοκῇ.“ ταῦτα μὲν δὴ Ῥωμαῖοί τε
 P 3 καὶ

a. Ita Vat. i. et Lap. qui vertit nova foedera. κοινὰ
 minus apte in ed. Steph. Sylb.

b. Latini, puta, ad quos et pertinent mox συνηδόμενοι,
 et reliqua.

c. Ita Vat. Reiskius dedit ἐν τῶν κοινῶν πολέμων. In
 vulgg. est ἐν τῆ πολέμῳ κοινῶν, pro quo maluit κοινῆ
 vel κοινῶς Sylburg, vt legitur 6, 93. vers. finem, κοι-
 νῶς ἐχώρην — ἐπὶ τὰς ἔτι διαμένοντας ἐν τάξει. κοι-
 νῆ Portus: quam animadversionem ad not. a praeced.
 reiectam video in edd. Hudf. et Reisk,

Feriarum
latinar.
quot dies?

καὶ Λατίνοι ἠ συνέθηκαν πρὸς ἀλλήλους, ὁμόσαντες
καθ' ἑαυτῶν ἐψηφίσαντο δὲ καὶ θυσίας ἀποδῆναι τοῖς
Θεοῖς ἢ βελὴ χαριστήριος ἐπὶ ταῖς πρὸς τὸν δῆμον
διαλλαγαῖς, προδῆσα μίαν ἡμέραν ταῖς ἑκαλεμέ-
ναις Λατίναῖς ἑορταῖς, θυσιῶν ἑσῶν· τὴν μὲν πρῶ-
την ἀνιεράσαντος βασιλέως Ταρκυνίε, καθ' ὃν
χρόνον ἐνίκησαν ἑ Τυρρήνας. τὴν δ' ἑτέραν τῆ δῆμῳ
προδέντος, ὅτε τὸς βασιλεῖς ἐκβαλῶν ἐλευθέρων
τὴν πόλιν ἐποίησεν αἰς ἢ τρίτη προσενεμήθη τῆς
καθόδε τῶν ἀποστατῶν ἕνεκα. τὴν δὲ προσασίαν
καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐν αὐταῖς γινομένων θυσιῶν
τε καὶ ἀγῶνων, οἱ τῶν δημάρχων ὑπηρετῶν παρέ-
λαβον, οἱ ἑ τὴν νῦν ἀγορανομικὴν ἔχοντες ἐξῆσαν,
ὡσπερ ἔφην, κοσμηθέντες ὑπὸ τῆς βελῆς πορφύρα
καὶ θρόνω ἐλεφαντίνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιστήμοις,
οἷς ἔχον οἱ βασιλεῖς.

III.

- d. Aut leg. est *συνεθήκωντο* in med. aut vulgata est idio-
tismus Dionysii. Reisk. cf. etiam c. 89. **.
- e. Quid si legamus ταῖς τῆς καλεμένης Λατίνης ἑορτῆς,
vel ταῖς τῶν καλεμένων Λατίνων ἑορτῶν. Sylb.
- e. cf. supra 4, 45-49. sed nulla, inquit Sylb. de victis
Etruscis ibi mentio: attamen et Lapi Cod. haec verba
habet, nam vertit, *quo tempore Etruscos vicere*. Por-
tus vel Ῥωμαῖοι subintelligendum, vel ἐνίκησε repo-
nendum censet, vt ad Tarquinium referatur. Forte
leg. *Σαβίνος*, quod maioribus literis male scriptum
mutari potuit in Ῥυρῆνας. Nam 4, 50. init. cf. c. 45.
adversus Sabinos eo tempore bellum gessisse Tarqui-
nius, δηώσας τε αὐτῶν τὰς ἀγρὰς, καὶ τὰς ὁμοίως χω-
ρήσαντας μάχην νικήσας, dicitur. Nisi quis forte in
Ῥυρῆνας latere Τύρνον, *Turnum*, cogitet, quem ac-
cusando ac criminando vicit Tarquinium 4, 47. 48.
Liv. 1, 51. scriptumque adeo censet ἐνίκησε τὰς περὶ
Τύρνον, vel simile quippiam. Sed verosimilius mihi
nunc videtur, victos a Tarquinio Prisco Etruscos 3,
59-61. alieno hic loco, in mentem Nostrō venisse.
- f. τῶν ἀπεσάντων Vat.
- g. qui, nunc aedilitiam habentes potestatem, etc. Portus.
Habentes similem ἀγορανόμοις nostris potestatem, Gel-
len. cf. supr. c. 90.

LII.

A. V. C. 262. Velitras, peste exhaustas, colonia a
 Senatu, invita quidem et coacta, mittitur.

Τῆτε δὲ Γεγανίης Μακερίνης καὶ Ποπλίης Μικυλίου e Libro VII.
 τὴν ὑπατον ἐξουσίαν παραλαβόντων, σίττε c.I. p. 1307.
 σπάνις ἰσχυρὰ τὴν Ῥώμην κατέσχεν, ἐκ τῆς ἀπο-
 σασίας λαβῆσα τὴν ἀρχήν. — ὡς δὲ τῆτο ἔγνω- XII.
 σαν οἱ νεωστὶ κεκρατημένοι τῷ πολέμῳ Οὐολῆσκει, p. 1339. l. 18.
 πρεσβειῶν ἀπορρήτων^a διαποσολαῖς ἐνήγον ἀλλή-
 λως εἰς τὸν κατ' αὐτῶν πόλεμον, ὡς ἀδυνάτων
 ἐσομένων, εἰ τις αὐτοῖς ἐπίδοιτο κεκακωμένοις πο-
 λέμῳ τε καὶ λιμῷ, ἀντέχεν. Θεῶν δὲ τις εὐνοία,
 αἷς φροντίς ἦν μὴ περιδεῖν ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς Ῥω-
 μαῖς γενομένοις, ἐκφανέσατα καὶ τότε τὴν ἑαυτῆς
 δύναμιν ἀπεδείξατο. τοσῶτος γὰρ τις ἄφνω εἰς τὰς
 πόλεις τῶν Οὐολῆσκων φθόρος^b λοιμικὸς ἐπέσκη-
 ψεν, ὅσος ἐν ἐδενὶ ἄλλῳ τόπῳ μνημονεύεται γενό-
 μενος, ἔτε βαρβάρου γῆς, ἔθ' Ἑλλάδος, πᾶσαν
 ἡλικίαν καὶ τύχην καὶ φύσιν ἐρῶμένων τε καὶ ἀδε-
 νῶν σωμάτων ὁμοίως διεργαζόμενος. ἐδήλωσε δὲ τὴν
 ὑπερβολὴν τῆς συμφορᾶς^c πόλις ἐπιφανής τῶν
 Οὐολῆσκων, ^d Οὐέλιτρα ὄνομα αὐτῇ, μεγάλη τε
 καὶ πολυάνθρωπος ἔσα τέως ἧς ὁ λοιμὸς μίαν
 ὑπελείπετο μοῖραν ἐκ τῶν δέκα, τὰς δ' ἄλλας^e ὑπο-
 λαβῶν

P 4

λαβῶν

- a. Ita Vat. et Lap. qui vertit *legationum missionibus inter se arcanis*. δι' ἀποσολῆς ed. Steph.
 b. Ita expressit Reisk. e Vat. vbi est φθ. ὁ λοιμικὸς, vulgo defunt ὁ λοιμ.
 c. In vulg. ἡ πόλις. articulum redundantem non habet Vat.
 d. Βέλιτρα dicitur Steph. Byzant.
 e. *correptas absumsit*. Schol. Thucyd. 1, 121. 8, 105. ὑπολαβεῖν interpretatur δέξασθαι, et 1, 143. ὑποκλέπτειν: quare de vi occulta eaque subita accipi licet. cf. Addend. p. 666. Duk. ad Thuc. p. 45. Reiskius interpretatur *interceptos*, vt reti pisces intercipimus.

XIII.

λαβῶν ἀπήνεγκε. ^f τελευτῶντες δ' ἐν ὅσοι περιήσαν ἐκ τῆς συμφορᾶς, πρεσβευσάμενοι ^g Ῥωμαίοις ἔφρασαν τὴν ἐρημίαν, καὶ παρέδσαν τὴν πόλιν. ἔτυχον δὲ καὶ πρότερον ἐποίκεις ἐκ τῆς Ῥώμης εὐληφότες· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ τὸ δεύτερον ^h [τῆς] κληρέχεις παρ' αὐτῶν ἦταν. Ταῦτα τοῖς Ῥωμαίοις μάθῃσι τῆς μὲν συμφορᾶς οἶκτος εἰσήει· καὶ ἐ δεινῶντο τοῖς ἐχθροῖς ἐπὶ τοιαύταις τύχαις μνηστικακῆν, ὡς ἱκανὰς δεδωκόσι τοῖς Θεοῖς ὑπὲρ σφῶν δίκας ἀνθ' ἃν ἐμελλον δράσειν. Οὐελίτρας δὲ παραλαμβάνεν ⁱ ἐδόκει κληρέχων ἀποσολῆ ἐκ ὀλίγων, πολλὰ τὰ συμφέροντα ἐκ τῆ πράγματος ἐπιλογιζομένοις. τό τε γάρ χωρίον ἱκανόν εἶναι ἐφαίνετο, Φυλακῆ ἀξιοχρέω καταληφθῆν, οἷς ἀν νεωτερίζεν ἢ παρακινῆν τι βελομένοις ἢ, μέγα κώλυμα καὶ ἐμπόδιον εἶναι ἢ τ' ἀπορία τῆς τροφῆς ἢ κατέχευσα τὴν ^k πόλιν, ἐ παρ' ὀλίγον μετριωτέρα γενήσεσθαι ὑπαπτέυετο, εἰ μετασάμῃ τις ἐξ αὐτῆς ἀπὸ τῆ πλίθεις μοῖρα ἀξιόλογος. μάλιτα δὲ ἡ σάσις ἀναρριπιζομένη, πρὶν ἢ ^l πεπαῦσθαι καλῶς ἐτι τὴν προτέραν, ἐνήγεν αὐτῆς ψηφίζεσθαι τὸν ἀπόσολον. πάλιν γάρ, ὡσπερ καὶ πρότερον, ὁ δῆμος ἠρεδίζετο, καὶ δι' ὀργῆς εἶχε τῆς πατρικίης· πολλοί τε καὶ χαλεποὶ κατ' αὐτῶν ^m ἐγίνοντο λόγοι, τῶν μὲν ὀλιγωρίαν ἐγκαλέντων καὶ ῥαθυμίαν, ὅτι ἐκ ἐκ πολλῆ προείδοντο τὴν ἐσομένην τῆ σίττε σπάνιν, καὶ προεμηχανήσαντο τὰ πρὸς τὴν συμφορὰν ἀλεξήματα

f. Vulg. καὶ τελευτ. sed abest a Vat. καὶ, quod h. l. perperam e fine voc. ἀπήνεγκε iteratum putat Hudf. ante ἐν adversativam δὲ expunxit Reisk.

g. πρεσβευσάμενοι Ῥωμαίοις, ἐφρ. missis ad Romanos legatis, suam etc. legit et interpretatur Portus.

h. τῆς vt tollendum vicinis inclusit Reisk.

i. placuit sc. Romanis, Ald.

k. Romam puta.

l. Ita Vat. vulgo πεπαῦσθαι.

m. Ita Vat. vulgo ἐγένοντο. Sylb. malit ἐλέγοντο.

ματᾶ τῶν δ' ἐξ ἐπιβελῆς ὑπ' αὐτῶν γεγονέναι
 σιτοδείαν ἀποφανόντων, δι' ὀργήν τε καὶ ἐπιθυμίαν
 τῆ κακῶσαι τὸ δημοτικόν, ἢ ἀναμνήσει τῆς ἀποσα-
 σίας. διὰ ταύτας μὲν δὴ τὰς αἰτίας ἢ τῶν κλη-
 ρέων ἀποσολὴ ταχεῖα ἐγένετο, τριῶν ἀποδειχ-
 θέντων ἀνδρῶν ὑπὸ τῆς βελῆς ἡγεμόνων. τῶ δὴ-
 μα δὲ κατ' ἀρχαίς μὲν ἄσμενον τὸ τῆς κληρέων
 διαλαγχάνειν, ὡς λιμῶ τε ἀπαλλαχθῆσομένῳ καὶ
 χάραν οἰκίσοντι εὐδαίμονα· ἔπειτα ἐνθυμημένῳ τὸν
 λοιμὸν, ὅς ἐν τῇ μελέσῃ αὐτὸν ὑποδέχεσθαι ἢ πό-
 λει γινόμενος, τῆς τ' οἰκίτορας διεφθάρκει, καὶ
 δέος παρεῖχε, μὴ καὶ τῆς ἐποίκις τὸ αὐτὸ ἐργά-
 σηται, μεθίστατο κατὰ μικρὸν εἰς τὰναντία ἢ γνώ-
 μη ὡς ἔ πολλοὶ τινες ἐφάνησαν οἱ μετέχεν βελλό-
 μενοι τῆς ἀποικίας, ἀλλὰ πολὺ ἐλάττεσ, ὧν ἡ βε-
 λῆ ἐψηφίστατο. καὶ ἔτσι δ' ἤδη σφῶν αὐτῶν κατ-
 εγνώκεσαν, ὡς κακῶς βεβλαυμένων, καὶ ὑπανε-
 δύνοντο τὴν ἔξοδον. ἢ κατελήφθη μέντοι τῆτο τὸ μέ-
 ρος, καὶ τὸ ἄλλο τὸ μὴ ἐκστῶς συναρράμενον τῆς

P 5

ἐξόδοσ,

- n. Id est ἐπ' ἀναμνήσει, causa indicatur: quia memi-
 nissent etc. Reisk. τῆς ἀποσάσεως Vat.
- o. Vulgatae carent articulo, quem addit Vat.
- p. ἀσμένῳ τῆς Vat. non male, vt 7, 58. ἀσμένοις. Sed
 et vulgata bene habet, vt ἄσμενον fit nominativus ab-
 solutus, ac non necesse erat, quod Reiskius daret
 ἄσμενον ἦν.
- q. πολὺς Vat. vt referatur ad λοιμὸν, ac recepit Reiskius,
 pro vulgari πόλει.
- r. Ita Vat. sicut paulo infra καταληφθεὶς ἀπεσάλη:
 a proposito autem depulsa et ad exeuendum pressa est.
 In vulgatis leg. κατελείφθη reliicta est, parum con-
 gruerter, cum eadem multitudo, minis tandem in-
 terpositis, exisse mox dicatur. καὶ τὸ ἄλλο — ἐξόδοσ
 sunt, qui μέρεσ s. numero eorum, qui dederant no-
 mina, minis compulsi, accefferant. Non alia, licet
 aliis verbis, ad h. l. notavit Reisk, *add.*

ἐξόδο, ἡ ψηφισαμένης τῆς βελῆς, ἐξ ἀπάντων γενέσθαι Ῥωμαίων κλήρω τὴν ἐξοδον, κατὰ δὲ τῶν λαχόντων, εἰ μὴ ἐξίοιεν, χαλεπὰς καὶ ἀπαραιτῆτας δεμένης ζημίας. ἔτος τε δὴ ὁ σόλος εὐπρεπεῖ ἀνάγκη εἰς Οὐελίτρας καταληφθεὶς ἀπεσάλη· καὶ ἕτερος αὐθις ἐ πολλαῖς ἡμέραις ὑπερον εἰς Νώρβαν πόλιν, ἢ ἐστὶ τῶν Λατίνων ἔδνης ἐκ ἀφανῆς.

LIII.

Primum tribunitiae actionis eiusque turbulentae exemplum, materiem dissidii inter senatum et plebem praebente eiusd. an. annonae caritate.
Lex Icilia.

XIV. **Ε**γένετο δ' ἔδὲν τῶν ἐκ λογισμῶ τοῖς πατρικίοις, κατὰ ^a γὰρ τὴν ἐλπίδα τῶ λαφύσειν τὴν σάσιν· ^b ἀλλ' οἱ περιλειφθέντες ἐτι χεῖρες ταῖς ὀργαῖς ἦσαν, καὶ πολλῇ τῇ καταβοῇ τῶν βουλευτῶν ἐχρῶντο, κατὰ τε συροφῆς καὶ ἑταιρείας, ὀλίγοι μὲν συνιόντες τὸ πρῶτον, ἐπειτα ἀδελφοί, συντονωτέρας ἤδη γενομένης τῆς ἀπορίας· καὶ συνδραμόντες εἰς τὴν ἀγορὰν τὰς δημάρχους ἐβοῶν. Συναχθεῖσθαι δ' ὑπ'

s. Id est ψηφίσματι τῆς βελῆς seu διὰ τὸ ψηφίζεσθαι τὴν βελήν, Reisk. male *Portus* distinguit puncto ante ψηφισαμένης.

t. Ita Vat. sicut coniecerat Sylb. vulgo εὐπρεπῆς. Verba autem traiecta esse putat Reiskius, pro ἀνάγκη καταληφθεὶς εἰς Οὐελίτρας ἀπ. Est autem, de meo sensu, εὐπρεπῆς ἀνάγκη h. l. *probabilis* s. *laudabilis necessitas*, quippe multitudinem et prioris propositi, a quo post modum desciverat, constantem, et magistratibus obtemperantem esse decebat. Adiectivum tamen hoc praeterit *Lapus*, sed agnoscit *Gelenius*.

a. quippe speraverant, fore, ut seditio etc. ad verba τῶν ἐκ λογ. vid. ind. λογισμός.

b. ἄλλοι περιλ. Vat. perperam. *Add.*

ὑπ' αὐτῶν ἐκκλησίας, παρελθὼν ὁ Σπόριος Ἰκίλιος, ὃς ἦν τῆ ἀρχαίᾳ τότε ἡγεμῶν, αὐτὸς τε πολὺς ἔβριχε κατὰ τῆς βελῆς, αὐξῶν, ὡς μάλιχα ἐνῆν, τὸν κατ' αὐτῆς φθόνον, καὶ τὰς ἄλλας ἤξιε λέγειν, ἃ φρονῶσιν, εἰς τὸ κοινόν, μάλιχα δὲ τὸν Σικίννιον καὶ τὸν Βρεῖτον, ἀγορανόμους τότε ὄντας. — παρελθόντες δὲ ἔτοι, τὰς κακοηθεστάτας τῶν λόγων ἐκ πολλῶν παρεσκευασμένοι, διεξήγεσαν, ἃ τοῖς πολλοῖς ἀνθεῖν ἦν βελομένοις, ὡς ἐκ προνοίας τε καὶ ἐπιβελῆς ὑπὸ τῶν πλεσίων γένοιτο ἢ περὶ τὸν σίτον ἀπορία, ἐπειδὴ τὴν ἐλευθερίαν ἀκόντων ἐκείνων ὁ δῆμος ἐκ τῆς ἀποσάσεως ἔυρετο. — τελευταῖον δ' ὁ Βρεῖτος, εἰς ἀπειλήν τινα τοιαύδε κατέκλεισε τὸν λόγον, ὡς, εἰ βεληθεῖεν αὐτῷ πείθεσθαι, διὰ ταχέων προσαναγκάσων τὰς ἐγκαύσαντας τὸ δεινὸν κατασβέσαι. ἢ μὲν δὴ ἐκκλησία^a διελύετο. Οἱ δὲ ὑπατοὶ τῇ κατόπιν ἡμέρᾳ συνεκάλεον τὴν βελήν, περίφοβοι ὄντες ἐπὶ τοῖς καινοτομημένοις, καὶ τὴν τῆ Βρεῖτε δημοκρασίαν εἰς μέγα τί κακὸν ἀποσκήψειν οἴμενοι. πολλοὶ μὲν δὴ καὶ παντοδαποὶ ὑπὸ τ' αὐτῶν ἐκείνων ἐβρόθήσαν ἢ τῶ συνεδρίῳ λόγοι, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἢ πρεσβυτέρων τῶν μὲν οἰομένων δεῖν

Add.
XV.

- c. Ita cum Sylburgio, vel Γάιος Ἰκίλ. scribendum, putat Portus. vid. 6, 89. b. In ed. Steph. et Lap. Cod. Σικίννιος. Sed is non tribunus hoc anno fuit, sed aedilis, vt vel e sequentibus apparet. Idemque erratum in Codd. illis est infra c. 17.
- d. ἐπὶ τῆτοις διελύτ. malit Reisk. [ἢ μὲν δὴ ἐκκλησία.
- e. Vel accipiendum pro ὑπὸ τῶ συνεδρίῳ, vel legendum ἐν τῶ συνεδρίῳ Sylb. quod posterius recepit Reisk. Mihi abesse posse praepositio videtur, vt non raro fit in nominibus, vel locum, vel tempus, vel statum etiam certum significantibus. cf. inf. c. 25. vers. fin.
- f. Aliter hic πρεσβύτεροι dicuntur, quam supra 2, 58. init. vbi iidem sunt, qui paulo ante c. 57. extr. dicti fuerant ἀρχαῖοι βουλευταί, quibus deinceps alleciti in senatum opponuntur. Hic autem, vt postea saepius, sola

δεῖν θραπέυειν τὸν δῆμον ἀπάσῃ^ε προσηγορίᾳ λόγων, καὶ ὑποσχέσει ἐργῶν, καὶ τὰς ἡγεμόνας αὐτῶν μετριοτέρως παρασκευάζειν, τιθέντας εἰς μέσον τὰ πράγματα, καὶ μετὰ σφῶν ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφέροντος τὸν δῆμον^η παρακαλῶντας σκοπεῖν τῶν δὲ μηδὲν ἐνδιδόναι καὶ μαλακίζεσθαι συμβεβληόντων πρὸς^ι ὄχλον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ, θρασείαν^κ τε καὶ ἀνυποίσειν δημοκόπων ἀνθρώπων μανίαν, ἀλλ'^λ ἀπολογεῖσθαι μὲν, ὡς εἶδεν εἶη τῶν παρὰ τῶν πατρικίων^μ γεγονότων αἰτίων, καὶ ὑπισχνεῖσθαι πρόνοιαν ἔξειν τῶν κακῶν τὴν δυνατὴν τοῖς δὲ ταρᾶττεσι τὸν δῆμον ἐπιτιμᾶν, καὶ προαγορεύειν, ὡς εἰ μὴ παύσονται τὴν εἴσιν ἀναξήριπίζοντες,
ἀξίας

folia aetatis ratio habetur, et intelliguntur natu maiores, a quibus distinguuntur saepissime iuniores, ut annis, ita moribus vtrique haud parum diversi, quippe mitiores illi ac moderatiores plerumque, hi vero acriores et audaciores. Quanquam hic natu maiorum alii mitius, alii arrogantiùs censuisse perhibentur. cf. 6, 65. seq. ac omnino 7, 25. init.

! add.

- g. Num προσηνείᾳ blanditiae, comitate. Reisk. Sed et comis Nostro dicitur προσηγορος. vid. ind. h. voc.
- h. τιθέντας et παρακαλῶντας referuntur ad verb. δεῖν sc. αὐτὰς, ideoque ad senatores, et confr. haec est: καὶ παρακ. τὸν δῆμον σκοπεῖν μετ. σφ. ὑπὲρ etc. Desunt τὸν δῆμον Vat. quae hinc sustulit Reiskius auctoritate Vaticani, et arbitrato suo pone verba συμβεβληόντων πρὸς collocavit, ut verba ὄχλον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ per appositionem sint addita. Ego vero malim vocab. τὸν δῆμον lectionis vulg. retinere ac suo loco relinquere.
- i. Pone πρὸς addit Reiskius τὸν δῆμον, v. not. super.
- k. θρασείᾳ τε καὶ ἀνυποίσειν δημ. ἀνθρ. μανίᾳ Vat.
- l. ἀλλ' ἀπολ. sed nitendum, nihil etc. seu constanter negandum, quicquam eorum, quae a patriciis essent profecta, etc.
- m. τῶν γεγον. illorum sc. malorum, quae evenissent etc. Reisk. Add.

ἀξίας τίσασιν δίκας.ⁿ — μετὰ δὲ τῆτο οἱ μὲν ὑπα-^{p.1347.1.13.}
 τοι παρελθόντες, συνεκάλεον τὸν δῆμον εἰς ἐκκλη-
 σίαν· ἦν δὲ ἔ ποτὺ τῆς ἡμέρας ἐτι τὸ λειπόμενον·
 καὶ * παρελθόντες, ἐπειρῶντο τὰ δόξαντα σφίσιν
 ἐν τῇ βελῆ λέγειν. ἐνίστατο ὁ δ' αὐτοῖς ὁ δήμαρχος,
 καὶ ἐκ ἦν ἐν μέρει, ἐδ' ἐν κόσμῳ γινόμενος παρ' ἀμ-
 φοῖν ὁ λόγος. ἐβῶν γὰρ ἅμα, καὶ ἐξέκλειον ἀλλή-
 λος· ὥσε μὴ ῥάδιον εἶναι τοῖς παρῆσι τὰς διανοίας
 αὐτῶν, ὅτι βέλονται, συνιδεῖν. Ἐδικαίουν δὲ οἱ μὲν
 ὑπατοὶ, τὴν κρείττονα εχόντες ἐξῆσιαν, ἀπάντων
 ἀρχων τῶν ἐν τῇ πόλει· οἱ δὲ δήμαρχοι, τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἑαυτῶν εἶναι ὁ χωρίον, ἄσπερ ἐκείνων τὴν
 βελῆν· καὶ ὅποσα ἐπὶ τοῖς δημόταις ἦν κριναί τε
 καὶ ὁ ψηφίζεσθαι, τέτων ἑαυτοῖς πᾶν ἔχειν τὸ κρά-
 τος. συνηγωνίζοντο δὲ τοῖς μὲν ἢ πληθὺς ἐπιβου-
 σα, καὶ ὁμοσε χωρεῖν, εἰ δέοι, τοῖς κωλύεσι παρε-
 σκευασμένη· τοῖς δὲ ὑπάτοις, οἱ πατρίκιοι συσρέ-
 ψαντες αὐτές. ἐγένετο δὲ πολὺς ἀγὼν περὶ τῆ μὴ
 εἶσαι ἑκατέρους, ὡς ἐν μιᾷ τῇ τότε ἥττη παραχω-
 ρημένης τῆς εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἑκατέρων δικαιο-
 σεως.

XVI.

n. Severioris huius sententiae auctorem praecipuum fuisse Appium, in proxime sequentibus, quae hic non leguntur, admonet Dionysius.

* Eiusdem participii modo positi repetitio.

o. ἐνίσταντο δὲ αὐτοὶ οἱ δήμαρχοι. Vat. vnde Reisk. expreflit ἐνίσταντο δ' αὐτοῖς οἱ δήμαρχοι: atque melior ista lectio videtur, et cap. seq. sunt οἱ δήμαρχοι. Si vero vulgata retinetur, e superioribus intelligendus est Brutus. Ἰδ.

p. χωρίον hic non locum simpliciter, sed simul rerum genus, in quo muneris causa aliquis versatur, significat: das Fach, der Wirkungskreis, quo sensu latini interdum dicunt provinciam, item negotium v. c. in versibus Enn. ap. Gell. 10, 10.

q. Sylb. aut κρίνειν, aut ψηφίζεσθαι, propter temporum dissimilitudinem in vulg. legend. suadet.

r. Vulgarior syntaxis αὐτές. Sed de nominat. ante inf. v. Periz. ad Ael. V. H. 13, 20. Mox συνηγωνίζετο δὲ Vat.

σεως. ἡλῖός τε περὶ καταφορὰν ἦν ἤδη, καὶ συνέ-
 τρεχεν ἐκ τῶν οἰκιῶν τὸ ἄλλο πλῆθος εἰς τὴν ἀγο-
 ράν· καὶ ἔμελλον, εἰ μὴ νύξ ἐπιλαμβάνοι τὴν ἔρην
 εἰς πληγὰς τε καὶ λίθων βολαῖς χωρήσειν. — τῇ

XVII.
 P. 1351. 19.

δ' ἔξῃς νυκτὶ κοινωσάμενος τοῖς δημαρχοῖς ὁ Βρεῦτος
 τὴν ἑαυτῆ γνῶμην, καὶ παρασκευασάμενος χεῖρα
 ἐκ ὀλίγων δημοτῶν, κατέβαινε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν
 ἀγορὰν· καὶ πρὶν ἡμέραν λαμπρὰν γενέσθαι κατα-
 λαβόμενοι τὸ Ἡφαιεῖον, ἔνθα ἦν ἔδος αὐτοῖς ἐκ-
 κλησιαίξεν, ἐκάλεν μὲν εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον.
 πληρωθείσης δὲ τῆς ἀγορᾶς· ὄχλος γάρ, ὅσος
 " ἔδεπω ἔδοκει, συνῆλθεν· παρελθὼν Ἰκίλιος ὁ δή-
 μαρχος, πολὺν μὲν ἐποίησατο κατὰ τῶν πατρι-
 κίων λόγον, ἅπαντα ὑπομιμήσκων, ὅσα κατὰ τῶν
 δημοτικῶν αὐτοῖς ἐπραχθῆ· ἔπειτα ὑπὲρ τῆς
 παρελθούσης ἡμέρας ἐδίδασκεν, ὡς κεκωλυμένος ὑπ'
 αὐτῶν εἶη λόγῳ τυχεῖν, καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς
 ἀφηρημένος· „Τίνος γάρ ἂν,“ ἔφη, γενοίμεθα κύ-
 ριοι τῶν ἄλλων, εἰ μὴδὲ τῆ λέγειν ἐσόμεθα; πῶς
 ἂν τινι ὑμῶν ἀδικημένῳ πρὸς αὐτῶν βοηθεῖν δυ-
 ναίμεθα, εἰ τὴν ἐξουσίαν τῆ συνάγειν ὑμᾶς ἀφαι-
 ρηθείημεν; ἀρχεσι γάρ δήπε παντὸς ἔργε λόγοι,
 καὶ ἐκ ἀδήλων, ὅτι, οἷς εἰπεῖν, ἀ φρονῶσιν, ἐκ
 „ἔξεσι“,

s. εἰ πρότερον ἔδοκει Vat. *quanta (turba) nondum confluisse videbatur, vel confluxerat.* Ingeniosa est tamen Reiskii correctio, ὅσος ἔδεπώποτ', ἐκεῖ συνῆλθεν. Qui et non, inquit, sine causa addit ἐκεῖ. nam in campo Martio quoque coibat plebs, et frequentior etiam, quam in foro. Lapis: turba enim, quanta nunquam antea convenerat, neutrum, nec ἔδοκει, nec ἐκεῖ exprimens.

t. Hic quoque, monente Sylburgio, legend. Ἰκίλιος, vt supra c. 14. n. c. quamuis in omnibus libris fit Σικίνιος.

u. τίνος γάρ ἂν γενοίμεθα, ἔφη. κύριοι Vat. vulgo τίνος γάρ ἂν ἔτι γενοίμ. κυρ. Ergo ἔφη pro ἔτι expressimus cum Reiskio: et Lapis vertit: cuius enim fietus, inquit, aliarum rerum domini.

„ἔξεσιν, εἶδε πράξαι ἂν^x ἐξῆ, ἃ βέλονται. ἢ κομί-
 „ζεσθε ἐν, ἔφη, τὴν ἐξουσίαν, ἣν δεδώκατε ἡμῖν, ἢ εἰ
 „μὴ μέλλετε βεβαιῶν^y αὐτῇ τὸ ἀσφαλές, ἢ νόμῳ
 „γραφέντι τὰς ἐμποδῶν ἡμῖν τὸ λοιπὸν ἐσομένους
 „κωλύσατε.“ τοιαῦτα διαλεχθεῖς, ἐπιπελεύσαν-
 τος αὐτῷ τῷ δήμῳ μεγάλη βοῆ τὸν νόμον εἰσφέρειν,
 ἔχων αὐτὸν ἤδη γεγραμμένον, ἀνεγίνωσκε, καὶ ψῆ-
 Φον^{*} ἀναδίδωσι τῷ πλήθει περὶ αὐτῶ παραχρῆμα
 ἐπενεγκεῖν. εἰ γὰρ εἶδοκε τὸ πρᾶγμα ἀναβολῆς
 δεῖσθαι, εἶδὲ μελλήσμε, μὴ τι ἄλλο κώλυμα γένηται
 πρὸς τῶν ὑπάτων. ἦν δὲ τοιόσδε ὁ νόμος· „Δημᾶρ-
 „χε γνώμην ἀγορεύοντος ἐν δήμῳ, μηδεὶς λεγέτω
 „μηδὲν ἐναντίον, μηδὲ μεσολαβεῖτω τὸν λόγον. εἰδὲ
 „δέ

Lex Teilia
de tribunis.

x. πρᾶξαι ἂν ἐξεῖναι, Vat. non male; licet praecedat ὅτι. v. Morus ad Xenoph. H. gr. 2, 2, 1.

y. αὐτῇ τὸ ἀσφαλές Vat. et Lap. qui vertit: nisi ei securitatem firmaturi eslis. vulgatae αὐτήν, ὅπως ἢ τὸ ἀσφαλές.

* ἀναδίδωσι, vel h. l. accip. pro ἐπιτρέπει, nam alias per se dicitur ψῆΦον ἀναδιδόναι, sine ἐπιφέρειν. vel sic leg. ἀναδίδωσι τῷ πλήθει περὶ αὐτῶ. ὡσε (vel ἐφ' ᾧ) παραχρῆμα ἐπενεγκεῖν sc. τὴν ψῆΦον. Reisk. Sed idem illud ὡσε in talibus formis omitti, ostendit Bergler. ad Alciph. ep. I, 1. p. 8. et ψῆΦον ἀναδιδόναι περὶ vel ὑπὲρ τ. ita ponitur, (v. c. XI, 5. vers. fin. ἀνάδοτε τοῖς πολίταις ψῆΦον ὑπὲρ αὐτῶ τέττε, πότερῃ δεῖ μένειν τὴν δεκαρχίαν ὑμῶν, ἢ etc.) vt breviloquentiae causa omissum ἐπιφέρειν vel ὡσε ἐπ. subaudiatur, quod h. l. propter τὸ παραχρῆμα addi debebat. Simili modo ap. Latinos dicitur diribere, distribuere tabellas, vt suffragandi seu ferendae sententiae causa, nisi diserte addatur, subaudiendum sit. cf. Ernest. Cl. Cic. v. diribere, itemque ἀναλαμβάνειν τὴν ψῆΦον 7, 59. i. pro ἐπιφέρειν τ. ψῆΦ. ἀναλαμβάνοντας, quod ibid. paulo ante occurrit. Ceterum in his formis est prolepsis, quoniam tabulae in comitiis e lege Gabinia demum vsurpari coeperunt a. v. 614. Latius paret et aptior illi aetati forma Liviana est: suffragium dare 1, 43. 4. 49. extr. Lapis: deditque multitudinī calculos ferendos de ea. quamprimum.

„ὅδε τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, δίδωτω τοῖς δημάρχοις
 „ἐγγυητὰς αἰτηθεὶς εἰς ἕκτισιν ἧς ἂν αὐτῶ ἐπιθῶσι
 „ζημίας. ὁ δὲ μὴ δίδῃς ἐγγυητὴν, θανάτῳ ζημιώσω,
 „καὶ τὰ χρήματα αὐτῆ ἱερὰ ἔσω. τῶν ἀμφισβη-
 „τῶντων πρὸς ταύτας τὰς ζημίας, αἱ κρίσεις ἔσω-
 „σαν ἐπὶ τῷ δήμῳ.“ τῆτον τὸν νόμον ἐπιψηφίσαν-
 τες οἱ δημάρχοι, διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν· καὶ ὁ δή-
 μος ἀπῆκε πολλῆς γεγονῶς μεσὸς εὐθυμίας, τῷ δὲ
 Βρέτῳ μεγάλην χάριν εἰδὼς, ἐκείνῃ δοκῶν εἶναι τὸ

XIX.

p.1355.l.13.

ἐνθύμημα τῷ νόμῳ. — Ταῦτα δὲ^a ὀρῶσι τοῖς ὑπά-
 τοις ἐδόκει, τῆς βελῆς ἐπιτροπέσεως, ^b στρατοπέδῳ
 ποιῆσθαι καταγραφὴν καὶ ἐξάγειν ἔξω τὴν δύναμιν.

p.1356.l.10.

ἀλλ' ἐκ ἧν τὸ πλῆθος ὑπήκουον αὐτοῖς, ἐδὲ,
 ὥσπερ πρότερον, ἐκέσιον ὑπήντα πρὸς τὴν κατα-
 γραφὴν. ἀνάγκην δὲ προσφέρειν τοῖς μὴ βελομένοις
 ἐκ ἐδικαίειν τὴν ἐκ τῶν νόμων οἱ ὑπατοὶ ἀλλ' ἐκ τῶν
 πατρικίων ἐφελοντά τινες κατεγράφησαν ἅμα τοῖς
 πελάταις· καὶ αὐτοῖς ἐξίβουν ὀλίγον^c τι ἀπὸ τῆ
 δήμου μέρος συνεστράτευε. ἡγεμῶν δὲ τῶν ἐξεληθόντων
 ἦν Γάϊος Μάρκιος, ὁ τὴν Κοριολάνων πόλιν ἐλὼν,
 καὶ τῇ πρὸς Ἀντιάτας ἀριεύσας μάχῃ. καὶ οἱ
 πλεῖστοι τῶν συναραμένων τὰ ὅπλα δημοτῶν, τῆτον
 ἐξίοντα ὀρῶντες, ἐπερρώθησαν, οἱ μὲν δι' εὐνοίαν,
 οἱ δὲ τῆ κατορθώσεν ἐλπίδι· περιβόητος γάρ ἦν
 ἤδη ὁ ἀνὴρ, καὶ δεὸς αὐτῆ μέγα παρὰ τοῖς πολεμίοις
 ἐγεγόνει. αὕτη προελθῆσα ἢ στρατιᾷ μέχρι πόλεως
 Ἀντίς, ^d δίχα σίτε πολλῆ καταλήφθῆντος ἐν τοῖς
 ἀγροῖς,

z. τῶν δ' ἀμφισβητ. Reisk.

a. ταῦτα i. e. non solum vicisse tribunos, sed et de plebe multos Roma, ad populos vicinos, demigrare, quod c. 18. dixerat.

b. Magis vifitate diceretur στρατῶ vel στρατιᾶς ποιῆσθαι καταγραφὴν. Port. Sed et Xenoph. H. Gr. 1, 1, 14. στρατοπέδον pro exercitu.

c. ὀλίγον τι Vat. vulgatis τι deest.

d. δίχα h. l. praeter. Non excludit, sed connumerat, inquit

ἀγροῖς, καὶ ἀνδραπόδων καὶ βοσκημάτων συχνῶν ἐγκρατῆς ἐγένετο, καὶ^ε ἔμετ' ἔπολυ παρῆν εὐπωρῶτέρα γεγυῖα τοῖς κατὰ τὸν βίον ὥσε τοῖς ὑπομείνασι πολλὴν κατῆφειαν καὶ κατὰμεμψιν τῶν δημαγωγῶν ἐμπεσεῖν, δι' ἧς ἀποσερεῖσθαι ἐδόκει τῆς ὁμοίας εὐτυχίας.

LIV.

Diversa, vt alias sic hoc tempore, senatorum, vt pote popularium et optimatum, seniorum ac iuniorum, in plebem studia. Orationis Marcii Cor. epitome. V. C. 263.

Ὡς δ' ἀπηγγέλη τοῖς ἐν τῇ πόλει^α ὁ κατὰ πῖς τῶν σιτηγῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Συκε^β.
 λίας, πολλὴ ζήτησις ἐνέπιπτε τοῖς πατρικίοις ὑπὲρ
 τῆς διατέσεως αὐτῆ. οἱ μὲν γὰρ ἐπιεικέσατο αὐ-
 τῶν καὶ φιλοδημότατοι, πρὸς τὰς κατεχέσας τὸ
 κοινὸν ἀνέγκας ἀποβλέποντες, τήν τε παρὰ^ε τῆ
 τυράννε^{κκ.}
 P. 1359. l. 7.

quit adh. l. Reisk. Mox καταληφθ. Portus, cum in vulgatis sit καταλειφθέντος, quod et Lopus in Cod. suo habuit, qui vertit hunc locum: *procedens vero usque ad urbem Antium hic exercitus frumenti multi relicti in agris et mancipiorum pecorumque dominus est factis.* Ad.

- e. Apud Pausaniam, ait Sylb. se invenisse hanc duplicationem, si recte meminerit: alioqui prius ἔ redundare. καὶ ἔν μετ' ἔ π. dedit Reisk. An e duplici lectione ἔ μετὰ πολὺ et μετ' ἔ πολὺ vulgaris conflata est?
- a. M. Minucio deinde et A. Sempronio Coff. magna vis frumentis ex Sicilia advecta, etc. Liv. 2, 34.
- b. de eius dispensatione, vtrum esset gratis distribuenda, an pretio, et quonam dividenda? infra c. 29. p. 1376. l. 1. ed. Reisk. dicitur τῆ σίτε διάπρασις. Componuntur διάπρασις et διάθεσις c. 36. extr.
- c. Is est Gelo Syracus. qui, vt paulo ante a Nostro nar-

ratum

τυράννε δωρεὰν παρήνευ ἀπασι διανεῖμαι τοῖς δημο-
 τικοῖς, καὶ τὸν ἄνηθέντα ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων
 σίτον ὀλίγης αὐτοῖς ἀπεμπολήσαι τιμῆς, διδάσκον-
 τες, ὡς ἐκ τῆτων ἀν μάλιστα γένοιτο τῶν χαρίτων
 ἐπιεικέστεροι πρὸς τὰς εὐπόρους αἱ τῶν πνήτων ὀργαί·
 οἱ δ' αὐθαδέστεροι καὶ ὀλιγαρχικώτεροι πάσῃ προ-
 θυμία τε καὶ μηχανῇ κακῆν ὄντο δέν τὰς δημοτι-
 κὰς· καὶ συνεβέλευον, ὡς ἐνι μάλιστα, ποιῆν αὐτοῖς
 τιμίας τὰς ἀγοράς, ἵνα σωφρονεσέροι διὰ τὴν ἀνάγ-
 κην γένοιτο, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας δι-
 καια νομιμώτεροι. Τῆτων ἦν τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ
 ὁ Μάρκιος ἐκεῖνος ὁ Κοριολάνος ἐπικλήθει, ἔχ-
 ὡσπερ οἱ λοιποὶ, κρύφα καὶ δι' εὐλαβείας τὴν ἑαυ-
 τῆ γνώμην ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ἀντικρὺ καὶ θρασ-
 σέως, ὥτε πολλὰς ἀκῆσαι καὶ τῶν δημοτικῶν. —

XXI.

p. 1361. l. 12. συναχθεῖσης γὰρ ὑπὲρ τῆτων βελῆς, καὶ τῶν πρεσ-
 βυτέρων, ὡς ἔθος ἦν αὐτοῖς, ἑ πρῶτον ἀπφηναμέ-
 νων τὰς ἑαυτῶν διανοίας, ἐν αἷς δ' πολλοὶ τινες ἦσαν
 οἱ τὰς κατὰ τῆ δῆμω γνώμας ἀντικρὺς ἀπορεύσαν-
 τες, ἐπειδὴ καθῆκεν εἰς τὰς νεωτέρας ὁ λόγος, αἰτη-
 σάμενος ἐξουσίαν παρὰ τῶν ὑπάτων εἶπεν, ὅσα
 βέλεται, καὶ τυχῶν ἐπισημασίας τε μεγάλης καὶ
 προσοχῆς, λόγον διεξῆλθε κατὰ τῆ δῆμω τοῖονδε.

XXII.

„Οτι μὲν ἔχ' ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ ἀπορίας βια-
 „σθεῖς ὁ δῆμος ἐποίησατο τὴν ἀπόσασιν, ὧ πατέρες,
 „ἀλλὰ πονηρὰ ἐλπίδι ἐπαρθεῖς, ὡς καταλύσω τὴν
 „ἀριστοκρατίαν ὑμῶν, καὶ πάντων αὐτὸς ἐσόμενος
 „τῶν κοινῶν κύριος, σχεδὸν οἶμαι πάντας ἡμᾶς ἠδῆ-
 „σθαι,

ratum est, frumenti e Sicilia advenientis. (erant au-
 tem πυρῶν πέντε μυριάδες μεδίμων Σικελικῶν) alte-
 ram partem dimidiam dono Romanis miserat, fuisque
 etiam fumtibus advehendam curaverat. vd. etiam 7,
 1. p. 1309. ed. Reisk.

d. v. ind. ὀλιγαρχ.

e. πρώτων dedit Reiskius, quod et admitti posse dixe-
 rat Sylb. Sed adverb. πρῶτον frequentare Dionysius
 videtur. cf. ad 3, 68. k. 5, 17. e. et n.

„*ἄρα, τὰ περὶ τὰς διαλλαγὰς αὐτῆς πλεονεκτή-*
 „*ματα ὄροντας· ᾧ γε ἐκ ἀπέχρησε διαφθείραντι*
 „*τὴν περὶ τὰ συμβόλαια πίσιν, καὶ τὰς ἐπὶ ταύ-*
 „*τῃ κειμένους ἀνελόντι νόμους, μηδὲν ἄλλο πολυ-*
 „*πραγμονῶν, ἕ καινὴν δὲ καταστησάμενος ἀρχὴν ἐπὶ*
 „*τῷ καθελεῖν τὴν τῶν ὑπάτων, ἱερῶν καὶ ἄσυλον*
 „*ἐποίησεν αὐτὴν ἡ νόμῳ, καὶ νῦν τυραννικὴν ἐξέστει*
 „*περιβαλλόμενος, ᾧ βεβλή, τῷ νέωσι κυρωθέντι*
 „*νόμῳ λήθηεν ὑμᾶς. ὅταν γὰρ ἐπ' ἐξέστειας πολλῆς*
 „*οἱ πρόσθετοί τε αὐτῆς πρόφασιν εὐπρεπῆ προβαλλό-*
 „*μενοι, τὴ δὴ τοῖς ἀδικημένοις τῶν δημοτῶν βοηθεῖν,*
 „*διὰ τῆς ἐξέστειας ταύτης ἀγωγῆς καὶ φέρωσι ὅσα ἂν*
 „*αὐτοῖς δοκῆ, καὶ μηδεὶς ὁ κωλύσων αὐτῶν τὰς*
 „*παρανομίας ἢ, μήτε ἰδιώτης, μήτε ἀρχων, δεδοι-*
 „*κᾶς τιν νόμον, ὅς ἀφαιρεῖται καὶ τὸν λόγον ὑμῶν*
 „*ἀμα τοῖς ἔργοις, θάνατον ἐπιτιθεῖς ζημίαν τοῖς*
 „*ἐλευθέραν [τὴν] φωνὴν ἀφιεῖσι, τί προσῆκεν*
 „*ὄνομα θεῖον τῇ δυναστείᾳ ταύτῃ τὰς νῦν ἔχοντας*
 „*ἕτερον, ἢ τῆδ' ὅπερ ἐστὶν ἀληθὲς, καὶ πάντες ἂν*
 „*ὁμολογήσητε, τυραννίδα; εἰ δ' ἔχ' ὑφ' ἐνὸς ἀνδρός,*
 „*ἄλλ.*

Q 2

- f. Intelliguntur *ῥαββὰ* inter *debitores et creditores*. cf. 6, 22. ubi dicuntur *συναλλαγὰς*, et *νόμοι*, qui statim h. l. commemorantur, *συναλλακτικοί* dicuntur 4, 13. in. add. 5, 2.
- g. *κοινὴν* in ed. Steph. et Lapi Cod. perperam, vt vidit Gelen. et Sylb. correxit. *δημαρχία* enim, addit, et novus est magistratus, et plebi, vt ipsum nomen arguit, peculiaris. Eadem est permutatio 6, 95. in.
- h. cf. 6, 89.
- i. *περιβαλλόμενος* Reisk. Sed malim praefens, et c. 23. mox de eadem re: *μέμνησθε*, inquit, *τὴν νέωσι γενομένην ἐκκλησίαν* — καὶ νῦν ἐφ' οἷς εἰσὶν ἀνυψήματος — ἐπειδὴ ἔγνωσαν, ὡς ἐν τῇ ψήφῳ ἐστὶν ἅπαν τὸ τῆς πόλεως κράτος. Ergo sensus est, nunc id agere plebem, vt summam rerum ad se rapiat. λέληθας ἀφαιζῶν Ael. V. H. 14, 13.
- k. Lege *Icilia* c. 17.
- l. Artic. vt melius delendam inclusit Reisk.

„ἀλλ' ὑφ' ὅλα τυραννέμεθα δῆμα, τί^m τίτο διαφέ-
 „ρει; τὸ γὰρ ἔργον ἐξ ἀμφοῖν τὸ αὐτὸ κράτιστον
 „μὲν ἔν ἦν μηδὲ τὸ σπέρμα τῆς ἐξουσίας ταύτης
 „ἔασαιⁿ καταβαλλόμενον, ἀλλὰ πάντα ὑπομείναι
 „πρότερον, ὡς Ἀππίος ὁ Βέλτιος, ἐκ πολλῶν τὰ
 „δεινὰ προορώμενος, ἠξίς· εἰ δὲ μὴ, νῦν γε ὁμοθυ-
 „μαδὸν ἀπαντας ἐξορύξαντας αὐτὴν πρόρριζον,
 „ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, ἕως Ἀθηνῆς^o ἔτιμα προσ-
 „πολεμηθῆναι βιάδια. — Καιρὸς δὲ ὁ πορῶν, οἷος
 „ἔχ' ἕτερος, εἴπερ γε ἀρχεσθαι μέλλετε ὠφρονεῖν,
 „ἐν ᾧ κεκάκωται αὐτῶν τὸ πλεῖστον μέρος ὑπὸ τῶ
 „ηλιμῶ, καὶ τὸ λοιπὸν ἐκ ἀν' ἐτι δύναιτο πολὺν ἀντι-
 „σχεῖν χρόνον ὑπ' ἀχρηματίας, εἰ σπανὴς τε καὶ
 „πτιμίας ἔχοι τὰς ἀγορας· ἀναγκασθήσονται δὲ οἱ
 „μὲν κάκιστοι, καὶ εἰδέποτε^p ταῖς ἀριστοκρατίας χαί-
 „ροντες, ἐκλιπέειν τὴν πόλιν, οἱ δ' ἐπιεικέστεροι πο-
 „λιτεύεσθαι κοσμίως, μηδὲν ἐτι ἐνοχλῶντες ὑμῖν.
 „τὰς τ' ἐν ἀγοραῖς διὰ Φυλακῆς ἔχετε, καὶ τῆς τι-
 „μῆς τῶν ὠνίων μηδὲν ἀνίετε, ἀλλ' ὅσα πλείεσθ ἦν
 „ποτε τὰ ὠνια, τούσδε καὶ νῦν πωλεῖν αὐτὰ ψη-
 „φίσαδε, κ. τ. λ.“

LV.

m. Ita Vat. vt legend. esse viderat Sylb. vulgo τῆτε.

n. Graece hoc non est, sed aut ἔασαι καταβάλλεσθαι aut περιιδεῖν καταβαλλόμενον. verum est Dionysio sua graecitas ipsi relinquenda. Reisk. An forte excidit βλασεῖν post καταβάλλ. quod propter similitudinem literarum nonnullam omitti potuit, cuique τὸ ἐξορύσσειν πρόρριζον bene convenit: quanquam, fateor, in tropice dictis, talia vix esse vrgenda. Neque vero magis crediderim, in constructione tritissima lapsum esse Dionysium, qua alibi recte vtitur, vt mox c. 23. versf. fin. εἶασαν πλεονεκτήσαντας — σωφρονεῖν.

o. In ed. Steph. et Cod. Vat. ἐσι καὶ προσπ. illud ἐτι reposuit Sylb. ex Cod. Rom. Hudf. Post προσπολεμηθῆναι malim ἦν addi, aut sic legi: ἕως Ἀθηνῆς ἐπ' ἐσι καὶ πρ. ῥ. Reisk. Saepe tamen ἐσι a Nostro omititur, vt 2, 5. post νόμος et alibi.

p. τῆ ἀριστοκρατία Vat.

αδδ. XXIV.
p. 1366. l. II.

LV.

Hinc vari motus, ac de republica, nominatimque de democratia, vtrum admiscenda sit aristocratia, nec ne? in vtramque partem orationes.

Τοιαῦτα εἰπόντος τῆ Μαρκίε, διέσησαν αἱ γνώ- XXV.
 μα τῶν συνέδρων, καὶ Θόρυβος ἐν αὐτοῖς ἐγένετο πολὺ. οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐναντίοι τοῖς δη- P. 1368. l. 7.
 μοτικοῖς, καὶ τὰς διαλλαγὰς παρὰ γνώμην ὑπομεί-
 ναντες, ἐν οἷς ἢ τε νεότης ὀλίγη δὲν πᾶσα ἦν, καὶ
 τῶν πρεσβυτέρων οἱ πλεσιώτατοί τε καὶ φιλοτιμό-
 τατοί, βαρέως φέροντες ^a τὰς ἐκ τῆ δῆμῃ ἀνά-
 σχυντίας, ἐπήνευ τὸν ἄνδρα, ὡς γενναῖον καὶ φιλό-
 πολιν, καὶ τὰ κράτιστα τῶ κοινῷ λέγοντα· οἱ δὲ
 δημοτικὰς ἔχοντες τὰς προαιρέσεις, τὸν ^b τρόπου
 καὶ

Q 3

a. Illa τὰς ἐκ τῆ δῆμῃ ἀνάσχυντίας defunt in ed. Steph. quae e Cod. Rom. et Lapi vers. restituit Sylb. Hic enim verit: *plebis impudentias*. Eadem verba habet Cod. Vat. et praeterea adiicit οἱ μὲν ἐπὶ ταῖς περὶ τὰ συμβόλαια βλάβαις, οἱ δ' ἐπὶ τῇ περὶ τὰς τιμὰς ἐλαττώσει, ἐτήνευ etc. Hudf. Ante hoc Vaticani supplementum Reisk. inferendum putat καὶ ὀργιζόμενοι, vel καὶ χαιεπαίνοντες. Sed cohaerere potius videtur cum superioribus παρὰ γνώμην ὑπομείναντες, et media verba ἐν οἷς — ἀνάσχυντίας in parenthesi sunt legenda.

Cid.

b. Vitium hic suspicantur interpp. licet libri omnes consentiant. *Lapum* quoque aliud legisse, qui verit: *neque sectam, neque divitias* etc. existimat Sylb. cui magis aptum videtur κρότον, *plausum* ex iis sc. qui sententiae et factionis erant eiusdem, et paulo ante his, addit, opponuntur πλεσιώτατοί τε καὶ φιλοτιμότατοί. Casaubonus suadet leg. τὰς προαιρέσεις καὶ τὸν τρόπον, Reiskius τὰς προαιρέσεις τῶν τρόπων, idque, vt solet, in contextum recepit. Locus, de meo sensu, sanus est. τρόπος est h. l. *ratio instituta*, ac speciatim *auctoritas* et *dignitas*, quam tueri, quantum licebat, senatores solebant. Synon. αἴρεσις *ratio confi-*

Add.

καὶ τὸν πλεῖστον ἐπέρα τῷ δέοντος ἐκτεταμηκότες, τῆς τ' εἰρήνης ἔθεν ἀναγκαϊότερον ὑπολαμβάνοντες, ἤχθοντο τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῆ, καὶ τὴν γνώμην ἐπροσίεντο ἠξίεν τε μὴ τοῖς βίαιοις, ἀλλὰ τοῖς * εὐγνώμοσι περιεῖναι τῶν ταπεινοτέρων, μηδὲ ἀπρεπῆς, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἠγεῖσθαι τι ἐπιεικῆς, ἀλλως τε καὶ πρὸς τὰς συμπολιτευομένους ἐπ' εὐνοίᾳ γινόμενον· μανίαν τ' ἀπέφαινον αὐτῷ τὴν συμβεβλην, ἢ παρθέσιαν, ἢ ἐλευθερίαν. βραχὺ μὲν ἐν τῷτο τὸ μέρος καὶ ἀδενῆς ὄν περιωδέτο ὑπὸ τῷ βίαιοτέρῃ. ταῦτα δὲ ὁρῶντες οἱ δήμαρχοι παρηΐσαν γὰρ τῷ συνεδρίῳ, παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ὑπάντων ἐβόων τε καὶ ἤσπαιρον, καὶ τὴν Μάρκιον λυμεῖνα καὶ ὀλεθρον τῆς πόλεως ἀπειάλεν, πονηρῆς διεξιόντα κατὰ τῷ δήμῳ λόγους· καὶ εἰ μὴ κωλύσειαν αὐτὸν οἱ πατρίκιοι, πόλεμον ἐμφύλιον εἰς τὴν πόλιν εἰσάγοντα, θανάτῳ ζημιώσαντες ἢ φυγῇ, αὐτοὶ ποιήσεν τῷτο ἔλεγον. — Καὶ μετὰ τῷτο συναγαγόντες εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον, ἐδήλωσαν αὐτῷ τὰς ἐν τῷ βεβληῖ ῥηθέντας λόγους ὑπὸ τῷ Μάρκιῳ, καὶ τὸν ἄνδρα εἰς ἀπολογίαν ἐκάλεν. ὡς δ' ἔπροσεῖχεν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπηρέτας, ὑφ' ὧν ἐκαλεῖτο, προπηλακίζων τοῖς λόγοις ἀνείρξεν, ἀγανακτήσαντες ἔτι μᾶλλον οἱ δήμαρχοι, πα-
ραλα-

XXVI.
P. 1370. l. 12.

*confiliorum, quam quis sequitur. αἴρεσις τῆς πολιτείας dicitur II, 55. p. 2291. l. 5. ed. Lips. idem profusus, quod h. l. simpliciter τρόπος: quo et sensu latini dicunt *seclam*. Liv. 29, 27. *qui meam seclam, imperium auspiciumque sequuntur*. Ergo Lopus scite vertit h. l. *seclam*, quem, licet aliter censeat Sylburg, τρόπον habuisse in suo Codice, vix dubium est, eamque paulo minus vsitatam hoc sensu vocem, credo, pro vsitatori *αἴρεσιν* adhibuit Dionysius, quia proxime praecedit *προαιρέσεις*.*

c. *εἶρ.* de pace domestica, i. e. concordia. Sic *pacem* latini, v. Suet. Tib. 37.

* v. ind. εὐγνώμων.

ραλαβόντες τὸς τ' ἀγορανόμους καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν συχνας, ὤρμησαν ἐπ' αὐτόν — οἱ δὲ πατρί-
 κιοι δένον ἤεμένοι τῶν ἔργων, ὑπὸ τῶν δημάρχων πρὸ
 δίκης ἀγεδά τινα * σφῶν βία, πρῆψαν τῶ Μαρκί-
 κίς, καὶ τύπωντες τὸς ὁμόσε χωρῆντας ἀπήλασαν.

— Μετὰ τῶτο — ὁ μὲν Σικίννιος ὁ δήμαρχος, συν-
 αγωγῶν τὸ πῆθος εἰς ἐκκλησίαν, εἶπεν ἡμέραν, ἐν
 ἣ συντελεῖν ἤμελλε τὴν περὶ τῶ Μαρκίς κρίσιν καὶ
 παρεκάλει τίς τε κατὰ πόλιν ὑπάρχοντας ἀδελφούς
 ἦκειν ἐπὶ τὴν διάγνωσιν τῆς δίκης, καὶ τὸς ἐπὶ τῶν
 ἀγρῶν διατρίβοντας, ἀφεμένους τῶν ἔργων, εἰς τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν ἵπαντᾶν, ὡς ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ σω-
 τηρίας ὅλης τῆς πόλεως τὴν ψῆφον ἄνακληφόμενος.
 παρήγγειλε δὲ καὶ τῶ Μαρκίᾳ παρεῖναι πρὸς τὴν
 ἀπολογία, ὡς ἔθενός αὐτοχῆσεντι τῶν περὶ τὰς
 κρίσεις νομίμων. τοῖς δὲ ὑπάτοις ἐδόκει βελευσαμέ-
 νοις μετὰ τῶ συνεδρίῳ, μὴ περιορᾶν τὸν δῆμον ἐξ-
 σίας τηλικαύτης κύριον γινόμενον. ἔρητο δ' αὐτοῖς
 τῆς κωλύσεως ἀφορμὴ δικάια καὶ νόμιμος, ἣ χρώ-
 μενοι πάντα ἰδιαλύσειν ὄωντο τὰ τῶν ἀντιδίκων βε-
 λεύματα. καὶ μετὰ τῶτο παρεκάλεισαν εἰς λόγους
 ἐλθεῖν τὸς προσηκότας τῶ δήμῳ, συνόντων αὐτοῖς
 τῶν ἐπιτηδείων. καὶ ἔλεξε Μινύκιος τοιοῦδε ἥμῖν,
 ἥ δὲ δήμαρχοι, δοκεῖ χρῆναι τὴν σάσιν ἐξελαύνειν ἐκ
 τῆς πόλεως ἀπάσῃ δυνάμει, καὶ μὴ Φιλονεικέην
 ἔναν-

Q 4

* τινὰ dedit Reisk. in vulgatis est τινὰς, adiecto Sigma
 e voce sequente. Mox μετὰ τῶτο ad varias turbas
 orationesque in partem utramque habitas referendum
 est, quibus res eo tandem erat deducta, ut omnia vi,
 Marcio diem dici, h. e. constitui, quo ipsi tanquam reo
 comparandum esset coram iudicio h. l. populi, pla-
 ceret.

d. v. supra ad 16. * extr.

e. Ita Vat. ut leg. putaverat Sylb. vulgo ἔρητο.

f. διαλύσειν Vat. quod non displicuit Sylburgio, et re-
 cepit Reisk. Vulgo διαλύειν.

„^β ἐναντία τῷ δήμῳ περὶ μηδενὸς χρήματος· μάλι-
 „^γ τὰ δὲ ὅταν ὁρώμεν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν βασιῶν ἐπὶ τὰ
 Mos ex Scto seu auctoribus patribus, i e. permit- tenribus ac probanti- bus, ad po- pu' um refe- rendi.

„δικαίαια καὶ τὲς λόγους ἤκοντας. ταυτης μέντοιγε
 „τῆς γνώμης ἐπαινῶντες ὑμᾶς, τὴν βελήν οἰόμεθα
 „δεῦν ἀρξῆαι ἑ προβελεύματα ποιησομένην, ὡς περ
 „ἐστὶν ἡμῖν πάτριον. δύναθε δ' ἂν καὶ αὐτοὶ τῆτο
 „μαρτυρεῖν, ὅτι ἐξ ἑ τήνδε πόλιν ἐγκισαν ἡμῶν οἰ
 „προγονοὶ, τῆτο τὸ γέρας ἔχουσα ἡ βελή διατετέ
 „λεκε, καὶ εἰδὲν πῶποτε ὁ δῆμος, ὅτι μὴ προβε-
 „λεύσειεν ἡ βελή, ἔτ' ἐπέκρινεν, ἔτ' ἐπεψήφισεν,
 „ἔχ' ὅτι νῦν, ἀλλ' εἰδὲ ἐπὶ τῶν βασιλέων τὰ δ'
 „ἀλλὰ, ὅσα τῶ συνεδρίῳ δόξειε, ταῦτα οἱ βασιλεῖς
 „εἰς τὸν δῆμον ἐκφέροντες, ἐπεκέρει. μὴ δὴ τῆτο
 „ἀφαιρεῖσθε τὸ δίκαιον ἡμῶν, μηδ' ἐρχαῖον καλὸν
 „ἔθος ἀφανίζετε· διδάξαντες δὲ τὸ συνέδριον, ὅτι
 „δικαίαια δεῖσθε καὶ μετρίαια πράγματις, ὃ ἂν ἐκείνω
 „δοκῆ, τῆτε τὸν δῆμον ἀποδείξατε κύριον.“

XXXIX.

Ταῦτα τῶν ὑπάτων λεγόντων, ὁ μὲν Σικίννιος
 ἐκ ἠνείχετο τῶν λόγων, εἰδ' ἠξίει τὴν βελήν εἰθενοῦς
 ποιεῖν κυρίαν. οἱ δὲ τὴν αὐτὴν ἔχοντες ἐξουσίαν ἐκεί-
 νῳ,

- g. Ita Vat. forsan rectius, Hudf. recepit Reisk. In vulgatis ἐναντίοις, quod referri poterat ad ἡμῖν, adeoque et retineri, vt dubitanter iudicat Sylburg. Cedit tamen Vat. lectiōni.
- h. Suaserat enim populo L. Iunius Brutus aedilis, cf. 7, 26. p. 1371. ed. Reisk. vt a vi defisteret, et iure potius agere vellet, c. 36. De hoc L. Iunio, plebeii generis homine, Bruti cognomen vsurpante, vid. 6, 70. ad.
- i. v. ind. προβελ. De his et cf. 9, 37. vbi dicitur, haec προβελεύματα ἐκ εἶναι νόμου εἰς αἰε κυρίαις, ἀ ψηφίζετο τὸ συνέδριον, ἀλλὰ πολιτεύματα καιρὸν ἐνιαύσιον ἔχοντα ἴσχυιν. de quo loco cf. Bachii Hist. iur. rom. lib. 2. c. 2. §. 2. sect. 2. §. 1. 2. p. 196.
- k. Ita Vat. vulgo ὑμῶν.
- l. cf. 2, 14. 57. et Liv. 1, 9. init. et 17. 2, 2. extr.
- m. τὰ δ' ἀλλὰ contra ea.

νω, " Λευκίς γνώμη χρησάμενοι, συνεχώρην γενέ-
 θαι τὸ προβέλευμα, δικαίαν τινὰ καὶ αὐτοὶ ποιη-
 σάμενοι πρόκλησιν, ἣν ἔχ οἷόν τε μὴ δέξασθαι τοῖς
 ὑπάτοις. ἤξιεν γὰρ τὰς βουλευτάς λόγον ἀποδόν-
 τας αὐτοῖς τε τοῖς ὑπὲρ τῆ δῆμῃ πράττεσι, καὶ
 τοῖς ὁ συναγορεύουσιν, ἢ τὰναντία λέγειν βελομένοις,
 ἐπειδὴν ἀκέρωσι πάντων τῶν βελομένων, ὅ, τε
 αὐτῶν αὐτοῖς φανῆ δικαίον τε καὶ τῶ κοινῶ συμφέρον,
 Q 5 ἀπο-

n. Ita *Lapus* et *Cod. Vat.* vt intelligatur L. Iunius Bru-
 tus. v. not. h. Gelenius malit *Δεκίς*, quod non impro-
 bat Sylburg, quoniam et M. Decii mentio facta est
 6, 88. extr. et infra repetitur c. 47 init. 53 extr. 63
 init. 8, 31. verf. fin.

o. συναγορεύειν dedit Reisk. vt pendeat a βελομένοις.

p. βελομένων et masculino genere et neutro accipi
 posse Reiskius putat: melius tamen dictum fuisse
 priori sensu συμβεβησάντων de conferentibus senten-
 tias, altero βεβηλομένων de sententiis ipsis in medium
 collatis.

q. αὐτοῖς, an oratoribus? tribunis pl. putat Reisk. quod
 placet: nam et paulo supra iidem hoc pronomine in-
 telliguntur, et quid τῶ κοινῶ συμφέρον fit videre,
 convenit τοῖς ὑπὲρ τῆ δῆμῃ πράττεσι, i. e. tribunis:
 addo etiam aedilibus, quoniam e Lucii, qui erat ae-
 dilis, consilio tum res acta esse potissimum videtur:
 quare et h. l. circumlocutione ista forsitan vti, quam
 τοῖς δημάρχοις dicere, maluit. Non aequè vero li-
 quet, quinam τοῖς συναγορεύουσι ἢ τὰναντία λεγ. βελ.
 intelligendi sint. Non ipsi, credo, magistratus ple-
 beii propter particulas τε — καί, nec senatores, quos
 (βελευτάς) Noster paulo ante dictos ab his secrevit:
 nec tribunos a fenatu dicendi facultatem expetiisse
 fenatoribus credibile est. Num ergo privatis etiam
 dicendi copiam fieri voluerunt tribuni? Ita Sicinnius
 ἤξις λέγειν πρὸς ταῦτα τὰς βελομένους 6, 72. cf. 70.
 Portus vertit: et ipsis tribunis (quod additamentum
 non probo) causam plebis agentibus, et aliis, qui vel
 eadem vel contraria suadere vellent. Gelenius: tribu-
 nis ipsis aliisque etc. Ad haec si placet cf. quae indi-
 cavi ad cap. 45, q. et 9, 41. l.

ἀποφίνασαι φέρειν δὲ τὴν γνώμην ἅπαντας ὡς περ ἐν δικαστηρίῳ, τὸν νόμιμον ὄρκον ὁμόσαντας· ὁ, τι δ' ἂν αἱ πλείους γνώμῃ * καθαιρῶσι, τῆτο εἶναι κύριον. συγχωρησάντων δὲ τῶν ὑπάτων, ὡς περ ἤξιεν οἱ δήμαρχοι, τὸ προβέλευμα γενέσθαι, τότε μὲν διελύθησαν τῇ δὲ κατόπιν ἡμέρᾳ παρῆν μὲν εἰς τὸ συνέδριον ἡ βεβλή· οἱ δὲ ὑπατοὶ δηλώσαντες αὐτῇ τὰ συγκείμενα, τὰς δημάρχους ἐκάλεον, καὶ περιῶν ἤκασιν ἐκέλευον λέγειν. παρελθῶν δὲ Λευκίος, ὁ συγχωρήσας τὸ προβέλευμα γενέσθαι, τοιούτοις ἐχρήσατο λόγοις. — Ἡμεῖς δὲ, ὦ βεβλή, ὅτε τὰς βασιλεῖς ἀπηλλάξατε, συμμαχῆς ἔχοντες ἡμᾶς, καὶ τὴν πολιτείαν, ἐν ἣ νῦν ἐσμεν, κατεστήσατε, ἣν ἔψέγομεν, μειονεκτῶντας ἐν ταῖς δίκαις τὰς δημοτι-

XLI.
p. 1399. l. 11.

t. καὶ τῷ κοινῷ συμφ. et e republ. esse etc. ἀποφίνασαι ut de eo sibi discernere et pronunciare ius et fas esset. Reisk. Hanc verbi vim aut emphasin h. l. non agnosco, ac dubito, an eam verbum praecedens ἤξιεν admittat. Satis erat de meo sensu: ut decernerent. Synon. προβέλευσθαι c. 41. extr. vel etiam φέρειν γνώμην, quod statim sequitur.

* καθαιρῶν decidere h. l. vel discernere, latinismum referre videtur, vt 7, 36. p. 1391. lin. 1. ed. Lips. ὁ τι ἂν αἱ πλείους ψῆφοι καθαιρῶσι, τῆτο ποιῶν: nisi huc revocare velis πρήγματα καθαιρέσθαι i. e. ἀποτελεῖσθαι ap. Herodot. in Polymn. cf. Budd. Comm. p. 832.

s. συγχωρησάντων — δήμαρχοι, ita libri omnes et Lapi Cod. et nihil mutandum, quicquid Sylb. et Reisk. hic coniiciunt. ὡς περ ἤξιεν eo modo, quo postulabant tribuni, manifeste respicit ad superiora ἤξιεν γὰρ etc. Sylburg malit συγχωρησάντων δὲ τῶν δημάρχων, ὡς περ ἤξ. οἱ ὑπατοὶ, et Reiskius συγχωρησάντων δὲ καὶ τῶν ὑπάτων, οἷς περ οἱ δήμαρχοι ἤξιεν, ἐπὶ τῷ προβέλευμα γενέσθαι hac conditione, vt de Marcio Sittum conscriberetur.

t. ἀπηλλάσατε Vat. Lapis: reges expulstis. Portus nihil tamen mutandum censet, quod ἀπαλλάξαι, vt docet Suidas, sumatur pro φυγαδεύσαι. vid. et 4, 36. init. vbi Servius ait: εἰ τινὲς εἰσιν τῆς ἀρχῆς με ἀπαλλάξαι βεβλόμενοι.

ἡμοτικὰς ὀρῶντες, ὅποτε συμβαίῃ τὶ διάφορον αὐ-
 τοῖς πρὸς τὰς πατρικίας· πολλὰ δ' ἦν ταῦτα νό-
 μον ἐκυρώσατε, Ποπλίς Οὐαλερίε θατέρων τῶν
 ὑπάτων γνώμη χρησάμενοι, ἐξῆναι τοῖς κατισχυο-
 μένοις ὑπὸ τῶν πατρικίων δημόταις, προκαλεῖσθαι
 τὰς κρίσεις ἐπὶ τὸν δῆμον· καὶ παρ' ἑδὲν ἔτως ἔτε-
 ρον, ὡς τὸν νόμον τόνδε, τὴν τε πόλιν ἐν ὁμοιοῖα
 διεφυλάξατε, καὶ τὰς βασιλεῖς ἐπικύοντας ἀπώσα-
 δε. τῆτον δὲ προφερόμενοι τὸν νόμον, ὑπὲρ ὧν
 ἅπαντας ἀδικεῖσθαι τε καὶ κατισχυεῖσθαι λέγομεν
 ὑπὸ Γαίε Μαρκίε τεθδὶ, καλεῖμεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν
 δῆμον, καὶ τὰ δίκαια παραγγέλλομεν ἐκεῖ λέγειν.
 καὶ προβελεύματος ἐνταῦθα * ἐκέτι δέ. περὶ ὧν
 γὰρ ἐκ εἰσίνόμοι, περὶ τέτων ὑμεῖς τῆ προβελέυε-
 σθαι κύριοι, καὶ ὁ δῆμος ἐπιψηφίσα. νόμος δ' ὄντος
 ἀκινήτε, καὶ μηδὲν ὑμεῖς * προβελεύσητε, τέτω
 δήπε χρησέον. ἐγὰρ δὴ τῆτό γ' αὖν εἴποιτις, ὅτι
 τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἄντων, ὧ οἷς τὸ μειονεκτεῖν συμβαί-
 νει

u. ὡς τὸν νόμον τόνδε Vat. quod recepit Reisk. vulgo
 τῷ νόμῳ τῷδε. Legem hanc vid. supra 5, 19. extr.

* Non tam haec obstant Lucii Bruti ipsius rationi, qui
 Sctum specie concedendum, re ipsa vero, stipulatione
 illa c. 39. prolata, eludendum suaferat: (quae probe
 calumnia convenit in hominem, qui fuit ὄξυς τῆ γνώ-
 μη προιδεῖν τι τῶν ἐσομένων ἐν πολλῷ 6, 70. et τεχνη-
 σάμενος ἐφ' οἷς ἔσονται δίκαιοις αἱ διαλλαγαί, δεινὸς
 ἀνὴρ τὰ τ' ἄλλα καὶ πόρεε εὐρεῖν ἐν ἀπόροις 7, 36.)
 quam potius Sylburgii coniecturae ad not. s. qua ad-
 firmari videtur, ferio tribunos Sctum illud ac simpli-
 citer concessisse.

x. προβ. paulo ante dixerat προβελεύεσθαι, ergo vtro-
 que modo vsurpavit et in activo et in medio. Reisk.

y. Ita dedi suadente Sylburgio. In vulgatis οἷς loco suo
 deiectum, pone συμβαίνει intrusum est. Reiskius
 hunc locum sic expressit: ὅτι τῶν μὲν ἰδιωτῶν εἰ τῶ
 (enclitice, si cui,) τὸ μειονεκτεῖν συμβ. εἰς τ. κρ. Al-
 teram illam structuram secutus est Lapus: quoad pri-
 vatis, si laedi eos accidat, nisi quod verba περὶ τὰς
 κρίσεις

,,νει περί τὰς κρίσεις, κυρίαν εἶναι δεῖ τὴν ἐπὶ τὸν
 ,,δῆμον πρόκλησιν, ἡμῖν δὲ τοῖς δημάρχοις ἄκυρον. —
 XLIII. P. 1405. l. 10. ,,ὡς δ' ἔ' μικρὰ τὰ διαφέροντα ἡμῖν ἐσι, τόνδε μὴ
 ,,ἐκλιπεῖν τὸν ἀγῶνα, μήτε βία ἐξάνας, μήτ'
 ,,ἀπάτη παραχθέντας, ἀλλὰ κατὰ πολλὴν ἀνάγκη
 ,,κην εἰς αὐτὸν ἀφίγμεθα, δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν
 ,,πεπονθότες ὑπὸ τῆς τῶ ἀνδρός, μάθετε, ὦ πα-
 ,,τέρες, μᾶλλον δ' ἀναμνήσθητε· εἶδεν γὰρ ὁ, τι ἔ'
 ,,πρὸς εἰδότας ὑμᾶς ἅπαντας ἐρῶ καὶ ἅμα γνώμη
 ,,χρήσασθε οἰκεία πρὸς τὰ λεγόμενα, ἐνθυμηθέντες,
 ,,εἰ τῶν δημοτῶν ἡμῶν ἐπεχέρησέ τις ἐν τῷ πλήθει
 ,,τοιαῦτα λέγειν ἢ πράττειν κατ' ὑμῶν, οἷα Μάρ-
 ,,κιος ἐτόλμησεν ἔνθαδε εἰπεῖν, ποῖον ποτε ἀν' ὑμῖν
 XLIV. ,,παρέση πρὸς αὐτὸν πάθος. Τὰς γὰρ ὑπὲρ τῆς
 ,,ὁμονομίας τῇ βελῇ ἀκινήτης ὁμολογίας, καὶ μόνον
 ,,ἐκ * ἀδαμαντίνους δεσμοῖς ἠσφαλισμένας, ἃς ἔτε
 ,,ὑμῖν τοῖς ὁμομοκόσιν, ἔτε τοῖς ἐξ ὑμῶν ἐσομένοις
 ,,καταλύειν θέμις, ἕως ἀν' ἡ πόλις ἦδε οἰκῆται, πρῶ-
 ,,τος ἐπεχέρησε λύειν ἐξ ὑμῶν ἑτοσί Μάρκιος, ἔπω
 ,,τέταρ-

κρίσεις iungit cum sequentibus: oportet firmam esse
 de iudiciis ad populum provocationem.

z. Malit ἐνθάδε, hic in senatu, κατ' ἡμῶν εἰπεῖν in nos
 invahi, Reisk. Constructio autem haec est: ἐνθυμη-
 θέντες, ποῖον ποτε πάθος — εἰ τῶν δημοτῶν τις —

* Plut. in Dione refert, Dionysium patrem dicere solitum,
 sibi et regno suo esse ἀδαμαντίνους δεσμοὺς, metum
 scilicet, vim, navium multitudinem etc. itemque suam
 ἀδαμάντι δεδέσθαι τυραννίδα, vt indicat Diod. Sic. 16,
 5. Nimirum quod egregie fundatum et firmum pu-
 tabant, id adamantē vincitūm perhibebant. Wessel. ad
 l. c. et Periz. ac Kuhn. ad Ael. V. H. 6, 12. χαλκοῖς
 καὶ ἀδαμαντίνους τεῖχεσι Aeschin. in Ctesiph. p. 478.
 ed. Reisk. His adde Graev. ad Hesiod. Scut. Herc. v,
 136. Quanquam sunt, qui non de lapide, sed ferro
 durato i. e. chalybe hic cogitandum putent ex Hesych.
 ἀδάμας, σιδήρεος γένος, vt Gesner. ad locc. Hor. quae-
 dam et Claudian. 1, 99. qui tamen dissensus metapho-
 ram non attingit.

„τέταρτον ἄτος ἐξ ἑ γεγενημένας, ἐ σιγῇ πράτ-
 „των τὴν κατάλυσιν, ἐδ' εἰς ἀφανές πε καταδύς
 „χωρίον, ἀλλ' ἀναφανδὸν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, πάν-
 „των παρόντων ὑμῶν, γνώμην ἀποφηνάμενος, ὡς
 „χρὴ τὴν δημαρχικὴν ἐξουσίαν μηκέτι συγχωρεῖν
 „ἡμῖν, ἀλλ' ἀνελεῖν, ἢ πρώτη καὶ μόνη τῆς ἐλευθε-
 „ρίας φυλακῇ πισεύσαντες, ἐποίησάμεθα τὰς δια-
 „λύσεις. καὶ ἐδ' ἐνταῦθα ἐση τῆς ἀλαζονείας, ἀλλ'
 „ὑβρίν τὴν ἐλευθερίαν τῶν πενήτων, καὶ τυραννίδα
 „τὴν ἰσηγορίαν ὀνομάζων, ἀφελέσθαι παρήνει ταύ-
 „την ὑμῖν. ὃ δὲ πάντων ἀνοσιώτατον ἦν τῶν τότε
 „ὑπὸ τέττε ἀξιοθέντων, ἀναμνήσθητε, ὧ πατέρες,
 „ὅτε ἀπέφαινε καιρὸν εἶναι καλὸν ἀπομνημονεῦσαι
 „πρὸς τὸ δημοτικὸν ἀπάσας τὰς ἐν τοῖς προτέροις
 „ἐγκλήμασιν ὀργάς· καὶ παρήνει νῦν, ὡς τετρύχω-
 „τάί τε ὑπ' ἀχρηματίας, καὶ πολὺν ἤδη χρόνον
 „τῆς ἀναγκῆς σπανίζεσθαι τρεφῆς, ὡς ἅπαν
 „αὐτῶ

- a. Pro ἐξ ἑ τέταρτον ἔπω ἔτος ἐσι: *quarto nondum anno exaīto, ex quo etc.*
- b. Ita Reisk. correxit pro vulg. ἡμῖν. ređit enim, inquit, hic dativus ad παρήνει, ac poterat etiam ἡμῶν suffici, vt pendeat ab ἀφελέσθαι.
- c. ἐπὶ τοῖς Vat. ἐν h. l. posita pro ἐπὶ, ob, propter. Sylb. vid. ind. ἀπομνημον.
- d. Vulg. ἀχρησίας, sic et Lapi versio: *ob incommoditatem.* Sed ἀχρηματίας dedit Reiskius, quod rectius legi putarat Sylb. vt supra in oratione Marcii c. 24. init. vnde haec repetita sunt. Pro ὡς τετρύχωνται malit Reisk. ἐν ᾧ τετρ. quo tempore enervatus est.
- e. ὡς ε deest Vat. Mihi videtur verborum καὶ παρήνει — ὡς ἅπαν etc. sensus hic esse: *et hortabatur nunc (scil. ad tollendam tribunitiam potestatem et libertatem plebi eripiendam) fortiterque id conandum suadebat, quasi plebs penuria laboraret ita, vt eam quidvis agere, quidvis moliri finire possētis, dummodo annonam retineretis.* Atque ita opponuntur invicem ἐπιτρέπειν et διακατέχειν. Vulgaris tamen versio: *vt rem totam sibi, sc. Marcio, permetteretis, ferenda est.* Reiskii rationem:

ἡαὐτῶ ἐπιτρέψαι, διακατασχόντας ἐπὶ τῆς αὐτῆς
 ἡἀπορίας τῶν ἐπιτηδείων τὴν ἀγοράν. ἔ γάρ ἀν-
 ἡδέξεν ἡμᾶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὀλίγα σιτία πολλῶν
 ἡἄνεμνοι ἀργυροὶς πένητας ἀνθρώπους, ἀλλὰ τὸς
 ἡμὲν οἰχήσεσθαι, τὴν πόλιν ἐκλιπόντας, ὅσοι δ' αὖ
 ἡὑπομένωσιν, τῶ κακοδαιμονεσάτῳ διαφθαρήσε-
 XLV. ἡσθαι τῶν μόρων. — Καὶ ἐχὶ λέγειν μὲν ὁ Μάρκιος,
 p. 1409. l. 7. ἡἐξ ὧν διασῆσεν τὴν πόλιν ἐπεχείρησε, πράττειν
 ἡδ' ἐχ', οἷα ἔλεγεν, ἐπεβάλετο, ἀλλὰ καὶ εἰς
 ἡἀνθρώπων εἰς ἀπασαν ὑπηρεσίαν ἐτοίμων ἢ παρ'
 ἡαὐτῶ ἔχων, καλέμενος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἡἡμῶν, ἐκ
 ἡἀπάντᾳ, καὶ τοῖς ὑπηρεταῖς τοῖς ἡμετέροις, ὅπο-
 ἡτε κελευθέντες ἄγειν αὐτὸν ἐπιβάλλοιτο, πλη-
 ἡγὰς ἐντρέβεται, καὶ ἐδὲ τῶν ἡμετέρων σωμάτων
 ἡ* τῶ χεῖρε τελευτῶν ἀπέχεται. ὥσε περίεσιν ἡμῖν,
 ἡτό γ' ἐπὶ ἡ τέτῳ εἶναι μέρος, ὄνομα εὐπρεπὲς
 ἡἀσύλη

tionem: ita ut nihil non iis sc. patriciis, (αὐτοῖς ma-
 lit pro αὐτῶ) concederet plebs, non admittunt verba
 frequentia.

- f. Vel διασῆσει, vel διασῆσεις malit Sylb. Reiskius de-
 dit, probante Porto, ἐξ ὧν διασῆσειν ἔμελλε τὴν πό-
 λιν, ἐπεχείρησε, etc. retinui vulgatam: Neque vero
 Marcius, dicere quidem, quibus civitatem dissociandam
 putaret, non autem facere, quae dicebat, conatus est.
 An concinnius est, tria hic legere eiusdem fere signi-
 ficationis verba, ἔμελλε, ἐπεχείρησε, ἐπεβάλετο?
- g. Ita Vat. in vulgatis παρ' αὐτὸν. forsitan περὶ αὐτὸν,
 ut p. 1371. 4. (ed. Reisk.) Sylb. atque sic et h. l. ex-
 preffit Reiskius.
- h. ἡμῶν addit Vat. quod a vulgatis abest. Mox ἐπιβά-
 λοιτο Vat.
- * Ita 3, 73. ap. Aristoph. Plut. v. 739. attice: non τῶ
 χεῖρε.
- i. In vulgatis ἐπὶ τέτῳ. Rectius ἐπὶ τέτῳ, ut 6, 88.
 τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν εἶναι μέρος. Sylb. Sine μέρος est, τὸ
 ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, ap. Xen. H. gr. quantum in illis fuit,
 p. 155. ed. Mori. Reiskius aut Dativum cum Sylbur-
 gio praefendum, aut legend. esse putat τὸ γ' ἐπὶ
 τέτῳ ἡκον μέρος.

ἄσυλα ἀρχῆς ἐπὶ χλευασμῶ κείμενον ἔχειν, ἔργων δὲ τῶν ἀποδιδόμενων τῇ ἀρχῇ μηδ' ὅτιεν πράττειν. πῶς δ' ἂν ἑτέροις ἀδικεῖσθαι λέγασι βοηθήσασαιμεν, οἷς γε μηδ' αὐτοῖς ὑπάρχει τὸ ἀσφαλές; ταύτας μὲν τοι τὰς ὕβρεις οἱ πένητες ὑβριζόμενοι πρὸς ἑνὸς ἀνδρὸς ἔπω τυραννεῖντος, ἀλλ' ἔτι μέλλοντος, καὶ τὰ μὲν ἤδη πεπονθότες δευρά, ὧ βεβλή, τὰ δ' εἰ μὴ τὸ πλεῖον ὑμῶν μέρος ἐμποδῶν ἐγένετο, παρὰ σχεδὸν ἔλθόντες παθεῖν, ἄρα εἰκότως ἀγανακτῶμεν, καὶ βοηθείας τινὸς οἰόμεθα δεῖν ἐκ ἀνευ τῆς ὑμετέρας συναγανακτήσεως τυχεῖν, ἐπὶ δίκην αὐτὸν ἴσην καὶ νόμιμον, ὧ βεβλή, προκαλέμενοι, περὶ ἣν ἅπασα ἡ

πλη-

k. In editis est ἀσυλόρχης, quam insolentem compositionem vocat Sylburg, cui leg. videtur ἀσύλα ἀρχῆς, vt ἄσυλον ἀρχῆν divise nominat supra 6, 89. et mox 7. 50. Lapis: nomen inviolabilis magistratus. Eiusdem lect. vestigium in Vat. ἀσύλα ἀρχῆς ἐπιχλεύασμα. Mox ἔργων in Reisk. cum sit ἔργον in Hudf. ed.

l. μελλ. sc. τυραννεῖν.

m. καὶ τὰ μὲν ἤδη πεπονθότες — τὰ δε — παρὰ σχεδὸν ἔλθόντες παθεῖν, cumque alia iam finis perperse indigna, — alia — mox effemus perperuri. alias παρὰ σχεδὸν coniuncte. παρὰ σχεδὸν ἔλθόντες idem est, ac μέλλοντες, quod paulo ante positum hic Noster iterare noluit.

n. Sensus postulat ἄρ' ἐκ, ἀνον? Sylb. Sed ἄρα incipit apodofin h. l. vel intendendi particula est: utique iure nostro.

o. ἐκ rectius h. l. abesse censet Port. quem falli in eo putat Casaub. Et est συναγανάκτ. non indignatio simpliciter, sed communis indignatio i. e. quae iniuriā alii illata, tanquam sibi facta, movetur.

p. Leg. puto προκαλέμενοι. vid. ind. in προκαλεῖσθαι. Neque Marcii citatio ad populi iudicium confundenda est cum provocatione ad populum, quanquam ex hoc provocandi iure ius illud accusandi patricios derivatum est.

ἡπληθύς μεριθεῖσα κατὰ φυλαίς, λόγῳ δοθέντος
ἡτοῖς δεομένοις, ἔνορκον ἐποίησε τὴν ψῆφον.“⁴ —

XLVII.
P. 1415.
ordo in ro-
gandis fe-
natorum
sententiis.

Τοιαῦτα διεξίοντος τῷ Δεκίῳ, καὶ τῶν ἄλλων
δημάρχων, ἃ παραλιπεῖν αὐτοῖς ἐκεῖνος ἐδόκει,
συναγορευσάντων, ἐπειδὴ γνώμην ἔδει τὲς συνέδρους
ἀποφανεῖσθαι, πρῶτοι μὲν οἱ πρεσβύτατοι ^s —
τῶν ὑπατικῶν, καλέμενοι κατὰ τὸν εἰωθότα κόσ-
μον ὑπὸ τῶν ὑπάτων, ἀνίσταντο· ἔπειτα οἱ τέτων
ὑποδεέτεροι κατ' * ἄμφω ταῦτα· τελευταῖοι δὲ οἱ
νεώτατοι, λόγον μὲν εἰθένα λέγοντες· ἔτι γὰρ ἦν
δὲ ἀσχύνης τότε Ῥωμαίοις τῆτο, καὶ νέος εἶδεις
ἑαυτὸν σοφώτερον εἶναι ἤξῃς πρεσβύτε· ἐπεκύρην
δὲ τὰς κειμένας ὑπὸ τῶν ὑπατικῶν γνώμας. ἀπα-
σι δὲ προσεταίττετο " παρῆσι, καθάπερ, ἐν δικα-
σηρίῳ,

- q. Sign. interrogandi post ψῆφον sustuli. Verba λόγῳ
δοθέντ. et in c. 47. haec, καὶ τῶν ἄλλων δημάρχων
conf. si placet ad c. 39. not. q.
- r. Vtrum memoria lapsus Dionysius, hic Decii nomen
pro Lucii, cf. c. 39. extr. scripserit, an librarii duo
ista nomina hic vel alibi cf. c. 39. n. permutarint,
quis dixerit? Posterius est verosimilius, cum Lopus
habeat Δευλιε, vt et loc. cit.
- s. καὶ ἐντιμώτατοι addit Gelen. quod licet nec agno-
scat Lopus, addendum tamen est, propter mox se-
quentia verba κατ' ἄμφω ταῦτα, cf. 8, 69. p. 1674.
I. 10. 8, 71. p. 1679. l. 4. ed. Reisk. quae loca Sylb.
laudat.
- * quatenam illa sunt ἄμφω ταῦτα? non enim nisi de
uno, de aetate provectioribus praecessit. Reisk. Sed cf.
not. praeced. De iis senatoribus autem, quibus in
senatu sententiam dicere licet, edictum commemorat
Gell. N. att. 3, 18. vbi et de reliquis, quorum hic
mentio facta sequitur, quos *pedarios* appellabant, ex
instituto agit.
- t. ἐπικυρῶντες malit Reiskius, vt concordet cum λέγον-
τες, et redeant omnia ad ἀνίσταντο, sensusque fit:
non verbis quidem at transitione tamen ad partes con-
sularium.
- u. τοῖς παρῆσι Reisk. addito art.

σηρίω, ^x μεθ' ὅρκου τὴν ψῆφον ἐπιφέρειν. Ἄππιος ἐν Κλαύδιος, ὑπὲρ ἑ καὶ πρότερον ἔφην, ὅτι μισοδημότατος ἦν τῶν πατρικίων, καὶ ἐδὲ ποτε ταῖς πρὸς τὸ δημοτικὸν ἠρέσκετο διαλλαγαῖς, ἐκ ἑα γενέσθαι τὸ προβέβλευμα, τοιέτοις χρώμενος λόγοις.

— „Πρῶτον μὲν τῶν ὑμᾶς ἤδη ποτὲ ἀξιώ βεβαίως
 „μαθεῖν, ὅτι δυσμενῆ καὶ πολέμιον ἔχετε τῇ καθε- XLIX.
P. 1418. l. 16.
 „σῶσι πολιτεία τὸν δημοτικὸν ὄχλον, καὶ πάντα
 „ὅσα μαλακιοθέντες αὐτῷ συνεχωρήσατε, μάλιστα
 „τε ὑμῖν ἀνάλωται καὶ καταφρονήσεως αἰτία γέ-
 „γονεν, ὡς διὰ τὴν ἀνάγκην συχωρηθέντα ὑφ'
 „ὑμῶν, ἀλλ' ἐκ ἀπ' εὐνοίας, ἐδὲ κατὰ κρίσιν.* —
 „ἐδήλωσε δὲ τῶτο πολλάκις μὲν καὶ πρότερον, καὶ L.
P. 1423. l. 8.
 „ἐπὶ πολλῶν, ὧν ἐξείργομαι ^z μεμνηθεῖν κατὰ τὸ
 „παρόν

x. cf. sup. c. 39. ante not. *.

y. ἀνήλωται Vat. Supra in init. huius cap. malit Reisk. πρῶτον μὲν ἐν τῶν ὑμ. vt respiciatur ad ea, quae super. cap. 48. iam erat praefatus.

* Inter alia, quae Senatus plebi concesserit, sub fin. huius cap. etiam creationem tribunorum pl. ac collegii eorum admissionem in Senatum commemorat his verbis: καὶ τῶτο ἐπεισαν ἡμᾶς οἱ σύμβουλοι τὸ ἀρχεῖον εἶσαι παρελθεῖν εἰς τὴν βελήν, ἐπὶ τῷ κοινῷ παραγινόμενον καιῶ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ κατὰ τῆς βελῆς φρόνω, πολλὰ, εἴπερ ἄρα μέμνησθε κενραγῶτος ἐμῆ, καὶ μαρτυρομένους Θεός τε καὶ ἀνθρώπους, ὅτι πόλεμον ἐμφύλιον ἀπαυσον εἰς τὴν πόλιν εἰσάξετε κ. λ.

z. Ita Vat. in vulgg. est ἐξείργασαι, μέμνησθε, ita vero frigent sequentia κατὰ τὸ παρόν, quae, si retineantur hoc loco, Sylburgius putat significare ἔτι. Neque tamen aliter legit Lopus, qui et verba κατὰ τὸ παρόν, quod idem facit Gelenius, in sequens men. brum transfert: nam vertit: *et de multis, quae peregit, reminiscimini, maxime vero in praesentia Marcium* etc. Verum ita in graeco δὲ longius abest ab initio sui com. matis. Lectio autem Vaticani per omnia est expedita, dummodo tollatur comma, quod pone ἐξείργομαι;

R

haud

„παρόν· μάλιτα δὲ Μάρκιον τριτονὶ τὸν ^a Φιλοπό-
 „λεμον ἄνδρα, ἔτε προγόνων ἀφανῶν ὄντα, ἔτ'
 „αὐτὸν ἀρετῇ λειπόμενον ἔθενός ἡμῶν, αἰτιασά-
 „μενος ἐπιβέβηκεν αὐτῶ, καὶ πονηραῖς ἐνθάδε γνώ-
 „μας λέγειν, ἀκρίτον ἐπεχέειρσεν ἀποκτεῖναι.
 „καὶ εἰ μὴ δεινὸν ἠγησάμενοι τὸ πρᾶγμα, οἱ τε
 „ὑπατοὶ, καὶ ὑμῶν οἱ τὰ κρείττω φρονῶντες συνε-
 „στράφητε, καὶ τὴν παρανομίαν ἐπέσχετε αὐτῶν,
 „ἐν μιᾷ τῇ τότε ἡμέρᾳ πάντα ἀφηρεῖσθε, ὅσα οἱ
 „πατέρες τε ὑμῖν συν πολλοῖς κτησάμενοι πόνοις
 „κατέλιπον, καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς, ἐκ ἐλάττω ἀγῶνας
 „ὑποσάντες ἐκείνων, ^b ἔχετε, τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγε-
 „μονίαν, τὴν ἐλευθερίαν· οἱ δὲ γενναιοτεροὶ καὶ ἐκ
 „ἀγαπήσαντες αὐτὸ τὸ ζῆν, εἰ μὴ μετὰ τῶν
 „ἐμέλλετε τῶν ἀγαθῶν ^c βιώσασθαι, τὰς ψυχὰς ἂν
 „πρότερον, ἢ ταῦτα, ἀφηρεῖσθε, οἱ μὲν εὐθύς,
 „οἱ δ' ^d ἐκ εἰς μακρὰν — ἐκεῖνος ^e τοίνυν ὡς ἔμα-
 „θεν ὑμᾶς ἐκέτι φέροντας αὐτῶ τὴν ὕβριν, ἀλλ'
 „ὁμοσε χωρεῖν παρεσκευασμένους, ἐπτήξε, καὶ μι-
 „κρὸν ἀναλαβὼν ἑαυτὸν, ὡς περ ἐκ μέθης ἢ μανίας,
 „ἀπὸ μὲν τῶ ^e βιάσασθαι κατέβη, ἐπὶ τὸ δικάζε-
 „σθαι δ' ἐτράπετο· καὶ προειπὼν ἡμέραν ῥητὴν, εἰς
 „αὐτὴν ἐκάλεε τὸν ἄνδρα, ὡς δίκην ὑφέζοντα, ἥς
 „αὐτὸς

LI.
 p. 1425. l. 12.

haud scio an temere, in Hudsoniano margine positum
 apparet.

- a. Verius fortasse Φιλόπολι, vt supra c. 25. et 32. p. 1382. ed. Reisk. de hoc ipso Marcio. Sylb. Quamquam Lapis agnoscit vulgatam, vertens *virum bellicosum*.
- b. Nec male legitur ἔσχετε *comparastis*. Sylb. Ceterum verbis sequentibus τὸ ἀξίωμα etc. declaratur, quid sit τρόπος 7, 25.
- c. Malit Reiskius βιώσασθαι, ἀλλὰ τὰς ψυχ. Sed ἀλλὰ quid sibi hic velit, non video. An praecedere putavit ἐκ ἂν ἠγαπήσατε?
- d. Int. ὁ δῆμος.
- e. Dedit Reiskius βιάσασθαι, credo, quod sequitur δικάσασθαι, quamquam nihil annotavit.

„αὐτὸς ἔμελλε κατήγορός τε καὶ μάρτυς καὶ δικασ-
 „τῆς ἕσθαι, καὶ τῆ μεγέθους τῆς τιμωρίας κύριος.
 „ἔπειδὴ δὲ καὶ πρὸς τῆτο ἐνέστητε, νομίσαντες ἐκ
 „ἐπὶ δίκην, ἀλλ' ἐπὶ τιμωρίαν καλεῖσθαι τὸν ἄνδρα,
 „ὄρων, ὡς ἔθενός ἐστιν αὐτοκράτωρ πράγματος,
 „ἀλλ' ὅσ' ἂν ὑμεῖς προβελεύσητε, ταῦτα ἐπιψη-
 „φίσαμ κύριος, τῆς τ' αὐθάδειας, ἧς^β πολὺς ἔπνει
 „τότε, ὑφεῖται νυγί, καὶ δεησόμενος ὑμῶν ἤκει συγ-
 „χωρήσασα καὶ ταύτην αὐτῶ τὴν χάριν. ἐνθυμέμενοι
 „δὴ ταῦτα, αἰδέεσθε ἤδη ποτὲ, καὶ μάθετε, ὅτι
 „πάντα, ὅσα μὲν εὐηδέεστερα βελευσάμενοι μάλλον,
 „ἢ φρονιμώτερα, ἐχαρίσασθε αὐτῶ, ἢ συμφορὰς
 „ὑμῖν ἐνήνοχε καὶ βλάβας· ὅσα δὲ μετὰ τῆ γενναίᾳ
 „πάντες τοῖς παρανόμοις αὐτῆ καὶ βιαίοις ἠναντιώ-
 „θητε, ἰ ταυτ' ὑμῖν εἰς θεὸν ἐκβέβηκε. τί ἔν ὑμῖν
 „ἐπισημένιοι ταῦτα παραίνῳ πράττειν; καὶ τίνα
 „γνώμην ὑπὲρ τῶν παρόντων ἀποφαίνομαι; ὅσα μὲν
 „ἐχαρίσασθε καὶ συνεχωρήσατε τῶ δήμῳ, τὴν ἐχ-
 „θραν διαλλαττόμενοι, ὅπωςδὴποτε φυλάττειν κυ-
 „ρια, καὶ μὴ λύειν τῶν τότε συγχωρηθέντων μηδὲν,
 „ἐχθίως καλῶν καὶ τῆς πόλεως ἀξίων ὄντων·^κ πόθεν
 „γὰρ; ἀλλ' ὡς ἀναγκαίων καὶ μηκέτι δεχομένων
 „διόρθωσιν· ὅσα δ' ἂν ἔξω^ι τῆτε βιαζόμενος καὶ
 „παρανομῶν ἀκόντων ὑμῶν ἐπιχειρῆ λαμβάνειν,
 R 2 „μήτε

f. Ita coniecit Sylb. vt et Lapus: *sed quae vos ante confulueritis.* vulgo ὅταν.

g. Fortasse πολὺ ἔπνει. Sed πολὺς ἐμπνεύσας est c. 35. p. 1388. ed. Reisk. et πολὺς ἔρρει c. 14. Sylb. πολὺς id est σφοδρῶς, vt ap. Demofth. Reisk. Sed idem malit ἧς μεσος, πολὺς ἔπνει.

h. Deest καὶ ante συμφ. in Vat. quod vulgo legitur.

i. Ita Vat. vulgo ταῦτα ὑμῖν.

k. πόθεν γὰρ; vid. ind.

l. An τῆτων? Sed et τῆτε ferri potest, quod totam praemissam orationem respicit.

LII.
P. 1428. l. i.

μητε συγχωρεῖν αὐτῶ, μήτε ^m προτρέπειν, ἀλλ'
 ἀντιπράττεσθαι λόγοις τε καὶ ἐργοῖς, καὶ ὁμῶ
 πάντας, καὶ ἕνα ἕκαστον ἰδίᾳ. — Ὡς δὲ καὶ τῆτο,
 περὶ ἧ νυνὶ πρόκειται σκοπεῖν, ὁμοίον ἐστὶ τοῖς ἄλλοις
 ἐγχειρήμασιν αὐτῆ τοῖς ἀδίκοις καὶ παρανόμοις,
 καὶ ἔχ, οἷον ὁ δήμαρχος ἐξαπατῶν ἡμᾶς ἐπεκράτο
 ἀποφαίνεσθαι, δίκαιον καὶ μέτριον, μάθετε οἱ
 μήπω σαφῶς εἰδότες. ὁ μὲν ἐν νόμος ὁ περὶ τῶν
 δικαστηρίων τῶν δημοτικῶν, ὃν Δέκιος ἐκρατύνατο
 μάλιτα, ἔ καθ' ὑμῶν ἐγράφη τῶν πατρικίων,
 ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τῶν κατισχυομένων δημοτι-
 κῶν, ὡς αὐτός^p τε δηλοῖ, γραφᾶς ἔχων ἐκ ἀμφι-
 βόλου^s καὶ ὑμεῖς ἅπαντες αἰεὶ τῆτο λέγετε κα-
 λῶς ἐπιτάμμενοι. μέγα δὲ^p τῆτος σημεῖον ἐστίν, ὃ
 καὶ παντός ἀμφισβητημένον δίκαιον κριτήριον εἶναι
 δοκεῖ κράτιστον, ὁ χρόνος ἐνεακαίδεκαέτης ἡδη γε-
 γωνῶς, ἐξ ἧ ὁ νόμος ἔτος ἐτέθη ἐν ᾧ παντὶ δεῖξαι
 Δέκιος ἐκ ἂν ἔχοι δίκην εὐδελίαν, ἔτε δημοσίαν κατ'
 εὐδελὸς τῶν πατρικίων ἐν τῷ νόμῳ^q δεδοκιμασμένην,
 ἔτ

m. Cum *Camerario* rectius ἐπιτρέπειν, *permittere*, vt
Lapus etiam vertit. Sylb. Sed propter praemissum
 συγχωρεῖν, quod idem significat, malim servare προ-
 τρέπειν, *monitis uti*, *Vorstellung thun*. *Lapum* mo-
 visse videtur superioris membri constructio, quae in
 verbis προτρέπειν et ἀντιπράττεσθαι, absolute positus,
 mutatur. Malit quidem Reiskius ἀντιπράττειν.

n. ἀποφαίνειν Vat.

o. De hac lege vid. 7, 41. et 5, 19. vers. fin. Malim ᾧ
 Δεκ. ἐκρ. quippe eam non stabilivit Decius, sed Vale-
 rius Popl. qua nunc ille maxime nixus est. Frustra au-
 tem haeret in κρατύνασθαι Reiskius, quo verbo ec-
 dem sensu passim Noster usus est 1, 87. init. 3, 72.
 med. δυσὶ τέτοις — κρατυνόμενοι, his duobus freti,
 8, 58. vers. fin.

p. τε Reisk. pro vulgari γς: et mox τῆτος pro vulg. τῆ-
 το dedit.

q. Num ἐπὶ τῷ v. fiducia legis huius. Reisk. Sed ἐν pro
 ἐπὶ et ἐκ interdum ponitur, v. indd. Dem. et Lyf.
 Reiskii.

„ἔτ' ἰδίαν· εἰ δὲ φήσῃ, δεῖξάτω, καὶ μηδὲν ἔτι δεύ-
 „μεθα λόγῳ. αἱ δὲ ὁμολογίαι, καθ' ἅς διελύσαθε
 „πρὸς τῆς δημότας, αἱ νεωστὶ γινόμεναι· χρεὶ γάρ
 „καὶ περὶ τῶν ὑμᾶς μαθεῖν, ἐπειδὴ πονηρὸς ἐξη-
 „γητῆς ὁ δήμαρχος αὐτῶν ἐγένετο· δύο ταῦτα συγ-
 „χωρήματα περιέχσιν· ἀφεῖσθαι τῆς δημοτικῆς
 „τῶν χρεῶν, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν δ' ἀποδείκνυσθαι
 „καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐπικερίας ἕνεκα τῶν κατι-
 „σχυρομένων καὶ κωλύσεως, ἄλλο δὲ παρὰ ταῦτα
 „ἔδειν· μέγιστον δὲ ὑμῖν γενέσθω τεκμήριον, ὅτι ἔτε
 „* ὁ νόμος, ἔτε αἱ συνθήκαι καθ' ἀνδρῶν πατρικῶν
 „δικάζουσιν τῷ δήμῳ δεδώκασιν ἐξουσίαν, ὃ ποιεῖ νῦν
 „αὐτὸς ὁ δῆμος. αἰτεῖται γὰρ αὐτὸ παρ' ὑμῶν τῆ-
 „μέρον, ὡς πρότερόν γ' ἐκέχων· εἰδὲ δ' ἂν ἀξιώ-
 „σεεῖ τι παρ' ἄλλων λαμβάνειν, ἢ ὧν ἐστὶ νόμῳ κύ-
 „ριος. — εἰ δέ τι Μάριος ἀδικεῖ τὸν δῆμον, ἢ καὶ P. 1430. l. 3.
 „ἄλλος τῶν πατρικῶν ὅσις ἐν, καὶ δίκαιός ἐστιν ἀπο-
 „θανεῖν, ἢ τῆς πόλεως ἐκπεσεῖν, μὴ παρ' αὐτοῖς,
 „ἀλλ' ἐνθάδε κριθεῖς, δίδότω** αὐτῷ δίκας, ὡς περ

R 3

, ἔστ'.

Reiskii. Idem certum penes me est, inquit, pro dedo-
 κίμασμ. leg. esse δεδικασμένην, nullam causam esse iu-
 dicatam. Neque aliud esse potest δικ. δεδοκίμασμένη
 nisi pronunciata (post causam cognitam) sententia:
 sic ap. Antiph. Or. περὶ τῆς χορευτῆ p. 764. Orr. gr.
 Reisk. Vol. VII. quanquam et hic leg. esse δεδικασμ.
 admonuit Steph. sicut ibid. p. 751. in praeced. or. le-
 gitur.

r. Post κωλύσεως desideratur genitivus τῶν ἀδικούντων,
 aut similis alius, et structura esset concinnior. Sylb.
 An πώλυσις non simpliciter h. l. intercessionem signifi-
 cet? vt τ. κωλ. 9, 1. f.

* Ita Vat. deest in vulgatis artic. ὁ, qui restricte legem
 illam de tribunicia potestate indicat, vt ad h. l. admo-
 net Reisk.

s. τῆμερον. ὡς addit hic Vat. quae vulgatis desunt.

t. Nisi leg. ἔ vt redeat ad τι, referendum ὧν erit ad τι
 (τῶν) Reisk. Sic alibi saepe cf. 53, a. 59, c.

** αὐτῷ sc. τῷ δήμῳ. malit Portus αὐτοῖς, sicut paulo
 ante legitur, i. e. tribunis. αὐτῷ non agnoscit Vat.

„ἔσι νόμιμον. εἰ μὴ ἄρα, ἃ Δέκιε, ὁ μὲν δῆμος ἴσος
 „ἔσαι δικαστῆς, καὶ εἰδὲν “χαρίσεται αὐτῶ, πρὸς
 „ἄνδρὸς ἐχθρῶ ἐπιφέρων τὴν ψῆφον· ἔτοι δ’ εἰ
 „γένοντο τῆς ψήφου κύριοι, τὸν ἀδικούντα περὶ
 „πλείονος ποιήσονται τῆς ἀδικημένης ὑπ’ αὐτῶ
 „πόλεως, μέλλοντες ἀρεάν καὶ ἐπισηκίαν, καὶ ὃ μί-
 „στος μὲν παρ’ ἀνθρώπων, χόλον δὲ παρὰ Θεῶν
 „ἐκ τῆς δίκης ἀποίσεισθαι, καὶ μετὰ πονηρῶν ἐλ-
 „πίδων ζῆν. — εἰ δὲόμεδά σε συμβέλε, Δέκιε,
 „ἔτε περὶ² πολιτῶν ἐκδόσεως, ἔτε περὶ ἄλλου χρή-
 „ματος, ἃ ὧν ἡμῖν πρακτέον, εἰδενός· εἰ δ’ ὀφθαίνα
 „φρονήσει νέος ἀνδρὸς τὰ οἰκεῖα συμφέροντα κρίνειν
 „οἴομεθα δεῖν, οἱ μέχρι τῆςδε τῆς ἡλικίας διὰ πολ-
 „λῆς πείρας κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐληλυθότες·
 „^b πολέμων δ’ ἀπειλαῖς, αἷς χρωόμενοι φοβεῖτε ἡμᾶς,
 „εἰ νῦν

LIII.
 P.1433. l. i.

- u. Forte *χαρίσεται αὐτῷ* Sylb. Reiskius *ἀν χαρίσεται*.
 x. Nota hic πρὸς ἀνδ. pro κατ’ ἀνδρὸς Sylb. Sine dubio
 κατ’ ἀνδρὸς leg. est aut περὶ ἀ. Reisk.
 y. μῦθος, *abominationem ut hominis scelerati et piacula-
 ris, malit* Reisk.
 z. πολιτικῶν in ed. Steph. et Lapi Cod. περὶ πολιτῶν
 Vat. quod maluerunt etiam Gelen. Sylb. et Portus.
 a. ὧν vsurpatum pro τῶν ἀ, vt alibi saepe Sylb.
 b. ἐληλυθότες πολέμων, εἰδὲ ἀπειλαῖς ita in Codd. et La-
 pi vers. qui vsque ad hoc aetatis multa tum prospera
 tum aduersa experti sumus bella: πολέμων omitit Ge-
 len. qui vsque ad hoc aetatis longa malorum bonorum-
 que experientia doctiores euasimus. Item post εἰδὲ
 ἀπειλαῖς, fervans Lopus istud εἰδὲ, inseruisse videtur
 verbum *δεδοίκαμεν, timemus*, vel simile, sic vertens:
*neque minas, quibus vtentes nos terretis, non nunc pri-
 mum a vobis inductas, sed iam saepius et a multis vi-
 bratas timemus; sed tradentes eas solitae mansuetudi-
 ni, nequaquam attoniti feremus*: quod vel admitten-
 dum, vel τὰς τε ἀπειλαῖς legendum esse censet Sylb.
 vt sensus sit: *et minas, quibus — impavide feremus*.
 Optime Reiskius vitiosam interpunctionem corrigens
 et delens εἰ post πολέμων sensum restituit, cuius veri-
 tatem etiam sequentia declarant.

„ὅτι νῦν πρῶτον ἐπαγομένης ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ πολλά-
 „κίς ἤδη καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐπαναταθείσας, τῇ συν-
 „ήθει πραότητι ^a παραδόντες, ἀκαταπλήκτως
 „οἴσομεν. καὶ εἰ δῆπερ ^e δράσετε τὰ ὅμοια, οἷς λέ-
 „γεται, ἀμυνέμεθα, Θεὸς τε συναγωνιστὰς ἔχον-
 „τες, οἱ νεμεσῶσι τοῖς ἄρχεσι πολέμῳ ἀδίκῳ, καὶ
 „ἀνθρώπων ἔχοντες χεῖρα ἐκ ὀλίγῃν ^f συμμάχων.“

— Ταῦτα μὲν Ἀππίος ἔπεν. ^g Μάνιος δὲ Οὐα-
 λέριος ὁ δημοτικώτατος τῶν ἐκ τῶ συνεδρείου, καὶ LIV.
P.1435.1.3.
 περὶ τὰς ἀλλαγὰς πλείστην ἀποδειξάμενος προδυ-
 μίαν, Φανερωῶς καὶ τότε τῶ δήμῳ συνελάμβανε, καὶ
 λόγον διεξῆλθε μετὰ πολλῆς συγκείμενον φροντίδος,
 ἐπιτιμῶν μὲν τοῖς ἐκ ἑῶσι μίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἀλλὰ
 διαίρεσι τὸ δημοτικὸν ἀπὸ τῶν πατρικίων, καὶ διὰ
 μικρὰς ^h προφάσεις πολέμῳ ἀναζωπυρεῖσιν ἐμφυ-
 λίσ· ἐπαινῶν δὲ τῶν ⁱ ἐν τὸ συμφέρον καὶ κοινὸν
 ἡγεμένους, καὶ πάντα ἐλάττω τῆς ὁμοιοῦς τιθε-

R 4

μένους,

- c. Vulg. ἐπαναταθείσας. Praeferunt ἐπαναταθείσας
 Sylb. Caf. et Portus.
- d. παραδ. rarior loquendi modus, quem forte compara-
 rim cum latinis: dare aliquid gratiae, odio. redd. pro
 consueta lenitate nostra. χρώμενοι vfitatius dixisset.
- e. Forte καὶ εἰ δὴ καὶ δρασ. vel καὶ εἰ δῆπερ καὶ δρασ.
 Reisk.
- f. σύμμαχον Vat. quod recepit Reisk.
- g. Μαμίλιος δὲ Οὐαλ. ed. Steph. Μάνιος Vat. Μάρμος
 δὲ Οὐαλ. cum Lapo et Gelen. approbant Sylb. et
 Port.
- h. Sic dedit Reisk. e Vat. transpositis duobus verbis.
 Nam ibi sic: καὶ διὰ μικρὰς πολέμῳ προφάσεις ἀνα-
 ζωπ. ἐμφ. neque aliter Lapus, dum vert. et ob par-
 vas causas bella exsuscitarent intestina. In vulgg. est
 διὰ μικρὰς αἰτίας πολέμῳ προφάσεις ἀνάζ. ἐμφυλίσ.
- i. Ita optime Vat. ἐν deest vulgatis, vnde male hic lo-
 cus interpretes habuit, quod tamen et Lapus leg. vi-
 detur: laudansque eos, qui putarent esse idem utile et
 commune.

μένους, διδάσκων, ὡς, εἰ γένοιτο τῆς δίκης, ^k ὥσπερ ἀξιοῖ, ὁ δῆμος κύριος, καὶ ταύτην παρὰ τῆ συνεδρίῃ τὴν χάριν ἐκόντος λάβοι, τάχα μὲν εἰ ἐπέξεισιν ἀχριτέλους, ἀλλ' ἀρκεθεῖς αὐτῶ τῶ κεκρατημένῳ ^l τῆ σώματος, ἐπιεικέστερον μᾶλλον ἢ χαρῆς ^{p.1436.l.10} λεπώτερον, αὐτῶ χρήσεται. — παρῆναί μέντοι τῇ δίκῃ συνεβέβηκε, καὶ συναπολογεῖσθαι τῶ ἀνδρὶ, καὶ τὸν δῆμον ἀξιῶν μηδὲν ^m γινῶναι χαλεπὸν περὶ αὐτῆ, τὲς τε ὑπάτες καὶ τὲς ἐκ τῆ συνεδρίῃ πάντας, καὶ τὲς ἄλλας πατρικίαις κατὰ πλῆθος ἀφικομένους· συνοίσειν γὰρ ἢ μικρὰ τῶ κινδυνεύοντι καὶ τέττες ⁿ εἰς σωτηρίας ἕσπῆν· καὶ μὴ μόνον αὐτῆς ἔτιωσ ἔχειν ταῖς γνώμαις, ἀλλὰ καὶ πελάτας ἕκαστον τῆς αὐτῆ παρακαλεῖν, καὶ φίλους συναγεῖν, καὶ εἰ τινας οἰκείους ἔχουσι τῶν δημοτικῶν δι' εὐεργεσίας, ^o ὑπολαμβάνειν, καὶ τέττες νυνὶ τὴν ^p πρότερον ὀφειλομένην χάριν ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας ^{p.1437.l.11} ἀπατεῖν. — ὁ δὲ πλείων λόγος ἐγένετο αὐτῶ πρὸς τὸν Μάρκιον, παρακλήσιν ἔχων νεφετῆσαι μεμιγμένον,

- k. Ita Reisk. e Vat. qui habet: ὁ δῆμος ὥσπερ ἀξιοῖ, κύριος, quod et Sylburgio placuit. vulgo τῆς δίκης, ὥσπερ ὁ δῆμος ἀξιοῖ. κύριος.
- l. ἀλλ' ἀρκεθεῖς — σώματος, *sed contenta (plebs) huius corporis potestatem habuisse.* Lopus. vid. ind. ἀρκεῖσθαι. Verba sic cohaerent: διδάσκων, ὡς — τάχα μὲν εἰ ἐπέξει. ἀχ. τ. τέλ. ἀλλ' *docens, fore vt, (—) forsan ne ad finem quidem (plebs) progrediatur, sed contenta etc.*
- m. Alibi διαγινῶναι, vt 7, 60. (p. 1455. l. 9. ed. Reisk.) Sylb.
- n. *eis* deest vulg. addit Vat. quod aut addendum, aut pro μικρὰ legendum μικρὰν, coniecerat Sylb. Lopus plura subaudit: *collaturos enim non parum periclitanti, neque parvi ad salutem ipsos momenti fore.*
- o. Pro ὑπολαμβ. forte προσλαμβάνειν. Reisk. Sylburg malit καὶ εἰ τινας ἔχειν σφίσι τῶν δημοτικῶν δι' εὐεργεσίας ὑπολαμβάνουσι.
- p. Vulgo προτέραν, *sed πρότερον* malit Sylb. quod Reiskius recepit.

μένον, καὶ δέησιν ἀνάγκη. ἤξις γὰρ αὐτὸν, ἐπειδὴ
 διιζάναι τὸν δῆμον ἀπὸ τῆς βελῆς αἰτίαν ἔχει,
 καὶ τυραννικὸς εἶναι διαβάλλεται διὰ τὴν αὐθά-
 δειαν τῆ τρίπτε, δέος τε παρέστηκεν ἅπασιν, μὴ δι'
 αὐτὸν ἀρχὴ γένηται σάσεως καὶ κακῶν ἀνηκέστων,
 ἃ φέρουσιν ἰμφύλιοι πόλεμοι, * μὴ ποιῆν ἀληθεῖς
 καὶ κυρίας τὰς κατ' αὐτῆ διαβολὰς, μένοντα ἐν
 τῷ φθονεμένῳ τῆ βίς, ἀλλὰ σχῆμα ταπεινὸν με-
 ταλαβεῖν, καὶ τοῖς ἀδικεῖσθαι λέγεσθαι τὴν ἐξουσίαν
 τῆ σάματος παρασχεῖν, καὶ μὴ ^q φεύγειν ἀδικὸν
 ἔγκλημα λόγῳ μετὰ δίκης ἀπολυόμενον. — εἰ δ' ^{p.1438.l.10.}
 αὐθαδέστερος ἔσαι μᾶλλον ἢ μετρίωτερος, καὶ τὴν
 βελῆν ἀξιώσει πάντα κίνδυνον ^r δι' ἑαυτὸν ὑπομέ-
 νειν, ^s κακὴν μὲν ἦτταν, αἰσχροὴν δὲ νίκην, ταῖς

R 5

πει-

- * μὴ ποιῆν *rectius* in cod. Vat. sicut leg. esse monue-
 runt Sylb. et Portus. Lapis etiam: *ne veras faceret*.
 In vulgatis *μηδὲ ποιῆν*. Mox τῷ φθονεμένῳ τῆ βίς
 comparari potest cum Thucyd. consuetudine, qui pro
 βέλῃσιν et δυνάμιν posuit βελομένον et δυνάμενον, vt
 ipse Noster ait, in Ep. 2. ad Ammaeum c. 10. p. 799.
 Vol. VI. Reisk. Sic ἐκ τῆ τεταρτήκοτος pro ἐκ τάρ-
 σας c. 55. init.
- q. Φεύγειν h. l. non forensi, sed vulgari significatione
 est *detestare, cunctari, recusare*, vt docet Reiskius,
 qui tum deesse putat *παριέναι* vel similem infinitivum:
neque cunctaretur (ad plebem) prodire, ad diluendam
orationis aequitate criminationis iniquitatem. Hinc
 et pro ἀπολυόμενον legend. suadet ἀπολυσόμενον.
 Quod placet: sed pro infinitivo ipsum adhibuisse par-
 ticipium Dionysius videtur: quem nove sic dixisse
 non nego.
- r. Sic Reisk. a Vat. admonitus, vbi esse notatur δι' ἑαυ-
 τῆ: nec dubitat, in eo quoque fuisse δι' ἑαυτὸν. vul-
 go ἑαυτῆ sine praepos.
- s. κακὴν — προσάψειν. Quicquid Portus hic desideret,
 bene habent haec verba, docente Reiskio. οἱ παιδέν-
 τες enim, inquit, sunt patres hi, qui Marcii precibus
 hoc dedissent, vt causam eius ad plebem defenderent,
 eoque concitasse seditionem viderentur: in qua si ca-
 derent,

LV. *πειθεῖσι προσάψεν αὐτὸν ἀπέφαινε.* — Διεξιῶν
 P.1439. I. I. δὲ ταῦτα μετὰ πολλῶν δαιρέων ἔπροσποιτῶν
 καὶ πεπλασμένων, ἀλλ' ἀληθινῶν, ἀνὴρ ἡλικίας τε
 καὶ ἀρετῆς ἀξιώσει πρῆχων, ὡς ἔμαθε κινέμενον
 ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τὸ συνέδριον, ἐκ τῶ τεθαύρη-
 κότες ἤδη τὸ λοιπὸν ἐξέφαινε τὸν λόγον „Εἰ δέ
 „τινες ὑμῶν, ὧ βελευταί, λέγων, ταραττόνται,
 „δοκῶντες ἔδος εἰσάγειν πονηρὸν εἰς τὴν πόλιν, εἰάν
 „τῷ δήμῳ συγχωρήσετε ψῆφον ἐπιφέρειν κατὰ τῶν
 „πατρικίων, καὶ ἐπ' ἔδενι ἀγαθῶ νομίζεσι τὴν τῶν
 „δημάρχων ἐξουσίαν πολλὴν ἰσχὺν λαβῆσαν γενή-
 „σεσθαι, μαθεύωσαν ἀμαρτάνοντες δόξης, καὶ τὰ
 „ναντία ἢ τὰ προσήκοντα ὑπειληφότες. εἰ γάρ
 „τι καὶ ἄλλο σωτηρίας αἴτιον ἔσται τῇ πόλει τῆδε,
 „καὶ τῶ μηδέποτε τὴν ἐλευθερίαν μήτε τὴν ἰσχὺν
 „ἀφαιρεθῆναι, ὁμονοῶσαν δὲ αἰεὶ καὶ μιᾷ γνώμῃ
 „περὶ τέτων χρωμένην διατελεῖν, καὶ ὁ δῆμος αἰ-
 „τιώ-

derent, calamitosam iis eam cladem, fin superiores evaderent, turpem ipsis eam fore victoriam, Valerius pronunciat.

- t. ἤδη τὸ λοιπὸν ἐξεφ. τῶν λόγων Vat. deest vulgatis τὸ λοιπὸν. Reiskius dedit ἐξέφαινε *detexuit*, *perdetexuit*, sicut legi posse coniecerat Sylb. Ad ἐκ τῶ τεθαύρηκ. cf. 54. *.
- u. Ita cum Reiskio e cod. Vat. ad cuius lect. τάναντία ἢ προσήκοντα, addidit art. τὰ ante προσήκ. vulgo legitur τάναντία προσήκοντα, et coniecerat Sylb. τάναντία τῶν προσήκόντων vel τοῖς προσήκονσι, quod vt planius ac vltatius malit quoque Reisk. Consentit Lapus: *contraria convenientibus*.
- x. καὶ τῶ cohaeret cum praeced. σωτηρίας: mox δὲ αἰεὶ opponitur τῶ μηδέποτε, quae duo membra contraria sibi opponuntur: quare et δεῖ, quod pro αἰεὶ malit Reiskius, non probo, et περὶ τέτων respicere puto ad ἐλευθερίαν et ἰσχὺν, quanquam Sylb. rectius leg. putat περὶ πάντων, quod et Reiskius recepit.
- y. καὶ non habent Lap. et Vat. Sed tuentur Sylb. et Reiskius, vt fit pro *etiam*: quorum hic malit quoque

τέτων

„τιώτατος ἔσαι συμπαραληφθεὶς ἐπὶ τὰ πράγ-
 „ματα καὶ τὸ μὴ μίαν εἶναι τὴν διοικῆσαν τὰ κοι-
 „νὰ ἢ πολιτείαν ἀκρατον, μήτε ὀλιγαρχίαν, μήτε
 „δημοκρατίαν, ἀλλὰ τὴν μικτὴν ἐξ ἀπασῶν τῶν
 „κατάσασιν τῆτο ὑπὲρ πάντα ἡμᾶς ὠφελήσει.
 „ἔασι γὰρ εἰς ὑβρεὶς ἀποσκήπτει καὶ παρανομίας,
 „τῶν ἑκάστων πολιτευμάτων αὐτὸ κατ' ἑαυ-
 „τὸ γέγονον. ἴταν δ' ἀνακεραδῆ πάντα μετρίως,
 „τὸ παρακινῶν μέρος αἰεὶ καὶ ἐκβαῖνον ἐκ τῆ συνή-
 „θους κόσμου, ἢ ὑπὸ τῆ σωφρονέντος καὶ μένοντος
 „ἐν τοῖς ἰδίῳις ἔθεσι κατείργεται. — Καὶ περὶ μὲν p.1441.113.
 „ὑμῶν ἔπω ἔδεισα, μὴ διαφθαρήτε τὰς διανοίας,
 „ὑπό τε μεγέθους καὶ πλήθους ἀγαθῶν, οἱ τυραν-
 „νίδος τε πολυχρονίᾳ ἠλευθερώκατε τὴν πόλιν ἐναγ-
 „χος, καὶ ἔπω σχολὴν ἐσχῆκατε ὑβρίζων καὶ τυρ-
 „φᾶν, διὰ τῆς συνεχῆς καὶ μακρῆς πολέμου· περὶ
 „δὲ τῶν μετ' ὑμᾶς ἐσομένων ἐνθυμέμενος, ὅσας ὁ
 „μακρὸς * αἰὼν φέρει μεταβολὰς, δέδοικα μὴ τι
 „παρακινήσαντες οἱ δυνατοὶ ἐκ τῆ συνεδρίᾳ, λά-
 „θωσιν εἰς μοναρχίαν τὸ πολίτευμα περιεψήσαντες
 „τυραννικὴν. Ἐάν ἔν κοινωνήσητε καὶ τῶ δήμῳ LVI.
 „τῶν

τῶν καὶ, qui genitivus tamen subaudiendus forte,
 non vero addendus videtur.

z. πολιτείαν ἀκρ. non excludendam hic formam esse mo-
 narchicam, cuius umbra quaedam supererat in Con-
 sulibus, patet cum ex vniverſa cap. hui. parte reliqua,
 tum e proximis ἐξ ἀπασῶν τῶν et mox πάντα sc.
 πολιτεύματα. Hinc nolim ἀκρατον, sublato comma-
 te, cum sequentibus coniungere, vt Reiskio placuit.
 Idem mox pro τὴν μικτ. dedit τινα μικτ.

a. Ita in Vat. et Lapi Codd. hic vertit: *ab *a, quae sapit.*
 Minus recte ὑπὲρ τῆ in ed. Steph. Sequenti, quae
 hic non legitur, orationis parte singulas reipublicae
 formas recenset, initio facto a monarchica: quod hic
 monere volui ad not. sup. z.

* Sumfit haec verba ex isto Senario ὁ μακρὸς αἰὼν με-
 ταβολὰς πολλὰς φέρει. Steph.

„τῶν πολιτευμάτων, ἐθὲν^b ἐνθὲνδε φύσεται κακόν,
 „ἀλλ' ὁ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων ἀξίων, καὶ τῆς βε-
 „λῆς προσεταιριζάμενος τὸν βελομένον^c συναινεῖν
 „καὶ συναδικεῖν· πάντα γὰρ τὰ εἰκότα χρὴ περὶ
 „πόλεως βελευομένους προνοεῖν· κληθεῖς ὑπὸ τῶν
 „δημάρχων εἰς τὸν δῆμον ὁ μέγας ἐκείνος καὶ σε-
 „μνός, ἀποδώσει τῷ δήμῳ τῷ φαύλῳ καὶ ταπεινῷ
 „λόγον, ὃν πράττει τε καὶ διανοεῖται·^d καὶ ἂν ἀδι-
 „κὰν φαίνεται, καὶ δίκης, ἧς ἂν ἀξίος ἦ, τεύξεται.
 „αὐτὸν δὲ δὴ τὸν δῆμον, ἵνα μὴ τευφᾷ τηλικαύτης
 „ἐξουσίας γενόμενος κύριος, μηδὲ ὑπὸ τῶν κακίστων
 „ἐκδημαγογέμενος τοῖς κρατίστοις πολεμῆ^e καὶ γὰρ
 „ἐν ὄχλῳ φιλεῖ γίνεσθαι ἢ τυραννίς· φυλάξει τε
 „καὶ ἐθὲν εἰσέει παρανομεῖν ὁ διαφέρων φρονήσειε
 „ἀνὴρ, δικτάτωρ ὑφ' ὑμῶν αἰρεθείς, ὃς αὐτοκρά-
 „τορικῆ καὶ ἀνυπευθύνῳ χρώμενος ἐξουσία, τό, τε νο-
 „στῶν ἐξελεῖ τῆς πόλεως μέρος, καὶ τὸ μήπω διε-
 „φθαρμένον ἐκ εἰσέει κακωθῆναι, ἐδη τε καὶ νόμι-
 „μα καὶ^e ζηλώματα βίαν τὰ κράτιςα μεδαρμο-
 „σάμενος, ἀρχάς τ' ἀποδείξας, ἃς ἂν ἠγῆται σω-
 „φρονέστατα τῶν κοινῶν ἐπιτροπέουσιν· καὶ ταῦτα
 „ἐντὸς ἑξ μηνῶν δικησάμενος, ιδίωτης αὐτῆς ἔσται,
 „τὸ τιμασθαι μόνον ἐκ τέτων λαβῶν, ἄλλο δ' ἐθὲν.
 „ταῦτ' ἐν ἐνθυμηθέντες, καὶ τὸ σχῆμα τῆς πολι-
 „τείας

Dictator-
 quando
 creari so-
 leat, qua
 auctoritate,
 et quamdiu?

b. Ita maluit Sylb. recepit Reisk. vulgo ἐνθάδε.

c. συννοεῖν Vat. vnde Reiskius expressit *sunnosēin* (*ad factiōnem conspirare*) qui et legi posse putat *sunaγνοεῖν*, una cum aliquo errare ac delinquere. Non displicet *sunaivēin* consentire, annuere. Xenoph. Cyr. 8, 5, 10. add. ind. graec. Ven. Mori. Lopus: *conspirare*.

d. καὶ καὶ ἂν ἀδ. φαίνεται, δίκης Vat. Idem in membro sequenti δὴ habet ante τὸν δῆμον, quae partic. vulgatis deest, a Reiskio recepta.

e. καὶ ζηλώματα addit Vat. quae desunt vulgatis. Lopus: *consuetudines et legitima ac praeclara vitae instituta congrue disponens*.

f. Ita Vat. quod et maluit Sylb. vulgo ἐπιτροπέειν.

„τείας τῆτο ἠγησάμενοι κράτιζον ἔνασι, μηθενός
 „ἀπελαύνετε τὸν δῆμον, ἀλλ' ὡσπερ ἀρχαίς^g ἀπο-
 „δεικνύνασι τὰς καθ' ἑκάστον ἐνιαυτὸν ἠγησομένας
 „τῆς πόλεως, καὶ νόμοις τὰς μὲν ἐπικυρῶν, τὰς δ'
 „ἀναίρειν, καὶ περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης διαγιγνώ-
 „σκουσιν, αἱ μέγιστα καὶ κυριώτατά ἐσι τῶν ἐν τῇ
 „πόλει διαπραττομένων, μεταδεδώκατε αὐτῶν, καὶ
 „ἐθενός τῶτων αὐτοκράτορα πεποιήκατε τὴν βε-
 „λὴν ἔτω καὶ τῶν δικαστηρίων μεταδίδοτε, καὶ
 „μάλιστα ὑπὲρ ὧν ἂν τις αἰτίαν ἔχη τὴν πόλιν
 „ἀδικεῖν, ζάσιν εἰσάγων, ἢ τυραννίδα^h σκευαζό-
 „μενος, ἢ περὶ προδοσίας τοῖς πολεμίοις διαλεγό-
 „μενος, ἢ ταιστέοντι ἄλλο κακὸν ἐπιχειρῶν πράτ-
 „τειν. ὅσα γὰρ ἂν φοβερώτερον κατασκευάσητε
 „τὸ παράβαινεῖν τὰς νόμοις, καὶ τὰ ἐδη κινεῖν,
 „τοῖς ὑβρισταῖς καὶ πλεονέκταις πολλὰς ὀφθαλμὰς
 „καὶ φύλακας αὐτῶν ἀποδείξαντες, τοσῶτα κρείτ-
 „τον ὑμῖν ἔξει τὰ κοινά.“ Ταῦτα καὶ παραπλή-
 „σια τῆτοις εἰπὼν, ἐπαύσατο. τῶν δὲ βεβουλευτῶν^{P.1444.1.13.}
 οἱ μετ' αὐτὸν ἀνιστάμενοι, πλὴν ὀλίγων, οἱ λοιποὶ
 ταύτῃ προσέθεντο τῇ γνώμῃ.

LVII.

g. Ita malit Portus, pro vulg. ἀποδείκνυσται, propter sequentes infinitivos, qui quidem ab illo μεταδεδώκατε omnes reguntur: ac recepit Reiskius.

h. Malit Reisk. κατασκευαζ. vel συσκευαζ.

i. Ita Vat. ἄλλο vulgatis deest, in textu autem Reiskiano operarum errore videtur esse praetermissum.

LVI.

Scitum, quo Marcii iudicium populo permittitur:
trinundinum.

LVII. **Κ**αὶ ἐπειδὴ τὸ προβέλευμα ἔδει γράφεσθαι, λό-
 γον αἰτησάμενος ὁ Μάρκιος εἶπεν· „Οἷος μὲν,
 „ὦ Βελή, πρὸς τὰ κοινὰ * ἐγὼ γέγονα, — ἀπαν-
 „τες ἴτε, καὶ ἔτι μᾶλλον εἴσεσθε, ὅταν τὰ κατ'
 „ἐμὲ σχῆ τέλος. ἐπεὶ δὲ ἡ Οὐαλερίς γνώμη νικᾷ,
 „καὶ ^a συνενέγκοι μὲν ταῦτα ὑμῖν, καὶ γενοίμην ἐγὼ
 „κακὸς εἰκαστῆς τῶν ἐσομένων. ἵνα ^b δὲ καὶ ὑμεῖς
 „οἱ τὸ προβέλευμα γράφοντες εἰδῆτε, ἐφ' οἷς πα-
 „ραδίδοναί με τῷ δήμῳ μέλλετε, καὶ γὰρ μὴ ἀγνοῶ
 „περὶ τίνος ἀγωνισμοῦ, κελεύσατε δὴ τὰς δημάρ-
 „χους εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν, τί τὸ ἀδίκημά ἐστιν,
 „^c ἐφ' ᾧ μέλλοσίν με κατηγορεῖν, καὶ τὸ ^d ποταπὸν
 „ὄνομα ἐπιγράψοσιν τῇ δίκῃ.“ Ὁ μὲν δὲ ταῦτα
 ἔλεγεν, δοκῶν ἐπὶ τοῖς λόγοις, οἷς εἶπεν ἐν τῇ Βε-
 λῆ, τὴν δίκην ὑφέξεν· καὶ βεβλόμενος ὁμολογήσασα
 τὰς δημάρχους, ὅτι ταύτης ἕνεκα τῆς αἰτίας μέλ-
 λουσιν αὐτὴν κατηγορεῖν. οἱ δὲ δήμαρχοι, βεβλευσά-
 μενοι

LVIII.

* Ad haec conf. quae inf. c. 60. post not. b. dicuntur a
 Conf. Minucio.

a. Ita Vat. quo modo, aut συνενέγκαι, legendum puta-
 rat Sylb. sed, quod idem delendum existimat praecedens
 καὶ, vix necesse videtur. et conducant (opto) haec
 vobis, et malus ego sim etc. vulgo συνενέγκη, quod
 nescio, cur in Reiskiana ed. remanserit.

b. Ita Vat. rectius et concinnius, quam vulgata ἵνα τε
 ὑμεῖς: quanquam ita quoque legisse videtur Lopus,
 qui vertit: ut et decretum scribentes sciatis. Sed ἵνα
 δὲ praetulerunt etiam Gelen. et Sylb.

c. Ita malint Sylb. et Portus: ut mox ἐπὶ τοῖς λόγοις,
 et paulo infra ἐπὶ ταύτῃ τῇ διαβολῇ, mox ἐπὶ τῷ
 τῷ ἐγκληματι. vulgo ἐφ' ᾧ.

d. i. e. quoniam nomine i. e. crimine, dicam sint scripturi.
 Synon. ὀνόματος est αἰτία in cap. seq. et ἐγκλημα.
 ἐπὶ τυραννίδος αἰτία 8, 77. mox τὸ τυρ. ὄνομα 8, 78.

μενοι κατὰ σφᾶς, τυραννίδι ἐπιβλέυειν αὐτὸν ἠτιάσαντο, καὶ πρὸς ταύτην ἐκέλευον τὴν αἰτίαν ἦκειν ἀπολογησόμενον· ἔβλόμενοι τὸ ἔγκλημα εἰς μίαν αἰτίαν κατακλεῖσαι, καὶ ταύτην ἔτ' ἰσχυρὰν, ἔτε τῇ βελῇ κεχαρισμένην, ἀλλ' ἑαυτοῖς τε πρᾶττοντες ἔξισίαν, ὅσα* βέλωνται, ἐγκαλεῖν, καὶ βοήθειαν ἀφαιρήσεσθαι τῷ Μάρκιε τὴν ἐκ τῶν συνεδρῶν οἴομενοι. καὶ ὁ Μάρκιος εἶπεν· „Ἀλλ' εἰ τοι „ἐπὶ ταύτῃ γε κριθῆσμαι τῇ διαβολῇ, δίδωμι „ἑμαυτὸν ἐπίδικον τοῖς δημόταις, καὶ μηδὲν ἔσω τὸ „κωλύον γραφεσθαι τὸ προβέλευμα.“ ἐγένετο δὲ τοῖς πλείστοις τῶν συνεδρῶν ἀσμένοις ἐπὶ τῷ γε- νέσθαι τῷ ἐγκλήματι τὴν δίκην, κατ' ἀμφοτέρας, καὶ ὅτι ἔκ' ἔσαι τὸ λέγειν, ἃ φρονεῖ τις, ἐν τοῖς συνεδροῖς ἕ ὑπαίτιον, καὶ ὅτι ῥαδίως ἀπολύσεται τὴν διαβολὴν ὁ ἀνὴρ, βίον ἐξηλωκῶς σώφρονα καὶ ἀνεπίληπτον. γραφεται τὸ προβέλευμα μετὰ ταῦτα ὑπὲρ τῆς δίκης, καὶ χρόνος εἰς παρασκευὴν τῆς ἀπολογίας ὀρίζεται τῷ ἀνδρὶ μέχρι τῆς τρίτης ἀγορᾶς· αἱ δ' ἀγοραὶ Ῥωμαίοις ἐγίνοντο, ὡς καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, δι' ἡμέρας ἐννάτης. ἐν δὲ ταύταις συνιόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν οἱ δημοτικοὶ εἰς τὴν πόλιν, τὰς τε ἀμείψεις ἐποιεῖντο τῶν ὀνίων, καὶ τὰς δίκας παρ' ἀλλήλων ἑ ἐλάμβανον, τὰ τε κοινὰ,

defensionis
parandae
tempus, tri-
nundinum.
nundinae.
cf. 2, 28.

* ὅσα βέλωνται in Coniunct. malit Reisk.

e. Cum enim tribuni non eorum accusabant Marcium, quae in fenatu is dixerat, non noxium, (ἐκ ὑπαίτιον) imo vero liberum videbatur, quid quisque vellet, dicere in fenatu.

f. λαμβάνειν δίκην, ius suum accipere, five illud fit poena, five res quaeque alia, ab eo, qui accusatus est, praestanda. Est ergo δικ. λαμβάνειν αἴτιον, δικ. διδόναι rei. Quanquam hic subolet mihi, latius patere phrasin illam, et, quae τῷ λαμβάνειν δίκην antecedunt, i. e. αἰτίονες ipsas complecti, adeoque idem significare, quod τὰς δίκας ἀλλήλοις δικάζεσθαι, iure inter se agere, et τὰ δίκαια δίδόναι τε καὶ λαμβάνειν παρ'

κοινά, ὅσων ἦσαν κύριοι κατὰ τὰς νόμους, καὶ ὅσα ἢ βελλὴ ἐπιτρέψειεν αὐτοῖς, ψῆφον ἀναλαμβάνοντες ἐπεκύρην τὰς δὲ μεταξύ τῶν ἀγορῶν ἑπτὰ ἡμέρας, αὐτῆροί τ' ὄντες οἱ πολλοὶ καὶ πένητες, ἐν τοῖς ἀγροῖς διέτριβον. ἐπειδὴ δὲ τὸ προβέλευμα ἔλαβον οἱ δήμαρχοι, προελθόντες εἰς τὴν ἀγορὰν, συνεκάλεσαν εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον, καὶ πολλὰ ἐγκώμια τῆς βελλῆς διελθόντες, καὶ τὰ δόγματα αὐτοῖς ἀναγνόντες, προῆπον ἡμέραν ἐν ἣ τὴν δίκην ἐμελλον ἐπιτελεῖν εἰς ἣν ἅπαντας ἤξισεν ἦκειν τὰς πολίτας, ὡς ὑπὲρ τῶν μεγίστων διαγνωσομένους.

LVII.

Comitia tributa primum habita in causa Marcii a.

V. 263. Centuriata qualia et quid ab illis differant?

LIX. **Ε**πιστάσης δὲ τῆς τρίτης ἀγορᾶς, ὁ μὲν ἐκ τῶν ἀγρῶν ὄχλος ὅσος ἔπω πρότερον συνεληλυθώς εἰς τὴν πόλιν, ἔωθεν ἔτι κατεῖχε τὴν ἀγορὰν· οἱ δὲ δήμαρχοι συνεκάλεν τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν φυλῆτιν ἐκκλησίαν, χωρὶα τῆς ἀγορᾶς περισχοινίσαντες, ἐν οἷς ἐμελλον αἱ φυλαὶ σήσεσθαι^a κατ' αὐτάς. καὶ τότε πρῶτον ἐγένετο Ῥωμαίοις ἐκκλησία κατ' ἀνδρῶν ψηφῆ-

παρ' ἄλλ. vt 10, 18. extr. Sic δίκας δέναι καὶ λαβεῖν ap. Ael. V. H. 3, 38. vbi vid. Perizon.

g. Librarium ζ' pro ἦ. i. e. ἑπτὰ pro οὕτω scripsisse putat Casaubon. Sed septem dies h. l. inter binas indicari nundinas agnoscit etiam Eryc. Puteanus in Nundin. Rom. c. 3.

a. Ita rectius Sylb. *unaquaeque seorsim*. vulgo κατ' αὐτάς. Mox, vt alibi κατὰ φυλάς *tributum*, sic κατ' ἀνδρα vel κατ' ἀνδρας *virutum*, legunt *Lapus* et *Gelen*. Sylburg malit κατ' ἀνδρῶς *patricis*. Sed nihil mutandum et ex vtraque lectione commodum sensum elici posse cenfet *Portus*.

ψηφηφόρος, ἢ Φυλετική· πολλὰ ^b δ' ἐναντιωμένων τῶν πατρικίων, ἵνα μὴ τῷτο γένηται, καὶ τὴν λοχίτιν ἀξιόντων συναγεῖν ἐκκλησίαν, ὥσπερ αὐτοῖς πάτριον ἦν. ἐν γὰρ τοῖς πρότερον χρόνοις, ὅτε μέλλοι ψῆφον ^c ἐξευεγκεῖν ὁ δῆμος, ὑπὲρ ὀτεδήτινος, ὧν ἐπιτρέψειεν ἢ βεβλή, ἐκάλεον μὲν οἱ ὑπάτοι τὴν λοχίτιν ἐκκλησίαν, ἱερὰ πρότερον ἐπιτελέσαντες, ἂ νόμος ^{vina ante comitia.} αὐτοῖς ^d ἔσι, καὶ μέχρι τῷ καθ' ἡμᾶς χρόνε τινα ἐξ αὐτῶν ἔτι γίνεται. συνήει δὲ τὸ πλῆθος εἰς τὸ πρὸ τῆς πόλεως Ἄρειον πεδίον, ὑπὸ τε λοχαγοῖς καὶ σημείοις τεταγμένον, ὥσπερ ἐν πολέμῳ. ἐπέφερον δὲ τὴν ψῆφον εἰς ἅπαντες ἀναλαβόντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίους ἑκαστοὶ λόχους, ὅπότε κληθεῖεν ὑπὸ τῶν ὑπάτων. ὄντων δὲ τῶν συμπάντων τριῶν καὶ ἐννεήκοντα καὶ ἑκατον λόχων, καὶ τέτων εἰς ἕξ διηρημένων συμμορίας, πρώτη μὲν ἐκαλεῖτο συμμορία, καὶ τὴν ψῆφον ἐπέφερον ἢ τῶν ἐχόντων τὸ μέγιστον τίμημα τῆς ἐστίας, καὶ τὴν πρώτην λαμβανόντων τάξιν ἐν πολέμοις· ἐν οἷς ἦσαν ἰππέων μὲν ὀκτώ-

- b. ἐναντιωμένων et ἀξιόντων: hanc orationem anacolutis annumerat Reiskius: quod mihi non liquet, cum satis bene cum praecedentibus ea cohaereat. Vistatius, credo, post πολλὰ posuisset τε pro δὲ, quoniam et sequitur mox καὶ τὴν λόχ. Sed retineri potest δὲ, vt sensus sit: *multa quidem (vel quanquam) repugnanti- bus patriciis etc.* Atque haecenus quidem nondum, vt hic monet simul Reiskius, a recto orationis tramite aberravit Dionysius. Sed a membro demum sequenti: ἐν γὰρ τοῖς πρότερον κ. λ. in longam, qua supersedere poterat, eamque alio loco, 4, 20. infer- tam, de comitiis tributis et centuriatis disputationem, evagari incipit: e qua digressione vix sub finem demum huius cap. in vestigia sua rediit.
- c. ψῆφον ἐπιφέρειν δῆμος Vat. Mox ad ὧν ἐπιτρ. vbi Vat. male ἐπιτρέψει, cf. 52. t.
- d. Ita Vat. vt et coniecerat Sylb. vulgo ἔση. Reiskius in ἔσι subaudit ἐπιτελεῖν.

ὀκτωκαίδεκα λόχοι, πεζῶν δὲ ὀγδοήκοντα. δευτέρα δ' ἐψηφηφόρει συμμορία τῶν ὑποδεετέρων τοῖς βίοις, καὶ τὴν ὑπερβεβηκυῖαν τάξιν ἐν ταῖς μάχαις ἑμαχομένων, καὶ ὄπλισμόν ἔ τὸν αὐτὸν ἔχόντων τοῖς πρωτοστάταις, ἀλλ' ἐλάττονα· τῆτο δὲ τὸ πλῆθος εἰς εἴκοσι λόχους συντεταγμένον ἦν· προσέκειντο δ' αὐτοῖς δύο Φυλαὶ τεκτόνων καὶ χαλκοτύπων, καὶ ὅσοι ἄλλοι πολεμικῶν ἔργων ἦσαν χειροτέχνηαι. οἱ δ' ἐν τῇ τρίτῃ συμμορία καλέμενοι, λόχους μὲν ἔξεπλήρην εἴκοσι, τμήμα δ' εἶχον ἐλάττον τῶν δευτέρων, καὶ τάξιν τὴν ἐπ' ἐκείνοις⁵ [ἐλάττονα,] καὶ ὄπλα^h ἔχον ὡς τοῖς πρὸ αὐτῶν ἔφερον. οἱ δὲ μετὰ τῆτους καλέμενοι, τμήμα τ' ἑσίας ἐλάττον εἶχον, καὶ τάξιν ἐν πολέμῳ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐλάμβανον,
καὶ

- e. μαχ. agnoscit etiam Lopus, qui vertit: *subsequenti acie pugnantium*, vt ellipsis sit praepos. κατὰ, et forsan ab eius codice abfuisse videatur ἐν ταῖς μάχαις. Sylburg tamen ista verba relinquens, ad vitandam tautologiam, legi posse putat pro μαχομένων, τασσομένων, subaudito τῶ κατὰ ante τὴν ὑποβ. τάξιν. Hudfon consentit, sed pro καὶ τὴν etiam κατὰ τὴν legi posse censet. Reiskius vncinis inclusit μαχομένων, idque vel prorsus exterminandum, vel cum λαχόντων mutandum suadet. Mihi melioris lectionis vestigia Lopus dedisse videtur. μάχεσθαι h. l. est *stare in acie*, quod aliquis parum considerans, et solam *pugnandi* notionem verbo attribuens, subaudiendum hic esse putavit ἐν ταῖς μάχαις. Sed et, qui πρόμαχοι dicti sunt 4, 16. hic mox appellantur πρωτοστάται.
- f. Imo δύο λόχοι dicendum, vt ex superioribus (et ex 4, 17.) constat: vel vox Φυλὴ catachrestice ponitur pro λόχοι. Portus. Reiskius dedit δύο λόχοι. Sed passim vt *tribus* et *centuriae* a latinis, ita Φυλαὶ et λόχοι a Nostro permutari videntur. cf. ad 2, 7. c. Ac de *curiis* quoque graece reddendis ambigit, 6, 89. init.
- g. ἐλάττονα, vt superfluum, inclusi cum Reiskio, et est verborum τὴν ἐπ' ἐκείνοις interpretamentum.
- h. ἐν ἴσα Vat. ἔχ ὅμοια τοῖς πρὸ αὐτῶν, vel ἔχ ὡς οἱ πρὸ αὐτῶν legi placuit Sylb. Reiskius recepit ἔχ ὅμοια. Quid praefendum sit, nescio.

καὶ ὄπλισμον εὐσαλέερον εἶχον· διήρηντο δ' εἰς εἰκοσι καὶ ἑτοι λόχους· συνετάττοντο δὲ καὶ τῆτοις δύο λόχοι βυκαισιῶν καὶ σαλπικτῶν. πέμπτη δ' ἐκαλεῖτο συμμορία τῶν ὀλίγων πάνυ τετιμημένων ἀργυρεῖς· ὄπλα δ' ἦν αὐτῶν σαυνία καὶ σφενδόνα· ἑτοι τάξιν ἕκ εἶχον ἐν Φάλαγγι, ἀλλὰ φίλοι καὶ κῆφοι συνετρατεύοντο τοῖς ὀπλίταις, εἰς τριάκοντα λόχους διηρημένοι. οἱ δ' ἀπρωτότατοι τῶν πολιτῶν ἕκ ἐλάττερος τῶν ἄλλων ἀπάντων ὄντες, ἐσχατοὶ τὴν ψῆφον ἀνελάμβανον, ἕνα μόνον ἔχοντες λόχον. ἑτοι στρατιῶται ἦσαν ἑλεύθεροι τοῖς ἕκ καταλόγου καὶ εἰσοφορῶν τῶν κατὰ τιμήματα γινομένων ἀτελεῖς, καὶ δι' ἀμφω ταῦτα ἐν ταῖς ψηφισθεῖσιν ἀτιμώτατοι. εἰ μὲν ἔν ἐπὶ τῶν πρώτων λόχων, ἕς οἵτε ἰππεῖς ἐξεπλήρην καὶ τῶν πεζῶν οἱ τὴν πρώτην τάξιν ἐν τῷ πολέμῳ λαμβάνοντες, τὸ αὐτὸ φρονήσαμεν ἐπταὶ

S 2

καὶ

i. Synon. est ἐπέφερον ἀναλαβόντες, quod antea hoc ipso in cap. occurrit.

k. Reiskius e Sylb. et Porti coniectura dedit: ἑτοι στρατιῶν τ' ἦσαν ἑλεύθεροι τῶν ἐκ καταλόγου, καὶ etc. vt idem prorsus de iis dicatur, quod 4, 18 et 19. et *militia immunes*, vt appellat Liv. 1, 43. eos fuisse significetur. Sed cum vulgatam libri omnes tueantur, et supra 5, 67. extr. iidem castris non abesse prorsus, sed potius *auditarū loco legionariis* adesse in bello, et nisi alia arma, certe *fundas gestare*, dicantur: leviolem, si quis ea defungi queat, correctionem praetulerim, subiitque aliquando, pro ἑλεύθεροι legere δεῦτεροι τῶν vel etiam τοῖς ἐν κατ. nam et haec, rarior quidem, ferri constructio potest: *inferiores (et dignitate et loco) legionariis*. Nec multo aliter 5, 67. extr. vbi dicuntur τὴν ἐσχάτην ἐν τοῖς πολέμοις χώραν et τῆς προσθήκης μοῖραν ἐπέχειν τοῖς ἐν Φάλαγγι τεταγμένοις. Magis tamen prior ratio placet. Adde 4, 20. vers. fin.

l. τῶν πρ. λοχ. pro τῆς πρώτης συμμορίας, in prima classe, vt paulo supra πρώτη μὲν ἐκαλ. συμμορία. Sylb.

^m καὶ ἐννεήκοντα λόχοι, τέλος εἶχεν ἡ ψήφορσία, καὶ ἐκέτι τοῖς λοιποῖς ⁿ ἕξ καὶ ἐννεήκοντα λόχοις ἀνεδίδοτο ἡ ψήφος· εἰ δὲ μὴ τῆτο γένοιτο, ἡ δευτέρα συμμορία τῶν δύο καὶ ἑκοσι λόχων ἐκαλεῖτο, καὶ ἡ τρίτη καὶ τῆτο συνέβαινεν ἕως ἔ τὸ αὐτὸ φρονήσωσιν ^o ἑπτὰ καὶ ἐννεήκοντα λόχοι. καὶ τὰ μὲν πολλὰ τῶν ἀγωνισμάτων ἐπὶ τῶν πρώτων κλήσεων τέλος ἐλάμβανεν, ὡς μηδὲν ἔτι δεῖν τῶν ἐσχάτων· σπανίως δὲ πρᾶγμα ἕτως ἐνδοιαζόμενον ἐνέπιπτεν, ὥστε μέχρι τῆς ἐσχάτης ψήφου τῆς τῶν ἀπορωτάτων προελθεῖν καὶ ἦν ὡσπερ πέρας τῆτο σχιζέντων τῶν προτέρων δύο καὶ ἐννεήκοντα καὶ ἑκατὸν λόχων, ^p τὴν τελευταίαν ψήφον, ἐπενεχθεῖσαν ἐκείναις, αἰτίαν γενέσθαι τῆς ἐπὶ τρίτερα ῥοπῆς. οἱ μὲν ἔν συνα-

m. Idem numerus non solum mox repetitur post verba καὶ τῆτο συνέβαινεν ἕως ἔ κ. λ. quem et ipsum vid. positum supra 4, 20. o. sed et desideratur li. l. propter statim sequentem alterum 96 centuriarum, qui vnâ minor, cum illo 97 cent. numero, summam 193 centuriarum efficit. Lapsus quidem vertit h. l. οἶλο et nonaginta ordines, quem numerum et Portus expressit in vers. et Sylb. verius scribi censet. Sed error in eo est, quod primae classis centurias omnes, i. e. 98. hic notandas fuisse existimant: quod non est. Nam ne huius quidem classis omnibus suffragiis opus erat, vt sententia vinceret, sed vel 97 suffragiorum numerus praevalebat. cf. ad 4, 20. o. et inf. not. q.

n. Malit Sylb. πέντε καὶ ἐννεήκοντα, ex ipsius nimirum ratione: qua deiecta not. praeced. haec quoque coniectura concidit.

o. cf. not. m. et 4, 20. o.

p. τὴν τελευταίαν — ῥοπῆς haec verba iungo cum τῆτο, quod paulo supra ponitur: atque ita, licet postponantur, subiectum enunciationis constituunt. Alioqui pendere quoque possunt ab ὥσε. Tum vero ita erit interpungendum ὥσε — προελθεῖν, καὶ, ἦν ὡσπερ — λόχων, τὴν τελευταίαν etc. vt verba ἦν ὡσπερ — λόχων in parenthesi legantur. ἐκείναις sc. ψήφοις vel κλήσεσι.

συναγωνιζόμενοι Μαρκίῳ, ταύτην ἤξιεν καλεῖν τὴν ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐκκλησίαν, ὑπολαμβάνοντες τάχα μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης κλήσεως ὑπὸ τῶν ὀκτώ καὶ ἐννεήκοντα λόχων ἀπολυθῆσεσθαι τὸν ἄνδρα· εἰ δὲ μή γε, ὑπὸ τῆς δευτέρας, ἢ τρίτης. οἱ δὲ δήμαρχοι ταῦτα ὑφορώμενοι, καὶ αὐτοὶ τὴν φυλετικὴν ἐκκλησίαν ὄντο δεῖν συνάγειν, καὶ τῷ ἀγῶνος ἐκείνην ποιῆσαι κυρίαν· ἵνα μήτε οἱ πένητες τῶν πλεσίων μειονεκτώσι, μήτε οἱ φυλετικοὶ τῶν ὀπλιτῶν ἀτιμοτέραν ἔχωσι χώραν, μήτε ἀπερβιμμένον εἰς τὰς ἐσχάτας κλήσεις τὸ δημοτικὸν πλῆθος ἀποκλείεται τῶν ἴσων ψήφων· ἰσόψηφοι δὲ καὶ ὁμότιμοι πάντες ἀλλήλοις γενόμενοι, μία κλήσει τὴν ψῆφον ἐπενέγκωσι κατὰ φυλάς. καὶ ἐδόκεν δικαιοτέρα αὐτοὶ τῶν ἑτέρων ἀξιῶν δημοτικὸν οἴομενοι δεῖν,

S 3

ἀλλ.

q. Ex h. l. numerum 97 supra positum (vid. not. m.) corrigere solent interpretes. Verum quod *plerumque fiebat*, vt primae classis centuriae omnes (i. e. 98.) consentirent, id quidem h. l. Dionysius refert. Sed altero illo loco *accuratius* definit, quot minimum suffragiis opus esset, vt sententia quaeque contrariam vinceret, ac desiderari innuit suffragia minimum 97. cf. 10, 17. x.

r. Hoc non ita presse accipiendum est, vt ad solum praeced. numerum referatur. Sensus est, *nisi tot primae classis centuriae, quot sufficiebant, ad absolvendum eum consentirent*. Ceterum rei iam supra repetitae in verbis *εἰ δὲ μὴ τῷτο γένοιτο* etc. (vid. post not. n.) haec garrula repetitio est.

s. Quemadmodum patres comitia centuriata flagitaverant, ita rursus tribuni quoque comitia flagitabant, sed tributa. Reisk.

t. Φυλετ. etiam Lapis, qui vertit *tribules*. Sed malit Sylb. Ψιλοί, cum ad sequens ὀπλιτῶν magis quadret. Sed sunt ὀπλιτῶν h. l. non alii, quam *in classes distributi*, quarum sua singulis arma erant assignata. Sed in tribubus armorum ratio nulla habita. Quare *tribules* et *ex classium ordine armati* invicem opponi possunt.

ἀλλ' ἐκ ὀλιγαρχικὸν εἶναι τὸ τῷ δήμῳ δικαστήριον,
καὶ τὴν περὶ τῶν ἀδικούντων τὸ κοινὸν διάγνωσιν
ἀπάντων εἶναι κοινήν.

LVIII.

Marcus populi iudicio, quo crimine? qua poena?
quot suffragiis? damnatus.

LX.

Συγχωρηθέντος δ' αὐτοῖς καὶ τότε μόγις ὑπὸ
τῶν πατρικίων, ἐπειδὴ τὴν δίκην ἔχρη^a λέ-
γεσθαι, πρῶτος ἀνέβη Μινύκιος ὁ ἕτερος τῶν ὑπά-
των, καὶ ἔλεξεν, ἕς ἐπέσειλεν αὐτῶ λόγους ἢ βε-
P.1454.1.16. λή. — ἐν δὲ κεφάλαιον ἦν ἀπάντων τῶν λόγων,
μηδεμίαν αὐτῆς ἐπενεγκεῖν κατὰ τῷ Μαρκίῳ ψῆφον,
ἀλλὰ μάλιστα μὲν^b δι' αὐτὸν ἀφείναι τὸν ἄνδρα, ἀνα-
μνησκομένους, οἷος εἰς τὰ κοινὰ ἐγένετο, καὶ ὅσους
κατάρθωσεν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας τε καὶ
ἡγεμονίας πόλεμος, καὶ ὡς ἔτε ὅσια, ἔτε δίκαια,
ἔτε προσήκοντα σφίσι ποιήσασιν, λόγων μὲν αὐτῶ
P.1455.1.9. λῶν. — εἰ δ' ἐχ^c οἷοί τε εἰσι διαλύσασθαι πρὸς ἐκεί-
νον, ἀλλὰ χαλεπῶς καὶ ἀπαραιτήτως ἔχουσιν, ἐν-
θυμηθέντας, ὅτι ἡ βελλὴ δεησομένη περὶ αὐτῆ
πάρεισιν, ἄνδρες οἱ κράτις τῆς πόλεως τριακό-
σιοι, παθεῖν τι καὶ ἐπικλαδῆναι τὰς γνώμας, καὶ
μὴ δι' ἐνὸς ἐχθρῶ τιμωρίαν, τοσούτων δέησιν ἀπώ-
σασθαι

a. τ. δίκ. λέγ. latinismum refert: *causam dicere*.

b. *propter ipsum, propter ipsius virtutes*, ita Portus: et
recepit Reiskius, pro vulgari ἐπ' αὐτὸν. Vat. δι' αὐ-
τῶν ἀφείναι τῆς δίκης τὸν ἄνδρα. Illam lectionem
explicant et firmant sequentia: οἷος εἰς τὰ κοινὰ etc.

c. *πάρεισιν* Sylb. pluraliter accipit, nec solum ad intel-
lectum, sed etiam ad seq. ἄνδρες τριακ. respicere pu-
tat. Sed Reisk. 3 sing. agnoscit a v. παριέναι *prodire*
in medium. Paulo ante ἐνθυμηθέντας non quadrans
ad praecedens ἔχουσι, ad remotius ἀναμνησκομένους
refertur.

σαθαι φίλων, ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν
 χάριτι δίκην ἐνὸς ἀνδρὸς ὑπεριδεῖν. — Παισαμμέ-
 νε δὲ τῷ Μινυκίῳ, παρελθὼν ὁ δήμαρχος Σικίννιος,
 ἔτ' αὐτὸς ἔφη προδώσει τὴν ἐλευθερίαν τῶν δημο-
 τῶν, ἔτε τοῖς προδιδῶσιν ἐπιτρέψεν ἑκὼν. ἀλλ' εἰ
 τῶν ἑντιπαρέχουσιν οἱ πατρίκιοι τὸν ἄνδρα ἐπὶ δίκην
 τοῖς δημοτικοῖς, ἀναδώσει περὶ αὐτῷ Ψῆφον, ἄλλο
 δὲ ποιήσει^d παρὰ ταῦτα ἐδὲν· μετὰ ταῦτα παρελ-
 θὼν ὁ Μινύκιος εἶπεν· „Ἐπειδὴ πάντως, ὧ^e δήμαρ-
 „χε, Ψῆφον ἐπενεχθῆναι περὶ τῷ ἀνδρὸς προδυ-
 „μείθε, μηδὲν ἔξω τῷ ἐγκλήματος κατηγορεῖτε·
 „ἀλλ' ἐπειδὴ τυραννίδι αὐτὸν ἐπιχειρεῖν εἰσηγγείλα-
 „τε, τῆτο διδάσκετε, καὶ περὶ τῆτε τὰς πίσεις
 „φέρετε. λόγων δὲ, ἦν αὐτὸν αἰτιάθε κατὰ τῷ
 „δήμῳ πρὸς τὴν βελίην εἶπεν, μήτε μέμνηθε, μή-
 „τε κατηγορεῖτε. ἀφεῖσθαι γὰρ αὐτὸν ἐψηφίσατο
 „ταύτης τῆς αἰτίας τὸ συνέδριον, καὶ ἐπὶ ῥητοῖς
 „ἤκειν εἰς τὸν δῆμον ἐδικαίωσε.“ καὶ μετὰ τῆτο
 ἀνέγνω τὸ πρὸς βέλευμα. — τῶν δὲ δημάρχων
 πρῶτος μὲν διέδετο τὴν κατηγορίαν Σικίννιος ἐκ
 πολλῆς ἐπιμελείας καὶ παρασκευῆς, πάντα, ὅσα
 πρᾶττων ἢ λέγων ὁ ἀνὴρ κατὰ τῷ δήμῳ διετέλεσεν,
 εἰς κατασκευὴν τυραννίδος ἀναφέρων. ἔπειτα μετ'
 ἐκείνων οἱ δυνατώτατοι τῶν δημάρχων^g εἶπεν.

LXI.

p.1456.l.8.

LXII.

Ὡς δὲ παρέλαβεν ὁ Μάρκιος τὸν λόγον, ἀρ-
 ξάμενος ἀνωθεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας, διήλ-
 θεν, ὅσας ἐστρατευμένος ἦν ὑπὲρ τῆς πόλεως στρα-
 τείας, καὶ ὅσας εἰληφῶς ἐπινικίους παρὰ τῶν στρα-
 τηῶν

S 4

d. Ita Vat. quod placuit et Porto. vulg. περὶ τ.

e. δήμαρχοι Vat. quod recepit Reisk. Ad τῷ ἐγκλήμα-
 τος cf. c. 58. init. et intelligitur affectati regni crimen,
 vt et patet e seqq. ἐπειδὴ τυραννίδι αὐτὸν κ. λ. Gelen.
 intra tyrannidis crimen stet accusatio.

f. Ita Vat. in vulgatis λόγων δὲ αὐτῶν, ἦν αἰτιάθε.
 Haec lucem accipiunt ex init. orat. Decii c. 63.

g. Ita Vat. vulgo εἶπον. Illud recepit Reiskius, quod
 refertur ad δυνατώτατοι.

deprecantes
pro reis
clientes.

τηγῶν σεφάνους, πολεμίων τε τὸς ληφθέντας αἰχμαλώτους ὑπ' αὐτῆ, καὶ πολιτῶν τὸς διασωθέντας ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ παρ' ἕκαστον τῶν λεγομένων τὰ τ' ἀριστεῖα ἐπεδείκνυτο, καὶ τὸς στρατηγὸς μάρτυρας παρείχετο, καὶ τῶν πολιτῶν τὸς διασωθέντας ἐξ ὀνόματος ἐκάλεε. οἱ δὲ παρησαν ὀλοφύρομενοι, καὶ δεόμενοι τῶν πολιτῶν, μὴ τὸν αἴτιον σφίσι τῆς σωτηρίας, ὡς πολέμιον ἀπολέσαι^h καὶ κτεῖναι, μίαν τ' ἀντὶⁱ πολλῶν ψυχὴν αἰτέμενοι, καὶ παραδιδόντες ἑαυτὸς ἀντ' ἐκείνους χρῆσθαι, ὅτι βέλονται. — ὡς δὲ καὶ τὴν ἐδοῆτα ὁ Μάρκιος περιβρῆξάμενος, ἐπεδείξατο τὰ σέβρα^k τῶν τραυμάτων μετὰ, καὶ πᾶν τὸ ἄλλο μέρος τῆς σώματος ἀνάπλεων τῶν πληγῶν, καὶ ἐπύθετο, εἰ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων ἔργα εἶναι νομίζουσι, σώζειν μὲν ἐκ τῶν^m πελεμίων τὸς πολλοὺς, ἀποκλῖναι δὲ τὸς σωθέντας ἐν εἰρήνῃ καὶ εἰ τυραννίδα κατασκευαζόμενός τις τὸ δημοτικὸν ἐλαύνει μέρος ἐκⁿ πόλεως, ὑφ' ἧς μάλιστα αὐξεταιί τε καὶ τρέφεται τυραννίς. ἐτι δὲ αὐτῆ λέγοντος, ὅσον

h. καὶ κτεῖναι desiderantur in Cod. Vat.

i. ἀντὶ πολλῶν melius quadraret, si plures fuissent rei. Nunc πολλοὶ sunt deprecantes ipsi, vt planum est e seqq. παραδ. ἑαυτὸς ἀντ' ἐκείνους, quae nimis esse arguta videtur exergasia. Similia quodammodo, sed decentiora de senatoribus deprecantibus pro Marcio Livius refert 2, 35. *Quicquid erat patrum — donarent.*

k. Non habet τῶν Vat. quod omisit Reisk. Mox idem in πᾶν τὸ ἄλλο malit abesse τὸ.

l. καὶ ἐπ. desunt in vulgatis, quae habet Vat. Sylburg ἐρωτῶν, ἐρόμενος, Portus αὐτὸς ἡρώτα, vel ἤρετο supplendum, aut certe in pathetica hac oratione subaudiendum, putabant.

m. Vt c. 63. τὰ ἐκ τῶν πολεμίων λάφυρα. Potest tamen et πολέμων legi, quoniam sequitur ἐν εἰρήνῃ. Sylb.

n. ἐκ τῆς πολ. cum articulo, malit Sylb. Mox idem ἐτι δὴ pro ἐτι δὲ legi quoque posse in tali apodosis, vt faepe in Pausania, putat.

ὅσον μὲν ἢ τῶ δημοτικῷ μέγας ἐπιεικὲς καὶ Φιλόχρη-
σον, ἀπολύειν ἐβόα τὸν ἄνδρα, καὶ δι' αἰσχύνης
ἐλάμβανεν, εἰ καὶ δίκην ὑπέσχε τὴν ὀρχήν περὶ
σοιαύτης αἰτίας, ἀνὴρ τοσαυτάκις ὑπεριδὼν τῆς
ἑαυτῷ ψυχῆς ἕνεκα τῆς ἀπάντων φυλακῆς. ὅσοι
δ' ἦσαν φύσιν βιάσκονοι καὶ μισόχρηστοι καὶ πρὸς
πᾶσαν εὐκίνητοι σάσι, ἤχθοντο ἢ μὲν ἀπολύειν τὸν
ἄνδρα μέλλοντες, ἐκ εἶχον δὲ, ὅτι ἂν ἄλλο ποιῶσι,
διὰ τὸ μηδεμίαν εὐρίσκειν ἀφορμὴν τυραννίδος ἢ
ἐπιθέσεως φηνομένην, ὑπὲρ ἧς τὰς ψήφους ἀνε-
λήφουσιν.

LXIII.

Τὸ καταμαθὼν ὁ Δέκιος ἐκεῖνος, ὁ καὶ τὸς
ἐν τῇ βελῇ ποιησάμενος λόγους, καὶ τὸ προβέλευ-
μα περὶ τῆς δίκης γραφῆναι παρασκευάσας, ἀνέστη,
καὶ σιωπὴν γενέσθαι κελεύσας, ἔλεξεν. „Ἐπειδὴ, ὦ
„δημότα, τῶν ἐν τῇ βελῇ λεχθέντων ὑπὸ Μαρκίῳ
„λόγων, καὶ τῶν διὰ * τέτων ἀκολυθησάντων ἔργων
„βιαιῶν τε καὶ ὑπερηφάνων ἀπολύσειν αὐτὸν οἱ
„πατρίκιοι, καὶ ἐδὲ ἡμῖν ἐπιτρέψουσι κατηγορεῖν,
„ἀκέσατε, οἷον ἡμῖν ἔργον ἔξω τῶν λόγων ὁ γενναῖος
„ἔτος ἀνὴρ τυγχάνει διαπεπραγμένος, ὡς αὐθαδὲς
S 5 „καί

o. Vulg. interpr. *ab initio*. Sed malim *prorsus, omnino*,
ut τὴν ὀρχήν μὴ plane non ap. Xen. in *Cyrop.* 1, 2, 3.
1, 6, 13, Adde Periz. ad Ael. V. H. 3, 14. et Kretzsch-
mari ind. ad Ael. hunc libr. nec non eiusdem praefat.
§. 9.

p. Constructio haec est: ἤχθοντο μέλλοντες ἀπολύειν,
aegre adduci poterant, ut absolverent etc.

q. Expungit ἢ ante ἐπιθ. quam particulam Gelenius ex-
preslierat, Steph. quo modo legisse visus sit *Lapus*:
nullum inveniētes affectatae tyrannidis argumentum.
Neque aliter Portus. Sed eandem tuetur Reisk. in
annot. *τυραννίς*, inquit, *est ipsa exercitatio tyrannidis*;
ἐπιθέσις conatus, machinatio, affectatio. haec praedit et
minus est crimen, illa sequitur, et summum est scelus.

r. cf. supr. c. 39. n. et sub fin. eiusd. cap. itemque ad
c. 47, 1.

* διὰ τέρας malit Reisk.

„καὶ τυραννικόν, καὶ οἷον ὑμῶν κατέλυσε νόμον αὐ-
 „τός ἰδιώτης ὢν, μάθετε. ἴτε δὴ πῶς πάντες, ὅτι
 „τὰ ἐκ τῶν πολεμίων λάφυρα, ὅσων ἂν ἡμῖν ὑπάρ-
 „χη τυχεῖν δι' ἀρετὴν, δημόσια εἶναι κελεύει νόμος,
 „καὶ τῶν ἑχ' ὅπως τις ἰδιώτης γίνεται κύριος,
 „ἀλλ' ἐδὲ αὐτός ὁ τῆς δυνάμεως ἡγεμών ὁ δὲ τα-
 „μίας αὐτὰ παραλαμβάν, ἀπεμπολεῖ, καὶ εἰς τὸ
 „δημόσιον ἀναφέρει * τὰ χρήματα. καὶ τῶν τὸν
 „νόμον, ἐξ ἧ τήνδε οἰκῶμεν τὴν πόλιν, ἑχ' ὅπως
 „κατέλυσε τις, ἀλλ' ἐδὲ ἠτιάσατο μὴ ἑχ' καλῶς
 „ἔχεν ἀλλ' ἔτος μόνος Μάρκιος ὑπεριδὼν αὐτῷ
 „κειμένῳ καὶ κυρίῳ ὄντος, μόνος ἤξιώσεν ἀφαιρή-
 „σαι τὰ κοινὰ ἡμῶν, ὧ δὴμότα, λάφυρα, πέρυ-
 „σι καὶ ἐπ' ἀλάμ. ποιησαμένων γὰρ ὑμῶν καταδρε-
 „μὴν

s. *privatus*, qui et *inter primores iuvenum* cum esset
 (Liv. 2, 33.), Coriolos ceperat et Antiates fugaverat
 cf. 6, 92 et 93. et *agminis*, quod contra eosdem exiit,
voluntarii dux privato consilio, non publice electus,
praedas egerat. cf. sup. c. 19. med.

t. ἑχ' ὅπ. τ. non modo nullus, nam ἑχ' ὅπως est non modo
 non. Mox ὁ τῆς δυνάμ. ἡγεμών non talis est, qualis
 c. 19. Marcius etiam appellatur, sed dux summus.
 Quod autem de praeda per quaestorem dividenda
 legem h. l. commemorat, non legem eam proprie ita
 dictam, sed morem potius intelligendum esse putave-
 rim. cf. Liv. 1, 53. vbi Drakenb. cum Gronovio legen-
 dum putat *dividenda*, et Gell. N. A. 13, 24. Saepe
 tamen militibus quoque praeda concessa est ab impe-
 ratore, vt multis locis tradit Livius, ac nominatim
 Dictator Camillus, qui de praeda Veientana literas
 ad Senatum misit Liv. 5, 20. ad eum reiecit *rem sui
 arbitrii* dicitur c. 22. Mox et Faliscorum praeda cum
 magna militum ira ad quaestores redacta traditur c. 26.
 Mihi rem oratorie augere Decius aut Dionysius vide-
 tur. cf. etiam ad 10, 25. u.

* τὰ χρήμ. h. l. *manubias* recte vert. ex Favorini sen-
 tentia apud Gellium 13, 24. *quae quidem sunt non
 praeda ipsa*, inquit ille, *sed pecunia per quaestorem
 populi Romani ex praeda vendita contracta*.

u. ἤξιώσε σφετερισθαι Vat. et Lapi codd.

„μὴν τῆς Ἀντικατῶν γῆς, καὶ πολλὰ μὲν σώματα,
 „πολλὰ δὲ βοσκήματα, πολὺν δὲ σίτον, πολλὰ δ'
 „ἄλλα χρήματα περιβαλομένων, ἔτε τῶ ταμίᾳ
 „ταῦτα * ἀπέδειξεν, ἔτ' αὐτὸς ἀποδόμενος εἰς τὸ
 „δημόσιον ἀνήνεγκεν τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ διένειμε καὶ
 „κατεχαρίσατο τοῖς ἑαυτῆ φίλοις ἅπασαν τὴν
 „λείαν. τῆτο δὴ τυραννίδος τεκμήριον εἶναι Φημι τὸ
 „ἔργον. πῶς γὰρ ἔ; ὅς τῆς ἑαυτῆ κόλακας τε καὶ
 „σωματοφύλακας, καὶ τῆς μελέτης συνεργὸς τυ-
 „ραννίδος ἔκ τῶν δημοτικῶν εὐηγεῖται χρημάτων
 „καὶ νόμῳ κατάλυσιν εἶναι φανεράν ταύτην λέγω.

— Τῆτο τὸ κατηγόρημα πολλὴν ἐποίησε τὴν ἐπὶ LXIV.
 „θάτερα μεταβολήν. — ἦν γὰρ ἀληθὴς ἡ τῶν P. 1462. l. 11.
 λαφύρων διάδοσις· ἔ μὴν ἐκ προαιρέσεώς γε πονη- P. 1463. l. 1.
 ρῆς, καὶ ἐπὶ κατασκευῇ τυραννίδος, ὡς ὁ Δέκιος
 ἠτιάτο, γενομένη, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς τῆ βελτίης,
 καὶ ἐπανορθώσεως ἕνεκα τῶν κατεχόντων τὰ κοι-
 νὰ κακῶν. — ὄχλω δὲ ὑπέλω καὶ φθονερῶ δυσμε- P. 1464. l. 13.
 νῶς αὐτὴ κατ' αὐτὴν ἡ πράξις ἐξεταζομένη, δημο-
 γωγία

x. Gelenius videtur legisse ἀπέδωκεν, quae lectio et
 Porto placet, nisi forte, addit, ab antecedente, i. e.
ostendendi notione, consequens intelligendum est.
 In cod. Vat. ἔτε τῶ ταμίᾳ ταῦθ' ὑπέδειξεν. Varietate
 verborum mihi delectari, ut alibi, sic h. l. Dionysius
 videtur, quippe sequitur statim ἀποδόμενος. De ipsa
 autem expeditione et praeda suis militibus tributa,
 nec non tribunorum hinc suscepta offensa vid. sup. c. 19. vers. fin.

y. Ita Vat. vulgo deest ἐκ. Lapis: *de publicis beneficis est pecuniis*. Sylburg subaudiend. putabat ἐκ vel ἀπὸ, cui et placuit δημοσίων pro δημοτ.

z. ἐπανορθώσεως — κακῶν ad mala, quae tum premebant civitatem, levanda. Erant autem mala ista, praeter annonae caritatem, 7, 1. init. et postea saepius commemoratam, incursionesque hostium, plebis militiam detrectantis pertinacia, 7, 19. quae more suo Noster hic in proxime sequentibus, a nobis praetermissis, repetiit.

γωγία τις ἐφαίνετο εἶναι, καὶ δεκασμὸς τυραννικός.
 ὡςτε βοῆς καὶ θορύβου πᾶσα ἦν ἀνάπλευς ἢ ἀγορά,
 καὶ ἔτε ὁ Μάρκιος πρὸς ταῦτα εἶχεν, ὅτι ἀπολο-
 γήσαστο, ἔτε ὁ ὕπατος, ἔτ' ἄλλος ἑδείς, οἷα δὴ
 παραδόξου καὶ ἀπροσδοκήτου φανείσης ^a ἐπὶ σφίσι
 τῆς αἰτίας. ἐπειδὴ δ' ἑδείς ἐκέτι ἀπελογεῖτο, ἀνέ-
 δωκαν οἱ δήμαρχοι τὴν ψῆφον ταῖς φυλαῖς, τμήμα
 ἐπιγράψαντες τῇ δίκῃ φυγὴν αἰδίων, κατὰ δέος,
 οἶμαι, τῷ μὴ ἀν' ἀλῶναι τὸν ἄνδρα, ^b θανάτου αὐτῷ
 — τιμήσαντες. ὡς δ' ἐπεψήφισαν ἅπαντες, δια-
 ριθμημένων τῶν ψήφων, ἔμεγα τὸ διάλλαγμα
 ἐφάνη. ^c μιᾶς γὰρ καὶ εἴκοσι τότε φυλῶν ἔσῶν,
 αἷς ἢ ψῆφος ἀνεδόθη, ταῖς ἀπολύσεως ἔσχεν ὁ
 Μάρκιος

- a. Non damnat φανεισ. ἐπὶ σφίσι Reisk. ἐπὶ cum dat.
 valet *adversus, contra, in fraudem*: malit tamen voca-
 bulis transpositis ἐπιφανείσης σφίσι.
- b. Vulgo θανάτω αὐτὸν τιμήσαντες. Vat. ita: τὸν ἄν-
 δρα θανάτου, αὐτῷ τιμήσαντες. Hinc Reiskii lectio,
 quam et nos, ex parte tamen, recepimus. Nam is
 insuper pro τιμήσαντες dedit τιμησάντων, ratus, τι-
 μήσαντες dedisse, qui ἀλῶναι interpretarentur active,
condemnare, cum sit *condemnari* et h. l. *condemnatum*
iri. Sed passiva haec significatio tritissima est, et lo-
 cus mihi videtur sanus, dummodo alicubi inferatur,
 quod excidit, ἔ. Signum lacunae scripsi post αὐτῷ.
 Nec repugnarim, si quis statim post αἰδίων, vel ante,
 aut post θανάτου, ἔ vel ἐν inferat. Si post αἰδίων la-
 cuna est, verba κατὰ δέος — τὸν ἄνδρα, Παρενθέτως
 legenda sunt. ἔ passim omittitur a librariis, vt in Lapi
 cod. inf. ad 8, 89. c. in ed. Steph. 3, 22. b.
- c. Non repugnant, quae hic de numero tribuum legun-
 tur, iis quae supra 4, 15. init. de eodem dicta sunt.
 Ibi enim *Catonis*, nihil de eo, pro illa quidem *Servii*
 aetate, decernenti potius adstipulatur. not. b. Postea
 demum tribus *unam et viginti factas* commemorat
 etiam Liv. 2, 21. extr. ad quem loc. vid. Sigon. Adde
 Gruchium de Comitibus Rom. l. 2. c. 1. qui et men-
 dum in numeris 4, 15. suspicatur, et pro XXVI. XXX.
 et XXXI. forsan leg. XVI. XX. et XXI. conicit.

Μάρκιος ἐννέα ὡς εἰ^d δύο προσῆλθον αὐτῷ Φυλαί, διὰ τὴν ἰσοψηφίαν ἀπελύετο αὐν, ὡσπερ ὁ νόμος ἤξις.

LIX.

d. Alibi 8, 6. et 24. δυσι μόνον ἀλῶναι ψήφοις dicitur, quod quomodo sit intelligendum, ex nostro hoc loco apparet. Nimirum, quod absolventium numero duo suffragia deessent, horum defectu se damnatum ostendit: Nam duo si accessissent, vt e *novem* absolventibus fierent *vndecim*, absolutus fuisset. Idem re ipsa, quanquam aliis verbis, tradit Plutarchus in Marcio, dum dicit αἱ καθαιρέσεις (ψήφοι) τρεῖς ἐγένοντο: quae *damnant* (*Coriolanum*) *suffragia*, tria fuerunt: nempe non defectum absolventium, sed *excessum* damnantium tribuum computat. Et cum e 21 tribubus fuerunt novem, quae eum absolvent, necessario, quae eum damnarent, fuere duodecim, i. e. triade plures. Quare citra causam, credo, Dionysii hunc loc. Casaubonus castigavit. Ceterum *duo suffragia illa* 8, 6. et 24. possunt etiam, sine respectu ad nostrum hunc locum, accipi simpliciter de duobus iis, quae supra denarium, i. e. aequalem vtrinque numerum, damnatoria fuerunt. Nam vt suffragiorum aequalitatem i. e. dena suffragia, vndecim superant vno; ita duodecim duobus.

e. Ad legem τὸν Φεύγοντα νικᾶν ἴσαις ψήφοις (vt reus absolveretur, si paria essent damnantium et absolventium suffragia) cuius causas explicat Aristot. Problem. 29, 13. respici Casaubonus putat. cf. de eadem Petit. Comment. de legg. Att. p. 334. Sed dubito, an Attica haec lex ad imparem tribuum Rom. numerum quadret: neque *aequalem* suffragiorum numerum hic intelligere, sed *consensum*, attinet, eumque *plurimum*. Itaque βραχυλόγως vel ἀπὸ κοινῆ, h. l. credo ἰσοψηφίαν dici pro ἰσοψ. τῶν πλειόνων, quod e praecedentibus εἰ δύο προσῆλθον Φυλαί subaudiendum apparet. Hoc certe sensu sunt 4, 20. λόγοι ἰσόψηφοι, *consentientes*, neque legem aliam intelligi necesse est, quam quae et loc. cit. tacite innuitur, atque de *consentientibus*, vt ibid. 97 centuriis, sic hic XI tribubus, vno suffragio contrariam sententiam superantibus, vel scripta extitit, vel non scripta, more aut necessitate
potius

LIX.

De statu publico civitatis Rom. et iure inter senatum et plebem communicato auctoris iudicium.

LXV.

Αὕτη πρώτη κατ' ἀνδρῶν πατρικίᾳ ^a πρόκλησις εἰς τὸν δῆμον ἐγένετο ἐπὶ δίκῃ. ^b ἀπ' ἐκείνῃ τῷ χρόνῳ τοῖς ὕστερον λαμβάνουσι ^c τὴν τῷ δήμῳ προσασίαν ἔδος κατέστη, καλεῖν ἐς δόξαιε τῶν πολιτῶν δίκην ὑφ' ἑξόντας ὑπὸ τῷ δήμῳ. καὶ ἐνθὺνδε ἀρξάμενος ὁ δῆμος ἤρθη* μέγας· ἢ δ' ἀριστοκρατία πολλὰ τῷ ἀρχαίᾳ ἀξιώματος ἀπέβαλε, βελῆς τε μετέχεν ἐπιτρέψασα τοῖς δημοτικοῖς, καὶ ἀρχαῖς μετιέναι συγχωρῆσα, ἱερῶν τε προσασίας λαμβάνειν ἔκωλύσσα, καὶ ὅσα ἄλλα τιμιώτατα ἦν καὶ ἴδια τῶν πατρικίων μόνον, ἅπασι κοινωσαμένη, τὰ μὲν ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ ἄκρῳσα, τὰ δ' ἐκ προνοίας τε καὶ σοφίας, ὑπὲρ ὧν κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἐρῶ.
 Τ8Τ0

potius ipsa, valuit. Non male igitur διὰ τὴν ἰσοψ. li. l. reddiderit interpretes vernaculus: durch die Mehrheit der Stimmen. Ac forsitan ἰσοψ. nihil hic aliud notat, quam ψηφηφορία, vt ἰσοπολιτεία idem quod πολιτεία. cf. 8, 77. f.

a. Non provocatio ad populum, quae πρόκλησις est, sed vocatio s. citatio ad eum (πρόσκλησις) h. l. intelligitur, vt iam monuit Portus. Ac dedit Reiskius πρόσκλησις. Potuit tamen, addit idem in annot. quosque fieri, vt Dionysius more suo quodam proprio locutus vocabula istu promiscue habuerit atque confuderit, morem fori vetusti attici pensi non factens: quod in medio vt relinquam, facit eius in reliqua scriptione dictionis indiligentia. Sic προκαλόμενοι pro προσκαλ. 7, 45. p. vid. ind. προσκαλείσθαι.

b. καὶ ἀπ' ἐκείνῃ Vat. copulativam recepit Reisk.

c. i. e. tribunis.

* Etiam Demosth. ὡσπερ ἔν δια τῶν ἡρθη μέγας i. e. μεγάλως, p. 20, 9. Vol. I. ed. Reisk. et p. 19, 18. οὐν μέγας (i. e. εἰς μέγεθος) ἠυξήθη. Hinc et ap. Thucyd. 2, 75. extr. iungo sic: ἤρθετο — μέγα. Vel est in his verbum significantius attolli pro fieri.

τῆτο μὲν τι τὸ ἔθος, ^d τὸ καλεῖσθαι τὸς ἐν τῇ πόλει
 δυνατεύοντας ἐπὶ δίκην, ἧς ὁ δῆμος ἐγένετο κύριος,
 πολλὰς ἂν παράσχοι λόγων ἀφορμὰς τοῖς ἐπαι-
 νῆν ^e βελομένοις ἢ ψέγειν. πολλοὶ μὲν γὰρ ἤδη κα-
 λοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐκ ἀξία τῆς ἀρετῆς ἐπα-
 θον, ἀσχερῶς καὶ κακῶς ὑπὸ τῶν δημάρχων τὰς
 ψυχὰς ἀφαιρεθέντες· πολλοὶ * δ' αὐθάδεις καὶ τυ-
 ραννικοὶ τοῖς τρόποις, λόγον ἀναγκαζόντες ὑπο-
 σχεῖν τῷ βίῃ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, δίκας τὰς
 προσηκῆσας ἔδοσαν. ὅπότε μὲν ἔν ἀπὸ τῶ κραιτί-
 σθ γένοιτο αἱ διαγνώσεις, καὶ καθαιρεθεῖ τὰ τῶν
 μεγάλων αὐχίματα σὺν δίκῃ, μέγα ^f τι καὶ θαυ-
 μαστὸν ἐφαίνεται εἶναι χρεῖμα, καὶ ὑπὸ πάντων ἐπη-
 νεῖτο· ὅπότε δ' ἀρετὴ φθονηθεῖσα ἀνδρὸς τὰ κοινὰ
 εὖ διοικῆντος, ἀδίκως ἀνααιρεθεῖ, ^g δεινὸν τὲ τι τοῖς
 ἄλλοις κατεφαίνεται, καὶ οἱ τῶ εἶδες ἀρξάντες κατη-
 γορῶντο. πολλὰκις τε βελευσάμενοι Ῥωμαῖοι, πό-
 τερα χρεῖ καταλύσαι αὐτὸ ἢ φυλάττειν, οἷον πα-
 ρὰ τῶν προγόνων παρέλαβον, ἔδεν ἐπέθηκον τῇ
 βελῇ πέρας. εἰ δὲ δεῖ καὶ αὐτὸν ἐμὲ ἀποφίνασθαι
 περὶ τηλικέτων πραγμάτων γνώμην, ἐμοὶ δοκεῖ,
 τὸ μὲν ^h ἔθος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον χρεῖ-
 σιμον εἶναι, καὶ πόλει τῇ Ῥωμαίων ἀναγκαϊότατον,
 κρεῖττον δὲ καὶ χεῖρον γίνεσθαι παρὰ τὸς τῶν δη-
 μάρχων τρόπους. ὅταν μὲν γὰρ τύχωσι τῆς ἐξ-
 σίας ταύτης ἄνδρες δίκαιοι καὶ σώφρονες, καὶ τὰ
 κοινὰ τῶν ἰδίων ἀναγκαϊότερα τιθέμενοι, ὁ μὲν ἀδι-
 κῶν

d. λέγω δὲ τὸ καλεῖσθαι Vat. Hunc locum laudavit Por-
 tus ad voc. πρόκλησις in cap. huius init. quam hinc
 appareat de vocatione ad populi iudicium accipiendam
 esse.

e. ἐπαινῆν αὐτὸ Vat.

* δ' αὖ αὐθάδεις Reisk.

f. Ita coniecerat Sylb. atque est in Vat. et Lapi Cod.
 vulgo καὶ post τι deest.

g. τε add. Reisk. vulgo δεινὸν τι.

h. Ita Vat. vulgo deest αὐτὸ: cf. supr. c. 55. ante not. a.

κᾶν τὰ κοινὰ τιμωρίαν δεῖς, ἣν προσῆκε, πολὺ δεῖος τοῖς ὁμοίᾳ παρασκευασμένοις δεῖν ἐνεργάσατο ὁ δ' ἀγαθὸς καὶ ἀπὸ τῆς κρατίσε πρὸς τὰ κοινὰ προῖων, ἔτε δίκην ἀσχήμονα ὑπέσχευ, ἔτ' εἰς αἰτίας ἀλλοτρίεσ τῶν ἐπιτηδευμάτων κατέστη. ὅταν δὲ πονηροὶ καὶ ἀκόλαστοι, καὶ φιλοκερδεῖς ἄνθρωποι τηλικαύτης ἐξουσίας τύχῳσι, τάναντία τῶν γίνεται ὡς ἐτὸ ἔδος ἐπανορθῶσαι προσῆκεν ὡς ἡμαρτημένον, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως ἄνδρες καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ γενήσονται τῆς δῆμῳ προσάται, καὶ μὴ τοῖς τυχεῖσι τὰ μέγιστα εἰκὴ ἐπιτραπήσεται. Ἡ μὲν δὲ πρώτη Ῥωμαίοις ἐμπεσῶσα μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων ζῴσις ἔσχε τοιαύτας αἰτίας, καὶ εἰς τῆτο κατέσκηψε τὸ τέλος. ἐμήκυνα δὲ τὸν ὑπὲρ^k αὐτῶν λόγον, τῆς μὴ τινα θαυμάσαι, πῶς ὑπέμειναν οἱ πατρίκιοι τηλικαύτης ἐξουσίας ποιῆσαι τὸν δῆμον κύριον, ἔτε σφαγῆς τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν γενομένης, ἔτε φυγῆς, οἷον ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐγένετο πόλεσι. ποθεῖ γὰρ ἕκαστος ἐπὶ τοῖς παραδόξοις ἀκέρμασι τὴν αἰτίαν μαθεῖν, καὶ τὸ πισὸν ἐν ταύτῃ τίθεται μόνῃ. ἐλογιζόμεν ἐν, ὅτι μοι πολλῶ καὶ τῆς παντόςⁱ δεήσει πισὸς εἶναι ὁ λόγος, εἰ τοσῶτον ἔφην μόνον, ὅτι παρήκαν οἱ πατρίκιοι τοῖς δημοτικοῖς τὴν ἑαυτῶν δυνατείαν, καὶ ἐξὸν αὐτοῖς ἐν ἀριστοκρατία πολιτεύεσθαι, τὸν δῆμον ἐποίησαν τῶν μεγίστων κύριον, δι' αἷς δὲ συνεχωρήθη ταῦτα αἰτίας, παρέλιπον· διὰ τῆτο ἐπεξήλθον ἀπάσας. καὶ ἐπειδὴ ἔχ' ὅπλοις ἀλλήλους βιασάμενοι καὶ προσαναγκάσαντες, ἀλλὰ

λόγοις

LXVI.

- i. Ita quoque Lopus: *reſto animo in rep. procedens*. Sylburg malit προῖων, quod recepit Reisk.
- k. ὑπὲρ αὐτῆς vt ref. ad ζῴσις legi quoque poſſe cenſet Sylb. Sed praeferenda vulgata lect. quae ad duo membra praecedentia proxime ſimul reſpicit.
- l. v. ind. δεῖ. Mox Vat. non male εἰ τοσῶτον ἔφην μόνον.

λόγοις πείσαντες ^m μεθήρησαν, παντός μάλις ἀναγκαῖον ἠγησάμην εἶναι, τὸς λόγους αὐτῶν διεξελεῖν, οἷς τότε οἱ δυναστεύοντες ἐν ἑκατέροις ἐχρήσαντο. — εἰ γάρ τι καὶ ἄλλο τῆς Ῥωμαίων πολι-
 τείας μέγα ἐγκώμιόν ἐστι, καὶ ζηλωταὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀξίον, καὶ κείνο ἐγένετο κατ' ἐμὴν δόξαν τὸ ἔργον, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπαντα, ⁿ καὶ θαυμασὰ ὄντα, λαμπρότατον, τὸ μήτε τὸς δημοτικὰς καταφρονήσαντας τῶν πατρικίων, ἐπιχειρήσαι αὐτοῖς, καὶ πολὺν ἐργασασμένους τῶν κρατίσων φόνον, ἅπαντα τὰ κείνων παραλαβεῖν, μήτε τὸς ἐν τοῖς ἀξιώμασιν, ἢ διὰ σφῶν αὐτῶν, ἢ ξενικαῖς ἐπικερταῖς χρῆσασμένους, διαφθεῖραι τὸ δημοτικὸν ἅπαν, καὶ τὸ λοιπὸν οἰκῆν ἀδεῶς τὴν πόλιν· ἀλλ' ὥσπερ ἀδελφὸς ἀδελφοῖς, ἢ παῖδας γονεῦσιν ἐν οἰκίᾳ σώφρονι περὶ τῶν ἴσων δικαίων διαλεγόμενος, παιδοῖ καὶ λόγῳ διαλύεσθαι τὰ νείκη, ἀνήκεσον δὲ ἢ ἀνόσιον ἔργον μηδὲν ὑπομένειν δεῖσθαι κατ' ἀλλήλων· οἷα Κερκυραῖοί τε κατὰ τὴν εἴσιν ἐργάσαντο, καὶ Ἀργεῖοι, καὶ Μιλήσιοι, καὶ Σικελία πάσα, καὶ συχνὰ ἄλλα πόλεις.

LX.

Ludorum Romanor. f. magnor. festivitas: pompa nempe et certamina.

Ταύτην δὴ τὴν ἑορτὴν ἐφηφίστατο μὲν ἡ Βελλὴ τῶν ^{LXXI.}
 Ῥωμαίων ἀγεῖν, ὡς καὶ πρότερον ἔφην, ^{p.1483.l.13.} κατὰ
 τὰς γενομένας εὐχὰς ὑπὸ τῷ δικτάτωρος Αὐλῆ
 Ποσει-

- m. Subaudit ἀλλήλους a communi Reisk. malit tamen μεθήρησαντο, aliter res suas constituerunt.
 n. πολλά καὶ θαυμασ. Vat. Reiskius recepit πολλά.
 a. cf. 6, 17. extr. His ludis fere acciderat, quod de praesultatore non egregio, et Dionysius c. 68. et Liv. 2, 36. narrarunt. Vnde iidem ludi, ex instauratione, nunc Romae parabantur, a. V. C. 263.

Ποσειδῆ, ὅτ' ἔμελλον ἀγωνίζεσθαι πρὸς τὰς ἀπο-
 σάσας Λατινῶν πόλεις, κατὰ γενεὴν ἐπιχειρῆσας
 Ταρκύνιον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀναλῆσθαι δ' ἔταξε καθ'
 ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς τε τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀγῶνας,
 ἀργυρεῖς πεντακοσίας μνᾶς· καὶ μέχρι τῆς Φοινικι-
 κῆς πολέμου τῆτο ἔδαπάνων εἰς τὴν ἑορτήν. ἐν δὲ
 ταῖς ἱεραῖς ἡμέραις ταύταις πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα
 ἐγένετο νόμοις Ἑλληνικοῖς, κατὰ τε πανηγυρισμοὺς,
 καὶ ξένων ὑποδοχὰς καὶ ἐκεχειρίας, αἱ πολὺ ἐργον
 αὐτῶν εἶη λέγειν· τὰ δὲ περὶ πομπῆν τε καὶ θυσίαν,
 καὶ τὰ κατὰ τὰς ἀγῶνας· ἀπόκρηγὰρ τρίτων καὶ
 LXVII. τὰ μὴ λεχθέντα ἐξετάζειν· τοιαυτῶν. Πρὶν ἀρξά-
 σθαι τῶν ἀγῶνων, πομπὴν ἔσελλον τοῖς θεοῖς οἱ τὴν
 μεγίστην ἔχοντες ἔξοσίαν, ἀπὸ τῆς Καπιτωλίου τε
 καὶ δι' ἀγορᾶς ἀγοντες ἐπὶ τὸν μέγαν ἵππόδρομον.
 ἠγῶντο δὲ τῆς πομπῆς, πρῶτον μὲν οἱ παῖδες αὐ-
 τῶν πρόσηβοί τε καὶ τῆς πομπέου ἐχοντες ἡλικίαν,
 ἵππεῖς μὲν, ὧν οἱ πατέρες τιμήματα ἵππεων εἶχον,
 πεζοὶ δὲ, οἱ μέλλοντες ἐν τοῖς πεζοῖς στρατεύεσθαι.
 οἱ μὲν, κατὰ ἴλας τε καὶ κατὰ λόχους, οἱ δὲ, κατὰ
 συμμορίας τε καὶ τάξεις, ὡς εἰς διδασκαλεῖον πο-
 ρευόμενοι· ἵνα φανεραῖ γένοιτο τοῖς ξένοις ἢ μέλλου-
 σα ἀνδρῶσθαι τῆς πόλεως ἀκμῆ, πλήθος τε καὶ
 κάλλος οἷα τις ἦν. τέτοις ἠκολούθουν ἠνίοχοι τέθριπ-
 πᾶ τε καὶ συνωρίδας καὶ τὰς ἀξυκτάς ἵππους ἐλαύ-
 νοντες· μεθ' ἑσὶ οἱ τῶν ἀθλημάτων ἀγωνισαὶ τῶν
 τε κέφων καὶ τῶν βαρέων, τὸ μὲν ἄλλο σᾶμα γυ-
 μοῖ,

Athletae
 praecincti
 ap. Rom.

b. Ἴλαι et λόχοι sunt minores globi vel catervae, illae
 equitum, hae peditum. συμμορία vero et τάξεις sunt
 maiora corpora, illae peditum, hae equitum. Reisk.
 Annon potius οἱ μὲν ad ἵππεῖς et οἱ δὲ ad πεζοὺς refe-
 rantur, ut equitum sint Ἴλαι et λόχοι, peditum autem
 συμμορία et τάξεις? Ex Reiskii sententia autem οἱ
 μὲν et οἱ δὲ redit utrumque ad remotius πρόσηβοι, et
 minora corpora, quae comprehenduntur solent maioribus
 et ea constituunt, ab his ipsis fecernuntur, ac tandem
 equitum peditumque ordines miscuntur.

μοι, ἃ τὰ δὲ περὶ τὴν αἰδῶ καλυπτόμενοι. τῷτο καὶ
 εἰς ἐμὲ τὸ ἔθος ἐν Ῥώμῃ διέμενον, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο
 παρ' Ἑλλῆσι. ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι καταλέλυται
 ἃ Λακεδαιμονίων αὐτὸ καταλυσάντων. ὁ γὰρ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἀποδυθῆναι τὸ σῶμα, καὶ γυμνὸς ὀλυμπιάσι
 δραμῶν ἐπὶ τῆς πεντεκαίδεκάτης ὀλυμπιάδος, ἃ Ἀκανθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν. τὰ δὲ πρὸ
 τέτων δι' αἰσχύνῃς εἶχον ἅπαντες Ἕλληες, ὅλα γυμνά φαίνεν ἐν ταῖς ἀγωνίαις τὰ σώματα, ὡς Ὀμηρος τεκμηριοῖ μαρτύρων ἃ ἀξιοπιστότατος τε καὶ ἀρχαιότατος ἂν, ἃ ζωννυμένους τὲς ἥρωας ποῶν. — ἢ κολέθην δὲ τοῖς ἀγωνισταῖς ὀρχησῶν
 χοροὶ ἃ τριχῆ νενεμημένοι, πρῶτοι μὲν ἀνδρῶν, δευτεροὶ δ' ἀγενεῶν, τελευταῖοι δὲ παίδων, οἷς παρακολέθην αὐλητὰ ἀρχαίκοις ἐμφυσῶντες αὐλίσκοις βραχέσιν, ὡς καὶ εἰς τὸδε χρόνον γίνεται, καὶ κιδαρῖσιν λύρας ἑπταχόρδους ἑλεφαντίνιας, καὶ τὰ
 Γ 2 λεγό-

c. τὰ Reisk. vulgo τὸ δὲ περὶ.

d. Adi Thucyd. 1, 6. ed. Duck. Hudson.

e. Ita Reisk. vulgo ὁ δὲ πρῶτος. Mox idem ille, an ὅλον τὸ σῶμα, quaerit, vt mox sequitur ὅλα. — τὰ σώματα? ὅλον certe subaudiendum est.

f. In Lapi cod. male Νέανθος pro Ἀκανθ. quem Olympiade XV. victorem agnoscit Pausanias, 5, 8. Sylb. cf. Schol. ad Hom. II. Ψ. v. 683. vbi pro Ὀρίππε, qui primus totum corpus nudasse traditur Olymp. 32. legend. Ὀρσίππε. vid. Eustath. ad eund. loc. et Schol. Thucyd. ad 1, 6. Adde Fabri Agonist. 2, 2. p. 216. sq.

g. Ita Vat. quod placuit Porto et Sylb. vulg. ἀξιοπιστότερος. Lapis quidem vertit: fide dignior ipse et antiquior. Sed errarunt librarii in scripturae compendio.

h. Hom. II. Ψ. v. 685. it. 683. vbi Eust. Ζῶμα. — παρακάββαλεν i. e. περὶ τὰ αἰδοῖα ἔθετο. adde Schol. ad h. l. Priorem illum locum statim subiicit ipse Dionysius, qui et addit alium de Ulyssie cum Iro concertante ex Odyss. Σ. v. 65. seqq. cf. Feith. 4, 6, 6.

i. χοροὶ πολλοὶ τριχῆ Vat.

λεγόμενα βάρβιτα ^k κρέκοντες ὧν παρὰ μὲν Ἑλ-
 λησιν ἐκλέλοιπεν ἡ χρῆσις ἐπ' ἐμῷ, πατριος ἔσα
 παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἐν ἀπάσαις φυλάττεται ταῖς
 ἀρχαίαις θυηπολίαις. σκευαὶ δὲ τῶν ὄρχησῶν ἦσαν
 χιτῶνες φοινίκιοι, * ζωήρησι χαλκείοις ἐσφυγμένοι,
 καὶ ξίφη ^l περιηρημένα, καὶ λογχαὶ βραχυτέρας
 τῶν μετρίων· τοῖς δ' ἀνδράσι καὶ κράνη χαλκέα,
 λόφοις ἐπισήμοις κεκοσμημένα καὶ πτεροῖς. ἤγα-
 το δὲ καὶ ἕκαστον χορὸν εἰς ἀνῆρ, ὃς ἐνεδίδδεν τοῖς
 ἄλλοις τὰ τοῖς ὄρχησεως σχήματα πρῶτος, εἰδο-
 φορῶν τὰς πολεμικὰς καὶ συντόνας κινήσεις ἐν τοῖς
 ** προκελευσματικοῖς ὡς τὰ πολλὰ ῥυθμοῖς. Ἑλλη-
 νικὸν δ' ἄρα καὶ τῆτο ἦν ἐν τοῖς πάνυ παλαιὸν ἐπι-
 τήδευμα, ^m ἐν ὅπλοις ὄρχησις ἡ καλεσμένη Πυρρήχη,
 ἢ τ' Ἀθηναῖς πρώτης ἐπὶ Τιτάνων ἀφανισμῷ χο-
 ρεύειν καὶ ὄρχεῖσθαι σὺν ὅπλοις τὰ πινύκια ὑπὸ χα-
 ρᾶς

Pyrrhiche.

k. Ita Vat. quo longe vsitatori modo leg. coniecerant
 Camer. et Port. vulgo κέρκοντες.

* v. ind. ζωήρη.

l. Reisk. dedit *παρηρημένα*, quod, inquit, *gladii ap-
 penduntur singuli uni femori, non deni circumpendun-
 tur ambobus femoribus*. Haud nego, *παρρατᾶν* pro-
 prium esse in hac re verbum. Sed hanc proprietatem
 faepe negligere Nostrum, ipse Reiskius viderat. No-
 stri *anhängen* et *umhängen* etiam pro *synon.* vtuntur.
 Hom. de Telemacho Od. 2. v. 3. *περὶ δὲ ξίφος ὄξυ
 θέτ' ὤμα.*

** vid. sis ind. προκελευσμ. Qui autem h. l. ductores
 praeire dicuntur aliis saltationis formulas modosque,
 iidem esse videntur, qui *Ludiones* dicti sunt 2, 71.
 extr.

m. Lapi Cod. ἐνόπλιος, vt paulo infra ἐνοπλιος χορὸς.
 Nam vertit h. l. *enoplia saltatio*. Plin. 7, 56. *saltatio-
 nem armatam Curetes docuere, Pyrrhichen Pyrrhus:
 utramque in Creta.* vbi videtur separare, quas hic
 auctor easdem facit ἐνόπλιον ὄρχησιν et πυρρήχην.
 Glarean. et Sylb.

ρᾶς ἀρξάμενης, ἔτε ⁿ παλαιότερον ἔτι Κερήτων αὐ-
 τὴν κατασησαμένων, ὅτε τὸν Δία ^o τιθηνέμενοι θέλει-
 γεν ἐβέλοντο κτύπω τε ὄπλων καὶ κινήσει μελῶν,
 ρ καὶ ῥυθμῶ, καθάπερ ὁ μῦθος ἔχει. — ἔ μόνον δ' p.1490 l.14.
 ἐκ τῆς ἐναγωνίᾳ τε καὶ κατεσπεδασμένης ὀρχήσεως
 τῶν χορῶν, ἢ παρὰ τὰς Θυηπολίαις τε καὶ πομπὰς
 ἔχρῶντο Ῥωμαῖοι, τὸ συγγενὲς ἀντις αὐτῶν τὸ πρὸς
 τὰς Ἑλληνας ἴδοι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ^q κερτόμῃ καὶ
 τωδασικῆς. μετὰ γὰρ τὰς ἐνοπλίαις χορῆς οἱ τῶν
 Σατυριστῶν ἐπόμπευον χοροὶ, τὴν Ἑλληνικὴν εἰδοφο-
 ρῶντες ^r σικίννην. σκευαὶ δ' αὐτοῖς ἦσαν, τοῖς μὲν Sicinnium,
 εἰς Σιληνὲς εἰκαθεῖσι, μαλλωτοὶ χιτῶνες, ἔς ἐνίοις ^{quod saltan-}
^{t. s. re. rae-}
^{sent. bant}
^{Silenos,}
^{et Satyros.}
^o χορταίαις καλῆσι, καὶ περιβόλαια ἐκ παντὸς ἀν-
 θρῶς τοῖς δ' εἰς Σατύρῃς, περιζώματα καὶ δοραὶ
 τράγων, καὶ ὀρθότριχες ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φόβαί,
 καὶ ὅσα τέτοις ὅμοια. ἔτοι κατέσκωπτὸν τε καὶ
 T 3 κατεμι-

- n. Ita malit Sylb. vulgo παλαιάτατον: qui et mox dedit
 αὐτὴν, cum vitiose esset αὐτῇ in ed. Steph. Vtramque
 lectionem indicat etiam Lapi versio: siue adhuc anti-
 quius Curetibus ea instituentibus.
- o. Ita Vat. vulgo τιθηνέμενον in accusat. fing. Sed τι-
 θηνεῖσθαι activam habet, non passivam significatio-
 nem: altorem, nutricem agere, alere, educare, non ali.
 Reisk.
- p. μελῶν ἐν ῥυθμῶ Vat. quod magis placet.
- q. In his adiectivis melius intelligi putabat Reiskius
 παιδιᾶς, quam ὀρχήσεως: quoniam eandem mox vo-
 cat κέρτομον καὶ σατυρικὴν παιδιάν. Sed quoniam
 infra demum occurrit σικίννη ὀρχησις itemque σατυ-
 ρικὴ παιδιὰ καὶ ὀρχησις, posterius hoc vocab. etiam
 h. l. per me, inquit, subaudiri liceto.
- r. σικίννη hic et paulo infra in Cod. Vat. quod maluit
 etiam Casaubon. De notatione vocis vid. *Etymolog.*
Magn. de re ipsa *Meurf. in Orchestra*, p. 78. sq. *Hudf.*
 vid. ind. h. v.
- s. vid. ind. χορτ. Mox ad περιβ. ἐκ παντ. ἀνθ. num re-
 ctius ea verba reddes, amicula nullo non genere colo-
 rum tincta? de ἀνθος, quatenus colorem significat,
 consule Olearium ad Philostratum. Reisk.

κατεμιμῆντο τὰς σπαδαίας κινήσεις, ἐπὶ τὰ γε-
λοιότερα μεταφέροντες. δηλᾶσι δ' αἱ τῶν θριάμβων
εἰσοδοὶ παλαιὰν καὶ ἐπιχώριον ἔσαν Ῥωμαίοις τὴν
κέρτομον καὶ σατυρικὴν παιδίαν. ἔφειται γὰρ τοῖς
καταγασσι τὰς νίκας, ἰαμβίζεν τε καὶ κατασκώ-
πτειν τὸς ἐπιφανεστάτους ἀνδρας — αὐτοῖς —
στρατηλάταις, ὡς Ἀθήνησι τοῖς πομπευταῖς τοῖς
ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν πρότερον ἅμα^x τοῖς σκώμμασι
^y παρορχομένοις· νῦν δὲ ποιήματα ἄδουσιν αὐτοσχέ-
δια. ^z εἶδον δὲ καὶ ἐν ἀνδρῶν ἐπισήμων ταφαῖς, ἅμα
ταῖς ἄλλαις πομπαῖς, προηγεμένους τῆς κλίνης τὸς
^a σατυριστὰς χορὸς κινεμένους τὴν ^b σικινην ὄρχη-
σιν, μάλιστα δ' ἐν τοῖς τῶν εὐδαιμόνων κήδεσιν. οἷ
δ' ἔτε Λιγύων, ἔτ' Ὀμβρικῶν, ἔτ' ἄλλων τινῶν
βαρβάρων τῶν ἐν Ἰταλία κατοικούντων ἕρημα ἢ
σατυρικὴ παιδιὰ καὶ ὄρχησις ἦν, ἀλλ' Ἑλλήνων,
δέδοικα, μὴ καὶ ὀχληρὸς εἶναι τισὶ δόξω, λόγοις
πλείοσι πιεσθῆαι ὁμολογούμενον πρᾶγμα βεβλόμε-
νος. μετὰ δὲ τὸς χορὸς τέτρεσ κιδαρισαίτ' ἀδρόσι
καὶ αὐληταὶ πολλοὶ παρεξήησαν· καὶ μετ' αὐτὸς
οἷ τε

t. αἱ τῶν θριάμβων εἰσοδοὶ idem quod simpliciter θριάμ-
βοι: nisi forte legendum οἷ τ. θρ. εἰσόδιοι, *triumphos
frequentantes*. Mox κατάγοντες τὰς νίκας i. e. θριάμ-
βος.

u. Desiderantur σύν, et τοῖς, quorum loca lacunae signis
notavi, vt iam Portus vidit.

x. τὰς vncinis, vt suspectum inclusit Reiskius.

y. In edd. παρορχομένοις, quod et Lopus agnoscit:
praeterfaltantes. Malit Sylb. παρορχομένοις *praeter-
vehentibus*, quoniam in curribus eos saltasse non est
verisimile. Eandemque lectionem expressit Gelen.
et confirmant, quae Erasmus tradit in Proverb. *de
plausiro loqui*. Haecenus Sylb. Fortasse παρερχομένοις
Port. Sylburgii lect. recepit Reisk.

z. Steph. ἦδον. Sed εἶδον Lopus quoque: *vidi etiam*.
Sylb.

a. σατυριστῶν χ. legit Salmaf. in not. ad Vopisc. p. 504.
Hudf.

b. σικινην Vat.

οἱ τε τὰ θυμιατήρια κομίζοντες, ἑφ' ὧν ἀρώματα καὶ λιβανωτός παρ' ὅλην ὁδὸν ἐθυμιάτο, καὶ οἱ τὰ πομπῆα παραφέροντες ἀργυρεῖς καὶ χρυσεῖς πεποιημένα, τὰ τε ἱερά καὶ τὰ δημόσια. τελευταῖα δὲ πάντων αἱ τῶν θεῶν εἰκόνες ἐπόμπευον, ἁμῖς ὑπ' ἀνδρῶν φερόμενα, μορφάς τε ὁμοίας Deorum
simulacra
in pompis
in pompis
traducta. παρέχουσα ταῖς παρ' Ἑλλήσι πλαττομέναις, καὶ σκευάς, καὶ σύμβολα, καὶ δωρεάς, ὧν εὐρεταὶ καὶ δοτῆρες ἀνθρώποις ἕκαστοι παραδίδονται ἢ μόνον Δίος, καὶ Ἥρας, καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Ποσειδῶνος, καὶ τῶν ἄλλων, ἕς Ἑλληνες ἐν τοῖς δώδεκα θεοῖς ἀριθμῶσιν ἀλλὰ καὶ τῶν προγενεσέρων, ἐξ ὧν οἱ δώδεκα θεοὶ μυθολογῶνται γενέσθαι, * Κρόνος καὶ Ῥέας, καὶ Θέμιδος, καὶ Λητῆς, καὶ Μαιρῶν, καὶ Μνημοσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὧν ἐστὶν ἱερά καὶ τεμένη παρ' Ἑλλήσι καὶ τῶν ὑπερου, ** ἑφ' ἧ τὴν ἀρχὴν Ζεὺς παρέλαβε, μυθολογούμενων γενέσθαι, Περσεφόνης, Εἰλειθυίας, Νυμφῶν, Μιστῶν, Ὀρῶν, Χαρίτων, Διονύσε, καὶ ὧν ἡμῶν θεῶν γενομένων αἱ ψυχᾶι, τὰ θνητὰ ἀπολιπῆσαι

T 4 σώμα.

- c. ἐφ' ὧν — παραφέροντες defunt vulgatis: habet ea verba quantivis pretii Vat. et Lapi cod. Nam vertit: *ex quibus aromata et thus per omnem viam adolebant, et qui pompalia praeferebant ex auro etc.* Hudf. recepit *Reisk.* qui in ἐφ' ὧν subaudit κείμενα, alioqui melius convenire ἀπὸ vel ὑπὸ censet. alterutrum *Lapis* expressisse videtur.
- d. Pendent hi genitivi, et qui sequuntur, ab εἰκόνες, quae vox supra legitur. Post παραδίδονται colon posui, vt perspicuitatis causa, ῥήσεως huius nimiae longitudini aliquid detraherem. Ceterum Deorum distributionem, quae sequitur, fatis elegantem et scite factam, cum Glareano, agnoscimus.
- * A Κρόνος ad μυθολογούμενων γενέσθαι defunt in ed. Steph. sumta e Codd. Rom. et Ven. (quibus consentit Vat.) Lapis etiam agnoscit in sua versione. Sylb.
- ** ἑφ' ἧ sc. χρόνος. In Vat. ἑφ' ὧν male. sic ἐξ ἐκείνης inf. 8, 80.

σώματα, εἰς ἕρανὸν ἀνελθεῖν λέγονται, καὶ τιμὰς
 λαχῆν ὁμοίας θεοῖς, Ἡρακλῆες, Ἀσκληπιῆ, Διοσ-
 p.1494.1.17, κέρων, Ἑλένης, Πανός, ἄλλων μυρίων. — συντε-
 λεθείσης δὲ τῆς πεμπῆς, ἐβδούτην εὐθύς οἱ τε
 ὑπατοὶ καὶ τῶν ἱερέων, οἷς ὄσιον, * καὶ τῶν θυη-
 sacrificandi πόλων, τρόπος — ὁ αὐτὸς ἦν τῶ παρ' ἡμῖν. χερ-
 ritus. νιψάμενοί τε γὰρ αὐτοὶ, καὶ τὰ ἱερά καθαρά πε-
 ριαγνίσαντες ἴδατι, καὶ Δήμητρος καρπὸς ἐπιβρά-
 ναντες αὐτῶν ταῖς κεφαλαῖς, ἐπεὶ κατευξάμε-
 νοι, θύειν τότε τοῖς ὑπηρέταις αὐτὰ ἐκέλευον.
 τῶν δὲ οἱ μὲν, ἐσῶτος ἔτι τῆ θύματος, στυγῆ
 τὸς κροτάφους ἐπαιον· οἱ δὲ, πίπτοντος ὑπετίθε-
 σαν τὰς σφαγίδας· καὶ μετὰ τῆτο δείραντες τε
 καὶ μελίσαντες, ἀπαρχὰς ἐλάμβανον ἐξ ἐκάσθ
 σπλάγγυος καὶ παντὸς ἄλλης μέλους· ὡς ἀλφίτοις
 ζέας ἀναδεύσαντες, προσέφερον ταῖς θύσειν ἐπὶ
 κανῶν·

- e. Speciosa Reiskii coniectura est: καὶ τῶν θυηπολιῶν
 τρόπος etc. ratio quoque ipsa sacrorum faciendorum
 raene eadem erat quam etc. Nisi tamen in mente ha-
 buit et θυηπόλης hic appellavit ὑπηρέτας, quos victi-
 mas mactare, peractis precibus, sacerdotes iuebant,
 vt paulo infra commemoratur. Quaedam interdum,
 interiectis quibusdam, postponi ad membrum supe-
 rius pertinentia, alibi observavi: et occurrit ita 9, 49,
 not. m. Post τρόπος deesse δὲ putat Sylb.
- f. ἱερά, non solum τὰ ἱερεῖα victimas, sed etiam sacra,
 simulacra Deorum, loca sacra, vt aras, vasa sacra, vt
 cultros, labra, (Zober) scaphas, (Muldern) ollas,
 furcas, alia — iustri aqua perspergebant: quan-
 quam quod in continenti sequitur, ταῖς κεφαλαῖς αὐ-
 τῶν restringit voc. τὰ ἱερά ad sola τὰ ἱερεῖα victimas.
 Neque abhorret a Dionysii more, significationes ho-
 rum duorum vocabulorum promiscuas habere sic, vt
 ἱερά pro ἱερείοις vsurpet, non item contra. Reisk.
- g. Suspicabar aliquando, sic leg. esse οἱ δὲ πίπτοντος ὑπε-
 τίθεσαν τὰς σφαγίδας, supponebant scaphulas, h. e.
 labra sanguini excipiendo, οἱ δ' ἐσφαττον, καὶ μετὰ
 τῆτο δ. Reisk.

^h κανῶν οἱ δ' ἐπὶ τῆς βωμῆς ἐπιτιθέντες, ὑψη-
 πτον, καὶ προσέσπενδον οἶνον κατὰ τῶν ἁγιάζο-
 μένων. ἕκαστον δ' ἔτι κατὰ νόμους ἐγένετο τῆς ἀμφὶ
 θυσιάαν ὑφ' Ἑλλήων κατασαθέντας, ἐκ τῆς Ὀμή-
 ρου ποιήσεως γινώσκοντες βράδιον. — Λοιπὸν δὲ ἐξί μοι LXXIII.
 καὶ περὶ τῶν ἀγώνων, ἧς μετὰ τὴν πομπὴν ἐπε-
 τέλεον, ὀλίγα διελέθειν. πρῶτος ὁ τῶν τετρίπων quadrigae,
 τε καὶ συναρίδων καὶ τῶν ἀζεύκτων ἵππων ἐγένετο bigae, equa
 δρόμος, ὡς περὶ Ἑλλήων τὸ ἀρχαῖον Ὀλυμπιάσι lingulares.
 τε καὶ μέχρι τῆς παρόντος. ἐν δὲ ταῖς ἵππικαῖς
 ἀμίλλαις ἐπιτηδεύματα δύο τῶν παλαιῶν πάνυ,
 ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐνομοθετήθη, φυλαττόμενα ὑπὸ Ῥω-
 μαίων μέχρι τῶν κατ' ἐμὲ διάκειται χρόνων, τό-
 τε περὶ τὰ τρίπυλα τῶν ἀγμάτων ὁ παρ' Ἑλ- trigae.
 λησι μὲν ἐκλείπειν, ἀρχαῖον ἐπιτηδεύμα καὶ
 Τ 5 ἡρωϊ-

h. κανῶ non sunt canistra, *Koerbe*, sed lances, *paterae*, *Schüsseln*, *Näpfe*, *Aesche*. Reisk. Exta profecandi ri-
 tus hic perspicue traditur, cf. Stroth. ad Liv. 5, 21.
 not. i. et ind. in ἀπαρχαί:

i. Si certa lectio est, ἁγιάζ. idem valet, quod ἀγιζομέ-
 νων vel ἀγιζομένων, ut versus fin. huius cap. ταῦτας
 (ἀπαρχαί) ἀλφίτοις δέοντος καὶ καθαρῶν ἐπὶ
 τῶν βωμῶν: idque monuit Sylb. Est itaque κατὰ
 τῶν ἀγ. in eas sc. primitias, cremandas s. adolendas,
 vel, dum cremarentur in foco s. adolerentur. Lapis
 vertit: *adversum purificata*: ad verbum, sed sine
 sensu.

k. Loca Homeri, quae ipse subiicit, huc non transcri-
 pta, sunt Il. α. v. 449. Od. ξ. v. 421. 425. sq. Cete-
 rum ἀμφὶ θυσιάαν, quod paulo ante legitur, si idem
 significat atque ἀμφὶ τὸ θυσιάζειν, circa ritus sacri-
 ficandi, feram, tametsi durum. Alias leg. sit ἀμφὶ
 θυσιάας in plur. i. e. περὶ τῶν θυσιῶν. Reisk.

l. ὡς παρ' Ἑλλήσι coni. Sylb. ἐπετέλεον vel ἐποίηον sup-
 plendum putat Port. Forte Ὀλυμπιάσι καὶ πυθιάσι
 ἐποίηον, καὶ μέχρι τῆς (νῦν) παρόντος ἔτι ποιῶσιν.
 Reisk.

m. μὲν aut est tollendum: non enim sequitur δὲ, aut
 ἀνακο-

funalis
equus.

ἠρωϊκὸν, ᾧ ποιεῖ τὰς Ἑλλήνας Ὀμηρος ἐν ταῖς μά-
χαις χρωμένους. δυοὶ γὰρ ἵπποις ἐζευγμένοις, ὃν
τρόπον ζεύγνυται συνωρίς, τρίτος παρεπιπτεῖ σει-
ραῖος ἵππος ῥυτῆσι συνεχόμενος ὃν, ἀπὸ τῆ πα-
ρηρηῆσαι καὶ ὀ μὴ συνεζεύχθαι, ῥ παρηῶρον ἐκάλεον
οἱ παλαιοί. ἕτερον ἢ δὲ, παρ' ὀλίγαις ἐτι φυλατ-
τόμενον πόλεσιν Ἑλληνίσιν ἐν ἱερουργίαις τισὶν ἀρ-
χαϊκαῖς, ὃ τῶν παρεμβεβηκότων τοῖς ἀρμασι δρό-
μος. ὅταν γὰρ τέλος αἱ τῶν ἵππων ἀμιλλα λά-
βωνται, ἀποπηδῶντες ἀπὸ τῶν ἀρμάτων οἱ παρο-
χέμενοι

anacoluthis Dionysii est annumerandum, orsi quidem
a μὲν, obliti vero postmodum παρὰ δὲ Ῥωμαίαις δια-
μεμένηκεν. Reisk.

- n. Equi funalis, i. e. παρηῶρον seu σειραῖος usus hic fuit
ap. veteres, vt si forte alter τῶν ζυγίων occideretur
in proelio, esset ad manum, qui in eius locum substi-
tueretur. Casaub.
- o. In vulg. est καὶ συνεζεύχθαι. Sed μὴ συνεζ. legit
Valelius ad Harpocrat. in notis ad not. Maussiaci p. 94.
et sic expressit Reisk. Etiam Sylburg pro συνεζεύ-
χθαι legi posse putabat παρεζεύχθαι, ex Eustath. ad
Il. 9. v. 87. p. 700. et ψ. v. 603. p. 1319. quorum
loco illo παρηῶρος describitur ὁ παρεζευγμένος, ἦγαυ
ὁ ἐγγυὸς ὢν τῶν ζυγιῶν ἢ τῶν ζυγίων, altero additur,
eos non stricte et firmiter currui alligari solitos, sicut
iugales, sed ἀφέτερος παραίρεσθαι ἢτοι παραζεύγνυσθαι,
liberos appendi et alligari. Haec omnia non sine μὴ
posuisse h. l. συνεζεύχθαι Dionysium, probabile red-
dunt.
- p. παρηῶρον in Vat. vt et apud Homer. Il. H. v. 156. et
alibi. παρηῶρον a παραίρειν deducit Eustath. ad Il. Θ.
v. 87. p. 700.
- q. ἕτερόν τε Reisk. quoniam respondet illi praemisso
τό τε περὶ τὰ τρίπωλα.
- r. In edd. ἵππέων, et vertit Lopus: equitum aemulatio-
nes. Sed minus ita congruunt sequentia: ἵππων,
quod ded. Reisk. maluit etiam Gelen. Equi in auri-
gatione pro currui; ac de curuli certamine hic sermo
est. Festus: Curules equi quadrigales. Non exclu-
ditur tamen equorum singularium agitatio. cf. ἵππι.
ἀμιλλ. in cap. hui. init. et verba praeced.

χέμενοι τοῖς ἡνίοχοις, ἔς οἱ ποικταὶ μὲν παραβά-
 τας, Ἀθηναῖοι δὲ * καλῶσιν ἀποβάτας, τὸν φα-
 διαῖον ἀμιλλῶνται δρόμον αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους. τε-
 λεθέντων δὲ τῶν ἵππικῶν δρόμων, οἱ τοῖς ἑαυτῶν
 σώμασιν ἀγωνίζονται τότ' εἰτήσαν, δρομῆς τε καὶ
 πυκταὶ καὶ πολαισαί. τρεῖς γάρ ἀθλήματα παρὰ
 τοῖς ἀρχαίοις ταῦτα ἦν Ἑλλήσιν, ὡς Ὀμηρὸς ἐπὶ
 τῇ * Πατρόκλῳ δηλοῖ ταφῇ. ἐν δὲ τοῖς διαὶ μέσῃ
 τῶν ἀθλημάτων χρόνοις, Ἑλληνικώτατον καὶ κρέ-
 τισον ἀπάντων ἐθῶν ^u ἀπεδείκνυτο, σεφανάσεις coronatio-
 nes et prae-
 dicationes
 in ludis.
 καὶ ἀναβήσεις ποιέμενοί ^x τινας, αἷς ἐτίμων τῆς
 ἑαυτῶν εὐεργέτας ὡς Ἀθήνησιν ^y ἐν ταῖς Διονυσια-
 καῖς ἐγένετο θυσιαίας καὶ σκύλων, ὅσων λάβοιεν spoliorum-
 que ostenta-
 tio.

s. Ita Vat. verbum καλῶσιν a vulgatis adest — παρα-
 βάτας etiam παραυβάτας a poetis, (metri causa putat
 Sylb.) dictos esse constat. Eisdemque et ἀναβάτας
 et ἀποβάτας dixerunt Attici. Idem firmat L. Pollux:
 ἐπιβεβήκασι τῷ ἄρματι διφρε ἡνίοχος καὶ παραυβά-
 τῆς, ὃν ὁ Πλάτων ἀναβάτην μικράσπιδα ἐκάλεσεν:
 quem loc. laudavit Casaub. add. Xenoph. H. G. 5, 3,
 1. Hoc Harpocr. voc. ἀποβάτης, vbi vid. Maufac.
 et Valef. Ac nominis huius rationem hanc reddidit
 Sylb. quoniam παραβάται sub finem equestris cursus
 e curribus defiliebant, et pedestri cursu certabant.
 Itaque tria voc. ista παραβάτης, ἀποβάτης et ἀναβά-
 τῆς, vnum idemque, sed vario modo, notare, an-
 nuente Hudsono, ac nihil fere, quicquid contradicat
 Casaub. in textu h. l. mutandum esse, apparet.

* Il. Ψ. quae pars Iliados dici solebat olim τὰ ἐπὶ Πα-
 τρώκλῳ ἄθλα. v. Ael. V. H. 13, 14. vel ἄγων ἐπιτά-
 Φιος, vt ad eund. librum monuit Eust.

t. ἐν τοῖς — χρόνοις, medio inter certamina tempore.

u. ἀπεδείκνυτο numer. sing. in ed. Steph. sed sensu ob-
 scurato, ait Sylb. Nec aliter Vat. Lapis tamen le-
 gisse videtur ἀπεδείκνυτο.

x. ποιέμενοι τιμῶν edidit Reisk. promulgantes voce prae-
 conis honores illos, quibus adficiebant bene de se me-
 ritos.

y. cf. Demosth. or. pro corona, vbi pluribus locis est
 simpliciter διονυσίοις.

ἐκ πολέμων, ἐπιδείξεις τοῖς εἰς θεῶν συνεληλυ-
θόσι. —

LXI.

Templum Fortunae muliebri aedificatum in hono-
rem matronarum, quarum precibus placatus Co-
riolanus, ab Vrbe exercitum VIdscorum remo-
verat.

e Lib. VIII.
c. LV.
p. 1634. l. 16.

Ῥωμαῖοι δὲ ὡς ἔμαθον, ὅτι λέλυται σφῶν ὁ κίν-
δυνος· ἔφθασε γὰρ τῶν γυναικῶν τὴν παρθε-
σίαν προλαβῆσα ἡ Φήμη· σὺν πολλῇ χαρᾷ κατα-
λιπόντες τὴν πόλιν, ἔθεον ἔξω, καὶ ὑπήντων ταῖς
γυναῖξιν, ἀσπασμὸς καὶ παιάναις, καὶ πάντα, ὅσα
ἐκ μεγάλων κινδύνων εἰς ἀδόκητον εὐτυχίαν ἀν-
θρώποι κατασάντες πράττεσσί τε καὶ λέγῃσι ὑπὸ
χαρᾶς, τὰ μὲν ἀθροοί, τὰ δὲ καθ' ἓνα ἕκαστον
ἀποδεικνύμενοι. ἐκείνην μὲν ἔν τὴν νύκτα ἐν θα-
λείαις τε καὶ εὐπαθείαις διετέλεσαν. τῇ δ' ἐξῆς
ἡμέρᾳ συναχθεῖσα ὑπὸ τῶν ὑπάτων ἡ βεβλή περὶ
μὲν τῆ Μαρκίᾳ γνάμην ἀπεδείξατο, εἰς ἑτέρας
ἀναβαλλεῖσθαι καιρὸς ἐπιτηδειοτέρας τὰς δοθησα-
μένας αὐτῷ τιμὰς· ταῖς δὲ γυναῖξιν ἔπαινον τ'
ἀποδεδόσθαι τῆς προθυμίας, ^a πάλαι δημοσίᾳ γερα-
Φῆ

- a. *Lapus totum hunc locum ita vertit: matronis autem quam primum laudes promittuntur redderentur, scriptura publica memoriam aeternam apud posteros perlaturo. Ergo τὸ πάλαι, quod vertit quamprimum, ad partem refert priorem. Ita quoque Portus, qui post πάλαι comma ponit. Deinde, quod vertit apud posteros, legisse videtur vel παρὰ τοῖς ἐπιγινομένοις, ut Sylburgio, vel ἐπὶ τῶν ἐπιγινομένων, ut Porto placuit. Reiskius plura corrigenda existimat, quae hic adferre vix attinet. Nam locus, consentientibus etiam codicibus, sanus esse videtur, dummodo ponatur, Dionysium e suae aetatis velut specula rem eam confi-*

Φῆ μνήμην οἶσοντα ἐκ τῶν ἐπιγινομένων αἰώνιον, καὶ γέρας, ὃ, τι ἂν αὐταῖς λαβέσαις ἠδισόν τε καὶ τιμιώτατον ἔσεσθαι μέλλει. ὁ καὶ ὁ δῆμος ἐπεκύρωσε ταῦτα. ταῖς δὲ γυναῖξι βελευσαμέναις εἰσῆλθεν, ἐπιφθόνε^c μὲν δωρεᾶς μηδεμιᾶς δεῖσθαι, ἀξιῶν δ' ἐπιτρέψαι σοφισί τὴν βελήν * ἐπὶ τύχης γυναικῶν ἰδρύσασθαι ἱερὸν, ἐν ᾧ τὰς περὶ τῆς πόλεως ἐποιήσαντο λιτὰς^d χωρίω, θυσίας τε καθ' ἕκαστον ἔτος αὐτῇ

confiderare. Hinc et *πάλα* illud, quod Reiskius mutat in *ἐν σήλαις*, et *μνήμη αἰώνιος* lucem accipiunt. Sensus enim hic est: *quae (laudatio) multo ante s. inde ab illo tempore, in tabulas publicas perscripta, memoriam posteritatis aeternam (ipsis) conciliaret.* Plenius: *quae (laudatio), olim quidem publice consignata, memoriam tamen etc.* nisi forte *πάλα* Dionysius h. l. eodem fere sensu vsurpavit, quo latini τὸ *olim*, de tempore etiam *futuro*. Hoc latinismo certe (cuius generis passim quosdam notavimus, 2, 27. * 7, 39. *) expeditior loci explicatio erit, et *πάλα*, nove quidem nisi potius catachrestice ita dictum, non abhorrebit a futuri temporis participio *οἶσοντα*, quae vnica huius loci discrepantia ac difficultas visa est. Romanos tum graece Romae loquentes aut scribentes, *πάλα* interdum, male quidem, vsurpassē de *tempore futuro*, vsu particularum *olim* et *aliquando*, vt fit, deceptos, incredibile non est. An vero eodem sensu Dionysius eam vsurpaverit? Dudum haesi ac deliberavi de hac vel prodenda vel dissimulanda coniectura mea, cui nihil citra lectorum iudicium tribuo.

b. καὶ ὁ δ. ἐπ. ταῦτα haec verba non leguntur in Vat.

c. μὲν add. Vat. et Lapi Cod. deest in vulgatis.

* ἐπὶ malit abesse Reiskius, aut deesse putat nomen proprium loci, vbi hoc templum esset condendum.

d. Ita Gelen. *quo loco preces pro rep. fudissent*, probante Sylburgio, qui et laudat Val. Max. 1, 8. f. 5. vnde appareat, *in via Latina ad quartum miliarium* hunc locum fuisse. In vulgatis *χωρίς*, itemque in Lapi vers. qui adverbio huic vt locus esset, ita vertit, ac si legisset *ποιήσαντο: in quo facerent pro vrbe litationes*
seorsim

αὐτῇ συνίστας ἐπιτελεῖν, ἐν ἣ τὸν πόλεμον ἔλυσαν
 ἡμέρα. ἡ μὲντοι βεβλή και ὁ δῆμος ἀπὸ τῶν κοινῶν
 * ἐψηφίσαστο χρημάτων ἰτέμενος τε ὠνηθὲν και διε-
 ρωθῆναι τῇ θεῶ, και ἐν αὐτῶ νεῶν και βωμόν, ὡς
 ἂν οἱ ἱερομνήμονες ἐξηγῶνται, συντελεσθῆναι, θυ-
 σίας τε προσάγεσθαι δημστελεῖς, καταρχομένης
 τῶν ἱερῶν γυναικός, ἦν ἂν ἀποδέξασιν αὐταῖ λε-
 τεργόν τῶν ἱερῶν. ταῦτα τῆς βεβλής ψηφισαμένης,
 ἱέρεια μὲν ἠ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀπεδείχθη τότε
 πρῶτον ἡ τὴν γνώμην αὐταῖς εἰσηγησαμένη περὶ
 τῆς πρεσβείας, Οὐαλερία, και τὴν μητέρα τῆς
 Μαρκίς κείσασα συλλαβέσθαι σφίσι τῆς ἐξόδου
 θυσιῶν δὲ πρῶτην αἰ γυναῖκες ἔθυσαν ὑπὲρ τῆς δή-
 με, καταρχομένης τῶν ἱερῶν τῆς Οὐαλερίας, ἐπὶ
 τῆς κατασκευασθέντος ἐν τῶ τεμένει βωμῶ, πρὶν ἢ
 * τὸν νεῶν και τὸ ξόανον ἀνασταθῆναι, μηνὶ Δεκεμ-
 βρίῳ τῆς κατόπι ἐνιαυτῆς, τῇ νεῶς σελήνῃ, ἦν Ἑλ-
 ληνες μὲν νεμηνίαν, Ῥωμαῖοι δὲ καλάνδρας καλῶσιν
 αὐτη γὰρ ἦν ἡ λύσασα τὸν πόλεμον ἡμέρα. ἐνιαυ-
 τῶ δὲ ὑπερον ἐτέρῳ μετὰ τὴν πρῶτην θυσιῶν ὁ
 κατα-

seorsim ipsae: idque fecutus est Portus. Sed Gelenii
 lectionem illam firmat Vat. exhibens χωρίῳ.

- e. ἐψηφίσαντο Vat.
 f. Clare hic docet, notante etiam Sylburgio, quid sit
 τέμενος, nimirum area vel sacra, vel, vt h. l. sacran-
 da, ac propterea a profano agro recifa.
 g. Ita Vat. vt dedit Reisk. vulgo ἦν ἀποδέξασιν. Etiam
 αὐταῖ Reisk. probante Sylb. pro vulg. αὐταί.
 h. ὑπὸ τ. γυν. haec, quae defunt vulgatis, addunt Lapi
 Cod. et Vat.
 * νεῶς, inquit Reisk. h. l. est capsula, quae plerumque
 lignea erat, velis pretiosis conuestita, in qua capsula et
 pone quae vela stabat idolum absconditum oculis vulgi,
 donec stas temporibus exponeretur spectandum, ex-
 promptum lavaretur et ungeretur, et gemmis atque ve-
 ste aurea ornaretur. An haec cum mox seqq. ὁ κα-
 τασνευασθεῖς — νεῶς συνεταλέσθαι satis convenient,
 lectoris iudicium esto.

κατασκευασθεὶς ἐκ τῶν^ι δημοσίων χρημάτων νεὸς
 συνετελέθη τε καὶ καθιερώθη, Κοϊντιλίε μηνὸς
^β ἑβδόμη μάλιςα κατὰ σελήνην. αὕτη δὲ καὶ^ι Ῥω-
 μαίσις ἐστὶν^ι ἢ προσηγεμένη τῶν Κοϊντιλίων ναυῶν
 ἡμέρα. ὁ δὲ καθιερώσας αὐτὸν ἦν Περὸκλος Οὐερ-
 γίνιος ἀγερὸς τῶν ὑπάτων.

LXII.

Senatus consultum de lege agraria prima a. V. C.

268. Eius auctor Sp. Cassius III. Cos. affectati
 regni reus, quo supplicio sit multatus? Post va-
 rias decertationes, A. Sempronio Atratino eam
 legem suadenti Senatorum plerique adfenserant.

Γράφεται δὴ μετὰ ταῦτα τὸ τῆς βελῆς δόγμα LXXVI.
 τοιοῦδε: „ἀνδρας ἐκ τῶν ὑπατικῶν ἀποδει-^{P.1694.1.3.}
 „χθῆναί δέκα τὲς πρεσβυτάτους, οἵτινες ὄρισαντες
 „τὴν δημοσίαν χώραν, ἀποδείξουσιν, ὅσην τε δεῖ
 „μιοῦξαι, καὶ ὅσην τῷ δήμῳ διαρεθῆναί τοῖς δ'
 „ἴσοπο-

i. Ita melius in Cod. Vat. pro vulg. δημοτικῶν. Hudf.

k. Quoniam Quintilis septimus dies nonae sunt, non
 pridie nonas, ut postmodum dicitur, pro ἑβδόμη leg-
 ἔκτῃ Glarean. suspicatur, quem in versione secutus
 est Portus. Sed Reiskius haec: ἢ ἑβδόμη τῆ μηνὸς
 ἡμέρα est sextus dies. nam nox diem praecedit. tenen-
 te adhuc die sexto, luna iam septima coelum subit, se-
 ptimo oblata, et sic porro. Vacat itaque mendo locus
 significatque, die septimo, si secundum lunam computus
 fiat, non secundum solem. cf. not. m.

l. κατὰ Ῥωμαίσις Vat. quod recep. Reisk.

m. τῶν Κοϊντ. Vat. vulgatae carent articulo. Ad haec
 verba Dodwellus: Non discrepat, ut opinor, inquit,
 a verbis proxime praecedentibus, sed formam Roma-
 nam graece imitatus est: ante diem Nonas Quintiles,
 cum Nonas ipsas designare vellent. In Not. ad Chro-
 nol. Dionys. Hal. ad an. ante Chr. 484. p. 2657. Opp.
 Dionys. Vol. 4. ed. Reisk.

ἰσοπολίταις τε καὶ συμμάχοις, εἴαν τινα ὕπερον
 ἐπικτήσονται κοινῇ στρατευσάμενοι, τὸ ἐπιδύλλον
 ἑκάστοις κατὰ τὰς ὁμολογίας ὑπάρχειν μέρος·
 τὴν δὲ αἵρεσιν τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὴν διανομὴν τῶν
 κλήρων, καὶ τὰλλα, ὅσα δεῖ γενέσθαι, τῆς εἰσιόν-
 τας ἐπιτελέσαι ὑπάτες.“ τῆτο τὸ δόγμα εἰς τὸν
 δῆμον εἰσενεχθὲν τὸν τε Κάσσιον ἔπαυσε τῆς δημα-
 γωγίας καὶ τὴν ἀναβρίπιζομένην ἐκ τῶν πενήτων

LXXVII. Κάσσιον ἐκ εἴασε περαιτέρω προελθεῖν. Τῶ δὲ ἐξῆς
 p.1694.l.16.^a ἐνιαυτῶ — ἄνδρες ἐκ τῶν πατρικίων, νέοι μὲν ἐπι-
 τὴν ἡλικίαν, ἐπιφανέσατοι δὲ τῶν ἄλλων, ^b κατὰ
 τ' ἀξιώσεις προγόνων καὶ κατὰ τὰς ἐταιρίας τε
 καὶ πλάτες μέγα δυνάμενοι, καὶ ὡς νέοι τὰ πολι-
 τικὰ πράττειν ἕθενός τῶν ἐν ἀκμῇ χεῖρες, Κάσσιον
 Φάβιος, ἀδελφὸς τῆ τότε ὑπάτε ὄντος, καὶ Λεύ-
 κιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας, ^c ἀδελφὸς τῆ κατα-
 λύσαντος τῆ βασιλεῖς, τὴν ταμειυτικὴν ἔχοντες
 ἐξουσίαν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ διὰ τῆτο ἐκ-
 κλησίαν συνάγειν ὄντες κύριοι, τὸν ὑπατεύσαντα
 τῶ πρόδεν ἐνιαυτῶ Σπόριον Κάσσιον, καὶ τολμή-
 σαντα τῆς ^d περὶ τῆς διανομῆς εἰσηγήσασθαι νόμους
 εἰσηγγεῖλαν εἰς τὸν δῆμον ἐπὶ * τυραννίδος αἰτία·
 καὶ προειπόντες ἡμέραν ῥητὴν, ἐκάλεν αὐτὸν ὡς
 ἐπὶ τῆ δήμῳ τὴν δίκην ἀπολογησόμενον. ὄχλος δὲ
 πλείους συναχθὲντος εἰς τὴν ἀποδειχθῆσαν ἡμέραν,
 συγκα-

a. i. e. a. V. C. 269. Q. Fabio et Ser. Cornelio Cossi.

b. Steph. sic scribit et distinguit: ἐπιφανέσατοι δὲ τῶν
 ἄλλων κατὰ γε ἀξιώσεις προγόνων, καὶ κατὰ τὰς ἐτα-
 ρίας τε καὶ πλ. μ. δυν. non male.

c. Ita etiam in Vat. et Lapi Cod. Sed Glareanus mavult
 ex fratre (sc. Marco Valerio) nepos (Nostri: Neffe),
 ἀδελφιδῆς, feu ἀδελφόποιος: itidemque Gelenius.
 Atque hoc ipsum, inquit Sylb. manifestum esse vider-
 tur ex iis, quae sequuntur infra c. 87. Λεύκιος Οὐα-
 λέριος, Μάρκος υἱὸς κ. λ.

d. περὶ τῆς διαν. Vat. vulgo deest artic.

* Diem esse dictam perduellionis (des Hochverraths)
 ait Liv. 2, 41. extr.

συγκαλέσαντες εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, τὰ τ' ἐμφανῆ τῶ ἀνδρῶς ἔργα, ὡς ἐπ' ἔδενι χρῆσθαι γε- νόμενα, διεξήεσαν· ὅτι Λατίνοις μὲν πρῶτον, οἷς ἀπέχρη πολιτείας κοινῆς ἀξιοῦσθαι, μέγα εὐτύ- χημα ἠγαγμένοις, εἰ καὶ ταύτης τυχοῖεν, εἰ μόνον ἦν ἦεν ἰσοπολιτείαν ὑπατος ὧν ἐχαρίσατο, ἀλλ' ἔτι καὶ τῶν ἐκ τῶ πολέμου λαφύρων, εἰάν^β κοινῆ γένηται στρατεία, τὴν τρίτην ἐψηφίσαστο δίδοσθαι. ἔπειτα Ἑρηνικῶς, εἰς πολέμῳ χειρωθέντας ἀγαπαῖν ἔχρη, εἰ μὴ καὶ τῆς αὐτῶν χώρας ἀφαιρέσει τινὶ ζημιωθεῖεν, φίλος μὲν ἀντὶ ὑπηκόων ἐποίησε, πο- λίτας^η δὲ ἀντὶ ὑποτελῶν, γῆς τε καὶ λείας, ἦν^ι εἰάν ἐκ παντὸς κτήσωνται, ^κ τὴν ἑτέραν ἔταξε λαμβά- νειν τρίτην μερίδα. ὡς μεριζομένων εἰς τρεῖς κλή- ρους τῶν λαφύρων, τὴς μὲν ὑπηκόους τε καὶ ἐπίλυ- δας διμοιρίας λαμβάνειν, τὴς δ' αὐθιγενεῖς καὶ ἠγε- μόνους τρίτην μερίδα. — Πρὸς δὲ τέτοις διεξήε-^{LXXVIII.} σαν, ὅτι δημεύσαι τὰ κοινὰ τῆς πόλεως¹ ἐπιβαλλό-^{p.1697.l.10.} μενος, ἔτε τῆς βελῆς ψηφισαμένης, ἔτε τῶ συνυ- πάτῳ δοκεῖν, βία κυρεῖν ἐμέλλησε τὸν νόμον, ὅς εἰ καθ' ἓν τῶτο μόνον ἦν ἀσύφορός τε καὶ ἀδίκος, ὅτι, προβεβλεῦσαι δεόν τὸ συνέδριον, καὶ εἰ δόξειεν ἐκεῖνω, κοινὴν ἀπάντων εἶναι τῶν ἐν τέλει τὴν Φιλαν- θρωπίαν, ἐνὸς ἀνδρῶς ἐποίει τὴν χάριν· ἀλλὰ καὶ κατ'

e. ἔργα ὡς ἐπ' ἔδενι Vat. vulgatis deest ὡς.

f. ἰσοπ. in vulgatis, tuentur locc. 8, 70. p. 1677. l. 7. et c. 72. extr. ed. Reisk. quibus locis ipsa Cassii verba citantur, notante Sylb. add. 4, 22. Steph. male ὑπα- τείαν. Vat. πολιτείαν, sicut et Lapi cod. qui vertit civilitatem.

g. Ita rectius forsan, Sylb. vulgo κοινῆ γεν. στρατιᾶ, τ. τ.

h. Ita Vat. vulgo τε.

i. Portus malit ἦν ἄν. cf. ad 2, 3. i.

k. τὴν ἐτ. respicit ad tertiam partem, Latinis antea con- cessam.

l. ἐπιβαλλόμενος ded. Reisk.

κατ' ἐκεῖνο, τὸ πάντων σχετλιώτατον, ὅτι λόγῳ μὲν δόσις ἦν τοῖς πολίταις τῆς δημοσίας χώρας, ἔργῳ δὲ ἀφάεσις, Ῥωμαίων μὲν τῶν κτησαμένων αὐτήν, μίαν μοῖραν ληψομένων, Ἑρνίκων ^m δὲ καὶ Λατίνων, ἧς εἰδὲν αὐτοῖς μετῆν, τὰς δύο καὶ ὡς εἰδὲ τοῖς δημάρχοις * ἐναντιωθεῖσι, καὶ παραλύειν θάτερον ἐκ τῶ νόμου ἀξίῳσι μέρος, τὸ κατὰ τὴν ἰσομοίριαν τῶν ἐπηλύδων, ἐπειδὴ, ἀλλὰ καὶ δημάρχοις, καὶ συνυπάτω, καὶ βελῆ, καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὲρ τῶ κοινῶ τὰ κράτισα βελευομένοις, τάναντία πράττων διετέλεσε. διεξελθόντες δὲ ταῦτα, καὶ μάρτυρας αὐτῶν ἅπαντας τὸς πολίτας ποιησάμενοι, μετὰ τῆτο ἤδη καὶ τὰς ἀποβόητες τῆς τυραννίδος παρέχοντο πίσεις, ὡς χρήματά τε συνενέγκαιεν αὐτῶ Λατῖνοι καὶ Ἑρνικες, καὶ ὄπλα παρασκευάσαιεν, καὶ συμπορεύουιντο ὡς αὐτὸν οἱ θρασυτάτοι τῶν ἐν ταῖς πόλεσι νέων, ἀπόβητά τε ποιέμενοι βελευτήρια, καὶ πολλὰ πρὸς τῆτοις ἕτερα ὑπηρετῶντες, καὶ παρέχοντο τὸς τῆτων μάρτυρας πολλὰς μὲν ἀσῆς, πολλὰς δ' ἐκ τῶν ἄλλων συμμαχίδων πόλεων, ἔτε Φαύλης ἔτ' ἀφανεῖς. οἷς ἐπίστευεν ὁ δῆμος, καὶ ἔτε λόγοις ἔτι ὑπαχθεῖς, εἰς ὁ ἀνὴρ ἐκ πολλῆς παρασκευῆς συγκεκριμένος διεθροτο, ἔτ' οἰκτω ἐνδῆς, τριῶν μὲν αὐτῶ παίδων μεγάλην παρεχόντων εἰς ἔλεον ἐπικηρίαν, πολλῶν δ' ἄλλων συγγενῶν τε καὶ ἑταίρων συνολοφυρομένων, ἔτε τῶν κατὰ πολέμου ἔργων, δι' εἰς ἐπὶ μήκισον ἦλθε τιμῆς, θειδῶ τινὰ ** ποιησάμενος, καταψηφίζετοα τὴν δίκην. ἔτως τ' ἄρα ἦν πικρὸς πρὸς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα, ὡς εἰδὲ ἐν τῶ τιμήματι τῆς δίκης μετρία ὄρηγῃ ἐχρήσατο πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ θανάτω ἐτίμησεν. εἰσῆει γὰρ αὐτὸν θεός, μὴ φυγαῖς ἔλα-

^m. τε in Reisk. ed. credo operarum vitio.

* ἐναντιωθεῖσι lat. *intercedentibus*, quod proprium in hac re verbum esse, satis constat.

** ποιησάμενος deest Vat.

ἐλαθεῖς ἐκ τῆς πατρίδος, ἀνὴρ στρατηγῆσαι πολέ-
 μους τῶν τότε δεινότατος, ὁμοία δράση Μαρκία,
 τότε φίλια ἢ διαβάλλων, καὶ τὰ ἐχθρὰ συνισᾶς,
 καὶ πόλεμον ἄσπειρον ἐπαγάγη τῇ πατρίδι. τῆτο
 τὸ τέλος τῆς δίκης λαβῆσης, ἀγαγόντες οἱ ταμίαι
 τὸν ἀνδρα ἐπὶ τὸν ὑπερκείμενον τῆς ἀγορᾶς κρη-
 μνόν, ἀπάντων ὁρώντων, ἐβρίψαν κατὰ τῆς πέτρας.
 αὕτη γὰρ ἦν τοῖς τότε Ῥωμαίοις ἐπιχώριος τῶν
 ἐπὶ θανάτῳ ἀλόντων ἢ κόλασις. Deiectio e
 rupe Tarp.

LXIII.

Quaedam de patria potestate: item de damnatorum
 liberis: ad Cassii supplicium obiter tradita.

Λέγεται ἃ δέ τισιν, ὡς, ἀδήλως πᾶσιν ἔσσης ἔτι τῆς LXXIX.
 ὑπ' αὐτῆς πυσκευαζομένης τυραννίδος, πρῶτος P. 1700. l. 6.
 ὑποπτέυσας ὁ πατήρ τῆ Κασσίε, καὶ διὰ τῆς ἀκρι-
 βεστάτης βασιάνε τὸ πρᾶγμα ἐξετάσας, ἤκειν ἐπὶ
 τὴν βελήν ἔπειτα κελεύσας ἐλθεῖν τὸν υἱὸν μηνυ-
 τῆς τε καὶ κατήγορος αὐτῆ ἐγένετο καταγωγῆς
 δὲ καὶ τῆς βελῆς, ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν,
 ἀπέκτεινεν. τὸ μὲν ἔν πικρὸν καὶ ἀπαραίτητον τῆς
 τῶν πατέρων ὀργῆς εἰς τῆς ἀδικούντας ^b —, καὶ μά-
 λις ἐν τοῖς τότε Ῥωμαίοις, εἰδὲ ταύτην ἀπωθεῖται
 τὴν πρόφασιν — ἐκεῖνα δέ με ἀνθέλκει τεκμήρια P. 1701. l. 12.
 ὄντα * ἐκ ἐλάχισα, καὶ πρὸς τὴν ἐτέραν ἀγει συγ-
 κατάθεσιν, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τῆ Κασσίε ἢ τ'
 οἰκία κατεσκάφη, καὶ μέχρι τῆδε ἀνεῖται ὁ τόπος
 U 2 αὐτῆς

n. Syllb. coni. vt mox sequitur συνισᾶς. vulgo διαβαλλών.

a. δὴ τισιν Vat. vt et Lopus vertit: dicitur: itaque. Quae
 particula proxime praecedentibus, quae hic non le-
 guntur, bene convenit. Reiskius tamen δὲ h. l. prae-
 fert, vt idem valeat quod γὰρ, vel, si quid mutandum
 fit, malit γάρ.

b. Inferenda puto τὴν πόλιν υἱός, probante Syllb. Lopus
 enim: in laedentes remp. filios.

* ἐκ deest Vat.

αὐτῆς αἰθριος, ἔξω τῆ νεώ τῆς Γῆς, ὃν ^c ὑσέροις ἢ πόλις κατεσκεύασκε χρόνοις ἐν μέρει τινὶ αὐτῆς κατὰ τὴν ἐπὶ ^d Καρρίνας φέρονσαν ὁδὸν, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆ τὸ κοινὸν ^e ἀπέλαβεν· ἐξ ὧν ἀπαρχαὶς ἐν ἄλλοις τε ἱεροῖς ἀνέθηκε, καὶ δὴ καὶ τῇ Δήμητρι τὴν χαλκίαν ἀνδριάντας, ἐπιγραφαῖς δηλῆντας, ἀφ' ὧν εἰσι χρημάτων ἀπαρχαί. εἰ δὲ γε ὁ πατήρ μνηυτῆς τε, καὶ κατήγορος, καὶ κολασιῆς ἐγένετο αὐτῆ, ^f ἔτ' ἂν ἢ οἰκία αὐτῆ κατεσκάφη, ἔτε ἢ εἰσία ἐδημεύθη. Ῥωμαίοις γὰρ εἰδὲν ἰδίον ἐσι κτῆμα ζώντων ἐτι τῶν πατέρων, ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ σώματα τῶν παίδων, ὅτι βέλονται διατιθένα, τοῖς πατράσιν ἀποδέδοται. ὡς ἔνι ἂν δῆπερ τὴν τῆ πατρός εἰσίαν τῆ μνηύσαντος τὴν τυραννίδα, ἐπὶ τοῖς τῆ παιδὸς ἀδικήμασιν, ἀφαιρεῖσθαι καὶ δημεύειν ἢ πόλις ἤξιε. — Ἐπιβαλλομένων δὲ τινων καὶ τὴν παῖδας ἀποκτεῖναι τῆ Κασσίε, δεινὸν τὸ ἔθος ἔδοξεν εἶναι τῇ βελῆ καὶ ἀσύμφορον. καὶ συνελθῆσα, ἐψηθίσαστο ἀφείσθαι τὰ μεράκια τῆς τιμωρίας, καὶ ἐπὶ πάσῃ ἀδεία ζῆν, μήτε φυγῆ, μήτ' ἀτιμία, μήτ' ἄλλη συμφορᾶ ζημιωθέντα. καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ ἔθος τῆτο Ῥωμαίοις ἐπιχώριον γέγονεν ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς διατηρημένου ἡλικίας, ἀφείσθαι ^g τιμωρίας ἀπάσης τὴν παῖδας, ὧν ἂν οἱ πατέρες ἀδικήσωσιν, εἰάν τε τυράννων ὄντες υἱοὶ τύχωσιν, εἰάν τε πατροκτόνων, εἰάν τε προδοτῶν. ὁ μέγιστον ἐσι παρ' ἐκείνοις ἀδικήμα. οἷτε καταλύσαι τὸ ἔθος τῆτο ἐπιβαλλόμενοι κατὰ τὴν ἡμετέρας χρόνος, ^h μετὰ τὴν συντέλειαν

LXXX.
p. 1703.

c. ὑσέροις Vat. recepit Reisk. vulgo ὑσερων.

d. Καρρίνας Steph. Καρρίνας Vat. vtrunque perperam.

e. ἀπέλαβεν Vat.

f. ἔτ' ἂν οἰκία αὐτῆ Vat. vulgo ἔτε ἂν. Huic autem Dionysii argumentationi opponi possunt Livii ista 2, 41. Sunt qui patrem auctorem etc. vsque ad finem.

g. In vulg. ἀφείσθαι δὲ. Sylb. coni. δὴ scilicet. Neutrum agnoscit Vat. et δὲ expungend. putabat Portus.

h. Sic optime in Vat. et Lapi cod. vulgo deest μετὰ.

τέλειαν τῆ Μαρσικῆ τε καὶ ἐμφυλίᾳ πολέμῳ, καὶ τὰς παῖδας τῶν ἐπικηρυχθέντων ἐπὶ Σύλλα πατέρων ἀφελόμενοι τὸ ἰμετιέναι τὰς πατρίδας ἀρχαῖς καὶ βελῆς μετέχειν, καθ' ὃν ἐδυνάστευον αὐτοὶ χρόνον, ἐπίφθονόν τ' ἀνθρώποις καὶ νευεσητόν θεοῖς ἔργον εἶδοσαν * ἀποδείξασθαι.

LXIV.

Militiam detrectant de plebe pauperes, ex lege Cassii agraria divisionem agri poscentes, sed frustra. Tribunorum potestas extra urbem nulla. V. C. 271. M. Fabio Caesone et L. Valerio Coff. acciderunt hae turbae agrariae.

Οὗτοι τὴν ἀρχὴν παραλαβόντες, * ὑπὲρ τῶν ἀπο- LXXXVII.
θανόντων ἐν τῷ πρὸς Ἀντιάτας πολέμῳ στρα- P.1723.1.3.
τιωτῶν ἠξίον ἑτέρας καταγράψαι, ἵνα τὸ ἐλλειπὲς ἀναπληρωθῆ τῶν λόχων. καὶ δόγμα ποιησάμενοι
U 3 βελῆς

i. Vulgo μετεῖναι, quod positum pro μετιέναι, incertum, librorum incuria, an auctoris voluntate, putat Sylb. Reiskius ded. μετιέναι. vide de horum permutatione Dorvill. ad Char. p. 467. Ceterum βελῆς τε μετέχειν καὶ ἀρχαῖς μετιέναι inuerso ordine occurrit supra 7, 65.

k. modo quid designavit Ter. Adelph. 1, 2, 7. Quid non ebrietas designat? Hor. Ep. 1, 5, 16.

* ὑπὲρ raro modo hic vsurpatum est pro loco, in locum: quomodo in illo Paulino βαπτίζεσθαι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. Cum decessissent vita prius, quam vndis lustralibus expiarentur, si qui paganorum Christianis sacris nomen dare voluissent, amici defunctorum superstites loco et nomine eorum caerimoniam hanc in suis corporibus peragi sinebant, quo defuncti ipsi pro expiatis haberentur. Reisk. Hanc partic. ὑπὲρ h. l. significationem indicavit etiam Viger. de idiot. gr. dict. c. 9. f. 9. p. 542. et cum loco hoc Paulinum illum 1 Cor. 15, 29. iam compararunt Clericus in Bibl. vet.

βελῆς, προέγραψαν ἡμέραν, ἐν ἣ^a παρεῖναι τὲς ἔχοντας ἡλικίαν στρατεύσιμον ἔδει. μετὰ τῆτο θόρυβος ἦν πολὺς κατὰ τὴν^b πόλιν, καὶ λόγοι τῶν πενεσάτων φασιδάεις, ἐκ ἀξιῶντων ἔτε βελῆς δόγμασιν ὑπηρετεῖν, ἔτε ὑπάτων ἐξουσία πειδαρχεῖν, ^c ὅτι τὰς περὶ τῆς κληροχίας ἐψεύσαντο πρὸς αὐτὰς συνθήκας· συνιόντες τε κατὰ πλήθος ἐπὶ τὲς δημάρχους, ἀνείδιζον αὐτοῖς προδοσίαν, καὶ κατεβόων ἐπικαλέμενοι τὴν ἐξ ἐκείνων συμμαχίαν. τοῖς μὲν ἔν ἄλλοις ἐκ ἐδόκει καιρὸς ἀρμόττων εἶναι, πολέμῳ συνεχῶτος ὑπερορίῃ, τὰς πολιτικὰς ἐχθρας ἀναζωπυρεῖν· εἰς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Γάιος^d Μάνιος ἐκ ἐφη προδώσειν τὲς δημοτικὰς, εἰδ' ἐπιτρέψει τοῖς ὑπάτοις στρατιὰν καταγράφειν, εἰάν μὴ πρότερον ἀποδείξωσι τὲς ὀριστὰς τῆς δημοσίας γῆς, καὶ τὸ περὶ τῆς κληροχίας ψήφισμα γράψαντες εἰς τὸν δῆμον ἐξενέγκωσιν. ἀντιλεγόντων δὲ πρὸς ταῦτα τῶν ὑπάτων, καὶ πρόφασιν ποιημένων τῷ μηδὲν αὐτῷ συγχωρεῖν, ὡν ἤξιε, τὸν ἐν χερσὶν ὄντα πόλεμον, ἐκ ἐφη προσέξεν αὐτοῖς τὸν νῦν, ἀλλὰ κωλύσειν ἀπάσῃ δυνάμει τὴν καταγραφὴν. καὶ ἐποίησε ταῦτα· ἔ μὴν ἰσχυρὸς γε μέχρι τέλους.

οἱ γὰρ ὑπατοὶ προελθόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐν τῷ παρακειμένῳ πεδίῳ τῆς στρατιτικῆς δίφρου εἶθι-
καν,

positis sellis
delectum
habebant
Coff.

vet. et nov. T. XXVII. Part. II. p. 240. et Ellifius in Fortuitis sacris p. 152. rem tamen ex eo aliter explicantes.

- a. παρεῖναι vulg. deest, quod optime addit Vat. *Lapus* vertit: *qua adesse oportebat.*
- b. τὴν πόλιν ὄλην Vat.
- c. ὅτι τὰς περὶ τῆς κληροχίας ὑποσχέσεις ἐψεύσαντο πρὸς αὐτὰς συνιόντες Vat. Annon πρὸς αὐτὰς συνιόντες κ. λ. nisi illud mendum est in Vat. Mox κατὰ πλήθος magna numero, legi et κατὰ πλήθη *catervatim*, per globos, posse censet Reisk.
- d. *Lap. Manilius.* Gelenio placet *Maenius.*

παν, ὁ ἐνταῦθα καὶ τὸν στρατιωτικὸν ἔποιοντο κα-
τάλογον, καὶ τὰς εἰς ὑπακέντας τοῖς νόμοις,
ἐπειδὴ αὐτὰς ἀγεῖν εἰς οἷοί τ' ἦσαν, εἰς χεῖρα
ἐξήμιον ὅσοις μὲν χωρία ὑπῆρχον, ἐκκοπτοντες
ταῦτα, καὶ τὰς αὐλαῖς καθαιρέντες ὅσων δὲ γεωρ-
γικὸς ὁ βίος ἦν ἐν ἀλλοτρίοις κτήμασι, τέτων ἀγον-
τές τε καὶ φέροντες τὰ παρεσκευασμένα πρὸς τὴν
ἐργασίαν, ζεύγη τε βοικὰ καὶ βοσκήματα καὶ ὑπο-
ζύγια ἀχθοφόρα, καὶ σκευὴ παντῶα εἰς γῆν ἔρ-
γάζεται, καὶ καρποὶ συγκομίζονται. ὁ δὲ καλύων
τὴν καταγραφὴν δήμαρχος ἐδὲν ἔτι ποιεῖν ἦν δυνα-
τός. ἐδενός γάρ εἰσι τῶν ἔξω τῆς πόλεως οἱ τὴν
δήμαρχικὴν ἔχοντες ἐξουσίαν κύριοι περιγεγραπται
ἡ γὰρ αὐτῶν τὸ κράτος τοῖς τεύχεσι, καὶ ἐδ' ἀπαυ-
λιθῆναι τῆς πόλεως αὐτοῖς θέμισ, ὅτι μὴ πρὸς ἕνα
καιρὸν, ἐν ᾧ πάσαι θύσαι αἱ τῆς πόλεως ἀρχαὶ
κοινὴν ὑπὲρ τῶν Λατίνων ἔθνεσ τῶ Διὶ θυσίαν ἐπὶ
τὸ Ἀλβανῶν ὄρος ἀναβαίνουσαι. τῆτο διαμένει με-
χρι τῶν καθ' ὑμᾶς χρόνων τὸ ἔθος, τὸ μηθενός
εἶναι τῶν ἔξω τῆς πόλεως τῆς δημάρχου κυρίας.
καὶ δὴ καὶ τὸν ἐμφύλιον Ῥωμαίων πόλεμον ἐπὶ τῆς
ἐμῆς ἡλικίας, ὃς μέγιστος τῶν πρὸ αὐτῆ πολέμων
ἐγένετο, ἡ κινήσασα πρόφασις ἐπὶ πολλαῖς ἄλλαις
ἡ δόξα εἶναι καὶ ἀποχρῶσα διασησῆαι τὴν πόλιν,
U 4 ἡδ'

e. Vulgo ἔθηναν ἐνταῦθα, καὶ. Sylburg ἔθηναν, καὶ —
κατάλογον ἐνταῦθα. Hudsoni interpunctionem de-
dimus. Reiskius eandem fecutus interpunctionem,
pro ἐνταῦθα, ἰβι, dedit ἐνθα, υβι. Sellas positas, re-
fert etiam Liv. 3, 11. init.

f. Ita Vat. vulgo ἐποίηεν.

g. ὑπῆρχεν Vat.

h. γὰρ add. Vat. vulgatis deest.

i. τὸν ἐπὶ τῆς ἐμῆς malit Steph. qui et mox in πολέμων
subaudiendum ait ἐμφυλίων.

k. Lapus: maiorque visa est, vt legisse videatur μείζων
τε δόξα εἶναι. Reiskius coni. καὶ τοι δόξα εἶναι
καὶ μόνη ἀποχρῶσα, quanquam visa fuit vel sola suffi-
cere

ἤδ' ἦν, ὅτι τῶν δημάρχων τινὲς, ἐξεληλάδαί τῆς πόλεως αἰτιώμενοι βία πρὸς τῷ τότε κατέχοντος κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἡγεμόνος, ἵνα μηδενὸς εἶεν ἐπικύριοι, ἐπὶ τὸν ἐν Γαλατία τὰ στρατόπεδα κατέχοντα, ὡς ἐκ ἔχοντες ὅποι τρέπωνται, κατέφυγον. ὁ δὲ τῇ προφάσει ταύτῃ χρῆσάμενος, ὡς ἀρχῆ δῆμα^m παναγεῖ, τὸ κράτος ἀφαιρεθείση παρὰ τῆς ἱερῆς ὄρκου τῶν προγόνων, αὐτὸς ὁσίως καὶ σὺν δίκῃ βοηθῶν, αὐτὸς τε σὺν τοῖς ὅπλοις ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῆς ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν κατήγαγε.

LXV.

Eodem anno, bello cum Volscis peracto, incesti damnata Vestalis poenas dedit: item interreges comitiorum confularium causa creati.

LXXXIX. **Ε**ν αὐτῇ δὲ τῇ Ῥώμῃ πολλὰ δαιμόνια σημεῖα ἐφαίνετο, ^a δηλωτικὰ θεῶν χόλου, κατὰ τε Φωναῖς καὶ ὄψεις αἰθέρας. πάντα δ' εἰς τῆτο συνέτευεν,

cere ad distrahendum civitatem discordiis: vt haec legantur in parenthesi.

- i. Vat. τὰ κατὰ τὴν Ἰτ. quod probat Hudson, quo modo et leg. coniecerat Casaub. qui et hic Pompeium intelligi monet. Sed tuetur vulg. lectionem Reisk. κατέχειν h. l. inquit, est κρατεῖν, ἐπιπολάζειν, (de qua significatione vid. idem ad Lyf. p. 160. Vol. 5. Orr. gr.) Lapis, qui vertit, *ab obtinente tunc Italiam duce*, praepos. κατὰ non agnoscit.
- m. δῆμα, ἢ πᾶν ἀγει, in omnibus Mss. et edd. Lapis etiam: *magistratui plebis, qui omnia ducit.* Nec multo aliter Gelen. *magistratui plebis potentissimo.* Attamen coni. Sylb. ὡς ἀρχῆ δῆμα παναγεῖ, *magistratui plebis sacrosancto*, vt supra 6, 89. extr. et infra 11, 55.
- a. Portus: *iram divinam significantia.* Lapis ad verbum: *irae numinum demonstrativa per voces visaque inusitata.*

γεν, ὡς οἱ τε μόντες καὶ οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταί,
^b συνενέγκαντες τὰς ἐμπειρίας, ἀπεφαίνοντο, θεῶν
 χωλῶσά τινας, ἃ^c ἐκομίζονται τὰς νομίμους τιμὰς,
 ἔκαθαρώς, ἔθ' ὁσίως ἐπιτελεσμένων αὐτοῖς τῶν
 ἱερῶν. Ζήτησις δὴ μετὰ τῆτο πολλὴ ἐκ πάντων
^d ἐγένετο, καὶ ἐν χρόνῳ μήνυσις ἀποδίδοται τοῖς
 ἱεροφάνταις, ἅτι τῶν παρθεῶν μία τῶν φυλατ-
 τῶν τὸ ἱεῖον πῦρ, ^e Ὀπίμια ὄνομα αὐτῇ, τὴν
 παρθεῖαν ἀφαρεθεῖσα, ^f μιαίνει τὰ ἱερά. οἱ δ' ἐκ
 βασάνων τε καὶ τῶν ἄλλων ἀποδείξεων μαθόντες,
 ὅτι τὸ μνησόμενον ἦν ἀδίκημα ἀληθές, αὐτὴν μὲν
 τῆς κορυφῆς ἀφελόμενοι τὰ σέμματα καὶ ^g πομπ-
 πένοντες δι' ἀγορᾶς, ἐντὸς τείχεος ζῶσαν κατάρυ-
 ξαν· δύο δὲ τὰς ἐξελεγχθέντας διαπραΐξασθαι τὴν
 φθορὰν, μασιγῶσαντες* ἐν Φανερωῶ, παραχρῆμα
 ἀπέκτειναν. ^h καὶ μετὰ τῆτο καλὰ τὰ ἱερά καὶ

U 5

τὰ

- b. συν. τ. ἐμπ. in medium adferentes suas quisque ratio-
 nes, s. quae usu habebant percepta. Lap. conferentes in
 unum peritias.
- c. Pro οἱ malit ὅτι Reisk. Lapis ἔ ante κομίζονται omit-
 tit: qui legitimos honores ferunt. Sed agnoscit etiam
 Vat. qui tamen ita habet: Θεῶν τινες ἔ κομίζονται
 etc. respondebant: Deorum aliqui legitimis fraudantur
 honoribus etc. vt desint χωλῶσθαι, (quod nec in Steph.
 ed. legitur et e Rom. Cod. additum est,) et οἱ.
- d. Ita Vat. vulg. ἐγένετο.
- e. Ita etiam in Vat. Hudf. Lapis: Propinia. in Rom.
 Cod. Προπιμία. Glareanus ex Livio reponit Oppia.
 Sylb.
- f. cf. 2, 67. vers. fin.
- g. πομπεύσαντες Vat. quod recepit Reisk.
- * De flagellatione ante ultimum supplicium vid. Heynii
 progr. Cur virgīs caesi Romano more, qui mox securi
 percutiendi essent. Gotting. 1784.
- h. Reiskius verba haec sic struxit arbitrato suo: ἐν Φα-
 νερωῶ ἀπέκτειναν, καὶ παραχρῆμα μετὰ τῆτο κ. λ.
 Lapis sequentia reddidit: Postque hoc eis sacrificia et
 divinationes, tanquam Deorum ira liberatis, pulcre
 apparuere.

τὰ μαντεύματα, ὡς ἀφεικότων αὐτοῖς τῶν θεῶν τὸν χόλον, ἐγίνετο.

XC. Ὡς δὲ καθῆκεν ὁ τῶν ἀρχαιμεσιῶν χρόνος, —

πολλὴ σπυρὴ καὶ παράταξις ἐγένετο τῆς δήμῃ πρὸς τὰς πατρικίαις, περὶ τῶν παραληγόμενων τὴν ἡγεμονίαν ἀνδρῶν. — αἱ τ' ἀρχαὶⁱ διεσκήκεσαν καὶ

p.1732.1.12. τὰς ἀλλήλων ἀνέλυον ἐξουσίας. — κατηγορίαι τ' ἀλλήλων ἐγίνοντο καὶ συνεχεῖς ἀψιμαχίαι καθ' ἑταιρίας συνισταμένων, ἅτε καὶ πλιγαῖς ἀλλήλοις δίδοναι τινας ὑπ' ὀργῆς, καὶ ἕ μακρὰν ἀποσχεῖν τὴν εἰρήσιν * τῶν ὀπλων. ταῦτα μακρὰ ἢ βεβλή, πολὺν ἐσκόπει χρόνον ὅ, τι χρήσεται τοῖς πράγμασιν, ἔτε βιάσασθαι δυναμένη τὸν δῆμον, ἔτ' εἶχα βελομένη. ἦν δὴ ἢ μὲν αὐθαδεστέρα γνώμη, δικτάτωρα ἐλέσθαι τῶν ἀρχαιμεσιῶν ἕνεκα, ὃν ἂν ἡγῶνται κράτιστον εἶναι τὸν δὲ λαβόντα τὴν ἐξουσίαν, τὰς τε νοσοποιεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐξελεῖν, καὶ εἴ τι ἡμάρτητα ταῖς πρότερον ἀρχαῖς, ἐπανορθώσασθαι, τὸν τε κόσμον τῆς πολιτεύματος, ὃν βέλεται, κατασησάμενον, ἀνδράσι ταῖς κρατίσιν ἀποδῶναι τὰς ἀρχαῖς. ἢ δ' ἐπιεικεστέρα, μεσοβασιλεῖς ἐλέσθαι τὰς πρεσβυτάτας τε καὶ τιμιωτάτας ἀνδρας, οἷς ἐπιμελὲς εἶσαι τὰ περὶ τὰς ἀρχαῖς, ὅπως^k κράτιστα γενήσονται, προνοηθῆναι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ ἐπὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐκλιπόντων^l ἐγίνετο. ταύτη προθεμένον τῇ γνώμῃ τῶν πλειόνων,^m ἀποδείκνυται πρὸς αὐτῶν^m μεσοβασιλεῖς Ἀῦλος Σεμπράνιος

Ατρα-

i. διεσκήκεσαν Vat. Sed ita περιειρήκει, §, 67. med. et infra idem, nec non διεσκήκει, 9, 30. med. legitur. Causa diffidii erat, quod alii asperiores, alii contra populares creari Coss. desiderabant. cf. ad not. o. et ** et 9, 1. init.

* τῶν ὀπλων pendet ab ἀποσχεῖν.

k. κράτισται Vat.

l. ἐγίνοντο Vat.

m. ἀποδείκνυται et μεσοβασιλεῖς tam Gelenius, quam Lapus

Ἄτρατινος· αἱ δ' ἄλλαι κατελύθησαν ἀρχαί. ἔτος ἐπιτροπεύσας τὴν πόλιν ἀσασσίας, ὅσας ἐξῆν ἡμέρας, ἕτερον ἀποδείκνυσιν, ὡς περ αὐτοῖς ἔθος ἦν, Σπόριον Δάρκιον. καί ἐκείνος συγκαλέσας τὴν λοχίτιν ἐκκλησίαν, καὶ τὰς ψήφους ἠ κατὰ τὰ τιμήματα ἀναδῆς, ἐκ τῆς ἁμφοτέρων εὐδοκίσεως ἀποδείκνυσιν ὑπάτους, Γαίιον Ἰέλιον ἑκ τῶν φιλοδημοτικῶν, καὶ Κόιντον Φάβιον, Καίσιανος υἱάν, τὸ δεύτερον, ἐκ τῶν ἀρεσκοκρατικῶν. καὶ ὁ ἄ δῆμος, ἐδὲν ἔνεκα τῆς προτέρας ὑπατείας αὐτῶ πεπονθῶς, εἶασε τυχεῖν ταύτης τῆς ἐξουσίας τὸ δεύτερον, μισῶν τὸν Ἀππιον, καὶ, ὅτι ἐκεῖνος ** ἀτιμασθῆναι ἐδόκει, σφόδρα ἠδόμενος· τοῖς δ' ἐν τέλει, ἰ διαπεπραγμένοις δρασηρίων ἄδρα, καὶ ἐδὲν ἐνδώσοντα τῷ δήμῳ μαλακόν, ἐπὶ τὴν ὑπατείαν παρελθεῖν, κατὰ γνάμην ἐδόκει κεχωρηκέναι τὰ τῆς διχοσασίας.

Lapus singulariter: quod et sequentia probant et Reiskius recepit. Sed et vulgata excusari potest, tum ob praecedentia μεσοβασιλείς ἐλέσθαι, tum quod post hunc interregem, fenatus consensu, alius est interrex creatus. cf. 9, 14. Sylb. adde 9, 69. init.

n. In ed. Steph. et Cod. Vat. καὶ pro κατὰ mendose, vt indicat et Lap. verf. tradensque secundum census calculos.

o. ἁμφοτέρων utriusque partis i. e. feratus et plebis.

p. Ἰέλιον τὸν ἐπικαλέμενον Ἰέλλον ἐκ τῶν Φ. Vat. In Lapi verf. Caium Iulium cognomine Tullum. cf. de Iulo, Iuliorum cognomine ad 8, 1. init. p. 1502. ed. Reisk.

q. ὁ μὲν δῆμος malit Reisk. cui respondeat infra τοῖς δ' ἐν τέλει. Mox idem pro ἔνεκα τῆς πρ. dedit ἐκ τῆς πρ.

** Petiverat enim Appius, filius illius Appii, 7, 47. extr. eius anni consulatum. cf. sup. not. i.

r. Ita Vat. vulgo διατεταγμένοις, pro quo maluit Sylb. διατεταμένοις, (id annitentibus, vt etc.)

LXVI.

A. V. C. 273. alter Consulum de plebe. Prudentissimum Appii consilium acverfus actiones tribunicias, de tribunorum aliquibus fenatui ac reipublicae conciliandis.

e Lib. IX.
c. I. p. 1738.

Τῷ δὲ μετὰ ἄ τέττες ἔτει, διαφορᾶς γενομένης τῷ δήμῳ πρὸς τὴν βελήν περὶ τῶν ἀποδεχθησομένων ὑπάτων· οἱ μὲν γὰρ ἤξιε ἀμφοτέρους ἐκ τῶν ἀριστοκρατικῶν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν προαγαγεῖν, ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῶν ἑαυτῶ κεχαρισμένων· γνωσιμαχίσαντες πρὸς ἀλλήλους ἢ βελήν καὶ ὁ δῆμος, ἕως συνέπεισαν ἀλλήλους ἀφ' ἐκάστης μερίδος ὑπαίτων αἰρεθῆναι καὶ ἐπιδείκνυται Κάσιον μὲν Φάβιος τὸ δεύτερον ὑπὸ τῆς βελῆς, ὁ τὸν Κάσιον ἐπὶ τῇ τυραννίδι κρινάς, Σπόριος δὲ Φάριος ὑπὸ τῶν δημοτικῶν. — ἀρτι δὲ παρεληφῶτων αἰτῶν τὴν ἀρχὴν, Λατίνων τε πρέσβεις ἦκον ἐπὶ τὴν βελήν, δεόμενοι πέμψαι σφίσι τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων μετὰ δυνάμεως, ὅς ἐκ ἐάσει προωτέρω χωρεῖν τὴν Αἰκανῶν καταφρόνησιν καὶ Τυρῆννία πάντα ἠγγέλλετο κεκνημένη, καὶ ἔδ' ἀπὸ μακρῆ χωρήσασα εἰς πόλεμον. — ταῦτα μαθῶσι τοῖς ἐν τέλει Ῥωμαίων ἔδοξε στρατίας τε καταγράψαι, καὶ τὸς ὑπάτους ἀμφοτέρους ἐξίεναι τὸν μὲν, Αἰκανοῖς τε πολεμήσοντα, καὶ Λατίνοις
τιμω-

a. Coss. intelligit C. Iulium et Q. Fabium, supra 8, 90. commemoratos.

b. γνωσιμαχ. v. in ind. Tap. vert. profiremo alter alteris persuasere, ut legisse videatur τέλος pro ἕως, quorum illud pro τελευταῖον tum Noster usurpat 8, 86. p. 1719. l. 10. ed. Reisk. tum Aristoteles frequentissime: aliter pendebit structura. Sylb. ἐγνωσιμάχησαν malit Portus. Reiskio autem post ὁ δῆμος deesse videtur διετέλιν: sic horum vterque ἕως retinet.

τιμωρὸν ἐσόμενον· τὸν δ' ἐπὶ ^c Τυββήνιας ἀΐξαντα
 τὰς δυνάμεις. ἀντέπραττε δὲ πρὸς ταῦτα Σπόριος
^d Σικίλιος τῶν δημάρχων εἰς· καὶ συνάγων εἰς ἐκ-
 κλησίαν τὸν δῆμον ὁσημέραι, τὰς περὶ τῆς κληρο-
 χίας ὑποσχέσεις ἀπήγει παρὰ τῆς βελῆς, καὶ
 ἐδὲν ἔφη συγχωρήσειν ^e ἐπὶ τῶν πολεμίων, ἔτε τῶν
 κατὰ πόλιν ὑπ' αὐτῆς ψηφιζομένων ἐπιτελεθῆναι,
 εἰάν μὴ τὸς δέκα ἀνδρας ἀποδείξωσι πρῶτον ὀρίσας
 τῆς δημοσίας χώρας, καὶ διέλωσι τὴν γῆν, ὡς ὑπέ-
 σχοντο, τῷ δήμῳ. ἀπορριμένη δὲ τῇ βελῇ καὶ ἀμη-
 χανέσῃ, τί χρῆ ποιεῖν, Ἄππιος Κλαύδιος ὑποτί-
 θεται σκοπεῖν, ὅπως διασῆσεται τὰ τῶν ἄλλων ^f δη-
 μάρχων πρὸς αὐτὸν, διδάσκων, ὅτι τὸν κωλύοντα
 καὶ ἐμποδῶν γινόμενον τοῖς δόγμασι τῆς βελῆς,
 ἱερὸν ὄντα, καὶ νομωτὴν ἐξουσίαν ἔχοντα, ^g — τὰ-
 ναντία πράττειν, καὶ οἷς ἂν ἐκεῖνος ἐμποδῶν γένη-
 ται,

- c. Sic ἀπήγειν ἐπ' οἷα 2, 34. init. fed paulo infra eiusd.
 lib. c. 2. extr. cum Accus. dicit ἐπὶ Τυββήνης: vtrum-
 que structuræ genus alibi habemus. Sylb.
- d. In Lapi versf. et vulgatis Livii edd. *Licinius*. Cum
 Gelenio et Sigonio malim Ἰουλίου. Sylb.
- e. ἔτε τῶν ἐπὶ πολεμίων legisse videtur Lopus, dum
 vertit: aut ex iis, quæ aduersus hostes: quæ lectio
 non contemnenda videtur: quanquam Sylb. malit
 ἔτι ἔτε τῶν πολεμίων, vt πολέμια pro πολεμικά, sicut
 saepe antea, fit vsurpatum, et Reisk. ἔτι ἔτ' ἐπὶ προ-
 φάσει τῶν πολεμίων (hostium) πολέμων.
- f. δημάρχων, quod deest in ed. Steph. addidit Sylb. e
 cod. Rom. legitur etiam in Vat. Mox τὸν κωλύοντα
 absolute *intercedentem*.
- g. Hic lacuna est, pariter in versf. Lapi et Gelenii con-
 spicua: quam et Casaubon. explere vtcunque tentavit.
 An forte: ἔχοντα, παῦσαι ἐν ἄλλων δυνάμει, ἢ τὴν
 αὐτὴν ἐξουσίαν ἔχοντα τάναντία etc. De ὅτι — ἐν
 ἄλλων δυνάμει, vbi ὅτι est ante accusat. c. infinit. vid.
 Morus f. Rev. ad Xenoph. Hist. Gr. 2, 2, 1. Plene
 quidem exhibet locum Vat. sed verba inserta sequen-
 tibus

ται, ταῦτα ^h κωλύειν. συνεβέβηκεν τε τοῖς αὐτοῖς παραληψομένοις τὴν ἀρχὴν ὑπάτοις τῆτο πράττειν, καὶ σκοπεῖν, ὅπως ἔξῃσι τινὰς αἰετῶν δημάρχων οἰκείας σφίσι καὶ φίλας· μίαν εἶναι λέγων τῆς ἐξουσίας τῆ ἀρχεῖα καταλύσιν, εἰάν σασιάζωσι πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνδρες. Ταύτην εἰσηγησαμένους τὴν γνώμην Ἀππίου, δοξάζοντες αὐτὸν ὀρθῶς παραινέειν οἷτε ὑπάτοι, καὶ τῶν ἄλλων οἱ δυνατώτατοι, πολλῇ δειραπείᾳ διεπράξαντο τὰς τέτταρας ἐκ τῶν δημάρχων οἰκείας τῇ βελῇ γίνεσθαι. οἱ δὲ τέως μὲν λόγῳ μεταπέδειν τὸν ^k Σικίλιον ἐπεχείρουν ἀποσηῆναι τῶν περὶ τῆς κληρονομίας πολιτευμάτων, ἕως οἱ πόλεμοι λάβωσι τέλος· ὡς δ' ἠναντιῆτο, καὶ διάμνητο, λόγον τε τὸν αὐθαδέεστρον εἰπεῖν ἐτόλμησε τῆ δῆμος παρὸν.

tibus non recte conveniunt, unde eadem esse a manu aliena, suspicio suboritur. Sunt autem haec: ἔχοντες ταύτην ἄλλως ἐκ ἑξὶ παῦσαι τῆς δυναστείας, εἰάν μή τις ἕτερος τῶν ἀπὸ τῆς ἴσης τιμῆς καὶ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἔχόντων τάναντία πράττει, καὶ οἷς ἂν ἐκεῖνος ἐμποδῶν γίνῃ, ταῦτα κωλύειν. Haec tamen recepit Reisk. ita ut ἔχοντα et γένηται e vulgata fervaret, reliqua vero infertis verbis accommodaret, daretque πράττει et κωλύη pro πράττειν et κωλύειν. An vero tanti sunt praecedentia illa, ut ex iisdem haec, quae codicum consensu probantur, mutare liceat?

h. ταῦτα μὴ κωλύη Reisk. De coniunctivo κωλύη pro κωλύειν vid. not. praeced. μὴ addit, ut sensus sit: qui illa non impediatur, illis haud intercedat, quibus ille (Sp. Icilius) adversetur. Sed sensus etiam prodit sine μὴ, si οἷς ἂν reddatur, quibuscunque, i. e. modis seu impedimentis, ille resistat, casu nempe sexto. ταῦτα κωλύειν ea prohibendi sc. qui potestatem habeat. Melius tamen οἷς ἂν respicit ad praeced. τοῖς δόγμασι, ideoque μὴ κωλύειν magis placet.

i. Ita rectius Vat. vulgo δυναστεία. Mox γενέσθαι idem Vat.

k. Rectius Ἰκίλιον. v. supr. not. d.

παρόντος, ὅτι μᾶλλον ἂν βέλοιο Τυρρηνὲς καὶ τὰς
 ἄλλας πολεμίας κρατήσαντας τῆς πόλεως ἐπιθεῖν,
 ἢ τὰς κατέχοντας τὴν χώραν τὴν δημοσίαν ἀφεῖ-
 ναι, δόξαντες ἀφορμὴν εἰληφέναι καλὴν πρὸς αὐ-
 θάδειαν τοσαύτην ἢ τῆ ἐναντία λέγειν τε καὶ πράτ-
 τειν, ἐδὲ τῆ δῆμῳ τὸν λόγον ἠδέως δεξαμένοι, * κω-
 λῦειν αὐτοὶ ἐφῆσαν καὶ φανερώς ἐπραττον, ὅσα
 τῆ βελῆ^m τε καὶ τοῖς ὑπάτοις δοκοῖη. μονώδεις
 δὲⁿ Σικίλιος ἑδενὸς ἔτι κύριος ἦν. μετὰ τῆτο ἢ
 στρατιὰ κατεγράφετο, καὶ ὅσων ἔδει τῶ πολέμῳ,
 πάντα ὑπηρετεῖτο, τὰ μὲν ἐκ τῶν δημοσίων, τὰ
 δ' ἐκ τῶν ἰδίων, ἀπάσῃ προθυμίᾳ καὶ διὰ τάχους
 οἱ ὑπατοὶ, διακληρώσαντες τὰ στρατευματα, ἐξῆ-
 σαν. Σπόριος μὲν Φέρσιος, ἐπὶ τὰς Αἰκανῶν πόλεις.
 Κάισων δὲ Φάβιος, ἐπὶ Τυρρηνέες.

LXVII.

V. C. 274. Coss. Cn. Manlius et M. Fabius II. exer-
 citum, propter deferta superiori anno signa,
 quanquam ab Etruscis tunc laceffitum, in castris
 retinent. Hinc, poscente Fabio, iurat exercitus,
 praeunte M. Flavoleio, se non nisi victis hosti-
 bus in urbem reversurum — Dixerat Fabius
 Consul,

l. Ita Vat. vulgo τῆναντία, ac vel τῆναντίον, vel τὰ-
 ναντία leg. putabat Sylb.

* κωλύσειν in fut. dedit Reisk. Quid vero impedit, quo-
 minus, quam Livius vocat *expertam multis iam ante
 certaminibus intercessionem* i. e. vocem istam *veto*, hic
 Dionysium utcumque indicare cf. Liv. 6, 35. et, ut
 antea λέγειν et πράττειν, ita nunc κωλύειν ἐφῆσαν et
 ἐπραττον distinguere censeamus? κωλύσειν tamen
 est quoque inf. 10, 18.

m. Ita Vat. vulgo βελῆ ἢ τοῖς ὑπ.

n. vid. not. k.

Consul, et clamor fuerat oitus ad proelium se
duci postulantium.

X.
p.1763.l.10.

Ἐπειδὴ δ' ^a ἐπαύσαντο, ^b προσέρχεταιί τις ἐκ τῶ
πλήθους Μάρκος Φλαβολύτιος ^c ὄνομα, ἀνὴρ
δημοτικός μὲν καὶ αὐτεργός, ἔ μὴν τῶν ἀπερξίμε-
νων τις, ἀλλὰ τῶν ἐπαινεμένων δι' ἀρετὴν, καὶ τὰ
πολέμια ἀλκίμος, καὶ δι' ἄμφω ταῦτα ἐνὸς τῶν
ταγματῶν τῆ λαμπροτάτῃ ἀρχῇ κεκοσμημένος,
ἢ τὰς ^d ἐξήκοντα ἑκατονταρχίας ἐπεσθαι τε καὶ
τὸ κελευόμενον ὑπηρετεῖν κελεύει νόμος. τῆς
Ῥωμαῖοι τῆς ἡγεμόνας τῆ πατρίᾳ γλώττῃ Πριμο-
πίλους καλεῖσιν. ἕτος ὁ ἀνὴρ ἦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλ-
λοις μέγας καὶ καλὸς ἰδεῖν. εἰς ὅθεν πᾶσιν ἔμελλεν
ἔσεσθαι φανερός, ^e ἐπὶ τέτοις ἔφησεν. „ὦ ὑπατοί,
„δεδοί-

Legio LX
centuriis
constans.

Primipilus

- a. Ita Reisk. de suo: *cum desissent milites vociferari*. In vulgatis ἐπαύσατο.
- b. Ita Lap. *progređitur ex multitudine*. Minus recte in ed. Steph. et Vat. προσέρχεται.
- c. Ita Vat. vulgo ὄλος ἀνὴρ, vt et Lapus, qui tamen legisse videtur, ἀν. δημοτικός μὲν ὄλος, dum vertit: *plebeius quidem totus*.
- d. Legio, quae hic 60 centuriones habuisse traditur, quatermillenaria perhibetur fuisse 6, 42. in it. καὶ γίνεται δέκα στρατιωτικὰ τάγματα, ἐξ ἀνδρῶν τετρακισχιλίων ἕκασον, eundemque numerum habet Liv. 6, 22. qui et 4200 peditum 7, 25. et 5000 peditum 8, 8. numerum eius fuisse docet. Vnde patet, centurias, quarum sexaginta confecisse legionem hic indicatur, intra 60 et 80 capita illis temporibus restitisse. Consentit Liv. 8, 8. *Ordo sexagenos milites duos, centurionem et vexillarium unum habebat*, vbi cf. Strothius, cuius ex animadversione illud simul discimus, distributionem legionis illam a Punici belli temporibus demum invaluisse, formam autem et descriptionem eius antiquiorem, haud paulo diversam, solum cit. loc. Livium tradere. — Conf. ind. Πριμόπιλος.
- e. ἐπὶ τέτῳ ἐφ Vat. Lapus: *postea sic dixit*. Reiskius malit sic legi atque distingui: φανερός Ἐπεὶ τοίνυν, ἐφη-

„δεδοίκατε, μὴ τὰ ἔργα ἡμῶν ἔχῃ ὁμοία γένηται τοῖς
 „λόγοις; ἐγὼ πρῶτος ὑμῖν ὑπὲρ ἑμαυτῶ τὸ βέβαιον
 „τῆς ὑποσχέσεως ἐκ τῆς μεγίστης πίσεως παρέξομαι·
 „καὶ ὑμεῖς δ', ὡς πολίται τε καὶ τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ
 „τύχης, ὅσοι * διεγνώκατε εἰς ἴσον καταστῆσαι τὰ
 „ἔργα τοῖς λόγοις, ἐκ ἂν ἀμαρτάνοιτε τὸ αὐτὸ
 „ποιῶντες ἐμοί.“ ταῦτ' εἰπὼν καὶ τὸ ξίφος ἀνα-
 τεύνας, ὥμοσε τὸν ἐπιχώριόν τε Ῥωμαίοις καὶ ^{per fidem} κρᾶ-
 τισὸν ὄρκον, τὴν ἀγαθὴν ἑαυτῶ πῖσιν, νικῆσας τῶς ^{suam iusiu-}
 πολεμῖς ἤξεν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλως δ' ἔ. τῆτον ^{randum}
 ὁμόσαντος τῶ Φλαβοληΐε τὸν ὄρκον, πολὺς ἐξ ^{max.}
 ἀπάντων ἔπαινος ἐγένετο· καὶ αὐτίκα οἷτε ὑπατοὶ
 ἀμφοτέρω τὸ αὐτὸ ἔδρων, καὶ οἱ τὰς ἐλάττωσ
 ἔχοντες στρατηγίας, χιλιάρχοι τε καὶ λοχαγοί, τε-
 λευτῶσα δ' ἡ πλῆθυσ. ἐπεὶ δὲ τῆτ' ἐγένετο, πολλὴ
 μὲν εὐθυμία πᾶσιν ἐνέπεσε, πολλὴ δὲ Φιλότης ἀλλή-
 λων, ⁸ θράσος τ' αὐ καὶ μένος· καὶ ἀπελθόντες ἐκ
 τῆς ἐκκλησίας, οἱ μὲν ^h ἵπποις χαλινῶσ ἐνέβαλον,
 οἱ δὲ ξίφη καὶ λόγχας ἔθηγον, οἱ ⁱ δὲ τὰ σκεπασή-
 ρια τῶν ὀπλῶν ἐξέματτον· καὶ ὀλίγῃ πᾶσα ἦν ἔτοι-
 μος εἰς τὸν ἀγῶνα ἢ στρατιά. οἱ δ' ὑπατοὶ τῶς θεῶσ
 εὐχαῖσ τε καὶ θυσίαισ καὶ λιταῖσ ἐπικαλεσάμενοι
 τῆς ἐξόδου σφίσι γενέσθαι ἡγεμόνας, ἐξῆγον ἐκ τῶ
Χάρα-

ἔφησεν, ὡς ὑπατοὶ. vt oratio Flavoleii ordiatur a vo-
cabulis ἐπεὶ τοίνυν, quoniam igitur.

* Ambigit Reisk. vtrum ὅσοι δὴ ἐγνώκατε.

f. Idem iusurandum κατὰ τῆς ἑαυτῶν πίσεως, maxi-
mum Romanis dicitur lib. XI, 54. extr. Reisk. coni.
κάρτισον, non optimum, sed firmissimum. cf. Σμυρνα 2, 75.

g. Non θράσος, sed θάρσος Casaub. idque recepit Reisk.

h. Vulgo ἵππεῖς. Sed ἵπποις leg. docuit Casaub. et re-
cepit Reisk.

i. τὰ σκεπασ. Vat. vulgatis deest artic. arma curare et
tergere ante tentoria iussit (Scipio) Liv. 26, 51. pro
quo in Glossar. Liv. Ernestii V. Cel. est tergere tento-
ria, voc. tergere. cf. ind. σκεπασ.

Χάρακος ἐν τάξει καὶ κόσμῳ τὸν στρατόν. καὶ οἱ Τυρ-
 ρηνοὶ κατιόντας αὐτὸς ἐκ τῶν ἐρυμάτων ἰδόντες,
 ἐθαύμασαν τε καὶ ἀντεπεξήρουν ἀπάσῃ^k τῇ δυ-
 νάμει.

LXVIII.

De Fabiae gentis, (a Veientibus et Etruscis deletae,
 a. V. C. 277.) vno puero relicto, auctoris sen-
 tentia. Narratis de Fabiorum clade, haec sub-
 iungit:

XXII. **Τ**ὸ δὲ συναπτόμενον τέτοις ὑπὸ τινων, ἔτ' ἀλη-
 θές ἂν, ἔτε πιθανόν, ἐκ παρακῆσματος δέ τι-
 νος πεπλασμένον^a ὑπὸ τῆ πλήθους, ἄξιον μὴ πα-
 ραλιπεῖν ἀνεξέτασον. λέγῃσι γὰρ δὴ τινες, τῶν
 ἐξ καὶ τριακοσίων Φαβίων ἀπολομένων, ὅτι ἐν μό-
 νον ἐλείφθη τῆ γενεῆ παιδίον· πρᾶγμα δ' ἄξιον
^b ἀπιθανόν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον εἰσάγοντες. ἔτε
 γὰρ ἀτέκνες τε καὶ ἀγάμεις ἅπαντας εἶναι δυνατόν
 ἦν τὰς ἐξελεθόντας εἰς τὸ φρέριον Φαβίης. ὁ γὰρ
 ἀρχαῖος^{*} αὐτῶν νόμος γαμῆν τ' ἠνάγκαζε τὰς ἐν
 ἡλικίᾳ, καὶ τὰ γεννώμενα ἅπαντα ἐπάναγκες τρέ-
 φειν· ὃν ἔκ ἂν δῆπε κατέλυσαν οἱ Φάβιοι μόνοι
 πεφυλαγμένον ἄχρι τῆς ἑαυτῶν ἡλικίας ὑπὸ τῶν
 ** πατέρων. εἰ δὲ οἷ καὶ τῆτο θεῆ τις, ἀλλ' ἐκεί-
 νό γ' ἔκ ἂν ἔτι συγχωρήσειε, τὸ μηδ' ἀδελφὸς
 αὐτῶν εἰνάτισιν, ἡλικίαν ἔτι παίδων ἔχοντας. μύ-
 θοις

k. τῇ δυν. Vat. vulgatis deest artic.

a. Vulgo ἀπὸ τῆ ἀληθείας, quae Lapis plane omisit.
 ἀπὸ τῆ πλήθους Vat. vnde Reisk. dedit ὑπὸ τῆ πλ.
 nil dubitans, in Vat. quoque sic fuisse.

b. vid. Perizon. de ea re acutissime differentem in *anim-*
adversf. hist. c. 5. Hudf. Illi adstipulatur Graev. ad
 Flor. I, 12.

* αὐτῶν sc. Ῥωμαίων, refertur ad λέγῃσι.

** πατέρων i. e. προγόνων.

θοις γὰρ δὴ ταῦτά^c γε καὶ πλάσμασιν ἔοικε θεατρι-
κοῖς. οἱ δὲ πατέρες αὐτῶν, ὅσοι παῖδας ἔτι ποιεῖν
ἔχον^d ἡλικίαν, τοσαύτης κατασχέσης τὸ γένος
^e ἐρημίας, ἐκ ἂν ἐκόντες τε καὶ ἄκοντες ἑτέρας παῖ-
δας ἐποίησαντο, ἵνα μήτε ἱερά ἐκλειφθῆ πατρῶα,
μήτε δόξα τηλικαύτη διαφθαρῆ γένεσ; ^f εἰ μὴ ἄρα
ἐδὲ πατέρες αὐτῶν τισιν ἐλείποντο, ^g ἀλλὰ πάντα
εἰς ταυτὸ συνῆλθον ἐπὶ τῶν ἕξ καὶ τριακοσίων ἀν-
δρῶν ἐκείνων ^h ταῦτα τὰ ἀδύνατα, μὴ παῖδας αὐ-
τοῖς καταλειφθῆναι νηπίες, μηδὲ γυναῖκας ἐγκύες,
μηδ' ἀδελφῆς ἀνήβες, μηδὲ πατέρας ἐν ἀκμῇ.
ταύτη μὲν δὴ τὸν λόγον ἐξετάζων, ἐκ ἀληθῆ γενό-
μικαί ἐκείνον δ' ἀληθῆ. τῶν τριῶν ἀδελφῶν Κάισω-
νός τε καὶ Μάρκε καὶ Κρίντε, τῶν ὑπατευσάντων

X 2

τάς

c. Ita Vat. vulgo deest γε.

d. Dicit de talibus, quorum licet non militiae, attamen liberis procreandis apta adhuc aetas fuit. Infra dicuntur πατέρες ἐν ἀκμῇ.

e. τοσαύτης — ἐρημ. in hac Fabiorum absentia s. in tanta eorum, qui eius gentis superessent in vrbe, paucitate. Neque aliter accipienda est Porti vers. in tanta suae gentis orbitate, ac sensus est, per biennium fere, quo aberant Fabii, potuisse eius gentis quosdam, qui aetate provectiores in vrbe remansissent, et matrimonia contrahere et liberos procreare.

f. Ita Vat. nisi tamen ne patres quidem illorum quibusdam, in vrbe relictis, supererant. In vulgata: εἰ μὲν ἔν ἄρα — ἐκλείπονται, pro καταλείπονται, vt putabat Sylb.

g. Si serves, inquit Reisk. εἰ μὲν ἔν ἄρα, tum pro ἀλλὰ π. leg. erit ἅμα πάντα, simul omnia concurrerunt ista in cladem (ἐπὶ) Fabiorum illorum, quae vix accidere poterant, non pueros, nec uxores etc. Prorsus aberavit ab huius loci sensu interpres vulg. qui reddit πάντα εἰς ταυτὸ συνῆλθον ἐπὶ — ἀνδρῶν ἐκείνων omnes erant in illorum CCCVI Fabiorum numero: tum sequentia ταῦτα τὰ ἀδύνατα, praemissa distinctione, vertit: fieri tamen non potest, quin saltem etc.

h. ταῦτα non agnoscit Vat. ταῦτά γε vel ταῦτα ἀδυν. sine artic. malunt Sylb. et Port.

τὰς συνεχεῖς ἑπτὰ ὑπατείας, ἐγκαταλείφθηναί
 πείθομαι Μάρκῳ παιδίον· καὶ τῆτ' εἶναι τὸ λεγόμε-
 νον ἐκ τῆ Φαβίων οἷα λοιπὸν, εἰδὲν κωλύει. — ἰ τῆ
 δὲ μηκέτι τῶν ἄλλων ἐπιφανῆ τινα καὶ λαμπρὸν ἔξω
 τῆ ἐνὸς τῆδε ἀνδρωθέντος γενέσθαι, ταύτην^κ παρα-
 σῆναι τοῖς πολλοῖς τὴν δόξαν, ὅτι μόνος ἐκείνος ἐκ τῆ
 Φαβίων γένος ἐστὶ^ι λοιπός· ἔχ' ὡς μηδενὸς ἄλλ' ὄν-
 τος, ἀλλ' ὡς μηδενὸς ἐκείνοις ὁμοίε, ἀρετῇ^μ τεκ-
 μαιρομένοις τὸ συγγενές, ἢ φύσει.

LXIX.

V. C. 278. Penuria ex Etruscorum, qui Ianiculi ar-
 cem tenebant, populationibus: eius levandae re-
 media.

XXV.
 p. 1810. l. 1.

Τῷ δ' ἐξῆς ἔτει, περὶ^α τὰς θερμαῖς μάλινα τρο-
 πὰς, Σεξτίλιε μηνὸς παραλαμβάνουσι τὴν
 ὑπατείαν ἄνδρες ἔμπειροι πολέμων, ^β Σεργίος τε
 Σεργί-

i. τὸ δὲ Vat. vt malebat Portus. Sed ἐκ τῆ δὲ μη. leg.
 esse, suadet τὸ παρασῆναι in membro sequenti: quod
 vidit Reiskius, quanquam, cum semel recepisset τὸ
 δὲ e Vat. pro παρασῆναι dedit παρασῆσαι. ἐν ante
 τῆ δὲ e vulg. excidit.

k. παρασῆσαι Reisk. Sed vid. not. praecedentem.

l. λοιπὸν male in ed. Steph. λοιπός dedit Sylb. consen-
 tiente Lupo: *solus ille reliquus.*

m. τεκμαιρ. reedit ad illud remotius τοῖς πολλοῖς.

a. De hac temporis notatione subtiliter disputant Sylb.
 ad h. l. et Dodwellus in Notis ad Chronol. Graeco-
 Romanam pro hypothef. Dionysii Hal. ad ann. ant.
 Chr. 475. in Vol. 4. ed. Reisk. p. 2669. et Hudf. in
 fin. T. II. p. 86. Sextilis autem h. l. est mensis sextus
 a Januario, i. e. Iunius, in quem incidit solstitium
 aestivum, nec aliter sextilis dicitur Liv. 3, 6. cf. Gott-
 leberi Observatt. in Dionys. spec. alt.

b. Ex Livio et Cassiodoro legendum Σπόριος Hudf. sic
 et ambo interpretes. Diodorus Sic. *Caium praeno-*
 mine

Σερβίλιος καὶ Αὔλος Οὐεργίνιος· οἷς ὁ πρὸς τὰς
 Τυρρηνὸς πόλεμος, καί τοι μέγας καὶ χαλεπὸς ὢν,
 χρηστὸς ἐφαίνετο, ὁ παρὰ τὸν ἐντὸς τῆς τείχεος ἐξε-
 ταζόμενος. ἀσπόμενος γὰρ τῆς χώρας ἐν τῷ παρελ-
 θόντι χειμῶνι, διὰ τὸν ἐπιτελισμὸν τῆς πλησίον
 ὄρεος καὶ τὰς συνεχεῖς καταδρομαίς, γενομένης,
 καὶ ἐδὲ τῶν ἐμπορῶν ἐτι τὰς ἐξῶθεν ἐπεισασγόντων
 ἀγοραῖς, σπάνις ἰσχυρὰ σίτις τὴν Ῥώμην κατέσχευεν
 μετὴν ἔσαν τῆτε καταικιδίαι καὶ τῆ συνέβρυηκότης
 ἐκ τῶν ἀγρῶν ὄχλη. τῶν μὲν γὰρ ἐν ἡβῇ πολιτῶν
 ὑπὲρ τὰς ἑνδεκά μυριάδας ἦσαν, ὡς ἐκ τῆς ἐγγύσια
 τιμήσεως ἐυρέθη· γυναικῶν δὲ καὶ παίδων, καὶ τῆς
 οἰκτικῆς θραυπέιας, ἐμπορῶν τε καὶ τῶν ἐργαζο- Mercatores
 μένων ὁ τὰς βαναύστους τέχνας μετοίκων· ἐδενὶ γὰρ et opifices
 ἐξῆν Ῥωμαίων ἔτε κάπηλον ἔτε χειροτέχνην βίον quo loco
 ἔχεν· ἐκ ἐλαττων ἢ τριπλάσιοι τῆ πολιτικῆ πλή- fuerint?

X 3

θες·

mine vocat hunc Servilium lib. XI. c. 54. vbi Σπόριον
 legi malit etiam Wesseling.

- c. παρὰ τῶν ἐντὸς τείχεος ed. Steph. et Cod. Lapi, qui
 vertit: *ab iis, qui intra murum erant discussum*. Ne-
 que aliter Cod. Vat. Sed maluit e Cod. Rom. τὸν, et
 art. τῆ ante τείχεος positum, Sylburg. Reiskius, *bene*,
inquit, haberet παρα, si ἐξεταζόμενος abesset. Sic vero
leg. est πρὸς ut infra c. 27. med. ὁ πρὸς τὰς νῦν ἐξε-
ταζόμενον βίος. An dixit παρὰ pro πρὸς hoc loco
 Noster, vt in forma παραλλήλεος ἐξετάζειν τὰς λόγους,
 vbi annon solute παρ' ἀλλήλεος dictum sit, ambigit
 Buddens in Comm. ling. gr. p. m. 308.
- d. Ianiculi puta, quem Tuscos occupatum tenuisse cap.
 praeced. dixerat. cf. Liv. 2, 51.
- e. cf. 2, 28. b.
- f. ἔτε κάπηλον ἔτε χειροτέχνην βίον *neque propolarum,*
neque opificum vitam. κάπηλοι non semper caupones,
 sed etiam, vt h. l. *propolae, Vorkäufer*, atque ita in-
 vicem sibi respondent ἐμποροὶ et κάπηλος βίος, qui-
 bus iunguntur *opifices*. cf. Periz. ad Ael. var. hist. XI,
 9. p. 698. et intt. ad 2 Cor. 2, 17.
- g. ἢ τριπλάσιον Vat. quod melius quadrare putaverat
 Sylb.

θρεῖς ἕς ἐκ ἧν παραμυθήσασθαι βράδιον, ἐπὶ τέτρω
 καὶ ἀγανακτῶντας καὶ συντρέχοντας εἰς τὴν ἀγο-
 ραν, καὶ καταβοῶντας τῶν ἐν τοῖς τέλεσιν, ἐπὶ τε
 τὰς οἰκίας τῶν πλοσίων κατὰ ἡ πλῆθος ὠθεμένους,
 καὶ διαρπάζειν ἐπιχειρῶντας ἄτερ ὠνῆς τὰς ἰ ἐπι-
 κειμένας αὐτῶν τροφάς. οἱ μὲν δῆμαρχοι, συνάγοι-
 τες αὐτὰς εἰς ἐκκλησίαν, καὶ κατηγορῶντες τῶν πα-
 τρικίων, ὡς αἰεί τι κακὸν ἐπὶ τοῖς πένησι μηχανωμέ-
 νων, καὶ πάντα ὅσα πάποτε δεινὰ κατὰ τὴν ἀτέκ-
 μαρτόν τε καὶ ἀφύλακτον ἀνθρώποις^κ τύχην, ἐκεί-
 νων ἔργα λέγοντες, ἴ βρισιὰς εἶναι πικρὰς ἐξεργά-
 σαντο. ^μ τοιαῖτοις συνεχόμενοι κακοῖς οἱ ὑπατοί,
 πέμπουσι τὰς συνωνησομένους σίτον ἐκ τῶν σύνεγγυς
 τόπων μετὰ πολλῶν χρημάτων, καὶ τὸν ἐν ταῖς οἰ-
 κίαις ἑτάξαν εἰς τὸ δημόσιον ἀναφέρειν τὰς εἰς τὸν
 ἑαυτῶν βίον πλείονα τῶ μετρίε παραδεμένους, ^ν τι-
 μὴν ὀρίσαντες ἀποχρῶσαν. ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα
 πολλὰ μηχανάμενοι τοιαῦτα, ἐπέσχον τῶν πενήτων
τὰς

h. Forte κατὰ πλῆθος Reisk. cf. ad 8, 87. c. Sed κατὰ
 πλῆθος etiam 9, 41. 68. et Dionysio valde familiare
 est. Nos in Menge.

i. ἐπι. ἐν αὐτοῖς τροφάς. Vat. Reiskius dedit ἀποκει-
 μένας, reconditas, in cellis futuros ad usus sepositas.
 Sed fere dubito, an verbo hoc significantiore hic opus
 fit. Loci ratio ac res ipsa postulat: eorum, quae ade-
 rant, quae suppetebant, cibaria, ihren Vorrath an Le-
 bensmitteln.

k. Post τύχην desiderari συνέβη, vel aliud verbum simi-
 le, putat Sylb. Verum si ὅσα post πάντα, vt in πλεί-
 εα ὅσα, 2, 74. meram intendendi vim habet, tali sup-
 plemento non opus est. cf. ad. 2, 73. h.

l. atque ita magis exacerbabant vulgus suapte sponte pro-
 cive ad contumelias. Gelen.

m. τέτοις δὲ συνεχ. in Cod. Rom. Sylb.

n. τιμὴν deerat in ed. Steph. addidit e Cod. Rom. Sylb.
 Lapi versio: pretio modum imponentes sufficientem.
 Gelenius hoc commation omisit.

τάς παρανομίας, καὶ ὁ ἀναστροφὴν ἔλαβον τῆς εἰς
 τὸν πόλεμον παρασκευῆς. ^p Ἐπειδὴ γὰρ αἱ μὲν XXVI.
 ἔξωθεν ἐβράδυνον ἀγορᾷ, τὰ δ' ἐντὸς τειχῆς τρο-
 φῆς ἐχόμενα πάντα κατανάλωτο, ἀποστροφή δὲ
 τῶν κακῶν ἔδεμια ἦν ἑτέρα, ἀλλὰ δυσὶν θάτερον
 ἐχρῆν, ἢ τὸς πολεμίους ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας ἀπά-
 σῃ δυνάμει παρακινδυνεύσαντας, ἢ τειχήρεις μένον-
 τας, ὑπὸ λιμῆ τε καὶ σάσεως διαφραρῆσαι τὸ κε-
 φότερον αἰρέμενοι τῶν κακῶν, ἔγνωσαν ὁμοσε χω-
 ρεῖν τοῖς ἐκ πολεμίων ^q κακοῖς. προαγαγόντες δὲ
 τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς πόλεως, περὶ μέσας νύκτας
 διέβησαν τὸν ποταμὸν ἐπὶ σχεδίας, καὶ πρὶν ἡμέ-
 ραν λαμπρὰν γενέσθαι, πλησίον τῶν πολεμίων κατε-
 στρατοπέδευσαν. — γενομένης δ' οἰκτρᾶς νίκης περὶ p.1815.1.9.
 τὸς Ῥωμαίους, καὶ ἔπαντάπασι εὐτυχὲς τέλος
 εἰληφότος τῷ ἀγῶνος, οἱ μὲν ὑπατοὶ πρὸ τῶν νεκρῶν
 καταστρατοπεδευσάμενοι, τὴν ἐπιῆσαν νύκτα ἠυλί-
 σαντο· οἱ δὲ κατέχοντες τὸ Ἰάνικλον Τυβέρηνοι,
 ἐπειδὴ ἔδεμια παρὰ τῶν οἴκοθεν ἤρχετο ἐπικαρία,
 καταλιπεῖν ἔκριναν τὸ Φρέριον· καὶ ἀναστρατοπε-
 δεύσαντες νυκτός, ἀπῆραν εἰς τὴν Οὐιεντανῶν πόλιν
 ἐγγυτάτω σφίσι τῶν Τυβέρηνίδων πόλεων κειμένην. —
 μετ' ἑπολλᾶς δ' ἡμέρας ἀγορᾶς ἐπλήθη παντοδα- p.1817.1.2.
 πῆς ἡ πόλις, τῶν τε δημοσίων πεμφθέντων καὶ τῶν
 εἰωθότων ἐμπορεύεσθαι πολὺν εἰσαγαγόντων σίτον·
 ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ ^r πάντας εὐτελεῖα γενέσθαι.

o. ἀναστρ. bene habet h. l. significans *receptum, otium, per fugium*, h. e. tempus amplius, ad comparandum bello necessaria per otium. *Reisk.* ἐπιστροφήν malebat *Steph.*

p. Ita Lap. *postquam enim*. vulgo ἐπειδὴ αἱ μ. Vat. ἐπεὶ δ' αἱ μὲν.

q. *deinōis* pro κακοῖς in Cod. Vat.

r. Forte etiam πάντα *Sylb.*

LXX.

T. Menenius Agrippa eodem anno, propter Fabios caesos, cum haud procul inde stativa consul habuisset, et rem male gestam adversus Etruscos, Ianiculum deinceps occupantes, damnatus est populi iudicio et pecunia multatus.

XXVII. **Κ**αταλυθέντων δὲ ^a τῶνδε τῶν ὑπαιθρίων πολέμων, ἢ πολιτικῆς εἰσευθῆς ἀνεκαίετο, τῶν δημάρχων πάλιν ταραττόντων τὸ πλῆθος. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πολιτεύματα διεσκέδασαν αὐτῶν ἀντιπαττόμενοι πρὸς ἕκαστον οἱ πατρίκιοι τήν τε κατὰ Μενηϊεὶς δίκην τῆ ^b νεωσὶ ὑπατεύσαντος, καὶ τοὶ πολλὰ πρᾶγματευθέντες, ἀδύνατοι ἐγένοντο διαλύσαι· ἀλλ' ὑπαχθεὶς ὁ ἀνὴρ εἰς δίκην ὑπὸ τῶν ^c δυεῖν δημάρχων, Κοίντῃ ^d Κοϊντίλῃ καὶ Τίτῃ Γενυκίῃ, καὶ λόγον ἀπαιτῆμενος τῆς στρατηγίας ^e τῆ πολέμου τέλος ἔτ' εὐτυχὲς ἔτ' εὐπρεπὲς λαβέσης, μάλιστα δὲ διαβαλλόμενος ἐπὶ τῷ Φαβίῳ * ὀλέθρῳ,
καὶ

- a. τῶνδε omittit Vat. Reiskius dedit τῆδε, qui in annott. aut τῶνδε cum Vat. omittendum, aut cum τῆδε, aut etiam cum ᾧδε mutandum esse censet.
- b. A. V. 277. cf. segm. LXVIII argumentum.
- c. δυεῖν hic et c. 26. init. Cod. Vat.
- d. Κοϊντίλῃ Vat. *Lapus* et *Gelen.* cum *Sigoi.* legunt *Κωνσιδῆς* ex *Livio.*
- e. τῆς πολέμου. dedit Reisk. nam τῆς illud, inquit, *cohaeret cum λαβέσης, et πολέμου caret articulo: alias si τῆ seruetur et στρατ. τ. πολ. sit imperium in bello, praestet non λαβέσης, sed λαβόντος legi.* vulgatan reliqui.
- * cf. 9, 23. vbi Noster dixerat, triginta mado stadia, ab eo loco, vbi clades ista acciderat, eum abfuisse, indeque ortam opinionem, eum succurrere illis, cum posset, noluisse, ac propterea iudicio apitis eundem esse arcessitum. His addit, quae hic subiicienda putavi: σφόδρα γὰρ ἐπένηθησεν ἡ Ῥωμαίων πόλις ἀνδρῶν τοιούτων καὶ τοσούτων ἀρετᾶς ἀποκεραμένη, καὶ πρὸς ἅπαν

καὶ τῇ Κρεμέρας ἀλώσει, δικάζοντος τῆ δημοτικῆ
 ὄχλος κατὰ Φυλάς ἐ παρ' ὀλίγας ψήφους ᾤφλεν,
 υἱὸς ἂν Ἀγρίππα Μενηνίς, τῆ καταγαγόντος ἐκ
 τῆς Φυγῆς τὸν δῆμον, καὶ διαλλάξαντος πρὸς τὰς
 πατρικίαις, ὃν ἀποθανόντα ἠβελῆ ἐκ τῶν δημοσίων
 χρημάτων λαμπροτάταις ἐκόσμησε ταφαῖς, αἱ δὲ
 γυναῖκες αἱ Ῥωμίων ἐνιαύσιον ἐπένηθσαν χρόνον,
 πορφύραν καὶ χρυσὸν ἀποδέμεναι. ἐ μέντοι Ἐθα-
 ναῖτε γ' αὐτῶ ἀ καταδικασάμενοι ἐτίμησαν, ἀλλ'
 ἐκτίσματος, ὃ πρὸς μὲν τὰς νῦν ἐξεταζόμενον βίαις,
 γέλωτος ἂν ἄξιον Φανείη, τοῖς δὲ τότε ἀνθρώποις,
 αὐτεργοῖς ἔσι καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα ζῶσι,
 μάλισα δ' ἐκεῖνα τῶ ἀνδρὶ, πενίαν κληρονομήσαντι
 παρὰ τῆ πατρὸς, ἡ ἀφύες ἦν καὶ βαρῦ, δισχιλίων
 ἀριθμὸς ἀσσαρίων. ἦν δ' ἀσσαρίον, χάλκεον νό-
 μισμα, βάρος λιτριάϊον, ὥσε τὸ σύμπαν ὄφλημα,
 ταλάντων ἑκκαίδεκα εἰς ὀλκὴν χαλκῆ γενέσθαι.
 καὶ ἑπτά ἐπίφθονον ἐφάνη τοῖς τότε ἀνθρώποις.
 καὶ ἐπανορθώσασθαι βεβλόμενοι αὐτὸ, τὰς μὲν χρη-
 ματι-

as, qualis
 et quantus?
 talentum
 quot librar.
 f. assium
 fuerit?
 cf. not.

X 5

ἅπαν τὸ δόξαν αὐτοῖς αἴτιον γεγονέναι τῆς τοιαύτης
 συμφορᾶς, πικρῶς καὶ ἀπαραιτήτως εἶχε. τὴν δ' ἡμέ-
 ραν ἐπέειπεν, ἐν ἣ τὸ πάθος ἐγένετο, μέλαιναν τε καὶ
 ἀποφράδα τίθεται, καὶ ἕθενος ἂν ἔργα ἐν ταύτῃ χρη-
 σῆ ἄρξαιτο, τὴν τότε συμβᾶσαν αὐτῇ τύχην ὀττευο-
 μένη.

- f. Ita Vat. vt placuerat Sylburgio. vulgo ᾤφειλεν.
 g. Vulgo θανάτω γ' αὐτὸν. Sed θανάτε γ' αὐτῶ Vat.
 vt θαν. eodem sit casu, quo ἐκτίσματος. Eadem stru-
 ctura 7, 64. b.
 h. ἀφ' ἧς Vat. perperam. vid. ind. ἀφ.
 i. Si per 16 dividuntur 2000, emergunt 125. Ac toti-
 dem libras tenuisse talentum vnum, docent Hesych. et
 Eriph. de pond. et mens. vid. Casaub. ad h. l. Atque
 sic est in aere gravi: aliter aestimatur talentum in ar-
 gento, idque discrimen h. l. Glareanus ad Lapi vers.
 neglexisse videtur. Imperiales fere 375 nostri argen-
 ti hanc multam effecisse Strothius putat ad Liv. 2, 52.
 k. καὶ ὁμως τῆτο conii. Reisk.
 l. Potest etiam αὐτὸ legi, Sylb. αὐτὸ Vat. vulgo αὐτολ.

ματικάς ἔπαυσαν ζημίας, μετήνεγκαν δ' εἰς* προβάτων ἐκτίσματα καὶ βοῶν, τάξαντες καὶ τέτων ἀριθμὸν ταῖς ὑπερον ἐσομέναις ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῖς ἰδιώταις^m ἐπιβολαῖς. ἐκ δὲ τῆς Μενηνίε καταδίκης ἀφορμὴν αὐτοῖς εἰλήφεσαν οἱ πατρίκιοι τῆς πρὸς τὸ δημοτικὸν ὀργῆς, καὶ ἔτε τὴν κληρονομίαν ἐπέτρεπον ἔτι αὐτῶ ποιεῖσθαι, ἔτ' ἄλλο ἐβέλοντο ἐνδίδοναι μαλακὸν ἔδην. —

LXXI.

A. V. 281. Publilii Voleronis audacia: in quem virgas expedire lictores iusserant Consules.

XXXIX. ^{p.1848.l.14.} Ἄνῆρ τις ἐκ τῶν δημοτικῶν τὰ πολέμια λαμπρὸς, Πόπλιος Βολέρων, ἡγεμονίαν ἐσχηκὼς λόγων ἐν ταῖς προτέραις^a στρατείαις, τότε ἀντὶ λοχαγῆ στρατιώ-

* v. ad 10, 50.

m. Vulgo ἐπιβελαῖς, et sic *Lapus* quoque: *futuris postea a magistratibus in privatos insidiis*: quibus multas intelligi coniicit *Glarean*. Veriorem lect. ἐπιβολαῖς *multis* protulit *Sylb.* quam probat *Hudson* ex *Harporat.* et *Suid.* a *Gelenio* iam expressam: eandemque *Reiskius* tandem in contextum recepit. Ac novum pro ἐπιβολαῖς argumentum esse videtur, quod additum hic legitur ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, si quidem magistratum proprie erat, irrogare ἐπιβολὰς, i. e. *multas arbitrarias*, re ad iudicium nondum delata: quem morem, atticum praefertim, a Romanis quoque receptum, vel Nostro hic obversantem, late explicuit *Taylor* ad *Lysiam* c. *Andoc.* p. 219. ed. *Reisk.* De permutatione autem vocum ἐπιβελ. et ἐπιβολ. praeter eundem, vid. omnino *Cel. Mori* ind. ad *Xenoph. Hist. gr.* in ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, qui et e *Polluc.* quibusdam locis apparere dicit, esse ellipsin, et plene dici ἐπιβολὴν ζημίας.

n. Ita malit *Sylb.* vt mox ad not. c. utroque loco vulgo στρατιῶς. *Ordines duxisse* eum, ait *Liv.* 2, 55. i. e. fuisse centurionem aliquoties. v. *Drakenb.* ad *Liv.* 2, 23.

φρατιώτης πρὸς ^b αὐτῶν κατεγράφετο. ὡς δ' ἦναν-
 τιῶτο, καὶ ἐκ ἡξίε χάραν ἀτιμότεραν λαβεῖν, ἐδὲν
 ἡμαρτηκῶς ἐν ταῖς προτέραις ^c φρατεῖαις, δυσανα-
 σχετῶντες οἱ ὑπατοὶ τὴν παβήρησιαν αὐτῆ, τοῖς
 ραβδῶχοις ἐκέλευσαν τὴν ἐδῆτᾶ τε περκαταβῆ-
 ξαι, καὶ ταῖς ράβδοις τὸ σῶμα ξαίνειν. ὁ δὲ νεανίας
 τῆς τε δημάρχους ἐπεκαλεῖτο, καὶ, εἰ τι ἀδικῆ,
 κρίσιν ἐπὶ τῶν ^d δημοτικῶν ὑπέχευ ἡξίε. ὡς δ' εἰ
 προσέχον αὐτῶ τὸν νῦν οἱ ὑπατοὶ, ἀλλὰ τοῖς ^e ραβ-
 δῶχοις ἀγειν καὶ τύπτειν ἐπεκελεύοντο, ἐκ ἀνα-
 σχετὸν ἡγησάμενος εἶναι τὴν ὕβριν, αὐτὸς ἐαυτῶ
^f ταμίας [τῆς δίκης] γίνεται. τὸν τε γὰρ πρῶτον
 προσελθόντα τῶν ραβδῶχων παίων εἰς τὸ πρόσω-
 πον ἐναντίας πυγμαῖς, νεανίας καὶ ἐβῶμένος ἀνῆρ,
 ἀνατρέπει, καὶ τὸν ἐπὶ τέτω. ἀγανακτησάντων
 δὲ τῶν ὑπάτων, καὶ πᾶσιν ἅμα τοῖς ὑπηρέταις
 προσελθεῖν κελευσάντων, ^g δεινὸν τοῖς παρεῖσι τῶν
 δημοτικῶν ἐφάνη καὶ αὐτίκα συσφραφέντες ἀδρόοι,
 καὶ ἀναβοήσαντες τὸ παρακλητικὸν τῆς ἀλλήλων
 ὀργῆς, τὸν τε νεανίσκον ἐξήρασαν, καὶ τῆς ραβ-
 δῶχους

b. Ab anni eius, puta, Coff. L. Aemilio et Iulio Vopisco;
 novas delectu indicto turbas cientibus. Liv. 2, 55.

c. φρατιαῖς in vulgatis. vid. not. a.

d. δημοτῶν Vat.

e. Ita Lapus: sed *litoribus*, et Vat. vulgo ταῖς ράβδοις.

f. Ita optime Vat. *sui ipsius vindex fit*, inquit Hudf. vul-
 go deest τῆς δίκης. An vero etiam Lapus legerit in
 Cod. suo ταμίας τῆς δίκης, dum vertit: *suus ipse fit*
protektor, dubito equidem, quamvis Hudsono ita vi-
 deatur. *Lapo* forte succurrit ἐπίτροπος, quod inter
 alia synonyma τῆ ταμίας ponunt *Moeris* et *Th. Ma-*
gister. Hinc forte illud Lapi vocabulum *protektor*.
 Ceterum locus de meo sensu frigeſcit, si additur τῆς
 δίκης. Est enim αὐτὸς ἐαυτῶ ταμίας facete h. l. *qui*
sua sibi s. defendendi sui causa, depromit, i. e. verbera
et pugnos, vt statim e sequentibus apparet. Hinc τῆς
 δίκ. vt interpretamentum, inclusi.

g. δεινὸν τι τοῖς παρ. Vat.

δὲ χεῖρας ἀπέψησαν παίοντες· καὶ τελευτῶντες ἐπὶ
 τῆς ὑπάτης ὤρμησαν, καὶ εἰ μὴ καταλιπόντες ἐκεί-
 νοι τὴν ἀγορὰν ἐφυγον, ἀνήκεσον^h ἄν τι κακὸν ἐξεργά-
 σασαντο. ἐκ δὲ τῆς διεσκήκει πᾶσα ἡ πόλις καὶ
 οἱ τέως ἡσυχάζοντες δήμαρχοι τότε ἠγρυπνῶντο, καὶ
 τῶν ὑπάτων κατηγοροῦν. περιεισήκει τε ἡ περὶ τῆς
 κληρονομίαςⁱ — εἰς ἕτερον^k μείζονα τὸν ὑπὲρ τῆς
 κόσμου τῆς πολιτείας ἀγῶνα. οἱ μὲν γὰρ πατρίκιοι
 τοῖς ὑπάτοις ὡς καταλυομένης αὐτῶν τῆς ἐξουσίας
 συναγανακτῶντες, τὸν^l ἐπιβάλλειν τοῖς ὑπηρέταις
 πολμήσαντα κατὰ κρημνῶν βαλεῖν ἤξιον. οἱ δὲ
 δημοτικοὶ συσρέψαντες αὐτῆς, κατεβῶν τε καὶ
 παρεκελεύοντο μὴ προδιδόναι σφῶν τὴν ἐλευθερίαν,
 ἀλλ' ἐπὶ τὴν βελήν τὸ πρᾶγμα ἄγειν, καὶ τῶν ὑπά-
 των κατηγοροῦν, καὶ δίκης τινὸς^m παρ' αὐτῶν ἤξιον
 τυχεῖν, ὅτι τὸν ἐπικαλεσάμενον τὴν ἐκ τῶν δημοῦ-
 χων βοήθειαν, καὶ ἐν τῷ δήμῳ κρίσιν ὑπέχεον, εἴ τι
 πλημμελεῖ, βεβλόμενον, εἰς ἑτέρε τυχεῖν εἴασαν τῶν
 δικαίων,

- h. Ita Vat. et *Lapus intolerabile aliquod malum. vulgo αὐτῆνα κακὸν.*
- i. Coni. Sylb. ὁ περὶ sc. ἀγῶνα e membro frequenti: atque ita dedit Reiskius. Malui signum lacunae ponere h. l. vbi excidisse videtur ἔρις vel εἰσῆσις, vel simile vocab. Nam vulgatam retinent codd. et *Lapus* vertit: *translata est de sortitione agri seditio.*
- k. Ita cum Sylb. Reiskius. vulgo εἰς ἕτερον μείζονα διὰ τὸν etc. *Portus* explicat εἰς ἕτερον μείζονα sc. κακὸν διὰ τὸν etc. Sed propius vulgatae accedit *Lapi* codex, quanquam aequae h. l. depravatus: *seditio ex hoc inornatu civilitatis in alterum certamen maius.*
- l. Ad ἐπιβάλλειν aut adde, aut subaudi certe τὰς χεῖρας, Reisk. additione non opus est: ἐπιβαλόντες αὐλαῖς adorti villas, 6, 31. p. 1112. ed. Reisk.
- m. *Lap.* vertit de iis: quasi legerit περὶ vel ὑπὲρ. Sed aptius cum Gelenio κατ' αὐτῶν legi putat Sylb. Reiskius vero παρ' αὐτῶν, aut ad τῶν ὑπάτων, aut ad τῶν βεβλυμένων referri posse existimat: vel si quid mutandum sit, malit παρ' αὐτῆς sc. τῆς βελῆς, quod praecessit.

δικαίων, ἀλλ' ἐν ἀνδραπόδε μοίρα τὸν ἐλεύθερον καὶ πολίτην ἔθεντο, παίειν ἐπικελεύόμενοι. —

LXXII.

Anno sequenti P. Volero, tribunus pl. factus. Comititia curiata et tributa quid differant? Lex Publilia de magistratibus minoribus tributis comitiis creandis.

Ἐπισάντων δὴ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ὑπάτοι μὲν ἀπεδέχθησαν Λεύκιος Πινάριος καὶ Πόπλιος Φέριος. — ἡ δ' ἐκ πολλῶ χρόνε διαμένεσα ἐν τῇ πόλει σάσις, ἣν οἱ δημόται πρὸς τὰς πατρικίας ἐσασίαζον, ἀνίστατο πάλιν. ὁ δ' ἐξεγείρων αὐτὴν δήμαρχος ἦν Πόπλιος Βολέρων, ὁ τῶ πρόδεν ἐνιαυτῶ τοῖς περὶ Αἰμίλιόν τε καὶ Ἰέλιον ὑπάτοις ἀπειθείσας, ὅτι αὐτὸν ἀντιλοχαγῶ στρατιώτην κατέγραψον· εἰ δὲ ἀλλό τι μᾶλλον ἀποδειχθεῖς ὑπὸ τῶν πενήτων δῆμα προσάτης· γένος τε γὰρ ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἦν, καὶ τεθραμμένος ἐν πολλῇ ταπεινότητι καὶ ἀπορίᾳ· ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπάτων, βασιλικὸν ἔχεσαν ἀξίωμα τέως, πρῶτος ἔδοξεν ἰδιώτης ἀνὴρ ἀπειθεῖα ταπεινώσαι, καὶ ἐτι μᾶλλον διὰ τὰς ὑποσχέσεις, αἷς ἐποιεῖτο μετιῶν τὴν ἀρχὴν κατὰ τῶν πατρικίων, ὡς ἀφαιρησόμενος αὐτῶν τὴν ἰσχύν. ὅς ἐπειδὴ τάχις ἐξεγένετο αὐτῶ, λωφῆσαντος ἑ τῶ δαιμονίῃ χόλῃ, τὰ πολιτικὰ πράττειν, συναγαγὼν τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν, νόμον εἰσφέρει περὶ τῶν δημαρχικῶν ἀρχαιρεσιῶν, μετὰ-

a. Nec ὅτε h. l. displicet Sylburgio.

b. Non male sic ὑπὸ τῶν πενήτων τῶ δῆμα πρ. Sylb. et Port.

e. Pestem intelligit ob Vestalis virginis stuprum eo anno grassantem, c. 40.

μετάγων αὐτὰ ἐκ τῆς ^d Φατριακῆς ψηφηφορίας, ἢν οἱ Ῥωμαῖοι ^e Κεριάτην καλεῖσιν, ἐπὶ τὴν Φυλετικὴν. τίς δὲ τῶν διαφορᾶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἐγὼ σημαίνω. τὰς μὲν Φατριακὰς ψηφηφορίας ἔδει, προβλευσταμένης τῆς βελῆς, καὶ τῆ πλῆθους κατὰ Φατρίας τὰς ψήφους ^f ἐξενέγκαντος, καὶ μετ' ἀμφοτέρωτα ταῦτα τῶν παρὰ τῆ δαιμονίᾳ σημείων τε καὶ οἰωνῶν μηδὲν ἐναντιωθέντων, τότε κυρίας εἶναι τὰς δὲ Φυλετικὰς, μήτε προβλεύματος γινομένης, μήτε τῶν ^g ἱερῶν τε καὶ οἰωνοσκοπῶν ἐπιθεσπισάντων, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ^h τελεθεύσας ὑπὸ τῶν Φυλετῶν τέλος ἔχειν. καὶ ἦσαν ἐκ τῶν τεττάρων λοιπῶν δημάρχων ⁱ οἱ συνεισφέροντες αὐτῶ δύο δήμαρχοι τὸν νόμον ἐς προσεταιρισάμενος, ἐλαττόνων ὄντων τῶν μὴ ^k ταῦτα βελομένων, περιῆν. οἱ δ' ὑπατοὶ καὶ ἡ βελή, καὶ πάντες οἱ πατρίκιοι, κωλύειν ἐπεχείρουν τὸν νόμον. ἀφικόμενοί τε κατὰ πλῆθος εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐν ἣ προεῖπον οἱ δήμαρχοι κυρῶσειν τὸν νόμον ἡμέρᾳ, παντοδαπὸς δὴ ἄλλοιον λόγους, τῶν τε ὑπά-

των

d. Φατριακῆς, et paucis interiectis, Φατριακὰς et Φατρίας, in Vat. sicut supra aliquoties: sed vulgata scripturam quoque veram esse existimat Sylburg, quod apud Hesychium occurrant Φάτραι et Φατρία, utrumque expositum συστήματα, συντάγματα.

e. c. 46. extr. ἐκυλησίαν κεριάτιν. p. 1870. l. 12. ed. Reisk. Ceterum verba μετάγων αὐτὰ — Φυλετικὴν ita verterim: *mutans suffragia, ut in iis non curiatim, unde Romani Curiatia vocant Comitia, sed tributim ferrentur.* Glareanus *centuriatam* malit. Sed et curiata Comitia auspiciato haberi consueverant. cf. Stroth ad Liv. 2, 56. a.

f. ἐπενέγκαντος Vat. quod Reiskius recepit.

g. ἱερῶν dedit Reisk. Sylburg retinet ἱερῶν, sed mox malit οἰωνῶν vel οἰωνοσκοπῶν. Nihil mutandum cenfeo.

h. vid. ind. τελεῖν.

i. δημάρχων δύο δήμαρχοι οἱ συνεισφ. malit Portus.

k. ταῦτα agnoscit Lap. haec nolent. etiam ταῦτα legi posse censet Sylb. atque ita dedit Reisk.

των καὶ τῶν πρεσβυτάτων ἐκ τῆς βελῆς καὶ ἄλλῃ
παντός, ὅτῳ βεβλομένῳ ἦν, τὰς ἐνάσας ἐν τῷ νόμῳ
διεξιόντος αἰτοπίας. ἀντίλεξάντων δὲ τῶν δημάρχων
καὶ αὐθις τῶν ὑπάτων, καὶ μέχρι πολλῆ τῆς ἀψι-
μαχίας τῶν λόγων ἐκμηκυνθείσης, ἐκείνην μὲν τὴν
ἐκκλησίαν διέλυσεν εἰς νύκτα συγκλειθεὶς ὁ χρόνος.
προθέντων δὲ πάλιν τῶν δημάρχων εἰς τρίτην * ἀγο-
ρὰν τὴν περὶ τῆ νόμου διάγνωσιν, καὶ συνελθόντος
ἔτι πλείονος εἰς αὐτὴν ὄχλου, τὸ παραπλήσιον τῷ
προτέρῳ συνέβη γενέσθαι πάθος. —

Ὡς δὲ τὸ δεινὸν ^m ἐλώφησεν, ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρ- XLII.
χῆς ⁿ ὧν ὁ Πόπλιος, ἐπειδὴ ἐκ ἠδύνατο κυρῶσαι τὸν P. 1858. l. r.
νόμον ἐν τῷ περιόντι χρόνῳ, τῶν ** ἀρχαιρεσιῶν
ἐπισάντων, μετῆει πάλιν τὴν δημαρχίαν εἰς τὸν
ἐπίοντα ἐνιαυτὸν, πολλὰ καὶ μεγάλα τοῖς ^o δημό-
ταις ὑπισχνόμενος· καὶ ἀποδείκνυται πάλιν δήμαρ-
χος ὑπ' αὐτῶν, καὶ δύο τῶν συναρχόντων. οἱ δὲ πα-
τρίκιοι πρὸς τῆτο ἀντεμηχανήσαντο, πικρὸν ἀνδρα
καὶ μισοδῆμον καὶ μηδὲν ἐλαττώσοντα τῆς ἀριστο-
κρατίας, ἐπὶ τὴν ὑπατείαν προαγαγεῖν, Ἀππίον
Κλαύδιον, υἱὸν Ἀππίου τῆ πλεῖστα τῷ δήμῳ περὶ
τὴν

l. vid. ad 2, 5. p. indicari hic videntur iuniores patricii.
Mox non male forsan διεξιόντων in plur.

* in trinum nundinum i. e. diem septimum decimum v.
Clay. Ernest. Cic. et Bachii H. I. 2, 1, 18. Strothius,
vigesimalium quartum dicit, ad Liv. 3, 35. f.

m. τὸ δειν. ἐλώφ. pestem intelligit, quae tum infestior
incidens, mox tamen cessaverat. cf. cap. hui. init.

n. Rectissime in Vat. ὧν ὁ Ποπλ. quod Sylburgio pla-
cuisset video. Hudf. In vulgg. ἦν pro ὧν. Lapis ta-
men, qui vertit: *Vbi vero requievit hoc malum, cum
esset in exitu magistratus Publius, neque legem in re-
liquo tempore promulgare possset, legisse videtur ἐπει-
δὴ ἐπ' ἐξ. ἦν ὁ Ποπλ. καὶ ἐκ ἠδύνατο κ. λ.*

** ἀρχαιρεσιῶν Steph. ed. quod cum seq. participio
neutro consistere nequit. Sylb. cf. ind. h. voc.

o. Ita Vat. vulgo τοῖς πολίταις.

XLIII.

τὴν κἀφοδὸν ῥ ἐναντιωθέντος, καὶ αὐτὸν πολλαὶ ἀν-
 τεπόντα, καὶ ἔδὲ εἰς τὸ πεδῖον ἐλθεῖν βηληθέντα,
 ἕνεκα τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἔδὲν ἦττον προεβέλευσάν
 τε καὶ ἐψηφίσαντο ἀπόντα ὑπάτον. Τελεωθέντων
 δὲ τῶν ἀρχαιρεσιῶν κατὰ πολλὴν εὐπέτειαν οἱ γὰρ
 πένητες ἐξέλιπον τὸ πεδῖον, ἐπεὶδὴ τὸν ἄδρα τόνδε
 ὀνομαθέντα ἤκυσαν παραλαμβάνεσσι τὴν ὑπά-
 τειαν Τίτος ἠ Κοῖντιος Καπιτωλῖνος, καὶ Ἀππίος
 Κλαύδιος Σαβῖνος, ἔτε τὰς φύσεις, ἔτε τὰς πρσαι-
 ρήσεις ἔχοντες ὁμοίας. Ἀππίος μὲν γὰρ ἦν γνώμη,
 περισπᾶν * περὶ τὰς ἔξω στρατείας τὸν ἀργὸν καὶ
 πένητα δῆμον, ἵνα τῶν τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίων
 ἐκ τῆς πολεμίας εὐπορῶν τοῖς αὐτῆ πόνοις, ὧν ἐν
 χρεία μάλιστα ὑπῆρχε, καὶ τὰ συμφέροντα τῇ πό-
 λει διαπραττέμενος, ἤκισα τοῖς ἐκ τῆ συνέδρις διοι-
 κῆσι τὰ κοινὰ δυσμενῆς τε καὶ χαλεπὸς ἦ —
 p. 1360. l. 1. Κοῖντίω δ' ἔκ ἐδόκει πόλεμον ἐκφέρειν ἐδένα, ἀγα-
 πητὸν ἀποφαίνοντι, εἰ πρὸς τὰς ἀναγκαίους τε καὶ
 ἔξωθεν ἐπαγομένους κινδύνους καλέμενος ὁ δῆμος εὐ-
 πειθῆς γένοιτο, — ἦν δ' ἡ τῆ μηνὸς ἐκείνης ἡγε-
 μονία τῷ Κοῖντίω προσήκασα ὡς τ' ἀναγκαῖον ἦν,
 τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων μηδὲν ἄκοντος ἐκείνης ποιεῖν.
 οἱ δὲ περὶ τὸν Πόπλιον δῆμαρχοι ἔδὲν ἔτι διαμελλή-
 σαντες,

p. vid. Appii huius in sententiam istam orationem ap.
 Nostrum 6, 59-64. itemque 68. Reiskius hic ita di-
 stinguendum et legendum putat ἐναντιωθέντος. ὃν καὶ
 αὐτὸν — Sed ita videri potest, significari, Appium
 quoque patrem, invitum et absentem, consulem esse
 creatum: quod non est.

q. Vat. Κοῖντος, atque ita etiam in ed. Steph. Sed ve-
 rae scripturae tum apud latin. auctores argumentum
 extat, tum eiusdem vestigium est in mendoso nomine
 Κῆτιος apud Diodor. 9, 67. Sylb. cf. ad h. l. Wessfel.

* Forlan ἐπὶ τὰς ἔξω στρατείας Sylb. cui aut obsequen-
 dum, aut περὶ τὰς ἔξω στρατείας in dat. legendum
 censet Reiskius.

r. cf. 5, 2. vbi Coss. singulis mensibus fecures permu-
 tasse dicuntur.

σαντες, τὸν ἐν τῷ πρόθευ ἐνιαυτῷ εἰς δυνηθέντα ἐπι-
 κυρωθῆναι νόμον πάλιν εἰσέφερον, ^s προσγράφοντες ^{Lex Publi-}
 αὐτῷ, καὶ τὸ τῶν ἀγορανόμων ἀρχαίων ἐν ταῖς αὐ-
 ταῖς ψηφιοφορεῖσθαι ἐκκλησίαις, καὶ πάντα τὰ
 ἄλλα, ὅσα ἐν τῷ δήμῳ πράττεσθαι τε καὶ ἐπικυ-
 ρῆσθαι δεήσει, ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἐπιψηφίζεσθαι
 "κατὰ ταῦτό· ὅπερ ἦν ἄρα τῆς μὲν βελῆς ^x κατὰ-
 λυσις Φανεραί, τῆ δὲ δήμου δυνατεία.

Τὸτο μαθῆσι τοῖς ὑπάτοις Φροντίς εἰσῆει καὶ ^{XLIV.}
 λόγος, ὅπως ἂν ἐν τάχει καὶ συν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ
 παρακινῆν καὶ ^y τὸ τσασιάζον ^z ἐξαίρεθῆ. ὁ μὲν ἔν
 Ἄππιος ἐπὶ τὰ ὅπλα καλεῖν γνώμην ἐδίδε ^a τῆς
 βελομένους σώζεσθαι τὴν πάτριον πολιτείαν· εἰ δὲ
 τινες ἐναντιωθήσονται σφίσι πρὸς τὰ ὅπλα, τέττες
 ἐν πολεμίων ποιῆσθαι μοῖρα. ὁ ^b δὲ Κοίντιος λόγῳ
 πείθειν ἔπειθε δὲ τῆς δημοτικῆς, καὶ μεταδιδάσκειν,
 ὡς δι' ἀγνοίαν τῆ συμφύροντος εἰς ὀλέθρια βελεύ-
 ματα

s. προσγράψαντες Vat. idque recepit Reisk. Volero
 Publilius, Livio 2, 55. hinc legis nomen.

t. Vat. ἐπικυρῆσθαι. Nec aliter in ed. Steph. et Lapi
 cod. agi in plebe auxilioque esse. Sed procul dubio
 vera lectio est ἐπικυρῆσθαι, vt Gelen. quoque vertit,
 discerni: cuius synon. est, quod statim sequitur ἐπι-
 ψηφίζεσθαι. Sylb.

u. Ita Vat. et Cod. Lapi, qui vertit eodem modo. vulgo
 κατ' αὐτό. Hudf.

x. cf. Liv. 2, 56. *Haud parva res — auferret.*

y. τὸ deest Vat. quod e contexto propterea expunxit
 Reisk.

z. ita Vat. vt non displicuit Sylburgio. vulgo αἰρεθῆ.

a. Ita pro vulg. τοῖς βελομένοις, legitur in Vat. vt non
 spectet ad proximum ἐδίδε, sed ad remotius καλεῖν:
 quod notatum etiam Sylburgio. Sic et Lapi: vo-
 lebat vocari ad arma, quicumque salvan. esse vellent
 patriam remp. Hudf.

b. Ita in ed. Reisk. δὴ in Hudf. per errorem typogra-
 phi: nam et in Sylburgiana est ὁ δὲ.

ματα φερομένους· ἐσχάτης μανίας ἔργον εἶναι λέγων, ἃ παρ' ἐκόντων ἔξει φέρεσθαι τῶν συμπολιτευομένων, ταῦτα παρ' ἀκόντων βέλεσθαι λαμβάνειν. ἐπαινεσάντων δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμπαραληφθέντων εἰς τὸ συνέδριον τὴν Κοιντίε γνώμην, παρελθόντες εἰς τὴν ἀγορὰν οἱ ὑπαταὶ λόγον ἤτηντο παρὰ τῶν δημάρχων καὶ χρόνον. μόλις δ' ἀμφοῖν τυχόντες, ἐπειδὴ καθῆκεν ἢν ἠτήσαντο παρ' αὐτῶν ἡμέραν, ὄχλος παντοδαπῆ συνεληλυθότος εἰς τὴν ἀγορὰν, ὃν ἀμφοτέρω παρεσκευάσαντο σύμμαχον ἑαυταῖς ἐκ παρακλήσεως αἱ ἀρχαί, παρήσαν ἄ ὡς κατηγορήσοντες τῶ νόμῳ. ὁ μὲν ἔν Κοίντιος, τὰ τ' ἄλλα ἐπιεικῆς ὢν ἀνὴρ, καὶ δῆμον οἰκειώσασθαι λόγῳ ἑ πιθανώτατος, πρῶτος αἰτησάμενος τὸν λόγον, ἐπιδέξιόν τινα καὶ κεχαρισμένην ἅπασι διεξῆλθε δημηγορίαν· ὡσε τῆς ὑπὲρ τῶ νόμου λέγοντας εἰς πολλὴν ἐλθεῖν ἀμηχανίαν, ἕτε δικαιότερα λέγειν ἔχοντας ἔτ' ἐπιεικέστερα. καὶ εἰ μηδὲν ἔτι πολυπραγμονεῖν ὁ * συνύπατος αὐτῶ προείλετο, συγγνὲς ἂν ὁ δῆμος, ὡς ἕτε δίκαια ἕτε ὅσια ἀξίων, ἔλυσε τὸν νόμον. ἑ νῦν δ' ἑ ὑπ' ἐκείνε, λόγον διελθόντος ὑπερήφανον καὶ βαρὺν ἀκρωθῆναι πένησι, χαλεπὸς εἰς ὀργὴν ἐγένετο καὶ ἀμείλικτος, καὶ εἰς ἔριν

c. ἡμέρα praeferit Steph.

d. Gelenius maluit οἱ κατηγ. Sed retineri ὡς potest: prodierunt in medium velut dissuasuri legem. Syll.

e. Fortasse δυναμένῳ λόγῳ πιθανώτ. aut alium superlat. velut δυνατώτατος, positum Stephanus existimat.

* συνύπατος αὐτῶ recurrit 9, 60. extr. et 63. init. Reisk.

f. νῦν δὲ in talibus locis significare at contra, vel sed contra, docet Steph. in Op. var. ad Dionysj. c. 8. p. 14. Sed idem valet latinorum nunc vero. Nostri so aber etc.

g. ὑπὸ non agnovisse videtur Lapis: Verum illo percurrente orationem superbam etc. et tollendum censet Portus. Sed ferri potest propter verbum, quod mox sequitur, ἐγένετο, vt infr. c. 51. post not. h. ὑπὸ τῆς βελῆς γεγόνεναί.

ἔριν ἦλθεν ὅσῃν ἔπω πρότερον. — Ὡς δ' ἔδέν ἐγί- XLIX.
 νετο πέρας, χωρὶς ἐκάστος ἀπολαμβάνων ὁ Κοίν- P. 1875. l. 9.
 τιος, τὸς τε δημάρχους, καὶ τὸν Ἀππιον, ἐδέετο
 καὶ ἐλιπάρει, καὶ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων ἀναγκαϊότερα
 ἠγεῖσθαι ἤξει. ὁρῶν δὲ τὸς μὲν ἤδη πεπεροτέρους γε-
 γονότας, τὸν δὲ συνάρχοντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς αὐθα-
 δείας μένοντα, πείθει τὸς ἀμφὶ^h Λεκτώριον, ὑπὲρ
 ἀπάντων τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων καὶ τῶν δημοσίων,
 τὴν βελήν ποιῆσαι κυρίαν. ἐπεὶ δὲ τῆτο διεπράξα-
 το, συνεκάλει τὴν βελήν, καὶ τὸς δημάρχους πολλὰ
 ἐπαινέσας, καὶ τῶ συνάρχοντος δεηθεὶς μὴ ἀντι-
 πράττειν ἰ τῇ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, ἐκάλει τὸς εἰω-
 θότας ἀποφάνεσθαι γνώμας. πρῶτος δὲ κληθεὶς
 Πόπλιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας γνώμην ἀπεφῆνα-
 το τήνδε· ὅσα μὲν ἀλλήλοις ἐγκαλῶσιν οἵ τε δήμαρ-
 χοι καὶ ὁ ὕπατος, ὑπὲρ ὧν ἔπαθον, ἢ ἔδρασαν ἐν
 τῇ ταραχῇ, ἐπειδὴ ἐκ ἑξ ἐπιβελῆς, ἐδ' οἰκείας
^k πλεονεξίας ἕνεκα εἰς αὐτὰ κατέστησαν, ἀλλ'
^l ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ κοινὰ φιλοτιμίας, ἀφεῖσθαι δημο-
 σία, καὶ μηδεμίαν ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι δίκην· περὶ δὲ
 τῶ νόμῳ, ἐπειδὴ ὁ ὕπατος Ἀππιος ἐκ ἑᾶ νόμον
 ἀπροβέλευτον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκφέρειν, προββ-
 λεύσαι περὶ τῆτος τὸ συνέδριον· τὸς δὲ δημάρχους
 ἅμα τοῖς ὑπάτοις ἐπιμέλειαν ποιῆσασθαι τῆς τε
 ὁμονομίας τῶν πολιτῶν, ὅταν ἡ ψῆφος περὶ αὐτῶ
 Y 2 δια-

h. Is C. Lectorius, Livio Laetorius, collega Voleronis, acriter adortus Appium Cof. a lictoribus fuerat repulsus. cf. c. 47 et 48. et Liv. 2, 56.

i. Ita optime in Vat. quod *Gelenio*, *Syiburgio* atque *Porto* placuit. vulgatae dant τὰ σωτήρια. Hudf.

k. Apud Suidam: παρὰ δὲ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ, πλεονεξία ἢ νίκη. Forsan hunc locum respexerit. Hudf.

l. Malit Sylb. ὑπὸ, vt infra alicubi, pro qua praepositione in praecedentibus membris vsurpata ἐξ et ἕνεκα.

διαφέρεται, καὶ ἢ τῆς εὐκοσμίας. ἐπαινεσάντων δὲ τὴν γάμην ἀπάντων, εὐθύς ἀνέδωκε ἢ τὴν ὑπὲρ τῆ νόμου ψῆφον ὁ Κοίντιος τῶ συνεδρίῳ, καὶ πολλὰ μὲν Ἀππίε κατηγορήσαντος, πολλὰ δὲ τῶν δημάρχων ὀ ἀντιλεξάντων, ἐνίκα παρὰ πολλὰς ψήφους ἢ τὸν νόμον εἰσφέρειν ἀξιῶσα γνώμη. ἐπικυρωθέντος δὲ τῆ προβλεύματος, αἱ τ' ἴδια τῶν ἀρχόντων διαφοραὶ διελύθησαν, καὶ ὁ δῆμος, ἀγαπητῶς δεξάμενος τὸ συγχώρημα τῆς βελῆς, ἐπεψήφισε τὸν νόμον. ἀπ' ἐκείναις τῆ χρόναι τὰ τῶν δημάρχων καὶ ἀγορανόμων ἀρχαιρέσια μέχρι τῆ καθ' ἡμᾶς χρόναι, δίχα ὁ οἰωνῶν τε καὶ τῆς ἀλλῆς ὀπτιείας ἀπάσης, αἱ Φυλετικαὶ ἢ ψηφφορεῖσιν ἐκκλησίαι. αὕτη λύσις ἐγένετο τῆς τότε κατασχέσης ταραχῆς τὴν πόλιν.

LXXIII.

- m. cf. ad 7, 72. e. Infinitivi praecedentes *προβλεῦσαι* et *ποιήσασθαι* futuri temporis h. l. vim habent: quid *facere* certe *deceat* singulos, notant.
- n. Quod in comitiis fieri solebat, vt suffragium populo daretur, sive populus in suffragia mitteretur, id ad Senatum transfert Dionysius. Magis commode dixisset, *statim reliquos rogavit*, vel *perrogavit sententias*, ἐκάλει τὰς λοιπὰς, vel simile quippiam.
- o. ἀντιλεξ, non rogationi, sed Appio eam diffuadenti. Ceterum eo fere, qui supra 7, 39. indicatus est, modo factum est istud *προβλέυμα*.
- p. Liv. 6, 41. *penes quos igitur sunt auspicia more maiorum? nempe penes Patres: nam plebeius quidem magistratus nullus auspiciato creatur. Nobis adeo propria sunt auspicia* etc. Igitur quum omne auspicioium ius penes Patres esset, summoto eo e tributis comitiis, effectum est, vt in iis nulla ex parte Patrum voluntas auctoritasque aliquid valeret. Hinc idem 2, 60. extr. ait: *plus dignitatis comitiis ipsis (tributis) detractum est, Patribus ex concilio submovendis*.
- q. Qualis est ista dicendi forma: τὰ ἀρχ. ψηφφορεῖσιν αἱ φυλ. ἐκκλησίαι, pro τὰς δημάρχους ἐν τοῖς ἀρχαιρέσις ψηφφορ. αἱ ἐκκλ. quanquam hoc ipsum, ψηφφορεῖν nempe cum accus. insolentius est dictum?

LXXIII.

In exercitum signorum desertorem animadvertit
Appius Cof. fustuario et decimatione.

Καὶ μετ' ἔ πολὺ στρατίας ἐδόκει Ῥωμαίοις κατα-
χράσθην, καὶ τὲς ὑπάτους ἐκπέμπειν ἀμφοτέ-
ρου ἐπὶ τ' Αἰκανῶν καὶ Οὐλσκόων. δυνάμεις γὰρ
ἐξ ἑκατέρων τῶν ἔθνῶν μεγάλη ἐξεληλυθῆναι ἠγ-
γέλλοντο, καὶ προνομύειν τὲς Ῥωμαίων συμμάχους.
παρασκευαθειῶν δὲ τῶν δυνάμεων σὺν τάχει,
Κοῖντιος μὲν Αἰκανοῖς πολεμήσων ᾤχετο, Ἄππιος
δὲ Οὐλσκόοις, κλήρω διαλαχόντες τὰς ἀρχάς.
συνέβη δὲ τῶν ὑπᾶτων ἑκατέρῳ τὰ εἰκότα πασχειν·
ἡ μὲν γὰρ τῷ Κοῖντίῳ προσνεμηθεῖσα στρατία, τὴν
ἐπιείκειάν τε καὶ μετριότητα τῶ ἀνδρὸς ἀσπαζο-
μένη, πρόθυμος ἦν εἰς ἅπαντα τὰ ἐπιταττόμενά,
καὶ τὰ πλεῖστα αὐτοκέλευτος ὑφίστατο κινδυνεύμα-
τα, δόξαν τῷ ἡγεμόνι καὶ τιμὴν πράττεσα· καὶ
διεξῆλθε πολλὴν τῆς Αἰκανῶν χώρας λεηλατῶσα,
ἔ τολμώντων εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τῶν πολεμίων·
ἐξ ἧς λάφυρα πολλὰ καὶ ὠφελείας μεγάλας ἐκτῆ-
σατο. χρόνον δ' ἔ πολὺν ἐν τῇ πολεμίᾳ διατρέ-
ψασα, παρῆν εἰς τὴν πόλιν ἀπαθῆς κακῶν, λαμ-
πρὸν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἃ τὸν στρατηγὸν ἀγασα. ἡ δὲ
τῷ Ἀππίῳ^β συνεξελθῶσα δύναμις, μίσει τῷ πρὸς
αὐτὸν, πολλὰ ὑπερέειδε τῶν πατρίων. τὰ τε γὰρ
ἄλλα ἐδελοκακῶσα ἐν ὅλῃ τῇ^γ στρατείᾳ, καὶ ὀλιγω-
ρῶσα τῶ ἡγεμόνος διετέλεσε, καὶ ἐπειδὴ μάχεσθαι
ἔδει τῇ Οὐλσκόων στρατίᾳ, κατασαθεῖσα ὑπὸ τῶν
ἡγεμόνων εἰς τάξιν, ἐκ ἠξίωσε τοῖς πολεμίοις εἰς
χεῖρας ἵεναι· ἀλλ' οἳ τε λογαρχοὶ καὶ οἳ πρόμαχοι
αὐτῶν,

Υ 3

αὐτῶν,

a. Ita Vat. vulgatis deest art. τὸν.

b. Ita dedit Reisk. pro vulgari συνελθῶσα.

c. Sic rectissime Vat. expeditione, vt coniecerat Sylb.
vulgo στρατιᾶ. Hudf.

αὐτῶν, οἱ μὲν τὰ σημεῖα^d ῥίψαντες, οἱ δὲ τὴν τάξιν ἐγκαταλιπόντες, ^e ἔφυγον ἐπὶ τὸν χάρρακα. καὶ εἰ μὴ θαυμάσαντες τὸ παράλογον τῆς Φυγῆς αὐτῶν οἱ πολέμιοι, καὶ δέισαντες, μὴ ἐνέδρα τις ἦ, τῆς ἐπὶ πλεῖον διώξεως ἄπετραύποντο, τὸ πλεῖον ἂν μέρος τῶν Ῥωμαίων διέφθαρτο. ἐποίησεν δὲ ταῦτα Φρόνων τῷ ἡγεμόνος, ἵνα μὴ, καλὸν ἀγώνισμα ὁ ἀνὴρ διαπραξάμενος, θριαμβῶτε καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπι-
 p.1880. l. 2. λαμπρυνθῆ τιμαῖς. — ὥστε ὁ Ἀππίος ἠναγκάσθη ἀπάγειν τὸν στρατὸν ἐκ τῆς πολεμίας· καὶ ^b οἱ Οὐαλῆσκοι, ἀπίσθιν ἐπόμενοι, πολλὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν. ὡς δ' ἐν τῇ Φιλίᾳ ἐγένοντο συναγαγῶν εἰς ἐκκλησίαν αὐτῆς ὁ ὑπάτος, καὶ πολλὰ ὀνειδίσας, ἔφη χρῆσθαι τῇ * κατὰ τῶν λειποτακτῶν κολάσει. καὶ πολλὰ δεομένων τῶν ^h πρεσβευτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τέλει, μετριάσαι, καὶ μὴ συμφορὰν ἐπὶ συμφορᾷ προαείναι τῇ πόλει, λόγον εἰδένος αὐτῶν ποιησάμενος, ἐκύρωσε τὴν κολάσιν. καὶ μετὰ τῆτο οἱ λοχαγοὶ τε ἂν οἱ λόχοι ἔφυγον, καὶ οἱ πρόμαχοι τῶν σημείων, ὅσοι τὰ σημεῖα ἀπολωλέκεσαν,
 οἱ

- d. Verba ῥίψαντες, οἱ δὲ τὴν τάξιν, e Cod. Rom. addita a Sylburgio, agnoscit etiam Lapi versio: *alii signa proiicientes, alii aciem deserentes*: atque adeo sic legendum esse arguunt sub fin. capituli ista: *αὕτη Ῥωμαίοις πάτριός ἐστι κατὰ τῶν λιπόντων* etc. Sylb. Eadem illa omisit Cod. Vat. et Gelen. in sua versf. *Hudf.*
- e. ἦλθον ἐπὶ τ. in ed. Steph. Gelenius: *in castra se receperunt*. Receptae lectioni favet, quod mox sequitur τῆς Φυγῆς.
- f. Ita rectius in Vat. et Lapi cod. qui vertit *destitissent*, notante Sylburgio. vulgo ἀνετραπ.
- g. οἱ Οὐολ. artic. addit Vat. qui vulgatis deest.
- * τῇ πατρίῳ κατὰ τῶν coniicit Reisk.
- h. Vulgo πρεσβυτῶν, et intelligi possunt veterani milites, vt infr. (c. 61. p. 1917. l. 15. ed. Reisk.) πρεσβυτάτες eosdem nominat: vel πρεσβευτῶν legi potest, vt significet *legatos* f. *proprietores* pro iis intercessisse. Sylb. atque alterum hoc dedit Reisk.

οἱ μὲν πελέκει τὰς αὐχένας ἀπεκόπησαν, οἱ δὲ ζυ-
 λοις* παύομενοι διεφθάρησαν· ἐκ δὲ τῆ ἄλλε πλή-
 θος ἀπὸ ἑκατάδος ἑκάστη εἰς ἀνὴρ, ὁ λαχὼν κλήρω, securi per-
 cussio, fustuarium,
 decimatio.
 πρὸ τῶν ἄλλων ἀπέθνησκεν. αὕτη Ἰωμαίοις πα-
 τρίας ἐστὶ κατὰ τῶν λιπόντων τὰς τάξεις, ἢ προε-
 μένων τὰς σημείας, ἢ κόλασις. καὶ μετὰ ταῦτ'
 αὐτὸς τε μισθόμενος ὁ στρατηγός, καὶ τῆς στρατίας
 ὅσον ἐστὶ περιῆν* κατηφὲς καὶ ἄτιμον ἐπαγόμενος,
 τῶν ἀρχαίρασιων καθηκόντων, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν
 πατρίδα.

LXXIV.

Rei agrariae ratio accuratius explicatur, orationibus
 de ea in utramque partem habitis.

Ἀποδειχθέντων δὲ μετ' ἐκείνης ὑπάτων Δευκίε II.
 Οὐαλερίε τὸ δεύτερον καὶ Τιβερίε Αἰμιλίε,
 βραχύν τινα χρόνον ἐπισχόντες οἱ δήμαρχοι, τὸν
 ὑπὲρ κληροχίας πάλιν εἰσήγον λόγον· καὶ προσ-
 ἰόντες τοῖς ὑπάτοις, ἤξιεν βεβαιῶσαι τῶ δήμῳ
 τὰς ὑποσχέσεις, ἃς ἐποιήσατο ἡ Βελή Σπορίε
 Κασσίε καὶ Πρόκλε Οὐεργινίε ὑπατευτάντων,
 δεόμενοι τε καὶ λιπαρέντες. — τότε δ' ἦν ὑπο-
 Y 4 αχομένων p.1882.L.ro.

* De poena capitali, fustuario v. ind. ξύλον.

i. δωδεκάδος in ed. Steph. Sed δεκάδος non modo *Lapus*
 et *Gelenius* legerunt, dum vertunt *decimus quisque*,
 sed confirmant etiam *Livii* haec 2, 59. extr. *Cetera*
multitudo sorte *decimus quisque* ad *supplicium* *lecti*.
 Hinc passim apud *historicos* *legionum* *decimatio*, tum
 apud *Polybium* ἐκ δεκάδος ἀγεσθαι ἐπὶ θανάτῳ et apud
Xiphilinum δεκατέυεσθαι. vid. *Brodæus* *Miscell.* 1, 9.
 Apud *Plutarch.* etiam in *Numa*, vbi vulgo legitur μέ-
 χρι τῶν δώδεκα *Xylander* reponit δέκα. *Sylb.*

k. Ita *Vat.* et *Lapi* cod. vulgo κατηφὲς καὶ ἄτιμος.

a. ὑπατευόντων *Vat.* quod praetulit *Reisk.* vid. de re
 ipsa *argum. segm.* *LXII.*

σχομένων τῶν ὑπάτων αὐτοῖς ^b προθήσειν ἐν τῇ
 βελῇ τὸν ὑπὲρ τῆς διανομῆς τῶν δημοσίων ^c κλη-
 ρων λόγον, καὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῶ νόμου * συνα-
 ρεῖσθαι, πισεύσαντες αὐτοῖς οἱ δήμαρχοι, παρεῖσαν
 ἐπὶ τὴν βελὴν, καὶ λόγους διεξῆλθον ἐπιεικῆς.
 οἷς ἐδὲν ἀντιλέξαντες οἱ ὑπατοὶ, ὡς μὴ φιλονει-
 κίας δόξαν ἀπενέγκαιντο, γνώμην ἀποδείκνυσθαι
 τῶν ^d πρεσβυτέρων ἤξιεν. ἦν δ' ὁ πρῶτος ὑπ' αὐ-
 τῶν κληθεὶς Λεύκιος Αἰμίλιος, πατήρ τῶν ὑπά-
 των πατήρ· ὃς εἶπε, „δοκεῖν αὐτῶ ^e καὶ δίκαιον καὶ
 „συμφέρον εἶσεσθαι τῇ πόλει, πάντων εἶναι τὰ κοι-
 „να, καὶ μὴ ὀλίγων· τῶν τε δήμῳ ^f πέδοντι ὑπερ-
 „γεῖν συνεβέλευεν, ἵνα χάρις ἢ παραχώρησις γέ-
 „νηται αὐτῶν. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα μὴ δόντας
 „αὐτῶ κατὰ προαίρεσιν, ὑπ' ἀνάγκης συγκεχωρη-
 „κέναι· τῶν τε κατέχοντας τὰς κτήσεις, ^g ἂν
 „ἐκαρπώσαντο χρόνων λαθόντες, ἤξις χάριν εἶδέ-
 „ναι·

- b. Ita Vat. et Lapi cod. minus recte προθήσειν ed. Steph. Hudf. Similiter pro vulgari λόγον προθέντες dedit Reiskius προθέντες lib. 8. p. 1522. suae edit.
- c. Ita Vat. in vulgg. λόγον κληρων.
- * Ita recte Reiskius ob praemissum προθήσειν, pro vulgari συναίρεσθαι, nec dubitat, quin pro vitioso συναρεῖσθαι, quod e Vat. est in margine ed. Hudf. in eodem cod. extet συναρεῖσθαι. Idem malit τῇ ἐπικυρώσει τῶ νόμου.
- d. πρεσβυτάτης Vat.
- e. καὶ δίκαιον addit Vat. quae duo vocab. defunt vulgatis.
- f. πέδθ. h. l. roganti et petitum suum probanti. Mox κατὰ προαίρ. sponte, gutwillig.
- g. Ita Vat. quo modo et *Lapus*, qui vertit: *temporum quidem, per quae eas possederant, latentes ipsi, habere gratiam.* vulgo ὃν ἐκαρπ. χρόνον λαθόντας. Sed cohaeret potius participium cum verbo ἐκαρπώσαντο, et *latere* dicuntur, quibus impune aliquid facere licet. Quare locus ita verti potest: *eosque, qui agros (publicos) tenerent, quod eos aliquamdiu possidere licuisset, gratias*

„ἵνα κωλυόμενος δὲ, μὴ φιλοχωρεῖν. ἔφη τε, σὺν
 „τῷ^h δικαίῳ, ὃ πάντες ὁμολογήσειαν ἰσχυρὸν εἶναι,
 „τὰ μὲν δημόσια κοινὰ πάντων εἶναι, τὰ δ' ἴδια
 „ἐκάστου τῶν νόμῳ κτησαμένων· καὶ ἀναγκαῖον ἦδη
 „τὸ πρᾶγμα ὑπὸ * τῆς βελῆς γεγονέναι, πρὸ ἐτῶν
 „ἑπτακαίδεκα τὴν γῆν διανέμειν ψηφισαμένης.
 „καὶ τῷτ' ἀπέφηνεν ἐπὶ τῷ συμφέροντι τοτ' ἑαυ-
 „τὴν βεβηλευῖσθαι, ἵνα μήτε γῆ χέρσος ᾗ, καὶ ὁ
 „— τὴν πόλιν οἰκιστῶν πένης μὴ ἀργός, ὡσπερ
 Y 5 „νῦν,

gratias aiebat (civitati) debere. Nec tamen male omnino habet vulgata, hoc sensu: eosque, qui agros eos tenerent, omni tempore latentes, quo eos possederant etc.

h. σὺν τῷ δικαίῳ, quod alibi significat *iuste, iure*, h. l. est *praeter ius*, quod quale sit, sequentia τὰ μὲν δημόσια — κτησαμένων, ostendunt, idque iam in orationis initio indicaverat. Huic autem, quod primum est membrum de *iure*, alterum subiicitur de *necessitate καὶ ἀναγκαῖον* etc. Quare interpunctionem ita mutavi, ut pro *colo* post πάντων εἶναι, *comma*, et pro *commate*, vel *puncto* post κτησαμένων, *colon* ponerem.

* τῆς artic. addidit Reisk.

i. Habita haec oratio a. V. C. 284. L. Valerio II. et Ti. Aemilio Coss. Sed Senatus consultum de lege agraria Cassii Cof. factum est a. V. C. 268. cf. 8, 76. et argumentum segm. LXII. Quare pro ἑπτακαίδεκα hic malit aliquis ἐκκαίδεκα, et infra c. 52. s. πεντεκαίδεκα ὑπατεῖαι, praeter primos ab ea lege lata Coss. commemorantur. Sed h. l. annis sedecim is quoque annumeratur, quo Cassius Cof. fuit.

k. An forte αὐτῇ idque ostendebat ab eo i. e. senatu, fuisse decretum. Ita pro ἐκείνους — βεβηλευῖσθαι, rectius ἐκείνοις, Taylor ad Lyfiam, Or. Gr. Vol. V. p. 703. ed. Reisk.

l. καὶ ὁ — Φθονῶν, mutilus haud dubie locus. Reiskius pro οἰκιστῶν malit οἰκῶν, et post ἀργός, aut post νῦν deesse putat κατῆται *desideat*. Sed οἰκιστῶν *domi haerere*, hic tacite opponitur τῷ γεωργεῖν. Hinc nil nisi lacunas notare malui, quarum forsitan priorem κατὰ, posteriorem καὶ expleat. Quanquam lubentius lege-

rim;

„νῦν, — τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς φρονῶν ἐπιτρέ-
 „φηται ^m δὲ τῇ πόλει νεότης ἐν ἐφεσίοις καὶ κλή-
 „ροῖς πατρώοις, ἔχουσα τι ἐπὶ τῷ καλῶς τετρα-
 „φθαί μέγα φρονεῖν ἐπεὶ τοῖς γ' ἀκλήροισι καὶ ἐκ
 „τῶν ἀλλοτρίων ⁿ χρημάτων, ἃ μισθῷ ἐργάζονται,
 „γλίσχως διατρεφομένοις, * ἢ ἀρχῆθεν μὴ ἐμ-
 „φύεσθαι ἔρωτα γενεᾶς τέκνων, ἢ ἐμφύοντα πονη-
 „ρὸν ἐκφέρειν ^o καρπὸν, καὶ εἰδ' εὐτυχῆ, ἐκ ταπει-
 „νῶν

rim: μὴδ' ὁ κατὰ τ. π. οἰκ. πένης ἢ ἀργός, ὥσπερ νῦν,
 καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις etc.

m. δὲ deest in Vat.

n. In ed. Steph. itemque in Lapii verf. et Cod. Vat. χρη-
 μάτων, quod retinent Sylb. et Hudf. ita tamen, vt
 malint κτημάτων, quoniam sequuntur ἃ μισθῷ ἐργά-
 ζονται. Permutantur haec etiam infra c. 60. init. vbi
 Steph. χρήματα, sed Codd. Rom. et Vat. habent κτή-
 ματα. Et Reiskius hic quoque dedit κτημάτων. Iam
 de possessionibus s. agris hic dici non dubium est, et
 argute nimis χρήματα ἀλλότρια ἐργάζεσθαι μισθῷ ex-
 plicat Reiskius, (si tamen haec vera lectio est) *alie-
 na aera mercenaria opera sua merere: qui et aliquan-
 do suspicabatur χρημάτων, πρὸς ἃ μισθῷ ἐργ. ex alie-
 nis numis, pro modo laboris mercenarii, quem ex-
 antlant.* Sensit omnino Vir doctiss. difficultatem hic
 mutandi, quod omnes libri constanter fervant: sed
 et retinendum esse τὸ χρημάτων apparere puto ex 8,
 87. g. vbi, qui τὰ χωρία, quae paucis interiectis κτή-
 ματα etiam dicuntur, demetunt et vastant, eorum
 possessores dicuntur ζῆμιεν εἰς χρήματα: vnde patet,
 χρήματα non pecunias ibi notare, vt vertit interpres
 vulgaris, sed eo sensu accipi, vt χωρία s. κτήματα
 complectantur. cf. ind. v. χρῆμα, qui et h. l. sensus
 admitti poterit, non repugnante Sylburgio. Sic pau-
 lo ante τὰ ἀλλότρια ἀγαθὰ. Vtrinque vocabulis,
 quae latius per se patent, speciatim intelliguntur χω-
 ρία, quae hoc quidem loco sola, propter statim se-
 quentia, ἃ μισθῷ ἐργαζ.

* Post διοτρεφ. deesse videtur ἀνάγκη, Reisk.

o. ἐκφέρειν καρπὸν tropice hic propter τὸ ἐμφύεσθαι di-
 xit de sobolis procreatione, quare καρπὸν de foetu hu-
 mano

„ἄν τ'ε συμποριθέντα, οἷα εἰκός, γάμων, καὶ ἐν
 „κατεπτωχευμέναις τραφέντα τύχαις. ἐγὼ μὲν
 „ἔν, ἔφη, γνώμην ἀποδείκνυμι, τὰ τε προβλεψ-
 „θέντα ὑπὸ τῆς συνεδρίας, καὶ διὰ τὰς μεταξὺ
 „ταραχὰς παρεκλυσμένα, ἐμπεδὲν τὸς ὑπάτους,
 „καὶ τὸς ποικισμένους τὴν διανομὴν ἀνδρας ἀπο-
 „δεικνύουσι.“ Ταῦτ' εἰπόντος Αἰμιλίου, δεύτερος
 κληθεὶς Ἀππίος Κλαύδιος ὁ τῶ πρόεδρος ὑπατεύ-
 σασ ἔπει, τὴν ἐναντίαν γνώμην ἀπεφώνησε, διδά-
 σκων, „ὡς ἔθ' ἡ βεβλή διανεῖμαι τὰ δημόσια
 „πράγματα προαίρεσιν ἔσχε· πάλα γὰρ ἂν εἰλη-
 „φέναι τὰ δόξαντα αὐτῇ τέλος· ἀλλ' ἢ εἰς χρόνον
 „καὶ διάγνωσιν ἑτέραν ἀμβάλετο, παῦσαμ προθυ-
 „μεμένη τὴν τότε κατασχῆσαν εἴσιν, ἣν εἰσηγεῖ
 „ὁ τῆ τυραννίδι ἐπιχειρῶν ὑπάτος, ἢ καὶ μετὰ
 „ταῦτα θίκας δὲς καλὰς· ἔτε εἰ μετὰ τὸ προ-
 „βέλευμα ἰ λαβόντες ὑπάτοι τέλος τοῖς ἐψηφι-
 „σμένοις ἐπέθεσαν, ὀρῶντες, ὅσων εἰσελεύσεται κα-
 „κῶν εἰς τὴν πόλιν ἀρχῆ, συνεδιδόντων τὰ κοινὰ
 „τῶν πενήτων διαλαγχάνειν· αἴ τε μετ' ἐκείνους
 „πεντε-

LII.

mano dici, hinc nemo eliciat. Annon pro καὶ ἔθ' εὐ-
 τυχη leg. καὶ ἐκ εὐτ.? Forsan καὶ ἔδει εὐτυχῆ,
 Reisk.

- p. εἰς χρόνον ἕτερον καὶ διάγνωσιν coni. Steph.
 q. Ita convenientius, Hudsono iudice, distinxit Sylburg.
 In ed. Steph. post ὑπάτος εἴσιν, et post καλὰς com-
 ma est.
 r. Locus corruptus. Pro ὑπάτοι Sylb. malit ὑπατείαν.
 Reiskius λαχόντες dedit pro vulg. λαβόντες, aut si
 hoc fervere, addendum putat τὴν ἀρχῆν. Sed ni fal-
 lor in Lap. vers. et quod neque senatus consultum acci-
 pientes secuti consules decretis finem imposuissent, le-
 ctiō latet haec: ἔτε οἱ μετ' αὐτὸν τὸ προβέλευμα λα-
 βόντες ὑπάτοι etc. Cura exequendi eius Sciti ad pro-
 ximos Consules pertinebat. cf. 8, 76. extr. Ergo his
 praefertim commissum datumque istud προβέλευμα,
 eosque id accepisse, dici poterat. Similis quodam
 modo forma 10, 2. init. τότε δ' αὐτὸ παραλαβ.

„⁵ πεντεκαίδεκα ὑπατεῖαι, πολλῶν αὐταῖς ἐπαχθέν-
 „των ὑπὸ τῆ δῆμος κινδύνων, εἰδὲν ὑπέμεναν, ὃ μὴ
 „¹ συνέφερε πράττειν, διὰ τὸ μὴ² ἐξῆναι σφίσι
 „κατὰ τὸ προβέλευμα, ³ τὰς γεωμόρους ἀποδει-
 „κνύσαι, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις ὑπάτοις ^x ἐκείνοις. ὡς
 „^y εἰδὲ ὑμῖν, ἔφησεν, ᾧ Οὐαλέριε καὶ σὺ Αἰμίλιε,
 „^z τὰς ἀνάδας μὲς εἰσφέρειν. εἰς ἐκ ἐπέταξεν ὑμῖν
 „τὸ συνέδριον, ἕτε καλῶς ^a ἔχει, προγόνων ἔσιν
 „ἀγαθῶν, ἕτ' ἀσφαλῶς. καὶ περὶ μὲν τῆ προβ-
 „λεύματος, ὡς ἐ κρατεῖσθε ὑπ' αὐτῆ οἱ τοσάτοις
 „ὑπερον ὑπατεύσαντες χρόνοις, ταῦτα ἱκανά. περὶ
 „δὲ τῆ βιασαμένους τινὰς ἢ λαζόντας σφετερίσα-
 „σαι τὰ δημοσια, βραχυς ἀπαρκεῖ μοι λόγος. εἰ
 „γὰρ τις οἶδε καρπέμενον τινὰ, ἂν ἐκ ἔχει κτήσιν
 „ἀποδείξαι νόμῳ, μῆνυσιν ἀπενεγκάτω πρὸς τὰς
 „ὑπάτους, καὶ κρινάτω κατὰ νόμους, εἰς ἐ νεωσι
 „δεήσει γράφειν· πάλαι γὰρ ἐγράφησαν, καὶ εἰδεις
 „αὐτὰς ἠφάνικε χρόνος. ^b ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ τῆ
 „συμφέροντος ἐποιεῖτο λόγους Αἰμίλιος, ὡς ἐπὶ τῶ
 „πάντων ἀγαθῶ τῆς κληροχίας ἐσομένης, εἰδὲ τῆτο
 „τὸ μέρος ἀνέλεγκτον εἶσαι βέλομαι. ἐμοὶ γὰρ δε-
 „κτεῖ

s. cf. c. 51. i.

t. Ita Vat. vulgo συνεφέρετο.

u. Ita rescribendum putat Hudson e Vat. lectione τὰς γε ὠμόρους, vel etiam τὰς δὲ γεωμόρους reponendum, sicut *Lapus legisse* visus est, vertens *hos agri diviso- res*. vulgo τὰς δὲ γῆς ὠμόρους, vnde Sylb. conī. τὰς δέκα γεωμόρους, quod Reiskius receperit, nisi Vat. lectio obstaret.

x. cf. 8, 76. extr.

y. Vulg. εἰδὲ ἐν ὑμῖν, ἔφησεν, εἶναι, illud ἐν abest a Codd. Rom. et Vat. neque sequens εἶναι agnoscit Vat. Hudf. E superiori oratione subaud. ἔξεσι.

z. γῆς ἀνάδασι μὲς Vat.

a. Ita rectius forsan Vat. Hudf. vulgo ἔχειν. verte: *neque honestum aut tutum est iis, qui bonis sunt maiori- bus orti.*

b. ἐπεὶ δὲ Codd. Vat. et Rom.

„καὶ τὸ αὐτόθι μόνον ἔτος γε ὄραν, τὸ δὲ μέλλον ἔ
 „προσκοπεῖν, ὅτι τὸ μικρὸν εἶναι δοκῆν ἔτι τὸ τῶν
 „δημοσίων τοῖς ἀργοῖς καὶ ἀπόροις^d — πολλῶν ἔσαι
 „καὶ μεγάλων κακῶν αἰτίον. τὸ γὰρ ἔθος τὸ συνει-
 „σπορευόμενον ἅμα τέτω, καὶ διαμένον ἐν τῇ πόλει,
 „καὶ μέχρι παντὸς ὀλέθριον ἔσαι καὶ δεινόν. ἔ γάρ
 „ἔξαιρει τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας ἐκ τῆς ψυχῆς
 „τὸ τυγχάνειν αὐτῶν, ἀλλ' αὐξεί, καὶ πονηροτέρας
 „ποιεῖ.“

LXXV.

V. C. 291. Pestis atrox: vrbis munitiones, quibus
 ab Aequis et Volscis defenditur: interreges:
 Consules sequentis anni de hostibus triumphant.

Τῷ δὲ^a κατόπιν ἔτει, Λευκίε Αἰβητίε καὶ Ποπλίε LXVII.
p. 1931. l. 3.
 Σεργιλίε Πρίσκε παραληφόντων τὴν ἀρχὴν,
 ἔδεν ἔτε κατὰ πολέμου ἔργον ἀπεδείξαντο Ῥωμαῖοι
 λόγῳ ἄξιον, ἔτε πολιτικόν, ὑπὸ νόσῳ κακωθέντες,
 ὡς ἔπω πρότερον, λοιμικῆς ἢ τὸ μὲν πρῶτον ἴπ-
 πων τε Φορβιάδων καὶ βοῶν ἀγέλαις προσῆλθεν,
 ἀπὸ τε τέτων εἰς τὰ αἰπόλια καὶ ποιμνας κατέ-
 σκηψε, καὶ διέφθειρεν ὀλίγῳ δὲν πάντα τὰ τετρα-
 ποδά ἔπειτα τῶν νομέων τε καὶ γεωργῶν ἦψατο,
 καὶ διελθῆσα διὰ πάσης τῆς χώρας, εἰς τὴν πό-
 λιν ἐνέπεσε. Θεραπόντων μὲν ἐν καὶ θητῶν, καὶ
 τῆ πένητος ὄχλου πλήθος ὅσον διέφθειρεν, ἔ βρά-
 διον ἦν εὐρεῖν. κατ' ἀρχαίς^b μὲν γὰρ ἐπὶ ἀμαξίαις
 σωρη-

- c. vñ ante ἔτι forte inferendum putat Reisk.
 d. Videtur hic deesse μεταδιδόναι, vt Reiskius putat,
 vel διδόμενον.
 e. Ita Vat. vulgo ἔξαιρει.
 f. Ita Vat. vulgo ποιεῖται.
 a. Superioris anni gesta vid. etiam ap. Liv. 3, 4. 5.
 b. μὲν h. l. dedit Reisk. et δὲ post τελευτώντες. In vul-
 gatis utroque loco τε. Neutrum horum in altero lo-

σωρηδὸν οἱ θνήσκοντες ἀπεκομίζοντο· τελευτῶντες δὲ, ὧν ἐλάχισος ἦν ὁ λόγος, εἰς τὸ τῆ παραρρήεντος ποταμῆ ῥέειδρον ᾠθῆντο. τῶν δ' ἐκ τῆ βελευτικῆ συνεδρεῖς, τὸ τέταρτον μέρος συνελογίδη διεφθαρμένον· ἐν οἷς ἦσαν αἱ τε ὑπατοὶ ἀμφοτέροι, καὶ τῶν δημάρχων οἱ πλείεις. ἤρξατο μὲν ἐν ἡ νόσος περὶ τὰς καλάνδας τῆ Σεπτεμβρεῖς μηνός· διέμενε δὲ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον ὅλον, ἀπασαν ὁμοίως καταλαμβάνουσα καὶ διεργαζομένη φύσιν τε καὶ ἡλικίαν. γενομένης δὲ τοῖς πλησιοχώροις γνώσεως τῶν κατεχόντων τὴν Ῥώμην κακῶν, καλὸν ἠγησάμενοι καιρὸν Αἰκανοὶ τε καὶ Οὐολῆσκοι καταλῦσαι τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, συνθήκας τε καὶ ὄρκους ἐποίησαντο πρὸς ἀλλήλους περὶ συμμαχίας· καὶ παρασκευασάμενοι τὰ εἰς πολιορκίαν ἐπιτήθειαι, ὡς εἶχον ἀμφοτέροι τάχως, ἐξῆγον τὰς δυνάμεις. ἵνα δὲ τὴν ἀπὸ τῶν συμμαχῶν ἀφέλωνται τῆς Ῥώμης ἐπιπερίαν, εἰς τὴν Λατίνων τε καὶ Ἐρνίκων γῆν πρῶτον ἐπέβαλον. ἀφικομένης δὲ πρεσβείας ἐπὶ τὴν βελὴν ἀφ' ἑκατέρω τῶν πολεμεμένων ἐθνῶν ἐπὶ συμμαχίας παρακλήσιν, ὁ μὲν ἕτερος τῶν ὑπάτων, Λεύκιος Αἰβέτιος, ἐκείνην ἔτυχε τὴν ἡμέραν τεθνηκώς· Πόπλιος δὲ Σεργίλιος, ἐγγυς ἂν τῆ θανάτου. ὅς ἐτι ὀλίγον ἐμπνέων, συνεκάλεε τὴν βελὴν. τῶν δὲ οἱ πλείεις ἡμιθνήτες ἐπὶ κλινιδίων κομιδιέντες, καὶ συνεδρεύσαντες, ἀπεκρίναντο τοῖς παρῶσιν, ἀγγέλλειν τοῖς σφετέροις, ὅτι διὰ τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς τὰς πολεμίας ἀμύνεσθαι ἢ βελὴ αὐτοῖς ἐπιτρέπει, μέχρις ἂν ὁ ὑπάτος ῥαίσῃ, καὶ ἡ

συναγω-

co *Lapus agnoscit: postremo quorum minima habetur ratio.*

- c. Steph. lectionem ὡς Reiskius revocavit, quoniam praecedentia ἐγγυς ἂν referuntur ad ἔτυχε. Sylburg reposuerat ὡς e Lapi versf. *ut qui paulum adhuc spiraret.* ὡς etiam in Vat. Sed priorem et distinctionem et lectionem orationis series tuetur, ut non dicam frigere h. l. τὸ ὡς.

συναγωνισμένη δύναμις αὐτοῖς συναχθῆ. ταῦτα
 Ῥωμαίων ἀποκρινάμενων, Λατῖνοι μὲν, ὅσα ἠδυνή-
 θησαν ἐκ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὰς πόλεις ἀνασκευα-
 σάμενοι, Φυλακὴν ἐποιῶντο τῶν τειχῶν, τὰ δ'
 ἄλλα περιεῶρων ἀπολλύμενα. Ἐρηνικες δὲ, δυσανα-
 σχετῶντες ἐπὶ τῇ λύμῃ καὶ διαρπαγῇ τῶν ἀγρῶν,
 ἀναλαμβάνοντες τὰ ὄπλα, ἐξῆλθον. ἀγωνισάμενοι δὲ
 λαμπρῶς, καὶ^d πολλὰς μὲν ἀποβαλόντες τῶν σφε-
 τέρων, πολλῶ δ'^e ἐτι πλείους ἀποκτείναντες τῶν
 πολεμίων, ἐκβιασθέντες εἰς τὰ τείχη κατέφυγον
 καὶ ἐκεῖ μάχης ἐπειρῶντο. Αἰκανοὶ δὲ καὶ Οὐ- LXVIII.
 λᾶσκοι προνομεύσαντες αὐτῶν τὴν χάραν, ἀδεῶς
 ἐπὶ τὰς^e Τυσκλάνων ἀγρὰς ἀφίκοντο. διαρπά-
 σαντες δὲ καὶ τέττες, ἐθενὸς ἀμυνομένης, παρήσαν
 εἰς τὰς Σαβίνων ὄρες. ἐλάσαντες δὲ καὶ διὰ ταύ-
 τῃς ἀδεῶς τῆς γῆς, ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἀφικνεῖντο.
^f ἐθορύβησαν μὲν ἐν ἰκανῶς τὴν πόλιν, ἔ μὴν κρα-
 τῆσά γ' αὐτῆς ἠδυνήθησαν· ἀλλὰ καίπερ^b ἀδε-
 νῶντες οἱ Ῥωμαῖοι τὰ σώματα, καὶ τὰς ὑπάτες
 ἀπολωλεκότες ἀμφοτέρως· καὶ γὰρ ὁ Σεργίλιος
 ἐτεθνήκει νεωσί· καθοπλισάμενοι παρὰ δύναμιν,
 τοῖς τείχεσιν ἐπέσθησαν, τῷ περιβόλῃ τῆς πόλεως
 ὄντος ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ὅσος^h Ἀθηναίων τῷ ἄστεος
 ὁ κύκλος· καὶ τὰⁱ μὲν, ἐπὶ λόφοις κείμενα, καὶ
 πέτραις ἀποτόμοις, ὑπ' αὐτῆς ὠχυρωμένα τῆς
 φύσεως, καὶ ὀλίγης δεόμενα Φυλακῆς· τὰ δὲ, ὑπὸ
 τῷ Τιβέρεως τετειχισμένα ποταμῷ· ἔ τὸ μὲν εὐ- Vrbis mu-
nitiones.
Tiberis lati-
tudo et pro-
funditas;
ρός

d. Ita Vat. vulgo deest μὲν.

e. Analogia requirit Τυσκλανῶν et Τυσκλανοί, qua de re et de vario in talibus accentu vid. Sylb. ad h. l.

f. καὶ ἐθορ. vulg. Sed non agnoscit καὶ Vat.

g. ἐξαθενῶντες Vat. quod recepit Reisk.

h. cf. 4, 13. e.

i. sc. τείχη, vt patet etiam e sequentibus ὀλίγης δεομ. Φυλ. Mox pone αὐτῆς addendum Reiskio videtur εἶν, vt est paulo infra εἶν ἔχυρόν.

cuius pons
vnus subli-
cius.

ρός ἐσιν τεττάρων πλέθρων μάλισα^k τὸ δὲ βά-
θος, οἷόν τε ναυσὶ πλεῖσθαι μεγάλας· τὸ δὲ ρεῦμα,
ὡσπέρ τι καὶ ἄλλο, ὄξύ καὶ δύναις ἐργαζόμενον με-
γάλας· ἵ ὄν ἐκ ἕνεσι πεζοῖς διελθεῖν, εἰ μὴ κατὰ
γέφυραν· ἦν δ' ἐν τῷ τότε χρόνῳ μία^m ξυλόφρα-
κτος, ἣν ἔλυον ἐν τοῖς πολέμοις· ἐν δὲ χωρίον, ὃ
τῆς πόλεως ἐπιμαχώτατόν ἐστιν, ἀπὸ τῶνⁿ Ἑσκυ-
λίων καλεσμένων πυλῶν μέχρι τῶν Κολλίων, χει-
ροποιήτως ἐσιν ὄχυρόν. τάφρος τε γὰρ ὀρώρυκται
πρὸ αὐτῆς, πλάτος, ὃ ἢ βραχυτάτη, μείζων ἕκα-
τον ποδῶν, καὶ βάθος ἐσιν αὐτῆς τριακοντάπην·
τείχος δ' ὑπερανέστηκε τῆς τάφρου, χώματι^{*} συνε-
χόμενον ἐνδοθεν ὑψηλῶ καὶ πλατεῖ, οἷον μήτε κρειοῖς
κατασεισθῆναι, μήτε ὑπορυττομένων τῶν θεμελίων
ἀνατραπῆναι. τῆτο τὸ χωρίον ἑπτὰ μὲν ἐσιν μά-
λισα ἐπὶ μήκους σαδίων, πεντήκοντα δὲ ποδῶν ἐπὶ
πλάτος· ἐν ᾧ τότε οἱ Ῥωμαῖοι τεταγμένοι κατὰ
πλήθος,

k. μάλισα βάθος δὲ Vat.

l. Refertur ad remotius ποταμόν: quanquam malit
Sylb. ὃ, vt redeat ad ρεῦμα.

m. De eodem 5, 24. p. 899. ed. Reisk. fere eadem tra-
dit: ἦν δὲ μία κατ' ἐκείνης τῆς χρόνης ξυλόφρακτος,
ἀνευ σιδήρου δεδεμένη ταῖς σανίσιν αὐταῖς. ἦν καὶ μέ-
χρῃς ἐμὲ τοιαύτην φυλάττεσι Ῥωμαῖοι. cf. ad 3, 45.
g. Cod. Vat. ἦ ἦν ἐν τῷ τότε.

n. Ἑκκυλίων in ed. Steph. vnde Ἑσκυλιῶν vel Ἐξκυ-
λίων leg. censet Port. Rectius in Vat. Ἰσκυλίων,
quo modo et supra ap. Dionys. ipsum, 4, 13. Hudf.
Prima urbis porta, a Tiberi orientem versus erat Fla-
minia, tum sequebatur Collatina, Collina, Viminalis,
Querquetulana, Esquilina Tiberi e regione posita,
vel vt Liv. 2, 11. ait, averfissima a Tiberi, Naevia,
Caelimontana etc. Strothius ad l. c.

o. Ita rectius, vt Lapis quoque vertit: *lata, ubi mini-
mum* etc. vulgo ἢ βραχ.

* Forte συγκεχωμένον Reisk. quo et Vat. lectionem re-
vocat προσεχωμένον, forsan προσεχωμένον, ἀχωννύ-
ναι. Murum enim ait geminum significari, interie-
cto aggere oppletum.

πληθος, ἀνείρξαν τῶν πολεμίων τὸν ἔφοδον, ἐδὲ
 χελάνας χωφρίδας κατασκευάζειν εἰδόντων τῶν
 τότε ἀνθρώπων, ἔτε τὰς καλεμένας ἐλεπόλεις
 μηχανάς. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀπογόντες τῆς πό-
 λεως τὴν ἄλωσιν, ἀπήεσαν ἀπὸ τῆς τείχους, καὶ
 δηώσαντες τὴν χώραν, ὅσῃν διεξήλθον, ἀπῆγον ἐπ'
 οἴκῃ τὰς δυνάμεις. Ῥωμαῖοι δὲ τὰς καλεμένους
 ῥ ἀντιβασιλεῖς ἐλόμενοι τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἠ ἔνεκα, LXIX.
 ὃ πικρὸν εἰώθασιν, ὅταν * ἀναρχία κατὰσχη τὴν Interreges.
 πόλιν, ὑπάτες ἀπέδειξαν Λευκίον Λοκρήτιον καὶ
 Τίτον Ουετέριον Γέμινον. ἐπὶ τῆς τῶν ἀρχῆς
 ἢ τε νόσος ἐπαύσατο, καὶ τὰ πολιτικά ἐγκλή-
 ματα ἀναβολῆς ἔτυχε, τὰ τ' ἴδια καὶ τὰ κινὰ,
 πειραθέντος μὲν αὖθις τὸ περὶ τῆς κληρονομίας
 πολίτευμα κινεῖν ἐνὸς τῶν δημάρχων Σέξτε' Τίτε,
 κολύσαντος δὲ τῆς δήμῃς, καὶ εἰς ἐπιτηδειότερας
 ὑπερθεμένους καιρὸς. προθυμία τε πολλὴ πᾶσιν ἐπέ-
 πεσε τιμωρήσασθαι τὰς ἐπιτρατεύσαντας τῇ πόλει
 κατὰ τὸν τῆς νόσου καιρὸν καὶ αὐτίκα τῆς βελῆς
 ψηφισαμένης, καὶ τῆς δήμῃς τὸν πόλεμον ἐπικυρώ-
 σαντος,

p. *Lapus: interreges creantes, vnde eum forte hic quoque legisse μεσοβασιλεῖς, putare Sylburg videtur. ἀντιβασιλεῖς enim proreges essent, inquit, vt ἀνθύπατοι proconsules, ἀντισρατηγοὶ proprætores. Sed nihil mutandum.*

q. *Ita Vat. vt et vertit Lapus: comitiorum causa. vulgo ἔνεκα deest.*

* ὅταν ἀναρχ. *Liv. 4, 7. quum sine curuli magistratu respublica esset. Consule utroque mortuo ante annum consulatus exactum, interrex creari solebat.*

r. *Titis malit Gelen. sed vulgatam tuetur etiam Lapus. Ceterum hunc locum πειραθέντος μὲν — καιρὸς ita Lapus vertit, vt videatur in eius codice ante πειραθέντος punctum et post καιρὸς colon, vel etiam comma fuisse, vtque sequentia προθυμία τε πολλή etc. illorum apodofin constituent. Neque aliter Gelenius: Nam et si vnus e tribunorum collegio etc.*

σαντος, κατεγράφοντο τὰς δυνάμεις, ἕθενος τῶν ἔχόντων στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἃδ' εἴ τινα ὁ νόμος ἀπέλυεν, ἀξιῶντος ἐκείνης ἀπολειφθῆναι τῆς * στρατείας. νεμηθείσης δὲ τριχῆ τῆς δυνάμεως, μία μὲν ὑπελείφθη φυλάττειν τὴν πόλιν, ἣς ἡγεῖτο Κοίντος Ἰ Φέρριος, ἀνὴρ ὑπατικός. αἱ δὲ δύο σὺν τοῖς ὑπάτοις * ἐξῆλθον ἐπὶ τ' Αἰκανῆς καὶ Οὐολέσκης.

LXXI. — Καὶ κατήγαγον ἀμφοτέροισι ἐπινικίαις θριάμβους. Λοκρήτιος μὲν, ἐπὶ * τῆ τεθρίππῃ παρεμβεβηκώς. Οὐτέρριος δὲ, πεζὸς εἰσελαύνων. δύο γὰρ ἔτοι θριάμβοι δίδονται τοῖς ἡγεμόσιν ὑπὸ τῆς βελῆς, ὡσπερ * ἔφην, τὰ μὲν ἄλλα * ταμεία ἔχοντες ἴσα, τῶ δὲ, τὸν μὲν ἵππικὸν εἶναι, τὸν δὲ πεζικόν, διαφέροντες.

- s. Ita conicit Sylb. vulgo *στρατιᾶς*, vt supra saepius.
 t. Pro Φέρριος et Φέρριος in Vat. interpretes rectius e Livio legunt Φάβιος. Sylb.
 u. Ita Vat. vulgo *disῆλθον*.
 x. ἐπὶ τεθρ. line artic. dedit Reisk. sic 2, 34. *τεθρίππῃ παρεμβεβηκώς*, et 5, 47. ἐφ' ἄρματις δίφρω et μοχ ἐφ' ἄρματος.
 * Loc. modo cit. vbi tamen et *curru* et *habitu* imperatoris triumphum ab ovatione differre dixerat.
 z. Pro ταμεία Lopus generalius posuit *rebus*. Sylburg malit *τίμια*. Portus conicit τὰς μὲν ἄλλας *τιμητείας* ἔχ. ἴσας, cf. Suid. v. *τιμητεία*. Reiskio leg. videtur aut βραβεῖα aut πρεσβεῖα, i. e. γέρα καὶ τιμὰς. Sed dubito, an eadem, quae triumphantibus, aequae triumphis convenient. Aptius huic rei et contextui vocabulum videtur *πομπεῖα pompae triumphalis ornamenta*. Sed nunc vix fere dubito, quin multo levioere facta mutatione legendum sit τὰ μὲν ἄλλα τὰ μείω ἔχ. *alia eaque minora habentes paria* etc. ac ita forsan Dionysio, quod suum erat, restitui.

LXXVI.

De iuris aequabilitate contentio: rogatio de decem-
viris et legibus. Caeso Quintius resistens tribu-
nis damnatur. A. V. C. 293. P. Volumnio et Ser.
Sulpicio Coff.

Οὗτοι στρατιάν μὲν ἑδεμίαν ἐξήγαγον, ἔτ' ἐπὶ τι-
μωρίας ἀναπράξει τῶν ἀδικούντων σφᾶς τ'
αὐτὰς καὶ τὰς συμμαχίας, ἔτε ὡς διὰ Φυλακῆς τὰ
οἰκῆα ἔχοντες· τῶν δ' ἐντὸς τείχεος κακῶν πρόνοιαν
ἐποιεῖντο, μὴ τι^a κακὸν ὁ δῆμος ἐπὶ τῇ βελῆ συσᾶς
ἐξεργάσσηται. ἑταράττετο γὰρ αὐτοῖς ὑπὸ τῶν δη-
μάρχων ἀναδιδασκόμενος, ὅτι πολιτειῶν κρατίστη
τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶν^b — ἰσηγορία· καὶ κατὰ νόμους
* ἤξιεν διοικεῖσθαι τὰ τ' ἰδιωτικὰ καὶ τὰ δημοσία.
ἔπω γὰρ τότε ἦν ἔτ' ἰσονομία παρὰ Ῥωμαίοις,
ἔτ' ἰσηγορία, ἔδ' ἐν γραφαῖς ἅπαντα τὰ δίκαια
τεταγμένα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον οἱ βασιλεῖς^c αὐ-
τῶν ἐτάττον τοῖς δεομένοις τὰς δίκας, καὶ τὸ δι-
καιωθῆν ὑπ' ἐκείνων, τῷ νόμῳ ἦν. ὡς δ' ἐπαύσαν-
το μοναρχεῖσθαι, τοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ὑπατεύουσιν
ἀνέκειτο τὰ τ' ἄλλα τῶν βασιλέων ἔργα, καὶ^d ἡ τῶν
δικαίᾶς διάγνωσις, καὶ τοῖς ἀμφισβητήσιν πρὸς ἀλλή-
λους ὑπὲρ ὀτρδότητος, ἐκείνοι τὰ δίκαια οἱ διαρῆν-
τες ἦσαν. τῶν δὲ τὰ μὲν πολλὰ τοῖς ἐπιτρόποις
τῶν ἀρχόντων ἀρισίνδην ἀποδεικνυμένων^e ἐπὶ τὰς
ἀρχαῖς

a. μὴ τι δεινὸν Vat.

b. Excidisse videtur artic. ἡ ἰσηγ.

* ἤξιεν in sing. errore manifesto in edd. Hudf. et Reisk.

c. οἱ βασιλεῖς ἐφ' αὐτῶν dedit Reisk. sponte sua, pro ar-
bitratu suo. ἐτάττον e cod. Vat. vulgo ἐτάττοντο.

d. καὶ δὴ καὶ ἡ τῶν δ. d. malit Reisk.

e. Ita Vat. vulgo ἐπιδεικνυμένων ἀκόλῃσθα ἦν ἐπὶ τὰς
ἀρχαῖς, quae mutatio et traiectio verborum multam
aliquando interpretibus creavit molestiam, cf. Syll.

Huius

eLib.X.c.I.
p.1981. l. 5.

Juris anti-
qui ratio
sub regibus
et post re-
ges exactos.

Jus incer-
tum vsque
ad XII
tabb.

ἀρχαὶς ἀκόλῃθρα ἦν κομιδῇ δ' ὀλίγα τινα ἐν ἱεραῖς
 ἦν βιβλοῖς ἀποκείμενα, ἃ νόμων εἶχε δύναμιν, ὧν οἱ
 πατρίκιοι τὴν γνῶσιν εἶχον μόνοι, διὰ τὰς ἐν ἑῶν ἀσει
 διατρε-

Huius ergo loci, qui ab omnibus, *Lapo, Gelenio, Sylburgio, Porto*, male vertitur, valdeque obscurus putabatur, v. *Bachii Hist. Iur.* p. 17. sententia haec est. *Horum autem*, scil. δικαίων, *multa in arbitrio posita erant, seu, arbitrium sequebantur* (ἀκόλῃθρα ἦν) *ecrum, qui erant ἐπίτροποι, i. e. vicarii Consulium, optimatum, seu propterea tantum, quod patricii erant, ad istos honores designatorum.* Hinc ἐπιτρόπος, cum *Cuiacio*, v. ad L. 2. §. 3. D. de O. I. intelligo eos, quibus *Coff.* eo tempore iurisdictionem mandare solebant, quos et δικαστὰς *Nolter* dicere poterat cf. 6, 90. vers. fin. quales fere, dati postea a Praetoribus, *iudices privati* erant vel etiam *arbitri*. Ratio autem, quod his mandata sit, nisi omnis, certe tamen ex parte, a Consulibus iurisdictionis, in promptu est, ea nimirum, quod tantae negotiorum iudiciorumque multitudini sufficere soli non poterant. Sed aliam hic *Nolter* aequè probabilem adfert in verbis ἀριστὴν ἀποδεῖν. ἐπὶ τ. ἀρχ. quoniam sola generis vel nobilitatis habita ratione, nullo autem sapientiae aut iurisperitiae respectu, *creari Consules* et reipubl. gerendae ad moveri solebant. Non ergo recepi *Reiskii* emendationem, qui de suo ingenio τοῖς τρόποις dedit pro τοῖς ἐπιτρόποις, hoc sensu: *iurisdictionis sequebatur plerumque magistratum (ius dicentium, ut consulum et praetorum, sed praetores nulli tum erant,) mores, etc.* quae et audacior est, et temporis rationi minus quam recepta lectio, congruit. Denique non satis apparet, cur moribus magistratuum congruentia (ἀκόλῃθρα) eorum de iure responsa fuerint multa (πολλὰ) nec potius omnia? certe, cur non simpliciter dixerit ταῦτα δὲ τοῖς τρόποις κ. τ. λ. Minime vero frigent ista τέτων δὲ τὰ μὲν πολλὰ in priore illa interpretatione nostra.

f. De iisdem cf. ad 3, 36. f.

g. Ita *Vat.* et *Lapi* vers. *ob diutinas in urbe mansiones.* vulgo ἐν αὐτῇ. Sed causa potius initio certe fuit ea, quia patricii, tanquam patroni plebeiorum, e lege
 Romu-

διατριβάς. οἱ δὲ πολλοὶ ἐμπορευόμενοι τε καὶ γεωργῶντες, διὰ^h πολλῶν ἡμερῶν εἰς ἄστυ καταβαίνοντες ἐπὶ τὰς ἀγορὰς, ἀπειροὶ ἔτι ἦσαν. τὸ δὲ πολιτεύμα τῆτο πρῶτος μὲν ἐπέειρασεν εἰσαγαγεῖν Γάϊοςⁱ Τερέντιος δήμαρχῶν ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει· ἀτελὲς δ' ἠναγκαίῳ καταλιπεῖν, τῆ τε πλήθους ὄντος ἐπὶ^k στρατοπέδῳ, καὶ τῶν ὑπάτων * ἐπίτηδες ἐν τῇ πολεμίᾳ γῆ τὰς δυνάμεις κατασχόντων, ἕως ὅ τῆς ἀρχῆς^l αὐτοῖς παρέλθῃ χρένος. Τότε δ' αὐτὸ παραλαβόντες οἱ περὶ Αὔλον Οὐεργίνιον^m δήμαρχον, τελειῶσαι ἐβέβλοντο· ἵνα δὲ μὴ τῆτο γένοιτο, μηδὲ κατὰ νόμους ἀναγκασθεῖεν πολιτεύεσθαι, πάντα ἐπιμηχανώμενοι διετέλῃν οἷ τε ὑπάτοι, καὶ ἡ βεβλή, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν οἱ πλεῖστον ἐν τῇ πόλει δυνάμενοι βεβλή τε ποῖλα καὶ ἐκκλησίαι συνεχεῖς ἐγίνοντο, πείραί τε παντοῖαι ταῖς ἀρχαῖς κατ' ἀλλήλων. ἐξ ὧν ἐκ ἀδήλων ἅπασιν ἦν, ὅτι μεγάλη τις καὶ ἀνήκεστος ἐξ ἐκείνης τῆς φιλονεικίας ἀναστήσεται τῇ πόλει συμφορὰ. — Ὡς δ' ἔδεν ἐγίνετο πρῶτον, τῶν λόγων ἐκείνων καὶ κατηγοριῶν, ἃς ἐποίουντο κατὰ τῆς βεβλῆς, οἱ δήμαρχοι ἀπέστησαν συναγαγόντες δὲ τὸ πλήθος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὑπέσχοντο τῷ δήμῳ νόμον εἰσοῖσεν ὑπὲρ ὧν ἤξιεν. ἐπαινέσαντος δὲ τῆ πλήθους τὸν λόγον, ἔδεν ἔτι ἀναβαλόμενοι, τὸν παρασκευασθέντα νό-

II.

III.

p. 1988. l. 14.

Z 3

μον

Romuli, clientibus suis iura ac leges interpretari debebant. cf. 2, 10. init. vid. Bachii H. I. p. 219 sqq.

h. διὰ π. ἡμερῶν per intervalla Gelen. post aliquot dierum intervallum Sylb. statis diebus Port. Mox ad ἀπειροὶ ἦσαν subaud. τῶν δικαίων e superioribus. *ta-ium rerum* addit in sua verf. Sylb.

i. C. Terentillus Arsa dicitur Livio: vnde lex Terentilla.

k. Ita Vat. vulgo στρατοπέδ. Sed tum Coss. alter in Volsos, alter ad Aequos erat profectus.

* ἐπίτηδες de industria.

l. Malit Reisk. αὐτῷ, C. Terentio puta.

m. δήμαρχοι vt 9, 43. et 10, 26. malit Sylb.

Legis Te-
rentillae
capita.

μον ἀνέγνωσαν κεφάλαια δ' αὐτῆ τὰδ' ἦν „ἀν-
„δρας αἰρεθῆναιⁿ δέκα ὑπὸ τῆ δῆμος, συναχθείσης
„ἀγορᾶς ἐνόμος, τὸς πρεσβυτάτους τε καὶ^o Φρονι-
„μωτάτους, οἷς ἔστι πλείη πρόνοια τιμῆς τε καὶ δό-
„ξης ἀγαθῆς· τέτους δὲ συγγράψαντας τὸς ὑπὲρ
„ἀπάντων νόμος τῶν τε κοινῶν καὶ τῶν ἰδίων, εἰς
„τὸν δῆμον ἐξενεγκεῖν· τὸς δὲ συγγραφησομένους ὑπ'
„αὐτῶν νόμος κείσθαι ἐν ἀγορᾷ, ταῖς κατ' ἕκαστον
„ἐνιαυτὸν ἀποδειχθησομένους ἀρχαῖς, καὶ τοῖς ἰδιώ-
„ταις, ὅρες τῶν πρὸς ἀλλήλους δικαίων.“ τῆτον

eius pro-
mulgatio
per tri-
nund.

προθέντες τὸν νόμον, ἐξέσιαν ἔδοσαν τοῖς βελομέ-
νοις αὐτῆ κατηγορεῖν, ἀποδείξαντες τὴν τρίτην ἀγο-
ράν. ἦσαν δὲ πολλοί, καὶ ἔχ οἱ φαυλότατοι τῶν ἐκ
τῆ συνεδρίας, ^p πρεσβύτεροι καὶ νέοι, κατήγοροι τῆ
νόμος, λόγους διεξιόντες ἐκ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ
παρασκευῆς· καὶ τῆτ' ἐφ' ἡμέρας ἐγένετο συχνάς.
ἔπειτα οἱ δήμαρχοι, δυσχεραίνοντες ἐπὶ τῇ διατρι-
βῇ τῆ χρόνος, λόγον μὲν ἔδενά ἔτι τοῖς κατηγόροις
τῆ νόμος προέθεσαν· ἡμέραν δ' ἀποδείξαντες, ἐν ἣ
κυρώσειν αὐτὸν ἔμελλον, παρεῖναι τὸς δημότας εἰς
αὐτὴν παρεκάλειν ἀδρόους, ὡς ἐκέτι ταῖς μακρᾶς
δημηγορίαις ἐνοχληθησομένους, ἀλλ' ἐποίησαν ὑπὲρ
αὐτῆ τὴν ψήφον κατὰ φυλάς. οἱ μὲν δὲ ταῦτα ὑπο-
σχόμενοι, διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν. —

V.
p.1992.l.14.

Ὁ δὲ πλείους τε περὶ αὐτὸν ἔχων ἐταίρους, καὶ
μέγιστον τῶν τότε νέων δυνάμενος, ^q Καίσιων Κοϊντίος,
ὅς ἦν υἱὸς Λευκίᾳ Κοϊντίᾳ τῆ καλεμένῃ Κικιννάτῃ,
ᾧ γένος τ' ἦν ἐπιφανὲς, καὶ βίος ἔδενός δευτέρως,
ἀνήρ

- n. δέκα notavit in suo libro *Camerarius*, vt suspectum.
Xylander fui codicis margini adscripserat, *Livium* pro-
decem, *quinqueviros* nominare. Sylb.
o. Ita concinnius Sylb. vulgo *Φρονίμους*.
p. πρεσβύτεροι. Vat. vulgo πρεσβυτάτοι. Paulo ante pro
vulg. ἔχ οἱ φαυλοτ. de suo dedit Reisk. ἔχ οἱ φαυλ.
quod equidem expressi.
q. Portus malit ἦν Καίσιων. Sed talia intelligenda, non
addenda sunt, vt paulo infra ᾧν βαρὺ — ἀνέειν.

ἀνὴρ ὀφθῆνά τε κάλλιστος νέων, καὶ τὰ πολέμια πάντων λαμπρότατος, φύσει τε * περὶ λόγους κεραιμένος ἀγαθῆ ὅς ἐν τῷ τότε χρόνῳ πολὺς ἔρως κατὰ τῶν δημοτικῶν, ἔτε λόγων φειδόμενος, ὧν βαρὺ τοῖς ἐλευθέροις ἀκείειν, ἔτ' ἔργων ἀκλόεθρον τοῖς λόγοις ἀπεχόμενος. οἱ μὲν ἔν πατριίοιοι, τίμιον αὐτὸν ἐπὶ τέτοις εἶχον, † καὶ μένειν παρὰ τὰ δεινὰ ἤξιεν, ‡ αὐτοὶ παρασχέειν τὸ ἀσφαλὲς ὑπισχνόμενοι· οἱ δ' ἐκ τῆ δῆμος, πάντων δὴ μάλιστα αὐτὸν ἀνθρώπων ἐμίσην. τῆτον τὸν ἄνδρα ἔγνωσαν οἱ δήμαρχοι πρῶτον ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ὡς καταπληξόμενοι τῆς λοιπῆς τῶν νέων, καὶ προσαναγκάσοντες σωφρονεῖν. — παραγγείλαντες δ' αὐτῷ παρεῖναι πρὸς τὸν δῆμον, ἐπειδὴ καθῆκεν ὁ χρόνος, ὃν ἔταξαν τῆ δίκη, συναγαγόντες ἐκκλησίαν, μακρὸς ἐποίησαντο κατ' αὐτῆ λόγους, διεξιόντες ἀβία ἐτύχανεν εἰς τῆς δημότας διαπεπραγμένους, ὧν τῆς πεπονθότας αὐτῆς παρῆγον μάρτυρας. ὡς δὲ παρέδωκαν τὸν λόγον, αὐτῷ μὲν τὸ μεράκιον ἔχ ὑπήκεε καλέμενον ἐπὶ τὴν ἀπολογία, ἀλλ' ἠξίει τοῖς ἰδιώταις αὐτοῖς, ὑπὲρ ὧν ἠτιῶντο παθεῖν, κατὰ τὸν νόμον ὑπέχειν δίκας, ἐπὶ τῶν ὑπάτων τῆς κρίσεως γινομένης. ὁ δὲ πατήρ αὐτῆ, χαλεπῶς φέροντας τὴν αὐθάδειαν τῆ μερακίης τῆς δημότας ὄραν, ἀπελογεῖτο, τὰ μὲν πολλὰ ψευδῆ τε καὶ ἐξ ἐπιβελῆς συγκείμενα κατὰ τῆ παιδὸς ἀποδεικνύς· ὅσα δ' ἐκ ἐνῆν ἀρνήσασθαι, μικρὰ καὶ φαῦλα καὶ ἐκ ἀξία δημοσίας ὀργῆς εἶναι λέγων, καὶ ἐδὲ ταῦτα ἐξ ἐπιβελῆς, ἢ δι' ὕβριν, ἀλλ' ὑπὸ φιλοτιμίας μερακιώδους γεγονότα

L 4

τα

* πρὸς malit Reisk.

†. Annon legendum τίμιον αὐτὸν εἶχον, καὶ ἐπὶ τέτοις μένειν etc.? Nam μένειν absolute dici, pro constantem esse, vt καρτερεῖν, non memini. παρὰ τὰ δεινὰ in rebus adversis, si quid adversi accideret.

‡. Ita Vat. vulgo sic: ἠξίειν αὐτὸν, παρασχέειν etc.

t. δημοτικῆς Vat.

τα ἐπίδεικνύμενος· δι' ἣν πολλὰ μὲν αὐτῷ συμβῆναι
 δραῖσθαι τῶν ἀβελήτων ἐν ἀψιμαχίαις, πολλὰ δ' ἴσως
 καὶ παθεῖν, ἔτε ἡλικίας ἐν τῷ κρατίστῳ ὄντι, ἔτε
 φρονήσεως ἐν τῷ* καθαρωτάτῳ. ἤξις τε τῆς δημο-
 τικῆς, μὴ μόνον ὀργὴν ἔχειν ἐφ' οἷς ἡμαρτεν εἰς
 λόγους, ἀλλὰ καὶ χάριν εἰδέναι περὶ ὧν ἀπαντας εὖ
 ποιῶν ἐν τοῖς πολέμοις διετέλεσε, τοῖς μὲν ἰδιώταις
 ἐλευθερίαν κτώμενος, τῇ δὲ πατρίδι ἡγεμονίαν·
 ἑαυτῷ δ' εἴποτε ἀμάρτοιτι, Φιλανθρωπίαν παρὰ
 τῶν** πολλῶν καὶ βοήθειαν. καὶ διεξήγει τὰς τε στρα-
 τείας πάσας, καὶ τῆς ἀγῶνας ἀπαντας, ἐξ ὧν
 ἀριεῖα καὶ σεφάνης παρὰ τῶν στρατηγῶν ἔλαβε,
 πολιτῶν^x δὲ ὅπόσων ἐν ταῖς μάχαις ὑπερήσπισε,
 καὶ τεύχεσι πολεμίων ὁσάκις πρῶτος ἐπέβη. τελευ-
 τῶν δ' εἰς οἴκτους κατέβαινε, καὶ δεήσεις, τῆς ἑαυτῆ
 πρὸς ἀπαντας ἐπιεικείας, βίβη τε, ὅς ἑμαρτυρεῖτο
 αὐτῷ πάσης καθαρὸς διαβολῆς, μίαν ἀπαιτῶν
 παρὰ τῆ δῆμος χάριν, φυλάξαι τὸν υἱὸν αὐτῷ. Ὁ
 μὲν ἐν δῆμος ἦδετο πάνυ τοῖς λόγοις, καὶ χαρίζεσθαι
 τὸ μερακίον τῷ πατρὶ πρόθυμος ἦν. ὁ δὲ Οὐρεγγίνιος
 ὄρων, ὅτι, μὴ διδόντος ἐκείνου δίκην, ἀφόρητον ἔσται
 θράσος τῶν αὐθαδῶν μερακίων, ἀνίσταται, καὶ φη-
 σιν· „Σαί μὲν, ὦ Κοίντιε, ἡ τ' ἄλλη μαρτυρεῖται πᾶ-
 „σα ἀρετὴ, καὶ ἡ πρὸς τῆς δημοτικῆς εὐνοία· ἀνθ'
 „ῶν τὸ τιμᾶσθαι σοὶ ὕπάρξειν. ἡ δὲ τῆ μερακίᾳ
 „βαρύτης καὶ ἡ πρὸς ἀπαντας ἡμᾶς ὑπερηφανία
 „παρεῖ-

* v. ind. καθαρ.

u. ὀργὴν μὲν ἔχειν. Vat. Portus malit ἐν ἐχ. Sed bene, inquit Reiskius, habet h. l. vulgata. Non solum irasci ob delicta, sed etiam meminisse beneficiorum, nam utrumque ius et fas est.

** οἱ πολλοί, multitudo, alii, (die Welt) quo sensu saepe est in Plat. Critone a cap. 3.

x. πολιτῶν τε Vat.

y. περιέσι dedit Reisk. fed et πάρεσι eodem sensu in Dionysio ferendum: quanquam infinitivo pass. τιμᾶσθαι magis convenire τὸ περιέσι probe sentio.

„παραίτησιν ἢ συγνώμην ἐδεμίαν ἐπιδέχεται ὅσις
 „ὑπὸ τοῖς σοῖς ἡθεσι τραφεῖς, ἕως ἔσιδημοτικοῖς
 „καὶ μετρίοις, ὡς ἅπαντες ἴσμεν, τῶν μὲν σῶν ὑπερ-
 „εἶδεν ἐπιτηδευμάτων, τυραννικὴν δ' αὐθάδειαν καὶ
 „βαρβάρων ἀνθρώπων ὕβριν ἠγάπησεν, καὶ πονη-
 „ρῶν ἔργων ζῆλον εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν εἰσαγόσχεν.“ —

Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνίστησιν ἐκ τῶν συναρχόντων Μάρκον

* Οὐολέσκιον, καὶ λέγειν ἐκέλευσεν ἅ συνείδε τῷ με-
 ρακίῳ. σιωπῆς δὲ γενομένης, καὶ πολλῆς ἐξ ἁπάν-
 των προσδοκίας, μικρὸν ἐπισχῶν ὁ Οὐολέσκιος,

εἶπεν — „ἀδελφὸς ἦν μοι Λεύκιος, ὃν ἐγὼ ἁπάν-
 των ἀνθρώπων μᾶλλον ἠγάπησα. ἕτός μοι συνε-
 „δέπνει παρὰ Φίλω^z καὶ μετὰ ταῦτ' ἀνασάιντες
 „τῆς^z ἔχομένης νυκτός, ὠχόμεθα. διεληλυθόσι δ'
 „ἡμῖν τὴν ἀγορὰν περιτυγχάνει Καῖσων ἕτοσι, κα-
 „μάζων σὺν ἑτέροις ἀγερώχοις μερακίοις. καὶ ἔτοι
 „τὸ μὲν πρῶτον ἐσκωπτὸν τε καὶ ὕβριζον^a εἰς ἡμᾶς,
 „οἷα μεθύοντες ἂν νέοι καὶ αὐθάδεις^b ὡς ὅσα ἂν
 „ταπεινὰ καὶ πένητας ὕβρισαν. ὡς δ' ἠγανακτῶ-
 „μεν πρὸς αὐτὰς, ἐλεύθερον ῥῆμα εἰς τέτων^c —
 „εἶπε. δεινὸν δ' ἠγησάμενος ἕτοσι Καῖσων ἀκῆσά τι,
 „ἂν ἐκ ἐβέλετο, προσδραμὼν αὐτῷ, παῖων καὶ

L 5

„λακτί-

* *Volscius dicitur Livio 3, 13.*

z. *ἐρχομένης malit Portus: perperam.*

a. *εἰς abest in Vat.*

b. *In Cod. Rom. ὡς ἂν ταπ. Vat. ὡς ἂν εἰς ταπ. In vtroque etiam ὕβρισαιεν. Reiskius coniicit, sublato post αὐθάδεις commate, εἰς δημότας ταπ. Sed recte habent ὡς ὅσα ἂν, sicut ὡς πλεῖστα ἂν et simil. in singulis fere, ut plurimum. Comma deleui post αὐθάδεις.*

c. *Vulg. εἰς τέτων. Lapsus: unus nostrum (εἰς ἡμῶν) Cod. Rom. εἰς τέτων, quod expressimus. Sed sequentia ostendunt, excidisse ὁ ἀδελφός. hinc signum lacunae inferui. Ita supplevit quoque Gelenius. Reiskius coniicit εἰς τέτων ἕνα εἶπαμεν.*

VII.
p.1997.110.

p.1998.1.5.

„λακτίζων, καὶ πᾶσαν ἄλλην ^d ὕβριν ἐνδεικνύμενος,
 „ἀποκτείνει. ἐμῆ δὲ κεκραγότης καὶ ἀμυνομένη
 „^e ὅσα ἐδυνάμην, ἐκείνον ἤδη νεκρὸν κείμενον ἀφείς,
 „^f ἐμὲ πάλιν ἐπαίει καὶ ἔ πρότερον ἐπαύσατο, πρὶν
 „ἀκίνητόν τε καὶ ἄφρων εἶδεν ἐξήμιμένον, δόξας
 P.1999.1.12. „εἶναι νεκρὸν. — ταῦτα, δ' ἐγένετο Ποπλίς Σερβί-
 „λίς καὶ Λευκίς Αἰβυατίς τὴν ὑπατείαν ἐχόντων,
 „ὄτε ἡ μεγάλη νόσος κατέλαβε τὴν πόλιν, ἧς ἀπε-
 „λάυσασμεν καὶ ἡμεῖς ἀμφοτέρω. τότε μὲν ἔν ἔχ
 „ροῖόν τ' ἦν μοι δίκην παρ' αὐτῆ λαβεῖν, τεθνηκότων
 „ἀμφοτέρων τῶν ὑπάτων. ^g Λοκρητίς δὲ καὶ Τίτε
 „Ουετερίς παραλαβόντων τὴν ἀρχήν, βεβλόμενος
 „αὐτὸν ἄγειν ὑπὸ δίκην, ἐκαλύθη διὰ τὸν πόλε-
 „μον, ἐκλελοιπότην ἀμφοτέρων ^h τὴν πόλιν. ὡς
 „δ' ἀνέσφραξαν ἀπὸ τῆς ⁱ στρατείας, πολλάκις αὐτὸν
 „ἐπὶ τὴν ἀρχήν καλῶν, ὅσάκις ^k προσέλθοιμι καὶ
 „ταῦτα δὴ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἴσασι πληγὰς
 „ἐλάμβανον ὑπ' αὐτῆ. ταῦτ' ἐστὶν ἂ πέπονθα, ὧ
 „δημότα, μετὰ πάσης ἀληθείας εἰρημένα πρὸς
 VIII. „ὑμᾶς.“ Ταῦτ' εἰπόντος αὐτῆ, κραυγὴ τ' ἐκ τῶν
 παρόντων ^l ἐγένετο, καὶ ὁρμὴ πολλῶν ἐπὶ τὴν ἐκ χει-
 ρὸς δίκην. ἀλλ' οἵτε ὑπατοὶ ἐμποδῶν ἐγένοντο, καὶ
 τῶν δημάρχων οἱ πλείους, πονηρὸν ἔθος ἐκ ἀξίαντες
 εἰς τὴν πόλιν εἰσάγαν. ἦν δὲ καὶ τῆ δῆμος τὸ καθα-
 ρώτατον ἔ βεβλόμενον ἀποσερεῖν λόγῳ τῆς ὑπὲρ
 τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένης. τότε μὲν ἔν ἐπέσχε
 τὴν

d. ἄλλην ὁμότητα καὶ ὕβ. Vat. verba duo interiecta recep. Reisk.

e. τσαῦτα ὅσα Vat.

f. ἐμὲ e vers. Lapi: *me iterum atque iterum feriebat*, addidit Sylb. et est in Vat. πάλιν h. l. *deinceps*.

g. Λευκίς δὲ Λορκ. κ. τ. Vat.

h. ἀμφ. τῶν ὑπάτων τ. π. Vat.

i. Vulgo στρατιᾶς, praeferente illud Sylburgio.

k. προσέλθ. cum Reiskio pro vulg. προσέλθοιμι.

l. Pro vulg. ἐγένετο et paulo infra ἐγένοντο dedit Reisk. ἐγένετο et ἐγένοντο.

τὴν τῶν θρασυτέρων ὀρμὴν ἢ^m τῆς δικαίης πρόνοια
καὶ ἀναβολὴν ἔλαβεν ἡ δίκη, ἔμικρᾶς ἐμπειρέσεως
Φιλοτιμίας καὶ ζητήσεως ὑπὲρ τῆς σώματος, εἴτ' ἐν
δεσμοῖς αὐτὸⁿ δὲ φυλάττεσθαι τέως, εἴτ' ἐγγυη-
ταῖς δῶναι τῆς^o ἀφίξεως, ὡς περὶ ὁ πατὴρ ἠξίε'
καὶ^p ἡ βελὴ συνελθῶσα ἐψηφίσατο χρέμασι διεγ-
γυηθὲν ἐλεύθερον εἶναι τὸ σῶμα μέχρι δίκης. τῇ δ'
ἑξῆς ἡμέρᾳ συναγαγόντες οἱ δήμαρχοι τὸ πλῆθος,
ἐκλεπόντος τῆς μερακίης τὴν δίκην, ἐκύρωσαν τὴν
κατ' αὐτῆς ψῆφον καὶ τὰς ἐγγυηταῖς δέκα ὄντας
ἐπράξαντο τὰ περὶ τῆς σώματος^q τῆς ἀποκαταστά-
σεως ὁμολογηθέντα χρέματα. Καίσων μὲν ἔν τοιαύ-
τῃ περιπεσῶν ἐπιβελῆ, κατασκευασαμένων ἅπαν-
τα τῶν δημάρχων, καὶ Οὐλοεσκίης ψευδῆ μαρτυρή-
σαντος,

- m. Quibus erat tam *iusti providentia*, vt vertit *Lapus*,
feu *provida iuris consideratio*, vt reddunt *Gelen.* et
Sylb. iidem paulo ante τῆς δημ. τὸ καθαρῶτατον, *ci-
vium cordatissimi*, sunt dicti. Vel hinc refellitur ἡ
τῆς δαιμονίης πρόνοια, *Stephani*, nescio vnde petita,
coniectura in *Schediasm.* 5, 28.
- n. Ita *Vat.* vt *Stephano* et *Sylburgio* placuit. vulgg. δεῖ
deest.
- o. τῆς ἀφίξεως sc. ἔνεκα, pro *abeundi venia*. Opponitur
enim ἀφ. h. l. τῶν φυλάττεσθαι ἐν δεσμ. et mox ex-
plicatur per τὸ ἐλεύθερον εἶναι τὸ σῶμα. *Portus*
etiam vertit: *an datis vadibus esset dimittendus*. Sed
Lapus alteram eius vocis significationem, minus illa,
huic contextui aptam expressit: *an vades dari sistendi
eum*. cf. *Steph.* *Schediasm.* 5, 28.
- p. ἡ βελὴ συνελθῶσα *Vat.* vulgatis deest συνελθῶσα.
Receptit Reiskius. Nam, inquit, *senatus in curia con-
gressus, seorsim a plebe de suis rebus a liberabat et Seta
conscribebat*.
- q. τῆς ἀποκ. sc. ἔνεκα, aut forte leg. τὰ περὶ τῆς τῆς
σώματος ἀποκ. etc. pro *vadimonio s. de sistenda ad
dictam promissas pecunias*.

σαντος, ὡς ἐγένετο φανερόν σὺν χρόνῳ, φεύγων εἰς
 Τυβήρην ἄχετο. ὁ δὲ πατήρ αὐτῆ τὰ πλείεστα τῆς
 ἑσίας ἀπέμπολήσας, καὶ τὰ ὁμολογηθέντα ὑπὸ
 τῶν ἐγγυητῶν χρήματα ἀποδῆς, ἐν τῷ χωρίῳ
 ἔν γὰρ αὐτῷ μικρὸν ὑπολειπόμενον ἦν πέραν τῆ
 Τιβέρεως ποταμῶ, ἐν ᾧ ταπεινὴ τις ἦν καλύβη.
 γεωργῶν αὐτόθι μετὰ δέλων ὀλίγων, ἐπίπνον καὶ
 ταλαίπωρον ἔζη βίον, ὑπὸ λύπης τε καὶ πενίας ἔτε
 * τὴν πόλιν ὄρων, ἔτε φίλος ἀσπάζόμενος, ἔτε ἐορ-
 τάζων, ἔτ' ἄλλης εὐφροσύνης ἑαυτῷ μεταδίδῶς ἑδε-
 μιᾶς. τοῖς μὲν τοι δημάρχοις πολὺ τὸ παράλογον
 ἔγένετο τῆς ἐλπίδος. ἔγὰρ ὅπως ἐπαύσατο ἡ τῶν
 νέων φιλοτιμία, σωφρονιδεῖσα τῇ Καίσιωνος συμ-
 φορᾷ πολὺ δὲ χαλεπωτέρα καὶ πλείων ἐγένετο,
 ἔργοις τε καὶ λόγοις καταγωνιζομένη τὸν νόμον ὡς
 ἔθεν ἔτι αὐτοῖς ἐξεγένετο διαπράξαθαι, δαπανη-
 θέντος εἰς ταῦτα τῆ χρόνος τῆς ἀρχῆς. ὁ μὲν τοι
 δῆμος εἰς τὸν ἐπίοντα πάλιν ἐνιαυτὸν ἀρχοντας
 ἀπέδειξεν αὐτῆς.

r. Vat. ἑαυτῷ χωρίον ἐν μικρὸν ὑπολειπόμενος πέραν
 etc. et Lapus: *sibi que praedium unum parvum relin-*
quens trans Tiberim, in quo tugurium erat humile,
illud colens cum servis, etc. Sed verba ἐν τῷ χωρίῳ
 cohaerent cum insequentibus ἐπίπνον ἔζη βίον, ad
 quod cum minus attendere, ex eo error et distin-
 ctionis et pravae correctionis natus est, vt monuit
Reiskius. Ex huius praedioli cultura *Quintius ad*
Consulatum accitur. inf. c. 17.

* Art. τὴν addidit Reisk.

s. ἐγένετο Vat.

LXXVII.

In turbis domesticis, a. V. C. 294. P. Valerio et C. Claudio Coss. Herdonio Capitolium tenente, denuo agere de iuris aequabilitate tribuni institunt: eos L. Quintius Cincinnatus, Consul suffectus, castigat et reprimat: populum iure dicundo pacavit.

Εν τῷ αὐτῷ δὲ ταραχῇ τῆς πόλεως ἔσης, ἀνὴρ τις XIV.
 ἐκ τῶν Σαβίνων ἔθνης, πατέρων τ' ἐκ ἀΦα- p. 2020. l. 7.
 νῶν, καὶ χεῖμασι δυνατός, Ἀππίος Ἐρδώνιος ὀνο-
 μα, καταλύσαι τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν ἐπεβάλλε-
 το, εἰδ' ἑαυτῷ τυραννίδα κατασκευαζόμενος, εἶτε
 ἂ τῷ Σαβίνων ἔθνει πράττων ἀρχὴν καὶ κράτος, εἶτ'
 ὀνόματος ἀξιοῦσθαι βεβλόμενος μέγας. κοινωσά-
 μενος δὲ πολλοῖς τῶν φίλων ἢν εἶχε διάνοιαν, καὶ τὸν
 τρόπον τῆς ἐπιχειρήσεως ἀφηγησάμενος, ἐπειδὴ κα-
 κείνοις ἐδόκει, συνήθροιζε τὰς πελάτας, καὶ τῶν
 θεραπόντων ἔς εἶχεν, εὐτολμοτάτες· καὶ δι' ὀλίγη
 χρόνος ^b συγκροτήσας δύναμιν ἀνδρῶν τετρακισχι-
 λίων μάλισα, ὅπλα τε καὶ τροφὰς, καὶ τὰλλα,
 ὅσων δὲ πολέμα, πάντα εὐτρεπισάμενος, εἰς σκά-
 φας ποταμηγῆς ἐνεβάλλετο. πλεύσας δὲ διὰ τῆ
 ἂ Τιβέρεως ποταμῆ, προσέσχε τῆς Ῥώμης κατὰ
 τῆτο τὸ χωρίον ἐνθα τὸ Καπιτώλιον ἐστίν, εἰδ' ὅλον
 εἰδὸν ἀπέχων τῆ ποταμῆ. ἦσαν δὲ μέσαι τηνικαῦ-
 τα νύκτες, καὶ πολλὴ κατ' ὅλην τὴν πόλιν ἡσυχία·
 ἢν συνεργὸν λαβὼν, ἐξεβίβασε τὰς ἀνδρας κατὰ
 σπεδὴν, καὶ διὰ τῶν ἀκλείων πυλῶν· εἰσι γάρ τι-
 νες

- a. Ita Vat. vulgo τὸ Σαβ. ἔθνος εἰσπράττων, pro quo τῷ Σαβ. ἔθνει εἰσπράττων malebat Portius, ut εἰσπράττειν pro κτᾶσθαι ponatur.
- b. Ita Vat. et ipse Dionys. 7, 10. quod recepit Hudf. pro συγκρατήσας in ed. Sylb.
- c. Τιβέριος Vat.

Porta Car-
mentalis
patens.

νες ἱερὰ πύλαι τῷ Καπιτωλίῳ κατὰ τι θεσφατον
* ἀνειμένα, Καρμεντίνιας αὐτάς καλεῖσιν ἀναβι-
βάσας τὴν δύναμιν, εἶχε ^d τὸ Φρέριον. ἐκεῖθεν δ'
ἐπὶ τὴν ἄκραν ὠσάμενος ἐστὶ δὲ τῷ Καπιτωλίῳ προσ-
εχῆς· ἀκείνης ἐγεγόνει κύριος. ἦν δὲ αὐτῷ γνάμη,
μετὰ τὸ κρατῆσαι τῶν ἐπικαιροτάτων τόπων, τῆς
τε φυγάδας δέχεσθαι, καὶ τῆς δόξης εἰς ἐλευθερίαν
καλεῖν, καὶ χρεῶν ἀφῆσιν ὑπισχνεῖσθαι τοῖς ἀπό-
ροις, τῆς τ' ἄλλης πολίτας, οἱ ταπεινά πράττον-
τες διὰ φθόνου καὶ μίσους εἶχον τὰς ὑπεροχάς, καὶ
μεταβολῆς ἄσμενοι ^e ἂν ἐλάβοντο, κοινωνίας ποιῶ-
ντα τῶν ὠφελειῶν. ἢ δὲ θαρρῆν τ' αὐτὸν ἐπαγομένη
καὶ πλανῶσα ἐλπίς, ὡς εὐδενὸς ἀτυχήσοντα τῶν
προσδοκωμένων, ἢ πολιτικὴ εἰσῆσις ἦν, δι' ἣν ἔτε Φι-
λίαν, ἔτε κοινωσίαν ^f ἐδεμίαν ὑπελάμβανε τῷ δήμῳ
πρὸς τῆς πατρικίης ἐτι γενήσεσθαι. — ἡμέρας δὲ
XV. ^{p.2023.l.14.} γενομένης, ὡς ἐγνώθη τὰ κεκρατημένα τῆς πόλεως
Φρέρια, καὶ ὅσις ἦν ὁ κατέχων ἀνὴρ τῆς πόλεως, οἱ
μὲν ὑπατοὶ προσελθόντες εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐκάλεν τῆς
πολίτας ἐπὶ τὰ ὅπλα. οἱ δὲ δήμαρχοι προσκαλε-
σάμενοι τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν, ἔλεγον, ὅτι τῷ μὲν
συμφέροντι τῆς πόλεως εὐδὲν ἀξίῃσι πράττειν ἐναν-
τίον, δίκαιον δὲ ὑπολαμβάνουσιν εἶναι, τηλικῶτον
ἀγῶνα μέλλοντα τὸν δῆμον ὑπομένειν, ἐπὶ ἧτοις τισὶ
καὶ διαρσιμένοις ἐπὶ τὸ κινδύνευμα χωρεῖν. „Εἰ μὲν
„ἔν, ἔφασαν λέγοντες, ὑπισχνῆντά τε ὑμῖν οἱ πα-
„τρικίῳι καὶ πίσεις βέλοντα δένασι τὰς ἐπὶ θεῶν,
„ὅτι καταλυθέντος τῷδε τῷ πολέμῳ, συγχωρήσε-
„σιν

* Forte ἀκλεισοὶ ἀνειμένα, *relicta non clausa*, Reisk. *Ianum portae Carmentalis* appellat Liv. 2, 49. Iani nominantur transitiones perviae, vt explicat Cic. de nat. Deor. 2, 27.

d. i. e. Capitolium.

e. ἂν ἐλάβ. conii. Steph. vulgo ἀνελάβοντο.

f. ἐδεμίαν non agnoscit Vat.

„σιν ἢ ἡμῖν ἀποδείξαι νομοθέτας, καὶ τὸν λοιπὸν χρέον ἐν ἰσηγορίᾳ πολιτεύεσθαι, συνελευθερώμεν αὐτοῖς τὴν πατρίδα· εἰ δ' ἐθὲν ἀξίῃσι ποιῆν τῶν μετρίων, τί κινδυνεύομεν, ἢ καὶ τὰς ψυχὰς ὑπὲρ αὐτῶν προΐεμεθα, μηθενὸς ἀγαθῆ μέλλοντες ἀπολαύεσθαι;“ ταῦτα λεγόντων αὐτῶν, καὶ τῆ δῆμος πειθομένε, καὶ μηδὲ Φωνὴν ὑπομένοντος ἀκένει τῶν ἄλλοι τι παραινῆντων, ὁ μὲν Κλαύδιος ἐθὲν ἤξιε δεῖσθαι τῆς τοιαύτης συμμαχίας, ἣτις ἐχέκιστος, ἀλλ' ἐπὶ μισθῷ, καὶ ἐδὲ τέτῳ μετρίῳ, βοηθεῖν βέλεται τῇ πατρίδι, ἀλλ' αὐτὸς ἔφη τὸς πατρικίους ἑαυτῶν σώμασι καὶ τῶν συνόντων αὐτοῖς πελατῶν ὀπλισμένους, καὶ εἴ τι ἄλλο πλῆθος ἐθελέσιον αὐτοῖς ἰσχυρῆται τῷ πολέμῳ, μετὰ τέτῳ πολιορκεῖν τὰ Φερέρια· εἰ δὲ μὴ ἔτι ἀξίόχρεως ἢ δύναμις αὐτοῖς εἶναι δοκῆ, Λατίνους τε καὶ Ἑρνίκους παρακαλεῖν. — ὁ δ' ἕτερος τῶν ὑπάτων Οὐαλέριος ἀντέλεγε πρὸς ταῦτα, ἐκ οἴομενος δεῖν ἠρεθισμένον τὸ δημοτικὸν ἐκπολεμῶσαι ἢ τελείως τοῖς πατρικίοις, εἰζά τε συνεβέλευε τῷ καιρῷ, καὶ πρὸς μὲν τὸς ἐξώθεν πολέμους τὰ γε δίκαια ἀντιτάττειν, πρὸς δὲ τὰς πολιτικὰς * διατριβαῖς τὰ μέτρια καὶ εὐγνώμονα. ἐπεὶ δὲ τοῖς πλείοσι τῶν ἐν τῷ συνεδρίῳ τὰ κράτις ἐδοκεῖ λέγειν, ἢ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ λόγον εὐπρεπῆ διεξελθὼν, τελευτῶν τῆς δημηγορίας ὤμοσεν, εἰάν ὁ δῆμος συνάρῃται μετὰ προθυμίας τῷ πολέμῳ,

g. ἡμῖν agnoscit Lapi vers. et Cod. Vat. et favent huic lectioni verba συνελευθερώμεν, κινδυνεύομεν. Sed malit tamen ὑμῖν, vt est initio huius orationis, Syll. idque praetulit Reisk.

h. Ita Vat. vulgo deest art. τὰς.

i. Forfan rectius συνάροιτο optativ, Syll.

k. τελείως Vat.

* Reiskius conii. aut διαφορὰς, aut παρατριβαῖς offensiones. Nam παρατριβεθαί σινι est simultates cum alijs quo exercere. cf. ind. διατρ.

l. προελθὼν Vat. ita etiam vulgatae 8, 3. 58.

λέμε, καὶ καταστῆτὰ πράγματα τῆς πόλεως, συ-
 χωρήσαιν τοῖς δημάρχοις ^m προθεῖναι τῷ πλήθει τὴν
 περὶ τῆ νόμου διάγνωσιν, ὃν εἰσέφερον ὑπὲρ τῆς ἰσονο-
 μίας, καὶ σπευδάσειν, ὅπως ἐπὶ τῆς αὐτῆ ἀρχῆς ἐπὶ
 τέλος ἀχθῆ τὰ δόξαντα τῷ δήμῳ. ἦν δ' ἄρα εἰδὲν
 αὐτῷ πεπρωμένον ἐπιτελέσαι τῶν ὁμολογηθέντων,
 XVI. πλησίον ἔσης τῆς τῆ θανάτε μοίρας. Λυθείσης δὲ
 τῆς ἐκκλησίας, περὶ δαίλην ὄψιαν συνέρξον ἐπὶ τῆς
 ἀποδειχθέντας ἑκαστοί τόπους, ἀπογραφόμενοί τε
 πρὸς τῆς ἡγεμόνας τὰ ὀνόματα, καὶ τὸν στρατιω-
 p.2026.l.16. τικὸν ὀμνύντες ὄρκον. — γενομένων δὲ διὰ τάχους
 πάντων εὐτρεπῶν, μερισάμενοι τὰς δυνάμεις οἱ
 ὑπατοὶ, κλήρω διείλοντο τὰς ἀρχαίς. Κλαυδίω μὲν
 ἔν ὁ κλήρος ἀπέδωκε τὰ πρὸ τῶν τευχῶν διὰ Φυλα-
 κῆς εχειν, μή τις ἐξώθεν ἐπέλθῃ στρατιὰ τοῖς ἔνδον
 p.2027.l.7. ἐπίκρουσ. — Οὐαλερίω δὲ τὰ Φερέρια πολιορκεῖν
 p.2028.l.2. ὁ δαίμων ἐφῆκεν — ἐγένετο δ' ἡ προσβλή τῶς
 Φερερίοις πανταχόθεν. οἱ μὲν γὰρ, ἀπὸ τῶν πλη-
 σίων οἰκιῶν, ἀσφάλτε καὶ πίσισης πεπυρωμένης ἀγ-
 γεῖα σφενδόνας ἐναερόττοντες ἐπέβαλλον ⁿ ὑπὲρ
 τὸν λόφον· οἱ δὲ ^o συμφορῶντες αὐτῶν Φακίελας Φρυ-
 γάνων, καὶ παρὰ τοῖς ἀποτόμοις τῆς πέτρας βω-
 μὰς ἐγείροντες ὑψηλὰς, ὑφῆπτον, ἀνέμῳ παραδι-
 δόντες τὰς Φλόγας ἐπιφόρω. ὅσοι δ' ἦσαν ἀνδρείο-
 τατοὶ, πυκνώσαντες τῆς λόχους, ἐχώρην ἄνω κατὰ
 p.2029.l.11. τὰς χειροποιήτας ὁδὸς. — ^p τέλος δ' ἔν ὑπολιπόν-
 των τῆς πολιορκημένους τῶν βελῶν, καὶ τῶν σωμα-
 των ἐξεδυνατέντων, τρίτῃ τὰ Φερέρια ἐξεπολιόρ-
 κησαν ἡμέρᾳ. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ πολλὰς Ῥωμαῖοι
 καὶ

m. Vulgatae προθεῖναι, sicut et Cod. Vat. et Lapi vers.
 Sed convenientius προθεῖναι proponere, monente Syl-
 burgio, quae verba saepissime permutantur, vt infra
 c. 30. vbi pro vulg. προθήσειν in Vat. est προθήσειν,
 et Lapius vertit: *proposituros*, itidemque c. 35. extr.

n. Pro ὑπὲρ conii. Reisk. ἐπὶ.

o. οἱ δὲ συμφορῶντες Φακίελας Vat.

p. Ita Vat. vulgo τέλος ὑπολιπ.

καὶ ἀγαθὸς ἀνδρᾶς ἀπέβαλον, κράτισον δὲ, ὡς περ
 πρὸς ἀπάντων ἀμολόγητο, τὸν ὑπατον· ὅς ἐκ ὀλί-
 γα τραύματα λαβὼν, εἶδ' ὡς ἀφίστατο τῶν δεινῶν,
 ἕως ἐπικαταβύραγεις αὐτῷ πέτρος ὑπερμεγέθης
 ἐπιβαίνοντι τῆ περιτειχίσματος, ἀματὴν τε νίκην
 αὐτὸν ἀφείλετο καὶ τὴν ψυχὴν. ἀλισκομένων δὲ τῶν
 Φρερίων, ὁ μὲν Ἐρδάνιος ἦν γὰρ καὶ βῶμη σώματος
 διάφορος, καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος· ἀπίσόν τι χεῖ-
 μα περὶ αὐτὸν ποιήσας νεκρῶν, ὑπὸ πλήθους βελῶν
 ἀποθνήσκει. τῶν δὲ σὺν αὐτῷ τὰ φρέγια κατα-
 λαβομένων ὀλίγοι μὲν τινες ζῶντες ἐάλωσαν, οἱ δὲ
 πλείους σφάττοντες ἑαυτοὺς, ἢ κατὰ τῶν κρημνῶν
 ᾠδῶντες, διεφθάρησαν. Τέτο τὸ τέλος λαβόντος
 τῆ ληστρικῆ πολέμου, τὴν πολιτικὴν πάλιν ἀνεβρί-
 πτην οἰδήμαρχοῖσάσιν, ἀξιῶντες ἀπολαβεῖν παρὰ
 τῆ περιόντος ὑπάτης τὰς ὑποσχέσεις, αἵ ἐποίησατο
 πρὸς αὐτὸς ὁ τεθνηκὼς ἐν τῇ μάχῃ Οὐαλέριος, ὑπὲρ
 τῆς εἰσφορᾶς τῆ νόμου. ὁ δὲ Κλαύδιος μέχρι μὲν τινος
 παρεῖλκε τὸν χρόνον, ὅτε μὲν καθαρημὸς τῆς πό-
 λεως ἐπιτελῶν, ὅτε δὲ θυσίας εὐχαριστηρίους τοῖς
 θεοῖς ἀποδίδῃς, ὅτε δ' ἀγῶσι καὶ θείαις ἀναλαμ-
 βάνων τὸ πλῆθος εἰς εὐπαθείας. ὡς δ' αἱ σκήψεις
 αὐτῷ πάσαι κατηνάλωντο, τελευτῶν ἐφη δεῖν εἰς
 τὸν τῆ τεθνηκὸτος ὑπάτης τόπον ἕτερον ἀποδειχθῆ-
 ναί τὰ μὲν γὰρ ὑφ' ἑαυτῆ μόνῃ πραχθέντα, ἕτε
 νόμιμα, ἕτε βέβαια ἔσεσθαι, τὰ δὲ ὑπ' ἀμφοῖν,
 ἔννομά τε καὶ κύρια. — καὶ ἐπειδὴ ὁ τῶν ἀρχαι-
 ρεσιῶν ἐνέστη χρόνος, καὶ ὁ κῆρυξ τὴν πρώτην τάξιν
 ἐκάλεσεν, εἰσελθόντες εἰς τὸν ἀποδειχθέντα τό-
 πον, οἱ τ' ἄκτωκαίδεκα ἵλόχοι τῶν ἰππέων, καὶ οἱ
 τῶν πεζῶν ὀγδοήκοντα τῶν τὸ μέγιστον τμήμα ἐχόν-
 των,

XVII.

q. In Vat. totē mēn et mox totē dē θυσίας τοῖς θεοῖς
 χαριστηρίους ἀποδίδῃς, totē dē ἀγῶσι etc.

r. Ita Vat. vulgatis deest καὶ.

s. cf. ad 7, 59. q.

των, ἡ Λεύκιον Κοίντιον Κικιννάτον, [ἀποδεικνύσιν ὑπατον,] ἔ τὸν υἱὸν Καίσωνα Κοίντιον, εἰς ἀγῶνα θανάτου καταστήσαντες οἱ δήμαρχοι, τὴν πόλιν ἠνάγκασαν ἐκλιπεῖν, ἡ αἰρῶνται καὶ ἐδερῶς ἐπι κληθείσης ἐπὶ τὴν ψηφιοφορίαν τάξεως· τρισὶ * γὰρ ἦσαν λόχοις πλείους οἱ διενέγκαντες τὴν ψήφον λόχοι τῶν ἀπολειπομένων· ὁ μὲν δῆμος ἀπῆει συμφεράν ἡ ἰδίαν ἠγάμενος, ὅτι μισῶν αὐτὸς ἀνὴρ ἐξῆσσίας ὑπατικῆς ἔσται κύριος. ἡ βεβλή ἡ ἔπεμπε τῆς παραληφόμενης τὸν ὑπατον, καὶ ἄξοντας ἐπὶ τὴν ἀρχήν. ἔτυχε δὲ τῆνικαῦτα ὁ Κοίντιος ἀρῶν
ράν

t. Ita Vat. a vulgatis verba Κικιννάτον — vsque ad Καίσωνα Κοίντιον, absunt: quam lacunam supplet simili modo *Lapi* vers. *L. Quintium Cincinnatum, cuius filium, Caesonem Quintium in discrimen mortis etc.* Sed propter hanc ipsam *Lapi* versionem malui verba ἀποδεικνύσιν ὑπατον, vt suspecta includere, quam τὸ αἰρῶνται, in fine quod legitur, delere. Ac praeterquam quod iam paulo ante bis idem verbum ἀποδεικνύσιν de Consulibus creatione occurrit, p. 2031. lin. 2. et 6. ed. Reisk. quo pauciora fuerunt verba inter bis positum nomen Κοίντιον, vnde haec orta haud dubie lacuna est, interiecta, eo facilius praeteriri eadem a librariis potuerunt. Itaque verba Vaticani ista ἀποδεικνύσιν ὑπατον interpretamentum esse puto τῶ αἰρῶνται, quod magis esse genuinum tum e modo dictis patet, tum locus eiusdem admonere videtur.

u. αἰρῶνται omisit Vat. cum supra ἀποδεικνύσιν ὑπατον habeat. Hinc idem expunxit Reiskius, quod rectius tamen retineri, in not. praeced. monstravi.

x. cf. 4, 20. m. In impari suffragiorum numero, qualis fuit 103 centuriarum, alter alterum contrarium semper superat per hos impares numeros 1. 3. 5. 7. rel. Ergo si numerus centuriarum 98 is est, qui alterum superat *tribus*: ei praecedere debet, qui alterum vincat *uno*. Isque numerus erit centuriarum 97. Addi haec possunt iis, quae iam monui ad 4, 20. o. et 7, 59. m et q.

y. συμφεράν βαρεῖαν ἡγ. Vat.

ράν τινα * ὑπεργαζόμενος εἰς σποράν, αὐτὸς ἀκο-^{aratoris}
 λεθῶν τοῖς σχίζεσι τὴν νεῖον βοϊδίαις, ἀχίτων, ^{habitus.}
 περιζωμάτιον ἔχων, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πύλον.
 ἰδῶν δὲ πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὸ χωρίον εἰσιόντων,
 τό τ' ἀροτρον ἐπέσχεν, καὶ πολὺν ἠπόρει χρόνον,
 ἡ οἴτινες τε ἔεν, καὶ τίνος δέομενοι πρὸς αὐτὸν
 ἤκοιεν· ἔπειτα ^a προδραμόντος καὶ κελεύσαν-
 τος κοσμιώτερον αὐτὸν ποιῆσαι, παρελθὼν εἰς τὴν
 καλύβην καὶ ἀμφιεσάμενος προῆλθεν. οἱ δ' ἐπὶ
 τὴν παράληψιν αὐτῶ παρόντες, ἠσπάσαντό τε
 ἅπαντες, ἕκ ἐκ τῶ ὀνόματος, ἀλλ' ὑπατον, καὶ
 τὴν περιπόρεφρον ἐδίητα περιέδεσαν, τῆς τε πε-
 λέκεις καὶ ^b τᾶλλα παράσημα τῆς ἀρχῆς παρα-
 σήσαντες, ἀκολοθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἤξιεν. καὶ κεί-
 νος μικρὸν ἐπισχῶν, καὶ διακρύψας, τοσῶτον εἶπεν·
 „ Ἀσπορον ἄρα μοι τὸ χωρίον ἔσαι τῶτον τὸν ἐνιαυ-
 „ τὸν, καὶ κινδυνεύσομεν ἔχ' ἔξεν, πόθεν διατρα-
 „ φῶμεν.“ ἔπειτα ἀσπασάμενος τὴν γυναῖκα, καὶ
 τῶν ἔνδον ἐπιμελεῖσθαι παραγγείλας, ὄχητο εἰς
 τὴν πόλιν. ταῦτα δ' ἔχ' ἑτέρος τινὸς χάριν εἶπεν
 προήχθην, ἀλλ' ἵνα φανερόν γένηται πᾶσιν, οἷσι ^{Principum}
 τότε ἦσαν οἱ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ^c προεσῶτες, ^{civitatis}
 ὡς αὐτεργοὶ καὶ σάφρονες καὶ πενίαν δικαίαν ^{qualis tum}
 βαρυνόμενοι, καὶ βασιλικαῖς ^ε διώκοντες ἐξουσίας, ^{vita privata.}
 ἀλλὰ καὶ διδομένας ἀναινόμενοι. φανήσονται γὰρ
 ἐδὲ κατὰ μικρὸν εἰσικότες ἐκείνοις οἱ νῦν, ἀλλὰ τὰ
 ναντία πάντα ἐπιτηδέουτες, πλὴν πάνυ ὀλίγων,
 δι' ἧς ἔσηκεν ἔτι τὸ τῆς πόλεως ἀζίωμα, καὶ τὸ
 Ἄ α 2 σῶζειν

* Si bene habet ὑπεργαζ. idem significat ὑπὸ in hac compositione, atque πρὸ, praemolliens, praeparans exarando ad excipiendam fementem. Reisk. ἐπεργαζόμενος malit Portus.

z. Ita Vat. vulgo οἴτινες εἶεν fine τε.

a. προδραμ. etiam Lopus. προσδραμόντος Vat. quod reposuit Reisk.

b. τᾶλλα dedit Reisk. pro vulgari ἀλλα fine art.

c. προεσηκότες Vat.

XVIII.

σώζειν τὴν πρὸς ἐκείνους τὰς ἀνδράσ ὁμοίότητα. ἀλλὰ περὶ μὲν τέτων ἄλλοις. Ὁ δὲ Κοίντιος, παραλαβὼν τὴν ὑπατείαν, πρῶτον μὲν ἔπαυσε τὰς δημάρχους τῶν καινῶν πολιτευμάτων καὶ τῆς ἐπὶ τῷ νόμῳ σπυδῆς, προειπὼν, ὡς, εἰ μὴ παύσονταί ταραττοντες τὴν πόλιν, ἀπάξει Ῥωμαίων ἀπαντας ἐκ τῆς πόλεως, ἡ στρατείαν κατὰ Οὐλοῤῥσκῶν παραγγείλας. ἐπειδὴ δὲ κωλύσειν αὐτὸν ἔλεγον οἱ δημαρχοὶ στρατῷ παιῖδαι καταγραφῆν, συναγαγὼν τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν, εἶπεν, ὅτι πάντες ὁμωμόκασι τὸν στρατιωτικὸν ὄρκον, ἀκολοθῆσεν τοῖς ὑπάτοις ἐφ' ἧς ἂν καλῶνται πολέμβες, καὶ μὴτ' ἀπολείψειν τὰ σημεῖα, μὴτ' ἄλλο πράξειν μηδὲν ἐναντίον τῷ νόμῳ παραλαβὼν δὲ τὴν ὑπατικὴν ἐξουσίαν, αὐτὸς ἔφη ἔχειν κρατεμένους ἀπαντας τοῖς ὄρκοις. εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ διομοσάμενος ἡ χρήσασθαι τῷ νόμῳ κατὰ τῶν ἀπειθῶντων, ἐκέλευσεν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ σημεῖα καταφέρειν καὶ ἵνα, ἔφη, πᾶσαν ἀπογνῶτε δημαγωγίαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς ὑπατείας, ἢ πρότερον ἀναστήσω τὸν στρατὸν ἐκ τῆς πολεμίας, πρὶν ἢ πᾶς ὁ τῆς ἀρχῆς ἡμῶν διέλθῃ χρόνος. ὡς ἔν ἐν ὑπαίθρῳ χειμάσσοντες παρασκευάσαθε τὰ εἰς ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐπιτήδεια. τέτοις καταπληξάμενος αὐτὸς τοῖς λόγοις, ἐπειδὴ κοσμιωτέρως εἶδε γεγονότας, καὶ δεομένους ἀφεθῆναι τῆς ἡ στρατείας, ἐπὶ τέτοις ἔφη χαριεῖσθαι τὰς ἀναπαύλας τῶν πολέμβων, ἐφ' ᾗ

τε

Signa militaria in templis servata.

d. vulgo στρατιᾶν.

e. Ita Vat. quod placuit etiam Stephano. vulgo πράξιαι.

f. τῷ νόμῳ Vat. vulgo τῷ δήμῳ.

g. χρήσασθαι malint Steph. et Sylb.

h. ἱερῶν agnoscit etiam *Lapus*: e templis, itemque Vat. Gelenius, ex aerario vertit, Livium in eo secutus 3, 69. 4, 22. et 7, 23. vbi est ex aerario deferre, καταφέρειν.

i. μοι Vat. quod recep. Reisk.

k. vulg. στρατιᾶς.

τε μηδὲν ἔτι παρακινεῖν αὐτὸς, ἀλλ' ἑᾶν αὐτὸν, ὡς βέλεται, τὴν ἀρχὴν ἰτελεῖσθαι, καὶ ἐπὶ τῶν τὰ δίκαια δίδοναι τε καὶ λαμβάνειν παρ' ἀλλήλων. Κατασάντος δὲ τῆς θορύβου, δικασήριά τ' ἀπέδιδε

XIX.

^m τοῖς δεομένοις ἐκ πολλῶν παρεσκευασμένα χροῖον, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐγκλημάτων αὐτὸς ἴσως καὶ δίκαιως διέκρινε, δι' ὅλης ⁿ ἡμέρας ἐπὶ τῆ βήματος καθεζόμενος, εὐπρόσοδόν ^o τε καὶ πρᾶον καὶ Φιλάνθρωπον τοῖς ἐπὶ τὴν δικαιοδοσίαν ἀφικνεμένοις ἑαυτὸν ^p παρέχων, καὶ παρεσκεύασεν ἀριστοκρατικὴν ἕτω φανῆσαι τὴν πολιτείαν, ὥσε μῆτε δημᾶρχων δεηθῆναι τὸς διὰ πενίαν, ἢ δυσγένειαν ἢ ἄλλην τινὰ ταπεινότητα ὑπὸ τῶν κρειττόνων κατασχυόμενος, μῆτε καινῆς νομοθεσίας πόσον ἔχειν ἔτι τὸς ἐν ἰσηγορίᾳ ^q πολιτεύεσθαι βελομένοις, ἀλλ' ἀγαπᾶν τε καὶ χαίρειν ἅπαντας ἐπὶ τῇ τότε κατασχέσει τὴν πόλιν εὐνομία. ταῦτά τε δὴ τὰ ἔργα τῆ ἀνδρὸς ἐπηνεῖτο ὑπὸ τῆ δήμου, καὶ, ἐπεὶ τὸν ὠρισμένον ἐτέλεσε ^r τῆς ἀρχῆς χρόνον, ^s τὸ μὴ δεῖσθαι τὴν ὑπατείαν ^t δεδομένην τὸ δεύτερον, μηδ' ἀγαπῆσαι τηλικαύτην λαμβάνοντα τιμὴν. κατεῖχε γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὑπατικῆς ἐξουσίας ἢ βελη

A a 3

πολλὰς

1. Forte τελεῖν in activo, aut certe τελέσθαι. Reisk.

m. τοῖς Vat. vulgo αὐτοῖς.

n. Deest Vat. τῆς, quod vulgatae hic addunt.

o. Particulam τς e Cod. Rom. a Sylburgio additam, agnoscit etiam Vat.

p. Ed. Steph. et Vat. παρείχεν. Sed παρέχων-probat etiam Lari versio: seque aditu facilem et mitem et humanum ad ius venientibus exhibens.

q. πολιτεύεσθαι βελομένοις Vat. vulgo πολιτευομένοις.

r. Ita Vat. vt placuit Sylb. et Porto. vulgo ἐτέλεσεν ἐξ ἀρχῆς.

s. vulgo τῶ. Sed rectius τὰ, nom. casu, vt paulo ante ταῦτα τὰ ἔργα. Sylb.

t. Forte δεδομένην Sylb. Mox Reiskio post ἀγαπῆσαι videtur deesse πολλάνις.

πολλὰς προσφέρουσα δέσεις, ὅτι τὸ τρίτον " οἱ δήμαρχοι διεπράξαντο μὴ ἀποθέσθαι τὴν ἀρχὴν, ὡς ἐναντιωσόμενον αὐτοῖς καὶ παύσοντα τῶν καινῶν πολιτευμάτων, τὰ μὲν αἰδοῖ, τὰ δὲ φόβω, τὸν δῆμον ὀρώσα ἐκ ἀνανόμενον ὑπ' ἀνδρὸς ἀγαθῆ ἀρχεδαί, ὁ δ' ἔτε τῶν δημάρχων ἐπαινεῖν ἔφη τὸ ἀπαραιχώρητον τῆς ἐξουσίας, ἔτ' αὐτὸς εἰς ἐμοῖαν ἐκείνοις ἤξεν διαβολήν. συναγαγὼν δὲ τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πολλὴν κατηγορίαν τῶν ἐκ ἀποτιθεμένων τὰς ἀρχαῖς διαθέμενος, ὄρκους τε διομοσάμενος ἰσχυρὸς περὶ τῆ μὴ λήψεσθαι πάλιν τὴν ὑπατείαν, πρὶν ἀποθέσθαι τὴν προτέραν ἀρχὴν, προσεῖπεν ἀρχαιρεσιῶν ἡμέραν ἐν ἣ καταστήσας ὑπάτης, ἀπῆει πάλιν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο καλύβιον, καὶ τὸν αὐτεργὸν βίον ἔζη, ὡς πρότερον.

LXXVIII.

A. V. C. 296. C. Nautio II. et L. Minucio Coss. foris bellum gerentibus, vrbis praefectus fuit Q. Fabius. T. Quintius quaestor cum exercitu missus. Dictator cum Magistro equitum. pacis cum Aequis factae conditiones. Dictatoris L. Quintii abstinentia.

XXII. p. 2045. l. 9. **Ε**πεὶ δ' ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων ἐθνῶν πόλεμος ἐπεγένετο τῇ πόλει, — τὸν στρατιωτικὸν ἐποιῶντο (οἱ ὑπατοὶ) κατάλογον, καὶ μερισάμενοι τριχῆ τὰς τ' οἰκείας καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων

u. *Lapus* legisse videtur τὸ τρίτον αἰρεῖσθαι ἡ δῆμ. deinde distinguit post διεπράξαντο ita, vt illa μὴ ἀποθ. τὴν ἀρχ. referantur ad προσφέρουσα δέσεις. Nam vertit: multas adhibens preces, ne, quandoquidem tribuni perfecerant, vt tertio crearentur, ipse magistratum deponeret.

χων δυνάμεις, μίαν μὲν ἐν τῇ πόλει μοῖραν κατέλιπον, ἧς ἠγεῖτο Κόιντος Φάβιος Οὐίβολανός· τὰς δὲ λοιπὰς αὐτοὶ παραλαβόντες, ἐξήεσαν διαταχέων, ἐπὶ μὲν Σαβίνε Νάυτιος, ἐπὶ δ' Αἰκανὸς Μινύκιος. ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀφεισῆκει τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· Σαβίνοι μὲν ἐκ Φανερέ καὶ μέχρι ^a Φιδήνης πόλεως ἤλασαν, ἧς ἐκράτην Ῥωμαῖοι ^b τετταράκοντα δὲ εἰσιν οἱ διὰ μέσσω τῶν πόλεων εἰδίοι. Αἰκανοὶ δὲ, λόγῳ μὲν φυλάττοντες τὰ τῆς νεωσὶ γενομένης συμμαχίας δίκαια, ἔργῳ δὲ καὶ ἔτοι πρᾶττοντες τὰ τῶν πολεμίων. ἐπὶ ^c γὰρ τὴν συμμαχίαν αὐτῶν Λατίνε ἐστράτευσαν, ὡς ἐ γενομένων αὐτοῖς πρὸς ἐκείνεσ ὁμολογιῶν περὶ Φιλίας. ἠγεῖτο δὲ τῆς στρατίας ^d Γράγκχος Κλοίλιος, ἀνὴρ δραστήριος, ἀρχῇ κοσμηθεὶς αὐτοκράτορι, ἦν ἐπὶ τὸ βασιλικώτερον ἐξήγαγεν. ἐλάσας δὲ μέχρι Τύσκλε πόλεως, ἦν Αἰκανοὶ τῷ πρόσθεν ἐνιαυτῷ καταλαβόμενοι καὶ διαρπάσαντες ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξεκρέδησαν, ἀνδράπτεσ τε πολλὰς ἐκ τῶν ἀγρῶν συνήρπασε καὶ βοσκήματα, ὅσα κατέλαβε, καὶ τὴν καρπὸν τῆς γῆς ἐν ἀκμῇ ὄντας ἐφθείρε. — Ῥωμαῖοι δὲ — ἐκ εὐθύσ — ἐξήγαγον τὴν στρατίαν, XXIII.
p. 2048. l. 6.

Λ α 4

ἀλλὰ

- a. Δύνης corrupte in edd. et codd. praeterquam in Vat. vbi legitur Φιδήνης, sicut antea coniecerat Fulv. Vrsinus, cuius et probaverat coniecturam Sylb. Fidenae autem Romanis deditae a. V. 256. in Consulatu T. Largii, cf. Nostrium 5, 59. eademque commemorantur in proxima Sabinoꝝ incurfione infra c. 26.
- b. Eadem distantia indicatur 2, 53.
- c. Melior fit orationis series, si aut sublato post πολεμίων puncto, et deleta particula γὰρ, verba ἐπὶ τὴν συμμαχίαν etc. cum praecedentibus iunguntur, aut supra pro ἤλασαν legitur ἐλάσαντες. Sed inter ἀνακόλαστα eiusmodi loca referuntur.
- d. Ita Liv. 3, 25. magno libb. vett. consensu, vt testatur Sigonius. Vulgatae Γράγκχος et Κλοίλιος.

ἀλλὰ καὶ * δευτέραν ὡς αὐτὸν ἀπέστειλαν πρεσβείαν, καὶ τὰς Φιτιάλεις καλεσμένους ἄνδρας ἱερὸς ἔπεμψαν, ἡ ἐπιμαρτυρόμενοι θεὸς τε καὶ δαίμονας, ὅτι μὴ δυναθέντες τῶν δικαίων τυχεῖν, ὅσιον ἀναγκαζήσονται πόλεμον ἐκφέρειν· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ὑπάτον ἀπέστειλαν. ὁ δὲ Γράνχος, ἐπειδὴ τὰς Ῥωμαίους προσιόντας ἔμαθεν, ἀναστήσας τὴν δύναμιν, ἀπῆγε προσωτέρω, τῶν πολεμίων ἐκ ποδὸς ἐπομένων· βεβλόμενος αὐτὸς εἰς τοσαῦτα προσαναγέσθαι χωρία, ἐν οἷς πλεογεντήσεν ἐμελ-

p. 2050. l. 3. λεν. ὅπερ καὶ συνέβη. — ὁ δὲ Κλοίλιος ἐπαρθεὶς τῷ προτερήματι τέτῳ, περιετάφρευε ἢ τε αὐτὸς καὶ περιεχαράκτε, καὶ πολλὰς ἐλπίδας εἶχε, λιμῶν πιεσθέντας παραδώσειν αὐτῷ τὰ ὄπλα. ἀφικομένης δ' εἰς Ῥώμην περὶ — τέτῳ ἀγγελίας, Κόιντος Φάβιος ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς πόλεως ἡ ἐπαρχος, ἀπὸ τῆς σὺν αὐτῷ στρατιᾶς, ὅσον ἦν ἀκμαϊοτατόν τε καὶ κράτιστον ἐπιλέξας μέρος, ἐπὶ συμμαχίαν ἔπεμψε τῷ ὑπάτῳ. ἤγειτο δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης Τίτος Κόιντιος ὁ ταμίης, ἀνὴρ ὑπατικός. πρὸς δὲ τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων, Ναύτιον, ἐπὶ τῆς ἐν Σαβίνοις στρατιᾶς ὄντα, γραμμάτια διαπέμψας, τά τε συμβάντα τῷ Μινυκίῳ διεσάφησε, καὶ αὐτὸν ἤκεν ἠξίε διατάχων. καὶ κείνος, ἐπιτρέψας τοῖς πρεσβευταῖς τὸν χάρρακα φυλάττειν,

e. De priore legatione cap. super. dixerat Noster, eosque legatos scribit, Cloelium dimisisse his verbis, quae tironum causa, ut comparari cum Livianis l. c. possint, subieci: „θεοὶ ἐσὶ πρὸς ἐμὲ περὶ τέτῳ λόγος, ἀλλὰ πρὸς ταύτην λαλεῖτε,“ Φηγὸν δείξας αὐτοῖς τινα πλησίον πεφουυῖαν.

f. Ita Vat. quod praetulit Portus. Nam vulgo legitur ἱερεῖς.

g. ἐπιμαρτυρόμενοι Vat. minus proprie: cf. 2, 72.

h. Ita Vat. pronomen αὐτὸς deest vulgatis.

* *relictus, ut urbi praesidio esset.*

τειν, αὐτὸς ἰ σὺν τοῖς ἄλλοις ἰππεύσιν εἰς τὴν πόλιν ἐλαύνει, συντόνω χρησάμενος ἰππασία· εἰσελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν, ἔτι νυκτὸς πολλῆς ἔσσης, ἐβδελύετο σὺν τῷ Φαβίῳ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τοῖς πρεσβυτάτοις ὃ, τι χρῆ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει δικτάτωρος δεῖσθαι ὁ καιρὸς, ἀποδείκνυσιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην Λεύκιον Κικιννάτον· καὶ αὐτὸς μὲν ταῦτα διαπραξάμενος, ὤχετο πάλιν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Ὁ δὲ τῆς πόλεως ἑπαρχος, Φάβιος, ἔπεμπε τὲς παραληφόμενες τὸν Κοίντιον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν. ἔτυχε δὲ καὶ τότε ὁ ἀνήρ τῶν^κ κατ' ἀγρὸν ἔργων διαπρατόμενος. ἰδὼν δὲ τὸν πρσιόντα ὄχλον, καὶ ὑποπτέυσας ἐπ' αὐτὸν ἦκειν, ἐδῆτά τ' ἐλάμβανεν εὐπρεπεζέραν, καὶ ὑπαντήσων αὐτοῖς ἐπορεύετο. ὡς δ' ἐγγυὸς ἦν, ἰππευ τ' αὐτῷ Φαλάροις κεκοσμημένους

εὐπρεπέσι προσήγον, καὶ πελέκεις ἅμα ταῖς ῥάβδοις εἰκοσιτέσσαρας παρέστησαν, ἐδῆτά τε ἀλεργῆ καὶ τάλλα παράσημα, οἷς πρότερον ἢ τῶν βασιλέων ἰεκέοσμητο ἀρχῆ, προσήνεγκαν. ὁ δὲ, μαθὼν, ὅτι δικτάτωρ ἀποδείκται τῆς πόλεως, εἶχ' ὅπως ἠγάπησε τηλικαύτης τιμῆς τυχάν, ἀλλὰ προσαγανακτήσας εἶπεν, „Απολεῖται ἄρα καὶ τέτε τῶ ἐνιαυτῷ ὁ καρπὸς διὰ τὰς ἐμὰς ἀσχολίας, καὶ πεινήσομεν ἅπαντες κακῶς.“ μετὰ ταῦτα παραγενόμενος εἰς τὴν πόλιν, πρῶτον μὲν ἐθάύρυνε τὲς πολίτας, — ἔπειτα συναγαγὼν ἅπαντας τὲς ἐν ἀκμῇ, τῆς τε κατὰ πόλιν καὶ τῆς ἐκ τῶν ἀγρῶν, καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμαχῶν ἐπικερίας μεταπεμφάμενος, ἰππάρχην τ' ἀποδείξας Λεύκιον Ταρκύνιον, ἄνδρα τῶν ἡμελημένων μὲν διὰ πεινίαν, τὰ δὲ πολέμια γεν-

XXIV.

Dictator fa-
ces XXIV
cum securi-
bus habuit,
cum reli-
quo ornatu
regio.

A a 5

ναίον,

i. σὺν ὀλίγοις ἰππεύσιν εἰς τὴν Ῥώμην Vat. Sed σὺν τ. ἄλλοις cum reliquis, Reiskius dictum putat respectu eorum, quos in castris reliquerat.

k. Addit Reiskius τι post τῶν, quod nota ellipfi subaudi putat Sylb.

l. ἐκοσμεῖτο Vat.

ναίον, ^m ἐξῆγε συγκεκριμένην ἔχων δύναμιν, καὶ
ⁿ καταλαβῶν τὸν ταμίαν Κόιντιον Τίτον ἀναδεχόμενον αὐτῷ τὴν παρεσίαν, λαβῶν καὶ τὴν σὺν ἐκεί-
 P.2053.1.11. να δύναμιν, ^o ἦκεν ἐπὶ τῆς πολέμους. — χρόνε δὲ
 πολλῶ διελθόντος, — ἤσσηθεις ὁ Γράκχος κατα-
 P.2054.1.3. κλείεται ^p πάλιν εἰς τὴν ἑαυτῷ χάρακα. — ὡς
 ἠναγκάσθησαν οἱ Λίκανοὶ τροφῆς τ' ἀπορρέμενοι, καὶ
 συμμάχων βοήθειαν ἀπεγνωκότες, πολιορκούμενοί
 τε πολλαχόθεν, ἰκετηρίας ἀναλαβόντες ἐπιπρεσ-
 βεύεσθαι πρὸς τὸν Κόιντιον περὶ φιλίας ^q διαλεγόμε-
 νοι. ὁ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις Λίκανοῖς ἔφη σπένδεσθαι,
 καὶ δίδοναι τοῖς σώμασι τὴν ἀδείαν, τὰ τε ὄπλα
 ἀποδεμένους, καὶ καθ' ἓνα διεξιῶσιν ὑπὸ ζυγόν,
 Γράκχῳ δὲ τῷ ἡγεμόνι * τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς σὺν
 ἐκείνῳ βελεύσασιν τὴν ἀπόσασιν, ὡς πολεμίοις
^r χρῆσασθαι ἐκέλευε τε αὐτοῖς ἄγειν τῆς ἀνδρας
 δεδεμένους. ὑπομενόντων δὲ ταῦτα Λίκανῶν, τελευ-
 τάιον αὐτοῖς ἐκείνο προσέταξεν ἐπειδὴ Τύσκλον
 πόλιν Ῥωμαίων σύμμαχον ἐξηνδραποδίσαντο, καὶ
 δῆρπασαν, ἔδεν ὑπὸ Τυσκλάνων παιδόντες κακόν,
 ἀντιπαρασχεῖν ἑαυτῷ πόλιν τῶν σφετέρων, Κορ-
 βιῶνα, τὰ ὅμοια διαδέσθαι. ταύτας λαβόντες οἱ
 πρέσβεις τὰς ἀποκρίσεις, ^s προήεσαν, καὶ μετ' ἑ
 πολὺ

m. ἐξῆγε συγκεκρι. Vat. quod probatum ab Hudsono verbum, recepit Reiskius.

n. παραλαβῶν leg. videtur Lapis: assumens T. Quintium. Sed καταλαβῶν aptum quoque sensum efficere putat Sylburg, vt e vers. vulg. perspicitur: *ubi Quaestorem T. Quintium attigit*. Praenomen etiam Τίτον h. l. postpositum observat Sylb.

o. Pro ἦκεν dedit Reiskius ἦγεν, et paulo ante pro λαβῶν malit compositum παραλαβῶν.

p. πάλιν εἰς τὴν Vat. adverbium illud recep. Reisk.

q. Ita Vat. quomodo vel διαλεξόμενοι leg. esse coniec. cerant Sylb. et Port. in vulgg. διαλεγόμενον.

* τῶν παλεμίων Vat.

r. χρῆσεσθαι malit Sylb.

s. προήεσαν positum pro ἀπήεσαν. Sylb.

σατο * πάντη τῷ νόμῳ ἀλλὰ συναγαγὼν τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν, καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων λόγον ἀποδὲς, ἐξωμόσατο τὴν ἀρχὴν. τῆς τε βελῆς, * γῆν τε, ὅσην ἐβέλετο, λαβεῖν ἐκ τῆς δορικτικῆς, καὶ ἀνδράποδα καὶ χρήματα ἐκ τῶν λαφύρων, ἐπανορθώσά τε τὴν πενίαν πλῆτω δικάϊω, ὃν ἀπὸ πολεμίων κάλλισον ἐκτήσατο τοῖς ἰδίαις πόνοις, ἀξίωσης, φίλων τε καὶ συγγενῶν δωρεαῖς προσφερόντων μεγάλας, καὶ ἀντὶ πάντος ἀγαθῶς τιθεμένων ἐκείνον τὸν ἀνδρα^γ εὐπορεῖν, ἐπαιέσας αὐτὸς τῆς προθυμίας, ἐδὲν τῶν^z δεδομένων ἔλαβεν, ἀλλὰ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χωρίον, καὶ τὸν αὐτεργὸν αὐτῶ ἀντὶ τῶ βασιλικῶ μετείληφε βίον, μείζον φρονῶν ἐπὶ πενία, ἢ ἄλλοι ἐπὶ πλῆτω. μετ' εἰ πολὺν δὲ χρόνον καὶ Ναύτιος, ἄτερος τῶν ὑπᾶτων, νικήσας Σαβίνους ἐκ παρατάξεως, καὶ τῆς χώρας αὐτῶν πολλὴν καταδραμῶν, ἀπῆγεν ἐπ' οἴκῃ ταῖς δυνάμει.

* Νόμῳ agnoscit etiam Lapi versio: non est eo, quantum lex dabat, usus. Alioqui maluerit fortasse aliquis παντὶ τῷ χρόνῳ, toto imperii tempore. Sylb. Non usus est toto legis beneficio. Gelen.

x. Vat. τῆς τε βελῆς δεομένης, γῆν τε κ. λ. et mox pro ἀξίωσης habet ἐν ἡξίωσε probante Hudsono, cui et Lapis ita legis videtur. Aut lectio Vat. vtraque recipienda est, aut vulgata omnino retinenda. In Reiskii ed. priorem δεομένης e Vat. receptam, simulque alteram mox ἀξίωσης vulgatam retentam video.

y. εὐπορεῖν Vat.

z. τῶν δεδομ. eorum, quae essent ablata. Nota verborum vis est, vt non actionem ipsam, sed voluntatem agendi significant.

LXXIX.

V. C. 297. Q. Minucio et C. Horatio Pulvillo Coss. imminente cum Sabinis et Aequis bello, nova de delectu contentio orta est, donec decem tribunos creati patres finerent. Consul Horatius deferri a tribunis et prodi rempublicam in rerum discrimine, dixerat.

Ως δὲ κατέμαθεν ὁ ^a Οὐεργίνιος ἀγόμενον τὸν XXIX.
 δῆμον ὑπὸ τῶν λόγων, δεδοικῶς, μὴ παρὰ p. 2066. l. 9.
 τὴν ἑαυτῆ γνῶμην κοινωεῖν ὑπομένῃ τῆ πολέμῃ,
 παρελθὼν εἶπεν. „Ἡμεῖς ἔτ' ἐγκαταλείπομεν, ἔτε
 „παραδίδομεν ὑμᾶς, ^b ὧ πατέρες, ^c ἔδ' ἂν ἀπολει-
 „φθεῖμεν ὑμῶν, ὥσπερ ἔδδ' πρότερον ἠξιώσαμεν
 „ἐδεμίας ἀπολεσθῆναι στρατίας, ἀλλὰ καὶ ζῆν
 „αἰρέμεθα σὺν ὑμῖν, καὶ πάσχειν ὃ, τι ἂν ^d τῶ
 „δαίμονι δοκῇ μεθ' ὑμῶν. πρόθυμοι δ' ἐν παντὶ
 „καιρῶ περι ὑμᾶς γεγονότες, ἀξιοῦμεν μετρίως παρ'
 „ὑμῶν τυχεῖν χάριτος, ὥσπερ τῶν κοινῶν κινδύνων
 „ἰσομοιρεῖμεν ὑμῖν, ἔτω καὶ τῶν δικαίων τὸ ἴσον
 „ἔχειν, νόμους κατασησάμενοι φύλακας τῆς ἐλευ-
 „θερίας, οἷς ἅπαντες αἰεὶ χρῆσόμεθα. εἰ δὲ ^e προσί-
 „σαται τῆτο ὑμῖν, καὶ ἐκ ἀξιοῦτε τοῖς ἑαυτῶν
 „πολίταις ταύτην συγχωρήσαι τὴν χάριν, ἀλλὰ
 „θανά-

- a. Aulus Virginius tr. pl. de quo vid. supra c. 2. init. qui cum collegis nunc quintum iam annum eandem potestatem tenebat.
- b. *Patres* hic non tam, vulgari consuetudine, senatores omnes compellantur, quam natu maximi eorum, quos Horatius, ad movendam misericordiam modo productos, honoris ac reverentiae causa, *patres* appellaverat.
- c. ἔδ' ἂν ἀπολ. Vat. vulgatis deest partic. ἂν, nec vos deferemus. Mox vulg. στρατίας.
- d. τῶ δαίμονι Vat.
- e. vid. ind. προσίστασθαι.

„θανάτῃ τιμᾶσθε τὸ μεταδῆναι τῷ δήμῳ τῆς ἰση-
 „γορίας, ἐκέτι φιλονεικῆμεν ὑμῖν· αἰτησόμεθα δὲ
 „ἑτέραν παρ' ὑμῶν χάριν, ἧς τυχόντες, ἴσως ἀν-
 „εἰδὲ καινῶν ἐτι δεηθεῖμεν νόμων. εἰσέρχεται δὲ
 „ἡμᾶς εὐλάβεια, μὴ ποτ' εἰδὲ ταύτης τύχωμεν,
 „ἕξ ἧς τῇ βελῆ μὲν εἰδὲν ἔσαι βλάβος, τῷ δὲ δή-
 XXX. „μῳ τιμή τις ὑπάρξει καὶ φιλανθρωπία.“ Εἰπόν-
 „τος δὲ τῷ ὑπάτῃ, ὅτι τῆτο τὸ πολίτευμα τῇ βε-
 „λῆ συγχωρῶντες εἰδὲν ἄλλῃ ἀμαρτήσονται ἢ τῶν
 „δέοντων, καὶ κελεύοντος λέγειν, ὅτι δέοντα, ὀλίγα
 „διαλεχθεὶς τοῖς συνάρχουσιν ὁ Οὐεργίνιος, ἐπὶ τῆς
 „βελῆς ἔφη εἰρῆν. καὶ μετὰ ταῦτα συναγαγόντων
 „τὸ συνέδριον τῶν ὑπάτων, ἠ παρελθὼν καὶ τὰ δι-
 „καια τῷ δήμῳ πρὸς τὴν βελῆν ἀπαντα εἰσενεγκά-
 „μενος, ἠτήσατο διπλασιασθῆναι τὴν ἀρχὴν τὴν
 „προϊσαμένην τῷ δήμῳ, καὶ ἀντὶ τῶν πέντε δημάρ-
 „χων δέκα εἰς ἐνιαυτὸν ἕκασον ἀποδείκνυσθαι. τῆτο
 „οἱ μὲν ἄλλοι βλάβην εἰδὲμίαν ᾠοντο τῷ κοινῷ φέρειν,
 „ἀλλὰ διδόναι καὶ μὴ ἀντιπράττειν παρήνεν, ἀρ-
 „χοντος τῆς γνώμης Λευκίῃ Κοϊντίῃ, τῷ τότε μέγι-
 „σον ἔχοντος ἐν τῇ βελῆ κράτος. εἰς δὲ μόνος ἀντέ-
 „λεγε Γάϊος Κλαύδιος, υἱὸς Ἀππίου Κλαυδίου, τῷ
 „παρὰ πάντα ἰτὸν χρόνον τοῖς εἰσηγήμασι τῶν δη-
 „μοτικῶν, εἰ τινα μὴ νόμιμα ἦν, ἐναντιωθέντος, δια-
 „δεδεγμένος τὰ πολιτεύματα τῷ πατρός, καὶ ὅτ'
 „αὐτὸς εἶχε τὴν ὑπατον ἀρχὴν, κωλύσας δοθῆναι
 „τοῖς δημάρχοις τὴν κατὰ τῶν ἱππέων τῶν ἕν τῇ
 συναμο-

f. Ita Vat. vulgg. θανάτῳ. θανάτῃ τιμᾶσθαι mortis in-
 star putare. capitale existimatis. Gelen.

g. τῶν μετρίων Vat.

h. Ita Vat. vulgatis καὶ deest post παρελθὼν. Lapis:
 progrediens, ac plebis iura omnia ad senatum inferens.
 Vat. ἐνεγκάμενος. Reiskius conii. εἰς ἕν συνενεγκά-
 μενος.

i. τὸν addit Vat. quī art. deest vulgatis.

k. Aut deest εἶναι ante διαβαλλομένων, aut legendum
 ἐπὶ

συνωμοσία διαβαλλομένων¹ ἐξέτασιν, καὶ^m μακρὸν διεξελθὼν λόγον, ἐδίδασκεν, ὅτι —ⁿ μετριώτερος μὲν ὁ δῆμος, ἐδὲ χρηστότερος ἔσται, διπλασιαθείσης αὐτῷ τῆς ἀρχῆς, ἀνοητότερος δὲ καὶ βαρύτερος. ἔ γάρ ἐπι ῥητοῖς τισι παραλήψεσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπερον ἀποδεχθῆσομενους, ἄσε μένειν ἐπὶ τοῖς καθεστηκόσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν περὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῖς^o προθήσειν λόγον, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ἰσοτιμίας, καὶ πάντα ἐξῆς ζητήσεν, ὅτι λέγοντες ἢ πράττοντες, τὸ μὲν τῷ δήμῳ κράτος αὐξήσῃσι, τὰς δὲ τῆς βελῆς τιμὰς καταλύσῃσι. καὶ σφόδρα ἐνίκησε τῆς πολλῆς ὁ λόγος. ἔπειτα μετήγαγεν αὐτῆς ὁ Κόιντιος, διδάσκων, ὅτι πρὸς τῆς βελῆς ἐστὶ τὸ πολλὸς εἶναι τῷ δήμῳ προσάτας. ἦττον γὰρ ὁμονοήσῃσι τῆς^p πλείους τῶν ἐλαττόνων· μίαν δὲ βοήθειαν εἶναι τοῖς κοινοῖς, ἣν Ἄππιον Κλαύδιον, τὸν Γαῖος πατέρα, πρῶτον ἰδεῖν, εἰάν σασιάζῃ^q τὸ ἀρχεῖον, καὶ μὴ ἀπασι τὸ αὐτὸ^r δοκῆ. ἐδόκει τε δὴ ταῦτα,

ἐπὶ τῇ συνωμ. Sylb. Reiskius recepit ἐπὶ pro ἐν. Lapis: *adversus equites infimulatos coniurationis.*

1. De coniuratione ista, falso a tribunis conficta, vid. Liv. 3, 15. init. et Dionysf. 10, 10. vbi Virginius verba faciens in Senatu, tum Senatorum quosdam, tum equites plurimos, coniurationis eius in tribunos et plebem, infimulaverat, eiusque rei inquisitionem ut tribunis committeretur, postulaverat, c. 11. Acta res est a. V. 294. et Consul C. Claudius, criminationis eius fraude detecta, hanc inquisitionem, dolo malo a tribunis petitam, denegavit. cf. c. 12. et 13.

m. μακρὸν Vat. vulgo μικρὸν.

n. ἔτε μετριώτ. conii. Portus, μετριώτερος μὲν ἐδὲν ὁ δῆμ. Reisk.

o. Ita Vat. et probat Lapi verf. *sermonem rursus proposituros.* vulgo προθήσειν. cf. ad c. 15. m.

p. Ita conii. Sylb. ac reposuit Reisk. vulg. πλείους.

q. In libris τὸ ἀρχον. maluit Sylb. τὸ ἀρχεῖον, idque reposui. Ita infra c. 31. et supra 9, 1. extr. vbi hoc ipsum Appii consilium exponitur.

r. Ita Vat. vulgo δόξη.

ταῦτα, καὶ γίνεται δόγμα βελῆς· „ἐξεῖναι τῷ δή-
 μῳ δέκα δημάρχους καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀπο-
 „δεικνύουσι, τῶν δὲ τὸτ' ὄντων ἐν ἀρχῇ μηδένα.“
 τῆτο τὸ προβέλευμα οἱ περὶ τὸν Οὐεργίνιον λαβόν-
 τες ἐξήνεγκαν, καὶ κυρώσαντες τὸν ἐπ' αὐτῷ γρα-
 φέντα νόμον, δέκα δημάρχους εἰς τὸν ἐπίοντα ἐνιαυ-
 τὸν ἀπέδειξαν. παυσαμένης δὲ τῆς σάσεως, κατα-
 γράψαντες τὰς δυνάμεις οἱ ὑπατοί, διεκλήρωσαν-
 το τὰς ἐξόδους· καὶ Μινυκίῳ μὲν [ἐν] ὁ κατὰ Σα-
 βίνων πόλεμος ἐδόθη, Ὀρατίῳ δὲ ὁ κατ' Αἰκανῶν·
 καὶ κατὰ σπεδὴν ἐξήεσαν ἀμφοτέρω. —

LXXX.

Tribuni a. V. 298. senatum cogere ad eumque re-
 ferre adgressi sunt. Lex Icilia de Aventino pu-
 blicando.

XXXI.
p. 2071. l. 12.

Τῷ δὲ ἐξῆς ἔτεσι Μάρκῳ Οὐαλερίῳ καὶ Σπορίῳ
 Οὐεργίνιῳ τὴν ὑπατείαν ἐχόντων, στρατιὰ μὲν
 ὑπερόριος ἐδεμία ἐξῆλθε Ῥωμαίων. πολιτικά δὲ
 προσκρέσματα τοῖς δημάρχοις πρὸς τὴν ὑπάτους
 συνέση πάλιν, ἐξ ὧν * ἔσχον οἱ δημάρχου παρα-
 σπάσαντες τι τῆς ὑπατικῆς δυναστείας. τὸν μὲν
 γὰρ ἔμπροσθεν χρόνον ἐκκλησίας μόνον ἦσαν οἱ δή-
 μαρχοὶ κύριοι, βελῆν δὲ συναγαγεῖν, ἢ γνώμην
 ἀγορεύειν, ἐκ ἐξῆν αὐτοῖς, ἀλλ' ἦν τῶν ὑπάτων
 τῆτο

s. Vtrum de iis solis, qui tunc erant tribuni, an eorum
 exemplo, de reliquis etiam, qui dehinc tribuni essent
 futuri, haec exceptio valeat, ambiguum est. Ea-
 demque ambiguitas est in Liv. verbis, 3, 30. *id modo*
exceperē, ne postea eosdem tribunos iuberent, monen-
 te Sylburgio.

t. καὶ non agnoscit Vat. Mox ἐν post μὲν, vt amputan-
 dum, inclusit Reisk.

* ἐξ ὧν πλέον ἔσχον malit Reisk.

u. Parum recte vulg. interpres: *sententiam dicere*, vt
 vel e statim sequent. apparet. vid. ind. ἀγορ.

τῆτο τὸ γέρας. οἱ δὲ τότε δήμαρχοι πρῶτον συγκαλεῖν ἐπεβάλοντο τὴν βελήν, Ἰκίλις τὴν πείραν εἰσηγησαμένε, ὃς ἠγείτο μὲν τῆ ἀρχίε, δραστήριος δὲ τις ἦν ἀνὴρ, καὶ * ὡς Ῥωμαῖοι εἶπεν ἐκ ἀδύνατος. εἰσέφερε γάρ τι καὶ ἕτος πολίτευμα καινόν, ἀξίων ἀπομεριδιῆναι τοῖς δημόταις τόπον εἰς οἰκιῶν κατασκευῆς τὸν καλούμενον Αὐεντῖνον. ἔσι δὲ λόφος ὑψηλὸς ἐπιεικῶς, ἐκ ἐλάττων ὃ ἢ δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον, ἐμπεριεχόμενος τῇ πόλει ὃς ἐχάσας τότε ἄκητο, ἀλλ' ἦν δημόσιός τε καὶ ὕλης ἀνάπλεως. τῆτο τὸ πολίτευμα εἰσάγων ὁ δήμαρχος, τοῖς τότε ὑπάτοις καὶ τῇ βελῇ προσήει, δεόμενος τὸν ^z ἐπ' αὐτῷ γραφέντα νόμον προβλεῦσαί τε καὶ εἰς τὸν δῆμον ἐξενεγκεῖν. ἀναβαλλομένων δὲ καὶ παρελκόντων τῶν ὑπάτων τὸν χρόνον, πέμψας τὸν ὑπηρετήν ὡς αὐτὸς, ἐκέλευσεν ^a ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀκολουθεῖν, καὶ τὴν βελήν συγκαλεῖν. ἐπεὶ δὲ τὸν ὑπηρετήν κελευθεῖς τις τῶν ξαβδέχων ἀπήλασεν, ἀγανακτήσας ὁ Ἰκίλιος καὶ οἱ συναρχοντες

x. Ita Vat. vt infra alicubi εἶπεν τε, ὡς στρατιώτης, ἐκ ἀδύνατος. quanquam ita Romanis fieri iniuriam videri Steph. notavit. Hudf. Gelenius legit Ῥωμαίως vel Ῥωμαῖσι. In vulgg. καὶ Ῥωμαίοις. Nihil horum agnoscit Lopus: nec ad dicendum invalidus. Equidem suspecta verba ea arbitror, eaque vncinis non inclusisse poenitet. Sunt enim a graeculo quodam adiecta.

y. cf. 3, 43. p.

z. Ita Vat. vt Lopus: de eo scriptam legem: et sic placuit Sylburgio. vulgo τὸν ἐν αὐτῷ.

a. ἐπ. τ. ἀρ. vulgo vertunt: ad collegium, sicut paulo post, et 7, 45. vt is ipse simul intelligatur, qui apparitorem miserat. Sed melius h. l. de meo sensu, et ad sequentia aptius: ad muneris sui functionem s. ad agendum, quod muneris sui esset. Thucyd. lib. 8. p. 542. Duck. Διοτρέφην — ἡρημένον ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἀρχειν, ἀπέσελθον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν. ἀκολουθεῖν, vt lat. sequi, est accersitum statim venire.

χοντες αὐτῶ, συνέλαβον τὸν ραβδῶχον, καὶ ἀπήγαγον ὡς ῥίψοντες κατὰ τῆς πέτρας. οἱ δὲ ὑπατοὶ βιάσασθαι μὲν, ἢ τὸν ἀγόμενον ἀφελῆσαι, καὶ τοὶ δεινὰ δοκῶντες ὑβρίσθαι, ἀδύνατοι ἦσαν· ἐπεκαλέοντο δὲ τὴν ἐκ τῶν ἄλλων δημάρχων βοήθειαν. ἔθεν γὰρ τῶν πραττομένων ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἐκείνης ἐπισχεῖν, ἢ κωλύσαι τῶν ἄλλων τινὶ ἐξέειν, ἀλλ' ἑτέροις δημάρχεσσι τῶν ἐσὶ τὸ κράτος. τοῖς δ' αἴρα πᾶσιν ἦν ταῦτα κατ' ἀρχαῖς δεδογμένα, μήτ' εἰσηγήσασθαι τινὰ καινὸν πολίτευμα μηδὲν ἐφ' ἑαυτῶν βαλλόμενον, εἰ μὴ πᾶσι τὸ αὐτὸ δοκῆ, μήτ' ἐναντιωθῆναι τινὰ τοῖς πραττομένοις, ἀλλ' ὁ ἂν ἀπλείεσθαι γνώμαυ δοκιμάσῃσι, τῶν ἐναντὶ κύριον. καὶ περὶ τῶν εὐδύς ἀμα τῶ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν ἱερά θύσαντες, ὅρκους ἔδοσαν ἀλλήλοις· ἕτως οἰόμενοι μάλιστα τὸ τῆς δημαρχίας ἀκατάλυτον ἔσεσθαι κράτος, εἰ μὴ τὸ σασιάζον ἐξ αὐτῆς ἀναίρεθῆ. τῶτο δὲ φυλάττοντες τὸ συνωμοσίον, εἶπον ἀπάγεσθαι τὸν Φύλακα τῆς ἀρχῆς τῶν ὑπάτων, κοινὴν ἀπάντων εἶναι λέγοντες τὴν γνώμην. ἔ μὴν διέμεινάν γ' ἐπὶ τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ τοῖς πρεσβυτάτοις τῶν ἐκ τῶ συνεδρίου παραιτημένοις τὸν ἄνδρα ἔφῆκαν, τὸν τε φθόνον ὑφορώμενοι τῶ πράγματος, ὅτι πρῶτοι ἔμελλον θανάτῳ ζημιῶσθαι τὸν ἄνδρα τὸ κελευθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ποιήσαντα, καὶ δεδοκότες, μὴ ἀπὸ ταύτης τῆς προφάσεως εἰς ἀπόνοιαν ἀναγκασθῶσιν οἱ πατρίκιοι τραπέδα. Μετὰ τῶτο τὸ ἔργον συναχθείσης τῆς βελῆς, οἱ μὲν ὑπατοὶ κατηγορίαν πολλὴν ἐποίησαντο τῶν δημάρχων παραλαβῶν

XXXII.

b. Respicit ad τινὰ, rem secum agitantem, suo consilio agentem. Sed βάλλεσθαι ἐφ' ἑαυτῶ hoc sensu vltitatus est ap. Herodot.

c. εἶπ. ἀπ. τὸν Φυλ. τ. ἀρχ. τ. ὑπάτων iusserunt duci, sc. ad supplicium, littozem.

d. τὸν ἄνδρα, articulus videtur tollendus esse. Reisk. Forfan rectius ἀφῆκαν, dimiserunt. Syll.

λαβῶν δὲ τὸν λόγον ὁ Ἰκίλλιος, περὶ τῆς εἰς τὸν ὑπερέτην ὀργῆς ἀπελογεῖτο, τὰς ἱερὰς προφερόμενος νόμους· „ἔτε γὰρ ἄρχοντι, ἔτ' ἰδιώτῃ συνεχωρεῖτο πράττειν ἐδὲν ἐναντίον δημάρχῳ.“ καὶ περὶ τῆς συγκαλεῖν τὴν βελὴν ἐδίδασκειν, ὡς ἐδὲν εἶη πεποικηκῶς ἀτοπον, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἰς τῆτο παρασκευασάμενος λόγους. ὡς δ' ἀπελύσατο ταύτας τὰς κατηγορίας, τὸν ὑπὲρ τῆς νόμου λόγον εἰσέφερον. ἦν δὲ τοιάδε· „ὅσα μὲν ἰδιωτὰί τινες ἔχον ἐκ δικαίᾳ κτησάμενοι, ταῦτα τὰς κυρίας κατέχεν· ὅσα δὲ βεβιασμένοι τινες, ἢ κλοπῇ λαβόντες, ἠκοδομήσαντο, ἢ κομισάμενος τὰς δαπάνας, ἢ ἂν οἱ διατητὰί γινῶσι, τῷ δήμῳ παραδιδόναι· τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἂν ἢ δημοσία, χωρὶς ἰδιώτης τὸν δήμον παραλαβόντα διελεῖσθαι.“ ἐδίδασκέ τε, ὅτι τῆτο τὸ πολίτευμα εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα συνοίσει τῇ πόλει, μάλιστα δ' εἰς τὸ μὴ σασιάζειν ἔτι περὶ τῆς δημοσίας χώρας τὰς πένητας, ἢ ἦν οἱ πατρίκιοι κατέχον. ἀγαπήσειν γὰρ αὐτὰς τῆς πόλεως λαχόντας μέρος, ἐπειδὴ τῆς χώρας ἐκ ἕξει, διὰ τὰς ἐσφετερισμένους αὐτὴν, πολλὰς ὄντας καὶ δυνατὰς. τοιούτων ῥηθέντων ὑπ' αὐτῆς λόγων, ὁ μὲν ἀντιλέγων Γάϊος Κλαύδιος ἦν μόνος, οἱ δὲ ἠσυχνοτάλεγοντες, πολλοί. καὶ ἔδοξε δίδοναι τῷ δήμῳ τὸν

Bb 2

τόπον,

- e. *Cuiacius* hic annotat, sacratas leges dici, quibus tribuni sacrosancti sint. Sylb. Sed vid. ad 6, 89. h. vbi et disertius lex ipsa, de qua hic sermo est, traditur.
- f. *Cuiacius* et hic annotat: *malae fidei aedificatori reddi impensas*. Sylb.
- g. ἦν οἱ πατρ. Vat. vulgatis deest art. οἱ.
- h. Bene si habet συγκαταλέγ. raro modo et nescio, an sine exemplo, dictum est pro συνειπόντες sc. τῷ νόμῳ. forte per idiotismum Dionysii. Sed sine dubio leg. est συναγορεύοντες. Reisk.

τόπον, μετὰ τῆτο ἱεροφαντῶν τε παρόντων, καὶ
 δῖωνοσκοπῶν, καὶ ἱεροποιῶν δυοῖν, καὶ ποιησαμένων
 τὰς νομίμους εὐχὰς τε καὶ ἀρχὰς, ἐν τῇ λοχίτιδι
 ἐκκλησίᾳ συναχθεῖσιν ὑπὸ τῶν ὑπάτων, ὁ νόμος
 ἐκυρώθη, ὅς ἐστιν ἐν σήλη χαλκῇ γεγραμμένος, ἦν
 κ' ἀνέθεσαν ἐν τῷ Ἀλεντίνῳ, κομίσαντες εἰς τὸ τῆς
 Ἀρτέμιδος ἱερόν. κυρωθέντος δὲ τῆ νόμου, συνελ-
 θόντες οἱ δημοτικοὶ τὰ τ' οἰκόπεδα διελαύχανον,
 καὶ κατωκοδόμην, ὅσον ἕκαστοι τόπον δυνηθεῖεν ἀπο-
 λαμβάνοντες. * εἰσι δὲ οἱ σύνδυο καὶ ἑστρεῖς καὶ
 ἔτι πλείονες^m συνιόντες οἰκίαν κατεσκευάζοντο μίαν,
 ἑτέρων μὲν τὰ κατάγειαⁿ λαγχανόντων, ἑτέρων δὲ
 τὰ ὑπερῶα. ὁ μὲν ἔν ἐνιαυτὸς ἐκεῖνος εἰς τὰς κα-
 τασκευὰς τῶν οἰκίσεων ἔδαπανήθη.

aedium
 contigna-
 tiones, in-
 ferior et
 superior.

- i. Ita Vat. vulgo μετὰ τῆτο τε ἱεροφαντῶν τῶν παρόν-
 των. Lapi versio agnoscit quoque partic. τε *posteaque*.
 Sed artic. τῶν aut plane tollendum, aut ante τε po-
 nendum esse, iam viderat Sylburg, vt in simili loco
 ἱερομνημόνων τε etc. infra c. 57. vers. fin.
- k. Malit Portus ita collocare verba et mutare: ἦν ἐς
 Ἀλεντίνον κομίσαντες, ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ ἀνέ-
 θεσαν, idque in versione expressit.
- l. Ita e cod. Rom. reposuit Sylb. In ed. Steph. et Vat.
 καὶ τρεῖς.
- * Pro εἰσι δὲ h. l. forsan leg. εἴγε δὴ *siquidem*, aut οἱ
 mutandum in οἱ.
- m. E Cod. Rom. etiam repos. Sylb. quod et exhibet Vat.
 in Steph. ed. συνόντες.
- n. In ed. Steph. minus recte λαμβανόντων. Sylburg re-
 stituit λαγχαν. e cod. Rom.

LXXXI.

V. C. 299. quum a T. Romilio et C. Veturio Coss. ad bellum adversus Aequos gerendum, maxima cum severitate, repugnantibus quanquam tribuni pl. delectus esset habitus, ut illis vicissim molestiam facerent tribuni, legem Cassii agrariam revocarunt: et in comitiis ea de causa plebi promissis et habitis, Siccus quidam verba fecit.

Ταῦτα ὑποσχόμενοι καὶ ὁμόσαντες, ἀπέδειξαν ἡμέρας, ἐν αἷς ἀγορὰν ποιήσονται τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ψήφους ἀναδώσει περὶ τῶν νόμων. ἐπιστάτος δὲ τῷ χρόνῳ, πρῶτον εἰσέφερον τὸν χωρονομικὸν νόμον· καὶ πολλὰ αὐτοὶ διελθόντες λόγους, ἐκάλειν, εἰ τις τῷ νόμῳ συναγορεύειν βέλεται τῶν δημοτικῶν. πολλῶν δὲ παριόντων, καὶ τὰς ἑαυτῶν πράξεις, αἷ ἐν τοῖς πολέμοις ἀπέδειξαντο, προφερομένων, καὶ ἀγανακτῶντων, ὅτι πολλὴν γῆν ἀφελόμενοι τῶν πολεμίων, αὐτοὶ μὲν ἐδεμίαν εἰλήφασιν μοῖραν, τῶν δὲ κρήμασι καὶ φίλοις δυνατῆς ἐσφτερισμένους ὁρῶσι τὰ κοινὰ, καὶ καρπερμένους ἐκ τῶν βιαίων, ἀξιόντων δὲ μὴ μόνον τῶν κινδύνους εἶναι τῷ δήμῳ τῶν ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀγαθῶν κοινῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπ' αὐτῶν ἡδονὰς τε καὶ ὠφελείας· καὶ τῷ πλήθει ἀσμένως ἀκρόντος τῶν λόγους, ὁ μάλιστα ἐπιβρόσας τὸν δῆμον, καὶ μηδὲ Φωνὴν ὑπομένειν τῶν ἀντιλεγόντων διαπραξάμενος, ἦν Λεύκιος Σίκκιος, Δεντάτος ἐπικαλέμενος, πολλὰς πάνυ καὶ μεγάλας ἑαυτῷ πράξεις διεξελθών. ἦν δ' ὄφθη

B b 3

Ἰθναί

a. conf. ista ad 7, 39. q.

b. Sicinius in Lapii vers. quo modo et appellatur in antiquis edd. Gellii 2, 11. Val. Max. 3, 2. Fest. in voc. obsidionalis. Siccus dicitur Plinio 15, 30. f. 4c. et Liv. 3, 43. Achilles Romanus idem dictus. vid. Gellii l. c. et Plin. 7, 28. f. 29.

Θῆναί τε θαυμασὸς ἀνὴρ, καὶ ἡλικίας ἐν τῷ κρα-
 τίσῳ, δυοῖν δέοντα ἐξήκοντα γεγονώς ἔτη, καὶ Φρο-
 νῆσαι τὰ δέοντα ἰκανὸς, εἶπεν τε ὡς στρατιώτης ἐκ
 ἀδύνατος. ἔφη δ' ἐν παρελθόν. „Ἐγώ, ὦ δημόται,
 καθ' ἕκασον^c ἔργον τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων εἰ βε-
 λοίμην λέγειν, ἐπιλείπει ἀν με ὁ τῆς ἡμέρας χρό-
 νος. αὐτὰ δὲ τὰ κεφάλαια δι' ἐλαχίστων, ὡς ἐμοὶ
 δύναμις, ἔρῳ. τετταρακοσὸν^d μὲν ἔτος ἔσι μοι τῶ-
 το, ἐξ ἧ^e στρατεύομαι ὑπὲρ τῆς πατρίδος, τριακοσὸν^e
^d, ἐξ ἧ^f στρατιωτικῆς αἰεί τινας ἡγεμονίας τυγ-
 χάνω, τοτὲ μὲν σπείρας ἡγόμενος, τοτὲ δ' ὄλα
 τάγματος, ἀρξάμενος ἀπὸ ὑπάτων Γαίης Ἀκυλλίε
 καὶ Τίτε^g Σικκίε, οἷς ἐψηφίσατο ἡ βεβλή τὸν κατὰ
 Ουολύσκων πόλεμον. ἤμην γὰρ τότε ἑπτακατακο-
 σαέτης^h ἑταπτόμην δὲ ἔτι ὑπὸ λοχαγῶν. γενομέ-
 νης δὲ μάχης καρτεροῦς καὶ τροπῆς, καὶ τῶ μὲν
 ἡγεμόνος τῆς σπείρας πεπτακτός, τῶν δὲ σημείων
 κρατεμένων ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, μόνος ἐγὼ τὸν ὑπὲρ
 αἰπάντων κίνδυνον ἀράμενος, τὰ τε σημεῖα διέσωσα
 τῆς σπείρας, καὶ τὰς πολεμίας ἀνέσειλα, καὶ τῶ
 μὴ περιπεσεῖν^h αἰσχύνῃ τῆς λοχαγεῖς αἰωνίῳ, δι'
 ἦν θανάτε κακίων ὁ λοιπὸς βίος ἀν αὐτοῖς ἦν, αἰ-
 τιος

- c. Forfan rectius καθ' ἐκασον τῶν ἐμοὶ περπ. ἔργων
 Sylb. vel καθ' ἕκασον ἔργων τῶν etc. Portus.
- d. μὲν addit Vat. mox idem περί τ. πατρ. pro vulg.
 ὑπὲρ τ. π.
- e. Lapis: *trigesimus autem secundus*, quod placuit Gla-
 reano, qui et propterea pro *septem et viginti*, qui nu-
 merus mox sequitur, malit *sex et viginti*, vt *duodese-
 xaginta* anni prodeant.
- f. Ita Vat. optime, vt putat Hudf. vulgata *στρατιωτικῆς*
καὶ εἰ τινας [ἑτέρας] *ἡγεμονίας*, et *ἑτέρας* inclusum
 e Cod. Rom. addidit Sylb. Lapis καὶ εἰ τις ἕτερος le-
 gisse videtur, dum vertit: *si quis alius*.
- g. Hi Coff. fuere a. V. 267. hinc quoque annus prodit
 XXXII. cf. not. e. T. Sicinium nominat Livius. cf.
 Dionys. 8, 64. ibique Sylb.
- h. vulg. ἐν αἰσχύνῃ. ἐν delevit Reisk.

τιος ἐγενόμην Φανερώς, ὡς αὐτοὶ ὠμολόγην, χρυσῶ με ἀναδήσαντες σεφάνῳ καὶ ὁ ὑπάτος Σίγκκιος ἐμαρτύρησεν ἡγεμόνα τῆς σπέρας ἀποδείξας. ἑτέροι δὲ πάλιν ἡμῖν ἀγῶνος ἐνσάντος, ἐν ᾧ τὸν τε στρατοπεδάρχην τῆ τάγματος ἡμῶν συνέβη πεσεῖν, καὶ τὸν αἰτὸν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὲρ ὅλων τῆ τάγματος ἀγωνισάμενος, τὸν τ' αἰτὸν ^k ἀνεσωσάμην καὶ τὸν στρατοπεδάρχην ἔσωσα· ὅς ἐμοὶ τῆς τότε βοηθείας χάριν ἀποδίδες, τῆς ἡγεμονίας τῆ τάγματος ^l ἀφίστατό μοι, καὶ τὸν αἰτὸν εἶδεν· ἐγὼ δ' ἐκ ἔλαβον, ἐκ ἀξίων, ᾧ τὸν βίον ἐχαρισάμην, τότε παρελέσθαι τὰς τιμὰς, ἃς εἶχε, καὶ τὰς ἐπὶ ταύταις εὐφροσύνας. ἐφ' οἷς ^m ἀγαθoὶς με ὁ ὑπάτος, τῆ πρώτῃ τάγματος ἀπέδωκε τὴν στρατοπεδαρχίαν, ἀπολωλεκότος ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἡγεμόνα. Ταῦτ' ἐστίν, ᾧ δημόται, τὰ XXXVII. Φανερώσαντά με καὶ εἰς ἡγεμονίας προαγαγόντα γενναῖα ἔργα. ἐπεὶ δ' ὀνόματος ⁿ ἤδη λαμπρῆς τυγχάνων Φανερός ἦμην, ἅπαντας ὑπέμενον τὰς λοιπὰς ἀγῶνας, αἰδέμενος τὰς ἐπὶ τοῖς ^o πρώτοις ἔργοις τιμὰς καὶ χάριτας ἀφανίσαι. καὶ διετέλεσα πάντα τὸν μεταξύ χρόνον στρατευόμενος, καὶ ταιλαιπωρῶν, καὶ εἰδένῳ κίνδυνον δεδιώς, εἰδὲ ὑπολογιζόμενος· ἐξ ὧν ἀπάντων ἀριστεία καὶ σκυῖλα καὶ σεφάνους καὶ τὰς ἄλλας τιμὰς παρὰ τῶν ὑπάτων ἔλαβον. ἵνα δὲ συνελὼν εἶπω, μάχαις μὲν ἐν τοῖς τετταράκοντα ἔτεσιν, ἐν οἷς διατελῶ στρατευόμενος,

B b 4

ἀμφὶ

i. Ita Reisk. pro vulg. συνταγμ.

k. ἀνεκομισάμην rectius in Vat. Hudf.

l. *Suo legati munere mei causa decedere, vel tribunatum mihi cedere — voluit.* v. ad 10, 25. z.

m. Ita Codd. Rom. et Vat. ἀγαθοῖς ed. Steph. tum vero pro sequenti με legendum esset μοι, norante Sylb. Mox τῆ πρώτῃ τάγμ. στρατοπεδαρχία est *primus centurionatus* f. *primipilatus*.

n. Ita Vat. vulgo ὀνοματός τε ἤδη.

o. προτέροις Vat.

ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν εἴκοσι μεμάχηται· τραύματα δὲ
 πέντε καὶ τετταράκοντα εἴληφα, καὶ πάντα ἐμ-
 πρόδια, κατὰ νῶτα δ' ἑθέν. καὶ τεττὰρ δώδεκά ἐσιν,
 ἃ συνέβη μοι λαβεῖν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ὅτε Σαβίνος
 Ἐρδώνιος τὴν ἄκρην καὶ τὸ Καπιτώλιον κατελά-
 βετο. ἀριστεία δ' ἐκ τῶν ἀγῶνων ἐξενήνεγμα, τεσ-
 σαρασκαῖδεκα μὲν σεφάνους πολιτικῆς, οἷς ἀνέδη-
 σάν με οἱ σωθέντες ἐν ταῖς μάχαις ὑπ' ἐμῶ, ἢ ἕνα
 πολιορκητικόν, καὶ τρεῖς τεχνικῆς, πρῶτος ἐπιβὰς
 πολεμίων τεύχεσι καὶ κατασχῶν, ὀκτῶ δὲ τῆς ἑκ
 παρατάξεως, οἷς ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων ἐτιμήθην·
 πρὸς δὲ τέτοις, ὀγδοήκοντα μὲν καὶ τρεῖς χρυσῶς
 σεπτῆς περιαιχενίαις, ἐξήκοντα ἑ δὲ περιβραχιό-
 νια χρύσεια, δόρατα ἑ δ' ὀκτωκαῖδεκα, Φάλαρα δ'
 ἐπίσημα πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσιν, ἃν ἑννέα ἦσαν,
 ἑς μονομαχῆσά τινα ἡμῶν προκαλεσαμένους ἐκ-
 σιος ὑποσᾶς ἐνίκησα· ἕτος μὲντοι Σίγκκιος, ὃ πολ-
 λῖται, ὃ τσαῦτα μὲν ἔτη στρατευσάμενος ὑπὲρ
 ἡμῶν, τσαῦτας δὲ μάχας ἀγωνισάμενος, τσαθ-
 τοῖς δὲ τετιμημένος ἀριστείας, ὃ μηδένα κίνδυνον ὀκ-
 νήσας

p. vulgo ὑπ' ἐμῶ, τρεῖς δὲ πολιορκητικῆς, πρῶτος ἐπ.
 Quod nos vero dedimus, monente Porto, *Lapus le-
 gisse videtur, qui vertit: unam obsidionalem tresque
 tuli murales, ascendens primus etc.* absurdum enim
 fuerit, addit Portus, si quis haec πρ. ἐπιβὰς πολεμ.
 τεύχεσι ad illud πολιορκητικῆς referenda dicat. De
 coronis militaribus v. Gell. 5, 6.

q. An sunt coronae, datae *ob locum in acie servatum,
 non relictum?* propterea autem datas esse quoque co-
 ronae, conici licet ex iis, quae Mafurius ap. Gellium
 l. c. disputat.

r. ἐξήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν περιβρ. Vat. Lapi verf. et
 Plin. 7, 28. f. 29.

s. *hastae purae* cf. Plin. l. c. et Lipsius de milit. Rom. 5.
 p. 331.

t. Confr. haec est: ἑννέα ἦσαν (τέτων), ἑς πρην. τινα
 ἡμ. μονομ. ἐκ. etc. τινα Vat. vulgo *τινας*: in ed. Steph.
 προσκαλ. vitiose.

νήσας πάποτε, μηδὲ ἀπειπάμενος, " ἀλλ' [ἦν] ἐν παρατάξει καὶ ἐν τειχομαχίαις, καὶ ἐν περσῶν καὶ ἐν ἰππεύσιν, καὶ μετὰ πάντων, καὶ σὺν ὀλίγοις, καὶ *μόνος, καὶ κατατετραμένος ὅλον τὸ σῶμα, ὁ συγκατακτησάμενος τῇ πατρίδι πολλὴν καὶ ἀγαθὴν γῆν, τῆτο ὕμην, ἦν Τυρρηνὸς τε καὶ Σαβίνος ἀφείλεθε, τῆτο δ' ἦν Αἰκανῶν τε καὶ Οὐολέσκων καὶ Παμεντίνων κρατήσαντες ἔχετε, καὶ ἄλλων τινῶν ὁδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔχω μοῖραν ἐξ αὐτῆς λαβῶν, ἐδὲ ὑμῶν, ὧ δῆμότα, τῶν τὰ ὅμοια ταλαιπωρησάντων, ἐδεῖς· οἱ δὲ βιαιότατοι τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ ἀναιδέστατοι τὴν καλλίστην κατέχουσιν ἐξ αὐτῆς, καὶ πολλὰ ἔτη κενάρπωνται, ἔτε δωρεὰν παρ' ὑμῶν λαβόντες, ἔτε χρημάτων πριάμενοι, ἔτ' ἄλλην δικαίαν κτήσιν ἐδεμίαν αὐτῆς ἀποδεῖξαι δυνάμενοι. καὶ εἰ μὲν ἴσα τοῖς ἄλλοις ἡμῖν ταλαιπωρησάντες, ὅτε αὐτὴν ἐκτάμεθα, πλεῖον ἡξίον ἡμῶν ἔχειν, ἦν μὲν ἐδ' ἔτως^a ἴσον, ἐδὲ πολιτικόν, ὀλίγως σφετερίζασθαι τὰ κοινά·^b ἔ μὴν ἀλλ' εἶχέ γε τινα λόγον ἢ πλεονεξία τῶν ἀνθρώπων· ὅποτε δ' ἐδὲν ἔχοντες ἐπιδείξασθαι μέγα καὶ νεανικὸν ἔργον, ἀνθ' ἧ τὰ ἡμέτερα βία κατέσχον, ἀναισχυντῆσι,

Bb 5

καὶ

- u. ἦν inclusum abest a Cod. Rom. Lapis: *sed et in acie, vt legisse videatur ἀλλὰ καὶ ἐν παρατ. vel ἀλλὰ ἐν τε παρατ. Sylb. Reiskius hic plura desiderari suspicatur, quae haec forsan sint: μηδὲ ταλαιπωρίαν ἀπειπάμενος ἄλλην, ἀλλὰ προθύμως ἐξεταθεῖς ἐν παρατάξ.*
- x. καὶ μόνος ὧν ὁ κατατετρ. Cod. Rom. Sed vulgatam tuetur etiam Vat. Hudf.
- y. τῆτο μὲν — τῆτο δὲ *partim* — *partim*.
- z. vulg. καὶ ἐδὲ — *sed part. καὶ deletam in Reisk. ed. video, et cohaerent ista cum superioribus ἔτος μὲν τοι Σίγκιος. In Vat. defunt omnino ista: καὶ ἄλλων τινῶν καὶ —*
- a. ἔτως δίκαιον Vat.
- b. ἀλλ' εἶχέ γε Vat.

καὶ ἔδ' ἐξελεγχόμενοι ^c μεθιενται αὐτῶν, τίς ἂν ἀνάσχοιτο;

XXXIX.

Ἐὼ τὰλλα ἀλλ' οἶνῶν ἀρχοντες ὑμῶν, ὅτι τοῖς κατισχυομένοις τῶν δημοτικῶν ἤξιεν βοηθεῖν, ἔς ὑμεῖς ἱερεῖς καὶ ἀσύλας ἐποιήσατε τῶ νόμῳ, τί ἐπεπόνθασι τῶν δευῶν; ἐχὶ τυπτόμενοι καὶ λακτιζόμενοι, καὶ πᾶσαν αἰκίαν ὑπομείναντες ἀπηλάθησαν ^d ἐκ τῆς ἀγορᾶς; καὶ ὑμεῖς ταῦτα πᾶσχοντες ἀνέχεσθε, καὶ ἐζητεῖτε, ὅπως παρ' αὐτῶν λήψετε δίκας. ^e ταῖς γῆν ψήφοις, ἐν αἷς μόναις ἐσὶν ὑμῖν

c. μεθ. αὐτ. iis, sc. agris nostris, cedant.

d. Acciderant ista tribunis, impedire delectum quoquo modo aufis: vnde a verbis tandem ad verbera res devenerat, et consulum factio longe superior eo die e foro discesserat. c. 23.

e. ταῖς γῆν ψήφοις — ἐπικυρώσατε, non sanus hic locus esse videtur, iudice quoque Sylburgio, qui putat, verba ταῖς γῆν ψήφοις, ἐν αἷς μόναις — ἐλευθερίαν aut ad praecedentia esse referenda, subaudito tali quoquam commatio: εἰ μὴ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, (si non alia ratione) saltem suffragiis, quibus solis etc. aut sublato post ἐλευθερίαν puncto, cum sequentibus eadem coniungit hac nempe sententia: Saltem igitur calculis, quibus solis libertatem vestram declarare potestis, nunc tandem, Quirites, sumtis animis liberis, legem agrariam, tribunis ferentibus, sancite. Structura durior addit, in qua et partic. καὶ ante τὸν γεωμορικὸν νόμον expungenda fuit. Iam vero Gelenius quoque et Portus verba illa ταῖς γῆν ψήφοις vertunt: saltem suffragiis. Ergo omnes fere interpretes hoc sumunt, de suffragiis h. l. contemtum loqui Siccium, quasi in iis vnicum quidem, sed parvum restet auxilium. Quod mihi contra videtur, idque plures ob causas. Nam et per se, de ferendis suffragiis exiliter loqui ac sentire Siccium, prima vice tum concionantem, credibile non est, et verba ἐν αἷς μόναις ἐσὶν ὑμῖν ἀποδείξασθαι τὴν ἐλευθερίαν contrarium potius ostendunt. Deinde cum haud multo ante plebs suffragia ferendi in comitiis tributis licentiam nacta esset, eiusque adeo iudicio

ὑμῖν ἀποδείξασθαι τὴν ἐλευθερίαν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν,
 ὡς δημόται, φρόνημα λαβόντες ἐλεύθερον, καὶ τὸν
 γεωμορικὸν νόμον εἰσφερόντων τῶν δημόρχων, ἐπι-
 κυρώ-

cio patricii essent permiffi, tantum commodum sane, nuper demum acceptum, obsoletum videri ac vile non poterat. Decepit tamen interpretes, vt contemtim hic dici de suffragiis putarent et *saltem suffragiis, nisi re alia*, redderent Siccii verba, primum illud, quod, cum tribunos crudeliter ac contumeliose depexos esse modo dixisset, verba eius καὶ ἔζητεῖτε ὅπως καρ' αὐτῶν λήψεσθε δίνας ad similem vim illis viciffim inferendam spectare censerent: tum, quod verba ipsa τῶν γῶν ψήφοις de suffragiis legis agrariae causa ferendis acciperent, quibus licet patribus noceretur, non directe tamen ii pro illata iniuria plecterentur. Quod neutrum rectum esse arbitror. Equidem verba τῶν γῶν ψήφοις, quae arctius cum praecedentibus coniungo, non *saltem suffragiis* interpretor, sed *idque s. et quidem suffragiis, quibus solis* etc. de quo vsu part. γῶν in aliqua re demonstranda vid. Fischerus V. Cel. ad Aeschyn. Dial. 2, 13. et quem ibi laudat, Devarius, itemque Buddaeus in Comm. l. g. p. m. 1136. deinde suffragia hic intelligo, non *de lege*, de qua in sequentibus ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν etc. sermo est, sed *de iis ipsis et multa eorum* ferenda, qui vim tribunis fecissent: tantumque abest, vt ea Sicciius contemnat, vt potius non ferri suffragia adversus eos, miretur et aegre ferat. Tribuni enim adversus eosdem comitia quidem indixerant, tum vero, cum iam populus frequens adesset, se condonare illis culpam in se admiffam dixerant, rogationemque de lege agraria proposuerant. cf. c. 35. extr. Huc Siccii verba respicere, ecquis non videat? quorum propterea sensus is est: *Et vos haec fertis et condonatis, nec poenas vultis pro iis sumere, idque suffragiis, quibus solis (cum vi simus inferiores) nostram tueri libertatem possumus.* Lapis: *itaque per suffragia*, etc. vid. γῶν 7, 14. ii. it. Nunc demum transit ad reliqua, de lege quae sunt accipienda, quae illis praemissis, ita cadunt: *Sed insuper (ἔτι, praeterca) etiam nunc (doch noch, oder auferdem, auch jetzt) Quirites, erecto ad libertatem animo, quoque*
 vel

κυρώσατε, μηδὲ Φωνὴν ἀνασχομένοι τῶν τὰ ἐναν-
 τία ἀξιάτων. ὑμεῖς δ', ὡς δῆμαρχοι, παρακλήσεως
 μὲν εἰς τῆτο τὸ ἔργον ἐδέσθε· καὶ γὰρ ἤρξατε
 αὐτῆ, καὶ ἔχ' ὑποκατακλίνεσθε, ^β καλῶς ποιῶντες.
 εἰάν δ' ἐκ τῶν νέων αὐθάδεια καὶ ἀνάδεια ὑμῶν ἐμ-
 ποδῶν γένηται, ^η τὰς καδίσκος ἀνατρεπόντων, ἢ
 τὰς

vel *quonquam* (καὶ) *agrariam* (modo) *legem propo-*
nentibus tribunis, sancite eam etc. Locum a Sylbur-
 gio deteriore nota signatum, ab omnibus deinceps
 neglectum, diligentius explicandum putavi.

f. Quod *vocem dissuadentium* non admittendam hic Sic-
 cius addit, in eo sequenti cap. ab Icilio tribuno, lau-
 dante cetera omnia, reprehenditur. Verba haec sunt:
 ὁ μὲν τοι δῆμαρχος Ἰνίλλιος ἀνασας, τὰ μὲν ἄλλα ἔφη
 πάντα ὀρθῶς εἰπεῖν Σικκίον, καὶ μακρὸν ἔπαινον τῆ
 ἀνδρὸς διεξῆλθε· τὸ δὲ μὴ μεταδιδόναι λόγων τοῖς
 ἀντιλέξαι βελομένοις. ἔτε δίκαιον ἀπέφαινε, ἔτε πο-
 λιτικόν. Ergo lege proposita et suadendi et dissua-
 dendi potestas omnibus fuit. cf. 7, 39. init. Liv. 45,
 36. Cic. Leg. 3, 4. Atque Icilius l. c. κατηγόρος τῆ
 νόμος (qui *legem dissuaderent*) in crastinum diem ad-
 esse iussit.

g. Per hypallagen, vt videtur, pro ὑποκατακλιόμενοι
 καλῶς ποιεῖτε. Port.

h. Ita Vat. vt coniecerat Sylb. et verterat Gelen. *urnas*
et calculos eripientium. vulgo τὰς καταδίσκος. *Lapus:*
iudicia evertentium. Sed et c. 41. describuntur κα-
 δίσκοι in his verbis: ὡς δ' ὁ δῆμος ἀπήτει τὰς ψήφους,
 ἐκέτ' ἀνασχετὸν ἠγησάμενοι τὸ πρᾶγμα οἱ νεώτατοι
 τῶν πατριῶν, διτσαθαί τε βελομένοις κατὰ φυλάς
 τοῖς δημόταις ἐμποδῶν ἐγίνοντο, καὶ τὰ ἀγγεῖα τῶν
 ψήφων τὰς ἔχοντας ἀφῆρυντο; et diferte commemo-
 rantur infra XI, 51. ἐκέλευσαν καδίσκον τεθῆναι —
 καθ' ἐκάστην φυλὴν, εἰς ὃν ἀποθῆσονται τὰς ψήφους.
 Ceterum a consuetudine illius aetatis aliena sunt, quae
 hic Noster de urnis s. cistis suffragiorum causa positis,
 Siccium loquentem inducit: quo quidem in genere,
 non raro, ac praesertim quando de suffragiis narrat,
 nunquam fere non caespitat, vt vel paucis interiectis,
 in verbis ἀνάδοτε — ψήφους, id quod alibi iam mo-
 nuī.

τάς ψήφους ἀρπαζόντων, ἢ ἄλλο τι περὶ τὴν ψηφοφορίαν ἀκοσμέτων, δείξατε αὐτοῖς, ἣν ἔχει τὸ ἀρχεῖον ἰσχύν. καὶ ἐπειδὴ ἔ τες ὑπάτης ἔξεσι παῦσαι τῆς ἐξουσίας, τες ἰδιώτας, οἷς πρὸς τὰ βίαια ὑπηρεταῖς ἐκεῖνοι χρῶνται, ¹ κατασῆσαντες ὑπὸ δίκην, ἀνάδοτε τῷ δήμῳ τὰς περὶ αὐτῶν ψήφους, αἰτιασάμενοι παρὰ τες ἱερὰς νόμους βιάζεσθαι, καὶ καταλύειν ὑμῶν τὴν ἀρχήν.“

LXXXII.

Dies dicta T. Romilio et C. Veturio. Lex Ateria
Tarpeia.

Ἐν δὲ τῷ μετὰ τέττες τες ὑπάτης ἔτει Σπόριος XLVIII. Ταρπίσιος καὶ Αὔλος ^a Τερμίνιος παραλαμβά-^{p.2118.1.14.} νουσι τὴν ἀρχήν· οἱ τὰ τ' ἄλλα θεραπεύοντες τὸν δῆμον διετέλεσαν, καὶ τὸ ^b περὶ τῶν δημάρχων δόγμα

- i. Hos et in iudicium, e Sicii hac sententia, vocatos esse, lege tamen agraria non perlata, Noster c. 42. tradit, vnde, quae ad not. e. supra diximus, firman- tur. De poena autem iis irrogata haec dicit: *τίμημα δ' ἐφάνη τοῖς δίκαις ὀρίσασθαι μήτε θάνατον, μήτε φυγὴν, μήτ' ἄλλο ἐπίφθονον μηδέν, ἵνα μὴ τῆτ' αὐτοῖς γένηται σωτηρίας αἴτιον, ἀλλὰ τὰς ἐξουσίας αὐτῶν ἱερὰς εἶναι Δήμητρος· τὸ μετριώτατον ἐπιλεξαμένοις τῆ νόμου μέρος.* Ergo et poenae sancitae partem irrogare moris interdum fuit. De lege vid. 6, 89.
- a. De nominis Consulii huius varietate ap. scriptores vid. Sylb. ad h. l. In Livio, Cassiodoro et Gellii libris impressis 2, 11. *A. Aterius* dicitur.
- b. τὸ περὶ τ. δημ. δ. προεβ. *decretum tribunorum Sctum ratum fecerunt.* Port. *Sctum de lege tribunorum fecerunt.* Hudf. *Sctum de lege per tribunos ferenda fecerunt.* Gelen. Intelligitur autem hic, vel lege vel decreto tribunorum, de iuris aequabilitate rogatio, iam antea (10, 3.) proposita, hoc tandem anno autem a Senatu concessa et probata, vid. c. 52. init. Nove autem dicitur, quod nemo interpretum vidit, *δόγμα*

περὶ

γμα πρεβέλευσαν, ἐπειδὴ πλέον μὲν εἶδεν ἑώρων
 τοῖς πατρικίοις γινόμενον ἐκ τῆ κωλύειν, ἀλλὰ καὶ
 φθόνον, καὶ μῖσος, καὶ βλάβας ἰδίας καὶ συμφο-
 ρὰς τοῖς προθυμότετα ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνιζομένοις.
 μάλις δ' αὐτὲς εἰς δεὸς ἤγαγεν ἢ τῶν ὑπατευ-
 σάντων τὸν παρελθόντα ἐνιαυτὸν νεωστὶ γενομένη
 συμφορὰ, δευὰ μὲν ὑπὸ τῆ δήμος παθόντων, εἰδε-
 μίαν δὲ παρὰ τῆς βελῆς ἐυραμένων βοήθησαν. Σί-
 κιος μὲν γὰρ, ὅτον Αἰκανῶν στρατὸν αὐτῷ χάρακι
 ἀράμενος, δήμαρχος τότε ἀποδειχθεὶς, ὡσπερ
 ἔφην, τῇ πρώτῃ τῆς ἀρχῆς ἡμέρᾳ θύσας * σω-
 τήρια κατὰ νόμον, προεῖπεν ἐν ἐκκλησίᾳ, Τίτον
 Ῥωμίλιον ἤκειν ἀπολογησόμενον ἀδικήματος δημο-
 σίε δίκην ἐπὶ δικαστῇ τῷ δήμῳ, ὅτον χρόνον ἀποδεί-
 ξας τῆ ἀγῶνος. Λεύκιος ἴ — δὲ τότε ἀγορανομῶν,
 δήμαρχος δὲ τῷ παρελθόντι ἔτει γεγονώς, τὸν ἕτε-
 ρον τῶν περυσινῶν ὑπάτων, Γάϊον Ουετέριον, εἰς
 ὁμοίαν δίκην ** προσεκαλέσατο. — οἱ δὲ δήμαρχοι
 πάντα ἐκ πολλῆ φυλαττόμενοι, καὶ ἔτε δεήσεις,
 ἔτ'

περὶ τῶν δημάρχων, lex, non de tribunis, nedum
 tribunorum, sed de viris primariis e plebe creandis,
 qui leges conscriberent, s. de legumlatoribus plebeis,
 quales in lege Terentilla, 10, 3. notantur, e cuius
 loci comparatione res plana est: et per quam credi-
 bile erat, illos legumlatores plebeios ipsos fore tri-
 bunos. Hinc, Liv. 1, 31. et plebem et tribunos legem
 ferre non posse, aiebant Consules.

c. sc. σὺν αὐτῷ χ. ad hanc expeditionem a Consulibus
 ad summum praefens periculum cum sua cohorte
 missus fuerat, quasi certae morti eum destinassent.
 c. 44.

d. Sub fin. cap. 47.

* Forte εἰσιτήρια adititia sacra, pro felici accessu. Reisk.

e. Artic. τὸν addit Vat. quo carent vulgg.

f. Nomen desideratur vel *Haliemus*, vt Lapus et Gelen.
 forsan e Liv. 3, 31. vel *Sciliius*, vt Sylburg coniecit,
 quia is tribunus anno superiori fuisse dicitur sup. c. 23.
 et 40. init.

** Ita dedit Reisk. pro vulg. προσεκαλ. cf. 7, 45.

ἔτ' ἀπειλὰς ἔτε κίνδυνον ἐδένα ὑπολογιζόμενοι, ἐπειδὴ καθῆκεν ὁ τῷ ἀγῶνος χρόνος, ἐκάλεον τον δημόν. ἦν δὲ παλαιότερον ἔτι συνεβῆθηκως ἐκ τῶν ἀγρῶν ὁ χερνήτης καὶ αὐτεργὸς ὄχλος, καὶ προσνεμηθεῖς τῶ^β κατὰ πόλιν, τὴν τ' ἀγορὰν ἐνέπλησε, καὶ τὲς φέροντας εἰς αὐτὴν σενωπές. Πρώτη μὲν ἐν εἰσηλθῆν ἢ κατὰ Ῥωμιλίς δίκη. καὶ παρελθὼν ὁ Σίκκιος τὰ τ' ἄλλα κατηγορεῖ τῷ ἀνδρὸς, ὅσα ὑπατεύων βία εἰς τὲς δημάρχους ἔδοξε διαπραξάσθαι, καὶ^η τελευτῶν τὴν ἐπιβελὴν διεξῆει τὴν ἐφ' ἑαυτῷ τε καὶ τῇ σπείρα γενόμενῃ ὑπὸ τῷ στρατηγῷ^δ καὶ^ι παρείχετο ταύτης μάρτυρας τῶν στρατευσαμένων τὲς ἐπιφανεστάτους, ἔ δημοτικὰς, ἀλλὰ^κ πατρικίους. — ἀπολογηθέντος δὲ τῷ Ῥωμιλίς καὶ διελ- p. 2123. l. 3. θόντος λόγον, ἔτε θεραπευτικὸν ἔτε ἀρμόττοντα τοῖς καιροῖς, ἀλλ' ὑψηλόν, καὶ ἐπὶ τῷ ἀνυπευδύνῳ τῆς ἀρχῆς μέγα φρονῶντα, διπλασίως ἔτι ἐπεβράδθησαν εἰς τὴν κατ' αὐτῷ ὀργὴν οἱ πολῖται, καὶ γενόμενοι τῶν ψήφων κύριοι, κατέγνωσαν ἀδικεῖν ἔτως, ὥστε πάσαις ταῖς ψήφοις τῶν φυλῶν αἰλῶναι τὸν ἀνδρα. ἦν δὲ τὸ τίμημα τῆς δίκης ἀργυρικόν, ἀσσάρια^ι μυρία. καὶ τῆτ' ἐκ ἀνευ προνοίας ὁ Σίκκιος ποιῆσά μοι δοκεῖ τινος, ἀλλ' ἵνα τοῖς τε πατρικίοις ἐλάττων ἢ περὶ τῷ ἀνδρὸς σπερδὴ γένηται, καὶ μηδὲν ἐξαμάρτωσι περὶ τὴν ψηφηφορίαν, ἐνδυμηθέντες, ὅτι εἰς ἀργύριον ζημιώσεται ὁ αἰλῆς, καὶ

g. sc. ὄχλω populo urbano adiunctus.

h. Ita Vat. vulgo τελευταῖον. De his infidiis cf. ad. c. 48. not. c.

i. Vat. καὶ παρείχετο αὐτῶν μάρτυρας τὲς ἐπιφανεστάτους τῶν στρατευσαμένων.

k. ἀλλὰ καὶ πατρικίους Vat. quod magis placet. Livius aliam huius iudicii causam, sed minus probabilem affert, praedae ob inopiam aerarii venditae invidiam. 3, 31.

l. 10000 asses fere aequant 1875 imp. nostri argenti: 15000 vero 2812 imp. Stroth ad Livii l. c.

καὶ εἰς ἑδὲν ἕτερον καὶ τοῖς δημοτικοῖς ἢ πρὸς τὴν τιμωρίαν ὄρημ προθυμότερα, μήτε ψυχῆς ἀνδρα ὑπατικόν, μήτε πατρίδος ἀποσερῶσα. Ρωμιλίε δὲ καταδικαζέμενος, ἐπολλαῖς ὕσερον ἡμέραις καὶ Ουετέριος ἐάλω. τμήμα δὲ καὶ ἐκείνω ἐπεγέγραπτο ἀργυρικόν, ^m ἡμιολιον θατέρη. Ταῦτα δὲ λογιζόμενοι τοῖς ἐν ἀρχῇ ὑπάτοις πολὺ παρέστη δέος, καὶ τῷ μὴ ταῦτά παθεῖν ὑπὸ τῷ δήμῳ μετὰ τὴν ὑπατείαν πρόνοια. ὥς ἐκέτι ἀποκρυπτόμενοι τὰς γνώμας, ἀλλὰ φανερώς τὰ τῷ δήμῳ πολιτευόμενοι διετέλεν. πρῶτον μὲν ἐν ἐπὶ τῆς λοχιτίδος ἐκκλησίας νόμον ἐκύρωσαν, ἵνα ταῖς ἀρχαῖς πάσαις ἐξῆ ἡτὸς ἀκοσμεντας, ἢ παρανομεντας εἰς τὴν ἑαυτῶν ἐξῆσιαν, ζημιῶν, τῶς γὰρ ἐχ' ἀπασιν ἐξῆν, ἀλλὰ τοῖς ὑπάτοις ⁿ μόνοις. τὸ μὲν τοι τμήμα ἐκ ἐπ' αὐτοῖς * τοῖς ζημιῶσιν ὅποσον ὁ εἶναι δοκεῖ κατέλιπον, ἀλλ' αὐτοὶ τὴν ἀξίαν ὤρισαν, μέγιστον ἀποδείξαντες ὄρον ζημίας, ^p δύο βόας καὶ τριάκοντα πρόβατα.

Lex At.
Tarp. de
multa a
magistrati-
bus dicenda

eiusque ae-
stimatione.

m. ἡμ. θαρ. *sesqui altera (multa) i. e. altera illa parte dimidia maior.* 15000 aeris l. aff. cf. not. super. Sylburg coniicit τὸ ἡμισυ, sc. 5000. quod culpa longe minor Veturii esse videatur. *Lapus: quae erat sescupla alterius.*

n. μόνοις deest Vat.

* τοῖς addidit Reisk.

o. εἶναι δεῖ Vat. θεῖναι δ. dedit Reisk. qui et malit δοκῆ vel δοκοῆ.

p. cf. 9, 27. vers. fin. Ex aliis veterum locis, vt Fest. v. *peculatus* et Gell. XI, 1. emendandum esse putant δύο πρόβατα καὶ τριάκοντα βόας. v. Briffon. Sel. Ant. 1, 3. et Ritter. ad Heinecc. Hist. Iur. 1, 21. idque tum addit Gellius institutum fuisse, *pro copia boum, proque ovium penuria*: ac tot oves bovesque simul, constituebant multam maximam, infra quam descendere, ultra excedere non licebat. cf. Fest. v. *multa*. *Ovibus*, ait, *duabus multabantur apud antiquos, in minoribus criminibus: in maioribus autem triginta bubus: nec ultra hunc numerum excedebat multatio.* Sed legendum

καὶ ἕτος ὁ νόμος ἄχρι πολλῶν διέμενον ὑπὸ Ῥωμαίων διαφυλαττόμενος.

LXXXIII.

Eodem an. 300. de novis perpetuisque legibus in Remp. Rom. introducendis inter Senatum populumque tandem convenit.

Ἐπειτα^a περὶ τῶν νόμων, ἕς ἐσπέδαζον οἱ δῆμαρχοὶ κοινῶς ἐπὶ πᾶσι Ῥωμαίοις^b γραφῆναι, καὶ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον διαφυλαχθησομένους, διαγνώσιν ἀπέδωκαν τῇ βελῆ. ἐλέχθησαν^c μέντοι πολλοὶ τε καὶ ὑπὸ τῶν κρατίστων ἀνδρῶν εἰς ἀμφοτέρω, καὶ τὸ κωλύειν καὶ τὸ συγχωρεῖν, φέροντες λόγοι. ἐνίκα δ' ἢ τὰ δημοτικώτερα πρὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν εἰσάγεσθαι τίτε Ῥωμιλίε γνάμη, παρὰ τὴν ἀπάν-

dum sine dubio est: in maioribus autem ovibus duabus et triginta bubus; vt et Sylburgio visum est. Additum illud quoque huic legi fuisse aiunt Gell. et Fest. vt ovem denis, bovem centenis assibus redimere liceret. Singulari dissertatione legem hanc *Ateriam Tarpeiam* illustravit Io. Koolius, Senat. Amersfurt. in Otton. Thef. Jur. T. V.

- a. Lex Terentia (10, 3.) ab hac de novis legibus prolata re vera non differt: abiecta tamen illa consenuit, cum lenius agere, quod nunc demum factum est, tribuni cum patribus coepissent, i. e. non amplius legumlatores plebeios, vt in illa lege, flagitarent, sed eos communiter, et ex plebe et ex patribus, creari finerent. Contendit senatus, non nisi ex Patribus creari. Hunc praesertim agitatam illo tempore controversiae locum, qui legis Terentillae mutationem et quomodo ea sit facta, demonstrat, Dionysius praetermisit: diligenter exposuit Liv. 3, 31. *Et se damnari posse aiebant — nisi ex Patribus aiebant.*
- b. γραφῆναι Vat.
- c. μέν ἔν Vat. quod leg. est aut μέν τοίνυν. Reisk. μέν δῆ coniicit Sylburg.

ἀπάντων δόξαν τῶν τε πατρικίων καὶ τῶν δημοτικῶν γενομένη. οἱ μὲν γὰρ ὑπελάμβανον, πάντα τὰ ἐναντία τοῖς δημοτικῶς φρονήσειν τε καὶ λέξεν τὸν ἄνδρα, νεωστὶ τὴν ἐν τῷ δήμῳ δίκην ἐαλωκότα. ὁ δ' ἀναστὰς, ἐπειδὴ προσῆκεν αὐτῷ γνάμην ἐρωτηθέντι κατὰ τὴν ἑαυτῆ τάξιν ἀποκρίνασθαι ἦν δ' ἐν τοῖς δια μέσθ κατὰ τε ἀξίωσιν καὶ ἡλικίαν ἔλεξεν

LI.

„Ἄ μὲν ὑπὸ τῆ δῆμῃ πέπονθα, ὦ βελλή, καὶ ὅτι εὐδὲν ἀδικῶν, ἀλλὰ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἕνεκα, φορτικὸς ἂν εἶην ἔγωγε, ἂ ἐν εἰδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς

p.2127.1.3.

λέγων. — ἐβλόμην δ' ἂν μάλιτα μὴτ' ἑμαυτῷ συμβῆναι, μὴτε τῷ συνάρχοντί με ταῦτα, ἐφ' οἷς ἀπαντες ἡμῖν συμπαθεῖτε. ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς τέλος ἔχει, τὰ δὲ λοιπὰ ἔξέσιν ἐπανορθώσασθαι, τῆ μὴ παθεῖν ταῦτ' ἑτέρους προϊδέσθαι, καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἓνα ἕκαστον ἰδίᾳ τὰ παρῆντα εὖ

p.2128.1.7.

τίθεσθαι παρακαλῶ. — κεφάλαιον δ' ἐστὶν ὧν ὑμῖν παραινῶ, ἑπρέσβεις ἐλέσθαι, τὰς μὲν εἰς τὰς Ἑλληνίδας

d. vulg. ἐν εἰδόσιν ὑμ. ἀκ. λέγω (in coniunctivo). ἐν εἰδόσιν Vat. quod (modo λέγων sequatur) fortasse rectius, cum hac phrasi in *Orusculis criticis* aliquoties utatur Dionysius ipse: *de Composit. verbor.* c. 16. extr. T. V. p. 103. ed. Reisk. ἐν εἰδόσι λέγων. *de admiranda vi dicendi in Demosth.* c. 38. extr. p. 1071. ὡς ἐν εἰδόσι λέγοντας, et c. 42. *ibid.* p. 1087. ἡ γὰρ ὑπόμνησις ὡς ἐν εἰδόσι. Hudf. recepit Reisk.

e. τὰ δὲ respondet praeced. τὰ μὲν, et incipit apodosis a verbis τῆ μὴ παθ.

f. Quod auctor Romilium, idque ex abrupto (nam praecedentia nihil eo pertinent, ac locos quosdam communes rhetorum vsu tritos, saepiusque iam ab ipso recoctos, continent, quae omittenda propterea putavi) de legatis, qui aliunde leges adferrent, mentionem hic intulisse tradit, id a fide pariter, quam a re ipsa mirum quam alienum est. Res, quomodo acta sit, patet e Livio cf. not. a. qui addit, cum de legibus conveniret, de latore tantum discreparet, placuisse tandem, aliunde leges peti, quod aliter res expediri

non

νίδας πόλεις ἢ ταῖς ἐν Ἰταλίᾳ, τὲς δ' εἰς Ἀθήνας· οἵτινες αἰτησάμενοι παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἢ τὲς κρατίστες νόμους, καὶ μάλιστα τοῖς ἡμετέροις ἀρμόττοντας βίαις, οἷσσι δέυρο. ἀφικομένων δ' αὐτῶν, τὲς τε ὑπάτους προθεῖναι τῇ βελῇ σκοπεῖν, ἵτινας ἐλέδθαι δεήσει νομοθέτας, καὶ ἦντινα ἔξοντας ἀρχὴν, καὶ χρόνον ὅσον, καὶ τὰλλα, ὅπως ἂν αὐτῇ φαινέται συνοίσειν. τασιάζειν δὲ μηκέτι πρὸς τὸ δημοτικόν, μηδ' ἄλλας ἐπ' ἄλλαις ἀναρῆσαι συμφορὰς, ἄλλως τε καὶ περὶ νόμων Φιλονεικέντας, οἱ καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὴν γέ τοι ἡ δόξαν τῆς ἀξιώσεως ἔχουσιν εὐπρεπῆ.“ Τοιαῦτ' εἰπόντος τῷ Ῥωμίῳ, οἱ τε ὑπάτοι συνελαμβάνοντο τῆς γνώμης ἀμφοτέρω, πολλὰ καὶ ἐκ παρασκευῆς συγκείμενα διεξιόντες, καὶ τῶν ἄλλων βουλευτῶν συχνοί, καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ταύτῃ προσιθέμενοι τῇ γνώμῃ. μέλλοντος δὲ γράφθαι τῷ προβλεύματι, ἀναστὰς ὁ δήμαρχος Σίκκιος, ὁ τῷ Ῥωμίῳ προθεῖς τὴν δίκην, πολὺν ὑπὲρ τῷ ἀνδρὶ δὴλθε λόγον, ἐπαινῶν τὴν μεταβολὴν

LII.

C c 2

Βολὴν

non posset: quo ipso confutantur ii, qui Romanos, quod peregrinas leges peterent, reprehendunt. cf. Jac. Voordae Orat. 1. de prudentia Rom. in condendis XII Tab. legibus, Elefthis eiusdem adiecta.

g. in Graeciae, etiam magnae, civitates. v. Rupert. ad Enchirid. Pomp. p. 76.

h. inclitas leges Solonis et aliarum Graeciae civitatum instituta, mores et iura diserte memorat Liv. 3, 31. extr. Etiam Lacedaemona missos esse docet Schubarth. de Fat. Iurispr. 2, 23. seq. quod negat Heinecc. Hist. Iur. 1, 24.

i. Ergo differendam de legumlatoribus controversiam esse suavit Romilius: quod si prius memorasset Dionysius, quam de legatis mittendis eum dicentem induxisset, v. not. f. non, abrupte ac velut e machina protulisse ea, reprehendi posset, praefertim quod revocatum de legumlatoribus rogationem controversiamque cap. 54. seq. diligenter persequitur.

k. causae laudabilis, non contemnuendae, speciem honestam etc.

βολὴν τῆς γνώμης, καὶ τὸ μὴ τὰ ἴδια ἔχθῃ κρείττονα ἢ γένοιθαι τῶν κοινῇ χρησίμων, ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς γνώμης τὰ συμφέροντα ἐπιδείξασθαι. „ Ἄνθ' ὧν, „ ἔφη, ταύτην αὐτῷ ἀποδίδωμι τιμὴν καὶ χάριν „ ἀφίημι τῶν ἐκτισμάτων ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ εἰς τὸ „ λοιπὸν διαλλάττομαι νικᾷ γὰρ ἡμᾶς χρῆστος ἄν.“ τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ ἄλλοι δήμαρχοι^ο παριόντες ὠμολόγησαν. ἔ μὴν ὁ γε Ρωμίλιος ὑπέμεινε ταύτην λαβεῖν τὴν χάριν· ἀλλ' ἐπαινέσας τὸς δημάρχους τῆς προθυμίας, ἀποδώσειν ἔφη τὴν καταδίκην· ἱερὰν γὰρ ἦδη τῶν θεῶν εἶναι· καὶ ἔτε δίκαια, ἔτε ὅσια ποιεῖν, ^p ἀποσερῶν τὸς θεοὺς ἀ δίδωσιν αὐτοῖς ^q ὁ νόμος· καὶ ἐποίησεν ἔτως. γραφέντος δὲ τῷ προδουλεύματος, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐπικυρώσαντος τῷ δήμῳ, πρέσβεις ἀπεδείχθησαν οἱ τὸς παρ' Ἑλλήνων νόμους ληψόμενοι, Σπόριος Ποσέμιος καὶ^s Σεργίος Σελλπίκιος καὶ Ἀύλος Μάλλιος· οἷς τριήρεις τε παρεσκευάσθησαν ἐκ τῶν δημοσίων, καὶ ἄλλος κόσμος εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἡγεμονίας ἀποχερῶν, καὶ ὁ ἔτος ἔτελεύτα.

de mittendis legatis
Sēto, accedit
plebiscitum.

LXXXIV.

- I. E. coniectura Sylb. reposuit Reiskius pro vulg. γίνεσθαι.
- m. Forfan ἐπιλέξασθαι, *supputasse, calculasse, secum meditatatum esse*. Reisk.
- n. Ita distinxit Reisk. ad ἀφίημι, ait, subauditur αὐτὸν. *absolvo eum*, Romilium puta. In vulgatis est ἀποδίδωμι τιμὴν καὶ χάριν ἀφίημι τῶν etc. ac Portus malebat inverfo ordine ἀποδίδωμι χάριν καὶ τιμὴν ἀφίημι τῶν ἐκτ. *et multam pecuniariam in iudicio ipsi irrogatam remitto*. Sed praetuli distinctionem Reisk.
- o. παρόντες praefert Portus.
- p. ἀπος. refertur ad ἔφη. de quo vsu nominativi cum infinitivo loco accusativi, v. Periz. ad Ael. V. H. 13, 20. vt iam supra alicubi monui. cf. ad XI, 30. h.
- q. Ita Vat. artic. ὁ deest vulgatis.
- r. τὸς παρὰ τῶν Ἑλλ. Vat.
- s. Livio P. *Suppicius. Serv.* Crev. *ibid.* Consulares fuerunt omnes, vt not. Glarean.

LXXXIV.

A. V. 302. creantur Deceinviri legibus scribendis,
ceteris magistratibus sublatis.

Εν δὲ τῶ αὐτῶ καιρῷ^a παρεγίνοντο ἀπὸ τ' Ἀθη- LIV.
νῶν καὶ τῶν ἐν Ἰταλοῖς Ἑλληνίδων πόλεων οἱ P. 2135. l. 10.
πρέσβεις, φέροντες τὰς νόμους. καὶ μετὰ τῆτο
προσῆσαν οἱ δήμαρχοι τοῖς ὑπάτοις, ἀξιῶντες ἀπο-
δειξαι κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς βελῆς τὰς νομοθέ-
τας. — ἐλέχθησαν μὲν ἐν καὶ τότε πολλοὶ ὑπ' ἀμ- IV.
φοπέρων λόγοι, τῶν τε παρανανέντων κατὰ νόμους πο- P. 2139. l. 10.
λιτεύεσθαι, καὶ τῶν ἀξιῶντων τὰς πατρώους φυλάτ-
τειν ἐδισμῆς. ἐνίκα δὲ ἡ τῶν εἰς νέωτά μελλόντων
ὑπατεύειν γνώμη, ἣν Ἀππίος Κλαύδιος πρῶτος
ἐρωτηθεὶς ἀπεφῆνατο, ἀνδρας αἰρεθῆναι δέκα τὰς
ἐπιφανεστάτους ἐκ τῆς βελῆς· τῆτες δ' ἀρχεῖν ἐνιαυ-
τὸν ἀφ' ἧς ἀν' ἀποδειχθῶσι ἡμέρας, ἐξῆσιαν ἔχον-
τας^b πάντων τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ἣν εἶχον οἱ τε
ὑπατοὶ, καὶ ἐτι^c πρότερον οἱ βασιλεῖς, τὰς τ' ἄλλας
ἀρχαῖς πάσας καταλελυθῆαι, ἕως ἀν' ἃ οἱ δέκα τύ-
χωσι τῆς ἀρχῆς. τῆτες δὲ τὰς ἀνδρας ἐκ τε τῶν
πατρίων ἐδῶν, καὶ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων, ἕς ἐκό-
μισαν οἱ πρέσβεις, ἐκλεξαμένους τὰ κράτιστα καὶ
τῇ Ῥωμαίων πόλει πρόσφορα, νομοθετήσεσθαι τὰ
δὲ γραφέντα ὑπὸ τῶν δέκα ἀνδρῶν, εἰάν ἦτε βελῆ
δοκιμάσῃ, καὶ ὁ δῆμος ἐπιψηφίσῃ, κύρια εἰς τὸν
ἀπάντα εἶναι χρόνον, καὶ ταῖς ἀρχαῖς, ὅσα ἀν' ἃ ὕπε-
ρον ἀποδειχθῶσι κατὰ τὰς νόμους, τὰ τ' ἰδιώτικα

C c 3

συμβό-

a. παρεγίνοντο Vat.

b. ὑπὲρ ἀπάντων κατὰ τὴν πόλιν. in Vat. et Lapi cod.

c. πρῶτον (quod vulgatae dant) positum h. l. pro πρό-
τερον. Sylb. reposuit hoc Reisk.

d. In vulgatis legitur ἕως ἀν' ὕπερον ἀποδειχθῶσι κατὰ
τὰς νόμους, quae verba quinque posteriora sub finem
cap. leguntur. Addit haec omnia autem a verbis οἱ
δέκα vsque ad verba ὕπερον ἀποδειχθῶσι cod. Vat.
eademque Lapius etiam vertit.

LVI.

συμβόλαια^e διακεῖν, καὶ τὰ δημόσια ἐπιτροπέειν. Τὸτο τὸ δόγμα λαβόντες οἱ δήμαρχοι προήλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀναγνόντες ἐν τῷ δήμῳ, πολλὰς ἐπαῖνας τῆς βελῆς καὶ τῆς θέντος τὴν γνώμην Ἀππίου διεξῆλθον. ἐπεὶ δὲ κατελάμβανεν ὁ τῶν ἀρχαιρεσιῶν καιρὸς, ἐκκλησίαν συναγαγόντες οἱ δήμαρχοι, τὲς τ' ἀπεδείχθησάν τας ὑπάτους ἤκειν ἤξιεν ἐμπεδώσαντας τῷ δήμῳ τὰς ὑποσχέσεις, καὶ κείνοι παρελθόντες ἐξωμόσαντο τὰς ὑπατείας. τῆτες ὁ δῆμος ἐπαινῶν τε καὶ θαυμάζων διατέλει, καὶ ἐπειδὴ τὲς νομοθέτας ψηφισορέειν ἔδει, πρῶτος ἔλετο τῶν ἄλλων· καὶ ἀπεδείχθησαν ἐν ἀρχαιρεσίαις ὑπὸ τῆς λοχίτιδος ἐκκλησίας Ἀππίος μὲν Κλαύδιος καὶ Τίτος^f Γενύκιος, ἔς ἔδει^g τὲς πῖον ἀρχεῖν ἔτος. Πόπλιος δὲ Σήσιος, ὁ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον ὑπατεύων, τρεῖς τε οἱ κομίσαντες παρὰ τῶν Ἑλλήνων τὲς νόμους,^h Πόπλιος Ποσέμιος, καὶ Σεργίος Σελλπίκιος, καὶ Αὐλὸς Μάλλιος· εἰς δὲ τῶν ὑπατευσάντων τὸνⁱ παρελθόντα ἐνιαυτὸν, Τίτος Ῥωμίλιος, ὁ τὴν ἐν τῷ δήμῳ δίκην Σικκίε καταγορήσαντος ἀλῆς, ἐπειδὴ γνώμης ἔδοκε^k ἀρχεῖν δημοτικῆς· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων βουλευτῶν Γάιος Ἰέλιος, καὶ Τίτος Οὐετέριος, καὶ Πόπλιος Ὀράτιος, ἅπαντες ὑπατικοί· αἱ δὲ τῶν δημάρχων τε καὶ ἀγορανόμων καὶ^m ταμιῶν, καὶ εἰ

TIVES

e. Forſan διακεῖν vel διακεῖν, vt c. 57. dicitur: καθεζόμενοι διήκτεν τὰ δημοτικὰ συμβόλαια. Portus.

f. Poſt Τίτος in vulgatis eſt Λεύκιος, quod nomen, vt tollendum, vncinis incluſit Sylb. qui et videndus eſt ad c. 54. p. 2136. ed. Reisk.

g. τὸ ἐπίον Vat.

h. Σπόριος Ποσ. ſupra c. 52. extr. atque ſic etiam Livius.

i. Fuerat T. Romilius conſul a. V. 299. itaque non proximus annus ſuperior hic intelligendus eſt, vt monuit Sylb.

k. ἀρχεῖν δημοτικῆς· ἐν δὲ τῶν ἄλλων Vat.

l. L. Veturius Liv. idemque P. Curiatius pro Horatio.

m. Ita Reisk. per iota ſimplex, quae frequentior ſcriptura eſt, vt notavit Sylb. vulg. ταμιῶν.

τινες ἦσαν ἄλλαι πάτριαι Ῥωμαίοις ἀρχαί, κατελύθησαν.

LXXXV.

A. V. 303. remp. capessunt Decemviri: legum tabulae X promulgantur et comitiis centuriatis perferuntur.

Τῶ δ' ἐξῆς ἔτει παραλαβόντες οἱ ^a δέκα νομοθεταὶ τὰ πράγματα, πολιτείας κόσμον τοιούδε τινὰ καθίζανται· εἰς μὲν αὐτῶν τὰς τε βράβδους καὶ τὰ λοιπὰ ^b παράσημα τῆς ὑπατικῆς εἶχεν ἐξουσίας, ὡς βελὴν τε συνεκάλει, καὶ ^c δόγματα ἐπεκύρε, καὶ τὰλλα ἔπραττεν, ὅσα ἡγεμόνι προσῆκεν· οἱ δ' ἄλλοι συσέλλοντες ἐπὶ τὸ δημοτικώτερον τὸ τῆς ἐξουσίας ἐπίφθονον, ὀλίγω τινὶ διήλαττον ὀφθῆναι ^d τῶν πολλῶν· εἴτ' αὐθις ἕτερος αὐτῶν ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν καθίζατο. καὶ τῆτ' ^e ἐκ περινομῆς ἐγένετο παραλλαξί ^f ἐκάσθε τὴν ἡγεμονίαν παραλαμβάνοντος εἰς

LVII.

C c 4

συγκεί-

- a. δέκα non agnoscit Vat.
 b. Ita Reiskius, quod et in mentem venerat Gelen. et Portus. vulgo τὰ λοιπὰ πράγματα. vt et Lap. qui vertit: officia, legisse videtur.
 c. Ita Vat. vulgo δόγμα.
 d. οἱ πολλοὶ privati, ceteri cives.
 e. Ita Vat. vulgo ἐκ παρανομῆς, pro quo Lapi versio: ex consuetudine, facere videtur Sylburgio. Neutrum quid sibi velit, fatis mihi liquet: ac vel leg. putem ἐκ περιτροπῆς. vel ἐκ περινομῆς eodem sensu esse accipiendum. Illud ἐκ περιτρ. in orbem, vid. sup. 5, 2. aequè iunctum cum γίνεσθαι et παρράλλαξι, estquè in eo genere vocab. proprium, ac eadem codd. varietas est in praefixa eius praepositione. Nam l. c. ἐκ παρατροπῆς in Vat. conf. Liv. 3, 36. haec: vt vnus falces haberet, et hoc insigne regium in orbem, suam cuiusque vicem per omnes iret. Maluisse videtur Gelen. ἐκ παραμονῆς, ac Portus vertit: perpetuo.
 f. In vulgatis est: ἐπὶ ἐνιαυτῷ τὴν ἡγ. παραλαμβάνον-

TEC

συγκείμενον τινα * ἡμερῶν ἀριθμόν. ἅπαντες δ' ἐξ
 ἑωθινῶν καθεζόμενοι δήτων τὰ δημοτικά συμβόλαια
 καὶ τὰ δημόσια, ὅποσα πρὸς τε ὑπηκόους, καὶ συμ-
 μάχους, καὶ τῆς ἐνδοιάσως ἀκροαμένους τῆς πόλεως
 ἐγκλήματα τυγχάνοι γενόμενα, μετὰ πάσης ἀνα-
 σκοπέντες ἕκαστα ἐπιεικείας τε καὶ δικαιοσύνης.

ἡ ἐδόκει τ' ἀριστα τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον ἡ Ῥωμαίων πό-
 ρ. 2144 l. 12. λις ὑπὸ τῆς δεκαρχίας ἐπιτροπευθῆναι. — ἔτοι-
 οὶ δὲκα ἄνδρες συγγράψαντες νόμους ἐκ τε τῶν
 Ἑλληνικῶν νόμων καὶ τῶν παρὰ σφίσιν αὐτοῖς ἀγρά-
 φων ἔθισμῶν, πρῆθικαν ἐν δέκα δέλτοις τῶ βελο-
 μένω σκοπεῖν, πᾶσαν δεχόμενοι ἐπανόρθωσιν ἰδιω-
 τῶν, καὶ πρὸς τὴν κοινὴν εὐαρέσῃσιν ἀπευθύνοντες
 τὰ γραφέντα. καὶ μέχρι πολλῶ διετέλεσαν ἐν κοι-
 νῶ μετὰ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν συνεδρέουσιν, καὶ τὴν
 ἀκριβεστάτην ποιέμενοι τῆς νομοθεσίας ἐξέτασιν.
 ἐπειδὴ δ' ἀποχρώντως αὐτοῖς ἐφάνετο τὰ γραφέν-
 τα ἔχειν, πρῶτον μὲν τὴν * βεβλήν συναγαγόντες,
 εἶθε-

τες etc. Vat. ἐπ' αὐτῆ τὴν ἡγ. vnde Reisk. dedit ἐκά-
 στῃ, et mox παραλαμβάνοντος. Lapus: *suscipientibus*
ducatum (παραλαμβάνοντων) quem certe ἐπὶ ἐνιαυ-
 τῆ non habuisse in cod. suo, sed forsan vitiosum illud
 ἐπ' αὐτῆ, quod reddi non poterat, verosimile est.
 Forsan παραλλὰξ ἐκάστῃ παραλαμβ. rectius iungun-
 tur. cf. 5, 2.

* Denum dierum numerus fuit, quo qui tempore ius
 reddebat, *praefectus iuris* est dictus. Liv. 3, 33.

g. ὅποσα πρὸς τε recte habent. hic exponit, quid designet
vocabulo δημόσια, quod aliud ipsi significat, quam δη-
 μοτικά. Reisk. Has *Gelen.* plebeias, *Portus* privatas
causas vertit.

h. ἐδόκει δὲ ἀριστα Vat.

i. Liv. 3, 34. *quum ad rumores hominum de vno quoque*
legum capite jatis correctae viderentur. *Causa* cur in
 hunc finem propositae sint X tabulae, praemittitur
 haec: *ut consensus omnium non iussisse latas magis,*
quam tulisse videri posset.

k. *senatus* manfit, *sublatis magistratibus*: vt et patet e
 cap. huius init. et fine.

ἔθενός ἐτι μεμφομένους τοῖς νόμοις, προβέλευμα
περὶ αὐτῶν ἐκύρωσαν. ἔπειτα τὸν δῆμον ἐκάλεσαν
ἐπὶ τὴν λοχίτιν ἐκκλησίαν, ἱερομνημονῶν τε καὶ οἰα-
νισῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἱερέων παρόντων, καὶ τὰ θεῖα,
ὡς νόμος, ἐξηγησαμένων, ἀνέδωκαν τοῖς λόχοις τὰς
ψήφους. ἐπικυρώσαντος δὲ καὶ τῶ δῆμος τὸς νόμοις, aeneis tabu-
lis incisae
σηλαῖς χαλκαῖς ἐγχαράξαντες αὐτὰς, ἐφεξῆς ἔθε- leges, et in
σαν ἐν ἀγορᾷ, τὸν ἐπιφανέστατον ἐκλεξάμενοι τό- loco fori
πον. καὶ ἐπειδὴ βραχύς αὐτοῖς ἦν ὁ λειπόμενος conspicuo
τῆς ἀρχῆς χρόνος, συναγαγόντες τὰς βουλευτὰς, propositae.
πρῆθυσαν ὑπὲρ ἀρχαιρεσιῶν, οἷα χρὴ γενέσθαι,
σκοπεῖν.

LXXXVI.

Decemvirorum annus II. et III. Prioribus decem
duae tabulae additae.

Πολλῶν δὲ λεχθέντων, ἐνίκησεν ἡ γνώμη τῶν LVIII.
παραινῶντων ^a δεκαρχίαν αὐτοῖς ἀποδειξά-
των κοινῶν κυρίαν. ἀτελής γὰρ ἡ νομοθεσία ἐφαί-
νετο, ὡς ἂν ἐξ ὀλίγου συντεθεῖσα χρόνος, καὶ ^b ἐτι
τοῖς ἤδη κεκυρωμένοις, ἵνα ἐκόντες τε καὶ ἄκοντες
ἐν αὐτοῖς μένοιεν, ἐδόκει ^c δὴ τινος ἀρχῆς αὐτοκρά-
τορος δεῖν. τὸ δὲ μάλιστα πῆσαν αὐτὰς προελεῖν
τὴν δεκαρχίαν, ἣν ἡ τῶν δημάρχων κατάλυσις, ὁ
παντὸς μάλιστα ἐβέλοντο. — ἀγαπητῶς δὲ τῶ
δῆμος τὰ δόξαντα τῇ βελῇ δεξαμένη, καὶ μετὰ
πλείστης προθυμίας ἐπιψηφισάντος, αὐτοὶ μὲν οἱ
δέκα ἄνδρες προῖπον τὸν τῶν ἀρχαιρεσιῶν καιρὸν,
μετήθεσαν δὲ τὴν ἀρχὴν οἱ ἐντιμώτατοί τε καὶ πρесо-
βύτατοι

C c 5

a. δεκαδρχίαν Vat. atque ita alibi.

b. Ita Reisk. pro vulg. ἐπι.

c. Ita ded. Reisk. pro vulg. δὲ. ἀρχὴ αὐτοκρ. magistratus sine provocatione. Liv. item liber et legum vinculis exsolutus 4, 13.

βύταται τῶν πατρικίων. ἔνθα^d δὴ πολὺς ὑπὸ πάντων ἐπαινέμενος ἦν ὁ τῆς τότε δεκαρχίας ἡγεμῶν Ἄππιος, καὶ πᾶς ὁ δημοτικὸς ὄχλος ἐκείνον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἠξίε κατέχειν, ὡς ἐκ ἄλλου τινος ἀμεινον^e ἠγησαμένους. — ἀποδεικνυτά^f τε πάλιν ἐν ἀρχαιρεσίαις λοχίτιτι νομοθέτης τὸ δεύτερον· σὺν δ' αὐτῷ Κόιντος μὲν Φάβιος, ὁ καλούμενος Οὐίβολανος, ὁ τρεῖς ὑπατεύσας, ἀνὴρ ἀνεπίληπτος εἰς τὸδε χρόνον γενόμενος περὶ πᾶσαν ἀρετὴν· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πατρικίων, ἕς αὐτὸς ἠσπάζετο, ^g Μάρκιος Κορνήλιος, Μάρκος Σέργιος, καὶ Λεύκιος Μινύκιος, καὶ Τίτος Ἀντώνιος, καὶ Μάνιος^h Ῥαβόλιος, ἄνδρες δ' ἐπάνυ ἐπιφανεῖς· ἐκ δὲ τῶν δημοτικῶν, Κόιντοςⁱ Πιτέλιος καὶ Καίσιον^k Δυσάλιος καὶ Σπόριος^l Ὀππιος. προσελήφθησαν γὰρ καὶ ἔτι πρὸς τῆ Ἄππιε, κολακείας ἕνεκα τῶν δημοτικῶν, διδάσκοντος, ὅτι δίκαιόν ἐστι, μιᾶς ἀρχῆς κατὰ πάντων^m ἀποδεικνυμένης, εἰνάτι καὶ τῆ δῆμῳ μέρος ἐν αὐτῇ. — Ἐν δὲ τῷ κατόπιν ἔτει παραλαβόντες τὴν^{*} ὑπατικὴν ἐξουσίαν οἱ σὺν Ἀππίῳ Κλαυδίῳ δέκα ἄνδρες, Εἰδοῖς Μαίαις· ἦγον δὲ τρεῖς μῆνας κατὰ σελήνην, καὶ συνέπιπτεν εἰς τὰς εἰδὸς ἡ πανσέληνος πρῶτον

LIX.

- d. Ita Vat. vulgatis deest δῆ.
 e. Forfan et ἠγησομένους in fut. Sylb.
 f. ἀποδ. μὲν ἔν πάλιν malit Reisk.
 g. Hic deest in ed. Steph. et Cod. Vat. inferuit e Liv. et Diodor. Sylburg. Mox pro Sergio est Servilius in ed. Steph. Lapi Cod. et Vat.
 h. Perperam in ed. Steph. et Cod. Vat. Ῥαβόλιος.
 i. Πιτέλιος infr. l. 11, 23. ap. Liv. Poetilius, in Capitolinis tabulis Poetelius, quam scripturam mavult Sigonius. Sylb.
 k. Δεέλιος, 11, 23. vbi Vat. Δεέλιος: quod maluit Sylburg, vel, cum Sigon. ap. Liv. Δεέλιος.
 l. Male in ed. Steph. et Cod. Vat. Ἄππιος. cf. Liv. 3, 35. extr.
 m. Ita malit Sylb. vulgo ἐπίδεικν.
 * vid. ad XI, 21. f.

πρῶτον μὲν ὄρκια τεμόντες ἀπόβητα τῶ πλήθει,
 " συνθήκας σφίσιν αὐτοῖς ἔθεντο περὶ μηθενὸς ἀλλή-
 λοις ἐναντιῶσθαι, ὅτι δ' ἂν εἰς ἐξ αὐτῶν δικαίωσι,
 τῆτο ἅπαντες ἠγεῖσθαι κύριον, τὴν τ' ἀρχὴν κατέ-
 ξεν διὰ βίη, καὶ μηδένα παρήσειν ἕτερον ἐπὶ τὰ
 πράγματα, ἰσότημοί τε ἅπαντες ἔσεσθαι, καὶ τὴν
 αὐτὴν ἔξεν δυνατείαν, βελῆς μὲν, ἢ δῆμῳ ψηφί-
 σμασι σπανίως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα χρωμέ-
 νοι, τὰ δὲ πλεῖστα ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν ἐξουσίας ποιῶν-
 τες. ἐνστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, ἐν ἣ παραλαβεῖν αὐ-
 τὲς ἔδει τὴν ἀρχὴν, τοῖς θεοῖς προθύσαντες, ἅπερ
 ἦν νόμος· ἱερὰν δὲ ταύτην ἀγχοῖ Ρωμαῖσι τὴν ἡμέ-
 ραν, καὶ πάντες μάλις οἰττεύοντα μητ' ἀκῆσαι
 μηδὲν ἀηδὲς ἐν αὐτῇ, μητ' εἰδῆν· ἔωθεν εὐθύς ἐξῆ-
 σαν· οἱ δὲ κατὰ τὰ παράσημα πάντα τῆς βασιλικῆς
 ἐξουσίας ἅπαντες ἐπαγόμενοι. — ἐφόβεν δ' οἱ
 προσηρητημένοι ταῖς δέσμασι τῶν ῥάβδων πελέκει,
 ἔς ἔφερον οἱ προσηγόμενοι τῶν ἀνδρῶν ἐκάστῃ δώδε-
 κα ὄντες, ἀνασέλλοντες ἐκ τῶν σενωπῶν πληγαῖς
 τὸν ὄχλον, ὃ ἐπὶ τῶν βασιλέων ῥ ἐγένετο πρότερον.
 κατελύθη γὰρ εὐθύς τὸ ἔθος τῆτο μετὰ τὴν ἐκ-
 βολήν τῶν μονάρχων ὑπ' ἀνδρὸς δημοτικῆς Ποπλίε
 Οὐαλερίε τὴν ἐκείνων ἐξουσίαν μεταλαβόντος. ὧ
 πάντες οἱ μετ' ἐκεῖνον ὑπατοὶ, καλῶς πράγματός
 δόξαντι ἀρχῆς, τὰ ὅμοια πράττοντες, ἐκῆτι ταῖς
 δέσμασι

Idus Maiæ
 sacrae ac
 religiosae.

n. συνθήκας add. Vat. quod vulgatis deest. Sin pro
 ἔθεντο legitur συνέθεντο, abesse potest συνθήκας et
 eadem sententia exhibit. Reisk.

o. In vulgatis: οἱ δὲ καὶ τὰ παράσ. Lapsus particulas δὲ
 καὶ non vertit. Vat. vero οἱ δὲ κατὰ παράσημα, sed
 non dubitat Reiskius, quin in eodem codice fuerit
 οἱ δέκα τὰ παράσ. idque fit aut describentis aut typo-
 graphi errore corruptum.

p. Receptit Reisk. e Vat. vulgo ἐγένετο.

q. conf. sup. 5, 19.

ademptae fa- δέσμαις τῶν ράβδων ἑρσῆτων τὲς πελέκεις, ὅτι
 fcibus secu- μὴ κατὰ τὰς στρατείας καὶ τὰς ἄλλας ἐξόδους τὰς
 res. ἐκ τῆς πόλεως. πόλεμον δ' ἐξάγοντες ὑπερέριον,
 ἢ τῶν ὑπηκόων πράγματα ἐπισκεπτόμενοι, τότε
 καὶ τὲς πελέκεις ταῖς ράβδοις προσελάμβανον,
 ἵνα " τὸ τῆς ὄψεως φοβερόν, ὡς κατ' ἐχθρῶν, ἢ
 δέλτων x γινόμενον, ἠκιστα φαίνηται τοῖς πολίταις
 ἐπαχθεῖς. — οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄππιον τὲς λοιπὰς
 LX. συγγράψαντες νόμους ἐν δέλτοις δυοῖ, καὶ ταύτας
 p. 2154. l. 5. ταῖς πρότερον ἐξενεχθεῖσαις προσέθηκάν· ἐν αἷς
 καὶ ὅδε ὁ νόμος ἦν, * „μὴ ἐξεῖναι τοῖς πατρικίοις
 „πρὸς τὲς δημοτικὰς ἐπιγαμίας συνάψαι,“ δι'
 ἕθεν, ὡς ἐμοὶ y δοκεῖ, ἕτερον, ἢ τὸ μὴ συνελθεῖν εἰς
 ὁμόνοιαν z τὰ ἔθνη γάμων ἐπαλλαγῶν καὶ οἰκειότη-
 των ** κοινωνίας συγκεραθέντα.

r. προσῆρ. *addebant, annectebant*, quod convenit fascium cum securibus formae, quam vid. in tab. aenea exhibitam a Lenfio, in libro a Cl. Martinio, Viro doctrinae elegantissimae, et quem honoris amorisque causa nomino, super. an. vernacule edito, *das Kostum der meisten Völker des Alterth.* tab. 42.

s. Ita Vat. vulgo ἐξόδους τῆς πόλεως.

t. ἐπισκεψόμενοι Vat.

u. vulgo ἵνα καὶ, quam part. καὶ non agnoscit Vat.

x. γινόμε. num φαινόμενον, *ostentatum*. Reisk.

* Exhibet hanc legem Gothofredus in *Quatuor fontibus Iuris Civ.* in tab. XI. quae continet Supplement. v. prior. tabb. Huic legi opposita est a. V. 310. lex Canuleia de *connubio Patrum et plebis*: qua contaminari sanguinem suum Patres, confundique iura gentium (cf. not. z) rebantur, v. Liv. 4, 1.

y. δοκεῖν Vat.

z. τὰ ἔθνη h. l. *gentes* sensu romano: quas οἷκτες Dionysius saepissime appellat, nos, *Familien. Colluvionem gentium* v. ap. Liv. 4, 2.

** κοινωνίας Vat.

LXXXVII.

A. V. 305. fenatu a Decemviris coacto, vt de bello contra Aequos et Sabinos, agrum Roman. et Tusculan. populantes, sententias dicerent, post alios, qui graviter in Decemviros dixerant, nominatimque C. Claudium, Appii Decemviri patruum, et L. Cornelium, quorum ille prius de creandis novis magistratibus, quam de bello, hic contra prius de bello, quam de magistratibus novis, discernendum esse censuerat: rogatur inter postremos L. Valerius Potitus, qui praefatus pauca ita pergit:

Περὶ μὲν ἔν τῆς δεκαρχίας, ὃν τρόπον ἐπιμελεῖ-^e Lib. XI.
 ται τῶν κοινῶν, ὅσα Κλαύδιος ὁ βέλτιςτος εἶπε, c. XIX.
 καὶ ἐμοὶ νομίσατε εἰρῆσθαι, καὶ ὅτι δεῖ νέας ἀρχαῖς p.2201.1.14.
 ἀποδειχθῆναι, πρὶν ἢ τὸ περὶ τῆ πολέμου γενέσθαι
 ψήφισμα. καὶ γὰρ ταῦτα εἰρηται τῷ ἀνδρὶ κατὰ
 τὸ βέλτιστον. ἐπεὶ δὲ Κορνήλιος εἰς τὸ ἀδύνατον
 ἀπάγειν ἐπειρᾶτο τὴν γνώμην, πολλὰς τὰς μετα-
 ξὺ χρόνου ἀποφαίνων ταῖς πολιτικαῖς ἢ οἰκονο-
 μίαις γενησομένους, ἐν χερσὶν ὄντος τῆ πολέμου,
 καὶ χλευάζειν ἐπεχείρει πράγματα ἐκ ἐπιτή-
 δεια

- a. *civilibus administrationibus fore impendenda (auf die Formalitäten) vel legitimis quibusdam observandis multum temporis intercessurum.* De his dixerat Cornelius c. 17. init. προβέλευμα γενήσεται τῆς βελῆς ὑπὲρ ἀρχαιρεσιῶν· ἐπειτ' ἐξοίσασιν οἱ δέκα τὰ βουλευθέντα εἰς τὸν δῆμον, ὀρίσαντες ἀγορὰν τὴν ἀπὸ ταύτης τρίτην. πῶς γὰρ ἂν ἀληθῶς γένοιτό τι τῶν ὑπὸ τῆ δῆμος ψηφισομένων κύριον, εἰ μὴ κατὰ νόμους γένηται; ἐπειθ' ὅταν αἱ Φυλαὶ διενέγκωσι τὴν ψήφον, τότε αἱ νέαι παραλήφονται τὴν πόλιν ἀρχαί, καὶ προθήσασιν ὑμῖν ὑπὲρ πολέμου σκοπεῖν.

δεῖα^b χλευασμῶν, οἷς παρακρησάμενος^c ὑμῶν τῆς πολλῆς ἄχετο φέρων· ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τῆ μη ἀδύνατον εἶναι τὴν Κλαυδίε γνώμην, διαλέξομαι πρὸς ὑμᾶς· ὡς μὲν γὰρ ἀσύμφωτος, εἰδείς ἐδὲ τῶν^d διασυρόντων αὐτὴν ἐτόλμησεν εἰπεῖν· καὶ διδάξω, πᾶς ἂν ἢ τε χῶρα δι' ἀσφαλείας γένοιτο, καὶ δίκην δοῖεν οἱ τολμήσαντες αὐτὴν κακῶς ποιεῖν, καὶ τὴν πάτριον ἀπολάβοιμεν ἀριστοκρατείαν· καὶ^e ταῦθ' ἅμα γένοιτο, συναγωνιζομένων ἀπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ μηδενὸς τάναντία πράττειν ἀξιώματος, σοφίαν εἰδεμίαν ἀποδεικνύμενος ὑμῖν, τὰ δὲπραχθέντα ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν παραδείγματα φέρων. ἐνθα γὰρ ἢ πείρα διδάσκει τὸ συμφέρον, τί δὲ σοχασμῶν ἐκεῖ; Μέννηθε, ὅτι ἀπὸ τῶν αὐτῶν τέτων ἐθῶν, ὡς περὶ ὑν, δυνάμεις ἐνέβαλον, αἱ μὲν εἰς τὴν ἡμετέραν γῆν, αἱ δ' εἰς τὴν τῶν συμμάχων ἡμῶν, κατὰ τὸν αὐτὸν ἀμφοτέρω χρόνον, Γαίης Ναυτίε καὶ^f Λακίε Μινυκίε τὴν ὑπατείαν ἐχόντων, ἔνατον ἢ

p.2204. l. 6. δέκατον ἔτος εἶμαι τεττί. — τοιούτων δὴ κινδύνων τὴν πόλιν περιεσάντων, καὶ ἐδὲ τῶν ἐντὸς τεύχεσ ὁμοιοῦντων, τίνα βροθήθειαν εὐρεσθε ὑμεῖς; περὶ μέ-

σας

XX.

b. Ita in ed. Steph. et Cod. Vat. repofuit Sylb. χλευασμῶν, et Lopus legiffe videtur χλευασμοῖς, qui vertit: *haud opportunas irrifionibus*. Sed ἐπιτήδειον cum genitivo fignificat faepe, vt Portus vidit, idem quod ἀξίον, *dignum*. reduxitque Steph. lectionem χλευασμῶν Reisk. etiam propter infequens οἷς plur. num.

c. E coniect. Sylb. in ed. Steph. ὑμᾶς.

d. Ita Vat. vulgo διασυρόντων.

e. Lopus: *et haec fiant: ταῦτ' ἂν γένοιτο*. Sed nihil mutandum. Sylb.

f. Punctum in vulgatis. h. l. sustuli, praeunte Lopo. referuntur fequentia ad praecedens διδάξω. Reiskius malit εἰδεμίαν ἐμὴν ἀποδεικν. idque ἀποδεικν. aequae vfitatum esse cenfet Portus, quam ἐπίδεικν. quod h. l. praefert Sylb.

g. Λακίε more latino. Sylb. cf. 10, 22. init. Λαυκίε Γε-
νυκίε Vat.

σας νύκτας εἰς τὸ βουλευτήριον συνελθόντες· ὅπερ ἄνησεν ὁμολογημένως πάντα τὰ πράγματα, καὶ φερομένην τὴν πόλιν εἰς ἀτυχὲς πτώμα ᾤρωσεν. ἀρχὴν ἀπεδείξατε μίαν αὐτοκράτορα πολέμου καὶ εἰρήνης, ἀπάσας τὰς ἄλλας καταλύσαντες ἀρχάς, καὶ, πρὶν ἡμέραν γενέσθαι, δικτάτωρ^h ἀποδέδεικται Λεύκιος Κοῖντιος ὁ βέλτιστος, ἔδ' ἐν τῇ πόλει τότε ὦν, ἀλλ' ἐν τῷ ἀγρῷ. — τῆτο δὴ τὸ παράδειγμα μιμη-p. 205. l. 10.σαμένους ὑμᾶς οἴομαι δεῖν, ἐπειδὴ ἔδεν ἄλλο ποιεῖν δυνάμεθα, δικτάτωρα ἐλέσθαι, πρὶν ἐντεῦθεν ἐξελεῖσθαι. — ἵνα δὲ καὶ κατὰ νόμους ἢ τῆ δικτάτωρος ἀνάρξεις γένηται, τὴν μεσοβασιλείον ἀρχὴν^k ἐλέσθε, τὸν ἑπιτηδειότερον ἐκλέξαντες τῶν πολιτῶν· ὁ ποιεῖν σὺνηθὲς ἐστὶν ὑμῖν, ὅταν μῆτε^m βασιλεῖς ἔχητε, μῆτε ὑπάτες, μῆτ' ἄλλην νόμιμον ἀρχὴν μηδεμίαν, ὥσπερ νῦν ἐκ ἔχετε. τοῖς γὰρ ἀνδράσι τέτοις παρελήλυθεν ὁ τῆς ἀρχῆς χρόνος, καὶ τὰς βράβδους αὐτῶν ὁ νόμος ἀφῆρηται. ταυτ' ἐστὶν, ἃ παραινῶ πράττεν, ὧ πατέρες, ὑμῖν, καὶ συμφέροντα καὶ δυνατά. ἦν δὲ Κορνήλιος εἰσηγεῖται γνώμην, κατὰ λυσις ὁμολογημένη τῆς ἀριστοκρατίας ὑμῶν ἐστὶν. εἰάν γὰρ ἀπαξ ὄπλων οἱ δέκα γένωνται κύριοι, τῆδε τῇ προφάσει τῆ πολέμου, δέδοικα, μὴ κατ' ἡμῶν αὐτοῖς χρήσωνται. οἱ γὰρ ἐκ ἀξιόντες ἀποθήσονται τὰς βράβδους, ἢ περ γε τὰ ὄπλα ἀποθήσονται; κ. λ.

h. ἀποδέδεικτο Vat.

i. An ἡμᾶς, propter δυνάμεθα? Et in membro sequenti, quod hic deest, repetitur ἡμᾶς, vt et monuit Sylb.

k. Vel ἐλέσθαι δεῖ Portus.

l. Dedit Reiskius ἐπιτηδειότατον.

m. μεσοβασιλεῖς in ed. Steph. Lapi et Vat. Cod. errore manifesto. Sylburg reposuit βασιλεῖς.

LXXXVIII.

Vincit Cornelii sententia, in eamque Sc̄tum perscribitur.

XXI. Κορνήλιος δ' ὁ συμβεβηέντων τοῖς δέκα τὴν ἡγεμονίαν ἐπιτρέψαί τε πολέμῳ, κατὰ τὸ καρτερεῖν ἀπεμάχητο, κερκίδια τὸ πρᾶγμα ἤδη λέγων, καὶ τέλος ἔχειν νόμιμον, ἀπάντων ἐπισηφικῶτων ἡξίστε διαριθμεῖν τὰς γνώμας, καὶ μηδὲν ἔτι καινουργεῖν. — καὶ παρελθὼν εἰς ἐξ^a αὐτῶν, Ἄππιος, ἔφη „Περὶ τῶ πρὸς Αἰκανῆς καὶ Σαβίνους πολέμῳ „συνεκαλέσαμεν ὑμᾶς, ὧ βεβλή, διαγνωσομένους, καὶ „λόγον ἀπεδώκαμεν ἀπασιν τοῖς βελομένοις ἀπὸ „τῶν^b πρῶτων ἄχρι τῶν νεωτάτων, ἐν τῷ προσήεσσι „κοντι καλῶντες ἕκαστον τόπω. τριῶν δ' ἀποδείξα- „μένων γνώμας διαφόρους, Κλαυδίῳ τε καὶ Κορνηλίῳ „καὶ Οὐαλερίῳ τελευταίῳ, διέγνωτε^c περὶ αὐτῶν „ὑμεῖς οἱ λοιποὶ, καὶ^d παριῶν ἕκαστος ἀπεφώνησεν, „πάντων ἀκρόντων, ἢ προσετίθετο γνώμη. ἀπάν- „των δὴ γεγονότων κατὰ νόμους, ἐπειδὴ τοῖς πλείο- „σιν ὑμῶν Κορνήλιος ἐδόκει τὰ κράτιστα ὑποδέσθαι, „τῆτον^e ἀπεφηνάμεθα νικᾶν, καὶ τὸν ἀπεδεχθεῖ- „σαν ὑπὸ τῆτε γνώμῃν γράψαντες ἐκφέρομεν. „Οὐαλέριος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτῶ ἐσῶτες, ὅταν αὐτοῖ „τύχω-

mos nume-
randi sen-
tentias,
p.2208. l. 5.

perrogandi,
easque pro-
nunciandi.

pronuncia-
tur item,
quae vincit,
easque per-
scribitur.

- a. e decemviris puta, quos, orta in senatu diffensione, Cornelio assensisse in proxime praecedentibus dixerat.
- b. πρεσβυτάτων convenientius putat Sylb. Sed πρώτων, praeter Lapum, agnoscit etiam Vat.
- c. vulgo τὰς περὶ αὐτῶν, et maluit Sylb. τὰ. nam τὰς si repetatur subst. γνώμας efficere tautologiam. Portus art. τὰς expungendum putat: atque ita delevit Reiskius. αὐτῶν ref. ad γνώμας. Lapis: *iudicastis de iis.*
- d. παριῶν repos. Reisk. pro vulgari περὶ ὧν, quod Lapis non agnoscit: *declaravitque unusquisque.* καὶ ὑμῶν ἕκαστος inait Portus.
- e. Aorist. hic positus pro praesenti ἀποφαίνομεν. Sylb.

„τύχωσιν ἐξουσίας ^f ὑπατικῆς, δίκας τ' ἤδη τέλος
 „ἐχέσας ἀναδίκως ποιέτωσαν, εἰὰν αὐτοῖς φίλον ἦ,
 „καὶ βεβλεύματα διεγνωσμένα ὑπὸ πάντων ὑμῶν,
 „ἀκύρα καθιστάτωσαν.“ Ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τὸν ^{recitatur}
 γραμματέα κελεύσας ἀναγῶνα τὸ προβέβλευμα, ^{Scitum a}
 ἐν ᾧ τὴν καταγραφὴν τῶ στρατῶ καὶ τὴν ἡγεμονίαν ^{scriba.}
 τῶ πολέμου τῶς δέκα παραλαβεῖν ἐτέτακτο, διέ-
 λυσε τὸν σύλλογον.

LXXXIX.

Eodem anno cum M. Claudius, ab Appio decemv.
 cuius cliens erat, subornatus, Virginii cuiusdam
 centurionis filiam in servitutem adfereret: eius
 virginis avunculus, Numitorius, patre absente,
 secundum libertatem postulavit * vindicias. Id
 quo iure et eventu sit factum, exponitur.

Τοιαῦτ' εἰπόντος Κλαυδίου, καὶ πολλὴν προαθέντος ^{XXX.}
 δέησιν, ὑπὲρ τῶ μηδὲν ἐλαττωθῆναι τῶν ^a ἀν. ^{P.2232.1.15.}
 τιδικῶν, ὅτι ^b πελάτης ἦν, καὶ ταπεινός, παραλα-
 βῶν τὸν λόγον ὁ τῆς κόρης θεῖος, ὀλίγα, καὶ αὐ-
 τὰ τὰ πρὸς τὸν ἀρχόντα εἰρηθῶσι προσήκοντα,
 εἶπε· πατέρω μὲν ^c εἶναι τῆς κόρης λέγων Οὐεργί-
 νιον

- f. ὑπατ. h. l. non *consularem*, sed *summam* notat pote-
 statem, vt 10, 59. *. cf. ad 10, 58. c. Sed aliter in-
 fra, ad c. 60. ** de tribunis militaribus.
 * cf. Liv. 3, 44. med. et extr. ibique Strothius, e cuius
 explicatione *secundum libertatem postulavit vindicias*
 nihil est aliud, quam postulavit, vt libera esset, vt in
 libertatem vindicaretur. Est forma *secundum liberta-*
tem e XII tabb. ducta. cf. mox not. k.
 a. Erant hi Virginiae avunculus P. Numitorius, et spon-
 sus Icilius.
 b. *cliens* sc. Appii, qui tum pro tribunali sedebat.
 c. εἶν post μὲν, quod in vulgg. legitur, delevit Reisk.

νιον ἐκ τῶν δημοτικῶν, ὃν ἀποδημεῖν^d στρατευόμενον ὑπὲρ τῆς πόλεως μητέρα δὲ γενέσθαι Νομιτρίαν, τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῆ, σάφρονα καὶ ἀγαθὴν γυναῖκα, ἣν ἔ πολλοῖς πρότερον ἐνιαυτοῖς^e ἀποθανεῖν τραφεῖσαν δὲ τὴν παρθένον, ὡς ἐλευθέρῃ καὶ ἀσῆ προσῆκεν, ἀρμοδίηναι κατὰ νόμον Ἰκιλίῳ, καὶ τέλος ἂν ἐσχικήναι τὸν γάμον, εἰ μὴ θάττον ὁ πρὸς Αἰκανὸς^e συνέση πόλεμος. ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ χρόνοις ἐκ ἐλαττόνων, ἢ πεντεκαίδεκα, διεληλυθότων ἐτῶν, εἰδὲν τοῖσδε ἐπιχειρήσαντα πρὸς αὐτὸς εἰπεῖν Κλαύδιον, ἐπειδὴ γάμων ἢ παῖς ἔσχευ ὥραν, καὶ διαφέρειν τὴν ὄψιν δοκεῖ, ἔρῶντα ἦκειν, ἀνάσχυοντον συκοφάντημα πλάσαντα, ἐκ ἀπὸ τῆς ἑαυτῆ γνώμης, ἀλλὰ κατεσκευασμένον ὑπ' ἀνδρὸς ἀπάσσης οἰομένε δὲν ταῖς ἐπιθυμίαις ἐκ παντὸς τρόπου χαρίζεσθαι. τὴν μὲν ἐν δίκην αὐτὸν ἔφη τὸν πατέρα περὶ τῆς θυγατρὸς ἀπολογήσεσθαι παραγεγόμενον ἀπὸ^e τῆς στρατείας· τὴν δὲ τῆ σώματος ἀντιποίησιν, ἣν εἶδει γενέσθαι κατὰ τῆς νόμου^h αὐτὸς ποιεί-

d. Putat Sylb. post ἀποδημεῖν et mox post ἀποθανεῖν subaudiendum esse συνέβη vel simile verbum. Sed pron. relativa ὃν, ἣν rel. pro demonstrativis καὶ αὐτὸν, καὶ αὐτήν, cet. usurpari interdum in tali oratione, res nota est. Sic latini saepe. Liv. 3, 9. *quam pacatam reconciliatamque Patribus de integro in antiqua redigi mala.* 29, 4. *quem* (i. e. eumque) *incertum haerere.*

e. Ita coni. Casaub. pro vulgari ἔση, ac recep. Reisk.

f. Quoniam M. Claudius ipse non amabat, sed Appius, cui virginem conciliabat, forte distinguendum et scrib. *δοκεῖ ἐρῶντι, ἦκειν*, Reiskius putat, vt in ἐρῶντι subaudiatur *τινί*, aut sic: *δοκεῖ, παρασκευασθέντα ὑπὸ τινος ἐρῶντος ἦκειν.* Sed nihil mutandum, quoniam amatoris partes causamque egit conciliator, nec altervtrum h. l. ab altero distinguere necesse erat.

g. Non minus apte h. l. *στρατιᾶς* Sylb. idque dedit Reisk. retinui vulg. lectionem.

h. cf. ad 10, 52. p. τῆ σώμ. ἀντιποίησιν — ποιείσθαι *se liberi corporis adfertionem — facere s. puellam ex legibus adferere.*

ποιεῖσθαι, θεῖος ὢν τῆς κόρης, καὶ τὰ δίκαια * ὑπέ-
 χειν' ἐδὲν ἀξίων, ἔτε ξένον, ἔτε ὁ μὴ¹ καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἐπιδίδοται Ῥωμαίοις δίκαιον, εἰ καὶ μὴ πᾶ-
 σιν ἀνθρώποις, ^k σώματος εἰς δελίαν ἐξ ἐλευθερίας
 ἀγομένε, μὴ τὸν ἀφαιρέμενον τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ
 τὸν φυλαττοντα, κύριον εἶναι μέχρι δίκης. ἔφη τε
 διὰ πολλὰς αἰτίας προσήκειν τῷ Ἀππία φυλάτ-
 τειν τῆτο τὸ δίκαιον' πρῶτον μὲν, ὅτι τὸν νόμον
 τῆτον ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐν ταῖς δώδεκα δέλοισι ἀνέ-
 γραψεν' ἔπειθ', ὅτι τῆς δεκαρχίας ἡγεμόν' πρὸς
 δὲ τῆτοις, ὅτι μετὰ τῆς ὑπατικῆς ἐξουσίας καὶ τὴν
 δημαρχίαν προσειλήφει, ἧς εἶναι κράτιστον ἔργον,
 τοῖς ἀδενέσι καὶ ἐρήμοις τῶν πολιτῶν βοηθεῖν.
 ἠξίε τε τὴν καταπεφευγυῖαν ἐπ' αὐτὸν ἐλεῆσαι
 παρθένον, μητρός μὲν ἐρφανὴν ἔσαν¹ ἔτι πάλας,
 πατρὸς δ' ἐρημον ἐν τῷ τότε χρόνῳ, κινδυνεύουσαν
 D d 2 ἔχρη-

* Videtur deesse vox ὁμοιος, aut affinis alia. *Casaub.*
 Quem scripsisse ἔτοιμος, scite conicit Reisk. Sed si
 ὑπέχειν cohaeret cum ποιεῖσθαι, nihil desideratur, ac
 saepe Dionysius, interiectis quibusdam, subiicit ver-
 ba cum superioribus coniungenda, vt passim nota-
 vimus.

i. Ita Vat. in vulgatis abest καὶ. Forte τοῖς ἄλλοις ἅπα-
 σι δέδοκται Ῥωμαίοις δίκαιον, εἰ δὲ μὴ δεῖ ὑποσέλλε-
 σθαι, πᾶσιν ἀνθρώποις. Reisk.

k. σώματος εἰς δελίαν — μέχρι δίκης. Respicere vide-
 tur hanc XII tabb. legem: SEI QVIS EX LEI-
 BERTATED INDV SERVITVTEM ASE-
 RITOR. PRAETOR SECVNDVM LEIBER-
 TATEM VINDICIAS DATOD. QVEI VIN-
 DICIAS TOLLIT. SPONSORES IOVDI-
 CIO SISTIER DATOD. Sylb. Ex *Fulv. Ursini*
 notis ad *Ant. Augustini* librum de legibus et Scitis,
 excerpfit istam legem Sylburg, quam *Iac. Gothofredus*
 in Quatuor Fontibus Iur. Civ. ita Tab. VI. exhibet:
 Ast si quem liberali causa manu adferat, secundum
 libertatem Vindicias dato.

l. ἔτι παλ. iam pridem. *Casaub.*

XXXI.

^m ἔ χρημάτων ἀποσπρηθῆναι προγονικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν, καὶ πατρίδος, καὶ ὁ πάντων μέγιστον εἶναι δοκεῖ τῶν ἀνδρωπίνων ἀγαθῶν, τῆς τῆ σώματος ἐλευθερίας. — Τοιαῦτα τῆ Νομιτορίας λέξαντος, καὶ τῆ περιεσηκότος ὅχλε μεγάλη βῆσιⁿ διασημήναντος, ὡς δίκαια ἀξιοῖ, μικρὸν ἐπισχῶν χρόνον Ἄππιος. „Εἰ γὰρ τὸν μὲν νόμον εἶπεν, ἔκ ἀγνοῶ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐγγυήσεως τῶν εἰς δελίαν ἀγομένων κείμενον, ὅς ἔκ εἰᾶ παρὰ τοῖς ἀφαιρημένοις εἶναι τὸ σῶμα, μέχρι δίκης, ἐδὲ καταλύσαιμι ἂν, ὃν αὐτὸς ἔγραψα ἐκῶν. ὁ ἐκείνο μέντοι δίκαιον ἠγῆμαι, δυοῖν ὄντων τῶν ἀντιποιεμένων, κυρίε καὶ πατρός, εἰ μὲν ἀμφοτέροι παρήσαν, τὸν πατέρα κρατεῖν τῆ σώματος, μέχρι δίκης. ἐπεὶ δ' ἐκείνος ἀπεσι, τὸν κύριον ἀπαγαγεῖν, ἐγγυητὰς ἀξιοχρεως ὄντα, καταστήσειν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ὅταν ὁ πατήρ αὐτῆς παρραγένηται. περὶ δὲ τῶν ἐγγυητῶν καὶ τῆⁿ τιμήματος, καὶ τῆ μηδὲν ὑμᾶς ἐλαττωθῆναι περὶ τὴν δίκην, πολλὴν ποιήσομαι πρόνοιαν, ὡς Νομιτορίας. νῦν δὲ παραδος τὴν κόρην.“ Τῆτο τὸ τέλος ἐξενεγκόντος Ἄππιε, πολὺς μὲν ὄδυρμός^q ὑπὸ τῆς παρραδέυε καὶ τῶν περὶ αὐτὴν γυναικῶν ἐγένετο καὶ κοπετός, πολλὴ δὲ κραυγὴ καὶ ἀγανάκτησις ἐκ τῆ περιεσηκότος ὅχλε τὸ βῆμα.

m. ἔ pro ἔ μόνον v. Duck. ad Thucyd. 4, 92.

n. διασημήν, praepos. διὰ significat, plebem vndique a diversis partibus acclamasse. Reisk.

o. Illustrant haec brevius obscuriusque dicta ap. Liv. 3, 45. init. vbi vid. Strothius.

p. τιμήματος nomine sive litis aestimationem sive multam intelligamus, parum videtur interesse. Sylb.

q. ὑπὸ ded. Reisk. vulgo ὑπὲρ, et forsitan παρὰ leg. putarat Sylb. a virgine.

XC.

Virginiae a patre occisae funus eiusque ornatus.

Ἐτι δὲ μάλλον ἔξηλοτρῶσαν τὸν πολιτικὸν ὄχλον XXXIX.
p.2256.l.13.
οἱ τῆς κόρης συγγενεῖς, κλίνην τε κομίσαντες
εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸν ἄλλον κόσμον τὸν ἐπιτά-
φιον οἷον ἐδύναντο πολυτελέστατον παρασκευάσαν-
τες, καὶ τὴν ἐκφορὰν τῆς σώματος διὰ τῶν ἐπιφανε-
στάτων τῆς πόλεως ποιησάμενοι ξενωπῶν, ὅθεν ὑπὸ
πλείστων ὀφθήσεσθαι ἔμελλον. ἐξεπήδων γὰρ ἐκ τῶν
οἰκιῶν γυναῖκες τε καὶ παρθένοι τὸ πάθος ἀποδυ-
ρόμεναι, αἱ μὲν ἄνθη καὶ σεφάνης βάλλουσαι κατὰ
τῆς κλίνης, αἱ δὲ τελαμῶνας ἢ μίτρας, αἱ δὲ
ἄδύρματα κόρης παρθενικά, καὶ πῆ τινὲς καὶ
πλοκάμων ἀποκειράμενοι βοσρέχες ἄνδρες τε
συχοὶ λαμβάνοντες ἐκ τῶν πλησίον ἐργαστηρίων,
τὰ μὲν ἄνη, τὰ δὲ χάριτι, συνεπεκόσμεν τοῖς
προσφόροις δωρήμασι τὴν ἐκκομιδὴν. ὥστε περιβή-
τον ἀνά τὴν πόλιν γενέσθαι τὸ κῆδος, καὶ πρὸς
μίαν ἅπαντες λαβεῖν τῆς τῶν ὀλιγαρχῶν κατα-
λύσεως.

XCI.

Lex Valeria Horatia de plebiscitis. A. V. 306.

Οἱ δὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δεκαδαρχίας τὴν XLV.
ὑπάτον ἀρχὴν πρῶτον παρὰ τῆς δήμῃ λαβόν-
τες ἐπὶ τῆς λοχίτιδος ἐκκλησίας, ὥσπερ ἔφην;

D d 3

Λευ-

a. *abalienarunt a decemviris.*

b. ἄδύρμ. κομ. sunt crines supposititii, cincinni qui ap-
ponuntur ad crines genuinos, quo comtiores et altius
turriti videantur. *Reisk.*

c. Ita scribendum esse tum res ipsa docet, tum illud con-
firmat, quod eod. cap. paulo ante fuerat dictum τῆ τ'
Ἀππία καὶ τῶν ἄλλων ὀλιγαρχῶν κατηγορίαν p. 2255.
l. 12. ed. *Reisk.* ὀλιγαρχῶν ed. *Steph.* καταλαβεῖν
τῆς τῶν ὀλιγαρχῶν. *Vat.*

d. De Consulibus ac Tribunis post decemviros redinte-
gratis

Λεύκιος Ουαλέριος Ποτίτος καὶ Μάρκος Ὀράτιος Βαρβάτος, αὐτοὶ τε δημοτικοὶ τὰς Φύσεις ὄντες, καὶ, ^e παρὰ τῶν προγόνων ταύτην διαδεδεγμένοι τὴν πολιτείαν, τὰς ὑποσχέσεις Φυλάττοντες, ἅς ἐποίησαντο πρὸς τὰς δημοτικὰς, ὅτ' ἀποδέσθαι τὰ ὄπλα συνέπειθον αὐτὰς, ^f ὡς πάντα τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ πολιτευσόμενοι, νόμους ἐκύρωσαν ἐν ἐκκλησίαις λοχίτισι δυσχεραινόντων μὲν τῶν πατρικίων, αἰδομένων δ' ἀντιλέγειν ἄλλους * τέ τινας, ἅς ἔδεομαι γράφειν, καὶ ἄτον κελύοντα ^b τὰς ὑπό
 „τῆ

gratis quae Dionysius paulo supra exposuerat, ea perierunt, et magis dolendum est, quod per eandem iacturam etiam legum XII tabb. enarratio interciderit, quam satis fuisse luculentam, patet ex eius clausula, quae in verbis illi lacunae proximis remansit. Est autem haec: ἀλλ' ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων νόμων, ἅς ἐν ταῖς δώδεκα δέλτοις ἀναγεγραμμένους ἔυρομεν, ἅτε μηδένα ποιήσασθαι λόγον ἤροττεν, ἅτε σεμνῶν ἔντων, καὶ τοσαύτην ἐχόντων διαφορὰν παρὰ τὰς Ἑλληνικὰς νομοθεσίας, ἅτε περαιτέρω τῆ δέοντος προβαίνειν, ἐμηκύναντας τὴν περὶ αὐτῶν ἰστορίαν. c. 44. extr.

e. Comma posui post καί.

f. ὡς — πολιτευσόμενοι, haec referuntur ad ὑποσχέσεις, *promissa maiorum*: incipitque apodosis a verbis deum sequentibus, νόμους ἐκύρωσαν Coss. nimirum supra nominati. Illa *maiorum* plebi, ut e monte sacro descenderet, *promissa*. vid. 6, 88. et capp. praeced.

* De *provocatione* nimirum et de *tribunorum aliorumque magistratuum sanctitate*. Liv. 3, 55.

g. Liv. 3, 55. ita: ut, quod tributim plebes iussisset, *populum teneret*: qua lege, *addit*, tribuniciis rogationibus telum acerrimum datum est. Idem repetitum lege *Publilia* a. V. 415. et *Hortensia* a. V. 465. ut *plebiscita omnes Quirites tenerent*. Quo tandem factum est, ut inter *leges centuriatas*, seu *populi totius scita* vel *leges proprie dictas*, et *plebiscita*, nullum amplius, nisi in modo comitiorum, discrimen reperiretur. Neque adeo ab illo tempore *lex* et *plebiscitum* distinguuntur, partitione debent.

„τῷ δήμῳ τεθέντας ἐν ταῖς φυλετικαῖς ἐκκλησίαις
 νόμους, ἅπασιν κείθαι Ῥωμαίοις ἐξ ἴσε, τὴν αὐτὴν
 ἔχοντες δύναμιν τοῖς ἐν ταῖς λοχίτισιν ἐκκλησίαις
 τεθησομένοις. τιμωρία δὲ προσέκεντο τοῖς κατα-
 λύσειν, ἢ παραβαίνεσσι τὸν νόμον, εἴαν ἀλώσι,
 θάνατος καὶ δήμευσι τῆς ἐσίας.“ ἔτος ὁ νόμος
 ἐξέβαλε τὰς ἁμφισβητήσεις τῶν πατρικίων, αἳ
 ἐποιῶντο πρὸς τὰς δημοτικὰς πρότερον, ἐκ ἀξιών-
 τεσ τοῖς ὑπ' ἐκείνων τεθείσι νόμοις πειθαρχεῖν,
 ἐδ' ὅλως τὰ ἐν ταῖς φυλετικαῖς ἐκκλησίαις ἐπικυ-
 ρέμενα, κοινὰ τῆς πόλεως ἀπάσης δόγματα νομί-
 ζοντες, ἀλλ' αὐτὸ μόνοις ἐκείνοις ἴδιον· ὅτι δ' ἂν
 ἡ λοχίτις ἐκκλησία γινῶ, τῷδ' ἡγέμενοι σφίσι τ'
 αὐτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις τετάχθαι. εἴρη-
 ται δὲ καὶ πρότερον, ὅτι ἐν μὲν ταῖς φυλετικαῖς
 ἐκκλησίαις οἱ δημοτικοὶ ἐκράτουν τῶν πατρικίων
 ἐν δὲ ταῖς λοχίτισιν ἐκκλησίαις οἱ πατρικιοὶ, παρὰ
 πολὺ τῶν ἄλλων ἐλαττέρως ἄντες, περιήσαν τῶν δη-
 μοτικῶν.

h. Confutari videtur, quod hic ait Dionysius, cum aliis
 controversiis, quae mox narrantur, tum contentione
 illa de communicando cum plebe consulatu mota cf. c.
 52. Livii igitur de ista lege iudicium valet. v. not.
 praeced.

i. Haeret Reiskius in voc. αὐτὸ, ac modo αὐτονόμοις
 uno (eoque inaudito) vocabulo, exarari, modo ἀλλ'
 αὐτοῖς μόνοις, aut ἀλλ' ἄ τι μόνοις legi malit. Annon
 vero sibi respondeant h. l. αὐτὸ et, quod mox sequi-
 tur, τῷτο, arctiusque connectantur verba ἀλλ' αὐτὸ
 μον. ἐν ἴδιον cum sequentibus, et colon hinc subla-
 tum post νομίζοντες potius collocetur, conmmate facta
 post ἴδιον? quasi esset ἀλλ' αὐτὸ μὲν μόνοις.—

XCII.

A. V. 310. De communicando cum plebe consulatu rogatio a novem tribunis promulgata: tribuni militum consulari potestate.

LIII. Μάρκῃ δὲ Γενυκίῃ καὶ Γαίῃ^a Κοϊντίῃ τὴν ἀρχὴν παρεληφότων, αἱ πολιτικαὶ πάλιν ἀνίσαντο διαφοραὶ, τῶν δημοτικῶν ἀξιέντων, ἅπασιν Ῥωμαίοις ἐξείναι τὴν ὑπατον ἀρχὴν λαμβάνειν· τῶς γὰρ οἱ πατριῆκιοι μόνοι μετήρσαν αὐτὴν, ἐν ταῖς λοχίτισιν ἐκκλησίαις ἀποδεικνύμενοι· νόμον δὲ συγγράψαντες ὑπὲρ τῶν ὑπατικῶν ἀρχαιρεσιῶν εἰσέφερον οἱ τότε δημαρχῶντες, ἐκτὸς ἐνὸς Γαίῃ Φερνίῃ, πάντες οἱ λοιποὶ συμφρονήσαντες, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐποιῶντο κύριον τῆς διαγνώσεως καθ' ἓνα ἕκαστον ἐνιαυτὸν, εἴτε πατριῆκίς βέλοιο μετέναι τὴν ὑπατείαν, εἴτε δημοτικῆς. ἐφ' οἷς ἠγανάκτεν οἱ τῶν βουλευτικῶν μετέχοντες συνεδρίαι, καταλυομένην τὴν ἑαυτῶν δυνατείαν ὁρῶντες, καὶ πάντα ὑπομένειν ὄντο δεῖν πρότερον, ἢ τὸν νόμον κύριον εἶσαι γενέσθαι ὄργαι τε καὶ κατηγορία καὶ ἀντιπράξεις^b ἐγένοντο συνεχῆς, ἐν ἰδίῃς τε συλλόγοις καὶ^c κατὰ τὰς κοινὰς ἀπάντων συνόδους τῶν πατριῆκίων, πρὸς ἅπαντας ἠλλοτριωμένων τῶν δημοτικῶν. — Τίτος δὲ Κοϊντίος ἐκ εἰα τῇ βίᾳ κατέρργειν τὸ ἀντίπαλον, ἐδὲ δι' ὀπλων καὶ^d αἵματος ἐμφυλὶς χωρεῖν πρὸς τὸ δημοτικόν, ἄλλως τε καὶ δημάρχων σφίσι ἐναντιω-

IV. p.2291. l.13.

a. Legend. Κυρτίῃ. de Caio Curtio huius anni consule cum M. Genucio vid. Liv. 4, 1. ibique Sigon. ac Diod. Sic.

b. Ita Vat. vulgo ἐγένοντο.

c. Vat. κατὰ τὰς κοινὰς συνόδους ἀπάντων τῶν πατριῆκίων, rectius putat Hudf. In vulgatis comma est pone συνόδους.

d. καὶ δι' αἵματος Vat. C. Claudius adversarios e plebe armis, vt hostes, coercendos censuerat.

σομένων, ὅς ἑρῆς εἶναι καὶ παναγῆς ἐψηφίσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν, θεὸς καὶ δαίμονας ἐγγυητάς ποιησάμενοι τῶν ὁμολογιῶν, καὶ τὰς μεγίστας ὀρκὰς κατ' ἐξωλείας αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐγγόνων εἰάν τι παραβάνωσι τῶν συγκεκμημένων, κατομοσάμενοι. Ταύτη προθεμένων τῇ γνώμῃ καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρακληθέντων, εἰς τὸ * συνέδριον, παραλαβὼν τὸν λόγον ὁ Κλαύδιος „Οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ἔφησεν, ἡλικῶν κρηπίς καταβληθήσεται συμφορῶν ἅπασιν ἡμῖν, εἰάν ἐπιτρέψωμεν τῷ δήμῳ περὶ τῆς νόμου ψήφου λαβεῖν ἐν ἔχῳ δ', ὅτι χρῆ ποιεῖν, εἰδὲ δυνάμενος τούτοις ἔσιν ἀντιλέγειν, εἰκω τοῖς βεβλήμασι τοῖς ὑμετέροις. — ἐκείνο μὲντοι παραινεῖν ὑμῖν, ὡς ἐν χαλεποῖς καὶ ἀβεβλήτοις πρέαγμασιν, ἔχω, τῆς μὲν ὑπατείας μήτε νῦν, μήθ' ὕπερον, παραχωρεῖν μηθενί, πλὴν τῶν πατρικίων, οἷς μόνοις ὀσιόν τε καὶ θεμιτόν τυγχάνει ὅταν δ' εἰς ἀνάγκην κατακλεισθῆτε, ὥσπερ νῦν, μεταδιδόναί καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις τῆς μεγίστης ἐξουσίας τε καὶ ἀρχῆς, χιλιάρχους ἢ τε ἀντὶ τῶν ὑπάτων ἰ ἀποδείκνυτε, ἀριθμὸν αὐτῶν ὀρίσαντες ὅσον δή τινα (ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἔξ, ἀποχερῆναι δοκεῖ.) ἐν δὲ τούτοις

D d 5

τοῖς

e. v. sup. 6, 89. extr.

f. ἡμῶν, licet paulo ante dixerit σφίσι. Eandem personae enallagen factam esse admonet Sylb. discriminis causa 10, 55. p. 2139. l. 2. ed. Reisk. ἡμῶν ἤδη πεκυρωμένων ὑπάτων, ἔδεν ἐμποδῶν αὐτοῖς τὸ κατ' ἑαυτὰς ἔσεσθαι.

* cf. inf. not. s.

g. Idem ille Claudius, qui severiorem paulo ante sententiam dixerat. cf. not. d.

h. Pro τῆ dedit h. l. Reisk. μὲν, cui mox respondeat ἐν δὲ τούτοις. Sed haec verba referri potius videntur ad ista: ἀριθμὸν αὐτῶν etc. liberum enim, ait, esse quot numero eligerent, dummodo totidem patricios, atque plebeios, crearent.

i. ἀποδεικνύονα malit Portus.

τοῖς ἀνδράσι μὴ^k ἐλάττονος ἀριθμῷ ἔωσαν οἱ πα-
 τρῆκιοι τῶν δημοτικῶν. ταῦτα γὰρ ποιῶντες, ἔτε
 τὴν τῶν ὑπάτων ἀρχὴν εἰς ταπεινὰ καὶ ἀναξίς
^l καταβάλητε, ἔτε δυναστείας ἀδίκως ἑαυτοῖς κα-
 τασκευάζεσθαι δόξετε, μηδεμιᾶς ἀρχῆς μεταδιδόν-
 τεσ τοῖς δημοτικοῖς.“ Ἐπαινεσάντων δ' ἀπάντων
 τὴν γνώμην, καὶ ἔθενός τὰ ἐναντία λέγοντος, „Α-
 κέστατε, ἔφη, ἀ καὶ τοῖς ὑπάτοις ὑμῖν ἔχω παραι-
 νῆν. ἡμέραν πρειπόντες, ἐν ἣ τὸ^m βέλευμα ἐπι-
 κυρώσετε, καὶ τὰ κριθέντα ὑπὸ τῆς βελῆς, ἢ λό-
 γον ἀπόδοτε τοῖς ἀπολογημένοις ὑπὲρ τῆ νόμου καὶ
 τοῖς κατηγοροῦσι κριθέντων δὲ λόγων, ὅταν καθήκη
 τὰς γνώμας ἐρωτᾶν, μήτ' ἀπ' ἐμὲ ἀρξάσθε, μήτ'
 ἀπὸⁿ Κοιντῆς τριδὶ, μήτ' ἀπ' * ἄλλω τῶν πρεσβυ-
 τέρων ἔθενός, ἀλλ' ἀπὸ τῆ Φιλοδημοτάτε τῶν βε-
 λευτῶν,

inversus ro-
gandi fena-
tum ordo.

k. Forfan: μὴ ἐλάττονος ἀριθμὸν ἢ. ε. κατ' ἀριθμὸν.
 Reisk.

l. καταβαλεῖτε dedit Reisk, nam si servetur vulg. lectio,
 sequi debere δόξητε vel δόξατε. Sylburg nihil, quam
 modorum diversitatem in καταβάλητε et δόξετε no-
 tari voluit: quod placet. Talia enim, nisi libri dissen-
 tiant, corrigere non ausim.

m. *Malim προβέλευμα, ut alibi loquitur Dionysius. Hudf.*
 Vbi legendum haud dubie est προβέλευμα, idque de-
 dit Reiskius. Sed melius habere videtur h. l. simplex
 βέλευμα. Nam προβέλευμα ἐπικυρῶν aut ἐπικυρῶ-
 σθαι aliter quam de populo dici, haud memini: quod
 quidem a fenatu dicitur ποιῆσθαι, γράφεισθαι, ἐκφέρει-
 σθαι, γίνεσθαι, vt mox c. 57. init. Nisi forte ἐπικυρῶν
 accipiatur pro *ratum a populo fieri velle*. Sed sermo
 est h. l. de re non apud populum, sed in fenatu geren-
 da. Senatus solet ἐπικυρῶν propositam aliquam sen-
 tentiam, τὴν γνώμην, τὰ δόξαντα, quorum synonym.
 est βέλευμα, Claudii h. l. sententia, v. cap. huius init.
 qua ipsa κυρώσει, quae plurium suffragatione perfici-
 tur, fit demum προβέλευμα, id quod fenatus non
 magis ἐπικυρῶν, quam *factum denuo facere*, debet.

n. λόγον deest vulgatis Sylb. recepit Reisk.

o. De quo vid. sup. c. 55.

* ἄλλω ded. Reisk. in vulg. ἄλλων.

λευτῶν, Λευκίῃ Ουαλερίῃ· καὶ μετὰ τῶτον ἀξίετε Ὀράτιον, ἔτι βέλεται, λέγειν. ὅταν δὲ ταῖς παρ' ἐκείνων γνώμας ἐξετάσῃτε, τότε τὰς πρεσβυτέρους ἡμῶν κελευσετε λέγειν. ἐγὼ μὲν ἔν τῇ ἐναντιομένην γνώμην τοῖς δημάρχοις ἀποδείξομαι, πάσῃ ἢ παρῆρησία χρώμενος· τετὶ γὰρ τῷ κοινῷ συμφέρει. τὸ δὲ περὶ τῶν χιλιάρχων πολίτευμα, εἰ βελομένοις ἐστίν, εἰσηγείσθω Τίτος, Γενούκιος ἕτος· πρεπωδεςάτη γὰρ ἡ γνώμη, καὶ ὑποψίαν ἤκιστα παρῆρησα γένοιτο· ἂν, εἰάν ἕτος αὐτὴν ὁ σὸς ἀδελφός, ὦ Μάρκε Γενούκιε, λέγῃ.“ Ἐδόκει καὶ ταῦτα ὁρῶς ὑποτιθεσθαι· καὶ οἱ μὲν ἀπήεσαν ἐκ τῆς συλλόγου.

(Et factum est, quod suaferat Claudius. Mox enim convocato senatu, cum post Valerium et Horatium, Claudius ipse rogatus dixisset sententiam severiorem, quam audientium fremitus est secutus, rogatus verba fecit T. Genucius.)

Γενομένης δὲ πρὸς τὴν γνώμην ἔτι πλείονος Θερύβε, LX.
p 2302. l. 11.
τέταρτος ἀνίσταται κληθεὶς Τίτος Γενούκιος, ἀδελφός θάτερος τῶν ὑπάτων ὃς ὀλίγα διαλεχθεὶς ὑπὲρ τῶν κατεχόντων καιρῶν τὴν πόλιν, ὅτι δυσὶν ἀνάγκῃ τῶν χαλεπωτάτων θάτερον ταύτῃ συμπεσεῖν, ἢ διὰ τὰς πολιτικὰς ἔριδας καὶ φιλοτιμίας,

p. Ita Vat. rectius, vt monuit Sylb. nam vulgo deest ξυ.

q. πάσῃ τῇ παρρ. Vat.

r. Ita Reisk. in vulgatis leg. ἐστίν εἰσηγείσθαι. Τίτος — Sylb. conii. εἰσηγείσθαι, εἰσηγείσθω Τίτ. Portus ἐστίν ὑμῖν, εἰσηγήσεται.

s. Idem conventus ιδιωτικὸς σύλλογος, conventus privatus c. 55. init. p. 2291. l. 2. itemque τὸ κατ' οἰκίαν συνέδριον vocatur, c. 60. Liv. 4, 6. *Consilia principum domi habebant.* Hinc et cap. huius initio εἰς τὸ συνέδριον non, vt vulgo, vertendum est: *in senatum*, sed *in concilium*, vt vertit Gelen.

μίας, ἰσχυρὰ τὰ τῶν ἐχθρῶν ποιῆσαι πράγματα, ἢ τὸς ἔξωθεν ἐπιφερομένους ἀποτρέψασθαι βελομένη, κακῶς τὸν οἰκείον καὶ πολιτικὸν διαλύσασθαι πόλεμον ἔφησε, * δυοῖν ὄντων κακῶν, ὧν ἀνάγκη θάτερον ἀκόντας ὑπομῆναι, τῆτ' αὐτῷ δοκεῖν εἶναι λυσιτελέστερον, τὸ συγχωρῆσαι τῷ δήμῳ τὴν βελὴν παρασπάσαι τιτὲ κόσμῳ τῆς πατρίδος μᾶλλον πολιτείας, ἢ τοῖς ἄλλοφύλοις καὶ πολεμίοις καταγέλαστον ποιῆσαι τὴν πόλιν. Ταῦτ' εἰπὼν, τὴν δοκιμαθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγεννηθέντων ἐν τῷ κατ' οἰκίαν συνεδρίῳ γνώμην εἰσέφερον, ἣν εἰσηγήσατο Κλαυδῖος, ὡς περ ἔφην, ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχος ἀποδειχθῆναι, τρεῖς μὲν ἐκ τῶν πατρικίων, τρεῖς δ' ἐκ τῶν δημοτικῶν, ἑξῆσιαν ** ἔχοντας ὑπατικήν ὅταν δὲ τελῶσιν ἔτοι τὴν ἀρχὴν, καὶ καθήκη νέας ἀρχαῖς ἀποδείκνυσθαι, τὴν βελὴν καὶ τὸν δῆμον αὐδῖς συνελθόντας διαγνῶναι, πότερον ὑπάτης, ἢ χιλιάρχος, βέλονται παραλαβεῖν τὴν ἀρχήν. ὅ τι δ' ἂν ἀπασὶ δόξῃ ψῆφον ἐπενέγκασιν, τῆτ' εἶναι κύριον. ἐπιτελεῖσθαι δὲ τὸ προβέλευμα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. Ταύτην ἀποδειξαμένη τὴν γνώμην Γενυκίς, πολὺς ἐξ ἀπάντων ἔπαινος * ἐγένετο καὶ οἱ μετ' ἐκείνον ἀνιστάμενοι μικρῶ δὲν πάντες ταῦτα συνεχώρην κρείτιστα εἶναι. γράφεται δὲ τὸ προβέλευμα ὑπὸ τῶν ὑπάτων, καὶ λαβόντες αὐτὸ μετὰ πολλῆς χαρᾶς οἱ δήμαρχοι προῆλθον εἰς τὴν ἀγοράν.

I.XI.

XCIII.

t. Sic ded. Reisk. vulgo ἀποτρέψασθαι. βελομένη referitur ad ταύτη συμπεσεῖν. alioqui leg. effet βελομένην. Sylb.

* Ita distinxit et correxit Reiskius. In vulgatis πόλεμον ἔφησε δυοῖν δ' ὄντων κ.

u. Augēt interdum μᾶλλον, licet saepe abundet cum comparativo. cf. Dorvill. ad Char. p. 146. et ind. v. μᾶλλον.

** consulari potestate cf. ad c. 21. f.

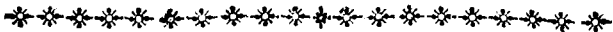
x. Ita Reisk. pro vulgari ἐγένετο.

XCIII.

A. V. 312. M. Geganio Macerino II. T. Quintio Capitolino V. Coss. census, vel potius censurae instituentiae causa consiliumque indicatur.

Οὗτοι* διδάξαντες τὴν βελήν, ὅτι πολλαὶ μὲν καὶ LXIII.
p. 2307. l. 117.
ἀλλὰ πράγματα διὰ τὰς συνεχεῖς τῶν ὑπά-
των στρατείας ἡμελημένα παρεῖται, πάντων δ' ἀναγκαιότατον τὸ περὶ τὰς τιμήσεις τῶν βίων νόμιμον, ἐξ ὧν ὅτ' ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἐγνωσκετο, καὶ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος, ἀφ' ὧν ἔδει τὰς εἰς τὸν πόλεμον εἰσφορὰς ἕκαστον τελεῖν, ἐδεμῖας τιμήσεως ἐντος ἑπτακαίδεκα ἑτῶν γενομένης, ἀπὸ τῆς Λευκίης Κορνηλίας καὶ Κοίντης Φαβίας ὑπατείας· ὥστε τὸ μὲν χρηστὸν καὶ ὠφελίμως ἀνδρῶν ἐν τιμαῖς καὶ ἐν στρατείαις εἶναι, τὸ δ' ἀσελγεστάτους καὶ πονηροτάτους ἀτίμως καταλείπεσθαι, καὶ τόπον ἕτερον μεταλαμβάνειν, ἐν ᾧ περιέσαι ζῆν αὐτοῖς, ὡς προήρηνται. **

- a. Videtur haec tota ῥῆσις protafis esse, cuius apodofis deest. Portus malit ἐδίδαξαν, nisi desit vox ἔφασαν aut ἔλεξαν.
- b. Lapis: ex quo, et rectius Sylburgio videtur ἐξ ἧ.
- c. τιμαῖς num vsurpavit pro τιμήσεσι, censibus, aestimationibus facultatum? Rarus utique modus ille vocabulum hoc vsurpandi, vti etiam est ἀτίμος, pro non censo. Reisk.

AVCTARIA QVAEDAM.

I.

De Italiae et Latii habitatoribus priscis.

L. I. c. IX.
p. 24. ed.
Lipf.

Siculi.

Aborigines.

c. X.
p. 27. l. 10.

Τὴν ἡγεμόνα γῆς καὶ θαλάσσης ἀπάσης πόλιν, ἣν νῦν κατοικῶσι Ῥωμαῖοι, παλαιότατοι τῶν μνημονευομένων λέγονται κατασχῆν βάρβαροι Σικελοὶ, ἔθνος αὐθιγενές. Τὰ δὲ πρὸ τῶν, ἔθ' ὡς κατέχετο πρὸς ἑτέρων, ἔθ' ἄς ἔρημος ἦν, εἰδὲς ἔχει βεβαίως εἰπεῖν. χρόνῳ δὲ ὑπερον Ἀβοριγίνες αὐτὴν παραλαμβάνουσι, πολέμῳ μακρῷ τὸς ἔχοντας ἀφελόμενοι· οἱ τὸ μὲν πρότερον ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν ἄκην ἀνευ τειχῶν κωμηδὸν καὶ σποραδῆς· ἐπεὶ δὲ Πελασγοὶ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς ἀναμιχθέντες αὐτοῖς^a συνήραντο τῷ πρὸς τὸς ὁμοτέρμονας πολέμῳ, τὸ Σικελικὸν^b ἔθνος ἀπανασήσαντες ἐξ αὐτῆς, πόλεις περιεβάλλοντο συχνὰς, καὶ παρεσκεύασαν ὑπήκοον αὐτοῖς γενέσθαι πᾶσαν, ὅσην ὀρίζεσι ποταμοὶ δύο Δίρις καὶ Τίβερις, οἱ τὰς μὲν ἀρχαῖς λαμβάνουσι τῆς εὐσεως ἐκ τῆς ὑπερείας τῶν^c Ἀπεννινῶν ὄρων, ὑφ' ἧν δίχα τέμνεται πᾶσα ἐπὶ μῆκος ἡ Ἰταλία. — Τὸς δὲ Ἀβοριγίνας, ἀφ' ἧν ἀρχαῖ^d Ῥωμαίων τὸ γένος, οἱ μὲν αὐτόχθονας Ἰταλίας, γένος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γεγόμενον, ἀποφαίνουσι· — καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῖς τὴν πρώτην Φασί τεθῆναι, διὰ τὸ γενέσεως τοῖς μετ' αὐτὸς ἀρξαι, ὡς περ' ἂν ἡμεῖς εἴποιμεν γενάρχας ἢ^e πρωτογόνους. ἕτεροι δὲ λέγουσιν ἀνεστῆς τινὰς καὶ πλάνη-
τας

a. συνήραντο Cod. Ven.

b. γένος Vat.

c. Ἀπεννίνων Strab. et Ptol. Sic et scriptum l. 3. c. 44.

d. Ῥωμαίοις Vat.

e. πρωτογενεῖς Lopus: quod ad γενάρχας proxime accedit. Syllb.

τας ἐν πολλῶν συνελθόντας χωρίων, κατὰ δαίμο-
να περιτυχεῖν ἀλλήλοις αὐτόθι, καὶ τὴν οἰκῆσιν ἐπὶ
τοῖς ἐρύμασι κατασήσαδαι, ζῆν δὲ ἀπὸ ληψείας
καὶ νομῆς. παραλλάττεσι δὲ καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐ-
τῶν, ἐπὶ τὸ ταῖς τύχαις οἰκειότερον, Ἀβεβρίγγιας
λέγοντες, ὥσε δηλῶσαι τὰς πλάνητας. κινδυνεύει
δὴ κατὰ τέττες μηδὲν διαφέρειν τὸ τῶν Ἀβεβρίγγων
Φῦλον, ὧν ἐκάλεον οἱ παλαιοὶ Ἐλελέγων. τοῖς γὰρ
ἀνεσίσι καὶ μιγάσι, καὶ μηδεμίαν γῆν βεβαίως ὡς
πατρίδα κατοικῆσι, ταύτην ἐπετίθεντο τὴν ὀνομα-
σίαν ὡς τὰ πολλὰ. ἄλλοι δὲ Λιγύων ἀποίκους μυθο-
λογῶσιν αὐτὰς γενέσθαι, τῶν ὁμοῦντων Ὀμβρικοῖς.
οἱ γὰρ Λίγυες οἰκῆσι μὲν καὶ τῆς Ἰταλίας πολλα-
χῆ, νέμονται δὲ τῆς καὶ τῆς Κελτικῆς. ὁποτέρᾳ δ'
αὐτοῖς ἐστὶ γῆ πατρίς, ἀδελον ἢ ἐδὲ γὰρ ἐτι λέγε-
ται περὶ αὐτῶν προσωτέρω σαφὲς ἔδεν. οἱ δὲ λο-
γιώτατοι τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων, ἐν αἷς ἐστὶ
Πόρκιος τε Κάτων, ὁ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐν Ἰτα-
λία πόλεων ἐπιμελέσατα συναγαγὼν, καὶ Γάιος
Σεμπρώνιος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, Ἕλληνας αὐτὰς εἶναι
λέγουσι τῶν ἐν Ἀχαιῶν ποτὲ οἰκησάντων, πολλὰς
γενεαῖς πρότερον τῆ πολέμου τῆ Τρωικῆ μετανα-
στάντας. ἐκέτι μὲντοι διορίζεσθιν ἔτε Φῦλον Ἑλληνι-
κὸν ἔ μετεῖχον, ἔτε πόλιν ἐξ ἧς ἀπανέστησαν, ἔτε
χρόνον, ἔθ' ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας, ἔθ' ὁποῖαις
τύχαις χρησάμενοι τὴν μητρόπολιν ἀπέλιπον.
Ἑλληνικῶν τε μύθῳ χρησάμενοι, ἔδενά τῶν τὰ Ἑλ-
ληνικὰ γραψάντων βεβαιωτῆν παρέσχοντο. τὸ
μὲν ἐν ἀληθὲς ὅπως ποτ' ἔχει, ἀδελον. εἰ δ' ἐστὶν
ὁ τέτων λόγος ὑγιῆς, ἐκ αὐν ἑτέρου τινὸς εἶησαν
ἀποικοὶ γένεθ, ἢ τῆ καλεσμένε νῦν Ἀρκαδικῆ.
πρῶτοι

XI:

iique adve-
nae Graeci,

f. αὐτὰς Ven.

g. E. coniect. Steph. Sched. 1, 3. quam probat Port.
vulgo δὴ λέγω.

h. ἔ γὰρ Vat.

i. Ῥωμαϊκῶν Ven. et Vat.

πρῶτοι γὰρ Ἑλλήνων^k ἔτοι περαιοθέντες τὸν Ἴ-
 νιον κόλπον ἤκησαν Ἰταλίαν, ἀγόντος αὐτὸς Οἰ-
 νῶτρε τῷ Λυκάονος. ἦν δὲ πέμπτος ἀπὸ τε^l Αἰζιῆ
 καὶ Φορωνέως, τῶν πρώτων ἐν Πελοποννήσῳ δυνα-
 τευσάντων. Φορωνέως μὲν γὰρ Νιόβη γίνεται· ταύ-
 τῆς δὲ υἱὸς καὶ Διὸς, ὡς λέγεται, Πελασγός.^m Αἰ-
 ζιῆ δὲ υἱὸς Λυκάων· τέττε δὲ Δηϊάνειρα θυγάτηρ·
 ἐκ δὲ Δηϊανείρας καὶ Πελασγῷ Λυκάων ἕτερος·
 τέττε δὲ Οἰνώτρεος, ἑπτακαίδεκα γενεαῖς πρότερον
 τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων. — ἐκαλεῖτο δὲ ἤτε

XII.

p. 32. l. 13.

et quidem
Oenotri.

XIII.

p. 36. l. 6.

χώρα πᾶσα, πολλὴ ἔσα ὅσην κατέσχευεν, Οἰνωτρία·
 καὶ οἱ ἀνδρωποὶ πάντες, ὅσων ἤρξεν, Οἰνωτροί. —
 παλαιότερον δὲ τέττε σὸλον ἀπανασάντα τῆς Ἑλ-
 λάδος εἰς τὰ προσεσπέρια τῆς Εὐρώπης, εἰδὲνα δύ-
 ναμαι καταμαθεῖν. τὸς δὲ Οἰνώτρεος τῆς τ' ἄλλης
 Ἰταλίας πολλὰ χωρία οἶομαι κατασχεῖν, τὰ μὲν
 ἔρημα, τὰ δὲ Φαύλως οἰκόμενα καταλαβόντας,
 καὶ δὴ καὶ τῆς Ὀμβρικῶν γῆς ἐστὶν ἢ ἀποτομέδαι,
 κληθῆναι δὲ Ἀβοριγίνας ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὄρεσιν
 οἰκήσεως·ⁿ Ἀρκαδικὸν γὰρ τὸ Φιλοχωρεῖν ὄρεσιν·
 ὡς ὑπερακρίεις τινὰς καὶ παραλίαις Ἀθήνησιν. εἰ
 δὲ τινὲς πεφύκασι μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ πραγμά-
 των παλαιῶν ἀβασανίως τὰ λεγόμενα δέχεσθαι,
 μὴ ταχεῖς ἔσωσαν μηδὲ Λίγυας, ἢ Ὀμβρικῆς, ἢ
 ἄλλης τινὰς^o βαρβάρων αὐτὸς νομίσαι.

Ἔπειτα

k. Primi scilicet fuerunt, de quorum adventu in Italiam fama olim apud Graecos fuit. Sed inde, quod modo dixerat Dionysius, non consequitur. v. *Ryck.* in diff. de primis Italiae colonis p. 400. et Heyne ad Virg. Aen. VII. Excurf. IV. p. 114 sq. πρὸ γὰρ Ἑλλήνων Vat.

l. Αἰζιῆ Vat. Αιγέως leg. videtur *Lap.* cf. ad h. l. *Hudson.* Aegialeus frater Phoronei vulgo nominatur.

m. Αἰζιῆ Vat. vt supra.

n. ἀρχαικὸν γὰρ placet Casaubono.

o. βαρβάρους Vat.

Ἐπειτα Πελασγῶν τινες τῶν οἰκῶντων ἐν τῇ XVII. καλεμένη Θετταλία, τὴν ἑαυτῶν ἀναγκαζόμενοι^{p. 45. l. 4.} ἐκλιπεῖν, σύνοικοι γίνονται τοῖς Ἀβοριγῖσι, καὶ κοι-^{Hi admittunt Pelasgos e Graecia adventantes.} νῆ μετ' ἐκείνων ἐπολέμην πρὸς τὰς Σικελὰς. ἐδέξαντο δὲ αὐτὰς οἱ Ἀβοριγῖνες, ἴσως μὲν καὶ κατὰ τὴν τῆ ὠφεληθήσεσθαι ἐλπίδα, ὡς δ' ἐγὼ πείθομαι, καὶ κατὰ τὸ συγγενὲς μάλιστα. ἦν γὰρ δὴ καὶ τὸ τῶν Πελασγῶν γένος Ἑλληνικόν, ἐκ Πελοποννήσου^{Pelasgorum origo,} τὸ ἀρχαῖον. ἐχρήσατο δὲ τύχαις δυσπότμοις, εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δ' εἰς τὸ πολὺπλανόν τε^t καὶ ἐδενὸς τότε βέβαιον οἴκησιν. πρῶτον μὲν γὰρ περὶ τὸ καλεῖμενον νῦν Ἀχαιικὸν Ἄργος ὤκησαν αὐτόχθονες ὄντες, ὡς^s οἱ πολλοὶ περὶ αὐτῶν λέγουσι. τὴν δὲ ἐπωνυμίαν ἔλαβον ἐξ ἀρχῆς ταύτην^t ἀπὸ τῆ Πελασγῆ βασιλέως. ἦν δὲ ὁ Πελασγὸς ἐκ Διὸς, ὡς λέγεται, καὶ τῆς Νιόβης τῆ Φορωνέως, ἣ πρώτη γυναικὶ θνητῇ μίσηται ὁ Ζεὺς, ὡς ὁ μῦθος ἔχει. ἕκτη δὲ ὕπερον γενεᾷ Πελοπόννη-^{migratio- nes.} στον ἐκλιπόντες, εἰς τὴν τότε μὲν Αἰμονίαν, νῦν δὲ Θετταλίαν ὀνομαζομένην μετανέστησαν. ἠγῶντο δὲ τῆς ἀποικίας Ἀχαιοὶ καὶ Φθῖοι καὶ Πελασγὸς, οἱ Λαρίσσης καὶ Ποσειδῶνος υἱοί. ἀφικόμενοι δ' εἰς τὴν Αἰμονίαν, τὰς τε κατοικῶντας ἐν αὐτῇ βαρβάρους ἐξελαύνουσι, καὶ νέμονται τὴν χώραν τριχῆ, τοῖς ἡγεμόσι ποιήσαντες ὀμωνύμους τὰς^s χώρας, Φθιώτιν, καὶ Ἀχαιῶν καὶ Πελασγιῶτιν. πέντε δὲ μείναντες αὐτόθι γενεάς, ἐν αἷς ἐπὶ μήκισον εὐτυχίας ἤλασαν, τὰ κράτιστα τῶν ἐν^x Θετταλία πεδίων καρπέ-

p. καὶ deest Vat.

r. Hinc non miseriam Pelasgorum, sed eorum potius gloriae cupiditatem et iuventutis abundantiam colligit Palmerius in Gr. Antiq. p. 58. 60.

s. οἱ deest Vat.

t. ἐπὶ τῆ Πελ. Vat.

u. τὰς μοίρας Vat.

x. ἐν τῇ Θεττ. Vat.

καρπέμενοι, περὶ τὴν ἕκτην γενεάν, ἐξελαύνονται
Θετταλίας ὑπὸ τε Κρητῶν καὶ Δελέγων, οἱ νῦν
Αἰτωλοὶ καὶ Λοκροὶ καλεῖνται, καὶ συχνῶν ἄλλων
τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκόντων, ἠγεμῆνε τῶν
πολεμίων Δευκαλίωνος τῆ Προμηθέως, μητρὸς δὲ
XVIII. Κλυμένης τῆς Ὠκεανῆ. Σκεδασθέντες δὲ κατὰ
τὴν Φυγὴν, οἱ μὲν εἰς Κρήτην ἀπῆλθον· οἱ δὲ τῶν
Κυκλάδων νήσων τινὰς κατέσχον· οἱ δὲ περὶ τὸν
Ὀλυμπόν τε καὶ τὴν Ὀσσαν, τὴν καλεσμένην Ἐσιῶ-
τιν ἄκησαν· ἄλλοι δὲ εἰς δὲ Βοιωτίαν καὶ Φωκίδα
καὶ Εὐβοίαν διεκομίσθησαν· οἱ δὲ, εἰς τὴν Ἀσίαν
περαιωθέντες, τῆς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον παραλίε
πολλὰ χωρία κατέσχον, καὶ τῶν παρακειμένων αὐ-
τῇ νήσων ἄλλας τε συχνὰς καὶ τὴν νῦν καλεσμένην
Λέσβον, ἀναμιχθέντες τοῖς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐλλῆσι
τὴν πρώτην ἀποικίαν εἰς αὐτήν, ἄγοντες Μάικαρος
τῆ Κριασίε. τὸ δὲ ² πλεῖον αὐτοῖς μέρος διὰ τῆς
μεσογείε ^a τραπόμενοι πρὸς τὰς ἐν Δαδῶνῃ κατο-
κῆντας σφῶν συγγενεῖς, οἷς εἰδὲς ἤξιε ἐπιφέρειν
πόλεμον ὡς ἱεροῖς, χρόνον μὲν τινα συμμετρον αὐ-
τόθι διέτριψαν· ἐπεὶ δὲ λυπηροὶ ὄντες αὐτοῖς ἠδῶ-
νοντο, εἶχ ἰκανῆς ἔσης ἀπαντας τρέφειν τῆς γῆς,
ἐκλείπτει τὴν χώραν, χρησμῶ πειθόμενοι κελύου-
τι πλεῖν εἰς Ἰταλίαν, ἢ τότε Σατορνία ἐλέγετο. —

p. 48. l. 10. καὶ πρὸς ἐνὶ τῶν τῆ Πάδε σομάτων ὀρμισάμενοι

l. 15. Σπινῆτι καλεσμένῳ, — οἱ μὲν ὑπομείναντες ἐν τῆ-

p. 49. l. 2. τῷ τῷ χωρίῳ, — πόλιν ἐκτίσαν ὀμώνυμον τῷ σώ-

XIX. l. 11. ματι τῆ ποταμῆ· — οἱ δὲ διὰ τῆς μεσογείε τρα-
πόμενοι, τὴν ὄρεινὴν τῆς Ἰταλίας ὑπερβαλόντες,
εἰς τὴν Ὀμβρικῶν ἀφικνῶνται χώραν, τῶν ὀμορέν-

XX.
p. 53. l. 9. τῶν Ἀβοριγῖσι. — πολλῶν ^b δὲ καὶ ἄλλων ἐκρατή-
σαν

y. Κριασίε Vat. Κριασίε Lap. Κριασίε ex Euseb. Chronic.
vbi quintus Argivorum rex est Criafus, *Sylb.* Eius
etiam meminit Apollodor. in *Bibl.* 2, 1. *Hudf.*

z. πλησίον αὐτῆς Vat.

a. τραπόμενοι Vat.

b. δὲ deest Vat.

σαν χωρίων, τοῖς τε Ἀβοριγῖσι τὸν πρὸς τὰς Σικελίας πολέμον ἔτι συνεστῶτα πολλῇ προθυμίᾳ συν-^{riginibus} ^{depellunt} διέφερον, ἕως ἐξήλασαν αὐτὰς ἐκ τῆς σφετέρᾳς. — Siculos. Οἱ δὲ Σικελοὶ ἔτι γὰρ ἔτι ἀντέχουσιν οἷοί τε ἦσαν, ὑπὸ XXII.
 ἑτε Πελασγῶν καὶ Ἀβοριγίνων πολεμῆμενοι τέκνα P. 56. l. 8.
 καὶ γυναῖκας, καὶ ^d χρημάτων ὅσα χρυσὸς ἢ ἄργυρος ἦν, ἀνασκευασάμενοι, μεθιένται αὐτοῖς ἀπάσης τῆς γῆς. τραπόμενοι δὲ διὰ τῆς ὄρεινῆς ἐπὶ τὰ νότια, καὶ διεξελθόντες ἀπασαν Ἰταλίαν τὴν κάτω, ἐπειδὴ πανταχόθεν ἀπηλαύνοντο, σὺν χρόνῳ κατασκευασάμενοι σχεδίας ἐπὶ τῷ πορθμῷ, καὶ φυλάξαντες κατιόντα ^e τὸν ῥέον, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διέβησαν ἐπὶ τὴν ἔγγιστα νῆσον, κατεῖχον δ' αὐτὴν Σικανοὶ, γένος Ἰβηρικόν, ἔτι πολλῷ πρότερον ^f συνοικισάμενοι Λίγυας Φεύγοντες καὶ παρεσκεύασαν ἀφ' ἑαυτῶν Σικανίαν κληθῆναι τὴν νῆσον, Τρινακρίαν ^g πρῶτον ὀνομαζομένην, ἀπὸ τῶν τριγῶν σχήματος. ἦσαν δὲ ἔτι πολλοὶ ἐν μεγάλῃ αὐτῇ οἰκήτορες, ἀλλ' ἢ πλείων τῆς χώρας ἔτι ἦν ἔρημος. καταχθέντες ἔν εἰς αὐτὴν Σικελοὶ, τὸ μὲν πρῶτον ἐν τοῖς ἐσπερίοις μέρεσιν ὤκησαν, ἔπειτα καὶ ἄλλῃ πολλαχῆ, καὶ τὸνομα ἢ νῆσος ἐπὶ τέτων ἤρξατο Σικελία καλεῖσθαι. — Οἱ δὲ Πελασγοὶ πολλῆς καὶ XXIII.
 ἀγαθῆς χώρας κρατήσαντες, πόλεις τε ^h προσέλαβον, καὶ ἄλλας αὐτοὶ κατασκευάσαντες, μεγάλην καὶ ταχεῖαν ἐπίδοσιν ἔλαβον εἰς ἀνδρείαν καὶ πλεόντον, καὶ τὴν ἄλλην εὐτυχίαν, ἧς ἔτι πολλὴν ἄναντο χρόνον· ἀλλ' ἠνίκα ⁱ μᾶλλον τοῖς σύμπτασιν ἀνθεῖν ἔδοκον, δαιμονίοις τισὶ χόλοις ἐλατρηθέντες, οἱ μὲν P. 59. l. 8.
 E e 2 ὑπὸ

c. τε deest Vat.

d. καὶ τῶν χρημ. Vat.

e. *maris aestum secundum* cf. Duker. ad Thuc. 6, 2. et Strab. l. 1. quae loca laudavit Casaub.

f. συνοικήσάμενοι Vat.

g. πρότερον et mox ἐπὶ τῷ Vat.

h. παρέλαβον, ἄλλας δ' αὐτοὶ Vat.

i. μάλισα Vat.

ὑπὸ τῶν θείων συμφορῶν, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν προσι-
κέντων βαρβάρων ἐξεφθάρησαν· τὸ δὲ πλεῖστον
αὐτῶν μέρος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βάρβαρον
αὐτῆς ἐσκεδάσθη· περὶ ᾧ πολὺς ἂν εἴη λόγος, εἰ
βηλοίμην τὴν ἀκριβεῖαν γράφειν. ὀλίγον δὲ κατέ-

XXVI. μείνεν ἐν Ἰταλίᾳ τῶν Ἀβοργίνων προνοία. — ὁ
p. 68. l. 15. δὲ χρόνος ἐν ᾧ τὸ Πελασγικὸν κακῶσαι ἤρξατο,
δευτέρα γενεὰ σχεδὸν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐγένετο. —

p. 69. l. 8. οἱ δὲ τῶν ἐκλιπόντων τὴν χώραν Πελασγῶν κατα-
σχόντες τὰς πόλεις, ἄλλοι τε πολλοὶ ἦσαν, ὡς ἕκα-
στοί τισιν ἔτυχον ὁμοτέρμονας τὰς οἰκίσεις ἔχοντες,
καὶ ἐν τοῖς μάλιστα πλείους τε καὶ ἀρίστους Τυρρή-
νοι. τῆς δὲ Τυρρήνης οἱ μὲν αὐτοχθόνας Ἰταλίας
ἀποφαίνονται, οἱ δὲ ἐπήλυδας. καὶ τὴν ἐπωνυμίαν
αὐτοῖς ταύτην, οἱ μὲν αὐθιγενὲς τὸ ἔθνος ποιῶντες,
καὶ ἀπὸ τῶν ἐρυμάτων, ἃ πρῶτοι τῶν τῆδε οἰκόντων

vel indige-κατεσκευάσαντο, τεθῆναι λέγουσι. τύρσεις γὰρ καὶ
nae, παρὰ Τυρρήνοισι ἀἰ ἐντέχιοι καὶ τεγαναὶ οἰκίσεις

XXVII. ὀνομάζονται, ὡς περὶ παρ' Ἑλλήσιν. — Οἱ δὲ μετα-
p. 70. l. 7. νόστας μυθολογῶντες αὐτὰς εἶναι, Τυρρήνῳ ἀπο-
vel adven-φαίνουσι ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας γενόμενον, ἀφ' ἑαυ-
titi. τῆ θείᾳ τῷ ἔθνει τένομα. τῆτον δὲ Λυδὸν εἶναι
τὸ γένος, ἐκ τῆς πρότερον ἰ Μηϊονίας καλεμένης,
παλαιὸν δὴ τινα μεταναστάντα. εἶναι δ' αὐτὸν πέμ-
πτον ἀπὸ Διός, λέγοντες ἐκ Διός καὶ Γῆς, ἢ Μά-
νην γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῆ ταύτῃ βασιλέα· τέ-
τε δὲ καὶ Καλλιρόης τῆς Ὠκεανῶ θυγατρὸς γεννη-
θῆναι Κότυν· τῷ δὲ Κότυϊ γήμαντι ἢ θυγατέρα
Τύλλε

k. ἐπὶ τῶν ἐρυμ. Vat.

l. Ita ionice, vel ex Herodoto, vel alio scriptore Ioni-
co, pro Μαιονίας, communi lingua, dictum putat
Sylburg.

m. Μάσνην Steph. et Vat. perperam, vt constat ex He-
rodoto. Hudf.

n. Θρασύλε τῆ γηγενῆς Ἀλλίην leg. videtur Lapus:
nec multum discrepat Cod. Ven. qui, teste Sylb. pro
θυγα-

Τύλλε τῷ γηγενῆς, Ἀλίην, δύο γενέσθαι παῖδας,
 ° Ἀδίην καὶ Ἀτην· ἐκ δὲ Ἄτυος καὶ Καλλιθέας τῆς
 Χωραίης, Λυδὸν Φῦνα καὶ Τυρρηνόν· καὶ τὸν μὲν
 Λυδὸν, αὐτῷ καταμείναντα, καὶ πατρῶσαν ἀρχὴν
 ᾧ καταλαβεῖν, καὶ ἀπ' αὐτῷ Λυδίαν τὴν γῆν ὀνο-
 μαδῆναι· Τυρρηνὸν δὲ τῆς ἀποικίας ἡγησάμενον,
 πολλὴν κτήσασθαι τῆς Ἰταλίας, καὶ τῆς συναρξα-
 μένοις τῷ σὺν ταύτῃ δέσθαι τὴν ἑπανυμίαν. —

Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος τῶς Τυρρηνῆς ᾧ Φησιν, Πε- XXVIII.
 λασγῆς πρότερον καλεμένους, ἐπειδὴ κατώκησαν P. 74. l. 1.
 ἐν Ἰταλίᾳ, παραλαβεῖν ἦν ἔχουσι προσηγορίαν. —

Μυρσίλος τὰ ἔμπροσθεν ἀποφανόμενος Ἑλλάνικα,
 τῶς Τυρρηνῆς Φησιν, ἐπειδὴ τὴν ἑαυτῶν ἐξέλιπον,
 ἐν τῇ πλάνῃ μετονομαδῆναι Πελαργῆς, τῶν ὀρ-
 νέων τοῖς καλεμένοις πελαργοῖς εἰκαδέντας, ὡς
 κατὰ ἀγέλας ἐφοίτων, εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν
 Βάρβαρον. καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὸ τεῖχος τὸ περὶ
 τὴν ἀκρόπολιν τὸ ᾧ Πελασγικὸν καλέμενον, τέττες
 περιβαλεῖν. Ἐμοὶ μέντοι δοκῶσιν ἅπαντες ἀμαρ- XXIX.
 τάνειν οἱ περὶ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἔθνος εἶναι τὸ non iidem,
 Τυρρηνικὸν καὶ τὸ Πελασγικόν. τῆς μὲν γὰρ ὀνο- qui Pelasgi,

μασίας ἀπολαῦσαι ποτε αὐτῶς τῆς ἀλλήλων ἐδὲν
 θαυμαστὸν ἦν· ἐπειδὴ καὶ ἄλλα δὴ τινα ἔθνη, τὰ
 μὲν Ἑλλήνων, τὰ δὲ βαρβάρων, ταυτὸ ἔπαθον,
 Ε ε 3 ὡσπερ

θυγατέρα Τύλλε habet Θρασύλλε et Ἀλίην sine aspi-
 ratione. Hudf.

ο. Ἀσίην Ven. Vat. Lap.

ρ. παραλαβεῖν Ven. et Vat.

q. ἐν Φορωνίδι, in libro quem *Phoronidem* inscripsit, vt
 postea addit: cuius et meminit Athenaeus l. 9. extr.

r. καὶ τὰ ἔμπ. Vat. Myrsilus, Lesbius, cf. c. 23. extr.
 qui inter alia scripsit *Lesbiaca*, quorum meminit *An-
 tigonus Carystius* c. 5.

s. Πελαργικὸν hunc murum appellabant Athenienses, cf.
Etymol. magn. et *Aristophan.* in *Auib.* v. 833. Πελασ-
 γικὸν tamen *Hesych.* quoque dixit.

t. αὐτῶς deest Vat.

u. ἐπεὶ καὶ Vat.

ὡσπερ τὸ Τρωϊκὸν καὶ τὸ Φρυγικὸν, ἀγχιῶ οἰκῆντα ἀλλήλων. — καὶ ἔχ' ἤκιστα τῶν ἄλλοθι περ συνωχυμίαις ἐπικεραδέντων, καὶ τὰ ἐν Ἰταλία ἔθνη τὸ αὐτὸ^x ἔπαθον. ἦν γὰρ δὴ χρόνος ὅτε καὶ Λατῖνοι, καὶ Ὀμβρικοὶ, καὶ Αὔσονες, καὶ συχνοὶ ἄλλοι, Τυρρῆνοὶ ὑφ' Ἑλλήνων ἐλέγοντο, τῆς διὰ μακρῶ τῶν ἔθνων οἰκήσεως ἀσαφῆ ποιῆσης^y τοῖς πρόσω τὴν ἀκριβείαν. τὴν τε Ῥώμην αὐτὴν πολλοὶ τῶν συγγραφέων, Τυρρῆνίδα πόλιν εἶναι ὑπέλαβον. ὀνομάτων μὲν ἐν ἐναλλαγῇ, ἐπεὶ καὶ βίον, πείθομαι τοῖς ἔθνεσι γενέσθαι κοινῶ δὲ ἄμφω μετεληφέναι γένεσ' ἐ πείθομαι, πολλοῖς τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα ταῖς Φωναῖς αὐτῶν διηλλαγμέναις, καὶ ἐδεμίαν ὁμοιότητα σωζέσθαις τεκμαιρόμενος. „καὶ γὰρ δὴ „ἔτε“ Κροτωνιάται, ὡς Φησὶν Ἡρόδοτος, ἐδ' ἄλλοις „τῶν νῦν σφέας περιρικεόντων εἰσὶν ὁμόγλωσσοι, „ἔτε Πλακίηνοὶ, σφίσι δ' ὁμόγλωσσοι. δηλᾶσι δὲ „ὅτι τὸν ἠνεύκοντο γλώσσης χαρακτηριστῆρα, μεταβαίνοντες εἰς ταῦτα τὰ χωρία, τῆτον ἔχουσιν ἐν „Φυλακῇ.“ καίτοι^a θαυμάσειεν ἂν τις εἰ Πλακίαν τοῖς μὲν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον οἰκῶσιν ὁμοίαν διάλεκτον εἶχον οἱ Κροτωνιάται, ἐπειδὴ Πελασγοὶ ἦσαν ἀμφοτέρω ἀρχῆθεν Τυρρῆνοῖς δὲ τοῖς ἔγγιστα οἰκῶσι μὴδὲν ὁμοίαν. εἰ γὰρ τὸ συγγενὲς τῆς ὁμοφωνίας αἴτιον ὑποληπτέον, θάτερον δὴ περ τῆς

διαφω-

x. ἔπαθον *Vat.*

y. Ita *Vat.* vulgo τῶ πρόσω.

z. Ita Herod. 1, 57. vbi tamen legitur Κρησωνιῆται, et mox ἑδαμοῖσι pro ἐδ' ἄλλοις, quare ἑδαμοῖς vno vocab. legendum fuadet Reisk. Ac videtur Herodotus, vt censent *Casaub.* et *Hudf.* Crotoniatas h. l. Κρησωνιῆτας appellare, quos longe quippe a Placienis, gente Pelasgica ad Hellepontum habitante, remotos, his ipsis tamen ὁμόγλωττες esse tradit, cum neutri sint ὁμόγλωττοι ipsorum vicinis.

a. Haec interrogantis verba esse putavi: Et consentit Reiskius, qui coniicit, καὶ τοι τί θαυμάσῃ. *ecquid mirretur quis?*

διαφωνίας. — ἔ μὲν δὴ ἐδὲ Λυδῶν τὰς Τυρρηνὲς ^{XXX.}
 ἀποίκας ὀμοῖα γενέσθαι. ἐδὲ γὰρ ἐκείνοις ὀμόγλωσσ- ^{p. 78. l. 9.}
 σοί εἰσιν, ἐδὲ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς Φωνῆ μὲν ἐκέτι χρωῶ- ^{nec Lydo-}
 ται ^b παραπλησίως, ἀλλὰ δὲ τινα διασώζουσι τῆς ^{-rum coloni,}
 μητροπόλεως γῆς μηνύματα. ἔτε γὰρ θεοὶ Λυδοῖς
 τὰς αὐτὰς νομίζουσιν, ἔτε νόμοις, ἔτ' ἐπιτηδεύμασι
 κέχρηται παραπλησίως, ἀλλὰ κατὰ γε ταῦτα
 πλέον Λυδῶν ἢ Πελασγῶν διαφέρουσι. κινδυνεύουσι
 γὰρ τοῖς ἀληθέσι μάλλον ἕοικота λέγειν, * μηδα ^{fed gens in-}
 μόθεν ἀφιγμένον, ἀλλ' ἐπιχώριον τὸ ἔθνος ἀποφαί- ^{digena.}
 νοντες· ἐπεὶ δὴ ἀρχαῖόν τε πάνυ, καὶ ἐδὲν ἄλλω
 γένει ἔτε ὀμόγλωσσον, ἔτε ὀμοδιαιτον εὐρίσκεται.
 ἀνομάσθαι δ' ὑφ' Ἑλλήνων αὐτὸ τῆ προσηγορίας ταύ- ^{vnde diēti?}
 τη ἐδὲν κωλύει, καὶ διὰ τὰς ἐν ἑ τύρσεσιν οἰκήσεις,
 καὶ ἄπ' ἀνδρῶν δυνάσε. Ῥωμαῖοι μὲν τοὶ ἄλλοις
 αὐτὸ προσαγορεύουσι ὀνομασίαις· καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς
 χώρας, ἐν ἣ ποτε ἄκησαν, Ἑτρερίας προσαγο- ^{iidem Etru-}
 ρευομένης, Ἑτρερίαις καλεῖσι τὰς ἀνθρώπους· καὶ ^{sci et Tusci}
 ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας τῶν περὶ τὰ θεῖα σεβάσματα ^{appellati.}
 λειτουργιῶν, διαφέροντας εἰς αὐτὴν ἑτέρων, νῦν μὲν-
 τοι ἀσαφέστερον, ὁ πρότερον δ' ἀκριβέστερον τὸ νομα
 ὡσπερ Ἑλλήνας, ἑ Θουσκὸς ἐκάλεν. —

Μετὰ δὲ ἔ πολὺν χρόνον σόλος ἄλλος Ἑλληνι- ^{XXXI.}
 κὸς εἰς ταῦτα τὰ χωρία τῆς Ἰταλίας κατὰγεται,
 ἐξηκοσῶ μάλιςα ἔπει πρότερον τῶν Τρωϊκῶν, ὡς
 αὐτοὶ Ῥωμαῖοι λέγουσιν, ἐκ ^b Παλαντίε πόλεως Ἀρ-
 καδικῆς ἀναστάς. ἠγείτο δὲ τῆς ἀποικίας Εὐάνδρος, ^{Arcades}
 Ἑρμῆ γενόμενος καὶ νύμφης τινὸς Ἀρκαδίσσης ἐπιχω- ^{cum Evan-}
 ρίας, ^{-dro,}

E e 4

b. παραπλήσια *Vat.*

* Forte οἱ μηδαμόθεν cum artic. *Reisk.*

c. ἐν ταῖς τύρσ. *Vat.*

d. ἐπὶ τῆς χώρας *Vat.*

e. Post ἀσαφέστερον subaud. Τέσσερς *Sylb.*

f. Habet etiam Lapus: alioqui malit Θουσκός, quod ad
 Tuscorum appellationem accedat propius, *Sylburg.*
 quem vide sis ad h. l.

g. Παλαντίε *Vat.*

cuius mater
Themis f.
Carmenta.

ρίαις, ἣν οἱ μὲν Ἕλληνες Θέμιον εἶναι λέγουσι, καὶ
θεοφόρητον ἀποφαίνουσιν· οἱ δὲ τὰς Ῥωμαϊκὰς συγ-
γραψάντες ἀρχαιολογίας, ἢ τῇ πατρῷα γλώσσῃ
καρμένταν ὀνομάζουσιν. εἶη δ' ἂν Ἑλλάδι Φωνῆ
Θεσπιωδὸς τῇ νύμφῃ τὸνομα· τὰς μὲν γὰρ ὠδαῖς
καλεῖσι Ῥωμαῖοι κάρμινα. τὴν δὲ γυναῖκα ταύτην
ὁμολογεῖσι δαιμονίᾳ πνεύματι κατὰσχeton * γινόμε-
νην, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν τῷ πλήθει δι' ὠδῆς
προλέγειν. ὁ δὲ σόλος ἔτος ἐκ ἀπὸ κοινῆ τῆς γνώ-
μης ἐπέμφθη ἄλλα, πασιάσαντος τῆ δῆμος, τὸ
ἐλαττωθῆν ** ἐκείσιον μέρος ὑπεξῆλθεν. ἐτύχανε
δὲ τότε τὴν βασιλείαν τῶν Ἀβοριγίνων παρελη-
φῶς Φαῦνος, Ἄρεος, * ὡς Φασιν, ἀπόγονος, ἀνὴρ
μετὰ τῆ δρασηρίε καὶ συνετός, καὶ αὐτὸν ὡς τῶν
ἐπιχωρίων τινὰ Ῥωμαῖοι δαιμόνων θυσίας καὶ ὠδαῖς
γεραίρουσιν. ἔτος ὁ ἀνὴρ δεξάμενος κατὰ πολλὴν
φιλότητα τὲς Ἀρκάδας ὀλίγως ὄντας, δίδωσιν αὐ-
τοῖς τῆς αὐτῆ χώρας ὀπίσθη ἐβέλοντο. οἱ δὲ Ἀρ-
κάδες, ὡς ἡ Θέμις αὐτοῖς ἑπιθειάζουσα ἔφραζεν,
αἰρῶνται λόφον, ὀλίγον ἀπέχοντα τῆ Τιβέριος, ὅς
ἔστι νῦν ἐν μέσῳ μάλιστα τῆς Ῥωμαίων πόλεως· καὶ
κατασκευάζονται πρὸς αὐτῷ καινὴν βραχεῖαν, δυσὶ
ναυτικοῖς πληρώμασιν, ἐν οἷς ἀπανεύθησαν τῆς
Ἑλλάδος, ἀποχερῶσαν· ἣν ἔμελλε τὸ πεπερωμένον
σὺν χρόνῳ θήσειν ὅσην ἔθ' Ἑλλάδα πόλιν, ἔτε βάρ-
βαρον,

h. Malit interpungere post πατρῷα γλώσσῃ, *Sylb.*

* γενομένην *Reisk.*

i. ἀπὸ τῆ κοινῆ *Vat.* Verba sic construenda esse ait *Reisk.*
ἐκ ἀπὸ γνώμης τῆς τῆ κοινῆ sc. πλήθους, non e senten-
tia plebis uniuersae.

** Num ἀνεσίον, *Reisk.* pars uicta, adeoque invita. Sed
et uulgatam ferri posse fatetur.

k. Alibi Ἄρεως per ω, more attico. *Sylb.* ὡς Φασιν de-
sunt *Vat.* hoc loco et ante mox sequens συνετός in-
serta apparent.

l. Ita *Vat.* ut coniecercant *Steph.* et *Port.* vulgo ἐπιθυ-
σιάζουσα.

βαρον, κατὰ γε^m οἰκήσεως μέγεθος, καὶ κατὰ δυνασείας ἀξίωσιν, καὶ τὴν ἄλλην ἀπασαν εὐτυχίαν, χρόνον τε ὅποσον ἂν ὁ ἴδιος αἰὼν ἀντέχη, πόλεων μάλιστα πασῶν μνημονευθησομένην. ὄνομα δὲ τῶν πολισματοιτέτων τίθενται ὁ Παλλάντιον, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν Ἀρκαδία σφῶν μητροπόλεως. νῦν μὲν τοι Παλλάτιον ὑπὸ Ῥωμαίων λέγεται, συγχέαντος τῆς χρόνου τὴν ἀκρίβειαν καὶ παρέχει πολλοῖς ἀτόπων ἢ ἔτυμολογιῶν ἀφορμὰς. Ὡς δὲ τινες ἰσορῶσιν, ὧν ἓστι καὶ Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἀπό τινος μερακίς Παλλάντος αὐτόφι τελευτήσαντος τῆτον δὲ Ἡρακλῆες εἶναι παῖδα, καὶ Ἐδύνας τῆς Εὐάνδρου θυγατρὸς ᾗσαντα δ' αὐτῶ τὸν μητροπάτερα τάφον ἐπὶ τῷ λόφῳ, Παλλάντιον ἐπὶ τῆ μερακίς τὸν τόπον ὀνομάσαι. ἐγὼ μὲν τοι ἔτε τάφον ἔθεασάμην ἐν Ῥώμῃ Παλλάντος, ἔτε χοῆς ἔμαθον ἐπιτελεμένης, ἔτε ἄλλο τῶν τοιστοτρόπων εἶδέν ἠδυνήθην ἰμαθεῖν καίτοιγε ἐκ ἀμνήσε τῆς οἰκίας ταύτης ἀφαιμένης, ἔδ' ἀμοίρε τιμῶν, αἷς τὸ δαιμόνιον γένος ὑπ' ἀνθρώπων γεραίρεται. καὶ γὰρ Εὐάνδρου θυσίας ἔμαθον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπιτελεμένης ὅσα ἔτη δημοσία, καὶ Καρμέντη, καθάπερ τοῖς λοιποῖς ἦρωσι καὶ δαίμοσι καὶ βωμῆς ἔθεασάμην ἰδρυμένε, Καρμέντη μὲν, ὑπὸ τῶν καλεσμένων Καπιτωλῶν παρὰ ταῖς Καρμεντίσι πύλαις· Εὐάνδρου δὲ πρὸς ἑτέρῳ τῶν λόφων, Δυεντίνῳ λεγομένῳ, τῆς Τριδύμε πύλης ἔπρῳσα· ἰ Παλλάντι δὲ εἶδέν οἶδα

Palantii
conditores,

XXXII.

E e 5

γινόμε-

m. Rectius κατὰ τε οἰκ. *Sylb.*

n. Ita *Vat.* vulgo deest αἰών.

o. Παλλάντιον ἐπὶ τῆς ἐν *Vat.*

p. Quas apud *Festum* invenies. *Huds.*

q. Infra scribitur Δύνας. Etiam *Lapus* hic *Dynam* habet, infra *Lavinam*, *Sylb.*

r. ἠδυνήθην ἰδεῖν *Vat.*

s. εἶδέν ἀνευ τιμῶν *Vat.*

t. Παλλάντι et mox οἶδα τέτων γινόμε. *Vat.* Sed ἀπὸ τῆς τῶν,

īidem varia
facra inflti-
tuunt, γινόμενον ἀπὸ τέτων. οἱ δ' ἔν Ἀρκάδες ὑπὸ τῶ
λόφῳ συνοικιδέντες, τὰ τε ἄλλα διεκοσμήντο κτί-
σματα, τοῖς οἴκοθεν νομίμοις χρώμενοι, καὶ ἱερά

Pani, ἰδρύονταί· πρῶτον μὲν τῷ Λυκαίῳ Πανί, τῆς Θέ-
μιδος ἐξηγυμένης· Ἀρκάσι γὰρ θεῶν ἀρχαιότατός
τε καὶ τιμιώτατος ὁ Πάν· χαρίων ἐξευράντες ἐπι-
τήδειον, ὃ καλῆσι Ῥωμαῖοι Λαπερκαλίον, ἡμεῖς δ'

p. 85. l. 11. ἂν εἴποιμεν Λυκαῖον. — ἐπὶ δὲ τῇ κορυφῇ τῆ λῶ-
Victoriae, Φε, τὸ τῆς Νίκης τέμενος ἐξελόντες, θυσίας καὶ
ταύτη κατεσήσαντο διετησίαις, ἅς καὶ ἐπ' ἐμῆ Ῥω-

XXXIII. μαῖοι ἔθυσον. Ταύτην δὲ Ἀρκάδες μυθολογῶσι Πά-
λαντος εἶναι θυγατέρα τῆ Λυκαίου· τιμὰς δὲ παρ'
ἀνθρώπων, ἅς ἔχει νῦν, Ἀθηναῖς βεβήσει λαβεῖν,
γενομένην τῆς θεῆ σύντροφον. δοθῆναι γὰρ εὐθύς
ἀπὸ γονῆς τὴν Ἀθηναίαν Πάλαντι ὑπὸ Διὸς, καὶ
παρ' ἐκείνῳ, "τέως εἰς ἄραν ἀφίκετο, τραφῆναι.

Cereri, ἰδρύσαντο δὲ καὶ Δήμητρος ἱερόν, καὶ ταῖς θυσίας
sacra ablte-
mia f. so-
bria. αὐτῇ διὰ γυναικῶν τε καὶ νηφαλίαις ἔθυσαν, ἅς
Neptuno Ἐλλησι νόμος, ἧν ἐδὲν ὁ καθ' ἡμᾶς ἤλλαξε χρόνος.
Hippio. ἀπέδειξαν δὲ καὶ Ποσειδῶνι τέμενος Ἴππῖῳ, καὶ
τὴν ἐορτήν· Ἴπποκράτεια μὲν παρ' Ἀρκάδων, Κων-
σταλία δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων λεγόμενα κατεσήσαντο,

ἐν ἣ παρὰ Ῥωμαίοις ἐξ ἔθους ἐλνύσθην ἔργων ἴπ-
ποι καὶ ὄρεῖς, καὶ σέφονται τὰς κεφαλὰς ἀνδρῶν.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τεμένη, καὶ βωμῶς, καὶ βρέτη
θεῶν καθωσίωσαν, ἀγιασμός τε καὶ θυσίας κατε-
σήσαντο πατέρας, αἱ μέχρι τῶν κατ' ἐμὲ χρόνων

p. 87. l. 6. τὸν αὐτὸν ἐγένοντο τρόπον. — λέγονται δὲ καὶ
item literas, γραμμάτων Ἑλληνικῶν χρῆσιν εἰς Ἰταλίαν πρῶτοι
δια-

των, idem quod τέτων f. τοῖστων, condonandum No-
stro censet Reiskius.

u. τέως pro relativo ἕως more ionico, *Syllb.*

x. εἰς ἄραν· *Vat. et Lap. Cod.* quam vocem huic loco
multo aptiorem censet *Stephan.* in *Schediasm.* 2, 3.
Huds.

y. Ἰππόκρατα μὲν ὑπὸ Ἀρκάδων, *Vat.*

διακομίσει, νεωστὶ Φανεῖσαν ^z Ἀρκάσι καὶ μυσικὴν ^{musicam et}
 δι' ὀργάνων, ἃ δὴ λύρα τε καὶ τρίγωνα καὶ λυδοὶ ^{artes varias}
^a καλεῖνται, τῶν προτέρων, ὅτι μὴ σύριγγι ποιμενι- ^{in Italiam}
 καῖς, εἰδένι ἄλλω μυσικῆς τεχνήματι χρωμένων ^{transstule-}
 νόμος τε θέσται, καὶ τὴν διαίταν ἐκ τῆς θηριώδους ^{runt.}
^{*} ἐπὶ πλεῖστον εἰς ἡμερότητα μεταγαγεῖν τέχνας
 τε καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἄλλα τινα πολλά ὠφε-
 λήματα εἰς τὸ κοινὸν καταθεῖναι, καὶ διὰ ταῦτα
 πολλῆς ἐπιμελείας τυγχάνειν πρὸς τῶν ὑποδεξα-
 μένων. τῆτο δεύτερον ἔθνος Ἑλληνικὸν μετὰ Πε-
 λασγῆς, ἀφικόμενον εἰς Ἰταλίαν, κοινήν ἔσχε μετὰ
 τῶν Ἀβοριγίνων οἴκησιν, ἐν τῷ κρατίσῳ τῆς Ῥώμης
 ἰδρωσάμενον χωρεῖα.

Ὀλίγοις δ' ὕπερον ἔτεσι μετὰ τῆς Ἀρκάδας **XXXIV.**
 ἄλλος εἰς Ἰταλίαν ἀφικνεῖται σόλος Ἑλληνικός,
 ἄγοντος Ἡρακλέους, ὃς Ἰβηρίαν καὶ τὰ μέχρι δυ- ^{Herculis in}
 σμῶν ἤλιε χειρωσάμενος ἦν. ἐξ ὧν τινες Ἡρακλέα ^{Ital. adven-}
 παραιτησάμενοι τῆς πραγματείας ἀφεθῆναι, πε- ^{cus, cuius}
 ρὶ ταῦτα τὰ χωρεῖα ὑπέμειναν, καὶ πολίζονται λό- ^{e comitibus}
 φον ἐπιθήσειον εὐρόντες, ^b τρισκαδὶα δὲ μάλις α μή- ^{plures ibi-}
 και τῆ Παλαυτῆς διεργόμενον, ὃς νῦν μὲν Καπιτω- ^{ferunt.}
 λῖνος ὀνομάζεται, ὑπὸ δὲ τῶν τότε ἀνθρώπων ^c Σα-
 τόρμιος ἐλέγετο, ὡσπερ ἂν εἶποι τις Ἑλλάδι Φωνῆ,
 Κρόνιος. τῶν δὲ ὑπολειφθέντων οἱ μὲν πλείους ἦσαν
 Πελοποννήσιοι, Φεναῖται τε καὶ Ἐπειοὶ οἱ ἐξ Ἥλι-
 δας, αἷς ἐκέτι πόθος ἦν τῆς οἰκάδε ὁδοῦ, διαπεπορ-
 θημένης αὐτοῖς τῆς πατρίδος ἐν τῷ πρὸς Ἡρακλέου
 πολέμῳ. ἐμέμικτο δὲ τι καὶ Τρωϊκὸν αὐτοῖς τῶν
 ἐπὶ

z. Ἀρκάδες *Vat.*

a. λυδοὶ an instrumenta musica a Lydis inventa? igno-
 ratur. *Casaub.* adfert hoc vet. poetae *Ionis Chii* Λυδοῦς
 τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω θοῆς. de quo tamen carmi-
 ne lege *Athenaeum* l. 14. *Camerarius* legit αὐλοὶ, quod
 praeter *Sylb.* omnino probat *Reisk.*

* e feritate in plerisque vitae partibus, *Reisk.*

b. ἐν τρισκαδ. *Vat.*

c. Σατόρμιος *Vat.*

ἃ ἐπὶ Λαομέδοντος αἰχμαλώτων ἐξ Ἰλίου γενομένων, ὅτε τῆς πόλεως Ἡρακλῆς ἐκράτησε. δοκεῖ δὲ μοι καὶ τῷ ἄλλῳ στρατῷ πᾶν, εἴ τι καματηρὸν ἢ τῇ πλάνῃ ἀχθόμενον ἦν, ἀφῆσιν τῆς στρατείας αἰτη-
 p. 88. I. 5. σάμενον, ἐν τῷ χωρίῳ τῶδε ὑπομῆναι. — ὡς δὲ ἐγὼ συμβαλλόμενος εὐρίσκω, καὶ περὶ Ἡρακλέα εἰλθεῖν εἰς Ἰταλίαν, ἱερός ἦν ὁ τόπος τῷ Κρόνῳ, καλούμενος ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ὁ Σατέρνιος. καὶ ἄλλη δὲ ἀκτὴ σύμπασα, ἣ νῦν Ἰταλία καλεσμένη, τῷ θεῷ τέτῳ ἀνέκετο, Σατορνία πρὸς τῶν ἐνοικούντων ὀνομαζομένη, ὡς ἔστιν εὐρεῖν ἐν τε Σιβυλλείοις τισὶ * λόγοις καὶ ἄλλοις χρηστηρίοις ὑπὸ τῶν θεῶν δεδομένοις εἰρημένον ἱερά τε πολλαχῆ τῆς χώρας εἶναι ἰδρυμένα τῷ θεῷ, καὶ πόλεις τινὲς, ἕτως, ὡς περ ἢ σύμπασα τότε ἀκτὴ, ὀνομαζομένη ἢ χῶροι δὲ πολλοὶ τῷ δαίμονος ἐπώνυμοι, καὶ μάλιστα οἱ σκόπελοι, καὶ
 XXXV. τὰ μετέωρα. Ἰταλία δὲ ἀνά χρόνον ὀνομάσθη, ἐπ' ἀνδρὸς δυνατῆ, ὄνομα Ἰταλῆ. τῆτον δὲ φησὶν Ἄντιοχος ὁ Συρακῆσιος ἀγαθὸν καὶ σοφὸν γεγεννη-
 / Italia hoc reimpore et vnde? dicta. μένον, καὶ τῶν πλησιοχωρῶν τὰς μὲν λόγοις ἀνα-
 πείδοντα, τὰς δὲ βία προσαγόμενον, ἀπάσαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τὴν γῆν, ὅση ἐντὸς ἦν τῶν κόλπων τῷ τε ἂ Ναπητίνῳ καὶ τῷ ἂ Σκυλητίνῳ ἢν δὴ πρῶτην κληθῆναι Ἰταλίαν, ἐπὶ τῷ Ἰταλῆ. ἐπεὶ δὲ ταύτης ἰεγκρατῆς ἐγένετο, καὶ ἀνδρῶπις πολλὰς ἔχεν

d. ἐπὶ Λαομέδοντα *Vat.*

e. Σατέρνιος. καὶ ἡ ἄλλη δὲ *Vat.*

* Malit λόγοις *Reisk.*

f. χῶροι τε πολλοὶ *Vat.*

g. Νεπεσίνας *Lap. Cod. a Nepete*, qui locus tamen a lit-
 tore remotior est. *Ναπιτίνε* malunt *Sylb. et Casaub.*
 cum Strabone l. 6. p. 255. qui Hipponiatem Sinum ab
 Antiocho Napitinum appellatum dicit. Sed utroque
 loco *Λαμητίνε* legere iubet Cluver. in *Ital. Ant.* l. 4.
 p. 1290. cf. et *Bochart. Geogr. Sacr.* p. 595. *Hudf.*

h. *Σκυλητ.* *Vat.* Sed *Σκυλητικῆ* leg. *Hudf.*

i. κρατερός ἐγεν. *Vat.*

ἔρχεν^k ὑπηκόος, αὐτίκα τῶν ἐχομένων ἐπορεύεσθαι, καὶ πόλεις συνάγεσθαι πολλάς· εἶνα δ' αὐτὸν Οἰνωτρον τὸ γένος. Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος Φησιν, Ἡρακλέα τὰς Γηρυόνας βῆς ἀπελαύνοντα εἰς Ἄργος, ἐπειδὴ τις αὐτῷ δάμαλις ἀποσκιρτήσας τῆς ἀγέλης ἐν Ἰταλίᾳ ὄντι ἤδη, Φεύγων διήρε τὴν αἰτὴν, καὶ τὸν μεταξὺ διανηξάμενος πόρον τῆς θαλάσσης, εἰς Σικελίαν ἀφίκετο, ἐρόμενον αἰετὲς ἐπιχωρίους, καὶ ἕς ἑκάστοτε γένοιτο διάκων τὸν δάμαλιν, ἢ εἴ ποι τις αὐτὸν ἐωρακῶς εἴη τῶν τῆδε ἀνθρώπων, Ἑλλάδος μὲν γλώττης ὀλίγα συνιέντων, τῆ δὲ πατρῴῃ Φωνῇ κατὰ τὰς μηνύσεις τῆ ζωῆς καλόντων τὸν δάμαλιν^m Οὐίτελον, ὥσπερ καὶ νῦν λέγεται, ἀπὸ τῆ ζωῆς τὴν χώρανⁿ ὀνομάσαι πᾶσαν, ὅσην ὁ δάμαλις διήλθεν, Οὐίταλίαν. μεταπεσεῖν δὲ ἀνάχρονον^p τὴν ὀνομασίαν εἰς τὸ νῦν σχῆμα, εἰδὲν θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν πολλὰ τὸ παραπλήσιον πέπονθεν ὀνομάτων. πλὴν εἴτε, ὡς Ἀντίοχος Φησιν, ἐπ' ἀνδρὸς ἡγεμόνος, ὅπερ ἴσως καὶ πιθανώτερόν ἐστιν εἶδ' ὡς Ἑλλάνικος οἰεταί, ἢ ἀπὸ τῆ ταύρεθ τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔσχεν, ἐκείνῳ γ' ἐξ ἀμφοῖν δῆλον, ὅτι κατὰ τὴν Ἡρακλέους ἡλικίαν, ἢ μικρῶ πρόθεν, ἔτως ἀνομάθη. τὰ δὲ πρό τῆτων Ἑλληνες μὲν Ἑσπερίαν καὶ Αὐσονίαν αὐτὴν ἐκάλεον οἱ δ' ἐπιχωρίοι Σατορνίαν, ὡς εἴρηται μοι πρότερον. Ἔστι δὲ τις καὶ ἕτερος λόγος ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων

XXXVI.

μυθο-

k. ὑπηκόος αὐτῷ, καὶ τῶν ἐχομένων *Vat.*

l. εἴ ποη τις *Vat.*

m. Ἰτέλον *Vat.* paulo ante κατὰ τὰς μηνύσεις Reiskius explicat, non ex *indiciis*, quae Hercules ipsis dabat, vt vulg. interpres, sed in *indiciis*, quoties quis Herculi indicaret, a se visum esse, aut non esse istud animal.

n. Referrī putat Reisk. ad Ἡρακλέα.

o. Potius Οὐίτελιαν, *Portus.*

p. τὴν ὀνομασ. defunt *Vat.*

q. ἐπὶ τῆ ταύρ. *Vat.*

μυθολογέμενος, ὡς πρὸ τῆς Διὸς ἀρχῆς ὁ Κρόνος ἐν τῇ γῇ ταύτῃ δυναστεύσειε, καὶ ὁ λεγόμενος ἐπ' ἐκείνῃ βίος ἅπασι δαψιλῆς, ὅποσοις ὦρα Φύεσιν, ἔ παρ' ἄλλοις μᾶλλον ἢ παρὰ σφισι γένοιτο. —

p. 91. l. 7. ὡς γὰρ ἰ μία γῆ πρὸς ἑτέραν κρῖνεσθαι τοσαύτην
laus Italiae. τὸ μέγεθος, ἢ μένον τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τῆς
ἄλλης ἀπάσης κρατίστη κατ' ἐμὴν δόξαν ἐστὶν Ἰτα-
λία. καίτοι μὲ ἔ λέληθεν, ὅτι πολλοῖς ἔ πιστὰ δόξω
λέγειν, ἐνθυμημένοις Αἴγυπτόν τε καὶ Λιβύην, καὶ
Βαβυλωνά, καὶ εἰ δὴ τινες ἄλλοι χωρεῖ εἰσιν εὐδαί-
μονες. ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἐκ γῆς πλεον ἐκ ἐν μιᾷ τί-
θεμαι καρπῶν ἰδέα, εἰδ' εἰσέρχεται ἡ μοι ζῆλος οἰ-
κήσεως, ἐν ἣ μόνον εἰσὶν ἀρεθραπίονες, τῶν δ' ἄλλων
εἰδὲν ἢ βραχὺ τι χερίσμον, ἀλλ' ἢ τις ἂν εἴη πο-
λυαρκεσάτη τε καὶ τῶν ἐπεισάκτων ἀγαθῶν ἑπι-
ποπολὺ ἐλάχισον δεομένη; ταύτην κρατίστην εἶναι
λογίζομαι. τῆτο δὲ τὸ πάμφορον καὶ πολυωφελὲς
παρ' ἡντινα ἄλλην γῆν Ἰταλίαν ἔχειν πείθομαι. —

XXXVII. ὅποιος μὲν γὰρ λείπεται σιτοφόρος, μὴ ποταμοῖς,
p. 92. l. 14. ἀλλὰ τοῖς ἔρανοῖς ὕδασι^α ἀρδόμενα τὰ καλέμενα
Καμπανῶν πεδιά; ἢ ἐν οἷς ἐγὼ καὶ τρικάρπεσ ἐθεα-
σάμην ἀρέρας, θερινὸν ἐπὶ χειμερινῶ, καὶ μετοπω-
ρινὸν ἐπὶ θερινῶ σπόρον ἐκτρεφθσας; ποίας δ'
ἐλαιοφόρεσ τὰ Μεσαπίων, καὶ Δαυνίων, καὶ Σαβί-
νων, καὶ πολλῶν ἄλλων γεώργια; ποίας δ' οἰνοφύ-
τεσ, Τυβρήνια καὶ ἢ Ἀλβανῆ, καὶ Φαλερινῶν χωρία,
θαυ-

r. Tuentur nominat. μία γῆ seq. infinitivo, Steph. et Casaub. contra Sylb. et Portum, qui malunt μίαν γῆν.
Mox συγκρῖνεσθαι, pro verbo simplici, malit Steph.

s. εἰσέρχεται με Vat.

t. εἰ τις ἂν εἴη Vat.

u. ἐπὶ τὸ πολὺ Vat.

x. παρ' ἡντινα ἐν ἄλλην γῆν, ἢ Ἰταλίαν Vat.

y. ὅποιος Vat.

z. ἀρδόμενης Vat.

a. ἐν deest Vat.

b. Ἀλβανοὶ Vat.

θαυμασῶς ἄς Φιλάμπελα, καὶ δι' ἐλαχίστη πόνε
 πλείους ἅμα καὶ κρατίους καρπὸς ἐξενεγκεῖν εὐ-
 πορα; χωρὶς δὲ τῆς ἐνεργῆ, πολλὴν μὲν ἄν τις εὐ-
 ροι τὴν εἰς ποίμνας ἀνειμένην αὐτῇ, πολλὴν δὲ τὴν αἰ-
 γονόμον· ἔτι δὲ πλείω καὶ θαυμασιωτέραν τὴν ἵπ-
 ποφορβόν τε καὶ βεκολίδα· ἢ γὰρ ἔλειος καὶ λει-
 μανία βοτάνη δαφιλῆς ἔσα, τῶν τε ὄργαδων ἢ δρο-
 σερά καὶ κατάρβυτος, ἄπειρος ἢ ἴθιρος νέμεται,
 παρέχει διὰ παντός εὐθηνέσας τὰς ἀγέλας. πάν-
 των δ' εἰσὶν οἱ δρυμοὶ θαυμασιώτατοι, περὶ τε τὰ
 κρημνώδη χωρία καὶ τὰς νάπας / καὶ τὰς ἀγεωρ-
 γήτους λόφους, ἐξ ὧν πολλῆς μὲν εὐπερῆσι καὶ κα-
 λῆς ^a ναυπηγησίμῃ, πολλῆς δὲ τῆς εἰς τὰς ἄλλας
 ἐργασίας εὐθέτε. καὶ τῶν ἐδὲν ἔτε δυσπείριστον
 ἐστίν, ἔτε πρόσω τῆς ἀνθρωπίνης χρείας κείμενον,
 ἀλλ' εὐκατέρωστα καὶ ῥαδίᾳ παρεῖναι πάντα, διὰ
 πλῆθος τῶν ποταμῶν, οἱ διαβρέεσιν ἅπασαν τὴν
 ἀκτὴν, καὶ ποιῶσι τὰς τε κομιδὰς καὶ τὰς ἀμεί-
 ψεις τῶν ἐκ γῆς φυομένων λυσιτελεῖς· ἔχει δὲ ἡ γῆ
 καὶ νάματα θερμῶν ὑδάτων ἐν πολλοῖς εὐρημέναις
 χωρίοις, λετρά παρασχεῖν ἡδισα / καὶ νόσους ἰάσα-
 δαι χρόνιους ἄριστα καὶ μέταλλα παντοδαπά, καὶ
 θηρίων ἀγρῶν ἀφθόνης, καὶ θαλάττης φύσιν πο-
 λύγονον· ἀλλὰ τε μυρία, τὰ μὲν εὐχρησα, τὰ δὲ
 θαυμάσια· ἀπάντων δὲ κάλλισον, αἶερα κεκραμένον
 ταῖς ὥραις συμμέτρως, οἷον ἦμισα πημαίνειν κρυ-
 μῶν ὑπερβολαῖς καὶ θάλαπες ἐξαισίους καρπῶν τε
 γένεσιν ἢ ζώων φύσιν. Οὐδὲν ^e ἐν θαυμασῶν τὰς XXXVIII.
 παλαιὰς ἱερὰν ὑπολαβεῖν τῷ Κρόνῃ τὴν χώραν
 ταύτην, τὸν μὲν δαίμονα τῷτον οἰομένους εἶναι πάσης
 εὐδαι-

c. ἄπειρος ἢ ἴθιρος νέμεται καὶ παρέχει *Vat.* relativum
 ἢ postponitur. quae permulta aestate carpitur a pecu-
 dibus.

d. ὕλης inferendum h. l. putant *Caf.* et *Reisk.* *Vat.* non
 bene hic habet.

e. ἐδὲν δὲ θαυμασῶν ἦν *Vat.*

εὐδαιμονίας δοτῆρα καὶ πληρωτὴν ἀνθρώποις. —
 p. 95. 1. 9. λέγεται δὲ καὶ τὰς θυσίας ἐπιτελεῖν τῷ Κρόνῳ τὰς
 παλαιὰς, ὡς περ ἐν Καρχηδόνι, τῆς ἢ πόλις διέ-
 μενε, καὶ παρὰ Κελτοῖς εἰς τὸδε χρόνος γίνεται,
 καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τῶν ἑσπερίων ἐθνῶν, ἀνδροφόνους
 Ἡρακλέα δὲ, παῦσαι τὸν νόμον τῆς θυσίας βελη-
 θέντα, τὸν τε βωμὸν ἰδρύσασθαι τὸν ἐπὶ τῷ Σατορ-
 νίῳ, καὶ κατάρξασθαι θυμάτων ἀγνῶν, ἐπὶ καθα-
 ρῷ πυρὶ ἄζομένων. ἵνα δὲ μηδὲν εἴη τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἐνθύμιον, ὡς πατρῶν ἠλογίκοσι θυσίων, δι-
 δάξαι τὰς ἐπιχωρίους, ἀπομειλιττομένους τὴν τῷ
 θεῷ μῆνιν, ἀντὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐς συμποδίζοντες
 καὶ τῶν χειρῶν ἀκρατεῖς ποιῆντες ἔρριπτυν εἰς τὸ
 Τιβέριος ἔειθρον, εἰδῶλα ποιῆντας ἀνδρείκελα, κε-
 κοσμημένα τὸν αὐτὸν ἐκείνοις τρόπον, ἐμβαλεῖν
 εἰς τὸν ποταμὸν, ἵνα δὴ τὸ τῆς ὀττείας ὅ, τι δὴ
 ποτ' ἦν ἐν ταῖς ἀπάντων ψυχαῖς παραμένον ἐξαι-
 ρεθῆ, τῶν εἰκόνων τῶ παλαιῶ ἔθους ἐτι σωζομένων.
 τῷτο δὲ καὶ μέχρις ἐμῆ διετελέθην Ῥωμαῖοι δρῶντες
 ὅσον

Argei i. e.
 virorum
 simulacra,
 in Tiberim
 proieciti.

f. Citat hunc loc. *Euseb.* de praeparat. Ev. 4, 17. vbi ta-
 men est πρὸς ἑσπερίων et mox ἀνδροφονῶσι. Sed ἀν-
 δροφόνους recte habet et pertinet ad θυσίας. *Sylb.*

g. τὸ ὠμὸν *Reisk.*

h. ἀγιαζομ. *Euseb.* l. c. quod probat, vel ἀγνιζομ. aut
 ἀγιζομένων *Steph.* σφαζομένων *Reisk.*

i. ἦ in *Euseb.*

k. ἀνθρώποις δέος ἐνθύμιον *Euseb.* δέος ἢ ἐνθύμιον *Vat.*
 et *Lap. Cod.* pro vulg. lect. facit *Thucyd.* 444. v. 5.
Hudf. adde, quae *Duker* de hac voce habet ad *Thuc.*
 7, 18.

l. ἠλογήκει *Euseb.* referens ad Herculem. Sed redit ad
 regionis istius incolas, ἐπιχωρίους.

m. ἀπομειλισσομένους *Euseb.*

n. ἔρριπτυν *idem.* mox τὸ τῷ Τιβέρεως *idem.* Τιβέριος
Vat.

o. ἐμβάλλειν *Euseb.*

p. τὸ τῆς ὀττείας *idem* quod ante ἐνθύμιον.

q. πάθος *Vat.* et *Euseb.* significanter: et mox post μέ-
 χρις ἐμῆ inserunt ἐτι. *Hudf.*

ὅσον τὶ μικρὸν ὑπερον ἑαρινῆς ἰσημερίας, ἐν μηνὶ Μαΐῳ, ταῖς καλεσμένοις ἰδοῖς, διχομνήδα βεβλόμενοι ταύτην εἶναι τὴν ἡμέραν ἐν ἣ προδύσαντες ἱερά τὰ κατὰ τὰς νόμους οἱ καλέμενοι Ποντίφικες, ἱερέων οἱ διαφανέσατοι, καὶ σὺν αὐτοῖς αἱ τὸ ἀθάνατον πῦρ διαφυλάττεσθαι παρθένοι, στρατηγοὶ τε καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ἕς παρεῖναι ταῖς ἱερουργίαις θέμις, εἰδῶλα ἑμορφῶν ἀνθρώπων εἰκασμένα, τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἀπὸ τῆς ἱεραῖς γεφύρας βάλωσιν εἰς τὸ ρεῦμα τῆς Τιβέριος, ἢ Ἀργεῖεσ ἀυτὰ καλέντες. ἀλλὰ γὰρ ἔπερι μὲν τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ἄλλων ἱερουργιῶν, αἷς ἡ Ῥωμαίων πόλις συντελεῖ κατὰ τε τὸν Ἑλληνικὸν καὶ ἐπιχώριον τρόπον ἐν ἑτέρῳ δηλώσομεν. ἀπαιτεῖν δὲ ὁ παρῶν καιρὸς ἔοικε καὶ περὶ τῆς Ἡρακλέους ἀφίξεως εἰς Ἰταλίαν μετ' ἐπιστάσεως πλείονος διελθεῖν, καὶ εἴ τι λόγῳ ἀξίον ἔδρασεν αὐτόδι, μὴ παραλιπεῖν. Ἔσι δὲ τῶν ὑπὲρ τῆς δαίμονος τῆδε λεγομένων τὰ μὲν μυθικώτερα, τὰ δ' ἀληθέστερα. ὁ μὲν ἐν μυθικός περὶ τῆς παρεσίας αὐτῆς λόγος ὡδ' ἔχει ὡς δὴ κελευθεὶς ὑπ' Εὐρυθέως Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄλλοις ἀθλοῖς, καὶ τὰς Γηρυόνας βῆς ἐκ Ἐρυθείας εἰς Ἄργος ἀπελάσαι, τελέσας τὸν ἀθλον, καὶ τὴν οἴκαδε πορείαν ποιῶμενος, ἄλλη τε πολλαχῆ τῆς Ἰταλίας ἀφίκετο, καὶ τῆς Ἀβοργίνων γῆς εἰς τὸ προσεχὲς τῷ Παλαιαντίῳ χωρίον. εὐρῶν δὲ πόαν ἐν αὐτῷ

XXXIX.

g. εἰδοῖς *Euseb.* vt et alibi *Dionys.* et mox διχομνήδα.

s. ἱερεῖα *Euseb.*

t. εἰς μορφὴν *Euseb.* et inf. Τιβέρεως.

u. Cur ita dicti sint, docet *Plut.* in *Quaest. Rom.* 32. vbi hanc ἱεράν γεφύραν nominat *Ξυλίην γεφ.* De sacris hisce vid. *Macrob.* Sat. 1, 7. et *Fest.* Syll. *Argei* sunt e *scirpeis virgulteeis*, *Varr.* de l. l. 6. p. 80.

x. ὑπὲρ μὲν *Vat.* et inf. κατὰ γε.

y. ἐν ἑτέρῳ λόγῳ *Vat.* et *Lapi Cod.*

z. ἐν τῷ Παλαιαντίῳ *Vat.*

Cacus ab
Hercule op-
pressus.

αὐτῷ βεκολίδα πολλὴν καὶ καλὴν, τὰς μὲν βόας ἀνήκεν εἰς ἐκνομήν, αὐτὸς δὲ βαρυνόμενος ὑπὸ κόπῃ, κατακλιθεὶς ἔδωκεν αὐτὸν ὑπνω. ἐν δὲ τῷ, λησῆς τις ἐπιχώριος ὄνομα Κάκος, περιτυγχάνει ταῖς βεσίν^a ἀφυλάκτως νεμομέναις, καὶ αὐτῶν ἔρωτα ἴσχει. ὡς δὲ τὸν Ἡρακλέα κοιμώμενον^b κατέμαθεν, ἀπάσας μὲν ἐκ ἀν' ὤτεο^c λαθεῖν ἀπελάσας, καὶ ἅμα ἐδὲ ῥάδιον τὸ πρᾶγμα κατεμάνθανεν ὀλίγας δὲ τινὰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ἀντρον, ἐν ᾧ πλησίον ὄντι ἐτύγχανε τὴν διαίταν ποιῶμενος, ἀποκρύπτεται, ἔμπαν τῆς κατὰ φύσιν τοῖς ζώοις πορείας ἐπισπώμενος ἐκάστην κατ' ἐράν. τῷτο δὲ αὐτῷ τῶν ἐλέγχων ἀφανισμόν ἐδύνατο παρασχεῖν, ἐναντίας^d φανησομένης τοῖς ἴχνεσι τῆς ὁδοῦ. ἀνασᾶς δὲ μετ' ὀλίγον ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐπιλεξάμενος τῶν βοῶν, ὡς ἔμαθε τὰς ἐκλειπῆσας, τέως μὲν ἠπόρει πᾶ κεχωρήκασι, καὶ ὡς πεπλανημένας ἀπὸ τῆς νομῆς ἐμάσσευε ἀνά^e τὴν χώραν ὡς δ' ἐχ' εὕρισκεν, ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀφικνεῖται τοῖς μὲν ἴχνεσι^f διαρτώμενος, ἐδὲν δὲ^g ἤττον οἴομενος εἶναι διερευνήσασθαι τὸν χάρον. τῷ δὲ Κάκῳ πρὸ τῆς θύρας ἐσῶτος, καὶ ἔτ' ἰδεῖν φάσκοντος ἐρομένῳ, ἔτε ἐρευνᾶσθαι ἐπιτρέποντος αἰτεμένῳ, τῆς τε^h πλησίον, ὡς δεινὰ πάτχοι ὑπὸ τῷ ξένῳ, ἐπιβοῶντος, ἀμνηχανῶν ὁ Ἡρακλῆς ὁ, τιⁱ χρήσεται τῷ πρᾶγματι, εἰς γὲν βάλλεται προσελάσασθαι τῷ σπηλαίῳ τὰς
ἄλλας

a. ἀφυλάκτοις *Vat.*

b. αὐτῷ κατέμαθεν *Vat.*

c. ὤτεο δύνασθαι λαθεῖν *Vat.*

d. φανομένης *Vat.*

e. τὸν χώρον *Vat.*

f. διαρτώμενος per ἐξαπατῶμενος *Suidas explicat. Casaub.*

g. Nos: nicht ohne, non abs re esse, cf. *Steph. et Casaub. Reiskius* vero post ἤττον deesse δεόν, aut χρήσιμον, aut ἀναγκαῖον, aut ἄξιον, aut simile quid putat.

h. πλησίον *Vat.*

i. χρῆσαιτο *Vat.*

ἄλλαι βόαι· ὡς δὲ ἄρα τῆς συνόμης Φωνῆς τε καὶ ὁσμῆς αἱ ἔντοθεν ἦδοντο, ἀντεμυκῶντο ταῖς ἔκτοθεν, καὶ ^k ἐγεγῶνε ἡ Φωνὴ αὐτῶν κατήγορος τῆς κλοπῆς. ὁ μὲν ἐν Κάκῳ, ἐπειδὴ περιφανῆς ἐγένετο κακῆργῶν, τρέπεται πρὸς ἀλκὴν, καὶ τὰς εἰωθότας αὐτῷ συναγραυλεῖν συνεκάλει· Ἡρακλῆς δὲ ἰαλοῖαν αὐτὸν τῷ ῥοπάλῳ κτείνει, καὶ τὰς βόας ἐξαγαγῶν, ἐπειδὴ κακῆργῶν ὑποδοχαῖς εὐθετον ἑώρα τὸ χωρίον, ἐπικατασκάπτει τῇ ^m καλαύροπι τὸ σπήλαιον. ἀγνίσας δὲ τῷ ποταμῷ τὸν Φόνον, ἰδρύνεται πλησίον τῆ τοπῆς Διὸς Ἐυρεσίῃ Βωμόν, ὅς ἐστιν τῆς Ῥώμης παρὰ τῇ Τριδύμῳ πύλῃ καὶ θυετῶν θεῶν δάμαλιν ἓνα τῆς εὐρέσεως τῶν βοῶν χαριστήριον. ταύτην ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ τὴν θυσίαν ἡ Ῥωμαίων πόλις συνετέλει, νομίμοις Ἑλληνικοῖς ἅπασιν ἐν αὐτῇ χρωμένη, καθάπερ ἐκεῖνος κατεσηάσατο. Οἱ δὲ Ἀβοριγῖνες καὶ τῶν Ἀρκάδων οἱ τὸ Παλιάντιον κατοικῶντες, ὡς τῆ τε Κάκῃ τὸν θάνατον ἐγνώσαν, καὶ τὸν Ἡρακλέα εἶδον, τῶ μὲν ἀπεχθόμενοι διὰ τὰς ἀρπαγαῖς, τῆ δὲ τὴν ὄψιν ἐκπαυγλέμενοι, θεῖόν τι χρῆμα ἐνόμισαν ὄραϊν, καὶ τῆ ληστῆ μέγα εὐτύχημα τὴν ἀποβολὴν ἐποιῶντο. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν κλάδους δρεψάμενοι δάφνης, ἡ πολλὴ περὶ τὸν τόπον ἐφύετο, ἐκείνόν τε καὶ αὐτὰς ἀνέσεφον, ἦκον δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐπὶ ⁿ ξενία τὸν Ἡρακλέα καλῶντες. — Εὐάνδρος δὲ παλαιότερον ἔτι τῆς Θέμιδος ἀκηκῶς διεξίσης, ὅτι πεπρωμένον εἶη τὸν ἐκ Διὸς καὶ Ἀλκμήνης γενόμενον Ἡρακλέα, διαμέψαντα τὴν θνητὴν φύσιν, ἀθάνατον γενέσθαι δι' ἀρετὴν, ἐπειδὴ τάχις ὅσῃς ἦν ἐπύθετο, φθάσαι βεβλόμενος ἅπαντας ἀνθρώπους.

XL.

F f 2

Ἡρα-

k. ἢ γεγωνεῖν, *clare sonavit*: Portus leg. cenfet ἐγεγῶνε.

l. ἀλύων *Vat.* rectius forsan *Hudf.*

m. τῷ κλωπὶ *Vat.* et *Lap.* vertit: *speluncam ipsam evertit, furique superiecit.*

n. Nec male ἐπὶ ξένια, *Sylb.*

Ἡρακλέα θεῶν τιμαῖς πρῶτον ἰλασάμενος, βαμὸν αὐτοσχέδιον ὑπὸ σπερδῆς ἰδρύεται, καὶ δάμαλιν ἄζυγα θύει πρὸς αὐτῶ, τὸ θεσφατον ἀφηγησάμενος Ἡρακλεῖ, καὶ δεηθεῖς τῶν ἱερῶν καταρξάσθαι. ἀγαθεὶς δὲ τὲς ἀνθρώπους τῆς φιλοξενίας Ἡρακλῆς, τὸν μὲν δῆμον ἐξιάσει ὑποδέχεται, θύσας τῶν βοῶν τινὰς, καὶ τῆς ἀλλῆς λείας τὰς δεκάτας ἐξελάν· τὲς δὲ βασιλεῖς χώρα πολλῇ δωρεῖται Λιγύων τε καὶ τῶν ἄλλων προσοίκων, ἧς μέγα ἐποίηστο ἄρχεν, παρανόμους τινὰς ἐξ αὐτῆς ἐκβαλῶν ἀνθρώπους. λέγεται δὲ πρὸς τέτοις, ὡς καὶ δεησὶν τινα ποιήσαιο τῶν ἐπιχωρίων, ἐπειδὴ πρῶτοι θεὸν αὐτὸν ἐνόμισαν, ὅπως ἀθανάτους αὐτῶ διαφυλάττωσι τὰς τιμὰς, θύοντες μὲν ἄζυγα δάμαλιν ἀνά πᾶν ἔτος, ἀγιστεύοντες δὲ τὴν ἱερουργίαν ἔθεσιν Ἑλληνικοῖς καὶ ὡς διδάξειεν αὐτὲς τὰς θυσίας, ἵνα διὰ παντὸς αὐτῶ κεχαρισμένα θύοιεν, οἴκους δύο τῶν ἐπιφανῶν ὀ παραλαβῶν· εἶναι δὲ τὲς μαθόντας τότε τὴν Ἑλληνικὴν ἱερουργίαν Ποτιτίους τε καὶ Πιναρίας, ἀφ' ὧν τὰ γένη διαμεῖναι μέχρι πολλῆς τὴν ἐπιμέλειαν ποιέμενα τῶν θυσιῶν, ὡς ἐκεῖνος κατεσῆσατο· Ποτιτίων μὲν ἠγεμένων τῆς ἱερουργίας, καὶ τῶν ἐμπύρων ἀπαρχομένων· Πιναρίων δὲ σπλάγχχνων τε μετῆστας εἰργομένων, καὶ ὅσα ἄλλα ἐχρῆν ῥ γενέσθαι ὑπ' ἀμφοῖν, τὴν δευτέραν τιμὴν ἔχόντων. ταύτην δὲ αὐτοῖς ῥ προσεδῆναι τὴν ἀτιμίαν ὀψίμε τῆς παρεσσίας ἕνεκα, ἐπειδὴ ἔωθεν αὐτοῖς κελευθὲν ἦκειν, ῥ σπλαγχχνευμένων ἤδη τῶν ἱερῶν ἀφίκοντο. νῦν μὲντοι ἐκέτι τοῖς

γένεσσι

ο. παραλαβῶν deest *Vat.* quod abesse commode putat Reiskius, qui et paulo supra διδάξειεν αὐτὸς malit pro αὐτῆς, vel si hoc retinetur, legi posse cenfet: οἴκους δὲ δύο τῶν ἐπ. παρ' αὐτοῖς εἶναι τὰς μαθόντας cet.

ρ. ὑπ' ἀμφοῖν γίνεσθαι *Vat.*

q. προσιδέναι *Vat.*

ι. σπλαγχχνευσαμένων *Vat.*

* γένεσι τέτοις ἢ περὶ τὰς ἱεραρχίας ἐπιμέλεια ἀνάκειται, ἀλλὰ παῖδες ἐκ τῆ δημοσίου ἀνητοὶ δρῶσιν αὐτοῖς. — ὁ δὲ βωμὸς, ἐφ' ἧ τὰς δεκάτας p. 104. l. 1. ἐπέδυσεν Ἡρακλῆς, καλεῖται μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων Μέγιστος, ἔστι δὲ Βοαρίας λεγομένης ἀγορᾶς πλη-^{ara}Maxima. σίον, ἀγιστευόμενος εἰ καὶ τις ἄλλος ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ὄρκοι τε γὰρ ἐπ' αὐτῷ καὶ συνῆθηκα τοῖς βελομένοις βεβαίως τὶ διαπραττεσθαι, καὶ δεκατεύσεις χρημάτων γίνονται συχνὰ κατ' εὐχάς. — πολλαχῆ δὲ καὶ ἄλλη τῆς Ἰταλίας ἀνεῖται τεμένη τῷ θεῷ, καὶ βωμοὶ κατὰ πόλεις τε ἴδρυνται καὶ παρ' ὁδοῖς, καὶ σπανίως ἀν' εὐροὶ τις Ἰταλίας χωρὸν, ἔνθα μὴ τυγχάνει τιμώμενος ὁ θεός. ὁ μὲν ἔν μυστικὸς λόγος ὑπὲρ αὐτῆ τοίοςδε ἔ παραδέδοται. Ὁ δ' ἀληθέστερος, ᾧ πολλοὶ τῶν ἐν ἱστορίας σχήματι XLI. τὰς πράξεις αὐτῆ διηγησαμένων ἐχρήσαντο, τοίοςδε ὡς στρατηλάτης γενόμενος ἀπάντων ὀκράτιστος τῶν κατ' αὐτὸν Ἡρακλῆς, καὶ δυνάμεως πολλῆς ἠγέμενος, ἀπάσαν ἐπῆλθε τὴν ἐντὸς Ὠκεανῆ, καταλύων μὲν εἴ τις εἴη τυραννὶς βαρεῖα καὶ λυπηρὰ τοῖς ἀρχομένοις, ἢ πόλις ὑβρίζουσα καὶ ἠλωβωμένη τὰς πέλας ἡγεμονίας, ἀνδρώπων ἀνημέρω διαίτη καὶ ξενοκτονίας ἀθεμίτοις χρωμένων * καθίσαις δὲ νομίμης βασιλείας, καὶ σωφρονικὰ πολιτεύματα, καὶ βίων ἔθη φιλάνθρωπα καὶ κοινοπαθῆ πρὸς δὲ τέτοις Ἑλλήσι τε καὶ βαρβάροις ² συγκεραννύμενος, καὶ θαλαττίοις καὶ ἠπειρώταις,

F f 3

οἶ

s. Ita *Vat.* quod recipiendum putabat Reisk. praef. XIV. vulgo τοῖς συγγενέσι.

t. ἀποδίδεται *Vat.*

u. ἠλωβωμένη vſitatus, *Sylb.* a ἠλωβᾶν.

x. καθίσα δὲ *Vat.*

y. συγκεραννύμενα malit Reisk. vt ad βίων ἔθη referatur, vel ita forſan legi: "Ἑλλήσι τε καὶ βαρβάροις βεβαίων τὰς ἐπιμιξίας νῦν ἤδη συγκεραννυμένοις. Non tam enim ſignificare Dionyſium, Herculem cum nul-

lo

οὐ τῶς ἀπίστους καὶ ἀσυναλλάκτους ἔχον ὁμιλίαις ἐρήμῳ τε γῆ πόλεις ἐνιδρύμενος, καὶ ποταμούς ἐκτρέπων ἐπικλύζοντας πεδία, καὶ τρεῖς ἐκτέμνων ἀβάτοις ὄρεσι, καὶ τὰ ἄλλα μηχανώμενος, ὡς ἀπασα γῆ καὶ θάλαττα κοινῇ ταῖς ἀπάντων χρείαις γενήσοιτο. ἀφίκετο δὲ εἰς Ἰταλίαν ἔκ μονόσολος, εὐδὲ ἀγέλην βρώτων ἐπαγόμενος· ἀλλ' ἐπὶ δευλώσει καὶ ἀρχῇ τῶν τῆδε ἀνθρώπων στρατὸν ἄγων πολὺν, Ἰβηρίαν ἤδη κεχειρωμένος· διατρέψαι δὲ αὐτόθι πλείω χρόνον ἠναγκασθεῖ, τῷ τε ναυτικῷ τῇ ἀπιστία, ἢ ἐγένετο χειμῶνος ἐπιβαλόντος, καὶ τῷ μὴ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατέχοντα Ἰταλίαν προσχωρήσαι αὐτῷ ἐκείσια. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων βορβάρων, τὸ Λιγύων γένος πολὺ καὶ μάχιμον, ἐπὶ τοῖς παρόδοις τῶν Ἰταλίων ὄρων ἰδρυμένων, ἀποκαλύψει ὄπλοις τὰς εἰσβολὰς αὐτῶν τὰς εἰς Ἰταλίαν ἐπεχείρησεν, ἔνθα μέγιστος ἀγὼν τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο πάντων αὐτῶν ἐκλειπόντων ἐν τῇ μάχῃ τῶν Βελῶν. δηλοῖ δὲ τὸν πόλεμον τόνδε τῶν ἀρχαίων ποιητῶν Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ. πεποιήται γὰρ αὐτῷ ὁ Προμηθεὺς Ἡρακλεῖ τὰ τε ἄλλα προλέγων, ὡς ἕκαστον αὐτῷ τι συμβήσομαι ἐμελλε κατὰ τὴν ἐπὶ Γηρυόνην στρατείαν, καὶ δὴ καὶ περὶ τῷ Λιγυτικῷ πολέμῳ, ὡς ἔραδιος ὁ ἀγὼν ἔσται, διηγέμενος. τὰ δὲ ποιήματα ἅδε ἔχει·

^α Ἦξεις δὲ Λιγύων εἰς ἀτάεβητον στρατὸν,
Ἐνθ' ἔ μάχης εὐ οἶδα καὶ θερός περ ὦν
Μέμψει. πέπρωται γάρ σε καὶ βέλη λιπέειν.

Ἐπεὶ

Io non hominum genere esse versatum, quam infestissima eorum inter se genera eum ad mutuam consuetudinem conciliaffe.

z. Ἀλπέων *Vat.*

a. Occurrunt hi versus ap. Strabon. l. IV. p. 183. vbi pro εὐ οἶδα legitur σαφ' οἶδα et μέμψη pro μέμψει. Historia est ap. Hygin. poetic. Astronom. c. 6. et Theonem in Aratum p. 12. ed. Morell. *Hudf.*

Ἐπεὶ ^b δὲ τέττες κατασρεψάμενος τῶν παρό- XLII.
 δων ἐκράτησεν, οἱ μὲν τινες ἐξῆσιοι παρεδίδοσαν αὐ-
 τῷ τὰς πόλεις, μάλιστα δὲ ὅσοι ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς
 γένεος ἦσαν, ἢ δυνάμεις ἐκ ἔχον ἀξιοχρέες· οἱ δὲ
 πλείους ἐκ πολέμου καὶ πολιορκίας παρίσαντο.
 ἐν δὲ τέτοις * μάχη κρατηθεῖσι, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥω-
 μαίων μυθολογούμενον Κάκον, δυνάστην τινὰ κομιδῇ
 Βάεβαρον καὶ ἀνθρώπων ἀνημέρων ἀρχοντα, γε-
 νέσθαι φασὶν αὐτῷ διάφορον, ἐρυμνοῖς χωρίοις ἐπι-
 καθήμενον, καὶ διὰ ταῦτα τοῖς πλησιοχώροις ὄντα
 ὁ λυπηρόν. ὃς ἐπειδὴ κατασρατοπεδεύσαντα τὸν
 Ἡρακλέα ἔμαθεν ἐν τῷ προσεχεῖ πεδίῳ, ληθρικῶς
 διασκευασάμενος, ἐπίδρομῇ ** αἰφνιδίως ἐχρήσατο,
 καὶ κοιμωμένους τῶ στρατῷ ^d τῆς λείας ὄση ἔτυχεν
 ἀφύλακτος περιβαλλόμενος ἀπήλασεν. ὕπερον δὲ
 κατακλειθεῖς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς πολιορκίαν,
 τὰ τε φρέγια κατὰ κράτος ἐλόντων, ἐπειδὴ ^c καὶ
 αὐτὸς ἡμίνετο, ἀνηρέθη. — Ἡρακλῆς δὲ ἐπειδὴ XLIV.
 τὰ τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἅπαντα ὡς ἐβέλετο P. IIO. l. 14.
 κατεσῆσατο, — θύσας τοῖς θεοῖς τὰς δεκάτας P. III. l. 1.
 τῶν λαφύρων, καὶ πολίχνην ἐπάνυμον αὐτῷ κτίσας, Hercula-
 ἔνθα ὁ σόλος αὐτῷ ἐναυλοχεῖτο, ἢ καὶ νῦν ^f ὑπὸ neum.
 Ῥω.

F f 4

- b. ἐπειδὴ δὲ *Vat.*
- * τέτοις τοῖς μάχη *coniic. Reisk.*
- c. ὄντα χαλεπὸν *Vat.*
- ** αἰφνιδίῳ *coni. Reiske.*
- d. καὶ τῆς λείας ὄση ἐπέτυχεν ἀφύλακτως *Vat.* in quō exaratum fuisse Reiskio videtur: τῆς λείας ὄση ἐπέτυχε ἀφύλακτω. Idem malit περιβαλλόμενος.
- e. καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐρύμασιν ἀνηρέθη. *Vat. Reiskius coniicit: ἐλόντας (graecos puta) ἐπέειδε, καὶ αὐτὸς σὺν οἷς ὑπερημύγετο, ἀνηρέθη. castella sua a Graecis expugnata vidit, et vna cum iis, quos propugnabat, cecidit.*
- f. ἢ καὶ νῦν ἐστὶν quod adhucdum superest, *Reisk. Ἡράκλειον appellat Strabo.*

Ῥωμαίων οἰκημένη, καὶ Ἡ Πομπηίας ἐν μέσῳ κειμένη
 Νεαπόλεως τε, λιμένας ἐν παντὶ καιρῷ βεβαίως
 ἔχουσα· δόξης τε καὶ ζήλῃ καὶ τιμῶν ἰσοθέων παρὰ
 πᾶσι τοῖς οἰκῶσι ἐν Ἰταλίᾳ τυχῶν, ἀπῆρεν εἰς Σι-
 κελίαν. οἱ δὲ καταλειφθέντες ὑπ' αὐτῆς Φεβροῖ καὶ
 οἰκήτορες Ἰταλίας, οἱ περὶ τὸν Σιατόρηνιον ὄχθον
 ἰδρυμένοι, τῆς μὲν ἐπολιτεύοντο καθ' ἑαυτῆς. χρό-
 νῳ δὲ ὑπερον ἐ μακροῦ, διαίταν τε καὶ νόμους, καὶ
 θεῶν ἱερά συνενεγκάμενοι τὰ σφέτερα τοῖς Ἀβορι-
 γίνων, ὡς περ Ἀρκάδες καὶ ἔτι πρότερον Πελασγοί,
 ἡ πόλεως τε τῆς αὐτῆς τοῖς Ἀβοριγῖσι κοινωήσαν-
 τες, συνέβησαν ὁμοεθνεῖς νομίζεσθαι. Ἡρακλῆς
 μὲν δὴ ἱστρατίας πέρι, καὶ Πελοποννησίαν ὑπομονῆς
 ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ ταῦτα εἰρήθῳ δευτέρα δ' ὑπερον γε-
 νεᾷ μετὰ τὴν Ἡρακλῆς ἀπαρσιν, ἔτε δὲ πέμπτῳ
 καὶ πεντηκῶ μάλισα, ὡς αὐτοὶ Ῥωμαῖοι λέγουσι,
 βασιλεὺς μὲν Ἀβοριγίνων ἦν Λατίνος ὁ Φαῦνις, γό-
 νος δὲ Ἡρακλῆς, πέμπτον καὶ τριακοσὸν ἔτος ἔχων
 τὴν ἀρχήν. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τῆτον Τρῶες οἱ
 σὺν Αἰνεΐᾳ διαφυγόντες ἐξ Ἰλίου τῆς πόλεως ἀλέ-
 σης, κατέσχον εἰς Ἰωρεντόν, αἰγιαλὸν Ἀβοριγι-
 νων ἐπὶ τῷ Τυρῆνικῷ πελάγει κείμενον, ἔ πρόσω
 τῶν ἔμβολῶν τῆ Τιβέριος λαβόντες δὲ παρὰ τῶν
 Ἀβοριγίνων χωρίον εἰς οἴκησιν καὶ ὅσα ἤξιεν, πο-
 λίζονται μικρὰ ἀποσχόντες ἀπὸ θαλάττης, ἐπὶ
 λόφῳ

XLV.
 Aeneae et
 Troiano-
 rum adven-
 tus.
 Laurentum,

- g. Νέας πόλεως καὶ Πομπηίας ἐν μέσῳ κειμένη *Vat.*
 Πομπηίαν vocat *Strabo*, l. 5. p. 247. Latini *Pom-
 peios*.
 h. πόλεως si bene habet, idem valebit atque πολιτείας,
Reisk.
 i. στρατείας magis proprie, *Sylb.*
 k. τοιαῦτα *Vat.* τοσαῦτα, id quod etiam in *Vat.* fuisse
 videtur. *Reisk.*
 l. Sic infra etiam reperitur et ap. *Steph. Byzant.* v. Ἀν-
 τεια et Λώμεντος. *Straboni* aliisque Λαύρεντον dici-
 tur. *Huds.*
 m. ἐμβολῶν *Vat.*

λόφω τινί, ἢ Λαβίνιον ὄνομα τῇ πόλει θέμενοι. ὀλί· Lavinium, γὰρ ὕψερν χρόνῳ τὴν ἀρχαίαν ἀλλάξαντες ὀνομασίαν, ἀμα τοῖς Ἀβοριγῖσιν, ἀπὸ τῆ βασιλείως τῆς χώρας Λατῖνοι ἠνομάθησαν· καὶ μετανασάν· Latini, τες ἐκ τῆ Λαβινίε κοινῇ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων, μείζονα περιβάλλοντα πόλιν, ἣν Ἄλβαν ἐκάλεσαν· Alba longa, ἐξ ἧς ὀρμώνενοι πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας πόλεις ἐκτίσαν, τῶν κληθέντων Πρίσκων Λατίνων, ἐξ ὧν αἱ πλεῖστα ἐτι καὶ εἰς ἐμὲ ἦσαν οἰκόμεναί. γεγεαῖς δὲ ὕψερν ἐκκαίδεκα μετὰ Ἰλίε ἄλωσιν ἐκπέμφαντες ἀποικίαν εἰς τὸ Παλαάντιόν τε καὶ τὴν Σατορνίαν, ἐνθα Πελοποννήσιοί τε καὶ Ἀρκάδες τὴν πρώτην οἰκήσιν ἐποίησαντο, καὶ ἦν ἐτι ὅ ἐπ' αὐτῶν ζώπυρα ἅττα περιλειπόμενα τῆ παλαιῆ γενεῆς, οἰκίζουσι τὰς τόπας, ἢ περιβάλλοντες τείχεσι τὸ Παλαάντιον, ὥστε λαβεῖν σχῆμα πόλεως τότε πρώτον. τίθενται δὲ τῶ κτίσματι Ῥώμην ὄνομα, ἀπὸ τῆ σείλαντος Roma, τὴν ἀποικίαν Ῥωμύλα, ὅς ἦν ἑβδομος καὶ δέκατος ἀπ' Αἰνείε γεγονώς. — — Τὰ μὲν δὴ συνελθόντα IX. ἔθνη καὶ ἢ κοινωσάμενα, ἐξ ὧν τὸ Ῥωμαίων γένος p.152. l. 15. dictorum ἄρρηται, πρὶν ἢ νῦν ἔχουσιν οἰκισθῆναι πόλιν, ταῦ- brevis repe- τὰ ἐσν. Ἀβοριγῖνες μὲν πρώτον· οἱ Σικελὸς ἐξ- titio. νέσησαν ἐκ τῆτων τῶν χωρίων, Ἕλληνες ὄντες τὸ ἀρχαῖον ἐκ Πελοποννήσε, τῶν σὺν Οἰνώτρῳ μετενεγκαμένων τὴν οἰκήσιν ἐκ τῆς καλεσμένης νῦν Ἀρκαδίας, ὡς ἐγὼ πείθομαι· ἐπειδ' οἱ μετασάντες ἐκ τῆς τότε μὲν Αἰμονίας, νῦν δὲ Θετταλίας καλεσμένης, Πελασγοί· τρίτοι δὲ οἱ σὺν Εὐάνδρῳ παραγενηθέντες ἐς Ἰταλίαν, ἐκ Παλααντίε πόλεως· μετὰ δὲ τέττες τῶν σὺν Ἡρακλεῖ στρατευομένων Πελοποννησίων

Ff 5

νησίων

n. Λαβίνιον Vat.

o. ἐπ' αὐτῶν, eorum temporibus, defunt Vat. ζώπ. ἅττα vestigia quaedam.

p. περιλαβόντες Vat.

q. κοινωσάμενα τὰς βίεας Vat. et Lapi Cod.

r. ἄρρητο Vat.

νησιῶν Ἐπειοὶ τε καὶ Φεναῖται, οἷς καὶ Τρωϊκόν τι ἐμέμικτο· τελευταῖοι δὲ οἱ διασωθέντες συν Αἰνεία Τρῶες ἐξ Ἰλίου τε καὶ Δαρδάνης, καὶ τῶν ἄλλων Τρωϊκῶν πόλεων.

II.

De Romanor. lingua, et vita liberali.

lib. 1. c. 90. p. 232.

Ῥωμαῖοι δὲ Θωνὴν μὲν ἔτ' ἀκράν βαίρβαρον, ἐδ' ἀπηρητισμένως Ἑλλάδα φθεγγονται, μικτὴν δὲ τινα ἐξ ἀμφοῖν, ἧς ἐστὶν ἡ πλείων Ἰολίσι· τῆτο μόνον ἀπολαύσαντες ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιμίξεων, τὸ μὴ πᾶσι τοῖς φθόγγοις ἄρθεοπεῖν. τὰ δὲ ἄλλα ὅποσα γένεσ' Ἑλληνικῶν μνηύματά ἐστιν, ὡς ἐχ' ἕτεροῖ τινες τῶν ἀποικησάντων ἑ διασώζονται, ἔ νῦν πρῶτον ἀρξάμενοι πρὸς Φιλίαν ζῆν, ἠνίκα τὴν τύχην πολλὴν καὶ ἀγαθὴν ῥέεσαν διδάσκαλον ἔχουσι τῶν καλῶν, ἐδ' ἀφ' ἧ πρῶτον ὠρέχθησαν τῆς διαποντίε, τὴν Καρχηδονίων καὶ Μακεδόνων ἀρχὴν καταλύσαντες, ἀλλ' ἐκ παντός ἔ συνωκίδησαν χρόνε, βίον Ἑλληνα ζῶντες, καὶ ἐδὲν ἐμπρεπέτερον ἐπιτηδέουοντες πρὸς ἀρετὴν νῦν ἢ πρότερον. μυρία δ' εἰς τῆτο λέγειν ἔχων, καὶ πολλοῖς τεκμηρίοις χρῆσθαι δυνάμενος, ἀνδρῶν τε καὶ μαρτυρίας φέρειν ἐκ ἀξίων ἀπισεῖσθαι, πάντα ἀναβάλλομαι ταῦτα εἰς τὸν περὶ τῆς πολιτείας αὐτῶν συγγραφησόμενον λόγον.

III.

s. *Dorica magis, quam Aelica, vt censet Glarean.* Sed cum Dionysio faciunt, quae a Prisciano et aliis Grammaticis in eandem sententiam sunt prodita. *Sylb.* Hanc sententiam firmat Quintil. Instit. 1, 6. *Vocabula latina plurima sunt ex graecis orta, praecipueque Aelica ratione, cui est sermo noster simillimus, declinata.*

t. διασώζοντες *Vat.*

III.

Purior Romanorum quam Graecorum religio: ta-
lemque esse Romulus voluit.

Τερά μὲν ἔν, καὶ τεμένη, καὶ βωμῆς, καὶ ξοάνων ^e libr. II.
 ἰδρύσεις, μορφάς τε αὐτῶν, καὶ σύμβολα, καὶ ^{c. 18.}
 δυνάμεις, καὶ δαρεαὶ αἰς τὸ γένος ἡμῶν εὐηργέτη- ^{p. 272. 1, 16.}
 σαν, ἑορτάς τε ὁποίας τινὰς ἐκάσῳ θεῶν ἢ δαιμό-
 νων ἀγεῖσθαι προσήκει, καὶ θυσίας αἰς χαίρεισι γε-
 ραιζόμενοι πρὸς ἀνθρώπων, ἐκχειρίας τε αὐτῶν καὶ
 πανηγύρεις, καὶ πόνων ἀναπαύλας, ^a καὶ πάντα
 τὰ τοιαῦτα, ὁμοίως κατεσῆσατο τοῖς κρατίστοις
 τῶν παρ' Ἑλλήσι νομίμων. τῆς δὲ παραδεδομένης
 περὶ αὐτῶν μύθος, ἐν οἷς βλασφημίαι τινὲς ^b εἰσι
 κατ' αὐτῶν ἢ κατηγορίαι, πονηρῆς καὶ ἀνωφελῆς
 καὶ ἀσχήμονας ὑπολαβὼν εἶναι καὶ εἶχ' ὅτι ^c θεῶν
 ἀλλ' ἐδ' ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀξίους, ἀπαντας ἐξέ-
 βαλε, καὶ παρεσκεύασε τῆς ἀνθρώπων ^d κράτισσα
 περὶ θεῶν λέγειν τε καὶ φρονεῖν, μηδὲν αὐτοῖς
^e προσάπτοντας ἀνάξιον ἐπιτίθευμα τῆς μακαρίας
 φύσεως. Οὔτε γὰρ Οὐρανὸς ἐκτεμνόμενος ὑπὸ τῶν
 ἑαυτῆ παίδων παρὰ Ῥωμαίοις λέγεται, ἔτε ^f Κρό-
 νος ἀφανίζων τὰς ἑαυτῆ γονάς, φόβῳ τῆς ἐξ αὐ-
 τῶν ἐπιθέσεως, ἔτε Ζεὺς καταλυὼν τὴν Κρόνου δυ-
 ναστείαν καὶ κατακλείων ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τῆ Ταρ-
 τάρῃ τὸν ἑαυτῆ πατέρα· ἐδέ γε πόλεμοι, καὶ τραυ-
 ματα, καὶ δεσμοί, καὶ θητεῖαι θεῶν παρ' ἀνθρώ-
 ποις·

- a. Euseb. qui totum hunc locum citat de Praepar. Ev. cap. vlt. legit: καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως κατεσῆσαντο τῶν κρατίστων παρὰ τοῖς Ἑλλήσι νομίμων.
- b. ἔνεισι Vat. et statim περὶ αὐτῶν minus apte pro κατ' αὐτῶν Euseb. d. 1.
- c. τῶν θεῶν Eusebius, minus recte cum sequatur ἐδ' ἀνθρώπων sine art. Syll.
- d. τὰ κάλλιστα Euseb. nec displicet Stephano.
- e. προσανάψας Euseb.
- f. ὁ Κρόνος Euseb.

ποις ἑορτῇ τε παρ' αὐτοῖς ἐδεμία μελανείμων ἢ πένθιμος ἀγεται, κοπετὸς ἔχουσα καὶ θρήνης γυναικῶν ἐπὶ θεοῖς ἀφανιζομένοις, ἢ ὡς περ' Ἑλλήσιν ἐπιτελεῖται περὶ τῆ^h Περσεφόνης ἀρπαγῆν καὶ τὰ Διονύσου πάθη, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐδ' ἂν ἴδοι τις παρ' αὐτοῖς, καίτοι διεφθαρμένων τῶν^k ἐθῶν ἤδη, ἢ θεοφορήσεις, ἢ κερυβαντισμοὺς, ἢ ἀγερμῶς, ἢ^m βακχείας καὶ τελεταῖς ἀπορρήτους, ἢ διαπανυχιασμοὺς ἐν ἱεροῖςⁿ ἀνδρῶν σὺν γυναιξίν, ἢ κ' ἄλλο τῶν παραπλησιῶν τέτοις τερατευμάτων ἐδέν, ἀλλ' εὐλαβῶς ἅπαντα πραττόμενά τε καὶ λεγόμενα τὰ περὶ τῆς θεᾶς, ὡς ἔτε παρ' Ἑλλήσιν ἔτε παρὰ βαρβάρους· καὶ ὁ πάντων μάλιστα ἔγωγε τεθαυμακα, καί περ μυρίων ὄσων εἰς τὴν πόλιν^o ἐηλυθότων ἐθνῶν, οἷς πολλὴ ἀνάγκη σέβειν τὴν πατρίδα θεᾶς τοῖς οἰκοῦσιν νομίμοις, ἐδενὸς εἰς ζήλον ἐλήλυθε τῶν ξενικῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ πόλις δημοσία, ἢ^p πολλοῖς ἤδη συνέβη παθεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰ τινα κατὰ χρησμῶς^q ἐπεισηγάγετο ἱερὰ, τοῖς ἑαυτῆς αὐτὰ τιμᾶ νόμοις, ἅπασαν ἐκβάλλουσα τερθρείαν μυθικὴν, ὡς περ τὰ^r τῆς Ἰδαίας ἱερᾶ. θυ-
σίας

g. ἄπερ Ἑλλ. ἐπιτελεῖται *Euseb.*

h. Φερσεφόνης *Vat.*

i. περὶ Διονύσου *Euseb.*

k. τῶν θεῶν *perperam in Euseb.*

l. ἀγερμῶς *Vat.* Verba ἐν ἀγερμῶς non habet *Euseb.* Sed agnoscit *Lapus*: quanquam vertit parum apposite *aggregationes*, cum sint *circuitiones*, quas *agyrtæ* ad *stipem* colligendam instituebant, nec male huc quadrat, quod *Eustath.* p. 1436, 36. ap. *Dionys.* ait ἀγύρειν idem esse ac περιίναι καὶ περινοσεῖν.

m. βακχείας *Euseb.*

n. Addit θεῶν *idem.*

o. ἐπεληλυθότων *Euseb.*

p. πολλοῖς *Euseb.*

q. ἐπεισημται ἱερὰ, τοῖς αὐτόθι αὐτὰ νομίμως μεθέρμοσεν, ἅπασαν ἐκβάλλουσα τερθρείας μυθικὴν *Euseb.*

r. τὰ τῆς Ἰδαίας θεᾶς ἱερὰ *Euseb.* τὰ τῆς Ἰδαίας θεᾶς ἱερὰ *Vat.*

σίας μὲν γὰρ αὐτῇ καὶ ἀγῶνας ἀγῶσιν ἀνά πᾶν ἔτος οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὰς Ῥωμαίων νόμους ἱερᾶται δὲ αὐτῆς ἀνὴρ Φρυξὶ καὶ γυνὴ Φρυγία· καὶ περιάγουσιν ἀνά τὴν πόλιν ἔτοι^ς μητραγυρτῆτες, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος, τύπας τε περικείμενοι τοῖς σήθεσι, καὶ καταυλόμενοι πρὸς τῶν ἐπομένων τὰ μητρῶα μέλη, καὶ τύμπανα κροτῶντες· Ῥωμαίων δὲ τῶν αὐθιγενῶν ἔτε μητραγυρτῶν τις, ἔτε καταυλόμενος πορεύεται διὰ τῆς πόλεως, ποικίλῃ ἐνδεδυκῶς σόλην, ἔτε ὀργιάζων τὴν θεὸν τοῖς Φρυγίοις ὀργιασμοῖς, κατὰ νόμον ἢ ψήφισμα βεβλήσ. ἔτως εὐλαβῶς ἡ πόλις ἔχει πρὸς τὰ ἐκ ἐπιχώρια ἔδη περὶ θεῶν, καὶ πάντα στένεται^ς τύφον, ᾧ μὴ πρόσσεσι τὸ εὐπρεπές.

IV.

Auguris Navii statua aenea: cuius iussu Tarquinius cotem novacula disciderat.

lib. 3. c. 71. p. 592. l. 2.

Οἱ μὲν ἔν ἄλλοι πάντες, ὡς τὸ θαυμαστὸν τῆτο καὶ ἀπίστον ἔργον ἐθεάσαντο, καταπληγέντες ἀνεβόησαν. ὁ δὲ Ταρκύνιος, αἰδεαθεὶς ἐπὶ τῇ διαπίρρα τῆς τέχνης, καὶ τὸ ἀπρεπές τῶν ὀνειδισμῶν ἐπανορ-

s. *μηναγυρτῆτες* et mox *μηναγυρτῶν Euseb.* utramque lectionem probat *Vigerius*, quod vox *μηναγύρτης* occurrat ap. *Hesych.* et *Suid.* Sed *Eusebianam* reiicit *Car. Neapolis* ad *Fast. Ovid.* p. 177. quod haec *corrogiatio* semel in anno fuerit, non menstrua. v. *Eustath.* p. 1824, 10. *ed. Rom. Maiorag.* in *Arist. Rhet.* 3, 2. p. 354. et *Petr. Victorium* in eand. p. 559. vt et *Phil. a Turre de Mithra* p. 244. *Hudf.*

t. ἐνδεδυμένος *Euseb.*

u. ἀδὲ τοῖς Φρυγίοις *idem.*

x. μύθον, ᾧ μηδέν ἐστὶν εὐπρεπές *Euseb.*

a. *Fuerat ὀνειδισμὸς. s. contumelia in eo, quod artem eius*

ἐπανορθώσασθαι βελόμενος, πρῶτον μὲν τῶν περὶ
 τὰς Φυλαῖς ἐγχειρημάτων ἀπέστη, ἔπειτα δ' αὐτὸν
 τὸν Νέβιον ἀποθεραπεύσαι διαγνῆς, ὡς ἀπάντων
 ἀνθρώπων θεοφιλέστατον, ^b ἄλλαις τε καὶ πολλαῖς
 Φιλανθρωπίαις ὑπηγάγετο, καὶ ἵνα μνήμης αἰώνις
 τυγχάνοι παρὰ τῶν ἐπιγινομένων, εἰκόνα κατα-
 σκευάσας αὐτῆ χαλκῆν, ἀνέστησεν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς
 ἢ καὶ εἰς ἐμὲ ἦν ἔτι πρὸ τῆ βουλευτηρίας κειμένη,
 πλησίον τῆς ἱερᾶς συκῆς, ἐλάττων ἀνδρὸς μετρίε,
 τὴν περιβολὴν ἔχουσα κατὰ τῆς κεφαλῆς. ὀλίγον
 δὲ ἀποθεν αὐτῆς ἦτε ἀκόνη ^c κεκρῦφθαι λέγεται
 καὶ ὁ ξυρὸς κατὰ γῆς ὑπὸ βωμῶντινι καλεῖται δὲ
^d Φρέαρ ὁ τόπος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

V.

Triarii quales milites fuerint?

lib. 5. c. 15. extr. p. 881. l. 13.

* Ἦσαν δ' ^e αὐτῆ Φύλακες οἱ τριάριοι λεγόμενοι,
 παλαιοὶ τε καὶ πολλῶν ἔμπειροὶ πολέμων, οἷς
 ἐσχάτως, ὅταν ἀπογνώδῃ πᾶσα ἐλπίς, εἰς τὰς
 περὶ τῶν μεγίστων ἀγῶνας καταχρῶνται.

eius eluserat, dum, cote secunda eius vt faceret peri-
 culum, postulaverat.

- b. Ita dedit *Reisk.* ἄλλαις ταῖς πολλαῖς *Vat.* vulgo ἄλλαις τε Φιλανθρ.
- c. Ita *Vat.* vulgo γεγράφθαι, quod et *Lapus* habuisset in cod. suo videtur.
- d. cf. Cic. Div. 1, 17. *supra cotem impositum puteal accepimus.* Cum *puteal* sit operculum putei, locum illum non incommode vocari Φρέαρ apparet, quanquam magis proprie πῶμα Φρέατος appellatur.
- e. *ibi* sc. in castris, post proelium a. 245. in quo Brutus et Aruns Tarquinius ceciderant.

VI.

Quaenam a diligenti historico expectentur, auctor explicat.

lib. II. c. I. p. 2156. l. II.

Τοῖς τε γὰρ πολλοῖς ἐκ ἀπαρκῆ τῆτο μόνον ἐκ τῆς ἱστορίας παραλαβεῖν, ὅτι τὸν Περσικὸν πόλεμον ἢ ἐπὶ τῆτε ποιήσωμαι τὸν λόγον ἐνίκησαν Ἀθηναῖοί τε καὶ Λακεδαιμόνιοι, δυσὶ ναυμαχίαις καὶ πεζομαχίᾳ μιᾷ καταγωνισάμενοι τὸν βαρβαρον τριακοσίας ἀγόντα μυριάδας, ἢ αὐτοῖς συμμάχοις ἢ πλείους ὄντες ἑνδεκα μυριάδων ἀλλὰ καὶ τῆς τόπης, ἐν οἷς αἱ πράξεις ἐγένοντο, βέλονται παρὰ τῆς ἱστορίας μαθεῖν, καὶ τὰς αἰτίας ἀκῆσαι, δι' αἷς τὰ θαυμασὰ καὶ παραδόξα ἔργα ἐπετέλεσαν, καὶ τίνες ἦσαν οἱ τῶν στρατοπέδων ἡγεμόνες, τῶν τε βαρβαρικῶν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν, ἱστορῆσαι, καὶ μηδενος, ὡς εἶπεν, ἀνήκοοι γενέσθαι τῶν συντελεθέντων περὶ τῆς ἀγῶνας. ἤδεται γὰρ ἡ διάνοια παντὸς ἀνθρώπου χειραγωγημένη διὰ τῶν λόγων ἐπὶ τὰ ἔργα, καὶ μὴ μόνον ἀκῆσαι τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ τὰ πραττέμενα ὁρᾶσαι. εἰδὲ γ' ὅταν πολιτικὰς ἀκῆσωσι πράξεις, ἀρκῆνται τὸ κεφάλαιον αὐτὸ καὶ τὸ πέρασ τῶν πραγμάτων μαθόντες, ἢ ὅτι συνεχώρησαν Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις, τείχη τε καθελεῖν τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ναῦς διατεμεῖν, καὶ Φερεῖν εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰσαγαγεῖν, καὶ ἀντὶ τῆς πατρίδος δημοκρατίας ὀλιγαρχίαν τῶν κοινῶν

f. Forfan rectius περὶ τῆτε Syllb.

g. Ita Reisk. una cum ipsis sociis. vulgo αὐτοὶ σὺν αὐτοῖς τοῖς συμ.

h. Nempе belli Peloponnesiaci anno ultimo. Nam his legibus pax convenit inter Athenienses et Lacedaemonios. vid. Xenoph. Ἑλληνικ. lib. 2. Diod. Sic. lib. 13. et Plutarch. in Lysand. Inde disces, quomodo sint accipienda verba illa: ἔτε πρὸς αὐτὰς ἀγῶνα ἀρχόμενοι. Casaub.

κοινῶν ἀποδείξαι κυρίαν, ἔτε πρὸς αὐτὰς ἀγῶνα ἀράμενοι. ἀλλ' εὐθύς ἀξίῃσι, καὶ τίνες ἦσαν αἱ κατασχῆσαι τὴν πόλιν ἀνάγκαι, δι' αἷς ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ σχέτλια ὑπέμεινε, καὶ τίνες οἱ πέισαντες αὐτὰς λόγοι, καὶ ὑπὸ τίνων ῥηθέντες ἀνδρῶν, καὶ πάντα, ὅσα παρακολοθεῖ τοῖς πράγμασι, διδάχθῃναι. τοῖς δὲ πολιτικοῖς ἀνδράσιν, ἐν οἷς ἔγωγε τίθεμαι καὶ τὸς φιλοσόφους, ὅσοι μὴ λόγων, ἀλλ' ἔργων καλῶν ἀσκήσιν ἠγέοντα τὴν φιλοσοφίαν, τὸ μὲν ἠδεῖναι τῇ παντελεῖ θεωρίᾳ τῶν παρακολοθεθέντων τοῖς πράγμασι, κοινὸν ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει· χωρὶς δὲ τῆς ἡδονῆς περιγίνεται τὸ περὶ τῆς ἀναγκαίης καιρὸς μεγάλα τὰς πόλεις ἐκ τῆς τοιαύτης ἐμπειρίας ὠφελεῖν, καὶ ἄγειν αὐτὰς ἐκείσας ἐπὶ τὰ συμφέροντα διὰ τῆς λόγου. ῥᾶσα γὰρ οἱ ἀνθρώποι τὰ τ' ὠφελῆντα καὶ βλάπτοντα καταμανθάνουσιν, ὅταν ἐπὶ παραδειγμάτων ταῦτα πολλῶν ὁρῶσι, καὶ τοῖς ἐπὶ ταῦτα παρακαλοῦσιν αὐτὰς φρόνησιν μαρτυροῦσι, καὶ πολλὴν σοφίαν.

i. Ita Vat. vulgo παραδείγματα.

SVNT, QVIBVS PRAETER ALIA MORVS,
VIR SVMMVS,

DIONYSII REISKIANI VOLV MEN VLTIMVM
ORNAVIT,

E X C E R P T A

E TOVPII CVRIS NOVISSIMIS IN SVIDAM,

E QVIBVS

QVAE IN HANC SYNOPSISIN CADANT,

SVNT HAEC:

Ἄλοιων, τύπτων, κρέων· ὁ δὲ ῥοπάλω ἀλοιῶν, εἶθ' ἐτέρῳ τρόπῳ, τῆτον ἔκτεινεν. Respexit, vt videtur, Suidas ad Dionys. Halicarn. Antiqu. Rom. 1, 39. Ἡρακλῆϊς δὲ ΑΛΟΙΩΝ αὐτὸν τῷ ῥοπάλῳ ἔκτεινεν. vbi MS. Vat. ἀλύων. quod et imperite probat Hudsonus. (Toup. cur. novissim. p. 11.)

Idem Cl. Toupius in Epistola de Syracusiis p. 328. Dionysius Halicarn. Antiqu. Rom. lib. 7. sub finem: Δυσὶ γὰρ ἵπποις ἐξευγμένοις, ὃν τρόπον ζεύγνυται συνωρεῖς, τρίτος παρείπετο σειραῖος ἵππος ῥυτῆσι συνεχόμενος· ὃν ἀπο τῆ ΠΑΡΗΙΩΡΗΣΘΑΙ καὶ συνεζεύχθαι (leg. καὶ ΟΥ συνεζεύχθαι) ΠΑΡΗΙΩΡΟΝ ἐκάλεν οἱ παλαιοί. qui locus illustris est.

INDEX GRAECITATIS.

A.

Ἀβασλευτος, rege carens, 1, 75.

ἄβατον, 1, 69, idem quod ἄδυτον.

ἀβέλητα, quae quis parum consulte facit, 10, 5. item, quae invitus, adversa, 11, 56.

ἄγαμαι, suspicio, laudo, 6, 94. **ἠγάσθην**, admiratus sum, probavi, 2, 23.

ἀγανακτεῖν, indignari, 1, 86. **ἀγανάκτησις**, iremitus, 11, 31.

ἀγαπᾶν, gratum habere, beneficum actum putare, 2, 4. *Syn.* ἀγαπητῶς ἀκβεῖν, δεχέσθαι. Suidas: ἀρκεῖσθαι τινὶ, καὶ μηδὲν πλέον ἐπιζητεῖν. ὡς ἀγαπήσω, libenter amplexurus, 2, 57. ἐν ἀγαπ. τὸ ζῆν, vitam acerbam putantes, 7, 50.

ἀγαπητὸν ἀποφαινῶν, ad quiescendum esse demonstrans, 9, 43.

ἀγαπητῶς, lubenter, 2, 28. 4, 49.

ἄγγος, τὸ, vas, 2, 23. **ἀγγεῖον**, idem 10, 16.

ἀγεῖν ὑπὸ δίκην, reum agere, 3, 22. **ἀγεῖν καὶ φέρειν**, depopulari, praedas agere, 2, 28. 5, 13. 39. *ubi*, Ionicum esse de hostilibus direptionibus, Hierodoto perquam familiare, ut i. c. 88. et 166. admonet Camerar. vid. et Xenoph. H. gr. 3, 2, 9. Cy-

ropaed. 3, 2, 6. *Etiam ferre; agere Liv.* 3, 37. *ad quem locum reliqua congeffit Stroth.* **ἀγένετοι**, imberbes i. e. adolescentes, 7, 72.

ἀγέρωχος, protervus, 10, 7. **ἀγιάζειν** ad 7, 72, i.

ἄγκων, angulus f. locus in cubiti speciem curvatus, 3, 44. *Landecke.*

ἀγνεῖαι, expiationes, 2, 63.

ἀγνήγάμων, innupta, 2, 22. 67.

ἀγνίζειν, expiare, 3, 22.

ἀγορά, ἀγορὰν ποιεῖσθαι, concionem populi habere, 2, 3.

conventus 3, 59. 4, 45. *item*

res venales, **δέονται ἀγορᾶς**, mercatu iis opus est, 2, 28.

commeatus 2, 53. **ἐπέισαπτοι ἀγ.** commeatus importati, 6, 17. 9, 26. de frumento, quod venditur, 7, 20.

Synon. τῶν ἐπιτηδείων ἀγ. 7, 44. **ἀγορᾶ** nundinae, 2,

28. 7, 58. **τρίτη ἀγορᾶ** ibid. et c. 59. trinundinum, trinundini dies f. tertiae nundinae, *ut vocantur in XII*

tabb. cf. ad 9, 41. *

ἀγορανόμοι *proprie fori et rerum venalium arbitri f. moderatores pretii ammonarii.*

vid. ind. Dem. Reisk. it. aediles, 6, 90.

ἀγορεύειν γνώμην ἐν δήμ. dicere ad populum, 7, 17. *de*

relatione ad populum. Sed 10, 31. est *de relatione ad*

Senatum, quae ab initio qui-

dem

Index Graecitatis.

- dem Consulum fuit: ideoque verti debet, referre, vel verba facere scil. in senatu: eaque forma solennis est, Sitis etiam praemissa. Synon. est c. 32. τὸν ὑπὲρ τῆ νόμος λόγον εἰσέφερεν, idque factum in senatu, apparet ex eius cap. initio.*
- ἄγος, τὸ, piaculum, 3, 22. 6. 89.
- ἀγριεῖσθαι, efferari, exacerbari, 9, 39.
- ἄγροικος, rusticus, agricola, 2, 8.
- ἀγωγή, disciplina, mores, 2, 23. 3, 36. ὑδάτων ἀγ. aquae ductus, 3, 67.
- ἄγων, causa, 7, 43. *de Marcio accusando et multando.*
- ἀγωναλεῖς, quinam sint v. 2, 70.
- ἀγωνίζεσθαι, certare in iudicio (de reo) 7, 56. 10, 8.
- ἀγωνισαί, concertatores, athletae, 7, 72.
- ἄδεια, impunitas, 5, 13. 10, 24.
- ἀδιάλυτος, indissolubilis, 2, 25.
- ἀδικεῖν περὶ τὴν πίσιν, fidem violare, 4, 62.
- ἄδυτον et ἄδυτα, sacrarium, adytum, 1, 69.
- ἀεὶ βραχίλεις ad 3, 1. c.
- ἀειφυγία, exilium perpetuum, 4, 42.
- ἀετὸς, 4, 61. extr. Synon. ἀετωμα. Quoniam h. l. a tecto ipso (τέγης) distinguitur, notat tecti fastigium anteriorius, in cacumen media parte leviter assurgens, sive quod triangulari forma, supra rectam coronam (über dem Karnies oder Dachgesimsse) attollitur, volantis aquilae figuram quodammodopraeferens: unde aquilam tale fastigium Latini vocant. cf. Alex. Donatus de vrbe Roma, 2, 4. Iust. Rycquius de Capitol. Rom. c. 13. quos laudavit Hudson: itemque ad h. l. Casaub. Adde Suid. Schol. Aristoph. in Avib. v. 1110. Pausan. Eliac. 1, 9. in templi Iovis Olymp. descriptione; item Ez. Spanh. de usu et praest. num. diff. 3. p. 64b. et Philand. ad Vitruv. 4, 7. Pluralis in Taciti verbis. Hist. 3, 72. mox sustinentes fastigium aquilae traxere flammam, de utraque hac tecti parte, cum anteriore tum postica intelligi poterit.
- ἄζευκτοι, non iuncti, (singulares equi) 2, 31. 7, 73.
- ἄζηλος τελευτῆ βίης, vitae exitus non optabilis, 2, 67.
- ἀήθης, ὄψεις ἀήθ. novae spectrorum facies 8, 89. *visa insueta* Lapsus.
- ἀθλήματα, certamina, 7, 72.
- ἄθλον, ἄθλα τ. πολέμων ἐστὶ τὰ χρήματα, praemia mercesque bellorum sunt opes ac pecuniae, 4, 19. *quoniam pro iis vel augendis vel tuendis bella geri solebant. περὶ μεις. ἄθλων κινδυνεύοντες,* quorum maiora commoda in periculo versantur, quorum praecipue res agitur, de maioribus periclitantes, (die mehr zu verlieren haben) ibid.
- ἄθροοι, plures vel omnes firmul,

Index Graecitatis.

mul, 2, 8. 5, 76. 7, 14. *vbi paucis*, 8, 55. *vbi singulis opponuntur*. multi, 7, 72.
αἰθρώως ἦκειν, frequentes adesse, 7, 38.
αἰθυμια, moestitia, 2, 30.
αἰθύρματα κόμης v. ad 11, 39. b.
αἰδώς καὶ δικαιοσ. παιδ. verecundia et pietas liberorum, 2, 26. *αἰδ.* τῶν συνόντων, reverentia praesentium, 2, 75. *sed pudenda* 7, 72.
αἰθρία, αἰθρ. εἰσης ἀσράψαυ τ. εἰρανόν, serenum fulgurasse coelum, 2, 5.
αἰθριος, subdialis, coelo expositus, 3, 68. 8, 79.
Αἰκανοί, Aequi, 9, 1.
αἰνία, plagarum contumelia, 10, 39.
αἰνιζεσθαι, cruciare, 5, 77. *proprie est αἰνή, turpem et foedum aspectu reddere.* v. *Reisk. ind. Dem.*
αἰμάττειν, cruentare, 2, 74.
αἰπόλιον, grex caprarum, 9, 67.
αἰρεῖν, ἤρθη μέγας, ad 7, 65*.
αἰρεῖσθαι, eligi, creari, 1, 75. *med. αἰρ. τι πρὸ τινός*, antepone aliquid alicui, 2, 28.
αἰρεσις, optio, electio, 2, 3.
αἰρετός, optatus, petitus, civium voluntate institutus, 5, 73.
αἰθέεισθαι, inf. aor. 2. ab *αἰθέειν* εἰσθαι, sentire, 5, 77.
αἰσιος, ον, saustus, secundus, 1, 86.
Αἰσυμνήται, 5, 73. *praesides et iudices certaminum, alias βραβευταὶ τῶν ἀγώνων.* *Arist. polit.* 9, 10. *et Hom. Od.* 8, 100. sq. *et* 258. sq.

Deinde sunt, ut Noster ait, h. l. tyranni ac reges, iique praesertim suorum voluntate creati: quo sensu commemorantur in Thalet. ep. ad Solonem, it. in ep. Thrasybuli ad Perianth. extr. Casaub. qui et laudat de aesy-mnetis Meursium in not. ad Hellad. Chrestom. p. 69. (ad calcem libror. Meursii postumor. de regn. Lacon. et Atheniensium Pyraeco, it. in Thes. Gronov. T. X. De vocis etymologia cf. interpp. ad laudata Homeri loca. et Etymologic. vbi sic est: Αἰσυμνήτηρ ὁ βασιλεὺς ὁ τὸ καθῆκον ὑμνῶν καὶ σέβων. ἢ αἰσυμενετήρ ὁ ἐν τῶν καθῆκοντι μένων. οἱ δὲ, παρὰ τὸ αἰσυμνήων, ὅ ἐστι τὸ αἰσίων μνήμην ποιέεισθαι. ἢ ὁ αἰσιόμητης ὁ αἰσία βεβλυόμενος. ὁ γὰρ τύραννος τῶν αντήτων.
αἰτία, δι' αἰτίας εἶναι, in suspicionem esse, suspectum esse, 1, 70. *ἐν αἰτίας ἔχεν*, criminari, 4, 24. *ἐνοχοί τ. αἰτίαις* 2, 72. *et οἱ ἐν. τ. αἰτίαις*, fontes, *ibid.*
αἰτίος, α, ον, qui, quae, quod in culpa est, 2, 3. 4, 26. *αἰτίοι* 2, 54. *αἰτιώτατος* 5, 35.
αἰχμή, hasta, 2, 48.
αἰχμοφόροι, hastati, satellites, 2, 13.
ἀκαταπλήκτως, intrepide, 7, 53.
ἀκίνδυνος, non periculofus, 4, 43.
ἄκλειστος, non clausus, apertus, 2, 33. 10, 14.
 ἀκλή-

Index Graecitatis.

- ἄκληρος*, patrimonii expers, egenus, 9, 51.
ἀκμάζειν, florere, 2, 21. *de viris doctis et scriptoribus.*
ἀκμή, οἱ ἐν ἀκμῇ, qui in flore aetatis sunt, 4, 17. Synon. *νεώτεροι. ἀκμ. τῆς πολ. urbana iuventus*, 7, 72. in it.
ἀκόλαθα ad 10, 1. e. *ἔργα τοῖς λόγοις ἀκ.* facta orationi respondentia, congruentia, 10, 5. Synon. *ἴμοια XI. 38. extr. Sic Liv. 2, 83. secunda irae verba.*
ἀποσμεῖν, immodeste se gere, 10, 50.
ἀνέσιος, non voluntarius, 3, 22.
ἀνέσματα, res auditae, 7, 66.
ἄκρα, arx, 1, 69.
ἄκρατος, non mixtus, 7, 55.
ἀκριβεια, *ἀκριβειαν εἰπεῖν*, verum dicere, 2, 2.
ἀκριβολογεῖσθαι, subtiliter differere, 2, 61.
ἀκριτος, indemnat, indicta causa, 3, 22. 7, 50.
ἀκροθίνια, quicquid e praeda delectum, velut primitiae, Deo consecratur, manubiae, 2, 34. vid. Alexand. genial. dier. 5, 24. Turneb. Advers. 14, 2. et interpp. ad Ep. ad Hebr. 7, 4.
ἄκρον, fummitas, 5, 46. *mox mucro, ibidem.*
ἀκροσιχίδες 4, 62. extr. *Sunt versus, quorum primae litterae, per capita versusum decurrendo, collectae nomen vel sententiam aliquam exhibent: cuiusmodi sunt v. c. Plautinarum comoediarum argumenta. Quin et ipsa se-*
ries litterarum capitalium ac sententia, quae his versusum litteris primis efficitur, ἀκροσιχίς appellatur v. c. ap. Cic. Div. II, 54. apices litterarum vertit Lapus.
ἄκρωρεία, vertex montis, 6, 90.
ἄκτῆ, ἡ, littus, 2, 1.
Ἀκύλιος (Γάιος), Caius Aquilius. *eius de cloacis narratio*, 3, 67.
ἄκυρος, irritus, 5, 70. illicitus, 7, 41. ex oppos. *κύριος* quid vid.
ἀκινεῖν, dissolvere, irritum facere, 2, 72.
ἀλαζών, εἰς τὴν ἀλαζ. πολυτέλειαν, in luxum insolentem, 2, 23.
Ἄλβανοι, Albani, incolae Albae longae, 1, 71.
ἄλγεῖνα, τὰ, miseriae, mala, 4, 44.
ἀλεξήματα πρὸς τ. συμφ. calamitatis remedia, 7, 13.
ἀλίμενος, portu carens, improtuosus, 3, 44.
ἄλις ἔχειν, contentum esse, 2, 3.
ἀλίσκειν, capere, *ἀλῆστα* πολ. vrbs capta, 2, 34. *ἀλόντες*, criminis convicti, rei, 2, 10.
ἀλῶνα ad 7, 64. b. *ἐπὶ θανάτῳ ἀλῆς*, capitis damnatus, 8, 78. pass. *ἀλίσκεσθαι ἀφροδ.* Veneri indulgere, 2, 28.
Ἄλκαιο, 5, 78. Poëta Lesbicus, dux exulum cum fratre Antimenide. Arist. Polit. 3, 10. contra quem Pittacus a Mitylenaeis Aesymmeta creatus est. Casaub. cf. Strabo 13, 599 et 617.
G g 3
ἀλκή,

Index Graecitatis.

- ἀλκή*, πρὸς ἄλκ. *τρέπεσθαι*,
 ad impetum faciendum, f.
 ad proelium sese converte-
 re, 2, 50. phrasis Thucyd.
 2, 84. vbi Schol. ἐς ἄλκ. in-
 terpr. ἐς πολέμῳ μάχην.
ἄλκιμος, strenuus, 9, 10.
ἄλλαγά, reditus in gratiam,
 pacificatio, 7, 54.
ἄλλήλοι, τὴν βλάβησαν ἄλλ.
 qua sibi mutuo nocent, 2,
 28.
ἄλληλοφθονία, mutua invidia,
 discordia, 4, 26.
ἄλλοθέτης, externus, 2, 76.
ἄλλοτε ἄλλῃ, aliter aliis passim
 locis, alibi aliter, 3, 44.
ἄλλότριος τῶν ἐπιτηδευμά-
 των, alienus a studiis et ra-
 tionibus cuiusdam, 7, 65.
ἄλλοτρίως ἔχειν, infensum
 esse, 5, 40.
ἄλλως τε καὶ, praesertim, 3,
 22. 7, 25. 10, 51.
ἄλεργής, purpureus, 2, 34.
ἀλεργίσι sc. ἐσθῆσι, 3, 62.
 Synon. πορφυρᾶ ἐσθ. ibid.
ἄλοχος, ἡ, vid. ad I, 68. I.
ἄλσος, lucus, 3, 15. 4, 15.
ἄλφιστα, farina. ἄλφ. μάζας,
 offas polentarias *Sylb. ma-
 lim* farinacea sc. *liba*, 2, 23.
ἄλφιστα ζέας, farina farris
 vel farrea, 7, 72.
ἄλων, ὁ et ἡ, area, 5, 13. *pro*
τ. ἄλωσι, *visitatus* dat. atti-
 cus ταῖς ἄλωσι, ab ἄλωσι, no-
 tante Porto.
ἄλωσις, μετὰ τ. Ἰλίου ἄλωσιν,
 post Ilium captum, 1, 71.
ἄμα τῷ cum infinit. simulat-
 que, 4, 13.
ἄμαξια, plaustrum, 7, 72. 9, 67.
ἄμαξιτιός λίθος, magnus la-
 pis, 3, 67. *quasi aequans*
plaustrum pondus.
ἀμάστυνα, quae sine testibus
 fiunt, 2, 75.
ἀμαυρός, obscurus, ignobilis
 4, 26. extr.
ἀμείλικτος, implacabilis, 9, 44.
ἀμείψεις τῶν ὀνίων, rerum
 promercalium permutatio-
 nes, 7, 58.
ἄμεινον ad 2, 74. k.
ἀμηχανία, consilii inopia, du-
 bitatio, 3, 22. 5, 72.
ἀμήχανος, τῶν ἀμ. εἶναι sc.
 τι, fieri non posse, 2, 65.
ἀμίαντος, immaculatus, im-
 pollutus, 2, 66. non violan-
 dus, 2, 75.
ἄμιλλα, certamen, 7, 73.
*ἀμιλλᾶσθαι τὸν σαδικαῖον δρό-
 μον πρὸς ἄλλ.* inter se cer-
 tare cursu in stadio, 7, 73.
ἄμοιρον εἶναι, carere, exper-
 tem esse, 3, 1.
ἀμπέχεσθαι, indui, 3, 62.
ἀμύνειν, ἀμύνεσθαι, arcere,
 propellere, 1, 87. *it. se de-
 fendere*, 7, 53.
ἀμυντήριος, *epith. armorum*,
vim arcens, *sed* 5, 46. *de*
iis, quibus hostes laeduntur.
ἀμφί, οἱ ἀμφ. *Λεπτ. 9*, 49.
eodem hic modo construitur
idemque notat, quod *περί.*
cf. interpp. ad Hom. Il. γ.
146. et Steph. Thes. P. 1.
p. 407. 408.
ἀμφίβολος, ὁ, ἡ, ambiguous,
 7, 52.
ἀμφιέσμα, vestimentum, 3, 61.
ἀμφιθαλής, ἀμφιθαλεῖς, qui-
 bus parentes sunt adhuc su-
 persites, patrimi matrimi-
 que, 2, 22. vid. *Liv. 37, 3.*
 Tacit.

- Tacit. Hist. 4, 53. proprie :
utrimque florentes.
- ἀμφιδέατρος σοά, amphitheatralis porticus, 3, 68. ἵπποδρομος ἀμφ. Circus spectatorum fedilibus circumquaque cinctus, 4, 44.
- ἀμφιλαφής, densus, 2, 15. epith. silvae.
- ἀμφιλογον τι, aliquid controversiae, 2, 75. ἀμφ. γενομένη (βασιλεία) in controversiam adductum (regnum), 1, 70.
- ἀμφίπολος, ἡ, ministra, famula, 3, 67.
- ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβητέμενον δι. ius controversum, 7, 52.
- ἀμφισβητήματα, controversiae, 2, 11. 72.
- ἀναβιβάζειν, retro supputare, 1, 75. introducere, 10, 14.
- ἀναβολή, ἀναβ. τυγχάνειν, differri in aliud tempus, 9, 69.
- ἀνάγειν, reducere (*supputando*), retro supputare, 1, 74. τὰ ἀνάγοντα ἐπὶ, quae valent s. conferunt ad etc. 2, 16.
- ἀναγκαιότης, necessitudo, 2, 10. v. συγγενικός.
- ἀναγκαστήριον, quod cogit s. cogendi vim habet, 2, 75.
- ἀναγορεύειν, appellare, 2, 8. nominare, renunciare aliquem (h. l. dictatorem), 5, 72.
- ἀναγράφειν, inscribere (tabulis) 2, 27.
- ἀναγραφή ἐπὶ τὴν ἀν. τ. νόμων, legibus scribendis, 2, 27. ἐνιαυσ. ἀναγραφῶν, annales, 4, 15.
- ἀναδασμός, divisio, 9, 52.
- ἀναδέειν σεφάνοις, coronis decorare, 6, 94.
- ἀναδέχεσθαι, suscipere, ut opus, 2, 71. expectare, 10, 24. μέχρι τρίτης αἰτ. ἀνεδεχ. donec ter a se petissent, expectavit, vel ter a se peti passus est, 2, 72.
- ἀναδέειν, conspergere, 7, 72.
- ἀναδιδόναι (sc. ἑαυτὸν), scaterre, profluere, 6, 13. ἀν. ψῆφον, calculos ferendis suffragiis distribuere, 7, 17. 59, 60.
- ἀνάδικον ποιεῖν δι. decretum facere irritum, quasi repetitae cognitioni obnoxium, 11, 21. Syn. ἄκυρον.
- ἀναζωπυρεῖν, exfuscitare, revocare, 8, 87.
- ἀναθήματα, donaria, 4, 62.
- ἀνείνομαι, nolo, detrecto, recusato, 2, 3. 10, 17.
- ἀναιρεῖν, auferre, tollere, interficere, 1, 70. ἀναιρεῖσθαι med. tollere, suscipere, de liberis, 1, 70. τὰς προσόδας, vectigalia accipere, 3, 1. reportare, 1, 87. 5, 47. subire, suscipere, 10, 51.
- ἀναισχυντία ἐκ τ. δήμ. plebis contumeliae, 7, 25.
- ἀνακάθαρσις τ. ταφρ. expurgatio fossarum, 7, 67.
- ἀνακεῖσθαι incumbere, tributum esse, 2, 8. 66. 72. Syn. προσκεῖσθαι.
- ἀνακλαίεσθαι, deflere, 2, 67.
- ἀνανόπτειν, retundere, diverberare, 3, 44.
- ἀναντᾶσθαι, instaurare, 3, 36.

Index Graecitatis.

- ἀναλαμβάνειν*, recreare, 3, 1.
ἑαυτὸν, sese reficere, colligere, 5, 39. 7, 51. *εἰς εὐπαθ.* ad laetitiam revocare, 10, 17. *ἰημάξιν*, 2, 14.
ἀναλήμματα, structurae, substructiones, 3, 67. Suidas *ἀνάλημμα*, ὕψωμα, σήριγμα. cf. Wesf. ad Diod. 17, 70.
ἀναλώματα, sumtus, expensae, 2, 10. *πολυτέλεια ἀναλ.* impensarum magnitudo, 3, 67.
ἀναμάρτητος, *ἀν.* καὶ ἀψευδής *ἔσεσθαι* ad 4, 60. p.
ἀναμετρεῖν, metiri, exigere s. revocare ad mensuram l. numerum. *ἀναμετρηθεῖς χρονογραφίαις*, si ad temporum rationes s. supputationes refertur, 1, 74.
ἀναμφληκτος, extra controversiam positus, 5, 48.
ἀνανεῶν, revocare, renovare, 5, 2.
ἀναπαύειν, *ἀναπαύσας τὸν λαὸν τῶν πολ.* multitudini otio a bellis reddito, 4, 59.
ἀναπαύλας, cessatio, quies, 10, 18.
ἀνάπηρος, mutilus, 2, 15.
ἀναπολεῖν, computare, in mentem revocare, 1, 75.
ἀνάπραξις τ. δανείων, debiti aeris exactio, 6, 1. *ἐπὶ τιμωρίας ἀνάπρ.* ad ultionem sumendam ab, etc. 10, 1.
ἀνάπτεισθαι, ardere, 5, 46.
ἀνάρρησις, nominatio, *Ernenning*, 5, 37. 11, 20. praedictio, proclamatio, *quae fit honoris s. gratiarum agendarum causa*, 7, 73. extr.
ἀναρρίπτεισθαι, proprie flatu resuscitari, *de igne*. it. renovari, 7, 13. *σάσις ἀναρρ.* seditio mota, gliscens, 8, 67.
ἀναρρίπτειν τ. σάσιν, seditio-nem movere, 10, 17.
ἀναρρῦειν, reparare, refarcire, 5, 46.
ἀνασελλεῖν, submovere, 10, 59.
ἀναστρατοπεδέυειν, reverti, redire, *de exercitu*, 9, 26.
ἀναστροφὴ δημοσ. ad 3, 36. h. et 9, 25. o.
ἀνάσχετος, *ἐν ἀνάσχ.* non ferendus, 9, 39.
ἀνατείνειν, τὸ *ξίφος ἀνατ.* gladio sublato, 9, 10.
ἀνατιθέναι, attribuere, 2, 14. 65. dedicare, consecrare, 2, 34. 54.
ἀνατολικὰ sc. *μέρη*, partes orientales, ad 2, 5. u.
ἀνατρέπειν τὰ νοινά, remp. evertere, 5, 71.
ἀναφαίρετος, quod adimi nequit, 2, 25.
ἀναφανδὸν, palam, 7, 44.
ἀναφέρειν, πρὸς τὸν ἰδ. *φθόνον ἀναφέρειν τι*, invidiose aliquid interpretari, 2, 8. *ἐπὶ τὴν βελήν*, ad senatum referre, 2, 14. *εἰς τὴν θεῶν τιμὴν ἀναφ.* ad dei gloriam referre, 2, 15. *ἀναφερόμενα εἰς τὰς θεῶν*, quae ad deos pertinere videntur, 2, 61.
ἀναφορὰ, ortus, *de astris*, 2, 5.
ἀναψις, inflammatio, 2, 66.
ἀνδραποδίζεσθαι, in servitutem cogere, 2, 16.
ἀνδραποδον, servus, mancipium, 2, 28. 9, 39.
ἀνδρῶσθαι, ad virilem aetatem pervenire. *ἀνδρωθ.* vir factus, 2, 48. 7, 72.

ἀνέ-

- ἀνέθιστα*, moribus s. consuetudine non recepta, 2, 73.
ἀνείργειν, repellere, 9, 68.
ἀνέλεγκτος, non confutatus, sine confutatione, 9, 52.
ἀνέλπιστος, non speratus, 5, 2.
ἀνελών, qui interfecit, 1, 75.
ἀνελεῖν, tollere, 7, 44. (ab *ἀναιρεῖν*)
ἀνεξέτασον παραλιπεῖν, intantum, inexplicatum relinquere, praetermittere, 9, 22.
ἀνεπληπτος, irreprehensus, 5, 77. *ἀν. ἐξ. 88.* ad 2, 14. k.
ἀνέσιος, foco s. domo propria carens, 3, 1. 4, 15.
ἀνέχεσθαι, ἐδ' ἠνέσχοντο, seq. infinitivo, neque volebant, 3, 69.
ἀνεψιός, consobrinus, 3, 22.
ἄνηβος, impuber, 4, 15.
ἀνήμεσος, insanabilis, gravis, 7, 54. 66.
ἀνθέλκειν, in diversum trahere, retrahere, 8, 79.
ἄνθρωπος, ἡ, mulier, 1, 70.
ἀνίατος, insanabilis, 5, 77.
ἀνιέναι, relinquere, 2, 15. 16.
ἀνειμένη, 3, 68. *ἀνειμέναι πύλας*, patens relicta porta, 10, 14. *it. proferre fruges*, 6, 17.
ἀνιέρωσις, dedicatio, 5, 35.
ἀνιππος, equitibus non aptus s. idoneus, 2, 13.
ἀνιστάμαι, educere, 1, 85. *evocare*, 1, 86. *furgere iubere*, 10, 7.
ἄνοπλος, inermis, 1, 87.
ἀνοχά, induciae, 3, 57. 5, 67.
ἀνταρκτικός, antarcticus, septentrionali oppositus, 2, 5.
Ἄντεμνα, Antemna, Latii oppidum 2, 32. *Ἄντέμνα in*
ed. Steph. Sed et proparoxytona sunt, Μήθυμνα, Βέευνα, Ράβεννα et similia. Sylb.
ἀντέχειν, perdurare, 7, 44.
ἀντιβολεῖν, orare, 5, 72.
ἀντιγραφῆ, ἐπὶ τὴν ἀντιγρ. vt eos (*libros*) describerent, 4, 62.
ἀντικρὺ, τοῖς ἀντ. ἀλλήλ. τοιχοῖς, muris inter se adversis, 3, 22.
ἀντικρυς, palam, aperte, *gerade zu oder heraus*, 7, 21. *Synon. ἀναφανδόν.*
ἀντιμηχανᾶσθαι, callide vicissim statuere, 9, 42.
ἀντίπαλος, εἰς ἀντίπαλα χωρεῖν, hostibus signa inferre, ad hostes contendere, 5, 46.
τὸ ἀντίπαλον, factio contraria, 11, 55.
ἀντιποιεῖσθαι τινός, aliquid sibi vindicare, 5, 39. *ἀντιποιεῖμενοι*, adfertores, XI, 31.
ἀντιφορτίζειν ad 3, 44. c.
ἀνυεῖν, efficere, 1, 87.
ἀνυπεύθινος, qui rationem reddere non tenetur, 5, 70. 7, 56. *ἀν. πάσης δικ. κ. ζημ.* nulli iudicio ac multae obnoxius, 2, 73.
ἀνύποιος, intolerabilis, 7, 15.
ἀξιόλογος, non contemnendus, non exiguus, *ansehnlich*, 4, 13. 7, 13.
ἄξιος, πλείεσθ ἄξια, maxime expetenda, potissima, 2, 3.
ἄξ. βλάβης ad 4, 24. k.
ἄξιον, velle, rogare, cupere, iubere, 1, 86. *ἄξιοντες ὑπηρετεῖν*, libenter porrigentes, suppeditantes, 2, 10. *ἀποκηρύττειν ἄξ.* 2, 21. *vid. ἀποκηρύττειν. ἐκ ἄξιον*, nolle, Gg 5 2, 66.

Index Graecitatis.

- 2, 66. *extr. ἀξιῶσθαι* τινοῦς, nancisci aliquid, 3, 62. 10, 14. *ἀξιέμενα*, postulata, 2, 72.
- ἀξιόχρεως*, fatis magnus et firmus, 2, 54. idoneus, 11, 31.
- ἀξίωμα*, dignitas, maiestas, 2, 34. *οἱ ἐν τοῖς ἀξ.* magistratus, proceres, 7, 66.
- ἀξίωσις*, dignitas, honor, 5, 37. it. ad 10, 51. k.
- ἄξιων*, axis, 2, 5.
- ἀοιδίμος*, celebris, 2, 66.
- ἀπαγορεύειν*, interdicere, 6, 89.
- ἀπαθῆς κακῶν*, incolumis, 9, 50.
- ἀπαίρειν*, proficisci, 9, 26.
- ἄπαις*, liberis carens, sine liberis, 2, 22.
- ἀπαυτεῖν*, postulare, 1, 75.
- ἀπαλλαγῆ*, mutatio, 2, 74. *ἀπ. δεσποτιῶν*, liberatio a dominorum potestate, manumissio, 4, 24.
- ἀπαλλάττεσθαι*, discedere, removeri. *ἀπηλλαγμένα* τινοῦς ab aliqua re aliena, 2, 23. *τῷ πατρὶ*, e patris potestate liberari, 2, 27. 7, 13.
- ἀπαναλίσκειν*, absumere, 4, 43.
- ἀπανίστημι*, *ἀπανασηῆναι*, demigrare, 1, 85. *ἀπανίστασθαι*, idem, 2, 15.
- ἀπαντᾶν*, venire, praesto esse. *Syn. ἦπειν*, 7, 38.
- ἀπαξίω*, recuso, detrecto, repudio, 2, 3. 4, 22.
- ἀπαξίωσις*, *βαρεῖαν λογισασθαι τὴν ἀπ. τῆς ἀρχῆς*, moleste ferre sibi tanquam indigno magistratum (*didtaturam*) non dari, 5, 71.
- ἀπαράιτητος*, inexorabilis, 7, 13. *ἀπ. τυγχάνοντα ὀργῆς*, quae implacabilem movent iram, 2, 25.
- ἀπαράλλακτος*, ὁ, ἡ, non diversus, indiscretus, 2, 71.
- ἀπαρᾶχώρητον* (τὸ) τῆς ἐξουσίας, continua, non delinens potestas, 10, 19.
- ἀπαριθμεῖν*, numerare, pendere, 4, 62.
- ἀπαρχαί*, primitiae, 2, 23. 31. victimae, 2, 25. 6, 1. *ubi Synon. Φύματα in not. f. it. proficiae quae gustandae distribuuntur*, 7, 72. *verf. fin. Gloss. vet. proficiae αἱ τῶν θυμάτων ἀπαρχαί.*
- ἀπαυλιζέσθαι* τῆς πόλεως, extra urbem commorari, 8, 87.
- ἀπειπεῖν*, vetare, interdicere, 5, 19.
- ἀπείργειν*, arcere, prohibere, 2, 67.
- ἀπειρία*, imperitia, 4, 60.
- ἀπειροκαλίας ἀπηλλαγμένα*, quae sunt ab insolentia et inepta magnificentia remota, 2, 23.
- ἄπειρος*, εἰς ἄπειρον, in infinitum, 4, 13.
- ἀπελαύνειν* τινοῦς, remove ab aliqua re, 4, 21.
- ἀπεμπολεῖν*, vendere, 2, 27. 4, 62. 7, 63.
- ἀπεργάζεσθαι*, facere, redde- re, 2, 15.
- ἀπερισκέπτως*, inconsiderate, 2, 21.
- ἀπευθύειν* πρὸς τι, adaequare, componere ad aliquid, 1, 74.
- ἀπίθανος*, incredibilis, 9, 22.
- ἄπικες*, quinam sint vid. 2, 70. *dice-*

- dicebantur ab aperce, quod est vinculo comprehendere. Fest. in voc. apex. hinc est proprie pilei acumen, ac proinde ipse pileus futilis, isque acuminatus.*
- Ἀπιολάνοι, Apiolani, gens Latii, incolae Apiolae, 3, 49. cuius meminit Plin. H. N. 3, 5.
- ἀπλανής, ἀπλανεῖς ἄστροι. stellae non erraticae, fixae, 2, 5.
- ἀπό *adhibetur notandis mundi plagis, vi lat. ab ortu, ab occasu*, 2, 5. ἄφ. ἑαυτῆ ad 2, 48. * ἄφ' ἑαυτῆς videtur pleonastice additum, vel est, sua natura, i. e. exhalationibus suis. ἀπό τῆ κρατῖσσι *vid. κρατῖσιν. εἰδὲν κωλύσσειν ἀπο θεῶν ἕσσει*, dii id nullo modo prohibebunt, nullum per deos f. a diis impedimentum erit, 2, 72.
- ἀποβάλλειν, amittere, 7, 65.
- ἀποβάτης ad 7, 73. s.
- ἀπογεμίζειν, exonerare, evacuare, 3, 44.
- ἀπογίνεσθαι, mori, 4, 15.
- ἀπογινώσκειν τινός et τι, de aliquo desperare, 9, 68. ἀπεγνωκῶς τ. πραγμάτων, rebus desperatis, 2, 5. abiicere, deponere, 10, 18.
- ἀπογράφεσθαι, nomina profiteri, in catalogo scribi, 4, 15.
- ἀποδεικνύειν, designare, creare, constituere, de regibus, consulibus, etc. it. dicare, 2, 63. destinare, 2, 67. esse velle, constituere, 5, 77. 7, 38. extr. *Syn. ποιεῖν, quod et sequitur. πατέρας, patres profiteri, nominare*, 2, 8.
- ubi Syn. ὀνομάσαι, patres ciere, Liv. 10, 8. cum ἐπι praeficere, 4, 14. in med. peragere, edere, 3, 1. ad 8, 80. κ. πράξιν, fuscipere, gerere negotium f. rem, 2, 50. 5, 17. 9, 67.*
- ἀποδέσσειν τριακοσίων (χιλιάδων) trecentis minus, 4, 22.
- ἀποδέοντες πεντακ. 6, 14.
- ἀποδίδουαι εὐχὴν, votum persolvere, 3, 69. λόγον *vid. λόγος. ἀποδέδοται, permisum est*, 8, 79.
- ἀποδύρεσθαι, deplorare, 11, 39.
- ἀποικία, colonia, 1, 71. 2, 16.
- ἀποικοι, coloni ad 2, 34. m. αἱ ἀποικοὶ πόλεις, coloniae (urbium genus), 10, 11.
- ἀποκαθίσταται, restituere, revocare, 4, 43. ἀποκατέστη εἰς τὸ ἐξ. ἀρχῆς φρόνημα, ad pristinam mentem rediit, pristinos resumit spiritus, 5, 39.
- ἀποκατάστασις ad 10, 8. 9.
- ἀποκηρύττειν, venale proclamare per praeconem, 2, 21.
- ἀποκλείεσθαι, occludi, 3, 44.
- ἀποκόπτειν, τῆς τετραχῆλης τετραπ. eos securi percutebant, 2, 29.
- ἀποκρύπτεσθαι, celare, dissimulare, 4, 60. extr.
- ἀπακτινύειν, occidere, 2, 15.
- ἀπόκτισις, colonia, 2, 50. extr.
- ἀποκουεῖν, parere. ἀποουήσασα, enixa, 1, 70.
- ἀπολάθειν, frui, 6, 1. perferre, 10, 7.
- ἀπολείπεσθαι τινός, deserere aliquem, 10, 29. pass. ἀπολειφθέντα, relicta sc. bona, 2, 25.

Index Graecitatis.

- ἀπόλεμος, ἡσυχία ἀπ. quies
pacata, 3, 36.
- ἀπολύειν, absoluere, 3, 22. ἀπ.
τινός, liberare, immunem
reddere, 2, 21. 4, 18. ἀπο-
λυόμενοι, dimissi, disceden-
tes, 3, 68. ἀπολύεσθαι ἐγ-
κλημα, διαβολήν, crimina-
tionem diluere, 7, 54. 58.
- ἀπομάχεσθαι, repugnare, 11,
21.
- ἀπομερίζεσθαι, dispertiri, tri-
bui, 2, 22.
- ἀπομνημεύειν — ὄργας, om-
nes in plebem iras, ex
eius iniuriis nuper susce-
ptas, exercere, 7, 44. de
hoc sensu τῷ ἀπόμν. vid.
Ernest. ad Xen. Mem. 1, 2,
31.
- ἀπονέμειν, attribuere, 2, 63.
- ἀπονίπτειν (sc. ἑαυτῶς), sese
abluere, 6, 13.
- ἀπόνοια, summa s. enormis
levitas ac temeritas, quae
omnibus vitiis patet, scele-
rata ac perdita vita, 2, 25.
v. Theophr. Char. 6. Hesych.
per ἀπολογισμόν explicat.
Larus, insaniae, dato loco
vertit, ideoque videtur Syl-
burgio legisse ἀνοιας. εἰς ἀπ.
τρέπεσθαι, ad furorem, qua-
lis est desperantium et ex-
tremaudentium, redigi, 10,
31.
- ἀπόρητος, ὁ, ἡ, inexpugna-
bilis, 1, 68.
- ἀπορία, ἐν ἀπ. γίνεσθαι, in-
certum haerere, 1, 86. ἔχει
τινάς ἀπορίας, satis defini-
ri nequit, latet quodammodo,
2, 66.
- ἀποροι, inopes, pauperes, 2, 8.
- ἀπόρρητα, ignota, 2, 66. Sy-
non. ἀδηλα ibid. in fin.
πρεσβείαι ἀπόρρ. legatio-
nes clandestinae, 7, 12. πί-
σεις, indicia et argumenta
nova et adhuc ignorata, 8,
78. βυλαί, confilia clande-
stina, 4, 43.
- ἀπορρίγγυειν, ἀπορράγωσι ad
5, 77. s.
- ἀπορρίπτειν, abiicere, ἀπερ-
ριμμένοι, despecti, viles, 9,
10.
- ἀποσκήπτειν εἰς τι, aliquo
evadere, erumpere, 7, 15.
55.
- ἀποσκιδύνασθαι, divelli, digredi-
di, 5, 76.
- ἀποσάτα, qui defecerant de
sociis, 6, 95. πικρ. ibid. de
plebe.
- ἀποσερεῖν τινὰ λόγῳ, dicendi
potestate, s. causae dictione
aliquem privare, 10, 8. op-
positum est λόγον δίδοναι.
- ἀπόσολος, de colonis, ψηφίζ.
τὸν ἀπόσ. vt coloniam mit-
tere decernerent, 7, 13.
Syn. σόλος.
- ἀποσρέφεσθαι τι, aspernari ali-
quid, 4, 62.
- ἀποσροφή, perfugium, 2, 25.
ἀποσρ. κακῶν, malorum re-
medium, 9, 26.
- ἀποτελεῖν, 2, 70. v. ψόφος.
- ἀποτέμεναι, adimere, ἀπο-
τεμόμενος, 2, 53. 54. σορ.
2. part. abfut. ἀποτεμῆμα.
- ἀπότομος, praeruptus, 3, 69.
9, 68. 10, 16.
- ἀποτρέπειν, avocare, 2, 29.
- ἀποτρίβεσθαι, propulsare, 11,
60.
- ἀποφαίνειν, tradere, ostende-
re,

Index Graecitatis.

- re, 1, 74. ἀποφ. πρὸς, deferre ad, 2, 76. ἀποφάνεσθαι, ad 7, 39. r. ἀποφ. γνώμην, dicere sententiam, ib. et 7, 47.
- ἀπόφασις; εἰς ἀποφ. γνώμης, ad dicendam sententiam, 4, 20.
- ἀποφρὰς ἡμέρα, dies nefastus, ad 9, 27. * e cap. 23.
- ἀποχρῆναι, sufficere, 3, 22. ἀπόχρη, fatis est, 2, 72. licet, 7, 71.
- ἀποχρῶντως, fatis, abunde, 2, 15. 2, 75. ἀπ. ἔχειν, fatis bene habere, 10, 57.
- ἀπροβέλευτος (νόμος) sine senatus consulto (*lata lex*), 9, 49.
- ἀπροσδόκητος, inopinatus, 5, 76.
- ἀπροσδοκῆτως, ex improvise, 2, 33.
- ἀπροφάσιτος, promittus, non recusatus, 6, 18.
- ἄπτεσθαι πραγμάτων γενν. res maiores suspicere, 3, 44.
- ἀπωθεῖν, propellere, ἀπωσάμενοι, 6, 17. ἀπάσαθε, repulistis, 7, 41. ἀπωθεῖσθαι, repudiandum ostendere, 8, 79.
- ἄρας ἐπαράσθαι, diras impre-
cari, 2, 72.
- ἀργός, otiosus, 9, 43.
- ἀργυρώνητος, emittus, pecunia emtus (servus), 2, 9.
- Ἄρδέατες, Ardeates: Ardea Rutulorum oppidum, 2, 72. 5, 1.
- ἄρδην, funditus, plane, 2, 54.
- ἀρέσκεσθαι τινί, aliquid probare, acquiescere aliqua re, 2, 4. 7, 47. ἄρ. τ. θεός, placare deos, 1, 88.
- ἀριθμὸς, εἰς τὸν τινὸς ἄρ. in locum alicuius (*eorum, quorum certus est numerus*), 2, 67.
- ἀρισεῖα, σέφανοι ἀρις. coronae ob fortitudinem, ad 5, 17. b. 6, 94.
- ἀρισεῖον, praecipuae fortitudinis praemium, 6, 13. 7, 62.
- ἀρισεύειν, fortiter rem gerere, 7, 19.
- ἀρισίνδην ad 10, 1. e.
- ἀρισοκρατικοί, optimatum fautores, 8, 90.
- ἀρκεῖν, ὅποση τις δαπάνη ἀρκῆσα ἔσται, quantum quisque (*sc sumtus*) sufficeret, 4, 19.
- ἀρκεῖσθαι, contentum esse, 6, 94. ἀρκεθεῖς αὐτῶ τ. κερ. σώματος, corpore comprehensi contenta (plebs) 7, 54. *Lapus active reddidit, salvo sensu; quare non est, quod dicatur, eum forsan legisse τῷ κερρατημένῳ τῆ σώματος αὐτῆ. Reiskii illud κερρατηκότητι προ κερρατημένῳ non capio.*
- Ἄριτινος, Arctinus, 1, 68. *Milesius, quem Homeri discipulum fuisse tradunt Suidas et Tzetzes. In Euseb. Chron. circa 1 Olymp. floruisse dicitur. vid. Scalig. in Euseb. p. 65. Voss. de poet. gr. p. 10. et Dodwelli disert. III. de cyclis §. 9. p. 128. Hudf.*
- ἄριτος, ἦ, vrsa, signum coeleste, septentrio, 2, 5.
- ἀρμάτιος δῖφος, sella curruī imposta, ad 5, 47. d.
- ἀρμόζειν, nuptum dare, 11, 30. ἀρμόστ-

Index Graecitatis.

ἀρμόττειν, congruere, consentaneum esse, ad 4, 21. z. 8, 87.

ἄρνες, oves, 4, 49.

ἄρρητος, δαίμων ἄρρ. Deus ignotus, cuius nomen, et qualis sit, ignoratur. ποιεῖν τι ἄρρ. aliquid arcanum habere, celare, non declarare, 1, 68.

ἄρτι, tunc, paullo ante, 5, 35.

ἄρτίως, modo, paulo ante, 2, 33. 4, 24.

ἀρχαϊκῆ τράπ. mensae perantiquae, more antiquo, 2, 23.

ἀρχαιολογεῖν, de rebus antiquis differere, scribere. ἀρχαιολογαμένη ιστορία, historia de rebus antiquis scripta, 1, 74. de Catonis Originibus. vid. συναγωγή.

ἀρχαιολογία, antiquitates, 2, 21.

ἀρχαῖον, τὸ, olim, 2, 50. extr.

ἀρχαιρέσια, τὰ, comitia (magistratibus creandis), 6, 89. ubi et 9, 42. * in ed. Steph. est ἀχαιρεσιῶν, quo admissio, vel τελεθρησῶν legendum vel atticorum more nomen foemininum cum participio diversigenis iunctum esse, dicendum est. Portus. 9, 41. 43.

ἀρχαιρεσία, 9, 42. extr.

ἀρχαιρεσιάζειν, magistratus creare, 2, 14.

ἀρχεῖν, τῆς μάχης, proelii initium facere, 2, 13. τ. γνώμης, an est referre? Synon. mox sequitur εἰσηγεῖσθαι. vid. ἀγορεύειν. ἄρξαι τῶν πολιτευμ. institutorum auctorem esse, 2, 16. ἢ τῆς

πας. ἀρχεσσα, a qua f. vnde atrium f. basilica incipit, 3, 22. — Pass. ἀρχεσθαι ὑπὸ τινός, gubernari ab aliquo, parere alicui, 2, 3.

ἀρχεῖον, collegium (Fecialium), 2, 72. Synon. ibid. σύστημα. tribunorum, 9, 1. 10, 31. aedilium, 9, 43. — ἀρχεῖα sunt codices in tabulario publico servati, 2, 26. ac videtur Dionys. respicere ad ληξιαρχικὰ γραμματεῖα, quibus inscribi solebant apud Athenienses, ii, quibus licebat λήξεων ἀρχεῖν i. e. patrimonium pro ipsorum arbitrio administrare. cf. Pollux in Onomast. 8, 104. ὁ δὲ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐγγραφεῖς ἦδη τὰ πατρῶα παρελάμβανεν. ἢ δὲ πατρῶα εἰσὶ καὶ λήξεις ἐκαλεῖτο. vid. Taylor ad Aesch. Orr. gr. Reisk. Vol. III. p. 44.

ἀρχέτυπον, exemplar, vnde imagines ducuntur, 1, 69. Syn. πρωτότυπον.

ἀρχή, ἐν ἀρχαῖς, initio, 2, 27. cf. 11, 19. init. p. 2200. Reisk. vbi paulo post occurrit Syn. κατ' ἀρχὰς. de sacerdotio, 4, 22. ὑπὸ τῆς ἀρχ. ἐκείνης, de tribunis, 10, 31. Sed ibid. ἐπὶ τ. ἀρχῆν, v. not. a. et 7, 45.

ἀρχῆθεν, ab initio, omnino, 9, 51.

ἀρχοντες, magistratus, 2, 6. 2, 73. duces factionum s. primores, 10, 2.

ἄσαφής, εἰς τὸ ἄσαφές, 5, 47. vid. παρεκκλίνας.

ἀση

Index Graecitatis.

ἄσημος, ὁ, ἡ, ignobilis, 2, 8.
 ὡσεὶ ἄσ. γενέσθαι τὴν τέταρτην φύσιν, vt non conspicua inter reliquos esset eius forma, 2, 71.
 ἄσκηός, culeus, 4, 62.
 ἄσμενον, gratum, 7, 13. ἐγέν. τοῖς πλείοις ἀσμένοις, plurimis gratum fuit, 7, 58.
 ἀσπάζεσθαι, amare, 9, 50. salutare, i. e. valere iubere, 10, 17.
 ἀσπείρειν, aestuare, in ira, 7, 25. pr. fremere, de moribundis et palpitando animam efflantibus. cf. Hom. Il. 3, 293. et Virg. Aen. 5, 481.
 ἀσπείσος, non componendus, implacabilis, 8, 78. ἀσπένδομα.
 ἀσπίς, clypeus rotundus, 2, 70. vid. ψόφος. it. ad 4, 16. b. cf. voc. θυρεός.
 ἀσπορος χῶρα, feminis expers ager, inculti agri, 9, 25.
 ἀσπέδασον, τὸ ἀσπ. περι τι, detrectatio, contemptio alicuius rei, 5, 72.
 ἀσασίαισος, nullis seditionibus turbatus, 8, 90.
 ἀσός, civis, 3, 48. 4, 24.
 ἄστυ, vrbs (Roma), 2, 28.
 ἄστυγείτων, vrbi vicinus, 2, 74.
 ἄστυλος, ον, inviolabilis, a violentia tutus, ad 2, 15. c. ἱερὰ καὶ ἄσ. ἀρχή, sacrosanctus magistratus, de tribunis, 6, 89.
 ἀσύμφορος, inutilis, 8, 78. 11, 19.
 ἀσφάλεια, ἢ τε ἀσφ. προσῆ, impune fit, 2, 74.
 ἀσφαλῆς, certus, 6, 1.
 ἀσφαλές, securitas, sanctitas,

6, 89. 7, 17. Syn. ἀσφάλεια; intell. ius inviolabilitatis. Sanctitatem tribunatus appellat Cic. Sext. 37.
 ἀσφαλτος, bitumen, 10, 16.
 ἀσχημονεῖν, turpia perpetrare, 5, 48. ἀσχημ. εἰς, turpia committere in aliquem, 2, 26.
 ἀσχολος, labore occupatus, distentus, 2, 9.
 ἀτείχισα, quae sunt sine muris, 4, 13.
 ἀτέμαστος, non opinatus, dubius, 9, 25.
 ἀτελής, imperfectus, 2, 28. immunis, 4, 18.
 ἀτενής, obstinatus, constans, 5, 72.
 ἄτερ αἰτίας, sine causa, 4, 19.
 ἄτερος pro ὁ ἕτερος, 8, 55. extr. 10, 25. extr.
 ἀτοπία, incommoda, 9, 41.
 Αὐγόρας, 2, 64. Alludit paroxytonon ad graecam originem τὸ ἀγορεύειν vt ὑναγόρας, ὑψαγόρας et similia cum latina origo et flexio postulet αὐγόρας, vt ap. Plut. in Quaeest. Rom. τῶν ἐπ' οἰωνοῖς ἱερέων, εἰς Αὐσπικίας πρότερον, αὐγερας δὲ νῦν καλεῖσι. Sylb.
 αὐθάδεια, arrogantia, immodestia, impotentia, 2, 26. 5, 45. 7, 54.
 αὐθάδης, πολλαὶ αὐθ. διεπράξ. multa arroganter egit, 5, 77.
 αὐθαίρετος, voluntarius, 5, 70.
 αὐθιγενεῖς, indigenae, 2, 28. 72. 8, 55.
 αὐλαί, villae, 8, 87.

αὐλαξ,

Index Graecitatis.

- αὐλάξ, αὐλ. ἑλκύνειν, fulcum ducere, 1, 88.
 αὐλλίζεσθαι, commorari, manere, 9, 26.
 αὐλός, tibia, 2, 70. convallis, 3, 43. αὐλών, vallis, 7, 4.
 αὐλίσκος, tibia, 7, 72.
 αὐταρκής, frugalis, 5, 48. αὐταρκέατος sc. κόσμος πολιτείας reip. forma longe perfectissima, omnibus numeris absoluta, 2, 7.
 αὐταρκεία τῆ βίῃ, vitae frugalitas, 5, 12. 48.
 αὐτίκα, statim, 1, 87. 9, 39. Timaeus: αὐτίκα, ἅμα καὶ τότε εὐθέως. vbi tamen vid. Ruhnkenius.
 αὐτόθεν, τὸν αὐτόθεν, illinc adscitum, sc. populum, illius loci incolas, 1, 85.
 αὐτόθι, ibi, 2, 50. τὸ αὐτό. quod praesens est, 9, 52.
 αὐτοκρατορ, qui pro arbitrio rem administrare potest, 7, 51. Synon. est κύριος, quod paulo ante est positum. αὐτοκράτορες τῶν περὶ τ. εἰρήν. ὁμολ. pacis conditionum arbitri, plena potestate instructi, *Gevollmächtigte*, 3, 59. ἡγεμονία αὐτ. summum imperium, rerum summa, 2, 14. ἀρχὴ αὐτ. idem 3, 61. 10, 22. *Sed de dictatura dicitur, a qua provocatio non est*, 5, 70. et de *decemviratu*, 10, 58.
 αὐτόματος, ἀπὸ τ' αὐτομάτης (sc. συμβάντος) casu fortuito, 4, 62.
 αὐτομολεῖν, transfugere, 5, 40.
 αὐτόμολος, transfuga, 7, 21.
 αὐτός, παρὰ τ' αὐτὰ τοῖς προτ. eodem, quo superiores, modo, 4, 17.
 αὐτοσχέδιος, ex tempore compositus, 2, 34. 7, 72. *carmina incondita*, Liv. 4, 20. τείχη αὐτ. muri subitarii, 3, 67.
 αὐτεργοί, qui ipsi sua manu arant, ferunt, 2, 67. 9, 27. et 10, 17. qui est loc. classicus. *liberi coloni, qui per se et suam ipsorum familiam colebant terram. Hudf. Hesyck.* αὐτ. ὁ δι' ἑαυτῶν ἐργαζόμενος. *Schol. Thucyd.* 1, 141. *Palaeph.* 3. 4. cf. *Periz. ad Ael. V. H.* 1, 31. 12, 43. *Synon. γεωργοί. v. Duker. ad l. Thuc. cit.*
 αὐτοχειρῶν, propria manu, 2, 33.
 ἀνχήματα, alti spiritus, 7, 65.
 ἀφαιρεῖσθαι τινὰ vel τινός τι, ὅσην ἂν ἀφελ. πολεμίας, quam eriperent, seu hostibus ademtam sc. *agri partem*, 2, 28. 4, 21. *passive ἀφαιρ. τι*, privari, eripi sibi pati, 7, 50. 7, 17.
 ἀφαιρέσεις τῶν ὑπ. bonorum ademptio, privatio, 3, 60.
 ἀφανής, latens, non conspicuus, a conspectu remotus, 2, 5. ignobilis, 2, 25. occultus, *de ara latente in fovea et supra ferrum non prominente*, 2, 31. obscurus, secretus, 7, 44.
 ἀφανίζειν, perdere, 2, 28. similis locus, vbi *συνδιαφθεῖρειν*, 3, 36. tollere, 2, 74. delere, 4, 26. ἀφανίζεσθαι, absumi, perire, 3, 36. ἐξ. ἀνδρῶν.

Index Graecitatis.

ἀνθρώπων ἡΦ. e hominum
 conspectu sublatus est, 2, 16.
 4, 62.
 ἀφανισμὸς τ. πολ. interitus
 civitatis, 2, 67. ἀΦ. κλο-
 πᾶος, furtiva ablatio, 2, 71.
 ἐπὶ Τιτάν. ἀΦ. ob deletos
 Titans, 7, 72.
 ἀφέσεις, carceres in Circo, 6,
 94. Syn. ἰππαφέσεις.
 ἀφηγεῖσθαι, narrare, exponere,
 2, 61.
 ἀφθαρτος, παρθένος ἀΦθ. sc.
 χρῆμα, virgo est incorrupta,
 2, 66.
 ἀφθιτον, 1, 68. vid. σέβας.
 ἀφθονος, ἀΦθ. ἔχειν εὐπορίας
 εἰς, rerum ad aliquid perti-
 nentium affluentiam habe-
 re, 3, 1.
 ἀφιδρύματα, simulacra, 2, 22.
 ἀφιέναι, absolvere, 7, 61. ἀΦει-
 μένοι τινός, liberi ab aliqua
 re, 4, 62. ἀΦ. τῶν ὄχλ. vid.
 ὄχληρὸς. ἀΦεῖσθαι τῶν ἐργ.
 vacare laboribus.
 ἀφιξίς ad 10, 8. o.
 ἀφορμῆ, 5, 48. vid. χρηματι-
 σμός. ἀΦ. Φαινομένη, causa
 probabilis s. argumentum
 probabile, 7, 62. ἀΦ. λόγων,
 dicendi materia, 7, 65.
 ἀφορολόγητος, immunis (ve-
 tigalibus), 3, 60.
 ἀφοσιᾶσθαι, expiare, procura-
 re, 2, 72. quasi religione de-
 fungi, se liberare, satisfacere.
 ἀφροδισία, ἀΦρ. παρανόμοις,
 venere illicita, 2, 28.
 ἀφρέρητος, sine vlllo praefidio,
 3, 60.
 ἀφυής, ἀΦυές ἦν (ἐκτισμα),
 niinia (multa), ut et *Lapus*

reddit, 9, 27. Hesych. δυ-
 σχερὲς, quod probe huic lo-
 co convenit.
 ἀφύλακτοι ἔτι ὄντες, incauti,
 vel nondum dispositis custo-
 dibus, 2, 33. mox incusto-
 ditus, *de muro*.
 ἀφύλακτος, inevitabilis, 9, 25.
 ἀχθεσθαι, aegre ferre, animo
 commoveri, 1, 87.
 ἀχθοφόρος, sarcinarius, 8, 87.
 ἀχίτων, qui sine tunica est,
 10, 17.
 ἀχρηματία, pecuniae inopia,
 7, 24. cf. 44.
 ἀψιμαχία, rixae, 8, 90. ἀψ.
 λόγων, 9, 41.

B.

Βάδην, pedetentim, lento gra-
 du, 5, 39.
 βαίνειν, βεβηηώς, situs, 4, 61.
*Aristot. de mundo, ἐν καθα-
 ρῷ χώρῳ βεβηηώς.*
 βανασσαι τέχναι, artes illibe-
 rales ac fordidae, 2, 28. 9,
 25. α βαῦνος, fornax.
 βάρβιτον, barbitus vel barbi-
 tum, 7, 12. *lyra septichordis
 eburnea.* v. Schol. Hor. ad
 1, 1, 34. Sed particula καὶ
 d. l. addita paulo aliud lyrae
 genus intelligendum sua-
 det. Theocr. appellat πο-
 λύχορδον in epigr. cf. Athen.
 Deipn. 4, 23. Cael. Rhodig.
 9, 4.
 βαρύνεσθαι τι, aegre ferre ali-
 quid, 4, 14. 10, 17. vbi Por-
 tus τῇ πενίᾳ malit pro τ.
 πενίαν, frustra.
 βαρύτης, asperitas, 10, 6.
 βασίλεια (οὐκῆματα), regia, 2,
 71.
 H h βασι-

Index Graecitatis.

- βασιλεύεω**, sub regibus esse, ab iis administrari, 2, 6.
βάσκανοι, malevoli, 7, 62.
βέβαιον εὐπορίας, de certa et diuturna rerum copia, 2, 76.
βεβ. πολίται, boni cives, 3, 36.
βεβαίως, certo, 1, 88.
βεβουώτης, ποιήσασθαι τινὰ βεβ. aliquem laudare et se qui autorem, 3, 67.
βέλτισον, ἀπ. τῆ παντ. τῆ βελτ. optima fide, 4, 15. 7. 64.
βῆμα, suggestus, rostra, 2, 26. Syn. ἐμβολοί.
βιάζεσθαι, βιαζόμενοι, vim adhibentes, *vel* per vim, 2, 6.
βιαθέντες, coacti, 3, 57.
βιάζ. εἰς, sese coniecere, irumpere, 2, 66. Schol. Thucyd. ad 7, 69. *μετὰ βιάς ἐλθεῖν.* Συμπλ. η, 4, 69.
βίαιος, τὰ βίαια sc. ἔργα, iniuriae, vis, 7, 25. *βιαιότερον μέρος*, factio turbulentior, 7, 25.
βίος, res familiaris, facultates, 1, 68. 10, 5. vitae genus, 2, 27. 2, 28. aetas, 2, 34.
βίεσθαι, vitam agere, 7, 50.
βλάβαι, calamitates, 3, 36.
βλάβος, noxa, damnum, 10, 29.
βλακεία, foecordia, 2, 76.
βλάπτεσθαι, iniuria affici, detrimentum accipere, 2, 10.
βοᾶν, inclamare, 7, 14.
βοεῖος, bovinus, κερ. βοείοις, 2, 8. Syn. ταῖς βυκίνοις, buccinis, *ut paulo post explicatur.* Portus.
βοήθεια, commoda, auxilia, 5, 19.
βοῦδιον, bos, bucula, 10, 17.
βόρειος, septentrionalis, 2, 5.
βόσρυχος, cinnus, cirrus, 11, 39.
βουτεῖν, victimas immolare, 7, 72.
βελεύεσθαι, consultare, 4, 45. *κατὰ βελ.* male sibi consulere, 7, 14. *βεβελεῦσθαι*, decrevisse, 9, 51. *sed vide not. k.*
βέλευμα, consilium, 2, 31. 7. 38.
βουλευτήριον, senatorum collegium, 2, 12. locus consilii publici, 4, 26. *βελ. ποιεῖσθαι*, conventicula agere, 2, 28. 8, 78.
βελή, fenatus, 2, 14. it. confessus in curia, *sic βελαί*, 10, 2. *χρόνος εἰς βελήν*, tempus ad deliberandum, 2, 72.
β. ἀπέρρ. v. ἀπόρρητος.
βραδύνειν, tardius adferri, tardare, *neutraliter*, 9, 26.
βυκανισαί, cornicines, 4, 17.
βωμοί, acervi s. strues, 10, 16.

Γ.

- Γάιος Παπίριος**, C. Papirius, ad 3, 36. i. *vixit Tarquinii superbi temporibus, ut tradit Pomponius l. 2. §. 2. D. d. O. I.*
Γαλατία, Gallia, 8, 87.
γαμετή, vxor, nupta, 2, 25.
γαστήρ, γαστρός ἐγκρατής, cibi potusque appetendi temperans, sobrius, 2, 28.
γενάμενοι, parentes, 2, 15.
Γέλλιος, 2, 72. *Historicus, quem Dionysius 1, 7. inter alios laudat, e quibus sua excerpfit. Cn. Gellium appellat eum*, 2, 31.

γέμειν,

Index Graecitatis.

- γέμεν**, τράπεζαι τροφῆς γέ-
 μισσαι, mensae cibis infru-
 ctuae, 2, 31.
γενεά, proles, liberi, 2, 15.
 γεν. τέκνων, liberorum pro-
 creatio.
γενεῖαν, pubescere, 6, 13.
γενικῆ Φυλαῖ ad 4, 14.
γενναῖος, ἔργον γενν. facinus
 generosum, egregium. με-
 τὰ τῆ γενναίᾳ πάντες, con-
 firmato animo, 7, 51. οἱ γεν-
 ναϊότεροι τὰ πολεμικά, bel-
 lica virtute praestantiores,
 4, 17. γενναϊοτέρων ἄπτε-
 θαι, 3, 44. vid. ἄπτεθαι.
γενναϊότης, virtus, 6, 94.
γεραίρειν, colere, 1, 88. 2, 23.
 de ara, quae colitur religio-
 se, 2, 31.
γέρας, munus, honor. γέρα
 plur. pro γέρατα 2, 14.
γερηφορίαι honores reddunt,
 2, 10. vnde sit profectum,
 inquit Reiskius, et quid
 significet, et rectene an se-
 cus habeat, a codd. multis
 confirmetur, an quae alia
 in iis versetur lectio, me
 prorsus haec omnia fugiunt.
*Non inusitata tamen com-
 positio est, qualis fere in vocc.
 σεΦανηφορία, ξιΦηφορία ac
 similibus, sive a γέρας, sive
 a γέρα, quod eodem sensu
 1, 48. occurrit, derivetur.*
γερασία, senatus, 2, 12.
γέφυρα, 2, 73. v. ξύλιος.
γεωμόροι ad 9, 52. u. iidem
 sunt, quos alibi γῆς μεριστὰς
 et ὀριστὰς Dionys. appellavit.
 agrorum divisores et termi-
 natores. Reisk.
- γεωργικὸς βίος**, vita rustica, 2,
 28.
γινώσκειν, censere, decernere,
 2, 4. 9, 26. ἔγνω, decrevit,
 2, 12. 4, 49. γινῶμαι περὶ τι-
 νός, in aliquem statuere, de
 eo decernere, ad 7, 54. m.
 γνωθέντα ὑπ. βεβλ. fenatus
 consulta, 2, 14.
γλισχροῦς, parce, tenuiter, 9,
 51.
γνήσιος, nativus, semper idem,
 3, 44.
γνώμη, κατὰ γνώμην, sua
 fronte, 2, 28. cui oppon.
 ὑπ' ἀνάγκης.
γνωσιμαχεῖν, mutare senten-
 tiam, 3, 57. Suidas μετα-
 νοῆσαι, μεταγινῶμαι, it. dis-
 sentire, diffidere, 9, 1. quae
*sensum huius verbi a com-
 muni diversum notavit Reisk.
 in annot. p. 1972.*
γονή, partus, foetura, 1, 88.
 2, 15.
γῆν, 7, 14. init. v. ad 10, 39. e.
γραμματεῖα, tabulae, quibus
 eorum, qui censi erant, res
 et nomina erant perscripta.
γράμμη, linea, 4, 61.
γραφή, liber, 3, 67. Syn. λό-
 γος.
γραφαί, legis capita et verba,
 7, 52.
γυψ, vultur, 1, 86.
γωνιαία στήλη, pila, s. columna
 angularis, 3, 22.
- Δ.
- δαίμων**, de sorte, 10, 16. δαί-
 μονες, a diis distincti, 4, 62.
 ergo genii. cf. ad 3, 22. g.
 6, 89. alibi.

Index Graecitatis.

- δάνεισμα, mutuum. ἔ δανείσμα-
τα ποιεῖντες ἀλλὰ χάριτας,
non mutuo f. foenori, sed
gratis numerantes, 2, 10.
- δαπανᾶν εἰς τὸ μέλλειν χρόνον,
cunctando tempus consu-
mere, 5, 76.
- δαπάνη, ἐπιτελεῖν δαπ. fum-
tus facere, 4, 19.
- δάπεδον, area, solum, 3, 69.
- Δαρδανίδα, Dardanidae, Tro-
iani, 2, 2.
- δάφνη, laurus, 2, 34. 3, 43.
- δεῖ, νεότητος αὐτῷ δεῖ, iuven-
tute ei opus est, 2, 13. πολλὰ
καὶ τὴ παντός δεήσει πισὸς
εἶναι ὁ λόγος, multum abest,
imo fieri non poterit, vt ora-
tio mea fidem inueniat, 7,
66. ὀλίγα δεῖν, v. ὀλίγα.
- δεῖδω, δεδοικώς, timens, 2, 71.
- δεδιότες, reverentes, 2, 61.
- δείλη, περὶ δειλ. ὄψιαν, circa
vesperam, 6, 13.
- δειμάτιος, terrificus, ad 6, 90.
k. *epith. Iovis vel Fauni.*
- δεινόν, omnino est magnum et
insigne in utramque partem.
δεινός τὰ πολ. bello strenuus
eiusque peritus, 2, 7. μή τι
δεινόν, ne quid gravius, ne
quam iniuriam etc. 1, 70.
δεινὰ ποιεῖσθαι, aegre ferre,
1, 86.
- δεινότης, gravitas, in agendo
celeritas, 2, 4.
- δεκαετία, decennale imperium
sc. Archontum Athenis, 1, 71.
cf. *Pausan. in Messen.* 116,
10. 124, 23. et *Vellei.* 1, 8.
- δεκάπυς, odos, decempedalis,
3, 68.
- δέκας, ἄδος, decuria, 2, 7.
- δεκασμός, largitio, 7, 64.
- δέλτοι, αἶ, tabulae (XII le-
gum), 2, 36. Sed 3, 36. in-
tell. tabulae lignae. Syn.
σανίδες.
- δενδροφόρος (sc. γῆ), arbori-
fera (terra), 6, 17.
- δέομαι, ἔ δέομαι, nolo, 11, 48.
- δέον α δεῖ, εἰς δέον, vt par est,
7, 51. ἐνὸς δέοντα τριάκον-
τα ἔτη, vnde triginta annos,
1, 71. δυοῖν δέοντα τρ. duo-
detriginta ibid. ἐνὸς δέοντι
εἰκοσῶ, vnde vicefimo anno.
- δέρειν, pellem detrahere, 7, 72.
- δέσμη, fasciculus, 3, 61. δέσμαι
τῶν ῥάβδ. fascies virgarum,
5, 75.
- δεύτερος ἄδενός, nulli fecun-
dus, 10, 3.
- δηλοτικός ad 8, 89. a.
- δηλῆν, δημ. ὦν ἐδήλωσε, po-
pularē se esse demonstra-
vit, 4, 25. Thucyd. ἐδήλω
πονηρῶς ἔχων. Xenoph. Cy-
rop. 7, 1, 15. ἐν τῷ ἐδή-
λωσεν, in hoc apparuit.
- δημαγωγία, plebis f. aurae po-
pularis captatio, 7, 64.
- δημαγωγοί, 7, 19. tribuni ple-
bis, tanquam eius ductores
et assentatores.
- δημαρχικὰ ἀρχαιρέσια, comi-
tia tribunicia, 9, 41. vbi in
vulgari vers. mendose legi-
tur *tributa*.
- δημεύειν, publicare, 5, 48. 8,
77.
- δήμεις τ. κτημ. bonorum
publicatio, 5, 13. 14, 45.
- δημηγορία, concio f. oratio ad
populum, 2, 26. 10, 3.
- Δήμητρος καρποί, Cereris fru-
ges, i. e. mola falsa, 7, 72.
Syn. ἀλφίτα ζέας ibid. paul-

- Io** infra. *πέλανοι* Δήμ. liba farrea, 2, 74.
δημιουργός, artifex, 2, 71.
δημοκλήδης, *έος*, 5, 19. Ni fallor, inquit Reisk. ad h. l. significat eum, qui a plebe magni fit. Sed *δημοκλήδης*, quod perinde adiectivum duarum terminationum, quam substant. primae declinat. esse potest, significat eum, qui studiis et commodis plebis inseruit: quae significatio hic locum habet. Itaque ni fallor, accentus hic erit mutandus, et penacute exarandum *δημοκλήδη* aut *δημοκλήδην*. Haec Reisk. Cuius rationi adversari videtur analogia in reliquis huius generis adiectivis v. c. *άνηδής*, *πολυκηδής*, *Φιλοκηδής*.
δημοκοπία, popularitas, ratio popularis, 7, 15.
δημοκόπος, popularis, 7, 15.
δημόσιος, publicus, *δημόσιοι* sc. *Φεράποντες*, 4, 62. τὸ *δημόσιον* sc. *ταμείον*, aerarium publicum, 2, 6. τῆς *έσίας* τὴν *ήμισιαν* εἶναι *δημοσ.* vt dimidia bonorum pars esset publicanda i. e. aerario addicenda, 2, 15.
δημοτελής *άγομένη* *έορτή*, sc. *festum*, quod publico sumtu celebratur, 2, 70. *δημ.* *θύσια*, publica s. quae publico sumtu fiunt sacrificia, 2, 75. 8, 55.
δημότης *έχλος*, id quod *δημοτικός* *έχ.* 5, 2. Mox ibid. *δημόται* *iidem* videntur esse, qui *Φρατριάσα*, 4, 43. sed
- 9, 42. sunt *plebeii*. Syn. *δημοτικοί*.
δημοτικός, popularis, civilis, 4, 25. *δημοτικοί*, *plebeii*, 2, 8. 26. *δημοτικόν* sc. *πλήθος*, *plebs*, 2, 14. *δημοτικότερον*, magis populare, 4, 21.
έηεν, *visitare*, 2, 33.
έή *πατε*, *όπόσοι* *δήποτε*, quotcunque, 4, 15.
διά *facit periphrasin*, *δι* *ύποψίας* *έχειν*, suspectum habere, 1, 85. *γίνεσθαι*, suspectum esse, 1, 85. *δι* *άιοχύνης* *έχοντες*, quos pudet, 1, 86. *δι* *όργής* *έχ.* *irasci*, 1, 87. *λαμβάνειν*, gravatim ferre, 2, 32. *διά* *Φυλακῆς* *έχ.* *servare*, 4, 15. *δι* *άισχ.* *λαμβάν.* *dedecori* sibi ducere, 5, 71. *δι* *άισχ.* *έντα*, *ignominiosa* — *δι* *όλίγου*, *brevi* tempore, 2, 32. *διά* *μακροῦ*, *multo* post, 9, 1. *δι* *ήμέρας* *έννάτης*, *nono* quoque die, *subaud.* *ένάτης*, 7, 58. vbi in ed. Steph. *perperam* est *δι* *ήμέρας* *έννάτας*.
διαβοάειν, *divulgare*, 2, 32.
διάβροχος, *madidus*, 6, 13.
διαγίνομαι, *interfui*, *interiectus* sum, 1, 86.
διαγινώσκειν, *cognoscere* de aliqua re, 2, 14. *statuere*, 2, 34.
διαγραφαί, *formulae scriptae*, 3, 36. 5, 73.
διαγράφειν, *describere*, 4, 61.
διαδέχεσθαι τ. *δυναστείαν*, *accipere* regnum, 1, 71. *διαδ.* *τινά*, *alicui succedere*, 1, 75.
διάδηλος, *conspiciuus*, 2, 72.
διάδημα, *diadema*, 3, 61. *infu-*
la, *regiae dignitatis insigne*.

Index Graecitatis.

- διαδικάζεσθαι, litigare, 2, 75.
 διαδοχή, successio, 1, 75. ἐκ
 διαδ. per vices, 2, 57. δια-
 δοχαί τ. πατρωνιῶν, haere-
 ditate traditae clientelae, 2,
 10.
 διάδοχος, successor 1, 71.
 διαζωννύνας, διεζωπότες κύ-
 κλοι. circuli qui ambiunt s.
 cingunt, 2, 5.
 διάθεσις, consilium, mens, vo-
 luntas, 2, 32. v. ad 7, 20. b.
 διαυρεῖν, distribuere, 2, 21. 23.
 it. dividere, 2, 28. διαυρεῖ-
 σθαι, med. explicare, 4, 60.
 τὸ διαυρηῆσον, quod dissolve-
 ret, 2, 25. διελόμενοι χωρὶς
 ἀλλ. separantes inter se, 2,
 50. — iudicare, ius dicere,
 τὰ μὲν αὐτὸς διελὼν, de
 aliis ipse ius dicens, 2, 29.
 10, 1. respondere, de augu-
 ribus, quasi dignoscere: 2,
 64.
 διαίρεσις, τοῖανδε ποιεῖσθαι
 διαίρεσιν, ita eligere, 2, 12.
 διαυτᾶν, dirimere (lites), 2,
 75.
 διαυατέχευιν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς
 ἀπορ. in eadem penuria re-
 tinere, 7, 44.
 διαυληρᾶσθαι, fortiri, fortes
 ducere, 2, 57. διαυληρωσά-
 μενοι τὰ ερ. inter se fortiti
 exercitus, 9, 2.
 διαυοσμείν, constituere, ordi-
 nare, 2, 12.
 διαυόσμησις, αὐτῆ ἦν διαυ. ἢ
 ἐυπληρᾶσα τὸ ερατ. ita erat
 pedestris exercitus instru-
 ctus et ordinatus, 4, 18.
 διαυκρατεῖν, firmare, contine-
 re, 3, 45.
 διαυκρίνευιν, διαυκρίνων ἔ τε
 συμφ. ἔ τε τυχ. non inqui-
 rens vel in calamitates vel
 in fortunam eorum, 2, 15.
 διαυλαγχαίνευιν τὰς υληρᾶσας,
 forte colonos fieri s. deligi,
 7, 13. fortiri, 9, 52. forte
 dividere, 10, 32.
 διαυλαμβάνευιν, δορ. διευληφό-
 τες, hastas diverse tenentes,
 divergentibus hastis, 1, 68.
 iuνκτι federunt iuvenes, quod
 communis inscriptio ostendit,
 ac videtur alter in dextra,
 alter in sinistra hastam te-
 nuisse.
 διαυλέγεσθαι πρὸς τινα περὶ τι-
 νὸς, agere cum aliquo de
 aliqua re, 3, 59.
 διαυλλαγαί, pacis condiciones.
 τὰ περὶ τῆς διαυ. αὐτ. πλεο-
 νεκτήματα, pacis conditio-
 nes in commodum eius fa-
 ctæ, s. emolumenta eius
 per pacificationem quaesi-
 ta: διαυλλαγαί πρ. τὸ δημο-
 τικὸν, concordia cum plebe
 reconciliata, 7, 47. plene di-
 citur διαυλλαγή τῆς ἔχθρας.
 vid. ind. Mori ad Xenoph.
 H. gr.
 διαυλλαττευιν, differre, 4, 61.
 vid. in ὑπεροχή, 10, 57.
 permutare, ut captivos, 10,
 24. διαυλλαττεσθαι τὴν ἔχ-
 θραν, tollere inimicitiam,
 7, 51.
 διαυλύευν, διευλύθησαν, discesse-
 runt, 7, 39. διαυλύεσθαι πρὸς
 τινα, in gratiam redire cum
 aliquo, 7, 52. 60. intell. τ.
 ἔχθραν.
 διαυλυσις, ποιήσασθαι τὰς διαυ.
 in gratiam redire, pacem
 facere, 7, 44.

διαμαντεύεσθαι, oraculum petere, consulere, 1, 68. 2, 5.
 διαμέλειν, cunctari, 9, 43.
 διαμονή, πρόθυμον ἐπ. τὸν ὄχλον εἰς τὴν διαμ. τ. πραγμάτων, adduxerunt populum, ut eundem reip. statum manere et seruari vellet, 5, 2.
 διανέμεσθαι, inter se partiri, 3, 1.
 διανήχεσθαι, tranare, 2, 46.
 διανομή, divisio agri, 9, 51. οἱ περὶ τῆς διαν. νόμοι, leges agrariae, 8, 77.
 διανυκτερεύειν, pernoctare, 4, 15.
 διαπεραιεύεσθαι, traicere, 5, 39.
 διαπόντιος, transmarinus, 3, 44.
 διαποσολαί, missiones, *das Herumschicken*, 7, 12.
 διαπράττεσθαι, committere, 2, 10. perficere, 8, 90. γενναίων ἔργ. generosum facinus edere, 2, 26.
 διαπρεσβεύεσθαι, legatos mittere, 3, 51.
 διαριθμεῖν, numerare, 2, 31.
 διαρρέεσθαι, perfluere, aquam transmittere, 3, 67.
 διαρρήδην, diserte, 5, 19.
 διαρτᾶν, decipere, 1, 86.
 διασνεδάζειν, disiicere, evertere, 9, 27.
 διασύρειν, irridere, traducere, 11, 19.
 διάταξις, 2, 64. 73. vid. *ἱερραγία*.
 διαταχέων, repente, celeriter, 1, 86.
 διατελεῖν, perseverare, 2, 31. χρώμενοι διατ. adhuc vtuntur, 2, 50.

διατιθέσθαι, τὰ αὐτὰ τ. ἀλ. διαθεῖς, simili modo captivos tractans, 2, 34. ὅ, τι βέλονται διατιθέσθαι τι, pro arbitrio aliqua re vtī, 8, 79. — περὶ μηδεὸς διαθέμενος, intestatus, nullo facto testamento, 2, 25.

διατριβὴ τῆ χρόνος, temporis dilatio, mora interiecta. διατριβαί, ad 10, 15. * *an mitiori hoc vocabulo coitiones plebeiorum et per eas agitatae tribuniciae adiones concionesque seditiosae intelliguntur?*

διαφανής, διαφανέστατος, clarissimus, 2, 13. 46.

διαφέρειν, διαφέρει ὑμῶν, vobis interest, 4, 60.

διαφορὰ, πολλ. ἔχειν διαφορὰν παρὰ τι, longe aliquid superare, 2, 26.

διάφορος, diffidens, adversarius, 1, 85. neutr. διάφορον τι, controversia, 7, 41. insignis aliqua re, 2, 21. 5, 71. διάφορον, pecuniae summa, 2, 19. 4, 43. vbi mox sequitur Synon. εἰσφορὰ. dicitur autem hoc sensu διάφορον, quoniam pecunia aestimari plerumque solet id, quod alicuius interest, h. e. commo- dum, quod ipsum proprie τὸ διάφορον significat. Suidas: διάφορα apud Thucyd. ἀνελώματα. cf. *Salmaf. de foen. Trapez. p. 175. interpp. ad Theophr. Ch. 10. et quos laudat Albertus ad Hesych. p. 974.*

διεγγυᾶν, vadem aut praedem pro aliquo dare, s. vadimonia

- nio aliquem liberare. *χρήμασι διεγγυήθην* (τὸ σῶμα), pecunia a vadibus promissa redemptus (homo), 10, 8.
- διεξίέναι*, enarrare, recensere, 3, 22. *διεξ. δημηγορίας*, conciones habere, 2, 26.
- διεργάζεσθαι*, conficere, interimere, 7, 12. (de peste), 9, 67.
- διέρχεσθαι*, enarrare, 2, 27. 72. praeterire *ibid. de tempore.*
- διετήσιος*, anniversarius, 2, 63. *Nam 1, 15. ὅτι μὴ καιροῖς τισι διετησίοις ἐστὶ* nisi certis anni temporibus: vbi *Vat. ἐτησίοις.*
- διηνεκῆς*, continuus, 1, 88.
- διίσταναι*, abalienare, diffociare, 7, 54.
- διμάζειν*, ius dicere, cognoscere, iudicare, 2, 14. 72. *δίνας*, controversias dirimere, 2, 73. *διμάζεσθαι*, iure agere, 2, 51. 7, 51. *τὰ δικασθέντα ὑπ. ἐκ.* iudicia eorum, 2, 11.
- δικαιοδοσία*, ἐπὶ τὴν δικ. ὄφιν ἐνέμενοι, *num* ad iuris dictionem (eius) an ad causam suam dicendam venientes? 10, 19.
- δικαιος*, ἐφ' οἷς κατὰς. *δικαίοις ὁ Νουμάς*, peractis legitimis, quae Numa instituerat, 2, 67. ἐφ' οἷς ἂν ποτε *δικαίοις*, quibuscunque conditionibus, 3, 60. *δικαίαι αἰτεῖν*, ius suum s. res repetere, 2, 72. *Syn. δικας αἰτ. παρέχειν δικ.* res reddere, *ibid. λέγειν*, causam dicere, 7, 41. c.
- δικαῖον*, iustum, aequum cense, 7, 16. 61. *δικαιωθῆν*, quod iustum visum, vel pronunciatum est, 10, 1.
- δικαίωσις id quod δικαίον*, παραχωρεῖν *δικ.* ius suum cedere, 7, 16. Inter poetica Thucydidis verba refert ac notat Noster Ep. 11. ad Amm. c. 3. p. 794. ed. Reisk. cum ipse tamen hic et alibi hoc vocab. sit vsus. v. *Sylb. ad l. c. et Duker ad Thuc. 1, 141.*
- δικαστήριον*, tribunal, 2, 75. *περὶ τῶν δικ. τ. δημοτικ.* de populi iudicii. ἀποδιδόναι *δικ.* iudicia s. iudices dare, 10, 19. *nam sequitur, ipsi quoque ius dixisse.*
- δίκη, δίκ.* ἐπεψήφ. *ad 1, 70. h. lis*, 2, 10. *lis aestimata, poena*, *ibid. λαμβάνειν δίκην*, poenas sumere, 2, 32. *sed paulo aliter ad 7, 58. f. δίκης τυχεῖν*, ultionem obtinere, 9, 39. — *σὺν δίκῃ*, iure, 1, 71. *περὶ τὰς δίνας*, in iudiciis, 2, 14. *ἐπὶ δίκῃ συμβαίνειν* ad causam dicendam coire, 2, 50. *δίνας αἰτεῖν*, res s. poenas repetere, 2, 72. *Syn. δικάια αἰτεῖν. πρὸ δίκης*, indicta causa, 3, 22. *paulo ante est ἀκριτος. δίκη δεδοκιμασμένη* ad 7, 25. γ. *μετὰ δίκης*, iuste, 7, 54. *Syn. σὺν δίκῃ*, 7, 65. *μέχρι δίκης*, vsque ad iudicii diem, lite pendente, *bis zu Austrag der Sache*, 10, 8. 11, 30. 31. *ἐκλιπεῖν τ. δίκην*, vadimonium deserere (*den Termin nicht abwarten*).
- διμοίριαι*, duae partes, 8, 55. *δίκη*,

- δίνη*, vortex, 9, 68.
διοίκησις σώφρων — *εὐπειθής*,
 administratio diligens —
 prompta f. facilis, 2, 14.
Διονυσιακὴ Θυσία, Bacchana-
 lia, 7, 73. extr.
διοπετής, coelo delapsus, 2,
 66. 71.
διόρθωσις, correctio, 7, 51.
διορίζειν, fecernere, 2, 8.
διπλάσιος, *διπλάσιος*. *ποιεῖν ἀριθ-
 μόν*, numerum altero tanto
 maiorem facere, eam dupli-
 care, 2, 47.
δισμύριοι, viginti millia, 4, 19.
δίφρος, fella, 5, 47. v. *ἀρμά-
 τιος*, it. 8, 87.
δίχα πολέμῳ, sine bello, 2, 72.
δ. τῶν ἡγεμόνων, non exspe-
 ctato ducum imperio, 1, 87.
δόγμα βελῆς, senatus consul-
 tum, 4, 62. *δόγματα*, decre-
 ta, 7, 58.
δοκεῖν, *δόξαν*, *πλενε μετὰ* f.
κατὰ τὰ δόξαν, cum vide-
 retur f. placeret, 1, 86. 2,
 58. *ἔθνεσ τῆ δοκῆντος εἶναι*,
 gente, quae haberetur, f.
 esset, 2, 16. *τὰ δόξαντα*,
 quae visa sunt, 2, 14.
δόκησις, *εἰς δόκ. ἀρετῆς*, *putem
 esse* ad honorem sive exifti-
 mationem virtutis, 2, 34.
 Quanquam 4, 73. extr. *ἀρ.
 δόκησις* ipsam virtutem si-
 gnificat, vt *δόκ. ἀληθ.* ipsam
 veritatem ap. Thucyd. 2, 35.
 cf. Schol. et Suidas, in hac
 phrasi.
δοκιμάζειν seq. inf. aliquid fa-
 ciendum putare, 3, 67. *δίνη
 δεδοκιμασμ.* ad 7, 52. q.
δόκιμος, *δοκιμώτατος*, specta-
 tissimus, 4, 59.
- δοξοκοπία*, ostentatio, iactan-
 tia, 4, 24.
δόρα, pellis, 7, 72. (*deτραῖτα*.)
δορίκτητος (γῆ), bello captus
 ager, 10, 25.
δόρυ, ατος, τὸ, quicquid ex li-
 gno est, trabs, tignus, 3, 68.
 hasta, 1, 68.
δορυάλωτος, bello captus, 4,
 24.
δῆλον, τὸ, servitutis molestia,
 servitium, 4, 14.
δρᾶν, committere, 2, 29. 3, 22.
δεδρακῶς, qui patravit.
δραπέτης, fugitivus, 2, 8.
δραστήριος, strenuus, fortis, 5,
 71. 10, 31. *τὸ δραστήριον*, in-
 dustria, ibid.
δραχμῶν ad 4, 16. a.
δρομεύς, cursor, 7, 73.
δρόμος ἵππων, certamen equo-
 rum, decursio, 2, 31.
δρύϊνος, η, ου, quernus, robo-
 reus, 3, 36.
δρυμὸς, quercetum, silva quer-
 na, 2, 15.
δύναμις, exercitus, 2, 33. *vis
 vel significatio literae*, 1, 68.
ὡς δυνάμεως εἶχον, quan-
 tum poterant, 2, 10.
δυνασειά, principatus, 1, 71.
δυνατεύοντες ἐν τῇ πόλει, ci-
 vitatis principes, 7, 65.
*δυνατὸς, προν. ἔχειν τῆ κακ.
 τὴν δυνατὴν*, mali, quam
 possent, se medelam adhi-
 bituros (*möglichste Sorg-
 falt*), 7, 15.
δυσαναγωγός, intractabilis, diffi-
 cilis, qui aegre flecti potest,
 2, 28.
δυσανασχετῶν, aegre ferre, 9,
 39. *ἐπὶ τὶ*, 9, 67.
δυσδιάγνωστος, ad dignoscen-
 dum

Index Graecitatis.

δύμ difficultis, non facile dignoscendus, 2, 71.
 δυσέυρετος, inventu difficultis, 4, 13, 15. explicatu difficultis, 4, 62.
 δύσις, εως, et plur. δύσεις, occasus, 4, 60.
 δυσκάθαρτος, impuritas, 4, 24. *propr.* purgatu difficultis.
 δυσμενής, acerbus, difficultis, 7, 49.
 δυσμενῶς, inimice, 7, 63.
 δυσυχία, miseria, 2, 3. res adversae, clades, 4, 62.
 δωρεῖσθαι, donare, 3, 61. 4, 62. 6, 94.

E.

εἶν, omittere, missum facere, 2, 61. εἶα κατὰ χάριν. χάρις. εἶν τε *saepius repetitum*, sive — sive — 2, 26.
 εἶαρ, τὸ, ver, 1, 88.
 ἐγγίσα, proxime, 2, 15. prope, ferme, 4, 61.
 ἐγγονοί, posterī, 2, 5.
 ἐγγράφεισθαι, med. ἐγγραψάμενοι, qui se adscripserant, 4, 49.
 ἐγγραφοινόμοι, leges scriptae, 2, 74.
 ἐγγυᾶν τὰς γάμ. nuptias conciliare, 2, 30. *propr.* ἐγγ. dicuntur patres, qui filias despondent s. tradunt sponsis.
 ἐγγύησις τῶν εἰς δελίαν ἀγομένων, vadimonium (quod fititur) eorum causa, qui in servitutem afferuntur, 11, 31.
 ἐγγυητής, sponsor, 2, 15. ἐγγυηταί, vades, 7, 17. 10, 8.
 ἐγκαθίστασθαι, constituere, 4, 26.

ἐγκεραυνῶν, mixtum infundere, ἐγκεκραμένας, intritas (libationes), 2, 23.
 ἐγκλήματα, 7, 44. idem quod ἀδικήματα, 7, 49. p. 1420. ed. Reisk.
 ἐγκλίβειν, inclinare, cedere, de fugientibus, 5, 46.
 ἐγκρατής, abstinens, continens, 2, 10. ἐγκ. γενόμενος τῆς δυν. exercitu superato, 2, 34.
 ἐγκυμονεῖν, gravidam esse, τὸ ἐγκυμονέμενον, foetus, 1, 70.
 ἐγκύμων, ἡ, gravida, praegnans, 1, 70.
 ἐγχειρίδιον, pugio, gladiolus, 2, 70.
 ἐγχειρίζειν, adgredi, instituire, 3, 69.
 ἔδος, ἔδη pl. simulacra, 1, 69. quae antea et deinceps dicuntur ἱερά.
 ἔδρα, sedes, locus, vbi fedetur, 1, 86.
 ἐθελοκακεῖν, sponte ignavum esse, tergiverfari, 9, 50.
 ἐθελοντής, εἶ, voluntarius, sua sponte, 7, 19.
 ἐθισμός, institutum, mos, 2, 14. 27. ἔργων ἐθ. operum consuetudine, 2, 28.
 εἶδος, genus, 2, 64.
 εἰδότες, qui norunt aliquem, 1, 70.
 εἰδοφορεῖν, gestu effingere ac referre, 7, 72.
 εἰκάζειν, coniecere, 2, 8. 5, 45. εἰκάζεσθαι εἰς τι, alicui rei similem esse s. adsimilari, 7, 72.
 εἰκαστής, coniector, 7, 56.
 εἰκὸς sc. ἐστὶ, verifimile est, 2, 5. κατὰ

Index Graecitatis.

- κατὰ τὸ εἶδος, quod εἰκότως, recte, iure, 2, 66. πάντα τὰ εἰκότα, omnia, quae accidere possunt, alles mögliche, 7, 56.
- εἰκότως, 7, 45. v. εἶκος.
- εἰκών, imago, quae non est res ipsa, 2, 6. sic εἰκόνες τῶν σαλῶν, qui non salvi sunt ipsi, sed eorum velut simii, 2, 71. Sic umbra et imago equitis Rom. Cic. Rab. Post. 15. add. Vellei. 2, 30. et Suet. Claud. 21. it. Liv. 5, 2.
- Ἐλειθυια, Ilithya, quae et Iuno Lucina vocata est, 4, 15.
- εἰλικρινής, sincerus, integer, vitii expers, 2, 3. ab εἰλη, splendor solis. proprie quod ad solem explicatum et inspectum purum reperitur.
- εἰμαρταί, in fatis est, 4, 61. α μείρομαι, fortior.
- εἰργεῖν, 2, 26. videtur hic esse excludere sc. domo Sylb. εἰργεσθαι, fecerni, dirimi, 3, 43.
- εἰρεσλα, remigatio, 3, 44.
- εἶρετο et ἤρετο, 4, 62. illud magis ionicum, hoc in communi lingua usitatum. vid. Hudf. ad 1, 86. ab εἶρομαι vel ἔρομαι, interrogo.
- εἰρηνοδίαι, sic faciales graece dicuntur, 2, 72. Cicero: foederum, pacis, belli, induciarumque iudices et oratores appellat de legg. 2, 9.
- εἰσαγγέλλειν, accusare, 7, 61.
- εἰσαγγέχευ pro εἰσῆχεν ab εἰσάγειν, 10, 6.
- εἰσαῦθις, in posterum, denuo, 1, 85.
- εἰς δυσγένειαν, obscuritatis causa, 2, 8. εἰς λόγον, respectu, 2, 10. εἰς τὰς ἀπομεριθ. αὐτοῖς θυσίας, cum hostiae ipsis essent distributae, 2, 23. cf. συνθύειν. εἰς ἔχλη πληθος, populi multitudine, 2, 47. εἰς χρήματα ζημιῶν, pecunia multare, 5, 19. ἔν εἰς μακρὰν, paulo post, 7, 50.
- εἰσειμι, εἰσῆγει, venit in mentem. intellig. λογισμὸς, ad 4, 21. s.
- εἰσελαύνειν, ingredi, 9, 71.
- εἰσηγεῖσθαι, referre (ad fenatum), 2, 14. introducere f. instituire, 2, 23. 10, 31. Syn. εἰσάγειν. πείραν εἰσ. de eo, qui facit primus periculum, 10, 31.
- εἰσηλθε sc. λογισμὸς f. γνώμη, visum est, 8, 55. Syn. εἰσῆγει.
- εἰσπραξίς τῶν χρημ. pecuniarum exactio, ad 4, 14. m. Eintreibung der Gelder.
- εἰσπράττειν, exigere, vt pecuniam, 4, 15.
- εἰσφορὰ, tributum, 4, 18. εἰσφ. χρημάτων, pecuniae conferendae, 4, 15. εἰσφορὰ τῷ νόμῳ, legis latio f. rogatio, 10, 17.
- ἐν, ἐν τῶν ἱερῶν τάτων, per has ferias, 4, 26. ἐν ποδός, pressio pede, e vestigio, 2, 33.
- ἐκότερις, vterque, 1, 85. ἐκότεραι, idem, 1, 86. 2, 50. ἐν ἐκότεροις, vtrinque, 7, 66.
- ἐκαστονταρχία, centurionatus, i. e. centuriones, 9, 10.
- ἐκαστος, centesimus, 1, 74.
- ἐκβαίνειν, ἐκβέβηκε τὴν ἀρχ. εὐτελ. a prisca frugalitate discessit,

- discessit, eam deseruit, 2, 34.
 succedere, 7, 51.
 ἐκβιάζεσθαι, cogi, 9, 67.
 ἐκβιβάζειν, exponere (*enavi*)
 10, 4.
 ἐκβολαί, ostia s. exitus fluvii,
 3, 44.
 ἐκγίγνεται, datur, licet, 5, 1.
 9, 41. 10, 8.
 ἔκδοτον παραδιδόναι, dedere,
 tradere, 2, 72.
 ἐκδέχεσθαι, expectare, 4, 60.
 sequi *ad*, 5, 37. b.
 ἐκδημαγωγεῖν, blanditiis cor-
 rumpere, perducere, 7, 56.
 ἐκδιδόναι, effluere, 2, 1. 3, 44.
 ἐκδίδοσθαι, collocari, nu-
 ptum dari, 6, 1.
 ἔκδοσις, deditio, 7, 53.
 ἐκχειρίσθαι, pugnarum et litium
 intermissiones, induciae, 7,
 71. 4, 49.
 ἐκθειάζειν, pro diis coli, 2, 75.
 ἐκθεραπεύειν τινα, conciliare,
 demerere aliquem, 5, 76.
 ἐκκαίειν, accendere, 7, 14.
 ἐκκαλεῖν ἀλλήλους, se invicem
 interpellare, s. dicere prohibe-
 re, 7, 15. Demosth. de f.
 leg. p. 349. l. 5. ed. Reisk.
 ἐξέλειον λόγος τυγχάνειν
 τῶς ἀλλήλων, vbi Var. lect.
 ἐξέειπεν, ἐξέβαλλον: *nicht*
zum Wort kommen lassen.
 Syn. κωλύειν λόγος τυχεῖν,
 c. 17.
 ἐκκλησιάζειν, conciones ha-
 bere, 3, 67.
 ἐκκομιδή, elatio, vt funeris, 5,
 48.
 ἐκκομίζεσθαι, efferri, de mor-
 tuis, 4, 24.
 ἐκκόπτειν, demerere, 8, 87.
 ἐκκρᾶειν, expellere, 10, 22.
 ἐκλέγειν, exigere (vt tributa),
 4, 15.
 ἐκλείπεσθαι, obsolescere, ἐκλέ-
 λοιπε, 7, 72.
 ἐκλύειν, ἐκλελυμένος, solutus,
 legibus non constrictus, 2,
 27.
 ἐκμάττειν, abstergere, 9, 10.
 ἐκμηγύνειν, producere, conti-
 nuare, 9, 41.
 ἐκμηγύνεσθαι, porrigi in lon-
 gitudinem, 4, 13.
 ἐκμισθώω, loco, eloco, 6, 17.
 ἐκίσσιος, ἐκίσσιον ἀπανασηναί,
 sponte discedere, 1, 85.
 ἐκπίπτειν, ἐκπίπτοντες, ex-
 pulsus, exules, 2, 15. ἐκπε-
 σῶν τῆς ἀρχῆς, regno de-
 pulsus, 3, 69. 4, 61.
 ἐκποδῶν ποιεῖσθαι, e medio
 tollere, 10, 5.
 ἐκπολεμᾶν τινί, armare con-
 tra aliquem, infensum red-
 dere alicui, 10, 15.
 ἐκπολιορμεῖν, expugnare, 10,
 16.
 ἐκπρεπής, elegans, 2, 71.
 ἐκρήγνυμι, ἐξερρήγνυμι, erupit,
 1, 85.
 ἔκσπονδος, expers foederis et
 eius commodorum, 3, 57.
 ἔκσπονδόν τι, quod contra
 foedus est, 2, 72.
 ἐκστρατεύεσθαι, ἐξεστρατευμέ-
 νοι, ad bellum profecti, 2,
 33.
 ἐκτιμᾶν, aestimare, 7, 25.
 ἐκτοπος ἡλίος, vt alibi θαυ-
 μάσιος ἡλ. mirum s. nimium
 quantus, i. e. ingens, 2, 10.
 ἐκτρέφεσθαι, educare, 1, 87.
 ἐκτόπως, mirum in modum,
 impense, 5, 45.
 ἐκφέρειν, referre, reportare, 2,
 66.

Index Graecitatis.

66. ἐξενέγκωσι πόλ. κατὰ τ. πόλεως, inferant bellum civitati, 2, 72. 3, 57. ἐκφ. τέλος, statuere, decernere, 3, 22. 7, 45.
- ἐκφορὰ, funeris elatio, 2, 67. v. πομπέειν.
- ἐλαττῆν, minuere, 2, 15. μηδὲν ἡλαττωμένος τῶν περὶ τὸ σῶμα, nullo corporis vitio laborans, 2, 21.
- ἐλάττων, numero inferior, 2, 16. ἐλάττωες, pauciores, ib.
- ἐλάττωσις, εὐλογίως καὶ πράως φέρειν τὴν ἐλάττ. sapienter et moderate ferre, se esse inferiorem.
- ἐλαύνειν, neutraliter, progredi, iter capere, 9, 67. 68.
- ἐλέγχειν, ἐλέγχεσθαι, deprehendi, internosci, 4, 62.
- ἐλέπολις, εως, obfidionalis sc. machina, 9, 68.
- ἐλέσθαι, eligere, 2, 12. ab αἰρεῖν.
- ἐλεφάντινος, eburneus, 3, 61. 62.
- ἐλη, τὰ, paludes, 3, 44. (*Mo-räste.*)
- ἐλκεῖν, v. αὐλάξ.
- Ἑλλας, Graecia, *adiect.* ἑλλάδι γλώσση, graeca lingua, 1, 70.
- ἑλληπής, τὸ ἑλλ. τῶν λόχων, quod militum centuriis deest, 8, 87.
- ἑλληνίς, ἶδος, *adiective* graeca, 2, 63.
- ἑλόγιμος, clarus, nobilis, 2, 75.
- ἐλπιδες πονηραὶ, mala spes (*de metu et malis imminentibus*) 7, 52. cf. 6, 28. p. 1104. l. 2. παιδίαι, ἢ ἐπὶ τοιαύταις ἐλ-
- πίσιν ἀνατραφέντα, non ad tanta mala educati.
- ἐμβάλλειν εἰς, *absolute*, erumpere, sese effundere in, 3, 44. Syn. ἐκδιδόναι.
- ἐμβύθιος, profundus, 6, 13.
- ἐμβυκανᾶν κέρασι, cornibus canere, 2, 8.
- ἐμβολος et ον, ἐπὶ τῶν ἐμβ. pro rostris, 1, 87. 2, 26. Syn. βῆμα, ibid.
- ἐμπεδῆν, stabilire, confirmare, 9, 51. constanter servare, 6, 89. ορρονitur παραβαίνειν.
- ἐμπειρία, δι' ἐμπειρίαν, propter rei notitiam, rei gnarus, 2, 66.
- ἐμπειρος, peritus.
- ἐμπεριέχεσθαι, comprehendī, 10, 31.
- ἐμποδῶν ἐς, obstat, impedit, 1, 88. ἐμπ. γίνεσθαι, impedimento esse, 7, 45.
- ἐμποιεῖν, ἐμπεποιημένοι ad 4, 62. 9.
- ἐμπορεύεσθαι, mercaturam exercere, 9, 26.
- ἐμποροί, mercatores, negotiatores, 3, 45.
- ἐμπορπᾶσθαι et ἐμπορπεῖσθαι, proprie infibulari, ἀπόρπη, fibula. ἐμπεπορπημένοι ad 2, 70. e.
- ἐμπρήθειν, incendere, 2, 66. 4, 62.
- ἐμπρησις περὶ τὴν ἔμπ. in incend. 2, 66.
- ἐμπρόδια τραύματα, adversa vulnera, 10, 37. vid. νῶτος.
- ἐμπυρος, διὰ τῶν ἀπάσης ἔμπ. θυσίας κατάρχοντα, hoc farre hostiae cuiusque ex ta adolenda consperguntur,

- tur, seu, confersa adolentur, vel eo adperso quamlibet victimam adolendam immolant, vt 1, 38. vid. Auctar. 1. et ad 6, 1. f. Syn. ὑπέρπυρ. Hesych. τὰ καιόμενα ἱερά. Suid. τὰ καιόμενα ἱερεῖα.
- ἐμφορῆς, ὁ, ἡ, similis, 2, 70.
- ἐμφορεῖν, importare, 3, 69. ἐμφορεῖσθαι, fatiari, largiter se invitare ad, 2, 34. r.
- ἐμφράττεσθαι, obstrui, 3, 44.
- ἐμφύεσθαι, insitum esse, 9, 51.
- ἐμφύλιος, ὁ, ἡ, intestinus, 2, 3. civilis, 2, 76. gentilitius, domesticus, 3, 22.
- ἐμφυσᾶν, inflare, 7, 72.
- ἐμψυχος, animatus, 2, 74. vivus, 4, 59.
- ἐνάγειν, irritare, 1, 86. τὸν πόλεμ. belli auctorem esse, 2, 33.
- ἐναγῆς, piaculo obstrictus, flagitii reus, 3, 22.
- ἐναγισμοί, inferiae, litationes, quae manibus fiunt, 2, 67.
- ἐναγχος, nuper, 7, 55.
- ἐναγώνιος, concertatorius, 7, 72. ἐναγώνιον σχῆμα, species, qualis esse pugnantium solet, 6, 13.
- ἐναντιᾶσθαι (κατὰ) τὶ τινί, contrarium facere alicui, 7, 51. ἐναντ. ad 8, 78. *
- ἐναρμόζειν, ἐνηρμοσμένον ξύλ. infixum lignum, 3, 22.
- ἐναυλίεσθαι νύκτωρ, pernoctare, 2, 67.
- ἐνδιδόναι οἴκῳ, misericordia flecti, 7, 78. μηδὲν μαλακ. nulla in re molliter cedere, 5, 71. 7, 15. 8, 90. ἐνδ. τινί τι, praeire aliquid alicui.
- In cantu Nostri den Ton angeben, 7, 72.
- ἐνδοιάζεσθαι, πρᾶγμα ἐνδοιάζόμενον, res paribus vtrimque suffragiis ambigua, 7, 59.
- ἐνδοιάσως ἀκρωόμενοι, aegre f. dubitanter obtemperantes, 10, 57.
- ἐνδον, οἱ ἐνδον, indigenae, 2, 54. opponuntur ἐποίκους.
- ἐνεσι, licet, 4, 60. ἐνι, idem, ὡς ἐνι μάλις, quam fieri potest maxime, 7, 21.
- ἐνηνοχε, attulerunt, refertur ad πάντα, 7, 51. a Φέρειν.
- ἐνθα, vbi, 1, 85.
- ἐνθεος, numine adflatus, 2, 48.
- ἐνθύμημα, inventum, 7, 17.
- ἐνιαυσιαῖος, ὁ, ἡ, annuus, 5, 74. 6, 19.
- ἐνιαύσιος, idem, 2, 15. 57.
- ἐνίσσημι, ἔτας ἐνεσῶτος, anno nondum finito, vulgo, initio anni, male. 1, 71. πρὸς τῆτο ἐνέσητε, in eo obstitit, 7, 51. ἐνίσσασθαι, obstitere, 7, 15. Portus ibid. intercedere.
- ἐνόπλιοι θεοί, armati, armorum praesides, Dii, 2, 70. Syn. δαίμονες πολεμικαί. ἐνόπλ. κίνησις. v. κίνησις. ἐνόπλ. μελέται v. μελέτη.
- ἐνορκος ψῆφος, suffragium, quod iuratus aliquis facit, 7, 45. Syn. μεθ' ὅρκου ψῆφος c. 47.
- ἐνοχλεῖν τινί, molestiam facessere, 2, 50. 7, 24. ὡσε μηδὲν ἐνοχλεῖσθαι εἰσίσσας, vt sine difficultate ac molestia introire possent, 3, 68.
- ἐνοχος

Index Graecitatis.

ἐνοχος τῷ νόμῳ, qui lege tenetur, 2, 10.

ἐνσείειν, irruere, impressionem facere, 5, 39.

ἐνσκήπτειν, ingruere, 7, 12.

ἐνταῦθα, hic, 1, 68. ἐντ. ἐστὶ ἀλαζονίας, hac contentus fuit arrogantia, 7, 44.

ἐντάφιος, ὁ, ἡ, κόσμοι ἐντ. funerea, sepulcralia ornamenta, 2, 67.

ἐντείνειν πληγὰς (videtur esse, quod ἐντρίβεσθαι πλ. 7, 45.) plagas infligere, 2, 9. vulgo vertunt intentare, quod potius est ἀπειλεῖν vel ἐπανατείνειν. cf. praeter Steph. in Op. var. in Dionysj. p. 34. quem Hudson ad h. l. laudavit, *Lyfiae fragm. ἐντείνας ποδάσ πληγὰς. Orr. Gr. Reisk. Vol. 6. p. 30. lin. 24. et Budaeus in Comm. l. gr. p. 862. Neque aliter, forsitan ap. Demosth. Vol. 2. p. 1258. 1. et Ael. V. H. 9, 33. quanquam utrinque vertunt intentare, ut ipse Reiskius, v. ind. Dem.*

ἐντειχεῖσιν, muro complecti, munire, 3, 43. 44.

ἐντὸς de temp. intra, 2, 25. de numero, 4, 16. τὰ ἐντὸς τῆς τείχεος, res urbanae, 4, 16.

ἐντρίβεσθαι πληγὰς, plagas infligere, 7, 45.

Ἐνυάλιος quis? v. 2, 48.

ἐξάγιος ad 5, 13. h. facer, 6, 89.

ἐξαγώγιμοι τῶν ῥδάτων sc. τὰ Φροί, cloacae aquas egerentes, 4, 44.

ἐξαδυνατεῖν, languescere, fessum esse, 10, 16.

ἐξάετης, sex annorum, in sex annos, 3, 57.

ἐξαυρεῖσθαι, ἐξήρητο βασιλεῖ τὰδε, ea praecipua tribuit regi, 2, 14.

ἐξάιρετος, ὁ, ἡ, χώρα ἐξ. prius s. proprius ager, 3, 1. nam bonitas eius speciatim laudatur, et mox appellatur κληρος βασιλέων.

ἐξακοντίζειν, iaculari, 5, 46.

ἐξαλλάττειν, mutare, 2, 23.

ἐξαλλεσθαι, 2, 70. exponitur per salire, 2, 70.

ἐξάμηνος, femestris, 5, 70.

ἐξανδραποδίζεισθαι, in servitutum suam redigere, 10, 24.

ἐξειπεῖν, efferre sermone, 2, 50.

ἐξελαύνειν, ἐξελάσασ, expellere, 2, 26.

ἐξείργομαι μεμνησθαι, commemorare mihi non vacat, 7, 50.

ἐξελευθερικοί, libertini, 4, 22.

ἐξεργάζεσθαι, pass. perfici, 2, 3. med. v. ad 4, 59. e. efficere, absolvere, 4, 61.

ἐξερμηνεύειν εἰς, vertere in (aliquam linguam), 2, 31.

ἐξερράγην ab ἐρηγγυμι.

ἐξετάζειν, percontari, cognoscere, 4, 59. 7, 71. metiri, 4, 13. Syn. μετρεῖν. explorare, 2, 73. Synon. δοκιμάζειν *ibid. extr. ἀγαθός*, bonos aliquos agnoscere et laudare, 5, 17. *in fine cap. est Synon. ἐπαινεῖν. cum παρὰ comparare, 9, 25. vid. not. ἐξετάζομένη*, confiderata, 7, 64. ἐξετάζεσθαι μετὰ τ. ἐχθρῶν, 2, 10. inter inimicos censeri, *ut vertit Gele-*

- Gelenius*, recte. v. *Vales.* ad *Harpocr.* h. voc. *Hudf.* Sic ἐξεταζόμενος, repertus, 2, 26. *Synon.* εὐρίσκεισθαι.
- ἐξετασῆς, quaesitor, index, 2, 67.
- ἐξηγεῖσθαι, τὴν πολιτ. ἐξηγ. πρατίσθην, rempubl. optime administrare, 2, 7. τὰ δίκαια, de iure respondere, 2, 10. 22. cf. v. *Ἰεῖον.*
- ἐξηγηταί, interpretes, 2, 73. 3, 67. *Pollux*, 8, 124. ἐξηγηταὶ δὲ ἐκαλέοντο, οἱ τὰ περὶ τῶν διοσημείων, καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν διδάσκοντες. cf. etiam *Timaeus* in *λεξ. πλατ.*
- ἐξηγνέγκατο, 2, 66. ab ἐκφέρειν.
- ἐξῆς, τῷ δ' ἐξῆς ἔτει — ἀρχῆς, regni (*Numitoris*) anno proximo i. e. secundo, 1, 71.
- ἐξιλάσκεσθαι, placare (*Deum* vel ignem ipsum), 2, 67. 3, 22.
- ἔξοδος, eruptio, 2, 5.
- ἐξοικίσειν, incolis nudare, desolare, 5, 77.
- ἐξομνύειν ἀρχὴν, eiurare imperium i. e. eo se abdicare, 5, 72. 10, 25.
- ἐξομοῖσθαι τινί, similem esse alicui, imitari aliquem, 3, 48.
- ἐξουσία, ἐξ. τῶ σώματι. ποιεῖν, corporis s. sui potestatem vel copiam facere, 7, 54.
- ἔξω, c. gen. praeter, 2, 66.
- ἐξώθειν, expellere, 5, 39. 5, 46.
- ἐξώλεια, pernicies, 11, 55.
- ἐπαγωγός, ὁ, ἡ, ἐπαγωγὰ πρὸς τι, quae admonent et alliciunt ad aliquid, 3, 59.
- ἐπαίρειν, adducere, impellere, 3, 43.
- ἐπακτὸς ἐξώθειν, externus, peregre evocatus, 2, 58.
- ἐπαναλίσκειν, ἐπαναλῶσαι, exhaurire, fummoveere, 1, 85. vid. not.
- ἐπανατείνειν, intentare, vt *minas*, 7, 53.
- ἐπανισάναι, μικρὸν ἐπανεσηκίῃ τῆς ἀγορᾶς, in fano (*Vulcani*) quod pene foro imminet, 29, 50. quasi dixisset ἐπάνω τῆς ἀγορᾶς ἐσηκίῃ. nam situm est in ima radice collis e foro assurgentis. *Reisk.* Simili structura *Dioscorides* dicit de *mater. med.* 5, 85. ταῖς ἐπανισαμέναις τῶν ὑδάτων πομφόλεξι (bullis, quae ex aquis existunt s. aquis supereminent). *Sylb.*
- ἐπαράσθαι, v. ἀρά.
- ἐπαρχος, praefectus, 10, 23.
- ἐπαυλίσεισθαι, in tentorio morari, agere, 2, 6. cf. c. 5. ubi *Romulus* dicitur produisse ἐκ τῆς σκηπῆς. *Synon.* ἐναυλίσεισθαι.
- ἐπεὶ καὶ, quanquam.
- ἐπεισάγειν, ἐπεισαχθέντες, adscripti, adlecti (in fenatum, 2, 57. *Syn.* προσκαταγραθέντες et προσκαταλεθέντες, 2, 47.
- ἐπίσκιτος, ὁ, ἡ, adscitius, aliunde allatus, 2, 27. ἐπ. ἀγοραί, v. ἀγορά.
- ἐπέκεινα, vltra, trans, 3, 45.
- ἐπενέγκασθαι, attulisse, 1, 68. ab ἐπιφέρειν.
- ἐπενεχθεῖσα ψῆφος, suffragium (reliquis) additum, 7, 59. ab eodem.
- ἐπεξέρχασθαι, proficisci cum copiis

copiis aduersus aliquem, 2, 50. recensere, 7, 66.
 ἐπεσθαι, sequi, 2, 4.
 ἐπέτειος, anniversarius, 2, 71.
 ἐπέχειν, 1. quiescere et expectare, 1, 85. 86. ἐπισχεῖν τινός, abstinere (*anzuhalten*). 2. tenere, occupare, ἐπισχίσσης ἀνομ. 1, 85. 3, 45. ἐπίχρον τὴν συμμορίαν λόχοι, classem tenebant centuriae i. e. in classe erant, 4, 18. vt ap. Caes. de bell. Civ. 1, 83. *primam aciem quaternae cohortes tenebant. Vulgaris interpret reddid inuersa constructione*: continebat prima classis etc.
 ἐπί, c. Gen. ἐπὶ τῷ ἡγεμόνος, a duce, 2, 13. ἐφ' ἡμῶν, nostra aetate, 2, 14. extr. ἐπ. βασ. τῶν ἐκλιπόντων, eo tempore, quo reges erant expulsi, 8, 90. ἐπ' ἐμῶν, 2, 3. *hic et alibi, ubi imperii vel temporis significatio locum non habet, pro ἀπ' ἐμῶν positum Sylb. existimat. Sed de auctoritate, respectu et occasione, hic acceperim, vt sit, de, ex, propter, auf Anweisung, Veranlassung*: cum fratre enim de imponendo urbi nomine certauerat, cf. 1, 86. *init.* Sic ἐπὶ τῷ κλισαντος et ἐπὶ τῆς πατρίδος, 2, 46. 4, 14. *init.* et extr. ἐπὶ Σαβίνω, 2, 49. ἐπὶ τῆς λατρείας, ob seruitutem, 2, 9. ἐπὶ τῆς ὀξύτητος, ob celeritatem, 2, 13. ἐπὶ τῆς κοινωνίας τῷ Φαβρίω, propter farris communionem, 2, 25. vbi iterum pro ἀπὸ esse po-

fitum putat Sylb. et Reiskius malit ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ, ἐπὶ Μαλλίᾳ, de Manlio, 2, 26. ἐπὶ τῆς Φρατρ. ἐσῆας, 2, 27. v. in ἐσῆα. ἐπὶ τῶν τομῶν f. ἱερῶν, prope f. ad victimas, 5, 1. 11, 49. ἐφ' ἐνός θεῶν, de vno Deo, 2, 48. ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, inter se, 2, 58. ἐπ. οἴκω, domum, 2, 34. 9, 1. pro ἐν. ἐπὶ τῷ νόμῳ. λόφω, 2, 70. ἐπὶ τῶν σενωπ. 4, 14. ἐπ. τῆς ἐκκλη. in conventu, 4, 45. ἐπὶ ποίω, in quonam, 4, 60.

c. Dat. ob, propter, vt finem propositum significet. ἐπ. συμμαχίᾳ, societatis causa, 2, 11. ἐπὶ τέτρω, 2, 15. ἐπὶ μέρει τινὶ, in partem quandam, 2, 16. ἐφ' οἷς δικαίοις, v. δίκαιος. ἐχ' ἐφ' ὕβρει ἀλλ' ἐπὶ γάμω, non stupri sed connubii causa, 2, 30. ἐπὶ δικαίω, vertunt in iudiciis, sed est potius: *iuris obtinendi causa*, 2, 10. ἐπ. κοινωνίᾳ πυρ. καὶ ὕδατος, ea lege vt ignis et aquae eiusdem participes essent, f. per aquam et ignem, 2, 30. ἐπὶ τοῖς ὄρκωις, v. ὄρκος. ἐφ' ἑαυτῶ ποιεῖν, sibi arrogare, 2, 57. ἐπὶ τινὶ ποιεῖν, potestatem f. optionem dare, 6, 94. ἐπ' εὐσεβείᾳ, v. Φρονεῖν. ἐπὶ πάσαις, praeter feu super reliquas omnes, 4, 18. ἐπὶ μυριάσιν ὀκτώ, super octoginta millia, 4, 22. ἐπὶ τῷ καταλύσῳ, quo f. vt finem imponeret, 5, 70. ἐπὶ τῷ καθελεῖν, vt tolleretur, 7, 22. ἢ ἐπ' ἐκείνοις τάξις,

Index Graecitatis.

- Ξίς**, proximus ab illis ordo, 7, 59. ὁ ἐπὶ τέτρω, alter, 9, 39.
- c. Accusf.* ad, in, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ad 10, 31. a. ἐφ' ἑαυτῆς, ad se, 4, 25. adversus, 3, 22. init. et sic saepius. ἐπὶ πολ. χρόνον, diu, 7, 44. ἐπὶ μῆκος, πλάτος, longitudine, latitudine, 9, 68.
- ἐπιβαίνειν**, ἐπιβεβηκώς τῆ τείχης, stans supra murum, *c. genit.* cf. ind. Hudf. et Dorville ad Char. p. 172 et 443.
- ἐπιβάλλειν τινί**, neutr. adori-ri, invadere aliquem, 9, 39. *it.* pertinere. τὸ ἐπιβάλλον, quantum cuique convenit, competit, 4, 19. *rariore significatione, ut ap. Schol. Aristoph. Nub. ad v. 233.* ἐπιβάλλειν τοῖς θεοῖς. *Ad-*ditur μέρος apud Nostrum, 3, 29. p. 497. *ed. Lipsf. e lect. Cod. Vat. ubi vulgata male:* τὸ ἐπιβαλλόμενον μέρος. *item* λάχος, 8, 74. p. 1689. *Interpres vulgo vertit hoc loco pro rata parte, quod hic neutiquam est, ut vulgo intelligunt, aequabiliter, sed, pro portione. cf. 4, 9. p. 658. l. 13. ed. Lipsf. sic Luc. 15, 12. — ἐπιβάλλεσθαι, conari, in-animum inducere, 7, 45.*
- ἐπιβιώναι**, vivere, 3, 69.
- ἐπιβοηθεῖν**, opem ferre, auxilio venire, 2, 53.
- ἐπιβολή** ad 9, 27. m.
- ἐπιβλάσῃ**, infidiae, 2, 71. 4, 62.
- ἐπιβλέυειν**, infidiari, 1, 69.
- ἐπιβλεύσαντας λαβεῖν**, per infidias furripere, *ibid.* τῆ τυραννίδι, tyrannidem affectare, 7, 58. *sed aliter, ad 2, 58. c.*
- ἐπιγαμῖαι**, connubia, 10, 60.
- ἐπιγινόμενοι, οἱ**, posterii, 2, 76.
- ἐπιγράφειν τῆ δίκη ὄνομα** ad 7, 57. d. ἐπ. τίμημα τῆ δικ. 7, 64. v. τίμημα.
- ἐπιγραφή** ad 2, 27. h. et v. συναγωγῆ. *it.* 5, 35. *extr.*
- ἐπίδειξις**, ostentatio, 2, 34.
- ἐπιδέξιος**, ad rem accommodatus, solers, 9, 44.
- ἐπιδιδραεῖν**, 2, 55. 3, 31. v. ἐπιδιδόνα (vertheilen).
- ἐπιδιδόνα, ἐπιδοθέντας εἰς Φυλ. καὶ Φρατρ.** per tribus et curias distributi, 2, 46. *Syn.* ἐπιδιαιρεῖν, et *malit d. l. Reisk. ἐπιδιαιρεθέντας. item ἐπιμερίζειν et καταμερίζειν*, 3, 29. p. 499. l. 8. *ed. Reisk.*
- ἐπίδικον ἐμὲ δίδωμι**, me iudicio permitto, subiicio, 7, 58.
- ἐπίδιφριος, ὁ, ἡ, τέχνη** ἐπ. ars fellularia, sedentaria, 2, 28.
- ἐπίδοσις, ἐπίδ.** ἔχειν, λαμβάνειν, augeri, incrementum capere, 1, 85.
- ἐπίδρομή**, incurfio, concurfus, 5, 47.
- ἐπιεικὲς, τὸ**, moderatio, aequanimitas, 7, 25.
- ἐπιεικῶς**, valde. *male reddunt modice*, 3, 43. 5, 19. 10, 31. *Hesych. ἐπιεικῶς, λίαν. cf. 4, 26. ubi dicitur μέγιστος. λόφος Αὐεντ.*
- ἐπιέναι**, irruere, 7, 41.
- ἐπίθεσπίζειν**, oraculo f. signo probare, addicere, 2, 4. *Liv. nisi*

- nisi aves addixissent, 1, 36.
 adclarare idem, 1, 18. extr.
 ἐπικουρότατοι τόποι, loca oportunitissima, 10, 14.
 ἐπιματὰ ῥήγνυειν, ἐπιματὰ ῥήγνυεις, cum impetu in aliquem deiectus, 10, 16.
 ἐπικειῶσαι, τὰς ἀπικας ἐπικείμ. τῶς κεφ. apices in capite gestantes, 2, 70. 5, 47.
 ἐπιηρηκεία, legatio de bello, pace, aut foedere, quae fit per facialem s. caduceatorem, clarigatio, 2, 72.
 ἐπιηρύσσειν, ἐπιηρυχθέντες, proscripti, 8, 79.
 ἐπικλᾶσαι, v. πάσχειν, 7, 60.
 ἐπίκληρος, ἡ, haeres a patre relicta (foemina), ad quam haereditas pertinet, 1, 70. cf. Moeris, Th. Magister, et Suidas h. v.
 ἐπίκλησις, denominatio, nomen, 2, 12. 22. cognomen, 2, 48.
 ἐπικλύσαι, abundare, 6, 17. ab ἐπικλύζειν, inundare.
 ἐπιμαρία, auxilium (ferendum), 7, 52.
 ἐπιμαρτείν, vincere, superare, 4, 20.
 ἐπιματᾶσαι, sibi comparare, 2, 10.
 ἐπιμαρῶν, sancire iubere, ratum facere, 2, 14. 60. πόλεμον, decernere bellum, 2, 72. it. comprobare, 7, 47. t. ἐπιμαρῶσαι, confirmari, i. e. inaugurarari, 2, 22.
 ἐπιμαρῶσις, 9, 57. cf. συναίρεσαι.
 ἐπίκωπος, ὁ, ἡ, remigio instructa (navis), 3, 44.
- ἐπιλαμπρύνεσθαι, decorari, 9, 50.
 ἐπήλυδες (ἐπηλύς), advenae, 8, 77. 78.
 ἐπιμαρτύρεσθαι, testem appellare s. facere, 2, 72.
 ἐπιμαχώτατος, expugnatu facillimus, 9, 68.
 ἐπιμελής, diligens in aliqua re, 1, 74. 2, 76. οἷς ἐπιμελὲς ἐγένετο, quibus curae erat, 4, 6.
 ἐπιμελητής, qui praest, magister, 1, 70.
 ἐπιμερίζειν, 2, 50. 3, 29. Syn. ἐπιδικαρεῖν, quod vid.
 ἐπιμηχανᾶσαι, contra moliri, 10, 2.
 ἐπίνειον, navale, 3, 44. Syn. νεώριον.
 ἐπινίκιος, victoriae causa institutus, actus, datus, 2, 34. 7, 62. victorialis, Gloss. gr. lat. ἄσματα ἐπ. ob victoriam castamina, 7, 72.
 ἐπινοεῖν, in animum inducere, instituere, 1, 85.
 ἐπιουρία, conscientia et dedecus periurii, 7, 52. sic ap. Demosth. p. 409. l. 9. et 21. it. 642. l. 24. ed. Reisk.
 ἐπίπεδος, ὁ, ἡ, ἐπίπεδοι, 3, 68. de contignationibus iniis s. terrae proximis, quibus opponuntur ὑπερῶροι, superiores.
 ἐπιπροσβέυεσθαι, legati nomine i. tanquam legatum venire, 10, 24.
 ἐπιρρᾶνειν, adspargere, 7, 72.
 ἐπιρρῶννύεσθαι, animo confirmari, 7, 19. incendi ad aliquid, 10, 49.

Index Graecitatis.

- ἐπισημαίνειν, de veniente augurio, se ostendere, 1, 86. cf. ἐπιθεσπίζειν τὰ παρακλ. τῆ πολέμ. classica in bello canere, 4, 17.
- ἐπισημασία, annuentium favor, applausus, 7, 21.
- ἐπίσημος, clarus, 5, 48. ἐπίσημα, insignia, 6, 95. extr. ἐπίσημ. στρατ. 6, 94. insignia, cuiusmodi imperatoris equus habere solet: quae tox dicuntur σημεῖα. Syn. Φαλαρά εὐπρεπή, 10, 24. et Φαλ. ἐπίσ. 10, 37.
- ἐπισιτισμός, commeatu, 4, 19.
- ἐπισκευάζειν, reficere, instaurare, 2, 73.
- ἐπισκευή, instauratio, 3, 67.
- ἐπίσκειψιν ποιείσθαι, inspicere, 4, 62.
- ἐπίσκοποι θεοί, dii tutelares, Hudf. 4, 15.
- ἐπίσκοπος, opacus, umbrosus, 2, 15.
- ἐπιστάτης, qui alicui rei praest, praefectus, 1, 87.
- ἐπιστέλλειν, mandare, 7, 60.
- ἐπίσημα, monumentum sepulcrale, cippus, 2, 67. Suid. ἔθαψεν ἐκείνης καὶ ἐπίσηματα ἐπέστησαν.
- ἐπισήμων, peritus, 2, 64.
- ἐπιστρέφειν, absolute, vergere spectare, 2, 5. de mundi partibus. εἰδὲν ἐπιστραφεῖς, nihil curans, pensi faciens, 2, 27.
- ἐπισυνάπτειν, annectere, 2, 66.
- ἐπισχῶν ab ἐπέχειν.
- ἐπιταγή, ἐπιταγὰς εἰσφ. ποιείσθαι, tributa imponere, 4, 19.
- ἐπιτάφιος λόγος, oratio funebris, laudatio, 5, 17. κόσμος ἐπ. ornatus funebris, 11, 39. Syn. ἐνταφ.
- ἐπιτείχισμα, munitio, 3, 43.
- ἐπιτελεῖν, celebrare, peragere, (ut sacra) 1, 68. (ubi est aor. 2. inf.) et saepe. εὐχὰς, vota persolvere, 4, 59. perficere, ut aedificium, 4, 59. δίκην, ad finem perducere causam, 2, 58.
- ἐπιτήδειος, opportunus, idoneus, 1, 88. ἐπιτήδαιοι, amici, 7, 38. τὰ ἐπιτήδεια, victus, vitae necessitates, 7, 44. 8, 78.
- ἐπιτηδειότης, κατ' ἐπιτηδ. opportune, scite, 2, 23.
- ἐπιτηδείως, apte, vtiliter, 2, 15.
- ἐπίτηδες ad 10, 1 **.
- ἐπιτηδευεῖν, operam dare alicui rei, 2, 78. ἐπιτηδευέσθαι, pass. tractari, excoli de artibus, 2, 28.
- ἐπιτηδευμα, studium, vitae genus, 2, 28. ἐπιτηδεύματα, instituta, 2, 76.
- ἐπιτηδεύσεις, εἰς ἐπιτηδεύσεις καὶ συνασκήσεις χρονίως ἀχθέντα, quae in morem et consuetudinem tandem abierunt, 2, 74.
- ἐπιτιθεσθαι, adgredi, adoriri, 2, 33. 54.
- ἐπίτομος ὁδός, angiportus, 1, 68. cf. Reisk. ad h. l. proprie viae compendium.
- ἐπιτραγωδεῖσθαι, fastu quodam tragico i. e. miro, agi. impensius ornari, 2, 34. τῷ τραγωδεῖν et ἐπιτραγ. respondent formae latinae tragoedias excitare, Cic. Mil. c. 7. agere, efficere, Tusc. Qu.

- Qu. 4, 34. *Erstaunen, Aufsehen und Eindruck machen: quale hoc est, quod sequitur l. c. mundum totum etc.*
- ἐπιτρέπειν, permittere, 3, 1. ἐπιτρ. sc. δίκην s. κρίσιν, arbitrio alicuius causam permittere, 1, 86. 2, 14. 29. 3, 22. 7, 44. cf. 3, 22. τὴν διάγνωσιν ἐπιτρ. et ad 6, 90. l. *Mox pass.* committi, mandari.
- ἐπιτρέβειν, pessundare. *sed* 4, 24. extr. ad abusum defletere aliquid.
- ἐπιτροπέειν, administrare, 2, 15. 57. 5, 73. 6, 54. 7, 56.
- ἐπιτροποι ad 10, 1. **.
- ἐπιτυγχάνειν, ἐπιτυχῶν, homo vulgaris, de plebe, 5, 48. 9, 41. ὡς τῶν ἐπιτυχασῶν τινὰ, tanquam foeminam vulgarem s. de plebe aliquam (*non regis filiam*), 1, 70. ἐπ. τινί, invenire, offendere aliquem, 2, 34.
- ἐπιφάνεια τῆ γενεᾶς, generis nobilitas, 2, 8.
- ἐπιφέρειν, ἐπενέγκαντες ψῆφον, 6, 90. v. ψῆφος.
- ἐπιφθονος, ὁ, ἡ, invidiosus, 3, 62. 5, 17. 8, 55.
- ἐπιφορος, secundus, *de vento*, 10, 16.
- ἐπιχαίρειν, κακοῖς ἀλλ. ἐπιχ. malis alienis gaudere, 4, 43.
- ἐπιχειρεῖν, conari, studere, 2, 15. τυραννίδι, regnum affectare, 7, 61. τινί, adgredi aliquem, 7, 66.
- ἐπιχωριάζειν, in usu esse, vivere, *landtüblich seyn*, 2, 33.
- ἐπιχώριος, inquilinus, indigena, 3, 2. 4, 59, et ad 2, 46.
- d. ἡ ἐπιχ. γλωττα, lingua patria, vernacula, 1, 68. Syn. ἡ πάτριος γλ. 6, 90. τὸ ἐπιχώριον, in more positum, mos patrius, 2, 71. 72. Syn. πάτριον. cf. ad 5, 1. l. ἰσορίαν ἐπιχ. 2, 49. *quanquam Reisk. ita distinguit, ἐν ἰσορίαις, τοῖς ἐπιχωρίοις λεγόμενος λόγος. in memoriis, vel annalibus, ab indigenis illius regionis frequentata narratio. sed ἐπιχ. ἰσοριῶν mentio recurrit, 2, 61. extr. et 3, 69. med.*
- ἐπιψηφίζειν, suffragio suo comprobare, ad 1, 70. h. *Nam et 9, 43. extr. ut synonyma componuntur ἐπιψ. et ἐπικυρῶν, et Harpocrat. ἐπιψηφίζων interpretatur ἐπικυρῶν, ratum faciens. it. suffragia ferre, 7, 64. ἐπιψηφίζεσθαι, discernere, consciscere, 2, 72. extr. ratum facere, confirmare, 5, 70. extr. 4, 40.*
- ἐποιεῖν, accedere, *sc. priscis habitatoribus*, 2, 49. Syn. σύνομιον τινί γίνεσθαι, quod *mox sequitur, cf. Annot. Reisk.*
- ἐποικοι, coloni *respectu eorum, ad quos, sed ἀποικοι illorum, a quibus sunt deducti. τοῖς παρὰ σφ. ἐπ. suis i. e. adductis ad se colonis*, 2, 54.
- ἐποίησι ab ἐπιφέρειν, 7, 45.
- ἐπομβρία, imbrium copia, diluvium, 1, 68. -
- ἐπονομάζεσθαι, nominari, 2, 63. *non de cognomine, ut in Porti versione, accipiendum est. Nam solo Quirini, non*

Index Graecitatis.

- item Romuli nomine, eum coli Numa voluit.*
- ἑπωνυμία, nomen, 2, 3.
- ἑπώνυμος τινὶ vel τινός, de nomine cuiusdam vocatus, cognominis, 1, 71. ὄνομα ἑπών. nomen ductum ab aliqua re, 2, 2. *communere rei vocabulum, Liv. 5, 23. τῷ συμβεβηκότος ἑπ.* a re ipsa dictus, 2, 15. ἑπώνυμος Κορατίων, addito a Curiatii cognomine, 3, 22. τὸ ἑπώνυμον, cognomen, 5, 19.
- ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, agrum colere, 2, 28. 76. εἰργασμένοι πρ. καν. λίθοι, lapides ad regulam formati, 3, 67.
- ἐργασία, opus, opificium, 3, 36. αἱ κατὰ πολ. ἐργ. opera urbana, 4, 43.
- ἐργασῆριον, officina, taberna, 4, 67. 68.
- ἐργάτις, ἴδος, ἀγαθῶν (πολιτεία), quae bona ad vitae cultum et copias pertinentia quaerit labore, five rusticata, five negotiatione exercenda. *Reisk. Φιλεργία σῶφρων.* 3, 36. tale studium appellatur. *Noftris, Induftrie.*
- ἐρράπτειν, in *Lexicis* ἐνράπτειν, infuere, 4, 62.
- ἔρρει, 7, 14. a ῥέω. v. in πολὺς.
- ἔρρωμενέσατοι, robustissimi, 2, 13.
- Ἐρυθραί, Erythrae, opp. *Ioniae*, 4, 62.
- ἔρυμα, munimentum, (de muro) 1, 87. 2, 3. ἐρύματα, castella, loca munita, 5, 35. 37.
- Ἐστία, *Vesta*, 1, 69. sed 2, 23. notat aram (*Vestae*). Nam ἑσιατόριον, cui respondet *Curia*, ab ἑστία h. l. distinguitur, eamque, ut partem, continere traditur: quod firmat *lectio Vat. ἐν αὐτῷ*. Hinc verto verba ἐπὶ τῆς Φρ. ἑστίας ad aram curialem, ut saepe apud scriptores rom. legitur, ad aras et pulvinaria Deorum supplicationes habitas, atque etiam convivium esse celebrata. Eadem mox dicitur κοινὴ ἑστία τῶν Φρατριῶν i. e. ἐκάστης τῶν Φρ. nisi quis malit τῶν Φρατριῶν. cf. not. l. sed non opus est hac mutatione, quoniam et alibi dicitur ἐν ἐκάστῃ τῶν τριάκοντα Φρατριῶν ἑστία, 2, 65. extr. et in plur. τῶν Φρατριῶν ἑστίας c. 66. in it. — 2. *Vestae* templum c. 65. in it. *Synon. in cap. praeced. est versus fin. ἱερὸν Ἐστίας et c. seq. τὸ τῆς θεᾶς ταύτης ἱερὸν. Etiam c. 66. in it. τῶν Φρατριῶν ἑστίας ita dicuntur, ut non aras solum sed et cum iis aedes significant: quibus ibidem communis illa ab Numa extructa opponitur.*
- Ἐσιαδες, *Vestales*, 2, 64.
- ἑστίασις, convivium, 5, 17.
- ἑσιατόριον, coenaculum, ubi convivari publice solebant, 2, 23. cf. ἑστία.
- ἔσι δ' ὅτε ad 2, 6. extr.
- ἔσιν ἂ, quaedam, nonnulla, 2, 16.
- ἔσχατα τῶν ἀμαρτ. delictorum gravissima, 2, 25.
- ἔτσιρία, fodalitas, factio, 5, 13. ἐτέ-

- ἐτέρωσε, alio, 2, 15. ἐτ. πη f. ποι, alio, 3, 69.
- εὐανδρία, sexus virilis proven- tus, aucta iuventus, 1, 85.
- εὐάσης vel εὐασής, ovans, propr. evans e Baccho furens, 5, 47. epith. triumphii minoris, qui et dicitur ovatio. Sed videtur priore hic loco legendum esse εἰασήν. v. not.
- εὐγνώμων, τοῖς εὐγνώμοσι, mansuetudine, benevolentia, 7, 25. opponuntur τοῖς βιαιοῖς. Diod. Sic. 13, 23. πράξαντας δεινὰ παθεῖν εὐγνώμονα. Sic ap. Nostrum 7, 36. p. 1392. ed. Lipf. τοῖς εὐγνώμοσι μᾶλλον κρείττερος ἢ τοῖς βιαιοῖς εἶναι τῶν ἀδικούντων ὑμᾶς πολιτῶν βελομέδεια, quam dictionem non modo vitio carere, sed etiam exquisitam et pene Thucydidream esse Reiskius ait, additque: τοῖς εὐγνώμοσι idem est ac εὐγνώμοσύνῃ vel διὰ τῆς εὐγνώμοσύνης.
- εὐδάπανα, res parabiles, paratu faciles, 2, 23.
- εὐδόκησις, consensus, voluntas, 8, 90.
- εὐδοκιμεῖν, in laude versari, celebrari, 2, 26.
- εὐετηρία, annonae vbertas, 6, 17. 9, 26. ἢ κατὰ τὴν ἀγ. εὐ. 6, 90. idem. Hesychio est εὐετηρία, ἐνιαυτὸς καλὸς.
- εὐήθεια, stultitia, 4, 43. τῶν κακῶν εὐ. inconsiderantia malorum, 5, 2. nove dictum pro ἀβλεψία vel ἀναιδησία τῶν κ.
- εὐηθέερα μᾶλλον ἢ Φρωνιμώτερα βελευσάμενοι, incon- sulte magis quam prudenter decernentes, 7, 51.
- εὐλάβεια, δι' εὐλαβείας, caute, mit Behutsamkeit, 7, 21. opp. θρασείως.
- εὐκίνητος εἰς εἴασιν, ad feditionem proclivis, 7, 62.
- εὐληπτος, ἤττον εὐληπτοτέρα πολ. urbem minus expugnabilem, 3, 43.
- εὐλόγιστος, ὁ, ἢ, facile numerandus, 4, 15.
- εὐλογίως v. in ἐλάττωσις.
- εὐμεγέθης, valde magnus, 5, 13.
- εὐόρνιδες οἰωνοί, felicia, laeta auspicia, 2, 73.
- εὐπάθεια, publica laetitia, festivitas, 1, 88.
- εὐπατρίδοι, 2, 8. nobiles Athenienses a Theseo ita vocati. v. Plut. it. patricii ap. Romanos, 2, 9.
- εὐπέτεια, κατὰ πολ. εὐπέτειαν, facillime, 9, 43.
- εὐπετῶς, facile, 5, 39.
- εὐπορεῖν, 2, 76. v. χορηγία.
- εὐπορία, 3, 1. v. ἀφθονος. αἶ καθ' ἡμέραν εὐπ. victus quotidianus, 3, 36.
- εὐπορος, χρήμασι εὐπ. dives, 2, 8.
- εὐπραγία, res secundae, felicitas, 2, 3.
- εὐπρεπής, πρόφασις εὐπρ. speciosus praetextus f. speciosa caula, 2, 15. εὐπρεπέστατοι, honestissimi, 2, 70.
- εὐπρόσδοτος, aditu facilis, 3, 69.
- εὐρεμα quod εὐρημα, 5, 17.
- εὐριπος, euripus, 3, 68. fossae genus.
- εὐρίσκειν, εὐράμενος, nactus, 2, 27. sic fere Ebr. 9, 12.

εὐρύνειν, *pass.* εὐρύνεσθαι, dilatari, late patere, 3, 44.
 εὐσαλής, εὐσαλέσερος, ὄπλ. le-
 vior, expeditior armatura,
 7, 59.

εὔτε, quando, quamdiu (ab Io-
 nico εὔ pro εἶ (ἐφ' εἶ χρόνος)
 1, 68.

εὐτέλεια, frugalitas, 2, 73.

εὐτρεπής, paratus, 10, 16.

εὐτύχημα, felicitatis genus,
 fortunae bonum, 4, 62.

εὐχὰς τίθεσθαι, 2, 49. Syn.
 εὐχεσθαι, ποιεῖσθαι εὐχ.

εὐχεσθαι, vovere, 2, 50. εὐχ.
 εὐχὴν, nuncupare votum.

εὐχαριστήριος, 10, 17. idem
 quod χαριστήριος, q. vid.

εὐχρηστος, utilis, 4, 17.

ἐφαρμόττειν, accommodare,
 3, 22.

ἐφέσια, res domesticae, lares,
 instrumentum domesticum,
 patrimonium, res familiaris,
 5, 40. ἐφ. πατρῶα, patrimo-
 nium, 3, 9.

ἐφήμι, permitto, 2, 14. 27.
 54. 7. 72. ὁ δαίμων ἐφήμει,
 fors obtulit, 10, 16. ἐφήμει
 τοῖς πρεσβ. τὸν ἄνδρα, natu
 maximis eum condonarunt;
 10, 31.

ἐφίστημι, admoveo, 1, 88. 2, 7.
 4, 59. 4, 61. praeficio, hinc
 ἐφεσημότες, qui praesunt, 2,
 7. ἐφεσῶτες τοῖς προμάχοις,
 antesignanis proximi, 4, 16.
 ἐπισησόμενοι τοῖς ἱεροῖς, sa-
 cra facturi, 4, 15.

ἐφοδος, accessus hostilis, in-
 cursio, 1, 74. 4, 15. ἐξ ἐφό-
 δος, primo impetu, 2, 53.

ἐχεῖν, posse, *seq. infinit.* 1, 88.
 extr. ὅσα χρησίμως ἐξεῖν

ἐμελλε, quae necessaria s.
 vsui erant futura, 1, 88. ὡς
 δυνάμ. εἶχον, quantum pot-
 erant. ὡς τ' ἀληθὲς εἶχε, re
 vera, 2, 32. ὡς εἶχ. τάχως,
 quanta poterant celeritate,
 9, 67. χαλεπῶς καὶ ἀπα-
 ρουτήτως ἔχ. irato et impla-
 cabili animo esse, 7, 60. τῆς
 ἐχομένης νυκτός, cum nox
 diem exceperat, 10, 7.

Ἐχετρανοί, Echetrani, 4, 49.
Volscorum oppidum. Apud
Liv. sine aspiratione Eceetra
 et Eceetrani. Sed ἐχέτραν
 et Ἐχετρανὸς cum χ etiam
 Steph. Byz. de urbibus ex
 Dionys. lib. 10.

ἔωθεν ἔτι, iam primo mane,
 7, 59.

ἔωθινός, matutinus, ἐξ ἔωθι-
 νῆ (χρόνος), a primo mane,
 1, 86.

Z.

Ζέα et ζέα, idem est graecis,
 quod latinis far, 2, 25.

ζευτοὶ ἵπποι, equi iuncti, 2,
 31.

ζῆλος, praeclare agendi ratio
 et studium, ad 5, 79. q. *sed*
 pravitatis exemplum, 10, 6.

ζῆλῶν τι, operam dare, stude-
 re alicui rei, 7, 53. *it.* ae-
 mulari, *nisi potius* felicem
 praedicare, 2, 76.

ζῆλώματα βίων, vitae institu-
 ta, 7, 56.

ζῆμια, multa, poena, 2, 10.

ζῆμιῶν, punire, multare, 2, 50.
 76.

ζῶσῆρ, qualis sit et quomodo
 differat a μίτρα, v. ap. Hom.
 Il. 4, 135 et 137. *it.* 215 et

216. Agenubus nempe ventrem attingebat, quo loricae inferebatur: *der Schurz. cf. Eustath. ad Il. 4, 135. p. 453. sed ap. Dionys. 7, 72. est cingulum exterius, quod totam armaturam ambit, et videntur ζωσῆρ et μίτρα promiscue vsurpari. v. ad 2, 7c. d.*

H.

Ἦβη, pubertas, 2, 26. *ab anno aetatis XIV.*

ἦβηδόν, κατασφαττ. τὰς πολ. ἦβ. omnes puberes in uribus trucidare, 2, 16.

ἡγεῖσθαι πομπῆς, ducere pompam, 7, 72. praecedere, *ibid. τῆς πολ. ἡγ. urbem s. civitatem gubernare, 2, 16. ἡγέμενοι, (civitatis) principes, 4, 24.*

ἡγεμονία, regnum, 1, 70. ἡγεμονίας ἔχοντες, duces, 1, 71.

ἡγεμονικός, πόλις ἡγεμονική, 4, 24. vrbs quae hoc a natura habet, vt principatum obtineat. *Steph. Aliis rerum domina et vsurpans sibi orbis imperium, quasi scriptum esset πόλις ἡγεμών, non ἡγεμονική, inter quae tale discrimen est, quale inter στρατηγός et στρατηγικός. Hudf. Romam caput rerum in eadem narratione commemorat Liv. 1, 45.*

ἦει, 3 plusquamperf. ab εἶμι, eo, 2, 72.

ἦιδεος, innuptus, coelebs, 2, 26.

ἡλικία, aetas h. e. tempus, quo quisque vivit, 2, 21.

ἡμαρ, ατος, dies, 1, 68.

ἦ μὴν, post verbum iurandi, certe, 4, 15. 6, 89. *Etymol. magn. ἦ μὴν, ὄντως, δὴ. τὸ ἦ σύνδεσμος βεβουαιτικός, τὸ μὴν παραπληρωματικός. ἡμίεργος, ὁ ἦ, τὰ ἡμίεργα, semiperfecta, 4, 44.*

ἡμικύκλιος, ὁ ἦ, semicircularis, s. femicirculari forma, 3, 61.

ἡνείχετο, 7, 39. *attice pro ἀνείχετο. Moeris ἡνέσχετο ἀττικῶς ἀνέσχετο, ἑλληνικῶς.*

ἡνίοχοι, vid. παρεμβάειν.

ἦρωες, lares. *Glossae Philox.*

ἦρωες, lares. *it. alibi, Lares θεοὶ κατοικίδιοι. Lares familiares ἦρωες κατοικίδιοι. Festus: Lares animae putabantur esse hominum reduclae in numerum Deorum. adde Serv. ad Aen. 6, 152. e quibus locis apparet, cur sint ἦρωες dicti. v. Everh. Ottonis dissert. de Diis vial. c. 9.*

ἡσυχία, ἐφ' ἡσυχία, per otium, 2, 72.

ἦττα, amissa, vel cessa alteri victoria, 7, 16. clades, 7, 54.

ἦττασθαι, vinci, 3, 57.

Ἡφαισεῖον, Vulcani aedes, 7, 17.

Θ.

Θαλεία sc. δαίς, solenne epulum, convivium, 8, 55.

θαλλός, ἦ, frons, dis, 6, 13.

θαμινά, crebro, frequenter, 2, 76. *Moeris: θαμινὰ ἀττικῶς πυκνὰ, ἑλληνικῶς.*

θανατηφόρος, κρίσις θαν. capitale iudicium, 3, 22.

θανάτοι, supplicia, 4, 24. 72.

Index Graecitatis.

- Θανατώω**, mortem appeto, 5, 46.
- Θαρρῆν**, ἐν τῷ θαρρῆμότος, confidentius, collecta animi fiducia, 7, 55.
- Θάτερον**, accusat. alterum: loco nominativi est ὁ ἕτερος et τὸ ἕτερον, attice ἄτερος. in casibus obliquis *Θατέρω, ω, ον.* ἐπὶ Θάτερα sc. μέρη in alteram partem, 7, 63. 7, 59. vid. ῥοπή.
- Θάπτον**, citius, celerius, 3, 59.
- Θέα**, spectacula, 10, 17.
- Θεατρικὰ πλάσματα**, fictiones theatrales s. scenicae, quales in fabulis spectantur, 9, 22.
- Θέειν**, currere, 8, 55.
- Θεῖον**, τὸ, Numen divinum, 2, 15. ἐξηγεῖσθαι τὰ θεῖα, res divinas, ut auguria interpretari, 2, 22. extr. et 23.
- Θεῖος**, avunculus, 11, 30.
- Θέλγειν**, mulcere, 7, 72.
- Θέμις**, ἰσός, vel ἰδός, ἡ, fas, iustum, 2, 10. 3, 45. μὴ θέμις, nefas, 2, 22. 4, 60.
- Θεόπεμπτος**, ὁ, ἡ, a deo, de coelo missus, 1, 68.
- Θεραπείαι**, religionum procurationes, genera, 2, 63. 67. οἰκετικὸς. *Θερ.* Hausgesinde, domestica servitia, 9, 25.
- Θεραπέυειν**, τὸ δαιμόνιον *Θερ.* divino cultui vacare, 2, 21. it. colere, loca sacra, ut *Prytanea*, 2, 65. terras s. agros, 2, 76. reficiendum curare, refarcire, 3, 45. τὸν δῆμον, populum delinire, 7, 15.
- Θεραπευτικὸς λόγος**, oratio officii plena, 10, 49.
- Θερμός**, ἡ, ὄν, calidus, 4, 59.
- Θεσπίζειν**, oraculum s. auspicium reddere, 2, 6. sed *vetior lectio est ἐπιθεσπ.*
- Θεσφατα**, oracula, vaticinia, 4, 62.
- Θεωρήματα τῆς τέχνης**, artis praecepta, 2, 64. 4, 60. *Sunt res, quas ars quaeque agitat, exercet, de quibus praecipit, quas meditatur, quae manus mentesque artificum exercitas habent.* Reisk. ad 2, 64.
- Θήγειν**, acuere, 9, 10.
- Θῆς**, *Θητός, Θήτας*, 2, 9. in versione retinetur. *Cives Athenis, sed qui mercede operas faciunt propter paupertatem. Videtur Dionysius diletos putare a Θητέειν, mercede servire, quod addit ἐπὶ τῆς λατρ.* sed grammatici ἀτητᾶσθαι, egere, carere ducunt, ut monet h. l. Casaubon. mercenarii, genus servorum, 9, 67.
- Θησαυρός**, aerarium, 4, 15.
- Θητικὸν τῷ δήμῳ (μέρος)**, mercenarii de plebe, 3, 1.
- Θῖν**, ὄς, ὁ, ἡ, arenae cumulus s. acervus, 3, 44.
- Θυρεός**, scutum, 2, 70. *ubi oblongum quidem dicitur, sed promiscue tamen adhibentur πέλτη, θυρεός, et versus fin. ἀσπίδες.* Verum 4, 16. duo posteriora vocabula distinguuntur, ut sint ἀσπίδες primae, θυρεοὶ secundae classis militibus dati: quorum illos clypeos Livius, haec scuta appellat, 1, 43. ad quem loc. Strothius: Clypeum ait a scuto sic differebat, ut illud rotun-

Index Graecitatis.

- rotunda, hoc oblonga esset forma, illud pectus, hoc totum corpus tegetet.
- Ἰρακία νῆσος*, Samothrace, 1, 68.
- Ἰρησικία*, ritus religiosi, cerimoniae, 2, 63.
- Ἰρησκύειν*, τὰς θεὰς ἱρ. de sacerdotibus, sacra facere, obire.
- Ἰσηπολεῖν*, sacra facere, 2, 67.
- Ἰσηπολία*, res sacrae, 7, 72.
- Ἰσηπόλος*, sacra faciens, sacerdos sacrificans, 2, 64. 7, 72.
- Ἰῦμα*, τος, τὸ, sacrificium, victimam, 7, 72.
- Ἰυμιάθαι*, accendi, adoleri, 7, 72. de suffimentis.
- Ἰυτέειν*, mercede servire, operas praestare, 4, 13.

I.

- Ἰαμβίζειν*, iambis infectari, proscindere, 7, 72.
- Ἰδέα*, καθ' ἅπασαν Ἰδέαν, omnino, toto genere (in allen Stücken, in aller Betrachtung), 2, 34.
- Ἰδιωτικός*, ἡ, ὄν, privatus, 4, 44.
- Ἰδρύω*, Ἰδρυμι et med. Ἰδρυμαι, colloco, aedifico, erigo, de vrbibus, templis, statuis et aris. ἰδ. τὰς βίβας, sedes collocare, 1, 68. conficere, de vallo, 2, 33.
- Ἰερατεία*, sacerdotium, 2, 73.
- ἱερά*, sacra, nec solum Deorum simulacra, sed et arae, aedes, bafes, vasa et reliqua ad deorum cultum pertinentia, 1, 68. hinc et paulo infra ἱερά τῶν θεῶν et εἰνό-

- νες θεῶν distinguuntur, antea unico verbo comprehensa, et εἰνόνας θεῶν mox ipsae ἱερά appellantur. cf. ad 7, 72. f. ubi ἱερά praeter illa, quae ante diximus, etiam victimas (ἱερεῖα) comprehendunt, ut e seqq. patet. Eaedemque intelliguntur in forma ὁμοσασα καθ' ἱερῶν, quod idem est, ac εἰνόνας ἐπὶ τῶν τομῶν, ὁμοσαν, 5, 1. Syn. ἐπὶ τῶν ἱερῶν, 11, 49. v. τόμια. it. religionis cerimoniae, 2, 14. ubi a θυσίας distinguuntur.
- ἱεράθαι*, sacris operari, sacra curare, 2, 9.
- ἱερομνήμονες*, 8, 55. 10, 57. vid. ἱεροφάνται.
- ἱεροποιοί*, sacrificuli, 10, 22.
- ἱεροσκοπός* ad 2, 22. extr. male conicit Dionysius inde factum esse vocab. aruspex, quod potius ab ara vel ab etrusco haruga, quae est hostia, eaque specienda, formatum esse, e Donat. ad Terent. Phorm. 4, 4, 28. docet Perizon. ad Ael. V. H. 2, 31.
- ἱερουργία*, cerimoniae, sacrificia, 3, 67. ἱερ. διάταξις, muniorum sacrorum genus 1. ordo. Syn. διατάξιως μερισμός ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, 2, 73.
- ἱερεῖα*, id explicat Schol. Thucyd. v. 318. 6. ed. Duk. ἱερωῶς ἀνακείσθαι τῷ θεῷ, saceratum vel sacrum esse Deo. Hinc ἱερωμένοι part. perf. sacratī, 2, 72. sed ἱερώμενοι part. praesent. sacerdotio fungentes, ab ἱεράθαι, aptius huic loco videri potest,

non

Index Graecitatis.

- non refragante Sylburgio. Thomas Mag. ἱερῶσθαι ἐπὶ τῶν εἰς ἱερέας (i. e. inter sacerdotes,) τελευτῶν ἱερῶσθαι (an forte leg. ἱερῶσθαι?) μέντοι, καὶ καθιερῶσθαι (f. καθιερῶσθαι) ἐπὶ τῶν ἀναθημάτων. Sed tamen et alteram ferri lectionem h. l. posse, docuit Sylb. ad Pausan. p. 398. 37.*
- ἱεροφάνται, sic graece, pontifices, 2, 66. 73. proprie sacerorum interpretes, qui et a Nostro dicuntur ἱεροδιδασκαλοὶ, ἱερονόμοι sacerorum administratores, ἱεροφύλακες et ἱερομνήμονες, sacerorum periti ac Praefules.*
- ἱεροφυλάκιον, sacrarium, 2, 70.*
- ἱκανῶσθαι τινὶ, contentum esse aliqua re, 2, 74.*
- ἱκετηρία sc. ῥάβδος aut ἐλαία, ramus supplicatorius, velamentum, 6, 18. 10, 24. Harpocr. voc. ἱκετ. κλάδος ἐλαίας σέμματι ἐσεμμένος, ramus oleae lana involutus, quem supplices praetendebant.*
- ἱκρίον, asser, tabulatum, 3, 68.*
- ἴλη, turma, ordo equitum, ad 7, 72. b.*
- Ἰλιανὰ, τὰ sc. πράγματα, res troianae, Ilii excidium, 1, 74.*
- Ἰλιεῖς ab Ἰλιεύς, Ilienses, 1, 69.*
- ἱππασία, cursus equestris, decursio, 10, 23.*
- ἱππαφέσεις, carceres, locus unde mittuntur equi in circo, 3, 68. Syn. ἀφέσεις.*
- ἱππόδρομος, circus, 3, 68. ὁ μέγιστος τῶν ἱπ. Circus maximus, 2, 31.*
- ἱππομαχεῖν, ἐπιτήδειος ἱππομαχίας aptus ad pugnam equestrem 2, 13.*
- ἵππος, ἡ, equitatus, 6, 13.*
- ἰσάριθμος, ὁ, ἡ, ἰσαρ. ἄνδρας, totidem numero, 2, 31.*
- ἰσηγορία, libertatis aequabilitas. propr. eadem civium potestas sententiae dicendae, 7, 44. 10, 1.*
- ἰσομοιρεῖν τινὸς τινὶ, rei aliquius participem esse cum aliquo, idem subire cum aliquo, 10, 29.*
- ἰσονομία, iuris exaequatio, leges aequatae, 10, 1.*
- ἰσοπολιτεία, idem quod πολιτεία, 4, 22. ubi e Steph. sententia exactius diddum fuisse πολιτεία. cf. ad 8, 77. f.*
- ἰσοπολίται, ius civitatis adepti, 8, 76.*
- ἴσος, ἡ, ον, ἴσος, totidem numero, 2, 7. 47. ἴσος δικαστής, aequus iudex, 7, 52. ἴση δίκη, utrum aequum an commune est iudicium, 7, 45? cf. 41. extr. ubi componuntur ἴσα καὶ ποινὰ τοῖς ἅμα πολιτευομένοις. ἐξ ἴσος, aequabiliter, 2, 28. εἰς ἴσον καταστήσασθαι τὰ ἔργα τοῖς λόγοις, facta verbis aequare. Σμν. ἔργα ὅμοια ποιεῖν τοῖς λόγοις.*
- ἰσοτιμία, par ius et conditio, 10, 30.*
- ἰσοψηφία ad 7, 64. e.*
- ἰσόψηφοι, suffragiorum numero ac iure pares, 4, 20. ibidem mox, vnum idemque suffragium ferentes: einstimmig.*

Index Graecitatis.

stimmig. ἰσοφ. qui sunt pari potestate, 2, 46.
ἰσάνασι, ἐν ἐνταῦθα ἔση τῆς ἐξ. non hac potestate, (quam tribueret patribus) contentus fuit, non hanc solum potestatem tribuit, 2, 27. et sic alibi. *Er liefs es dabey nicht bewenden.*
ἰσόρημα v. *μυθικός*.
ἴσχειν, nancisci, 2, 48. Moe-
 ris: ἴσχειν ἀττικῶς ἔχειν ἑλληνικῶς. Thom. Magister ἴσχειν κἀλλιον ἢ ἔχειν.
ἰσχυρός, ἐν ἰσχυρά (αἰτία), non gravis (causa), 7, 58. 10, 19.
ἴχνος, vestigium, (quod aream collapsi aedificii signat) 2, 34. 4, 13.

K.

Καδίσκος ad 10, 39. h.
Κάδωλοι, Cadulii, *Lapus* 2, 22.
Κάδελοι Cod. Ven. *Κάβειροι* Glareanus e Arab. lib. 10. quod refellit Casaub. qui ipsos μεγάλης θεός, non vero eorum ministros quosdam, vocatos esse Cabiros, ait: *Καδμίλοι* Vossius. cf. ad h. l. Hudf. et quos laudavit. Fuisse videntur prisca Pelasgorum lingua ita appellati pueri, sacerdotibus ministrantes in magnorum Deorum et Curetum sacris. Cabiros Noster etiam Diis annumerat 1, 23. p. 61. ed. Reisk. dum ait: οἱ γὰρ Πελάσγοι — εὔξαντο τῷ Διὶ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Καβείροις καταθύσειν τῶν

προγενησομένων πάντων, ad quem loc. vid. Hudf.
καθαίρειν, lustrare, expiare, 3, 22. ad 7, 39. * *καθαίρεισθαι*, deprimi, 7, 65.
καθαρμοί, lustrationes, *καθαρμόν καθαίρεσθαι*, ποιείσθαι, lustrum condere, 4, 22.
καθαρὸν χωρίον, de templo aut tabernaculo, in quo expectabant auguria. cf. Liv. 1, 18. extr. idem loco puro 25, 17. *Φρόνησις ἐν τῷ καθαρῶτάτῳ*, iudicium limatissimum, 10, 5. *est enim καθαρὸν, cui nihil vitii inest, in quo nihil desideratur.*
καθηγεῖσθαι, suadere, admonere, 2, 5.
καθῆκει, venit, adest, *de tempore*, 2, 5. 8, 90. 9, 50. 11, 56. *καθ. ἡμῖν*, convenit nobis, vnde τὰ καθήκοντα, munia, officia, 2, 22.
καθιδρύειν et *ὑεσθαι*, collocare, 2, 31. 3, 43. extructum contendere s. narrare, 2, 65.
καθιερεῖν, consecrare, dedicare, 2, 31. *Syn. ἀνατιθένασι*.
καθίστανασι, sistere, 11, 31. *καθίστασθαι*, constituere, 2, 14.
κατέσθασαν, fuerunt, ad 2, 13. h. *ἔθος κατέσθαι*, mos fuit, 7, 65. *ἐπὶ τὴν ἀρχ. κατασάς*, principatum adeptus 2, 53. *εἰς αἰτίας κατέσθαι*, in criminationes incidit, 7, 65. *εἰς ἀνάγκη. κατασάς*, necessitate coactus, 2, 72. *κατασάντος τῆ θορύβου*, tumultu fedato, 10, 19. *κατασάντων τῶν πραγμάτων*, rebus constitutis, 2, 47. *κατασάντες*, pro-

- producti, prodeuntes, 3, 22.
 καθεσῶσα πολιτεία, praefens reip. status, 7, 49.
 καθοσιῶν, consecrare, 2, 23.
 καὶ ταῦτα, praefertim, 2, 65.
 Κανίνη, Caenina, 2, 32. oppidum Latii. Κενίνη Vat. et Lapi Cod. Κανίνη passim in ed. Steph. v. Cluver. Ital. antiq. 2, 8.
 καινοτομεῖν, καινοτομόμενα, res novae, quae moventur, turbae, 7, 15.
 καινεργεῖν, novare, novas res edere, 10, 21. Syn. καινοτομεῖν.
 κακοήθης, malignus, 7, 14.
 κακοπάθεια, mala, aerumna, 4, 19.
 κακῶσαι, corrumpi, vitiosum reddi, 7, 56. Syn. διαφθεῖρεσαι.
 καλάμη, culmus, stipula, 5, 13.
 καλιάς, ἡ, facellum, 4, 14. propr. nidus, cuiusmodi καλιάδας hodie alicubi videas in compitorum angulis, cum sanctorum imaginibus. Casaub. ad h. l.
 Καλλίστρατος, rerum Samothraciae scriptor, 1, 68.
 καλύβη, καλύβιον, casa, tugurium, 10, 8. 19.
 καλῶς, prorsus, πρὶν ἢ καλ. ehe noch recht, 7, 13.
 κάμαρα, camera, fornix, 4, 44.
 Καμέρια, 2, 50. extr. Oppidum in montibus, qui Picenum ab Umbria dirimunt. frequentius Camerinum, cf. Goesii ind. geogr. in script. Rom. Plin. 3, 5. Camerinum.
 Κάμιλλοι, 2, 22. Camilli. Plutarch. in Numa c. 7. extr. tradit Κάμιλλον dictum fuisse τὸν ὑπηρετῆντα τῷ ἱερεῖ τῆς Διός, ἀμφιθαλῆ παῖδα, ὡς καὶ τὸν Ἑρμῆν ἕτως ἐνιοι τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς διακονίας προσηγόρευον. Pelasgi nempe Mercurium, Camillum vel Castmillum appellarunt, Deorum ministrum ita ipsorum lingua delignant. vid. Schol. Apollon. ad 1, v. 917. Macrobian. Sat. 3, 18. add. Heyne ad Virg. Aen. 10, 543.
 κάμνειν, νόσοις, πάθεισι καμ. morbis, malis laborare, 3, 36.
 καὶ licet pro καὶ εἰ, 2, 26. sed 2, 27. quin et, pro καὶ εἰ. καὶ εἰ, etsi, 10, 51. Denique pro καὶ ἐν, 2, 70.
 κανέον, ἔν, 2, 23. cf. ad 7, 72. h.
 κانهόροι, canistra gestantes, 2, 22. Canephorae Cic. Verr. 4, 3.
 κάνων, πρὸς τὸν καν. ad regulam, 3, 67. κανόνες, temporum s. annorum, quibus res gestae sunt, indices, 1, 74. Syn. χρονογραφία. Sed 2, 71. sunt bacilli s. virgae, quibus tanquam manubiis clypei teneri solebant. Explicat Schol. Hom. Il. 8, 192. ῥάβδος, αἷς ἐκράτην τὰς ἀσπίδας, et Eustath. ad loc. eundem ῥάβδος ἀναφορέας τῆς ἀσπίδος, virgulas clypeum sustinentes. Hesych. αἱ τῆς ἀσπίδος ῥάβδοι, ἀφ' ὧν ὁ τελαμὼν ἐξῆπτο, a quibus lorum pendet, atque ita, suspensi bacillis clypei h. l. non sine loris videntur intelli-

intelligendi: vel Reiskii probanda est explicatio: bacilli sunt five lignei five ferrei, per internum clypei cavum traiecti, vnde clypeus tenetur.

κάπηλος βλος ad 9, 25. f.

Καριναί, Carinae, 1, 68, locus f. vicus in IV. Regione e monte Palatino inter Esquilias et Coelium procedens: v. Heyne ad Virg. Aen. 8, 361. Nomen habuit a carinae f. cavitatis specie, quam e Palatino prospicientibus obtulit, vid. Adlers Beschreibung des alten Roms, p. 161. Idem locus Καρίνη dicitur, 3, 22. vnde etiam retracto accentu Καρίνας legi poterat, quod non improbavit Sylburgius, et sic 8, 79.

καρπέδα, frui, possidere, 3, 1. 9, 51.

καρτερία περί τὰς πόνας, laborum patientia, 2, 28.

Καρθηδόνιοι, Carthaginienses, 2, 66.

κατὰ c. gen. κατὰ γῆς, sub terra, ad 4, 62. * κατ. τῷ σκοπέλῃ, per saxum f. de saxo, 7, 35. κατ' ἱερῶν, per sacra, in iurando, 6, 89. vid. ἱερά. κατὰ σφᾶς αὐτῆς, inter sese, 2, 14. τὸ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δίκαιον quod aut natura aut pactio- ne iustum est, 2, 21. κατ. Φυλάς, Φράτρας, tributim, curiatim, 2, 22. κατ' ἄνδρα, viritim, 4, 15. κατὰ κεΦ. in singula capita, 4, 15. κ. τὸ πρᾶτιον, optime. τὰ κατ' ἀγρῆς ἔργα, rustica opera.

In comparationibus, κρείττονα ἢ κατὰ θυγτ. φύσιν, humana f. mortalium natura augustiorem, 2, 63. κατ' ἀρχάς, initio, 2, 67. κατὰ τ' αὐτὰ vid. αὐτὸς. κατὰ τὰς πατέρ. ἡμ. patrum nostrorum aetate, 4, 61. κατ' εὐθείαν, recta, 5, 46. κατ. κρίσιν, iudicio, consilio, 7, 49. κατ. πληθῶς, frequentes, 7, 54. κατ' αὐτὰς, tribus singulae separatae, ad 7, 59. α. κατὰ, ac deinde (καὶ εἶτα), 2, 72.

καταβάλλειν, λύτρα πολεμ. pecuniam hostibus pro redemptione pendere, 2, 10.

καταβοᾶν τινός, criminari, accusare, 9, 25.

καταβολή, incusatio, 7, 14. utitur hic et 6, 43. hac voce Dionysius, quam ut nimis poeticam reprehendit in Thucydide, Ep. 11. ad Amm. c. 3. vbi vid. Sylb. cf. et Duker. ad Thuc. 1, 73. qui laud. *Wassium*.

κατάγεια f. c. μέρη, aedium inferior pars, 10, 32. *Syn. ἐπιπέδα.*

κατάγεσθαι, advenire, appellere, 2, 49.

καταγινώσκειν σφῶν αὐτῶν, semet reprehendere, sibi- met irasci, 7, 13.

καταγραφή τῶν στρατῶν. delectus militum, 8, 87. conscriptio, 4, 14.

καταγωνίζεσθαι, devincere, opprimere, 10, 8.

καταδεής, καταδεεσέρα τύχη, deterior fortuna f. conditio, 2, 8.

κατα-

Index Graecitatis.

- καταδιαιρεῖν**, dividere, 4, 19.
καταδρομοί, incurfiones, 2, 72.
καταζωννύειν, cingere, 2, 70.
κατακαίειν, comburere, 4, 62.
κατακλείειν, εἰς ἀπειλήν τὸν λόγον, comminatione claudere orationem, 7, 14.
καταλαμβάνειν, cogere, vrgere, 5, 40. conicere, 5, 46. ad 7, 13. r. ὅτε δ' ὁ πόλεμος καταλάβοι, cum autem bellum inciderit, 2, 28.
καυρὸς καταλαμβ. tempus venit, 10, 56.
κατάληψις, invasio, occupatio, 1, 74.
κατάλογος, ὁ στρατιωτικὸς κατ. militum delectus, 8, 87. οἱ ἐκ καταλόγου, superiorum quinque classium milites, i. e. e censu et delectu conscripti, 7, 59. *Sin cum στρατειῶν iungitur illud τῶν ἐκ κατ. intelliguntur expeditiones militares s. militia. Sed an sanatus a Porto locus, adhuc dubito.*
κατάλυσις, μετὰ τὴν κατάλ. τῶν βασ. post reges exactos, 1, 74. 2, 6. πρᾶττων τὴν κατάλυσιν, tollens sc. conditiones pacis, 7, 44. περὶ καταλ. τῆ πολέμου, de bello componendo, 3, 59.
καταμαρτυρεῖν τινός, dicere testimonium contra aliquem, 2, 10.
καταπηγνύειν, defigere, 5, 46.
καταπήττειν, defigere, 3, 22.
καταπληκτικὸς, καταπληκτικωτάτην πρόσοψιν, speciem maxime formidabilem, 2, 29.
κατάπληξις, καταπλήξεως ἐνεα, ad terrorem, 5, 75.
- καταπτωχέυεσθαι, κατεπτωχευμέναι τύχαι**, rerum egeftias, 10, 8.
κατάρχεσθαι, immolare hostias, 1, 88. 2, 25. v. ἔμπυρος.
κατάρραθυμεῖν, κατερράθυμημένα τῶν ἱερῶν, intermissa, neglecta sacra, 3, 36.
κατασβεννύειν τὸ δεινόν, malum extinguere, 7, 14.
κατασκόπτειν, diruere, 8, 79.
κατασκευάζειν, extruere, conficere, fabricare, 1, 68. 69. 85.
κατασκευάσματα, τὰ, opera, 3, 68.
κατασκευή, extructio, structura, aedificium, 2, 3. 4, 23. 59. suppellex, vasa et instrumenta domus, 2, 3. οἰκήσεις τὰς ἀναγκ. κατασκευ. ἀπειληφ. domus pro necessitate extructae, s. rebus necessariis instructae erant. it. instauratio rei collapsae s. vitiatae, 3, 45. κατασκευαί, reip. formae, civitatum gubernandarum rationes. *Nos: Verfassungen*, 2, 3.
κατασηπτεῖν, irruere, iramitti, 3, 36. εἰς τέλος, exitum habere, 7, 66.
κατασπᾶν, detrahere, 2, 26.
κατασπιδάζειν, κατεσπιδασμένος, scite ac folerter peractus, 7, 72.
κατασέθειν, coronare, 2, 34.
καταστρατοπεδέυειν, castra habere, ponere, 6, 90. 9, 26.
καταστρατηγεῖν, decipere, eludere, 4, 24. *Syn. ἐξαπατᾶν.*
καταστροφή, interitus, mors, 3, 36.

Index Graecitatis.

- καταΦέρεσθαι ἐκ, destillare, manare ex, 4, 49.
- καταΦορὰ, ἥλιος περὶ καταΦ. ἦν, sol ad occasum vergebat, 7, 16.
- καταχρησθαι, immodice vti, 6, 94.
- καταχωρίζειν, fecernere, 5, 75.
- καταψηφίζεσθαι, sententiam ferre adversam, iudicio damnare, 8, 78.
- κατείργειν, coërcere, 7, 55.
- κατεργάζεσθαι, interficere, 2, 34. κατεργασμένος, detritus, de frumento, 5, 13.
- κατεπέιγειν, vrgere, πρὸς τὰ κατεπέιγοντα τῶν ἐργ. ad rerum s. expeditionum casus vrgentes, 2, 13.
- κατέχειν, neutral. durare, manere, 6, 46. principatum tenere, 8, 87. (e Reiskii sententia) κατέχεσθαι, detinere, 4, 44.
- κατηγορεῖν τῷ νόμῳ, dissuadere legem, 9, 48. 10, 3. κατηγορεῖσθαι, vsurpari, enunciari, de nomine, 2, 48. *verbum in logicis vsitatum.*
- κατήφεια, moestitia et pudor, 7, 19.
- κατηφής, pudibundus, 9, 50.
- κατισχύειν, κατισχύεσθαι, laedi, adfligi, 7, 41. 52.
- κατοικίδιος ὄχλος, multitudo vrbana, 9, 25.
- κατονομάζειν, devovere, sacrare, 2, 10. *nam* 1, 16. *permutantur* καθιερεῖν et κατονομάζειν.
- κατορθέν, bene gerere, 2, 13.
- κατόπι, ὁ κατ. ἐνιαυτός, annus sequens, 6, 1. 8, 55.
- κατορύττειν, defodere, 8, 89.
- κεῖσθαι, ὄνομα κεῖται, nomen est, 3, 48. κεῖνται, de poenis, statutae sunt, 2, 67. *item* fervari, reconditum esse, 2, 66. 70. κείμεναι γνώμας, dictae sententiae, 7, 47.
- κεράμιος, α, ον, 2, 23. v. *πικνίσοι.*
- κεραυνύειν, κρατῆρες κευραμένοι, crateres vino s. aqua misto, repleti, 2, 34. *lat. pocula miscere.*
- κερδάλεος, πρὸ τῶν κερδαλ. αἰρεῖσθαι, lucro antepone, 2, 28.
- κέρτομος καὶ τωθασική s. ὄρχησις, cavillatoria et contumeliosa saltatio, ad 7, 72. q.
- κεφαλαϊώδης, κεφαλαϊώδει ὑπογραφή, summam, per rerum capita, 2, 72.
- κῆδος, τὸ, funus, exequiae, 5, 48. 7, 72. 7, 11. 39.
- κῆρ, ὅς, ἡ, κῆρες, noxae, vitia, 2, 3.
- κινδυνεύειν, 4, 19. v. ἄθλον, 7, 54.
- κίνησις ἐνόπλιος, saltatio armata, 2, 70. *Syn. ἐν ὀπλ. ὄρχησις, 7, 72. κινῶνται τὰς ἐνοπλ. κινήσεις, armati saltant s. corpora movent.*
- κίων, columna, 4, 61.
- κλήρος, pars agri, qui forte dividitur, 2, 7.
- κληροχία, περὶ τῆς κληρ. de agris dividendis, 8, 87.
- κληρέχος, colonus, qui agri certam partem sorte attributam possidet, 2, 16.
- κλησιάδες, a sing. κλησιάς, aut potius, κλεισιάδες vel κλισιάδες, ut est in *Vat.* fores, valvae, 5, 39. *Synon. ἡ αὐλειος*

Index Graecitatis.

- λειος (θύρα) *ut patet e Plut. Poplicol. p. 195. ubi haec sunt, quae et Dionysii hunc locum et etymon vocis explicant: τῶν θυρῶν εἰσω τῆς οἰκίας εἰς τὸ κλεισίον (introrsum, versus aulam vel vestibulum) ἀνοιγομένων, ἐκείνης μόνης τῆς οἰκίας ἐποίησαν ἐπὶ τὸς ἀπάγεσθαι τὴν αὐλείον, et mox προῖσσις ταῖς κλεισίαισιν εἰς τὸν γεωπόν. in κλησιάδες est η pro ei dorice. Sylb.*
- κλήσις, nomen, 2, 9. extr. it. vocatio, dorice κλάσις *ibid.* Sed quoniam toties repetebantur (calationes) vocationes, quot erant populi classes, etiam κλήσις est ipsa classis, 4, 20.
- κλίνη, lectus *f. lectica*, qua efferuntur defuncti, 2, 67. 4, 24. 11, 39.
- κλοπαῖος *v. ἀφανισμός.*
- κνημίδες, ocreae, 4, 16.
- κοῖλος, concavus, depressus, 2, 50.
- κοινός, ἐν κοινῷ τίθειμι, in medio *f. liberum relinquo*, 2, 14. τὸ κοινόν, respublica, 2, 3. 6, 18. 19. τὰ κοινά, idem. τῷ κοινῷ χρεῖας παρέχειν, in medium *f. in commune adferre utilitates*, 4, 14. ἐν τῷ κοινῷ, in communi consilio, 5, 40. τὸ μὲν κοινόν, univérse, generatim, 2, 65. oppon. τὰ κατὰ μέρος. κοινῶ, communiter, *sc. ὁδῶ, q. d. pari ratione et modo*, 2, 10. coniunctim, 3, 57.
- κοινῶσθαι τινί, agere, commu-
- nicare cum aliquo, 1, 85. 10, 14.
- κοινωνεῖν τινί τινός, aliquid communicare *f. communiter gerere cum aliquo*, 7, 56.
- κολακνεύειν, ὁ κολακνευόμενος *sc. ὄχλος*, adulationibus delinitus, conciliatus, 2, 26.
- κολαστής, vindex, vltor, 2, 67. 8, 7.
- Κολλίνη πύλη, porta Collina, Quirinalis quoque dicta, in monte Quirinali, 2, 67.
- κόλποι pro κόλπος, 3, 44.
- κομιδῆ, admodum, 2, 26.
- κομίζεω, adferre, 2, 61. 4, 62. κομίζεσθαι, efferri de funere, ad 5, 48. *in med* accipere, 10, 37. 5, 47.
- Κουσαλία *sc. ἀγωνίσματα*, ludi, quos antiquissimi Romanorum *Consuales*, posteriores *Circenses* appellarunt.
- κοπετός, ὁ, planctus, 11, 31.
- κόρη, (κέρη) puella, virgo, 2, 30. *it.* Proserpina *f. Libera*, 6, 17.
- κορυφή, vertex *sc. montis*, 2, 34. εἰς κορυφ. συναγόμενος, in fastigium surgens, 3, 69. vertex capitis, 8, 89.
- κορύνη, *quid sit v. ad 5, 2. c. Lopus vertit cornices, Gelen. furcas, malit Casaub. lituos, quod paulo propius accedit verbo κορύνας, quod hic legi malit Hudson e Vat. et quod Hesychius interpretatur ξύλα στροβαρῆ, nisi mavis χειροβαρῆ et επικαμπῆ, ligna cum adunco rostris.*
- κοσμεῖν, δνάσην ἐκόσμηι δεκάδα,

Index Graecitatis.

- κάδα, cuique praeerat decuriae, 2, 7. κ. ἀγοράν, forum ornare i. e. exstruere, 3, 67. κοσμεῖσθαι, constitui, disponi suis locis, *de militibus*, 4, 16.
- κόσμος, instituta ratio, 2, 27. κόσμ. πολιτείας, reipubl. forma, 2, 3. ordo, qui in quaque reservatur, 7, 47.
- Κρητες, Curetes, 2, 22. 61. *In Creta olim habitantes, quos Iovis altores fuisse, h. e. primos sacra traxisse et religionis cultores se prae-buisse creditum est. cf. La-Étant. div. inst. 1, 21, 41. Deinde sic dicti eorum suc-cessores apud Graecos, quo-rum fere loco Salii a Numa sunt instituti. vid. Dionys. 2, 70. Etymologiam vocis vid. ibid. et in v. κῆρος.*
- κρητικά, quae Curetes agere solebant, 2, 71.
- κρητισμός, Curetum imitatio et speciatim saltatio, quae fit Curetum more, 2, 71.
- κῆρος, παρὰ τὴν κ. ideo quod erant pueri, 2, 70. *nisi glosse-ma est. Strabo l. 10. p. 468. Κρητες dictos esse ait vel ἀπὸ τῆς κερῆς, quod tonso fincipite comam in occipite alerent, vel ab heroe quodam, vel a Curio monte supra Pleuronem sito, vel quod νόροι fuerint et hac ipsa aetate Iovem ἐκροτρό-Φησαν. Sylb.*
- κῆφοι, expediti, *de militibus*, 7, 59. v. ψιλοί.
- κῆφότης, levitas animi, focrdia, 2, 24.
- κράνος, εὖς, τὸ, galea, 4, 16. 2, 71. 7, 72.
- κρατεῖν, subigere, devincere, 2, 11. 25. retinere, 11, 31. κρατεῖσθαι, teneri, *ut lege*, 9, 52.
- κράτισος, ἐν τῷ κρατίσῳ sc. τόπῳ, 2, 65. ἀπὸ τῆς κρα-τίσε, optimo animo, confi-lio, 4, 61. 7, 65. sc. θυμῷ vel νοῷ. Portus hic vertit parum recte: *optime ab eo constituta. Syn. ἀπὸ τῆς βελ-τίσε*, 7, 64.
- κράτος, τὸ, maius momentum, 4, 20. Syn. ῥοπή. *Vorzug, Uebergewicht.*
- κρατύνεσθαι τινί, niti, se tueri, confidere aliqua re, 1, 87. ad 7, 52. o.
- κρηπίς, ἡ, crepido, i. e. *basis, fundamentum*, 4, 61. 11, 56. κρηπίδες, gradus, crepido f. margo gradibus instructus, 4, 44. *hae describuntur* 3, 68. *Ἱκρια ξυλλύουσι σπηναῖς ἐπικείμενα.*
- κρησφύγετον, τὸ, perfugium, latibulum, 4, 15.
- κρνεῖν, censere, discernere, 2, 73. condemnare, *de accusa-tore*, 9, 52.
- κρῖος, aries, *machina bellica*, 9, 68.
- κριτήριον, id quod iudicantes respicimus, ratio decidendi, *Grund der Entscheidung*, 7, 52.
- Κρόνια, Saturnalia, 4, 14.
- Κρόνος, Saturnus, 2, 50.
- κρέταφοι, tempora, 7, 72.
- Κρεσμερία, Crustumarium f. Crustumeria, *Latii oppidum*, Kk 2 2, 32.

Index Graecitatis.

- 2, 32. Κροσομέρεια in Cod. Vat.
- Κροσομέριοι, Crustumerini, 2, 53.
- κρύφα, clam, 5, 76.
- κρύφιος, α, ου, occultus, 2, 31.
- κτηνοτροφία, res pecuaria, 3, 36.
- κτηνοτροφεῖν, pecus alere, 2, 9.
- κτῆσεις, agri, possessiones, 2, 74. 4, 15.
- κτύπος, strepitus, 7, 72.
- κυδαίνειν, celebrare, laudare, 2, 34.
- κύκλος, circulus, i. e. zona, 2, 5. ambitus, 4, 13.
- κυλίση, 2, 23. v. πρόχοος.
- Κύπριος σενωπ. vicus Cyprius in IV. regione. Varro de l. l. 4, 32.
- κυρβασία, 2, 70. Iul. Pollux 7, 13. it. Galen. in Lex. Hippocr. qui exproit πῖλον ὄξυν καὶ τιάραν. Hesych. κυρβασία ὄρθη τιάρα, αὐτή δὲ οἱ Περσῶν βασιλεῖς μόνον ἐχρῶντο· καὶ κορυφή ἀλέκτορος.
- Κύρεις, Cures, plur. oppidum in Sabinis, 2, 48. 49.
- κύριος, α, ου, κυρία ἡμέρα, dies dicta, statuta, 1, 86. κύρια τινός, quae aliquid praestant, e quibus aliquid pendet, in quibus positum est, 1, 69.
- κύριοι τινός, penes quos alicuius rei potestas vel arbitrium est, qui in genere aliquo habent vel nacti sunt potestatem, 2, 8. 14. 58. 72. 73. 3, 22. et alibi. Nam est haec vox et isto quidem sensu, inter Dionysii maxime familiares. Cic. sui quemque iuris et retinendi et dimittendi esse dominum. Or. pro Balbo c. 13. κυρ. ποιεῖν, ἀποδεικνύουσα, alicuius arbitrio et potestati aliquid permittere, 7, 38. it. ratus, de legibus et pactis, 5, 70. 7, 39. de criminationibus, 7, 54. κυρίαν εἶναι πρόκλησιν, liberam s. licitam esse provocationem, 7, 41.
- Κυρίτια, epith. Iunonis. Quiritia, 2, 50. pro quo Festus Curitis et Curis. Curis ait Sabina lingua hasta, vnde Curitum Iunonem appellant, quia eandem ferre hastam putabant. Et paulo ante: Curiales mensae, in quibus immolabatur Iunoni, quae Curis est appellata.
- κυρεῖν, sancire, 2, 10. νόμον, legem perferre, 9, 42.
- κωλύειν, εἰ μὴδὲν εἴη τὸ κωλύσον, nisi quid impediret, impedimento esset futurum, 2, 28. 67.
- κώλυμα καὶ ἐμπόδιον, Syn. impedimentum, 7, 13.
- κώλυσις, ἡ τῆς ἀναπράξεως τ. δαν. κωλ. suspensa s. prohibita debiti aeris exactio, 6, 1. τῆς κωλ. ἀφορμή, rei impediendae ratio, 7, 38. it. ad 7, 52. 1.
- κωμάζων, 10, 7. commissari. vid. Liv. 3, 29. 40, 9. est factio nocturno convivio potissimum computatione, vagari per vicus cum taedis et symphonia. Stroth. ad loc. Liv. prior. κωμάζων, commissabundus.

κωμάρχαι, vicorum praefecti, 4, 14.
 κωμήται, eiusdem vici incolae, 4, 14.
 κωνοειδής, ὁ, ἡ, coniformam habens. πῖλος ὑψ. εἰς σχῆμα κων. συν. pileos altos in coniformam contractos, 2, 70. vel in altum ad coniformam fastigiatos. *Portus.*

Λ.

Λαγχάνειν τι, nancisci, fortiri, 2, 73. λαχόντες, forte delecti, quibus obtigit (fors vel forte), 2, 57. 7, 13. 9, 50. ἡ λέλογχεν, cui obtigit, ad quam pertinet etc. 3, 22. λαγχ. δίκας, 2, 10. v. ὑπέχειν.
 λαγών, ὄνος, ὁ, ἡ, κατ' ἀμφοτέρας λαγόνας, ab utroque latere, 2, 15.
 λαγνάνειν, τᾶτο πραξ. ἔλαθε τ. δημ. fecit hoc non advertentibus plebeiis, 4, 19.
 λάραξ, ὁ, arca, 4, 62.
 λάφυρα, 2, 34. volunt proprie significare ea, quae vivis erepta sunt, ut σπύλα, quae caesis. *Camerar. ad Sophocl. Aiac. v. 93. cf. Potter Archaeol. gr. 3, 12.* quanquam saepe ponuntur permiscue, ut docet *Eustath. ad Hom. Il. 4, 105.*
 λεηλατεῖν, praedari, 9, 50.
 λειμών, ὄνος, pratium, 5, 13. 35.
 λείπεσθαι ὑπὲρ τῆ μη λειφθῆναι τῆς ἄλλ. χαρ. ne officii alteri alteris cederent, ab alteris vincerentur, 2, 10.

λειποταυτής, ordinis s. aciei defertor, 9, 50.
 λειτεργεῖν, facere, peragere, in sacris, 2, 22.
 λειτεργοί, ministri, 2, 22. 23. et 73. vbi ὑπηρέτας αὐτῶν ἱερέων et λειτεργὰς iungit: sed ibid. paullo ante λειτεργοί θεῶν sunt sacerdotes ipsi, et mox sequitur συν. ἱερεῖς. ἡ λειτεργὸς τῶν ἱερώων, de sacerdote foemina, 8, 55.
 λησῆριον, agmen s. globus militum, qui praedas agunt, 2, 50. 5, 35. (*Maraudeurs.*)
 λιβάς, ἄδος, ἡ, aqua (proprie stillans), 6, 13.
 λιθουργός, lapidarius, lapicida, 4, 44.
 Λικίνιος, Licinius Macer, 5, 47. et 74. laudatur 1, 7. *inter historicos Rom. antiquos, it. a Liv. 4, 20. et alibi.*
 λιμήν, ὁ, portus, 3, 44.
 λιπαρεῖν, orare, implorare, 3, 69. 5, 72.
 λιτά, res tenues, 2, 23. a λιτός, ἡ, ὄν.
 λιταί, preces, a λιτή.
 λιτριαῖος, libralis, 9, 27.
 λογισμὸς, supputatio, 1, 75. ὅσον ἦν ἐκ λογ. quod videbatur, censebatur, 1, 88. τῶν ἐκ λογ. eorum, quae cogitarant et speraverant, 7, 14. *scil. εἰνότων αὐτ προσδοκωμένων. Reisk.*
 λόγος, liber, 1, 74. et alibi. εἰς χρημάτων τε καὶ τῶν περὶ χρημ. συμβ. λόγον, in re pecuniaria et pecuniarum commerciiis, 2, 10. λόγου ἀποδιδόναι, dicendi potestatem.

Index Graecitatis.

- tem dare, 6, 19. 7, 39. *Syn.*
λόγ. διδόναι, 7, 45. et προ-
τιθέναι, 9, 51.
- λόγχη, lancea, 2, 70. 9, 10.
- λόφοι, collis, 1, 85. crista, 7,
72.
- λοχαγός, curiae praefectus, 2,
7. centurio, 4, 17. equitum
praefectus, 4, 18.
- λοχιζέσθαι ad 2, 14. ο.
- λοχίτις ἐκκλ. centuriata co-
mitia, 4, 20. et saepe.
- λόχος, *Syn.* Φράτρα, curia, 2,
7. multitudinis Romanae
pars trigesima, quae initio
centum pedites continuit, cf.
2, 2. deinde, cum civium mul-
titudine, aucta est. λόχοι,
centuriae a Servio Tullio
factae, 4, 16. it. centuriae
equitum, 4, 18.
- Λυδῶνες, ludiones, 2, 71. *Liv.*
7, 2. 39, 6. cf. Turneb. Ad-
vers. 6, 26. ad numerum in-
cedere et toto corpore iocos
et carmina exprimere sole-
bant. *Vt πρόσηβοι videren-
tur, si per aetatem non essent,*
vulsura se deglabrassē, ne-
scio quo auctore refert *H.*
Iunius, de Coma cap. 2. vers.
fin. in eius Animadverss. p.
m. 478.
- λύεσθαι, med. solvere, 2, 10.
- λυμαίνεσθαι, corrumpere, 2,
28. vastare, depopulari, 2,
50.
- λυμῶν καὶ ὄλεθρος, pestis et
exitium (convicium), 7, 25.
- λύμη, vastatio, 9, 67.
- λυπηρόν, τὸ, molestia, 4, 14.
- λύτρα κατατιθέναι, libertatis
pretium pendere (erlegen),
4, 24.
- λωφᾶν, conquiescere, define-
re, 7, 14. 9, 41. 42.
- M.
- Μάζα, v. ἄλφιστα.
- μαλακὰ τιμωρία, leves poe-
nae, 2, 26.
- μαλακίζεσθαι, remissius agere,
7, 15. 49.
- μαλλωτός, villosus, 7, 72.
- μᾶλλον, 2, 8. bene habet, ple-
rumque, potissimum. saepe
hoc significatu hoc vocabulum
usurpatum reperitur, inter-
dum quoque plane redundat,
ad sensum quidem nostrum,
aut significat, vehementer,
admodum. *Reisk. ad h. l.*
vbi frustra tentatur ab inter-
pretibus. cf. ad 11, 60. u.
- μάλις, fere, de tempore, 8, 55.
9, 25. de spatio, 9, 68. *Ob-*
servarunt Grammatici, μά-
λις plerumque definitum
numerum paulo excedere ac
reddi posse, et quod excu-
rit: (cf. Salmaf. de Modo
usur. p. 156.) idque secus fie-
ri in ὁμῆ.
- μαντείον, auspicium, 2, 6.
- μαντεύεσθαι οἰωνοῖς, vti augu-
riis, 2, 5.
- μαντική, religio, 2, 65. cuius
quippe pars primaria est
Deos rite consulere. *Synon.*
paulo infra legitur ἡ περὶ
τὰ θεῖα σοφία.
- μαρτυρεῖσθαι, οἷς μαρτυρεῖται
σοφία, quibus tribuitur s.
quorum laudatur sapientia,
2, 26. 10, 6.
- μεθαρμόζειν vel μεθαρμόζε-
σθαι ad 7, 66. m.
- μεθίεναι (α μεθήμι dimitto),
μεθίε-

- μεθίεσθαι, cedere, concedere (τινὶ τινός), 1, 86. Syn. παραχωρεῖν, 2, 28. 10, 37. μεθόδευειν, tractare (ut artes), 2, 28.
- μεθόριον δυοῖν δρυμῶν, ad verbum: interlinium duorum quercetorum, i. e. locus in duorum quercetorum confinio situs. *Sylb. Gelen. ex Liv. 1, 8.* inter duos lucos. *Lapus intermontium duorum quercetorum. male*, quasi fit ab ὄρος.
- μειονεττεῖν, deteriore esse conditione, 7, 59.
- μειώω, minuo, 1, 86. 4, 16. 25. μειῶσθαι, inferiorem esse, 4, 47.
- μελέτη, exercitatio, meditatio campestris, 2, 5. ἐνόπλιοι μελέται, armorum exercitationes, 5, 13.
- μελίζειν, membratim concidere, 7, 72.
- μελλήσμοδος, cunctatio, 7, 17.
- μεμηνότες, part. perf. med. α μαίνεσθαι, furibundi, 5, 46.
- μένος, τὸ, ardor ac robur animi, 9, 10.
- μέντοι, tamen, 7, 54.
- μεριστός, de rebus, quae distribui possunt. κλήρω μερ. ἐπ. forte distribui voluit, 2, 21.
- μέρος, τὰ κατὰ μέρος, speciatim, 2, 65. partim, ex parte, 5, 35. ἐν μέρει, vicissim, alternis, 4, 44. 7, 15. τὸ ἔπι τέτω εἶναι μέρος, quantum in eo est, ad hunc attinet, 7, 45.
- μεσημβρία, meridies, 2, 5. 4, 61.
- μεσολαβεῖν τὸν λόγ. interrumpere orationem, 7, 17.
- μεσοβασιλευς, ἀρχὴ μεσ. magistratus, quem vocant interregem, 2, 57.
- μετάγειν, transferre, 1, 68. ὡς ἑαυτ. ad se traducere, 2, 15. mutare, 9, 41. ad aliam sententiam perducere, 10, 30.
- μεταγράφεω, transcribere, 4, 62.
- μεταδιδάσκειν, docere aliter existimantem, 9, 44.
- μετακίεσθαι, μετ. τὸ ἔθος, contraheri solet, consuetudo mutata est, 2, 14.
- μεταλαγχάνειν, μεταλαχόντες τῶν κινδ. qui subierunt pericula, 4, 21.
- μεταλαμβάνειν, participem esse, 4, 19.
- μεταλλεύειν, 4, 44. Syn. ὀρύττειν.
- μετανασῆναι, migrare e patriis sedibus, 5, 40. μετανας. dicitur populus, qui e patriis sedibus emigravit, et alibi confedit, Reisk. annot. ad p. 431. 2.
- μεταπίπτειν, degenerare, mutari, 2, 25.
- μετάρσια, aëria, 2, 5. 66. Ocellus de universi natura λέγω δὲ μέρη τῆ κόσμου ἔρανον, γῆν καὶ τὸ μεταξύ τέτων, ὃ δὴ μετάρσιον καὶ ἄεριον ὀνομάζεται.
- μετασχόντες, οἱ, (α μετέχειν) qui sunt participes, socii, 2, 2.
- μετατιθέναι, mutare, 4, 60. μετατίθεσθαι τὴν προαίρεσιν sententiam mutare, 5, 71.

- μεταχειρίζεσθαι*, exercere, tractare (artem), 2, 28.
μετεωρίζεσθαι, attolli, supra, in summo esse, 2, 6.
μετιέναι, (prosequi, mitgehen, a μέτειμι) arcessere, 4, 61.
 *. appetere, quaerere, 7, 65. 9, 41. 42.
μέτοιχοι, inquilini, 9, 15. a civibus pariter ac servis diversi i. e. civitate carentes ingenui.
μετρητός, τὸ μακάριον ἀρετῆς μετρ. felicitas virtute censeri, aestimari solebat, 2, 10.
μετριάζειν, moderate agere, 9, 50.
μέτριος, modicus, mediocris, 4, 19. aequus, consentaneus, 7, 38. *μετριάτερον παρασκευάζειν*, mitiorem reddere, mitigare, 7, 15.
μετριότης, moderatio, 3, 60.
μετρίως φέρειν, moderate ferre, 2, 32.
μέχρι πολλῶ, diu, 2, 6.
μηΐσις, maxime procerus, 6, 13.
μηλόβοτος, ὁ, ἢ, pecoribus pascendis relictus, a pecudibus depascendus, pascuus, 2, 16.
μήνιμα, τὸ, ira, indignatio, 3, 22.
μηνοειδής, ὁ, ἢ, lunatus, in lunae formam recurvus, 3, 68.
μηνύειν, ἀστραπήν μην. Φασι, iis fulguris signum pronunciat, 2, 6.
μήνυμα, indicium, 2, 64. 67.
μηνυσις, μήν. ἀποφέρειν, rem deferre, 9, 52. *μηνύειν*, idem, 4, 62.
μηνυτής, index, 8, 79.
μητρόθεν, τὰ μητρόθεν, e matre, materna stirpe, 2, 2.
μητροπάτωρ, avus maternus, 1, 36.
μητρυιὰ, ἢ, noverca, 1, 70.
μιάσμα, τῆς ὀσιώσεως τῶν μiasματ. ἔνεκα, culpa(e suorum caede in proelio) expiandae causa, f. piaculi causa, 1, 88.
μίμημα, quod est ad similitudinem rei cuiusdam factum, effigies, 2, 66. *Syn. εἰκὼν*, 1, 68.
μισητός, odiosus, 5, 77.
μιθεῖν, elocare, 3, 67. *pass.* 8, 76.
μιθοφόροι, mercenarii, milites, 4, 19.
μισοδημότατος, plebi infensissimus, 7, 47.
μίσος, τὸ, odium, 10, 48.
μισόχρηστοι, bonis infensi, 7, 62.
μίτρα, baltheus, genus cinguli, ad 2, 70. d. 11, 39. v. ζῶσῆρ.
μνᾶ ad 4, 16. *.
μνησικακεῖν τινὶ τινός, succensere alicui ob aliquam iniuriam, eius memoriam adhibere, 6, 19. 7, 60.
μόγισ, vix, aegre, 7, 60.
μοῖρα, pars, plaga, 2, 5. *μοῖραι*, Parcae, 7, 72. ἐν ἀνδραπ. *μοῖρα τίθεσθαι*, mancipii numero vel loco tractare, 9, 39.
μόνον εἶ, tantum non, prope-modum, 7, 44.
μονόσεγος σοά, vnus contignationis porticus, 3, 68.
μόρος, τῷ καποδαμονεσάτω τῶν μόρ. miserrima morte, 7, 44.

μυθολογεῖν, fabulari, narrare, 2, 60. 61.

Μυκωνίδες πύλαι, 2, 50. διὰ τὸ μυκᾶσθαι, a mugiendo. Varro de l. l. lib. 4. in Palatio porta mugionia a mugitu, etc. Sed Festus ait, Mugioniam portam dictam esse a Mugio quodam, qui eidem tuendae praefuit. Sylb. Male igitur Mugoniam pro Mugioniam dictam esse censet Hudson, laudatque Schottum in Observatt. hist. 3, 9.

N.

Νάματα κατιόντα, aquae, rivi defluentes, 2, 50.

νάπη, vallis nemorosa, nemus, 1, 70.

ναυσιπέρατος, ὁ, ἡ, navigabilis, 3, 44.

νεαρός, recens, 4, 59.

νεῖκος, εὖς, τὸ, rixa, 2, 75. 76.

νεῖος, ἡ, sc. γῆ, novale, 10, 17.

νέμειν προσάτην, patronum sibi eligere. Solenne de hac re verbum. Suidas καὶ τὸ ἔχειν προσάτην καλεῖται νέμειν.

νεμεσᾶν, irasci, 7, 53.

νεμεσητός, invisus, 8, 80.

νεογγός, ἄ, ὁ, recens natus, 2, 61.

νεόκτιστος, recens conditus, 2, 3.

νεοσφαγῆς, εὖς, contr. ἔς, recens obtruncatus, 4, 59.

νεώς, ὠ, ὁ, templum, 1, 68.

νεωσι, nuperrime, modo, 10, 48. 5, 45. superiore anno, 9, 27. nunc demum, 9, 52.

νέωτα, praemisso εἰς, in annum

proximum, 10, 55. attice, vt docent grammatici, cum ceteri Graeci dixerint εἰς τὸ μέλλον ἔτος, vid. Moeris.

νεωτερίζειν, res novas moliri, 5, 70.

νεωτερισμός, res novae, seditio, 1, 85.

νεωτερισῆς, novarum rerum studiosus, 5, 75.

νεώτεροι, novi fenatores, 2, 57. de quibus sermo est c. 47.

νηποιῖ, impune, 2, 10.

νικητήρια sc. ἱερέια, hostiae victorales f. propter victoriam, 6, 14.

νομεύς, pastor, 1, 75.

νομίμος, τὰ νόμιμα, 2, 67. Syn. νομιζόμενα. νομιμώτεροι πρὸς τὰ τῆς π. δίκαια, civilium legum observantiores, 7, 20.

νομίζεσθαι, ferri, sanciri, de legibus, 2, 61. νομιζόμενα, solemnia, legitima, quae de more fiunt, 1, 86. 2, 5.

νομοθεσία, lex, 2, 74. leges, 2, 26. 63. an legum ferendarum rationem et scientiam notat, 2, 61? περὶ τὰ θεῖα νομ. sacra ipsa, legibus praescripta, instituta ad rem divinam pertinentia, 2, 70. 72. νομοθετεῖν, lege instituere, 2, 63.

νόμος, de more, 9, 10. 7, 64. v. ad 2, 27. not. vlt.

νότιος, τὰ νότια sc. μέρη, pars mundi australis, 2, 5.

νύξ, μέσαι νύκτες, media nox, 9, 26. 10, 14.

Νώρβα, opp. Latii in agro Pomtino, 7, 13. v. Liv. 2, 34.

Index Graecitatis.

νώτος, tergum, *κατὰ νότα τραύματα*, vulnera averſa, 10, 37. opp. *ἐμπρόσθια*, adverſa, 10, 37.

Ξ.

Ξαίνειν, caedere, 2, 29. 9, 39. *Ξενικαὶ ἐπικροαί*, auxilia externa aliunde conducta, 7, 66.

Ξίφος, τὸ, ensis, 4, 16.

Ξόανον, ſimulacrum, 8, 55.

Ξύλινος, *ἴνη, ον*, ligneus, 2, 23. *Ξυλ. γέφυρα*, pons ſublicius, 2, 73. 3, 45. Syn. *Ξυλόφρακτος*, *propr.* ligno compactus, 9, 68.

Ξύλον, tigillum, 3, 22. *Ξύλοις παιόμενοι*, caeſi fuſtibus, 9, 50. *Sic autem, ut e Polyb.* 6, 35. *apparet, fuſtuarium peragebatur, ut tribunus militem, qui illud commeruerat, fuſte tangeret modo: quo factio omnes milites circumſtantes reum fuſtibus et lapidibus petebant, donec necaretur, quod tantum non ſemper fieri ſolebat, ac ſi quis evaſiſſet, ne ſic quidem ſervari poterat, cui nec redire in patriam, nec apud propinquos latere licebat. De reliquis v. Clav. Erneſt. Cic.*

Ο.

ὄγνος πραγμ. rerum geſtarum multitudo et gravitas, 4, 26.

ὀδύρεσθαι, lamentari, 6, 18.

ὀθνεῖος, α, ον, externus, peregrinus, 2, 3. 7, 53.

οἰκείος, *οἰκ.* δύναμις, domesticae copiae, 3, 51. *ἔχειν, ποιεῖν τιναὶ οἰκ.* addictum

fibi habere, facere aliquem, alicuius favorem ſibi conciliare, 3, 1. 67. *κατ. οἰκ. καιρόν*, ſuo loco, ſuo tempore, 2, 67. 72. 7, 65. *ἢ οἰκ. συμπαθεῖα*, ad 2, 26. γ. *γνώμη χρῆσθαι οἰκ.* ex ſe iudicare, 7, 43.

οἰκειότης, familiaritas, 2, 25. propinquitas, 10, 60.

οἰκειῶσαι, *med.* conciliare, 9, 44.

οἰκεῖσθαι, adminiſtrari, 2, 75.

οἰκησις, fedes, domicilium, 1, 68. 2, 50. extr. *οἰκήσεις*, aedificia, 2, 3.

οἰκήτωρ, ος, incola, colonus, 2, 15.

οἰκίζειν, condere, aedificare, 1, 88. cf. not. a.

οἰκισμός, aedificatio, 1, 88.

οἰκιστής, conditor, 3, 2.

οἰκόπεδον, area domus extruendae, 10, 32.

οἴκησις, luſtuofus, funeſtus, 1, 87.

οἴκητος, commiſeratio, 7, 13.

οἴκητός, ἂ, ὄν, miſerandus, 3, 36. 9, 26.

οἴος, *οἴον*, velut, quaſi, 2, 6.

οἴα ſicut, *idem quod ὡς*, 9,

51. *οἴον τε*, quod poteſt ſc.

ὄν, 9, 68. *οἴα δὲ*, vtpote, 2,

25.

οἴχεσθαι, abire, 2, 49. fut. *οἴ-*

χῆσεσθαι, 7, 44. pergere,

progredi, 2, 72. *ὤχετο Φέρων*,

feduxit, in partes ſuas

pertraxit, 11, 19.

οἰωνισμός, auſpicium, 2, 6.

οἰωνισαί, v. *ὀρνιθοσκοπία*.

οἰωνιστήριον locus ubi auſurium

capitur, templum, tabernaculum,

auguraculum, 1, 86.

οἰωνο-

Index Graecitatis.

οἰωνομάχτις, v. ὀρνιθοσκοπός.
οἰωνοπόλοι, v. *ibid.*
οἰωνός, avis, *it.* angurium,
omen, 2, 6. εἰ οἰωνὸν λαμβάνειν, pro omine accipere, 2, 67.
ἐπιχέτης, eos, octo annorum, 1, 71.
ὄλεθρος, v. λυμεῶν, 7, 25. *it.* clades, 9, 27.
ὀλιγαρχία, paucorum dominatus, 2, 15.
ὀλιγαρχικοί, paucorum dominationis fautores, 7, 21. ὀλιγαρχικώτεροι, *idem*, 7, 20. *quoniam* Portus malit, *qui* dominatui paucorum magis favent: perperam hoc certe loco, cum iidem mox dicantur ὀλιγαρχικοί. ὀλιγαρχίας nomine invidiosius notari τὴν τῶν κρατίσων ἡγεμονίαν, *s. aristocratiam*, dicit App. Claudius ap. *Nostrum* 6, 60. ὀλιγαρχικόν, quod est ex optimatum, non e plebis sententia, 7, 59.
ὀλίγη pro ἐξ ὀλ. breui tempore, 9, 10. ὀλίγη δεῖν, prope, fere, 2, 47. 70. 9, 67.
ὀλιθαίνειν ἐπ. τὴν Φυσ. ad suum ingenium redire, 2, 28.
ὀλικός, ἄδος, ἡ, navis oneraria, 3, 44.
ὀλκή, pondus, ἑκαταίδεκα εἰς ὀλκ. χαλκῶ, sedecim pondo aeris, 9, 27.
ὄλοφρυμός, lamentatio, 2, 5.
Ὀλυμπιάς, ἄδος, ἡ, Olympias, tempus quatuor annorum cum quindecim diebus. interdum intelligitur νηκη. hinc *h. l.* ἢ ἐν τῷ σάδιον. *In alterutro accusativo intelligen-*

da est praepositio κατά. v. Hemsterh. ad Lucian. Tim. p. 106.
ὀμαλός, ἡ, ὄν, planus, 3, 69.
ὀμηροί, obfides, 3, 57.
ὀμολογεῖν, promittere, spondere, 10, 8. ὀμολογεῖται γενέσθαι, omnium consensu fuisse dicitur, 2, 7. ὀμολογεμένον, quod constat, in confesso est, 2, 66.
ὀμολογίαι περὶ τῆς εἰρήνης, pacis condiciones 3, 59. ὀμολογίαι simpliciter *idem*, 4, 45. pax ipsa, 3, 60.
ὀμόπαγοι, qui sunt eiusdem pagi, 4, 15.
ὄμορος, ὁ, ἡ, τὴν ὄμορον χώραν, agrum finitimum, 2, 32.
ὄμοσε, v. χωρεῖν.
ὄμῃ τι τετρακ. διαγ. ἐτῶν, ipsi *s.* integris quadringentis annis elapsis, 5, 77. *Moeris* ὄμῃ, ἅμα ἐν τῷ αὐτῷ [τόπῳ] δηλοῖ. *Sed* *haud scio*, *an h. l. rectius* ὄμῃ accipiendum sit ἀντὶ τῶ ἐγγύς, *circiter, propemodum*, v. Harpocrat. Suid. et Schol. ad Aristoph. Equit. v. 245. cf. Hutchinsf. ad Xenoph. Cyrop. 3, 1, 1. Taylor ad Demosth. in Appar. Crit. Reisk. Vol. 1. p. 831.
ὄμοφροσύνη, concordia, 2, 3. Syn. ὀμόνοια, 2, 74.
ὄνειρον, somnium, 3, 67.
ὄνομασία, nomen, 1, 68. 2, 23.
ὄξύς, de fluvii cursu, celer, 9, 68. ὄξύτης, celeritas, 2, 13.
ὄπηλιος, ὁ, ἡ, quantus, 3, 44.
ὀπλίζεσθαι, armari, 1, 87.
ὀπλίται, gravis armaturae pedites,

- dites, quibus opponuntur
 ψιλοὶ καὶ κῆφοι, 7, 59. (v.
 Hutchins. voc. ad rem milit.
 pertinentium explicat.) Sed
 vers. finem opponuntur τοῖς
 Φυλετικοῖς, ubi vid. not. t.
 ὄπλον, quodque armorum ge-
 nus, 4, 17. σcutuλι, 2, 71.
 μοχ ὄπλα eodem sensu.
 ὅποιοςδήποτε, qualiscunque, 2,
 71.
 ὀπόσοι, quotquot, 2, 50. εἰς
 ὀπόσας δὴ ποτε μ. in quot-
 cunque partes, 4, 15.
 ὀπότερος, vter? 1, 86. alteru-
 ter, μηδ' ὀπότεροις, neutris,
 neutri parti, 2, 58.
 ὀπωςδήποτε, quomocunque
 7, 51. εἰς ὀπως, non modo
 non, ad 7, 23. t. 10, 8. 24.
 v. εἰς ὅτι.
 ὄργανα, instrumenta musica, 4,
 17.
 ὄργῃ Φέρειν, indigne ferre, 3,
 57.
 ὀργιάζειν (θεῖς), colere, 1,
 69. ὀργιάζεσθαι, peragi, de
 rebus sacris, 2, 22.
 ὀργιασμοί, sacra (magnor. Deo-
 rum), 2, 22.
 ὀρθόθρηξ, horrens, erectus,
 ut setae, 7, 72.
 ὄρθρος, diluculum, 2, 5.
 ὀρθώσιος, sic statorem vertit,
 2, 50. a restituendo (ὀρθώ-
 σαι) res romanas.
 ὀρισμός, περὶ τὰς ὀρισ. τῶν
 κτήσ. de terminis agrorum
 s. finibus eorum regundis,
 2, 74.
 ὀριςτής, finitor, agri mensor, 8,
 87.
 ὀρμια τελεῖν, 4, 48. et τέμνειν
 ad 5, 1. g. Eadem phrasis
 est 5, 52. ubi addit haec Hud-
 son. ὀρμια ταμῆν ἀντὶ τῶ
 ὄρκιον ποιῆσαι διὰ τῶν ἐν-
 τόμων, ἡγῆν θυσιῶν. Eu-
 stath. ad Hom. Il. γ. v. 73.
 ὄρκος, ἐπὶ τοῖς ὄρκοις, iurisiu-
 randi causa, 2, 46. quid arae
 ad iuraturanda pertineant,
 vid. in v. ὄρκια. Interdum
 aras quoque tenere iurantes
 solebant. cf. Plaut. in Ru-
 dent. 5, 2, 46. Virg. Aen.
 12, 201. Nep. Hannib. 2. et
 Mosell. ad Gell. N. A. 1, 3.
 Igitur videtur ὑπερον πρό-
 τερον esse, quod arae extru-
 ctæ commemorantur post
 factum iusiurandum, vel rei
 ipsi potius modi rationisque
 significatio quaedam subiici-
 tur. Reiskio magis placet
 ἐπὶ τοῖς ὄρκοις, in consiniis
 ditionis Romanae puta cum
 Sabina.
 ὀρμᾶσθαι, proficisci, 2, 49. ἐρ-
 μάς, neutral. irruere, 9, 39.
 ὀρμίζεσθαι, appellere (navi),
 2, 49.
 ὀρμιθέεσθαι, captare auguria,
 4, 13.
 ὀρμιθασκόποι, augures, 2, 6.
 Syn. οἰωνισαί, 10, 57. οἰω-
 νοπόλοι, 2, 64. οἰωνομάνταις,
 3, 69.
 ὄρος, metaphorice de legibus,
 2, 74. ὄροι τῶν δικαίων, quae
 iura definiunt s. leges, 10, 3.
 ὄρύττειν, τὰ θεμέλια ὄρ. fun-
 damenta aperire: i. e. ter-
 ram effodere ad fundamer-
 tum iaciendum, 4, 59. εὐρι-
 πος ὄρωρ. euripus s. fossa
 ducta, facta est, 3, 68.
 ὄρχησις, saltatio, 2, 71.

ὄσια, ἢ, ὄσιας ἕνεκα, dicis causa, 2, 6. sic Steph. ad h. l. cum vulgo redderetur religionis causa, ὅς. αὐτῆς ἕνεκα, dicis tantum causa, 2, 74. vbi reprehendentis est, vt ostendunt mox sequentia ἀλλ' ἐσιν αὐτοῖς ὅρος τῶν κτήσεων ἐχ' ὁ νόμος etc.

ὄσιον ἐστὶ, licet, fas est, 2, 10. τὰ πρὸς τὰς θεὰς ὄσια, quae solemnia sunt et observanda in Deorum cultu, 2, 14. ὅς. κτήμα, res profana, 4, 62. quoniam opp. *sacra*: Plato de Republ. 1, 1. iungit καὶ ἱερά καὶ ὄσια καὶ ἴδια καὶ δημόσια, tyrannis omnia simul diripit, *sacra et profana, privata et publica, de qua significat. vid. Valckenar. ad Ammonium p. 184. Valesius ad Harpocr. v. ὄσιον. Dorvill. ad Char. p. 112. et Taylor ad Aeschin. in Timarch. p. 48. not. 78. ed. Reisk. — Demosth in Timocr. Vol. 1. ed. Reisk. τίθησι τετονὺ τὸν νόμον, δι' ἃ τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τὰς θεὰς, τῶν ὄσιων δὲ τὴν πόλιν ἀποσερεῖ p. 702. et 703. Item κλέπται καὶ ἱερόσυλοι εἰσι τὰ μὲν ἱερά, τὰς δεκάτας τῆς θεᾶς, καὶ τὰς πεντημοσὰς τῶν ἄλλων θεῶν σεσυληκότες, καὶ ἀντι τῆ ἀποδέναι αὐτοὶ ἔχοντες τὰ δ' ὄσια, ἀ ἐγίνοντο ὑμέτερα (i. e. τὰ τῆ δῆμος) κεκλοφότες p. 738. l. 4. Rationem huius significationis aliquam addit Suidas, sed dubito, an veram: ὄσιον,*

τὸ μὴ θεῖον, ἀλλ' ἀνθρώπειον, ἀπὸ τῆς ἔσεος (permissione) τὸ ἐφειμένον, καὶ μὴ ἀπηγορευμένον (permissum, non vetitum), ac de definitione τῆ ὄσις generatim constituenda deliberatur in Plat. Elytyphr. a cap. 6. sqq. ὄσιωσις, vid. μίχσμα.

ὄσος, ὅσα pro ἕκαστα, 2, 73. si sanus est locus. abundat in πάντα ὅσα, 9, 25. πλεῖστα ὅσα, 2, 74. ὅσον δὴ τι, quaelibet f. certum (terrae spatium), 2, 60.

ὄσρακιος, v. πρόχοος.

ὄτε — ὄτε, modo — modo, 10, 17. et alibi.

ὄτι μὴ, nisi, 8, 87. 10, 59.

ὄτις pro ἃ τινος, ὄτω pro ὧ τινι, gen. et dat. atticus ab ὄσις, 2, 2. ὄτω δὴ τινι, alicui, cuilibet.

ὄττειν, religio, 9, 49.

ὄττεινθαί, mali ominis cense, religioni ducere et reformidare, 10, 59.

Οὐαλέριος ὁ Ἀντίας, 2, 13. hist. Rom. scriptor, cuius meminit inter ceteros, 1, 7. itemque Fest. in *Celeres*, Gell. 1, 7. Liv. 3, 5. 26, 49. et saepe Vellei. Paterc. 2, 9.

Οὐαβῶν, M. Terentius Varro, qui laudatur 2, 21. πολυγραφώτατος dicitur Cicero ni ad Att. 13, 18. qui et librorum eius argumenta recenset, *Quaest. Acad.* 1, 3.

ὄδαμόδι γῆς, nusquam terrarum, 2, 31.

Οὐενώνιος, Venonius, rerum Rom. scriptor, 4, 15.

ὄλα, mola falsa, 2, 25. i. e. hor.

Index Graecitatis.

hordeum aut far tostum, contusum, sale adsperso. *Schol. Hom. ad Il. 1, 449.* ἐλάϊ, κριθαὶ μετὰ ἀλῶν μεμιγμέναι, ἃς ἐπέχεον τοῖς ἱεραρχεμένοις ζώοις πρὸ τῆ θύεσθαι.

ἢ μὴν ἀλλὰ, verumtamen, 10, 37.

ἢχ' ὅτι — ἀλλ' εἰδὲ, non modo — sed ne quidem, 7, 38. est ellipsis, pro ἢ λέγω, ὅτι ἀλλὰ. v. *Mori ind. ad Cyrop. Xenophi. in μὴ ὅτι.*

ὄφλειν, damnari, 9, 27. ὄφλόν-τες, condemnati, 2, 10.

ὄφλημα, multa, 9, 27.

ὄχετέυεσθαι, (vulg. ὀχέυεσθαι) derivari, egeri (*abfließen*), 3, 67.

ὄχθος, 8, collis, 2, 50. 4, 15.

ὄχληρος, τὰ κατὰ τὴν πολ. ὄχληρά, urbanorum negotiorum molestia, 2, 21. 7, 72.

ὄχυρὸς, χειροποιήτως ὄχ. hominum opera munitus, 9, 68.

ὄχυρῶσθαι, muniri, 9, 68.

ὄψεις, v. ἀήθης, 8, 89.

ὄψωνιάζεσθαι, ὄψωνιαζόμενοι, qui aluntur, alendi, 4, 19.

II.

Πάγος, pagus, proprie collis, locus montanus, 4, 15. unde pagani ap. *Cic. pro domo 28.* non differunt a montanis: vid. *Clav. Ernest.* v. paganus. Deinde et agri romani partes circa pagos illos in plano sitae, dicuntur pagi, 2, 76.

πάθος, res quaevis, quae cadit in hominem sive mala, sive bona. τῆ περι τῆς μ.

πάθος, eius, quod matri acciderat, 2, 65. 75. vbi mox dicitur πρόγμα, 3, 22. moribus, 3, 36.

παιδιά, ludus, 2, 71.

παιδίσκη et γύνη *Synon. 1, 70.* Moeris: καὶ τὴν ἔλευθεραν καὶ τὴν δέλην, Ἀττικῶς τὴν δέλην μόνον, Ἑλληνικῶς.

παίειν, caedere, ferire, 7, 72.

παλαιστής, luctator, 7, 73.

παλαιότερον ἔτι, iam ante, iam pridem, 1, 88. vel attice pro παλαιότερον, vel ductum esse ab adv. πάλαι, *Sylb. putat ad 2, 24.*

Παλάντιον, Palantium, 1, 85. oppidulum Italiae, ab Arcadibus duce Evandro conditum ad memoriam Palantii, urbis Arcadiae. cf. 1, 31, et *Liv. 1, 5. v. ad 2, 50. n.*

Πάλας, υἱος, 1, 68. Cui Palanti, Arcadi, Lycaonis filio, educandum commisit Iupiter filiam Minervam, cf. 1, 33. Hinc a Minerva, eius Palantis filia Chryse dona accepit, quae Dardano nupta pro dote attulit.

πάλιν ad 10, 7. f. κατακλ. πάλιν, pari modo, vicissim, 10, 24.

Παλλάδιον, 1, 68. Palladis simulacrum, quod dextra manu praeferentem exhibet Aenean numus, a Perizon. datus, ad *Aelian. V. H. 3, 22.*

παναγής, sacrosanctus, 6, 89. ad 8, 87. m.

παναθηναία ad 2, 70. *

πανηγυρίζεν, solennes conventus agere, 4, 49.

πανή:

Index Graecitatis.

- πανήγυρις, plur. πανηγύρεις, univ. gentis, saltem admodum frequens conventus laetitia plenissimus, tempus laetissimum, 4, 26. 49. πανηγυρισμός, idem, 7, 71.
- παντελής τροπή, fuga effusa, longe maxima, 5, 46.
- παντοδαπός, varius, 3, 36.
- πάνυ, ἐν ταῖς πάνυ, inprimis, 4, 14.
- Παπίριος, vid. Γάϊος.
- παρὰ c. gen. post, 5, 40. c. dat. apud, iuxta, ut 54. παρὰ τὸ νικᾶν, praeter victoriam, nisi vincat, dummodo vincat, 5, 46. παρὰ γνώμην ὑπομένειν, invitum admittere, 7, 25.
- παρ' ἑκαστα, propter aut per singula, 6, 18. π. τὰς κέρους, v. κέρους. παρὰ σχεδόν, v. σχεδόν.
- παραβάται, vid. παρεμβαίνειν, quibus addo, quod iidem a Schol. Hom. II. ψ. 132. dicuntur οἱ ἐπὶ τῶν ἀρμάτων συμπολεμῶντες: τὰτ' ἐσὶ κύριοι τῶν ἀρμάτων: i. e. qui ex curribus pugnabant, dum aurigae iuxta eos sedentes regebant equos et scutica impellebant. vid. Potter. Archaeol. gr. 3, 3. et Feith. Ani. Hom. 4, 11, 5.
- παράγειν, decipere, propr. transversum agere, 4, 60. 7, 43.
- παραγίνεσθαι, comparari, consistare, 2, 3, 28.
- παράδοξος, ὁ, ἡ, mirus, 2, 72. inopinatus, 3, 22.
- παρασκευύνηαι, adiungere, 4, 62.
- παραζώσασθαι, accinctum esse, 2, 70. a παραζώννυειν.
- παραινεῖν, suadere, 7, 20.
- παραιτεῖσθαι, precari, 3, 69.
- παραιτήσις, deprecatio, 10, 6.
- παραιωρεῖσθαι, παρηωρεῖσθαι, iuxta annexum esse, 7, 13.
- παρακλιθεῖσθαι, adiungere, 4, 62.
- παρακαταθήκη, παρακ. ἔδωκε τ. πατρ. τὰς δημ. tanquam aliquid depositum fidei patriciorum commisit plebeios. sic interpretatur Steph. in Op. var. ad Dionys. p. 33. Hudf. velut fiduciarios patricius dedit plebeios. Atticam vocem esse, sed παραθήκην communem docet Moeris, cf. interpp. ad 2 Tim. 1, 14.
- παρακινδυνεύειν, audere, 2, 66. 9, 26.
- παρακινεῖν, moliri, 7, 55. movere s. moliri res novas, 2, 54. Syn. νεωτερίσασθαι, 2, 55.
- παρακλητικός, ἡ, ὄν τινος, vim hortandi ad aliquid habens, 2, 75. 4, 26. 17. v. ἐπισημῶναι. παρ. τῆς ἀλλ. ὀργῆς sc. βόημα, clamor, quo se invicem ad iram concitant, 9, 39.
- παράκυσμα, ἐν παρακ. e falso rumore (Misverstand), 9, 22.
- παρακρέσθαι, eludere, decipere (a gradu depellere), 4, 61. 11, 19.
- παραλλάξ, per vices, alternis, 2, 70. 5, 2. ad 10, 57. e. suam vicem Liv.
- παράλληλος, σηκοί παρ. delubra

Index Graecitatis.

- bra continuo ordine posita, 4, 61.
- παρὰνομία, facinora, peccata, 2, 70.
- παράπαν, τὸ παρ. omnino, prorsus, 2, 49.
- παραπλήσιος, ὁ, ἢ, similis, 2, 71.
- παράσημα, τὰ, insignia, 2, 67.
- παρασπᾶν, ἔχον παρασπάσαντες τι, nonnihil detraxerunt, 2, 13.
- πᾶρασπισῆς, clypeo munitus, lateri adflans, defensor, 2, 13.
- παρασπονδεῖν, ἄρχεσθαι παρὰσπ. εἰς τινὰ, laceffere aliquem contra foederis fidem, 2, 72.
- παρατάττεσθαι, sese vel aciem instruere, 5, 46.
- παρατάξις, ἐκ παρατάξεως, acie instructa, 2, 50. 10, 25. παρατ. ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, sacrorum institutio, disciplina, 2, 73. contentio, 8, 90.
- παραχωρεῖν τινός, 2, 28. *Syn. μεθιέναι.*
- παρεῖναι εἰς, venire ad, 1, 86. 7, 39. 9, 50. 68. πάρεσι σοι, te decet, tibi debetur, si vera lectio est, 10, 6. vel tibi licet in honore esse, e Timaei gloss. πάρεσι ἐκ πάντος δυνατόν ἐστι.
- παρεκκλίειν, εἰς τὸ ἀσαφές, ita deflectere vocabulum, ut vnde sit ductum, non pateat, ut obscurius fiat, 5, 47.
- παρέλκειν et παρελκύνειν, trahere, 3, 44. τὸν χρόν. tempus ducere, 9, 51. 10, 17. παρέλκεσθαι, superfluum esse, 4, 20.
- παρεμβαίνειν, παρεμβεβηότες τοῖς ἄρμασι, qui vehuntur aurigis, ἡνιόχοις, affidentes, in curribus, 7, 73. *Syn. μοχ sequitur, οἱ παροχόμενοι τοῖς ἡνιόχοις, et παραβάται.*
- παρνεχθεῖς, abreptus, 1, 71. α παραφέρειν.
- παρέπεσθαι, τρίτος παρείπετο, tertius addebatur, 7, 73.
- παρέχεσθαι, quod παρέχειν, 4, 17. an est h. l. suis imperatis obtemperantes reddere? cf. Kuster. de verb. med.
- παρήωρος l. παρήορος, equus funalis. *Syn. σειρῶος, 7, 73.*
- παρήμι, permitto, relinquo, concedo, 2, 74. 7, 66.
- Παρίλια, Parilia, 1, 88. *Sacra pro felici anni proventu et incolumitate pecoris d. XI Cal. Mai. Parilia cum Varro appellat Festus a Pale, deapastorum, idemque agnoscit Plutarch. Rom. c. 12. add. Ovid. Fast. 4, 721. Propert. 4, 1, 4.*
- πάριμη, scuti genus, parma, rotunda, diametrum habens tripedalem. Polyb. 6, 20. et Suid. in h. v. maior est peltd: quae tamen diversitas negligi videtur 2, 71.
- παρονομάζειν, formare, effingere nomen, 4, 18.
- παροχεῖσθαι, praetervehi, 7, 72. παροχέμ. v. παρεμβαίνειν.
- πασᾶς, ἢ, porticus, atrium, 3, 22. πασάδες, 4, 44. *Syn. σοα), 3, 68.*
- πάσχειν, παθεῖν τι, commoveri, 6, 18. παθ. καὶ ἐπιπλαθῆναι

Index Graecitatis.

θῆναι τ. γνώμ. moveri et
 flecti ad misericordiam, 7,
 60.
πατρίσιοι, honoratorum filii,
 2, 8. honoratiores ipsi, 2, 9.
 12. 2, 47. 70. patroni, 2, 10.
 11. Senatores, 2, 60. et sae-
 pius.
πάτριος et *πατρῶος*, *utrumque*
saepe promiscue occurrit:
de quorum discrimine vid.
Graev. ad Lucian. Soloeci-
sten. p. 736.
πατρόθεν, paterno nomine,
 2, 8.
πατρωνυμικὸν ὄνομα. a patre s.
 paterna stirpe acceptum no-
 men, 3, 48.
πάειν, abrogare, 2, 57. *π.*
τινὰ λατρεύοντα, facere, ut
 aliquis non amplius serviat,
 immunem praestare, 3, 1.
πεδιάς, ἄδος, ἤ, planities, 5,
 37.
πεδιόν, τὸ, campus, 2, 13.
πεζός, pedibus, 5, 47. *πεζοί*,
 pedites.
πέιθεσθαι, cedere roganti, 3,
 69.
πέισα, conatus, 3, 59. *πέισται*
παντ. κατ. ἀλλ. adorientium
 se invicem variae petiti-
 nes, 10, 3.
πειρᾶν, πειραθεῖς cum gen. ex-
 pertus aliquid, 3, 59.
Πείρων Λεύκιος, Lucius Cal-
 purnius Piso Frugi, 4, 15.
annalium auctor, cuius me-
minerunt praeter Dionysium
Livius, Cicero, Plutarchus,
Plinius, Gellius. Consul fuit
a. DCXX.
πέλανος, 2, 74. v. *Δήμητρος*. li-
 bum, *placenti genus*, 4, 14.

Timaeus in gloss. Plat. πέμ-
ματα ἐν παιπάλῃς καὶ ἐλαίῃς
καὶ μέλιτος πεποιημένα
πρὸς θυσίαν. cibus forsan,
 4, 49.
πέλας, οἱ πέλας, alii, i. e. ci-
 ves, 6, 73. Syn. ἕτεροι prae-
 cedit.
πελάτης, ὁ, 2, 9. *Timaeus*
Gloss Platt πελάτης ὁ ἀντὶ
τροφῶν ὑπηρετῶν καὶ προσ-
πελάζων. Pollux 3, 82. πε-
λάται δὲ, καὶ θῆτες ἐλευ-
θέρων ἐστὶν ὀνόματα, διὰ πε-
νίαν ἐπ' ἀργυρίῳ δελευόν-
των. Haec probe illustrant
ea, quae Dionysius de iis-
dem d. l. ait, ac omnino ho-
rum πελατῶν a Romano-
rum clientibus diversitatem
ostendunt: de qua cf. H.
Steph. Schediasm. 5, 16.
Adhibet tamen dehinc sem-
per πελάτας pro clientibus,
et κλιέντας a Romulo illos
esse appellatos ait Plutarchi.
in Rom.
πέλτη, pelta, *scutum levius et*
habilius, cuius descriptio est
 2, 70. eod. cap. extr. dici-
 tur ἄσπις. cf. *Timaeus in*
gloss. Platt.
πενέσαι, 2, 9. Hos constat
 fuisse Thessalorum pene ser-
 vos, h. e. μεταξὺ δούλων καὶ
 ἐλευθέρων, qui domestica
 quoque ministeria obibant.
θετταλοικέται ideo etiam
 dicti. *Casaub. ad h. l. qui*
laudat in eam sententiam Iul.
Polluc. 3, 9. Hudson. Servi
fuerunt Thessalorum, non
nati quidem, sed in conditio-
nem servilem detrusi. Id con-
 stat,

Index Graecitatis.

- stat, sed quomodo? et unde fuerint? inter veteres non convenit. vid. omnino Ven. Mori ind. ad Xenoph. Hist. gr. in h. voc. et quos ibi laudavit. Non autem, ut Dionysius, verbis statim sequentibus innuere videtur, a πένεσθαι, qua pauperem esse, sed, qua, struere, parare et opus facere significat, dictos esse Penestas (Arbeiter), adserit H. Stephan. Schematism. 5, 14.*
- πεντημονθήμερος προθεσμία, constitutum f. praescriptum, 50 dierum spatium, 2, 57. *vbi προθεσμία sc. ημέρα notat statutum temporis spatium.*
- πέπειρος, ὁ, ἢ, πεπερότερον γίνεσθαι, mitiorem fieri, 9, 49.
- πέρα τῆ δέοντ. ultra quam par est, 7, 25. δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν, 7, 43.
- περαιτέρω ἔδεν, praeterea nihil, 2, 26.
- πέρασ ἐπέδηκαν τῆ βαλῆ, ad finem perduxerunt confilium, 7, 65.
- περὶ, οἱ περὶ τὸν Τάτιον, Tattius eiusque focii, 2, 48. οἱ περὶ τὸν Ῥωμ. καὶ Τάτιον, Romulus et Tattius, 2, 50. sic 9, 41. περὶ τί γίνεσθαι, animum vel se ad aliquid convertere, 4, 59.
- περιαγνίζεν, lustrare singula f. perspergere (aqua lustrali), 7, 72.
- περιαιρεῖν, tollere, 2, 61.
- περιαρτᾶν, περιηρημένοι ξίφοι, suspenfi ex humero gladii, 7, 72.
- περιάρσις, circumaratio, circumarandi mos, 1, 88.
- περιανχένιος, collaris, 10, 37.
- περιβάλλειν συμφορᾶ, adfice-re calamitate, 5, 77. med. sibi arrogare, acquirere, 7, 22. diripere, auferre, 7, 63.
- περιβόητος, celebris, 11, 39.
- περιβόλαιον, amiculum, 3, 61. v. χρυσόσημος, 7, 72.
- περιβολος, murus, 2, 66. cf. Pollux 9, 7. it. orbis, ambitus, 4, 13.
- περιβραχιόνιον, armilla, 10, 37.
- περιδεῆς, timidus, metuens, 1, 70.
- περιεῖναι, περιεῖσιν ἡμῖν, nobis hoc manet, reliquum est. Hinc fit, vt (das haben wir davon), 7, 45. τῶ δὲ περιῆν ἐκ τῆτων, ipsi his rebus contigit, hinc factum est, vt is etc. 2, 76. περιεῖσαι ὑμῖν, id vobis commodi erit, vestra intererit, 4, 60. Sic superare Cic. ad Div. 8, 5. extr.
- περιέχειν, fervare ac firmare, 2, 7. περιέχεσθαι τινοῦς, fovere, desiderare, in votis habere aliquid, 1, 87.
- περιζῶμα, 7, 72. et περιζωμάτιον, subligaculum, 10, 17.
- περιιδεῖν, ἐκ ἀξιοῦσαι περ. non negligendum putantes, 2, 32. Syn. περιορᾶν.
- περιῖσάναι, περιεῖσῃκει εἰς ἕτερόν τι, devenit, erupit in aliud quippiam, mutata rei facie, 9, 39. umschlagen, zu etwas andern ausschlagen, v. Ind. Dem. Reisk.
- περικλυτος, ἢ, sc. νῆσος, quae flumine cingitur, 5, 13.

περικνημῖς, ἴδος, ocrea, 4, 16.
 περιλαμβάνειν, complecti, cingere, 1, 74. 3, 67. προσηγορία περ. ad 2, 25. cf. 2, 46. et 5, 74. γραφικῶς π. literis consignare, complecti, 2, 34. 63. νομ. περιληφθέντα, legibus comprehensa, 2, 74. περιλαμβανόμενος, occupatus, besetzt, 4, 65.
 περιλειφθεῖς, superstes, 2, 2. α περιλείπειν.
 περιμάχητα πράγματα, res expetendae, 5, 77.
 περίμετρος, ἡ, sc. γραμμή, ambitus, 3, 43. IC, 41.
 περίξ c. gen circa, 3, 68.
 περίοικοι, vicini, finitimi, 2, 15. 32.
 περιορᾶν, aequo animo videre, negligere, quasi non animadvertere, 4, 24. 7, 38. Syn. περιιδεῖν.
 περιουσία χρημάτων, rerum copia, opes, 2, 21.
 περιπέτεια, mutatio, conversio, 3, 22.
 περιπίπτειν, incidere, 10, 8.
 περίπολος, quis? vid. 2, 76. eique loco simillimus fere est *Plutarchi* ille in *Numa*: ὁ δὲ εἰς μέρη τὴν χώραν διείλεν, ἃ πάγως προσηγόρευσε, καὶ καθ' ἕκαστον ἐπισκόπως ἔταξε τὰς περιπόλους, idque vocabulum e *Graecorum* re militari desumptum *Romanis* accommodavit *Dionysius*, quem in eo *Plutarch.* secutus esse videtur. Erant autem apud Athenienses περίπολοι milites vel tales, quos nos hodie voce e Francico sermone translata appellamus

Patroullen, quo ipso sensu ap. *Dionys.* est 3, 39. ἐγίνοντο — συμπλοκῆ τῶν περιπόλων τῆς γῆς ἰππέων τε καὶ ψιλῶν, δύναμιν ἔχοντες ὑπαιθρον ἐν τοῖς ἐπικαίροις Φραξίοις καὶ Δημέηνῃ· vel certe, qui fines regionis circumeundo tuebantur (*Cordonnisten*). *Poll.* 8, 9. περίπολοι ἔφηβοι περιήσαν τὴν χώραν περιφυλάττοντες. Ita et περίπολοι, Φραξοὶ *Hesychio*, et qui λαβόντες ἀσπίδα καὶ δόρυ παρὰ τῆ δῆμος περιπολεῖσι τὴν χώραν καὶ διατρίβουσιν ἐν τοῖς φυλακτηρίοις, *Aristoteli* ap. *Harpocrat.* h. v. vbi vid. *Mauillac*. A custodibus vno loco manentibus hos circumeuntes distinguit *Schol. Thucyd.* ad 4, 67. quos vel ipsos vel eorum similes quosdam appellat *circitores*, qui *vigilias circumeunt* (*die Runde*), *Vegetius* 3, 8. quo ipso nomine, qui pagos circumeunt περίπολοι h. l. lat. reddi possunt. Reliqua de περίπόλ. Atheniens. v. ap. *Petit. de legg. Att.* p. 547. ed. *Par.* 1635.
 περιπόρφυρος, ὁ, ἡ, 2, 70. 5, 47. In loco priori e duobus adiectivis περιπορφύρος Φοινικοπαρύφρος alterutrum abundare existimat *Sylburg.* Neque aliter *Portus*, qui vocem Φοινικοπ. margini appositum, tanquam explicationem τῆ περιπορφ. in textum irrepsisse putat. *Salmasius* autem ad *Flav. Vo-*
 L l 2
 piscum

- piscum p. 453. sic legit τηβ. πορφύρα; Φοινικοπαρύφας, i. e. togas purpureas, cocco praetextas, vt infra 6, 13. vers. fin. Reiskius ambigit, fitne tollendum, cum Sylburgio alterutrum, an pro περιπορφ. legendum μεσοπορφύρας, additque: μεσοπορφ. Φοινικοπαρ. toga est ea, cuius area s. fundus, quasi est purpureus, limbo coccineo undique ambiente septus. In tali descriptione, vt fit, ipse quodammodo laborasse Dionysius mihi videtur, nec verba eius nimis esse premenda puto: quae nihil amplius indicare videntur, quam trabeas istas fuisse nulla parte albas, totas purpureas, puniceo colore vel praetextas, vel quocumque modo distinctas. Sic Nostri um und um vel durch und durch purpurn, promiscue, credo dicere possunt.
- περισπάτειν, circum effodere, 2, 31.
- περισπαῖν, distrahere, distingere, 9, 53.
- περισχοινίζειν, funibus claudere, sepire, 7, 59.
- περιταφρεύειν, fossa cingere, 10, 23.
- περίτομος, ὁ, ἡ, undique prae-ruptus, 5, 19.
- περιτροπή, ἐν περιτροπῆς, per orbem, 5, 2.
- περιτυγχάνειν, obviam fieri alicui, 2, 72. 4, 59.
- περιφερής, orbicularis, rotundus, 4, 60.
- περιχαράκων, vallo includere, 10, 23.
- περιωδείσθαι, vinci, 7, 25.
- πέρυσι καὶ ἑπάλαμ, anno superiore, nec ita pridem, 7, 63.
- περυσινὸ ὑπ. anni superioris Coll. 10, 48.
- πέτεσθαι et πετᾶσθαι, volare, 1, 86.
- πέτρος, saxum, 10, 16.
- πεύσομαι, fut. 1. a πυρθάνεσθαι, quaerere, percontari, 4, 60.
- πηδᾶν exponitur per salire, 2, 70.
- πιθανώτατος, maxime probabilis, 1, 87.
- πικρός, τὸ πικ. τῆς ὀργῆς, ira vehementior, 8, 78.
- πῖλος, pileus, 4, 24. *missionis signum.*
- πιλωτὸν, coactilis operis gestamen, pileus, 2, 64.
- πιναλίσκοι κεράμιοι, catilli, scutellae fictiles, 2, 23.
- πίσσα, pix, 10, 16.
- πίσις, πίσεις φέρειν, argumenta, testimoniaria adferre, 7, 61. 5, 48.
- πισόν, τὸ, fides, 7, 66.
- πισῶσθαι, confirmare, 7, 72.
- πλάγιος, transversus, 3, 22. ἐν τῶν πλαγίων, a lateribus, 4, 61.
- πλάττειν, fabricare, de mura-riis et figulis, 4, 44. fingere, 2, 61. πεπλασμένος, fictus, 7, 55.
- πλέθρον, 3, 68. 9, 68. spatium centum pedum s. sexta pars stadii. *Suid. et Timaeus lex. Plat. cf. Hutchins. ad Xenoph.*

- noph. *Cyrop.* 7, 5, 6. et *Mori ind. Anabas.* Sed ita in rebus plerumque graecis. In Romanis autem respondet latino iugerum, quod est pedum 240. cf. *Periz. ad Aelian.* V. H. 3, 1. Videtur tamen *Dionysius* 4, 61. graecorum morem sequi, quoniam latera 200 pedum quatuor conficiunt 800 pedes, quae octo ipsa sunt πλέθρα graecorum.
- πλεῖσα ὅσα vid. ὅσα. πλεῖσον τῶν ἄλλων, 4, 21. idem, quod πλεῖον ἢ οἱ ἄλλοι πολίται. nam ἄλλων cum κινδύων non cohaeret. Reisk.
- πλεονέκτημα, emolumentum praecipuum (*Avantage*), 4, 20. πλεονεκτήματα, studia inter se obtrectantium, seu eorum, qui superiores alter altero esse cupiunt, 1, 85.
- πλεονεξία, rei augendae cupiditas, ratio, 2, 28.
- πληθύνειν, absolute, abundare, 2, 50.
- πληθὺς, ὄρος, ἢ, multitudo, 2, 7.
- πλημμελεῖν, delinquere, iniuste agere, 9, 39.
- πλημμελής, ἐς, ἵνα μηδ. γεν. πλημ. ne quid iniuste, prave fiat, 5, 73.
- πλὴν, nisi quod, 2, 6. πλὴν εἰ, nisi, 2, 15. πλὴν εἶποτε, nisi si quando, 2, 25. πλὴν ἔ, modo non, 3, 61.
- πλησιοχώροι, vicini, 9, 67.
- πλόκαμοι, crines crispati, 11, 39.
- πνεῖν τινός, spirare aliquid, 7, 51.
- ποθεῖν, cupere, 7, 66.
- πόθεν γάρ; nequaquam, 7, 51. propr. quomodo ita esse, vel fieri posset? Suidas πόθεν; ἀρνητικὸν, ἴσον τῷ μηδαμῶς. v. *Periz. ad Aelian.* V. H. 13, 2.
- πόθος εἰσερχετ. αὐτ. desiderium eum capit, 2, 48.
- ποιεῖν et παιεῖσθαι, putare, statuerere, narrare, ut passim facere apud lat. 2, 65. 66. 7, 73. 9, 44. περι πολλῶν ποιεῖσθαι, magni facere, omni cura studere, solere, 1, 74. Φυλακὴν π. custodire, 2, 14. τὰς προαυρέσεις π. eligere, πρόφασιν π. praetendere, 2, 32. διάγνωσιν, cognoscere, 4, 24.
- ποικίλος, η, ον, χιτῶνες ποικ. tunicae pictae i. e. purpura et auro variegatae, 2, 70. 3, 61. v. χρυσοσημος. Suidas χιτῶνας καὶ χλαμίδας ποικίλας ἀπὸ χρυσοῦ καὶ πορφύρας.
- πολεμῖσθαι, bello premi, 2, 5.
- πολεμιστῶν, δαίμονες πολ. dii bellici, 2, 48. bellator, de equo, 6, 94.
- πολέμιος, hostilis, 7, 49. τὰ πολέμια, res militaris, res bellicae, 2, 15. et saepe, pro πολεμικά. cf. omnino *Stephan. ad Thucyd.* p. 16. not. 87. ed. Duk. ἢ πολέμια sc. χώρα, vel γῆ, 9, 43. 50. hosticum, hosticus ager.
- πολιορκεῖν, πολιορκεμένοι, obsessi, 10, 16.
- πολιορκία, urbis obsidio, 9, 67.
- πολιτεία, status s. forma rei. publ.

Index Graecitatis.

- publ. 2, 3. ad 2, 8. h. civitas f. ius civitatis, 2, 15, 4, 57.
- πολιτέλεια, 3, 67. v. ἀναλώματα, praestantia, magnum pretium (*Kostbarkeit*), 4, 61.
- πολιτεύειν, degere in aliqua civitate, 2, 46. et πολιτεύεσθαι, vnde πολιτευόμενοι, cives, 2, 3. πολ. τὰ τῶ δῆμος, idem quod πράττειν, 10, 50. *pass.* ἄριστα πολιτευομένη πόλις, civitas optime constituta, quae optima vitur rei-publ. forma, 2, 60.
- πολίτευμα, institutum, praefertim ad rempubl. perti-nens, 2, 15. et *saere*.
- πολιτικός, πλῆθος πολ. vrba-na multitudo, 1, 85.
- πολιτῶριον, v. τελλήνη.
- πολλαπλάσιοι, longe plures, 5, 46.
- πολλαχόθεν, multis partibus, 4, 13.
- πολλοσός, ἢ, ὄν, exiguus, mi-nimus, 4, 21. *quasi multesi-mus.*
- πόλος, polus h. e. vertex et cardo mundi, 2, 5.
- πολυάνθρωπος, ὁ, ἢ, frequens hominibus, copiosus, 2, 16, 53.
- πολύπειρος, πολυπειρότατος, peritissimus, 2, 21.
- πολυπραγμονεῖν, alienis se im-miscere negotiis, 2, 66. μη-θὲν ἄλλο π. nihil amplius moliri, quiescere, 7, 22. 9, 44.
- πολύς ἐκχεῖται, praeceps ruit, *de fluvio*, 5, 37. π. ἔρρει, multa invecus est, 7, 14. ad 7, 51. 8.
- πολυχρήματος, opulentissi-mus, 5, 48.
- πομπεία, vasa in pompis prae-ferri solita, 7, 72. *Thomas Mag.* πομπεία τὰ θυμια-τήρια, οἷς ἐχρῶντο ἐν ταῖς πομπαῖς, καὶ αἱ χέρνιβες, ὡς Θεουδίδης.
- πομπέειν — ἐνφορὰν, fune-bri, qua moruae solent, pompa efferri, 2, 67. *adver-bum*: agere pompam fune-brem. *it.* funus sequi, co-mitari, 4, 24. cum pompa incedere, pompam ducere, 8, 89.
- πομπευτής, pompam ducens, 7, 72.
- πονεῖν, laborare vitio aliquo, 3, 45.
- πόπανα, τὰ, placentae, 2, 23. α πέπτω.
- πορθεῖν, populari, 5, 76. diri-pere, 10, 25.
- πόρος, modus et ratio *sc.* pec-uniae comparandae, 4, 24.
- Ποσειδῶν, Neptunus, 2, 31.
- ποταμηγός, ὁ, ἢ, fluvialis, 2, 51. 3, 44.
- πραγματεία, liber, commen-tatio, 1, 74.
- πραγματεύεσθαι πολλὰ, multo labore contendere, 9, 27.
- πραγματικὸν πολιτ. scitum f. prudens et per hoc ipsum vtile institutum, 3, 43.
- πράσις, εως, ἢ, venditio, 2, 27.
- πράττειν ὑπὲρ τινός, causam alicuius agere, 7, 39. τινὶ τι, comparare aliquid alicui, 10, 14. πράττεσθαι τινα χρήματα, pecuniam exige-re ab aliquo, 10, 8. *reficere pec.* *Liv.* 1, 53. *ubi cf. Stroth.*
πραῦνειν,

πραΰνειν, lenire, 4, 20.
 πρέσβεις, legati, 4, 59.
 πρεσβεύειν, natu maiorem esse
 1, 10. 2, 8. πρεσβεύεσθαι,
 legationem obire, 2, 72. 3,
 57.
 πρεσβευταί, legati, 2, 72. *it.*
 legati consulis s. praetoris,
 ad 9, 50. h. 10, 13. Iungun-
 tur πρεσβευτῆς καὶ ἀντι-
 στρατηγός, 9, 11. 12. p. 1766.
 et 1170. *ed. Lips.*
 πρεσβύτεροι (βελυταί), ve-
 teres s. maiorum gentium
 fenatores, 2, 58. e. Syn. πρό-
 τεροι et ἀρχαῖοι, 2, 47. πρεσ-
 βύτατοι, natu maximi, 3, 59.
 πρῆσθαι, emere, 4, 62.
 πριμόπιλος, 9, 10. *primus Cen-*
turio, quem nunc primi pili
appellant Liv. 7, 41. Nempe
primus pilus tam primus le-
gionis ordo, quam eius cen-
turio dicebatur. De quo Ve-
get. 2, 28. Centurio primi
pili non solum aquilae prae-
erat, verum etiam quatuor
centurias in prima acie gu-
bernabat. A quo non discre-
pat Dionysius significans l.
c. non tam quos gubernaret
primi pilaris, quam qua esset
dignitate inter centuriones
ceteros, quem bo non centu-
rias, sed centurionatus, i. e.
centuriones secutos esse ait.
 προάγειν, προαχθέντες, im-
 pulsi, adducti, 2, 26.
 προαγορεύειν, denunciare, 7,
 15.
 προαγωνίζεσθαι, χώρα προα-
 γωνιζομένη, v. χώρα.
 προαιρείσθαι, 2, 26. προσλόμε-
 νος, cum voluisset, 5, 48.

Moeris: προσλόμενος, ἀτ-
 τικῶς προδόμενος, ἐλληνι-
 κῶς.
 προαίρεσις, voluntas, ratio, 2,
 16. 9, 52. προαιρέσεις, stu-
 dia, 2, 57.
 προβάλλειν, προβέβληνται,
 damnant, 4, 24. προβεβλή-
 θαι, reiicere, 8, 79.
 προβελέυειν et έυεσθαι, fena-
 tus consultum facere, eo
 permittere et probare, 7, 28.
 41. 8, 78. 9, 41. 42. 10, 31.
 vid. προβέλευμα.
 προγενέστερος, natu prior, 4, 41.
 7, 72.
 προγονικός, ἢ, ὄν, avitus, a
 maioribus acceptus, 2, 10.
 πρόειμι, χρόνε προϊόντος, pro-
 cedente tempore, temporis
 progressu, 1, 70.
 προσιπεῖν ἡμέραν ῥητήν, diem
 certam dicere, 7, 51. *No-*
stri: Termin ansetzen, an-
beraumen.
 προσχόμενος α προαιρείσθαι.
 προηγείσθαι τινός, praeire ali-
 cui, 3, 61. προηγέμενος, dux,
 5, 47. προηγμένη τ. νωνῶν
 ἡμ. pridie Nonas, 8, 55.
 προδεσμία, v. πεντηκονθήμε-
 ρος.
 προθύειν, ante sacrificare, 1,
 86.
 προθυμείσθαι, studere, velle, 3,
 67. 4, 59. 9, 52.
 προθυμίαν ἔχειν, cupere, 4,
 44.
 προΐεναι, procedere, prodire,
 2, 72. 5, 46.
 προΐσάναι, προσῆναι τινός, an-
 te aliquem stare, vel se col-
 locare, tuendi eius causa, 7,
 26. προσημότες τῶ δῆμ. de
 Ll 4 tribu-

- tribunis plebis, 7, 38. προΐ-
 σάμενοι *idem*, qui προσά-
 ται, 2, 11.
- προκαλείσθαι, invitare, ad ami-
 citiam et societatem, 4, 49.
 ad populi iudicium vocare,
de provocatione. 5, 19. 70.
 προκαλ. τὰς κρίσεις ἐπὶ τὸν
 δῆμον, causas ad populum
 deterre, populum appellare,
 7, 41.
- προκαταναλίσκεισθαι, πρὶν ἢ,
 consumi, antequam, 3, 44.
- πρόκειται, institutum est, 7, 52.
- προκελευσματικοὶ ῥύθμοι,
 rythmi proceleusmatici ex
 duabus Pyrrhichiis con-
 stantes, 7, 72. Nam fiebat
 haec saltatio Pyrrhichica ad
 cantica μέλη ἢ κατὰ τῆς ὠ-
 δῆς, ut ait Athenaeus Deipn.
 14. p. 629. sq. in quibus can-
 tici pes proceleusmaticus do-
 minabatur motusque ciebat
 celerrimos. cf. paulo infra
 eod. cap. καὶ ῥύθμῳ καθά-
 περ ὁ μῦθος ἔχει. v. voc.
 σοιχηδόν.
- προκλήσις, invitatio, 4, 49. πρ.
 ποιησασθαι, conditionem,
 pactionem, sponsonem of-
 ferre, stipulatione aliquem
 obligare vel alligare, eine
Forderung thun, sich etwas
ausbedingen, 7, 39. provo-
 catio, 7, 41. Sed vocatio ad
 populi iudicium, 7, 65. ubi
 melius πρόσκλησιν. v. not.
- προκινδυνεύειν, prae ceteris
 periculum adire, 3, 22.
- προλαμβάνειν, ἔφθασε προ-
 λαβῆσα παρσίων, praevert-
 terat fama adventum, 8, 55.
 v. φθάνειν.
- πρόμαχοι, in prima acie pu-
 gnantes s. stantes, antesigna-
 ni, 4, 16. *Syn.* πρωτοσάται.
it. propugnatores, 2, 13.
 προμ. τῶν σημείων, signo-
 rum defensores, i. e. ante-
 signani, 9, 50.
- προμήκης, εὖς, in longum por-
 rectus, 5, 46.
- προμηχανᾶσθαι, ante excogi-
 tare et parare, 7, 13.
- πρόναον, atrium templi, 3, 69.
- προνομέειν, praedationibus
 infestare, populari, 9, 50.
- προνώπιοι ἦρωες, lares compi-
 tales s. compitalitii, 4, 14.
publici ii, a privatis, quos
 προεσώτας appellat Plu-
 tarch Problem. 5c. distin-
 guendi, ut monuit ad h. l.
 Casaubon. cf. Everh. Otto de
 diis vialibus c. 9. Parum re-
 cte vertit Lopus: *heroiis*
propitios.
- προνώπιος, ον, quod foris est,
 cui opponitur τὸ ἐνώπιον,
 quod intus. Hinc τὰ προ-
 νώπια, compita, sed quae in-
 tra urbem sunt, 4, 14. Nam
Synon. est *σενωποὶ*. Casau-
 bonus, quod nova haec sit vo-
 cis significatio, aut tollendam
 putat praepos. ἐν, aut malit
 intelligi sacraia s. lararia,
 ubi Larum compitalium ima-
 gines erant, quae καλιάδες
 paulo ante sunt dictae.
- προπηλακίζειν, contumeliose
 tractare, contemnere, *propr.*
 luto conspergere, a πηλός.
- πρόρριζον, radicitus, 7, 22.
- πρὸς αὐτῶ, ab eo, 6, 89. π.
 τῆς βελῆς, ere senatus, 10,
 30. (*zum Besten*) c. dat. su-
 pra

pra vel praeter. πρὸς τοῖς ἄλλοις, prae ceteris, 9, 10. πρὸς, per, vel a 1, 70. πρ. τὰ μεγέθη, pro magnitudine, 2, 29. πρὸς Ταρκ. cum Tarquinio, 3, 59. v. διαλέγεσθαι. it. 3, 60. 7, 47. v. διαλλαγαὶ et διαλύεσθαι. πρὸς τὸν ἑαυτῶν τρόπον, suo arbitratu, 4, 25. πρ. τὰ ἀναγκαῖα ζῆν, victum necessarium quaerere, 9, 27. προσαγωγός, ὁ, ἢ τινός, impellens, perducens ad aliquid, 2, 28. nisi leg. προαγ. προσάπτειν, adferre, 7, 54. προσαρτᾶν ad 10, 59. r. προσγράφειν, addere, v. c. legi, 9, 43. προσεσπέρια sc. μέρη, plaga f. regio occidentalis, 2, 5. προσεταιρίζεσθαι, sibi adiungere vt fodalem, 7, 55. προσετ. τινά, sibi conciliare aliquem 9, 41. προσέχειν, appellere sc. navem, 10, 14. προσεχής, ὁ, ἢ, proximus, finitimus, 1, 86. αἰγιάλος προσ. littus continuum, 3, 44. vt docet ad h. l. Reiskius, quod nullis intercifum fluviorum ostiis, nullis excavatum sinibus recta veluti chorda protenditur. Quod malim, quam Casauboni explicationem, qui asperum interpretatur, siquidem asperum est saxorum praeruptis impeditum et inaccessum, quale h. l. littus intelligi, necesse non est. Et loca quae e Strabone excitat Casaub. l. 4. p. 202. et

5. p. 232. et 243. ed. Par. suae minus quam illi sententiae favent. πρόσηβος, pubertati proximus, 2, 71. 7, 72. v. Ἀυδῶνες. προσηγορία, ἡ, appellatio, 2, 12. προσ. λόγων, comitas in compellando, 7, 15. προσήγορος, 1, 70. vertunt h. l. familiarem, quo sensu Reiskius quoque ait, Dionysium hanc vocem usurpasse, raro illo quidem et aut aetati Dionysii, aut soli eidem proprio. Sed dubito, an necesse sit, προσήγορον Λατίνος iungere eo sensu, vt Tyrrhum Latini familiarem fuisse, Dionysius tradat. Cur non enim Λατίνος propius cohaereat cum γινόμενον, et subaudiat ὄξλον vel ἐπιμελητήν, vt sensus prodeat, quam Latini fuisse norat, (servum s. procuratorem) prae ceteris benignum et affabilem? Et poterat singularis viri comitas Laviniam invitare, vt sese fidei eius committeret. Ac licet vel sic rariore sensu veniat προσήγ. vt sit affabilis, comis, quo sensu alias non simplex, sed compositum εὐπροσήγορος, vt Reiskius monet, adhibetur: vindicat tamen vocis illius usum Dionysio peculiarem προσηγορία λόγων, 7, 15. προσήκειν, γένει προσήκοντες, propinquitate coniuncti, 2, 10. προσήκοντες, cognati, 4, 15. τὰ προσήκ. ἐγκαλεῖν, iuste conqueri, 2, 72.

Index Graecitatis.

- προσιέναι**, (*cum aspero*) admittere, cupere, probare, 2, 10. 7, 25.
προσιζαται ὑμῖν, vobis molestum est. *Nos: es widersteht mir.* 10, 29. cf. Reisk. ad h. l. *Itaque male vulgo interpr.* si hoc apud vos decrevistis. *Sensum expressit Lopus: si ipsi adversamini in hoc nobis, quasi legerit: εἰ προσίσαθε ἡμῖν.*
προσκαταλέγειν, allegere, addere, 2, 47. 3, 67. *Syn. προσκαταγράφειν.*
προσκειῖσθαι, additum esse, 4, 17. *Syn. συντάττεσθαι ibid.*
πρόσκειται τινί, incumbit alicui, 2, 66.
πρόσκειρσμα, offensio, controversia, 4, 26. **πρόσκειρσμ.** **πρός etc.** contentiones adversus etc. 10, 31.
προσνέμειν, addere, adiungere, 4, 18. 6, 95. demandare, 2, 7.
πρόσοδοι, reditus, vectigalia, 3, 1.
προσοχή, attentio, 7, 21.
πρόσοψις, ἡ, species, 2, 29.
προσποιητός, simulatus, 7, 55.
προσπολεμῶν τῆς πατρίως, pro patria bella gerere, 4, 16.
προσπένδειν, affundere, 7, 72.
προστακτικῶς, imperative, per imperativum modum, 4, 18.
προσασία, ἡ, gubernatio urbis f. reipl. 2, 8. tutela, patrociniū c. 9. principatus, 4, 26.
προσάτης, ὁ, v. νέμειν.
προστεχιζέειν τῇ πόλει, muris cinctum (*locum*) vrbi adiungere, moenibus urbis complecti, 3, 1.
προστίθεσθαι τινί, *med.* sese adiungere, adfentire alicui, 2, 58. 3, 22. 7, 56.
πρόσφορος, conveniens, 11, 39.
πρόσω, procul, *postponitur* 1, 68. *praeponitur genitivo, ante quem subauditur ἀπό*, 1, 85. **προσωτέρω**, ulterius, 2, 75. 4, 13.
προτέρημα, melior successus, 10, 23.
πρότερον, οἱ πρότ. maiores, 2, 75.
προτιθέναι, 9, 51. v. λόγος. **δίην προτ.** diem dicere, 10, 52.
προτῆ, τὸ δὲ προτῆ, antea vero, 6, 1.
προτρέπεσθαι, excitare ad, 2, 76. *Thomas Mag. πρῆτρεψεν καὶ πρῆτρεψατο, et Moeris ad 7, 51. m.*
προτροπάδην ἐλ. in fugam vertere, 6, 13.
πρῆβαινεν pro **προέβαινεν**, devenerunt, 4, 20. **πρῆβη** i. e. **προέβη**, 5, 37.
πρῆργα ἐσι, attinet, operae pretium est, 5, 74. prodest, 10, 2. **ἐδὲν πρῆργα γίνεσθαι**, nihil proficitur, 10, 3.
πρῆχειν et **προέχειν**, antecedere, antecellere, 4, 26. 7, 55. prominere, 5, 46.
πρόφασις, ἡ, occasio, non vero oblata, sed quaesita, oportunitas nata et expectata, 1, 85. praetextus, 2, 15. narratio (*Vorgeben*), 8, 79. nam *Syn.* est λόγος in cap. huius init. et fin.

Index Graecitatis.

προφήται, 2, 73. *Bene habere contra Sylb. idemque significare atque ὑποφήτας, Reiskius putat. Est προφήτης, inquit, qui loco numinis eiusque nomine atque ex eius persona cum consultoribus oraculi loquitur, eosque de voluntate numinis certiores facit — cf. Plat. in Timaeo p. 544. Francos. Strabo 1. 7. p. 506. Pollux 1, 1. Schol. Hom. ad Il. 16. v. 235.*

προχειρίζεσθαι, deligere, 2, 12. 47. 4, 62. πρᾶχειρίζαντο, 2, 58.

προχειρότερον προεξαναε. citius confurgere i. e. movere bellum, 2, 33. *pleonasmus non infrequens.*

πρόχοος, plur. πρόχοι, vrceoli, gutti, 2, 23. *vid. Bergler. ad Alciph. p. 378. ὄσρακινυαις κυλ. καὶ πρόχ. capedinibus et vrnulis fictilibus. Turneb. Adversf. 20, 20.*

Πρυτανεῖα, 2, 23. 65. extr. *Prytanea, ubi et congregari et ali solebant Prytanes, summum magistratum in rep. gerentes, v. Schol. Thucyd. ad 2, 15. Talia autem non solum sub Cecrope et prifeis ad Theseum usque regibus in variis Atticae oppidis fuerunt, ut l. c. docet Thucyd. sed et postea in aliis Graeciae Asiaeque civitatibus, quas recenset Casaub. ad Aithenaeum 15, 19.*

πρωτοστάται, prima acies, 7, 59. *Syn. προμαχοι.*

πταῖσμα Ἐνβέρηνικόν, clades

ab Etruscis accepta, 5, 37. 39.

πτέρων, penna, 7, 72.

πτήσσειν, consternari, 7, 51.

πυκνῆν, condensare, constipare, 10, 16.

πύκτης, pugil, 7, 73.

πύλαι, porta, 2, 50. 9, 68. 10, 14.

πυλωρός, portae custos, 2, 72.

πυρκαϊαί, ignes, 1, 88. πυρὰ καίειν, ignes facere, vel habere, apud Diodor. Sic. saepe. cf. *Wessel. ad 13, 95. p. 618.*

πυρῆν, incendere, 10, 16.

πωλεῖν, venum afferre, 4, 62.

Πωμεντῖνα πεδία, Campi Pomentini, ager Pomtinus in Volscis, 2, 49. *etiam Pometinus et Pomptinus scribitur. Πωμεντίνων πεδίων μέγιστον τῶν ἐν Δατίνῃ καὶ τῆς συναπτάσης αὐτῇ Ἰαλλάσσης, 4, 63. p. 794. ed. Lipsf.*

πῶς, Φαύλως πως, male quodammodo, 2, 21.

P.

ράβδοι, αἶ, virgae, 3, 61. fascies, 2, 29.

ράβδῶχοι, v. ὑπέρεται.

ράβδοφόρος, listor, 3, 61.

ράχια, fluctus in altum surgens, 3, 44.

Ῥέα, Rhea, Saturni coniux, 2, 50.

Ῥεατῖνοι, oppidi Reatis incolae, Reatini, 2, 48.

ρεῖθρον, alveus, 3, 44.

ρεῦμα, fluvii impetus vel cursus, 1, 71. 9, 68. fluvii aquae, amnis, 5, 37.

ρέω, πολὺς ἔρρει cf. πολὺς. Ῥήγιλλον,

- Ῥήγιλλον, Regillae vel Regillum, opp. Sabinorum, 5, 40. apud Steph. Byz. est Ῥήγιλλος, πόλις Σαβίνων.
- ῤητός, ἐπὶ ῤητοῖς τισι, certis conditionibus s. legibus, 3, 60. 7, 61. ergo sunt h. l. αὐτὰ περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογία, pax ipsa. ἡμέρα ῤητῆ v. προειπεῖν.
- ῤιπτεῖν, idem quod ῤίπτειν, proicere, verschleudern, 4, 24. deiicere, demergere, 4, 62.
- ῤομβοειδής, rhombi figuram habens, oblongus, 2, 70. Lapus vertit cuneatus, vnde ῤομβοειδ. in suo exemplari legisse non ῤαβδοειδ. videtur. Duo enim cunei basibus iuncti, rhombi figuram referunt.
- ῤοπή, accessio ponderis, ῤ potentiae, momentum, Uebergewicht, 5, 40. 7, 54. αὐτὰ γιν. τῆς ἐπὶ θατ. ῤοπ. facit, vt altera sententia praeualeat, alterum praeponderet, 7, 59.
- ῤυθμός, ἐν ῤυθμῷ, ad numerum, 2, 70. Lucret. 2. v. 631. in modum rhythmici. Serv. ad Virg. Ecl. 6, 27.
- ῤύματα, funes, quibus naves trahuntur, remulci, 3, 44.
- ῤυπαρός, fordidus, turpis, 4, 24.
- ῤυτήρ, ἤρος, ὁ, habena, ἀπὸ ῤυτῆρος, laxatis habenis, 5, 39. Syn. ἀΦειμένων τῶν χαλινῶν, Diod. Sic. 19, 26. vbi vid. Wessel. it. lorum, 7, 73.
- ῤωμορία, Remuria, 1, 85. locus in summo Aventino. Sic Festus. Sed Dionysius ab eo dissentit, qui Remuriam et XXX stadiis ab vrbe distare hic docet, et cap. seq. ab Aventino distinguit. Favet hoc opinioni de duplici Remuria. v. Sylb. ad loc. prior.
- Σ.
- Σαβωράνη, Saburana (tribus) ad 4, 14. i. De Sabura vid. Varr. de l. l. 4, 8. et Festus.
- σαλεύειν ἐπ' ἀγκυρῶν, in ancoris teneri, 3, 44.
- σαλπισιά, οἶ, 4, 7. et σαλπικυτά, 7, 59. tubicines.
- Σαμοθράκη, Samothrace, 1, 68.
- σανίδες, αἰ, tabulae, quibus leges et familia inscribebantur, 3, 36. 4, 43.
- σαπίσης, v. σήπω.
- Σατορνία, 1, 85. regio olim circa Tiberim a colle Saturnio, postea Capitolino, trium stadiorum intervallo distante a Palantio, dicta, vt Dionys. docet 1, 34. init. et vers. fin.
- σατυρίαι, Satyristae vel satyri, mimorum et gesticulatorum genus, Possenspieler, 7, 72.
- Σάτυρος, 1, 68. Mythographus.
- σαυνία, τὰ, 4, 17. σαυνίον Gelenius vertit iaculum. Hesychius ἀπόντιον βαρβαριμον. Verrius et Festus hastae genus fuisse aiunt. v. Ind. Hudf. et loca ibid. Dionysiana, vbi vox ea occurrit.
- σέβας, τὸ, vox ἀκλιτος. σεβ. ἀφθ. αἰεὶ, cultus nunquam violandus, non intermittendus, 1, 68.
- σεβασμοί, περὶ τὰ θεῖα ἢ δαιμόνια

Index Graecitatis.

- μόνια σεβασμοί, Deorum geniorumque colendorum rationes, 2, 73.
- σεβασόν τι πρᾶγμα, res veneranda, 2, 75.
- σέβειν, quod σέβειν, colere, 2, 23.
- σέθεν, ion. pro σῆ, 1, 68.
- Σεισίχθων, terrae quassator, i. e. qui continentem circumquoque ambit et quassat 2, 31. epithet. Neptuni, cf. Gell. N. A. 2, 28. et Ammian. Marcell. 17, 7. idem significant mox verba τὴν γῆν — ἔχει.
- σειραῖος, funalis, 7, 73. α σειρά, funis.
- σέλας, splendor, 5, 46.
- σεμνά, τὰ, de sacris, veneranda, solemnia, 1, 68. σεμνότερα, praestantiora, trefflicher, 2, 26.
- σηκός, proprie caula. Sed adytum, 2, 48. 3, 69. cellam vocat Liv. 5, 50. σηκοί, delubra, templi Capitolini partes, 4, 61. σηκός, conditorium, 2, 67. οἰκόν κατάγειον dicit Plut. in Numa c. 8.
- σημεῖα, signa militaria, 7, 59.
- σημεῖα, signa, vexilla, 9, 50. frequentius σημαῖα notante Sylburgio. Syn. σημεῖα ibid. paulo supra.
- σηπω, pass. σήπειν, putrefieri, 5, 13.
- σήραξ, γος, ἦ, caverna, 4, 44.
- σιβύλλεια, τὰ, (sc. θεσφατα) oracula Sibyllina, 6, 17.
- σιγῆ, clam, tacite, 7, 44.
- σικύννη it. σικύννη ὄρχησις. Vat. σικύννη, Sicinne, vel Sicinnium, 7, 72. Saltatio Satyrica, ut patet ex ipsa Dionysii descriptione. Hesyech. dictam censet ἀπὸ τῆ σείειναι et κινεῖναι. Lucianus περὶ ὄρχησεως a Bacchi ministris excogitatam et nuncupatam esse tradit: a quo parum discrepant, qui a Sicinno barbaro vel Cretensi quodam nomen eam accepisse docent. v. Cael. Rhodig. in Antiq. lect. 5, 4. Intertam vocis originem et obscuram esse innuit Gellius 20, 3. Plura de hac saltatione vid. apud Voss. insit. poet. 2, 19.
- σιτία, τὰ, victus, cibaria, 7, 44.
- σιτιγὰ ὀλκᾶδες, frumentariae naves, 7, 20.
- σιτοδεία, annonae caritas, 7, 13.
- σκάφη, scapha, 3, 44.
- σκαφεῖον, τό, rutrum, 1, 87. instrumentum fossorum. v. Ovid. Fast. 4, 843.
- σκεπασήρια τῶν ὀπλων, ad verbum: armorumea, quae ad tegendum corpus pertinent, scuta, 9, 10. σκεπασήρια simpliciter dicuntur 8, 89. p. 1729. et 2, 40. p. 321. ed. Reisk. itemque σκεπασήρια ὄπλα, ibid. c. 38. et 39. p. 318. et 319. nec non ὄπλα simpliciter c. 45. init. cuius Synon. θυρεὸς paulo supra et infra ibidem legimus. Sed illa forma occurrit etiam apud Diod. Sic. 19, 109. τὰ σκεπάζοντα τῶν ὀπλων et similis apud Nostrum τριπῶλα τῶν ἀρμάτων, 7, 73. σκευαί,

Index Graecitatis.

- σνευα), gestamina i. e. vestes et arma, 7, 72.
- σκηνα), furcae, cruribus effultae, sic super humo stantes velut arietes: hinc nostri appellant *Boeckke*, quibus impositi erant asseres, ἱκρια, δόρατα, vt stare possent spectatores. *Reisk.* Furcas et *Livius dixit* 1, 35. hac fere figura Y sustinentes illos asseres. *vid. ib. Stroth. Reliquas interpretum explanationes, huius loci non moror, Reiskianam probans, hoc tantum excepto, quod delendum esse putat δοράτων, vt scholion vocab. ἱκρίων. Sed amat Noster votes technicas explicare per visitiores, vt ἄπικας per πῖλες, 2, 70. ὑπονόμας per τάρφρας, 3, 67. Sic h. l. ἱκρια interpretari videtur per vulgatus δόρατα.*
- σκήπων, ὄ, baculus, scipio, 4, 60.
- σκήψεις, α), excusationes, 10, 17.
- σπίρτημα, tripudium, 2, 70.
- σκόπελος, rupes, 4, 59. Syn. λόφος, 3, 69.
- σπῦλα, spolia (caesis detracta) 2, 34.
- σφυλοφόρος, 2, 34. v. τροπαιῆχος.
- στυτάλη, clava, fustis, 7, 72.
- στώπτειν, *vid. ὑβρίζειν.*
- Στέσσα, 4, 59. Pomietinorum caput. cf. c. 50.
- σοφίζεσθαι, argutari, dolos adhibere, 4, 61.
- σοφρωλίζειν, modestiorem red-
dere, ad modestiam revocare, 10, 8.
- σπανλίζειν et σπανλίζεσθαι τινός, carere aliqua re, 2, 10. 7, 44. ἔσπαν. α) τροφά), victus inopia erat, 6, 17.
- σπάνιος, rarus, 2, 75.
- σπάνις, εως, ἤ, inopia, 7, 13.
- σπείρα, manipulus, cohors, 10, 36.
- σπένδεσθαι τινι, cum aliquo pacisci, foedus inire, 10, 24.
- σπίλοι ad 4, 20. o.
- σπονδή, σπονδα), libationes, 2, 23. foedera, 2, 72. 3, 57.
- σπόριμος, ἤ, sc. γῆ, sativa (terra), 6, 17.
- σπερῆ, propere, 1, 86.
- σαδιαίος, 7, 73. v. ἀμιλλᾶσθαι.
- σαδιον et σαδιος, spatium pedum sexcentorum s. passuum 125. 1, 85. 2, 1. 3, 68.
- σασιάζειν, diffidere, 2, 2. seditionem movere, res novas moliri, 2, 9. τὸ σασιάζον, seditionis materia, causa, 2, 58. 10, 31. *an h. l. idem est quod σασις, vt alibi τὸ βελλόμενον pro βέλησις eximitat. Thucydidis?*
- σασις, locus, vbi statur captandorum auguriorum causa, auguraculum, tabernaculum, 2, 5. dissensus, 2, 57. σασις τῆ εἰκόνος ad 5, 35.
- σασιώδης, seditiosus, 8, 87.
- σέλλειν, instruere, armare, 5, 47. σ. πομπήν, agere pompam, 7, 72.
- σέμμα, σέμματα, infulae, vitae, 2, 64. 67. 8, 89. *gloss.* infulae σέμματα. Festus, infulae sunt filamenta lanae, quibus

Index Graecitatis.

quibus sacerdotes et hostiae
templaue velabantur. *it. ve-*
lamenta supplicum, 6, 18.

σενωπός, angiportus, 3, 22.
compitum (intra urbem),
4, 44.

σεργειν, amare, 2, 31. probare,
contentum esse aliqua re,
3, 60.

σερεοθαι, privari, 4, 15.

σεφάνωσις, coronatio i. e. co-
ronae donatio, 7, 73. extr.

σεφειν ad 4, 22. c.

σήλη, columna, 4, 26. σήλαι,
stelae, pilae, quibus inscri-
bebantur foedera et leges,
4, 26 48. Sed 3, 36. et 10,
57. extr. vulgo etiam red-
dunt columnas, sed quoniam
tabulas appellat eas Livius
3, 57. et alibi semper, eas-
demque ipse Dionysius δέλ-
τας vocavit 2, 27. vers. fin.
hinc et illis locis σήλαι me-
lius redduntur tabulae.

σίφος, eos, τὸ, agmen densum,
globus, 7, 45.

σίχος, ordo (Reihe), 4, 61.

σοιχηδὸν πορεύεσθαι ad 2, 71.
p. 6, 13.

σόμα, ostium fluvii, 3, 44. os
Tiberis ap. Liv. 1, 33. extr.

σοχασμός, coniectura, 2, 66.
11, 19.

σρατεία, 2, 13. et saepe, expe-
ditio militaris. σρ. ἀπολ.
belli f. militiae immunes, 2,
21.

σρατεύσιμος ἡλικία, aetas mi-
litaris, 4, 15.

σρατηγεῖν πολέμῳ in. ad bel-
lum gerendum idoneus, 4,
45. Reiskius dedit πολέμῳ
σρατ. facili correctione (sicut

est 8, 78. p. 1699. ed. Reisk.)
sed et illud graecum est, et
sic Noster alibi, 3, 37. ἐχ'
ἰκανὸν πολέμῳ σρατηγεῖν. et
3, 23. med. (vitiose 22. in
edd. Hudson. et Reisk.) ἐσρα-
τηγημῶς τῷ πολέμῳ, ubi τῷ
πολ. reliquit Reiskius, cum
Vaticanus legat τὸν πολ.

σρατηλάτης, imperator, 5,
71.

σρατιωτικὸς, σρατιωτικὰ σχή-
ματα ἐχ. φαίνοντ. militari
cultu habituque apparent,
1, 68. εἰς τὰ σρατ. ad mili-
tiae usum, 4, 14. σρατ. ποιεί-
σθαι ibid. respondet positus in
membro praeced. indicatque
cum ipsos militum defectus,
(καταγραφάς) tum pecu-
niarum exactiones ad usum
eorum (εἰςπράξεις τῶν
χορημ. seu τῶν εἰσφορῶν ἐπι-
ταγάς) quae duo cum ποιεί-
σθαι iunguntur 4, 19. init.
et intelligenda sunt in phrasi,
qua usus est, interpretes lat.
ordinare militiam.

σρατόπεδον, εἰς ἓν σρατ. in
vnum locum, 2, 33. est pro-
prie τῷ σρατῷ πέδον. cf.
Schol. Thucyd. p. 34. n. 67.
ed. Duck. Nec dum de ca-
stris proprie dictis sermo esse
poterat. Sic nos dicimus:
ins Lager rucken, castris
nondum positus, quod magis
proprie ins Feld rucken. —
exercitus, ad 7, 19. b. 8, 87.

σρεπτός, torques, 10, 37.

σρέφεσθαι, vergere, spectare,
de situ locorum, 2, 5.

σροφή, ἡ τῷ κόσμῳ σρ. γιν.
mundus volvitur, 2, 5.

σρωμνή,

Index Graecitatis.

- ερωμνή, fragulum, an lectus? 5, 17.
 ερώσις τῶν ὁδ. viarum fratura, 3, 67.
 συλῖς, ἴδος, ἤ, columella, pila, 3, 22.
 συγγενικός, συγ. ἀναγκαιότη-
 τες, cognatorum necessitudines, 2, 10. συγ. ἱερωσύ-
 ναί, sacerdotia gentilitia, 2, 21. 65. *certis gentibus propria, idem atque ἐγγενικ. Reisk.*
 συγγινώσκειν, συγνῆς, cognoscens, 4, 60. συγγ. ἑαυτοῖς κενρατημένοις, se victos agnoscere, 3, 60. adstipulari, 9, 44.
 σύγγονοι, cognati, 1, 69. *sed vid. not.*
 συγγραφαί, libri, commentarii, 3, 36.
 συγκατάθεσις, ἄγει μὲ πρὸς τὴν ἐτ. συγκ. facit vt alteram sequar f. probem sententiam, 8, 79. *nam συγκατατιθέναι τινὶ λόγῳ est: rationem aliquam sequi. in fine eiusdem cap. p. 170. ed. Reisk.*
 σύγκειμα, χρόνος συγκείμενος, tempus statutum, de quo convenerat, 1, 87. συγκείμενα, foederis condiciones, 4, 43. κατὰ τ. συγκ. ex pacto, 1, 86.
 συγκεράννυθαι, in vnam civitatem coalescere, 2, 46.
 συγκλείεσθαι, εἰς νύκτα συγκλειθεῖς ὁ χρόνος, tempus ad noctem vergens, 9, 41.
 συγκροτεῖν, cogere, colligere, 10, 4. *it.* 10, 24.
 σύγχυσις, rerum confusio, 4, 24.
 συχωρεῖν, concedere, 1, 87. adstipulari, 4, 60.
 συχώρημα, concessa potestas, data venia, 2, 27. 6, 90.
 συχωρήματα, concessa, 7, 52.
 συζευγνύειν, adiungere, 7, 73.
 συζυγία, coniunctio, copulatio, 2, 9.
 συκοφάντημα, calumnia, 11, 30.
 συλλαμβάνειν, adiuvare, 1, 87. 7, 54.
 σύλλογος, concilium, conventus, 4, 48.
 συμβαίνειν, ἐπὶ δίκην, convenire ad causam dicendam, f. de rebus, quae repetuntur, reddendis, 2, 50. πρὸς τινὰ, in gratiam redire, deprecisci cum aliquo, 2, 72. ἀπὸ τῶ συμβεβηκότος, a re ipsa, 3, 44. *it.* 2, 15. *cf.* ἐπάνυμος.
 συμβάλλειν, coniicere, 2, 70. contrahere, pacisci, 2, 74.
 σύμβολα, insignia, 2, 57. 3, 61. 7, 72.
 συμβόλαιον, contractus, pactum, 2, 10. v. λόγος. περὶ τὰ συμβ. in pactis contrahendis et servandis, *ibid.* et 2, 75. 4, 43.
 συμμαχία, societas in bello, auxilium, 2, 11. 8, 87.
 συμμαχίδες πόλεις, foederatae urbes, 8, 78.
 συμμεταπίπτειν, simul intercedere, 2, 27.
 συμμετρεῖσθαι, metiri, aestimare, 4, 19.
 συμμορία, ordines f. genera. v. ad 2, 64. classes, 4, 18.
 συμμορία, regio urbis, 4, 14.
 συμ.

Index Graecitatis.

- συμπεριέχεσθαι, contineri, comprehendi, 3, 43.
 συμπίπτειν, συνέπεσε accidit, 4, 62.
 συμπολιζειν, comprehendere *sc. vrbe*, 1, 71. 2, 66.
 συμποριζειν, *propr. de agricolis f. opificibus fructus aut res quaestuosas efficientibus* Sed συμποριθεῖς γάμων, ortus coniugio, 9, 51.
 συμφέρεσθαι τινί, consentire cum aliquo, συνενεργάμενοι τ. ἱερά, sacris communicatis, 2, 46.
 συμφορά, calamitas, casus, 3, 22. iactura, 4, 62.
 συμφόρητος, συμφόρητοι τῶν τοπ. e variis locis congesti, 4, 62.
 σὺν, inter, 4, 26. extr.
 συναγανατεῖν τινὶ τινός, cum aliquo indigne ferre aliquid, 9, 39.
 συναγορεύειν, suffragari, 7, 39. *sed c. 47. addere sc. ad eandem rem pertinentia.*
 συναγωγή, εἰς συναγ. τῆς ἀρχ. ἱστορ. in concinnanda de rebus antiquis historia, f. in colligendis originibus, 1, 74. ἐξουσία τῆς συναγ. κ. ἐπιγρ. τῶν νόμων, potestas colligendarum et scribendarum legum, 2, 27.
 συναγωνίζεσθαι τινί, auxilio esse alicui, 7, 16.
 συναγωνισῆς, adiutor, 7, 53.
 συναθροίζειν, congregare, 10, 14.
 συναίνεῖν ad 7, 56. c.
 συναϊρεῖσθαι τινὶ τινός, aliquem in aliqua re adiuvari, 6, 95. τῆς ἐπικηρ. τῆ νόμ. in lege perferenda, 9, 51. συναϊρ. τῆς ἐξόδα, demigrationis societatem sequi, 7, 13.
 συνάλλαγμα, pactum, 2, 75.
 συναλλακτικοὶ νόμοι, leges de rebus contrahendis, 4, 13. ac *speciatim* de creditis. cf. 7, 22.
 συνάπτειν, attingere, pervenire, 3, 44. ἀλλήλ. συν. cohaerere, 3, 68. *ubi Portum, qui leg. contendit συνάπτουται, miratur Dorvill. ad Charit. p. 534. κατ. ἀμφ. τὰς συν. τ. λοφ. λαγ. ab utroque, quo colles attingit, latere, 2, 15. συνάπτουται γάμοι τ. γυν. matrimonia contrahuntur cum mulieribus, 2, 30.*
 συναρμόττειν, in matrimonium dare, 2, 31.
 συνάρχοντες, collegae, 6, 90.
 συνάσκησις, vid. ἐπιτήδευσις.
 συνδοκεῖν. ἐὰν καὶ. συνδοκῆ, si et ipsis ita videatur, 2, 15.
 σύνδυο καὶ σύντρεις, duo ac tres simul, 10, 32.
 σύνεγγυς, prope, 4, 48.
 συνεδρεύειν, in confesſu deliberare, 4, 45.
 σύνεδροι, in confesſu frequentes, 4, 26. *de senatoribus*, 7, 41. 58.
 συνεπιεῖν, συνεπάμενοι, communi cum consensu, 5, 48.
 συνεκδίδοσθαι θυγ. γαμ. in filiabus nuptum collocandis adiuvari, f. dotis partem ad collocandas filias conferre, 2, 10.
 συνελόντι δ' εἰπεῖν, vt paucis, vno verbo, dicam, 4, 62. α συναϊρεῖν.

Index Graecitatis.

συνέρβειν ἅ συνέρβω.

συνέρχεσθαι, συνελθῆσα ἀνδρὶ,
quae (vxor) in manum con-
venerat mariti, 2, 25.

συνεσιάσεις, convivia, 4, 49.

συνεσιάσθαι, vna epulari, 2, 23.

4, 49.

συνετός τὰ πολιτικά, rei ci-
vilis peritus, 4, 45.

συνεχής, ἐς, continuus, 10, 3.

συνῆδεσθαι, τῇ νίκῃ, victoriam
congratulari, 2, 34. pariter
gaudere, 6, 95.

συνθήκαι, pactiones, conven-
ta, 2, 14.

συνθῆναι, συνεθ. τοῖς ἱερεῦσι
εἰς τὰς -- frequentes aderant
cum sacerdotibus ad attri-
buta ipsis sacrificia, 2, 23.

ubi absolute positum videtur.

Nos, dem Opfer beywohnen.

Apud Demosth. p. 300. ed.

Reisk. συνθῆναι opponitur

τῷ οἴκοι καθῆσθαι.

συνιδεῖν, probare, instituere,
4, 22. nam opponitur τῷ
παραλιπεῖν.

συνιεράσθαι, sacerdotio fungī
cum aliquo, ei operam prae-
stare, 2, 22.

συνιεργεῖν, sacris simul ope-
rari, 4, 14.

σύνισμεν, scimus, 2, 4. ἅ συνί-
σῃμι, quod pro inusitato ha-
beri solet.

συνισάσθαι, concitare, 8, 78.

συσᾶς it. συνισάμενος πολε-
μὸς, bellum, quod ortum
est, 2, 66. 4, 20.

συνίσχωρ, conscius, 4, 24.

συνοικεῖν, γυναικὶ μὴ συνοι-
κεῖν, divortium cum vxore
facere, 2, 25.

συνοικίζεῖν, vna condere, 2,

16. urbem civibus frequen-
tare, condere, 1, 69.

συνομολογεῖν, τὰ συνομολογη-
θέντα, ea, de quibus con-
venerat, 2, 46.

σύνταγμα πολιτικὸν, civium
multitudo, numerus, 4, 22.

σύνταξις, classis, 4, 16.

συντάσσειν εἰς, describere, col-
ligere in tribus et curias, 4,
16. συντάττεσθαι τινὶ, addi,
accenserī, 4, 17. νεότης συν-
τεταγμ. iuvenum manus.
ὁ συνταξάμενος, qui scri-
psit, 1, 68.

συντείνειν, εἰς τῆτο συντείνει,
eo spectat, 8, 89.

συντελεῖν, 2, 22. ἀθίβε τὰ ἱε-
ρὰ, sacra obire, facere, 3,
67. 4, 43. sic et συντελεῖσθαι

θυσίας, 14, 44. τὰς εἰσφορ.

συντελεῖν, pendere tributa,
4, 19. absolute, ad 4, 14.

quibus hoc addo: annon com-
parari liceat συντελεῖν —
εἰσπράξεις cum verbis cap.

15. συνῆγον τὰ τε σώματα
καὶ τὰ χρήματα εἰσέπρατ-
τον, ut, sicut ista dicuntur

de his, qui milites conscri-
bunt, et pecunias exigunt,
ita illa forma de iis, qui con-

scribuntur et conferunt, sit-
que ea elliptice accipienda
pro συντελεῖν τὰ σώματα

καὶ χρήματα κατὰ τὰς τε
καταγράφας καὶ εἰσπρά-
ξεις? — συντελεῖν εἰς τὸν

αὐτ. πάγον, pertinere, re-
ferri ad, — 4, 15. quem vsum
explicit Morus in ind. ad

Xenoph. Hist. Gr.
σύντονος, concitatus, vehe-
mens, 2, 70. 7, 72. συντο-

νωτέ-

συνοικισθῆναι. Plut. Rom. 9. adificatio. urbis
Romae; —

Index Graecitatis.

νωτέρας γεν. ἀπορίας, in-
 graveſcente inopia, 7, 14.
συντυγχάνειν, συντυχεῖν τινι,
 convenire aliquem, 4, 60.
συνύπατος, collega in confu-
 latu, 5, 12. 9, 44.
συνυφαίνειν, συνύφανται, co-
 haeret, 4, 13.
συνωμοσία, coniuratio, 5, 13.
συνωμόσιον, τὸ, coniuratio,
 10, 31.
συνωρίδες, bigae, 7, 72.
συφορβός, fubulcus, 1, 70.
Sed ibi forte legendum συ-
φορβίων a συφορβιον, grex
 porcorum. *vid. not.*
τυρράσσειν c. dat. conſligere
 cum, 5, 39.
συρρέω, confluo, 2, 15. 3, 67.
συρρήνικώς, 9, 25. *quasi a*
συρρένω.
συσκευάζειν, συσκευαζομένη
τυραννίς, affectatum impe-
 rium, 8, 79.
συσάδην, cominus, 5, 39.
συσέλλειν, componere, coër-
 cere, v. c. legibus, 2, 75.
ἐπὶ τὸν δῆμον, ad rationem
 popularem demittere ſ. re-
 ducere, 10, 57.
σύστημα, collegium, 2, 71.
συσρέφειν, συσρέψαντες αὐ-
τὰς, coniuncti, conſtipati,
 7, 16. *συσραφέντες*, idem,
 9, 39. 7, 50.
συσροφαί, circuli coëuntium,
 concurſationes, 7, 14.
συχρός, multus, 1, 68. 2, 15.
σφαγή, caedes, 7, 66.
σφαγίς, ἶδος, fecespita, 7, 72.
σφαῖρα, ſphaera, globus ter-
 reſtris, 2, 5.
σφάλλεσθαι, offendere, pecca-

re, 4, 60. *cladem accipere*,
 5, 40.
σφενδόνη, funda, 4, 17. *quo ar-*
morum genere vulgares le-
viterque armati milites vi-
solebant. vid. Hutchinſ. voc.
milit.
σφετερίζεσθαι, ſibi vindicare,
 ad ſe transferre, intervert-
 tere, 2, 74. 4, 61. 10, 32.
σφέτερος, ſuus, 2, 50. extr.
 vbi refertur *ad unum*: ſae-
 pius redit *ad plures*, 2, 53.
ἐπὶ τὰ σφέτερα, domum, 3,
 22.
σφίγγειν, ἐσφιγμένοι, adfri-
 ctæ, compreſſæ (tunicae),
 7, 72.
σχεδία (γαῦς), navis ſubitaria,
 9, 26.
σχεδόν, fere, 1, 74. *παρὰ σχε-*
δὸν ἐλθεῖν ad 7, 45.
σχῆμα βασιλικόν, regia digni-
 tas, 5, 71.
σχηματίζειν, formare, *de mo-*
dis ac temporibus verborum,
 4, 18.
σχίζειν, profcindere, *de bubus*
arantibus, 10, 17.
σχολή, ἐπὶ σχολῆς, per otium,
 2, 3. Syn. *κατὰ σφῶς αὐ-*
τὰς.
σῶμα, πολλοῖς σώμασι, mul-
 tis hominibus, 2, 21. *ſic*
ſæpe.
σωρηδόν, coacervatum, 9, 67.
σωτήρια θύειν, pro ſalute ſa-
 cra facere, 10, 8. *ſed vid.*
*not. *.*
σωφρονεῖν, honeſte, i. e. pu-
 dice, caſte et ſobrie vivere,
 2, 25.

Index Graecitatis.

- T.**
- τάγμα, legio, 9, 10. 10, 36.
centuria, *ibid.* in fin.
- τακτός, ἡμέρα τακτῆ, stato
die, 2, 74.
- ταμίαις, quaestor, 7, 63. 10, 56.
- ταμιεύεσθαι, moderate vti, 6,
19.
- ταμιευτικὴ ἐξέσ. quaestura, 8,
77.
- ταπεινῶσθαι, deprimi, infra, in
imo esse, 2, 5.
- τάπινυια pro τὰ ἐπιν. quod
vid.
- ταρακτικός, turbulentus, 5, 75.
- τάττεσθαι, κατὰ δυοῖν ταττ.
de duobus dici, duobus tri-
bui, 2, 48.
- ταυτόματον, v. αὐτόμ.
- ταφῆ, funus, 5, 48. plur. τα-
φῶν, *idem.* *ibid.*
- τάφρος, 8, ἡ, fossa, 2, 3. αἱ
τάφροι, cloacae, 4, 44.
- τάχα, fortasse.
- τεθνᾶναι, occidi, α θνήσκω,
2, 10.
- τεθριππον sc. ἄρμα, τεθρ.
παρεμβεβηκώς, quadrigis
vectus, 2, 34.
- τειχῆρης, εος, obsidione clau-
sus, 2, 5. 9, 26.
- τειχίζειν, munire, 3, 45.
- τειχομαχία, ἐκ τειχ. vrbe ex-
pugnata, 2, 50.
- τειχοφυλακεῖν, moenia tueri,
vrbi praesidio esse, 4, 16.
- τεμναίρεσθαι, conicere, 3, 67.
9, 22.
- τεμνηρίῳ, declarare, adfirma-
re, 7, 72. τεμνηρίσθαι τοῖς
ἀρχ. λόγοις, e veterum scri-
ptis conicere, 2, 70.
- τέκτων, lignarius, 4, 17. 44.
- τελείεσθαι ἔδει ἱερά, sacra fieri
oportebat, 2, 22. *it.* agi,
haberi, de comitiis, ἐν ἡμέρα
μιᾷ — Φυλετῶν, vno die
peractas a tribulibus, 9, 41.
- τελεταί, ceremoniae, myste-
ria. *Timaeus lex. Plat.* αἱ
μυσηριώδεις θυσιαι, initia
dicta Latinis.
- τελευτᾶν, τελευτῶν ἀπέχε-
ται, postremo abstinet, 7,
45. sic 3, 22. et τελευτῶσα,
9, 10.
- Τελλήνη et Πολιτώριον, Tel-
lene et Politorium, 3, 43.
oppida Latinor. quae Ancus
cepit, ut Dionysius narraue-
rat 3, 38.
- τέλματα, lacunae, stagna, 3,
44.
- τέλος, τοῖς ἰδοῖς τέλεσι, suis
privatis sumtibus, 4, 19. οἱ
ἐν τέλει, 2, 9. 72. *Syn.* οἱ
ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς, *ibid.* κα-
τὰ τέλη, suis ordinibus dis-
positae sc. copiae, 2, 34. sive
ut Portus: acie instructa.
*Magis hoc placet quam Ge-
lenii versio*, pro suo quaeque
gradu ornatae. *Nam τὰ
τέλη, quando de universo
exercitu, non de praefectis
tantum usurpatur, significa-
re nihil fere aliud potest,
quam τάξεις s. λόχους. cf. 6,
13. ubi syn. esse videtur κα-
τὰ Φυλ. καὶ λόχους. Nec in
primo illo pompae triumphalis
exemplo de militum orna-
mentis diversis facile cogitan-
dum est, nisi tamen sic quo-
que Dionysius posterioris ae-
vi morem ob oculos habuit.
κατὰ τέλη, in centurias, de
equitibus, 4, 22. cf. Liv. 1, 43.*
- τέμει-

τέμενος, εος, τὸ, area sacra, ad 8, 55. f. et pl. τεμένη, loca, deo sacra, 2, 7. 63. ac discernuntur ab aris et templis, 2, 63. et 8, 55. *Schol. Didym. ad Hom. Il. 2, 696. interpretatur ἱερόν χωρίον ἀφορισμένον θεῶν κατὰ τιμῆν, ἢ ἥρωι. Hesych. τέμενος πᾶς ὁ μεμερισμένος τόπος τινὶ εἰς τιμῆν ἢ ἱερόν, ἢ βωμόσ, ἢ ἀπονεμηθὲν θεῶν, ἢ βασιλεῖ. et ap. Cic. de Nat. Deorum 3, 19. dicuntur agri Deorum, lege cenforia excepti.*

τέρας, de foetu prodigioso f. monstroso, 2, 15. de prodigio inventi capitis humani, 4, 59.

τερατοσκοπος, vates, ariolus, 4, 59. 5, 46.

Τερέντιος, v. Ουάρετων.

τέρμων, ονος, terminus, 2, 74.

τέταται, transversum f. extensum iacet, 3, 22. a τείνω.

τετράγωνος, quadratus, 1, 88.

τετράφυλος, quatuor, vt τρίφυλος, tres tribus habens, 4, 14.

τέως, aliquamdiu, 1, 85. ad huc, ante hac, 3, 67. 68. *Timaeus Lex. Plat. τέως πρό τῆ ἢ ἕως τινός.*

τήβεννα et τήβεννος, latine toga, 3, 61. qui est locus classicus. cf. *Alb. Rubenius de re vestiariar. 1, 2. Octav. Ferrar. de re vestiariar. 2, 3. eiusque analekta c. 5. quos laudavit Hudson. de eius dimensione et cinctura e Dionysii loc. c. et prisca monumentis accuratissime egit*

Andr. Lens vom Kostum der Voelcker des Alterth. p. 284. sqq. fed 2, 70. 6, 13. notat generatim vestem exterio-rem, qualis et trabea fuit.

τῆδε (μερῶν f. χωρῶν), hac parte, ibi, 2, 5.

τῆλέγονος ad 4, 15. * cf. *Gesner. ad Hor. Od. 3, 29. 8.*

τηνικαῦτα, tunc, tum, 10, 14.

Τιβύρων πόλις, Tibur, opp. 5, 37.

τιθασσέυειν, delinire, 4, 14.

τιθεῶμαι, existimare, censere, 1, 88.

τιθηνεῖσθαι ad 7, 72. ο.

τιμαί, vt θεραπεΐαι, honores generatim omnes, qui Diis haberi solent, 2, 63. cf. *Perriz. ad Ael. V. H. p. 158. et Wessel. ad Diod. Sic. T. I. p. 246.*

τιμᾶν τινὶ θανάτῃ sc. δίκην, capitalem poenam in aliquem statuere, capitis damnare, 7, 64. 9, 27. *med. τιμᾶσθαι τὰς ἐσίας πρὸς ἀργ. possessiones censeri, i. e. deferre argenti pretio aestimantes, 4, 15. τιμησάμενων πάντων, omnium censu peracto, ibid. τετημῆσθαι, censos esse, i. e. nomina et rem suam in censum detulisse, ibid. cf. ad 4, 19. f. τιμᾶσθαι θανάτῃ ad 10, 29. f.*

τίμημα, τὸ, quanti quid aestimatur; δίκαι ἀργ. ἐχ. τιμ. lites pecunia aestimatae, 2, 10. τίμημα τῆς δίκ. litis aestimatio, 8, 78. σιμ. ἐπιγραφ. τῆ δίκ. Φυγῆν, litem aestimare exilio, 7, 64. τιμ.

Index Graecitatis.

- τῆς ἐσίας, census, 4, 16. τιμημα, census, 4, 17. 7, 59.
 τιμησις, census, τιμήσεις τῶν βίων Φέρειν, censum facultatum suarum deferre s. profiteri, 5, 75.
 τιμητικός, censorius, 1, 75.
 τίμιος, solennis, de festo, 4, 15. carus, de frumento, 7, 21. quod in honore est, 2, 71. τὸ τίμιον, honor, de sacerdotiis, 2, 21. quae mox appellantur τιμαί.
 τιμωρεῖσθαι τινά, vlcisci aliquem, supplicium ab aliquo fumere, 2, 53.
 τιμωρεῖν μαλακῶς, leves poenae, 2, 26.
 τιμωρὸς ἐπιεικῆς τ. ἀπειθ. mitior in plectendis dicto non audientibus, 5, 71. sed τιμωρὸς ἐσόμενος τινί, opem laturus alicui, 9, 1.
 τίθειν, luere, 2, 76.
 τοιγάρτοι, qua propter, 2, 10. 26. 76.
 τοίχος, murus, paries, 3, 22.
 τοιχωρυχία, parietum perforationes, 4, 24.
 τόλμη, audacia, 2, 3.
 τόμια, τὰ, exa, victimae, 5, 1. Syn. ἐπὶ τῶν ἱερῶν, 11, 49. unde intelligitur quid sit ὀμόσαι καὶ ἱερῶν, v. ἱερά, et κατὰ.
 τοσαυτάκις, toties, 7, 63.
 τότε μὲν — τότε δὲ, modo — modo, 2, 70.
 τῶναντίον (τὸ ἐναντ.) sc. μέρος, pars opposita, 4, 60.
 τράβευα. ad 2, 70. e.
 τριακονταετία, triginta annorum tempus, 2, 67.
 τριακοντάπεδος, εν, triginta pedes aequans, 8, 68.
 τρίβειν, τριβόμενος, attritus, vexatus, 4, 44.
 τρίβος, 8, ἡ, 2, 7. tribus et curiae sunt et ipsae graecae originis voces. Nam pro τριπτύς Aeoles dixerunt τριπτύς, unde tribus. Et Curia est κυρία ἐκκλησία, vel simpliciter κυρία. Verum hoc interest, quod τριπτύς pars erat tribus seu Φυλῆς tertia Athenis vid. Demosth. T. I. p. 184. Reisk. tribus autem Romae totius populi pars tertia. Contra κυρία Athenis universam notabat concionem, Romae autem curia eius partem trigesimalam. vid. quos Hudson ad h. l. laudavit, Io Fr. Gronov. in epist. subiecta Commentar. de Sestert. et Graevius in Praefat. ad Vol. I. Antiq. Rom.
 τριδύμοι, trigemini, 3, 22.
 τριετής, νεώτερον τριετής, foetus triennio minor, 2, 15.
 τρίπυλα τῶν ἀρμάτων, trigae, 7, 73. fere ut σνεπασήρια τῶν ὅπλων.
 τρίσεγος, σοὶ τρίσεγοι, porticus tribus extructae contignationibus, 3, 68.
 τρισχilioφόρος, ἡ (ναῦς), 3000 amphoras vel homines, ut Sylb. vertit, capiens, 3, 44.
 τρίτάρχος, tertiae partis praefectus, tribunus, 2, 7. in versione retinenda vox graeca.
 τρίτύς vel τριπτύς, ὅς, tertia pars, 2, 7. Timaeus τρίτύς. Φυλῆς

Index Graecitatis.

- Φυλῆς μέρος τρίτον. *in versione retinenda est vox graeca, ut et Φυλῆ.*
- τριχῆ, tripliciter, 2, 7.
- τρουχῆν, attenuare, adterere, adfligere, 7, 44.
- τροπαισχός, σκυλοφόρος, Ὑπερφερέτης, nomina a Dionysio facta, ut redderet lat. Iovis epithet. Feretrius, 2, 34.
- τροπαιοφόρος, tropaeis, i. e. spoliis hostium et vario apparatu paulo ante descripto, insignis, 2, 34. Neque aliter h. l. vox ea accipienda esse videtur ex mente Dionysii, quam infra 5, 17. i. e. de pompa triumphali. E narratione Plutarchi vero illa Romuli pompa τροπαιοφόρος aliter intelligenda erit, dicta nempe a tropaeo, quod ferculum appellat Liv. 1, 10. quo spolia suspensa Romulus gestavit. Sic ὕλη τροπαιοφόρος, victoria, dea tropaeum gestans commemoratur a Diod. Sic. T. II. p. 278. ed. Wessel.
- τροπή, fuga, 5, 46. τροπαὶ θεριναί, solstitium aestivum, 9, 25.
- τρόπος ad 7, 25. quid sit, explicatur etiam ad 5, 70. b. Syn. sunt ἀρχαῖα πολιτεία, ἀρχαῖος κόσμος, πατριος κόσμος, quae saepe occurrunt, et intelligitur uno verbo ἀρισουρατεία.
- τροπέσθαι, fugare, 2, 50.
- τροφέων, inolescere, lascivire, 7, 55. 56.
- τυγχάνειν, ἔπωτέτευχε λόγε, eius nondum mentio facta est. εἰ τύχοι, si res ita tulisset, 4, 19. τεύξεται δίκης, poenam luet, 7, 56. τυχόντες, quilibet, 7, 65.
- τυραννικός, ὄν, 1, 71. v. χρημα. it. impotens, heerr/sch-süchtig, 7, 54. ad tyrannidem spectans, quod tyranni esse solet, 7, 64.
- τυραννίς, ὑπὸ τυραννίδων, a tyrannis, sub tyrannorum imperio, 2, 15. τυρ. ἐπιβελέειν, ἐπιχειρεῖν, regnum affectare, 7, 58. 61.
- τυρός, caseus, 4, 49.
- Τύσκλον, Tusculum, 4, 45.
- τωθασικός, v. κέρτομος.

Υ.

- ὕβρις, ἐφ' ὕβρει, v. ἐπι. it. insolentia, ferocia, 7, 44. 51. αἱ ὕβρεις, contumeliae, 7, 45.
- ὑβρίζειν, σκώπτειν καὶ ὑβρίζειν, eis — cavillis et contumeliis incessere aliquem, 10, 7.
- ὕγις, ὁ, ἡ, verus, certus, 1, 74. ἀπόδειξις ὕγ. 7, 72.
- Ὑλαῖος, nomen fictum, quod exprimit latinorum Silvius, 1, 70.
- ὕλη, silva, 1, 70. materia, 4, 61. unde ὑλοτομεῖν, materiam i. e. ligna caedere, 4, 44.
- ὑλοτομεῖν, v. ὕλη.
- ὑμνηταί, οἱ, laudatores, cantatores, 2, 70.
- ὑπάγεσθαι, sibi devincire, 3, 67. παρσ. ὑπαχθεῖς, inductus, motus, 8, 78.

Index Graecitatis.

- ὑπαίθριος, ὁ, ἡ, qui est sub dio, subdialis, 2, 6. πόλεμοι ὑπ. bella externa, 4, 45. 9, 27.
- ὑπαίτιος, accusationi obnoxius, ad 7, 58. e.
- ὑπαναδύεσθαι, aliquid detrectare, 7, 13.
- ὑπάρχειν τινί, obtingere alicui, 4, 62. ὑπάρχει, licet, 7, 63.
- ὑπατεία, consulatus, 4, 61. et *saep.*
- ὑπατεύειν, consulem esse, 1, 74. ὑπατευόντων, Consulibus (*his vel illis*), 2, 25.
- ὑπατικός, consularis, 2, 66. 7, 47.
- ὑπατος, adiective, ὑπ. ἀρχῆ, consulare imperium, 5, 40.
- ὑπέρ ad 8, 87. *
- ὑπεράλλεσθαι, transilire, 1, 87.
- ὑπερανίστημι, ὑπεραναστηνύου καὶ θεδρα, sedilia super terram eminentia, 3, 68. p. 9, 68.
- ὑπερασπίζειν, clypeo tegere, defendere, 10, 5.
- ὑπερῆλιξ, ικος, aetate provectior, 4, 17.
- ὑπερθρώσκειν, superfilire, 1, 88.
- ὑπεριδεῖν, c. gen. negligere, 2, 66. et *saep.*
- ὑπερκεισθαι, imminere, 3, 69. 4, 49. 5, 19. c. gen.
- ὑπεροπτικῶς, superbe, contentim, 2, 9.
- ὑπερόριος, ὁ, ἡ, ἔξω. στρατ. ὑπερόριον, extra fines exercitum educere, 2, 12. 7, 19. 10, 31. adiectivum pro constructione adverbiali.
- ὑπεροχῆ, quod in comparatione spatiorum excedit, vel plus est. τὸ διαλλάττον τῆς ὑπεροχ. τῆ μῆκος παρὰ τῆ πλάτους, differentia, qua excedit longitudo latitudinem, 4, 61. ὑπεροχῆ, perquam, supra modum, 1, 68. Portus etiam verti posse ait: *ob aedificiorum circumiacentium eminentiam.* Reiskius vitium quoddam suspicatur, aut si quid desit, forte ante ὑπεροχῆ, ita leg. conicit: ὁδόν, ἐν καταγειῶ εἰς ὑπεροχὴν σιοτεινῶ, in cella admodum caliginosa, De coniectura mea vid. not. a — οἱ ἐν ὑπεροχαῖς, magistratus, primores, 2, 9. qui et dicuntur ὑπεροχαί, 10, 14.
- ὑπεροψία, despicientia, contentus, 1, 75. 6, 14.
- ὑπέρπυρος, igne adolendus, 2, 30. *Syn.* ἔμπυρος.
- ὑπερῤῥῶοι, v. ἐπίπεδοι. ὑπερῤῥῶα sc. μέρη, aedium pars superior, opponunt. ἐπίπεδα et κατὰ γεια.
- ὑπερτίθεσθαι εἰς ἄλλ. καιρ. differre in aliud tempus, 9, 69.
- ὑπερφερέτης, 2, 34. v. τροπαιῆχος.
- ὑπέχειν, δίκην ὑπ. causam dicere, 7, 51. 58. ὑπ. τινί sc. δίκην, litem sustinere contra aliquem, in iudicio respondere alicui, 2, 10. quod rei est, cum δίκην λαγχάνειν, litem intendere, sit auctoris, ut docet ad l. c. Reisk. δίκας ὑπ.

Index Graecitatis.

- ὑπ. iudicium subire, res repetitas reddere, 2, 53. 72.
 κρῖσιν ὑπ. idem, 9, 39. τιμωρ. ὑπ. poenas dare, 2, 26.
 ὑπέχεσθαι, promittere, 10, 3. 4. extr.
 ὑπηρεσία, in sing. et plur. ministerium, obsequium, 7, 45.
 ὑπηρεσία explicat Sylb. ut sit idem quod ὑπηρεσίας ἐνενα. an ad ἧ χρήσεται in praecedenti membro referendum sit, mihi non liquet. Lapus vertit, ad urgentia rerum ministeria, ac legisse videtur Sylburgio πρὸς τὰ κατεπ. τῶν ἐργ. ὑπηρεσία. Sed ὑπηρεσία (τὰ) longe aliud, significare putem. An ergo ὑπηρετικὰ aut ὑπηρετήματα in mente habuit? ὑπηρεταί, tribunis praesto erant, 7, 45. et saepe alibi, ut βραβδέχαι consulibus. Sed et hi ὑπηρεταί vocantur 5, 2. 9, 39. 10, 32. Ergo apud Dionysium lictores sunt βραβδέχοι et ὑπηρεταί, tribunorum ministri semper ac foli ὑπηρεταί, viatores dicit Liv. 2, 56.
 ὑπηρετεῖν τοῖς ἱεροῖς, sacra obire, facere, 2, 67.
 ὑπὸ, ὑπ. ἐκείνοις, sub iis, 2, 13.
 ὑπὸ τοῖς ἐλλ. ἡθεσι τραφεῖς, graecorum moribus innutritus, 2, 27. cum accus. 2, 11.
 ὑποβεβηκυῖα τάξις, subsequens ordo, 7, 59.
 ὑπόγειος, ὁ, ἡ, subterraneus, 2, 31. 4, 59.
 ὑπογραφή, v. κεφαλαιώδης.
 ὑποδέεσθαι, inferior, 5, 47.
 ὑποδοχή, convivium, quo quis excipitur, 1, 88. πρὸς ὑπ. τῶν ἱερ. ad templa sustinenda, 3, 69.
 ὑπόθεσις, libri argumentum s. consilium, 2, 64.
 ὑποθήκαι, praecepta, monita, 2, 60.
 ὑπολαμβάνειν, υπείληφα, censui, iudicavi, 2, 70.
 ὑπόληψις, opinio, 4, 13.
 ὑπολιπής, reliquus, 1, 85. intelliguntur h. l. qui e Herculis comitibus (cf. c. 34.) init. et e colonia Albana eo deducta (cf. c. 45.) ibi tumi supererant.
 ὑπολογίζεσθαι, pensi habere, 10, 37.
 ὑπομνήματα, commentarii, tabulae, 1, 74.
 ὑπονόμοι, οἱ, cloacae, ad 3, 67. f. 4, 44.
 ὑποπτέυεσθαι, pass. putari, imo sperari, 7, 13.
 ὑπόστροφος, ὁ, ἡ, opertus, testus, 3, 68. 44.
 ὑπόσχεσις, ἐργων, operae pollicitatio, 7, 15.
 ὑποτελής, vectigalis, stipendiarius, 8, 55.
 ὑποτιθέναι, monere, suggerere, 4, 61. ὑποτιθεσθαι, suadere, consulere, 1, 86.
 ὑπελος καὶ φθονερός, subdulus (falsch), et invidus, 7, 64.
 ὑπεργεῖν, indulgere, gratificari, 9, 51.
 ὑποχείριος, obnoxius, 4, 13.
 ὑποψία, δι' ὑποψ. ἐχ. v. δια. ὑσπληγξ, γος, ἡ, repagulum, 3, 68.
M m 5

Index Græcitatís.

68. Pollux l. 3. καὶ ὄθεν μὲν ἀφίενται ἄφεις καὶ ὑσπληγὲς καὶ γράμμη καὶ βαλβίς (i. e. rragulum). Moeris, ὑσπληγὲς θυλικῶς, ἀττικῶς· ἀρσενικῶς ἔλληνες [Σημειωτέον] ὅτι ὑσπληγὲς ἐξ ὃ τόπος μόνον λέγεται ἀλλὰ καὶ ὁ σιδηρὸς ὄχρῦς, ὃν νῦν μάγγανόν (pessulum) φασί. Quamquam haec explicatio post verbum ἔλληνες, non ipsius Moeridis esse videtur, cf. Hudf. ad h.l. Ceterum de hac voce eiusque variis significationibus egit Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 121.
- ὑσσός, pilum, ad 5, 46. c. Gloss. vet. πλος, ὑσσός, item pilum ὑσσός et ῥωμαϊκὸν ἔδρυ. De eo et Polyb. 6, 21. ibique Casaub. et Lipsj. de Milit. Rom 3. dial. 4. Non tamen satisfacit Iof. Scaligero.
- ὑσερεῖν, ὑσερεῖσαντων Ἰλ. κτ. σιν τῆς Ῥωμ. f. Ῥώμην, quae accidit post bellum Troianum Romae aedificationem f. conditam post bell. Troi. Romam, 1, 74.
- ὑφάπτειν, fuscendere, 7, 64.
- ὑφίεσθαι τινός, remittere de aliqua re, 7, 51.
- ὑφίστημι, ὑποσῆναι, sustinere, suscipere, 7, 50. ὑφίστασθαι, idem.
- Φ.
- Φάβιος, 4, 15. Q. Fabius Pictor, saepe a Nostro et Livio laudatus.
- Φαίνεσθαι, ἐφάνη Ῥωμ. ad 2, 27.*.
- Φαιός, pullus, subniger, 5, 17.
- Φακίλοιοι Φρυγάνων, fasciculi Sarmenorum, 10, 16.
- Φαλαγγίται, milites legionarii, 4, 18.
- Φάλαγξ, peditatus univversus, 4, 16. acies, 4, 22.
- Φάραγξ, vallis, 3, 43.
- Φαρμακία, veneficia, 4, 24.
- Φαρρῶνια, confarreationem ita graece exprimit, quae et lat. farreatio interdum dicta est, 2, 25.
- Φάσμα, visum, 5, 46. ad 4, 62. l. vija species Liv. 1, 55.
- Φατρία, quod Φρατρία, ut Φατριακός idem quod Φρατρ. ad 9, 41. d.
- Φαῦλοι, qui vilioris sortis sunt, 2, 8. 7, 56.
- Φειδῶ τινος ποιεῖσθαι, tribuere, concedere f. condonare quicquam alicui rei, rationem eius ducere f. habere, 8, 78. quo sensu est remittere apud Suet. Aug. 17. ubi vid. Ernesti.
- Φέρεν, de via, ferre, ducere, 1, 68. de mundi partibus, absolute, vergere, spectare, 2, 5. εἰς τὸ κοινὸν φέροντα, ad remp. pertinentia, 4, 25. φερόμενον ἐν γρ. traditum, 5, 47. φέρεσθαι πρὸ τ. alicui praeferrí, 3, 61.
- Φέρονη, ἡ, et plur. φέρναι, dos, quam sponsa adfert, 1, 68.
- Φερώνια, Feronia Dea, 2, 49. 3, 32.
- Φθάνειν, συνελθ. ἐν ἐφθησαν ἄπ. non statim conveniunt

Index Graecitatis.

- runt omnes, 2, 33. nam
 Φθάνειν celeritatem innuit,
 cuius contrarium est lente
 agere, quod de Sabinis ha-
 bet Liv. 1, 10. ἔΦθησαν pro
 νυῖς. ὠΦθησαν, melius re-
 spondet mox sequenti προε-
 ξανακάντων, quod idem est
 ac ἀνασῆναι Φθανόντων,
 cui ut responderet praecedens
 membrum, debebat, si
 sanum erat ὠΦθησαν, ad-
 iunctum habere εὐθέως, vel
 aliam huiusmodi particulam.
 ἔ Φθάνειν, non posse, 3, 69.
 4, 59.
 Φθείρειν, Φθαρεῖσα, vitiosa,
 2, 67.
 Φθονόμενον τῆ βίῃ, odiosum,
 inuisum vitae genus, 7,
 54.
 Φθορὰ σώματος, amissa pudici-
 titia, stuprum, 2, 25. idem
 mox Φθορὰ simpliciter et 8,
 84.
 Φθόρος λοιμηκός, pestilentia,
 7, 12.
 Φιδήνη, Fidenae, 5, 40. Φιδη-
 ναῖοι, 2, 53.
 Φιλαιτίας, querulus, ad crimi-
 nationes propensus, 2, 28.
 Φιλανθρωπία, Syn. Φιλάν-
 θρωπα, quod vid. in Φιλάν-
 θρωπος.
 Φιλάνθρωπος, ὁ, ἡ, Φιλάν-
 θρωπα, commoda, quae
 humanitatis causa tribuuntur,
 humanitatis officia,
 2, 8.
 Φιλῆ γινεσθαι, solet fieri, 7,
 56.
 Φιλία (γῆ ἢ χώρα), regio
 praetata, 9, 50. τὰ Φιλία,
 amici, 8, 78. vt τὰ ἐχθρὰ,
 inimici, ibid.
 Φιλίτια, convivia f. fodalitia
 convictorum apud Lacedae-
 monios et Creteneses, 2, 23.
 Phiditia Cic. Tusc. 5, 43. ubi
 Guelf. Ms. habet Plilitia.
 Maluit Gelen. Φιδίτια. Hoc
 vide apud Hesych. illud apud
 Suidam in Lycurgo: utrum-
 que habet Plutarch. in Sym-
 pos. probl. p. 1270. et 1241.
 ac in Lycurg. p. 84. τὰ δὲ
 συσσίτια κρήτες μὲν ἀνδρῶν
 οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ Φιδίτια
 προσαγορεύουσιν, εἶτε ὡς Φι-
 λίας καὶ ΦιλοΦροσύνης ὑπ-
 αρχόντων, ἀπὲ τῆ λ. τὰ δ.
 λαμβάνοντες, εἶτ' ὡς πρὸς
 εὐτέλειαν καὶ Φειδῶ συνε-
 θίζόντων. v. ad h. l. Sylb.
 it. Meurf. Lacon. 1, 9. 10.
 et Athenaei dipnos. 4, 8. p.
 140.
 Φιλοδημοτικός, plebis fautor,
 8, 90.
 Φιλοκίνδυνος, promptus ad sub-
 eunda pericula, 2, 7.
 Φιλονομεῖν τι, magno studio
 aliquid tueri et contendere,
 7, 38. cum aliquo conten-
 dere, 10, 29.
 Φιλονομία, contentio, 2, 75.
 10, 2. 87.
 Φιλόπολις, ὁ, ἡ, civitatis
 amans, 7, 25.
 Φιλοτιμία εἰς τὰ κοινὰ, stu-
 dium bene merendi de re-
 publica, quo quis antecelle-
 re cupit, 2, 26. contentio
 de principatu, 5, 40.
 Φιλοχρηματία, avaritia, 5,
 48.

Index Graecitatis.

- Φιλοχωρεῖν, retinendi agri cupidum esse, eum retinere velle, 9, 51.
- Φλάμα, interpretum sententias vid. ad 2, 64. f. Vtrum, si vera lectio est, *fila* an *velamina* (vid. voc. seq.) an *flammae*, quae forsitan confuderit cum illis, exprimere hoc vocabulo voluerit, exquis dicere queat?
- Φλάμινες, 2, 64. *Flamines dicti sunt quasi Filamines, ut vet. Grammatici aiunt, notante Scalig. ad Fest. in Flamen: ac Filamen legitur in antiqua inscriptione ap. Gruterum p. 237. n. 6. Ratio nominis est, sive quod filum habebant annexum pileo, qui apex dici solebat a figura, sive, quod cum fas ipsis non esset, sine apice ac nudo capite sub divum prodire, ex lege Flaminia, v. Gell. N. A. 10, 15. in aestu apicem pone regerebant, et solo filo (lanae velamen est Liv. 1, 32.) caput velabant s. cingebant. Ab hoc filo autem differabant amenta seu lora submentum adducta, quae offendices dicebantur, quibus, cum vellent, pone pendentem gerere apicem poterant. Haec et plura de apicum partibus, figura, et generibus e Scaligeri Coniectan. ad Varr. congestit ad l. c. Sylb. Ex iam dictis autem apparet, πλων s. πλωτων nomine ibidem apices s. pileos ipsos, per τέμματα au-*
- tem s. σεφάνην laneum sive velamen seu filum commode intelligi posse. v. σέμμα.
- Φοβεῖν, terrere, 7, 53.
- Φόβη, iuba (proprie equorum et leonum), 7, 72.
- Φοινικοπάρυφος, v. περιπόρυφος.
- Φοιτᾶν, ventitare, frequentare, 2, 60.
- Φορβάδες ἵπποι, equi gregales, 9, 76.
- Φορήματα ἱερὰ, insignia sacra, quae gestantur, 2, 72. *der Ornat.*
- Φόρησις, gestatio, 2, 64. πελάγιος, maris navigatio, 2, 53.
- Φράτρα, quid? 2, 7. *centum cives complectens initio, mox aucta eorum multitudine, crevit. ταῖς Φράτρας, curiis i. e. curiatis comitiis, 4, 13.*
- Φράτρια, curia, 2, 23. *et saepe, v. τρίβος. Syn. Φράτρα.*
- Φρατριακός, curialis, 2, 23.
- Φρατρίαρχοι, 2, 7.
- Φρατριασά, curiales, 4, 43.
- Φρατριεῖς, gen. έων, curiales, 2, 64.
- Φρατρικὴ ἐκκλη. curiata comitia, 4, 20.
- Φρονήματα, spiritus pristini i. e. excelsi, 3, 59.
- Φρερά, praesidium, i. e. milites, 2, 54. 3, 45.
- Φρέριον, praesidium, i. e. castrillum, 9, 22. *cf. Liv. 2, 49.*
- Φυγάς, exul, Φυγ. ποιεῖν, expellere, 3, 60.

Φυγή,

Index Graecitatis.

- Φυγή, exilium, 5, 1. 7, 66. se-
cessio, 9, 27.
Φύειν, gignere, πέφυκα et
έφυν, natus, comparatus
sum, soleo, παραγ. πέφυκε,
contingere solet, contingit,
2, 28. 5, 77. Φύντες, nati,
2, 2. Φύόμενον κακόν, ma-
lum nascens, 2, 32.
Φυλακή, custodia, custodes, 1,
86. Φυλακή et Φυλακαί, ob-
servantia et religio, quae sa-
cris debetur, sacrorum cura,
1, 68. 2, 66. 3, 36. δια
Φυλ. έχειν. v. έχειν.
Φύλαρχοι, 2, 7. tribuum i. e.
regionum praefecti, 4, 14.
Φυλαττειν, speculari, obser-
vare, 1, 86.
Φυλέτις έκκλησι. comitia tri-
buta, 7, 59. Syn. Φυλετικη.
Φύλον, τό, genus, 4, 22.
Φύσις, sexus, 9, 67.
Φωραδομαι, apprehendi, 3, 67.
Φωσφόρος Ηρα, Iuno Lucina,
4, 15.

X.

- χαλινός, ό, frenum, 9, 10.
χαλκότηπος, faber aerarius, 4,
44. 7, 59.
χάραξ, ό, vallum, 5, 46. χάρ-
ρακας τίθεσθ. castra pone-
re, 5, 45.
χαράσσειν, sculpere, 3, 36.
χαρσει, χαριέσερος, officiosior,
obsequiosior, 4, 14. χαριέ-
σατοι, venustissimi, elegan-
tissimi, 2, 22.
χαρίζεσθαι, gratificari, 7, 51.
remittere, condonare, 10, 6.
νεχαρισμένος, gratus, 3, 69.
4, 14.

- χαρισήριος, θυσία χαρ. sacri-
ficium seu hostia gratiae
persolvendae causa, 1, 88.
θυτέον τοις θεοις — ή δια
χάριν ait Porphyr. de absti-
nencia lib. 2. p. 161. θυσίας
χαρ. αποδιδόναι, sacris fa-
ciendis gratias agere Diis
(Dankeopfer), 6, 95. χαρι-
σηρία, grates, 6, 94.
χάριτες, 2, 10. v. δάνεισμα.
beneficia, 2, 15. 3, 60.
Χαρώνδας, Catanensium et alio-
rum Siculorum legislator,
2, 16.
χειρ, καρτερά χ. valida ma-
nus, i. e. exercitus, 2, 33.
έν χειρσιν όντα πόλ. prae-
fens bellum, 8, 87. ή εκ
χειρ. δίκη, poena iniectis
manibus sumenda, 10, 8.
χειροπλήθης, ό, ή, ex crassitie,
vt manum compleat, 5, 46.
χειροποιητός όδος, an est manu
patefacta via? 10, 16.
χειροτέχνης, ό, opifex, 4, 17.
44. 7, 59.
χειρῶν, subigere, vt bello, 3,
77.
χελώνη χωσρίς, testudo ad con-
gestionem fossarum, 9, 68.
cf. Vitruv. 10, 22. Parum
velte χωσρίδες vertit inter-
pres vulg. quae terra agge-
sta siebant, cum sermo sit de
machina ad fossam, quae mo-
do commemorata est, conge-
sto aggere explendam, vt ad
murum perveniri, isque suffo-
di possit, quod idem, quo mi-
nus fieri posset, fossa prohi-
bebat. Fossas implendi usum
musculis quoque tribuit Ve-
getius

Index Graecitatis.

- gelius* 4, 16. *ibique Stewech.*
Ceterum cum loco Dionysia-
no comparari potest Diod.
 Sic. 2, 27.
- χερνίτης, manu sua victum
 quaerens, 10, 48.
- χερνίπτεσθαι, manus lavare,
 7, 72.
- χέρσος, ὁ, ἡ, incultus, 9, 51.
- χιτωνίσκος, tunica, 2, 71.
- χλευάζειν, deridere, 11, 19.
- χλευασμός, ἐπὶ χλευασμῶ,
 ad ludibrium, 7, 45.
- χόειν, χθν, aggere f. terra ex-
 plere, 2, 50.
- χολᾶσθαι, irasci, 8, 89.
- χορεία, chorea, saltatio cum
 cantu mixta, 2, 70. χόρευ-
 μα, *idem.* χορευταί, salta-
 tores, *ibid.*
- χορεύειν, choreas f. choros
 agere, 2, 48. 7, 72.
- χορηγεῖν, suppeditare, 3, 22.
- χορηγία, τῆς ἀναγν. χορ. εὐ-
 πορεῖν, rerum ad victum ne-
 cessariorum copia f. facul-
 tate gaudere, 2, 76. εἰς τὰς
 χορηγίας τὰς πολ. ad bellis
 usus, 4, 9.
- χορταῖοι χιτ. propr. grami-
 neae *it.* hirsutae. Suidas,
 χορταῖος ὁ δασύ; καὶ μαλ-
 λωτός χιτῶν, οἷον τῶν σει-
 ληνῶν. *Cur autem, cum vil-*
losae et laneae essent, sint ap-
pellatae χορταῖοι, se nescire
ait Reiskius, qui et Linden-
brogii ad Ammian. l. 24.
coniecturam χορταῖος vel
σκορτέος, tum alias ob cau-
sas, tum propterea maxime
non probat, quoniam scor-
tea vestimenta sint glabra et
depilata, non villosa.
- χρείαι, vtilitates, 4, 14. v. κοι-
 νός. labores, opera, 4, 44.
 extr.
- χρῆμα periphrasin facit, τυραν-
 νικόν τι χρ. quod τυραννι-
 κός, crudelis, saevus, 1, 71.
 v. *Periz. ad Ael.* 1, 3. ἀπι-
 σόν τι χρῆμα νεκρῶν, stra-
 ges caesorum incredibilis,
 10, 16. *sic Xenoph. Cyrop.*
 2, 1. 2. πάμπολύ τι χρῆμα
 σφενδονητῶν. πρὸς ἕκαστον
 χρ. ὁρῶντες, cuiusque deli-
 cti rationem spectantes, 2,
 73. χρῆματα, bona, res fa-
 miliaris (*Habseligkeiten*), 8,
 87. quibus comprehendun-
 tur, ut apparet e sequenti-
 bus, et possessiones (*χωρῆα*)
 et iumenta, cum instrumento
rustico.
- χρηματίζεῖν, agere de repu-
 blica, 2, 50. χρηματίζεσθαι,
 quaestum facere, 2, 27. opes
 sibi comparare, 4, 24.
- χρηματικὴ δωρεά, pecuniae
 donum, 2, 10.
- χρηματισμός, ἀφορμῇ χρ. pe-
 cuniae parandae opportuni-
 tates, 5, 48.
- χρηματοποιός, quaestuosus, ad
 pecuniam conficiendam
 pertinens, 2, 9.
- χρησίμως ἔχειν, vsui esse, per-
 tinere, 1, 88.
- χρησμός, responsum, oracu-
 lum, 1, 68. 4, 62. fata, *Liv.*
 10, 8.
- χρησός, ἔργα χρῆσά, facta vti-
 lia, salutaria, 2, 9.
- χρόνιος, ἔ χρ. — τὰς κρίσεις,
 non interposita mora, sed
 statim iudicare, 2, 29. diu-
 turnus, 2, 74. v. ἐπιτήδευσις.

χρονογραφία, descriptio temporum, 1, 74.

χρυσόσημος, auro distinctus, 3, 61. 5, 47. χιτώνα πορφύρα. χρῆσ. καὶ περιβόλαιον πορφ. ποικίλου latini vocant, vt Liv. 10, 7. tunicam palmatam et togam pictam: palmatam, quae palmis, victoriae signis, seu clavis, vt Festus vult, (nam et clavata appellat) iisque aureis et purpureis distincta erat. v. Salmas. ad Fl. Vopisc. p. 519. Qui latum clavum h. l. vel similibus, inferunt, vt le Jay, et Hadr. Iunius in Animadvers. lib. 1. p. 42. errant haud dubie. De veterum more, talia non diligentius persequendi, videnda omnino est Cl. Martinii ad Lensii vom Kostum etc. animadv. p. 297. sq. et 300.

χρυσοφορεῖν, vestimenta auro distincta gestare, 3, 62.

χώμα, agger, 4, 59. 9, 68.

χώρα, προαγονίζ. χ. locus pugnantium primus, 4, 16. Syn. ζάσις eod. c. extr. et 17. κατὰ χώραν ἔαν μένειν, suo loco relinquere, rata et immota manere velle. Demosth. in Timarch. p. 706. ed. Reisk. Etiam sine μένειν, vt ap. Xenoph. H. Gr. p. 333. ed. Mori.

χωρεῖν κατὰ νῆν, ex voto succedere, 3, 59. ὁμοσε τινί, manum conferere cum aliquo, congredi, 2, 50. 7, 51. 9, 26.

χωρήτης, ὁ, rusticus, 4, 15.

χωρίον, locus, 1, 85. 87. 3, 69. rusculum, praediolum, 10, 8. χωρία, τὰ, suburbia, 4, 13.

χωρίς, ἀλλήλ. seorsim vterque, 1, 86. ad 2, 50. v. διαίρειν.

χωρονομικός νόμος, lex agraria, 10, 36.

χώρος, locus, 3, 69.

Ψ.

ψαλιδωτός, fornicatus, cameratus, 3, 68.

ψέγειν, vituperare, 7, 65.

ψεύδεσθαι τὰς συνθήκας, promissa fallere, 8, 87.

ψηφηφορεῖν, ferre suffragia, 4, 20. ubi malit Portus ψηφοφορ. et mox ψηφοφορίας. Sed frequentius illa forma Nostro, vt ex hac et similis formae vocibus monent Casaub. et Hudf. cf. etiam huius ind. — creare, 9, 43. cf. ad c. 49. q.

ψηφηφορία, suffragatio, 4, 20. 7, 54. ψηφηφορίας, comitia, 9, 41.

ψηφηφόρος ἐκκλ. κατ' ἀνδρός, comitia suffragiorum causa adversus aliquem habita, 7, 59.

ψηφίζειν, ψηφίζεσθαι, decernere, 2, 72. τὰ ψηφιδέντα ὑπὸ τῶν δήμων, plebiscita, 2, 14.

ψηφισμα, decretum, 3, 57. senatus consultum, 8, 87.

ψηφος, ἡ, φέρειν, ἐπιφέρειν, ἐκφέρειν τὴν ψηφον, suffragium ferre, sententias dicere, in singulari, etiam si de pluribus sermo est, 2, 14. 7,

Index Graecitatis.

59. 61. tamen et pluralis
 adhibetur τὰς ψήφους, 2, 60.
 7, 62.
- ψιλικός ὀπλισμός, levis arma-
 tura, 4, 22.
- ψιλος, ψιλοι, levis armaturae
 milites, 4, 18. *Syn.* κῆφοι.
 λόγοι ψιλ. mera s. nuda ver-
 ba, 3, 61.
- ψόφος, τὸν — ἀποτελ. ὑπ. τ.
 ἐγχειρ. ψόφον, strepitum
 qui collifis ad clypeos gla-
 diis editur, 2, 70.
- Ω. .
- ὠθεῖν, pellere, proiicere, 9, 67.
 ὠθεῖσθαι, irruere, invadere,
 1, 87. ὠσάμενοι, irruentes,
 2, 53.
- ὠμός, crudelis, saevus, 2, 27.
 ὠνεῖσθαι, emere, 4, 24.
 ὠνητός, venalis, 2, 21.
 ὠνια, τὰ, res venales, 7, 24.
 58.
- ὡς τὸν ἀδελφ. ad fratrem, 1,
 86. προ ὡς πρὸς τὸν ἀδ. ὡς
 ἑαυτὸν, ad se, 2, 15. *vid Er-*
nesti ad Xenoph. Memor. 2,
 7, 2. ὡς τῆς μὲν ἐορτῆς —
 2, 31. vbi ὡς abundat. *v.*
not. a. ὡς ἐπὶ πολὺ, vt plu-
 ritimum, *Syn.* ὡς τὰ πολλὰ.
 ἔδ. ὡς, ne sic quidem, 10, 16.
- ὥσπερ τις καὶ ἄλλος, si quis
 alius, 9, 68.
- ὠφελίαι, commoda, emolu-
 menta, 2, 28. 5, 40. praeda,
 5, 39.

ADDENDA

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- P. 1. ad not. a. De facellis sine tecto add. Vitruv. 1, 2. *Jovi, fulguri, et coelo, et soli, et lunae, aedificia sub divo hypaethraque constituuntur* Et rationem addit: *Horum enim Deorum et species et effectus in aperto mundo atque lucenti praesentes videmus.* Quod secus est in reliquis nominatimque Penatibus, quorum proinde in templis commemoratio tectorum haud erit supervacanea.
- P. 2. lin. 2. leg. Π μήτω seuunctim. Item τῶ δελ —
- P. 4. lin. 1. leg. κτισθείση
- P. 5. in not. a. lin. penult. leg. Λατίαν, παροχτ.
- P. 7. in nott. lin. 1. verbis vix dubitandum, addantur haec: quae verba, vt et reliqua, suadent, antecedentia ista τὴν βασιλείαν παρελάβεν, de solo Silvio accipienda esse.
- P. 11. lin. 11. pro νοι, leg. νον,
- P. 14. lin. 6. leg. εἰσαῦθις
- P. 15. in not. f. lin. 6 et 7. leg. κα], sed
- P. 17. lin. 13. leg. ἡμῶν, ac post ἀμύνατο ponend.⁶ idemque signum, bis positum in init. et fin. lineae sequentis, tollendum est: pariter tollendum est supra bis positum, lin. 10.
- P. 18. lin. 11. ἀποδειχθέν —
- P. 20. lin. 9. leg. ᾧ sine addita lineola.
- P. 22. in not. m. lin. 5. leg. alias, addito commate.
- P. 23. in not. p. lin. 3. alibi, add. comm.
- - - in not. r. leg. τοῖόν - addita lineola.
- P. 24. lin. 11. leg. τὰ βύρεια
- P. 26. c. lin. 13. post quandoque add. et 6, 13. vers. fin.
- P. 27. lin. 8. leg. ἢ κυρία sublato c interposito. ibidem ἀνδρῶν.
- - - in nott. lin. 5. leg. 14. n.
- - - in not. c. lin. 9. tollatur iterum.
- P. 28. lin. 7. leg. ἀρχῶσαν
- - - in nott. lin. 20. ita supplend. De equitibus, quorum distributionis nulla hic mentio facta est a Dionysio, vid. etc.
- P. 29. in not. g. lin. 12. post distributiones delend. comma.
- P. 31. lin. 10. καταρχᾶς] alibi distincte κατ' ἀρχᾶς, ut 2, 67. in it. et saepius.
- P. 35. in not. f. ad Liv. 2, 1. extr. adde: cf. ad 5, 13. d.
- P. 37. lin. 3. ὁ διαφανέτατος] tribuni Celerum potestatem μεγίστην, ideoque a regia proximam, appellat Brutus, 4, 71. eamque a Tarquinio sibi demandatam ait, quod ea uti, propter vecordiam, nescire videretur cf. addenda ad p. 79. lin. 8.
- - - lin. 15. et 16. leg. θυσιῶν
- P. 39. in Sect. VII. lin. 2. post πολέμια delend. punctum.
- - - not. o. post describi add. Synon. καταχωρίζεσθαι εἰς λόχους, 5, 75. sub fin.
- P. 43. lin. 13 et 14. πενήτηντα ἔτη γεγ.] De hac aetate Sacerdotum LX. et quod immunes a militia et negotiis civilibus, lin. ult. et seq. eos fuisse ait, quae parum convenire Curionibus, (conf. not. *) quos ἀνδρειοτάτους, supra p. 27. l. 3. dixerat, videntur, cf. ad 4, 62. * Neque e praecis auctoribus, sed e posterioris aevi more

Addenda et Corrigena:

haec summasse videtur. Eandem certe vacationem sacerdotibus generatim tribuit Cic. Quaeſt. Acad. 4, 38. Locum vero de his I. X. Sacerdotibus, copioſius tractavi, in *Lectiōnum Dionyſianarum mearum F. ſc. 2. Annob. 1784.*

- P. 43. in not. * lin. 8. *ad ſocios totidem addatur*: ſive miniſtros, qui paſſim additi ſacerdotibus commemorantur, ut his ipſis ſtatim, p. 46. lin. 3. et Saliis, p. 89. lin. 12. item, librorum Sibyllin. Cuſtodibus, p. 165. lin. 5. et p. 166. lin. 3. nec non in univerſitat. omnibus, p. 95. lin. 11.
- - - ad not. eandem in fin. *add.* Nunc tamen propenſor ſum ob ea, quae modo dicta ſunt in additamento praecedenti, de miniſtris, qui de more ſacerdotibus adiungi ſolebant, tales ipſos pari numero Curionibus additos putare: quos et indicari per *λειτηργους* p. 46. l. 3. malim, quam foeminas et pueros puellasque, de quibus paulo ante quidem mentio fuerat facta, id autem, quod d. l. de miniſtris perhibetur, ees aequae ac ipſos ſacerdotes e ſingulis curiis eſſe creatos et a vatibus confirmatos, vix poſſe accipi, propter antecedentia p. 44. lin. 8. ſqq. videtur. cf. not. c. extr.
- P. 44. lin. 11. *leg. εως, paroxyt.*
- P. 45. not. * lin. 3. tollatur *vincinus* et ponatur poſt *contributis*, lin. 4.
- P. 49. * lin. 6. poſt alibi *add.* cf. et infra, 5, 74. extr.
- P. 50. ad not. e. *add.* ut p. 148. lin. 10. et 11.
- P. 51. lin. 16. et 17. *leg. γυνή.*
- P. 52. in not. n. lin. vlt. ab init. *deest l.*
- P. 53. not. o. *verbis extremis*: diſſolvi nequiret. *addatur*: Cur non potius autem, quod eam uxorem egregie diligeret, cariſſimamque morum eius gratia haberet? ut Gell. l. c. tradit. Ceterum placet Reiskii diſtinctio et emendatio *ομόσας*, quanquam ſic quoque abeſſe *μη* poteſt: cum inraſſet (ipſo ſtatim matrimonii initio, ut et Gellius accepiſſe videtur) *ſe liberorum cauſa uxorem habere vel velle*. Difficilior ſenſus vulgatae eſt, quae iuſiurandum illud, non initio, ſed ſub divortio ipſo factum, ſignificare videtur.
- P. 54. not. ε. lin. 5. poſt conſuebat *add.* et Reiskius recipiendum putavit. praef. p. XIV.
- P. 56. not. u. poſt dubitavi *add.* Nunc vero dubitaſſe me poenitet: et *αναγραφής* recipi voluit Reisk. l. c.
- P. 58. lin. 5. *leg. προσαγωγής*
- P. 59. lin. 17. *Χωρίον τε εν τῷ — ἀγορᾶς*] de tribunali accipit Lex Fabri. Sed de tali, quale fuit poſtea, hic vix eſt cogitandum, neque id cogit verbum *παρασκευάσατο*, quod h. l. laetis patet, ad reliqua ſimul pertinens, quae deinceps commemorantur. *Χωρίον* huius praefantia eſt in eo, quod primum erat in publico, nempe in foro, tum in parte eius maxime conſpicua. In plano autem fuiſſe, unde quis neget?
- - - lin. 18. comma poſt *ερατωτων* non eſt in vulgatis.
- - - lin. 21. *οι τος μὲν*] *οις τος μὲν* Vat. ambigit inter *οι* vulg. et *οις* Vat. Reiskius.
- P. 60. l. 11. *leg. ἐκάτοις per oi.*
- - - in not. c. lin. 3. *leg. ſimili*
- P. 61. not. e. lin. 4. *αὐτοῖς. addi o puncto, et addatur inſuper*: cf. etiam inf. p. 84. l. 6. et ad eum loc. addenda.
- P. 63. not. m. lin. 4. *leg. ἀπολωλότων* — lin. 5. poſt 43. *add.* et 77. verſ. fin.
- - - not. n. in fin. *add.* et 5, 17. haud procul ab initio.

- P. 64. not. q. ad *πεκραμένοις* add. quod hoc nomine tuetur Reiskius in annotatt.
- P. 66. in nott. lin. 6. add. in fine: cf. etiam Virg. Aen. 8, 639 — 641.
- P. 67. not. * in fin. add. haec: sensusque sit, *addiderunt prioribus, novitios quos vocarunt, patricios*. In edd. illud comma deest, et iunguntur *ὅς ἐκάλεσαν πατρικίους*: vnde orta illa Sylburgii sententia, quam indicavi in not. f. tum eiusdem discrepans ab illa quidem, at non magis probanda huius loci emendatio, *ὅς καὶ αὐτὸς ἐκάλεσαν πατρικίους*. Mea autem interpretatio, praeterquam quod loci sensum planum et expeditum efficit, firmatur etiam disertis Nostri verbis c. 57. extr. *ὅς νεωτέρους ἐκάλεον*. Ceterum conf. ad 5, 13. d. vbi hoc loco, ac similibus ibidem indicatis, *παίοντιν μίνωρικη γεντίου πατριότιν* vel *senatores*, in mente Dionysium habuisse (ac forsan ad illos spectant etiam, *ὄικος ἐπιφανείατος* quos vocat) inde collegi, quoniam huius senatorum distinctionis aut prorsus praeteriisse, aut iisdem locis iam fecisse mentionem, putandus est: quanquam non alios, nisi antiquiores duos senatorum ordines, quos et Liv. I, 17. distinxit, h. e. Romanos veteres et oriundos ab Sabinis, his locis indicare debuit, adeoque hic etiam res tempore diversas commiscuit.
- P. 68. lin. 4. *ἐκάτερον τῶν ὀνομάτων*] utrumque nomen, puta Enyalli et Quirini, *Ἐνώλιος* quasi *Ἐνοῦς υἱός*, Bellonae filius, v. Macrobi Sat. I, 19.
- P. 69. not. m. leg. et Porto. addito puncto.
- P. 71. not. r. lin. 3. post *ἀνηκῆς* add. cf. 6, 17. *
- P. 72. ad not. ** lin. 3. verbis *ἀπὸ τῆς Ῥωμ.* add. sic et Io. II, 18. 21, 8.
- P. 73. not. d. lin. 3. post *Καμερίαν* del. punctum.
- P. 75. lin. 12. *κατὰ φυλάς τε καὶ Φράτρας*] de curiatis comitiis. Eadem forma est p. 43. l. 2. Sed p. 125. lin. 4. *ἐπεκύρωσε ταῖς Φράτρας*, et p. 38. lin. 7. *κατὰ τὰς Φράτρας*. Hinc in illa forma *φυλῶν* mentionem redundare putem, et mox p. 76. lin. 19. iisdem comitiis *αἱ φυλαὶ κατὰ Φράτρας* tulisse suffragia dicuntur, vbi *αἱ φυλαὶ* pro populo dici videntur, cum populus demum *tribus* proprie *vocarentur* a tribunis pl. cf. Liv. 6, 38. init.
- - - lin. ult. *κατὰ τὰς συνδήκας*] convenerat enim, vt Dionysius cap. huius initio dixerat, inter senatores veteres et novitios, vt neutri *ex suo ordine* regem crearent.
- P. 76. in not. d. aptius erat *paulo ante* pro *longe ante*. Ceterum ita monuit Sylburg, ne quis malit *ἐξευρόντας* propter infinit. seq. *ἀποδείξει*.
- - - in not. h. addatur: Sylb.
- P. 77. lin. 25. *τὸ μὲν ἂν ἀκριβ.*] cf. inf. addend. ad p. 84. lin. 13.
- P. 78. in not. c. post *Lapus ponend.* comma.
- P. 79. lin. 8. *ἱερωγίας ἐπέτ.*] Ius populi vocandi habuisse tribunum Celerum novi e 4, 71. extr. et 75. init. cf. Liv. I, 59. med. Sed quam curam sacrorum habuerit, nescio. At credibile est, ab Numa, qui plurima sacra ipse adeo obibat, Liv. I, 20. init. talia et proximum ab ipso tribunum Celerum obeunda quaedam accepisse, eaque de re in commentariis Numae, c. 63. extr. commemoratis, fuisse scriptum, unde hoc ipsum forsan Noster, rerum talium h. e. antiquissimarum passim scrutator diligentissimus, hauserit: quanquam, cessante post Numae tempora hoc instituto ac ipso postea Celerum tribunatu, simul sacerdotii eiusdem memoria

vulgo est obliterata. Alia non habui in librorum, quos adire potui, silentio, quibus, in tanta eorum heic loci penuria, si quis meliora me infcio dederit, facile cedam.

- P. 81. in 23 leg. *μικροσόμενος*
- P. 83 lin. 2. leg. *καὶ τὸν μέσον*
 - in not. h lin. 3. post p 5. lin. 42. adde: ed. Reiskii p. 22. not p.
- P. 84 lin. 6. *ὡς Αἰνείου*] quod hic abundat *ὡς*, ante *Δαρδάνου* lin. 1. non legitur. cf. 2, 30 a. 31. e. et genitivi hi absoluti in hac *ρήσει* omnes pendent a remotiore illo *σοχασμός*, unde in lin. 1. ante *Δαρδάνου*, et lin. 3. ante *Αἰνείου* δὲ pro *calis* malum commutata, et lin. 5 post *Ἰτχλίαν colon*, pro *puncto*.
- lin. 13. *ἐκ ἀξιώ παλυπῶν.*] cf. p. 77. lin. 25. Ut in multis aliis, ita in his formulis, quas passim Noster interponit, quibus vel negat sibi plura dicere fas esse de rebus sacris, vel veniam a se dictorum petri, imitatur Herodotum, similia fore interponentem 2, 45. extr. 46. 47. et alibi.
- P. 84 lin. 20. *τῆ θεῶν*] h. l. Deae sanum intelligi, ostendunt sequentia Sic *ἰδρῶσεθαι τὸς θεὸς* p. 158. lin. 8.
- P. 85 ad not. n. add. Reiskius: *evoluto triginta annorum orbe.*
- P. 87. lin. 2. leg. *Παναθηναία προπύργε.*
- P. 87. not. * in fin. add. *Mora ancilia Calendis Martiis, vid. Ovid. Fast. 3, 259. sq. cf et addend ad p. 104. e.*
- P. 88. not. g. add. *lanigeros apices* vocat Virg. Aen. 8, 664.
 - not. k. add. Sed propter illa *ἀπὸ τῆς ἀοτῆς ἀτίως* quibus a saliendo distos esse saltatores ait, *τὸ παραμαγόντες* nolui reddere *derivantes*, sed *transferentes* a Saliis, i. e. simili fere modo nomen forinantes, ut sensus sit, a saliendo non solum Salios, sed et quosque saltatores, deflexa paulo vocis forma, nomen accepisse
- P. 89. lin. 17 post *θεόπεμpton del. comma.*
 - lin. 18. *τιμᾶσθαι — φερόμενον*] cum eadem fere honoris significatione haec arma moveri vel ferri lat. dicuntur.
 - ad not. * in fin. add. quae quidem descriptio verior est et accuratior, quam Ovidii illa *Fast. 3, 377.*
 Idque ancile vocant, quod ab omni parte recisum est:
 Quaque notes oculis, angulus omnis abest.
- P. 90. ad lin. 1. in marg. leg. *Mamurio*
 - in not. * lin. 3. leg. *Mamurio.*
- P. 93. lin. 4. *ἱερὸς νόμος*] sic et inf. p. 94 lin. 21. p. 95. lin. 6. et 13. sunt leges *περὶ τῶν ἱερῶν* s. de iure sacro, ut patet e libr. 3. c. 36. f. *Synon. ἡ περὶ τὰ θεῖα νομοθεσία* 2, 63. extr.
- P. 95. lin. 2. *Ποντίφικες προσαγ.*] cf. ad 3, 45. extr.
 - lin. 4. *ἱερὰ δίκαι]* dicuntur, ut supra, *ἱεροὶ νόμοι*, de quibus vid. modo dicta ad p. 93. lin. 4.
 - h. lin. 6. post *ἕκαστα* add. ut 10, 7. b.
- P. 98. in not. lin. 2. *ερατηλάταις.* add. Insuper compositum *πρασείναι* h. l. maluisse videretur Dionysius ob proxime antecedens simplex *εἶναι.*
- P. 100. lin. 23. leg. *γενόμεναι]* *Vut. ἐνομήσθη.* ad *ὄργαν μέγιστον* cf. 9. 10. f.
 - lin. 25. leg. *ἀμαρτόρου* c. sp. leni.
- P. 101. lin. 11. *τὸς ἐργασμένους τῶν ἀγ.]* ut substant. *ἐργάτας τῶν ἀγ.* v. Schol. Homer. ad *Iliad. β. v. 823.* aliter explicat Eustath. ad

Addenda et Corrigenda.

- ad π. v. 811. vnde h. l. subaud. περι, vel substant. cognatum ἔργον.
- P. 102. Sect. XIX. inir. Τύλλος [Ὀσίλλιος] Nomen id, hic interpositum, occurrit paulo ante p. 404. et 405. ed. Reisk. vbi Ὀσίλλιος vel Ὀσίλλιος cum Lapo et Latinis malit Portus.
- - in not. c. lin. 4. ἀει-βασιλεύς leg. breviorē linea interposita.
- P. 104. ad not. e. add. Viderur Dionysius perduellionis vocabulum ve defugeret, hic brevius rem expedivisse, qui quidem, simili de causa, nec tribus nominatum 2, 7. a. nec *Quinquaginta*, quibus substituit Παναθήναα 2, 70. * nec *patrempatratum*, 2, 72. expressiffa viderur.
- P. 105. ad not. k. Dativus pendet ab ἐστ.
- P. 108. f. lin. 5. post istae fuerunt add. quanquam non item reliquae Numae, nedum regiae in univēsum omnes, vt vult Pomponius lin. 2. §. 2. D. d. O. I. — Item, post Hist. Iur. leg. 1, 1. §. 6. not. o. et §. 7. p. 11. et 12. — lin. 6. post διαγραφαί. add. vbi leges ceterae a sacris distinguuntur.
- - in not. g. lin. 1. post quales postea add. praeter Servii illam 4, 26. vers. fin. — lin. 2. ponend. sed cum f. minusculo.
- - in not. i. lin. 3. ad §. 6. add. p. 11. in fine add. Ius Papirianum inde est dictum, quod solas tamen leges sacras est complexum, vt patet e superioribus.
- P. 109. p. in fin. add. numerorum certe Siglae IB et IH. permutari facile potuerunt.
- P. 110. lin. 1. leg. ἴδουσα.
- P. 112. lin. 6. leg. σαλεύουσα
- - ad not. d. add. Dionysii vero interpretatio, itemque, quae supra notavi, ad p. 104. not. e. et 2, 7. a. non optime eum latine intellexisse arguunt.
- P. 115. ad lin. 18. in marg. ante LX. del. S. itemque del. p. 186.
- P. 116. ad lin. 16. in marg. post insignia add. missa.
- P. 117. lin. 2. post Φέρουσα ponend. colon pro puncto.
- - lin. 15. τοῖς βασιλευσσι] v. c. Porfenae cf. inf. 5, 35. inia.
- - ad not. t. add. et Livii ista 1, 8. me haud poenitet eorum sententias esse — licitoras dederint.
- P. 119. lin. 11. ἐν τοῖς Σιβυλλείοις Χρ.] An talia forsā Tarquinius in commentariis quibusdam suis reliquit? Sic Servii Tullii commentarii commemorantur ap. Liv. 1, 60. extr.
- P. 123. lin. 3. post. ὀξεῖαν pon. colon pro puncto.
- P. 125. lin. 14. λόφος] λόγοις Vat.
- - not. b. lin. ult. leg. Contaren.
- P. 127. lin. 1. leg. τῇ τετάρτῃ δὲ τῶν μ.
- P. 128. in not. t. lin. 3. leg. fervae, cum f. minore.
- P. 130. lin. 5. post ὀρεινὸς comma deleri malim.
- - lin. 7. leg. ὄχθος paroxyt.
- - not. c. addatur: Sic in Hudsoni et Reiskii edd. Sed legend. est sine dubio ὄχ ὀρίζει, vt tantum desit ὦν, quod vulgata insertum habet.
- - not. d. lin. 7. post conveniens add. similis fere pluralis numeri vsus, p. 204. lin. 13. 14.
- P. 131. lin. 19. leg. νόμισμα proparox.
- P. 133. lin. 10. post ἑτέραν delend. colon.
- P. 134. lin. 5. leg. ἐλάττονα
- P. 139. in not. lin. 2. pro verbis: et εἰσφραδ etc. vsque ad finem huius notae.

notae, *nunc malim haec*: et locus commode satis reddi potest sic: *ab impensis liberatos propter inopiam, et a militia propter impensas*, scil. in eam necessario faciendas, ut patet e statim seqq. Brevius autem hic dicta mox uberius reperuntur in verbis *ἄτε δὲ χρημάτων* etc.

- P. 142. not. u. lin. 3. *verbis cum τῶν add.* quod vulgatis deest,
 P. 145. lin. 10. τὰ κελᾶ] cf. inox p. 146. lin. 16.
 - - - lin. 13. *leg. πωλημένους*
 P. 147. o. in fin. *add.* cf. interpp. ad 2. Petr. 2, 13.
 P. 150. lin. 9. in margine hic notatum velim: columnae aeneae mentio. Qui de XII tabulis, an aeneae fuerint, dubitant, v. ad 3, 36. g hunc locum de aenea legum stela, ante illas facta, non meminisse videntur.
 P. 159. h. *leg. ἔχουσα* in nominat.
 - - - i. lin. 8. *post ἐξ αὐτῆς add.* vel *ἐκ τῆς αὐτῆς*. id quod iam in praef. vers. fin. indicavi.
 P. 161. lin. 3. *leg. τὸ μὲν τέρας*
 - - - in not. r. lin. 3. *post ἀποκρίνεθε add.* vel *ἀποκριεῖθε* — it. lin. 5. *post* utitur, *add.* ex imitatione, credo, Isaei ac Demosthenis, cf. Dionysii Hal. de Isaeo iudic. c. 12. 13. Vol. 5. p. 607. sqq. ed. Reisk.
 P. 162. z. lin. 3. *leg.* vnamque nominis.
 P. 163. c. lin. 3. *post ὑπεροχῆς del.* punctum.
 P. 164. lin. 5. *τρεις ἐξ αὐτῶν]* Plin. 13, 13. *tres omnino attulisse libros Sibyllam, ait, ex quibus igni duo cremati ab ipsa, tertius cum Capitolio Sullanis temporibus.*
 P. 166. not. * lin. 9. *custodibus add.* nec non regi sacrificulo, p. 170. lin. 1. 2.
 P. 171. lin. 1. *leg. τό τε* disiuncte.
 P. 175 d. lin. 6 *leg. not. f. et * et lin. 7. leg. et 58. init.* — cf. etiam addend. ad p. 67. *.
 P. 178. lin. penult. *post ἐμύθευσαν ponend.* punctum pro colo. Sensus est: Poetae tragici Atheniensium, civitati suae adulantes, sepultis Thesei insu (caesis apud Thebas, etiam laudationem funebrem esse habitam (e posterioris aevi consuetudine,) confinxerunt: quae re vera habita nulla est.
 P. 180. lin. 4. *post ἀγαθός malim colon pro puncto.*
 P. 181. in not. lin. 9. *leg. τὴν ἢ συλλ.* sine spiritu.
 - - - not. b. in fin. *add.* Sed et τόπον τῆς κορυφῆς dixit Noster p. 123. lin. 6.
 P. 182. lin. 8. ante Ἐάν τις *ponend.* signum ᾗ
 - - - lin. 14. *τίθενται] τίθεται αὐτῶ ἐπώνυμιον Vat.* An ergo vel vitium in τίθεται, vel in eod. Cod. etiam est Ποπλικόλας?
 P. 183. a. lin. 5. *post commemorat add.* Moris autem ab initio ac semper olim fuisse, talia munera mittere regibus amicis, apparet, si huc conferantur, quae supra 3, 61. init. et extr. sunt dicta.
 P. 184. lin. 2. hic in margine notandum erat: prata Mucia: eademque verba in fin. not. d. p. 183. cum suo comitatu delenda.
 - - - ad not. h. *add. conf.* ad 2, 34. t.
 - - - ad not. k. lin. 2. *post* deest in Vat. *add.* et omisit Reiskius.
 P. 186. lin. 3. *ἐκ τῶν Φυγάδων]* ab exulibus, de quibus supra c. 13. extr. mentio facta est.
 - - - in not. g. lin. 3. *leg. δεξιὸν oxyt.*
 P. 188. in not. b. in fine *leg. ἀποσῆσας paroxyt.*

- P. 190. lin. 2. *leg.* Ῥωμαίων
- P. 192. Segm. XLII. lin. 3. *leg.* ζώντων ὑπάρχοντων
- P. 193. b. lin. 17. *pro* in fine *leg.* per traiectionem
 - - - lin. 20. *leg.* καὶ ἀπήεσαν — lin. 21. *post* ἔλαβον *del.* comma — in fin. *add.* ἄγοντες καὶ χρήματα *Vat.* iis, quae inter haec verba sunt, omisiss.
- P. 194. l. 6. τότε πρῶτον — τῆς βουλῆς.] utrum haec cum proximis, an cum superioribus melius iungantur, ut verba τὸ γὰρ — φερόμενον sint parenthesis, si tanti est, quaesiverim. τὸ δὲ πρῶτον *Vat.*
- - - not. g. lin. 3. *verba:* et bene habet, cui etc. *πῆνε delenda puto.* Etiam in contexto comma *post* εὐάσεως tollendum est.
- P. 195. lin. 2. *post* τήβεννον *ροναιων* comma.
- P. 196. lin. 13. *leg.* ἀπεδείξαντο
 - - - not. b. in fine *add.* haud procul ab init.
- P. 199. lin. 4. *leg.* ἔκρινε
- P. 200. h. in fine, *pro* Sylb. *leg.* Huds.
- P. 201. lin. 6. κατὰ πολλὴν ἀνάγκη.] *necessario, utique.* Benzlerus: *da man sie hingegen, wenn dieses Gesetz aufgehoben wäre, gleich zum Gehorsam zwingen könnte.*
- P. 202. lin. 20. ἢ δὲ βουλή etc.] apparet ἀνακόλουθον, si revocas superiora ἅπαντα δὲ ὀρῶντες etc.
- P. 202. in nott. lin. 1. *post* temperata, *post* commate, *addantur* haec: quibus soluta, maior, quam regum, dictatoris potentia extitit.
- - - in not. * lin. 1. *pro* Synon. *leg.* Statim — item lin. 2. *pro* An *leg.* Atque.
- P. 204. lin. 13. προσηγορίας] pluralis adhibetur respectu plurium, qui Romae dictaturam gesserunt: cf. statim sequentia, itemque ad 4, 15. d.
- P. 205. in nott. lin. 1. *leg.* ἑτοίμειν
- P. 206. a. lin. 2. *leg.* scribenda
- P. 207. e. lin. 2. *leg.* μετὰ τῦτο
- P. 209. lin. 14. ἐκ τῶν τραυμάτων] ergo brachylogia est in membrò praecedenti et subaudiendi sunt etiam vulnerati.
- - - not. m. in fin. *add.* *Vat.* lect. recepit Reisk.
- P. 210. r. lin. 3. *pro* ὄσων *leg.* μυρίων ὄσων,
- P. 212. lin. 5. *post* Saturnalia *ponend.* comma.
- P. 213. e. in fin. *add.* cf. etiam Virg. Aen. 8, 268 sqq.
- P. 214. h. lin. 4. *leg.* hunc templi — illum extruendi. lin. II. *post* ἔδοσαν *add.* cf. de more perscribendi decreta, 9, 21.
- P. 215. in nott. lin. 3. *post* rescripta *pon.* comma.
- P. 217. lin. 7. *post* ποιχῆδόν *del.* punctum.
- P. 219. f. lin. 4. *post* dicuntur, *add.* apud eundem
- P. 223. a. in fine *add.* De hoc L. Iunio Bruto cf. ad 7, 38. h.
- P. 224. lin. 4. *leg.* κελεύετω
 - - - not. g. in fin. *add.* οἱ πολλοί, *vulgus* vel *plebs*, ut p. 84. lin. 10. et inf. ad 10, 5. * *
 - - - not. h. lin. penult. *post* videatur. *add.* Sed et aliam dat ac praefert explicationem,
 - - - not. * * lin. 3. *post* putat. *add.* conf. — lin. 6. in fine *add.* et ind. in voc. τόμια. Ceterum quid sit ὀμνύειν κατ' ἱερῶν explicatur optime 10, 31. vers. fin. vbi est ἱερά θύσαντες ὄρκους ἔδοσαν.
- P. 226. a. in fin. *add.* et infr. not. i.
- P. 227. lin. ult. *post* ἐφρόνῳ *ponend.* colon.

Addenda et Corrigenda.

- P. 228. i. in huius notae fine *add.* Ima vero supra Auli Postumii, Cof. 6, 2. ac mox dictatoris, *ibid.* et c. 13. 14. 17. sq. iam mentio facta est: eoque facilius error ille nasci potuit. cf. not. a.
- P. 231. lin. 1. *leg.* Μινυκία
- P. 232. i. post *Romanis* punctum del. et *add.* urbem (*Velitras*) recipere. Respicit verba in fin. cap. superioris *παρέδοσαν τὴν πόλιν.*
 - - - 1. *leg.* πεπαύθαι
- P. 233. v. in fin. *add.* qui et ad verba *καταληφθεὶς ἀπεσάλη*, quae paulo infra leguntur, haec notavit: Verbum *καταληφθεὶς* significat h. l. *ἀκων, καὶ κατασχεθεὶς ἀνάγκη, ἣν ἔχ' οἰόν τ' ἐκφύγειν.*
- P. 234. b. *add.* *relictī* (in vrbe) dicuntur respectu eorum, qui Velitras et Norbam fuerant deducti. Ad *καταβολὴν τῶν βουλευτῶν* conf. cap. praeced. p. 232. lin. 23. sqq.
- P. 235. lin. 15. *τὰς ἔκκαι. τὸ δεινὸν]* eos, qui *malum hoc accendissent, incendium hoc fecissent* etc. Similis vox Catilinae: *quoniam ab inimicis praecipis agor, incendium meum ruina extinguam.* Sallust. *bell. Cat.* 31. extr. et Flor. 3, 1, 7.
- - - nor. d. *leg.* ἡ μὲν δὴ ἐκκλησία ἐπὶ τότοις διελύετο
- - - not. f. in fin. post 6, 65. *addantur*: vbi illi dicuntur *οἱ προβεβηκότες ταῖς ἡλικίας*, ed. Reisk. p. 1189 — *item pro ac omnino* 7, 25. *leg.* ac 7, 21. et 25.
- P. 236. lin. 10. *ponend.* — *γεγονότων*, vt ante hoc verbum sit signum lacunae.
 - - - m. in fin. *add.* τῶν istud posterius ante *γεγονότων* libris omnibus deest.
- P. 237. o. in fine *add.* Nunc poenitet me vel Vaticani vel Reiskii lectionem non recepisse, cui vel proxime sequentia magis, quam vulgatae, favent.
- P. 239. lin. 2. *leg.* εἰ μὴ
 - - - lin. vlt. *leg.* εἰ μὴ
- P. 240. lin. vlt. *leg.* καταλειφθέντος. In nota ad h. l. p. 241. in fin. *add.* Porti tamen correctionem illam recepit Reisk.
- P. 242. lin. pen. *leg.* ἀριστοκρατίαν, per *inta.*
- P. 244. lin. 9. *καὶ τῶν δὲ]* sc. τῶ τῶτο ποιῶν. Reisk. insuperque subauditur *ἐστὶ*. cf. not. o. extr.
- P. 245. a. lin. 8. Verba: *Seul cohaerere* etc. vsque ad finem, nunc deleo. Codicis Var. additamentum (nisi glossatoris est, qui, quod modo traditum erat, τοῖς πλεσιωτάτοις et Φιλοτιμοτάτοις accommodari voluit) vel sine Reiskii supplemento locum habere potest.
 - - - b. lin. 11. *post dignitas add.* vel ἀριστοκρατία, vt supra dicta est, c. 22. init. et 24. — in fin. *add.* vid. etiam ind. in τῶτος, et ad 7, 50. b.
- P. 246. lin. 11. 12. *παρήσαν* — *παρακληθέντες]* cf. quae infra, e c. 49. leguntur, p. 257. not. * vnde cum primum in senatum admissos et a Coss. vocatos esse tribunos repugnante Appio, apparere videntur. vid. et *addend.* ad istum loc. Adfuisse in senatu, quoque perhibetur inf. 9, 51. p. 344.
- P. 247. f. *add.* vulgo *δαλύσει.*
- P. 248. h. in fin. *add.* Verba haec sunt: *ἢν δὲ τις ἐν τῷ στρατοπέδῳ (in castris, pura, quae plebs habebat in monte sacro) πάνυ ταραχῶδης καὶ εὐσπλαγῆς ἀνὴρ, οὗτος τῇ γνώμῃ προϊδὲν τι τῶν ἐσομένων ἐκ πολλῶ. καὶ εἰπὼν ὅ τι νοήσοι, ὡς λάλος καὶ κατίλος ἐκ ἀδύνατος, ὡς ἐκαλεῖτο μὲν Λεύκιος Ἴώνιος, ὁμωνύμως τῷ καταλύσαντι τὸς βασιλεῖς ἐμπληρώσει ὅτ' τὴν ὁμωνυμίαν βυλάμενος,*

Addenda et Corrigenda

- λόμενος, ἡξίω καὶ Βρῦτος ἐπικαλεῖσθαι. Longa huius Bruti in caltris iisdem habita oratio, ibid. legitur a cap. 72. ad 80. et alia mox lib. 7, a cap. 41. ad 47.
- - - not. i. in fin. pro lib. 2. c. 2. §. 2. leg. lib. 2. c. 2. sect. 2. §. 1. 2. p. 196.
- P. 249. lin. 3. leg. δῖόν τε
- P. 250. r. lin. 4. post ἡξίω inferatur: cum comitatu suo — In fine haec addantur: cf. c. 47. extr. An Reiskius τὸ ἀποφύνασθαι tanquam cum praecedentibus ὁ, τι ἀν αὐτοῖς etc. quae ad tribunos pertinent, coniunctum expressit, quasi ad eosdem tribunos redeat, ac in superioribus forsitan ἐπιτρέψαι aut simile quicquam, sibi legere visus est? Sed ἀποφύνασθαι ad senatores redire, cum loci ratio, tum ipse postulat rei eventus c. 47. init.
- P. 251. lin. 3. leg. πατέρω
- P. 252. lin. 3—5. τόνδε — παραχθέντας] Constructio haec est: μὴ ἐκλιπεῖν sc. ἡμᾶς τόνδε τὸν ἀγῶνα, μήτε ἐξάντας etc.
- - - not. * lin. antepenult. leg. Gesner.
- P. 253. e. In fine addantur: idemque etiam de reliquis duabus Reiskii coniecturis censendum est: ὥστε ἅπαν ἀν ῥαδίως ἐπιτρέψαι et ὥστε ἅπαν αὐτὸ ἐπιτρ. vt αὐτὸ sit accusat. sing. scil. τὸ δημοτικόν. Ceterum nunc magis mihi arridet Vaticani lectio, ὥστε omittentis, salvo tamen verbi ἐπιτρέψαι sensu, quem supra posui. Quin et ἅπαν ἐπιτρέψαι omnia etiam iura et commoda relinquere plebi, significare potest, quippe in sequentibus ostendere videtur, tantum abesse, vt commodis iis plebs vti auderet, vt potius, retenta annonā, aue vrbe excederet, aut fame periret. Atque ira prodit arguta gradatio, quam vbivis fere in huiusmodi orationibus Dionysius aucupatur. Nam sic primo, plebem commodis suis privari, nunc, quod maius est, vel relictis iis, ad incitas redigi posse, censuisse Marcium perhibetur.
- P. 255. p. post προσκαλεῖσθαι add. et inf. ad c. 65. not. 2.
- P. 257. * in fin. add. cf. addenda ad p. 246. lin. II. 12. quanquam pro παρελθεῖν εἰς τὴν βουλὴν malit Portus cum Λαρο, παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, vt de admissione tribunorum, non in senatum, sed in rempubl. hic sermo sit. Sed de admissione eorum in rempubl. agunt, quae sequuntur, ista: ἐπὶ τῷ κοινῷ παραχινόμενον κακῶς, cum quibus proxime cohaerent, quae statim subiiciuntur et prorsus iis conveniunt, quae ab eodem Appio 6, 62. et 68. contra tribunor. creationem sunt dicta. Nonne ergo superiora illa lectiones vulgatae maneant, de admissione tribunor. in senatum potius accipienda?
- - - lin. 13. ἐδήλωσε] sc. ὁ δῆμος.
- - - not. 2. lin. ult. post dummodo tollatur add. vt in Reisk. editione,
- P. 258. lin. 13. post ἐλευθερίαν pro colo malim punctum,
- - - lin. 17. post μακρῶν ponend. est punctum.
- P. 259. g. post fortaſſe add. malit aliquis
- P. 260. o. in fin. add. vbi est ἀρχῆς ἀξιώσει κρατυνόμενον.
- P. 262. z. in fin. add. et declarant paulo ante dicta, quae hic non leguntur: πείσειν ὑπέλαβεν ὑμᾶς (sc. Decius) ὅς χρη παραδῶναι τινα ἐκδοτον ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῖς ἔχθροῖς, καὶ ταῦτα πολίτην ὑμῶν, καὶ ὄχι τῶν ἀφανῶν τινα πολιτῶν, Marcium puea. Hinc et qualis dedatio civium intelligenda h. l. sit, patet.
- P. 264. lin. 4. delcantur vicini ante et post —

Addenda et Corrigenda.

- P. 266. x. *post καὶ τᾶ add.* vnde pendent sequentia vsque ad διατε-
λαῖν, —
- P. 271. e. lin. 2. *leg.* ὅχ ὑπαίτ.
- P. 272. Sect. LVII. in marg. *leg.* 1448.
- P. 280. lin. II. *leg.* περιζήξ. pro ποριζήξ.
- - - lin. 15. *leg.* πολέμιων pro πελεμ.
- - - lin. 18. *leg.* αὔξεταί τε cum accent. duplici.
- P. 281. lin. 5. *leg.* Φυλακῆς pro ψυλακ.
- P. 284. b. lin. 12. *leg.* παρενθέτως pro Παρενθ. In fin. *add.* conf. 9,
27. g.
- P. 285. e. lin. 7. *leg.* tribuum vndecim Rom.
- P. 292. lin. 5. *leg.* ζοσῆσαι c. circumfl. in penult.
- P. 300. lin. 14. τιμάς] honores puta, Marcio deferendos propterea,
quod exercitum ab vrbe Roma removerat: de quibus tamen nihil
deinceps nec in Dionysio, nec apud Livium, legitur: nisi quod
ille, matronas Romanas eum foris extinctum, (v. Liv. 2, 40. ibi-
que Strothius) deposito aureo omni ac purpureo ornatu, atratas
per annum integrum luxisse, refert inf. c. 62.
- P. 303. notae l. *addatur*: Sed sensus vulgatae est: *idem vero dies est
etiam (vel dicitur) Romanis prid. Non. Quint.*
- - - Segm. LXII. lin. I. μετὰ ταῦτα] sc. post varias de lege agra-
ria Cassii concertationes, de quibus vid. capp. praeced. et Liv.
2, 41. init. Quae crimini Cassio data, ea etiam repetuntur c. 77.
extr. et 78. init.
- P. 304. lin. 22. *leg.* αἰτίᾳ c. iota subscr.
- P. 308. lin. 26. *post προδοτῶν* pro puncto ponend. est *colon.*
- P. 310. c. in fin. *add.* cf. ad 9, 25. h.
- P. 311. lin. 9. *post παντοῖα* ponend. *comma.*
- P. 312. lin. 2. litera l. notam indicans, *post κατέχοντος* ponatur.
- P. 315. o. in fin. *add.* vel etiam optimatum et popularium, quibus
plebs sese adiunxit cf. not. i. De simili dissidio cf. 9, 1.
- P. 316. lin. 1. *pro* de plebe *leg.* de popularibus
- P. 320. d. lin. 14. *post* antiquiorem, *add.* quam explicent eiusd. cap.
verba statim sequentia: *Prima acies hastati erant, manipuli quin-
decim,* etc. eamque ab illa
- - - e. lin. ult. *post* Ἐπεὶ τοίνυν ponendum est *comma*: In fine au-
tem *add.* Ita vero pro interrogandi signo *post* λόγοις scribi de-
bebit *colon.*
- P. 321. f. lin. 2. ante XI. 54. *inferatur,* 2, 76. extr.
- P. 323. e. lin. 5. *post* aberant, *inferendum*: quin et *post* cladem eorum,
- P. 327. lin. 5. *δυσὸν*] cf. ad c. 27. not. c.
- P. 331. f. in fin. *add.* Annon vero etiam, vt de proximo explicetur
voc. ταμίας, huc revocare liceat, quod, qui de Cassio suppli-
cium fumebant populi nomine, 8, 78. extr. ταμίῳ fuerint?
Qui si tum istud non fortuito, sed forsan muneris causa fecerunt,
cur sui ipsius vindex εαυτῷ ταμίας h. l. dicatur, apparere vide-
tur. Ταμίας τῆς δικῆς est etiam vindex, sed potius tamen iu-
dex: vnde id frigere h. l. dixi.
- P. 332. k. lin. 3. *leg.* Sed propius nostrae lectioni, quam vulgatae etc.
- P. 333. Segm. LXXII. lin. I. *leg.* ἀρχαιροσίων,
- P. 346. in nott. lin. I. *leg.* ἤ cum iota subscr.
- - - o. lin. 2. *leg.* quare καρπὸν per se etc. — *post* eliciat, *add.* quod
teneant, quibus subit καρπὸς, κοιλίας Luc. 1, 42. — In fine *leg.*
εὐτυχή sine iot subscr.

Addenda et Corrigenda.

- P. 350. lin. 24. post θανάτω malim *comma* pro puncto.
 P. 352. * lin. 2. *leg.* α χωρύνουσι pro ἀχων.
 P. 353. lin. 16. *leg.* κωλύσαντι. pro κολλ.
 P. 355. *leg.* ἡξίω] sc. ὁ δῆμος, et nota *, quae parum attento mihi excidit, prorsus est inducenda.
 P. 357. lin. 20. πρόσργου] Vat. ὡς δ' ὁδὲν ἐγένετο τῶν πρόσργου λόγων μὲν ἐπέων —
 P. 363. o. lin. 1. *leg.* sc. ὁκαθε ἕνεκα, — mox lin. 5. *leg.* haud minus illa,
 P. 364. lin. 4. ante verba: ἐν τῷ χωρίῳ ponatur litera t, notam indicans, quae delenda est in lineae sequentis initio.
 - - - lin. 6. post καλύβη ponatur *colon* pro puncto.
 P. 369. lin. 13. *leg.* ὠθύντες pro ὠθ.
 P. 370. t. lin. 14. post interpretamentum, *add.* e loco suo traiectum,]
 P. 371. lin. 17. *leg.* ἔξειν cum sp. asp.
 P. 379. u. lin. 5. *leg.* πωλείν
 P. 381. lin. 10. *scribend.* ὑμᾶς
 P. 389. lin. vlt. ἦν *leg.*
 P. 394. e. lin. antepenult. post ostendunt. *inferantur* haec: Et infragii Iario τὸ δίκαιον τῆς ἐλευθερίας vocatur, 4, 84. p. 839. lin. 4. ed. Lips. et ἅπαν τὸ τῆς πόλεως κράτος 7, 23. quem locum vid. laudatum ad 7, 22. i.
 P. 396. lin. 2. *leg.* ἀξιόντων.
 P. 398. lin. 12. εωτήρια κατὰ νόμον, πρὶν ὅτι ἄλλο διαπράξασθαι τῶν κοινῶν, κροοῖπεν etc. mediūm comma, quod omissum est, inseratur.
 P. 398. in nott. lin. 7. *leg.* Liv. 3, 31.
 P. 400. lin. 1. post ἕτερον pon. comma.
 - - - o. *leg.* θεῶν δοκεῖ ded. Reisk.
 P. 404. 3. lin. penult. post Sulpicius *leg.* Sed Serv. Sulpicius Crev.
 P. 405. d. lin. 2. *leg.* hic sub finem.
 P. 405. lin. ult. κατὰ τὸς νόμους,] haec verba ad sequentia τὰ τ' ἰδιωτικά etc. quam ad praecedentia referre malim: his quippe minus quam illis conveniunt. cf. etiam 10, 3. legis Terentillae posteriora verba. Nec aliter ea accepisse Lapis viderur, dum vertit: ac magistratus, quicunque deinceps crearentur, ex his legibus etc.
 P. 406. lin. 15. ὑπατεύων] Alter enim Consul Menenius vel morbo laborabat, ut Dionysius narrat c. 54. init. vel, ut Livius, 3, 33. rem eam non probaverat.
 P. 407. lin. vlt. post παραλλάξ ponend. comma.
 P. 408. lin. 2. δημοτικά] ἰδιωτικά Vat. ut supra c. 55. extr. Sed vid. not. g.
 - - - g. in fin. *add.* ὅποσα τε πρὸς ὑπάρχουσ, τε, particula transposita, Lapis legit, ut monuit Syllb.
 P. 410. lin. 4. ἄλλο τινος] sc. τῶν δέκα ἀνδρῶν, seu νομοθετῶν.
 P. 411. lin. 4. τῶτο ἅπαντες] Vat. τῶδ' ἅπαντας.
 - - - lin. 6. ἰσότιμοί τε ἅπαντες] Vat. ἰσο.ίμος τε ἅπαντας.
 P. 411. ad lin. 12. in margine post religiosae addatur: conf. 1, 38 in Auctariis, p. 449.
 - - - lin. 17. προσηρημένοι] cf. not. r.
 P. 415. lin. 3. post ὠφθωσεν ponend. *colon* pro puncto.
 - - - lin. 12. *leg.* ἔλεθε, proparoxyt.
 P. 416. lin. 1. Constructio est: ὁ συμβουλευων ἐπιτρέψαι τοῖς δέκο τῆν ἦγ.

Addenda et Corrigenda.

- P. 419. * lin. 2. post *ἔτοιμος* add. non ὁμοιος, quod vocab. hoc loco sine sensu est,
 . . . k. lin. 11. leg. Ast si qui quem etc. Item post adferat, *inferend.*
 (Praetor)
- P. 420. lin. 7. post νόμον ponend. comma.
- P. 420. m. leg. Duk. pro Duck.
- - - n. post διασημῆν pro commate ponend. *punktum.*
- P. 423. lin. 3. leg. ἔχοντας
- - - lin. 4. προσέκειντο] forsan rectius προέκειντο, *propositae erant.*
 Sylb.
- P. 425. h. in fin. add. Nunc tamen adfentior Reiskio, quoniam verba eadem ἀριθμὸν αὐτῶν ὀρίσαντες cohaerent aequae cum praecedenti orationis membro, quam si sic essent constituta, καὶ ἀριθμὸν αὐτῶν ὀρίσατε.
- P. 429. c. in fin. add. Videntur mihi verba ὡς τὸς et reliqua vsque ad finem, causas indicare, cur πάντων ἀναγκαϊότατον νόμιμον census fortunarum paulo ante sit dictus, propterea nempe, ut probi vilesque viri in honoribus, puta vrbanis, et in expeditionibus versarentur, improbi vero excludi vtrisque possent. Hinc verba τιμαῖς et ἀτίμως proprio ipsorum sensu, eoque vulgari, acceperim.
- P. 430. c. leg. Ptol.
- P. 435. lin. 3. leg. ἕως
- P. 439. lin. 15. καὶ ἀπ' ἀνδρός] notae signum d hinc tollendum et transferendum est ad sequentis lineae verba ἀπὸ τῆς χώρας.
- P. 440. lin. 5. post τῆνομα ponend. colon.
- - - k. lin. 2. post hoc loco ponend. comma.
- P. 444. lin. 5. leg. τῶδε. ibid. lin. 15. post ὀνομαζόμενῃ ponend. colon.
- P. 448. k. lin. 2. leg. p. 444.

